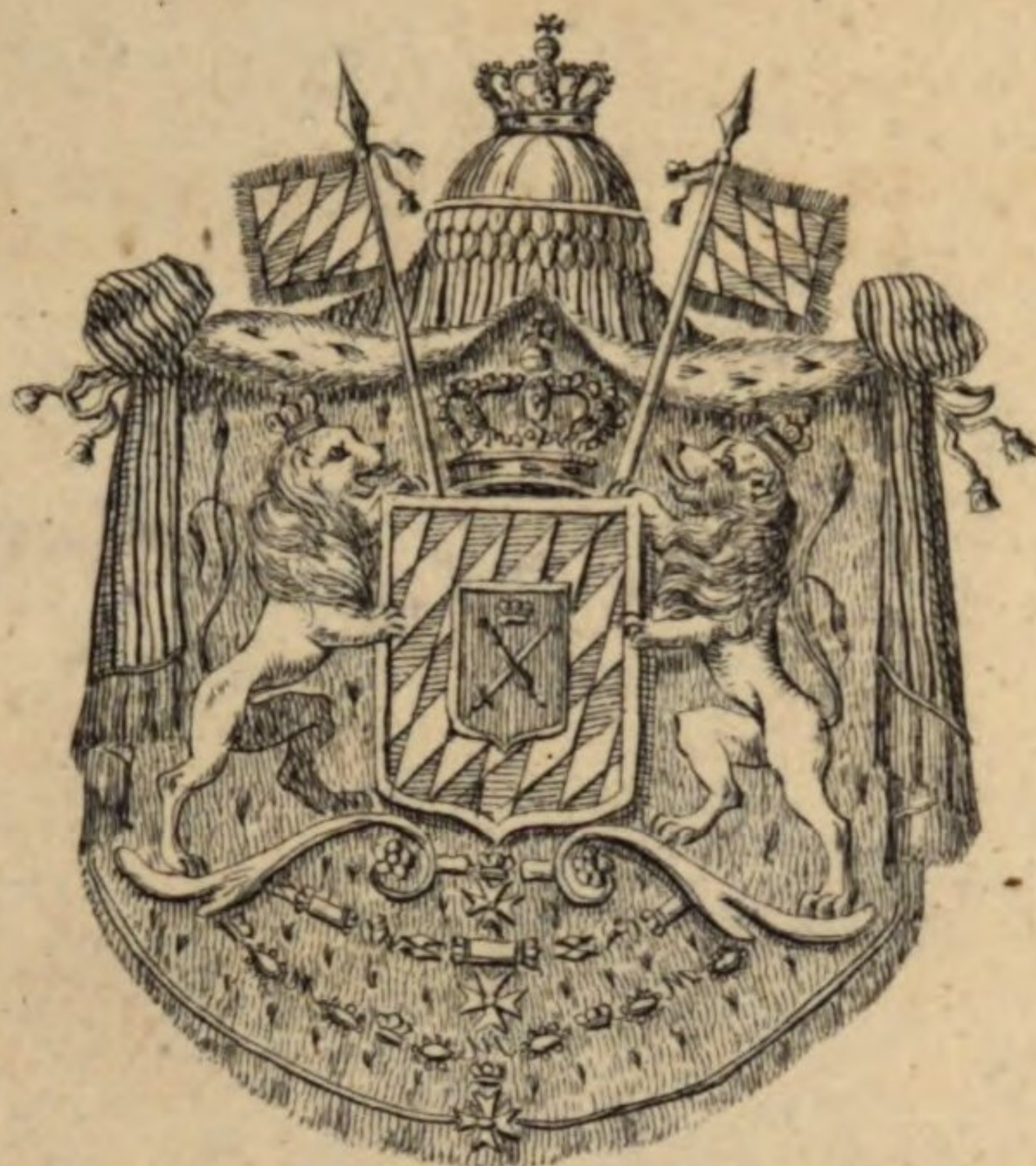

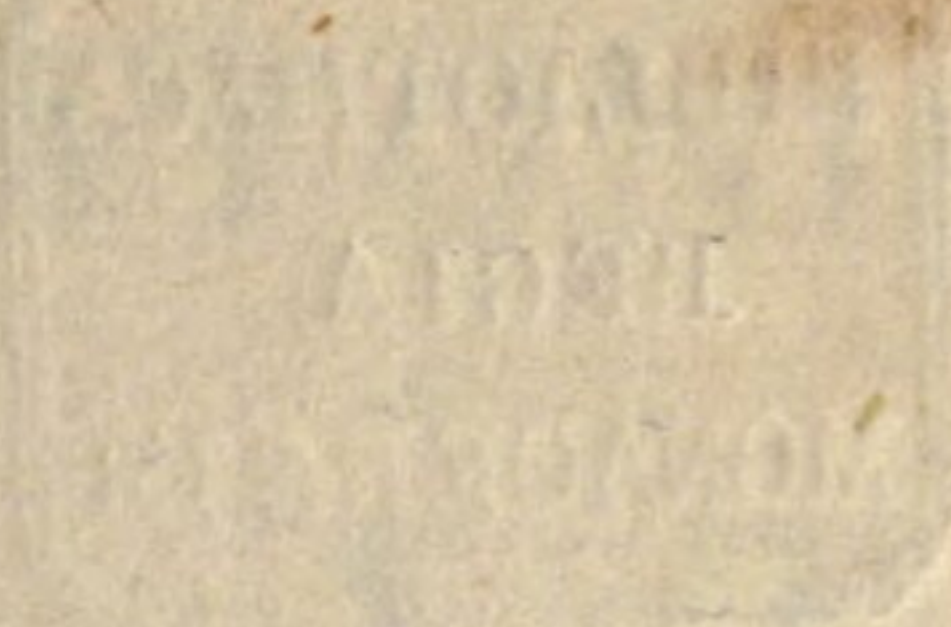
a. g. b. 2639

Plato

~~1802^h~~

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND HISTORY
OF THE
CITY OF
PARIS

PLATONIS
P O L I T I A

SIVE

DE RE PUBLICA

LIBRI DECEM

RECENSUIT ATQUE EXPLANAVIT

FRIDERICUS ASTIUS.

ACCEDUNT

ADDITAMENTA AD COMMENTARIUM

IN

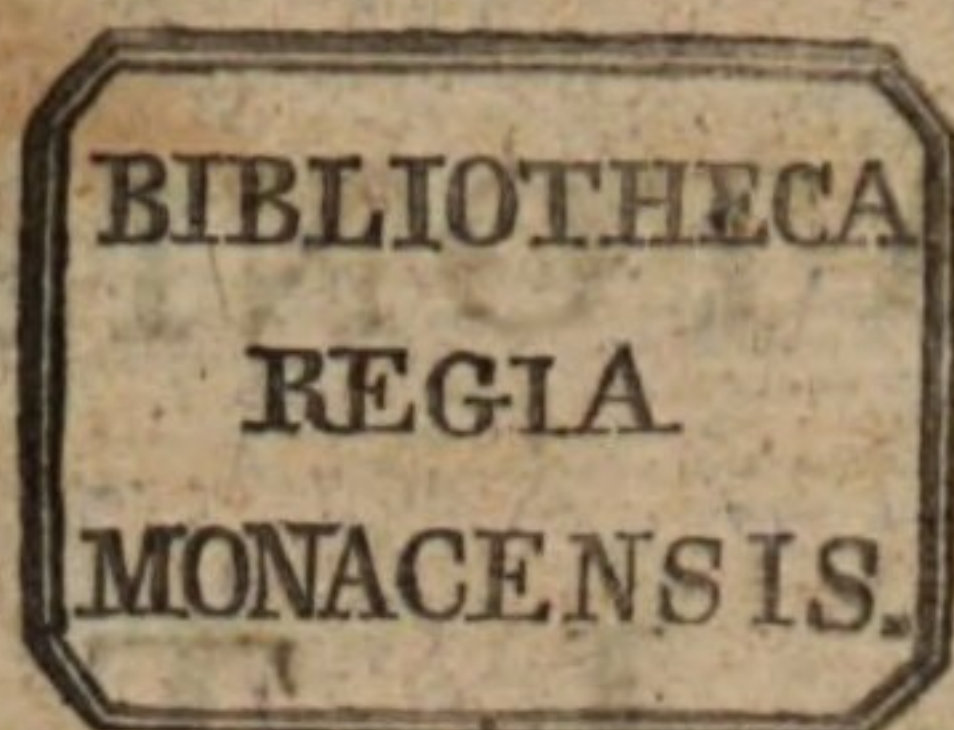
PLATONIS PHAEDRUM.

L I P S I A E

SUMTIBUS BENIAMIN SCHWICKERTI

MDCCCXIV.

357

DE RE PUBLICA

LIBRI PRIMUS

PERCIPITUR A DOMINO ELECTORE

LIBRARIUS ADIUTUS

ACCEPIT

ADDITIONES AD COMMENTARIUM

IN

PLATONIS PHAEDRUM

L I B R I

SUMMUS BENIGNUS SCHWICKERT

MDCCLXIV.

PRAEFATIO.

Platonis Politiam quum, Jenae adhuc versans, auditoribus meis enarrare constituissem, exemplarium paucitas me adduxerat, ut ad instantem lectionum usum non magno parabilem eius editionem fusciperem; in qua quidem, brevi opere conficienda, id tantummodo spectare potueram, ut textum, quoad fieri posset pro exiguis illis, quae ad hoc negotium mihi parata erant, praesidiis aliquanto emendatiorem exhiberem. Itaque editio illa Jenae a. 1804. 8. in lucem prodiit. Postero autem tempore, quum omne fere studium ad Platonem contulissem et quaecunque ad eius libros quum emendandos tum illustrandos accommodata esse viderentur, sedulo collegissem, haud exigua animadversionum copiam mihi paravi, quam si cum viris doctis communicarem, operae pretium me facturum esse sperabam.

Etenim Plato per omnem paene et antiquitatem et posteritatem ita regnavit totque sui tam admiratores quam imitatores nactus est, ut omnium scriptorum opera, unde ad ipsius libros vel explicandos vel emendandos praesidia peti possint, perillustrare non unius esse hominis videatur. Reputa, quaeso, ingentem poetarum, oratorum et philosophorum numerum, qui a divino ipsius ore pependerunt, et immensa patrum, qui vocantur, opera, qui in hunc philosophiae gentilis coryphaeum animum defixerunt. Quorum libros etsi omnes perillustraveris, tamen inhausta paene praesidiorum copia reliqua erit in philosophorum, quos medium aevum tulit, operibus, quae vere dixeris, operosissimis. Quocirca quae pro viribus quisque ad immensum hoc opus confert, grato ea animo accipere nos oportet.

Igitur quae Platonis et emendandi et explanandi gratia collegeram, mellis illius Hymettii liquorem a senioribus scriptoribus certatim delibatum et in immensum dispersum api Atticae reddens ac restituens, ea, quamvis exigua viderentur ad ingentem illorum copiam, quae in scriptis minus obviis

adhuc latitarent, tamen facere non potui, quin in communem Platonis amicorum usum in lucem proferrem. Ita consilium cepi Platonis Politiam denuo recensendi et commentario illustrandi, in ea, ut in Phaedro, non id spectans, ut editionem Platonis pararem, quae huius scriptoris dignitati responderet, id est, expletam omnibus suis numeris et partibus; hoc enim virium mearum modum excedere probe intellexeram; sed hoc mihi propositum erat, ut et textum, quoad fieri posset, emendatiorem exhiberem, et sententias locutionesque non ubique obvias vel Platonis proprias explicarem. Igitur et Politiae et Phaedri editiones nihil nisi praemeditationes quasi et prolusiones iustae Platonis editionis esse volunt.

Ad textum emendandum praeter vulgaria illa praesidia (exempla Aldin. Bas. 1. 2. Stephan., Ficini et Cornarii translationes al.) ad priores Politiae libros lectiones adhibui Codicis CL. Biblioth. D. Marci Venet., quas b. Nürnbergero acceptas retuleram, et ad libr. VII. et X. lectiones Codicis Monac. Nr. 490. a doctissimo mihiq. amicissimo *Krabingero* in usum meum enotatas. In primis spectavi, ut Platonem Atticum exhiberem; attamen plura e vulgaribus libris relictas sunt a puro Atticorum sermone abhorrentia, quae quidem res nemini mira videbitur, qui secum reputaverit, quantopere hoc de genere Grammatici inter se discrepent, quam incerta aliquando eorum praecepta sint. Et quoniam, id quod in iusta totius Platonis editione ante omnia spectari debet, nondum certas mihi de hac re leges scripseram, factum est, ut mihi met ipsi aliquando non constarem, in aliis (ut in *θάλασσα*, *θαρσεῖν*, *γέλοιος*, *ἐτοῖμος*, *ἔδην*, *ἰππῆς*, *πόνηρος* al.) atticas formas revocans, in aliis, ubi Grammaticorum praeceptiones non satis certae visae erant, communes scripturas retinens. Quae e libris editis incuria nostra remanserunt, ea in Addendis et Corrigendis notata invenies. Porro in Commentario alias nonnunquam lectiones repe-

ries, quam in textu graeco; hoc inde factum est, quod, postquam exemplum emendatum redemptori miseram typis exscribendum, quum commentarium consignarem, aliud exemplum usurpavi. Hic vero liber quum tres abhinc annos jam coeptus esset typis exscribi, plura ad Platonem spectantia, quae vel postero tempore prodierunt vel serius mihi innotuerunt, nondum usurpare potui. Potiora huius generis hic addere juvat.

Lib. I, 1. verbis τῇ θεῷ haud dubie Minerva significatur (vid. Comment. p. 315.), quod *Meursius* quoque in Graec. feriat. II. (Gronov. Thesaur. ant. graec. T. VII. p. 740.) iudicavit, ita scribens: „Neque recte Platonis locum intellexit (Simplicius in Aristotel. Phys. VII.); nam certamen lampadarii hoc postridie Bendideorum actum fuisse dicit, cum nimirum Panathenaea minora agitarentur.“

Levioris momenti sunt haec:

Salvinus in Misc. Observatt. T. V. P. II. p. 279 sq. coniicit lib. I, 3. legendum esse ἀλθεῖν, sanare, pro λαθεῖν — I, 15. pro οὐδέν ὦν καὶ ταῦτα scribi volebat οὐδέν ὄν (i. e. οὐδενὸς ὄντος) καὶ τούτων. — I, 16. pro καὶ κεῖ, εἰ (sic vulgo legitur) corrigebat καὶ ἤ. — I, 24. coni. μανθάνω γε pro τε. — II, 7. pro ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον coni. ἐπὶ τὸ πλεῖστον. — II, 11. ante μηδέν ἄγων inferi jubebat ὅς. — II, 14. pro θηρευταί coni. τορευταί. — II, 16. pro οὕτως ὑπάρχει corr. οὗτος ὑπάρχει. — III, 7. ὅτι χρεῖη mutari iubet in ὅτι χρεή. — III, 8. pro ἐλάττω scribit ἐλαττον. — III, 14. pro γελοίως coni. γελοῖον. — C. 15. pro ἀποκεκρυμμένον legit ἀποκεκρυμμένον; deinde pro ὅς — λυσίτελει scribi iubet ὡς — λυσίτελῃ. — C. 18. ἐπ' ἐκείνῳ corrigit pro ἐπ' ἐκείνο.

Cl. *Benedicti* Coniecturas ad Plat. libros de republica 1805. (Cf. Ephemerid. litterar. Lips. 1805. P. 99. p. 1579 sq.) accipere non potueram. Ex Sylloge vero Lectt. a cl. *Fachio* edita haec lubet excerptare. I, 18. pro ποιμαίνειν Cod. Paris. MDCCCVII legit πιαίνειν, in marg. ποιμαίνειν. — I, 22. εἰ γὰρ τοὶ ποιῶν, γε. σὺ. — II, 9. pro ἀνασχολήμην

(vid. Comment. p. 625.) exhibet ille Codex ἀπο-
σχοίμην, γρ. ἀποδεχοίμην. — IV, 8. κρείττω
δὲ αὐτοῦ φαίνονται γρ. λέγονται. — C. 10. εἰ
οὕτω δόξει, γρ. σαυτῶ. — C. 17. τελευταῖον
ἄρα, γρ. τέλεον. — IV, 6. ἀτελῆ τοῦ γελοῖ-
ου γρ. ἄτε δὴ. — C. 14. τί δέ; δεξιασθῆναι.
γρ. τί δὲ ἐξιασθῆναι. — C. 19. μελαγχλῶρους.
γρ. μελιχλωρούς. — VI, 2. ἀνόητα δὲ πονῶν. γρ.
ἀνόνητα. — C. 4. οὕτω γὰρ χαλεπὸν πάθος.
γρ. τὸ πλῆθος — τοιοῦτον πεπονθὸς — ναύκληρον. —
C. 12. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοιαῦτ'. γρ. τοιαυτὶ ῥήμα-
τα. Paulo post ἐκ παντός προσώπου. γρ. τρόπου. —
C. 15. μέτρον τῶν τοιούτων ἀπολείπων κ. ὁ τοῦ ὄντος οὐ
π. μ. γίγνεται. γρ. ἀπολεῖπον κ. ὁ τοιοῦτος οὐ πάνυ μέ-
τρον γίγνεται. — VII, 9. ὥς τοῦ αἰεὶ ὄντος. Paulo post
εὖ διομολογητέον. γρ. εὖομολόγητον. — C. 17. μᾶλλον
μιμήσεται γρ. μεμνήσεται — IX, 4. δημοτικὸς
δὲ, κατὰ τὴν δημοκρ. Postea ἄρα ἡ τυραννουμένη; in
marg. ἀρετῇ. — X, 8. ἢ τινι ἄλλῳ μέτρῳ. γρ. τρόπῳ.
— C. 11. πάλιν ἀπαιτῶ. Deinde Ἀληθῆ λέγων, εἶτα.
γρ. λέγοντα. — C. 14. ἰδεῖν ἔωθεν. γρ. ἄνωθεν.

Ex iis, quae ipse cl. *Faehsius* proposuit, haec
potiora sunt. L. I, 5. ante δεδιότα desiderat οὐδέν;
sine causa; verba enim ἀπιέναι δεδιότα cum prae-
gressis negationibus μηδὲ - μηδ' arte cohaerent. —
III, 14. καὶ ante ἀπορίᾳ οἰκείων itidem deleri jubet. —
C. 22. „videtur legendum: οὐδ' ὑπὸ τὸν αὐτῶν ὄρο-
φον ἰέναι. Prius (posterius?) tamen potest defendi.“ —
IV, 1. pro ἄλλοις itidem docet ἐταίραις scribendum es-
se. — C. 2. pro ἀληθῶς observat Ficinum videri legisse
ἀληθεῖς. — V. 2. pro ἡ σοι δοκεῖ monet Ficinum ita ver-
tisse, ac si legerit εἰ σοὶ (rectius; εἰ σοι) δοκεῖ. Ipse vertit:
*Tu vero ne graveris, qua optime tibi visum fuerit, ube-
rius exponere.* — C. 9. Post γίγνεσθαι, ut nos fecimus,
interpungi jubet, ut Ἀληθῆ sit responsio. — C. 15. Ver-
ba Ἐατέον ἄρα τὰς νεκροσυλίας καὶ τὰς τῶν ἀναιρέσεων
διακωλύσεις. Ficinum reprehendens, ita reddit: *Quare
a cadaveribus spoliandis et quicquid impedit, quominus*

cadavera suorum tollantur condanturque, est abstinentium; subiiciens: „Solemne haec vox est de mortuorum sublatione ad sepulturam faciendam. Cf. *Pausan.* Att. I, 10. 39. IV, 8. VII, 2.“ Adde, si tanti putes, *Hutchinson.* ad *Xenoph.* Anab. IV. p. 256. et *Wesseling.* ad *Herodot.* p. 704. — C. 19. Cum verbis ἢ οὐχ οὕτω ποιεῖτε πρὸς τοὺς καλοὺς; cet. bene confert *Horat.* Satyr. I, 3. 37 — 48. Ad v. μελιχροῦς adnotat: Quod *H. Stephanus* ex versione *Ficini*, quae est: *Pallidum autem adolescentem* cet. collegerat, μελιχλῶρους, id ego in *Cod. Paris.* a me consulto inveni scriptum. — VI, 10. Scribi vult ἀπὸ Φυγῆς καταλειφθέν et βραχὺ δὲ πούτι, ita interpretans: *Perpauci denique generosioris ingenii, contemptis, ut par est, ceteris artibus, philosophiae castra repetunt.*“ Sed vid. *Comment. nostr.* — C. 18. ad v. κεκρυμμένον adnotat: „mihi olim placebat κεκρυμμένον.“ — VII, 7. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις. „*Ficinus*: in omnibus siquidem huiusmodi. Legit forte τοιούτοις, idque verum habeo.“ — VIII, 13. ὅπερ ἡα νῦν δὴ ἐρῶν. Itidem scribi iubet ἡα, laudans *Theag.* T. II. 20. Bip. *Theaet.* 130. al. In seqq. similiter πρῶτος pro πατρώος probat et εἰσφορὰς scribi iubet. — IX, 3. pro τὸν ἔχοντα *Ficinum* opinatur legisse αἰλόντα.

Quod ad alteram (eamque exegeticam) commentarii partem attinet, hanc mihi legem scripsi, ut ab omnibus, quae ab antiqua eaque *Platonis* philosophia aliena essent, me abstinerem et in univ-
ersum non philosopho, sed scriptori explanando operam darem. Verus videlicet philosophus, si-
cuti verus poëta, non ex aliis, sed ex semet ipso et intelligi et explicari potest; et in primis *Platonis* *Politia* ita in se una et tota et perfecta est, ut, nisi quis alias fere omnes et cogitationes et sententias ex memoria deposuerit et in *Lethaeum* quasi flumen demerferit, divinum eius ingenium sincere et perfecte nec perspicere nec judicare possit. Ex illa enim temporum et sententiarum diversarum con-

fusione profecta sunt inepta illa de Platonis philosophia et imprimis de Politia judicia. Scilicet aliud est vetera cum novis comparare, ut, quid simile in utroque reperiatur ac conveniens, quidve discrepans, perspicias; hoc enim ad accuratam utriusque cognitionem necessarium est; aliud, antiqua cum recentioribus ita componere vel potius confundere, ut alterum ex altero, id est, diversum e diverso, aestimes atque diiudices; quod quidem et per se ineptissimum est et judicia parit falsissima. Et in Phaetro quidem ingenio nimium indulsumus, cum Platono juvenili juveniliter quasi bacchantes; in quo hoc potissimum nobis propositum erat, ut ostenderemus, Phaetrum non, quod plures recentioris aetatis homines judicaverant, fetum esse ingenii non solum lascivientis, verum etiam, quid sibi vellet, nescientis, sed mentem in eo conspici vere philosopham, sibi constantem et in iis quoque, quae sanae rationis lineam viderentur transilire, consilii sui sibi conciam. Quod ut demonstrarem, ubi in veteri philosophia nihil praesidii inveneram, ad recentiore philosophandi rationem, nec illam a Platonica prorsus abhorrentem, confugi. Quod quidem illo me tempore facere potuisse, quo juvenilis animus, Platonis amore incensus, iniustis et ineptis aliorum de eo judiciis adeo irritabatur, ut eius patrocinium susciperet, aequo harum rerum iudici non mirum videbitur; nunc vero sobrior mens intellexit, Platonem nulla defensione ac patrocinio indigere, nedum adventitiarum illarum et quasi auxiliarium philosophiae copiarum.

In Politia sententiarum rerumque memorabilium explanatio mea eo brevior esse potuit, quo et accuratius et subtilius omnia huc spectantia cl. *Morgensternius* in Commentatt. in Politiam exposuit.

Additamenta ad Commentarium in Phaetrum haud ingrata fore Platonis amicis, et cupio et spero.

Scribebam Landishuti a, d. XIV. Octbr. 1813.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Bayerische
Staatsbibliothek
MÜNCHEN

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

Π Ο Λ Ι Τ Ε Ι Α Σ

Δ ι ᾱ λ ο γ ο ς π ρ ῶ τ ο ς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΓΛΑΥΚΩΝ, ΠΟΛΕΜΑΡΧΟΣ, ΘΡΑΣΤΜΑ-
ΧΟΣ, ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ, ΚΕΦΑΛΟΣ.

Σ Ω Κ Ρ Α Τ Η Σ.

1. Κατέβην χθές ἐς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος 327
τοῦ Ἀρίστωνος, προσευζόμενός τε τῇ θεῷ καὶ ἅμα τὴν Ste-
ἐορτὴν βουλόμενος θεάσασθαι, τίνα τρόπον ποιήσουσιν, ph.
ἅτε νῦν πρῶτον ἄγοντες. καλὴ μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν
ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι, οὐ μέντοι ἥττον *) ἐφαί-
νετο πρέπειν, ἣν οἱ Θραῖκες ἐπεμπον. προσευζάμενοι δὲ
καὶ θεωρήσαντες, ἀπῆμεν πρὸς τὸ ἄστυ. κατιδὼν οὖν
πέρρῳθεν ἡμᾶς οἰκαδε ὠρμημένους Πολέμαρχος ὁ Κεφά-
λου, ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα, περιμεῖναι ἐ κελεύ-
σαι καὶ μου ὅπισθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου
„Κελεύει ὑμᾶς“ ἔφη „Πολέμαρχος περιμεῖναι.“ Καὶ
ἐγὼ μετεστράφην τε καὶ ἠρώμην, ὅπου αὐτὸς εἴη. „Οὐ-
τος“ ἔφη „ὅπισθεν προσέρχεται· ἀλλὰ περιμένετε.“
Ἀλλὰ περιμενούμεν, ἦ δ' ὅς ὁ Γλαύκων. Καὶ ὀλίγω
ὑπέρτερον ὃ τε Πολέμαρχος ἦκε καὶ Ἀδείμαντος ὁ τοῦ
Γλαύκωνος ἀδελφός καὶ Νικήρατος ὁ Νικίου καὶ ἄλλοι
τινές, ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς. ὁ οὖν Πολέμαρχος ἔφη·
ὦ Σώκρατες, δοκεῖτέ μοι πρὸς ἄστυ ὠρμῆσθαι ὡς
ἀπιόντες. Οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις, ἦν δ' ἐγώ. Ὁραῖς
οὖν ἡμᾶς, ἔφη, ὅσοι ἐσμέν; Πῶς γὰρ οὐ; Ἡ τοίνυν τού-
των, ἔφη, κρείττους γένεσθε, ἢ μένεν' αὐτοῦ. Οὐκ-

*) Vulgo (in exemplar. Steph. et Bipont.) ἥττων.

ουν, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι ἐν λείπεται τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς, ὥς χρὴ ἡμᾶς ἀφείναι; Ἡ καὶ δύναισθ' ἂν, ἦ δ' ὅς, πείσαι μὴ ἀκούοντας; Οὐδαμῶς, ἔφη ὁ Γλαύκων. Ὡς τοίνυν μὴ ἀκουσομένων, οὕτω διανοεῖσθε. Καὶ ὁ Ἀδείμαντος, Ἄρα γε, † ἦ δ' ὅς, οὐδ' ἴστε, ὅτι λαμπρὰς ἐστὶ πρὸς ἐσπέραν ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ; ἀφ' ἵππων; ἦν δ' ἐγώ· καινόν γε τοῦτο· λαμπράδια ἔχοντες διαδώσουσιν ἀλλήλοις ἀμιλλώμενοι τοῖς ἵπποις, ἦ πῶς λέγεις; Οὕτως, ἔφη ὁ Πολέμαρχος, καὶ πρὸς γε παννυχίδα ποιήσουσιν, ἦν ἄξιον θεάσασθαι· ἐξαναστησόμεθα γὰρ μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὴν παννυχίδα θεασόμεθα, καὶ ξυνεσόμεθά τε πολλοῖς τῶν νέων αὐτόθι καὶ διαλεξόμεθα, ἀλλὰ μένετε, καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖτε. Καὶ ὁ Γλαύκων, Ἔοικεν, ἔφη, μενετέον εἶναι. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, οὕτω χρὴ ποιεῖν.

2. *Ἦμεν* *) οὖν ἕκαστε ἐς τοῦ Πολεμάρχου, καὶ Λυσίαν τε αὐτόθι κατελάβομεν καὶ Εὐθύδημον, τοὺς τοῦ Πολεμάρχου ἀδελφούς, καὶ δὴ καὶ Θρασύμαχον τὸν Χαλκηδόνιον καὶ Χαρμαντίδην τὸν Παιανιέα καὶ Κλειτοφῶντα τὸν Ἀριστωνύμου. ἦν δ' ἐνδον καὶ ὁ πατήρ ὁ τοῦ Πολεμάρχου Κέφαλος· καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν εἶναι· διὰ χρόνου γὰρ καὶ ἐωράκην αὐτόν. καθῆστο δὲ ἐστεφανωμένος ἐπὶ τινὸς προσκεφαλαίου τε καὶ δίφρου· τεθυκὼς γὰρ ἐτύγχανεν ἐν τῇ αὐλῇ. ἐκαθεζόμεθα οὖν παρ' αὐτόν· ἔκειντο γὰρ δίφροι τινὲς αὐτόθι κύκλῳ. εὐθύς οὖν μεῖδων ὁ Κέφαλος ἠσπάζετό τε καὶ εἶπεν· ὦ Σώκρατες, οὐδὲ θαμίζεις ἡμῖν καταβαίνων ἐς τὸν Πειραιᾶ· χρὴν μέντοι· εἰ μὲν γὰρ ἐγώ ἔτι ἐν δυνάμει ἦν τοῦ ῥαδίως πορεύεσθαι πρὸς τὸ ἄστυ, οὐδὲν ἂν σε ἔδει δεῦρο ἰέναι, ἀλλ' ἡμεῖς ἂν παρὰ σέ ἦμεν· νῦν δὲ σέ χρὴ πυκνότερον δεῦρο ἰέναι, ὥς εὖ ἴσθι, ὅτι ἐμοιγε, ὅσον αἱ ἄλλαι αἰ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἀπομαραίνονται, τοσοῦτον αὖξονται αἱ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι τε καὶ ἡδοναί· μὴ οὖν ἄλλως ποιεῖ, ἀλλὰ τοῖσδε τε τοῖς νεανίαις ξύνισθι καὶ δεῦρο παρ' ἡμᾶς φοίτα ὥς παρὰ

*) Vulgo Ἡ μὲν οὖν.

Φίλους τε καὶ πάνυ οἰκείους. Καὶ μὲν, ἣν δ' ἐγώ, ὦ Κέφαλε, χαίρω γε *) διαλεγόμενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις· δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι παρ' αὐτῶν πυνθάνεσθαι, ὥσπερ τινὰ ὁδὸν πρὸς ἐλεηλυθότων, ἣν καὶ ἡμᾶς ἴσως δεήσει πορεύεσθαι, ποία τις ἐστὶ, τραχεῖα καὶ χαλεπὴ ἢ ῥαδίαι καὶ εὐπρος· καὶ δὴ καὶ σοῦ ἡδέως ἂν πυθοίμην, ὃ τί σοι φαίνεται τοῦτο — ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἤδη εἰ τῆς ἡλικίας, ὃ δὴ ἐπὶ γήραος οὐδ' ὧ φασὶν εἶναι οἱ ποιηταί — πότερον χαλεπὸν τοῦ βίου ἢ πῶς σὺ αὐτὸ ἐξαγγέλλεις.

3. Ἐγώ σοι, ἔφη, νῆ τὸν Δία, ἐρῶ, ὦ Σώκρατες, † οἷόν γε μοι φαίνεται· πολλάκις γὰρ συνέρχο- 329
μεθά τινες ἐς ταυτὸ παραπλησίαν ἡλικίαν ἔχοντες, διασώζοντες τὴν παλαιὰν παροιμίαν. οἱ οὖν πλεῖστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται συνιόντες, τὰς ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες καὶ ἀναμνησκόμενοι περὶ τε τὰ Φροδίσια καὶ περὶ πότους καὶ εὐωχίας καὶ ἄλλ' αἷττα, αἳ τῶν τοιούτων ἔχεται, καὶ ἀγανακτοῦσιν ὡς μεγάλων τινῶν ἀπεστερημένοι, καὶ τότε μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες· ἐνιοὶ δὲ καὶ τὰς τῶν οἰκείων προπηλακίσεις τοῦ γήραος ὀδύρονται, καὶ ἐπὶ τούτῳ δὴ τὸ γήραος ὑμνοῦσιν, ὅσων κακῶν σφίσι αἴτιον. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὦ Σώκρατες, οὗτοι οὐ τὸ αἴτιον αἰτιασθαι· εἰ γὰρ ἦν τοῦτο αἴτιον, καὶ ἐγὼ τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐπεπόνθην **) ἐνεκά γε γήραος, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι ἐνταῦθα ἦλθον ἡλικίας· νῦν δ' ἐγὼ γε ἤδη ἐντετύχηκα οὐχ οὕτως ἔχουσι, καὶ ἄλλοις καὶ δὴ καὶ Σοφοκλεῖ ποτὲ τῷ ποιητῇ παρεγενόμην ἐρωτώμεν ὑπὸ τινός· Πῶς, ἔφη, ὦ Σοφοκλεῖς, ἔχεις πρὸς τὰ Φροδίσια; ἔτι οἷός τ' εἰ, γυναικὶ ζυγγίγνεσθαι; Καὶ ὅς, εὐφήμεν, ἔφη, ὦ ἄνθρωπε· ἀσμεναίτατα ***) μέντοι αὐτὰ ****) ἀπέφυγον, ὥσπερ λυττῶντά τινα καὶ ἀγρίον δεσπότην ἀποφυγόν. Εὖ οὖν μοι καὶ τότε ἔδοξεν ἐκεῖνος

*) Vulgo abest γε.
νέστατα.

**) V. ἐπεπόνθειν.

***) V. ἀσμι-

****) V. αὐτό.

εἰπεῖν, καὶ νῦν οὐχ ἥττον· παντάπασι γὰρ τῶν γε τοιούτων ἐν τῷ γῆρας πολλὴ εἰρήνη γίγνεται καὶ ἐλευθερία· ἐπειδὴν γὰρ αἱ ἐπιθυμίαι παύσωνται κατατείνουσαι καὶ χαλάσωσι, παντάπασι τὸ τοῦ Σοφοκλέους γίγνεται, δεσποτῶν πάνυ πολλῶν ἔστι καὶ μαινομένων ἀπηλλάχθαι. ἀλλὰ καὶ τούτων πέρι καὶ τῶν γε πρὸς τοὺς οἰκείους μία τις αἰτία ἔστιν, οὐ τὸ γῆρας, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὁ τρόπος τῶν ἀνθρώπων· ἂν μὲν γὰρ κόσμιοι καὶ εὐκόλοι ᾧσι, καὶ τὸ γῆρας μετρίως ἔστιν ἐπίπονον, εἰ δὲ μή, καὶ γῆρας, ὦ Σώκρατες, καὶ νεότης χαλεπὴ τῷ τοιούτῳ συμβαίνει.

4. Καὶ ἐγὼ ἀγασθεὶς αὐτοῦ εἰπόντος ταῦτα, βουλόμενος ἔτι λέγειν αὐτόν, ἐκίνουν καὶ εἶπον· ὦ Κέφαλε, οἴμαί σου τοὺς πολλούς, ὅταν ταῦτα λέγῃς, οὐκ ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἡγεῖσθαι σε ῥαδίως τὸ γῆρας φέρειν, οὐ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλὴν οὐσίαν κекτήσθαι· τοῖς γὰρ πλουσίοις πολλὰ παραμύδια φασιν εἶναι. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις· οὐ γὰρ ἀποδέχονται καὶ λέγουσι μὲν τι, οὐ μέντοι γε, ὅσον οἴονται. ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει, ὅς τῳ Σεριφίῳ
330 λοιδορουμένῳ καὶ λέγοντι, ὅτι οὐδὲ αὐτόν, † ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκίμοι, ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐτ' ἂν αὐτός, Σερίφιος ᾧν, ὀνομαστός ἐγένετο, οὐτ' ἐκεῖνος, Ἀθηναῖος. καὶ τοῖς δὴ μὴ πλουσίοις, χαλεπῶς δὲ τὸ γῆρας φέρουσιν, εὖ ἔχει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι οὐτ' ἂν ὁ ἐπιεικής πάνυ τοι ῥαδίως γῆρας μετὰ πενίας ἐνέγκοι, οὐδ' ὁ μὴ ἐπιεικής, πλουτήσας, εὐκόλος ποτ' ἂν ἑαυτῷ γένοιτο. Πότερον δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Κέφαλε, ᾧν κекτήσθαι, τὰ πλείω παρέλαβες, ἢ ἐπεκτήσω; † Ποῖ *) ἐπεκτησάμην, ἔφη, ὦ Σώκρατες; μέσος τις γέγονα χρηματιστῆς τοῦ τε πάππου καὶ τοῦ πατρὸς· ὁ μὲν γὰρ πάππος τε καὶ ὁμώνυμος ἐμοὶ σχεδόν τι, ὅσῃν ἐγὼ νῦν οὐσίαν κекτήμαι, παραλαβών, πολλάκις τοσαύτην ἐποίησε, Λυσανίας δὲ ὁ πατήρ ἐτι ἐλάττω αὐτὴν ἐποίησε τῆς νῦν οὐσης, ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ, εἰ μὴ ἐλάττω καταλίπω τούτοις, ἀλλὰ

*) V. Ποῖ.

βραχεῖ γέ τινι πλείω, ἢ παρέλαβον. Τούτου ἔνεκα ἡρόμην, ἣν δ' ἐγώ, ὅτι μοι ἔδοξας οὐ σφόδρα ἀγαπᾶν τὰ χρήματα· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ὡς τὸ πολὺ, οἱ ἂν μὴ αὐτοὶ κτήσωνται, οἱ δὲ κτησάμενοι διπλῇ, ἢ οἱ ἄλλοι, ἀσπάζονται αὐτά· ὥσπερ γάρ οἱ ποιηταὶ τὰ αὐτῶν ποιήματα καὶ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ἀγαπῶσι, ταύτη γε δὴ καὶ οἱ χρηματιστάμενοι περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν ὡς ἔργον ἑαυτῶν, καὶ οὐ κατὰ τὴν χρείαν *), ἢ περ οἱ ἄλλοι. χαλεποὶ οὖν καὶ ξυγγενέσθαι εἰσὶν, οὐδὲν ἐθέλοντες ἐπαινεῖν ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον. Ἀληθεῖ, ἔφη, λέγεις.

5. Πάνυ μὲν οὖν, ἣν δ' ἐγώ· ἀλλὰ μοι ἔτι τόνδε εἰπέ· τί μέγιστον οἶει ἀγαθὸν ἀπολελαυκέναι τοῦ πολλὴν οὐσίαν κεκτηῖσθαι; Ὁ, ἢ δ' ὅς, ἴσως οὐκ ἂν πολλοὺς πείσαιμι λέγων· εὖ γὰρ ἴσθι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι, ἐπειδὴν τις ἐγγὺς ἢ τοῦ οἴεσθαι τελευτήσῃ, ἐσέρχεται αὐτῷ δέος καὶ φροντίς, περὶ ὧν ἐμπροσθεν οὐκ ἐσῆι· οἱ τε γὰρ λεγόμενοι μῦθοι περὶ τῶν ἐν αἵδου, ὡς τὸν ἐνθάδε ἀδικήσαντα δεῖ ἐκεῖ δίδόναι δίκην, καταγελάμενοι τέως, τότε δὴ στρέφουσιν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν, μὴ ἀληθεῖς ᾧσι, καὶ αὐτός, ἥτοι ὑπὸ τῆς τοῦ γήραος ἀσθενείας, ἢ καὶ ὥσπερ ἤδη ἐγγυτέρω ὢν τῶν ἐκεῖ, μάλ' ἄν τι καθορᾷ αὐτά. ὑποψίας δ' οὖν καὶ δείματος μεστὸς γίγνεται, καὶ ἀναλογίζεται ἤδη καὶ σκοπεῖ, εἴ τινα τι ἠδίκηκεν. ὁ μὲν οὖν εὗρίσκων ἑαυτοῦ ἐν τῷ βίῳ πολλὰ ἀδικήματα, καὶ ἐκ τῶν ὕπνων, ὥσπερ οἱ παῖδες, θαμὰ ἐγείρομενος δειμαίνει, καὶ ζῇ μετὰ κακῆς ἐλπίδος, τῷ † δὲ μηδὲν ἑαυτῷ ἀδίκον ξυνειδότι ἡδεῖα ἐλπίς αἰεὶ 331 πάρεστι καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος, ὡς καὶ Πίνδαρος λέγει· χαριέντως γάρ τοι, ὦ Σώκρατες, τοῦτ' ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι, ὅς ἂν δικαίως καὶ ὀσίως τὸν βίον διαγάγῃ,

Γλυκεῖά οἱ καρδίαν ἀτιτάλλοισα **) γηροτρόφος ξυναορεῖ

Ἐλπίς, ἧ μάλιστα θνατῶν

Πολύστροφον γνώμαν κυβεργαῖ.

*) V. καὶ κατὰ τὴν χρείαν.

**) V. ἀτάλλοισα.

Εὐ οὖν λέγει, θαυμαστῶς ὥς σφόδρα. Πρὸς δὲ τοῦτ' ἔγωγε τίθημι τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι, οὗτοι παντὶ ἀνδρὶ, ἀλλὰ τῷ ἐπιεικεῖ· τὸ γὰρ μηδὲ ἀκοντά τινα ἐξαπατῆσαι ἢ ψεύσασθαι, μηδ' αὖ ὀφείλοντα ἢ θεῶ θυσίας τινὰς ἢ ἀνθρώπων χρήματα, ἔπειτα ἀπιέναι ἐκεῖσε δεδιότα, μέγα μέρος ἐς τοῦτο ἢ τῶν χρημάτων κτῆσις συμβάλλεται. ἔχει δὲ καὶ ἄλλας χρείας πολλὰς, ἀλλὰ γε, ἐν ἀνθ' ἐνός, οὐκ ἐλάχιστον ἔγωγε θείην ἂν ἐς τοῦτο ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι, ὦ Σώκρατες, πλούτον χρησιμώτατον εἶναι.

Β. Παγκάλως, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ὦ Κέφαλε· τοῦτο δ' αὐτὸ τὴν δικαιοσύνην, πότερά τὴν ἀληθείαν αὐτὸ φήσομεν εἶναι ἀπλῶς οὕτω καὶ τὸ ἀποδιδόναι, ἂν τίς τι παρὰ τοῦ λάβῃ, ἢ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἔστιν ἐνίστε μὲν δικαίως, ἐνίστε δὲ ἀδίκως ποιεῖν; οἷον τοιόνδε λέγω· πᾶς ἂν που εἴποι, εἴ τις λάβοι παρὰ φίλου ἀνδρός σωφρονούντος ὅπλα, εἴ μανεῖς ἀπαιτοῖ, ὅτι οὔτε χρὴ τὰ τοιαῦτα ἀποδιδόναι, οὔτε δίκαιος ἂν εἴη ὁ ἀποδιδούς, οὐδ' αὖ πρὸς τὸν οὕτως ἔχοντα πάντα ἐθέλων τὰληθῆ λέγειν. Ὁρθῶς, ἔφη, λέγεις. Οὐκ ἄρα αὐτος ὅρος ἐστὶ δικαιοσύνης, ἀληθῆ τε λέγειν καί, ἂν ἂν λάβοι τις, ἀποδιδόναι. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὑπολαβὼν ὁ Πολέμαρχος, εἶπερ γέ τι χρὴ Σιμωνίδῃ πείθεσθαι. Καὶ μέντοι, ἔφη ὁ Κέφαλος, καὶ παραδίδωμι ὑμῖν τὸν λόγον· δεῖ γὰρ με ἡδὴ τῶν ἱερῶν ἐπιμεληθῆναι. Οὐκουν, ἔφην ἐγώ, ὁ Πολέμαρχος τῶν γε σῶν κληρονόμος; Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς γελάσας, καὶ ἅμα ἤει πρὸς τὰ ἱερά. Λέγε δὴ, εἶπον ἐγώ, σὺ ὁ τοῦ λόγου κληρονόμος, τί φης τὸν Σιμωνίδην λέγοντα ὀρθῶς λέγειν περὶ δικαιοσύνης; Ὅτι, ἦ δ' ὅς, τὸ τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστῳ ἀποδιδόναι δίκαιόν ἐστὶ· τοῦτο λέγων δοκεῖ ἐμοὶ καλῶς λέγειν. Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, Σιμωνίδῃ γε οὐ ῥαδίον ἀπιστεῖν· σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ὁ ἀνὴρ· τοῦτο μέντοι, ὅ τί ποτε λέγει, σὺ μὲν, ὦ Πολέμαρχε, ἴσως γιγνώσκεις, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ· δῆλον γάρ, ὅτι οὐ τοῦτο λέγει, ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, τό, τινὸς παρακαταθεμένου τι ὅτῳ οὖν, μὴ σωφρόνως ἀπαιτοῦντι ἀποδιδόναι· καίτοι γε ὀφειλόμε-

νόν που τοῦτό ἐστιν, ὃ παρακατέθετο· ἢ γάρ; Ναί.
 Ἀποδοτέον δέ γε οὐδ' ὁπωστιοῦν τότε, ὅποτε τις μὴ σω-
 φρόνως ἀπαιτοίη; Ἀληθῆ, ἢ δ' ὅα. Ἄλλο δὴ τι ἢ τὸ
 τοιοῦτον, ὡς ἔοικε, λέγει Σιμωνίδης τὸ τὰ ὀφειλόμενα
 δίκαιον εἶναι ἀποδιδόναι. Ἄλλο μὲν τι, νῆ Δία, ἔφη·
 τοῖς γὰρ φίλοις οἶεται ὀφείλειν τοὺς φίλους ἀγαθὸν μὲν
 τι δρᾶν, κακὸν δὲ μηδέν. Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οὐ
 τὰ ὀφειλόμενα ἀποδίδωσιν, ὅς ἂν τὰ χρυσίον ἀποδῶ
 παρακαταθεμένῳ, ἐάνπερ ἡ ἀπόδοσις καὶ ἡ λήψις βλά-
 βερὰ γίγνηται, φίλοι δὲ ὥσιν ὅ τε ἀπολαμβάνων καὶ
 ὁ ἀποδιδούς· οὐχ οὕτω λέγειν φῆς τὸν Σιμωνίδην; Πάνυ
 μὲν οὖν. Τί δέ; τοῖς ἐχθροῖς ἀποδοτέον, ὅ τι ἂν τύχη
 ὀφειλόμενον; Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, ὃ γε ὀφείλε-
 ται αὐτοῖς· ὀφείλεται δέ, οἶμαι, παρὰ γε τοῦ ἐχθροῦ
 τῷ ἐχθρῷ, ὅπερ καὶ προσήκει, κακὸν τι.

7. Ηἰνίξατο ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὡς ἔοικεν, ὁ Σιμωνί-
 δης ποιητικῶς τὸ δίκαιον ὃ εἶη διανοεῖτο μὲν γάρ, ὡς
 φαίνεται, ὅτι τοῦτ' εἶη δίκαιον τὸ τὸ προσήκον ἐκάστω
 ἀποδιδόναι· τοῦτο δὲ ὠνόμασεν ὀφειλόμενον. ἀλλὰ τί
 οἶει, πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, εἰ οὖν τίς αὐτὸν ἤρετο·
 Ὡς Σιμωνίδη, ἢ τίσιν οὖν τί ἀποδιδούσα ὀφειλόμενον καὶ
 προσήκον τέχνη ἰατρικὴ καλεῖται; — τί ἂν αἶει ἡμῖν
 αὐτὸν ἀποκρίνασθαι; Δῆλον ὅτι, ἔφη, ἡ σώμασι φάρ-
 μακά τε καὶ σιτία καὶ ποτά. Ἡ δὲ τίσι τί ἀποδιδούσα
 ὀφειλόμενον καὶ προσήκον τέχνη μαγειρικὴ καλεῖται; Ἡ
 τοῖς ὄψοις τὰ ἠδύσματα. Εἶεν· ἢ οὖν δὴ τίσι τί ἀποδι-
 δοῦσα τέχνη δικαιοσύνη ἂν καλοῖτο; Εἰ μὲν τι, ἔφη, δεῖ
 ἀκολουθεῖν, ὧς Σώκρατες, τοῖς ἐμπροσθεν εἰρημένοις, ἢ
 τοῖς φίλοις τε καὶ ἐχθροῖς ὠφελείας τε καὶ βλάβας
 ἀποδιδούσα. Τὸ τοὺς φίλους ἄρα εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς
 ἐχθροὺς κακῶς δικαιοσύνην λέγει. Δοκεῖ μοι. Τίς
 οὖν δυνατώτατος, κάμνοντας φίλους εὖ ποιεῖν καὶ
 ἐχθροὺς κακῶς, πρὸς νόσον καὶ ὑγίειαν; Ἰατρός.
 Τίς δὲ πλέοντας, πρὸς τὸν τῆς θαλάσσης κίνδυνον;
 Κυβερνήτης. Τί δέ, ὁ δίκαιος; ἐν τίνι πράξει καὶ
 πρὸς τί ἔργον δυνατώτατος, φίλους ὠφελεῖν καὶ
 ἐχθροὺς βλάπτειν; Ἐν τῷ προπολεμεῖν καὶ συμμαχεῖν,

ἔμοιγε δοκεῖ. Εἴεν μὴ κάμνουσί γε μήν, ὦ φίλε Πολέ-
μαρχε, ἱατρὸς ἀχρηστος. Ἀληθῆ. Καὶ μὴ πλέουσι
δὴ κυβερνήτης. Ναί. Ἄρα καὶ τοῖς μὴ πολεμοῦσιν ὁ
δίκαιος ἀχρηστος; Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τοῦτο. Χρήσιμον
333 ἄρα καὶ ἐν εἰρήνῃ δικαιοσύνη. Χρήσιμον. Καὶ γὰρ
γεωργία; ἢ οὐ; Ναί. Πρὸς γε καρποῦ κτῆσιν. Ναί.
Καὶ μὴν καὶ σκυτοτομική; Ναί. Πρὸς γε ὑποδημάτων
ἄν, οἶμαι, Φαίης κτῆσιν. Πάνυ γε. Τί δὲ δὴ τὴν δι-
καιοσύνην, πρὸς τίνος χρείαν ἢ κτῆσιν ἐν εἰρήνῃ Φαίης
ἄν χρήσιμον εἶναι; Πρὸς τὰ συμβόλαια, ὦ Σώκρατες.
Συμβόλαια δὲ λέγεις κοινωνήματα; ἢ τί ἄλλο; Κοινο-
νήματα δῆτα. Ἄρ' οὖν ὁ δίκαιος ἀγαθὸς καὶ χρήσιμος
κοινωνὸς ἐς πεττῶν θέσιν; ἢ ὁ πεττευτικός; Ὁ πεττευ-
τικός. Ἀλλ' ἐς πλίνθων καὶ λίθων θέσιν ὁ δίκαιος χρη-
σιμώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ; Οὐ-
δαμῶς. Ἀλλ' ἐς τίνα δὴ κοινωνίαν ὁ δίκαιος ἀμείνων
κοινωνὸς τοῦ κιθαριστικοῦ, ὥσπερ ὁ κιθαριστικός τοῦ δι-
καίου ἐς κρουμάτων; Ἐς ἀργυρίου, ἔμοιγε δοκεῖ. Πλήν
γ' ἴσως, ὦ Πολέμαρχε, πρὸς τὸ χρῆσθαι ἀργυρίῳ, ὅ-
ταν δέη ἀργυρίου κοινῇ πρίασθαι ἢ ἀποδόσθαι ἵππον,
τότε δ', ὥς ἐγὼ οἶμαι, ὁ ἵππικός; ἢ γάρ; Φαίνεται.
Καὶ μὴν, ὅταν γε πλοῖον, ὁ ναυπηγὸς ἢ ὁ κυβερνήτης.
Ἔοικεν. Ὅταν οὖν τί δέη ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ κοινῇ χρῆ-
σθαι, ὁ δίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων; Ὅταν παρὰ
καταθέσθαι καὶ σῶν εἶναι, ὦ Σώκρατες. Οὐκ οὖν λέ-
γεις, ὅταν μηδὲν δέη αὐτῷ χρῆσθαι, ἀλλὰ κεῖσθαι;
Πάνυ γε. Ὅταν ἄρα ἀχρηστον ἢ ἀργύριον, τότε χρή-
σιμος ἐπ' αὐτῷ ἢ δικαιοσύνη. Κινδυνεύει. Καὶ ὅταν δὴ
δρέπανον δέη φυλάττειν, ἢ δικαιοσύνη χρήσιμος καὶ κοινῇ
καὶ ἰδίᾳ, ὅταν δὲ χρῆσθαι, ἢ ἀμπελουργική. Φαί-
νεται. Φήσεις δέ, καὶ ἀσπίδα καὶ λύραν ὅταν δέη φυ-
λάττειν καὶ μηδὲν χρῆσθαι, χρήσιμον εἶναι τὴν δικαιο-
σύνην, ὅταν δὲ χρῆσθαι, τὴν ὀπλιτικὴν καὶ τὴν μουσι-
κὴν. Ἀνάγκη. Καὶ περὶ τὰλλα δὴ πάντα ἢ δικαιοσύνη
ἐκάστου ἐν μὲν χρῆσει ἀχρηστος, ἐν δὲ ἀχρηστία χρή-
σιμος. Κινδυνεύει.

8. Οὐκοῦν, ὦ φίλε, πάνυ γέ τι σπουδαῖον ἂν

εἴη*) ἡ δικαιοσύνη, εἰ πρὸς τὰ ἄχρηστα χρήσιμον ὄν
 τυγχάνει. τότε δὲ σκεψάμεθα ἄρ' οὐχ ὁ πατάξαι δεινό-
 τατος ἐν μάχῃ, εἴτε πυκτικῇ εἴτε τινὶ καὶ ἄλλῃ, οὗτος
 καὶ φυλάσσασθαι; Πάνυ γε. Ἄρ' οὖν καὶ νόσον ὅστις
 δεινὸς φυλάσσασθαι καὶ λαθεῖν, οὗτος δεινότατος καὶ
 ἐμποῖσσαι; Ἐμοιγε δοκεῖ. Ἀλλὰ μὴν στρατοπέδου γε 334
 ὁ αὐτὸς Φύλαξ ἀγαθός, ὅσπερ καὶ τὰ τῶν πολεμίων
 κλέψαι καὶ βουλεύματα καὶ τὰς ἄλλας πράξεις. Πάνυ
 γε. Ὅτου τις ἄρα δεινὸς Φύλαξ, τούτου καὶ Φῶρ δεινός.
 Ἐοικεν. Εἰ ἄρα ὁ δίκαιος ἀργύριον δεινὸς φυλάττειν,
 καὶ κλέπτειν δεινός. Ὡς γοῦν ὁ λόγος, ἔφη, σημαίνει.
 Κλέπτῃς ἄρα τις ὁ δίκαιος, ὡς ἔοικεν, ἀναπέφανται,
 καὶ κινδυνεύεις παρ' Ὀμήρου μεμαθηκέναι αὐτό· καὶ
 γὰρ ἐκεῖνος τὸν τοῦ Ὀδυσσεῶς πρὸς μητρὸς πάππον Λυ-
 τόλυκον ἀγαπᾷ τε καὶ φησὶν, αὐτὸν πάντας**) ἀνθρώ-
 πους κεκάσθαι κλεπτοσύνη θ' ὀρκω τε. ἔοικεν οὖν ἡ δι-
 καιοσύνη καὶ κατὰ σέ καὶ κατ' Ὀμηρον καὶ κατὰ Σι-
 μωνίδην κλεπτική τις εἶναι, ἐπ' ὠφελείᾳ μέντοι τῶν φί-
 λων καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἐχθρῶν. οὐχ οὕτως ἔλεγες;
 Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, ἀλλ' οὐκέτ' οἶδα ἔγωγε, ὅ τι ἔλε-
 γον· τούτο μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ ἔτι, ὠφελεῖν μὲν τοὺς φί-
 λους ἡ δικαιοσύνη, βλάπτειν δὲ τοὺς ἐχθρούς. Φίλους
 δὲ λέγεις εἶναι πότερον τοὺς δοκοῦντας ἐκάστῳ χρηστοὺς
 εἶναι, ἢ τοὺς ὄντας, καὶ μὴ δοκῶσι; καὶ ἐχθρούς ὡς-
 αὐτως; Εἰκὸς μὲν, ἔφη, οὓς ἂν τις ἡγῆται χρηστοὺς,
 φιλεῖν, οὓς δ' ἂν πονηροὺς, μισεῖν. Ἄρ' οὖν οὐχ ἁμαρ-
 τάνουσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ τοῦτο, ὥστε δοκεῖν αὐτοῖς
 πολλοὺς μὲν χρηστοὺς εἶναι μὴ ὄντας, πολλοὺς δὲ τῶν-
 αντιῶν; Ἀμαρτάνουσι. Τούτοις ἄρα οἱ μὲν ἀγαθοὶ
 ἐχθροί, οἱ δὲ κακοὶ φίλοι. Πάνυ γε. Ἀλλ' ὅμως δίκαιον
 τότε τούτοις, τοὺς μὲν πονηροὺς ὠφελεῖν, τοὺς δ' ἀγα-
 θοὺς βλάπτειν. Φαίνεται. Ἀλλὰ μὴν οἷ γε ἀγαθοὶ δίκαιοί
 τε καὶ οἷοι μὴ ἀδικοῦν. Ἀληθῆ. Κατὰ δὲ τὸν σὸν λό-
 γον τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας δίκαιον κακῶς ποιεῖν. Μηδα-
 μῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες· πόνηρος γὰρ ἔοικεν εἶναι ὁ λό-
 γος. Τοὺς ἀδίκους ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δίκαιον βλάπτειν,

*) V. Οὔκουν — πάνυ γε τι σπουδαῖον εἴη. **) V. ὑπὲρ πάντας.

τούς δὲ δικαίους ὠφελεῖν. Οὗτος ἐκείνου καλλίων φαίνεται. Πολλοῖς ἄρα, ὦ Πολέμαρχε, συμβήσεται, ὅσοι διημαρτήκασι τῶν ἀνθρώπων, δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν φίλους βλάπτειν — πόνηροι γὰρ αὐτοὶ εἰσι — τοὺς δ' ἐχθροὺς ὠφελεῖν· ἀγαθοὶ γὰρ καὶ οὕτως ἐροῦμεν αὐτὸ τὸνναντίον, ἢ τὸν Σιμωνίδην ἐφαμεν λέγειν. Καὶ μάλα, ἔφη, οὕτω συμβαίνει· ἀλλὰ μεταθώμεθα· κινδυνεύομεν γὰρ οὐκ ὀρθῶς τὸν φίλον καὶ ἐχθρὸν θέσθαι. Πῶς θέμενοι, ὦ Πολέμαρχε; Τὸν δοκοῦντα χρηστὸν τοῦτον φίλον εἶναι. Νῦν δὲ πῶς, ἢν δ' ἐγώ, μεταθώμεθα; Τὸν δοκοῦντά τε, ἢ δ' ὅς, καὶ τὸν ὄντα χρηστὸν, φίλον, 335 τὸν δὲ δοκοῦντα † μὲν, ὄντα δὲ μή, δοκεῖν, ἀλλὰ μὴ εἶναι φίλον καὶ περὶ τοῦ ἐχθροῦ δὲ ἡ αὐτὴ θέσις. Φίλος μὲν δὴ, ὡς εἴκε, τούτῳ τῷ λόγῳ ὁ ἀγαθὸς ἐσται, ἐχθρὸς δὲ ὁ πόνηρος. Ναί. Κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, λέγοντες δίκαιον εἶναι τὸν μὲν φίλον εὖ ποιεῖν, τὸν δὲ ἐχθρὸν κακῶς· νῦν πρὸς τούτῳ ὡς λέγειν, ὅτι ἐστὶ δίκαιον τὸν μὲν φίλον, ἀγαθὸν ὄντα, εὖ ποιεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν, κακὸν ὄντα, βλάπτειν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως ἂν μοι δοκεῖ *) καλῶς λέγεσθαι.

9. Ἔστιν ἄρα, ἢν δ' ἐγώ, δικαίου ἀνδρός, βλάπτειν καὶ ὄντιν οὖν ἀνθρώπων; Καὶ πάνυ γε, ἔφη, τοὺς γε πονήρους τε καὶ ἐχθροὺς δεῖ βλάπτειν. Βλαπτόμενοι δ' ἵπποι βελτίους ἢ χείρους γίνονται; Χείρους. Ἄρα ἐς τὴν τῶν κυνῶν ἀρετὴν, ἢ ἐς τὴν τῶν ἵππων; Ἐς τὴν τῶν ἵππων. Ἄρ' οὖν καὶ κύνες βλαπτόμενοι χείρους γίνονται ἐς τὴν τῶν κυνῶν, ἀλλ' οὐκ ἐς τὴν τῶν ἵππων ἀρετὴν; Ἀνάγκη. Ἀνθρώπους δέ, ὦ ἑταῖρε, μὴ οὕτω φῶμεν, βλαπτομένους ἐς τὴν ἀνθρωπείαν ἀρετὴν χείρους γίνεσθαι; Πάνυ μὲν οὖν. Ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη οὐκ ἀνθρωπεία ἀρετή; Καὶ τοῦτ' ἀνάγκη. Καὶ τοὺς βλαπτομένους ἄρα, ὦ φίλε, τῶν ἀνθρώπων ἀνάγκη ἀδικωτέρους γίνεσθαι. Ἐοικεν. Ἄρ' οὖν τῇ μουσικῇ οἱ μουσικοὶ ἀμούσους δύνανται ποιεῖν; Ἀδύνατον. Ἀλλὰ τῇ

*) V. δοκῇ.

ἵππικῇ οἱ ἵππινοὶ ἀφίππους; Οὐκ ἔστιν. Ἀλλὰ τῇ δικαιοσύνῃ δὴ οἱ δίκαιοι ἀδίκους, ἢ καὶ ξυλλήβδην ἀρετῇ οἱ ἀγαθοὶ κακοὺς; Ἀλλ' ἀδύνατον. Οὐ γὰρ θερμότητος, οἶμαι, ἔργον ψύχειν, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. Ναί. Οὐδὲ ξηρότητος ὑγραίνειν, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. Πάνυ γε. Οὐδὲ δὴ τοῦ ἀγαθοῦ βλάπτειν, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. Φαίνεται. Ὁ δέ γε δίκαιος ἀγαθός; Πάνυ γε. Οὐκ ἄρα τοῦ δικαίου ἔργον βλάπτειν, ὦ Πολέμαρχε, οὔτε φίλον οὔτ' ἄλλον οὐδένα, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου, τοῦ ἀδίκου. Παντάπασί μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν, εἴη, ὦ Σώκρατες. Εἰ ἄρα τὰ ὀφειλόμενα ἐκάστω ἀποδιδόναι φησὶ τις δίκαιον εἶναι, τοῦτο δὲ δὴ νοεῖ αὐτῷ, τοῖς μὲν ἐχθροῖς βλάβην ὀφείλεσθαι παρὰ τοῦ δικαίου ἀνδρός, τοῖς δὲ φίλοις ὠφέλειαν, οὐκ ἦν σοφὸς ὁ τοῦτο εἰπών· οὐ γὰρ ἀληθῆ ἔλεγεν· οὐδαμοῦ γὰρ δίκαιον οὐδένα ἡμῖν ἐφάνη ὃν βλάπτειν. Ξυγχωρῶ, ἢ δ' ὅς. Μαχοίμεθα ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, κοινῇ ἐγώ τε καὶ σύ, εἴαν τις αὐτὸ φῇ ἢ Σιμωνίδην ἢ Βίαντα ἢ Πιπτακὸν εἰρηκέναι, ἢ τιν' ἄλλον τῶν σοφῶν τε καὶ μακαρίων ἀνδρῶν. Ἐγὼ γ' οὖν, εἴη, ἐτοῖμός εἰμι κοινωνεῖν τῆς μάχης. Ἀλλ' οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, † εὖ μοι δοκεῖ εἶναι τὸ ῥῆμα τὸ φάναι, δίκαιον εἶναι 356 τοὺς μὲν φίλους ὠφελεῖν, τοὺς δ' ἐχθροὺς βλάπτειν; Τίνος; εἴη. Οἶμαι αὐτὸ Περιάνδρου εἶναι ἢ Περδίκκου ἢ Ξέρξου ἢ Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου ἢ τίνος ἄλλου, μέγα οἰομένου δύνασθαι, πλουσίου ἀνδρός. Ἀληθέστατα, εἴη, λέγεις. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο ἐφάνη ἢ δικαιοσύνῃ ὃν οὐδὲ τὸ δίκαιον, τί ἂν ἄλλο τις αὐτὸ φαίη εἶναι;

10. Καὶ ὁ Θρασύμαχος πολλάκις μὲν, καὶ διαλεγομένων ἡμῶν μεταξύ, ὥρμα ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου, ἔπειτα ὑπὸ τῶν παρακαθημένων διεκωλύετο, βουλομένων διακοῦσαι τὸν λόγον, ὡς δὲ διεπαυσάμεθα καὶ ἐγὼ ταῦτ' εἶπον, οὐκέτι ἡτυχίαν ἦγεν, ἀλλὰ ξυστρέψας ἑαυτὸν, ὥσπερ θηρίον, ἤκεν ἐφ' ἡμᾶς, ὡς διαρπασόμενος. καὶ ἐγώ τε καὶ ὁ Πολέμαρχος δέισαντες διεπτοήθημεν, ὁ δ' ἐς τὸ μέσον φθελγζάμενος, Τίς, εἴη, ὑμᾶς πάλαι φλυαρία ἔχει, ὦ Σώκρατες; καὶ τί

εὐηθίζεσθε πρὸς ἀλλήλους, ὑποκατακλινόμενοι ὑμῖν αὐτοῖς; ἀλλ', εἶπερ ὡς ἀληθῶς βούλει εἰδέναι τὸ δίκαιον, ὃ τί ἐστὶ, μὴ μόνον ἐρώτα, μηδὲ φιλοτιμοῦ ἐλέγχων, ἐπειδὴν τίς τι ἀποκρίνῃται, ἐγνωκὼς τοῦτο, ὅτι ῥᾶον ἐρωτᾷν, ἢ ἀποκρίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀποκρίναι καὶ εἰπέ, τί φησ εἶναι τὸ δίκαιον. καὶ ὅπως μοι μὴ ἐρεῖς, ὅτι τὸ δέον ἐστὶ, μὴδ', ὅτι τὸ ὠφέλιμον, μὴδ', ὅτι τὸ λυσιτελοῦν, μὴδ', ὅτι τὸ κερδαλέον, μὴδ', ὅτι τὸ συμφέρον, ἀλλὰ σαφῶς μοι καὶ ἀκριβῶς λέγε, ὃ τι ἂν λέγῃς, ὡς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαι, εἰ μὴ ὕθλους τοιούτους λέγῃς. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἐξεπλάγχην καὶ προσβλέπων αὐτὸν ἐφοβούμην, καὶ μοι δοκῶ, εἰ μὴ πρότερος ἑωράκην αὐτὴν, ἢ ἐκεῖνος ἐμέ, ἄφωνος ἂν γενέσθαι· νῦν δὲ ἡνίκα ὑπὸ τοῦ λόγου ἤρχετο ἐξαγγελλίεσθαι, προσέβλεψά αὐτὸν πρότερος, ὥστε αὐτῷ οἷός τ' ἐγενόμην ἀποκρίνασθαι *)· καὶ εἶπον ὑποτρέμειν· ὦ Θρασύμαχε, μὴ χαλεπὸς ἡμῖν ἴσθι· εἰ γὰρ ἐξαμαρτάνομεν ἐν τῇ τῶν λόγων σκέψει ἐγὼ τε καὶ ὅδε, εὖ ἴσθι, ὅτι ἄκοντες ἀμαρτάνομεν· μὴ γὰρ δὴ οἷου, εἰ μὲν χρυσίον ἐζητούμεν, οὐκ ἂν ποτε ἡμᾶς ἐκόντας εἶναι ὑποκατακλίνεσθαι ἀλλήλοις ἐν τῇ ζητήσει καὶ διαφθεῖρειν τὴν εὐρεσιν αὐτοῦ, δικαιοσύνην δὲ ζητοῦντας, πράγμα πολλῶν χρυσίων τιμιώτερον, ἐπειδ' οὕτως ἀνοήτως υπεῖκειν ἀλλήλοις, καὶ οὐ σπουδάζειν ὅτι μάλιστα φανῆναι αὐτό, οἷόν γέ ἐστιν, ὦ φίλε **). ἀλλ' οἶμαι, οὐ δυνάμεθα ἐλεῖν
 337 εἶσθαι οὖν ἡμᾶς πολὺ μᾶλλον εἰκός ἐστὶ † που ὑπὸ ὑμῶν τῶν δεινῶν, ἢ χαλεπαίνεσθαι.

11. Καὶ ὃς ἀκούσας ἀνεκάγχασέ τε μάλα σαρδόνιον καὶ εἶπεν· ὦ Ἡράκλεις! ἔφη, αὕτη ἐκείνη ἢ εἰωθυῖα εἰρωνεῖα Σωκράτους, καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἤδη τε καὶ τούτοις προύλεγον, ὅτι σὺ ἀποκρίνασθαι μὲν οὐκ ἐθελήσεις, εἰρωνεύσοιο δὲ καὶ πάντα μᾶλλον ποιήσεις, ἢ ἀποκρίνοιο, εἰ τίς τί σε ἐρωτᾷ. Σοφὸς γάρ εἰ, ἣν δ' ἐγώ,

*) V. ἀποκρίνεσθαι.

**) Scribendum puto: φανῆναι αὐτό· οὐχ οἷόν τέ ἐστιν, ὦ φίλε, ἀλλ' οἶμαι, οὐ δυνάμεθα.

ὦ Θρασύμαχε· εὖ οὖν ἤδησθα, ὅτι, εἴ τινα ἔροιο, ὅπο-
σα ἐστὶ τὰ δώδεκα, καὶ ἐρόμενος προείποις αὐτῷ, ὅπως
μοι, ὦ ἄνθρωπε, μὴ ἐρεῖς, ὅτι ἐστὶ τὰ δώδεκα δις ἑξ,
μήδ', ὅτι τρεῖς τέτταρα, μήδ', ὅτι ἑξάκισ δύο, μήδ',
ὅτι τετράκισ τρία — ὥς οὐκ ἀποδέξομαι σου, εἴαν τοι-
αῦτα Φλυαρήs — δῆλον, οἶμαι, σοὶ ἦν, ὅτι οὐδεὶς ἀπο-
κρίνοιτο τῷ οὕτῳ πυνθανομένῳ· ἀλλ' εἴ σοι εἶπεν· ὦ
Θρασύμαχε, πῶς λέγεις, μὴ ἀποκρίνωμαι, ὧν προεί-
πες, μηδέν; πότερον, ὦ θαυμάσιε, μήδ', εἰ τούτων
τυγχάνει ὄν, ἀλλ' ἕτερον εἶπω τι τοῦ ἀληθοῦs; ἢ πῶς
λέγεις; — τί ἂν αὐτῷ εἶπες πρὸς ταῦτα; Εἶεν, ἔφη,
ὥς δὴ ὁμοιον τοῦτο ἐκείνῳ. Οὐδέν γε κωλύει, ἦν δ' ἐγώ,
εἰ δ' οὖν καὶ μὴ ἔστιν ὁμοιον, φαίνεται δὲ τῷ ἐρωτηθέντι
τοιούτον, ἥττόν τί αὐτον οἶει ἀποκρινεῖσθαι τὸ φαινόμε-
νον ἑαυτῷ, εἴαν τε ἡμεῖs ἀπαγορεύωμεν εἴαν τε μή; Ἄλ-
λο τι οὖν, ἔφη, καὶ σὺ οὕτῳ ποιήσεις, ὧν ἐγὼ ἀπείπον,
τούτων τι ἀποκρινεῖ *); Οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, ἦν δ' ἐγώ,
εἴ μοι σκεψαμένῳ οὕτῳ δόξειε. Τί οὖν; ἔφη· ἂν ἐγὼ
δείξω ἑτέραν ἀπόκρισιν παρὰ πάσας ταύτας περὶ δικαι-
οσύνης βελτίῳ τούτων, τί ἀξιοῖs παθεῖν; Τί ἄλλο, ἦν
δ' ἐγώ, ἢ, ὅπερ προσήκει πάσχειν τῷ μὴ εἰδότη; προσ-
ήκει δὲ πού μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδότος· καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο
ἀξιῶ παθεῖν. Ἡδύς γάρ εἰ, ἔφη· ἀλλὰ πρὸς τῷ μα-
θεῖν καὶ ἀπότισον ἀργύριον. Οὐκ οὖν ἐπειδὴν μοι γένη-
ται, εἶπον. Ἄλλ' ἐστίν, ἔφη ὁ Γλαύκων, ἀλλ' ἔνεκά
γε ἀργυρίου, ὦ Θρασύμαχε, λέγε· πάντες γὰρ ἡμεῖs
Σωκράτει ἐσοίσομεν. Πάνυ γε οἶμαι, ἦ δ' ὅς, ἵνα Σωκρά-
της τὸ εἰωθὸς διαπράττῃται, αὐτὸς μὲν μὴ ἀποκρίνηται,
ἄλλου δ' ἀποκρινομένου λαμβάνῃ λόγον καὶ ἐλέγχῃ.
Πῶς γὰρ ἂν, ἔφην ἐγώ, ὦ βέλτιστε, τίς ἀποκρίναι-
το; πρῶτον μὲν μὴ εἰδὼς μηδὲ φάσκων εἰδέναι, ἔπειτα,
εἴ τι καὶ οἶεται περὶ τούτων, ἀπειρημένον αὐτῷ εἶη, ὅ-
πως μηδέν ἐρεῖ, ὧν ἡγεῖται, ὑπ' ἀνδρὸς οὐ φαύλου. ἀλ-
λά σὲ δὴ μάλλον εἰκὸς λέγειν· σὺ γὰρ δὴ † φηs εἰδέναι 338
καὶ ἔχειν εἰπεῖν. μὴ οὖν ἄλλως ποίει, ἀλλ' ἔμοιγε χα-

*) V. ἀποκρινῇ.

ρίζου ἀποκρινόμενος, καὶ μὴ φθονήσης, καὶ Γλαύκωνα
τόνδε διδάξαι καὶ τοὺς ἄλλους.

12. Εἰπόντος δ' ἐμοῦ *) ταῦτα, ὃ τε Γλαύκων
καὶ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο αὐτοῦ, μὴ ἄλλως ποιεῖν· καὶ ὁ Θρα-
σύμαχος φανερός μὲν ἦν ἐπιθυμῶν εἰπεῖν, ἵν' εὐδοκιμή-
σειεν, ἡγούμενος ἔχειν ἀπόκρισιν παγκάλην, προσε-
ποιεῖτο δὲ φιλονεικεῖν πρὸς τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν ἀποκρινόμε-
νον, τελευτῶν δὲ συνεχώρησε καὶ πειτα, Αὕτη δὴ, ἔφη,
ἡ Σωκράτους σοφία, αὐτὸν μὲν μὴ ἐθέλειν διδάσκειν,
παρὰ δὲ τῶν ἄλλων περιϊόντα μανθάνειν, καὶ τούτων
μηδὲ χάριν ἀποδιδόναι. Ὅτι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, μανθάνω
παρὰ τῶν ἄλλων, ἀληθῆ εἶπες, ὦ Θρασύμαχε, ὅτι
δὲ οὐ μέ φης χάριν ἐκτίνειν, ψεύδῃ· ἐκτίνω γάρ, ὅσην
δύναμαι, δύναμαι δὲ ἐπαινεῖν μόνον, χρήματα γάρ οὐκ
ἔχω· ὥς δὲ προθύμως τοῦτο δρῶ, εἴαν τις μοι δοκῇ εὖ
λέγειν, εὖ εἴσει αὐτίκα δὴ μάλα, ἐπειδὴν ἀποκρίνη-
οῖμαι γάρ σε εὖ ἐρεῖν. Ἀκουε δὴ, ἦ δ' ὅς· φημί γάρ
ἐγώ, εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι, ἢ τὸ τοῦ κρείττονος
ξυμφέρον, ἀλλὰ τί οὐκ ἐπαινεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐθέλήσεις.
Εἴαν μάθω γε πρῶτον, ἔφην, τί λέγεις· νῦν γάρ οὐπω
οἶδα. τὸ τοῦ κρείττονός φης ξυμφέρον δίκαιον εἶναι, καὶ
τοῦτο, ὦ Θρασύμαχε, τί ποτε λέγεις; οὐ γάρ που τό-
γε τοιόνδε φης, εἰ Πολυδάμας ἡμῶν κρείττων ὁ παγκρα-
τιαστής, καὶ αὐτῷ ξυμφέρει τὰ βόεια κρέα πρὸς τὸ
σῶμα, τοῦτο τὸ σιτίον εἶναι καὶ ἡμῖν τοῖς ἥττοσιν ἐκείνου
ξυμφέρον ἅμα καὶ δίκαιον. Βδελυρὸς γάρ εἰ, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, καὶ ταύτη ὑπολαμβάνεις, ἢ ἂν κακουργή-
σαις μάλιστα τὸν λόγον. Οὐδαμῶς, ὦ ἀριστε, ἦν δ'
ἐγώ· ἀλλὰ σαφέστερον εἶπέ, τί λέγεις. Εἴτ' οὐκ οἶσθα,
ἔφη, ὅτι τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημο-
κρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται; Πῶς γάρ οὐ;
Οὐκ οὐν τοῦτο κρατεῖ ἐν ἐκάστη πόλει τὸ ἀρχον; Πάνυ
γε. Τίθεται δὲ γε τοὺς νόμους ἐκάστη ἢ ἀρχὴ πρὸς τὸ
αὐτῇ ξυμφέρον, δημοκρατία μὲν δημοκρατικούς, τυραν-
νὶς δὲ τυραννικούς, καὶ ἄλλαι οὕτω· θέμεναι δὲ ἀπέφη-

*) V. δέ μου.

ναν, τοῦτο δίκαιον τοῖς ἀρχομένοις εἶναι τό σφισι συμφέρον, καὶ τὸν τοῦτο ἐκβαίνοντα κολάζουσιν, ὥς παρανομούντα τε καὶ ἀδικοῦντα. τοῦτ' οὖν ἐστίν, ὦ βέλτιστε, ὃ λέγω, ἐν ἀπάσαις ταῖς πόλεσι ταυτὸν εἶναι δίκαιον τὸ 339 τῆς καθεστηκυίας ἀρχῆς συμφέρον· αὕτη δὲ που κρατεῖ ὥστε συμβαίνει τῷ ὀρθῶς λογιζομένῳ, πανταχοῦ εἶναι τὸ αὐτὸ δίκαιον τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. Νῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἔμαθον, ὃ λέγεις· εἰ δὲ ἀληθὲς ἢ μή, πειράσομαι μαθεῖν. τὸ συμφέρον μὲν οὖν, ὦ Θρασύμαχε, καὶ σὺ ἀπεκρίνω δίκαιον εἶναι, καίτοι ἔμοιγε ἀπηγόρευες, ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοίμην· πρόσεστι δὲ δὴ αὐτόθι τὸ τοῦ κρείττονος. Σμικρὰ γε ἴσως, ἔφη, προσθήκη. Οὐπω δῆλον οὐδ', εἰ μεγάλη, ἀλλ' ὅτι μὲν τοῦτο σκεπτέον, εἰ ἀληθὴ λέγεις, δῆλον· ἐπειδὴ γὰρ συμφέρον γέ τι εἶναι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸ δίκαιον, σὺ δὲ προστίθης καὶ αὐτό φης εἶναι τὸ τοῦ κρείττονος, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ, σκεπτέον δὴ. Σκόπει, ἔφη.

13. Ταῦτ' ἐσται, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μοι εἰπέ· οὐ καὶ πείθεσθαι μέντοι τοῖς ἀρχουσί φης δίκαιον εἶναι; Ἐγώ γε. Πότερον δὲ ἀναμάρτητοί εἰσιν οἱ ἀρχοντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκάσταις, ἢ οἷοί τε καὶ ἀμαρτεῖν; Πάντως ποῦ, ἔφη. Οὐκ οὖν ἐπιχειροῦντες νόμους τιθέναι, τοὺς μὲν ὀρθῶς τιθέασιν, τοὺς δὲ τινὰς οὐκ ὀρθῶς; Οἶμαι ἔγωγε. Τὸ δὲ ὀρθῶς ἄρα τὸ τὰ συμφέροντά ἐστι τίθεσθαι ἑαυτοῖς, τὸ δὲ μὴ ὀρθῶς, ἀξύμφορα ἢ πῶς λέγεις; Οὕτως. Ἄ δ' ἂν θῶνται, ποιητέον τοῖς ἀρχομένοις, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ δίκαιον. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐ μόνον ἄρα δίκαιόν ἐστι κατὰ τὸν σὸν λόγον τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν, τὸ μὴ συμφέρον. Τί λέγεις; ἔφη. Ἄ σὺ λέγεις, ἔμοιγε δοκῶ σκοπῶμεν δὲ *) βέλτιον. οὐχ ὡμολόγηται, τοὺς ἀρχοντας, τοῖς ἀρχομένοις προστάττοντας ποιεῖν ἅττα, ἐνίοτε διαμαρτάνειν τοῦ ἑαυτοῖς βελτίστου, ἃ δ' ἂν προστάττωσιν οἱ ἀρχοντες, δίκαιον εἶναι τοῖς ἀρχομένοις ποιεῖν; ταῦτ' οὐχ ὡμολόγηται; Οἶμαι ἔγωγε, ἔφη. Οἷον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ το ἀξύμφορα ποιεῖν τοῖς

*) V. δὴ.

ἄρχουσί τε καὶ κρείττοσι δίκαιον εἶναι, ὡμολογήσθαι
 σαι, ὅταν οἱ μὲν ἄρχοντες κακὰ αὐτοῖς *) προστάτ-
 τωσιν ἄκοντες, τοῖς δὲ δίκαιον εἶναι φῆς ταῦτα ποιεῖν,
 ἃ ἐκεῖνοι προσέταζαν· ἄρα τότε, ὦ σοφώτατε Θρασύ-
 μαχε, οὐκ ἀναγκαῖον συμβαίνειν αὐτὸ οὕτως, δίκαιον
 εἶναι ποιεῖν τὸν ἀντιτίον, ἢ ὃ σὺ λέγοις; τὸ γὰρ τοῦ κρείτ-
 τonos ἀξύμφορον δήπου προστάττεται τοῖς ἥττοσι ποιεῖν.

340 Ναὶ † μὰ Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Πολέμαρχος, σα-
 φέστατά γε. Ἐάν σὺ γ', ἔφη, αὐτῷ μαρτυρήσης, ὁ
 Κλειτοφῶν ὑπολαβών. Καὶ τί, ἔφη, δέεται μάρτυρος;
 αὐτὸς γὰρ Θρασύμαχος ὁμολογεῖ, τοὺς μὲν ἄρχοντας
 ἐνίοτε ἑαυτοῖς κακὰ προστάττειν, τοῖς δὲ ἀρχομένοις
 δίκαιον εἶναι ταῦτα ποιεῖν. Τὸ γὰρ τὰ κελευόμενα ποι-
 εῖν, ὦ Πολέμαρχε, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, δίκαιον εἶναι
 ἔθετο ὁ Θρασύμαχος. Καὶ γὰρ τὸ τοῦ κρείττονος, ὦ
 Κλειτοφῶν, συμφέρον δίκαιον εἶναι ἔθετο· ταῦτα δὲ
 ἀμφοτέρωθεν θέμενος, ὡμολόγησεν αὐτὸς, ἐνίοτε τοὺς κρείτ-
 τους τὰ αὐτοῖς ἀξύμφορα κελεύειν τοὺς ἥττους τε καὶ
 ἀρχομένους ποιεῖν· ἐκ δὲ τούτων τῶν ὁμολογιῶν οὐδὲν
 μᾶλλον τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον δίκαιον ἂν εἴη ἢ τὸ
 μὴ συμφέρον. Ἄλλ', ἔφη ὁ Κλειτοφῶν, τὸ τοῦ κρείτ-
 τonos συμφέρον ἔλεγεν, ὃ ἠγεῖτο ὁ κρείττων αὐτῷ συμ-
 φέρειν, τοῦτο ποιητέον εἶναι τῷ ἥττονι, καὶ τὸ δίκαιον
 τοῦτο ἐτίθετο. Ἄλλ' οὐχ οὕτως, ἢ ὃ ὅς ὁ Πολέμαρ-
 χος, ἐλέγετο.

14. Οὐδέν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πολέμαρχε, διαφέρει,
 ἀλλ' εἰ νῦν οὕτω λέγει Θρασύμαχος, οὕτως αὐτοῦ ἀπο-
 δεχάμεθα· καὶ μοι εἰπέ, ὦ Θρασύμαχε· τοῦτο ἦν, ὃ
 ἐβούλου λέγειν, τὸ δίκαιον, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέ-
 ρον δοκοῦν εἶναι τῷ κρείττονι, εἴαν τε συμφέρη εἴαν τε
 μή; οὕτω σε φῶμεν λέγειν; Ἡκιστά γ', ἔφη, ἀλλὰ
 κρείττω με οἷε καλεῖν τὸν ἐξαμαρτάνοντα, ὅταν ἐξ-
 αμαρτάνῃ; Ἐγώ γε, εἶπον, ὦ μὴν σε τοῦτο λέγειν, ὅτε
 τοὺς ἄρχοντας ὡμολόγεις οὐκ ἀναμαρτήτους εἶναι, ἀλ-
 λά τι καὶ ἐξαμαρτάνειν. Συκοφάντης γάρ εἰ, ἔφη, ὦ
 Σώκρατες, ἐν τοῖς λόγοις· ἐπεὶ αὐτίκα ἰατρὸν καλεῖς

*) V. αὐτοῖς.

σὺ τὸν ἐξαμαρτάνοντα περὶ τοὺς καίμνοντας κατ' αὐτὸ τοῦτο, ὃ ἐξαμαρτάνει; ἢ λογιστικόν, ὃς ἂν ἐν λογισμῷ ἀμαρτάνῃ, τότε ὅταν ἀμαρτάνῃ, κατὰ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν; ἀλλ' οἶμαι, λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἐξήμαρτε, καὶ ὁ λογιστὴς ἐξήμαρτε, καὶ ὁ γραμματιστής, τὸ δ', οἶμαι, ἕκαστος τούτων, καθόσον τοῦτ' ἐστίν, ὃ προσαγορεύομέν αὐτον, οὐδέποτε ἀμαρτάνει· ὥστε κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἀκριβολογεῖς, οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἀμαρτάνει· ἐπιλιπούσης γὰρ ἐπιστήμης ὁ ἀμαρτάνων ἀμαρτάνει, ἐν ᾧ οὐκ ἐστὶ δημιουργός· ὥστε δημιουργός ἢ σοφός ἢ ἄρχων οὐδεὶς ἀμαρτάνει τότε, ὅταν ἄρχων ᾖ, ἀλλὰ πᾶς γ' ἂν εἴποι, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἤμαρτε, καὶ ὁ ἄρχων ἤμαρτε. τοιοῦτον οὖν δὴ σοι καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε νῦν γε ἀποκρίνεσθαι· τὸ δὲ ἀκριβέστατον ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν, τὸν ἄρχοντα, καθόσον ἄρχων ἐστὶ, μὴ ἀμαρτάνειν, μὴ ἀμαρτάνοντα 341
δὲ, τὸ αὐτῷ βέλτιστον τίθεσθαι, τοῦτο δὲ τῷ ἀρχομένῳ ποιητέον· ὥστε, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, δίκαιον λέγω τὸ τοῦ κρείττονος ποιεῖν συμφέρον.

15. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, δοκῶ σοι συκοφαντεῖν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οἶει γὰρ μ' ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τοῖς λόγοις κακουργοῦντά σε ἔρεσθαι, ὡς ἠρόμην; Εὖ μὲν οὖν οἶδα, ἔφη, καὶ οὐδέν γέ σοι πλέον ἐσται· οὔτε γὰρ ἂν με λάθοις κακουργῶν, οὔτε μὲ *) λαθὼν βιάσασθαι τῷ λόγῳ δύναιο. Οὐδέ γ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ μακάριε· ἀλλ', ἵνα μὴ αὐθις ἡμῖν τοιοῦτον ἐγγένηται, διόρισαι, ποτέρως λέγεις τὸν ἄρχοντά τε καὶ τὸν κρείττονα, τὸν ὡς ἔπος εἶπεῖν ἢ τὸν ἀκριβεῖ λόγῳ, ὃ νῦν δὴ ἔλεγες, οὐ τὸ συμφέρον, κρείττονος ὄντος, δίκαιον ἐσται τῷ ἥττονι ποιεῖν; Τὸν τῷ ἀκριβεστάτῳ, ἔφη, λόγῳ ἄρχοντα ὄντα· πρὸς ταῦτα κακούργει καὶ συκοφάντει, εἴ τι δύνασθαι οὐδέν σου παρίεμαι· ἀλλ' οὐ μὴ οἶός τ' ἦς. Οἶει γὰρ ἂν με, εἶπον, οὕτω μαινῆναι, ὥστε ζυρεῖν ἐπιχειρεῖν λέοντα καὶ συκοφαντεῖν Θρασύμαχον; Νῦν γοῦν, ἔφη, ἐπεχειρήσας, οὐδέν ὦν καὶ ταῦτα. Ἄδην, ἦν δ' ἐγώ, τῶν τοι-

*) V. μή.

ούτων, ἀλλ' εἶπέ μοι ὁ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ ἰατρός, ὃν
 ἄρτι ἔλεγες, πότερον χρηματιστής ἐστὶν ἢ τῶν καμνόν-
 των θεραπευτής; καὶ λέγε τὸν τῷ ὄντι ἰατρὸν ὄντα.
 Τῶν καμνόντων, ἔφη, θεραπευτής. Τί δέ; κυβερνή-
 τῃς, ὁ ὀρθῶς κυβερνήτης, ναυτῶν ἀρχὼν ἐστὶν ἢ ναύ-
 τῃς; Ναυτῶν ἀρχων. Οὐδέν, οἶμαι, τοῦτο ὑπολογι-
 στέον, ὅτι πλεῖ ἐν τῇ νηί, οὐδ' ἐστὶ κλητέος ναύτης· οὐ
 γὰρ κατὰ τὸ πλεῖν κυβερνήτης καλεῖται, ἀλλὰ κατὰ
 τὴν τέχνην καὶ τὴν τῶν ναυτῶν ἀρχήν. Ἀληθῆ, ἔφη.
 Οὐκ οὖν ἐκάστῳ τούτων ἐστὶ τι συμφέρον; Πάνυ γε.
 Οὐ καὶ ἡ τέχνη, ἣν δ' ἐγώ, ἐπὶ τούτῳ πέφυκεν
 ἐπὶ τῷ τὸ συμφέρον ἐκάστῳ ζητεῖν τε καὶ ἐκπορί-
 ζειν; Ἐπὶ τούτῳ, ἔφη. Ἀρ' οὖν καὶ ἐκάστη τῶν τε-
 χνῶν ἐστὶ τι συμφέρον ἄλλο, ἢ ὅτι μάλιστα τελέαν εἶ-
 ναι; Πῶς τοῦτο ἐρωτᾷς; Ὡς περ, ἔφην ἐγώ, εἴ με ἔ-
 ροιο, εἰ ἐξαρκεῖ σώματι εἶναι σώματι, ἢ προσδεῖται
 τινος, εἴποιμ' ἂν, ὅτι παντάπασιν μὲν οὖν προσδεῖται·
 διὰ ταῦτα καὶ ἡ τέχνη ἐστὶν ἰατρικὴ νῦν εὖρημένη, ὅτι
 σῶμά ἐστι πόνηρον, καὶ οὐκ ἐξαρκεῖ αὐτῷ τοιούτῳ
 εἶναι· τούτῳ οὖν ὅπως ἐκπορίζη τὰ συμφέροντα, ἐπὶ
 τούτῳ παρεσκευάσθη ἡ τέχνη. ἢ ὀρθῶς σοι δοκῶ, ἔφην,
 342 ἂν εἰπεῖν οὕτω λέγων ἢ οὐ; Ὀρθῶς, τέφην. Τί δέ δή;
 αὐτὴ ἡ ἰατρικὴ ἐστὶ πονήρεια, ἢ ἄλλη τις τέχνη ἐσθ'
 ὃ τι προσδεῖται τινος ἀρετῆς, ὥς περ ὀφθαλμοὶ ὄψε-
 ως καὶ ὠτα ἀκοῆς, καὶ διὰ ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς δεῖ τι-
 νὸς τέχνης τῆς τὸ συμφέρον εἰς αὐτὰ ταῦτα *) σκεψομέ-
 νης τε καὶ ἐκπορισούσης; Ἄρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τέχνῃ ἐνι
 τις πονηρία, καὶ δεῖ ἐκάστη τέχνῃ ἄλλης τέχνης, ἥ τις
 αὐτῇ τὸ συμφέρον σκέψεται, καὶ τῇ σκοπούμενῃ ἐτέρας
 αὐτοιαύτης, καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἀπέραντον; ἢ αὐτὴ αὐτῇ
 τὸ συμφέρον σκέψεται; ἢ οὔτε αὐτῆς, οὔτε ἄλλης προσ-
 δεῖται, ἐπὶ τὴν αὐτῆς ποιηρίαν τὸ συμφέρον σκοπεῖν;
 οὔτε γὰρ πονηρία, οὔτε ἀμαρτία οὐδεμία οὐδεμιᾷ τέ-
 χνῃ πάρεστιν, οὐδὲ προσήκει τέχνῃ ἄλλῃ τὸ συμφέρον
 ζητεῖν, ἢ ἐκείνῳ, οὗ τέχνη ἐστὶν, αὐτῇ **) δὲ ἀβλαβῆς
 καὶ ἀκέραιός ἐστιν, ὀρθῇ οὖσα, ὥς περ ἂν ἡ ἐκάστη

*) V. εἰς ταῦτα.

**) V. αὕτη.

ἀκριβὴς ὅλη, ἥπερ ἐστί. καὶ σκοπεῖ ἐκεῖνον τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ, οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει. Οὕτως, ἔφη, φαίνεται. Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἰατρικὴ ἰατρικῇ τὸ συμφέρον σκοπεῖ, ἀλλὰ σώματι. Ναί, ἔφη. Οὐδὲ ἵππικὴ ἵππικῇ, ἀλλ' ἵπποις, οὐδὲ ἄλλη τέχνη οὐδεμίᾳ ἑαυτῇ — οὐδὲ γὰρ προσδεῖται — ἀλλ' ἐκεῖνον, οὗ τέχνη ἐστί. Φαίνεται, ἔφη, οὕτως. Ἀλλὰ μήν, ὦ Θρασύμαχε, ἄρχουσί γε αἱ τέχναι καὶ κρατοῦσιν ἐκεῖνου, οὐπὲρ εἰσι τέχναι. Συνεχώρησεν ἐνταῦθα καὶ μάλα μόγισ. Οὐκ ἄρα ἐπιστήμη γε οὐδεμίᾳ τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον σκοπεῖ, οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἡττονός τε καὶ ἀρχομένου ὑπὸ ἑαυτῆς. Συνωμολόγησε μὲν καὶ ταῦτα τελευτῶν, ἐπεχείρει δὲ περὶ αὐτὰ μάχεσθαι· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγησεν, Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς, καθόσον ἰατρός, τὸ τῷ ἰατρῷ συμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ καμνοντι· ὡμολόγηται γὰρ ὁ ἀκριβὴς ἰατρὸς σῶμα των εἶναι ἀρχων, ἀλλ' οὐ χρηματιστής· ἢ *) οὐχ ὡμολόγηται; Συνέφη. Οὐκ οὖν καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἀκριβὴς ναυτῶν εἶναι ἀρχων, ἀλλ' οὐ ναύτης; Ὁμολόγηται. Οὐκ ἄρα ὅγε τοιοῦτος κυβερνήτης τε καὶ ἀρχων τὸ τῷ κυβερνήτῃ συμφέρον σκέψεται τε καὶ προστάξει, ἀλλὰ τὸ τῷ ναύτῃ τε καὶ ἀρχομένῳ. Συνέφησε μόγισ. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς ἐν οὐδεμίᾳ ἀρχῇ, καθόσον ἀρχων ἐστί, τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ ὡς αὐτὸς δημιουργῇ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων καὶ τὸ ἐκεῖνον συμφέρον καὶ πρέπον καὶ λέγει, ἃ λέγει, καὶ ποιεῖ, ἃ ποιεῖ, ἅπαντα.

16. Ἐπειδὴ οὖν ἐνταῦθα ἤμεν τοῦ λόγου, καὶ 343
 πᾶσι καταφανὲς ἦν, ὅτι ὁ τοῦ δικαίου λόγος ἐς τὸν-
 αντίον περιειστήκη, ὁ Θρασύμαχος ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνε-
 σθαι, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τίθῃ σοι ἐστί; Τί
 δέ; ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἀποκρίνεσθαι χρεὶ μάλλον, ἢ τοι-
 αῦτα ἐρωτᾶν; Ὅτι τοί σε, ἔφη, κορυζῶντα περιορᾷ,
 καὶ οὐκ ἀπομύττει δεόμενον, ὅς γε αὐτῇ οὐδὲ πρόβατα
 οὐδὲ ποιμένα γιγνώσκεις. Ὅτι δὴ τί μάλιστα; ἦν δ'

*) V. ἦ.

ἐγώ. Ὅτι οἶει, τοὺς ποιμένας ἢ τοὺς βουκόλους τὸ
 τῶν προβάτων ἢ τὸ τῶν βοῶν ἀγαθὸν σκοπεῖν, καὶ
 παχύνειν αὐτοὺς καὶ θεραπεύειν πρὸς ἄλλο τι βλέπον-
 τας, ἢ τὸ τῶν δεσποτῶν ἀγαθὸν καὶ τὸ αὐτῶν καὶ
 δὴ καὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας, οἱ ὡς ἀληθῶς
 ἄρχουσιν, ἄλλως πῶς ἡγεῖ διανοεῖσθαι πρὸς τοὺς ἄρ-
 χομένους, ἢ ὥσπερ ἂν τις πρὸς πρόβατα διατεθεῖη,
 καὶ ἄλλο τι σκοπεῖν αὐτοὺς διὰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἢ
 τοῦτο, ὅθεν αὐτοὶ ὠφεληθῶνται *). καὶ οὕτω πόρρω
 εἶπερ τε τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀδίκου τε καὶ
 ἀδικίας, ὥστε ἀγνοεῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη τε καὶ
 τὸ δίκαιον, ἀλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονός
 τε καὶ ἄρχοντος συμφέρον, οἰκεία δὲ τοῦ πειθόμενου τε
 καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη, ἡ δὲ ἀδικία τὸναντίον καὶ ἄρ-
 χει τῶν ὡς ἀληθῶς εὐηθικῶν τε καὶ δικαίων, οἱ δ'
 ἀρχόμενοι ποιοῦσι τὸ ἐκείνου συμφέρον, κρείττονος ὄν-
 τος, καὶ εὐδαίμονα ἐκεῖνον ποιοῦσιν, ὑπηρετοῦντες αὐ-
 τῷ, ἑαυτοὺς δὲ οὐδ' ὅπωςτιουν. σκοπεῖσθαι δέ, ὡ
 εὐηθέστατε Σώκρατες, οὕτωςί χεῖ, ὅτι δίκαιος ἀνὴρ ἀ-
 δίκου πανταχοῦ ἔλαττον ἔχει· πρῶτον μὲν ἐν τοῖς πρὸς
 ἀλλήλους συμβολαίσις, ὅπου ἂν ὁ τοιοῦτος τῷ τοιούτῳ
 κοινωνήσῃ, οὐδαμοῦ ἂν εὖροις ἐν τῇ διαλύσει τῆς κοινω-
 νίας πλέον ἔχοντα τὸν δίκαιον τοῦ ἀδίκου, ἀλλ' ἔλατ-
 τον· ἔπειτα ἐν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν, ὅταν τινὲς ἐσφοραί-
 ῳσιν, ὁ μὲν δίκαιος ἀπὸ τῶν ἴσων πλέον ἐσφέρει, ὁ δ'
 ἔλαττον, ὅταν τε λήψῃς, ὁ μὲν οὐδέν, ὁ δὲ πολλὰ κερ-
 δαίνει· καὶ γὰρ ὅταν ἀρχὴν τινὰ ἄρχῃ ἑκάτερος, τῷ
 μὲν δικαίῳ ὑπάρχει, καὶ εἰ **) μηδεμία ἄλλη ζημία,
 τά γε οἰκεία δι' ἀμέλειαν μοχθηροτέρως ἔχειν, ἐκ δὲ τοῦ
 δημοσίου μηδὲν ὠφελεῖσθαι διὰ τὸ δίκαιον εἶναι, πρὸς δὲ
 τούτοις ἀπέχθασθαι τοῖς τε οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις,
 ὅταν μηδὲν ἐθέλῃ αὐτοῖς ὑπηρετεῖν παρὰ τὸ δίκαιον, τῷ
 δὲ ἀδίκῳ πάντα τούτων τάναντία ὑπάρχει. λέγω γάρ,
 344 ὅπερ ***) νῦν δὴ ἔλεγον, τὸν μεγάλῳ δυνάμενον πλεονεκ-
 τεῖν· τοῦτον οὖν σκόπει, εἴπερ βούλει κρίνειν, ὅσω μάλ-

*) V. ὠφεληθήσονται. **) V. καὶ εἰ μ. ἄλ. ***) V. ὅνπερ.

λον συμφέρεi ἰδία αὐτῷ ἀδίκον εἶναι, ἢ δίκαιον *)· πάντων δὲ ῥᾶπτα μαθήσει, εἰάν ἐπὶ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν ἐλθῇ, ἢ τὸν μὲν ἀδικήσαντα εὐδαιμονέστατον ποιῇ, τοὺς δὲ ἀδικηθέντας καὶ ἀδικῆσαι οὐκ ἂν ἐθέλοντας ἀθλιωτάτους. ἔστι δὲ τοῦτο τυραννίς, ἢ οὐ κατὰ σμικρὸν τὰλλότερια καὶ λάθρα καὶ βία ἀφαιρείται, καὶ ἱερὰ καὶ ὅσια, καὶ ἰδία καὶ δημόσια, ἀλλὰ συλλήβδην, ὧν ἐφ' ἑκάστῳ μέρει ὅταν τις ἀδικήσας μὴ λάθῃ, ῥημιούται τε καὶ ὀνειδῇ ἔχει τὰ μέγιστα· καὶ γὰρ ἱερότυλοι καὶ ἀνδραποδισταὶ καὶ τοιχωρύχοι καὶ ἀποστερηταὶ καὶ κλέπται οἱ κατὰ μέρη ἀδικούντες τῶν τοιούτων κακουργημάτων καλοῦνται· ἐπειδὴν δὲ τις πρὸς τοῖς τῶν πολιτῶν χρήμασι καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισάμενος δουλώσῃται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχυρῶν ὀνομαίων εὐδαιμονες καὶ μακάριοι κέκληνται, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἂν πύθωνταί αὐτον τὴν ὅλην ἀδικίαν ἡδίκηκότα· οὐ γὰρ τὸ ποιεῖν τὰ ἀδίκα, ἀλλὰ τὸ πάσχειν φοβούμενοι, ὀνειδίζουσιν οἱ ὀνειδίζοντες τὴν ἀδικίαν. οὕτως, ὦ Σώκρατες, ἰσχυρότερον καὶ ἐλευθεριώτερον καὶ δεσποτικώτερον ἀδικία δικαιοσύνης ἐστὶν ἱκανῶς γιγνομένη, καί, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ μὲν τοῦ κρείττονος συμφέρον τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν, τὸ δ' ἀδίκον ἐαυτῷ λυσιτελοῦν τε καὶ συμφέρον.

17. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Θρασύμαχος ἐν νῶ εἶχεν ἀπιέναι, ὥσπερ βαλανεὺς ἡμῶν καταντλήσας κατὰ τῶν ὥτων ἀθρόον καὶ πολὺν τὸν λόγον· οὐ μὴν εἰασάν γε αὐτον οἱ παρόντες, ἀλλ' ἠνάγκασαν ὑπομεῖναί τε καὶ παρασχεῖν τῶν εἰρημένων λόγον. καὶ δὴ ἔγωγε καὶ αὐτὸς πάννυ ἐδεόμην τε καὶ εἶπον· ὦ δαιμόνιε Θρασύμαχε, οἷον ἐμβαλὼν λόγον ἐν νῶ ἔχεις ἀπιέναι, πρὶν διδάξαι ἱκανῶς ἢ μαθεῖν, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει! ἢ σμικρὸν οἶε ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα διορίζεσθαι, ἀλλ' οὐ βίου διαγωγὴν, ἢ ἂν διαγόμενος ἕκαστος ἡμῶν λυσιτελεστώτην ζωὴν ζῶη; Ἐγὼ γὰρ οἶμαι, ἔφη ὁ Θρασύμαχος, τουτὶ ἄλλως ἔχειν; Ἐοικας, ἦν δ' ἐγώ, ἥτοι ἡμῶν γε οὐδὲν κήδεσθαι οὐδέ τι φροντίζειν, εἴτε χεῖ-

*) V. τὸ δίκαιον.

ρον εἴτε βέλτιον βιωσόμεθα ἀγνοοῦντε, ὃ σὺ φησ εἰ-
 δέναι· ἀλλ', ὦ γαθέ, προθυμοῦ καὶ ἡμῖν ἐνδείξασθαι·
 345 οὗτοι κατ'ὡς σοι κείσεται, ὃ τι ἂν ἡμᾶς τοσοῦδε ὄντας
 εὐεργετήσης. ἐγὼ γάρ δὴ σοι λέγω τόγε ἐμὸν, ὅτι οὐ
 πείθομαι οὐδ' οἶμαι, ἀδικίαν δικαιοσύνης κερδαλεώτε-
 ρον εἶναι, οὐδ' ἂν εἴ τις αὐτὴν καὶ μὴ διακωλύη πράτ-
 τειν, ἀ βούλεται, ἀλλ', ὦ γαθέ, ἔστω μὲν ἀδικος,
 δυνάσθω δὲ ἀδικεῖν ἢ τῷ λανθάνειν ἢ τῷ διαμάχεσθαι,
 ὅμως ἐμέ γε οὐ πείθει, ὡς ἔστι τῆς δικαιοσύνης κερδα-
 λεώτερον· ταῦτ' οὖν καὶ ἕτερος ἴσως τις ἡμῶν πέπον-
 θεν, οὐ μόνος ἐγώ. πείσον οὖν, ὦ μακάριε, ἱκανῶς ἡμᾶς,
 ὅτι οὐκ ὀρθῶς βουλευόμεθα, δικαιοσύνην ἀδικίας περὶ
 πλείονος ποιούμενοι. Καὶ πῶς, ἔφη, σὲ πείσω; εἰ γάρ,
 οἷς νῦν δὴ ἔλεγον, μὴ πέπεισαι, τί σοι ἐτι ποιήσω; ἢ ἐς
 τὴν ψυχὴν φέρων ἐνθῶ τὸν λόγον; Μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ,
 μὴ σὺ γε· ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ἀ ἂν εἴποις, ἔμμενε τού-
 τοις, ἢ, εἰάν μετατιθῇ, φανερώς μετατίθεσο, καὶ
 ἡμᾶς μὴ ἐξαπάτα. νῦν δὲ δρᾶς, ὦ Θρασύμαχε — ἐτι
 γάρ τὰ ἐμπροσθεν ἐπισκεψόμεθα — ὅτι τὸν ὡς ἀλη-
 θῶς ἰατρὸν τὸ πρῶτον ὀριζόμενος, τὸν ὡς ἀληθῶς ποι-
 μένα οὐκέτι ὧν δεῖν ὑστερον ἀκριβῶς φυλάττει, ἀλλὰ
 ποιμαίνειν οἶει αὐτὸν τὰ πρόβατα, καθόσον ποιμὴν ἐστίν,
 οὐ πρὸς τὸ τῶν προβάτων βέλτιστον βλέποντα, ἀλλ' ὥς-
 περ δαιτυμόνα τινὰ καὶ μέλλοντα ἐστιάζεσθαι, πρὸς
 τὴν εὐωχίαν, ἢ αὖ πρὸς τὸ ἀποδύσθαι ὥς περ χρηματι-
 στήν, ἀλλ' οὐ ποιμένα. τῇ δὲ ποιμενικῇ οὐ δήπου ἄλλου
 τοῦ μέλει, ἢ ἐφ' ᾧ τέτακται, ὅπως τούτῳ τὸ βέλτι-
 στον ἐκποριεῖ, ἐπεὶ τάγε αὐτῆς, ὥστε εἶναι βελτίστη,
 ἱκανῶς δήπου ἐκπεπόρισται, ἕως γ' ἂν μηδὲν ἐνδέη τοῦ
 ποιμενικῆ εἶναι. οὕτω δὴ *) ὥμην ἐγώ γε νῦν δὴ ἀναγκαῖον
 εἶναι ἡμῖν ὁμολογεῖν, πᾶσαν ἀρχὴν, καθόσον ἀρχή,
 μηδενὶ ἄλλῳ τὸ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἢ ἐκείνῳ τῷ ἀρ-
 χομένῳ τε καὶ θεραπευομένῳ, ἐν τε πολιτικῇ καὶ ἰδιωτι-
 κῇ ἀρχῇ· σὺ δὲ τοὺς ἀρχοντας ἐν ταῖς πόλεσι, τοὺς ὡς
 ἀληθῶς ἀρχοντας, ἐκόντας οἶει ἀρχεῖν; Μὰ Δί' οὐκ,
 ἔφη, ἀλλ' εὖ οἶδα.

*) V. δέ.

18. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, τὰς ἄλ-
 λας ἀρχὰς οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς ἐθέλει ἀρχεῖν ἐκῶν,
 ἀλλὰ μισθὸν αἰτοῦσιν, ὥς οὐχὶ αὐτοῖσιν ὠφέλειαν ἐσο-
 μένην ἐκ τοῦ ἀρχεῖν, ἀλλὰ τοῖς ἀρχομένοις; ἐπεὶ το- 346
 σόνδε εἶπέ· οὐχὶ ἐκάστην μέντοι φασκὲν ἐκάστοτε τῶν τε-
 χνῶν τούτῳ ἑτέραν εἶναι τῷ ἑτέραν τὴν δύναμιν ἔχειν;
 καί, ὦ μακάριε, μὴ παρὰ δόξαν ἀποκρίνου, ἵνα τι καὶ
 περαινῶμεν. Ἀλλὰ τούτῳ, ἔφη, ἑτέραν. Οὐκ οὐν καὶ
 ὠφέλειαν ἐκάστη τούτων ἰδίαν τινὰ ἡμῖν παρέχεται, ἀλλ'
 οὐ κοινήν; οἷον ἰατρικὴ μὲν ὑγίειαν, κυβερνητικὴ δὲ σωτη-
 ρίαν ἐν τῷ πλεῖν, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω. Πάνυ γε. Οὐκ-
 οὐν καὶ μισθωτικὴ μισθόν; αὕτη γὰρ αὐτῆς ἡ δύναμις· ἢ
 τὴν ἰατρικὴν σὺ καὶ τὴν κυβερνητικὴν τὴν αὐτὴν καλεῖς;
 ἢ, εἰάνπερ βούλῃ ἀκριβῶς διορίξαι, ὥς περ ὑπέθου, οὐδὲν
 τι μᾶλλον, εἰάν τις κυβερνῶν ὑγιὲς γίγνηται, διὰ τὸ
 συμφέρειν αὐτῷ πλεῖν ἐν τῇ θαλάσῃ, ἕνεκα τούτου κα-
 λεῖς μᾶλλον αὐτὴν ἰατρικὴν; Οὐ δῆτα, ἔφη. Οὐδέ γ'
 οἶμαι τὴν μισθωτικὴν, εἰάν ὑγιαίνει τις μισθαρενῶν; Οὐ
 δῆτα. Τί δέ; τὴν ἰατρικὴν μισθαρενητικὴν, εἰάν ἰώμενός
 τις μισθαρενῇ; Οὐκ, ἔφη. Οὐκ οὐν τὴν γε ὠφέλειαν
 ἐκάστης τῆς τέχνης ἰδίαν ὡμολογήσαμεν εἶναι; Ἔστω,
 ἔφη. Ἦντινα ἄρα ὠφέλειαν κοινὴν ὠφελοῦνται πάντες
 οἱ δημιουργοί, δῆλον ὅτι κοινὴν τινὶ τῷ αὐτῷ προσχρώ-
 μενοι, ἀπ' ἐκείνου ὠφελοῦνται. Ἔοικεν, ἔφη. Φασκὲν
 δέ γε, τὸ *) μισθὸν ἀρνευμένους ὠφελεῖσθαι τοὺς δη-
 μιουργούς, ἀπὸ τοῦ προσχεῖσθαι τῇ μισθωτικῇ τέχνῃ
 προσγίγνεσθαι αὐτοῖς. Ξυνέφη μόγισ. Οὐκ ἄρα ἀπὸ
 τῆς αὐτοῦ τέχνης ἐκάστῳ αὕτη **) ἡ ὠφέλεια ἐστὶν ἢ
 τοῦ μισθοῦ λῆψις, ἀλλ', εἰ δεῖ ἀκριβῶς σκοπεῖσθαι,
 ἢ μὲν ἰατρικὴ ὑγίειαν ποιεῖ, ἢ δὲ μισθαρενητικὴ μισθόν,
 καὶ ἢ μὲν οἰκοδομητικὴ οἰκίαν, ἢ δὲ μισθαρενητικὴ αὐτῇ
 ἐπομένη μισθόν, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι οὕτω τὸ αὐτῆς
 ἐκάστη ἔργον ἐργάζεται καὶ ὠφελεῖ ἐκεῖνο, ἐφ' ᾧ τέ-
 τακται. εἰάν δὲ μὴ μισθὸς αὐτῇ προσγίγνηται, ἔσθ' ὅ τι
 ὠφελεῖται ὁ δημιουργὸς ἀπὸ τῆς τέχνης; Οὐ φαίνεται,
 ἔφη. Ἀρ' οὖν οὐδ' ὠφελεῖ τότε, ὅταν προῖκα ἐργά-
 *) V. τόν. **) V. αὐτή.

ζηται; Οἶμαι ἔγωγε. Οὐκουν, ὦ Θρασύμαχε, τοῦτο ἤδη δῆλον, ὅτι οὐδεμία τέχνη οὐδ' ἀρχὴ τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον παρασκευάζει, ἀλλ' ὅπερ πάλαι ἐλέγομεν, τὸ τῷ ἀρχομένῳ καὶ παρασκευάζει καὶ ἐπιτάττει, τὸ ἐκείνου συμφέρον ἡττονος ὄντος σκοποῦσα, ἀλλ' οὐ τὸ τοῦ κρείττονος; διὰ δὴ ταῦτα ἔγωγε, ὦ φίλε Θρασύμαχε, καὶ ἄρτι ἐλεγον, μηδένα ἐθέλειν ἐκόντα ἀρχειν καὶ τὰ ἀλλότρια κακὰ μεταχειρίζεσθαι ἐπανορθοῦντα *), ἀλλὰ μισθὸν αἰτεῖν, ὅτι ὁ μέλλων καλῶς τῇ τέχνῃ πράξειν οὐδέποτε αὐτῷ τὸ βέλτιστον πράττει κατὰ τὴν τέχνην ἐπιτάττων, ἀλλὰ τῷ ἀρχομένῳ οὐ δὴ ἔνεκα, ὡς εἴκοιτο, μισθὸν δεῖ ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθελήσειν ἀρχειν ἢ ἀργύριον ἢ τιμὴν, ἢ ζημίαν, εἰ μὴ ἀρχωσι **).

19. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; εἶπεν ὁ Γλαύκων· τοὺς μὲν γὰρ δύο μισθοὺς γινώσκω, τὴν δὲ ζημίαν ἤντινα λέγεις καὶ ὡς ἐν μισθοῦ μέρει εἴρηκας, οὐ ξυνῆκα. Τὸν τῶν βελτίστων ἄρα μισθόν, εἶπεν, οὐ ξυνίης, δι' ὃν ἀρχουσιν οἱ ἐπιεικέστατοι, ὅταν ἐθέλωσιν ἀρχειν; ἢ οὐκ οἶσθα, ὅτι τὸ φιλότιμόν τε καὶ φιλάργυρον εἶναι ὄνειδος λέγεται τε καὶ ἐστίν; ἔγωγε, εἶπεν. Διὰ ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, οὔτε χρημάτων ἔνεκα ἐθέλουσιν ἀρχειν οἱ ἀγαθοὶ οὔτε τιμῆς· οὔτε γὰρ φανερώς πραττόμενοι τῆς ἀρχῆς ἔνεκα μισθόν, μισθωτοὶ βούλονται κεκληῖσθαι, οὔτε λαθρα αὐτοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες, κλέπται, οὐδ' αὖ τιμῆς ἔνεκα, οὐ γὰρ εἰσι φιλότιμοι· δεῖ δὴ αὐτοῖς ἀνάγκην προσεῖναι καὶ ζημίαν, εἰ μέλλουσιν ἐθέλειν ἀρχειν· ὅθεν κινδυνεύει τὸ ἐκόντα ἐπὶ τὸ ἀρχειν ἵεναι, ἀλλὰ μὴ ἀνάγκην περιμένειν ***), αἰσχρὸν νενομίσθαι· τῆς δὲ ζημίας μεγίστη τὸ ὑπὸ πονηροτέρου ἀρχεσθαι, εἰ μὴ αὐτὸς ἐθέλη ἀρχειν, ἦν δείσαντές μοι φαίνονται ἀρχειν, ὅταν ἀρχωσιν, οἱ ἐπιεικεῖς· καὶ τότε ἔρχονται ἐπὶ τὸ ἀρχειν, οὐχ ὡς ἐπ' ἀγαθόν τι ἰόντες, οὐδ' ὡς εὐπαθήσοντες †) ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἀναγκαῖον, καὶ οὐκ ἔχοντες ἑαυτῶν βελ-

*) V. ἀνορθοῦντα. **) Euseb. ἀρχη, quod libri veteres confirmant. Vid. Commentar. ***) V. ἀνάγκη, omisso περιμένειν. †) V. εὐπαθήσοντες.

τίσιν ἐπιτρέψαι *) οὐδὲ ὁμοίοις· ἐπεὶ κινδυνεύει, πόλις ἀνδρῶν ἀγαθῶν εἰ γένοιτο, περιμάχητον ἂν εἶναι τὸ μὴ ἄρχειν, ὥσπερ νῦν τὸ ἄρχειν, καὶ ἐνταῦθα ἂν καταφανὲς γενέσθαι, ὅτι ὁ τῷ ὄντι ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ τῷ ἀρχομένῳ ὥστε πᾶς ἂν ὁ γιγνώσκων τὸ ὠφελεῖσθαι μᾶλλον ἔλοιτο ὑπ' ἄλλου, ἢ ἄλλον ὠφελῶν πράγματα ἔχειν. τοῦτο μὲν οὖν ἔγωγε οὐδαμῇ συγχωρῶ Θρασυμάχῳ, ὡς τὸ δίκαιόν ἐστι τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον· ἀλλὰ τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἐσαῦθις σκεψόμεθα· πολὺ δέ μοι δοκεῖ μείζον εἶναι, ὃ νῦν λέγει Θρασύμαχος, τὸν τοῦ ἀδίκου βίον φάσκων εἶναι κρείττω, ἢ τὸν τοῦ δικαίου. σὺ οὖν ποτέρως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαῦκων, αἵρεῖ; καὶ πότερον ὡς ἀληθεστέρως δοκεῖ σοι λέγεσθαι; Τὸν τοῦ δικαίου ἔγωγε, ἔφη, λυσιτελέστερον βίον εἶναι. Ἦκουσας, ἦν δ' ἐγώ, τόσα ἄρτι Θρασύμαχος ἀγαθὰ διῆλ- 348
θε τῷ τοῦ ἀδίκου; Ἦκουσα, ἔφη, ἀλλ' οὐ πείθομαι. Βούλει οὖν αὐτὸν πείθωμεν, ἂν δυνώμεθα πῃ ἐξευρεῖν, ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγει; Πῶς γὰρ οὐ βούλομαι; ἦ δ' ὅς.

20. Ἄν μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἀντικατατείναντες λέγωμεν αὐτῷ λόγον παρὰ λόγον **), ὅσα αὐτὸς ἀγαθὰ ἔχει τὸ δίκαιον εἶναι, καὶ αὐθις οὗτος, ἄλλον ἡμῖν ***) ἀριθμεῖν δεήσει τὰ ἀγαθὰ καὶ μετρεῖν, ὅσα ἐκάτεροι ἐν ἐκατέρῳ λέγομεν, καὶ ἤδη δικαστῶν τινῶν τῶν διακρινούντων δεησόμεθα· ἂν δέ, ὥσπερ ἄρτι, ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους σκοπῶμεν, ἅμα αὐτοί τε δικασταὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ὅποτερως οὖν σοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀρέσκει; Οὕτως, ἔφη. Ἰδιῇ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ἀποκρίναι ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς τὴν τελέαν ἀδικίαν τελέας οὐσης δικαιοσύνης λυσιτελεστέραν φησ εἶναι; Πάνυ μὲν οὖν καὶ φημί, ἔφη, καὶ δι' αὐτὸν εἴρηκα. Φέρε δὴ, τὸ τοιόνδε περὶ αὐτῶν πῶς λέγεῖς; τὸ μὲν που ἀρετὴν αὐτοῖν καλεῖς, τὸ δὲ κακίαν; Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκ οὐν τὴν μὲν δικαιοσύνην ἀρετὴν, τὴν δὲ ἀδικίαν κακίαν; Εἰκός γ', ἔφη, ὦ ἡδίστε, ἐπειδὴ

*) V. ἐπιτρέψαι τὴν ἀρχήν. **) V. παράλογον. ***) V. καὶ ἄλλον ἡμεῖς.

καὶ λέγω, ἀδικίαν μὲν λυσιτελεῖν, δικαιοσύνην δὲ οὐ.
 Ἀλλὰ τί μήν; Τούναντίον, ἢ δ' ὅς. Ἡ τὴν δικαιοσύ-
 νην κακίαν; Οὐκ, ἀλλὰ πάνυ γενναίαν εὐήθειαν. Τὴν
 ἀδικίαν ἄρα κακοήθειαν καλεῖς; Οὐκ, ἀλλ' εὐβου-
 λίαν, ἔφη. Ἡ καὶ φρόνιμοί σοι, ὦ Θρασύμαχε, δο-
 κοῦσιν εἶναι καὶ ἀγαθοὶ οἱ ἀδικοί; Οἷγε τελέως, ἔφη,
 οἷοί τε ἀδικεῖν, πόλεις τε καὶ ἔθνη δυνάμενοι ἀνθρώπων
 ὑφ' ἑαυτοὺς ποιεῖσθαι· σὺ δὲ οἷε με ἴσως τοὺς τὰ βα-
 λάντια ἀποτέμνοντας λέγειν· λυσιτελεῖ μὲν οὖν, ἢ δ'
 ὅς, καὶ τὰ τοιαῦτα, εἰάνπερ λανθάνῃ, ἐστὶ δὲ οὐκ
 ἀξία λόγου, ἀλλ' ἅ νῦν δὴ ἔλεγον. Τοῦτο μέντοι,
 ἔφην, οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι βούλει λέγειν, ἀλλὰ τόδε ἐθαύ-
 μασα, εἰ ἐν ἀρετῆς καὶ σοφίας τίθης μέρος τὴν ἀδι-
 κίαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην ἐν τοῖς ἐναντίοις. Ἀλλὰ πάνυ
 οὕτω τίθημι. Τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἤδη στερεώτερον, ὦ
 ἑταῖρε, καὶ οὐκέτι ῥᾶον ἔχειν, ὅτι τις εἴποι· εἰ γὰρ λυ-
 σιτελεῖν μὲν τὴν ἀδικίαν ἐτίθεσο, κακίαν μέντοι ἢ αἰ-
 σχρὸν αὐτὸ ὡμολόγεις εἶναι, ὥσπερ ἄλλοι τινές, εἴχο-
 μεν ἂν τι λέγειν, κατὰ τὰ νομιζόμενα λέγοντες· νῦν δὲ
 δῆλός εἰ, ὅτι φήσεις αὐτὸ καὶ καλὸν καὶ ἰσχυρὸν εἶναι,
 349 καὶ τὰλλα αὐτῷ πάντα προσθήσεις, τὰ ἡμεῖς τῷ δι-
 καίῳ προσετίθεμεν, ἐπειδὴ γε καὶ ἐν ἀρετῇ αὐτὸ καὶ
 σοφίᾳ ἐτόλμησας θεῖναι. Ἀληθέστατα, ἔφη, μαν-
 τεύει. Ἀλλ' οὐ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, ἀποκνητέον γε, τῷ
 λόγῳ ἐπεξελθεῖν σκοπούμενον, ἕως ἂν σε ὑπολαμβάνω
 λέγειν, ἅπερ διανοεῖ· ἐμοὶ γὰρ δοκεῖς σύ, ὦ Θρασύμα-
 χε, ἀτεχνῶς νῦν οὐ σκώπτειν, ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα περὶ
 τῆς ἀληθείας λέγειν. Τί δέ σοι, ἔφη, τοῦτο διαφέρει,
 εἴτε μοι δοκεῖ εἴτε μή, ἀλλ' οὐ τὸν λόγον ἐλέγχεις; Οὐ-
 δέν, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ τόδε μοι πειρῶ ἔτι πρὸς τούτοις
 ἀποκρίνασθαι· ὁ δίκαιος τοῦ δικαίου δοκεῖ τί σοι ἂν ἐθέ-
 λειν πλεον ἔχειν; Οὐδαμῶς, ἔφη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἀστεῖος,
 ὥσπερ νῦν, καὶ εὐήθης. Τί δέ; τῆς δικαίας πράξεως;
 Οὐδὲ τῆς δικαίας, ἔφη. Τοῦ δὲ ἀδίκου πότερον ἀξιοῖ
 ἂν πλεονεκτεῖν καὶ ἡγοῖτο δίκαιον εἶναι, ἢ οὐκ ἂν ἡγοῖτο
 δίκαιον; Ἡγοῖτ' ἂν, ἢ δ' ὅς, καὶ ἀξιοῖ, ἀλλ' οὐκ ἂν
 δύναιτο. Ἀλλ' οὐ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἐρωτῶ, ἀλλ' εἰ

τοῦ μὲν δίκαιου μὴ ἀξιοῖν πλέον ἔχειν μηδὲ βούλοιντο ὁ δίκαιος, τοῦ δὲ ἀδίκου. Ἀλλ' οὕτως, ἔφη, ἔχει. Τί δὲ δὴ ὁ ἀδίκος; ἄρα ἀξιοῖν τοῦ δίκαιου πλεονεκτεῖν καὶ τῆς δικαίας πράξεως; Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη, ὅς γε πάντων ἔχειν πλέον ἀξιοῖ; Οὐκουν καὶ ἀδίκου ἀνθρώπου τε καὶ πράξεως ὁ ἀδίκος πλεονεκτῆσει τε καὶ ἀμιλλήσεται, ὡς ἀπάντων πλεῖστον αὐτὸς λάβη; Ἔστι ταῦτα.

21. Ὡς δὲ δὴ λέγομεν, ἔφην· ὁ δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ πλεονεκτεῖ, τοῦ δὲ ἀνομοίου, ὁ δὲ ἀδίκος τοῦ τε ὁμοίου καὶ τοῦ ἀνομοίου. Ἀριστα, ἔφη, εἴρηκας. Ἔστι δὲ γε, ἔφην, φρόνιμός τε καὶ ἀγαθὸς ὁ ἀδίκος, ὁ δὲ δίκαιος οὐδέτερος. Καὶ τοῦτ', ἔφη, εὔ. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ τῷ ἀγαθῷ ὁ ἀδίκος, ὁ δὲ δίκαιος οὐκ ἔοικε; Πῶς γὰρ οὐ μέλλει, ἔφη, ὁ τοιοῦτος ὦν καὶ εἰκέναι τοῖς τοιούτοις, ὁ δὲ μὴ *) εἰκέναι; Καλῶς. Τοιοῦτος ἄρα ἐστὶν ἐκάτερος αὐτῶν, οἷσπερ ἔοικεν. Ἀλλὰ τί μέλλει; ἔφη. Εἰεν, ὦ Θρασύμαχε· μουσικὸν δὲ τινα λέγεις, ἕτερον δὲ ἄμουσον; Ἐγωγε. Πότερον φρόνιμον καὶ πότερον ἄφρονα; Τὸν μὲν μουσικὸν θήπου φρόνιμον, τὸν δὲ ἄμουσον ἄφρονα. Οὐκουν ἄπερ φρόνιμον, ἀγαθόν, αὐτὸ δὲ ἄφρονα, κακόν; Ναί. Τί δέ, ἰατρικόν; οὐχ οὕτως; Οὕτω. Δοκεῖ ἂν οὖν τίς σοι, ὦ ἀριστε, μουσικὸς ἀνὴρ ἀρμοττόμενος λύραν ἐθέλειν μουσικοῦ ἀνδρὸς ἐν τῇ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν ἢ ἀξιοῦν πλέον ἔχειν; Οὐκ ἐμοιγε. Τί δέ, ἀμούσου; Ἀνάγκη, ἔφη. Τί δέ, ἰατρικός; τὸν τῇ ἐδωδῇ ἢ πόσει ἐθέλειν ἂν τι ἰατρικοῦ 350 πλεονεκτεῖν ἢ ἀνδρὸς ἢ πράγματος; Οὐ δῆτα. Μὴ ἰατρικοῦ δέ; Ναί. Περὶ πάσης δὲ **) ὅρα ἐπιστήμης τε καὶ ἀνεπιστημοσύνης, εἴ τίς σοι δοκεῖ ἐπιστήμων ὅστις οὖν πλείω ἂν ἐθέλειν αἰρεῖσθαι, ἢ ὅσα ἄλλος ἐπιστήμων, ἢ πράττειν ἢ λέγειν, καὶ οὐ ταυτὰ τῷ ὁμοίῳ ἑαυτῷ ἐς τὴν αὐτὴν πράξιν. Ἀλλ' ἴσως, ἔφη, ἀνάγκη, τοῦτό γε οὕτως ἔχειν. Τί δέ, ὁ ἀνεπιστήμων; οὐχὶ ὁμοίως μὲν ἐπιστήμονος πλεονεκτῆσειεν ἂν, ὁμοίως δὲ ἀνεπιστήμονος; Ἰσως. Ὁ δὲ ἐπιστήμων σοφός; Φημί.

*) V. ὁ δὲ μὴ, μὴ εἰκ. **) V. δέ.

Ὁ δὲ σοφὸς ἀγαθός; Φημί. Ὁ ἄρα ἀγαθός τε καὶ σοφὸς τοῦ μὲν ὁμοίου οὐκ ἐθελήσει πλεονεκτεῖν, τοῦ δὲ ἀνομοίου τε καὶ ἐναντίου. Ἔοικεν, ἔφη. Ὁ δὲ κακός τε καὶ ἀμαθὴς τοῦ τε ὁμοίου καὶ τοῦ ἐναντίου. Φαίνεται. Οὐκουν, ὦ Θρασύμαχε, ἦν δ' ἐγώ, ὁ ἀδίκος ἡμῖν τοῦ ἀνομοίου τε καὶ ὁμοίου πλεονεκτεῖ; ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες; Ἐγώ γε, ἔφη. Ὁ δὲ γε δίκαιος τοῦ μὲν ὁμοίου οὐ πλεονεκτῇ, τοῦ δὲ ἀνομοίου; Ναί. Ἔοικεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὲν δίκαιος τῷ σοφῷ καὶ ἀγαθῷ, ὁ δὲ ἀδίκος τῷ κακῷ καὶ ἀμαθεῖ. Κινδυνεύει. Ἀλλὰ μὲν ὁμολογοῦμεν, ὦ γε ὁμοῖος ἐκάτερος εἴη, τοιοῦτον καὶ ἐκάτερον εἶναι. Ὁμολογοῦμεν γάρ. Ὁ μὲν ἄρα δίκαιος ἡμῖν ἀναπέφανται ὧν ἀγαθός τε καὶ σοφός, ὁ δὲ ἀδίκος ἀμαθὴς τε καὶ κακός.

22. Ὁ δὴ Θρασύμαχος ὁμολόγησε μὲν πάντα ταῦτα, οὐχ, ὥς ἐγὼ νῦν ῥαδίως λέγω, ἀλλ' ἐλκόμενος καὶ μόγις, μετὰ ἰδρωτὸς θαυμαστοῦ ὅσου, ἅτε καὶ θέρους ὄντος — τότε καὶ εἶδον ἐγώ, πρότερον δὲ οὐπω, Θρασύμαχον ἐρυθριῶντα — ἐπειδὴ δὲ οὖν διωμολογησάμεθα, τὴν δικαιοσύνην ἀρετὴν εἶναι καὶ σοφίαν, τὴν δὲ ἀδικίαν κακίαν τε καὶ ἀμαθίαν, Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο μὲν ἡμῖν *) οὕτω κείσθω· ἔφαμεν δὲ δῆ, καὶ ἰσχυρότερον **) εἶναι τὴν ἀδικίαν· ἢ οὐ μέμνησαι, ὦ Θρασύμαχε; Μέννημαι, ἔφη, ἀλλ' ἔμοιγε οὐδέ, ἂ νῦν λέγεις, ἀρέσκει, καὶ ἔχω περὶ αὐτῶν λέγειν. εἰ οὖν λέγοιμι, εὖ οἶδ', ὅτι δημηγορεῖν ***) ἂν με φαίης. ἢ οὖν ἔα με εἰπεῖν, ὅσα βούλομαι, ἢ, εἰ βούλει ἐρωτᾶν, ἐρώτα, ἐγὼ δέ σοι, ὥσπερ ταῖς †) γραυσὶ ταῖς τοὺς μύθους λεγούσας, εἶεν, ἐρῶ, καὶ κατανεύσομαι καὶ ἀνανεύσομαι. Μηδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ, παρὰ γε τὴν σαυτοῦ δόξαν. Ὡς τε σοι, ἔφη, ἀρέσκειν, ἐπειδὴ περ οὐκ ἔἴς λέγειν· καί τοι τί ἄλλο βούλει; Οὐδὲν μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' εἴ περ τοῦτο ποιήσεις, ποίει, ἐγὼ δὲ ἐρωτήσω. Ἐρώτα δῆ. Τοῦτο τοίνυν ἐρωτῶ, ὅπερ ἄρτι, ἵνα καὶ ἐξῆς διασκεψώμεθα τὸν λόγον, ὁποῖόν τι τυγχάνει ὃν δικαιοσύνη

351 *) V. deest. **) V. ἰσχυρόν. ***) V. δημιουργεῖν. †) V. παῖς.

πρὸς ἀδικίαν· ἐλέχθη γάρ που, ὅτι καὶ δυνατώτερον καὶ ισχυρότερον εἴη ἀδικία δικαιοσύνης. Νῦν δέ γε, ἔφη. Εἵπερ σοφία τε καὶ ἀρετὴ ἐστὶ δικαιοσύνη, ῥαδίως, οἶμαι, φανήσεται καὶ ισχυρότερον ἀδικίας, ἐπειδήπερ ἐστὶν ἀμαθία ἢ ἀδικία· οὐδεὶς ἂν ἔτι τοῦτο ἀγνοήσειεν· ἀλλ' οὔτι οὕτως ἀπλῶς, ὦ Θρασύμαχε, ἔγωγε ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ τῇδὲ πῃ σκέψασθαι· πόλιν φαίης ἂν ἀδίκον εἶναι, καὶ ἄλλας πόλεις ἐπιχειρεῖν δουλοῦσθαι ἀδίκως καὶ καταδεδουλῶσθαι, πολλὰς δὲ καὶ ὑφ' ἑαυτῇ ἔχειν δουλωσαμένην; Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη· καὶ τοῦτό γε ἡ ἀρίστη μάλιστα ποιήσει καὶ τελεώτατα οὔσα ἀδίκως. Μανθάνω, ἔφην, ὅτι σὸς οὗτος ἦν ὁ λόγος· ἀλλὰ τότε περὶ αὐτοῦ σκοπῶ· πότερον ἢ κρείττων γιγνομένη πόλις πόλεως ἄνευ δικαιοσύνης τὴν δύναμιν ταύτην ἔξει, ἢ ἀνάγκη αὐτῇ μετὰ δικαιοσύνης; Εἰ μὲν, ἔφη, ὃ σὺ ἀρετὴ ἔλεγες, ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη σοφία, μετὰ δικαιοσύνης, εἰ δ', ὥς ἐγὼ ἔλεγον, μετὰ ἀδικίας. Πάνυ γε *) ἀγαμαι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θρασύμαχε, ὅτι οὐκ ἐπινεύεις μένον καὶ ἀνανεύεις, ἀλλὰ καὶ ἀποκρίνεις πάνυ καλῶς. Σοὶ γάρ, ἔφη, χαρίζομαι. Εὖ γε σὺ ποιῶν· ἀλλὰ δὴ καὶ τότε μοι χάρισαι καὶ λέγε· δοκεῖς ἂν ἢ πόλιν ἢ στρατοπέδον ἢ ληστὰς ἢ κλέπτας ἢ ἄλλο τι ἔθνος, ὅσα κοινῇ ἐπὶ τὶ ἔρχεται ἀδίκως, πρᾶξαι ἂν τι δύνασθαι· εἰ ἀδικοῖεν ἀλλήλους; Οὐ δῆτα, ἦ δ' ὅς. Τί δέ, εἰ μὴ ἀδικοῖεν; οὐ μᾶλλον; Πάνυ γε. Στάσεις γάρ που, ὦ Θρασύμαχε, ἦγε ἀδικία καὶ μίση καὶ μάχας ἐν ἀλλήλοις παρέχει, ἢ δὲ δικαιοσύνη ὁμόνοϊαν καὶ Φιλίαν· ἦ γάρ; Ἔστω, ἦ δ' ὅς, ἵνα σοι μὴ διαφέρωμαι.

23. Ἀλλ' εὖ γε σὺ ποιῶν, ὦ ἀρίστε· τότε δέ μοι λέγε· ἄρα, εἰ τοῦτο ἔργον ἀδικίας, μῖσος ἐμποιεῖν, ὅπου ἂν ἐνῇ, οὐ καὶ ἐλευθέροις τε καὶ δούλοις ἐγγιγνομένη μισεῖν ποιήτει ἀλλήλους καὶ στασιάζειν καὶ ἀδυνατούς εἶναι κοινῇ μετ' ἀλλήλων πρᾶττειν; Πάνυ γε. Τί δέ, ἂν ἐν δυοῖν ἐγγένηται; οὐ διοίσονται καὶ μισήσουσι καὶ ἐχθροὶ ἔσονται ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς δικαίοις; Ἔσονται, ἔφη. Ἐὰν δὲ δῆ, ὦ θαυμάσιε, ἐν ἐνὶ ἐγγένηται

*) V. deest.

ἀδικία, μὴν μὴ ἀπολεῖ τὴν αὐτῆς δύναμιν; ἢ οὐδὲν ἦτ-
 τον ἔξει; Μηδὲν ἦττον ἔχέτω, ἔφη. Οὐκ οὖν τοιάνδε
 τινὰ φαίνεται ἔχουσα τὴν δύναμιν, οἴαν, ᾧ ἂν ἐγγένη-
 ται, εἴτε πόλει τινὶ εἴτε γένει εἴτε στρατοπέδῳ εἴτε ἄλ-
 352 λῶ ὁτῶν, πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸ ποιεῖν, πρῶ-
 τειν μετ' αὐτοῦ, διὰ τὸ στασιάζειν καὶ διαφέρεισθαι,
 ἔτι δ' ἐχθρὸν εἶναι ἑαυτῷ τε καὶ τῷ ἐναντίῳ παντὶ καὶ
 τῷ δικαίῳ; οὐχ οὕτως; Πάνυ γε. Καὶ ἐν ἐνὶ δῇ, οἶμαι,
 ἐνούσα ταῦτα πάντα ποιήσει, ἅπερ πέφυκεν ἐργάζε-
 σθαι πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸν πρῶττειν ποιήσει,
 στασιάζοντα καὶ οὐχ ὁμονοοῦντα αὐτὸν ἑαυτῷ, ἔπειτα
 ἐχθρὸν καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς δικαίοις ἢ γάρ; Ναί. Δι-
 καιοὶ δέ γ' εἰσὶν, ὦ φίλε, καὶ οἱ θεοί; Ἐστῶσαν, ἔφη.
 Καὶ θεοῖς ἄρα ἐχθρὸς ἔσται ὁ ἀδικος, ὦ Θρασύμαχε, ὁ
 δὲ δικαῖος φίλος. Εὐωχοῦ τοῦ λόγου, ἔφη, θαρρύν. οὐ
 γάρ ἐγωγέ σοι ἐναντιώσομαι, ἵνα μὴ τοῖςδε ἀπέχθωμαι.
 Ἴθι δῇ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὰ λοιπὰ μοι τῆς ἐστίαςεως
 ἀποπλήρωσον, ἀποκρινόμενος, ὥσπερ καὶ νῦν· ὅτι μὲν
 γὰρ καὶ σοφώτεροι καὶ ἀμείνους καὶ δυνατώτεροι πρῶτ-
 τειν οἱ δικαῖοι φαίνονται, οἱ δὲ ἀδικοὶ οὐδὲν πρῶττειν
 μετ' ἀλλήλων οἰοί τε — ἀλλὰ δῇ καὶ οὓς φαμεν ἐρρώ-
 μένως πώποτε τι μετ' ἀλλήλων κοινῇ πράττειν, ἀδίκους
 ὄντας, τοῦτο οὐ παντάπασιν ἀληθὲς ἐλέγομεν· οὐ γὰρ
 ἂν ἀπείχοντο ἀλλήλων, κομιδῇ ὄντες ἀδικοὶ ἀλλὰ δῇ-
 λον, ὅτι ἐνῆν τις αὐτοῖς δικαιοσύνη, ἢ αὐτοὺς ἐποίει, μή
 τι καὶ ἀλλήλους γε καὶ ἐφ' οὓς ἤεσαν ἅμα ἀδικεῖν, δι'
 ἣν ἐπραξάν, αἱ ἐπραξάν· ὥρμησαν δὲ ἐπὶ τὰ ἀδίκῃ ἀδι-
 κία, ἡμιμόχθηροι ὄντες, ἐπεὶ οἷγε παμπόνηροι καὶ τε-
 λέως ἀδικοὶ τελέως εἰσὶ καὶ πρῶττειν ἀδύνατοι — ταῦ-
 τα μὲν οὖν, ὅτι οὕτως ἔχει, μανθάνω, ἀλλ' οὐχ, ὥς
 σὺ τὸ πρῶτον ἐτίθεσο· εἰ δὲ καὶ ἀμεινον ζῶσιν οἱ δικαῖοι
 τῶν ἀδίκων καὶ εὐδαιμονέστεροί εἰσιν, ὅπερ τὸ ὕστερον
 προῦθέμεθα σκέψασθαι, σκεπτέον. φαίνονται μὲν οὖν
 καὶ νῦν, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ἐξ ὧν εἰρήκαμεν, ὅμως δ' ἔτι *)
 βέλτιον σκεπτέον· οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ὁ λό-
 γος, ἀλλὰ περὶ τοῦ, ὅντινα τρόπον χρὴ ζῆν. Σκόπεε
 *) V. δέ τι.

δή, ἔφη. Σκοπῶ, ἦν δ' ἐγώ, καί μοι λέγε· δοκεῖ τί σοι εἶναι ἵππου ἔργον; Ἐμοιγε. Ἀρα οὖν τοῦτο ἂν θείης καὶ ἵππου καὶ ἄλλου ἐτουοῦν ἔργον, ὃ ἂν ἢ μόνω ἐκείνῳ ποιῇ τις ἢ ἄριστα; Οὐ μανθάνω, ἔφη. Ἀλλ' ὧδε· εἴθ' ὅτ' ἂν ἄλλω ἰδοίς, ἢ ὀφθαλμοῖς; Οὐ δῆτα. Τί δέ; ἀκούσαις ἂν *) ἄλλω, ἢ ὥσιν; Οὐδαμῶς. Οὐκ οὖν δικαίως ἂν ταῦτα τούτων φαῖμεν ἔργα εἶναι; Πάνυ γε. Τί δέ; τμαχαίρα ἂν **) ἀμπέλου κλήμα ἀποτέμοις 353 καὶ σμίλη καὶ ἄλλοις πολλοῖς; Πῶς γὰρ οὐ; Ἀλλ' οὐδενί γ' ἂν, οἶμαι, οὕτω καλῶς, ὥς δρεπάνῳ τῷ ἐπὶ τοῦτο ***) ἐργασθέντι. Ἀληθῆ †). Ἐρ' οὖν οὐ τοῦτο τούτου ἔργον θήσομεν; Θήσομεν μὲν οὖν.

24. Νῦν δὴ, οἶμαι, ἀμεινον ἂν μάθοις, ὃ ἀρτι ἡρώτων, πυνθανόμενος, εἰ οὐ τοῦτο ἐκάστου εἴη ἔργον, ὃ ἂν ἢ μόνον τι ἢ κάλλιστα τῶν ἄλλων ἀπεργάζεται. Ἀλλά, ἔφη, μανθάνω τε καί μοι δοκεῖ τοῦτο ἐκάστου πράγματος ἔργον εἶναι. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· οὐκ οὖν καὶ ἀρετὴ δοκεῖ σοι εἶναι ἐκάστῳ, ὥπερ καὶ ἔργον τι προστέτακται; Ἰωμεν δὲ ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ὀφθαλμῶν, φαμέν, ἔστιν ἔργον. Ἔστιν. Ἐρ' οὖν καὶ ἀρετὴ ὀφθαλμῶν ἔστι; Καὶ ἀρετὴ. Τί δέ; ὧτων ἦν τι ἔργον; Ναί. Οὐκ οὖν καὶ ἀρετὴ; Καὶ ἀρετὴ. Τί δὲ πάντων πέρι τῶν ἄλλων; οὐχ οὕτως; Οὕτως. Ἐχε δὴ ἄρ' ἂν ποτε ὄμματα τὸ αὐτῶν ἔργον καλῶς ἀπεργάσαιντο, μὴ ἔχοντα τὴν αὐτῶν οἰκείαν ἀρετὴν, ἀλλ' ἀντὶ τῆς ἀρετῆς κακίαν; Καὶ πῶς ἂν; ἔφη· τυφλότητα γὰρ ἴσως λέγεις ἀντὶ τῆς ὀψεως. Ἦτις, ἦν δ' ἐγώ, αὐτῶν ἢ ἀρετὴ οὐ γὰρ πῶ τοῦτο ἐρωτῶ, ἀλλ' εἰ τῇ μὲν οἰκείᾳ ἀρετῇ τὸ αὐτῶν ἔργον εὖ ἐργάσεται τὰ ἐργαζόμενα, κακίᾳ δὲ κακῶς. Ἀληθές, ἔφη, τοῦτό γε λέγεις. Οὐκ οὖν καὶ ὧτα, στρέφόμενα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, κακῶς τὸ αὐτῶν ἔργον ἀπεργάσεται; Πάνυ γε. Τίθεμεν οὖν καὶ τὰλλα πάντα ἐς τὸν αὐτὸν λόγον. Ἐμοιγε δοκεῖ. Ἰθι δὴ, μετὰ ταῦτα τόδε σκέψαι· ψυχῆς ἔστι τι ἔργον, ὃ ἄλλω τῶν

*) V. deest ἂν. **) V. ἂν desideratur. ***) V. ἐπὶ τούτῳ.

†) V. deest.

ὄντων οὐδ' ἂν ἐνὶ πράξεσιν; οἷον τὸ τοιόνδε· τὸ ἐπιμέ-
 λεσθαι καὶ ἄρχειν καὶ βουλευέσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα
 πάντα, ἔσθ' ὅτ' ἄλλω, ἢ ψυχῇ, δικαίως ἂν αὐτὰ
 ἀποδοῖμεν καὶ φαῖμεν ἴδια ἐκείνου εἶναι; Οὐδενὶ ἄλλω.
 Τί δ' αὖ τὸ ζῆν; ψυχῆς φήσομεν ἔργον εἶναι; Μάλι-
 στά γ', ἔφη. Οὐκ οὖν καὶ ἀρετὴν φαμέν τινά ψυχῆς
 εἶναι; Φαμέν. Ἄρ' οὖν ποτέ, ὦ Θρασύμαχε, ψυχὴ
 τὰ αὐτῆς ἔργα εὖ ἀπεργάζεται, στερομένη τῆς οἰκείας
 ἀρετῆς; ἢ ἀδύνατον; Ἀδύνατον. Ἀνάγκη ἄρα κακῇ
 ψυχῇ κακῶς ἄρχειν καὶ ἐπιμέλεσθαι, τῇ δὲ ἀγαθῇ
 πάντα ταῦτα εὖ πράττειν. Ἀνάγκη. Οὐκ οὖν ἀρετὴν
 μὲν *) ζυνεχωρήσαμεν ψυχῆς εἶναι δικαιοσύνην, κακίαν
 δὲ ἀδικίαν; Συνεχωρήσαμεν γάρ. Ἡ μὲν ἄρα δικαία
 ψυχὴ καὶ ὁ δίκαιος ἀνὴρ εὖ βιώσεται, κακῶς δὲ ὁ ἀδι-
 354 κος. Φαίνεται, ἔφη, κατὰ τὸν σὸν λόγον. † Ἀλλὰ
 μὴν ὅγε εὖ ζῶν μακάριός τε καὶ εὐδαίμων, ὁ δὲ μὴ
 τάναντία. Πῶς γὰρ οὐ; Ὁ μὲν δίκαιος ἄρα εὐδαίμων,
 ὁ δ' ἀδίκος ἀθλίος. Ἔστωσαν, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν ἀθ-
 λιών γε εἶναι οὐ λυσιτελεῖ, εὐδαίμονα δέ. Πῶς γὰρ οὐ;
 Οὐδέ ποτ' ἄρα, ὦ μακάριε Θρασύμαχε, λυσιτελέστερον
 ἀδικία δικαιοσύνης. Ταῦτα δὴ σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
 εἰστιάσθω ἐν τοῖς Βενδιδείοις. Ὑπὸ σοῦ γε, ἦν δ' ἐγώ,
 ὦ Θρασύμαχε, ἐπειδὴ γέ μοι πρᾶος ἐγένου καὶ χαλε-
 παίνων ἐπαύσω· οὐ μέντοι καλῶς γε εἰστίμαί — δι'
 ἑμαυτόν, ἀλλ' οὐ διὰ σέ — ἀλλ' ὥσπερ οἱ λίχνοι τοῦ
 αἰεὶ παραφερομένου ἀπογεύονται ἀρπάζοντες, πρὶν τοῦ
 προτέρου μετρίως ἀπολαῦσαι, καὶ ἐγώ, οἶμαι **, δοκῶ
 οὕτω, πρὶν, ὃ τὸ πρῶτον ἐσκοποῦμεν, εὐρεῖν, τὸ δίκαιον
 ὅ τί ποτ' ἐστίν, ἀφ' ἐκείνου, ὁρμῆσαι ἐπὶ τὸ σκέ-
 ψασθαι περὶ αὐτοῦ, εἴτε κακία ἐστὶ καὶ ἀμαθία εἴτε
 σοφία καὶ ἀρετή· καὶ ἐμπεσόντος αὖ ὑστερον λόγου,
 ὅτι λυσιτελέστερον ἢ ἀδικία τῆς δικαιοσύνης, οὐκ ἀπε-
 σχόμην τὸ ***) μὴ οὐκ ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου ὥστε
 μοι νυνὶ γέγονεν ἐκ τοῦ διαλόγου μηδὲν εἰδέναι· ὅποτε γὰρ
 τὸ δίκαιον μὴ οἶδα, ὃ ἐστὶ, σχολῇ εἴσομαι, εἴτε ἀρετὴ
 τις οὔσα τυγχάνει εἴτε καὶ οὐ, καὶ πότερον ὁ ἔχων αὐ-
 τὸ οὐκ εὐδαίμων ἐστὶν ἢ εὐδαίμων.

*) V. γέ. **) V. ἐγῶμαι. ***) V. τοῦ.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Διήγησις δευτέρα.

1. Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν ᾤμην τοῦ λόγου 357
 ἀπηλλάχθαι, τὸ δ' ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον· ὁ γὰρ
 Γλαύκων αἰεὶ τε ἀνδρείοτατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἀπαν-
 τα, καὶ δὴ καὶ τότε τοῦ Θρασυμάχου τὴν ἀπόρρησιν
 οὐκ ἀπεδέξατο, ἀλλ' ἔφη· ὦ Σώκρατες, πότερον ἡμᾶς
 βούλει δοκεῖν πεπεικέναι, ἢ ὡς ἀληθῶς πείσαι, ὅτι παν-
 τὶ τρόπῳ ἀμεινόν ἐστι δίκαιον εἶναι ἢ ἀδίκον; Ὡς ἀλη-
 θῶς, εἶπον, ἔγωγ' ἂν ἐλοίμην, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη. Οὐ τοί-
 νυν, ἔφη, ποιεῖς, ὁ βούλει· λέγε γάρ μοι· ἄρα σοι δο-
 κεῖ τοιόνδε τι εἶναι ἀγαθόν, ὃ δεξαίμεθ' ἂν ἔχειν, οὐ
 τῶν ἀποβαινόντων ἐφιέμενοι, ἀλλ' αὐτὸ αὐτοῦ ἕνεκα
 ἀσπαζόμενοι; οἷον τὸ χαίρειν καὶ αἰετὴν ἡδοναί, ὅσαι ἀβλα-
 βεῖς, καὶ μὴδὲν ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον διὰ ταύτας γίγνη-
 ται ἄλλο, ἢ χαίρειν ἔχοντα. Ἐμοιγε, ἦν δ' ἐγώ, δο-
 κεῖ τι εἶναι τοιοῦτον. Τί δέ; ὃ αὐτό τε αὐτοῦ χάριν
 ἀγαπῶμεν καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένων; οἷον αὖ τὸ
 φρονεῖν καὶ τὸ ὁρᾶν καὶ τὸ ὑγιαίνειν· τὰ γὰρ τοιαῦτά
 που δι' ἀμφοτέρω ἀσπαζόμεθα. Ναί, εἶπον. Τρίτον
 δὲ ὁρᾶς τι, ἔφη, εἶδος ἀγαθοῦ, ἐν ᾧ τὸ γυμνάζεσθαι
 καὶ τὸ κάμνοντα ἰατρεύεσθαι καὶ ἰατρευσίς τε καὶ ὁ
 ἄλλος χρηματισμός· ταῦτα γὰρ ἐπίπονα φαῖμεν ἂν, ὡ-
 φελεῖν δὲ ἡμᾶς, καὶ αὐτὰ μὲν ἑαυτῶν ἕνεκα οὐκ ἂν δε-
 ξαίμεθα ἔχειν, τῶν δὲ μισθῶν τε χάριν καὶ τῶν ἄλλων,
 ὅσα γίγνεται ἀπ' αὐτῶν. Ἔστι γὰρ οὖν, ἔφην, καὶ
 τοῦτο τρίτον. Ἀλλὰ τί δή; ἐν ποίῳ, ἔφη, τούτων τὴν
 δικαιοσύνην τίθης; Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τῷ 358
 καλλίστῳ, ὃ καὶ δι' αὐτό καὶ διὰ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐ-
 τοῦ ἀγαπητέον τῷ μέλλοντι μακαρίῳ ἔσσεσθαι. Οὐ τοί-

νυν δοκεῖ, ἔφη, τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τοῦ ἐπιπόνου εἶδους, ὁ μισθῶν ἕνεκα καὶ εὐδοκιμήσεων διὰ δόξαν ἐπιτηδευτέον, αὐτὸ δὲ δι' αὐτὸ Φευκτέον, ὡς ὃν χαλεπόν.

2. Οἶδα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οὕτω δοκεῖ, καὶ πάλαι ὑπὸ Θρασυμάχου ὡς τοιοῦτον ὃν ψέγεται, ἀδικία δ' ἐπαινέται, ἀλλ' ἐγώ τις, ὡς ἔοικε, δυσμαθής. Ἰδι-
 δή, ἔφη, ἀκουσον καὶ ἐμοῦ, εἴάν σοι ταυτὰ δοκῇ. Θρα-
 σύμαχος γάρ μοι φαίνεται πρῶαίτερον τοῦ δέοντος ὑπὸ
 σοῦ ὥς περ ὄφει κηληθῆναι, ἐμοὶ δ' οὕτω κατὰ νοῦν ἢ
 ἀπόδειξις γέγονε περὶ ἐκατέρου· ἐπιθυμῶ γάρ ἀκοῦσαι,
 τί τ' ἐστὶν ἐκάτερον καὶ τίνα ἔχει δύναμιν αὐτὸ κατ'
 αὐτὸ ἐνὸν ἐν τῇ ψυχῇ, τοὺς δὲ μισθοὺς καὶ τὰ γιγνό-
 μενα ἀπ' αὐτῶν εἶσαι χαίρειν. οὕτωςι οὖν ποιήσω, εἴάν
 καὶ σοὶ δοκῇ, ἐπανανεώσομαι τὸν Θρασυμάχου λόγον,
 καὶ πρῶτον μὲν ἐρῶ, δικαιοσύνην οἷον εἶναι Φασι καὶ
 ὅθεν γεγονέναι· δεύτερον δέ, ὅτι πάντες αὐτὸ οἱ ἐπιτη-
 δεύοντες ἄκοντες ἐπιτηδεύουσιν, ὡς ἀναγκαῖον, ἀλλ'
 οὐχ ὡς ἀγαθόν· τρίτον δέ, ὅτι εἰκότως αὐτὸ δρῶσι.
 πολὺ γάρ ἀμείνων ἄρα ὁ τοῦ ἀδίκου, ἢ ὁ τοῦ δικαίου
 βίος, ὡς λέγουσιν· ἐπεὶ ἔμοιγε, ὦ Σώκρατες, οὕτι *)
 δοκεῖ οὕτως, ἀπορῶ μέντοι, διατεθρυλλημένος τὰ ὦτα,
 ἀκούων Θρασυμάχου καὶ μυρίων ἄλλων· τὸν δὲ ὑπὲρ τῆς
 δικαιοσύνης λόγον, ὡς ἀμείνον ἀδικίας, οὐδενός πω ἀκή-
 κοα, ὡς βούλομαι· βούλομαι δὲ αὐτὸ κατ' αὐτὸ ἐγκω-
 μιαζόμενον ἀκοῦσαι, μάλιστα δ', οἶμαι, ἂν σοῦ πυ-
 θέσθαι· διὸ κατατείναις ἐρῶ, τὸν ἀδίκον βίον ἐπαινῶν,
 εἰπὼν δὲ ἐνδείξομαί σοι, ὃν τρόπον αὐτὸ βούλομαι καὶ σοῦ
 ἀκούειν ἀδικίαν μὲν ψέγοντας, δικαιοσύνην δὲ ἐπαινοῦν-
 τος. ἀλλ' ὄρα, εἴ σοι βουλομένῳ εἴη **), ἃ λέγω. Πάν-
 των μάλιστα, ἦν δ' ἐγώ· περὶ γὰρ τίνος ἂν μᾶλλον πολ-
 λάκις τις νοῦν ἔχων χαίροι λέγων καὶ ἀκούων; Κάλλι-
 στα, ἔφη, λέγεις, καὶ ὁ πρῶτον ἔφην ἐρεῖν, περὶ τού-
 του ἀκούε, τί τε ὃν τυγχάνει καὶ ὅθεν γέγονε δικαιοσύνη.
 πεφυκέναι γάρ δή Φασι τὸ μὲν ἀδικεῖν ἀγαθόν, τὸ δὲ
 ἀδικεῖσθαι κακόν, πλεονὶ δὲ κακῷ ὑπερβάλλειν τὸ ἀδι-
 κεῖσθαι, ἢ ἀγαθῷ τὸ ἀδικεῖν· ὥστ' ἐπειδὴν ἀλλήλους
 *) V. ἔτι οὐ. **) Vel εἴη ἂν vel ἐστὶν legendum existimo.

ἀδικῶσί τε καὶ ἀδικῶνται καὶ ἀμφοτέρων γεύωνται, τοῖς
 μὴ δυναμένοις τὸ μὲν ἐκφεύγειν, †τὸ δὲ αἰρεῖν, δοκεῖ 359
 λυσιτελεῖν ξυνθέσθαι ἀλλήλοις, μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδι-
 κεῖσθαι· καὶ ἐντεῦθεν δὴ ἄρξασθαι νόμους τίθεσθαι καὶ
 ξυνθήκας αὐτῶν, καὶ ὀνομάσαι τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπίταγ-
 μα νόμιμόν τε καὶ δίκαιον· καὶ εἶναι δὴ ταύτην γένεσιν τε
 καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, μεταξὺ οὖσαν τοῦ μὲν ἀρίστου
 ὄντος, εἰάν ἀδικῶν μὴ δίδῃ δίκην, τοῦ δὲ κακίστου, εἰάν
 ἀδικούμενος τιμωρεῖσθαι ἀδύνατος ᾖ. τὸ δὲ δίκαιον, ἐν
 μέσῳ ὃν τούτων ἀμφοτέρων, ἀγαπᾶσθαι οὐχ ὡς ἀγα-
 θόν, ἀλλ' ὡς ἀρρώστιας τοῦ ἀδικεῖν τιμώμενον, ἐπεὶ τὸν
 δυνάμενον αὐτὸ ποιεῖν καὶ ὡς ἀληθῶς ἄνθρωποι οὐδ' ἂν ἐνί-
 ποτε ξυνθέσθαι τὸ μήτε ἀδικεῖν μήτε ἀδικεῖσθαι· μαί-
 νεσθαι γὰρ ἂν.

3. Ἡ μὲν γ' οὖν δὴ φύσις δικαιοσύνης, ᾧ Σώ-
 κρατες, αὕτη τε καὶ τοιαύτη, καὶ ἐξ ᾧν πέφυκε,
 τοιαῦτα, ὡς ὁ λόγος ὡς δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες ἀδυ-
 ναμία τοῦ ἀδικεῖν ἄκοντες αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι, μάλιστα
 ἂν αἰσθοίμεθα, εἰ τοιόνδε ποιήσαιμεν τῇ διανοίᾳ, δόν-
 τες ἐξουσίαν ἑκατέρῳ ποιεῖν, ὅ τι ἂν βούληται, τῷ τε
 δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ, εἴτ' ἐπακολουθήσαιμεν θεώμενοι,
 ποῖ ἢ ἐπιθυμία ἑκάτερον ἄξει. ἐπαυτοφώρῳ οὖν λαίβοι-
 μεν ἂν τὸν δίκαιον τῷ ἀδίκῳ ἐς ταυτὸν ἰόντα διὰ τὴν
 πλεονεξίαν, ὃ πᾶσα φύσις διώκειν πέφυκεν ὡς ἀγαθόν,
 νόμῳ δὲ καὶ *) βία παράγεται ἐπὶ τὴν τοῦ ἴσου τιμὴν.
 εἴη δ' ἂν ἡ ἐξουσία, ἣν λέγω, τοιαύδε μάλιστα, εἰ αὐ-
 τοῖς γένοιτο, οἷαν ποτὲ Φασι δύναμιν τῷ Γύγῃ **) τοῦ
 Λυδοῦ προγόνῳ γενέσθαι. εἶναι μὲν γάρ αὐτὸν ποιμένα
 τητεύοντα παρὰ τῷ τότε Λυδίας ἄρχοντι Ὀμβρου δὲ
 πολλοῦ γενομένου καὶ σεισμοῦ, ῥαγῆναί τι τῆς γῆς καὶ
 γενέσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον, ἣ ἐνεμεν· ἰδόντα δὲ καὶ
 θαυμάσαντα καταβῆναι καὶ ἰδεῖν ἄλλα τε δῆ, ἃ μυθο-
 λογοῦσι, θαυμαστά καὶ ἵππον χαλκοῦν κοῖλον, θυρίδας
 ἔχοντα, καθ' ἃς ἐγκύψαντα ἰδεῖν ἐνόντα νεκρόν, ὡς
 φαίνεσθαι, μείζω, ἢ κατ' ἄνθρωπον· τοῦτον δὲ ἄλλο
 μὲν ἔχειν οὐδέν, περὶ δὲ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον φέ-

*) V. καὶ abest. **) V. Γύγῳ.

ρσιν, ὃν περιελόμενον ἐμβῆναι. ζυλλόγου δὲ γενομένου τοῖς ποιμέσιν εἰωθότος, ἵν' ἐξαγγέλλοιεν κατὰ μῆνα τῷ βασιλεῖ τὰ περὶ τὰ ποίμνια, ἀφικέσθαι καὶ ἐκεῖνον ἔχοντα τὸν δακτύλιον. καθήμενον οὖν μετὰ τῶν ἄλλων, τυχεῖν τὴν σφενδόνην τοῦ δακτυλίου περιαγαγόντα πρὸς ἑαυτὸν ἐς τὸ ἔσω τῆς χειρός· τούτου δὲ γενομένου, ἀφα-
 360 νῆ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς παρακαθημένοις, καὶ διαλέγεσθαι ὡς περὶ οἰχομένου καὶ τὸν θαυμάζειν τε καὶ πάλιν ἐπιψηλαφῶντα τὸν δακτύλιον στρέψαι ἔξω τὴν σφενδόνην, καὶ στρέψαντα φανερόν γενέσθαι. καὶ τοῦτο ἐννοήσαντα, ἀποπειρᾶσθαι τοῦ δακτυλίου, εἰ ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν· καὶ αὐτῷ οὕτω συμβαίνειν, στρέφοντι μὲν ἔσω τὴν σφενδόνην ἀδήλῳ γίνεσθαι, ἔξω δὲ δήλῳ αἰσθόμενον δὲ εὐθὺς διαπράξασθαι, τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν παρὰ τὸν βασιλέα· ἐλθόντα δὲ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μοιχεύσαντα, μετ' ἐκείνης ἐπιθέμενον τῷ βασιλεῖ, ἀποκτεῖναι καὶ τὴν ἀρχὴν κατασχεῖν.

4. Εἰ οὖν δύο τοιούτω δακτυλίῳ γενοίσθην, καὶ τὸν μὲν ὁ δίκαιος περιθεῖτο, τὸν δὲ ὁ ἀδίκος, οὐδεὶς ἂν γένοιτο, ὡς δόξειεν, οὕτως ἀδαμάντινος, ὅς ἂν μείνειεν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τολμήσειεν ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτριῶν καὶ μὴ ἄπτεσθαι, ἔξον αὐτῷ καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδεῶς, ὅ τι βούλοιτο, λαμβάνειν, καὶ ἐσιόντι ἐς τὰς οἰκίας ζυγγίγνεσθαι, ὅτῳ βούλοιτο, καὶ ἀποκτινύναι καὶ ἐκ δεσμῶν λύειν, οὐστίνας βούλοιτο, καὶ τᾶλλα πράττειν, ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἰσότηρον ὄντα· οὕτω δὲ δρῶν οὐδὲν ἂν διάφορον τοῦ ἑτέρου ποιήσει, ἀλλ' ἐπὶ ταυτὸν ἴοιεν ἀμφοτέρω. καίτοι μέγα τοῦτο τεκμήριον ἂν φαίη τις, ὅτι οὐδεὶς ἐκὼν δίκαιος, ἀλλ' ἀναγκασόμενος, ὡς οὐκ ἀγαθοῦ ἰδία ὄντος· ἐπεὶ, ὅπου γ' ἂν οἴηται ἕκαστος οἷός τ' ἔσεσθαι ἀδικεῖν, ἀδικεῖ· λυσιτελεῖν γὰρ δὴ οἶεται πᾶς ἀνὴρ πολὺ μᾶλλον ἰδία τὴν ἀδικίαν τῆς δικαιοσύνης, αἰνῆθ' οἰόμενος, ὡς φησιν ὁ περὶ τοῦ τοιούτου λόγος *) λέγων· ἐπεὶ, εἴ τις τοιαύτης ἐξουσίας ἐπιλαβόμενος μηδέποτε **) ἐθέλοι ἀδικῆσαι μηδὲ ἄψαιτο τῶν ἀλλοτριῶν, ἀθλιώτατος μὲν ἂν

*) V. λόγου. **) V. μηδέν ποτε.

δόξειεν εἶναι τοῖς αἰσθανομένοις καὶ ἀνοητότατος, ἐπαι-
νοῖεν δ' ἂν αὐτόν ἀλλήλων ἐναντίον, ἐξαπατῶντες ἀλ-
λήλους διὰ τὸν τοῦ ἀδικεῖσθαι φόβον. ταῦτα μὲν δὴ οὕ-
τω τὴν δὲ κρίσιν αὐτοῖν τοῦ βίου, περὶ ὧν λέγομεν,
εἰάν διαστησώμεθα τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικώτα-
τον, οἷοί τ' ἐσόμεθα κρῖναι ὀρθῶς, εἰ δὲ μή, οὐ. τίς
οὖν δὴ ἡ διάστασις ἦδε; μηδὲν ἀφαιρῶμεν μήτε τοῦ ἀδί-
κου ἀπὸ τῆς ἀδικίας, μήτε τοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς δικαιο-
σύνης, ἀλλὰ τέλος ἐκάτερον εἰς τὸ ἑαυτοῦ ἐπιτήδευμα
τιθῶμεν. πρῶτον μὲν οὖν ὁ ἀδικὸς ὥσπερ οἱ δεινοὶ δημιουρ-
γοὶ ποιεῖται οἷον κυβερνήτης ἄκρος ἢ ἰατρὸς τὰ τε ἀδύ-
νατα ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τὰ δυνατὰ διαισθάνεται, καὶ
† τοῖς μὲν ἐπιχειρεῖ, τὰ δὲ ἐᾷ, ἔτι δέ, εἰάν ἄρα πῇ 361
σφαλῇ, ἱκανὸς ἐπανορθοῦσθαι, οὕτω καὶ ὁ ἀδικὸς ἐπι-
χειρῶν ὀρθῶς τοῖς ἀδικήμασι λανθανέτω, εἰ μέλλει
σφόδρα ἀδικὸς εἶναι, τὸν ἀλίσκόμενον δὲ Φαῦλον ἡγητέον·
ἐσχατὴ γὰρ ἀδικία, δοκεῖν δίκαιον εἶναι, μὴ ὄντα. δο-
τέον οὖν τῷ τελέως ἀδικῶ τὴν τελεωτάτην ἀδικίαν, καὶ
οὐκ ἀφαιρετέον, ἀλλ' ἐατέον, τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα
τὴν μεγίστην δόξαν αὐτῷ παρεσκευακέναι εἰς δικαιοσύ-
νην καί, εἰάν ἄρα σφάλῃται *) τι, ἐπανορθοῦσθαι δυνα-
τῷ εἶναι, λέγειν τε ἱκανῶ ὄντι πρὸς τὸ πείθειν, εἰάν τι
μηνύηται τῶν ἀδικημάτων, καὶ βιάσασθαι, ὅσα ἂν
βίας δέηται, διὰ τε ἀνδρίαν καὶ ῥώμην καὶ διὰ πα-
ρασκευὴν φίλων καὶ οὐσίας. τοῦτον δὲ τοιοῦτον θέντες,
τὸν δίκαιον παρ' αὐτὸν ἰστῶμεν τῷ λόγῳ, ἀνδρα ἀπλοῦν
καὶ γενναῖον, κατ' Αἰσχύλον, οὐ δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι
ἀγαθὸν ἐθέλοντα· ἀφαιρετέον δὴ τὸ δοκεῖν· εἰ γὰρ δόξει
δίκαιος εἶναι, ἔσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρεαὶ δοκοῦντι
τοιούτῳ εἶναι· ἀδήλον οὖν, εἴτε τοῦ δικαίου, εἴτε τῶν
δωρεῶν τε καὶ τιμῶν ἕνεκα τοιοῦτος εἴη. γυμνωτέος
δὲ πάντων πλὴν δικαιοσύνης, καὶ πειητέος ἐναντίως
διακείμενος τῷ προτέρῳ· μηδὲν γὰρ ἀδικῶν, δόξαν ἐχέ-
τω τῆς μεγίστης **) ἀδικίας, ἢ ἡ βεβασανισμένος εἰς
δικαιοσύνην τῷ μὴ τέγγεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας καὶ τῶν
ἀπ' ***) αὐτῆς γιγνομένων, ἀλλ' ἔστω †) ἀμετά-

*) V. σφαλῇ καί. **) V. τὴν μεγίστην. ***) V. ὑπ'. †) V. ἡγώ.

στατος μέχρι θανάτου, δοκῶν μὲν εἶναι ἀδίκος διὰ βίου, ὧν δὲ δίκαιος, ἵν' ἀμφοτέρω ἐς τὸ ἔσχατον ἐληλυθότες, ὁ μὲν δικαιοσύνης, ὁ δὲ ἀδικίας, κρίνονται, ὁπότερος αὐτοῖν εὐδαιμονέστερος.

5. Βαβαί, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, ὥς ἐρ-
 ξωμένως ἐκάτερον. ὥσπερ ἀνδριάντα, ἐς τὴν κρίσιν
 ἐκκαθαίρει τοῖν ἀνδρῶν! Ὡς μάλιστα, ἔφη, δύναμαι
 ὄντων οἷ τούτων, οὐδὲν ἔτι, ὥς ἐγώμαι, χαλεπὸν
 ἐπεξελθεῖν τῷ λόγῳ, οἷος ἐκάτερον βίος περιμένει *).
 λεκτέον οὖν καὶ δὴ καὶ ἀγροικότερως λέγεται, μὴ ἐμέ
 αἰεὶ λέγειν, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τοὺς ἐπαινούντας πρὸ
 δικαιοσύνης ἀδικίαν. ἐροῦσι δὲ τὰδε ὅτι οὕτω διακεί-
 μενος ὁ δίκαιος μαστιγώσεται, στρεβλώσεται, δεδήσε-
 362 ται, ἐκκοπήσεται **, τῷ ὀφθαλμῷ, τελευτῶν ἢ πάντα
 κακὰ παθὼν, ἀνασχινδυνεύσεται καὶ γινώσεται, ὅτι
 οὐκ εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ ἐθέλειν. τὸ δὲ τοῦ
 Αἰσχύλου πολὺ ἦν ἄρα ὀρθότερον λέγειν κατὰ τοῦ
 ἀδίκου· τῷ ὄντι γὰρ φήσουσι τὸν ἀδίκον, ἅτε ἐπιτη-
 δεύοντα πρᾶγμα ἀληθείας ἐχόμενον, καὶ οὐ πρὸς δόξαν
 ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἀδίκον, ἀλλ' εἶναι ἐθέλειν,

Βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενον,

Ἐξ ἧς τὰ κεδνα βλαστάνει βουλευήματα.

πρῶτον μὲν ἄρχειν ἐν τῇ πόλει, δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι,
 ἔπειτα γαμῖν, ὁπόθεν ἂν βούληται ***, ἐκδιδόναι, ἐς
 οὓς ἂν βούληται, συμβάλλειν, κοινωνεῖν, οἷς ἂν ἐθέ-
 λη ****), καὶ παρὰ ταῦτα πάντα ὠφελεῖσθαι, κερ-
 δαίνοντα τῷ μὴ δυσχεαίνειν τὸ ἀδικεῖν ἐς ἀγῶνας τοί-
 νυν ἰόντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ περιγίγνεσθαι καὶ πλεο-
 νεκτεῖν τῶν ἐχθρῶν, πλεονεκτοῦντα δὲ πλουτεῖν, καὶ
 τοὺς τε φίλους εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς βλάπτειν
 καὶ θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα ἱκανῶς καὶ μεγαλο-
 πρεπῶς θύειν τε καὶ ἀνατιθέαι, καὶ θεραπεύειν τοῦ
 δικαίου πολὺ ἄμεινον τοὺς θεοὺς καὶ τῶν ἀνθρώπων,
 οὓς ἂν βούληται ὥστε καὶ θεοφιλέστερόν αὐτὸν εἶ-
 ναι μᾶλλον προσήκειν ἐκ τῶν εἰκότων, ἢ τὸν δίκαιον.

*) V. ἐπιμένει.

**) V. ἐκκαυδήσεται.

***) V. βούλοιτο.

****) V. ἐθέλοι.

οὕτω φασίν, ὦ Σώκρατες, παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων τῷ ἀδίκῳ παρεσκευάσθαι τὸν βίον ἄμεινον, ἢ τῷ δικαίῳ.

6. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Γλαύκωνος, ἐγὼ μὲν ἐν νῶ εἶχον τι λέγειν πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀδείμαντος, Οὐτί πω οἶει, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς εἰρησθαι περὶ τοῦ λόγου; Ἀλλὰ τί μὴν; εἶπον. Αὐτό, ἢ δ' ὅς, οὐκ εἴρηται, ὁ μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ λεγόμενον, ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρεῖη *); ὥστε καὶ σύ, εἴ τι ὁδε ἐλλείπει, ἐπάμυνε καίτοι ἐμέ γε **) ἱκανὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ῥηθέντα καταπαλαῖσαι, καὶ ἀδύνατον ποιῆσαι βοηθεῖν δικαιοσύνη. Καὶ ὅς, Οὐδέν, ἔφη, λέγεις, ἀλλ' ἔτι καὶ τὰδε ἄκουε· δεῖ γὰρ διελθεῖν ἡμᾶς καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους, ὧν ὁδε εἶπεν, οἱ δικαιοσύνην μὲν ἐπαινοῦσιν, ἀδικίαν δὲ ψέγουσιν, ἵν' ἢ σαφέστερον, ὁ μοι δοκεῖ βούλεσθαι Γλαύκων. λέγουσι δὲ πού καὶ παρακελεύονται πατέρες τε νέσι καὶ πάντες οἱ τινῶν κηδόμενοι, ὡς χρηὴ δίκαιον εἶναι, οὐκ αὖ- 363
τὸ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες, ἀλλὰ τὰς ἀπ' αὐτῆς εὐδοκιμήσεις, ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγνηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσα περ Γλαύκων διῆλθεν ἄρτι, ἀπὸ τοῦ εὐδοκιμεῖν ὄντα τῷ δικαίῳ. ἐπιπλέον δὲ οὗτοι τὰ τῶν δοξῶν λέγουσι· τὰς γὰρ παρὰ θεῶν εὐδοκιμήσεις ἐμβάλλοντες, ἄφθονα ἔχουσι λέγειν ἀγαθὰ τοῖς ὁσίοις, ἃ φασὶ θεοὺς διδόναι, ὥς περ ὁ γενναῖος Ἡσίοδος τε καὶ Ὅμηρός φασιν, ὁ μὲν, τὰς δρῦς τοῖς δικαίοις τοὺς θεοὺς ποιεῖν

Ἄκρας μὲν τε φέρειν βαλάνους, μέσσας δὲ μελίσσας,
Εἰροπόκοι δ' οἷες μαλλοῖς καταβεβρίθασι.

καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ἀγαθὰ τούτων ἐχόμενα παραπλήσια δὲ καὶ ὁ ἕτερος,

Ὡς τε τευ (γὰρ φησιν) ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε
θεουδῆς

Εὐδικίας ἀνέχῃσι· φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα

*) Haud dubie ἂν inferendum, sed de sede eius ambigas.

**) V. ἐμέ τε.

Πυρὸς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῶ,
 Τίκτη δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθύς.
 Μουσαῖος δὲ τούτων νεανικώτερα τάγαθὰ καὶ ὁ υἱὸς
 αὐτοῦ παρὰ θεῶν δίδόασιν τοῖς δικαίοις· ἐς αἵδου γὰρ
 ἀγαγόντες τῷ λόγῳ καὶ κατακλίναντες καὶ συμπό-
 σιον τῶν ὁσίων κατασκευάσαντες, ἑστειφωμένους ποιῶ-
 σι τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας, ἡγησά-
 μενοι κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν μέθην αἰώνιον. οἱ δ' ἔτι
 τούτων μακροτέρους ἀποτείνουσι μισθοὺς παρὰ θεῶν·
 παῖδας γὰρ παίδων φασὶ καὶ γένος κατόπισθεν λεί-
 πεσθαι τοῦ ὁσίου καὶ εὐόρκου. ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα τοι-
 αῦτα ἐγκωμιάζουσι δικαιοσύνην· τοὺς δὲ ἀνοσίους αὖ
 καὶ ἀδίκους ἐς πηλὸν τινα κατορύττουσιν ἐν αἵδου, καὶ
 κοσκίνῳ ὕδωρ ἀναγκάζουσι φέρειν· ἔτι τε ζῶντας ἐς κα-
 καὶς δόξας ἀγοντες, ὥπερ Γλαύκων περὶ τῶν δικαίων,
 δοξαζομένων δὲ ἀδίκων, διήλθε τιμωρήματα, ταῦτα πε-
 ρὶ τῶν ἀδίκων λέγουσιν, ἄλλα δὲ οὐκ ἔχουσιν.

364 7. Ὁ μὲν οὖν ἔπαινος καὶ ὁ ψόγος οὗτος ἑκατέρων
 πρὸς δὲ τούτοις σκέψαι, ὦ Σώκρατες, ἄλλο αὖ εἶδος
 λόγων περὶ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας, ἰδίᾳ τε λεγόμε-
 νον καὶ ὑπὸ ποιητῶν.† πάντες γὰρ ἐξ ἑνὸς στόματος ὑμ-
 νοῦσιν, ὡς καλὸν μὲν ἢ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη,
 χαλεπὸν μὲντοι καὶ ἐπίπονον, ἀκολασία δὲ καὶ ἀδικία
 ἡδὺ μὲν καὶ εὐπετές κτήσασθαι, δόξη δὲ μόνον καὶ νόμῳ
 αἰσχυρόν· λυσιτελέστερα δὲ τῶν δικαίων τὰ ἀδίκᾳ ὡς
 ἐπὶ τὸ πλῆθος λέγουσι, καὶ πονήρους πλουσίους, καὶ
 ἄλᾳς δυνάμεις ἔχοντας εὐδαιμονίζειν καὶ τιμᾶν εὐχε-
 ρῶς ἐθέλουσι δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ, τοὺς δὲ ἀτιμάζειν τε
 καὶ ὑπερορᾶν, οἱ ἂν πῇ ἀσθεῖς τε καὶ πένητες ᾧσιν, ὁμο-
 λογοῦντες αὐτοὺς ἀμείνους εἶναι τῶν ἑτέρων. τούτων δὲ *)
 πάντων οἱ περὶ θεῶν τε λόγοι καὶ ἀρετῆς θαυμασιώτα-
 τοι λέγονται, ὡς ἄρα καὶ θεοὶ πολλοῖς μὲν ἀγαθοῖς δυσ-
 τυχίας τε καὶ βίον κακὸν ἐνείμαν, τοῖς δὲ ἐναντίοις ἐναντί-
 αν μοῖραν· ἀγύρεται δὲ καὶ μάντις, ἐπὶ πλουσίων θύρας
 ἰόντες, πείθουσιν, ὡς ἔστι παρὰ σφίσι δύναμις ἐκ θεῶν
 ποριζομένη, θυσίαις τε καὶ ἐπαδαῖς, εἴτε τι ἀδίκημά
 *) V. δῆ.

του γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκεῖσθαι μεθ' ἡδονῶν τε καὶ ἐορτῶν, καὶ εἰάν τιν' ἐχθρὸν πημῆναι ἐθέλῃ, μετὰ σμικρῶν δαπανῶν ὁμοίως δίκαιον ἀδίκῳ βλάψει, ἐπαγωγαῖς τισὶ καὶ καταδέσμοις τοὺς θεούς, ὥς φασι, πείθοντές σφισιν ὑπηρετεῖν. τούτοις δὲ πᾶσι τοῖς λόγοις μάρτυρας ποιητὰς ἐπάγονται, οἱ μὲν, κακίας πέρι εὐπετείας διδόντες,

Ὡς τὴν μὲν κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι

Ῥηιδίως· λείη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·

Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάροισεν ἔθηκαν,
καὶ τινα ὁδὸν μακράν τε καὶ ἀνάντη· οἱ δὲ τῆς τῶν θε-
ῶν ὑπ' ἀνθρώπων παραγωγῆς τὸν Ὅμηρον μαρτύρονται,
ὅτι καὶ ἐκεῖνος εἶπε

— στρεπτοὶ δέ γε καὶ θεοὶ αὐτοί,

Καὶ τοὺς μὲν θυσίαισι καὶ εὐχολαῖς ἀγανῆσι,

Λοιβῇ τε κνίσσῃ τε παρὰ τρωπῶσ' ἀνθρώποι,

Λιττόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβῇ καὶ ἀμάρτη.

Βίβλων δὲ ὁμαδὸν παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὁρφέως, Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐκγόνων *), ὥς φασι, καὶ ὥς θυηπολοῦσι πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας, ἀλλὰ καὶ πόλεις, ὥς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ θυσιῶν καὶ παιδίας ἡδονῶν εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν, εἰσὶ δὲ 365 καὶ τελευτήσασιν, ὥς δὴ τελετὰς καλοῦσιν, αἱ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς, μὴ θύσαντας δὲ δεινὰ περιμένει.

8. Ταῦτα πάντα, ἔφη, ὦ φίλε Σώκρατες, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα λεγόμενα ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας, ὥς ἀνθρώποι καὶ θεοὶ περὶ αὐτὰ ἔχουσι τιμῆς, τί οἶόμεθα ἀκουούσας νέων ψυχὰς ποιεῖν, ὅσοι εὐφρεῖς καὶ ἱκανοί, ἐπὶ πάντα τὰ λεγόμενα ὥσπερ ἐπιπτόμενοι, ξυλλογίσασθαι ἐξ αὐτῶν, ποῖός τις ἂν ᾖ καὶ πῇ πορευθεῖς τὸν βίον ὥς ἄριστα διέλθοι; λέγοι γάρ ἂν ἐκ τῶν εἰκότων πρὸς αὐτὸν κατὰ Πίνδαρον ἐκεῖνο τό· Πότερον δίκας τεῖχος ὕψιον, ἢ σκολιὰς ἀπάτας ἀναβάς, καὶ ἑμαυτὸν οὕτω περιφράζας διαβιῶ; τὰ μὲν γὰρ λεγόμενα δικάϊα μὲν ὄντι μοι, εἰάν καὶ μὴ δοκῶ,

*) V. ἐγγόνων.

ὁφελός φασιν οὐδὲν εἶναι, πόνους δὲ καὶ ζημίας φανε-
 ράς, ἀδίκῳ δὲ δόξαν δικαιοσύνης παρσκευασμένῳ θε-
 σπέσιος βίος λέγεται. οὐκ οὖν, ἐπειδὴ τὸ δοκεῖν, ὡς δη-
 λοῦσί μοι οἱ σοφοί, καὶ τὴν ἀλήθειαν βιάται καὶ κύ-
 ριον εὐδαιμονίας, ἐπὶ τούτῳ δὴ τρεπτέον ὅλως· πρό-
 θυρα μὲν καὶ σχῆμα κύκλῳ περὶ ἑμαυτὸν σκιαγρα-
 φίαν ἀρετῆς περιγραπτέον, τὴν δὲ τοῦ σοφωτάτου
 Ἀρχιλόχου ἀλώπεκα ἐλκτέον ἐξόπισθεν κερδαλέαν καὶ
 ποικίλην. Ἀλλὰ γάρ, φήσει τις, οὐ ράδιον, αἰεὶ λαν-
 θάνειν κακὸν ὄντα. Οὐδὲ γάρ ἄλλα οὐδὲν εὐπετές,
 φήσομεν, τῶν μεγάλων, ἀλλ' ὅμως, εἰ μέλλομεν εὐ-
 δαιμονήσῃ, ταύτῃ ἰτέον, ὡς τὰ ἴχνη τῶν λόγων φέρει.
 ἐπὶ γάρ τὸ λανθάνειν ζυνομοσίας τε καὶ ἐταιρείας ζυνά-
 ζομεν· εἰσὶ τε πειθῶς διδάσκαλοι, σοφίαν δημηγορικὴν
 τε καὶ δικανικὴν δίδόντες, ἐξ ὧν τὰ μὲν πείσομεν, τὰ
 δὲ βιασόμεθα, ὡς πλεονεκτοῦντες δίκην μὴ δίδοναι.
 Ἀλλὰ δὴ θεοὺς οὔτε λανθάνειν οὔτε βιάσασθαι δυνατόν.
 Οὐκ οὖν, εἰ μὲν μὴ εἰσὶν ἢ μηδ' ἐν αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπί-
 νων μέλει, καὶ ἡμῖν οὐ μελητέον τοῦ λανθάνειν, εἰ δὲ
 εἰσὶ τε καὶ ἐπιμέλονται, οὐκ ἄλλοθεν τοὶ αὐτοὺς ἴσμεν
 ἢ ἀκηκόομεν, ἢ ἐκ τε τῶν λόγων καὶ τῶν γενεαλογησάν-
 των ποιητῶν· οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν, ὡς εἰσὶν οἱ οὐ-
 ρυσταὶ τε καὶ εὐχολαῖς ἀγανῆσι καὶ ἀναθήμασι παρὰ-
 γασθαι ἀναπειθόμενοι, οἷς ἢ ἀμφοτέρω ἢ οὐδέτερω πει-
 στέον· εἰ δ' οὖν πειστέον, ἀδικητέον καὶ θυτέον ἀπὸ τῶν
 366 ἀδικημάτων· † δίκαιοι μὲν γάρ ὄντες ἀζήμιοι ὑπὸ θεῶν
 ἐσόμεθα, τὰ δ' ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀπώσόμεθα, ἀδικοὶ δὲ
 κερδανούμεν τε καὶ λισσόμενοι, ὑπερβαίνοντες καὶ ἀμαρ-
 τάνοντες, πείθοντες αὐτοὺς ἀζήμιοι ἀπαλλάζομεν.
 Ἀλλὰ γάρ ἐν ἁδου δίκην δώσομεν, ὣν ἂν ἐνθάδε ἀδική-
 σωμεν, ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες παίδων. Ἀλλ', ὦ φίλε, φή-
 σει λογιζόμενος, αἱ τελεταὶ αὖ μέγα δύνανται καὶ οἱ
 λύσιοι θεοί, ὡς αἱ μέγιστα πόλεις λέγουσι καὶ οἱ θεῶν
 παῖδες ποιηταὶ καὶ προφῆται τῶν θεῶν γενομένοι, οἱ
 ταῦθ' οὕτως ἔχεν μηνύουσιν.

9. Κατὰ τίνα οὖν ἔτι λόγον δικαιοσύνην ἂν πρὸ
 μεγίστης ἀδικίας αἰροίμεθ' ἂν; ἢν ἔαν μετ' εὐσχημοσύνης

κιβδήλου κτησώμεθα, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀν-
 θρώποις πράξομεν κατὰ νοῦν ζῶντες τε καὶ τελευτήσαν-
 τες, ὥς ὁ τῶν πολλῶν τε καὶ ἀκρων λεγόμενος λό-
 γος, ἐκ δὴ πάντων τῶν εἰρημένων τίς μηχανή, ὡς
 Σώκρατες, δικαιοσύνην τιμᾶν ἐθέλει, ὡς τις δύναμις
 ὑπάρχει τύχης ἢ χρημάτων ἢ σώματος ἢ γένους, ἀλ-
 λά μὴ γελαῖν ἐπαινουμένης ἀκούοντα; ὥς δὴ τι *), εἴ
 τις ἔχοι ψευδῆ μὲν ἀποφῆναι, ἀ εἰρήκαμεν, ἱκανῶς δ'
 ἔγνωκεν, ὅτι ἀριστον δικαιοσύνη, πολλὴν πρὸς ζυγνῶ-
 μην ἔχει καὶ οὐκ ὀργίζεται τοῖς ἀδίκοις, ἀλλ' οἶδεν,
 ὅτι, πλην εἴ τις θεία φύσει δυσχεραίνειν τὸ ἀδικεῖν ἢ
 ἐπιστήμην λαβὼν ἀπέχεται αὐτοῦ, τῶν γε ἄλλων οὐ-
 δεὶς ἐκὼν δίκαιος, ἀλλ' ὑπὸ ἀνανδρίας ἢ γήρωος ἢ τινος
 ἄλλης ἀσθενείας ψέγει τὸ ἀδικεῖν, ἀδυνατῶν αὐτὸ δρᾶν.
 τὸ **) δὲ δῆλον· ὁ γὰρ πρῶτος τῶν τοιούτων ἐς δύναμιν
 ἐλθὼν πρῶτος ἀδικεῖ, καθόσον ἂν οἷός τ' ἦ καὶ τούτων
 ἀπάντων οὐδὲν ἄλλο αἴτιον, ἢ ἐκεῖνο, ὁθενπερ ὅπας ὁ
 λόγος οὗτος ὤρμησε καὶ τῶδε καὶ ἐμοὶ πρὸς σέ, ὡς
 Σώκρατες, εἰπεῖν, ὅτι, ὦ θαυμάσιε, πάντων ὑμῶν,
 ὅσοι ἐπαινέται φατέ δικαιοσύνης εἶναι, ἀπὸ τῶν ἐξ ἀρ-
 χῆς ἡρώων ἀρξάμενοι, ὅσων λόγοι λελειμμένοι μέχρι τῶν
 νῦν ἀνθρώπων, οὐδεὶς πώποτε ἐψέξεν ἀδικίαν οὐδ' ἐπή-
 νεσε δικαιοσύνην ἄλλως, ἢ δίζας τε καὶ τιμὰς καὶ δω-
 ρεὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας, αὐτὸ δ' ἐκότερον, τῇ
 αὐτοῦ δυνάμει ἐν τῇ τοῦ ἔχοντος ψυχῇ ἐνὸν καὶ λανθάν-
 ον θεοὺς τε καὶ ἀνθρώπους, οὐδεὶς πώποτε οὕτ' ἐν
 ποιήσει οὕτ' ἐν ἰδίοις λόγοις ἐπεξῆλθεν ἱκανῶς τῷ λόγῳ,
 ὥς τὸ μὲν μέγιστον κακῶν, ὅσα ἴσχει ψυχὴ ἐν αὐτῇ, δι-
 καιοσύνη δὲ μέγιστον ἀγαθόν· εἴ τ' γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ 367
 ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν, καὶ ἐκ νέων ἡμᾶς ἐπείθετε,
 οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν, μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' αὐτὸς
 αὐτοῦ ἦν ἕκαστος ἀριστος φύλαξ δεδιώς, μὴ ἀδικῶν τῷ
 μεγίστῳ κακῷ ξυνοικοίῃ. ταῦτα, ὦ Σώκρατες, ἴσως δὲ
 καὶ ἐπὶ τούτων πλείω θρασύμαχος τε καὶ ἄλλος πού-
 τις ὑπὲρ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας λέγοιεν ἂν μεταστρέ-
 φοντες αὐτοῖν τὴν δύναμιν φορτικῶς, ὥς γέ μοι δοκεῖ

*) V. ὥς δὴ τοι. **) V. ὥς δὲ δῆλον.

ἀλλ' ἐγώ — οὐδὲν γάρ σε δέομαι ἀποκρύπτεσθαι —
 σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τάναντία, ὥς δύναμαι μάλιστα,
 κατατείνας λέγω. μὴ οὖν ἡμῖν μόνον ἐνδείξῃ τῷ λόγῳ,
 ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον *), ἀλλὰ τί ποιῶσα
 ἑκατέρω τὸν ἔχοντα, αὐτὴ δι' αὐτὴν ἢ μὲν κακόν, ἢ δὲ
 ἀγαθόν ἐστι. τὰς δὲ δόξας ἀφαίρει, ὥσπερ Γλαύκων
 διεκελεύσατο· εἰ γὰρ μὴ ἀφαιρήσεις ἑκατέρωθεν τὰς
 ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδεῖς **) προσθήσεις, οὐ τὸ δίκαιον
 φήσομεν ἐπαινεῖν σε, ἀλλὰ τὸ δοκεῖν, οὐδὲ τὸ ἀδίκον
 εἶναι ψέγειν, ἀλλὰ τὸ δοκεῖν, καὶ παρακελεύεσθαι ἀδι-
 κον ὄντα λανθάνειν, καὶ ὁμολογεῖν Θρασυμάχῳ, ὅτι τὸ
 μὲν δίκαιον, ἀλλότριον ἀγαθόν, συμφέρον τοῦ κρεῖττο-
 νος, τὸ δὲ ἀδίκον αὐτῷ μὲν συμφέρον καὶ λυσιτελοῦν,
 τῷ δὲ ἥττονι ἀξύμφορον. ἐπειδὴ οὖν ὁμολόγησας, τῶν
 μεγίστων ἀγαθῶν εἶναι δικαιοσύνην, ἀ τῶν τε ἀποβαι-
 νόντων ἀπ' αὐτῶν ἕνεκα ἄξια κεκτήσθαι, πολὺ δὲ
 μᾶλλον αὐτὰ αὐτῶν, οἷον ὁρᾶν, ἀκούειν, φρονεῖν καὶ
 ὑγιαίνειν δὴ καὶ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ γόνιμα τῇ αὐτῶν
 φύσει, ἀλλ' οὐ δόξη ἐστί, τοῦτ' οὖν αὐτὸ ἐπαινέσον δι-
 καιοσύνης, ὃ αὐτὴ δι' αὐτὴν τὸν ἔχοντα ὀνίνησι, καὶ
 ἀδικίαν, ὃ βλάπτει μισθοὺς δὲ καὶ δόξας πάρες ἄλ-
 λοις ἐπαγνέει· ὥς ἐγὼ τῶν μὲν ἄλλων ἀνασχοίμην ἂν οὕ-
 τως ἐπαινούντων δικαιοσύνην καὶ ψεγόντων ἀδικίαν, δό-
 ξας τε περὶ αὐτῶν καὶ μισθοὺς ἐγκωμιαζόντων καὶ λοι-
 δορούντων, σοῦ δὲ οὐκ ἂν, εἰ μὴ σὺ κελεύεις, διότι πάν-
 τα τὸν βίον οὐδὲν ἄλλο σκοπῶν διελήλυθας ἢ τοῦτο. μὴ
 οὖν ἡμῖν ἐνδείξῃ μόνον τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας
 κρεῖττον, ἀλλὰ τί ποιῶσα ἑκατέρω τὸν ἔχοντα, αὐτὴ
 δι' αὐτὴν, εἴαν τε λανθάνῃ εἴαν τε μὴ θεοὺς τε καὶ ἀν-
 θρώπους, ἢ μὲν ἀγαθόν, ἢ δὲ κακόν ἐστι.

10. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας, αἰεὶ μὲν δὴ τὴν φύσιν τοῦ
 τε Γλαύκωνος καὶ τοῦ Ἀδριμάντου ἠγάμην, ἀτὰρ οὖν
 καὶ τότε πάνυ γε ἥσθην καὶ εἶπον· Οὐ κακῶς ἐς ὑμᾶς,
 368 ὦ παῖδες ἐκείνου τοῦ ἀνδρός, τὴν ἀρχὴν τῶν ἐλεγείων
 ἐποίησεν ὁ Γλαύκωνος ἐραστής, εὐδοκμήσαντας περὶ
 τὴν Μεγαροῖ μαχὴν, εἰπών·

*) V. κρεῖττων. **) V. τὰς ψευδεῖς, τὰς δὲ ἀληθεῖς.

Παῖδες Ἀρίστωνος, κλεινοῦ θεῖον γένος ἀνδρός.
 τοῦτό μοι, ὦ φίλοι, εὖ δοκεῖ ἔχειν· πάνυ γάρ θεῖον
 πεπόνθατε, εἰ μὴ πέπεισθε, ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμει-
 νον εἶναι, οὕτω δυνάμενοι εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ. δοκεῖτε δὴ
 μοι ὡς ἀληθῶς οὐ πεπεῖσθαι· τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τοῦ
 ἄλλου τοῦ ὑμετέρου τρόπου, ἐπεὶ κατὰ γε αὐτοὺς τοὺς
 λόγους ἠπίστανται ἂν ὑμῖν· ὅσα δὲ μᾶλλον πιστεύω, το-
 σούτω μᾶλλον ἀπορῶ, ὅτι χρήσωμαι· οὔτε γάρ, ὅπως
 βοηθῶ, ἔχω — δοκῶ γάρ μοι ἀδύνατος εἶναι· σημεῖον
 δέ μοι, ὅτι, ἂν πρὸς Θρασύμαχον λέγων ὤμην ἀποφαί-
 νειν, ὡς ἄμεινον δικαιοσύνη ἀδικίας, οὐκ ἀπεδέξασθαι
 μου — οὐτ' αὖ, ὅπως μὴ βοηθῶ, ἔχω· δέδοικα γάρ
 μὴ οὐδ' ὅσιον ἦ, παραγενόμενον δικαιοσύνη κακηγερου-
 μένη ἀπαγορεύειν καὶ μὴ βοηθεῖν, ἔτι ἐμπνέοντα καὶ
 δυνάμενον φθέγγεσθαι. κράτιστον οὖν οὕτως, ὅπως δύ-
 ναμαι, ἐπικουρεῖν αὐτῇ. Ὁ γὰρ οὖν Γλαύκων καὶ οἱ ἄλ-
 λοι ἐδέοντο παντὶ τρόπῳ βοηθεῖν καὶ μὴ ἀνεῖναι τὸν
 λόγον, ἀλλὰ διερευνήσασθαι, τί τ' ἐστὶν ἐκάτερον, καὶ
 περὶ τῆς ὠφελείας αὐτοῖν τάληθες πότερως ἔχει· εἶπον
 οὖν, ὅπερ ἐμοὶ ἔδοξεν, ὅτι τὸ ζήτημα, ὃ ἐπιχειροῦμεν,
 οὐ Φαῦλον, ἀλλ' ὅζῳ βλέποντος, ὡς ἐμοὶ φαίνεται.
 Ἐπειδὴ μὲν *) οὖν ἡμεῖς οὐ δεινοί, δοκεῖ μοι, ἣν δ' ἐγώ,
 τοιαύτην ποιήσασθαι ζήτησιν αὐτοῦ, οἷανπερ ἂν, εἰ
 προσέταξέ τις γράμματα σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι
 μὴ πάνυ ὅζῳ βλέπουσιν, ἐπειτὰ τις ἐνενόησεν, ὅτι τὰ
 αὐτὰ γράμματα ἔστι που καὶ ἄλλοθι μείζω τε καὶ ἐν
 μείζονι, ἔρμαιον ἂν ἐφαίη, οἶμαι, ἐκεῖνα πρῶτον ἀνα-
 γνόντας, οὕτως ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω, εἰ τα αὐτὰ ὄν-
 τα τυγχάνει. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· ἀλλὰ
 τί τοιοῦτον, ὦ Σώκρατες, ἐν τῇ περὶ τὸ δίκαιον ζητήσει
 καθορᾶς; Ἐγώ σοι, ἔφην, ἔρω· δικαιοσύνη, φασί, ἐστι
 μὲν ἀνδρός ἑνός, ἐστι δὲ που καὶ ὅλης πόλεως. Πά-
 νυ γε, ἦ δ' ὅς. Οὐκ οὖν μείζον πόλις ἑνός ἀνδρός; Μεῖ-
 ζον, ἔφη. Ἴσως τοίνυν πλείων ἂν δικαιοσύνη ἐν τῷ μεί-
 ζονι ἐνείη καὶ ῥᾶων καταμαθεῖν. εἰ οὖν βούλεσθε, πρῶ-
 τον ἐν ταῖς πόλεσι ζητήσομεν, ποῖόν τί ἐστιν, ἐπειτα 369

*) V. μέν abest.

οὕτως ἐπισκεψόμεθα καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστω, τὴν τοῦ μείζονος ὁμοιότητα ἐν τῇ τοῦ ἐλάττονος ἰδέα ἐπισκοποῦντες. Ἀλλά μοι δοκεῖς, ἔφη, καλῶς λέγειν. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, εἰ γιγνομένην πόλιν θεασαίμεθα λόγῳ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς ἴδοιμεν ἂν γιγνομένην καὶ τὴν ἀδικίαν; Τάχ' ἂν, ἦ δ' ὅς. Οὐκ οὖν γιγνομένου αὐτοῦ ἐλπίς, εὐπετέστερον ἰδεῖν, ὃ ζητοῦμεν; Πολύ γε. Δοκεῖ οὖν χρῆναι ἐπιχειρῆσαι περαίνειν· οἶμαι μὲν γάρ οὐκ ὀλίγον ἔργον αὐτὸ εἶναι· σκοπεῖτε οὖν. Ἐσκεπται, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, ἀλλὰ μὴ ἄλλως ποίει.

11. Γίγνεται τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πόλις, ὥς ἐγώμαι, ἐπειδὴ τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος οὐκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής· ἢ τιν' *, οἷε ἀρχὴν ἄλλαν πόλιν οἰκίζειν; Οὐδεμίαν, ἦ δ' ὅς. Οὕτω δὲ ἄρα παραλαμβάνων ἄλλος ἄλλον ἐπ' ἄλλου, τὸν δ' ἐπ' ἄλλου χρεῖα, πολλῶν δεόμενοι, πολλοὺς ἐς μίαν οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνοὺς τε καὶ βοηθοὺς, ταύτῃ τῇ ξυνοικίᾳ ἐθέμεθα πόλιν ὀνομαῖ· ἢ γάρ; Πάνυ μὲν οὖν. Μεταδίδωσι δὲ ἄλλος ἄλλῳ, εἴ τι μεταδίδωσιν, ἢ μεταλαμβάνει, οἰόμενος αὐτῷ **) ἀμεινον εἶναι. Πάνυ γε. Ἴθι δὲ, ἦν δ' ἐγώ, τῷ λόγῳ ἐξ ἀρχῆς ποιῶμεν πόλιν· ποιήσει δὲ αὐτήν, ὥς ἔοικεν, ἢ ἡμετέρα χρεῖα. Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ μὴν πρώτη γε καὶ μεγίστη τῶν χρεῶν ἢ τῆς τροφῆς παρασκευὴ τοῦ εἶναι τε καὶ ζῆν ἕνεκα. Παντάπασί γε. Δευτέρα δὲ οἰκήσεως, τρίτη δ' ***) ἐσθῆτος καὶ τῶν τοιούτων. Ἔστι ταῦτα. Φέρε δὲ, ἦν δ' ἐγώ, πῶς ἢ πόλις ἀρκέσει ἐπὶ τοσαύτην παρασκευήν; ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἷς, ὃ δὲ οἰκοδόμος, ἄλλος δὲ τις ὑφάντης; ἢ καὶ σκυτοτόμον αὐτόσε προσθήσομεν ἢ τιν' ἄλλον τῶν περὶ τὸ σῶμα θεραπευτήν; Πάνυ γε. Εἴη δ' ἂν ἢ γε ἀναγκαιοτάτη πόλις ἐκ τεττάρων ἢ πέντε ἀνδρῶν. Φαίνεται. Τί δὲ οὖν; ἓνα ****) ἕκαστον τούτων δεῖ τὸ αὐτοῦ ἔργον ἅπασι κοινὸν κατατιθέναι; οἷον τὸν γεωργόν, ἓνα ὄντα, παρασκευάζειν σιτία τέτταρσι, καὶ τετραπλάσιον χρόνον τε καὶ πόνον ἀναλίσκειν ἐπὶ σίτου πα-

*) V. ἢ τιν'. **) V. αὐτῷ. ***) V. δ' desideratur. ****) V. ἓνα abest.

ρασκευῇ, καὶ ἄλλοις κοινωνεῖν, ἢ ἀμελήσαντα ἑαυ-
 τῷ μόνῳ τέταρτον μέρος ποιεῖν τούτου τοῦ [†]σιτίου ἐν 370
 τετάρτῳ μέρει τοῦ χρόνου, τὰ δὲ τρία τὸ μὲν ἐπὶ
 τῇ τῆς οἰκίας παρασκευῇ διατρίβειν, τὸ δὲ ἱματίου,
 τὸ δὲ ὑποδημάτων, καὶ μὴ ἄλλοις κοινωνοῦντα πράγ-
 ματα ἔχειν, ἀλλ' αὐτὸν δι' αὐτὸν τὰ αὐτοῦ πράτ-
 τειν. Καὶ ὁ Ἀδείμαντος ἔφη· Ἀλλ' ἴσως, ὦ Σώκρα-
 τες, οὕτω ῥᾶον *), ἢ κείνως. Οὐδέ, ἦν δ' ἐγώ, μὰ
 Δί', ἀτοπον· ἐννοῶ γάρ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σου, ὅτι
 πρῶτον μὲν ἡμῶν **) Φύεται ἕκαστος οὐ πάνυ ὁμοίως
 ἑκάστῳ, ἀλλὰ διαφέρων τὴν φύσιν ἄλλος ἐπ' ἄλλου ἔρ-
 γου πράττει ἢ ***) οὐ δοκεῖ σοι; Ἐμοιγε. Τί δέ; πότε-
 ρον κάλλιον πράττει ἂν τις, εἰς ὧν πολλὰς τέχνας ἐρ-
 γαζόμενος, ἢ ὅταν μίαν εἰς; Ὅταν, ἦ δ' ὅς, εἰς μίαν.
 Ἀλλὰ μὴν, οἶμαι, καὶ τοῦτο δῆλον, ὥς, εἰάν τις τινος
 παρῇ ἔργου καιρὸν, διόλλυται. Δῆλον γάρ. Οὐ γάρ,
 οἶμαι, ἐθέλει τὸ πραττόμενον τὴν τοῦ πράττοντος σχο-
 λὴν περιμένειν, ἀλλ' ἀνάγκη, τὸν πράττοντα τῷ πρατ-
 τομένῳ ἐπακολουθεῖν, μὴ ἐν παρέργου μέρει. Ἀνάγ-
 κη. Ἐκ δὴ τούτων πλείω τε ἕκαστα γίνεται καὶ
 κάλλιον καὶ ῥᾶον, ὅταν εἰς ἐν [†]) κατὰ φύσιν καὶ ἐν και-
 ρῷ, σχολὴν τῶν ἄλλων ἁγῶν, πράττη. Παντάπασι
 μὲν οὖν. Πλείοναν δὴ, ὦ Ἀδείμαντε, δεῖ πολιτῶν ἢ
 τεττάρων ἐπὶ τὰς παρασκευάς, ὧν ἐλέγομεν· ὁ γάρ γε-
 ωργός, ὥς ἔοικεν, οὐκ αὐτὸς ποιήσεται ἑαυτῷ τὸ ἄρο-
 τρον, εἰ μέλλει ^{††}) κάλλιον εἶναι, οὐδὲ σμινύην οὐδὲ
 τᾶλλα ὄργανα, ὅσα περὶ γεωργίαν, οὐδ' αὖ ὁ οἰκοδόμος·
 πολλῶν δὲ καὶ τούτῳ δεῖ ὡσαύτως δὲ ὁ ὑφάντης τε καὶ
 ὁ σκυτοτόμος ἢ οὐ; Ἀληθῆ. Τέκτονες δὲ καὶ χαλκῆς
 καὶ τοιοῦτοί τινες πολλοὶ δημιουργοί, κοινωνοὶ ἡμῖν τοῦ
 πολιχνίου γιγνόμενοι, συχνὸν αὐτὸ ποιοῦσι. Πάνυ μὲν
 οὖν. Ἀλλ' οὐκ ἂν πῶ πάνυ γε μέγα τι εἴη, εἰ
 μὴ ^{†††}) αὐτοῖς βουκόλους τε καὶ ποιμένας τοὺς τε
 ἄλλους νομέας προσθεῖμεν, ἵνα οἳ τε γεωργοὶ ἐπὶ τὸ
 ἄρουρ ἔχοιεν βούς, οἳ τε οἰκοδόμοι πρὸς τὰς ἀγωγὰς

*) V. ῥαδίον. **) V. ἡμῶν deeft. ***) V. ἦ. [†]) V. ἐν ἡ
 κατὰ φύσιν. ^{††}) V. μέλλοι. ^{†††}) V. μὴ abest.

μετὰ τῶν γεωργῶν χρῆσθαι ὑποζυγίοις, ὑφάνται δὲ καὶ σκυτοτόμοι, δερμασί τε καὶ ἐρίοις. Οὐδέ γε, ἢ ὃ ὅς, σμικρὰ πόλις ἂν εἴη ἔχουσα πάντα ταῦτα. Ἀλλὰ μὲν, ἢν δ' ἐγώ, κατοικίσαι γε αὐτὴν τὴν πόλιν ἐς τοιοῦτον τόπον, οὗ ἐπεσαγωγίμων μὴ δεῖσεται, σχεδόν τι ἀδύνατον. Ἀδύνατον γάρ. Προσδεῖται ἄρα ἔτι καὶ ἄλλων, οἱ ἐξ ἄλλης πόλεως αὐτῇ κομίσουσιν, ὧν δεῖται. Δεῖσει. Καὶ μὲν κενὸς ἂν εἴη ὁ διάκονος μηδὲν ἄγων, ὧν ἐκεῖνοι δέονται, παρ' ὧν ἂν κομίζωνται, ὧν ἂν αὐτοῖς
371 † χρεῖα κενὸς ἄπεισιν ἢ γάρ; Δοκεῖ μοι. Δεῖ δὴ τὰ οἶκοι μὴ μόνον ἑαυτοῖς ποιεῖν ἱκανά, ἀλλὰ καὶ οἷα καὶ ὅσα ἐκείνοις, ὧν ἂν δέωνται. Δεῖ γάρ. Πλειόνων δὲ γεωργῶν τε καὶ τῶν ἄλλων δημιουργῶν δεῖ ἡμῖν τῇ πόλει. Πλειόνων γάρ. Καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων διακόνων πού τῶν τε ἐσαζόντων καὶ ἐξαζόντων ἕκαστα οὗτοι δὲ εἰσιν ἔμποροι ἢ γάρ; Ναί. Καὶ ἐμπόρων δὴ δεησόμεθα. Πάνυ γε. Καὶ εἰάν μὲν γε κατὰ θάλασσαν ἢ ἐμπορία γίγνηται, συχνῶν καὶ ἄλλων προσδεῖσεται τῶν ἐπιστημόνων τῆς περὶ τὴν θάλασσαν ἐργασίας. Συχνῶν μέντοι.

12. Τί δὲ δὴ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει; πῶς ἀλλήλοις μεταδώσουσιν, ὧν ἂν ἕκαστοι ἐργάζωνται, ὧν δὴ ἕνεκα καὶ κοινωνίαν ποιησάμενοι πόλιν ὠκίσσαμεν; Δῆλον δὴ, ἢ ὃ ὅς, ὅτι πωλοῦντες καὶ ἀννούμενοι. Ἀγορὰ δὴ ἡμῖν καὶ νόμισμα ζύμβολον τῆς ἀλλαγῆς ἕνεκα γενήσεται ἐκ τούτου. Πάνυ μὲν οὖν. Ἄν οὖν κομίσας ὁ γεωργὸς ἐς τὴν ἀγορὰν τι, ὧν ποιεῖ, ἢ τις ἄλλος τῶν δημιουργῶν μὴ ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον ἦκη τοῖς δεομένοις τὰ παρ' αὐτοῦ ἀλλάξασθαι, ἀργήσει τῆς αὐτοῦ δημιουργίας καθήμενος ἐν ἀγορᾷ. Οὐδαμῶς, ἢ ὃ ὅς, ἀλλ' εἰσὶν οἱ τοῦτο ὀρῶντες ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν διακονίαν τάττουσι ταύτην, ἐν μὲν ταῖς ὀρθῶς οἰκουμέναις πόλεσι σχεδόν τι οἱ ἀσθενέστατοι τὰ σώματα καὶ ἀχρεῖοι ἄλλο ἔργον πράττειν αὐτοῦ γὰρ δεῖ μένοντας αὐτοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν τὰ μὲν ἀντ' ἀργυρίου ἀλλάξασθαι τοῖς τι δεομένοις ἀποδόσθαι, τοῖς δὲ ἀντὶ αὐτοῦ ἀργυρίου διαλλάττειν, ὅσοι τι δέονται πρίασθαι. Αὕτη

ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἡ χρεία καπήλων ἡμῖν γένεσιν ἐμποιεῖ
 τῇ πολεὶ ἢ *) οὐ καπήλους καλοῦμεν τοὺς πρὸς ὠνὴν
 τε καὶ πρᾶσιν διακονοῦντας, ἰδρυμένους ἐν ἀγορᾷ,
 τοὺς δὲ πλανήτας ἐπὶ τὰς πόλεις ἐμποροῦς; Πάνυ μὲν
 οὖν. Ἔτι δὲ τινες, ὡς ἐγώμαι, εἰσὶ καὶ ἄλλοι διάκο-
 νοι, οἱ ἂν τὰ μὲν τῆς διανοίας μὴ πάνυ ἀξιοκοινώητοι
 ᾧσι, τὴν δὲ τοῦ σώματος ἰσχὺν ἱκανὴν ἐπὶ τοὺς πόνους
 ἔχωσιν, οἱ δὲ πωλοῦντες τὴν τῆς ἰσχύος χρείαν, τὴν
 τιμὴν ταύτην μισθὸν καλοῦντες, κέκληνται, ὡς ἐγώ-
 май, μισθωτοί ἢ γάρ; Πάνυ μὲν οὖν. Πλήρωμα δὲ
 πόλεως εἰσιν, ὡς ἔοικε, καὶ μισθωτοί. Δοκεῖ μοι. Ἦρ'
 οὖν, ὦ Ἀδείμαντε, ἥδη ἡμῖν ἠϋξῆται ἡ πόλις, ὥστ' εἶ-
 ναι τελέα; Ἴσως. Ποῦ οὖν ἂν ποτε ἐν αὐτῇ εἴη ἡ τε
 δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία; καὶ τίνι ἅμα ἐγγενομένη, ᾧν
 ἐσκέμμεθα; Ἐγὼ μὲν, ἔφη, τοῦκ ἐννοῶ, ὦ Σώκρα-372
 τες, εἰ μὴ που ἐν αὐτῶν τούτων χρεία τινὶ τῇ πρὸς ἀλ-
 λήλους. Ἀλλ' ἴσως, ἣν δ' ἐγώ, καλῶς λέγεις καὶ
 σκεπτέον γε καὶ οὐκ ἀποκνητέον. πρῶτον μὲν οὖν σκε-
 ψώμεθα, τίνα τρόπον διαιτήσονται οἱ οὕτω παρεσκευ-
 ασμένοι. ἄλλο τι ἢ σῖτόν τε ποιοῦντες καὶ οἶνον καὶ
 ἱμάτια καὶ ὑποδήματα καὶ οἰκοδομησάμενοι οἰκίας,
 θέρους μὲν τὰ πολλὰ γυμνοὶ τε καὶ ἀνυπόδητοι ἐργά-
 σονται, τοῦ δὲ χειμῶνος ἡμφιεσμένοι τε καὶ ὑποδεδε-
 μένοι ἱκανῶς; θρέψονται δὲ ἐκ μὲν τῶν κριθῶν ἄλ-
 φιστα σκευαζόμενοι, ἐκ δὲ τῶν πυρῶν ἄλευρα, τὰ μὲν
 πέψαντες, τὰ δὲ μάζαντες; μάζας γενναίας καὶ ἄρ-
 τους ἐπὶ κάλαμόν τινα παραβαλλόμενοι ἢ φύλλα κα-
 θαρά, κατακλινέντες ἐπὶ στιβάδων ἐστρωμένων σμίλα-
 κι τε καὶ μυρρίναις, εὐωχῆσονται αὐτοὶ τε καὶ τὰ παι-
 δία, ἐπιπίνοντες τοῦ οἴνου, ἐστεφανωμένοι καὶ ὑμνοῦν-
 τες τοὺς θεούς, ἠδέως ζυνόντες ἀλλήλοις, οὐχ ὑπὲρ
 τὴν οὐσίαν ποιοῦμενοι τοὺς παῖδας, εὐλαβούμενοι πε-
 νίαν ἢ πόλεμον;

13. Καὶ ὁ Γλαῦκων ὑπολαβὼν, Ἄνευ ὄψου, ἔφη,
 ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἀνδρας ἐστιωμένους. Ἀληθῆ, ἣν
 δ' ἐγώ, λέγεις ἐπελαθόμην, ὅτι καὶ ὄψον ἔξουσιν,

*) V. ἦ.

αλας τε δῆλον ὅτι καὶ ἐλάας καὶ τυρὸν καὶ βολβούς καὶ
 λάχανα, οἷα δὲ ἐν ἀγροῖς ἐψήματα, ἐψήσονται καὶ
 τραγήματά που παραθήσομεν ἀπὸ τοῖς τῶν τε συκῶν
 καὶ ἐρεβίνθων καὶ κυάμων καὶ μυρτα καὶ φηγούς σπο-
 διῦσι πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες καὶ οὕτω
 διάγοντες τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ μετὰ ὑγείας, ὥς εἰκός,
 γηραιοὶ τελευτῶντες, ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγό-
 νοις παραδώσουσι. Καὶ ὅς, Εἰ δὲ ὑῶν πόλιν, ὦ Σώκρα-
 τες, ἐφη, κατεσκεύαζες, τί ἂν αὐτοὺς ἄλλο, ἢ ταῦ-
 τα, ἐχόρταζες; Ἀλλὰ πῶς χρή, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύ-
 κων; Ἀπερ νομίζεται, ἐφη ἐπὶ τε κλινῶν κατακεῖσθαι
 οἶμαι τοὺς μέλλοντας μὴ ταλαιπωρεῖσθαι, καὶ ἀπὸ
 τραπεζῶν δειπνεῖν καὶ ὄψα, ἅπερ καὶ οἱ νῦν ἔχουσι,
 καὶ τραγήματα. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, μανθάνω οὐ πόλιν,
 ὥς ἔοικε, σκοποῦμεν μόνον, ὅπως γίγνεται *), ἀλλὰ
 καὶ τρυφῶσαν πόλιν. ἴσως οὖν οὐδὲ κακῶς ἔχει σκοποῦν-
 τες γὰρ καὶ τοιαύτην τάχ' ἂν κατίδοιμεν τήν τε δι-
 καιοσύνην καὶ ἀδικίαν, ὅπη ποτὲ ταῖς πόλεσιν ἐμφύον-
 ται. ἢ μὲν οὖν ἀληθινὴ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι, ἦν διε-
 ληλύθαμεν, ὥσπερ ὑγιής τις, εἰ δ' αὖ βούλεσθε καὶ
 φλεγμαίνουσαν πόλιν θεωρήσωμεν, οὐδὲν ἀποκωλύει
 373 ταῦτα γὰρ δὴ τισιν, ὥς δοκεῖ, τοῦκ ἐξαρκέσει, οὐδ' αὖ-
 τη **) ἡ δίαιτα, ἀλλὰ κλίνειν τε προσέσονται καὶ τραπέζαι
 καὶ τᾶλλα σκεύη, καὶ ὄψα δὲ καὶ μύρα καὶ θυμιάματα
 καὶ ἐταῖραι καὶ πέμματα, καὶ ***) ἕκαστα τούτων παν-
 τοδαπά, καὶ δὴ καί, ἃ τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, οὐκέτι τὰ
 ἀναγκαῖα θετόν οἰκίας τε καὶ ἱμαῖτια καὶ ὑποδήματα,
 ἀλλὰ τήν τε ζωγραφίαν κινητέον καὶ τήν ποικιλίαν, καὶ
 χρυσὸν καὶ ἐλέφαντα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα κτητέον
 ἢ γάρ; Ναί, ἐφη.

14. Οὐκ οὖν μείζονά τε αὖ τήν πόλιν δεῖ ποιεῖν;
 ἐκείνη γὰρ ἡ ὑγιεινὴ οὐκέτι ἱκανή, ἀλλ' ἤδη ὄγκου ἐμ-
 πληστέα καὶ πλήθους, ἃ οὐκέτι τοῦ ἀναγκαίου ἔνεκα
 ἔστιν ἐν ταῖς πόλεσιν, οἷον οἱ τε θηρευταὶ πάντες οἱ τε
 μιμηταί, πολλοὶ μὲν οἱ περὶ τὰ σχήματά τε καὶ χρά-
 ματα, πολλοὶ δὲ οἱ περὶ μουσικὴν, ποιηταί τε καὶ τού-
 *) V. γίγνεται. **) V. αὐτή. ***) V. καὶ desideratur.

των ὑπηρεταί, ῥαψωδοί, ὑποκριταί, χορευταί, ἐρ-
γολάβοι· σκευῶν τε παντοδαπῶν δημιουργοὶ τῶν τε
ἄλλων καὶ τῶν περὶ τὸν γυναικεῖον κόσμον· καὶ δὴ
καὶ διακόνων πλείονων δεησόμεθα· ἢ οὐ δοκεῖ σοι δεή-
σειν παιδαγωγῶν, τιτθῶν, τροφῶν, κομματριῶν, κου-
ρέων καὶ αὐτοψοποιῶν τε καὶ μαγείρων; ἔτι δὲ καὶ
συβωτῶν προσδεησόμεθα· τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἐν τῇ προ-
τέρᾳ πόλει οὐκ ἐνῆν — ἔδει γὰρ οὐδέν — ἐν δὲ ταύτῃ
καὶ τούτου προσδεήσει, δεήσει δὲ καὶ τῶν ἄλλων βοσκη-
μάτων παμπόλλων, εἴ τις αὐτὰ ἔδεσται· ἢ γάρ; Πῶς
γὰρ οὐ; Οὐκ οὐν καὶ ἰατρῶν ἐν χρείαις ἐσόμεθα πολὺ
μᾶλλον οὕτω διαιτώμενοι, ἢ ὡς τὸ πρότερον; Πολύ γε.
Καὶ ἡ χώρα ποῦ, ἢ τότε ἱκανὴ τρέφειν τοὺς τότε, σμι-
κρὰ δὴ ἐξ ἱκανῆς ἔσται· ἢ πῶς λέγωμεν; Οὕτως, ἔφη.
Οὐκ οὐν τῆς τῶν πλησίον χώρας ἡμῖν ἀποτμητέον, εἰ
μέλλομεν ἱκανὴν ἔξειν νέμειν τε καὶ ἀροῦν, καὶ ἐκεί-
νοις αὖ τῆς ἡμετέρας, εἰ καὶ ἐκεῖνοι ἀφῶσιν αὐτοὺς
ἐπὶ χρημάτων κτήσιν ἀπειρον, ὑπερβάντες τὸν τῶν
ἀναγκαίων ὅρον; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες.
Πολεμήσομεν τὸ μετὰ τοῦτο, ὦ Γλαύκων; ἢ πῶς ἔσται;
Οὕτως, ἔφη. Καὶ μηδέν γέ πω λέγωμεν, ἢν δ' ἐγώ,
μήτ' εἴ τι κακόν, μήτ' εἰ ἀγαθόν ὁ πόλεμος ἐργάζεται,
ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ὅτι πολέμου αὖ γένεσιν εὗρηκα-
μεν, ἐξ ὧν μάλιστα ταῖς πόλεσι καὶ ἰδίαι καὶ δημοσίαις
κακά γίνονται, ὅταν γίγνηται. Πάνυ μὲν οὖν. Ἔτι
δὴ, ὦ Φίλε, μείζονος τῆς πόλεως δεῖ οὐτις σμικρῶν, ἀλλ'
ὅλω στρατοπέδῳ, ὃ ἐξελθὼν ὑπὲρ τῆς οὐσίας ἀπάσης, 374
καὶ ὑπὲρ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, διαμαχεῖται τοῖς ἐπιοῦσι.
Τί δέ; ἢ δ' ὅς, αὐτοὶ οὐχ ἱκανοὶ διαμάχεσθαι; Οὐκ,
εἰ σύ γε, ἢν δ' ἐγώ, καὶ ἡμεῖς ἅπαντες ὡμολογήσα-
μεν καλῶς, ἡνίκα ἐπλάττομεν τὴν πόλιν· ὡμολογοῦ-
μεν δὴ πού, εἰ μέμνησαι, ἀδύνατον, ἓνα πολλάς κα-
λῶς ἐργάζεσθαι τέχνας. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη. Τί
οὖν; ἢν δ' ἐγώ, ἢ περὶ τὸν πόλεμον ἀγωνία, οὐ τε-
χνικὴ δοκεῖ εἶναι; Καὶ μάλα, ἔφη. Ἡ οὖν τι σκυτικῆς
δεῖ μᾶλλον κήδεσθαι, ἢ πολεμικῆς; Οὐδαμῶς. Ἀλλ'
ἄρα τὸν μὲν σκυτοτόμον διεκωλύομεν, μήτε γεωργόν

ἐπιχειρεῖν εἶναι ἅμα μήτε ὑφάντην μήτε οἰκοδόμον,
 [ἀλλὰ σκυτοτόμον] ἵνα δὴ ἡμῖν τὸ τῆς σκυτικῆς ἔργον
 καλῶς γίγνοιτο, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ ἐκάστῳ ὡσαύτως ἐν
 ἀπεδίδομεν, πρὸς ὃ πεφύκει ἕκαστος, καὶ ἐφ' ᾧ ἐμελ-
 λε τῶν ἄλλων σχολὴν ἄγων, διὰ βίου αὐτὸ ἐργαζό-
 μενος, οὐ παριείς τοὺς καιροὺς, καλῶς ἀπεργάζεσθαι
 τὰ δὲ δὴ περὶ τὸν πόλεμον πότερον οὐ περὶ πλείστου
 ἐστὶν εὖ ἀπεργασθέντα; ἢ οὕτω ῥάδιον, ὥστε καὶ γεωρ-
 γῶν *) τις ἅμα πολεμικὸς ἔσται καὶ σκυτοτομῶν καὶ
 ἄλλην τέχνην ἡντινοῦν ἐργαζόμενος, πεττευτικὸς δὲ ἢ
 κυβευτικὸς ἱκανῶς οὐδ' ἂν εἰς γένοιτο, μὴ αὐτὸ τοῦτο
 ἐκ παιδὸς ἐπιτηδεύων, ἀλλὰ παρέρῳ χρώμενος, καὶ
 ἀσπίδα μὲν λαβὼν ἢ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὀπλῶν
 τε καὶ ὀργάνων, αὐθιμερὸν ὀπλιτικῆς ἢ τινος ἄλλης
 μάχης τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἱκανὸς ἔσται ἀγωνι-
 στής, τῶν δὲ ἄλλων ὀργάνων οὐδὲν οὐδένα δημιουργοῦ
 οὐδὲ ἀθλητὴν ληφθὲν ποιήσει, οὐδ' ἔσται χρήσιμον τῷ
 μήτε τὴν ἐπιστήμην ἐκάστου λαβόντι μήτε τὴν μελέτην
 ἱκανὴν παρασχομένῳ; Πολλοῦ γάρ ἂν, ἢ δ' ὅς, τὰ ὀρ-
 γανα ἦν ἄξια.

15. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅσῳ μέγιστον τὸ τῶν
 Φυλακῶν ἔργον, τοσούτῳ σχολῆς τε τῶν ἄλλων πλεί-
 στης ἂν εἴη καὶ αὐτῆς τέχνης τε καὶ ἐπιμελείας μεγίστης
 δεόμενον; Οἶμαι ἔγωγε, ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ Φύ-
 σεως ἐπιτηδείας ἐς αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμα; Πῶς δ' οὐ;
 Ἡμέτερον δὲ ἔργον ἂν εἴη, ὡς εἴκεν, εἴπερ οἰοί τ' ἐσμέν,
 ἐκλέξασθαι, τίνες τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδεια ἐς πό-
 λεως Φυλακὴν. Ἡμέτερον μέντοι. Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ,
 οὐκ ἄρα Φαῦλον πρᾶγμα ἡράμεθα, ὅμως δὲ οὐκ ἀπο-
 375 δειλιατέον, ὅσον γ' ἂν δύναμις παρείκη **). † Οὐ γάρ
 οὖν, ἔφη. Οἶε οὖν τι, ἦν δ' ἐγώ, διαφέρειν φύσιν γεν-
 ναίου σκύλακος ἐς Φυλακὴν νεανίσκου εἰγενοῦς; Τὸ ποῖον
 λέγεις; Οἶον, ὅξύν τε που δεῖ αὐτοῖν ἐκάτερον εἶναι πρὸς
 αἴσθησιν, καὶ ἐλαφρὸν πρὸς τὸ αἰσθανόμενον διωκά-
 θειν ***), καὶ ἰσχυρὸν αὖ, εἰάν δέη ἐλόγτα διαμάχεσθαι.
 Δεῖ γάρ οὖν, ἔφη, πάντων τούτων. Καὶ μὴν ἀνδρεῖόν

*) V. γεωργός. **) V. παρείκοι. ***) V. διώκειν.

γε, εἴπερ εὖ μαχεῖται. Πῶς δ' οὐ; Ἀνδρείος δὲ εἶναι ἄρα ἐθελήσει ὁ μὴ θυμοειδὴς εἴτε ἵππος εἴτε κύων ἢ ἄλλο ὅτιον ζῶον; ἢ οὐκ ἐννενόηκας, ὥς ἅμαχόν τε καὶ ἀνίκητον θυμός, οὗ παρόντος ψυχὴ πᾶσα πρὸς πάντα ἄφοβός τε καὶ ἀήττητος; Ἐννενόηκα. Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ σώματος, οἷον δεῖ τὸν φύλακα εἶναι, δῆλα. Ναί. Καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, ὅτι γε θυμοειδῆ. Καὶ τοῦτο. Πῶς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, οὐκ ἄγριοι ἀλλήλοις ἔσονται καὶ τοῖς ἄλλοις *) πολίταις, ὄντες τοιοῦτοι τὰς φύσεις; Μὰ Δία, ἢ δ' ὅς, οὐ ῥαδίως. Ἀλλὰ μέντοι δεῖ γε πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους πρᾶγους αὐτοὺς εἶναι, πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους χαλεπούς, εἰ δὲ μή **), οὐ περιμενοῦσιν ἄλλους σφᾶς διολέσαι, ἀλλ' αὐτοὶ φθίθονται αὐτὸ δράσαντες. Ἀληθῆ, ἔφη. Τί οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ποιήσομεν; πόθεν ἅμα πρᾶον καὶ μεγαλόθυμον ἦθος εὕρήσομεν; ἐναντία γάρ που θυμοειδεῖ πρᾶεῖα φύσις. Φαίνεται. Ἀλλὰ μέντοι τούτων ὁποτέρου ἂν στέρηται, φύλαξ ἀγαθός οὐ μὴ γένηται· ταῦτα δὲ ἀδυνάτοις ἔοικε καὶ οὕτω δὴ συμβαίνει, ἀγαθὸν φύλακα ἀδύνατον γενέσθαι. Κινδυνεύει, ἔφη. Καὶ ἐγὼ ἀπορήσας τε καὶ ἐπισκεψάμενος τὰ ἔμπροσθεν, Δικαίως γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἀποροῦμεν ἥς γὰρ προϋθέμεθα, εἰκόνας ἀπελείφθημεν. Πῶς λέγεις; Οὐκ ἐνοήσαμεν, ὅτι εἰσὶν ἄρα τοιαῦτα φύσεις, οἷας ἡμεῖς οὐκ ᾤθημεν, ἔχουσαι τὰναντία ταῦτα. Πού δή; Ἴδοι μὲν ἂν τις καὶ ἐν ἄλλοις ζώοις, οὐ μὲντ' ἂν ἥκιστα, ἐν ᾧ ἡμεῖς παρεβάλλομεν τῷ φύλακι· οἷσθαι γάρ που τῶν γενναίων κυνῶν, ὅτι τοῦτο φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος, πρὸς μὲν τοὺς ξυνήθεις τε καὶ γνωρίμους ὥς οἷον τε πρᾶοτάτους εἶναι, πρὸς δὲ τοὺς ἀγνώτας τοῦαντίον. Οἶδα μέντοι. Τοῦτο μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δυνατόν, καὶ οὐ παρὰ φύσιν ζητοῦμεν, τοιοῦτον εἶναι τὸν φύλακα. Οὐκ ἔοικεν.

16. Ἄρ' οὖν σοι δοκεῖ ἔτι τοῦδε προσδεῖσθαι ὁ φυλακικὸς ἐσόμενος, πρὸς τῷ θυμοειδεῖ ἔτι προσγενέσθαι φιλόσοφος τὴν φύσιν; Πῶς δή; ἔφη· οὐ γὰρ ἔννοῶ. 376

*) V. ἀλλοτρίοις. **) V. εἰ δὲ μή γε.

Καὶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τοῖς κυσὶ κατόψει, ὃ καὶ ἄξιον θαυμάσαι τοῦ θηρίου. Τὸ ποῖον; Ὅν μὲν ἂν ἴδῃ ἀγνώτα, χαλεπαίνει, οὐδὲν δὲ κακὸν προπεπονθώς, ὃν δ' ἂν γνῶριμον, ἀσπάζεται, καὶ μὴδὲν πώποτε ὑπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθη *). ἢ οὐπω τοῦτο ἐθαύμασας; Οὐ πάνυ, ἔφη, μέχρι τούτου προσέσχον τὸν νοῦν, ὅτι δέ που δρᾷ ταῦτα, δῆλον. Ἀλλὰ μὴν κομψόν γε φαίνεται τὸ πάθος αὐτοῦ τῆς φύσεως καὶ ὥς ἀληθῶς φιλόσοφον. Πῇ δὴ; Ἡ, ἦν δ' ἐγώ, ὅψιν οὐδενὶ ἄλλῳ φίλην καὶ ἐχθρὰν διακρίνει, ἢ τῷ τὴν μὲν καταμαθεῖν, τὴν δὲ ἀγνοῆσαι· καίτοι πῶς οὐκ ἂν φιλομαθὲς εἴη ξυνέσει τε καὶ ἀγνοία ὀριζόμενον τὸ τε οἰκεῖον καὶ τὸ ἀλλότριον; Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς, ὅπως οὐ. Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον ἐγώ, τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταυτὸν; Ταυτὸν γάρ, ἔφη. Οὐκ οὐν θαρρύνοντες τιθᾶμεν καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, εἰ μέλλει πρὸς τοὺς οἰκεῖους καὶ γνωρίμους πρῶτος τις ἔσεσθαι, φύσει φιλόσοφον καὶ φιλομαθῆ αὐτὸν δεῖν εἶναι; Τιθᾶμεν, ἔφη. Φιλόσοφος δὲ καὶ θυμοειδὴς καὶ ταχύς καὶ ἰσχυρὸς ἡμῖν τὴν φύσιν ἔσται ὁ μέλλων καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἔσεσθαι φύλαξ πόλεως. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Οὗτος μὲν δὲ ἂν οὕτως ὑπάρχοι **). Θρέψονται δὲ δὴ ἡμῖν οὗτοι καὶ παιδευθήσονται τίνα τρόπον; καὶ ἄρα τι προὔργου ἡμῖν ἔστιν αὐτὸ σκοποῦσι πρὸς τὸ κατιδεῖν, οὐ περ ἔνεκα πάντα σκοποῦμεν, δικαιοσύνην τε καὶ ἀδικίαν, τίνα τρόπον ἐν πόλει γίγνεται, ἵνα μὴ ἔωμεν ἱκανὸν λόγον, ἢ συχνὸν διεξίωμεν; Καὶ ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφός, Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ἐγώ γε προσδοκῶ προὔργου εἶναι ἐς τοῦτο ταύτην τὴν σκέψιν. Μὰ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Ἀδείμαντε, οὐκ ἄρα ἀφετέον, οὐδ' εἰ μακροτέρᾳ τυγχάνει οὐσα. Οὐ γάρ οὖν. Ἴθι οὖν, ὥς περ ἐν μύθῳ μυθολογούντες τε καὶ σχολὴν ἄγοντες, λόγῳ παιδεύωμεν τοὺς ἀνδρας. Ἀλλὰ χεῖρ. Τίς οὖν ἡ παιδεία; ἢ χαλεπὸν εὖρεῖν βελτίῳ τῆς ὑπὸ τοῦ πολλοῦ χρόνου εὖρημένης; ἔστι δέ που ἢ μὲν ἐπὶ σώμασι γυμναστική, ἢ δ' ἐπὶ ψυχῇ μουσική. Ἔστι γάρ. Ἀρ' οὖν οὐ μουσικῇ πρότε-

*) V. πεπόνθη. **) V. ὑπάρχη.

ρον ἀρξόμεθα παιδεύοντες, ἢ γυμναστικῇ; Πῶς δ' οὐ;
Μουσικῆς δ', εἶπον *), τίθης λόγους ἢ οὐ; Ἐγωγε.
Λόγων δὲ διττὸν εἶδος, τὸ μὲν ἀληθές, ψεῦδος δ' ἕτε-
ρον. Ναί. Παιδευτέον δ' ἔν ἀμφοτέροις, πρότερον δ' 377
ἐν τοῖς ψευδέσιν. Οὐ μαινθάνω, ἔφη, πῶς λέγεις. Οὐ
μαινθάνεις, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι πρῶτον τοῖς παιδίοις μύθους
λέγομεν; τοῦτο δὲ που, ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν, ψεῦδος ἐν
δὲ καὶ ἀληθῆ· πρότερον δὲ μύθοις πρὸς τὰ παιδία, ἢ
γυμνασίοις χρῶμεθα. Ἔστι ταῦτα. Τοῦτο δὲ ἔλεγον,
ὅτι μουσικῆς πρότερον ἀπτεόν, ἢ γυμναστικῆς. Ὁρ-
θῶς, ἔφη.

17. Οὐκ οἶσθα, ὅτι ἀρχὴ παντὸς ἔργου μέγι-
στον, ἄλλως τε καὶ νέω καὶ ἀπαλῶ ὁτῶν; μάλιστα
γὰρ δὴ τότε πλάττεται καὶ ἐνδύεται τύπος, ὃν ἂν τις
βούληται ἐνσημῆνασθαι ἐκάστω. Κομιδῇ μὲν οὖν. Ἀρ-
οὖν ῥαδίως οὕτω παρήσομεν τοὺς ἐπιτυχόντας ὑπὸ τῶν
ἐπιτυχόντων μύθους πλασθέντας ἀκούειν τοὺς παῖδας,
καὶ λαμβάνειν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὡς ἐπὶ τὰ πολὺ ἐναντίας
δόξας ἐκείναις, αἷς, ἐπιδάμν τελεωθῶσιν, ἔχειν οἰησό-
μεθα δεῖν αὐτούς; Οὐδ' ὅπωςτιοῦν παρήσομεν. Πρῶ-
τον δὲ ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἐπιστατητέον τοῖς μυθοποιοῖς,
καὶ ὃν μὲν ἂν καλὸν μῦθον ποιήσωσιν, ἐγκριτέον, ὃν δ'
ἂν μή, ἀποκριτέον, τοὺς δ' ἐγκριθέντας πείσομεν τὰς
τροφούς τε καὶ μητέρας λέγειν τοῖς παισὶ, καὶ πλάτ-
τειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺ μᾶλλον, ἢ τὰ
σώματα ταῖς χερσίν· ὧν δὲ νῦν λέγουσι, τοὺς πολλοὺς
ἐκβλητέον. Ποίους δὴ; ἔφη. Ἐν τοῖς μείζουσιν, ἦν δ'
ἐγώ, μύθοις ὁψόμεθα καὶ τοὺς ἐλάττους· δεῖ γὰρ δὴ
τὸν αὐτὸν τύπον εἶναι, καὶ ταυτὸν δύνασθαι τοὺς τε
μείζους καὶ τοὺς ἐλάττους ἢ οὐκ οἶει; Ἐγωγε, ἔφη,
ἀλλ' οὐκ ἐννοῶ οὐδὲ τοὺς μείζους, τίνας λέγεις. Οὐς
Ἡσίοδος τε, εἶπον, καὶ Ὅμηρος ἡμῖν ἐλεγέτην καὶ οἱ
ἄλλοι ποιηταί· οὗτοι γὰρ που μύθους τοῖς ἀνθρώποις
ψευδεῖς ζυντιθέντες ἔλεγον τε καὶ λέγουσι. Ποίους δὴ,
ἢ δ' ὅς, καὶ τί αὐτῶν μεμφόμενος λέγεις; Ὅπερ, ἦν δ'
ἐγώ, χρὴ καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα μέμφεσθαι, ἄλλως
*) V. Μουσικῆς δ' εἰπών.

τε καὶ εἰάν τις μὴ καλῶς ψεύδῃται. Τί τοῦτο; Ὅταν εἰκάσῃ τις κακῶς [οὐσίας] τῷ λόγῳ περὶ θεῶν τε καὶ ἡρώων, οἷοί εἰσιν, ὥσπερ γραφεὺς μηδὲν εἰκνότεα γράφων, οἷς ἂν ὁμοίᾳ βουληθῇ γράψαι. Καὶ γάρ, ἔφη, ὁρθῶς ἔχει τὰ γε τοιαῦτα μέμφεσθαι· ἀλλὰ πῶς δὴ λέγομεν *) καὶ ποῖα; Πρῶτον μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μέγιστον καὶ περὶ τῶν μεγίστων ψεύδος, ὃ **) εἰπὼν οὐ καλῶς ἐψεύσατο, ὡς Οὐρανὸς τε εἰργάσατο, ἃ φησι δρᾶσαι αὐτὸν Ἡσίοδος, ὃ τε αὖ Κρόνος ὡς ἐτιμωρήσατό αὐτόν· 378 τὰ δὲ δὴ† τοῦ Κρόνου ἔργα καὶ πάθη ὑπὸ τοῦ ὑέως οὐδ' ἂν, εἰ ἦν ἀληθῆ, ὥμην δεῖν ῥαδίως οὕτω λέγεσθαι πρὸς ἄφρονάς τε καὶ νέους, ἀλλὰ μάλιστα μὲν σιγαῖσθαι· εἰ δὲ ἀνάγκη τις ἦν λέγειν, δι' ἀπορρήτων ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους, θυσταμένους οὐ χοῖρον, ἀλλὰ τι μέγα καὶ ἄπορον θυμά, ὅπως ὅτι ἐλαχίστοις ***) ξυνέβη ἀκοῦσαι. Καὶ γάρ, ἦ δ' ὅς, οὗτοί γε οἱ λόγοι χαλεποί. Καὶ οὐ λεκτέοι γ', ἔφην, ὦ Ἀδείμαντε, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, οὐδὲ λεκτέον νέῳ ἀκούοντι, ὡς ὁ ἀδικῶν ****) τὰ ἔσχατα οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ποιοίῃ †), οὐδ' αὖ ὁ ἀδικοῦντας τὸν πατέρα ††) κολάζων παντὶ τρόπῳ, ἀλλὰ δρῶν ἂν, ὅπερ θεῶν οἱ πρῶτοί τε καὶ μέγιστοι. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς, οὐδ' αὐτῷ μοι δοκεῖ ἐπιτήδεια εἶναι λέγειν. Οὐδέ γε, ἦν δ' ἐγώ, τὸ παράπαν, ὡς θεοὶ θεοῖς πολεμοῦσί τε καὶ ἐπιβουλεύουσι καὶ μάχονται — οὐδὲ γὰρ ἀληθῆ — εἴ γε δεῖ ἡμῖν τοὺς μέλλοντας τὴν πόλιν φυλάξιν αἰσχιστον νομίζειν τὸ ῥαδίως ἀλλήλοισ ἀπεχθάνεσθαι. πολλοῦ γε †††) δεῖ γιγαντομαχίας τε μυθολογητέον αὐτοῖς καὶ ποικιλτέον, καὶ ἄλλας ἔχθρας πολλὰς καὶ παντοδαπάς θεῶν τε καὶ ἡρώων πρὸς ξυγγενεῖς τε καὶ οἰκείους αὐτῶν, ἀλλ' εἴ πως μέλλομεν πείσειν, ὡς οὐδεὶς πώποτε πολίτης ἕτερος ἑτέρῳ ἀπήχθετο οὐδ' ἔστι τοῦτο ὅσιον, τοιαῦτα λεκτέα μᾶλλον πρὸς τὰ παιδία εὐθύς καὶ γέρουσι καὶ γραιυσὶ καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις, καὶ τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τούτων ἀναγκαστέον λογοποιεῖν·

*) V. λέγωμεν. **) V. ψεύδος ὃ εἰπών. ***) V. ὃ τι (al. ὅτι) ὅπως ἐλαχίστοις. ****) V. ὡς ἀδικῶν. †) V. ποιῇ. ††) V. ὃ et τὸν absunt. †††) V. γέ δεest.

Ἡρας δὲ δεσμούςς ὑπὸ ὑέως καὶ Ἡφαίστου ῥίψει ὑπὸ πα-
τρός, μέλλοντος τῇ μητρὶ τυπτομένη ἀμύνειν, καὶ Θεο-
μαχίας, ὅσας Ὀμηρος πεποίηκεν, οὐ παραδεικτέον ἐς
τὴν πόλιν, οὐτ' ἐν ὑπονοίαις πεποιημένας οὐτ' ἄνευ ὑπο-
νοιῶν· ὁ γὰρ νέος οὐχ οἷός τε κρίνειν, ὃ τί τε ὑπόνοια
καὶ ὃ μή, ἀλλ' ἂν τηλικούτος ὢν λάβῃ ἐν ταῖς
δόξαις, δυσέκνιπτά τε καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ γίγνε-
σθαι, ὢν δὴ καὶ ἴσως ἔνεκα περὶ παντός ποιητέον, ἂν
πρῶτα ἀκούουσιν, ὅτι κάλλιστα μεμυθολογημένα πρὸς
ἀρετὴν ἀκούειν.

18. Ἐχει γάρ, ἔφη, λόγον, ἀλλ' εἴ τις αὖ καὶ
ταῦτα ἐρωτῶ ἡμᾶς, αὐτὰ ἅττα ἐστὶ καὶ τίνες οἱ μύ-
θοι, τίνες ἂν φαῖμεν; Καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ Ἀδείμαντε,
οὐκ ἐσμέν ποιηταὶ ἐγὼ τε *) καὶ σὺ ἐν τῷ παρόντι,
† ἀλλ' οἰκιστὰὶ πόλεως, οἰκισταῖς δὲ τοὺς μὲν τύπους 379
προσέκει εἰδέναι, ἐν οἷς δεῖ μυθολογεῖν τοὺς ποιητάς,
παρ' οὓς ἐὰν ποιῶσιν, οὐκ ἐπιτρεπτέον, οὐ μὴν αὐτοῖς γε
ποιητέον μύθους. Ὁρῶς, ἔφη, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο,
οἱ τύποι περὶ Θεολογίας τίνες ἂν εἶεν; Τοιοῖδε πού τινες,
ἦν δ' ἐγὼ οἷος τυγχάνει ὁ Θεὸς ὢν, αἰεὶ δήπου ἀποδο-
τέον, ἐὰν τέ τις αὐτόν ἐν ἔπεσι ποιῇ, ἐὰν τε ἐν μέλε-
σιν ἐὰν τε ἐν τραγωδίᾳ. Δεῖ γάρ. Οὐκ οὐν ἀγαθὸς ὅγε
Θεὸς τῷ ὄντι τε καὶ λεκτέον οὕτω; Τί μὴν; Ἀλλὰ
μὴν οὐδὲν γε τῶν ἀγαθῶν βλαβερόν· ἢ γάρ; Οὐ μοι
δοκεῖ. Ἄρ' οὖν, ὃ μὴ βλαβερόν, βλάπτει; Οὐδαμῶς.
Ὁ δὲ μὴ βλάπτει, κακὸν τι ποιεῖ; Οὐδὲ τοῦτο. Ὁ δὲ
γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ, οὐδ' ἂν τινος εἴη κακοῦ αἴτιον.
Πῶς γάρ; Τί δέ; ὠφέλιμον τὸ ἀγαθόν; Ναί. Αἴτιον
ἄρα εὐπραγίας. Ναί. Οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τὸ
ἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εὖ ἔχόντων αἴτιον, τῶν δὲ κα-
κῶν ἀναίτιον. Παντελῶς γάρ, ἔφη. Οὐδ' ἄρα, ἦν δ'
ἐγὼ, ὁ Θεός, ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων ἂν εἴη αἴτιος, ὥς
οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλ' ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴ-
τιος, πολλῶν δὲ ἀναίτιος· πολὺ γάρ ἐλάττω τὰ ἀγαθὰ
τῶν κακῶν ἡμῖν· καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον αἰ-
τιατέον, τῶν δὲ κακῶν ἄλλ' ἅττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια,
*) V. ἔγωγε.

ἀλλ' οὐ τὸν θεόν. Ἀληθέστατα, ἔφη, δοκεῖς μοι λέγειν. Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ἀποδεκτέον οὔτε Ὀμήρου οὔτ' ἄλλου ποιητοῦ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν περὶ τοὺς θεοὺς ἀνοήτως ἀμαρτάνοντος καὶ λέγοντος, ὡς δοιοὶ πίθοι

— κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,

Κηρῶν ἔμπλειοι, ὃ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὃ δειλῶν καὶ ὃ μὲν ἂν *) καμνίζας ὁ Ζεὺς δῶ ἀμφοτέρων,

Ἄλλοτε μὲν τε κακῶ ὅγε κυρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῶ ὃ δ' ἂν μή, ἀλλ' ἀκρατὰ τὰ ἕτερα, τὸν δὲ

— κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα διὰν ἐλαύνει.

οὐδ' ὡς ταμίας ἡμῖν Ζεὺς — ἀγαθῶν τε κακῶν τε τέτυκται.

19. Τὴν δὲ τῶν ὀρκῶν καὶ σπονδῶν ζύγχυσιν, ἣν ὁ Πάνδαρος ξυνέχεεν, εἰάν τις φῇ δι' Ἀθηναίης τε καὶ Διὸς γεγονέναι, οὐκ ἐπαινεσόμεθα, οὐδὲ θεῶν ἔριν τε καὶ κρίσιν διὰ θέμιτός τε καὶ Διός, οὐδ' αὖ, ὡς Αἰσχύλος λέγει, ἑατέον ἀκούειν τοὺς νέους, ὅτι

— θεὸς μὲν αἰτίαν φύει βροτοῖς,

Ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλῃ.

ἀλλ' εἰάν τις ποιῇ, ἐν οἷς ταῦτα τὰ ἱαμβεῖα ἔνεστι τὰ τῆς Νιόβης πάθῃ ἢ τὰ Πελοπιδῶν ἢ τὰ Τρωικὰ ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, ἢ οὐ θεοῦ ἔργα ἑατέον αὐτὰ λέγειν, ἢ, εἰ θεοῦ, ἐξευρετέον αὐτοῖς σχεδόν, ὃν νῦν ἡμεῖς λόγον ζητοῦμεν, καὶ λεκτέον, ὡς ὁ μὲν θεὸς δίκαιά τε καὶ ἀγαθὰ εἰργάζετο, οἱ δὲ ὠνίναντο κολαζόμενοι, ὡς δὲ ἄθλιοι μὲν οἱ δίκην δίδόντες, ἦν δὲ δὴ **) ὁ δὲ ταῦτα θεός, οὐκ ἑατέον λέγειν τὸν ποιητήν, ἀλλ' εἰ μὲν, ὅτι ἐδεήθησαν κολάσεως, λέγοιεν, ὡς ἄθλιοι οἱ κακοί, δίδόντες δὲ δίκην ὠφελοῦντο ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἑατέον κακῶν δὲ αἴτιον φάναι θεὸν τινι γίγνεσθαι, ἀγαθὸν ὄντα, διαμαχετέον παντὶ τρόπῳ, μήτε τινὰ ταῦτα λέγειν ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει, εἰ μέλλει εὐνομήσεσθαι, μήτε τινὰ ἀκούειν μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον, μήτε ἐν μέτρῳ μήτε ἄνευ μέτρου μυθολογοῦντα ***), ὡς

*) V. ἂν deest. **) V. δὴ abest. ***) Num μυθολογούμενα? an ἀκούειν in ποιεῖν mutandum? quod quidem probabilius esset

οὐδ' ὅσια ἂν λεγόμενα, εἰ λέγοιτο, οὔτε ζύμφορα ἡμῖν
οὔτε ζύμφωνα αὐτὰ αὐτοῖς. Ζύμψηφός σοί εἰμι, ἔφη,
τούτου τοῦ νόμου, καί μοι ἀρέσκει. Οὗτος μὲν τοίνυν,
ἦν δ' ἐγώ, εἰς ἂν εἴη τῶν περὶ θεοῦ νόμων τε καὶ τύπων,
ἐν ᾧ δεήσει τοὺς λέγοντας λέγειν καὶ τοὺς ποιοῦντας ποι-
εῖν, μὴ πάντων αἴτιον τὸν θεόν, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν.
Καὶ μάλ', ἔφη, ἀπόχρη. Τί δὲ δὴ ὁ δεύτερος ὁδε;
ἄρα γόητα τὸν θεόν οἶε εἶναι, καὶ οἷον ἐξ ἐπιβουλῆς
φαντάζεσθαι ἄλλοτε ἐν ἄλλαις ιδέαις, τοτὲ μὲν ἄλ-
λον *) γιγνόμενον καὶ ἀλλάττοντα τὸ αὐτοῦ εἶδος ἐς
πολλὰς μορφάς, τοτὲ δ' ἡμᾶς ἀπατῶντα καὶ πεισύντα
περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα δοκεῖν; ἢ ἀπλοῦν τε εἶναι καὶ πάν-
των ἥκιστα τῆς ἑαυτοῦ ιδέας ἐκβαίνειν; Οὐκ ἔχω, ἔφη,
νῦν γε οὕτως εἰπεῖν. Τί δὲ τόδε; οὐκ ἀνάγκη, εἴπερ
τι ἐξίσταίτο τῆς αὐτοῦ ιδέας, ἢ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ μεθί-
στασθαι, ἢ ὑπ' ἄλλου; Ἀνάγκη. Οὐκ οὖν ὑπὸ μὲν ἄλ-
λου τὰ ἀρίστα ἔχοντα ἥκιστα ἀλλοιοῦνταιί τε καὶ κινεῖ-
ται, οἷον σῶμα ὑπὸ σιτίων τε καὶ ποτῶν καὶ πόνων,
καὶ πᾶν φυτὸν ὑπὸ εἰλήσεών τε καὶ ἀνέμων καὶ τῶν τοι-
ούτων παθημάτων οὐ τὸ ὑγιέστατόν τε **) καὶ ἰσχυρό-
τατον ἥκιστα ἀλλοιοῦται; Πῶς δ' οὐ; Ψυχὴν δὲ αὐ- 381.
τὴν οὐ τὴν ἀνδρείοτάτην καὶ φρονιματάτην ἥκιστ' ἂν τι
ἐξωθεν πάθος ταράξειέ τε καὶ ἀλλοιώσειε; Ναί. Καὶ
μὴν που καὶ τὰ γε ζύνθετα πάντα σκευή τε καὶ οἰκοδο-
μήματα καὶ ἀμφιέσματα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ εὖ
εἰργασμένα καὶ εὖ ἔχοντα ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων
παθημάτων ἥκιστα ἀλλοιοῦται. Ἔστι δὴ ταῦτα. Πᾶν
δὴ τὸ καλῶς ἔχον ἢ φύσει ἢ τέχνῃ ἢ ἀμφοτέροισ ἐλα-
χίστην μεταβολὴν ὑπ' ἄλλου ἐνδέχεται. Ἔοικεν.

20. Ἀλλὰ μὴν ὁ θεός τε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ πάντα
ἀρίστα ἔχει. Πῶς δ' οὐ; Ταύτῃ μὲν δὴ ἥκιστα ἂν πολ-
λὰς μορφὰς ἴσχοι ὁ θεός. Ἡκιστα δῆτα. Ἀλλ' ἄρα
αὐτὸς αὐτὸν μεταβάλλοι ἂν καὶ ἀλλοιοίη; Δῆλον, ἔφη,
ὅτι, εἴπερ ἀλλοιοῦται. Πότερον οὖν ἐπὶ τὸ βέλτιόν τε
καὶ κάλλιον μεταβάλλει ἑαυτόν, ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ
τὸ αἰσχίον ἑαυτοῦ; Ἀνάγκη, ἔφη, ἐπὶ τὸ χεῖρον, εἴπερ

*) V. αὐτόν. **) V. τέ abest.

ἀλλοιοῦται οὐ γάρ που ἐνδεᾶ γε φήσομεν τὸν θεὸν
 κάλλους ἢ ἀρετῆς εἶναι. Ὁρθότατα, ἦν δ' ἐγώ, λέ-
 γεις, καὶ οὕτως ἔχοντας, δοκεῖ ἂν τίς σοι, ὦ Ἀδείμαν-
 τε, ἔκων αὐτὸν χεῖρα ποιεῖν ὅπῃ οὖν ἢ θεῶν ἢ ἀνθρώ-
 πων; Ἀδύνατον, ἔφη. Ἀδύνατον ἄρα, ἔφην, καὶ θεῶ
 ἐθέλειν αὐτὸν ἀλλοιοῦν, ἀλλ', ὥς ἔοικε, κάλλιστος
 καὶ ἀριστος ὢν ἐς τὸ δυνατόν ἕκαστος αὐτῶν μένει αἰεὶ
 ἀπλῶς ἐν τῇ αὐτοῦ μορφῇ. Ἀπασα, ἔφη, ἀνάγκη
 ἔμοιγε δοκεῖ. Μηδεὶς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἀριστε, λεγέ-
 τω ἡμῖν τῶν ποιητῶν, ὥς

— θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,

Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πολλὰς.

μηδὲ Πρωτέως καὶ Θέτιδος καταψευδέσθω μηδεὶς, μηδ'
 ἐν τραγωδίαις μηδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ποιήμασιν ἐσαγέτω
 Ἥραν ἡλλοιωμένην ὥς ἱέρειαν, ἀγείρουσαν Ἰνάχου, Ἀρ-
 γείου ποταμοῦ, παισὶ βιοδώροις· καὶ ἄλλα τοιαῦτα
 πολλὰ μὴ ἡμῖν ψευδέσθωσαν, μηδ' αὖ ὑπὸ τούτων
 ἀναπειθόμεναι αἱ μητέρες τὰ παιδία ἐκδειματούντων,
 λέγουσαι τοὺς μύθους κακῶς, ὥς ἄρα θεοὶ τινες περι-
 ἔρχονται νύκτωρ, πολλοῖς ξένοις καὶ παντοδαποῖς ἰν-
 δαλλόμενοι, ἵνα μὴ ἅμα μὲν ἐς θεοὺς βλασφημῶσιν,
 ἅμα δὲ τοὺς παῖδας ἀπεργάζωνται δειλοτέρους. Μὴ
 γάρ, ἔφη. Ἀλλ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, αὐτοὶ μὲν οἱ θεοὶ
 εἰσὶν οἷοι μὴ μεταβάλλειν, ἡμῖν δὲ ποιοῦσι δοκεῖν σφᾶς
 παντοδαπούς φαίνεσθαι, ἐξαπατῶντες καὶ γοητεύον-
 382 τες; Ἴσως, ἔφη. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· ψεύδεσθαι† θεὸς
 ἐθέλοι ἂν, ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ φάντασμα προτείνων; Οὐκ
 οἶδα, ἢ δ' ὅς. Οὐκ οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τό γε ὥς
 ἀληθῶς ψεῦδος, εἰ οἷόν τε τοῦτο εἰπεῖν, πάντες θεοὶ
 τε καὶ ἄνθρωποι μισοῦσιν; Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οὕτως,
 ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τῷ κυριωτάτῳ ποῦ ἑαυτῶν ψεύδεσθαι καὶ
 περὶ τὰ κυριωτάτα οὐδεὶς ἔκων ἐθέλει, ἀλλὰ πάντων
 μάλιστα φοβεῖται ἐκεῖ αὐτὸ κεκτῆσθαι. Οὐδὲ νῦν πῶ,
 ἢ δ' ὅς, μανθάνω. Οἶει γάρ τί με, ἔφην, σεμνὸν λέ-
 γειν· ἐγὼ δὲ λέγω, ὅτι τῇ ψυχῇ περὶ τὰ ὄντα ψεύ-
 δεσθαί τε καὶ ἐψεῦσθαι καὶ ἅμαθῇ εἶναι καὶ ἐνταῦθα
 ἔχειν τε καὶ κεκτῆσθαι τὸ ψεῦδος, πάντες ἡκιστα ἂν

δέξαιντο, καὶ μισοῦσι μάλιστα αὐτὸ ἐν τῷ τοιούτῳ. Πολύ γε, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν ὀρθότατά γ' αὖν, ὃ νῦν δὴ ἔλεγον, τοῦτο ὡς ἀληθῶς ψεῦδος καλοῖτο, ἢ ἐν τῇ ψυχῇ ἀγνοια τῇ *) τοῦ ἐψευσμένου, ἐπεὶ τό γε ἐν τοῖς λόγοις μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἐστὶ παθήματος καὶ ὕστερον γεγονὸς εἶδωλον, οὐ πᾶν ἀκρατον ψεῦδος ἢ οὐχ οὕτω; Πάνυ μὲν οὖν.

21. Τὸ μὲν δὴ τῷ ὄντι ψεῦδος οὐ μόνον ὑπὸ θεῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται. Δοκεῖ μοι. Τί δὲ δῆ; τὸ ἐν τοῖς λόγοις ψεῦδος, πότε καὶ τί χρήσιμον, ὥστε μὴ ἄξιον εἶναι μίσους; ἄρ' οὐ πρὸς τε τοὺς πολεμίους καὶ τῶν καλουμένων φίλων, ὅταν διὰ μανίαν ἢ τινα ἀνοιαν κακὸν τι ἐπιχειρῶσι πράττειν, τότε ἀποτροπῆς ἕνεκα ὡς φάρμακον χρήσιμον γίγνεται; καὶ ἐν αἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν μυθολογίαις, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι, ὅπη τ' ἀληθὲς ἔχει περὶ τῶν παλαιῶν, ἀφομοιοῦντες τῷ ἀληθεῖ τὸ ψεῦδος, ὅτι μάλιστα οὕτω χρήσιμον ποιοῦμεν; Καὶ μάλα, ἢ δ' ὅς, οὕτως ἔχει. Κατὰ τί δὴ οὖν τούτων τῷ θεῷ τὸ ψεῦδος χρήσιμον; πότερον διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὰ παλαιὰ ἀφομοίων αὖν ψεύδοιτο; Γελοῖον μὲντ' αὖν εἶη, ἔφη. Ποιητῆς μὲν ἄρα ψευδὴς ἐν θεῷ οὐκ ἐνι. Οὐ μοι δοκεῖ. Ἀλλὰ δεδιώς τοὺς ἐχθρούς αὖν **) ψεύδοιτο; Πολλοῦ γε δεῖ. Ἀλλὰ δι' οἰκείων ἀνοιαν ἢ μανίαν; Ἀλλ' οὐδεὶς, ἔφη, τῶν ἀνοήτων καὶ μαινομένων θεοφιλῆς. Οὐκ ἄρ' ἐστίν, οὐ ἕνεκα αὖν θεὸς ψεύδοιτο. Οὐκ ἐστίν. Πάντῃ ἄρα ἀψευδὲς τὸ δαιμόνιον τε καὶ τὸ θεῖον. Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη. Κομιδῇ ἄρα ὁ θεὸς ἀπλοῦν καὶ ἀληθὲς ἐν τε ἔργῳ καὶ ἐν λόγῳ, καὶ οὔτε αὐτὸς μεδίσταται οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ, οὔτε κατὰ φαντασίας οὔτε κατὰ λόγους οὔτε κατὰ σημείων πομπάς, οὔθ' ὕπαρ οὐδ' ὄναρ. Οὕτως, ἔφη, ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται, σοῦ λέγοντος. Ξυγχωρεῖς ἄρα, ἔφην, τοῦτον τύπον δεύτερον εἶναι, ἐν ᾧ δεῖ περὶ θεῶν καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, ὡς μήτε αὐτοὺς γόντας ὄντας ***) μεταβάλλειν ἑαυτούς, μήτε ἡμᾶς ψεύδεσι παρὰγειν ἐν λό-

*) V. ἦ. **) V. αὖν deest. ***) Vulgo, ὄντας omisso, τῷ legitur.

γῶ ἢ ἔργῳ. Ξυγχωρῶ. Πολλὰ ἄρα Ὀμήρου ἐπαινοῦν-
τες ἄλλα τοῦτο οὐκ ἐπαινεσόμεθα τὴν τοῦ ἐνυπνίου
πομπὴν ὑπὸ Διὸς τῷ Ἀγαμέμνονι, οὐδ' Αἰσχύλου, ὅ-
ταν Φῆ ἢ Θέτις τὸν Ἀπόλλω ἐν τοῖς αὐτῆς γάμοις
ἄδοντα —

— ἐνδατεῖσθαι τὰς εἰς εὐπαιδίας,
Νόσων τ' ἀπείρους καὶ μακραίωνας βίους·
Σύμπαντά τ' εἰπὼν, Θεοφιλεῖς ἐμὰς τύχας
Παιῶν' ἐπευφήμησεν, εὐθυμῶν ἐμέ.
Κἀγὼ τὸ Φοίβου θεῖον ἀψευδὲς στόμα
Ἦλπιζον εἶναι, μαντικῇ βρύον τέχνη·
Ὁ δ' αὐτὸς ὕμνων, αὐτὸς ἐν θοίνῃ παρών,
Αὐτὸς τὰδ' εἰπὼν, αὐτὸς ἐστὶν ὁ κτανὼν
τὸν παῖδα τὸν ἐμόν. ὅταν τις τοιαῦτα λέγῃ περὶ θε-
ῶν, χαλεπανοῦμέν τε καὶ χορὸν οὐ δώσομεν, οὐδὲ
τοὺς διδασκάλους ἐάσομεν ἐπὶ παιδείᾳ χρῆσθαι τῶν
νέων, εἰ μέλλουσιν ἡμῖν οἱ φύλακες θεοσεβεῖς τε καὶ
θεοὶ γίγνεσθαι, καθόσον ἀνθρώπῳ ἐπὶ πλεῖστον οἶόν
τε. Παντάπασιν, ἔφη, ἔγωγε τοὺς τύπους τούτους
Ξυγχωρῶ καὶ ὡς νόμοις αἶν χράμην.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Διάλογος τρίτος.

1. Τὰ μὲν δὴ περὶ Θεούς, ἣν δ' ἐγώ, τοιαῦτ' 386
 ἅττα, ὡς ἔοικεν, ἀκουστέον τε καὶ οὐκ ἀκουστέον εὐ-
 θύς ἐκ παίδων τοῖς Θεοῖς τε τιμήσουσι καὶ γονέας, τὴν
 τε ἀλλήλων Φιλίαν μὴ περὶ σμικροῦ ποιησομένοις. Καὶ
 οἶμαί γ', ἔφη, ὁρθῶς ἡμῖν φαίνεσθαι. Τί δὲ δὴ; εἰ
 μέλλουσιν εἶναι ἀνδρεῖοι, ἄρ' οὐ ταῦτά τε λεκτέον καὶ
 οἶα αὐτοὺς ποιῆσαι ἡκιστα τὸν θάνατον δεδιέναι; ἢ ἡγεῖ
 τινὰ ποτ' ἂν γενέσθαι ἀνδρεῖον, ἔχοντα ἐν αὐτῷ τοῦτο
 τὸ δαῖμα; Μὰ Δία, ἢ δ' ὅς, οὐκ ἔγωγε. Τί δέ;
 τὰν αἰδοῦ ἡγούμενον εἶναι τε καὶ δεινὰ εἶναι, οἷε τινὰ
 θανάτου ἀδεῇ ἔσεσθαι, καὶ ἐν ταῖς μάχαις αἰρήσεσθαι
 πρὸ ἥττης τε καὶ δουλείας θάνατον; Οὐδαμῶς. Δεῖ
 δὴ, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἐπιστατεῖν καὶ περὶ τούτων τῶν
 μύθων τοῖς ἐπιχειροῦσι λέγειν, καὶ δεῖσθαι, μὴ λοιδορεῖν
 ἀπλῶς οὕτω τὰ ἐν αἰδοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαινεῖν, ὡς
 οὐτ' ἀληθῆ λέγοντας, οὐτ' ὠφέλιμα τοῖς μέλλουσι μα-
 χίμοις ἔσεσθαι. Δεῖ μέντοι, ἔφη. Ἐξαλείψομεν *)
 ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἔπους ἀρξάμενοι, πάντα
 τὰ τοιαῦτα

Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος εἶναι θητευέμεν ἄλλω

Ἄνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ὃ μὴ βίος πολὺς εἴη,

Ἡ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.

καὶ τό

Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη

Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τὰ τε στυγέουσι θεοὶ περ.

καὶ

*) V. εξαλείψωμεν.

Ω πρόποι, ἥ ῥά τίς ἐστι καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισι
Ψυχὴ καὶ εἶδωλον, ἀτὰρ Φρένες οὐκ ἐνὶ πάλμπαν.
καὶ τό

Οἶω πεπνύσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ αἴσσουσι.

καὶ

Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀιδόσδε βεβήκει,
Ὀν πότμον γούωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.

387 † καὶ

— ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, ἥυτε καπνός,
ὦμιχετο τετρηγυῖα.

καὶ

Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἀντροῦ θροεσίοιο
Τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
Ὀρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται
Ὡς αἱ τετρηγυῖαι ἀμ' ἤεσαν.

ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, παραιτησόμεθα Ὀμη-
ρόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς μὴ χαλεπαίνειν, ἀν-
διαγρέαμεν, οὐχ ὥς οὐ ποιητικά καὶ ἡδέα τοῖς πολ-
λοῖς ἀκούειν, ἀλλ' ὅσω ποιητικώτερα, τοσούτω ἥττον
ἀκουστέον παισὶ καὶ ἀνδράσιν, οὓς δεῖ ἐλευθέρους εἶναι,
δουλείαν θανάτου μᾶλλον πεφοβημένους. Παντάπασι
μὲν οὖν.

2. Οὐκ οὖν ἔτι καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὀνόματα πάν-
τα δεινά τε καὶ φοβερά ἀποβλητέα, Κωκυτοὺς τε καὶ
Στύγας καὶ ἐνέρους καὶ ἀλίβαντας, καὶ ὅσα ἄλλα
τούτου τοῦ τύπου ὀνομαζόμενα φρίττειν δὴ ποιεῖ ὡς οἶον
τε πάντας τοὺς ἀκούοντας· καὶ ἴσως εὖ ἔχει πρὸς ἄλλο
τι, ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ τῶν φυλάκων φοβούμεθα, μὴ ἐκ τῆς
τοιαύτης φρίκης θερμότεροι *) καὶ μαλακώτεροι τοῦ δε-
οντος γένωνται ἡμῖν. Καὶ ὁρῶν γ', ἔφη, φοβούμεθα.
Ἀφαιρετέα ἄρα. Ναί. Τὸν δὲ ἐναντίον τύπον τούτοις
λεκτέον τε καὶ ποιητέον. Δῆλα δὴ. Καὶ τοὺς ὀδυρμούς
ἄρα ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς αἰκτους τοὺς τῶν ἐλλογίμων
ἀνδρῶν. Ανάγκη, ἔφη, εἶπερ καὶ τὰ πρότερα. Σκό-
πει δὴ, ἦν δ' ἐγώ, εἰ ὁρῶνς ἐξαιρήσομεν ἢ οὐ. Φαμὲν
δὲ δὴ, ὅτι ὁ ἐπιεικὴς ἀνὴρ τῷ ἐπιεικεῖ, οὔπερ καὶ ἐταῖ-

*) Num δειλότεροι? Vid. Commentar.

ρός ἐστίν, τὸ τεθνάναι οὐ δεινὸν ἡγήσεται. Φαμὲν γάρ.
 Οὐκ ἄρα ὑπὲρ γ' ἐκείνου, ὡς δεινὸν τι πεπονθότος, ὀδυ-
 ροῖτ' ἄν. Οὐ δῆτα. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε λέγομεν, ὡς
 ὁ τοιοῦτος μάλιστα αὐτὸς αὐτῷ αὐτάρκης πρὸς τὸ εὖ
 ζῆν, καὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων ἡκιστα ἑτέρου προσ-
 δεῖται. Ἀληθῆ, ἔφη. Ἡκιστ' ἄρα αὐτῷ δεινὸν στε-
 ρηθῆναι υἱέος ἢ ἀδελφοῦ ἢ χρημάτων ἢ ἄλλου τοῦ τῶν
 τοιούτων. Ἡκιστα μέντοι. Ἡκιστ' ἄρα καὶ ὀδυρεσθαι,
 φέρειν δὲ ὡς πραότατα, ὅταν τίς αὐτὸν τοιαύτῃ συμ-
 φορᾷ καταλάβῃ. Πολύ γε. Ὁρθῶς ἄρ' ἄν *) ἐξαι-
 ροῖμεν τοὺς θρήνους τῶν ὀνομαστῶν ἀνδρῶν, γυναιξὶ δ'
 ἀποδιδόμεν, καὶ οὐδὲ ταύταις σπουδαίαις, καὶ ὅσοι 388
 κακοὶ τῶν ἀνδρῶν, ἵνα ἡμῖν δυσχεραίνωσιν ὅμοια τούτοις
 ποιεῖν, οὓς δὴ φαμεν ἐπὶ Φυλακῇ τῆς χώρας τρέφειν.
 Ὁρθῶς, ἔφη. Πάλιν δὲ Ὀμήρου τε δεησόμεθα καὶ τῶν
 ἄλλων ποιητῶν, μὴ ποιεῖν, Ἀχιλλέα, θεῶν παῖδα,
 Ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρᾷς κατακείμενον, ἄλλοτε δ' αἶτε
 Ὑπτιον, ἄλλοτε δὲ πρηνῇ, τότε δ' ὀρθὸν — ἀνα-
 στάντα

πλωίζοντ' **)

— ἀλύοντ' ἐπὶ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο.
 μηδὲ ἀμφοτέρησι χερσὶν ἐλόντα κόνιν αἰθαλόεσσαν,
 χευάμενον καὶ κεφαλῆς, μηδὲ ἄλλα κλαίοντά τε καὶ
 ὀδυρόμενον, ὅσα καὶ οἷα ἐκεῖνος ἐποίησε. μηδὲ Πρίαμον,
 ἐγγὺς θεῶν γεγονότα, λιτανεύοντά τε καὶ

— κυλινδόμενον κατὰ κόπρου,
 Ἐξονομακλήδην ὀνομάζοντ' ἄνδρα ἕκαστον.
 πολὺ δ' ἔτι τούτων μᾶλλον δεησόμεθα, μήτοι θεοὺς γε
 ποιεῖν ὀδυρομένους καὶ λέγοντας

ὦ μοι ἐγὼ δειλή! ὦ μοι δυσαριστοτόκεια!
 εἰ δ' οὖν θεοὺς, μήτοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν τολμῆ-
 σαι οὕτως ἀνομοίως μιμήσασθαι, ὥστε

ὦ πόποι! — Φάναι — ἢ φίλον ἄνδρα διωκόμενον
 περὶ αἵστῳ

Ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶμαι ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ.

*) V. ἄρα fine particula ἄν. **) Fortasse scribendum est
 πρῶτον (i. e. πρῶτ.)

καί

Αἰ αἰ ἐγών, ὅτε μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν
Μοῖρ' ὑπὸ Πατρίκλοιο Μενoitιάδαο δαμῆναι.

3. Εἰ γάρ, ὦ φίλε Ἀδείμαντε, τὰ τοιαῦθ' ἡμῖν
οἱ νέοι σπουδῇ ἀκούοιεν, καὶ μὴ καταγελάωεν ὡς ἀνα-
ξίως λεγομένων, σχολῇ ἂν ἑαυτὸν γέ τις, αὐτὸν ἀν-
δρωπον ὄντα, ἀνάξιον ἡγήσαιοτο τούτων· καὶ ἐπιπλήξειεν,
εἰ καὶ ἐπίοι αὐτῷ τοιοῦτον ἢ λέγειν ἢ ποιεῖν, ἀλλ' οὐδὲν
αἰσχυνόμενος οὐδὲ καρτερῶν πολλοὺς ἐπὶ σμικροῖς πα-
θήμασι θρήνους ἂν αἶδοι καὶ ἑδυρμούς. Ἀληθέστατα,
ἔφη, λέγεις. Δεῖ δέ γε οὐχ, ὡς ἄρτι ἡμῖν ὁ λόγος ἐση-
μαινεν, ὦ πειστέον, ἕως ἂν τις ἡμᾶς ἄλλω καλλίονε
πείσῃ. Οὐ γάρ οὖν δεῖ. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ φιλογέλωτάς
γε δεῖ εἶναι· σχεδὸν γάρ ὅταν τις ἐφίῃ ἰσχυρᾷ γέλωτι,
ἰσχυρὰν καὶ μεταβολὴν ζητεῖ τὸ τοιοῦτον. Δοκεῖ μοι,
ἔφη. Οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἀξίους λόγου κρατουμένους
389 ὑπὸ γέλωτος ἂν τις ποιῇ, τὰ ποδεκτέον, πολὺ δὲ ἦτ-
τον, ἢ ἂν θεούς. Πολὺ μέντοι, ἢ δ' ὅς. Οὐκ οὖν Ὀμή-
ρου οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἀποδεξόμεθα περὶ θεῶν

Ἀσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλωτος μακάρεσσιν,
Ὡς ἴδον Ἡφαιστον διὰ δώματα ποιπνυοντα.

Οὐκ ἀποδεκτέον, κατὰ τὸν σὸν λόγον. Εἰ σὺ βούλει,
ἔφη, ἐμὸν τὸν λόγον τιθέναι· οὐ γάρ οὖν δὴ ἀποδεκτέον.
ἀλλὰ μὴν καὶ ἀλήθειάν γε περὶ πολλοῦ ποιητέον· εἰ
γάρ ὅρθως ἐλέγομεν ἄρτι, καὶ τῷ οἷτι θεοῖς μὲν ἄχρη-
στον ψεῦδος, ἀνθρώποις δὲ χρήσιμον ὡς ἐν Φαρμάκου
εἶδει, δῆλον, ὅτι τὸ γε τοιοῦτον ἰατροῖς δοτέον, ἰδιώταις
δὲ οὐχ ἀπτέον. Δῆλον, ἔφη. Τοῖς ἄρχουσι δὴ τῆς
πόλεως, εἴπερ τισὶν ἄλλοις, προσήκει ψεύδεσθαι ἢ πο-
λεμίων ἢ πολιτῶν ἕνεκα ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς πόλεως, τοῖς
δὲ ἄλλοις πᾶσιν οὐχ ἀπτέον τοῦ τοιούτου, ἀλλὰ πρὸς
γε δὴ τοὺς τοιούτους ἄρχοντας ἰδιώτῃ ψεύσασθαι ταυ-
τὸν καὶ μείζον ἀμάρτημα φήσομεν, ἢ κάμνοντι πρὸς
ἰατρὸν ἢ ἀσκοῦντι πρὸς παιδοτρίβην περὶ τῶν τοῦ αὐτοῦ
σώματος παθημάτων μὴ τὰληθῆ λέγειν, ἢ πρὸς κυβερ-
νήτην περὶ τῆς νεώς τε καὶ τῶν ναυτῶν μὴ τὰ ὄντα λέ-
γοντι, ὅπως ἢ αὐτὸς ἢ τις τῶν συνναυτῶν πράξεως ἔχει.

Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἄν ἄρ' ἄλλον τινὰ λαμβάνῃ ψευ-
δόμενον ἐν τῇ πόλει

— — τῶν, οἱ δημιοεργοὶ ἔασι,

Μάντιν ἢ ἱητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,
κολάσει, ὥς ἐπιτήδευμα ἐσαγοντα πόλεως, ὥσπερ νεώς,
ἀνατρεπτικόν τε καὶ ὀλέθριον. Ἐάν γε, ἢ δ' ὅς, ἐπὶ γε
λόγῳ ἔργα τελεῖται. Τί δέ; σωφροσύνης ἄρα οὐ δεήσει
ἡμῖν τοῖς νεανίαις; Πῶς δ' οὐ; Σωφροσύνης δὲ ὥς πλή-
θει οὐ τὰ τοιαῦτα μέγιστα, ἀρχόντων μὲν ὑπηκόους εἶ-
ναι, αὐτοὺς δὲ ἀρχοντας τῶν περὶ πότους καὶ ἀφροδί-
σια καὶ περὶ ἐδωδᾶς ἡδονῶν; Ἐμοιγε δοκεῖ. Τὰ δὲ
τοιαῦτα φήσομεν, οἶμαι, καλῶς λέγεσθαι, οἷα καὶ παρ'
Ὀμήρῳ Διομήδης λέγει,

Τέττα, σιωπῇ ἦσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ,
καὶ τὰ τούτων ἐχόμενα τά

— — ἴσαν μένεα πνεύοντες Ἀχαιοί,

Σιγῇ δειδιότες σημάντορας.

καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. Καλῶς. Τί δέ; τὰ τοιαῦτα

Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραιδίην δ' ἐλάφοιο
† καὶ τὰ τούτων ἐξῆς, ἄρα καλῶς, καὶ ὅσα ἄλλα τις 390
ἐν λόγῳ ἢ ἐν ποιήσει εἶρηκε νεανιεύματα ἰδιωτῶν ἐς ἀρ-
χοντας; Οὐ καλῶς. Οὐ γὰρ οἶμαι ἐς γε σωφροσύνην
νέοις ἐπιτήδεια ἀκούειν, εἰ δὲ τινὰ ἄλλην ἡδονὴν παρέ-
χεται, θαυμαστόν οὐδέν· ἢ πῶς σοι φαίνεται; Οὕτως,
ἔφη.

4. Τί δέ; ποιεῖν ἄνδρα τὸν σοφώτατον λέγοντα,
ὥς δοκεῖ αὐτῷ κάλλιστον εἶναι πάντων, ὅταν

— — παραπλεῖαι ὥσι τραπέζαι

Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων

Οἰνοχόος φορέησι καὶ ἐγχείῃ δεπασσι.

δοκεῖ σοι ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς ἐγκράτειαν ἑαυτοῦ ἀκού-
ειν νέω; ἢ τό

Λιμῷ δ' οἰκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
ἢ Δία, καθευδόντων τῶν ἄλλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων,
ὥς μόνος ἐγρηγορῶς ἃ ἐβουλεύσατο, τούτων πάντων ῥα-
δίως ἐπιλανθανόμενον διὰ τὴν τῶν ἀφροδισίων ἐπιθυ-
μίαν, καὶ οὕτως ἐκπλαγέντα, ἰδόντα τὴν Ἥραν, ὥστε

μηδ' ἐς τὸ δωματίον ἐθέλειν ἐλθεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ βου-
 λόμενον χαμαὶ ξυγγίγνεσθαι, καὶ λέγοντα, ὡς οὕτως
 ὑπὸ ἐπιθυμίας ἔχεται, ὦ αὐδ', ὅτε τὸ πρῶτον ἐφοίτων
 πρὸς ἀλλήλους

— — Φίλους λήθοντε τοκῆας.

οὐδ' Ἀρεῶς τε καὶ Ἀφροδίτης ὑπὸ Ἡφαιστού δεσμὸν,
 οὐδ' ἕτερα τοιαῦτα. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἧ δ' ὅς, οὐ μοι
 φαίνεται ἐπιτήδεια. Ἀλλ' εἴ πού τινες, ἦν δ' ἐγώ,
 κατεργαίαι πρὸς ἅπαντα καὶ λέγονται καὶ πράττονται
 ὑπὸ ἐλλογίμων ἀνδρῶν, θεατέον τε καὶ ἀκουστέον, οἶον
 καὶ τό

Στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ

Τέτλαθι δὴ *) κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ'
 ἔτλης.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Οὐ μὲν δὴ δωροδόκους γε
 ἑστέον εἶναι τοὺς ἀνδρας οὐδὲ φιλοχρημάτους. Οὐ-
 δαμῶς. Οὐδ' ἀστέον αὐτοῖς, ὅτι

Δῶρα θεοὺς πείθει, δῶρ' αἰδοίους βασιλῆας.

οὐδὲ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως παιδαγωγὸν Φοῖνικα ἐπαινετέον,
 ὡς μετρίως ἔλεγε, συμβουλεύων αὐτῷ, δῶρα μὲν λα-
 βόντι ἐπαμύνειν τοῖς Ἀχαιοῖς, ἄνευ δὲ δῶρων μὴ ἀπαλ-
 λάττεσθαι τῆς μῆνιδος· οὐδ' αὐτὸν τὸν Ἀχιλλέα ἀξιώ-
 σομεν, οὐδ' ὁμολογήσομεν οὕτω φιλοχρήματον εἶναι,
 ὥστε παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος δῶρα λαβεῖν, καὶ τιμὴν
 αὐτῷ λαβόντα νεκροῦ ἀπολύειν, † ἄλλως δὲ μὴ θέλειν.
 Οὐκοῦν δίκαιόν γε, ἔφη, ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα. Ὅκνῳ
 δὲ γε, ἦν δ' ἐγώ, δι' Ὅμηρον λέγειν, ὅτι οὐδ' ὅσιον, ταῦ-
 τά γε κατὰ Ἀχιλλέως φάναι καὶ ἄλλων λεγόντων πεί-
 θεσθαι, καὶ αὐτὸς ὡς πρὸς τὸν Ἀπόλλω εἶπεν

Ἐβλαψάς μ', Ἐκάεργε, θεῶν ὑλοώτατε πάντων,

Ἡ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναιμις γε παρεῖη.

καὶ ὡς πρὸς τὸν ποταμὸν θεὸν ὄντα ἀπειθῶς εἶχε καὶ
 μάχεσθαι ἑτοιμος ἦν· καὶ αὐτὰς τοῦ ἑτέρου ποταμοῦ
 Σπερχεῖοῦ ἱερὰς τρίχας

Πατρόκλῳ ἥρωϊ, (ἔφη), κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι,
 νεκρῷ ὄντι καὶ ὡς ἔδρασε τοῦτο, οὐ πειστέον· τὰς τε

*) V. abest.

αὐτὸς Ἐκτορος ἔλξεις περὶ τὸ σῆμα τὸ Πατρόκλου, καὶ
 τὰς τῶν ζωγρηθέντων σφαγὰς εἰς τὴν πυράν, ζύμπαν-
 τα ταῦτα οὐ φήσομεν ἀληθῆ εἰρησθαι· οὐδ' εἰσομεν
 πείθεσθαι τοὺς ἡμετέρους, ὡς Ἀχιλλεύς, θεῶν ὧν παῖς
 καὶ Πηλέως, σωφρονεστάτου τε καὶ τρίτου ἀπὸ Διός,
 καὶ ὑπὸ τῷ σοφωτάτῳ Χείρωνι τετραμμένος, τοσαύτης
 ἦν ταραχῆς πλέως, ὥστ' ἔχειν ἐν αὐτῷ νοσήματε *) δύο
 ἐναντίῳ ἀλλήλοιν, ἀνελευθερίαν μετὰ φιλοχρηματίας
 καὶ αὐτὴ ὑπερηφανίαν θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. Ὁρῶνς,
 ἔφη, λέγεις.

5. Μὴ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, μηδὲ τάδε πειθώμεθα,
 μηδ' εἴωμεν λέγειν, ὡς Θησεύς, Ποσειδῶνος υἱός, Πειρί-
 δους τε Διός, ὤρμησαν οὕτως ἐπὶ δεινὰς ἀρπαγὰς,
 μηδὲ τιν' ἄλλον **) θεοῦ παῖδά τε καὶ ἥρω τολμήσοι· ἀν-
 δεινὰ καὶ ἀσεβῆ ἔργασασθαι, οἷα νῦν καταψεύδονται
 αὐτῶν· ἀλλὰ προσαναγκάζωμεν τοὺς ποιητάς, ἢ μὴ
 τούτων αὐτὰ ἔργα φάναι, ἢ τούτους μὴ εἶναι θεῶν
 παῖδας, ἀμφοτέρω δὲ μὴ λέγειν· μηδὲ ἡμῖν ἐπιχειρεῖν
 πείθειν τοὺς νέους, ὡς οἱ θεοὶ κακὰ γεννῶσι, καὶ ἥρωες
 ἀνθρώπων οὐδὲν βελτίους· ὅπερ γὰρ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν
 ἐλέγομεν, οὐθ' ὅσια ταῦτα οὕτ' ἀληθῆ· ἐπεδείξαμεν
 γάρ που, ὅτι ἐκ θεῶν κακὰ γίνεσθαι ἀδύνατον. Πῶς
 γὰρ οὐ; Καὶ μὴν τοῖς γε ἀκούουσι βλαβερά· πᾶς γὰρ
 εἰ αὐτῷ συγγνώμην ἔξει κακῶ ὄντι, πεισθεὶς, ὡς ἄρα
 τοιαῦτα πράττουσιν τε καὶ ἐπραττον καὶ οἱ θεῶν ἀγ-
 χίσποροι, Ζηνὸς ἐγγύς, ὧν

— — κατ' Ἰδαῖον πᾶγον

Διὸς πατρώου βωμὸς ἔστ' ἐν αἰθέρι.

καί

Οὐπω σφιν ἐξίτηλον αἷμα δαιμόνων.

ὧν ἔνεκα παυστέον τοὺς τοιούτους μύθους, μὴ ἡμῖν πολ-
 λὴν εὐχέρειαν ἐντίκτωσι τοῖς νέοις πονηρίας. Κομιδῇ 392
 μὲν οὖν, ἔφη. Τί οὖν ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐτι λοιπὸν εἶδος
 λόγων περιοριζομένοις, οἷους τε λεκτέον καὶ οὐς μή;
 περὶ γὰρ θεῶν ὡς δεῖ λέγεσθαι, εἴρηται, καὶ περὶ
 δαιμόνων τε καὶ ἡρώων καὶ τῶν ἐν αἵδου. Πάνυ μὲν

*) V. νοσήματά τε. **) V. ἄλλου.

οὐν. Οὐκ οὐν καὶ περὶ ἀνθρώπων τὸ λοιπὸν εἴη ἂν;
 Δῆλα δὴ. Ἀδύνατον δὴ, ὦ φίλε, ἡμῖν τοῦτό γε ἐν
 τῷ παρόντι τάξαι. Πῶς; Ὅτι οἶμαι ἡμᾶς εἶναι, ὡς
 ἄρα καὶ ποιηταὶ καὶ λογοποιοὶ κακῶς λέγουσι περὶ
 ἀνθρώπων τὰ μέγιστα, ὅτι εἰσὶν ἀδικοὶ μὲν, εὐδαίμονες
 δὲ πολλοί, δίκαιοι δὲ ἄθλιοι καὶ ὡς λυσιτελεῖ τὸ ἀδι-
 κεῖν, εἴαν λανθάνῃ, ἡ δὲ δικαιοσύνη ἀλλότριον μὲν ἀγα-
 θόν, οἰκεία δὲ ζημία καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα ἀπερεῖν
 λέγειν, τὰ δ' ἐναντία τούτων προστάζειν ἄδειν τε καὶ
 μυθολογεῖν ἢ οὐκ οἶει; Εὖ μὲν οὐν, ἔφη, οἶδα. Οὐκ
 οὐν εἴαν ὁμολογῇς, ὁρθῶς με λέγειν, φήσω σε ὁμολο-
 γηκέναι, ἃ πάλαι ἐζητοῦμεν; Ὅρθῶς, ἔφη, ὑπέλαβες.
 Οὐκ οὐν περὶ ἀνθρώπων ὅτι τοιούτους δεῖ λόγους λέγε-
 σθαι, τότε διομολογησόμεθα, ὅταν εὕρωμεν, οἷόν ἐστι
 δικαιοσύνη καὶ ὡς φύσει λυσιτελοῦν τῷ ἔχοντι, εἴαν τῷ
 δοκῇ εἴαν τε μὴ τοιοῦτος εἶναι; Ἀληθέστατα, ἔφη.

6. Τὰ μὲν δὴ λόγων πέρι ἐχέτω τέλος, τὸ δὲ
 λέξεως, ὡς ἐγῶμαι, μετὰ τοῦτο σκεπτέον, καὶ ἡμῖν,
 ἃ τε λεκτέον καὶ ὡς λεκτέον, παντελῶς ἐσκέψεται. Καὶ
 ὁ Ἀδείμαντος, Τοῦτο, ἢ δ' ὅς, οὐ μανθάνω, ὅ τι λέ-
 γεις. Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, δεῖ γε ἴσως οὐν τῇ-
 δε μᾶλλον εἰσεῖ ἄρ' οὐ πάντα, ὅσα ὑπὸ μυθολόγων
 ἢ ποιητῶν λέγεται, διήγησις οὐσα τυγχάνει ἢ γεγονό-
 των ἢ ὄντων ἢ μελλόντων; Τί γάρ, ἔφη, ἄλλο; Ἄρα
 οὐν οὐχὶ ἦτοι ἀπλῆ διηγήσει, ἢ διὰ μιμήσεως γιγνομένη,
 ἢ δι' ἀμφοτέρων περαίνουσι; Καὶ τοῦτο, ἢ δ' ὅς, ἔτι
 δεομαι σαφέστερον μαθεῖν. Γέλοιος, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικα
 διδάσκαλος εἶναι καὶ ἀσαφής ὥσπερ οὐν οἱ ἀδύνατοι
 λέγειν, οὐ κατὰ ὅλον, ἀλλ' ἀπολαβὼν μέρος τι πει-
 ράσομαι σοι ἐν τούτῳ δηλῶσαι, ὃ βούλομαι, καὶ μοι
 εἰπέ' ἐπίστασαι τῆς Ἰλιάδος τὰ πρῶτα, ἐν οἷς ὁ ποιη-
 τῆς φησὶ τὸν μὲν Χρῦσιν δεῖσθαι τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπο-
 λῦσαι τὴν θυγατέρα, τὸν δὲ χαλεπαίνειν, τὸν δέ, ἐπει-
 393 δὴ οὐκ ἐτύγχανε, †κατεύχεσθαι τῶν Ἀχαιῶν πρὸς
 τοῦ θεόν; Ἐγωγε. Οἶσθ' οὐν, ὅτι μέχρι μὲν τούτων
 τῶν ἐπῶν

— — καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοῦς,

Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δῦω, κοσμήτορε λαῶν
λέγει τε αὐτὸς ὁ ποιητὴς καὶ οὐδ' ἐπιχειρεῖ ἡμῶν τὴν
διάνοιαν ἄλλοσε τρέπειν, ὡς ἄλλος τις ὁ λέγων, ἢ
αὐτός· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, ὥσπερ αὐτὸς ὢν ὁ Χρύσης,
λέγει καὶ πειρᾶται ἡμᾶς ὅτι μάλιστα ποιῆσαι μὴ Ὀμη-
ρον δοκεῖν εἶναι τὸν λέγοντα, ἀλλὰ τὸν ἱερέα, πρεσβύ-
την ὄντα· καὶ τὴν ἄλλην δὴ πᾶσαν σχεδὸν τι οὕτω
πεποιήται διήγησιν περὶ τε τῶν ἐν Ἰλίῳ καὶ περὶ τῶν
ἐν Ἰθάκῃ καὶ ὅλη Ὀδυσσεΐα παθημάτων. Πάνυ μὲν
οὖν, ἔφη. Οὐκ οὖν διήγησις μὲν ἐστὶ, καὶ ὅταν τὰς
ῥήσεις ἐκάστοτε λέγῃ καὶ ὅταν τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων;
Πῶς γὰρ οὐ; Ἀλλ' ὅταν γέ τινα λέγῃ ῥῆσιν, ὡς τις
ἄλλος ὢν, ἅρ' οὐ τότε ὁμοιοῦν αὐτὸν φήσομεν ὅτι μά-
λιστα τὴν αὐτοῦ λέξιν ἐκάστω, ὃν ἂν προείπῃ ὡς ἔρουν-
τα; Φήσομεν τί γὰρ οὐ; Οὐκ οὖν τό γε ὁμοιοῦν ἑαυτὸν
ἄλλω ἢ κατὰ φωνὴν ἢ κατὰ σχῆμα μιμῆσθαι ἐστὶν
ἐκεῖνον, ὃ ἂν τις ὁμοιοῖ; Τί μὲν; Ἐν δὴ τῷ τοιούτῳ,
ὡς ἔοικεν, οὗτός τε καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ διὰ μιμήσεως
τὴν διήγησιν ποιοῦνται. Πάνυ μὲν οὖν. Εἰ δέ γε μηδα-
μοῦ ἑαυτὸν ἀποκρύπτοιο ὁ ποιητὴς, πᾶσα ἂν αὐτῷ
ἄνευ μιμήσεως ἢ ποιήσεις τε καὶ ἢ διήγησις γεγонуῖα εἴη·
ἵνα δὲ μὴ εἴπῃς, ὅτι οὐκ αὖτ' ἀναιδέως, ὅπως ἂν τοῦτο
γένοιτο, ἐγὼ φράσω. εἰ γὰρ Ὀμηρος εἰπὼν, ὅτι ἦλ-
θεν ὁ Χρύσης τῆς τε θυγατρὸς λύτρα φέρων καὶ ἰκέτης
τῶν Ἀχαιῶν, μάλιστα δὲ τῶν βασιλέων, μετὰ τοῦτο
μὴ ὡς Χρύσης γενόμενος ἔλεγεν, ἀλλ' ἐτι ὡς Ὀμηρος,
οἷσθ', ὅτι οὐκ ἂν μίμησις ἦν, ἀλλ' ἀπλὴ διήγησις· εἶχε δ'
ἂν ὥδέ πως — φράσω δὲ ἄνευ μέτρου· οὐ γὰρ εἰμι ποιη-
τικός — ἐλθὼν ὁ ἱερεὺς εὐχετο, ἐκείνοις μὲν τοὺς θεοὺς
δοῦναι, ἐλόντας τὴν Τροίαν αὐτοὺς *) σωθῆναι, τὴν δὲ θυ-
γατέρα οἱ **) λῦσαι, δεξαμένους ἀποίνα καὶ τὸν θεὸν αἰ-
δεσθέντας. τοιαῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ, οἱ μὲν ἄλλοι ἐσέ-
βοντο καὶ ξυνήνουν, ὁ δὲ Ἀγαμέμνων ἠγρίαιεν ἐντελλό-
μενος, νῦν τε ἀπιέναι καὶ αὐθις μὴ ἐλθεῖν, μὴ αὐτῷ τό-
τε σκῆπτρον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα οὐκ ἐπαρκέσοι·

*) V. αὐτοὺς δέ. **) V. οἱ αὐτῷ.

πρὶν δὲ λυθῆναι αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, ἐν Ἀργεὶ ἔφη
 γηράσκειν μετὰ οὐκ ἀπιέναι δὲ ἐκέλευε καὶ μή ἐ*) ἔρε-
 594 θίζειν, ἵνα σῶς οἴκαδε† ἔλθοι. ἡ δὲ πρεσβύτης ἀκού-
 σας ἔδεισέ τε καὶ ἀπῆει σιγῇ· ἀποχωρήσας δ' ἐκ τοῦ
 στρατοπέδου πολλὰ τῷ Ἀπόλλωνι εὐχέτο, τὰς τε ἐπω-
 νυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλῶν καὶ ὑπομιμνήσκων καὶ ἀπαι-
 τῶν, εἴ τι πώποτε ἢ ἐν ναῶν οἰκοδομήτεσιν **) ἢ ἐν
 ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένον δωρήσαιο, ὧν δὴ χάριν
 κατεύχετο τίσαι τοὺς Ἀχαιοὺς τὰ ἀδάκρυα τοῖς ἐκεί-
 νου βέλεσιν.

7. Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὧ ἐταῖρε, ἄνευ μιμήσεως
 ἀπλῇ διήγησις γίνεται. Μανθάνω, ἔφη. Μάνθανε
 τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ταύτης αὖ ἐναντία γίνεται,
 ὅταν τις τὰ τοῦ ποιητοῦ τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων ἔξαι-
 ρῶν ***) τὰ ἀμοιβαῖα καταλίπη. Καὶ τοῦτο, ἔφη,
 μανθάνω, ὅτι ἔστι τὸ περὶ τὰς τραγωδίας τοιοῦτον.
 Ὁρθότατα, ἔφην, ὑπέλαβες, καὶ οἶμαί σοι ἤδη δηλοῦν,
 ὃ ἐμπροσθεν οὐχ οἷός τ' ἦν, ὅτι τῆς ποιήσεώς τε καὶ
 μυθολογίας ἢ μὲν διὰ μιμήσεως ὅλη ἐστίν, ὥσπερ σύ
 λέγεις, τραγωδία τε καὶ κωμωδία, ἢ δὲ δι' ἀπαγγελίας
 αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ — εὖροις δ' ἂν αὐτὴν μάλιστα πού
 ἐν διθυράμβοις — ἢ δ' αὖ δι' ἀμφοτέρων, ἐν τε τῇ τῶν
 ἐπῶν ποιήσει, πολλαχοῦ δὲ καὶ ἄλλοθι, εἴ μοι ****)
 μανθάνεις. Ἀλλὰ ξυνήμι, ἔφη, ὃ τότε ἐβούλου λέ-
 γειν. Καὶ τὸ πρὸ τούτου δὴ ἀναμνήσθητι, ὅτι ἔφαμεν,
 ἃ μὲν λεκτέον, ἢδη εἰρησθαι, ὡς δὲ λεκτέον, ἔτι σκε-
 πτέον εἶναι. Ἀλλὰ μέμνημαι. Τοῦτο τοίνυν αὐτὸ ἦν,
 ὃ ἔλεγον, ὅτι χρεῖη διομολογήσασθαι, πότερον ἐάσμεν
 τοὺς ποιητὰς μιμουμένους ἡμῖν τὰς διηγήσεις ποιεῖσθαι,
 ἢ τὰ μὲν μιμουμένους τὰ δὲ μή, καὶ ὅποια ἐκάτερα, ἢ
 οὐδὲ μιμεῖσθαι. Μαντεύομαι, ἔφη, σκοπεῖσθαί σε, εἴτε
 παραδεξόμεθα τραγωδίαν τε καὶ κωμωδίαν ἐς τὴν πό-
 λιν, εἴτε καὶ οὐ. Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πλείω ἔτι
 τούτων· οὐ γάρ δὴ ἔγωγέ πω οἶδα, ἀλλ' ὅπη ἂν ὁ λό-
 γος, ὥσπερ πνεῦμα, φέρῃ, ταύτῃ ἰτέον. Καὶ καλῶς

*) V. μὴ ἐρεθίζειν. **) Ni fallor, scribendum κασμήσεσιν.

) V. ἐξαίρων. *) V. εἴ μοι.

γ', ἔφη, λέγεις. Τόδε τοίνυν, ὦ Ἀδείμαντε, ἄθρει, πότερον μιμητικούς ἡμῖν δεῖ εἶναι τοὺς Φύλακας ἢ οὐ, ἢ καὶ τοῦτο τοῖς ἐμπροσθεν ἔπεται, ὅτι εἰς ἕκαστος ἐν μὲν ἂν ἐπιτήδευμα καλῶς ἐπιτηδεύει, πολλὰ δ' οὐ, ἀλλ' εἰ τοῦτο ἐπιχειροίη, πολλῶν ἐφαιπτόμενος πάντως *) ἀποτυγχάνοι ἂν ὥστ' εἶναι που ἐλλόγιμος. Τί δ' οὐ μέλλει; Οὐκουν καὶ περὶ μιμήσεως ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι πολλὰ ὁ αὐτὸς μιμεῖσθαι εὖ, ὥσπερ ἔν, οὐ δυνατός; Οὐ γὰρ οὖν. Σχολῇ ἄρα ἐπιτηδεύσει γέ τι ἅμα τῶν 395 ἀξίων λόγου ἐπιτηδευμάτων, καὶ πολλὰ μιμῆσεται καὶ ἔσται μιμητικός, ἐπεὶ που οὐδὲ τὰ δοκοῦντα ἐγγὺς ἀλλήλων εἶναι δύο μιμήματα δύνανται οἱ αὐτοὶ ἅμα εὖ μιμεῖσθαι, οἷον κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ποιῶντες ἢ οὐ μιμήματα ἄρτι τούτῳ ἐκάλεις; Ἐγώ γε, καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὅτι οὐ δύνανται οἱ αὐτοί. Οὐδὲ μὴν βραψῶδοί γε καὶ ὑποκριταὶ ἅμα. Ἀληθῆ. Ἀλλ' οὐδὲ τοι ὑποκριταὶ κωμωδοῖς τε καὶ τραγωδοῖς οἱ αὐτοὶ πάντα δὲ ταῦτα μιμήματα ἢ οὐ; Μιμήματα. Καὶ ἔτι γε τούτων, ὦ Ἀδείμαντε, φαίνεται μοι ἐς μικρότερα κατακεκερματίσθαι ἢ τοῦ ἀνθρώπου φύσις, ὥστ' ἀδύνατος εἶναι πολλὰ καλῶς μιμεῖσθαι ἢ αὐτὰ ἐκεῖνα πράττειν, ὧν δὴ καὶ τὰ μιμήματα ἐστὶν ἀφομοιώματα. Ἀληθέστατα, ἢ δ' ὅς.

8. Εἰ ἄρα τὸν πρῶτον λόγον διασώσομεν, τοὺς Φύλακας ἡμῖν, τῶν ἄλλων πασῶν δημιουργιῶν ἀφειμένους, δεῖν εἶναι δημιουργοὺς ἐλευθερίας τῆς πόλεως πάνυ ἀκριβεῖς, καὶ μηδὲν ἄλλο ἐπιτηδεύειν, ὅ τι μὴ εἰς τοῦτο φέρει, οὐδὲν δὴ δεοὶ ἂν αὐτοὺς ἄλλο πράττειν οὐδὲ μιμεῖσθαι, εἰάν δὲ μιμῶνται, μιμεῖσθαι τὰ τούτοις προσήκοντα εὐθύς ἐκ παίδων, ἀνδρείους, σώφρονας, ὁσίους, ἐλευθέρους καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, τὰ δ' ἀνελεύθερα μήτε ποιεῖν, μήτε δεινούς εἶναι μιμήσασθαι μηδ' ἄλλο μηδὲν τῶν αἰσχυρῶν, ἵνα μὴ ἐκ τῆς μιμήσεως τὸ **) εἶναι ἀπολαύσωσιν ἢ ***) οὐκ ἦσθαι, ὅτι αἱ μιμήσεις, εἰάν ἐκ νέων πόρρῳ διατελέσωσιν, ἐς ἔθνη τε καὶ φύσιν καθίστανται, καὶ κατὰ σῶμα καὶ φωνὰς καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν; Καὶ μάλα, ἢ δ' ὅς. Οὐ δὴ ἐπι-

*) V. πάντων. **) V. τοῦ. ***) V. ἢ.

τρέψομεν, ἣν δ' ἐγώ, ὧν φαμέν κήδεσθαι καὶ δεῖν αὐ-
 τοὺς ἀνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι, γυναῖκα μιμῆσθαι ἀν-
 δρας ὄντας, ἢ νέαν ἢ πρεσβυτέραν ἢ ἀνδρὶ λοιδορουμένην
 ἢ πρὸς θεοὺς ἐρίζουσάν τε καὶ μεγαλαυχουμένην, οἰομέ-
 νην εὐδαίμονα εἶναι, ἢ ἐν συμφοραῖς τε καὶ πένθεσι καὶ
 θρήνοις ἐχουμένην, κάμνουσαν δὲ ἢ ἐρῶσαν ἢ ὠδίνουσαν
 πολλοῦ καὶ δεήσομεν. Παντάπασι μὲν, ἢ δ' ὅς. Οὐδέ
 γε δούλας τε καὶ δούλους πράττοντας, ὅσα δούλων.
 Οὐδέ τοῦτο. Οὐδέ γε ἀνδρας κακοὺς, ὡς ἔοικε, δει-
 λούς τε καὶ τὰ ἐναντία πράττοντας, ὧν νῦν δὴ εἵπομεν,
 κικηγοροῦντάς τε καὶ κωμωδοῦντας ἀλλήλους καὶ αἰ-
 396 σχρολογοῦντας, μεθύοντας ἢ καὶ τνήφοντας ἢ καὶ ἄλ-
 λα, ὅσα οἱ τοιοῦτοι καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις ἀμαρτά-
 νουσιν ἐς αὐτοὺς τε καὶ ἐς ἄλλους *). οἶμαι δ' οὐδὲ μαι-
 νομένοις ἐθιστέον ἀφομοιοῦν αὐτοὺς ἐν λόγοις οὐδ' ἐν ἔρ-
 γοις· γνωστέον μὲν γὰρ καὶ μαινομένους καὶ πονήρους
 ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας, ποιητέον δ' οὐδὲν τούτων οὐδὲ
 μιμητέον. Ἀληθέστατα, ἔφη. Τί δ', ἣν δ' ἐγώ, χαλ-
 κεύοντας ἢ τι ἄλλο δημιουργοῦντας ἢ ἐλαύνοντας τριή-
 ρεις ἢ κελεύοντας τούτοις, ἢ τι ἄλλο τῶν περὶ ταῦτα
 μιμητέον; Καὶ πῶς; ἔφη· οἷς γε οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν
 τούτων οὐδενὶ ἐξέσται; Τί δέ; ἵππους χρεμετίζοντας
 καὶ ταύρους μυκωμένους καὶ ποταμούς ψοφοῦντας καὶ
 θαλάσσαν κτυποῦσαν καὶ βροντάς καὶ πάντα αὖ τὰ
 τοιαῦτα ἢ μιμήσονται; Ἀλλ' ἀπείρηται αὐτοῖς, ἔφη,
 μήτε μαίνεσθαι μήτε μαινομένοις ἀφομοιοῦσθαι. Εἰ
 ἄρ', ἣν δ' ἐγώ, μανθάνω, ἃ σὺ λέγεις, ἔστι τι εἶδος
 λέξεώς τε καὶ διηγήσεως, ἐν ᾧ ἂν διηγοῖτο ὁ τῷ ὄντι
 καλὸς καὶ ἀγαθός, ὅποτε τι δέοι αὐτὸν λέγειν, καὶ ἕτε-
 ρον αὖ ἀνομοιον τούτων εἶδος, οὗ ἂν ἔχοιτο αἰεὶ καὶ ἐν
 ᾧ διηγοῖτο ὁ ἐναντίως ἐκείνῳ φύς τε καὶ τραφεῖς. Ποῖα
 δὴ, ἔφη, ταῦτα; Ὁ μὲν μοι δοκεῖ, ἣν δ' ἐγώ, μέτριος
 ἀνὴρ, ἐπειδὴν ἀφίκηται ἐν τῇ διηγήσει ἐπὶ λέξιν τινὰ ἢ
 πράξιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἐθελήσειν, ὡς αὐτὸς ὧν ἐκεῖ-
 νος, ἀπαγγέλλειν καὶ οὐκ αἰσχυνεῖσθαι ἐπὶ τῇ τοιαύ-
 τη μιμήσει, μάλιστα μὲν μιμούμενος τὸν ἀγαθὸν ἀσφα-
 *) V. ἀλλήλους.

λῶς τε καὶ ἐμφρόνως πράττοντα, ἐλάττω δὲ καὶ ἥττον ἢ ὑπὸ νόσων ἢ ὑπὸ ἐρώτων ἐσφαλμένον ἢ καὶ ὑπὸ μέθης ἢ τινος ἄλλης συμφορᾶς· ὅταν δὲ γίγνηται κατὰ τινὰ ἑαυτοῦ ἀνάξιον, οὐκ ἐθελήσῃ σπουδῇ ἀπεικάζειν ἑαυτὸν τῷ χείρονι, εἰ μὴ ἄρα κατὰ βραχύ, ὅταν τι χρηστόν ποιῇ, ἀλλ' αἰσχυνεῖσθαι, ἅμα μὲν ἀγύμναστος ὢν τοῦ μιμεῖσθαι τοὺς τοιούτους, ἅμα δὲ καὶ δυσχεραίνων αὐτὸν ἐκμάττειν τε καὶ ἐνιστάναί ἐς τοὺς τῶν κακίων τύπους, ἀτιμάζων *) τῇ διανοίᾳ, ὅτι μὴ παιδιᾶς χάριν. Εἰκός, ἔφη.

9. Οὐκ οὖν διηγήσει χρήσεται, οἷαν ἡμεῖς ὀλίγον πρότερον διήλθομεν περὶ τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη; καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ λέξις μετέχουσα μὲν ἀμφοτέρων, μιμήσεώς τε καὶ τῇ ἄλλῃ διηγήσεως, σμικρὸν δὲ τι μέρος ἐν πολλῷ λόγῳ τῇ μιμήσεως; ἢ οὐδὲν λέγω; Καὶ μάλα, ἔφη, οἷον γε ἀνάγκη τὸν τύπον εἶναι τοῦ τοιοῦτου ῥήτορος. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὴ τοιοῦτος αὐτῷ, ἥσσω ἂν φαυλό- 397 τερος ἢ, πάντα τε μᾶλλον διηγήσεται καὶ οὐδὲν ἀνάξιον ἑαυτοῦ οἰήσεται εἶναι, ὥστε πάντα ἐπιχειρήσει μιμεῖσθαι σπουδῇ τε καὶ ἐναντίον πολλῶν, καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, βροντὰς τε καὶ ψόφους ἀνέμων τε καὶ χαλαζῶν καὶ ἀζόνων καὶ τροχιλίων καὶ σαλπίγγων καὶ αὐλῶν καὶ συρίγγων καὶ πάντων ὀργάνων φωνάς, καὶ ἔτι κυνῶν καὶ προβάτων καὶ ὀρνέων φθόγγους; καὶ ἔσται τούτου **) δὴ ἡ λέξις ἅπασα διὰ μιμήσεως φωναῖς τε καὶ σχήμασιν, ἢ σμικρὸν τι διηγήσεως ἔχουσα. Ἀνάγκη, ἔφη, καὶ τοῦτο. Ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἔλεγον τὰ δύο εἶδη τῆς λέξεως. Καὶ γὰρ ἔστιν, ἔφη. Οὐκ οὖν αὐτοῖν τὸ μὲν σμικρὰς τὰς μεταβολὰς ἔχει; καὶ ἐάν τις ἀποδιδῶ πρόπουσαν ἀρμονίαν καὶ ῥυθμὸν τῇ λέξει, ὀλίγου πρὸς τὴν αὐτὴν γίγνεται λέγειν τῷ ὀρθῶς λέγοντι καὶ ἐν μιᾷ ἀρμονίᾳ — σμικραὶ γὰρ αἱ μεταβολαί — καὶ δὴ καὶ ἐν ῥυθμῷ ὡσαύτως παραπλησίῳ τινί. Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη, οὕτως ἔχει. Τί δέ; τὸ τοῦ ἑτέρου εἶδος οὐ τῶν ἐναντίων δεῖται, πασῶν μὲν ἀρμονιῶν, πάντων δὲ ῥυθμῶν, εἰ μέλλει ***) αὐτὸ οἰκείως λέγεσθαι, διὰ τὸ παντοδαπὰς

*) V. καὶ ἀτιμάζων. **) V. τούτων. ***) V. μέλλοι.

μορφὰς τῶν μεταβολῶν ἔχειν; Σφόδρα γε οὕτως ἔχει.
 Ἀρ' οὖν πάντες οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ τι λέγοντες ἢ τῷ
 ἑτέρῳ τούτων ἐπιτυχάνουσι τύπῳ τῆς λέξεως, ἢ τῷ
 ἑτέρῳ, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τινὶ ζυγίεραννύντες; Ἀνάγκη,
 ἔφη. Τί οὖν ποιήσομεν; ἦν δ' ἐγὼ πότερον ἐς τὴν πόλιν
 πάντας τούτους παραδεξόμεθα, ἢ τῶν ἀκράτων τὸν
 ἕτερον, ἢ τὸν κεκραμένον; Ἐὰν ἢ ἐμὴ, ἔφη, νικάω, τὸν
 τοῦ ἐπιεικοῦς μιμητὴν τὸν ἀκρατον. Ἀλλὰ μὲν, ὦ
 Ἀδείμαντε, ἡδὺς γε καὶ ὁ κεκραμένος, πολὺ δὲ ἡδιστος
 παισὶ τε καὶ παιδαγωγοῖς ὁ ἐναντίος, οὗ σὺ αἰρεῖ, καὶ
 τῷ πλείστῳ ἔχλῳ. Ἡδιστος γάρ. Ἀλλ' ἴσως, ἦν δ' ἐγὼ,
 οὐκ ἂν αὐτὸν ἀρμόττειν φαίης τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ,
 ὅτι οὐκ ἔστι διπλοῦς ἀνὴρ παρ' ἡμῖν οὐδὲ πολλαπλοῦς,
 ἐπειδὴ ἕκαστος ἐν πράττει. Οὐ γὰρ οὖν ἀρμόττει. Οὐκ
 οὖν διὰ ταῦτα ἐν μόνῃ τῇ τοιαύτῃ πόλει τὸν τε σκυτοτό-
 μον σκυτοτόμον εὐρήσομεν καὶ οὐ κυβερνήτην πρὸς τῇ
 σκυτοτομίᾳ, καὶ τὸν γεωργὸν γεωργὸν καὶ οὐ δικαστὴν
 πρὸς τῇ γεωργίᾳ, καὶ τὸν πολεμικὸν πολεμικὸν καὶ οὐ
 χρηματιστὴν πρὸς τῇ πολεμικῇ, καὶ πάντας οὕτως;
 398 Ἀληθῆ, ἔφη. Ἄνδρα δὴ, ὡς ἔοικε, δυνάμενον ὑπὸ
 σοφίας παντοδαπὸν γίνεσθαι καὶ μιμεῖσθαι πάντα
 χρήματα, εἰ ἡμῖν ἀφίκοιτο ἐς τὴν πόλιν αὐτός τε καὶ
 τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδείξασθαι, προσκυνᾶίημεν
 ἂν αὐτὸν ὡς ἱερὸν καὶ θαυμαστὸν καὶ ἡδύν, εἵπομεν δ'
 ἂν, ὅτι οὐκ ἔστι τοιοῦτος ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει παρ' ἡμῖν,
 οὔτε θάμις ἐγγενέσθαι, ἀποπέμποιμέν τε ἂν ἐς ἄλλην
 πόλιν, μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες καὶ ἐρίῳ
 στέψαντες· αὐτοὶ δ' ἂν τῷ αὐστηρετέρῳ καὶ ἀηδεστερῳ
 ποιητῇ χράμεθα καὶ μυθολόγῳ ὠφελείας ἕνεκα, ὅς ἡμῖν
 τὴν τοῦ ἐπιεικοῦς λέξιν μιμοῖτο, καὶ τὰ λεγόμενα λέ-
 γοι ἐν ἐκείνοις τοῖς τύποις, οἷς κατ' ἀρχαῖς ἐνομοθετη-
 σάμεθα, ὅτε τοὺς στρατιώτας ἐπεχειροῦμεν παιδεύειν.
 Καὶ μάλ', ἔφη, οὕτως ἂν ποιοίημεν, εἰ ἔφ' ἡμῖν εἴη.
 Νῦν δέ, εἶπον ἐγὼ, ὦ φίλε, κινδυνεύει ἡμῖν τῆς μουσι-
 κῆς τὸ περὶ λόγους τε καὶ μύθους παντελῶς διαπεπε-
 ράνθαι· ὅ τε γὰρ λεκτέον καὶ ὡς λεκτέον, εἴρηται. Καὶ
 αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη. Οὐκ οὖν μετὰ τοῦτο, ἦν δ' ἐγὼ,

τὸ περὶ αὐτῆς τρόπου καὶ μελῶν λοιπόν; Δῆλα δὴ. Ἄρ' οὖν οὐ πᾶς ἤδη ἂν εὖροι ἃ ἡμῖν λεκτέον περὶ αὐτῶν καὶ οἷα δεῖ εἶναι, εἴπερ μέλλομεν τοῖς προειρημένοις συμφωνήσιν;

10. Καὶ ὁ Γλαύκων ἐπιγελᾶσας, Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, κινδυνεύω ἐκτός τούτων τῶν πάντων εἶναι· οὐκοῦν ἱκανῶς γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι συμβαλέσθαι, ποῖα ἅττα δεῖ ἡμᾶς λέγειν· ὑποπτεύω μέντοι. Πάντως δὴπου, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τόδε ἱκανῶς ἔχεις λέγειν, ὅτι τὸ μέλος ἐκ τριῶν ἐστὶ ζυγκείμενον, λόγου τε καὶ ἀρμονίας καὶ ῥυθμοῦ. Ναί, ἔφη, τοῦτό γε. Οὐκ οὖν ὅσον γε αὐτοῦ λόγος ἐστίν, οὐδὲν δὴπου διαφέρει τοῦ μὴ ἀδομένου λόγου πρὸς τὸ ἐν τοῖς αὐτοῖς δεῖν τύποις λέγεσθαι, οἷς ἄρτι προείπομεν, καὶ ὡσαύτως; Ἀληθῆ, ἔφη. Καὶ μὴν τήν γε ἀρμονίαν καὶ ῥυθμόν ἀκολουθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ. Πῶς δ' οὗ; Ἀλλὰ μέντοι θρηγῶν τε καὶ ὀδυρμῶν ἔφαμεν ἐν λόγοις οὐδὲν προσδεῖσθαι. Οὐ γὰρ οὖν. Τίνες οὖν θρηνώδεις ἀρμονίαι, λέγε μοι σὺ γὰρ μουσικός. Ἡ *) μιξολυδιστί, ἔφη, καὶ ζυντολολυδιστί καὶ τοιαῦταί τινες. Οὐκ οὖν αὗται, ἦν δ' ἐγώ, ἀφαιρετέαι; ἀχρηστοί γὰρ καὶ γυναιξίν, ἃς δεῖ ἐπιεικεῖς εἶναι, μὴ ὅτι ἀνδράσι. Πάνυ γε. Ἀλλὰ μὴν μέθῃ γε φύλαξιν ἀπρεπέστατον καὶ μαλακία καὶ ἀργία. Πῶς γὰρ οὗ; Τίνες οὖν μαλακαί τε καὶ συμποτικαὶ τῶν ἀρμονιῶν; Ἡ **) ἰαστί, ἣ δ' ὅς, καὶ λυδιστί, αἵτινες χαλαραὶ καλοῦνται. † Ταύταις οὖν, ὦ φίλε, ἐπὶ πο- 399 λεμικῶν ἀνδρῶν ἔσθ', ὅ τι χρήσει; Οὐδαμῶς, ἔφη· ἀλλὰ κινδυνεύει σοι ἡ ***) δωριστὶ λείπεσθαι καὶ φρυγιστί. Οὐκ οἶδα, ἔφην ἐγώ, τὰς ἀρμονίας, ἀλλὰ κατὰ λιπε ἐκείνην τὴν ἀρμονίαν, ἣ ἐν τε πολεμικῇ πράξει ὄντος ἀνδρείου καὶ ἐν πάσῃ βιαίᾳ ἐργασίᾳ πρεπόντως ἂν μιμήσαιο φθόγγους τε καὶ προσωδίας, καὶ ἀποτυχόντος ἢ εἰς τραύματα ἢ θανάτους ἰόντος ἢ ἔς τινα ἄλλην συμφορὰν πεσόντος, ἐν πᾶσι τούτοις παρατεταμένως ****) καὶ καρτερούντως ἀμυνομένου τὴν τύχην· καὶ

*) V. articulus deest. **) V. ἡ abest. ***) V. articulus desideratur ****) V. παρατεταγμένως.

ἄλλην αὖ ἐν εἰρηνικῇ τε καὶ μὴ βιαίῳ, ἀλλ' ἐν ἐκούσιῳ
 πράξει ὄντος, ἢ τινὰ τι πείθοντός τε καὶ δεομένου ἢ εὐ-
 χῇ θεὸν ἢ διδασχῇ καὶ νοουθετήσῃ ἀνθρώπον, ἢ τοῦναι-
 τίου ἄλλω δεομένῳ ἢ διδάσκοντι ἢ μεταπείθοντι ἑαυτὸν
 ὑπέχοντα καὶ ἐκ τούτων πράξαντα κατὰ νοῦν, καὶ
 μὴ ὑπερηφάνως ἔχοντα, ἀλλὰ σωφρόνως τε καὶ μετρί-
 ως ἐν πᾶσι τούτοις πράττοντά τε καὶ τὰ ἀποβαίνοντα
 ἀγαπῶντα. ταύτας δύο ἀρμονίας, βίαιον ἐκούσιον, δυσ-
 τυχούντων εὐτυχούντων, σωφρόνων ἀνδρείων αἵτινες
 φθόγγους μιμήσονται κάλλιστα, ταύτας λείπε. Ἄλλ',
 ἢ δ' ὅς, οὐκ ἄλλας αἰτεῖς λείπειν, ἢ αἷς δὴ νῦν ἔλε-
 γον. Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, πολυχорδίας γε, οὐδὲ παν-
 αρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. Οὐ
 μοι ἔφη, φαίνεται. Τριγῶνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ
 πάντων ὀργάνων, ὅσα πολύχορδα καὶ πολυαρμόνια,
 δημιουργοὺς οὐ θρέψομεν. Οὐ φαινόμεθα. Τί δέ;
 αὐλοποιούς ἢ αὐλητάς παραδέξει ἐς τὴν πόλιν; ἢ οὐ
 τὸ *) πολυχорδότατον καὶ αὐτὰ τὰ παναρμόνια αὐλοῦ
 τυγχάνει ὄντα μιμήματα; Δῆλα δὴ, ἢ δ' ὅς. Λύρα
 δὴ σοι, ἦν δ' ἐγώ, καὶ κιθάρα λείπεται καὶ κατὰ
 πόλιν χρήσιμα, καὶ αὖ κατ' ἀγροὺς τοῖς νομεῦσι σύριγξ
 ἂν τις εἴη. Ὡς γοῦν, ἔφη, ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει.
 Οὐδέν γε, ἦν δ' ἐγώ, καινὸν **) ποιούμεν, ὦ φίλε, κρίνον-
 τες τὸν Ἀπόλλω καὶ τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ὄργανα πρὸ
 Μαρσύου τε καὶ τῶν ἐκείνου ὀργάνων. Μὰ Δί', ἢ δ' ὅς,
 οὐ μοι φαινόμεθα. Καὶ νῆ τὸν κύνα, εἶπον, λελήθα-
 μέν γε διακαθαίροντες πάλιν, ἦν ἄρτι τρυφᾶν ἔφα-
 μεν, πόλιν. Σωφρονοῦντές γε ἡμεῖς, ἢ δ' ὅς.

11. Ἴθι δὴ, ἔφην, καὶ τὰ λοιπὰ καθαίρωμεν.
 ἐπόμενον γὰρ δὴ ταῖς ἀρμονίαις ἂν ἡμῖν εἴη τὸ περὶ ῥυθ-
 μούς, μὴ ποικίλους αὐτοὺς διώκειν, μηδὲ παντοδαπὰς
 βάσεις, ἀλλὰ βίου ῥυθμούς ἰδεῖν κοσμίῳ τε καὶ ἀν-
 δρείῳ τίνες εἰσὶν, οὓς ἰδόντα ***) τὸν πόδα τῷ τοιούτῳ
 λόγῳ ἀναγκάζειν ἔπεσθαι καὶ τὸ μέλος, ἀλλὰ μὴ λό-
 γον ποδὶ τε καὶ μέλει οἷτινες δ' ἂν εἶεν οὗτοι οἱ ῥυθμοί,
 σὸν ἔργον, ὥσπερ τὰς ἀρμονίας, φράσαι. Ἀλλὰ μὰ
 Δί', ἔφη, οὐκ ἔχω λέγειν ὅτι μὲν γὰρ τρία ἄττα ἔστιν

*) V. τοῦτο. **) V. δεινόν. ***) V. ἰδόντας.

εἶδη, ἐξ ὧν αἱ βάσεις πλέκονται, ὥσπερ ἐν τοῖς Φθόγ-
γοις τέτταρα, ὅθεν αἱ πᾶσαι ἁρμονίαι, τεθεσμένος ἂν
εἴποιμι, ποῖα δ' ὁποίου βίου μιμήματα, λέγειν οὐκ ἔχω.
Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μετὰ Δάμωνος βου-
λευσόμεθα, τίνες τε ἀνελευθερίας καὶ ὑβρεως ἢ μανίας
καὶ ἄλλης κακίας πρέπουσαι βάσεις, καὶ τίνες τοῖς
ἐναντίοις ληπτέον ῥυθμούς. οἶμαι δέ γε ἀκηκοέναι οὐ
σαφῶς ἐνόπλιόν τέ τινα ὀνομάζοντος αὐτοῦ ζύνθετον
καὶ δάκτυλον καὶ ἡρῶν γε, οὐκ οἶδα ὅπως, διακο-
σμοῦντος, καὶ ἴσον ἄνω καὶ κάτω τιθέντος, ἐς βραχύ-
τε καὶ μακρὸν γιγνόμενον· καί, ὥς ἐγῶμαι, ἱαμβον καὶ
τιν' ἄλλον τροχαῖον ὠνόμαζε, μήκη δὲ καὶ βραχύτητας
προσῆπτε· καὶ τούτων τισὶν οἶμαι τὰς ἀγωγὰς τοῦ
ποδὸς αὐτον οὐχ ἥττον ψέγειν τε καὶ ἐπαινεῖν, ἢ τοὺς
ῥυθμούς αὐτοὺς ἦτοι ζυγαμφοτέρων τί οὐ γὰρ ἐγω-
γε ἔχω λέγειν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὥσπερ εἶπον, ἐς Δά-
μωνα ἀναβεβλήσθω· διελέσθαι γάρ, οὐ σμικροῦ λόγου·
ἢ *) σὺ οἶε; Μὰ Δί', οὐκ ἔγωγε. Ἀλλὰ τόδε γε, ὅτι
τὸ τῆς εὐσχημοσύνης τε καὶ ἀσχημοσύνης τῷ εὐρύθμῳ
τε καὶ ἁρμόθμῳ ἀκολουθεῖ, δύνασαι διελέσθαι; Πῶς
δ' οὐ; Ἀλλὰ μὲν τὸ εὐρύθμὸν τε καὶ ἁρμόθμον, τὸ
μὲν τῇ καλῇ λέξει ἔπεται ὁμοιούμενον, τὸ δὲ τῇ ἐναν-
τία, καὶ τὸ εὐάρμοστον καὶ ἀνάρμοστον ὡσαύτως, εἴ-
περ ῥυθμός γε καὶ ἁρμονία λόγῳ, ὥσπερ ἄρτι ἐλέγετο,
ἀλλὰ μὴ λόγος τούτοις. Ἀλλὰ μὲν, ἦ δ' ὅς, ταῦτα
γε λόγῳ ἀκολουθητέον. Τί δ' ὁ τρόπος τῆς λέξεως, ἦν
δ' ἐγώ, καὶ ὁ λόγος; οὐ τῷ τῆς ψυχῆς ἦθει ἔπεται;
Πῶς γὰρ οὐ; Τῇ δὲ λέξει τᾶλλα; Ναί. Εὐλογία
ἄρα καὶ εὐαρμοστία καὶ εὐσχημοσύνη καὶ εὐρύθμία
εὐηθεία ἀκολουθεῖ, οὐχ ἦν ἀνοίαν οὖσαν ὑποκοριζό-
μενοι καλοῦμεν ὡς εὐήθειαν, ἀλλὰ τὴν ὡς ἀληθῶς εὖ
τε καὶ καλῶς τὸ ἦθος κατεσκευασμένην διάνοιαν. Παν-
τάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ πανταχοῦ ταῦτα
διωκτέα τοῖς νέοις, εἰ μέλλουσι τὸ αὐτῶν πράττειν;
Διωκτέα μὲν οὖν. Ἔστι δέ γε που πλήρης μὲν γρα-
† Φικὴ αὐτῶν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη δημιουργία, πλήρης 401

*) V. 7.

δὲ ὑφαντική καὶ ποικιλία καὶ οἰκοδομία, καὶ πᾶσαι αἱ ἢ τῶν ἄλλων σκευῶν ἐργασία, ἔτι δὲ ἢ τῶν σωμάτων φύσις καὶ ἢ τῶν ἄλλων φυτῶν· ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐνεστὶν εὐσχημοσύνη ἢ ἀσχημοσύνη, καὶ ἢ μὲν ἀσχημοσύνη καὶ ἀρρυθμία καὶ ἀναρμοστία κακολογίας καὶ κακοηθείας ἀδελφά, τὰ δ' ἐναντία τοῦ ἐναντίου, σώφρωνος τε καὶ ἀγαθοῦ ἡθους ἀδελφά τε καὶ μιμήματα. Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη.

12. Ἄρ' οὖν τοῖς ποιηταῖς ἡμῖν μόνον ἐπιστατέον *) καὶ προσαναγκαστέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἡθους ἐμποιεῖν τοῖς ποιήμασιν ἢ μὴ παρ' ἡμῖν ποιεῖν, ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς ἐπιστατητέον καὶ διακωλυτέον τὸ κακὴθες τοῦτο καὶ ἀκόλαστον καὶ ἀνελεύθερον καὶ ἀσχημον, μήτε ἐν εἰκόσι ζώων μήτε ἐν οἰκοδομήμασι μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενὶ δημιουργουμένῳ ἐμποιεῖν; ἢ ὁ μὴ οἷός τε ὢν οὐκ ἐατέος παρ' ἡμῖν δημιουργεῖν, ἵνα μὴ ἐν κακίας εἰκόσι τρεφόμενοι ἡμῖν οἱ φύλακες, ὥσπερ ἐν κακῇ βοτάνῃ, πολλὰ ἐκάστης ἡμέρας κατὰ σμικρὸν ἀπὸ πολλῶν δρεπόμενοί τε καὶ νεμόμενοι, ἐν τι ξυνιστάντες λανθάνωσι κακὸν μέγα ἐν τῇ αὐτῶν ψυχῇ, ἀλλ' ἐκείνους ζητητέον τοὺς δημιουργοὺς τοὺς εὐφυῶς δυναμένους ἰχνεύειν τὴν τοῦ καλοῦ τε καὶ εὐσχήμονος φύσιν, ἵν', ὥσπερ ἐν ὑγιεινῷ τόπῳ οἰκοῦντες, οἱ νέοι ὠφελῶνται ἀπὸ παντός, ὁπόθεν ἂν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καλῶν ἔργων ἢ πρὸς ὄψιν ἢ πρὸς ἀκοήν τι προσβάλῃ, ὥσπερ αὔρα φέρουσα ἀπὸ χρηστῶν τόπων ὑγίειαν, καὶ εὖθὺς ἐκ παίδων λανθάνει **) ἐς ὁμοιότητά τε καὶ φιλίαν καὶ συμφωνίαν τῷ καλῷ λόγῳ ἄγουσα. Πολὺ γὰρ ἂν, ἔφη, κάλλιστα οὕτω τρεφεῖεν. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, τούτων ἕνεκα κυριωτάτῃ ἐν μουσικῇ τροφῇ, ὅτι μάλιστα καταδύεται ἐς τὸ ἐντὸς τῆς ψυχῆς ὁ τε ῥυθμὸς καὶ ἁρμονία καὶ ἐρρώμενέστατα ἀπτεται αὐτῆς, φέρει τε ***) τὴν εὐσχημοσύνην καὶ ποιεῖ εὐσχήμονα, εἴαν τις ὀρθῶς τρεφῇ, εἰ δὲ μή, τούναντίον, καὶ ὅτι αὐτῶν παραλειπομένων καὶ μὴ καλῶς δημιουργηθέντων ἢ μὴ καλῶς φύντων ὀξύτατ' ἂν

*) V. ἐπιστατητέον. **) V. λανθάνει. ***) V. φέρονται.

αἰσθάνοιτο ὁ ἐκεῖ τραφεῖς ὡς ἔδει, καὶ ὁρθῶς δὴ δυσ-
 χεραίνων τὰ μὲν καλὰ ἐπαινοίη, καὶ χαίρων καὶ κατα-
 δεχόμενος εἰς τὴν ψυχὴν τρέφοιτ' ἂν ἀπ' αὐτῶν καὶ
 γίγνοιτο καλὸς τε καὶ γαῖθος, † τὰ δ' αἰσχροὶ ψέγοι τ' 402
 ἂν ὁρθῶς καὶ μισοῖ ἐτι νέος ὢν, πρὶν καὶ λόγον δυνα-
 τὸς εἶναι λαβεῖν, ἐλθόντος δὲ τοῦ λόγου, ἀσπάζοιτ' ἂν
 αὐτόν, γνωρίζων δι' οἰκειότητος μάλιστα ὁ οὕτω τρα-
 φεῖς; Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ἔφη, τῶν τοιούτων ἕνεκα ἐν
 μουσικῇ εἶναι ἡ τροφή. Ὡς περ ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, γραμ-
 μάτων πέρι τότε ἱκανῶς εἶχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ
 λανθάνοι *) ἡμᾶς, ὀλίγοι ὄντα, ἐν ἅπασιν, οἷς ἐστὶ
 περιφερόμενα, καὶ οὗτ' ἐν σμικρῷ οὗτ' ἐν μεγάλῳ ἡτι-
 μάζομεν αὐτά, ὡς οὐ δεοὶ αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ παντα-
 χοῦ προϋθυμούμεθα διαγιγνώσκειν, ὡς οὐ πρότερον ἐσό-
 μενοι γραμματικοί, πρὶν οὕτως ἔχοιμεν. Ἀληθῆ. Οὐκ-
 ουν καὶ εἰκόνας γραμματέων, εἴ που ἢ ἐν ὕδασιν ἢ ἐν
 κατόπτροις ἐμφαίνοντο, οὐ πρότερον γνωσόμεθα, πρὶν
 ἂν αὐτὰ γνῶμεν; ἀλλ' ἐστὶ τῆς αὐτῆς τέχνης τε καὶ
 μελέτης; Παντάπασιν μὲν οὖν. Ἀρ' οὖν, ὃ λέγω, πρὸς
 θεῶν, οὕτως οὐδὲ μουσικοὶ πρότερον ἐσόμεθα οὔτε αὐ-
 τοὶ οὔτε, οὓς φάμεν ἡμῖν παιδευτέον εἶναι, τοὺς φύλα-
 κας, πρὶν ἂν τὰ τῆς σωφροσύνης εἶδη καὶ ἀνδρείας καὶ
 ἐλευθεριότητος καὶ μεγαλοπρεπείας καὶ ὅσα τούτων
 ἀδελφὰ καὶ τὰ τούτων αὐτῶν ἐναντία, πανταχοῦ περιφε-
 ρόμενα γνωρίζωμεν καὶ ἐνόντα, ἐν οἷς ἔνεστιν, αἰσθανώ-
 μεθα καὶ αὐτὰ καὶ εἰκόνας αὐτῶν, καὶ μήτε ἐν σμι-
 κροῖς μήτε ἐν μεγάλοις ἀτιμάζωμεν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς
 οἰώμεθα τέχνης εἶναι καὶ μελέτης; Πολλὴ ἀνάγκη,
 ἔφη. Οὐκ ουν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτου ἂν συμπίπτῃ ἐν τε
 τῇ ψυχῇ καλὰ ἢ θη ἐνόντα καὶ ἐν τῷ εἶδει ὁμολογοῦν-
 τα ἐκείνοις καὶ συμφωνοῦντα, τοῦ αὐτοῦ μετέχοντα
 τύπου, τοῦτ' ἂν εἴη κάλλιστον θεῖαμα τῷ δυναμένῳ
 θεᾶσθαι; Πολύ γε. Καὶ μὴν τό γε κάλλιστον ἐρα-
 σμιώτατον. Πῶς δ' οὐ; Τῶν δὲ ὅτι μάλιστα τοιούτων
 ἀνθρώπων ὅγε μουσικὸς ἐράῃ ἂν, εἰ δὲ ἀξύμφωνος εἴη,
 οὐκ ἂν ἐράῃ. Οὐκ, εἴ γέ τι, ἔφη, κατὰ τὴν ψυχὴν

*) V. λανθάνη.

ἐλλείποι, εἰ μέντοι κατὰ τὸ σῶμα, ὑπομείνειεν ἄν, ὥστ' ἐθελειν ἀσπάζεσθαι. Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐστὶ σοὶ ἢ γέγονε παιδικὰ τοιαῦτα, καὶ ζυγχωρῶ· ἀλλὰ τότε μοι εἶπέ, σωφροσύνη καὶ ἡδονὴ ὑπερβαλλούσῃ ἐστὶ τις κοινωνία; Καὶ πῶς; ἔφη· ἢ γε ἐκφρονα ποιεῖ 403 οὐχ ἥττον ἢ λύπη; Ἀλλὰ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ; † Οὐδαμῶς. Τί δέ; ὕβρει τε καὶ ἀκολασίᾳ; Πάντων μάλιστα. Μείζω δέ τινα καὶ ὀξυτέραν ἔχεις εἰπεῖν ἡδονὴν τῆς περὶ τὰ ἀφροδίσια; Οὐκ ἔχω, ἦ δ' ὅς, οὐδέ γε μανικωτέραν. Ὁ δὲ ὀρθὸς ἔρως πέφυκε κοσμίῳ τε καὶ καλοῦ σωφρονῶς τε καὶ μουσικῶς ἐρᾶν. Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς. Οὐδὲν ἄρα προσοιστέον μανικὸν οὐδὲ ζυγγενὲς ἀκολασίας τῷ ὀρθῷ ἔρωτι. Οὐ προσοιστέον. Οὐ προσοιστέον ἄρα αὐτῷ ἡδονήν, οὐδὲ κοινωνητέον αὐτῆς ἐραστῇ τε καὶ παιδικοῖς ὀρθῶς ἐρῶσί τε καὶ ἐρωμένοις. Οὐ μέντοι, μὰ Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, προσοιστέον. Οὕτω δὴ, ὥς ἔοικε, νομοθετήσεις ἐν τῇ οἰκισομένῃ πόλει, φιλεῖν μὲν καὶ ζυνεῖναι καὶ ἀπτεσθαι, ὥσπερ ὕεος, παιδικῶν ἐραστὴν τῶν καλῶν χάριν, εἰάν πεῖθῃ, τὰ δ' ἄλλα οὕτως ὀμιλεῖν, πρὸς ὃν τις σπουδάζει *), ὅπως μηδέποτε δόξει **) μακρότερα τούτων ζυγγίγνεσθαι, εἰ δὲ μή, ψόγον ἀμουσίας καὶ ἀπειροκαλίας ὑφέζοντα. Οὕτως, ἔφη. Ἀρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ σοὶ φαίνεται τέλος ἡμῖν ἔχειν ὁ περὶ μουσικῆς λόγος; οἷ γοῦν δεῖ τελευτᾶν, τετελεύτηκε· δεῖ δὲ που τελευτᾶν τὰ μουσικὰ ἐς τὰ τοῦ καλοῦ ἐρωτικά. Σὺμφημι, ἦ δ' ὅς.

13. Μετὰ δὴ μουσικὴν γυμναστικὴν θρεπτέοι οἱ νεανῖαι. Τί μὴν; Δεῖ μὲν δὴ καὶ ταύτῃ ἀκριβῶς τρέφεσθαι ἐκ παίδων διὰ βίου· ἔχει δὲ πῶς, ὥς ἐγώμαι, ὥδε σκοπεῖ δὲ καὶ σύ. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐ φαίνεται, ὁ ἂν χρηστόν ἢ σῶμα, τοῦτο τῇ αὐτοῦ ἀρετῇ ψυχὴν ἀγαθὴν ποιεῖν, ἀλλὰ τούναντίον ψυχὴ ἀγαθὴ τῇ αὐτῆς ἀρετῇ σῶμα παρέχειν ὥς οἷόν τε βέλτιστον· σοὶ δὲ πῶς φαίνεται; Καὶ ἐμοί, ἔφη, οὕτως. Οὐκ οὖν, εἰ τὴν διάνοιαν ἱκανῶς θεραπεύσαντες, παραδοίημεν αὐτῇ τὰ περὶ τὸ σῶμα ἀκριβολογεῖσθαι, ἡμεῖς δὲ ὅσον τοὺς τύ-

*) V. σπουδάζει. **) V. δοξῇ.

πους ὑφηγησαίμεθα, ἵνα μὴ μακρολογῶμεν, ὁρῶς
 ἂν ποιήμεν; Πάνυ μὲν οὖν. Μέθης μὲν δὴ εἵπομεν
 ὅτι ἀφεκτέον αὐτοῖς· παντὶ γάρ που μᾶλλον ἐγχα-
 ρεῖ ἢ Φύλακι, μεθύσθῃντι μὴ εἰδέναι, ὅπη γῆς ἐστί.
 Γέλοιον γάρ, ἢ δ' ὅς, τὸν γε Φύλακα Φύλακος δεῖσθαι.
 Τί δὲ δὴ σίτων πέρι; ἀθληταὶ μὲν γάρ οἱ ἄνδρες τοῦ
 μεγίστου ἀγῶνος· ἢ οὐχί; Ναί. Ἄρ' οὖν ἢ τῶνδε τῶν
 ἀσκητῶν ἕξις προσήκουσ' ἂν εἴη τούτοις; Ἴσως. Ἄλλ', 404
 ἦν δ' ἐγώ, ὑπνώδης αὕτη γέ τις καὶ σφαλερὰ πρὸς
 ὑγίειαν· ἢ οὐχ ὁρᾷς, ὅτι καθεύδουσί τε τὸν βίον, καὶ
 εἰς σμικρὰ ἐκβῶσι τῆς τεταγμένης διαίτης, μεγάλα
 καὶ σφόδρα νοσοῦσιν οὗτοι οἱ ἀσκηταί; Ὀρῶ. Κομψοτέ-
 ρας δὴ *) τινος, ἦν δ' ἐγώ, ἀσκήσεως δεῖ τοῖς πολεμι-
 κοῖς ἀθληταῖς, οὓς γε, ὥσπερ κύνας, ἀγρύπνους τε
 ἀνάγκη εἶναι καὶ ὅτι μάλιστα ὅζυ ὁρᾷν καὶ ἀκρύειν,
 καὶ πολλὰς μεταβολὰς ἐν ταῖς στρατείαις **) μετα-
 βάλλοντας ὑδάτων τε καὶ τῶν ἄλλων σίτων, καὶ εἰλή-
 σεων καὶ χειμώνων, μὴ ἀκροσφαλεῖς εἶναι πρὸς ὑγίειαν.
 Φαίνεται μοι. Ἄρ' οὖν ἢ βελτίστη γυμναστική ἀδελφῇ
 τις ἂν εἴη τῆς ἀπλῆς μουσικῆς, ἣν ὀλίγον πρότερον διη-
 μεν; Πῶς λέγεις; Ἀπλῇ ποῦ καὶ ἐπιεικῆς γυμναστική
 καὶ μάλιστα ἢ τῶν περὶ τὸν πόλεμον. Πῇ δὴ; Καὶ
 παρ' Ὀμήρου, ἦν δ' ἐγώ, τά γε τοιαῦτα μάθοι ἂν τις
 οἶσθαι γάρ, ὅτι ἐπὶ στρατείας ***) ἐν ταῖς τῶν ἡρώων
 ἐστιάσεσιν οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἐστιᾶ, καὶ ταῦτα ἐπὶ
 θαλάττῃ ἐν Ἑλληνπόντῳ ὄντας, οὔτε ἐφ' ὅις κρέασιν,
 ἀλλὰ μόνον ὀπτοῖς, αἷ δὴ μάλιστα ἂν εἴη στρατιώταις
 εὐπορα· πανταχοῦ γάρ, ὥς ἔπος εἰπεῖν, αὐτῷ τῷ πυ-
 ρὶ χρῆσθαι εὐπορώτερον, ἢ ἀγγεῖα συμπεριφέρειν. Καὶ
 μάλα. Οὐδὲ μὲν ἡδυσμάτων, ὥς ἐγῶμαι, Ὀμηρος
 πώποτε ἐμνήσθη· ἢ τοῦτο μὲν καὶ οἱ ἄλλοι ἀσκηταὶ
 ἴσασιν, ὅτι τῷ μέλλοντι σώματι εὖ ἔξειν ἀφεκτέον
 τῶν τοιούτων ἀπάντων; Καὶ ὁρῶς γ', ἔφη ἴσασι τε
 καὶ ἀπέχονται. Συρακουσίαν δέ, ὦ Φίλε, τράπεζαν
 καὶ Σικελικὴν ποικιλίαν ὄψων, ὥς ἔοικας, οὐκ αἰνεῖς,
 εἴπερ σοι ταῦτα δοκεῖ ὁρῶς ἔχειν. Οὐ μοι δοκῶ. Ψέ..

*) V. δέ. **) V. στρατιῶταις. ***) V. στρατιᾶς.

γεις ἄρα καὶ Κορινθίαν *) Φίλην εἶναι ἀνδράσι μέλλου-
 σιν εὖ σώματος ἔχειν. Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκ οὐν καὶ
 Ἀττικῶν περμαίων τὰς δοκούσας εἶναι εὐπαθείας;
 Ἀνάγκη. Ὅλην γάρ, οἶμαι, τὴν τοιαύτην σίτησιν καὶ
 διαίταν τῇ μελοποιίᾳ τε καὶ ᾠδῇ τῇ ἐν παναρμοσίᾳ **)
 καὶ ἐν πᾶσι ῥυθμοῖς πεποιημένη ἀπεικάζοντες, ὁρῶς ἂν
 ἀπεικάζοιμεν. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκ οὐν ἐκεῖ μὲν ἀκολασίαν
 ἢ ποικιλίαν ἐνέτικτεν, ἐνταῦθα δὲ νόσον, ἢ δ' ἀπλότης
 κατὰ μὲν μουσικὴν ἐν ψυχαῖς σωφροσύνην, κατὰ δὲ
 γυμναστικὴν ἐν σώμασιν ὑγίειαν; Ἀληθέστατα, ἔφη.
 405 Ἀκολασίας δὲ καὶ νόσων † πληθυσουσῶν ἐν πόλει, ἄρ' οὐ
 δικαστήρια τε καὶ ἰατρεῖα πολλὰ ἀνοίγεται, καὶ δικα-
 νικὴ τε καὶ ἰατρικὴ σεμνύνονται, ὅταν δὴ καὶ ἐλεύθεροι
 πολλοὶ καὶ σφόδρα περὶ αὐτὰ σπουδάζωσι; Τί γὰρ εὐ
 μέλλει;

14. Τῆς δὲ κακῆς τε καὶ αἰσχροῦς παιδείας ἐν
 πόλει ἄρα μή τι μείζον ἔξεις λαβεῖν τεκμήριον, ἢ τὸ
 δεῖσθαι ἰατρῶν καὶ δικαστῶν ἄκρων μὴ μόνον τοὺς
 Φαύλους τε καὶ χειροτέχνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν ἐλευ-
 θέρῳ σχήματι προσποιουμένους τετράφθαι; ἢ οὐκ αἰ-
 σχρὸν δοκεῖ καὶ ἀπαιδευσίας μέγα τεκμήριον τὸ ἐπακτῶ
 παρ' ἄλλων, ὡς δεσποτῶν τε καὶ κριτῶν, τῷ δικαίῳ
 ἀναγκάζεσθαι χρῆσθαι ἀπορίᾳ ***) οἰκείων; Πάντων
 μὲν οὖν, ἔφη, αἰσχιστον. Ἡ δοκεῖ σοι, ἦν δ' ἐγώ, τού-
 του αἰσχίον εἶναι τοῦτο, ὅταν τις μὴ μόνον τὸ πολὺ τοῦ
 βίου ἐν δικαστηρίοις Φεύγων τε καὶ διώκων κατατρίβη-
 ται, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀπειροκαλίας ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ
 πείθεται καλλωπίζεσθαι, ὡς δεινὸς ὢν περὶ τὸ ἀδικεῖν
 καὶ ἱκανὸς πάσας μὲν στροφὰς στρέφεσθαι, πάσας δὲ
 διεξόδους διεξελθὼν ἀπροσφαθῆναι λυγιζόμενος †), ὥστε
 μὴ παρασχεῖν δίκας, καὶ ταῦτα σμικρῶν τε καὶ οὐ-
 δενὸς ἀξίων ἔνεκα, ἀγνοῶν, ὅσω κάλλιον καὶ ἁμεινον
 τὸ παρασκευάζειν τὸν βίον αὐτῷ μηδὲν δεῖσθαι νυστά-
 ζοντος δικαστοῦ; Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτ', ἔφη, ἐκείνου ἐτι
 αἰσχίον. Τὸ δὲ ἰατρικῆς, ἦν δ' ἐγώ, δεῖσθαι, ὅτι μὴ

*) V. Κορινθίαν κόρη Φίλην. **) V. ἐν τῇ παναρμοσίᾳ. ***) V.
 καὶ ἀπορία. †) V. λογιζόμενος.

τραυμαμάτων ἕνεκα ἢ τινῶν ἐπετείων νοσημάτων ἐπι-
 πεσόντων *), ἀλλὰ δι' ἀργίαν τε καὶ δίαιταν, οἷαν διήλ-
 θομεν, ῥευμάτων τε καὶ πνευμάτων, ὥσπερ λίμνας, ἐμ-
 πιπλαμένους φύσας τε καὶ κατάρρους νοσήμασιν ὀνό-
 ματα τίθεσθαι ἀναγκάζειν τοὺς κομψοὺς Ἀσκληπιά-
 δας, οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ; Καὶ μάλ', ἔφη **), ὥς ἀλη-
 θῶς καινὰ ταῦτα καὶ ἄτοπα νοσημάτων ὀνόματα. Οἶα,
 ἦν δ' ἐγώ, ὥς οἶμαι, οὐκ ἦν ἐπ' Ἀσκληπιοῦ τεκμαίρομαι,
 δέ, ὅτι αὐτοῦ οἱ υἱὲς ἐν Τροίᾳ Εὐρυπύλῳ τετραμένῳ ἐπ'
 οἶνον Πράμνειον ἄλφιστα πολλὰ ἐπιπασθέντα ***) καὶ
 τυρὸν ἐπιξυσθέντα, ἃ δὴ δοκεῖ φλεγματώδη εἶναι, οὐκ 406
 ἐμέμφαντο τῇ δούσῃ πιεῖν, οὐδὲ Πατρόκλῳ τῷ ἰω-
 μένῳ ἐπετίμησαν. Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, ἄτοπὸν γε τὸ
 πόμα οὕτως ἔχοντι. Οὐκ, εἰ γ' ἐννοεῖς, εἶπον, ὅτι
 τῇ παιδοαγωγικῇ τῶν νοσημάτων ταύτῃ τῇ νῦν ἰατρικῇ
 πρὸ τοῦ Ἀσκληπιάδα οὐκ ἔχρῳντο, ὥς Φασι, πρὶν
 Ἡρόδικον γενέσθαι. Ἡρόδικος γάρ, παιδοτρίβης ὢν
 καὶ νοσώδης γενόμενος, μίξας γυμναστικὴν ἰατρικῇ, ἀ-
 πέκναισε πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἑαυτόν, ἔπειτ' ἄλ-
 λους ὕστερον πολλούς. Πῇ δὴ; ἔφη. Μακρόν, ἦν δ'
 ἐγώ, τὸν θάνατον αὐτῷ ποιήσας παρακολουθῶν γάρ
 τῷ νοσήματι θανασίμῳ ὄντι, οὔτε ἰάσασθαι, οἶμαι,
 οἷός τ' ἦν ἑαυτόν, ἐν ἀσχολίᾳ τε πάντων ἰατρευόμενος
 διὰ βίου ἔζη ἀποκναιόμενος, εἴ τι τῆς εἰωθυίας διαίτης
 ἐκβαίη, δυσθανατῶν δὲ ὑπὸ σοφίας ἐς γῆρας ἀφίκετο.
 Καλὸν ἄρα τὸ γέρας, ἔφη, τῆς τέχνης ἠνέγκατο. Οἷον
 εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, τὸν μὴ εἰδότα, ὅτι Ἀσκληπιὸς οὐκ
 ἀγνοίᾳ οὐδὲ ἀπειρίᾳ τούτου τοῦ εἶδους τῆς ἰατρικῆς
 τοῖς ἐκγόνοις οὐ κατέδειξεν αὐτό, ἀλλ' εἰδώς, ὅτι πᾶ-
 σι τοῖς εὐνομουμένοις ἔργον τι ἐκάστω ἐν τῇ πόλει προσ-
 τέτακται, ὃ ἀναγκαῖον ἐργάζεσθαι, καὶ οὐδενὶ σχολὴ
 διὰ βίου κάμνειν ἰατρευόμενῳ, ὃ ἡμεῖς γελοίως ἐπὶ
 μὲν τῶν δημιουργῶν αἰσθανόμεθα, ἐπὶ δὲ τῶν πλου-
 σίων τε καὶ εὐδαιμόνων δοκούντων εἶναι οὐκ αἰσθανόμεθα.
 Πῶς; ἔφη.

15. Τέκτων, ἦν δ' ἐγώ, κάμνων ἀξιοῖ παρὰ τοῦ

*) V. περιπεσόντων. **) V. ἔφην. ***) V. ἐπιπασθέντα.

ἰατροῦ Φάρμακον πίων ἐξεμέσαι τὸ νόσημα, ἢ καὶ τῷ κα-
 θαρθεῖς ἢ καύσει ἢ τομῇ χρησάμενος ἀπηλλάχθαι, εἰ
 δὲ τις αὐτῷ μακρὰν διαίταν προστάτῃ, πιλιδία τε πε-
 ρὶ τὴν κεφαλὴν περιτιθεῖς καὶ τὰ τούτοις ἐπόμενα, τα-
 χὺ εἶπεν, ὅτι οὐ σχολὴ κάμνειν, οὐδὲ λυσιτελεῖ οὕτω
 ζῆν νοσήματι τὸν νοῦν προσέχοντα, τῆς δὲ προκειμένης
 ἐργασίας ἀμελοῦντα· καὶ μετὰ ταῦτα χαίρειν εἰπὼν
 τῷ τοιούτῳ ἰατρῷ, εἰς τὴν εἰωθυῖαν διαίταν ἐμβὰς ὑγιὲς
 γενόμενος, ζῇ τὰ ἑαυτοῦ πράττων· εἰ δὲ μὴ ἱκανὸν
 ἦ τὸ σῶμα ὑπενεγκεῖν, τελευτήσας πραγμάτων ἀπηλ-
 λάγῃ. Καὶ τῷ τοιούτῳ μὲν γ', εἶπε, δοκεῖ πρέπειν,
 οὕτω ἰατρικῇ χρῆσθαι. Ἄρ', ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἦν τι
 407 αὐτῷ ἔργον, τὸ εἰ μὴ πράττοι, οὐκ ἐλυσιτέλει ζῆν;
 Δῆλον, εἶπε. Ὁ δὲ δὴ πλούσιος, ὡς ἔφαμεν *), οὐδὲν
 ἔχει τοιοῦτον ἔργον προκείμενον, οὐ ἀναγκαζομένῳ
 ἀπέχεσθαι ἀβίωτον. Οὐκοῦν δὴ λέγεται γε. Φωκυ-
 λίδου γάρ, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ ἀκούεις, πῶς φησί, δεῖν,
 ὅταν τῷ ἤδη βίος ἦ, ἀρετὴν ἀσκεῖν. Οἶμαί γ', εἶπε,
 καὶ πρότερον. Μηδέν, εἶπον, περὶ τούτου αὐτῷ μα-
 χώμεθα, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτοὺς διδάξωμεν, πότερον μελε-
 τητέον τοῦτο τῷ πλουσίῳ καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελετῶντι
 ἢ νοσοτροφία· τεκτονικῇ μὲν γάρ καὶ ταῖς ἄλλαις
 τέχναις ἐμπόδιον τῇ προσέξει τοῦ νοῦ, τὸ δὲ Φωκυ-
 λίδου παρακέλευμα οὐδὲν ἐμποδίζει. Ναὶ μὰ τὸν
 Δία, ἦ δ' ὅς. Σχεδὸν δὲ τι πάντων μάλιστα, εἴ γε
 περαιτέρῳ γυμναστικῆς ἢ περιττῇ αὐτῇ ἐπιμέλειαι τοῦ
 σώματος· καὶ γὰρ καὶ πρὸς οἰκονομίας καὶ πρὸς στρα-
 τείας καὶ πρὸς ἐδραίους ἐν πόλει ἀρχαῖς δύσκολος· τὸ
 δὲ δὴ μέγιστον, ὅτι καὶ πρὸς μαθήσεις ἀστυνασοῦν καὶ
 ἐννοήσεις τε καὶ μελέτας πρὸς ἑαυτὸν χαλεπὴ, κε-
 φαλῆς τινὰς αἰεὶ διατάσεις καὶ ἱλίγγους ὑποπτεύουσας
 καὶ αἰτιωμένην ἐκ φιλοσοφίας ἐγγίγνεσθαι, ὥστε, ὅπῃ
 αὐτῇ, ἀρετῇ ἀσκεῖσθαι καὶ δοκιμάζεσθαι πάντα ἐμπό-
 διος· κάμνειν γὰρ οἶεσθαι ποιεῖ αἰεὶ, καὶ ὀδυνώμενον **)
 μήποτε λήγειν περὶ τοῦ σώματος. Εἰκός γ', εἶπε.

*) V. Φαμίν. **) Ficinus videtur ὀδυρόμενον legisse,
 quod haud scio an praestet.

οὐκ οὖν ταῦτα γινώσκοντα Φῶμεν καὶ Ἀσκληπιόν, τοὺς
 μὲν Φύσει τε καὶ διαίτῃ ὑγιεινῶς ἔχοντας τὰ σώμα-
 τα, νόσημα δὲ τι ἀποκεκρημένον ἴσχοντας ἐν αὐτοῖς,
 τούτοις μὲν καὶ ταύτῃ τῇ ἔξει καταδείξαι ἰατρικὴν,
 Φαρμάκοις τε καὶ τομαῖς τὰ νοσήματα ἐκβάλλον-
 τα αὐτῶν τὴν εἰωθυῖαν προστάττειν διαίταν, ἵνα μὴ
 τὰ πολιτικὰ βλάπτοντο, τὰ δ' ἔσω διὰ παντὸς νενοση-
 κότε σώματα οὐκ ἐπιχειρεῖν διαίταις κατὰ σμικρὸν
 ἀπαντλοῦντα καὶ ἐπιχέοντα μακρὸν καὶ κακὸν βίον
 ἀνθρώπῳ ποιεῖν, καὶ ἐκγονα αὐτῶν, ὡς τὸ εἶκός, ἔτε-
 ρα τοιαῦτα φυτεύειν, ἀλλὰ τὸν μὴ δυνάμενον ἐν τῇ κα-
 θεστηκυίᾳ περιόδῳ ζῆν, μὴ οἶεσθαι δεῖν θεραπεύειν, ὅς
 οὔτε αὐτῷ οὔτε πόλει λυσιτελεῖ. Πολιτικόν, ἔφη,
 λέγεις Ἀσκληπιόν. Δῆλον, ἦν δ' ἐγὼ καὶ οἱ παῖδες
 αὐτοῦ δεικνύοιεν ἄν, ὅτι τοιοῦτος ἦν ἢ οὐχ ὁρᾶς, ὡς
 καὶ ἐν Τροίᾳ ἀγαθοὶ πρὸς τὸν πότλεμον ἐφάνησαν, καὶ 408
 τῇ ἰατρικῇ, ὡς ἐγὼ λέγω, ἐχρῶντο; ἢ οὐ μέμνησαι, ὅτι
 καὶ τῷ Μενέλεω ἐκ τοῦ τραύματος, οὗ ὁ Πάνδαρος
 ἔβαλεν,

Αἶμα' ἐκμυζήσαντ' ἐπὶ τ' ἥπια Φάρμακ' ἔπασσον;
 ὅ τι δ' ἐχρῆν μετὰ τοῦτο ἢ πιεῖν ἢ φαγεῖν, οὐδὲν
 μᾶλλον ἢ τῷ Εὐρυπύλῳ προσέταττον, ὡς ἱκανῶν ὄν-
 των τῶν Φαρμάκων ἰάσασθαι ἀνδρας πρὸ τῶν τραυμά-
 των ὑγιεινοὺς τε καὶ κοσμίους ἐν διαίτῃ, καὶ εἰ τύχοιεν
 ἐν τῷ παρὰ χρεῖμα κυκεῶνα πίνοντες νοσῶδη δὲ Φύσει
 τε καὶ ἀκόλαστον οὔτε αὐτοῖς οὔτε τοῖς ἄλλοις ὦν-
 το λυσιτελεῖν ζῆν, οὐδ' ἐπὶ τούτοις τὴν τέχνην δεῖν
 εἶναι οὐδὲ θεραπευτέον αὐτούς, οὐδ' εἰ Μίδου πλου-
 σιώτεροι εἶεν. Πάνυ κομψούς, ἔφη, λέγεις Ἀσκληπιοῦ
 παῖδας.

16. Πρέπει, ἦν δ' ἐγὼ καίτοι ἀπειθοῦντές γε
 ἡμῖν οἱ τραγωδοποιοὶ τε καὶ Πίνδαρος Ἀπόλλωνος μὲν
 Φασιν Ἀσκληπιὸν εἶναι, ὑπὸ δὲ χρυσοῦ πεισθῆναι,
 πλούσιον ἀνδρα θανάσιμον ἤδη ὄντα ἰάσασθαι, ὅθεν δὴ
 καὶ κεραυνωθῆναι αὐτόν. ἡμεῖς δὲ κατὰ τὰ προειρημέ-
 να οὐ πειθόμεθα αὐτοῖς ἀμφοτέρω, ἀλλ' εἰ μὲν θεοῦ
 ἦν, οὐκ ἦν, φήσομεν, αἰσχροκερδής, εἰ δ' αἰσχροκερδής,

οὐκ ἦν Θεοῦ. Ὁρθότατά γε, ἢ δ' ὅς, ταῦτά γε, ἀλλὰ περὶ τοῦδε τί λέγεις, ὦ Σώκρατες; ἄρ' οὐκ ἀγαθούς δεῖ ἐν τῇ πόλει κεκτῆσθαι ἰατρούς; εἶεν δ' ἄν που μάλιστα τοιοῦτοι, ὅσοι πλείστους μὲν ὑγιεινούς, πλείστους δὲ νοσώδεις μετεχειρίσαντο, καὶ δικασταὶ αὐτῶς αὐτῶς οἱ παντοδαπαῖς φύσεσιν ὁμιληκότες. Καὶ μάλα, εἶπον, ἀγαθούς λέγω, ἀλλ' οἷσθα, οὓς ἡγοῦμαι τοιούτους; Ἄν εἴπῃς, ἔφη. Ἀλλὰ πειράσομαι, ἦν δ' ἐγώ, σὺ μέντοι οὐχ ὅμοιον πρᾶγμα τῷ αὐτῷ λόγῳ ἔρου. Πῶς; ἔφη. Ἰατροὶ μὲν, εἶπον, δεινότατοι ἄν γένωντο, εἰ ἐκ παίδων ἀρξάμενοι πρὸς τῷ μανθάνειν τὴν τέχνην ὥς πλείστοις τε καὶ πονηροτάτοις σώμασιν ὁμιλήσειαν, καὶ αὐτοὶ πάσας νόσους κάμοιεν, καὶ εἶεν μὴ πάννυ ὑγιεινοὶ φύσει· οὐ γάρ, οἶμαι, σῶματι σῶμα θεραπεύουσιν — οὐ γὰρ ἄν αὐτὰ ἐνεχώρει κακὰ εἶναι ποτε καὶ γενέσθαι — ἀλλὰ ψυχῇ σῶμα, ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ κακὴν γενομένην τε καὶ οὔσαν εὖ τι θεραπεύειν. Ὁρθῶς, ἔφη. Δικαστῆς δέ γε, ὦ Φίλε, ψυχῇ ψυχῆς ἀρχεῖ, ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ ἐκ νέας ἐν πονηραῖς ψυχαῖς τε-
409 θράφθαι τε καὶ ὁμιληκέναι, καὶ πάντα ἀδικήματα αὐτὴν ἡδίκηκυϊαν διεξεληλυθέναι, ὥστε ὀξέως ἀφ' αὐτῆς τεκμαίρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων ἀδικήματα, οἷον κατὰ σῶμα νόσους, ἀλλ' ἀπειρον αὐτὴν καὶ ἀκέραιον ἰδεῖ κακῶν ἢ θῶν νέαν οὔσαν γεγονέναι, εἰ μέλλει καλὴ καὶ ἀγαθὴ οὔσα κρινεῖν ὑγιῶς τὰ δίκαια. διὸ δὴ καὶ εὐήθεις, νέοι ὄντες, οἱ ἐπιεικεῖς φαίνονται καὶ εὐεξαπάτητοι ὑπὸ τῶν ἀδίκων, ἅτε οὐκ ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς. Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, σφόδρα γε αὐτὸ πάσχει. Τοιγάρτοι, ἦν δ' ἐγώ, οὐ νέον, ἀλλὰ γέροντα δεῖ τὸν ἀγαθὸν δικαστὴν εἶναι, ὁψιμαθῆ γεγονότα τῆς ἀδικίας, οἷον ἐστίν, οὐκ οἰκείαν ἐν τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἐνοῦσαν ἡσθημένον, ἀλλ' ἀλλοτρίαν ἐν ἀλλοτρίαις μεμελετηκότα ἐν πολλῷ χρόνῳ διαισθάνεσθαι, οἷον πέφυκε κακόν, ἐπιστήμη, οὐκ ἐμπειρία οἰκεία κεχρημένον. Γενναϊότατος γοῦν, ἔφη, εἴοικεν εἶναι ὁ τοιοῦτος δικαστής. Καὶ ἀγαθός γε, ἦν δ' ἐγώ, ὁ σὺ ἡρώτας· ὁ γὰρ ἔχων ψυχὴν ἀγαθὴν ἀγαθός,

ὁ δὲ δεινὸς ἐκεῖνος καὶ καχύποπτος ὁ πολλὰ αὐτὸς ἡδ-
κηκῶς καὶ πανούργος τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι, ὅ-
ταν μὲν ὁμοίοις ὁμιλῇ, δεινὸς φαίνεται ἐξευλαβούμε-
νος, πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ παραδείγματα ἀποσκοπῶν, ὅ-
ταν δὲ ἀγαθοῖς καὶ πρεσβυτέροις ἤδη πλησιάσῃ, ἀβέλ-
τερος αὖ φαίνεται, ἀπιστῶν παρὰ καιρὸν καὶ ἀγνοῶν
ὕγιες ἡθός, ἅτε οὐκ ἔχων παραδείγματα τοῦ τοιούτου.
πλεονάκεις δὲ πονηροῖς, ἢ χρηστοῖς *) ἐντυγχάνων, σο-
φώτερος ἢ ἀμαθέστερος δοκεῖ εἶναι αὐτῷ τε καὶ ἄλλοις.
Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, ἀληθῆ.

17. Οὐ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τοιοῦτον χρὴ τὸν δι-
καστὴν ζητεῖν τὸν ἀγαθόν τε καὶ σοφόν, ἀλλὰ τὸν πρό-
τερον· πονηρία μὲν γὰρ ἀρετὴν τε καὶ αὐτὴν οὐ ποτ' ἀν-
γνοίη, ἀρετὴ δέ, φύσεως παιδευομένης χρόνῳ, ἀμα
αὐτῆς τε καὶ πονηρίας ἐπιστήμην λήψεται. σοφὸς οὖν
οὗτος, ὥς μοι δοκεῖ, ἀλλ' οὐχ ὁ κακὸς γίγνεται. Καὶ
ἐμοί, ἔφη, ξυνδοκεῖ. Οὐκ οὖν καὶ ἰατρικὴν, οἷαν εἴπο-
μεν, μετὰ τῆς τοιαύτης δικαστικῆς κατὰ πόλιν νομοθε-
τήσεις, αἱ τῶν πολιτῶν σοὶ τοὺς μὲν εὐφυεῖς τὰ σώ-
ματα καὶ τὰς ψυχὰς θεραπεύσουσι, τοὺς δὲ μή, ὅσοι 410
μὲν κατὰ σῶμα τοιοῦτοι, ἀποθνήσκουσιν ἐάσουσι, τοὺς
δὲ κατὰ τὴν ψυχὴν κακοφυεῖς καὶ ἀνιάτους αὐτοὶ
ἀποκτενοῦσι; Τὸ γοῦν ἄριστον, ἔφη, αὐτοῖς τε τοῖς
πάσχουσιν καὶ τῇ πόλει οὕτω πέφανται. Οἱ δὲ δὴ νέοι,
ἦν δ' ἐγώ, δῆλον, ὅτι εὐλαβήσονται σοὶ δικαστικῆς ἐς
χρεῖαν ἰέναι, τῇ ἀπλῇ ἐκείνῃ μουσικῇ χρώμενοι, ἣν δὴ
ἔφαμεν σωφροσύνην ἐντίκτειν. Τί μὲν; ἔφη. Ἄρ' οὖν
οὐ κατὰ ταυτὰ ἴχνη ταῦτα ὁ μουσικὸς γυμναστικὴν
διώκων, εἰάν ἐθέλῃ, αἰρήσει, ὥστε μηδὲν ἰατρικῆς δεῖ-
σθαι, ὅτι μὴ ἀνάγκη; Ἐμοιγε δοκεῖ. Αὐτὰ γε μὲν
τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς πόνους πρὸς τὸ θυμοειδὲς τῆς
φύσεως βλέπων καὶ κεῖνο ἐγείρων πονήσει μᾶλλον ἢ
πρὸς ἰσχύν, οὐδ', ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἀθληταί, ῥώμης
ἐνεκα σιτία καὶ πόνους μεταχειριεῖται. Ὁρθότατα, ἢ
ὁ ὅς. Ἄρ' οὖν **), ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαῦκων, καὶ οἱ κα-
θιστάντες μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν, οὐχ, οὐ

*) V. σοφοῖς. **) V. Ἄρ' οὖν.

ἐνεκά τινες οἴονται, καθιστάσιν, ἵνα τῇ μὲν τὸ σῶμα
 θεραπεύωντο *), τῇ δὲ τὴν ψυχὴν. Ἀλλὰ τί μήν;
 ἔφη. Κινδυνεύουσιν, ἣν δ' ἐγώ, ἀμφοτέρω τῆς ψυ-
 χῆς ἐνεκά τὸ μέγιστον καθιστάναι. Πῶς δὴ; Οὐκ ἐν-
 νοεῖς, εἶπον, ὡς διατίθενται αὐτὴν τὴν διάνοιαν, οἱ ἂν
 γυμναστικῇ μὲν διὰ βίου ὁμιλήσωσι, μουσικῆς δὲ μὴ
 ἀψωνται, ἢ ὅσοι ἂν τοῦναντίον διατεθῶσι; Τίνος δέ,
 ἢ δ' ὅς, πέρι λέγεις; Ἀγριότητος τε καὶ σκληρότητος,
 καὶ αὖ μαλακίας τε καὶ ἡμερότητος, ἣν δ' ἐγώ. Ἐγω-
 γε, ἔφη, ὅτι οἱ μὲν γυμναστικῇ ἀκράτῳ χρησάμενοι
 ἀγριώτεροι τοῦ δέοντος ἀποβαίνουσιν, οἱ δὲ μουσικῇ
 μαλακώτεροι αὖ γίνονται, ἢ ὡς κάλλιον αὐτοῖς. Καὶ
 μήν, ἣν δ' ἐγώ, τό γε ἀγριον τὸ θυμοειδὲς ἂν τῆς φύ-
 σεως παρέχοιτο, καὶ ὁρθῶς μὲν τραφὲν ἀνδρεῖον ἂν
 εἴη, μᾶλλον δ' ἐπιταθὲν τοῦ δέοντος σκληρότερόν τε καὶ
 χαλεπὸν γίγνοιτ' ἂν, ὡς τὸ εἰκός. Δοκεῖ μοι, ἔφη.
 Τί δέ; τὸ ἡμερον οὐχ ἢ φιλόσοφος ἂν ἔχοι φύσις,
 καὶ μᾶλλον μὲν ἀνεθέντος αὐτοῦ, μαλακώτερον ἂν εἴη
 τοῦ δέοντος, καλῶς δὲ τραφέντος, ἡμερόν τε καὶ κό-
 σμιον; Ἔστι ταῦτα. Δεῖν δὲ γ' ἔφαμεν **) τοὺς φύλα-
 κας ἀμφοτέρω ἔχειν τούτω τῷ φύσει. Δεῖ γάρ. Οὐκ-
 ουν ἡρμόσθαι δεῖ αὐτάς πρὸς ἀλλήλας; Πῶς δ' οὐ;
 411 Καὶ τοῦ μὲν ἡρμοσμένου σώφρων τε καὶ ἀνδρεία ἢ ψυ-
 χή. Πάνυ γε. Τοῦ δὲ ἀναρμόστου δειλὴ καὶ ἀγροικος.
 Καὶ μάλα.

18. Οὐκουν, ὅταν μὲν τις μουσικῇ παρέχη κα-
 ταυλεῖν καὶ καταχεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ᾠτῶν, ὡς-
 περ διὰ χώνης, ἃς δὴ νῦν ἡμεῖς ἐλέγχομεν τὰς γλυ-
 κείας τε καὶ μαλακὰς καὶ θρηνώδεις ἀρμονίας, καὶ
 μινυρίζων τε καὶ γεγανωμένος ὑπὸ τῆς ᾠδῆς διατελῇ
 τὸν βίον ὅλον, οὗτος τὸ μὲν πρῶτον, εἴ τι θυμοειδὲς
 εἶχεν, ὡς περ σίδηρον ἐμάλαξε καὶ χρήσιμον ἐξ ἀχρή-
 στοῦ καὶ σκληροῦ ἐποίησεν, ὅταν δ' ἐπέχων μὴ ἀνίη
 ἀλλὰ κηλῇ, τὸ μετὰ τοῦτο ἥδη τήκει καὶ λείβει,
 ἕως ἂν ἐκτῆξῃ τὸν θυμὸν καὶ ἐκτέμῃ, ὡς περ νεῦρα
 ἐκ τῆς ψυχῆς, καὶ ποιήσῃ μαλθακὸν αἰχμητήν; Πά-

*) V. θεραπεύονται. **) V. δὲ γε φαμέν (γέ φαμεν).

νυ μὲν οὖν, ἔφη. Καὶ εἰάν μὲν γε, ἦν δ' ἐγώ, ἐξ ἀρ-
 χῆς φύσιν ἄθυμον λάβῃ, ταχὺ τοῦτο διεπράξατο,
 εἰάν δὲ θυμοειδῇ, ἀσθενῇ ποιήσας τὸν θυμόν, ὀξύρρο-
 πον ἀπειργάσατο, ἀπὸ σμικρῶν ταχὺ ἐρεθιζόμενόν τε
 καὶ κατασβεννύμενον· ἀκρόχολοι οὖν καὶ ὀργίλοι ἀντὶ
 θυμοειδῶν γεγέννηνται, δυσκολίας ἔμπλεω. Κομιδῇ μὲν
 οὖν. Τί δέ, ἂν αὖ γυμναστικῇ πολλὰ πονῇ καὶ εὐω-
 χῇται εὖ μάλα, μουσικῆς δὲ καὶ φιλοσοφίας μὴ ἀ-
 πτήται, οὐ πρῶτον μὲν εὖ ἴσχαν τὸ σῶμα φρο-
 νήματός τε καὶ θυμοῦ ἐμπίπλῃται, καὶ ἀνδρείότερος
 γίγνεται αὐτὸς αὐτοῦ; Καὶ μάλα γε. Τί δαί; ἐπει-
 δὲν ἄλλο μηδὲν πράττει, μηδὲ κοινωνῇ μουσικῆς μηδα-
 μῇ, οὐκ, εἴ τι καὶ ἐνῆν αὐτοῦ φιλομαθὲς ἐν τῇ ψυ-
 χῇ, ἅτε οὔτε μαθήματος γευόμενον οὐδενός, οὔτε ζη-
 τήματος οὔτε λόγου μετίσχον οὔτε τῆς ἄλλης μουσι-
 κῆς, ἀσθενὲς τε καὶ κωφὸν καὶ τυφλὸν γίγνεται, ἅτε
 οὐκ ἐγειρομένων οὐδὲ τρεφομένων οὐδὲ διακαθαίρομένων
 τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ; Οὕτως ἔχει. Μισολόγος δὲ,
 οἶμαι, ὁ τοιοῦτος γίγνεται καὶ ἄμουσος, καὶ πειθοῖ μὲν
 διὰ λόγων οὐδὲν ἐτι χρῆται, βία δὲ καὶ ἀγριότητι,
 ὥσπερ θηρίον, πρὸς πάντα διαπράττεται, καὶ ἐν ἀμα-
 θία καὶ σκαιότητι μετὰ ἀρρεθμίας τε καὶ ἀχαριστίας
 ζῇ. Παντάπασιν, ἦ δ' ὅς, οὕτως ἔχει. Ἐπὶ δὲ δύο
 ὄντε τούτω, ὥς ἔοικε, δύο τέχναι θεὸν ἐγὼ γ' ἂν τι-
 να φαίην δαδωκέναι τοῖς ἀνθρώποις, μουσικὴν τε καὶ
 γυμναστικὴν ἐπὶ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ φιλόσοφον, οὐκ
 ἐπὶ ψυχὴν καὶ σῶμα, εἰ μὴ εἴη πάρεργον, ἀλλ' ἐπ'
 ἐκεῖνο, ὅπως ἂν ἀλλήλοιν ξυναρμωσθῇτον, † ἐπιτεινομέ- 412
 νω καὶ ἀνιεμένω μέχρι τοῦ προσήκοντος. Καὶ γὰρ
 ἔοικεν, ἔφη. Τὸν κάλλιστ' ἄρα μουσικῇ γυμναστικὴν
 κεραννύντα καὶ μετριώτατα τῇ ψυχῇ προσφέροντα, τοῦ-
 τον ὀρθότατ' ἂν φαῖμεν εἶναι τελέως μουσικώτατον
 καὶ ευαρμωστότατον πολὺ μᾶλλον, ἢ τὸν τὰς χορδὰς
 ἀλλήλαις ξυνιστάντα. Εἰκότως γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες.
 Οὐκ οὐν καὶ ἐν τῇ πόλει ἡμῖν, ὦ Γλαύκων, δεήσει τοι-
 ούτου τινὸς αἰεὶ ἐπιστάτου, εἰ μέλλει ἡ πολιτεία σώζε-
 σθαι; Δεήσει μέντοι, ὥς οἶόν τέ γε μάλιστα. Οἱ μὲν

δὴ τύποι τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς οὗτοι ἂν εἶεν· χορείας γάρ τί ἂν τις διεξίοι τῶν τοιούτων, καὶ θήρας τε καὶ κυνηγέσια, καὶ γυμνικούς ἀγῶνας καὶ ἵππικούς; σχεδὸν γάρ τι δῆλα δὴ, ὅτι τούτοις ἐπόμενα δεῖ αὐτὰ εἶναι, καὶ οὐκέτι χαλεπὰ εὐρεῖν. Ἴσως, ἢ δ' ὅς, οὐ χαλεπὰ.

19. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· τὸ δὴ μετὰ τοῦτο τί ἂν ἡμῖν διαιρετέον εἴη; ἄρ' οὐκ αὐτῶν τούτων οἵτινες ἄρξουσὶ τε καὶ ἄρξονται; Τί μὴν; Οὐκουν, ὅτι μὲν πρεσβυτέρους τοὺς ἄρχοντας δεῖ εἶναι, νεωτέρους δὲ τοὺς ἀρχομένους, δῆλον; Δῆλον. Καὶ ὅτι γε τοὺς ἀρίστους αὐτῶν; Καὶ τοῦτο. Οἱ δὲ γεωργῶν ἀριστοὶ ἄρ' οὐ γεωργικώτατοι γίνονται; Ναί. Νῦν δ' ἐπειδὴ φυλάκων αὐτοὺς ἀρίστους δεῖ εἶναι, ἄρ' οὐ φυλακικωτάτους προσήκει εἶναι πόλεως; Ναί. Οὐκουν φρονίμους τε ἐς τοῦτο δεῖ ὑπάρχειν καὶ δυνατοὺς καὶ ἐτι κηδεμόνας τῆς πόλεως; Ἔστι ταῦτα. Κήδοιτο δὲ γ' ἂν τις μάλιστα τούτου, ὁ τυγχάνοι φιλῶν. Ἀνάγκη. Καὶ μὴν τοῦτό γ' ἂν μάλιστα φιλοίη, ὃ συμφέρειν ἡγοῖτο τὰ αὐτὰ καὶ ἑαυτῷ, καὶ ὅταν μάλιστα, ἐκείνου μὲν εὖ πράττοντος, οἴηται συμβαίνειν καὶ ἑαυτῷ εὖ πράττειν, εἰ δὲ μή, τούναντίον. Οὕτως, ἔφη. Ἐκλεκτέον ἄρ' ἐκ τῶν ἄλλων φυλάκων τοιούτους ἄνδρας, οἱ ἂν σκοποῦσιν ἡμῖν μάλιστα φαίνωνται παρὰ πάντα τὸν βίον, ὁ μὲν ἂν τῇ πόλει ἡγήσωνται συμφέρειν, πάσῃ προθυμία ποιεῖν, ὁ δ' ἂν μή, μηδενὶ τρόπῳ πρᾶξαι ἂν ἐθέλειν. Ἐπιτήδριοι γάρ, ἔφη. Δοκεῖ δὴ μοι τηρετέον αὐτοὺς εἶναι ἐν ἀπάσαις ταῖς ἡλικίαις, εἰ φυλακικοὶ εἰσι τούτου τοῦ δόγματος, καὶ μήτε γοητευόμενοι μήτε βιαζόμενοι ἐκβάλλουσιν ἐπιλανθανόμενοι δόξαν τὴν τοῦ ποιεῖν δεῖν, ἃ τῇ πόλει βέλτιστα. Τίνα, ἔφη, λέγεις τὴν ἐκβολήν; Ἐγώ σοι, ἔφην, ἐρῶ· φαίνεται μοι δόξα ἐξιέναι ἐκ διανοίας ἢ ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως· ἐκουσίως μὲν ἢ ψευδῆς τοῦ μεταμανθάνοντος, ἀκουσίως δὲ πᾶσα ἢ ἀληθής. Τὸ μὲν τῆς ἐκουσίου, ἔφη, μανθάνω, τὸ δὲ τῆς ἀκουσίου δέομαι μαθεῖν. Τί δέ; οὐ καὶ σὺ ἡγεῖ, ἔφην ἐγώ, τῶν μὲν ἀγαθῶν ἀκουσίως στέ-

ρεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους, τῶν δὲ κακῶν ἐκουσίως; ἢ οὐ
τὸ μὲν ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας κακόν, τὸ δὲ ἀληθεύειν
ἀγαθόν[; οὐ τὸ τὰ ὄντα δοξάζειν, ἀληθεύειν] δο-
κεῖ σοι εἶναι; Ἀλλ', ἢ δ' ὅς, ὁρθῶς λέγεις, καὶ μοι
δοκοῦσιν ἄκοντες ἀληθοῦς δόξης στερίσκεσθαι. Οὐκουν
κλαπέντες ἢ γοητευθέντες ἢ βιασθέντες τοῦτο πά-
σχουσιν; Οὐδὲν νῦν, ἔφη, μανθάνω. Τραγικῶς, ἦν
δ' ἐγώ, κινδυνεύω λέγειν· κλαπέντας μὲν γάρ τοὺς με-
ταπεισθέντας λέγω καὶ τοὺς ἐπιλανθανομένους, ὅτι τῶν
μὲν χρόνος, τῶν δὲ λόγος ἐξαιρούμενος λανθάνει· νῦν
γάρ που μανθάνεις; Ναί. Τοὺς τοίνυν βιασθέντας
λέγω, οὓς ἂν ὀδύνη τις ἢ ἀλγηδὼν μεταδοξάσαι ποιή-
σῃ. Καὶ τοῦτ', ἔφη, ἔμαθον, καὶ ὁρθῶς λέγεις. Τοὺς
γε μὴν γοητευθέντας, ὥς ἐγώμαι, καὶ σὺ φαίης εἶναι,
οἱ ἂν μεταδοξάσωσιν ἢ ὑφ' ἡδονῆς κηληθέντες, ἢ ὑπὸ
φόβου τι δείσαντες. Ἔοικε γάρ, ἢ δ' ὅς, γοητεύειν
πάντα, ὅσα ἀπατᾷ.

20. Ὁ τοίνυν ἄρτι ἔλεγον, ζητητέον, τίνες ἄρι-
στοι φύλακες τοῦ παρ' αὐτοῖς δόγματος, τοῦτο ὡς ποιη-
τέον *), ὃ ἂν τῇ πόλει δοκῶσι βέλτιστον εἶναι· τηρητέον
δὴ εὐθύς ἐκ παίδων προθεμένοις ἔργα, ἐν οἷς ἂν τις
τοῦ τοιούτου μάλιστα ἐπιλανθάνοιτο καὶ ἐξαπατῶ-
το **), καὶ τὸν μὲν μνήμονα καὶ δυσεξαπάτητον ἐγκρι-
τέον, τὸν δὲ μὴ ἀποκριτέον· ἢ γάρ; Ναί. Καὶ πόνων
γε αὖ καὶ ἀλγηδόνων ἀγῶνας αὐτοῖς δετέον, ἐν οἷς ταυ-
τὰ ταῦτα τηρητέον. Ὅρθῶς, ἔφη. Οὐκουν, ἦν δ'
ἐγώ, καὶ τρίτου εἴδους τοῦ τῆς γοητείας ἀμιλλαν
ποιητέον καὶ δεατέον, ὥσπερ τοὺς πώλους ἐπὶ τοὺς
ψόφους τε καὶ θορύβους ἄγοντες σκοπεῦσιν, εἰ φοβε-
ροί, οὕτω νέους ὄντας ἐς δείματ' ἅττα κομιστέον καὶ
ἐς ἡδονὰς αὖ μεταβλητέον, βασανίζοντας πολὺ μᾶλ-
λον ἢ χρυσὸν ἐν πυρί, εἰ δυσγοήτευτος καὶ εὐσχή-
μων ἐν πᾶσι φαίνεται, φύλαξ αὐτοῦ ὢν ἀγαθὸς καὶ
μουσικῆς, ἧς ἐμάνθανεν, εὐρυθμόν τε καὶ εὐάρμο-
στον ἑαυτὸν ἐν πᾶσι τούτοις παρέχων, οἷος δὴ ἂν ὢν

*) V. ποιητέον τοῦτο sine ὥς. **) V. ἐν οἷς ἂν τοῦ τ. μ. ἐπι-
λανθάνοιτο καὶ ἐξαπατῶντο.

καὶ ἑαυτῷ καὶ πόλει χρησιμώτατος εἴη καὶ τὸν αἰεὶ
 ἐν τε παῖσι καὶ νεανίσκοις καὶ ἐν ἀνδράσι βασιανιζόμε-
 414 νον καὶ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα †καταστατέον ἄρχοντα
 τῆς πόλεως καὶ φύλακα, καὶ τιμὰς δοτέον καὶ ζῶντι
 καὶ τελευτήσαντι, τάφῳ τε καὶ τῶν ἄλλων μνημείων
 μέγιστα γέρας λαγχάνοντα· τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον ἀποκρι-
 τέον. τοιαύτη τις, ἣν δ' ἐγώ, δοκεῖ μοι, ὦ Γλαύκων, ἡ
 ἐκλογὴ εἶναι καὶ κατὰστασις τῶν ἀρχόντων τε καὶ Φυ-
 λάκων, ὥς ἐν τύπῳ, μὴ δι' ἀκριβείας εἰρησθαι. Καὶ
 ἐμοί, ἡ δ' ὅς, οὕτω πῇ φαίνεται. Ἄρ' οὖν ὥς ἀληθῶς
 ὀρθότατον, καλεῖν τούτους μὲν φύλακας παντελεῖς τῶν
 τε ἐξωθεν πολεμίων, τῶν τε ἐντὸς φίλων, ὅπως οἱ
 μὲν μὴ βουλήσονται, οἱ δὲ μὴ δυνήσονται κακουργεῖν,
 τοὺς δὲ νέους, οὓς δὴ νῦν φύλακας ἐκαλοῦμεν, ἐπι-
 κούρους τε καὶ βοηθοὺς τοῖς τῶν ἀρχόντων δόγμασιν;
 Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη. Τίς ἂν οὖν, ἣν δ' ἐγώ, μηχανὴ
 γένοιτο τῶν ψευδῶν τῶν ἐν δέοντι γιγνομένων, ὧν δὴ
 νῦν ἐλέγομεν γενναῖόν τι εἶναι ψευδομένους πείσαι, μά-
 λιστα μὲν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας, εἰ δὲ μή, τὴν
 ἄλλην πόλιν; Ποῖόν τι; ἔφη. Μηδὲν καινόν, ἣν δ' ἐγώ,
 ἀλλὰ Φοινικικόν τι, πρότερον μὲν ἤδη πολλαχοῦ γε-
 γονός, ὥς φασιν οἱ ποιηταὶ καὶ πεπείκασιν, ἔφ' ἡ-
 μῶν δὲ οὐ γεγονός, οὐδ' οἶδα, εἰ γενόμενον ἂν, πεί-
 σαι δέ, συχνῆς πειθοῦς. Ὡς ἔοικας, ἔφη, ὀκνοῦντι
 λέγειν! Δόξω δέ σοι, ἣν δ' ἐγώ, καὶ μάλα εἰκότως
 ὀκνεῖν, ἐπειδὴν εἶπω. Λέγ', ἔφη, καὶ μὴ φοβοῦ. Λέ-
 γω δὴ, καίτοι οὐκ οἶδα, ὅποια τόλμη ἢ ποίοις λό-
 γοις χρώμενος ἐρῶ καὶ ἐπιχειρήσω πρῶτον μὲν αὐ-
 τοὺς τοὺς ἄρχοντας πείθειν καὶ τοὺς στρατιώτας, ἔπει-
 τα δὲ καὶ τὴν ἄλλην πόλιν, ὥς ἄρ', ἃ ἡμεῖς αὐτοὺς
 ἐτρέφομεν τε καὶ ἐπαιδεύομεν, ὥς περ ὀνείρατα ἐδόκουν
 ταῦτα πάντα πάσχειν τε καὶ γίγνεσθαι περὶ αὐτούς,
 ἦσαν δὲ τότε τῇ ἀληθείᾳ ὑπὸ γῆς ἐντὸς πλαττόμενοι
 καὶ τρεφόμενοι, καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἡ
 ἄλλη σκευὴ δημιουργούμενα, ἐπειδὴ δὲ παντελῶς ἐξειρ-
 γασμένοι ἦσαν, ἡ γῆ *) αὐτοὺς μήτηρ οὔσα ἀνῆκε· καὶ
 *) V. καὶ ἡ γῆ.

νῦν δεῖ ὡς περὶ μητρὸς καὶ τροφῶν τῆς χώρας, ἐν ᾗ εἰσί, βουλευέσθαι τε καὶ ἀμύνειν αὐτούς, εἴαν τις ἐπ' αὐτὴν ᾗ, καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὡς ἀδελφῶν ὄντων καὶ γηγενῶν, διανοεῖσθαι. Οὐκ ἐτός, ἔφη, πάλαι ἡσχύνου τὸ ψεῦδος λέγειν. Πάνυ, ἦν δ' ἐγώ, †εἰκότως, 415 ἀλλ' ὅμως ἀκούε καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ μύθου.

21. Ἐστὲ μὲν γάρ δὴ πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ἀδελφοί — ὥς *) φήσομεν πρὸς αὐτοὺς μυθολογοῦντες — ἀλλ' ὁ θεὸς πλάτταν, ὅσοι μὲν ὑμῶν ἱκανοὶ ἄρχειν, χρυσὸν ἐν τῇ γενέσει ζυνέμιζεν αὐτοῖς, διὸ τιμιώτατοί εἰσιν, ὅσοι δ' ἐπίκουροι, ἄργυρον, σίδηρον δὲ καὶ χαλκὸν τοῖς τε γεωργοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς. ἄτε οὖν ζυγγενεῖς ὄντες πάντες, τὸ μὲν πολὺ ὁμοίους ἀν' ὑμῖν αὐτοῖς γεννῶτε, ἐστὶ δ' ὅτε ἐκ χρυσοῦ γένηται αὖ ἀργυροῦ καὶ ἐκ ἀργύρου χρυσοῦν ἐκγονον, καὶ τὰλλα πάντα οὕτως ἐκ ἀλλήλων. τοῖς οὖν ἀρχουσι καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα παραγγέλλει ὁ θεός, ὅπως μηδενὸς οὕτω φύλακες ἀγαθοὶ ἔσονται μηδ' οὕτω σφόδρα φυλάξουσιν μηδὲν ὡς τοὺς ἐκγόνους, ὅ τι αὐτοῖς τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς παραμέμικται, καὶ εἴαν τε σφέτερος ἐκγονος ὑπόχαλκος ἢ ὑποσίδηρος γένηται, μηδενὶ τρόπῳ κατελεήσουσιν, ἀλλὰ τὴν τῇ φύσει προσήκουσαν τιμὴν ἀποδόντες, ὥσουσιν ἐς δημιουργοὺς ἢ ἐς γεωγούς, καὶ ἀν' αὐτὸ ἐκ τούτων τις ὑπόχρυσος ἢ ὑπάργυρος Φυῆ, τιμήσαντες ἀνάξουσιν τοὺς μὲν ἐς φυλακὴν, τοὺς δὲ ἐς ἐπικουρίαν, ὡς χρησμοῦ ὄντος, τότε τὴν πόλιν διαφθαρεῖναι, ὅταν αὐτὴν ὁ σίδηρος ἢ ὁ χαλκὸς φυλάξῃ. Τούτων οὖν τὸν μῦθον, ὅπως ἀν' πεισθεῖεν, ἔχεις τινὰ μηχανήν; Οὐδαμῶς, ἔφη, ὅπως γ' ἀν' αὐτοὶ οὗτοι ὅπως μὲντ' ἀν' οἱ τούτων ὕψι καὶ οἱ ἐπειτα οἱ τ' ἄλλοι ἀνθρώποι οἱ ὕστερον. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ, εὖ ἀν' ἔχοι πρὸς τὸ μᾶλλον αὐτοὺς τῆς πόλεως τε καὶ ἀλλήλων κήδεσθαι. Σχεδὸν γάρ τι μανθάνω, ὃ λέγεις. Καὶ τοῦτο μὲν δὴ ἔξει, ὅπῃ ἀν' αὐτὸ ἡ φήμη ἀγάγῃ· ἡμεῖς δὲ τούτους τοὺς **) γηγενεῖς ὀπλίσαντες, προάγωμεν ἡγουμένων τῶν ἀρχόντων· ἐλθόντες δὲ θεα-

*) V. ὡς φήσομεν. **) V. abest τοὺς.

σάσθων, τῆς πόλεως ὅπου κάλλιστον στρατοπεδεύσασθαι, ὅθεν τοὺς τε ἔνδον μάλιστα ἂν κατέχοιεν, εἴ τις μὴ ἐθέλοι *) τοῖς νόμοις πείθεσθαι, τοὺς τε ἔξωθεν ἀπαμύνοιεν, εἰ πολέμιος ὥσπερ λύκος ἐπὶ ποίμνην τις ἰοί στρατοπεδευσάμενοι δὲ θύσαντες, οἷς χρεή, εὐνάς ποιησάσθων· ἢ πῶς; Οὕτως, ἔφη. Οὐκουν τοιαύτας, οἷας χειμῶνός τε στέγειν καὶ θέρους ἱκανὰς εἶναι; Πῶς γὰρ οὐχί; οἰκήσεις γάρ, ἔφη, δοκεῖς μοι λέγειν. Ναί, ἦν δ' ἐγώ, στρατιωτικὰς γε, ἀλλ' οὐ χρηματιστικὰς.
 416 † Πῶς, ἔφη, αὖ τοῦτο λέγεις διαφέρειν ἐκείνου; Ἐγώ σοι, ἦν δ' ἐγώ, πειράσομαι εἰπεῖν.

22. Δεινότατον γάρ που πάντων καὶ αἰσχιστον ποιμέσι, τοιούτους γε καὶ οὕτω τρέφειν κύνας ἐπικούρους ποιμνίων, ὥστε ὑπὸ ἀκολασίας ἢ λιμοῦ ἢ τινος ἄλλου κακοῦ ἐθους αὐτοὺς τοὺς κύνας ἐπιχειρῆσαι τοῖς προβάτοις κακουργεῖν, καὶ ἀντὶ κυνῶν λύκοις ὁμοιωθῆναι. Δεινόν, ἢ δ' ὅς, πῶς δ' οὐ; Οὐκουν φυλακτέον παντὶ τρόπῳ, μὴ τοιούτῳ τι **) ἡμῖν οἱ ἐπικούροι ποιήσωσι πρὸς τοὺς πολίτας, ἐπειδὴ ***) αὐτῶν κρείττους εἰσὶ, καὶ ἀντὶ συμμάχων εὐμενῶν δεσπόταις ἀγρίοις ἀφομοιωθῶσι; Φυλακτέον, ἔφη. Οὐκουν τὴν μεγίστην τῆς εὐλαβείας παρεσκευασμένοι ἂν εἴμεν ****), εἰ τῷ ὄντι καλῶς πεπαιδευμένοι εἰσὶν; Ἀλλὰ μὴν εἰσὶ γ', ἔφη. Καὶ ἐγὼ γ' εἶπον· τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον διισχυρίζεσθαι, ὦ φίλε Γλαύκων, ὃ μέντοι ἄρτι ἐλέγομεν, ἄξιον, ὅτι δεῖ αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας, ἥτις ποτέ ἐστίν, εἰ μέλλουσι τὸ μέγιστον ἔχειν πρὸς τὸ *****) ἡμεροὶ εἶναι αὐτοῖς τε καὶ τοῖς φυλαττομένοις ὑπ' αὐτῶν. Καὶ ὀρθῶς γε, ἢ δ' ὅς. Πρὸς τοίνυν τῇ παιδείᾳ ταύτῃ, φαίη ἂν τις νοῦν ἔχων, δεῖν καὶ τὰς οἰκήσεις καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν τοιαύτην αὐτοῖς παρεσκευάσθαι, ἥτις μήτε τοὺς φύλακας ὥς ἀρίστους εἶναι παύσοι *****) αὐτούς, κακουργεῖν τε μὴ ἐπαροίη †) περὶ τοὺς ἄλλους πολίτας. Καὶ ἀληθῶς γε φήσει. Ὅρα δὴ, εἶπον ἐγώ, εἰ τοιόνδε

*) V. ἐθέλει. **) V. τοιούτον, omisso τί. ***) V. ἐπειδάν.
 ****) V. εἶεν. *****) V. τῷ. *****) V. παῖση. †) V. ἐπαροίη.

τινὰ τρόπον δεῖ αὐτοὺς ζῆν τε καὶ οἰκεῖν, εἰ μέλλουσι
 τοιοῦτοι ἔσεσθαι. πρῶτον μὲν οὐσίαν κεκτημένον μηδε-
 μίαν μηδένα ἰδίαν, ἂν μὴ πᾶσα ἀνάγκη· ἔπειτα οἴκησιν
 καὶ ταμιεῖον μηδενὶ εἶναι μηδὲν τοιοῦτον, ἐς ὃ οὐ πᾶς ὁ
 βουλόμενος ἔξεισι· τὰ δ' ἐπιτήδεια, ὅσων δέονται ἄνδρες
 ἀθληταὶ πολέμου σώφρονές τε καὶ ἀνδρεῖοι, ταξαμένους
 παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν δέχεσθαι μισθὸν τῆς φυλακῆς
 τοσοῦτον, ὅσον μήτε περιεῖναι αὐτοῖς ἐς τὸν ἐνιαυτὸν
 μήτε ἐνδεῖν· φοιτῶντας δὲ ἐς ξυσσίτια, ὥσπερ ἐστρατο-
 πεδευμένους, κοινῇ ζῆν· χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον εἰπεῖν
 αὐτοῖς, ὅτι θεῖον παρὰ θεῶν αἰεὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἔχουσι
 καὶ οὐδὲν προσδέονται τοῦ ἀνθρωπείου, οὐδὲ ὅσια, τὴν
 ἐκείνου κτήσιν τῇ τοῦ θνητοῦ χρυσοῦ κτήσει συμμιγνύ-
 ντας μισαίνειν, διότι πολλὰ καὶ ἀνόσια περὶ τὸ τῶν πολ-
 λῶν*) νόμισμα γέγονε, τὸ παρ' ἐκείνοις δὲ ἀκήρατον,
 ἀλλὰ μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει μεταχειρίζεσθαι
 καὶ ἄπτεσθαι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, οὐ θέμις, οὐδ' ὑπὸ
 τὸν αὐτὸν ὄροφον ἵεναι οὐδὲ περιάψασθαι οὐδὲ πίνειν ἐξ
 ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, καὶ οὕτω μὲν σώζονται τ'**) ἂν καὶ
 σώζοιεν τὴν πόλιν· ὅποτε δ' αὐτοὶ γῆν τε ἰδίαν καὶ οἰκίας
 καὶ νομίσματα κτήσονται, οἰκονόμοι μὲν καὶ γεωργοὶ
 ἀντὶ φυλάκων ἔσονται, δεσπότες δ' ἐχθροὶ ἀντὶ συμμά-
 χων τῶν ἄλλων πολιτῶν γενήσονται· μισοῦντες δὲ δὴ καὶ
 μισούμενοι, καὶ ἐπιβουλεύοντες καὶ ἐπιβουλεύομενοι
 διάξουσι πᾶντα τὸν βίον, πολὺ πλεῖον***) καὶ μάλ-
 λον δεδιότες τοὺς ἐνδόν ἢ τοὺς ἐξωθεν πολεμίους, θέου-
 ντες ἤδη τότε ἐγγύτατα ὀλέθρου αὐτοὶ τε καὶ ἡ ἄλλη
 πόλις. τούτων οὖν πάντων ἕνεκα, ἣν δ' ἐγώ, φῶμεν αὐ-
 τῶν δεῖν κατεσκευάσθαι τοὺς φύλακας οἰκήσεως τε περὶ
 καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ταῦτα νομοθετήσομεν· ἢ μή; Πάνυ
 γε, ἢ δ' ὅς ὁ Γλαύκων.

*) V. παρὰ τῶν π. **) V. σώζονται ἂν. ***) V. πλείω.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Διάλογος τέταρτος.

419

1.

Καὶ ὁ Ἀδείμαντος ὑπολαβὼν, Τί οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀπολογήσῃ, εἰάν τις σε φῇ μὴ πάνυ τι εὐδαίμονας ποιεῖν τούτους τοὺς ἄνδρας, καὶ ταῦτα δι' ἑαυτούς, ὧν ἐστὶ μὲν ἡ πόλις τῇ ἀληθείᾳ, οἱ δὲ μηδὲν ἀπολαύουσιν ἀγαθὸν τῆς πόλεως, οἷον οἱ ἄλλοι, ἀγροῦς τε κεκτημένοι καὶ οἰκίας οἰκοδομούμενοι καλὰς καὶ μεγάλας, καὶ ταύταις πρέπουσαν κατασκευὴν ἰσχύμενοι, καὶ θυσίας θεοῖς ἰδίας θύοντες καὶ ξενοδοκοῦντες καὶ δὴ καὶ, ἃ νῦν δὴ σὺ ἔλεγες, χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον κεκτημένοι καὶ πάντα, ὅσα νομίζεται τοῖς μέλλουσι μακαρίοις εἶναι, ἀλλ' ἀτεχνῶς, φαίη ἂν, ὥς περ ἐπίκουροι μισθωτοὶ ἐν τῇ πόλει φαίνονται† καθεῖσθαι *), οὐδὲν ἄλλο ἢ φρεσυοῦντες. Ναί, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταῦτά γε ἐπισίτιοι καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις λαμβάνοντες, ὥς περ οἱ ἄλλοι, ὥστε οὐδ', ἂν ἀποδημῆσαι βούλωνται ἰδίᾳ, ἐξέσται αὐτοῖς, οὐδὲ ἐταίραις **) δίδοναι οὐδ' ἀναλίσκειν, ἂν πη βούλωνται, ἄλλοσε, οἷα δὴ οἱ εὐδαίμονες δοκοῦντες εἶναι ἀναλίσκουσι. ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα συχνὰ τῆς κατηγορίας ἀπολείπεις. Ἀλλ', ἦ δ' ὅς, ἔστω καὶ ταῦτα κατηγορημένα. Τί οὖν δὴ ἀπολογησόμεθα, φῆς; Ναί. Τὸν αὐτὸν οἶμον, ἦν δ' ἐγώ, πορευόμενοι εὐρήσομεν, ὥς ἐγῶμαι. ἃ λεκτέα ἐροῦμεν γάρ, ὅτι θαυμαστὸν μὲν οὐδὲν ἂν εἴη, εἰ καὶ οὗτοι οὕτως εὐδαιμονέστατοί εἰσιν· οὐ μὴν πρὸς τοῦτο βλέποντες τὴν πόλιν οἰκίζομεν, ὅπως ἐν τι ἡμῖν ἔθνος ἔσται.

*) V. κεκτῆσθαι. **) V. ἄλλοις, Cod. Venet. et Reg. vero ἑτέροις.

διαφερόντως εὐδαιμον, ἀλλ' ὅπως ὅτι μάλιστα ὅλη ἡ πόλις· ὥηθμεν γάρ ἐν τῇ τοιαύτῃ μάλιστα ἂν εὐρεῖν δικαιοσύνην καὶ αὐτὴ ἐν τῇ κακίστῃ οἰκουμένῃ ἀδικίαν, κατιδόντες δὲ κρῖναι ἂν, ὃ πάλαι ζητοῦμεν. νῦν μὲν οὖν, ὡς οἰόμεθα, τὴν εὐδαιμόνα πλάττομεν, οὐκ ἀπολαβόντες ὀλίγους ἐν αὐτῇ τοιούτους τινὰς θέντες, ἀλλ' ὅλην, αὐτίκα δὲ τὴν ἐναντίαν σκεψόμεθα. ὥσπερ οὖν ἂν, εἰ ἡμᾶς ἀνδριάντας γράφοντας προσελθὼν ἂν τις ἐψεγε λέγων ὅτι, „ οὐ τοῖς καλλίστοις τοῦ ζώου τὰ κάλιστα φάρμακα προστίθεμεν· οἱ γὰρ ὀφθαλμοί, κάλλιστον ὄν, οὐκ ὀστρεῖῳ ἐναληλιμμένοι εἰσιν *), ἀλλὰ μέλανι μετρίως ἂν ἐδοκοῦμεν πρὸς αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι λέγοντες· ὦ θαυμάσιε, μὴ οἶου δεῖν ἡμᾶς οὕτω καλοὺς ὀφθαλμοὺς γράφειν, ὥστε μὴδὲ ὀφθαλμοὺς φαίνεσθαι, μὴδ' αὖ τ' ἄλλα μέρη, ἀλλ' ἄθρει, εἰ τὰ προσήκοντα ἐκάστοις ἀποδιδόντες τὸ ὅλον καλὸν ποιοῦμεν — καὶ δὴ καὶ νῦν μὴ ἀνάγκασζε ἡμᾶς τοιαύτην εὐδαιμονίαν τοῖς φύλαξι προσάπτειν, ἢ ἐκείνους πᾶν μᾶλλον ἀπεργάσεται ἢ φύλακας. ἐπιστάμεθα **) γὰρ καὶ τοὺς γεωργοὺς ξυστίδας ἀμφιέσαντες καὶ χρυσὸν περιθέντες πρὸς ἡδονὴν ἐργάζεσθαι κελεύειν τὴν γῆν, καὶ τοὺς κεραμέας κατακλίναντες ἐπιδέξια ***) πρὸς τὸ πῦρ διαπίνοντάς τε καὶ εὐωχουμένους τὸν τροχὸν παραθεμένους, ὅσον ἂν ἐπιθυμήσωσι, κεραμεύειν, καὶ τοὺς ἄλλους πάντας τοιούτῳ τρόπῳ μακαρίους ποιεῖν, ἵνα δὴ ὅλη ἡ πόλις εὐδαιμονῇ· ἀλλ' ἡμᾶς μὴ οὕτω νουθέτει, ὥς, ἂν σοι πειθώμεθα, οὔτε ὁ γεωργὸς γεωργὸς ἔσται οὔτε ὁ κεραμεὺς †κεραμεὺς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὐδὲν ἔχων σχῆμα, ἐξ ὧν 421 πόλις γίγνεται. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐλαττων λόγος· νευρορῥάφοι γὰρ φαῦλοι γενομένοι καὶ διαφθαρέντες καὶ προσποιησάμενοι εἶναι, μὴ ὄντες, πόλει οὐδὲν δεινόν, φύλακες δὲ νόμων τε καὶ πόλεως μὴ ὄντες, ἀλλὰ δοκοῦντες, ὁρᾷς δὴ, ὅτι πᾶσαν ἀρετὴν πόλιν ἀπολλύουσι καὶ αὐτὴ ****) τοῦ εὖ οἰκεῖν καὶ εὐδαιμονεῖν μόνοι τὸν καιρὸν

*) V. εἶεν.
μονοίη.
cet.

**) V. Legendum forsitan ἡπιστάμεθα — εὐδαι-

***) V. ἐπὶ δεξιᾷ.

****) V. ἀπολλύουσι, ἂν τοῦ

ἔχουσιν *). εἰ μὲν οὖν **) ἡμεῖς μὲν Φύλακας ὡς ἀλη-
θῶς ποιούμεν, ἡκιστα κακούργους τῆς πόλεως, ὁ δ'
ἐκεῖνο λέγων, γεωργούς τινάς ὥσπερ ***) ἐν πανηγύ-
ρει, ἀλλ' οὐκ ἐν πόλει, ἐστιάτορας καὶ εὐδαιμόνας,
ἄλλο ἂν τι ἢ πόλιν λέγοι. σκεπτέον οὖν, πότερον
πρὸς τοῦτο βλέποντες τοὺς Φύλακας καθιστῶμεν, ὅ-
πως ὅτι πλείστη αὐτοῖς εὐδαιμονία ἐγγενήσεται, ἢ
τοῦτο μὲν ἐς τὴν πόλιν ὅλην βλέποντας θεατέον, εἰ
ἐκείνη ἐγγίγνεται, τοὺς δ' ἐπικούρους τούτους καὶ τοὺς
Φύλακας ἐκεῖνο ἀναγκαστέον ποιεῖν καὶ πειστέον, ὅ-
πως ὅτι ἀριστοὶ δημιουργοὶ τοῦ ἑαυτῶν ****) ἔργου
ἔσονται, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὡσαύτως, καὶ οὐ-
τω συμπασης τῆς πόλεως αὐξανομένης καὶ καλῶς οἰκίζο-
μένης εἰστέον, ὅπως ἐκάστοις τοῖς ἔθνεσιν ἢ φύσιν ἀπο-
δίδωσι τῷ μεταλαμβάνειν εὐδαιμονίας.

2. Ἄλλ', ἢ δ' ὅς, καλῶς μοι δοκεῖς λέγειν. Ἄρ'
οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ τούτου ἀδελφὸν δόξω σοι με-
τρίως λέγειν; Τί μάλιστα; Τοὺς ἄλλους αὐτὸν δημιουρ-
γοὺς σκόπει, εἰ τάδε διαφθείρει, ὥστε καὶ κακοὺς
γίγνεσθαι. Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα; Πλοῦτος, ἦν δ' ἐγώ,
καὶ πενία. Πῶς δὴ; Ὡδε· πλουτήσας χυτρεὺς δο-
κεῖ σοι ἔτι θελήσειν ἐπιμέλεσθαι τῆς τέχνης; Οὐδα-
μῶς, ἔφη. Ἀργὸς δὲ καὶ ἀμελής γειήσεται μᾶλλον
αὐτὸς αὐτοῦ. Πολύ γε. Οὐκ οὖν κακίων χυτρεὺς
γίγνεται; Καὶ τοῦτο, ἔφη, πολύ. Καὶ μὴν καὶ ὅρ-
γανά γε μὴ ἔχων παρέχεσθαι ὑπὸ πενίας ἢ τι ἄλλο
τῶν ἐς τὴν τέχνην, τὰ τε ἔργα πονηρότερα ἐργάζεται,
καὶ τοὺς ὑέας ἢ ἄλλους, οὓς ἂν διδάξῃ, χείρους δη-
μιουργοὺς διδάσκεται. Πῶς δ' οὐ; Ὑπ' ἀμφοτέρων
δὴ, πενίας τε καὶ πλουτου, χείρω μὲν τὰ τῶν τε-
χνῶν ἔργα, χείρους δὲ αὐτοί. Φαίνεται. Ἔτερα δὴ,
ὡς ἔοικε, τοῖς Φύλαξιν εὐρήκαμεν, ἃ παντὶ τρόπῳ
φυλακτέον, ὅπως μὴ ποτε αὐτοὺς λήσῃ †) ἐς τὴν πόλιν
παραδύντα. Τὰ ποῖα ταῦτα; Πλοῦτός τε, ἦν δ' ἐγώ,

*) V. ἔχουσιν. **) Ni fallor, pristina scriptura erat :
εἰπομεν (dictum volumus) οὖν, ἡμεῖς μ. κτλ. ***) V.
καὶ ὥσπερ. ****) V. ἑαυτοῦ. †) V. λήσῃ.

καὶ πενία, τὼς τοῦ μὲν τρυφὴν τε καὶ ἀργίαν καὶ νεω- 422
 τερισμόν ἐμποιοῦντος, τοῦ δὲ ἀνελευθερίαν καὶ κακοεργίαν πρὸς τῷ νεωτερισμῷ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη τό-
 δε μέντοι, ὧς Σώκρατες, σκόπει, πῶς ἡμῖν ἡ πόλις
 οἷα τ' ἔσται πολεμεῖν, ἐπειδὴν χρήματα μὴ κεκτη-
 μένη ἢ, ἄλλως τε καὶ πρὸς μεγάλην τε καὶ πλουσίαν
 ἀναγκασθῇ πολεμεῖν. Δῆλον, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι πρὸς μὲν
 μίαν χαλεπωτέρον, πρὸς δὲ δύο τοιαύτας ῥᾶον. Πῶς
 εἶπες; ἢ δ' ὅς. Πρῶτον μὲν που, εἶπον, εἰάν δέη μά-
 χεσθαι, ἄρ' οὐ πλουσίοις ἀνδράσι μαχοῦνται αὐτοὶ
 ὄντες πολέμου ἀθληταί; Ναὶ τοῦτό γε, ἔφη. Τί
 οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὧς Ἀδείμαντε; εἰς πύκτης, ὡς οἷόν
 τε κάλλιστα ἐπὶ τοῦτο *) παρεσκευασμένος, δυοῖν μὴ
 πύκταιν, πλουσίον δὲ καὶ πύονον, οὐκ ἂν δοκεῖ **) σοι
 ῥαδίως μάχεσθαι; Οὐκ ἂν ἴσως, ἔφη, ἅμα γε. Οὐδ'
 εἰ ἐξεῖη, ἦν δ' ἐγώ, ὑποφεύγοντι, τὸν πρότερον αἰεὶ
 προσφερόμενον ἀναστρέφοντα κρούειν, καὶ τοῦτο ποιῶν
 πολλάκις ἐν ἡλίῳ τε καὶ πνίγει, ἄρα γε οὐ καὶ πλεί-
 ους χειρώσασθαι ἂν τοιούτους ὁ τοιοῦτος; Ἀμέλει, ἔφη,
 οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστόν. Ἀλλ' οὐκ οἶει πυκτικῆς
 πλέον μετέχειν τοὺς πλουσίους ἐπιστήμη τε καὶ ἐμπει-
 ρία, ἢ πολεμικῆς; Ἐγώ, ἔφη. Ῥαδίως ἄρα ἡμῖν
 οἱ ἀθληταὶ ἐκ τῶν εἰκότων διπλασίοις τε καὶ τριπλα-
 σίοις αὐτῶν μαχοῦνται. Ξυγχωρήσομαί σοι, ἔφη δο-
 κεῖς γὰρ μοι ὁρθῶς λέγειν. Τί δ', ἂν πρεσβεῖαν
 πέμψαντες ἐς τὴν ἐτέραν πόλιν τάληθ' εἰπῶσιν ὅτι
 „ἡμεῖς μὲν οὐδὲν χρυσίῳ οὐδ' ἀργυρίῳ χρώμεθα, οὐδ'
 ἡμῖν θέμις, ὑμῖν δὲ συμπολεμήσαντες οὖν μεθ' ἡμῶν,
 ἔχετε τὰ τῶν ἐτέρων“ οἶει τινὰς ἀκούσαντας ταῦτα
 αἰρήσασθαι ***) κυσὶ πολεμεῖν στερεοῖς τε καὶ ἰσχυροῖς
 μάλλον, ἢ μετὰ κυνῶν προβάτοις πίσσι τε καὶ ἀπαλοῖς;
 Οὐ μοι δοκεῖ ἀλλ' εἰάν ἐςμίαν, ἔφη, πόλιν ξυναθροι-
 σθῇ τὰ τῶν ἄλλων χρήματα, ὅρα μὴ κίνδυνον φέρῃ
 τῇ μὴ πλουτούσῃ. Εὐδαίμων εἶ, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οἶει
 ἄξιον εἶναι, ἄλλην τινα προσειπεῖν πόλιν ἢ τὴν τοι-
 αύτην, οἷαν ἡμεῖς κατεσκευάζομεν. Ἀλλὰ τί μήν;

*) V. τούτω. **) V. δοκῇ. ***) V. αἰρήσεσθαι.

ἔφη. Μειζόνως, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ προσαγορεύειν τὰς
 ἄλλας· ἐκάστη γὰρ αὐτῶν πόλεις εἰσὶ πάμπολλαι,
 ἀλλ' οὐ πόλεις, τὸ τῶν παιζόντων· δύο μὲν γὰρ καὶ ὅπη-
 οῦν εἶεν πολεμία ἀλλήλαιν, ἡ μὲν πενήτων, ἡ δὲ πλου-
 423 σίων, τούτων δ' ἓν ἑκατέρω πάνυ πολλαί, αἷς εἰάν μὲν
 ὡς μιᾷ προσφέρῃ, παντὸς ἂν ἀμάρτοις, εἰάν δὲ ὡς πολ-
 λαῖς, δίδους τὰ τῶν ἐτέρων ταῖς ἐτέραις χρήματά τε
 καὶ δυνάμεις ἢ καὶ αὐτοὺς. Συμμάχοις μὲν αἰεὶ πολ-
 λοῖς χρήσει, πολεμίοις δ' ὀλίγοις· καὶ ἕως *) ἂν ἡ πόλις
 σοι οἰκῇ σωφρόνως, ὡς ἄρτι ἐτάχθη, μεγίστη ἔσται,
 οὐ τῷ δοκεῖν **) λέγω, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς μεγίστη, καὶ
 εἰάν μόνον ἢ χιλίων τῶν προπολεμούντων. οὕτω γὰρ
 μεγάλην πόλιν μίαν οὐ ῥαδίως οὐτ' ἐν Ἑλλησιν οὔτε ἐν
 βαρβάροις εὖρήσεις, δοκούσας δὲ πολλὰς καὶ πολλα-
 πλασίας τῆς τηλικαύτης· ἢ ἄλλως οἶει; Οὐ μὰ τὸν
 Δί', ἔφη.

3. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτος ἂν εἴη κάλλιστος
 ὁρος τοῖς ἡμετέροις ἄρχουσιν, ὅσῃν δὲ τὸ μέγεθος τὴν
 πόλιν ποιῆσθαι, καὶ ἡλίκη οὕση ὅσῃν χώραν ἀφορι-
 σαμένους, τὴν ἄλλην χαίρειν εἶναι ***); Τίς, ἔφη, ὁ-
 ρος; Οἶμαι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τόνδε· μέχρι οὗ ἂν ἐθέλοι
 αὐξανομένη εἶναι μία, μέχρι τούτου αὖξεν, πέρα δὲ
 μή. Καὶ καλῶς γ', ἔφη. Οὐκουν καὶ τοῦτο αὖ ἄλ-
 λο πρόσταγμα τοῖς φύλαξι προστάξομεν, φυλάττειν
 παντὶ τρόπῳ, ὅπως μήτε σμικρὰ ἡ πόλις ἔσται μήτε
 μεγάλη δοκούσα, ἀλλὰ τις ἱκανὴ καὶ μία; Καὶ φαῦ-
 λόν γ', ἔφη, ἴσως αὐτοῖς προστάξομεν. Καὶ τούτου
 γε, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι φαυλότερον τόδε, οὐ καὶ ἐν τῷ πρό-
 σθεν ἐπεμνήσθημεν λέγοντες, ὡς δεοί, εἰάν τε τῶν φυ-
 λάκων τις φαῦλος ἐκγονος γένηται, εἰς τοὺς ἄλλους
 αὐτὸν ἀποπέμπεσθαι, εἰάν τ' ἐκ τῶν ἄλλων σπου-
 δαῖος, εἰς τοὺς φύλακας· τοῦτο δ' ἐβούλετο δηλοῦν,
 ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας, πρὸς ὃ τις πέφυκε,
 πρὸς τοῦτο ἕνα πρὸς ἓν ἑκαστον ἔργον δεῖ κομίζειν,
 ὅπως ἂν ἐν τῷ αὐτοῦ ἐπιτηδεύων ἑκαστος μὴ πολλοί,
 ἀλλ' εἷς γίγνηται, καὶ οὕτω δὴ ζύμπασα ἡ πόλις μία
 *) V. ὡς. **) V. εὐδοκίμειν. ***) V. χαίρειν sine εἶν.

φύηται, ἀλλὰ μὴ πολλάί. Ἔστι γάρ, ἔφη, τοῦτο
ἐκείνου σμικρότερον. Οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ γαθὲ Ἀδεί-
μαντε, ὡς δόξειεν ἂν τις, ταῦτα πολλά καὶ μεγά-
λα αὐτοῖς προστάττομεν, ἀλλὰ πάντα φαῦλα, εἰάν
τὸ λεγόμενον ἐν μέγα φυλάττωσι, μᾶλλον δὲ ἀντὶ
μεγάλου ἱκανόν. Τί τοῦτο; ἔφη. Τὴν παιδείαν, ἦν
δ' ἐγώ, καὶ τροφήν· εἰάν γάρ εὖ παιδευόμενοι μέτριοι
ἄνδρες γίγνωνται, πάντα ταῦτα ῥαδίως διόψονται καὶ
ἄλλα· γε, ὅσα νῦν ἡμεῖς παραλείπομεν, τὴν τε τῶν
γυναικῶν κτῆσιν καὶ γάμων καὶ παιδοποιίας, ὅτι† δὲ 424
ταῦτα κατὰ τὴν παροιμίαν πάντα ὅτι μάλιστα κοινὰ
τὰ τῶν φίλων ποιῆσθαι. Ὁρθότατα γάρ, ἔφη, γί-
γνοιτ' ἂν. Καὶ μὲν, εἶπον, πολιτεία, εἰάνπερ ἀπαξ
ῥεμήσῃ, εὖ ἔρχεται ὥσπερ κύκλος αὐξανόμενη τροφή
γάρ καὶ παιδείαις χρηστὴ σωζομένη φύσεις ἀγαθὰς ἐμ-
ποιεῖ, καὶ αὖ φύσεις χρησταί, τοιαύτης παιδείας ἀντι-
λαμβάνόμεναι, ἔτι βελτίους τῶν προτέρων φύονται ἔς
τε τᾶλλα καὶ ἔς τὸ γεννᾶν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις
ζώοις. Εἰκός γ', ἔφη. Ὡς τοίνυν διὰ βραχέων εἰπεῖν,
τούτου ἀνδεκτέον τοῖς ἐπιμεληταῖς τῆς πόλεως, ὅπως
ἂν αὐτοὺς μὴ λάθῃ διαφθαρέν, ἀλλὰ παρ' ἅπαντα
αὐτὸ φυλάττωσι τὸ μὴ νεωτερίζειν περὶ γυμναστικὴν τε
καὶ μουσικὴν παρὰ τὴν τάξιν, ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιστα
φυλάττειν, φοβουμένους, ὅταν τις λέγῃ, ὡς τὴν αἰοιδὴν
μᾶλλον ἐπιφρονέουσιν ἄνθρωποι,

Ἦτις ἀειδόντεσσι νεωτάτη ἀμφοπέληται,
μὴ πολλάκις τὸν ποιητὴν τις οἶηται λέγειν οὐκ ᾄσμα-
τα νέα, ἀλλὰ τρόπον ᾠδῆς νέον, καὶ τοῦτο ἐπαινῇ· δὲ
δ' οὐτ' ἐπαινεῖν τὸ τοιοῦτον οὔτε ὑπολαμβάνειν· εἶδος
γάρ καινὸν μουσικῆς μεταβάλλειν, εὐλαβητέον, ὡς ἐν
ὅλῳ κινδυνεύοντα· οὐδαμοῦ γάρ κινεῖνται μουσικῆς τρό-
ποι ἀνευ πολιτικῶν νόμων τῶν μεγίστων, ὡς φησὶ τε Δαί-
μων καὶ ἐγὼ πείθομαι. Καὶ ἐμὲ τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀδεί-
μαντος, θές τῶν πεπεισμένων.

4. Τὸ δὲ φυλακτήριον, ἦν δ' ἐγώ, ὡς ἔοικεν,
ἐνταῦθα που οἰκοδομητέον τοῖς φύλαξιν ἐν μουσικῇ.
Ἡ γοῦν παρανομία αὕτη ῥαδίως, ἔφη, λανθάνει πα-

ραδυσμένη. Ναί, ἔφην, ὡς ἐν παιδιᾷ γε μέρει καὶ
 ὡς κακὸν οὐδὲν ἐργαζομένη. Οὐδὲ γὰρ ἐργάζεται,
 ἔφη, ἄλλο γε ἢ κατὰ σμικρὸν ἐσοικισαμένη, ἡρέμα
 ὑποῖται πρὸς τὰ ἡθῆ τε καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα· ἐκ δὲ
 τούτων ἐς τὰ πρὸς ἀλλήλους συμβόλαια μείζων ἐκβαί-
 νει· ἐκ δὲ δὴ τῶν συμβολαίων ἔρχεται ἐπὶ τοὺς νόμους
 καὶ πολιτείας ζῆν πολλῇ, ὧς Σώκρατες, ἀσελγεία,
 ἕως ἂν τελευτῶσαι πάντα ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀνατρέψῃ.
 Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, οὕτω τοῦτ' ἔχει. Δοκεῖ μοι, ἔφη.
 Οὐκ οὖν, ὃ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, τοῖς ἡμετέροις παισὶν
 ἐννομωτέρου εὐθύς παιδιᾷ *) μεθεκτέον, ὡς, παρὰ νό-
 μου γιγνομένης αὐτῆς καὶ παίδων τοιούτων, ἐννόμους τε
 425 καὶ σπουδαίους ἐξ ταύτων ἄνδρας αὐξάνεσθαι ἀδύνατον
 ὄν. Πῶς δ' οὐχί; ἔφη. Ὅταν δὴ ἄρα καλῶς ἀρξά-
 μενοι παῖδες παίζειν εὐνομίαν διὰ τῆς μουσικῆς ἐσδέ-
 ξωνται, πάλιν τούναντίον ἢ ἐκείνοις ἐς πάντα ζυγ-
 ἐπεται τε καὶ αὖξει, ἐπανορθοῦσα, εἴ τι καὶ πρότερον
 τῆς πόλεως ἔκειτο. Ἀληθῆ μέντοι, ἔφη. Καὶ τὰ
 σμικρὰ ἄρα, εἶπον, δοκοῦντα εἶναι νόμιμα, ἐξευρίσκου-
 σιν οὗτοι, ἃ οἱ πρότερον ἀπώλλυσαν πάντα. Ποῖα;
 Τὰ τοιαῦτα· σιγᾶς τε τῶν νεωτέρων παρὰ πρεσβυτέ-
 ροις, ὡς πρέπει, καὶ κατακλίσεις καὶ ὑπαναστασεις
 καὶ γονέων θεραπειάς καὶ κουράς γε καὶ ἀμπεχόνας
 καὶ ὑποδέσεις καὶ ὅλον τὸν τοῦ σώματος σχηματισμὸν
 καὶ τὰλλα, ὅσα τοιαῦτα ἢ οὐκ οἶει; Ἐγώ γε. Νομο-
 θετεῖν δ' αὐτὰ οἶμαι εὐηθές· οὔτε γὰρ που γίνεται
 οὗτ' ἂν μείνειε λόγῳ τε καὶ γράμμασι νομοθετηθέν-
 τα. Πῶς γάρ; Κινδυνεύει γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὧς Ἀδεί-
 μαντε, ἐκ τῆς παιδείας, ὅπῃ **) ἂν τις ὀρμήσῃ, τοιαῦ-
 τα καὶ τὰ ἐπόμενα εἶναι· ἢ οὐκ αἰεὶ τὸ ὅμοιον ὃν ὅμοιον
 παρακαλεῖ; Τί μὲν; Καὶ τελευτῶν δὴ, οἶμαι, φαί-
 μεν ἂν, ἐς ἓν τι τέλος καὶ νεανικὸν ἀποβαίνειν αὐτὸ
 ἢ ἀγαθόν, ἢ καὶ τούναντίον. Τί γὰρ οὐκ ***); ἢ δ'
 ὅς. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, εἶπον, διὰ ταῦτα οὐκ ἂν ἔτι τὰ
 τοιαῦτα ἐπιχειρήσαιμι νομοθετεῖν. Εἰκότως γ', ἔφη.
 Τί δέ; ὧς πρὸς θεῶν! ἔφην, τάδε τὰ ἀγοραῖα ζυμίζο-
 *) V. παιδείας. **) V. ὅποι. ***) V. Τί γάρ; Οὐκ, ἢ cet.

λαίων τε περί κατ' ἀγοράν, ἕκαστοι ἅ πρὸς ἀλλήλους
 συμβάλλουσιν, εἰ δὲ βούλει, καὶ χειροτεχνικῶν περί
 συμβολαίων καὶ λοιδוריῶν καὶ αἰκίας καὶ δικῶν λή-
 ξεως *) καὶ δικαστῶν καταστάσεως **), καὶ εἴ που τε-
 λῶν τινὲς ἢ πράξεις ἢ θέσεις ἀναγκαῖοί εἰσιν ἢ κατ' ἀγο-
 ρὰς ἢ λιμένας ἢ καὶ τὸ παρὰπαν ἀγορανομικὰ ἅττα
 ἢ ἀστυνομικὰ ἢ ἐλλιμενικὰ ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, τού-
 των τολμήσομέν τι νομοθετεῖν; Ἀλλ' οὐκ ἄξιον, ἔφη,
 ἀνδράσι καλοῖς καὶ γαροῖς ἐπιτάττειν τὰ πολλὰ γὰρ
 αὐτῶν, ὅσα δεῖ νομοθετήσασθαι, ῥαδίως ποῦ εὐρήσου-
 σι. Ναί, ὦ φίλε, εἶπον, εἴαν γε θεὸς αὐτοῖς διδῶ
 σωτηρίαν τῶν νόμων, ὧν ἐμπροσθεν διήλθομεν. Εἰ
 δὲ μή γε, ἢ δ' ὅς, πολλὰ τοιαῦτα τιθέμενοι αἰεὶ καὶ
 ἐπανορθούμενοι τὸν βίον διατελέσουσιν, οἴομενοι ἐπιλήψε-
 σθαι τοῦ βελτίστου. Λέγεις, ἔφην ἐγώ, βιώσεσθαι τοὺς
 τοιούτους ὥσπερ τοὺς κάμνοντάς τε καὶ οὐκ ἐθέλον-
 τας ὑπὸ ἀκολασίας ἐκβῆναι πονηρᾶς διαίτης. Πάνυ
 μὲν οὖν. Καὶ μὴν τοῦτοί γε χαριέντως διατελοῦσιν. 426
 ἰατρευόμενοι γὰρ οὐδὲν περαίνουσι, πλήν γε ποικιλώ-
 τερα καὶ μείζω ποιοῦσι τὰ νοσήματα, καὶ αἰεὶ ἐλπί-
 ζοντες, εἴαν τις φάρμακον συμβουλεύσῃ, ὑπὸ τούτου
 ἔσεσθαι ὑγιεῖς. Πάνυ γάρ, ἔφη, τῶν οὕτω καμνόντων
 τὰ τοιαῦτα ***) πάθη. Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ, τόδε αὐτῶν
 οὐ χάρειν τὸ πάντων ἔχθιστον ἡγεῖσθαι τὸν τᾶληθῆ λέ-
 γοντα, ὅτι πρὶν ἂν μεθύων καὶ ἐμπιπλάμενος καὶ
 ἀφροδισιάζων καὶ ἀρχῶν παύσηται, οὔτε φάρμακα
 οὔτε καύσεις οὔτε τομαὶ οὐδ' αὖ ἐπωδαί αὐτόν οὐ-
 δὲ περίεπτα οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν ὀνήσει;
 Οὐ πάνυ χάρειν, ἔφη τὸ γὰρ τῷ εὖ λέγοντι χαλε-
 παίνειν, οὐκ ἔχει χάριν. Οὐκ ἐπαινέτης εἶ, ἔφην ἐγώ,
 ὥς ἔοικας, τῶν τοιούτων ἀνδρῶν. Οὐ μέντοι, μὰ Δία.
 5. Οὐδ', ἂν ἡ πόλις ἄρα, ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν,
 ὅλη τοιοῦτον ποιῇ, οὐκ ἐπαινέσει; ἢ οὐ φαίνονται σοι
 ταυτὸν ἐργάζεσθαι τούτοις τῶν πόλεων, ὅσαι κακῶς
 πολιτευόμεναι προαγορεύουσι τοῖς πολίταις, τὴν μὲν κα-
 τάστασιν τῆς πόλεως ὅλην μὴ κινεῖν, ὥς ἀποθανούμε-

*) V. λήξεις. **) V. καταστάσεις. ***) V. τοιάδε.

νον ὅς ἂν τοῦτο δρᾷ, ὅς δ' ἂν σφᾶς οὕτω πολιτευο-
 μένους ἡδιστα θεραπεύῃ καὶ χαρίζηται, ὑποτρέχων
 καὶ προγιγνώσκων τὰς σφετέρας βουλήσεις, καὶ ταύ-
 τας δεινὸς ἢ ἀποπληροῦν, οὗτος ἄρα ἀγαθὸς τε ἔσται
 αἰνὴς καὶ σοφὸς τὰ μεγάλα καὶ τιμήσεται ὑπὸ σφῶν;
 Ταυτὸν μὲν οὖν, ἔφη, ἔμοιγε δοκοῦσι δρᾶν, καὶ οὐδ'
 ὅπωςτιοῦν ἐπαινῶ. Τί δ' αὖ, τοὺς θέλοντας θερα-
 पेύειν τὰς τοιαύτας πόλεις καὶ προθυμουμένους οὐκ
 ἀγασαί τῆς ἀνδρείας τε καὶ εὐχερείας; Ἐγώ γε, ἔφη,
 πλήν γ' ὅσοι ἐξηπάτηνται ὑπ' αὐτῶν καὶ οἴονται τῇ
 ἀληθείᾳ πολιτικοὶ εἶναι, ὅτι ἐπαινοῦνται ὑπὸ τῶν πολ-
 λῶν. Πῶς λέγεις; οὐ ζυγγιγνώσκεις, ἦν δ' ἐγώ, τοῖς
 ἀνδράσιν; ἢ οἶει οἷόν τ' εἶναι ἀνδρὶ μὴ ἐπισταμένῳ με-
 τρεῖν, ἐτέρων τοιούτων πολλῶν λεγόντων, ὅτι τετρά-
 πηχὺς ἐστίν, αὐτὸν ταῦτα μὴ ἠγείσθαι περὶ αὐτοῦ;
 Οὐκ ἂν, ἔφη, τοῦτό γε. Μὴ τοίνυν χαλέπαινε καὶ
 γὰρ πού εἰσι πάντων χαριέστατοι οἱ τοιοῦτοι, νομοθε-
 τοῦντές τε, οἷα ἄρτι διήλθομεν, καὶ ἐπανορθοῦντες
 αἰεὶ, οἰόμενοί τι *) πέρας εὐρήσειν περὶ τὰ ἐν τοῖς ζυμ-
 βολαίοις κακουργήματα καὶ περὶ ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλε-
 γον, ἀγνοοῦντες ὅτι τῷ ὄντι ὥσπερ Ὑδραν τέμνουσι.

427 Καὶ μὲν, † ἔφη, οὐκ ἄλλο τί γε ποιῶσιν. Ἐγὼ μὲν
 τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον εἶδος νόμων πέρι καὶ
 πολιτείας οὐτ' ἐν κακῶς οὐτ' ἐν εὖ πολιτευομένῃ πό-
 λει ᾧμην ἂν δεῖν τὸν ἀληθινὸν νομοθέτην πραγματεύε-
 σθαι, ἐν τῇ μὲν, ὅτι ἀνωφελὲς καὶ πλεόν οὐδέν, ἐν
 δὲ τῇ, ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν καὶν ὅστισοῦν εὖροι, τὰ δὲ
 ὅτι αὐτόματα ἐπεισιν ἐκ τῶν ἐμπροσθεν ἐπιτηδεύμα-
 των. Τί οὖν, ἔφη, ἔτι ἂν ἡμῖν λοιπὸν τῆς νομοθε-
 σίας εἴη; Καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἡμῖν μὲν οὐδέν, τῷ μὲν-
 τοι Ἀπόλλωνι τῷ ἐν Δελφοῖς τὰ τε μέγιστα καὶ κάλ-
 λιστα καὶ πρῶτα τῶν νομοθετημάτων. Τὰ ποῖα; ἢ δ'
 ὅς. Ἰερῶν τε ἰδρύσεις καὶ θυσίαι καὶ ἄλλαι θεῶν τε
 καὶ δαιμόνων καὶ ἡρώων θεραπείαι, τελευτησάντων
 τε αὖ θῆκαι καὶ ὅσα τοῖς ἐκεῖ δεῖ ὑπηρετοῦντας, ἴλε-
 ως αὐτοὺς ἔχειν· τὰ γὰρ δὴ τοιαῦτα οὐτ' ἐπιστάμε-

*) V. τέ.

θα ἡμεῖς οἰκίζοντες τε πόλιν οὐδενὶ ἄλλω πεισόμεθα, εἴαν νοῦν ἔχωμεν, οὐδὲ χρησόμεθα ἐξηγητῇ ἄλλῃ ἢ τῷ πατρίῳ *)· οὗτος γὰρ δήπου ὁ θεός, περὶ τὰ τοιαῦτα πᾶσιν ἀνθρώποις πάτριος ἐξηγητής, ἐν μέσῳ τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καθήμενος ἐξηγεῖται. Καὶ καλῶς γ', ἔφη, λέγεις, καὶ ποιητέον οὕτως.

6. Ὡς οἰκισμένη μὲν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ἤδη ἂν σοι εἴη, ὦ παῖ Ἀρίστωνος, ἡ πόλις· τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο σκόπει ἐν αὐτῇ, φῶς ποθὲν πορισάμενος ἱκανόν, αὐτός τε καὶ τὸν ἀδελφὸν παρακάλει καὶ Πολέμαρχον καὶ τοὺς ἄλλους, εἴαν πως ἴδωμεν, ποῦ ποτ' ἂν εἴη ἡ δικαιοσύνη καὶ ποῦ ἡ ἀδικία, καὶ τί ἀλλήλοιν διαφέρειτον, καὶ πότερον δεῖ κεκτῆσθαι τὸν μέλλοντα εὐδαίμονα εἶναι, εἴαν τε λανθάνῃ εἴαν τε μὴ πάντας θεοὺς τε καὶ ἀνθρώπους. Οὐδὲν λέγεις, ἔφη ὁ Γλαύκων· σὺ γὰρ ὑπέσχου ζητήσῃν· ὥς οὐχ ὀσιόν σοι ὄν, μὴ βοηθεῖν δικαιοσύνη ἐς δύναμιν παντὶ τρόπῳ. Ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, ὑπομιμνήσκεις, καὶ ποιητέον μὲν γε οὕτω· χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς συλλαμβάνειν. Ἀλλ', ἔφη, ποιήσομεν οὕτως. Ἐλπίζω τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, εὐρήσειν αὐτὸ ὧδε οἶμαι ἡμῖν τὴν πόλιν, εἴπερ ὀρθῶς γε ᾤκισται, τελέως ἀγαθὴν εἶναι. Ἀνάγκη, ἔφη. Δῆλον δὴ, ὅτι σοφὴ τ' ἐστὶ καὶ ἀνδρεία καὶ σώφρων καὶ δικαία. Δῆλον. Οὐκ οὐν ὅ τι ἂν αὐτῶν εὕρωμεν ἐν αὐτῇ, τὸ ὑπόλοιπον ἔσται τὸ οὐχ εὐτρημένον; Τί μὴν; Ὡς περ τοί- 428 νυν ἄλλων τινῶν τεττάρων εἰ ἐν τι ἐζητοῦμεν αὐτῶν ἐν ὁταούν, ὅποτε πρῶτον ἐκεῖνο ἐγνώμεν, ἱκανῶς ἂν εἶχεν ἡμῖν, εἰ δὲ τὰ τρία πρότερον ἐγνωρίσαμεν, αὐτῷ ἂν τούτῳ ἐγνωρίστο τὸ ζητούμενον· δῆλον γάρ, ὅτι οὐκ ἄλλο τι ἦν ἢ τὸ ὑπολειφθέν. Ὄρθῶς, ἔφη, λέγεις. Οὐκ οὐν καὶ περὶ τούτων, ἐπειδὴ τέτταρα ὄντα τυγχάνει, ὡσαύτως ζητητέον; Δῆλα δὴ. Καὶ μὲν δὴ πρῶτόν γε μοι δοκεῖ ἐν αὐτῷ κατὰ δῆλον εἶναι ἡ σοφία, καὶ τι ἄτοπον περὶ αὐτὴν φαίνεται. Τί; ἢ δ' ὅς. Σοφὴ μὲν τῷ ὄντι **) δοκεῖ μοι ἡ πόλις εἶναι, ἣν διήλθομεν· εὐβούλος γάρ· οὐχί; Ναί. Καὶ μὴν τοῦ-

*) V. πατρίῳ. **) V. Σοφὴ μέντοι δοκεῖ cet.

τό γε αὐτὸ ἢ εὐβουλία δῆλον, ὅτι *) ἐπιστήμη τις
 ἔστιν οὐ γάρ που ἀμαθία γε, ἀλλ' ἐπιστήμη εὐ-
 βουλεύονται. Δῆλον. Πᾶσαι δέ γε καὶ παντοδαπαὶ
 ἐπιστήμαι ἐν τῇ πόλει εἰσὶ. Πῶς γὰρ οὐ; Ἄρ' οὖν
 διὰ τὴν τῶν τεκτόνων ἐπιστήμην σοφὴ καὶ εὐβουλος ἢ
 πόλις προσητέα; Οὐδαμῶς, ἔφη, διὰ γε ταύτην, ἀλ-
 λά τεκτονική. Οὐκ ἄρα διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν ξυλίνων
 σκευῶν ἐπιστήμην βουλευομένην **), ὥς ἂν ἔχῃ βέλτι-
 στα, σοφὴ κλητέα ἢ πόλις. Οὐ μέντοι. Τί δέ; τὴν
 ὑπὲρ τῶν ἐκ χαλκοῦ ἢ τινὰ ἄλλην τῶν τοιούτων; Οὐδ'
 ἦντικούν, ἔφη. Οὐδὲ τὴν ὑπὲρ τοῦ καρποῦ τῆς γενέ-
 σεως ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ γεωργική ***). Δοκεῖ μοι. Τί
 δ'; ἦν δ' ἐγὼ ἔστι τις ἐπιστήμη ἐν τῇ ἀρτι ὑφ' ἡμῶν
 οἰκισθεῖσθαι παρὰ τισὶ τῶν πολιτῶν, ἢ οὐχ ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ
 πόλει τινὸς βουλεύεται, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς ****) ὅλης,
 ὄντινα τρόπον αὐτὴ τε πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τὰς ἄλ-
 λας πόλεις ἀριστ' ἂν †) ὁμιλοῖη; Ἔστι μέντοι. Τίς,
 ἔφην ἐγώ, καὶ ἐν τίσιν; Αὕτη, ἢ δ' ὅς, ἢ φυλακική,
 καὶ ἐν τούτοις τοῖς ἀρχουσιν, αὐς νῦν δὴ τελέως Φύλα-
 κας ἀνομάζομεν. Διὰ ταύτην οὖν τὴν ἐπιστήμην τί
 τὴν πόλιν προσαγορεύεις; Εὐβουλον, ἔφη, καὶ τῷ ὄντι
 σοφὴν. Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν τῇ πόλει ἡμῖν οἶει
 χαλκέας πλείους ἐνέσεσθαι ἢ τοὺς ἀληθινοὺς Φύλακας
 τούτους; Πολύ γ' ††), ἔφη, χαλκέας. Οὐκουν, ἔφην,
 καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἐπιστήμας ἔχοντες ὀνομάζονται
 τινες εἶναι, πάντων τούτων οὗτοι ἂν εἶεν ὀλίγιστοι; Πο-
 λύ γε †††). Τῷ σμικροτάτῳ ἄρα ἔθνει καὶ μέρει ἑαυ-
 τῆς καὶ τῇ ἐν τούτῳ ἐπιστήμῃ τῷ προεστώτι καὶ ἀρ-
 429 χοντι ὅλη σοφὴ ἂν εἴη κατὰ φύσιν οἰκισθεῖσα πόλις
 καὶ τοῦτο, ὥς ἔοικε, φύσει ὀλίγιστον γίγνεται † γένος,
 ὃ προσήκει ταύτης τῆς ἐπιστήμης μεταλαγχάνειν, ἣν
 μόνην δεῖ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν σοφίαν καλεῖσθαι.

7. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις· τοῦτο μὲν δὴ ἐν
 τῶν τεττάρων οὐκ οἶδα, ὄντινα τρόπον εὗρήκαμεν αὐτό
 τε καὶ ὅπου τῆς πόλεως ἴδρυται. Καὶ ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

*) V. δηλονότι. **) V. βουλευομένη. ***) V. γεωργικήν.

****) V. ἑαυτῆς. †) V. ἀριστα ὁμιλοῖη. ††) V. Πολύ.

ἔφη. †††) V. Πολύ.

ἔφη, ἀποχρώντως εὐρῆσθαι *). Ἀλλὰ μὴν ἀνδρεία γε αὐτὴ τε καὶ ἐν ᾧ κεῖται τῆς πόλεως, δι' ὃ τοιαύτη κλητέα ἢ πόλις, οὐ πάνυ χαλεπὸν ἰδεῖν. Πῶς δὴ; Τίς ἂν, ἦν δ' ἐγώ, ἐς ἄλλό τι ἀποβλέψας ἢ δειλὴν ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἴποι, ἀλλ' ἢ ἐς τοῦτο τὸ μέρος, ὃ προπολεμεῖ τε καὶ στρατεύεται ὑπὲρ αὐτῆς; Οὐδ' ἂν εἷς, ἔφη, ἐς ἄλλο τι. Οὐ γάρ οἱμαι, εἶπον, οἳ γε ἄλλοι ἐν αὐτῇ ἢ δειλοὶ ἢ ἀνδρείοι ὅντες κύριοι ἂν εἶεν, ἢ τοιάν αὐτὴν εἶναι ἢ τοιάν. Οὐ γάρ. Καὶ ἀνδρεία ἄρα πόλις μέρει τινὶ ἑαυτῆς ἐστὶ διὰ τὸ ἐν ἐκείνῳ ἔχειν δύναμιν τοιαύτην, ἢ διὰ παντὸς σώσει τὴν περὶ τῶν δεινῶν δόξαν, ταῦτά τε αὐτὰ εἶναι καὶ τοιαῦτα, ἃ τε καὶ οἷα ὁ νομοθέτης παρήγγειλεν ἐν τῇ παιδείᾳ ἢ οὐ τοῦτο ἀνδρείαν καλεῖς; Οὐ πάνυ, ἔφη, ἔμαθον, ὃ εἶπες, ἀλλ' αὐθις εἶπέ. Σωτηρίαν ἐγὼ γ', εἶπον, λέγω τινὰ εἶναι τὴν ἀνδρείαν. Ποίαν δὴ σωτηρίαν; Τὴν τῆς δόξης τῆς ὑπὸ νόμου **) διὰ τῆς παιδείας γεγονυίας ***) περὶ τῶν δεινῶν, ἃ τέ ἐστι καὶ οἷα διὰ παντὸς δὲ ἔλεγον αὐτὴν σωτηρίαν, τῷ ἐν τε λύπαις ὄντα διασώζεσθαι αὐτὴν καὶ ἐν ἡδοναῖς καὶ ἐν ἐπιθυμίαις καὶ ἐν φόβοις, καὶ μὴ ἐκβάλλειν. ᾧ δέ μοι δοκεῖ ὁμοιον εἶναι, ἐθέλω ἀπεικάζειν, εἰ βούλει. Ἀλλὰ βούλομαι. Οὐκ οἶσθα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι οἱ βαφεῖς, ἐπειδὴν βουληθῶσι βάψαι ἔρια, ὥστ' εἶναι ἀλουργά, πρῶτον μὲν ἐκλέγονται ἐκ τοσούτων χρωμάτων μίαν φύσιν τὴν τῶν λευκῶν, ἔπειτα προπαρασκευάζουσιν οὐκ ὀλίγη παρασκευῇ θεραπεύσαντες, ὅπως δέξεται ****) ὅτι μάλιστα τὸ αἶθος, καὶ οὕτω δὴ βάπτουσι; καὶ ὁ μὲν ἂν τούτῳ τῷ τρόπῳ βαφῇ, δευσοποιὸν γίγνεται τὸ βαφέν, καὶ ἢ πλείσις οὐτ' ἄνευ ῥυμμάτων οὔτε μετὰ ῥυμμάτων δύναται αὐτῶν τὸ αἶθος ἀφαιρεῖσθαι, ἃ δ' ἂν μή, οἶσθα οἷα δὴ *****) γίγνεται, εἴαν τέ τις ἄλλα χρώματα βάπτῃ εἰάν τε καὶ ταῦτα, μὴ προθεραπεύσας. Οἶδα, ἔφη, ὅτι ἐκπλυτά καὶ γελοῖα. Τοιούτων τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ †), ὑπόλαβε κατὰ δύναμιν ἐργάζεσθαι καὶ ἡμᾶς,

*) V. εὐρῆσθαι. **) V. νόμον. ***) V. γεγονυῖαν. ****) V. δέξονται. Cod. Reg. δέξεται. *****) V. abest δὴ. †) V. verba ἦν δ' ἐγώ defunt.

430 ὅτε ἐξελεγόμεθα τοὺς στρατιώτας καὶ ἐπαιδεύομεν
 †μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ καὶ μηδὲν οἷου ἄλλο μηχαν-
 νᾶσθαι, ἢ ὅπως ἡμῖν ὅτι κάλλιστα τοὺς νόμους πεισθέν-
 τες δέξοιντο, ὥσπερ βαφὴν, ἵνα δευσοποιὸς αὐτῶν ἡ δό-
 ξα γίγνοιτο καὶ περὶ δεινῶν καὶ περὶ τῶν ἄλλων διὰ τὸ
 τὴν τε φύσιν καὶ τὴν τροφὴν ἐπιτηδεῖαν ἐσχηκέναι, καὶ
 μὴ αὐτῶν ἐκπλύναι τὴν βαφὴν τὰ ῥύμματα ταῦτα δει-
 νὰ ὄντα ἐκκλύζειν, ἢ τε ἡδονή, παντὸς χαλαστραίου
 δεινοτέρη οὖσα τοῦτο δρᾶν καὶ κονίας, λύπη τε καὶ φό-
 βος καὶ ἐπιθυμία, παντὸς ἄλλου ῥύμματος· τὴν δὲ τοι-
 αύτην δύναμιν καὶ σωτηρίαν διὰ παντὸς δόξης ὀρθῆς τε
 καὶ νομίμου δεινῶν πέρι καὶ μὴ ἀνδρίαν ἔγωγε καλῶ καὶ
 τίθεμαι, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις.

8. Ἀλλ' οὐδέν, ἢ δ' ὅς, λέγω· δοκεῖς γάρ μοι
 τὴν ὀρθὴν δόξαν περὶ αὐτῶν τούτων ἀνευ παιδείας γε-
 γονυῖαν, τὴν τε θηριώδη καὶ ἀνδραποδώδη οὔτε πά-
 νυ νόμιμον ἡγεῖσθαι, ἄλλο τέ τι ἢ ἀνδρίαν καλεῖν.
 Ἀληθέστατα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις. Ἀποδέχομαι τοίνυν
 τοῦτο ἀνδρίαν εἶναι. Καὶ γὰρ ἀποδέχου, ἦν δ' ἐγώ,
 πολιτικὴν γε, καὶ ὀρθῶς ἀποδέξει· αὐτὸς δὲ περὶ αὐ-
 τοῦ, εἰάν βούλῃ, ἔτι κάλλιον διῶμεν· νῦν γὰρ οὐ τοῦ-
 το ἐζητοῦμεν, ἀλλὰ δικαιοσύνην· πρὸς οὖν τὴν ἐκεί-
 νου ζήτησιν, ὥς ἐγῶμαι, ἱκανῶς ἔχει. Ἀλλὰ καλῶς,
 ἔφη, λέγεις. Δύο μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ἔτι λοιπά, ἃ δεῖ
 κατιδεῖν ἐν τῇ πόλει, ἢ τε σωφροσύνη καί, οὐ δὴ
 ἕνεκα πάντα ζητοῦμεν, δικαιοσύνη. Πάνυ μὲν οὖν.
 Πῶς οὖν ἂν τὴν δικαιοσύνην εὑροίμεν, ἵνα μηκέτι πρα-
 γματευώμεθα περὶ σωφροσύνης; Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη,
 οὔτε οἶδα, οὔτ' ἂν βουλοίμην αὐτὸ πρότερον φανῆναι,
 εἴπερ μηκέτι ἐπισκεψόμεθα σωφροσύνην· ἄλλ', εἰ ἔμοι-
 γε βούλει χαρίζεσθαι, σκόπει πρότερον τοῦτο ἐκείνου.
 Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, βούλομαι γε, ἦν μὴ ἀδικῶ.
 Σκόπει δὴ, ἔφη. Σκεπτέον*), εἶπον, καὶ ὥς γε ἐντεῦ-
 θεν ἰδεῖν, συμφωνίᾳ τινὶ καὶ ἁρμονίᾳ προσέοικε μάλ-
 λον, ἢ τὰ πρότερον. Πῶς; Κόσμος πού τις, ἦν δ'
 ἐγώ, ἢ σωφροσύνη ἐστὶ καὶ ἡδονῶν τινῶν καὶ ἐπιθυ-

*) Haud dubie σκίετομαι vel σκοπῶ scribendum est.

μιῶν ἐγκράτεια, ὥς Φασι, κρείττω δὴ αὐτοῦ Φάσκον-
 τες *), οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον καὶ ἄλλα ἅττα τοι-
 αῦτα ὥσπερ ἵχνη αὐτῆς λέγεται· ἢ γάρ; Πάντων μάλ-
 λιστα, ἔφη. Οὐκ οὖν τὸ μὲν κρείττω αὐτοῦ γέλοιον;
 ὁ γὰρ ἑαυτοῦ κρείττων καὶ ἥττων δήπου ἂν αὐτοῦ
 εἴη, καὶ ὁ ἥττων κρείττων· τὸ αὐτὸς γὰρ ἐν ἅπασιν 431
 τούτοις προσαγορεύεται. Τί δ' οὐ; Ἄλλ', ἦν δ' ἐγώ,
 φαίνεται μοι βούλεσθαι λέγειν οὗτος ὁ λόγος, ὥς
 οὐεῖν **) ἐν αὐτῷ τῷ ἀνθρώπῳ περὶ τὴν ψυχὴν τὸ μὲν
 βέλτιον ἐνι ***), τὸ δὲ χεῖρον, καὶ ὅταν μὲν τὸ βέλτιον
 φύσει τοῦ χείρονος ἐγκρατὲς ᾖ, τοῦτο λέγειν τὸ κρείτ-
 τω αὐτοῦ — ἐπαινεῖ γοῦν — ὅταν δὲ ὑπὸ τροφῆς κα-
 κῆς ἢ τινος ὁμιλίας κρατηθῇ ὑπὸ πλήθους τοῦ χείρονος
 σμικρότερον τὸ βέλτιον ὄν, τοῦτο δὲ ὥς ἐν ὀνειδίζει ψέγειν
 τε καὶ καλεῖν ἥττω ἑαυτοῦ καὶ ἀκόλαστον τὸν οὕτω
 διακείμενον. Καὶ γὰρ ἔοικεν, ἔφη. Ἀπόβλεπε τοίνυν,
 ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὴν νέαν ἡμῖν πόλιν, καὶ εὐρήσεις ἐν
 αὐτῇ τὸ ἕτερον τούτων ἐνόν· κρείττω γὰρ αὐτὴν αὐ-
 τῆς δικαίως φήσεις προσαγορεύεσθαι, εἶπερ, οὐ τὸ
 ἄμεινον τοῦ χείρονος ἄρχει, σῶφρον κλητέον καὶ κρείτ-
 τον αὐτοῦ. Ἄλλ' ἀποβλέπω, ἔφη, καὶ ἀληθῆ λέγεις.
 Καὶ μὴν καὶ τὰς γε πολλὰς καὶ παντόδαπας ἐπιθυμίας
 καὶ ἡδονὰς τε καὶ λύπας ἐν πᾶσι μάλιστα ἂν τις εὐροι
 καὶ γυναιξὶ καὶ οἰκέταις καὶ τῶν ἐλευθέρων λεγομένων
 ἐν τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις. Πάνυ μὲν οὖν. Τὰς
 δὲ γε ἀπλὰς τε καὶ μετρίας, αἳ δὴ μετὰ νοῦ τε καὶ
 δόξης ὀρθῆς λογισμῷ ἄγονται, ἐν ὀλίγοις τε ἐπιτεύξει,
 καὶ τοῖς βέλτιστα μὲν φύσι, βέλτιστα δὲ παιδευθεῖσιν.
 Ἀληθῆ, ἔφη. Οὐκ οὖν καὶ ταῦτα ὁρᾷς ἐνόντα σοι ἐν
 τῇ πόλει, καὶ κρατουμένας αὐτόθι τὰς ἐπιθυμίας τὰς
 ἐν τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν
 καὶ τῆς φρονήσεως τῆς ἐν τοῖς ἐλάττοσιν τε καὶ ἐπιεικε-
 στέροις; Ἐγώ, ἔφη.

9. Εἰ ἄρα δεῖ τινὰ πόλιν προσαγορεύειν κρείττω
 ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ αὐτὴν αὐτῆς, ταύτην

*) V. κρείττω δὲ αὐτοῦ φαίνονται. **) V. ὥς τε. Forfitan
 rectius esset ὥς τῶν — περὶ τὴν ψυχὴν cet. ***) V. εἶναι.

προσητέον. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ σάφρονα κατὰ ταῦτα πάντα; Καὶ μάλα, ἔφη. Καὶ μὴν εἶπερ αὐτὸ ἐν ἄλλῃ πόλει ἢ αὐτῇ δόξα ἐνεστί τοῖς τε ἄρχουσι καὶ ἀρχομένοις περὶ τοῦ, οὐστίνως δεῖ ἀρχειν, καὶ ἐν ταύτῃ ἂν εἴη τοῦτο ἐνόν· ἢ οὐ δοκεῖ; Καὶ μάλα, ἔφη, σφόδρα. Ἐν ποτέροισι οὖν φήσεις τῶν πολιτῶν τὸ σωφρονεῖν ἐνεῖναι, ὅταν οὕτως ἔχωσιν; ἐν τοῖς ἀρχουσιν, ἢ ἐν τοῖς ἀρχομένοις; Ἐν ἀμφοτέροισι πού, ἔφη. Ὁρᾷς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐπικῶς ἐμαντευόμεθα ἀρετῇ, ὡς ἀρμονία τινὶ ἢ σωφροσύνη ὁμοιοῦται *). Τί δὴ; Ὅτι οὐχ, ὥς περ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ σοφία, ἐν μέρει τινὶ ἑκατέρω ἐνούσα, ἢ μὲν † σοφὴν, ἢ δὲ ἀνδρείαν τὴν πόλιν παρείχετο, οὐχ οὕτω [τὴν πόλιν] ποιεῖ αὕτη, ἀλλὰ δι' ὅλης ἀτεχνῶς τέταται, διὰ πασῶν παρεχομένη ζυγάδοντας τοὺς τε ἀσθενεστάτους ταυτὸν καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ τοὺς μέσους, εἰ μὲν βούλει, φρονήσει, εἰ δὲ βούλει, ἰσχυρί, εἰ δέ, καὶ πλήθει ἢ χρημασιν ἢ ἄλλω ὁτῶν τῶν τοιούτων ὥστε ὀρθότατ' ἂν φαῖμεν ταύτην τὴν ὁμόνοϊαν σωφροσύνην εἶναι, χείρονός τε καὶ ἀμείνονος κατὰ φύσιν ζυμφωσίαν, ὁποτέρου δεῖ ἀρχειν καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ. Πάνυ μοι, ἔφη, ζυδοκεῖ. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, τὰ μὲν τρία ἡμῖν ἐν τῇ πόλει κατῶπται, ὥς γε οὕτωςι δόξαι, τὸ δὲ δὴ λοιπὸν εἶδος, δι' ὃ ἂν ἔτι ἀρετῆς μετέχοι πόλις, τί ποτ' ἂν εἴη; δῆλον γάρ, ὅτι τοῦτό ἐστιν ἡ δικαιοσύνη; Δῆλον. Οὐκουν, ὦ Γλαῦκων, νῦν δὴ ἡμᾶς δεῖ, ὥς περ κυνηγέτας τινάς, θάμνον κύκλῳ περιίστασθαι, προσέχοντας τὸν νοῦν, μή πη διαφύγῃ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀφανισθεῖσα ἀδ' ἄλλος γένηται. Φανερόν γάρ, ὅτι ταύτη πῆ ἐστιν· ὅρα οὖν καὶ προθυμοῦ κατιδεῖν, εἰάν πως πρότερος **) ἐμοῦ ἴδῃς, καὶ ἐμοὶ φράσεις ***). Εἰ γὰρ ὠφελον, ἔφη· ἀλλὰ μᾶλλον εἰάν μοι ἐπομένῳ χρῇ καὶ τὰ δεικνύμενα δυναμένῳ καθορᾶν, πάνυ μετρίως χρήσει. Ἐπου, ἦν δ' ἐγώ, εὐξάμενος μετ' ἐμοῦ. Ποιήσω ταῦτα· ἀλλὰ μόνον, ἢ δ' ὅς, ἡγοῦ. Καὶ μὴν †), εἶπον ἐγώ, δύσβατός

*) V. ὁμοίωται. **) V. πρότερον. ***) V. φράσης. †) V. μοι.

γέ τις ὁ τόπος φαίνεται καὶ ἐπίσκιος· ἔστι γοῦν *) σκοτεινὸς καὶ δυσδιερευνήτος· ἀλλὰ γὰρ ὁμῶς ἰτέον. Ἰτέον γάρ, ἔφη. Καὶ ἐγὼ κατιδὼν, Ἰοὺ ἰοὺ! εἶπον, ὦ Γλαύκων κινδυνεύομέν τι ἔχειν **) ἵχνος, καὶ μοι δοκεῖ οὐ πᾶν τι ἐκφευξεῖσθαι ἡμᾶς. Εὐ ἀγγέλλεις, ἢ δ' ὅς. Ἡ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, βλακικόν γε ἡμῶν τὸ πάθος. Τὸ ποῖον; Πάλαι, ὦ μακάριε, φαίνεται πρὸ ποδῶν ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς κυλινδεῖσθαι, καὶ οὐχ ἑωρῶμεν ἄρ' αὐτό, ἀλλ' ἡμεν καταγελαστότατοι· ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντες ζητοῦσιν ἐνίστε, ὃ ἔχουσι, καὶ ἡμεῖς ἐς αὐτὸ μὲν οὐκ ἀπεβλέπομεν, πόρρω δέ πη ἀπεσκοποῦμεν, ἢ δὴ καὶ ἐλάνθανεν ἴσως ἡμᾶς. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οὕτως, εἶπον, ὡς δοκοῦμέν μοι καὶ λέγοντες αὐτὸ καὶ ἀκούοντες πάλαι οὐ μανθάνειν ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι ἐλέγομεν τρόπον τινὰ αὐτό. Μακρόν, ἔφη, τὸ προοίμιον τῷ ἐπιθυμοῦντι ἀκοῦσαι. Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ἀκουε, † εἴ τι ἄρα λέγω.

435

10. Ὁ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐθέμεθα δεῖν ποιεῖν διὰ παντός, ὅτε τὴν πόλιν κατωκίζομεν, τοῦτό ἐστιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἥτοι τούτου τι εἶδος ἢ δικαιοσύνη· ἐθέμεθα δὲ δήπου καὶ πολλάκις ἐλέγομεν, εἰ μέμνησαι, ὅτι ἕνα ἕκαστον ἐν δέοι ἐπιτηδεύειν τῶν περὶ τὴν πόλιν, ἐς ὃ αὐτοῦ ἢ φύσις ἐπιτηδειοτάτη πεφυκυῖα εἴη. Ἐλέγομεν γάρ. Καὶ μὲν ὅτι γε τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν καὶ μὴ πολυπραγμονεῖν δικαιοσύνη ἐστί, καὶ τοῦτο ἄλλων τε πολλῶν ἀκηκόαμεν καὶ αὐτοὶ πολλάκις εἰρήκαμεν. Εἰρήκαμεν γάρ. Τοῦτο τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, κινδυνεύει τρόπον τινὰ γιγνόμενον ἢ δικαιοσύνη εἶναι, τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν· οἴσθα, ὅθεν τεκμαίρομαι; Οὐκ, ἀλλὰ λέγ', ἔφη. Δοκεῖ μοι, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ὑπόλοιπον ἐν τῇ πόλει, ὧν ἐσκέμμεθα, σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ φρονήσεως, τοῦτο εἶναι τὸ πᾶσιν ἐκείνοις τὴν δύναμιν παρέχον ***), ὥστε ἐγγενέσθαι καὶ ἐγγεγόμενά γε σωτηρίαν παρέχειν ****), ἕως ἂν ἐνῇ.

*) V. ἔστιν οὖν. **) V. ἔχειν δοκεῖν. ***) V. ὁ — παρέσχεν. ****) Fortasse legendum ἐγγεγόμεναις γε (sic Cod. Reg.) σωτηρίαν παρέχον.

καίτοι ἔφαμεν, δικαιοσύνην ἔσεσθαι τὸ ὑπολειφθὲν ἐκείνων, εἰ τὰ τρία εὖροιμεν. Καὶ γὰρ ἀνάγκη, ἔφη. Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, εἰ δέοι γε κρῖναι, τί τὴν πόλιν ἡμῖν τούτων μάλιστα ἀγαθὴν ἀπεργάσεται ἐγγεγόμενον, δύσκριτον ἂν εἴη, πότερον ἢ ὁμοδοξία τῶν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων, ἢ ἡ περὶ δεινῶν τε καὶ μὴ, ἅττα ἐστί, δόξης ἐννόμου σωτηρία ἐν τοῖς στρατιώταις ἐγγενομένη, ἢ ἡ ἐν τοῖς ἀρχουσι φρόνησις τε καὶ φυλακὴ ἐνούσα, ἢ τοῦτο μάλιστα ἀγαθὴν αὐτὴν ποιοίη *) ἐνὸν καὶ ἐν παιδί καὶ ἐν γυναικὶ καὶ ἐν δούλῳ καὶ ἐν ἐλευθέρῳ καὶ δημιουργῷ καὶ ἀρχοντι καὶ ἀρχομένῳ, ὅτι τὸ αὐτοῦ ἕκαστος εἰς ὧν ἐν **) ἐπραττε καὶ οὐκ ἐπολυπραγμόνει. Δύσκριτον, ἔφη, πῶς δ' οὐ; Ἐνάμιλλον ἄρα, ὡς ἔοικε, πρὸς ἀρετὴν πόλεως τῇ τε σοφίᾳ αὐτῆς καὶ τῇ σωφροσύνῃ καὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἢ τοῦ ἕκαστον ἐν αὐτῇ τὰ αὐτοῦ πράττειν δύναιμι. Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκ οὐν δικαιοσύνην τὸ γε τούτοις ἐνάμιλλον ἂν ἐς ἀρετὴν πόλεως θείης; Παντάπασι μὲν οὖν. Σκόπει δὴ καὶ τῇδε, εἰ οὕτω δόξει ἄρα τοῖς ἀρχουσιν ἐν τῇ πόλει τὰς δίκας προσταΐζεις δικάζειν; Τί μὴν; Ἡ ἄλλου οὐτινοςοῦν μᾶλλον ἐφιεμένοι δικάσουσιν ἢ τούτου, ὅπως ἂν ἕκαστοι μὴτ' ἔχωσι τὰ ἀλλότρια, μὴτε τῶν αὐτῶν στέρωνται; Οὐκ, ἀλλὰ τούτου. Ὡς δικαίου ὄντος; Ναί. Καὶ ταύτῃ ἄρα πῃ ἢ τοῦ *** οἰκείου τε καὶ ἑαυτοῦ ἕξις τε καὶ πράξις δικαιοσύνη ἂν

434 † ὁμολογοῖτο. Ἔστι ταῦτα. Ἰδὲ δὴ, εἰάν σοι, ὅπερ ἐμοί, ξυνδοκῇ τέκτων σκυτοτόμου ἐπιχειρῶν ἔργα ἐργάζεσθαι ἢ σκυτοτόμος τέκτονος, ἢ τὰ ὄργανα μεταλαμβάνοντες τὰλλήλων ἢ τιμάς, ἢ καὶ ὁ αὐτὸς ἐπιχειρῶν ἀμφοτέρω πράττειν, πάντα τὰλλα μεταλλαττόμενα, ἄρά σοι ἂν τι δοκεῖ ****) μέγα βλάψαι πόλιν; Οὐ πάνυ, ἔφη. Ἀλλ' ὅταν γε, οἶμαι, δημιουργὸς ὧν ἢ τις ἄλλος χρηματιστὴς φύσει, ἔπειτα ἐπαιρόμενος ἢ πλούτῳ ἢ πλήθει ἢ ἰσχύϊ ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ, ἐς τὸ τοῦ πολεμικοῦ εἶδος ἐπιχειρῇ ἵέναι, ἢ τῶν πολεμικῶν

*) V. ποιεῖ.

**) V. deest ἐν.

***) V. ποιητοῦ.

****) V.

δοκῇ.

τις ἐς τὸ τοῦ βουλευτικοῦ καὶ φύλακος, ἀνάξιος ὢν, καὶ τὰ ἀλλήλων οὗτοι ὄργανα μεταλαμβάνωσι καὶ τὰς τιμὰς, ἢ ὅταν ὁ αὐτὸς πάντα ταῦτα ἅμα ἐπιχειρῇ πράττειν, τότε, οἶμαι, καὶ σοὶ δοκεῖν, ταύτην τήν τούτων μεταβολὴν καὶ πολυπραγμοσύνην ὀλεθρον εἶναι τῇ πόλει. Παντάπασι μὲν οὖν. Ἡ τῶν τριῶν ἄρα ὄντων γενῶν πολυπραγμοσύνη καὶ μεταβολή ἐς ἀλλήλας μεγίστη τε βλάβη τῇ πόλει καὶ ὀρεθότατ' ἂν προσαγορεύοιτο κακουργία. Κομιδῇ μὲν οὖν. Κακουργίαν δὲ τὴν μεγίστην τῆς ἑαυτοῦ πόλεως οὐκ ἀδικίαν φήσεις εἶναι; Πῶς δ' οὐ; Τοῦτο μὲν ἄρα ἀδικία.

11. Πάλιν δ' ὧδε λέγομεν· χρηματιστικοῦ, ἐπικουρικοῦ, φυλακικοῦ γένους οἰκειοπραγία, ἐκάστου τούτων τὸ ἑαυτοῦ πράττοντος ἐν πόλει, τούναντίον ἐκείνου δικαιοσύνη τ' ἂν εἴη καὶ τὴν πόλιν δικαίαν παρέχοι. Οὐκ ἄλλη ἔμοιγε δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, ἔχειν ἢ ταύτη. Μηδέν, ἦν δ' ἐγώ, πῶ *) πάνυ παγίως αὐτὸ λέγωμεν, ἀλλ', εἰ μὲν ἡμῖν καὶ ἐς ἓνα ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων ἰὸν τὸ εἶδος τοῦτο **) ὁμολογῆται καὶ ἐκεῖ δικαιοσύνη εἶναι, ζυγχωρησόμεθα ἡδὴ· τί γὰρ καὶ ἐροῦμεν; εἰ δὲ μή, τότε ἄλλο τι σκεψόμεθα. νῦν δ' ἐκτελέσωμεν τὴν σκέψιν, ἣν ᾤθημεν, εἰ ἐν μείζονι τινι τῶν ἐχόντων δικαιοσύνην πρότερον ἐκεῖ ***) ἐπιχειρήσαιμεν θεάσασθαι, ῥᾶον ἂν ἐν ἐνὶ ἀνθρώπῳ κατιδεῖν, οἷόν ἐστι καὶ ἔδοξε δὴ ἡμῖν τοῦτο εἶναι πόλις· καὶ οὕτως ᾠκίζομεν, ὥς ἐδυνάμεθα, ἀρίστην, εὖ εἰδότες, ὥς ἐν γε τῇ ἀγαθῇ ἂν εἴη. ὁ οὖν ἡμῖν ἐκεῖ ἐφάνη, ἐπαναφέρωμεν ἐς τὸν ἓνα· καὶ μὲν ὁμολογῆται, καλῶς ἔξει, εἰ μὲν δὲ τι ἄλλο ἐν τῷ ἐνὶ ἐμφαίνεται, πάλιν ἐπανιόντες ἐπὶ τὴν πόλιν βασιανιοῦμεν· † καὶ τάχα ἂν παράλληλα σκοποῦντες καὶ 435 τρίβοντες, ὥσπερ ἐκ πυρείων, ἐκλάμψαι ποιήσαιμεν τὴν δικαιοσύνην, καὶ φανεράν γενομένην βεβαιωσαίμεθ' ἂν αὐτὴν παρ' ἡμῖν αὐτοῖς. Ἀλλ', ἔφη, καθ' ὁδόν τε λέγεις, καὶ ποιεῖν χρή οὕτως. Ἀρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὄγε ταυτὸν ἂν τις προσείποι μείζον τε καὶ ἑλαττον, ἀνό-
*) V. ποῦ. **) V. τούτων. ***) V. ἐκεῖνο.

μοιον τυγχάνει ὃν ταύτη, ἢ ταυτὸν προσαγορεύεται, ἢ ὁμοιον; Ὁμοιον, ἔφη. Καὶ δίκαιος ἄρα ἀνὴρ δικαίας πόλεως κατ' αὐτὸ τὸ τῆς δικαιοσύνης εἶδος οὐδὲν διοίσει, ἀλλ' ὁμοιος ἔσται. Ὁμοιος, ἔφη. Ἀλλὰ μέντοι πόλις γε ἔδοξεν εἶναι δίκαια, ὅτι ἐν αὐτῇ τριττὰ γένη φύσεων ἐνόντα τὸ αὐτῶν ἕκαστον ἐπραττε· σωφρων δὲ αὖ καὶ ἀνδρεία καὶ σοφὴ διὰ τῶν αὐτῶν τούτων γενῶν, καὶ οὐ κατ' ἄλλ' ἅττα πάθη τε καὶ ἔξεις. Ἀληθῆ, ἔφη. Καὶ τὸν ἑνα ἄρα, ὦ Φίλε, οὕτως ἀξιόσμεν, τὰ αὐτὰ ταῦτα εἶδη ἐν τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἔχοντα, διὰ τὰ αὐτὰ πάθη ἐκείνοις τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἀξιόσθαι τῇ πόλει. Πᾶσα ἀνάγκη, ἔφη. Οὐκ ἐς Φαῦλόν γε αὖ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Θαυμάσιε, σκέμμα ἐμπεπτωκαμεν περὶ ψυχῆς, εἴτε ἔχει τὰ τρία εἶδη ταῦτα ἐν αὐτῇ, εἴτε μή. Οὐ πάνυ μοι δοκοῦμεν, ἔφη, ἐς Φαῦλον· ἴσως γάρ, ὦ Σώκρατες, τὸ λεγόμενον ἀληθές, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ. Φαίνεται, ἦν δ' ἐγώ καὶ εὐ γ' ἴσθι, ὦ Γλαύκων, ὥς ἡ ἐμὴ δόξα, ἀκριβῶς μὲν τοῦτο ἐκ τοιούτων μεθόδων, οἷαις νῦν ἐν τοῖς λόγοις χρῶμεθα, οὐ μὴ ποτε λάβωμεν — ἄλλη *) γὰρ μακροτέρα καὶ πλείων ὁδὸς ἢ ἐπὶ τοῦτο ἄγουσα — ἴσως μέν τι τῶν γε προειρημένων τε καὶ προεσκεμμένων ἀξίως. Οὐκουν ἀγαπητόν; ἔφη· ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐν γε τῷ παρόντι ἱκανῶς ἂν ἔχοι. Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον, ἐμοί γε καὶ πάνυ ἐξαρκέσει. Μὴ τοίνυν ἀποκάμης, ἔφη, ἀλλὰ σκόπει. Ἄρ' **) οὖν ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ, πολλὴ ἀνάγκη ὁμολογεῖν, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐν ἑκάστῳ ἐνεστὶν ἡμῶν εἶδη τε καὶ ἦδη, ἅπερ ἐν τῇ πόλει· οὐ γὰρ που ἄλλοθεν ἐκεῖσε ἀφίκται· γέλοιοι γὰρ ἂν εἴη, εἴ τις οἴηθείη, τὸ θυμοειδὲς μὴ ἐκ τῶν ἰδιωτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγγεγονέναι, οἳ δὴ καὶ ἔχουσι ταύτην τὴν αἰτίαν· οἷον οἱ κατὰ τὴν Θράκην τε καὶ Σκυθικὴν, καὶ σχεδόν τι κατὰ τὸν ἄνω τόπον, ἢ τὸ Φιλομαθές, ὃ δὴ περὶ τὸν παρ' ἡ-

436 μῖν μάλιστα ἂν τις αἰτιάσαιτο τόπον, ἢ τὸ Φιλοχρήματον, ὃ περὶ τοὺς τε Φοίνικας εἶναι καὶ τοὺς κατὰ Αἴγυπτον φαίη τις ἂν οὐχ ἥκιστα. Καὶ μάλα, ἔφη.

*) V. ἀλλά. **) V. Ἄρ' οὖν.

Τούτο μὲν δὴ οὕτως ἔχει, ἦν δ' ἐγώ, καὶ οὐδὲν χαλεπὸν γινῶναι. Οὐ δῆτα.

12. Τότε δὲ ἤδη χαλεπὸν, εἰ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἕκαστα πράττομεν, ἢ τρισὶν οὖσιν ἄλλο ἄλλῳ, μανθάνομεν μὲν ἑτέρῳ, θυμούμεθα δὲ ἄλλῳ τῶν ἐν ἡμῖν, ἐπιθυμούμεν δ' αὖ τρίτῳ τινὶ τῶν περὶ τὴν τροφήν τε καὶ γένεσιν ἡδονῶν, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά, ἢ ὅλη τῇ ψυχῇ καθ' ἕκαστον αὐτῶν πράττομεν, ὅταν ὀρμήσωμεν. ταῦτ' ἔσται τὰ χαλεπὰ διορίσασθαι ἀξίως λόγου. Καὶ ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη. Ὡς τοίνυν ἐπιχειρῶμεν αὐτὰ ὀρίζεσθαι, εἴτε τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις εἴτε ἑτερά ἐστι. Πῶς; Δῆλον, ὅτι ταυτὸν τάναντία ποιεῖν ἢ πάσχειν κατὰ ταυτὸν τε *) καὶ πρὸς ταυτὸν οὐκ ἐθελήσει ἅμα, ὥστε, εἴαν ποὺ εὕρισκωμεν ἐν αὐτοῖς ταῦτα γιγνόμενα, εἰσόμεθα, ὅτι οὐ ταυτὸν ἦν, ἀλλὰ πλείω. Εἶεν. Σκόπει δὴ, ὃ λέγω. Λέγε, ἔφη. Ἐστάναι, εἶπον, καὶ κινεῖσθαι τὸ αὐτὸ ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρα δυνατόν; Οὐδαμῶς. Ἐτι τοίνυν ἀκριβέστερον διομολογησώμεθα **), μὴ πη προϊόντες ἀμφισβητήσωμεν. εἰ γάρ τις λέγοι ***), ἄνθρωπον ἐστηκότα, κινουῦντα δὲ τὰς χεῖρας τε καὶ τὴν κεφαλὴν, ὅτι ὁ αὐτὸς ἐστηκέ τε καὶ κινεῖται ἅμα, οὐκ ἂν, οἶμαι, ἀξιοῖν μιν οὕτω λέγειν δεῖν, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν τι αὐτοῦ ἐστηκε, τὸ δὲ κινεῖται οὐχ οὕτως; Οὕτως. Οὐκ οὖν καὶ εἰ ἔτι μᾶλλον χαριεντίζοιτο ὃ ταῦτα λέγων, κομψευόμενος, ὥς οἱ γε στρόβιλοι ὅλοι ἐστᾶσί τε ἅμα καὶ κινουῦνται, ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ πήξαντες τὸ κέντρον περιφέρωνται, ἢ καὶ ἄλλο τι κύκλῳ περιῖον ἐν τῇ αὐτῇ ἔδρᾳ τοῦτο δρᾷ, οὐκ ἂν ἀποδεχοίμεθα, ὥς οὐ κατὰ ταυτὰ ἑαυτῶν τὰ τοιαῦτα τότε μενόντων τε καὶ φερομένων, ἀλλὰ φαῖμεν ἂν ἔχειν αὐτὰ εὐθύ τε καὶ περιφερὲς ἐν αὐτοῖς, καὶ κατὰ μὲν τὸ εὐθὺ ἐστάναι, οὐδαμῇ γὰρ ἀποκλίνειν, κατὰ δὲ τὸ περιφερὲς κύκλῳ κινεῖσθαι ὅταν δὲ τὴν εὐθυωρίαν ἢ ἐς δεξιάν ἢ ἐς ἀριστεράν ἢ ἐς τὸ ἔμπροσθεν ἢ ἐς τὸ ὀπίσθεν ἐγκλίνη ἅμα περιφερόμενον, τότε οὐδαμῇ ἐστὶν ἐστάναι. Καὶ

*) V. γέ. **) V. ὁμολογησώμεθα. ***) V. λέγει.

ὁρθῶς γε, ἔφη. Οὐδὲν ἄρα τῶν τοιούτων λεγόμενον
 ἡμᾶς ἐκπλήξει, οὐδὲ μᾶλλον τι πείσει, ὥς ποτέ τι
 ἂν τὸ αὐτὸ ἅμα ὃν κατὰ τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ αὐτὸ τάν-
 437 αντιὰ † πάθοι ἢ καὶ ποιήσειεν. Οὐκοῦν ἐμέ γε, ἔφη.
 Ἀλλ' ὅμως, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα μὴ ἀναγκασώμεθα πάσας
 τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις ἐπεξιόντες καὶ βεβαιού-
 μενοι, ὥς οὐκ ἀληθεῖς οὖσας, μηκύνειν, ὑποθέμενοι ὥς
 τούτου οὕτως ἔχοντος, ἐς τὸ πρόσθεν προΐωμεν ὁμολο-
 γήσαντες, εἴαν ποτε ἄλλη Φαινῇ ταῦτα ἢ ταύτη, πάν-
 τα ἡμῖν τὰ ἀπὸ τούτου συμβαίνοντα λελυμένα ἔσεσθαι.
 Ἀλλὰ χρεὶ, ἔφη, ταῦτα ποιεῖν.

13. Ἀρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ἐπινεύειν τῷ ἀνα-
 νεύειν καὶ τὸ ἐφίεσθαι τινὸς λαβεῖν τῷ ἀπαρνείσθαι
 καὶ τὸ προσάγεσθαι τῷ ἀπωθεῖσθαι, πάντα τὰ τοιαῦ-
 τα τῶν ἐναντίων ἀλλήλοις θείης εἴτε ποιημάτων εἴτε
 παθημάτων; οὐδὲν γὰρ ταύτη διοίσει. Ἀλλ', ἦ δ'
 ὅς, τῶν ἐναντίων. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ διψῆν καὶ πει-
 νῆν καὶ ὅλως τὰς ἐπιθυμίας, καὶ αὖ τὸ ἐθέλειν καὶ
 τὸ βούλεσθαι, οὐ πάντα ταῦτα ἐς ἐκεῖνά πη *) ἂν
 θείης τὰ εἶδη τὰ νῦν δὴ **) λεχθέντα; οἶον, αἰεὶ τὴν
 τοῦ ἐπιθυμοῦντος ψυχὴν οὐχὶ ἦτοι ἐφίεσθαι φήσεις ἐκεῖ-
 νου, οὐ ἂν ἐπιθυμῇ, ἢ προσάγεσθαι τοῦτο, ὃ ἂν βού-
 ληται οἱ γενέσθαι, ἢ αὖ, καθ' ὅσον ἐθέλει τί οἱ πορι-
 σθῆναι, ἐπινεύειν τοῦτο πρὸς αὐτὴν ὥσπερ τινὸς ἐρωτῶν-
 τος ***), ἐπορεγομένην αὐτοῦ τῆς γενέσεως; Ἐγωγε.
 Τί δέ; τὸ ἀβουλεῖν καὶ μὴ ἐθέλειν μὴδ' ἐπιθυμεῖν οὐκ
 ἐς τὸ ἀπωθεῖν καὶ ἀπελαύνειν ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐς ἀπαν-
 τα τὰναντία θήσομεν ****) ἐκείνοις; Πῶς γὰρ οὐ; Τού-
 των δὴ οὕτως ἔχόντων, ἐπιθυμιῶν τι φήσομεν εἶναι εἶ-
 dos καὶ ἐναργεστάτας αὐτῶν τούτων, ἦν τε δίψαν κα-
 λούμεν καὶ ἦν πείναν; Φήσομεν, ἦ δ' ὅς. Οὐκ οὖν τὴν
 μὲν ποτοῦ, τὴν δὲ ἐδωδῆς; Ναί. Ἀρ' οὖν, καθ' ὅσον
 δίψα ἐστί, πλείονος ἂν τινὸς που λέγωμεν, ἐπιθυμία
 ἐν τῇ ψυχῇ εἴη; οἶον δίψα ἐστί †) γε θερμοῦ ποτοῦ

*) V. ἐκεῖνά ποι.

**) V. νῦν sine δὴ.

***) V. ὁρῶντος.

****) V. φήσομεν.

†) V. εἴη; Οἶον δίψα ἐστί. Δίψα ἄρα
 γε θερμοῦ cet.

ἢ ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ ἢ ὀλίγου, ἢ καὶ ἐνὶ λόγῳ*) ποιοῦ τινός πόματος· ἢ εἰάν μὲν τις θερμότης τῷ δίψῃ προσῇ**), τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχουτ' ἄν, εἰάν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ· εἰάν δὲ διὰ πλήθους παρουσίαν πολλὴ ἢ δίψα ἢ, τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται, εἰάν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου· αὐτὸ δὲ τὸ δίψῃ οὐ μὴ ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὐπερ πέφυκεν, αὐτοῦ πόματος, καὶ αὐτὸ πεινῇν, βρώματος. Οὕτως, ἔφη, αὐτὴ γε ἡ ἐπιθυμία ἐκάστη αὐτοῦ μόνον ἐκάστου, οὗ πέφυκε, τοῦ δὲ τοίου ἢ τοίου, τὰ προσγιγνόμενα. †Μήτοι τις, ἦν δ' ἐγώ, ἀσκέπτους ἡμᾶς ὄντας θορυβήσῃ, ὥς οὐδεὶς ποτοῦ ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ χρηστοῦ ποτοῦ, καὶ οὐ σίτου, ἀλλὰ χρηστοῦ σίτου· πάντες γάρ ἄρα τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν· εἰ οὖν ἡ δίψα ἐπιθυμία ἐστὶ, χρηστοῦ ἂν εἴη εἴτε πόματος, εἴτε ἄλλου, ὅτου ἐστὶν ἐπιθυμία, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτως. Ἴσως γάρ ἂν, ἔφη, δοκεῖ ***) τι λέγειν ὁ ταῦτα λέγων. Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα γ' ἐστὶ τοιαῦτα οἷα εἶναι τοῦ, τὰ μὲν ποιά ἅττα ποιοῦ τινός ἐστιν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰ δ' αὐτὰ ἕκαστα αὐτοῦ ****) ἐκάστου μόνον. Οὐκ ἔμαθον, ἔφη. Οὐκ ἔμαθες, ἔφην, ὅτι τὸ μείζον τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τινός εἶναι μείζον; Πάνυ γε. Οὐκ οὖν τοῦ ἐλάττονος; Ναί. Τὸ δὲ γε πολὺ μείζον πολὺ ἐλάττονος· ἢ γάρ; Ναί. Ἄρ' οὖν καὶ τὸ ποτὲ μείζον ποτὲ ἐλάττονος, καὶ τὸ ἐσόμενον μείζον ἐσομένου πολὺ ἐλάττονος; Ἀλλὰ τί μήν; ἢ δ' ὅς. Καὶ τὰ πλείω δὴ πρὸς τὰ ἐλάττω καὶ τὰ διπλάσια πρὸς τὰ ἡμίσεα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ αὐτὰ βαρύτερα πρὸς κουφότερα καὶ θάττω πρὸς βραδύτερα †), καὶ ἔτι γε τὰ θερμὰ πρὸς τὰ ψυχρὰ καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια, ἄρ' οὐχ οὕτως ἔχει; Πάνυ μὲν οὖν. Τί δὲ τὰ περὶ τὰς ἐπιστήμας; οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος; ἐπιστήμη μὲν αὐτὴ μαθήματος αὐτοῦ ἐπιστήμη ἐστὶν ἢ ὅτου δεῖ θεῖναι τὴν ἐπιστήμην, ἐπιστήμη δὲ τίς καὶ ποιά τις ποιοῦ τινός καὶ τινός. λέγω δὲ τὸ τοιόνδε· οὐκ ἐπειδὴ οἰκίας ἐργασίας

*) V. ἐν ὀλίγῳ. **) V. προσείη. ***) V. δοκοῖ. ****) V. ἐκ τοῦ. †) V. τὰ βραδύτερα.

ἐπιστήμη ἐγένετο, διήνεγκε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὥς-
τε οἰκοδομικὴ κληθῆναι; Τί μήν; Ἄρ' οὐ τῷ ποιά τις
εἶναι, οἷα ἑτέρα οὐδεμία τῶν ἄλλων; Ναί. Οὐκ οὖν
ἐπειδὴ τοιοῦ τινός, καὶ αὐτὴ ποιά τις ἐγένετο, καὶ αἱ
ἄλλαι οὕτω τέχναι τε καὶ ἐπιστήμαι; Ἔστιν οὕτω.

14. Τοῦτο τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, φαθί με τότε
βούλεσθαι λέγειν, εἰ ἄρα νῦν ἔμαθες, ὅτι, ὅσα ἐστὶν
οἷα εἶναί του, αὐτὰ μὲν μόνα αὐτῶν μόνων ἐστί, τῶν
δὲ ποίων τινῶν ποιά ἅττα· καὶ οὗτοι λέγω, ὥς, οἷων
ἂν ἦ, τοιαῦτα καὶ ἐστίν, ὥς ἄρα καὶ τῶν ὑγιεινῶν
καὶ νοσῶδων ἢ ἐπιστήμη ὑγιεινὴ καὶ νοσώδης, καὶ τῶν
κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν κακὴ καὶ ἀγαθή, ἀλλ', ἐπει-
δὴ οὐκ αὐτοῦ, οὐπερ ἐπιστήμη ἐστίν, ἐγένετο ἐπιστήμη,
ἀλλὰ τοιοῦ τινός — τοῦτο δ' ἦν ὑγιεινὸν καὶ νοσῶδες —
ποιά δὴ τις ζυνέβη καὶ αὐτὴ γενέσθαι, καὶ τοῦτο αὐ-
τὴν ἐποίησε μηκέτι ἐπιστήμην ἀπλῶς καλεῖσθαι, ἀλλὰ
τοῦ τοιοῦ τινός προσγενομένου, ἰατρικὴν. Ἐμαθον,
ἔφη, καὶ μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν. Τὸ δὲ δὴ δίψος, ἦν
439 δ' ἐγώ, οὐ† τούτων θήσεις τῶν τινός εἶναι τοῦτο, ὅπερ
ἐστίν; [ἐστὶ δὲ δήπου δίψος.] Ἐγώ γε, ἦ δ' ὅς, πό-
ματός γε. Οὐκ οὖν τοιοῦ μὲν τινός πόματος ποίον τι καὶ
δίψος; Ναί *). δίψος δ' αὖ **) αὐτὸ οὔτε πολλοῦ οὔτε
ὀλίγου, οὔτε ἀγαθοῦ οὔτε κακοῦ, οὐδὲ ἐνὶ λόγῳ τοιοῦ
τινός, ἀλλ' αὐτοῦ πόματος μόνον αὐτὸ δίψος πέφυκε.
Παντάπασιν μὲν οὖν. Τοῦ διψῶντος ἄρα ἡ ψυχὴ, καθ'
ὅσον διψῇ, οὐκ ἄλλο τι βούλεται ἢ πιεῖν, καὶ τού-
του ὀρέγεται καὶ ἐπὶ τοῦτο ὀρμαῖ. Δῆλον δὴ. Οὐκ
οὖν εἰ ποτέ τι αὐτὴν ἀνθέλκει διψῶσαν, ἕτερον ἂν
τι ἐν αὐτῇ εἴη αὐτοῦ τοῦ διψῶντος καὶ ἀγοντος, ὥς-
περ θηρίον, ἐπὶ τὸ πιεῖν· οὐ γὰρ δὴ, φασί, τῷ γε
αὐτῷ τὸ αὐτὸ ἑαυτοῦ περὶ τὸ αὐτὸ ἅμα τὰναντία
πράττει ***). Οὐ γὰρ οὖν. Ὡς περ γε, οἶμαι, τοῦ
τόξου οὐ καλῶς ἔχει λέγειν, ὅτι αὐτοῦ ἅμα αἱ χεῖ-
ρες τὸ τόξον ἀπωθούνται τε καὶ προσέλκονται, ἀλλ'
ὅτι ἄλλη μὲν ἡ ἀπωθούσα χεὶρ, ἑτέρα δὲ ἡ προσεγο-
μένη. Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη. Ποτερον δὲ δὴ Φῶ-
*) Vulgo δίψος; δίψος δ' cet. **) V. οὖν. ***) V. πρᾶττοι.

μεν τινὰς ἔστιν ὅτε διψῶντας οὐκ ἐθέλειν πιεῖν; Καὶ
 μάλα γ', ἔφη, πολλοὺς καὶ πολλάκις. Τί οὖν, ἔφην
 ἐγώ, φαίη τις ἂν τούτων πέρι; οὐκ ἐνεῖναι μὲν ἐν
 τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ κελεῦον, ἐνεῖναι δὲ τὸ κωλύον πι-
 εῖν, ἄλλο ὃν καὶ κρατοῦν τοῦ κελεύοντος; Ἐμοιγε,
 ἔφη, δοκεῖ. Ἄρ' οὖν οὐ τὸ μὲν κωλύον τὰ τοιαῦτα
 ἐγγίγνεται, ὅταν ἐγγένηται, ἐκ λογισμοῦ, τὰ δὲ ἄγον-
 τα καὶ ἔλκοντα διὰ παθημάτων τε καὶ νοσημάτων
 παραγίγνεται; Φαίνεται. Οὐ δὴ ἀλόγως, ἦν δ' ἐγώ,
 ἀξιόσομεν αὐτὰ διττά τε καὶ ἕτερα ἀλλήλων εἶναι,
 τὸ μὲν, ὃ λογίζεται, λογιστικὸν προσαγορεύοντες τῆς
 ψυχῆς, τὸ δὲ, ὃ ἐρεῖ τε καὶ πεινῇ καὶ διψῇ καὶ
 περὶ τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ἐπτόηται, ἀλόγιστόν τε
 καὶ ἐπιθυμητικόν, πληρώσεων τινῶν καὶ ἡδονῶν ἐταῖρον.
 Οὐκ, ἀλλ' εἰκότως, ἔφη, ἡγοίμεθ' ἂν οὕτω. Ταῦτα
 μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, δύο ἡμῖν ὠρίσθω εἶδη ἐν ψυχῇ
 ἐνόντα· τὸ δὲ τοῦ θυμοῦ καὶ ὃ θυμούμεθα, πότε-
 ρον τρίτον, ἢ τούτων ποτέρω ἂν εἴη ὁμοφυές; Ἴσως,
 ἔφη, τῷ ἑτέρω τῷ ἐπιθυμητικῷ. Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ,
 ποτὲ ἀκούσας τι πιστεύω τούτῳ, ὥς ἄρα Λεόντιος ὁ
 Ἀγλαΐωνος ἀνιῶν ἐκ Πειραιέως ὑπὸ τὸ Βόρειον τεῖχος,
 ἐκτὸς αἰσθανόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημείῳ κειμένους,
 ἅμα μὲν ἰδεῖν ἐπιθυμοίη, ἅμα δ' αὖ δυσχεραῖνοι καὶ
 ἀποτρέποι ἑαυτόν, καὶ τέως μὲν μάχοιτό τε καὶ παῖτρα- 440
 καλύπτοιτο, κρατούμενος δ' αὖ *) ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας,
 διελκύσας τοὺς ὀφθαλμούς, προσδραμὼν πρὸς τοὺς
 νεκροὺς, ἰδοὺ ὑμῖν, ἔφη, ὦ κακοδαίμονες! ἐμπλήσθη-
 τε τοῦ καλοῦ θεάματος. Ἦκουσα, ἔφη, καὶ αὐτός.
 Οὗτος μέντοι, ἔφην, ὁ λόγος σημαίνει, τὴν ὀργὴν πο-
 λεμεῖν ἐνίοτε ταῖς ἐπιθυμίαις, ὥς ἄλλο ὃν ἄλλω. Ση-
 μαίνει γάρ, ἔφη.

15. Οὐκουν καὶ ἄλλοθι, ἔφην, πολλαχοῦ αἰσθα-
 νόμεθα, ὅταν βιάζωνταί τινα παρὰ τὸν λογισμὸν ἐπι-
 θυμῖαι, λοιδοροῦντά τέ αὐτόν καὶ θυμούμενον τῷ βια-
 ζομένῳ ἐν αὐτῷ, καὶ ὥσπερ δυεῖν στασιαζόντων ζύμμα-
 χον τῷ λόγῳ γιγνόμενον τὸν θυμὸν τοῦ τοιούτου; ταῖς

*) V. οὖν.

δ' ἐπιθυμίαις αὐτὸν κοινωνήσαντα, αἰροῦντος λόγου
 μηδὲν ἀντιπράττειν, οἶμαί σε *) οὐκ ἂν φάναι γενο-
 μένου ποτὲ ἐν σεαυτῷ τοῦ τοιούτου αἰσθῆσθαι, οἶ-
 μαι δ' οὐδ' ἐν ἄλλῳ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη. Τί δέ,
 ἦν δ' ἐγώ, ὅταν τις οἴηται ἀδικεῖν; οὐχ, ὅσω ἂν γεν-
 ναιότερος ἦ, τοσούτῳ ἦττον δύναται ὀργίζεσθαι καὶ
 πεινῶν καὶ ῥιγῶν καὶ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν τοιούτων πά-
 σχων ὑπ' ἐκείνου, ὃν ἂν οἴηται δικαίως ταῦτα δεῖν;
 καὶ ὃ λέγω, οὐκ ἐθέλει πρὸς τοῦτον αὐτοῦ ἐγείρεσθαι
 ὁ θυμός; Ἀληθῆ, ἔφη. Τί δέ; ὅταν ἀδικεῖσθαι τις
 ἡγῆται, οὐκ ἐν τούτῳ ζεῖ τε καὶ χαλεπαίνει καὶ συμ-
 μαχεῖ τῷ δοκοῦντι δικαίῳ, καὶ διὰ τὸ πεινῆν καὶ διὰ
 τὸ ῥιγοῦν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχειν καὶ ὑπο-
 μένειν **) νικᾷ, καὶ οὐ λήγει τῶν γενναίων, πρὶν ἂν
 ἢ διαπράξῃται ἢ τελευτήσῃ, ἢ, ὥσπερ κύων ὑπὸ νο-
 μέως, ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ παρ' αὐτῷ ἀνακληθεῖς ***)
 πραινθῇ; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ἔοικε τούτῳ, ὃ λέ-
 γεις, καίτοι γε ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει τοὺς ἐπικούρους,
 ὥσπερ κύνας, ἐθέμεθα ὑπηκόους τῶν ἀρχόντων, ὥσπερ
 ποιμένων πόλεως. Καλῶς γάρ, ἦν δ' ἐγώ, νοεῖς, ὃ
 βούλομαι λέγειν· ἀλλ' ἢ ****) πρὸς τούτῳ καὶ τόδε ἐν-
 θυμεῖ; Τὸ ποῖον; Ὅτι τοῦναντίον ἢ ἀρτίως ἡμῖν φαί-
 νεται περὶ τοῦ θυμοειδοῦς· τότε μὲν γὰρ ἐπιθυμητι-
 κόν τι αὐτὸ ᾧόμεθα εἶναι, νῦν δὲ πολλοῦ δεῖν φα-
 μέν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὸ ἐν τῇ τῆς ψυχῆς στά-
 σει τίθεσθαι τὰ ὅπλα πρὸς τοῦ λογιστικοῦ. Παντά-
 πασιν, ἔφη. Ἄρ' οὖν ἕτερον ὃν καὶ τούτου, ἢ λογι-
 στικοῦ τι εἶδος, ὥστε μὴ τρία, ἀλλὰ δύο εἶδη εἶναι ἐν
 τῇ ψυχῇ, λογιστικὸν καὶ ἐπιθυμητικόν; ἢ καθάπερ ἐν
 441 τῇ πόλει ζυνεῖχεν αὐτὴν τρία ὄντα γένη, † χρηματιστι-
 κόν, ἐπικουρικόν, βουλευτικόν, οὕτω καὶ ἐν ψυχῇ τρί-
 τον τοῦτό ἐστι τὸ θυμοειδές, ἐπίκουρον ὃν τῷ λογι-
 στικῷ φύσει, εἰάν μὴ ὑπὸ κακῆς τροφῆς διαφθαρῇ;
 Ἀνάγκη, ἔφη, τρίτον. Ναί, ἦν δ' ἐγώ, ἂν γε τοῦ
 λογιστικοῦ ἄλλο τι φανῇ, ὥσπερ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ

*) V. ἀντιπράττειν; οἶμαί δέ σε cet.

**) V. ὑπομένων.

***) V. ἀνακληθεῖς.

****) V. εἶ.

ἐφαίνη ἕτερον ὄν. Ἀλλ' οὐ χαλεπὸν, ἔφη, φανῆναι καὶ γὰρ ἐν τοῖς παιδίοις τοῦτό γε ἂν τις ἴδοι, ὅτι θυμοῦ μὲν εὐθύς γεγόμενα μεστὰ ἐστὶ, λογισμοῦ δ' ἐνίοι μὲν ἔμοιγε δοκοῦσιν οὐδέποτε μεταλαμβάνειν, οἱ δὲ πολλοὶ οὐδέποτε. Ναὶ μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, καλῶς γὰρ εἶπες· ἐτι δὲ ἐν τοῖς θηρίοις ἂν τις ἴδοι, ὃ λέγεις, ὅτι οὕτως ἔχει, πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ὁ ἄνω πού ἐκεῖ εἴπομεν, τὸ τοῦ Ὀμήρου μαρτυρήσει τὸ

Στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ.
ἐνταῦθα γὰρ δὴ σαφῶς ὡς ἕτερον ἑτέρῳ ἐπιπλήττον πεποίηκεν Ὀμηρος, τὸ ἀναλογισάμενον περὶ τοῦ βελτίονός τε καὶ χείρονος τῷ ἀλογίστως θυμουμένῳ. Κομιδῇ, ἔφη, ὁρθῶς λέγεις.

16. Ταῦτα μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, μόγισ διανενεύκαμεν καὶ ἡμῖν ἐπιεικῶς ὁμολογεῖται, τὰ αὐτὰ μὲν ἐν πόλει, τὰ αὐτὰ δ' ἐν ἑνὸς ἐκάστου *) τῇ ψυχῇ γένη ἐνεῖναι, καὶ ἴσα τὸν ἀριθμόν. Ἔστι ταῦτα. Οὐκ οὐν ἐκείνῳ γὰρ ἤδη ἀναγκαῖον, ὡς πόλις ἦν σοφὴ καὶ ὦ, οὕτω καὶ τὸν ἰδιώτην καὶ τούτῳ σοφὸν εἶναι; Τί μὲν; Καὶ ὦ δὴ ἀνδρείος ἰδιώτης καὶ ὦς, τούτῳ καὶ πόλιν ἀνδρείαν καὶ οὕτω καὶ τὰλλα πάντα πρὸς ἀρετὴν ὡσαύτως ἀμφοτέρω ἔχειν. Ἀνάγκη. Καὶ δίκαιον δὴ, ὦ Γλαύκων, οἶμαι, φήσομεν ἄνδρα εἶναι τῷ αὐτῷ τρόπῳ, ὥπερ καὶ πόλις ἦν δικαία. Καὶ τοῦτο πᾶσα ἀνάγκη. Ἀλλ' οὐ πῶ **) μὲν τοῦτο ἐπιλελήσμεθα, ὅτι ἐκείνη γὰρ τῷ τὸ ἑαυτοῦ ἕκαστον ἐν αὐτῇ πράττειν, τριῶν ὄντων γενῶν, δικαία ἦν. Οὐ μοι δοκοῦμεν, ἔφη, ἐπιλελῆσθαι. Μνημονευτέον ἄρα ἡμῖν, ὅτι καὶ ἡμῶν ἕκαστος, ὅταν τὰ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ πράττῃ, δικαίός τε ἔσται καὶ τὰ αὐτοῦ πράττων. Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, μνημονευτέον. Οὐκ οὐν τῷ μὲν λογιστικῷ ἀρχεῖν προσήκει, σοφῶ ὄντι καὶ ἔχοντι τὴν ὑπὲρ ἀπάσης τῆς ψυχῆς προμήθειαν, τῷ δὲ θυμοειδεῖ ὑπηκόῳ εἶναι καὶ ζυμμάχῳ τούτου; Πάνυ γὰρ. Ἀρ' οὖν οὐχ, ὥσπερ ἐλέγομεν, μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς κρᾶσις ζύμφωνα αὐτὰ ποιήσει, τὸ μὲν ἐπιτείνουσα καὶ τρέφουσα λόγοις † τε 442

*) V. ἐνὶ ἐκάστῳ. **) V. οὐ πῶ.

καλοῖς καὶ μαθήμασι, ἰτὸ δὲ ἀνιῆσαι καὶ *) παραμυ-
 θουμένη καὶ ἡμεροῦσα ἀρμονίᾳ τε καὶ ῥυθμῷ; Κομι-
 δῇ γε, ἥ δ' ὅς. Καὶ τούτῳ δὴ οὕτῳ τραφέντε καὶ
 ὡς ἀληθῶς τὰ αὐτῶν μαθόντε καὶ παιδευθέντε προ-
 στήσεται τοῦ ἐπιθυμητικοῦ, ὃ δὴ πλεῖστον **) τῆς
 ψυχῆς ἐν ἐκάστῳ ἐστὶ καὶ χρημάτων φύσει ἀπλη-
 στοτάτον, ὃ τηρήσεται, μή, τῷ πῖμπλασθαι τῶν πε-
 ρὶ τὸ σῶμα καλουμένων ἡδονῶν πολὺ καὶ ἰσχυρὸν γε-
 νόμενον, οὐ τὰ αὐτοῦ πράττει, ἀλλὰ καταδουλώσα-
 σθαι καὶ ἄρχειν ἐπιχειρήσει, ὧν οὐ προσήκον αὐτῷ
 γε ἦν ***), καὶ ζύμπαντα τὸν βίον πάντων ἀνατρέ-
 ψη. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τοὺς
 ἔξωθεν πολεμίους τούτῳ ****) ἀν' καέλ्लιστα φυλαττοί-
 την †), ὑπὲρ ἀπάσης τῆς ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος
 τὸ μὲν βουλευόμενον, τὸ δὲ προπολεμοῦν ††), ἐπόμενον
 δὲ τῷ ἄρχοντι καὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἐπιτελοῦν τὰ βουλευθέν-
 τα; Ἔστι ταῦτα. Καὶ ἀνδρεῖον δὴ, οἶμαι, τούτῳ τῷ
 μέρει καλοῦμεν ἕνα ἕκαστον, ὅταν αὐτοῦ τὸ θυμοειδὲς
 διασώζη διὰ τε λυπῶν καὶ ἡδονῶν τὸ ὑπὸ τοῦ λόγου παρ-
 αγγελθὲν δεινόν τε καὶ μή. Ὁρῶς γ', ἔφη. Σοφὸν
 δὲ γε ἐκεῖνα τῷ σμικρῷ μέρει, ὃ †††) ἤρχε τ' ἐν αὐτῷ
 καὶ ταῦτα παρήγγελλεν, ἔχον αὐτὸ καὶ κεῖνο ἐπιστήμην ἐν
 αὐτῷ τὴν τοῦ ζυμφέροντος ἐκάστῳ τε καὶ ὅλῳ τῷ κοινῷ
 σφῶν αὐτῶν τριῶν ὄντων. Πάνυ μὲν οὖν. Τί δέ; σώφρονος
 οὐ τῇ φιλίᾳ καὶ συμφωνίᾳ τῇ αὐτῶν τούτων, ὅταν τό-
 τε ἄρχον καὶ τῷ ἀρχομένῳ ††††) ὁμοδοξῶσιν, ὡς δεῖν
 ἄρχειν τὸ λογιστικόν, καὶ μὴ στασιάζωσιν αὐτῷ; Σω-
 φροσύνη γοῦν, ἥ δ' ὅς, οὐκ ἄλλο τί ἐστὶν ἢ τοῦτο, πό-
 λεώς τε καὶ ἰδιώτου. Ἀλλὰ μὲν δὴ δίκαιός γε, ὡς πολ-
 λάκις λέγομεν, τούτῳ καὶ οὕτως ἔσται. Πολλὴ ἀνάγκη.
 Τί οὖν; εἶπον ἐγώ, μή πη ἡμῖν τι †††††) ἀπαμ-
 βλύνεται ἄλλο τι δικαιοσύνην δοκοῦν ††††††) εἶναι, ἢ
 ὅπερ ἐν τῇ πόλει ἐφάνη; Οὐκ ἔμοιγε, ἔφη, δοκεῖ. Ὡς δὲ

*) V. καὶ abest. **) Ni fallor, τὸ πλεῖστον scribendum est.

) V. ἦ. *) V. τούτῳ. †) V. φυλάττοι, τῷ. ††) V.

πολεμοῦν. †††) V. τῷ ὃ ἤρχε cet. ††††) V. τῷ ἀρχομέ-
 νῳ. †††††) V. abest τί. ††††††) V. δικαιοσύνη δεῖ.

γάρ, ἦν δ' ἐγώ, παντάπασιν ἂν βεβαιωσαίμεθα, εἴ
 τι ἡμῶν ἐτι ἐν τῇ ψυχῇ ἀμφισβητεῖ, τὰ Φορτικὰ αὐτῷ
 προσφέροντες. Ποῖα δὴ; Οἶον, εἰ δέοι ἡμᾶς ἀνομολο-
 γῆσθαι περὶ τε ἐκείνης τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἐκείνη ὁμοίως
 πεφυκότος τε καὶ τετραμμένου ἀνδρός, εἰ δοκεῖ ἂν πα-
 ρακαταθήκην χρυσοῦ ἢ ἀργυρίου δεξάμενος ὁ τοιοῦτος
 ἀποστερῆσαι, τίν' ἂν οἶε οἰηθῆναι τοῦτό αὐτόν† δρᾶσαι 443
 μᾶλλον, ἢ ὅσοι μὴ τοιοῦτοι; Οὐδέν' ἂν, εἶπε. Οὐκ οὖν
 καὶ ἱεροσυλιῶν καὶ κλοπῶν καὶ προδοσιῶν, ἢ ἰδία ἐταί-
 ρων ἢ δημοσία πόλεων, ἐκτός ἂν οὗτος εἴη; Ἐκτός.
 Καὶ μὴν οὐδ' ὅπωςτιοῦν ἀπίστος ἢ κατὰ τοὺς ὅρκους ἢ
 κατὰ τὰς ἄλλας ὁμολογίας. Πῶς γὰρ ἂν; Μοιχεῖαι
 μὴν καὶ γονέων ἀμέλεια καὶ θεῶν ἀθεραπείαι παντὶ
 ἄλλῳ μᾶλλον, ἢ τῷ τοιούτῳ προσήκουσι. Παντὶ μὲν-
 τοι, εἶπε. Οὐκ οὖν τούτων πάντων αἴτιον, ὅτι αὐτὸ
 τῶν ἐν αὐτῷ ἕκαστον τὰ αὐτοῦ πράττει ἀρχῆς τε πέρι
 καὶ τοῦ ἀρχεσθαι; Τοῦτο μὲν οὖν, καὶ οὐδέν' ἄλλο τι.
 Τί οὖν; ἕτερον ζητεῖς δικαιοσύνην εἶναι ἢ ταύτην τὴν
 δύναμιν, ἢ τοὺς τοιούτους ἀνδρά, τε παρέχεται καὶ πό-
 λεις; Μὰ Δία, ἦ δ' ὅς, οὐκ ἔγωγε.

17. Τέλεον ἄρα ἡμῖν τὸ ἐνύπνιον ἀποτετέλεσται,
 ὃ ἔφαμεν ὑποπτεῦσαι, ὡς εὐθὺς ἀρχόμενοι τῆς πό-
 λεως οἰκίζειν κατὰ θεόν τινα ἐς ἀρχὴν καὶ τύπον
 τῆς δικαιοσύνης κινδυνεύομεν ἐμβεβηκέναι. Παντάπα-
 σι μὲν οὖν. Τὸ δέ γε *) ἦν ἄρα, ὧς Γλαύκων, δι' ὃ καὶ
 ὠφέλει **), εἰδωλόν τι τῆς δικαιοσύνης, τὸ τὸν μὲν σκυ-
 τοτομικὸν φύσει ὀρθῶς ἔχειν σκυτοτομεῖν καὶ ἄλλο
 μηδὲν πράττειν, τὸν δὲ τεκτονικὸν τεκταίνεσθαι, καὶ
 τὰλλα δὴ οὕτω. Φαίνεται. Τὸ δέ γε ἀληθὲς τοιοῦ-
 τον μὲν τι ἦν, ὡς εἴκεν, ἢ δικαιοσύνη, ἀλλ' οὐ πε-
 ρὶ τὴν ἕξω πράξιν τῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ περὶ τὴν ἐντὸς
 ὡς ἀληθῶς, περὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ, μὴ ἑάσαντα
 τὰ ἀλλότρια πράττειν ἕκαστον ἐν αὐτῷ, μηδὲ πολυ-
 πραγμονεῖν πρὸς ἀλλήλας τὰ ἐν τῇ ψυχῇ γένη, ἀλλὰ
 τῷ ὄντι τὰ οἰκεῖα εὖ θέμενον καὶ ἀρξάντα αὐτὸν αὐτοῦ
 καὶ κοσμήσαντα καὶ φίλον γεγόμενον ἑαυτῷ καὶ ζυν-
 *) V. γέ abest. **) V. ὠφέλει.

αερίσαντα τρία ὄντα, ὥσπερ ὄρους τρεῖς ἀρμονίας
 αἰσχυρῶς, νεότης τε καὶ ὑπιάτης καὶ μέσης, καὶ εἰ ἄλ-
 λα αὐτὰ μεταξὺ τυγχάνει ὄντα, πάντα ταῦτα συν-
 δήσαντα καὶ παντάπασιν ἓνα γεγόμενον ἐκ πολλῶν
 σώφρονα καὶ ἡρμοσμένον, οὕτω δὴ πράττειν ἤδη, εἰάν
 τι πράττει ἢ περὶ χρημάτων κτήσιν ἢ περὶ σώματος
 θεραπείαν ἢ καὶ περὶ πολιτικόν τι ἢ περὶ τὰ ἴδια
 συμβόλαια, ἐν πᾶσι τούτοις ἡγούμενον καὶ ὀνομάζοντα
 δικαίαν μὲν καὶ καλὴν πράξιν, ἢ ἂν ταύτην τὴν ἔξιν
 σώζει τε καὶ συναπεργάζεται, σοφίαν δὲ τὴν ἐπιστα-
 τοῦσαν ταύτῃ τῇ πράξει ἐπιστήμην, ἀδίκον δὲ πράξιν,
 444 † ἢ ἂν αἰεὶ ταύτην λύῃ, ἀμαθίαν δὲ τὴν ταύτῃ ἂν *)
 ἐπιστατοῦσαν δόξαν. Παντάπασιν, ἢ δ' ὅς, ὡς Σώκρα-
 τες, ἀληθῆ λέγεις. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, τὸν μὲν δίκαιον
 καὶ ἄνδρα καὶ πόλιν καὶ δικαιοσύνην, ὃ τυγχάνει ἐν αὐ-
 τοῖς ὄν, εἰ φαῖμεν εὐρηκέναι, οὐκ ἂν πάνυ τι οἶμαι δό-
 ξαιμεν ψεύδεσθαι. Μὰ Δία, οὐ μέντοι, ἔφη. Φῶ-
 μεν ἄρα **); Φῶμεν. Ἔστω δὴ, ἦν δ' ἐγώ, μετὰ γὰρ
 τοῦτο σκεπτέον οἶμαι ἀδικίαν. Δῆλον ὅτι. Οὐκουν στα-
 σιν τινὰ αὐτῶν τριῶν ὄντων τούτων δεῖ αὐτὴν εἶναι καὶ πο-
 λυπραγμοσύνην καὶ ἀλλοτριπραγμοσύνην καὶ ἐπανά-
 στασιν μέρους τινὸς τῷ ὅλῳ τῆς ψυχῆς, ἢν ἀρχὴ ἐν αὐ-
 τῇ, οὐ προσήκον, ἀλλὰ τοιούτου ὄντος φύσει, οἷου πρέ-
 πειν αὐτῷ δουλεύειν τῷ τοῦ ἀρχικοῦ γένους ὄντι. τοιαυτὰ
 αὐτὰ, οἶμαι, φήσομεν καὶ τὴν τούτων ταραχὴν καὶ
 πλάνην εἶναι, τὴν τε ἀδικίαν καὶ ἀκολασίαν καὶ δει-
 λίαν καὶ ἀμαθίαν καὶ συλλήβδην πᾶσαν κακίαν. Ταῦ-
 τα μὲν οὖν ταύτῃ, ἔφη.

18. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἀδίκαιον πράττειν
 καὶ τὸ ἀδικεῖν καὶ αὐτὸ τὸ δίκαιον ποιεῖν, ταῦτα πάν-
 τα τυγχάνει ὄντα κατὰδῆλα ἤδη σαφῶς, εἴπερ καὶ
 ἀδικία τε καὶ δικαιοσύνη; Πῶς δὴ; Ὅτι, ἦν δ' ἐγώ,
 τυγχάνει οὐδὲν διαφέροντα τῶν ὑγιεινῶν τε καὶ νο-
 σωδῶν, ὥς ἐκεῖνα ἐν σώματι, ταῦτα ἐν ψυχῇ. Πῆ;
 ἔφη. Τὰ μὲν που ὑγιεινὰ ὑγίειαν ἐμποιεῖ ***) , τὰ δὲ

*) Fortasse corrigendum est αὐ. **) V. ἄρα. ***) V. ἐμ-
 ποιεῖν.

νοσώδη νόσον. Ναί. Οὐκ οὖν καὶ τὸ μὲν δίκαια πράττειν δικαιοσύνην ἐμποιεῖ, τὸ δ' ἀδίκαια ἀδικίαν; Ἀνάγκη. Ἔστι δὲ τὸ μὲν ὑγίειαν ποιεῖν τὰ ἐν τῷ σώματι κατὰ φύσιν καθιστάναί τε κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων, τὸ δὲ νόσον, παρὰ φύσιν ἀρχειν τε καὶ ἀρχεσθαι ἄλλο ὑπ' ἄλλου. Ἔστι γάρ. Οὐκ οὖν αὖ, ἔφη, τὸ δικαιοσύνην ἐμποιεῖν τὰ ἐν τῇ ψυχῇ κατὰ φύσιν καθιστάναί τε κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων, τὸ δὲ ἀδικίαν, παρὰ φύσιν ἀρχειν τε καὶ ἀρχεσθαι ἄλλο ὑπ' ἄλλου; Κομιδῇ, ἔφη. Ἀρετὴ μὲν ἄρα, ὡς εἴκεν, ὑγίειά τε τις ἂν εἴη καὶ κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς, κακία δὲ νόσος τε καὶ αἰσχος καὶ ἀσθένεια. Ἔστιν οὕτως. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὰ μὲν καλὰ ἐπιτηδεύματα ἐς ἀρετῆς κτήσιν φέρει, τὰ δ' αἰσχροὶ ἐς κακίας; Ἀνάγκη. Τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη, ὡς εἴκεν, ἡμῖν ἐστὶ σκέψασθαι, πότερον αὖ λυσιτελεῖ δίκαια τε πράττειν καὶ καλὰ ἐπιτηδεύειν καὶ εἶναι δίκαιον, ἢ ἐάν τε λανθάνῃ ἐάν τε μὴ τοιοῦτος ὢν, ἢ ἀδικεῖν τε καὶ ἀδίκον εἶναι, ἐάν περ μὴ δίδῃ δίκην, μηδὲ βελτίων γίγνηται κολαζόμενος. Ἀλλ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, γέλοιον ἔμοιγε φαίνεται τὸ σκέμμα γίγνεσθαι ἤδη, εἰ τοῦ μὲν σώματος τῆς φύσεως διαφθειρομένης δοκεῖ οὐ βιωτὸν εἶναι, οὐδὲ μετὰ πάντων σιτίων τε καὶ ποτῶν καὶ παντὸς πλούτου καὶ πάσης ἀρχῆς, τῆς δὲ αὐτοῦ τουτου, ὥς ζῶμεν, φύσεως ταραττεμένης καὶ διαφθειρομένης βιωτὸν ἄρα ἔσται, ἐάν περ τις ποιῇ, ὃ ἂν βουληθῇ, ἄλλο πλὴν τούτου, ὅπόθεν κακίας μὲν καὶ ἀδικίας ἀπαλλαγῇσεται, δικαιοσύνην δὲ καὶ ἀρετὴν κτήσεται, ἐπειδὴ περ ἐφαίνη γὰρ ὄντα ἑκάτερα, οἷα ἡμεῖς διεληλύθαμεν. Γέλοιον γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' ὅμως, ἐπεὶ περ ἐνταῦθα ἐληλύθαμεν, ὅσον οἶόν τε σαφέστατα κατιδεῖν, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐ χρὴ ἀποκρίνεσθαι. Ἠκιστα, νῆ τὸν Δία, ἔφη, πάντων ἀποκνητέον. Δεῦρο δὲ, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα καὶ ἴδῃς, ὅσα καὶ εἶδη ἔχει ἡ κακία, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἄγε δὲ καὶ ἀξία θέας. Ἐπομαί, ἔφη, μόνον λέγε. Καὶ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ὥς περ ἀπὸ σκοπίας μοι φαίνεται, ἐπειδὴ περ ἐνταῦθα ἀναβεβήκα-

μεν τοῦ λόγου, ἐν μὲν εἶναι εἶδος τῆς ἀρετῆς, ἀπειρα δὲ
 τῆς κακίας, τέτταρα δ' ἐν αὐτοῖς ἄττα, ὧν καὶ ἄξιον
 ἐπιμνησθῆναι. Πῶς λέγεις; ἔφη. Ὅσοι, ἦν δ' ἐγώ,
 πολιτειῶν τρόποι εἰσὶν εἶδη ἔχοντες, τοσοῦτοι κινδύ-
 νεύουσι καὶ ψυχῆς τρόποι εἶναι. Πόσοι δὴ; Πέντε
 μὲν, ἦν δ' ἐγώ, πολιτειῶν, πέντε δὲ ψυχῆς. Λέγε,
 ἔφη, τίνες. Λέγω, εἶπον, ὅτι εἷς μὲν οὗτος, ὃν ἡμεῖς
 διεληλύθαμεν, πολιτείας εἴη ἂν τρόπος· ἐπονομασθεῖη
 δ' ἂν καὶ διχῇ· ἐγγενομένου μὲν γὰρ ἀνδρὸς ἑνὸς ἐν τοῖς
 ἄρχουσι διαφέροντος, βασιλεία ἂν κληθεῖη, πλειόνων
 δέ, ἀριστοκρατία. Ἀληθῆ, ἔφη. Τοῦτο μὲν τοίνυν,
 ἦν δ' ἐγώ, ἐν εἶδος λέγω· οὔτε γὰρ ἂν πλείους οὔτε
 εἷς ἐγγεγνόμενος κινήσειεν ἂν τινά *) τῶν ἀξίων λόγου
 νόμων τῆς πόλεως, τροφῇ τε καὶ παιδείᾳ χρησάμε-
 νος, ἦν διήλθομεν. Οὐ γὰρ εἰκός, ἔφη.

*) V. ἂν, omisso τινά.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ .

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Διὰ λόγος πέμπτος.

1. Ἀγαθὴν μὲν τοίνυν τὴν τοιαύτην πόλιν τε καὶ 449
 πολιτείαν καὶ ὀρθὴν καλῶ καὶ ἄνδρα τοιοῦτον, κακὰς
 δὲ τὰς ἄλλας καὶ ἡμαρτημένας, εἶπερ αὕτη ὀρθή, πε-
 ρὶ τε πόλεων διοικήσεις καὶ περὶ ἰδιωτῶν ψυχῆς τρόπου
 κατασκευήν, ἐν τέτταρσι πονηρίαις εἶδесιν οὖσας. Ποί-
 ας δὴ ταύτας; ἔφη. Καὶ ἐγὼ μὲν ἦα τὰς ἐφεξῆς
 ἐρῶν, ὥς μοι ἐφαίνοντο ἕκασται ἐξ ἀλλήλων μεταβαί-
 νειν· ὁ δὲ Πολέμαρχος — σμικρὸν γὰρ ἀπωτέρω τοῦ
 Ἀδεϊμάντου καθῆστο — ἐκτείνας τὴν χεῖρα καὶ λα-
 βόμενος τοῦ ἱματίου ἄνωθεν αὐτοῦ παρὰ τὸν ὤμον,
 ἐκείνόν τε προσηγάγετο καὶ προτείνας ἑαυτὸν ἔλεγεν
 ἅττα προσκεκυφάς, ὧν ἄλλο μὲν οὐδὲν κατηκούσαμεν,
 τόδε δέ, Ἀφήσομεν οὖν; ἔφη, ἢ τί δράσομεν; Ἡκι-
 στά γε, ἔφη ὁ Ἀδεϊμαντος, μέγα ἤδη λέγων. Καὶ
 ἐγώ, Τί μάλιστα, ἔφην, ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε; Σέ, ἢ δ'
 ὅς. Ὅτι, ἐγὼ εἶπον, τί μάλιστα; Ἀπορῥαθυμεῖν ἡμῖν
 δοκεῖς, ἔφη, καὶ εἶδος ὅλον οὐ τὸ ἐλάχιστον ἐκκλέ-
 πτειν τοῦ λόγου, ἵνα μὴ διέλθῃς, καὶ λήσῃς οἷε εἰ-
 πῶν αὐτὸ φαύλως, ὥς ἄρα περὶ γυναικῶν τε καὶ παῖ-
 δων παντὶ δήλον, ὅτι κοινὰ τὰ φίλων ἔσται. Οὐκ οὖν
 ὀρθῶς ἔφην, ὦ Ἀδεϊμαντε; Ναί, ἢ δ' ὅς· ἀλλὰ τὸ
 ὀρθῶς τοῦτο, ὥσπερ τὰλλα, λόγου δεῖται, τίς ὁ τρό-
 πος τῆς κοινωνίας· πολλοὶ γὰρ ἂν γένοιτο. μὴ οὖν πα-
 ρῆς, ὄντινα σὺ λέγεις, ὥς ἡμεῖς πάλαι περιμένομεν,
 οἰόμενοί σέ που μνησθήσεσθαι παιδοποιίας τε πέρι, πῶς
 παιδοποιήσονται, καὶ γενομένους πῶς θρέψουσι, καὶ
 ὅλην ταύτην, ἣν λέγεις, κοινωνίαν γυναικῶν τε καὶ

παιδων· μέγα γάρ τι οἰόμεθα φέρειν καὶ ὅλον ἐς πολι-
τείαν, ὅρθως ἢ μὴ ὅρθως γιγνόμενον. νῦν οὖν, ἐπει-
δὴ ἄλλης ἐπιλαμβάνει πολιτείας, πρὶν ταῦτα ἱκανῶς
διελέσθαι, δέδοκται ἡμῖν τοῦτο, ὃ σὺ ἤκουσας, τὸ σὲ
450 † μὴ μεθιέναι, πρὶν ἂν ταῦτα πάντα, ὥσπερ τᾶλλα,
διέλθῃς. Καὶ ἐμὲ τοίνυν, ὁ Γλαύκων ἔφη, κοινωνὸν
τῆς ψήφου ταύτης τίθετε. Ἀμέλει, ἔφη ὁ Θρασύ-
μαχος, πᾶσι ταῦτα δεδογμένα ἡμῖν νόμιζε, ὦ Σώ-
κρατες.

2. Οἶον, ἦν δ' ἐγώ, εἰργάσασθε ἐπιλαβόμενοί
μου; ὅσον λόγον πάλιν, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς, κινεῖτε πε-
ρὶ τῆς πολιτείας! ἦν ὡς ἡδὴ διοληλυθὼς ἔγωγε ἔχαι-
ρον, ἀγαπῶν, εἴ τις ἐάσει ταῦτα ἀποδεξάμενος, ὡς
τότε ἐρρέθη· ἀ νῦν ὑμεῖς παρακαλοῦντες, οὐκ ἴστε,
ὅσον ἐσμὸν λόγων ἐπεγείρετε, ὃν ὁρῶν ἐγὼ παρήκα
τότε, μὴ παρὰσχοι πολὺν ὄχλον. Τί δέ; ἦ δ' ὅς ὁ
Θρασύμαχος, χρυσοχοήσοντας οἶει τοὺςδε νῦν ἐνθάδε
αἰφίχθαι, ἀλλ' οὐ λόγων ἀκουσομένους; Ναί, εἶπεν,
μετρίων γε. Μέτρον *) δέ γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες,
ὁ Γλαύκων, τοιούτων λόγων ἀκούειν, ὅλος ὁ βίος νῦν
ἔχουσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἡμέτερον ἔα, σὺ δέ, περὶ ὧν
ἐρωτῶμεν, μηδαμῶς ἀποκάμῃς, ἢ σοι δοκεῖ, διεξιὼν,
τίς ἢ κοινωνία τοῖς φύλαξιν ἡμῶν παιδων τε πέρι καὶ
γυναικῶν ἔσται, καὶ τροφῆς νέων ἔτι ὄντων τῆς ἐν τῷ
μεταξὺ χρόνῳ γιγνομένης γενέσεώς τε καὶ παιδείας,
ἢ δὴ ἐπιπονωτάτη δοκεῖ εἶναι· πειρῶ οὖν εἰπεῖν, τίνα
τρόπον δεῖ γίγνεσθαι αὐτήν. Οὐ ῥάδιον, ὦ εὐδαιμον,
ἦν δ' ἐγώ, διελθεῖν· πολλὰς γὰρ ἀπιστίας ἔχει ἔτι
μᾶλλον τῶν ἐμπροσθεν, ὧν διήλθομεν· καὶ γὰρ ὡς δυ-
νατὰ λέγεται, ἀπιστοῦτ' ἂν, καὶ εἰ ὅτι μάλιστα γέ-
νοιτο, ὡς ἀριστ' ἂν εἴη ταῦτα καὶ ταύτη, ἀπιστήσεται·
διὸ δὴ καὶ ὄκνος τις αὐτῶν ἀπτεσθαι, μὴ εὐχὴ δοκῇ εἶ-
ναι ὁ λόγος, ὦ φίλε ἑταῖρε. Μηδέν, ἦ δ' ὅς, ὀκνεῖ,
οὔτε γὰρ ἀγνώμονες οὔτε ἀπιστοὶ οὔτε δύνουσι οἱ ἀκουσι-
μενοί. Καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ ἀριστε, ἢ που βουλόμενός με
παραθαρρύνειν, λέγεις; Ἐγὼ γ', ἔφη. Πᾶν τοίνυν,

*) V. Μέτρον.

ἦν δ' ἐγώ, τούναντίον ποιεῖς· πιστεύοντος μὲν γὰρ ἐμοῦ ἐμοὶ εἰδέναι, αὐτὸς λέγων, καλῶς εἶχεν ἡ παραμυθία· ἐν γὰρ φρονίμοις τε καὶ φίλοις περὶ τῶν μεγίστων τε καὶ φίλων τὰληθῆ εἰδόμενα λέγειν, ἀσφαλὲς καὶ θαρσύνον, ἀπιστοῦντας δὲ καὶ ζητοῦντας αἶμα τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ὃ δὴ ἐγὼ δρῶ, φοβερόν τε καὶ σφαλερόν, οὔτι γέλωτα τ' ὀφλεῖν — παιδικὸν γὰρ τοῦτό γε — ἀλλὰ μὴ σφα- 451
λαῖς τῆς ἀληθείας οὐ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους συνεπισπασάμενος κείσομαι, περὶ αὐτῆς ἡκιστα δεῖ σφάλλεσθαι. προσκυνῶ δὲ Ἀδράστειαν, ὣς Γλαύκων, χάριν οὐ μέλλω λέγειν· ἐλπίζω γὰρ οὐκ ἔλαττον αἰμαρτήμα, ἀκουσίως τινὸς φονέα γενέσθαι ἢ ἀπατεῶνα καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων καὶ νομίμων περὶ. τοῦτο *) οὐκ τὸ κινδύνευμα κινδυνεύειν ἐν ἐχθροῖς κρείττον ἢ φίλοις· ὥστε εὖ με παραμυθεῖ. Καὶ ὁ Γλαύκων γελάσας, Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, ἔφη, εἴαν τι πάθωμεν πλημμελὲς ὑπὸ τοῦ λόγου, ἀφίεμέν σε ὥσπερ φόνου καθαρὸν εἶναι καὶ μὴ ἀπατεῶνα ἡμῶν· ἀλλὰ θαρσύνου λέγε. Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον, καθαρὸς γε καὶ ἐκεῖ ὁ ἀφεθεῖς, ὡς ὁ νόμος λέγει, εἰκὸς δὲ **), εἶπερ ἐκεῖ, κἀνθάδε. Λέγε τοίνυν, ἔφη, τούτου γ' ἕνεκα. Λέγειν δὴ, ἔφην ἐγώ, χρὴ ἀνάπαλιν αὐτὸ νῦν, αὐτὸ ποτε ἴσως ἔδει ἐφεξῆς λέγειν· τάχα δὲ οὕτως αὐτὸ ὁρῶν ἔχοι, μετὰ τὸ ἀνδρεῖον δράμα παντελῶς διαπερανθὲν τὸ γυναικεῖον αὐτὸ περαίνειν, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ σὺ οὕτω προκαλεῖ.

3. Ἀνθρώποις γὰρ φύσι καὶ παιδευθεῖσιν, ὡς ἡμεῖς διήλθομεν, κατ' ἐμὴν δόξαν οὐκ ἔσται ἄλλη ὁρῶν παίδων τε καὶ γυναικῶν κτήσις τε καὶ χρεία, ἢ κατ' ἐκείνην τὴν ὁρμὴν ἰοῦσιν, ἥνπερ τὸ πρῶτον ὁρμήσαμεν· ἐπεχειρήσαμεν δὲ που ὡς ἀγέλης φύλακας τοὺς ἀνδρας καθιστάναί τῳ λόγῳ; Ναί. Ἀκολουθῶμεν τοίνυν καὶ τὴν γένεσιν καὶ τροφὴν παραπλησίαν ἀποδίδόντες, καὶ σκοπῶμεν, εἰ ἡμῖν πρέπει ἢ οὐ. Πῶς; ἔφη. Ὡς δὲ τὰς θηλείας τῶν φυλάκων κυνῶν πότερας συμφυλάττειν οἴομεθα δεῖν, ὥσπερ αὖ οἱ ἀρρενες φυλάττωσιν, καὶ συνθηρεύειν καὶ τὰλλα κοινῇ πράττειν,

*) V. νομίμων. περὶ τοῦτο. **) V. δὲ γε.

ἢ τὰς μὲν οἰκουρεῖν ἔνδον, ὡς ἀδυνάτους διὰ τὸν τῶν σκυ-
 λάκων τόκον τε καὶ τροφήν, τοὺς δὲ πονεῖν τε καὶ
 πᾶσαν ἐπιμέλειαν ἔχειν περὶ τὰ ποιμνία; Κοινῇ, ἔφη,
 πάντα, πλὴν ὡς ἀσθενεστέrais χρώμεθα, τοῖς δὲ
 ὡς ἰσχυροτέrais. Οἷόν τ' οὖν, ἔφη ἐγώ, ἐπὶ τὰ αὐ-
 τὰ χρῆσθαι τινὶ ζώῳ, ἂν μὴ τὴν αὐτὴν τροφήν τε
 καὶ παιδείαν ἀποδίδῃς; Οὐχ οἷόν τε. Εἰ ἄρα ταῖς
 452 γυναιξὶν ἐπὶ ταυτὰ χρῆσόμεθα καὶ τοῖς ἀνδράσι, ταυ-
 τοῖς τε καὶ γυμναστικὴν ἐδόθη; Ναί. Καὶ ταῖς γυ-
 ναιξὶν ἄρα τούτῳ τῷ τέχνῳ καὶ τὰ περὶ τὸν πόλε-
 μον ἀποδοτέον, καὶ χρηστέον κατὰ ταυτὰ. Εἰκός, ἐξ
 ὧν λέγεις, ἔφη. Ἴσως δὲ, εἶπον, παρὰ τὸ ἔθος γέ-
 λοια ἂν φαίνοιτο πολλὰ περὶ τὰ νῦν δὴ *) λεγόμενα, εἰ
 πράττεται, ἢ λέγεται. Καὶ μάλα, ἔφη. Τί δ' **),
 ἦν δ' ἐγώ, γελοϊότατον αὐτῶν ὁρᾷς; ἢ δῆλα δὲ, ὅτι
 γυμναῖς τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς παλαιίστραις γυμναζομέ-
 νας μετὰ τῶν ἀνδρῶν, οὐ μόνον τὰς νέας, ἀλλ' ἡδὴ καὶ
 τὰς πρεσβυτέρας, ὥσπερ τοὺς γέροντας ἐν τοῖς γυμνα-
 σίοις, ὅταν ῥυσσοὶ καὶ μὴ ἡδεῖς τὴν ὄψιν, ὁμῶς φιλο-
 γυμναστῶσι; Νὴ τὸν Δία, ἔφη, γέλοιον γάρ ἂν, ὡς γε
 ἐν τῷ παρεστῶτι, φανείη. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπεὶ περ
 ὠρμήσαμεν λέγειν, οὐ φοβητέον τὰ τῶν χαριέντων
 σκώμματα, ὅσα καὶ οἶα ἂν εἴποιεν ἐς τὴν τοιαύτην
 μεταβολὴν γενομένην καὶ περὶ τὰ γυμνάσια καὶ περὶ
 μουσικὴν, καὶ οὐκ ἐλάχιστα περὶ τὴν τῶν ὅπλων σχέ-
 σιν καὶ ἵππων ὀχήσεις; Ὁρθῶς, ἔφη, λέγεις. Ἀλλ'
 ἐπεὶ περ λέγειν ἠρξάμεθα, πορευτέον πρὸς τὸ τραχὺ
 τοῦ νόμου, δεηθεῖσί τε τούτων, μὴ τὰ αὐτῶν πράτ-
 τειν, ἀλλὰ σπουδάζειν, καὶ ὑπομνήσασιν, ὅτι οὐ πο-
 λὺς χρόνος, ἐξ οὗ τοῖς Ἑλλησιν ἐδόκει αἰσχρὰ εἶναι καὶ
 γέλοια, ὥσπερ νῦν τοῖς πολλοῖς τῶν βαρβάρων, γυμνοὺς
 ἀνδρας ὁρᾶσθαι καὶ ὅτε ἤρχοντο τῶν γυμνασίων πρῶ-
 τον μὲν Κρήτες, ἔπειτα Λακεδαιμόνιοι, ἐξῆν τοῖς τότε
 ἀστείοις ταῦτα πάντα κωμῶδειν· ἢ οὐκ οἶει; Ἐγωγε.
 Ἀλλ' ἐπειδὴ, οἶμαι, χρωμένοις ἀμεινον τὸ ἀποδύεσθαι
 *) V. δὴ abest. **) V. deest δέ.

τοῦ ζυγκαλύπτειν ἐς *) πάντα τὰ τοιαῦτα ἐφάνη, καὶ τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς δὴ γέλοιον ἐξεργύη ὑπὸ τοῦ ἐν τοῖς λόγοις μηνυθέντος ἀρίστου, καὶ τοῦτο ἐνεδείξατο, ὅτι ματαιός, ὅς γέλοιον ἄλλο τι ἡγεῖται ἢ τὸ κακόν, καὶ ὁ γελωτοποιεῖν ἐπιχειρῶν, πρὸς ἄλλην τινὰ ὄψιν ἀποβλέπων ὡς γελοίου ἢ τὴν τοῦ ἀφρονός τε καὶ κακοῦ, ἢ σπουδάζειν, πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν στησάμενος ἢ τὸν τοῦ ἀγαθοῦ. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

4. Ἄρ' οὖν οὐ πρῶτον μὲν τοῦτο περὶ αὐτῶν **) ἀνομολογητέον, εἰ δυνατὰ ἢ οὐ, καὶ δοτέον ἀμφισβητήσιν, εἴτε τις φιλοπαίσμων εἴτε σπουδαστικός ἐθέλει ἀμφισβητῆσαι, πότερον δυνατὴ φύσις ἢ ἀνθρώπινη ἢ 453
θήλεια τῇ τοῦ ἀρρένους γένους κοινωνῆσαι ἐς ἅπαντα τὰ ἔργα ἢ οὐδ' ἐς ἓν, ἢ ἐς τὰ μὲν οἶα τε ἐς δὲ τὰ οὐ, καὶ τοῦτο δὴ τὸ περὶ τὸν πόλεμον ποτέρων ἐστίν; ἄρ' οὐχ οὕτως ἂν κάλλιστά τις ἀρχόμενος, ὡς τὸ εἶκός, καὶ κάλλιστα τελευτήσσει; Πολύ γε, ἔφη. Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀμφισβητήσωμεν, ἵνα μὴ ἔρημα τὰ τοῦ ἐτέρου λόγου πολιορκῇται; Οὐδέν, ἔφη, κωλύει. Λέγωμεν δὴ ὑπὲρ αὐτῶν ὅτι „Ὡ Σώκρατες τε καὶ Γλαύκων, οὐδέν δεῖ ὑμῖν ἄλλους ἀμφισβητεῖν· αὐτοὶ γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς κατοικίσεως, ἣν ὠκίζετε πόλιν, ὠμολογεῖτε, δεῖν κατὰ φύσιν ἕκαστον ἓνα ἐν τὸ αὐτοῦ πράττειν.“ Ὡμολογήσαμεν, οἶμαι· πῶς γὰρ οὐ; „Ἔστιν οὖν ὅπως οὐ πᾶν πολὺ διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς τὴν φύσιν;“ Πῶς δ' οὐ διαφέρει; „Οὐκ οὐν ἄλλο καὶ ἔργον ἑκατέρῳ προσήκει προστάττειν τὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν;“ Τί μὴν; „Πῶς οὖν οὐχ ἁμαρτάνετε νυνὶ καὶ τάναντία ὑμῖν αὐτοῖς λέγετε φάσκοντες αὐ, τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας δεῖν τὰ αὐτὰ πράττειν, πλεῖστον κεχωρισμένην φύσιν ἔχοντας;“ Ἐξεῖς τι ***), ὦ θαυμάσιε, πρὸς ταῦτ' ἀπολογεῖσθαι; Ὡς μὲν ἐξαίφνης, ἔφη, οὐ πᾶν ῥάδιον, ἀλλὰ σοῦ δεήσομαί τε καὶ δέομαι, καὶ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν λόγον, ὅστις ποτ' ἐστίν, ἐρμηνεῦσαι. Ταῦτ' ἐστίν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἃ ἐγώ

*) V. desideratur ἐς. **) V. περὶ αὐτόν. ***) V. abest τί.

πάλαι προορῶν ἐφοβούμην τε καὶ ᾤκνουν ἀπτεσθαι τοῦ
 νόμου τοῦ περὶ τὴν τῶν γυναικῶν καὶ παίδων κτῆσιν
 καὶ τροφὴν. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη, οὐ γὰρ εὐκόλῳ
 ἔοικεν. Οὐ γάρ, εἶπον, ἀλλὰ δὴ ᾧδ' ἔχει, ἂν τέ τις
 ἐς κολυμβήθραν σμικρὰν ἐμπέτῃ ἂν τε ἐς τὸ μέγιστον
 πέλαγος μέσον, ὅμως γε νεῖ οὐδὲν ἥττον. Πάνυ μὲν
 οὖν. Οὐκ οὖν καὶ ἡμῖν νευστέον καὶ πειρατέον σώζεσθαι
 ἐκ τοῦ λόγου, ἥτοι δελφινὰ τιν' ἐλπίζοντας ἡμᾶς ὑπο-
 λαβεῖν*) ἂν ἢ τινὰ ἄλλην ἀπορον σωτηρίαν; Ἐοικεν,
 ἔφη. Φέρε δὴ, ἦν δ' ἐγώ, εἰάν πῃ εὕρωμεν τὴν ἐξοδὸν
 ὁμολογῶμεν γὰρ δὴ, ἄλλην φύσιν ἄλλο δὲν ἐπιτηδεύ-
 ει, γυναικὸς δὲ καὶ ἀνδρὸς ἄλλην εἶναι, τὰς δὲ ἄλλας
 φύσεις τὰ αὐτὰ φάμεν νῦν δὲν ἐπιτηδεύσαι· ταῦτα
 ἡμῶν κατηγορεῖτε. Κομιδῇ γε. Ἡ γενναία, ἦν δ' ἐγώ,
 454 ᾧ Γλαύκων, ἡ δύναμις τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης. Τί
 δὴ; Ὅτι, εἶπον, δοκοῦσί μοι ἐς αὐτὴν καὶ ἄκοντες
 πολλοὶ ἐμπίπτειν, καὶ οἶεσθαι οὐκ ἐρίζειν, ἀλλὰ δια-
 λέγεσθαι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι κατ' εἶδη διαιρούμενοι τὸ
 λεγόμενον ἐπισκοπεῖν, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ ὄνομα διώκειν
 τοῦ λεχθέντος τὴν ἐναντίωσιν, ἐρίδι, οὐ διαλέκτῳ πρὸς
 ἀλλήλους χρώμενοι. Ἔστι γὰρ δὴ, ἔφη, περὶ πολλοὺς
 τοῦτο τὸ πάθος· ἀλλὰ μῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο
 τείνει ἐν τῷ παρόντι; Παντάπασι μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ,
 κινδυνεύομεν γοῦν ἄκοντες ἀντιλογίας ἀπτεσθαι. Πῶς;
 Τὸ μὴ τὴν αὐτὴν φύσιν ὅτι οὐ τῶν αὐτῶν δεῖ ἐπιτηδευ-
 μάτων τυγχάνειν, πάνυ ἀνδρείως τε καὶ ἐριστικῶς κα-
 τὰ τὸ ὄνομα διώκομεν· ἐπεσκεψάμεθα δὲ οὐδ' ὀπιθοῦν,
 τί εἶδος τὸ τῆς ἐτέρας τε καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως, καὶ
 πρὸς τί τεῖνον ὠριζόμεθα τότε, ὅτε τὰ ἐπιτηδεύματα
 ἄλλη φύσει ἄλλα, τῇ δὲ αὐτῇ τὰ αὐτὰ ἀπεδίδομεν.
 Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη, ἐπεσκεψάμεθα. Τοιγάρτοι, εἶπον,
 ἔξεστιν ἡμῖν, ὥς ἔοικεν, ἀνερωτᾶν ἡμᾶς αὐτούς, εἰ ἢ
 αὐτὴ φύσις φαλακρῶν καὶ κομήτῶν καὶ οὐχ ἢ ἐναν-
 τία, καὶ ἐπειδὴν ὁμολογῶμεν ἐναντίαν εἶναι, εἰάν φα-
 λακροὶ σκυτοτομῶσι, μὴ εἰάν κομήτας, εἰάν δ' αὖ κο-
 μῆται, μὴ τοὺς ἐτέρους. Γελοῖον μέντ' ἂν εἴη, ἔφη.
 Ἄρα κατ' ἄλλο τι, εἶπον ἐγώ, γελοῖον, ἢ ὅτι τότε
 *) V. ἀπολαβεῖν.

οὐ πάντως τὴν αὐτὴν καὶ τὴν ἑτέραν φύσιν ἐτιθέμεθα, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς ἀλλοιωσεως τε καὶ ὁμοιωσεως μόνον ἐφυλάττομεν τὸ πρὸς αὐτὰ τῆνον τὰ ἐπιτηδεύματα; οἷον, ἱατρικὸν μὲν καὶ ἱατρικὴν τὴν ψυχὴν ἔχοντα τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχειν ἐλέγαμεν ἢ οὐκ οἶει; Ἐγώ γε, ἱατρικὸν δὲ καὶ τεκτονικὸν ἄλλην. Πάντως πού.

5. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ τῶν γυναικῶν γένος, εἴαν μὲν πρὸς τέχνην τινὰ ἢ ἄλλο ἐπιτήδευμα διαφέρειν φαίνεται, τοῦτο δὴ φήσομεν ἑκατέρῳ δεῖν ἀποδιδόαι, εἴαν δὲ αὐτῷ τούτῳ φαίνεται διαφέρειν τῷ τὸ μὲν θῆλυ τίκτειν, τὸ δὲ ἄρρεν ὀχεύειν, οὐδὲν τί πῶ φήσομεν μᾶλλον ἀποδεδεῖχθαι, ὥς πρὸς ὃ ἡμεῖς λέγομεν, διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐτι οἰησόμεθα δεῖν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν τοὺς τε φύλακας ἡμῖν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν; Καὶ ὁρθῶς, ἔφη. Οὐκ οὖν μετὰ τοῦτο κελεύομεν τὸν τὰ ἐναντία λέγοντα τοῦτο αὐτὸ διδάσκειν ἡμᾶς, πρὸς τινὰ τέχνην ἢ τί 455 ἐπιτήδευμα τῶν περὶ πόλεως κατασκευὴν οὐχ ἢ αὐτῇ, ἀλλὰ ἑτέρα φύσις γυναικὸς τε καὶ ἀνδρὸς; Δίκαιον γοῦν. Τάχα τοίνυν ἂν, ὅπερ σὺ ὀλίγον πρότερον ἔλεγες, εἴποι ἂν καὶ ἄλλος, ὅτι ἐν μὲν τῷ παρὰ χρεῖμα ἱκανῶς εἰπεῖν οὐ ῥαδίον, ἐπισκεψαμένῳ δὲ οὐδὲν χαλεπόν. Εἴποι γὰρ ἂν. Βούλει οὖν δεῶμεθα τοῦ τὰ τοιαῦτα ἀντιλέγοντος, ἀκολουθεῖν ἡμῖν, εἴαν πῶς ἡμεῖς ἐκεῖνῳ ἐνδειξώμεθα. ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ἐπιτήδευμα ἴδιον γυναικὶ πρὸς διοίκησιν πόλεως; Πάνυ γε. Ἰθὺ δὴ, φήσομεν πρὸς αὐτόν, ἀποκρίνου· ἄρα οὕτως ἔλεγες, τὸν μὲν εὐφυῆ πρὸς τί εἶναι, τὸν δὲ ἀφυῆ, ἐν ᾧ ὃ μὲν ῥαδίως τι μανθάνοι, ὃ δὲ χαλεπῶς, καὶ ὃ μὲν ἀπὸ βραχείας μαθήσεως ἐπὶ πολὺ εὐρετικὸς εἴη, αὐτὸς ἔμαθεν, ὃ δὲ πολλῆς μαθήσεως τυχὼν καὶ μελέτης μὴδ' αὖ ἔμαθε σώζοιτο, καὶ τῷ μὲν τὰ τοῦ σώματος ἱκανῶς ὑπηρετοίη τῇ διανοίᾳ, τῷ δὲ ἐναντιοίτο; ἄρ' ἄλλα ἅττα ἐστὶν ἢ ταῦτα, οἷς τὸν εὐφυῆ πρὸς ἑκάστα καὶ τὸν μὴ ὠρίζου; Οὐδεὶς, ἦ δ' ὅς, ἀλλὰ φήσει. Οἶσθ' ἂν τι οὖν ὑπὸ ἀνδράπων μελετώμενον, ἐν ᾧ οὐ πάντα ταῦτα τὸ τῶν ἀνδρῶν γένος διαφερόν-

τως ἔχει ἢ τὸ τῶν γυναικῶν; ἢ μακρολογῶμεν τὴν τε ὑφαντικὴν λέγοντες καὶ τὴν τῶν ποπᾶνων τε καὶ ἐψήμάτων θεραπείαν, ἐν οἷς δὴ τι δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι, οὗ καὶ καταγελαστότατόν ἐστι πάντων ἡττώμενον; Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὅτι πολὺ κρατεῖται ἐν ἅπασιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ γένος τοῦ γένους, γυναῖκες μέντοι πολλάι πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους ἐς πολλὰ· τὸ δὲ ὅλον ἔχει, ὡς σὺ λέγεις. Οὐδὲν ἄρα ἐστίν, ὦ Φίλε, ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοικούντων γυναικός, διότι γυνή, οὐδ' ἀνδρός, διότι ἀνὴρ, ἀλλ' ὁμοίως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν ζώοις, καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων δὲ ἀνὴρ, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρός. Πάνυ γε. Ἡ οὖν ἀνδράσι πάντα προστάζομεν, γυναικὶ δὲ οὐδέν; Καὶ πῶς; Ἀλλ' ἐστὶ γάρ, οἶμαι, ὡς φήσομεν, καὶ γυνὴ ἰατρικὴ, ἢ δ' οὐ, καὶ μουσικὴ, ἢ δ' ἄμουςος φύσει. Τί μὲν; Καὶ γυμναστικὴ δ' ἄρα καὶ πολεμικὴ *), ἢ δὲ ἀπόλεμος καὶ οὐ φιλογυμναστικὴ **). Οἶμαι ἔγωγε. Τί δέ; Φιλόσοφος τε καὶ μισόσοφος καὶ θυμοειδής, ἢ δ' ἄθυμος ***); Ἔστι καὶ ταῦτα. Ἔστιν ἄρα καὶ φυλακικὴ γυνή, ἢ δ' οὐ; ἢ οὐ τοιαύτην καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν φυλακικῶν φύσιν ἐξελεξάμεθα; Τοιαύτην μὲν οὖν. Καὶ γυναικός ἄρα καὶ ἀνδρός ἡ αὐτὴ φύσις ἐς φυλακὴν πόλεως, πλην ὅσα ἀσθενεστέρα, ἢ δὲ ****) ἰσχυροτέρα ἐστί. Φαίνεται.

6. Καὶ γυναῖκες ἄρα αἱ τοιαῦται τοῖς τοιούτοις ἀνδράσιν ἐκλεκτέαι ζυνοικεῖν τε καὶ συμφυλάττειν, ἐπεὶ περ εἰσὶν ἱκαναὶ καὶ ζυγγενεῖς αὐτοῖς τὴν φύσιν. Πάνυ γε. Τὰ δ' ἐπιτηδεύματα οὐ τὰ αὐτὰ ἀποδοτέα ταῖς αὐταῖς φύσεσι; Τὰ αὐτά. Ἦκομεν ἄρα ἐς τὰ πρότερα περιφερόμενοι καὶ ὁμολογοῦμεν, μὴ παρὰ φύσιν εἶναι ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξὶ μουσικὴν τε καὶ γυμναστικὴν ἀποδιδόναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκ

*) V. Καὶ γυμναστικὴ, ἢ δ' ἄρα οὐ. οὐδὲ πολεμικὴ. **) V. additur ἢ δ' ἄρα οὐ. ***) Admodum probabilis est Galeni scriptura: φιλόσοφος τε καὶ θυμοειδής, ἢ δ' ἄθυμος καὶ μισόσοφος; ****) V. ἀσθενεστέρα ἢ ἰσχυροτέρα.

ἄρα ἀδύνατά γε οὐδὲ εὐχαῖς ὅμοια ἐνομοθετοῦμεν, ἐπεί-
 περ κατὰ φύσιν ἐτίθεμεν τὸν νόμον, ἀλλὰ τὰ νῦν
 παρὰ ταῦτα γιγνόμενα παρὰ φύσιν μᾶλλον, ὥς ἔοικε,
 γίγνεται. Ἔοικεν. Οὐκ οὖν ἡ ἐπίσκεψις ἡμῖν ἦν, εἰ
 δυνατά γε καὶ βέλτιστα λέγοιμεν; Ἦν γάρ. Καὶ ὅτι
 μὲν δὴ δυνατά, διαμολόγηται. Ναί. Ὅτι δὲ δὴ βέλ-
 τιστα, τὸ μετὰ τοῦτο δεῖ διαμολογηθῆναι. Δῆλον.
 Οὐκ οὖν, πρὸς γε τὸ φυλακικὴν γυναῖκα γενέσθαι,
 οὐκ ἄλλη μὲν ἡμῖν ἀνδρας ποιήσει παιδεία, ἄλλη δὲ
 γυναῖκας, ἄλλως τε καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν παραλαβοῦ-
 σα; Οὐκ ἄλλη. Πῶς οὖν ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε
 πέρι; Τίνος δὴ; Τοῦ ὑπολαμβάνειν παρὰ σεαυτῷ, τὸν
 μὲν ἀμείνω ἀνδρα, τὸν δὲ χείρω ἢ πάντας ὁμοίους
 ἡγεῖ; Οὐδαμῶς. Ἐν οὖν τῇ πόλει, ἣν ᾠκίζομεν, πό-
 τερον οἶει ἡμῖν ἀμείνους ἀνδρας ἐξεργάσθαι τοὺς φύ-
 λακας τυχόντας, ἢς διήλθομεν, παιδείας, ἢ τοὺς
 σκυτοτόμους τῇ σκυτικῇ παιδευθέντας; Γέλοιον, ἔφη,
 ἔρωτάς. Μανθάνω, ἔφην· τί δέ; τῶν ἄλλων πολιτῶν
 οὐχ οὗτοι ἀριστοί; Πολύ γε. Τί δέ; αἱ γυναῖκες τῶν
 γυναικῶν οὐχ αὗται ἔσονται βέλτισται; Καὶ τοῦτο, ἔφη,
 πολύ. Ἔστι δέ τι πόλει ἀμεινον, ἢ γυναικάς τε καὶ
 ἀνδρας ὡς ἀρίστους ἐγγίγνεσθαι; Οὐκ ἔστι. Τοῦτο
 δὴ μουσικὴ τε καὶ γυμναστικὴ παραγιγνόμεναι, ὥς
 ἡμεῖς διήλθομεν, ἀπεργάσσονται. Πῶς δ' οὐ; Οὐ μόνον 457
 ἄρα δυνατόν, ἀλλὰ καὶ ἀριστον πόλει νόμιμον ἐτίθεμεν.
 Οὕτως. Ἀποδυτέον δὴ ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξίν,
 ἐπείπερ ἀρετὴν ἀντὶ ἱματίων ἀμφιέσονται, καὶ κοινω-
 νητέον πολέμου τε καὶ τῆς ἄλλης φυλακῆς τῆς περὶ
 τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἄλλα πρακτέον· τούτων δ' αὐτῶν
 τὰ ἐλαφρότερα ταῖς γυναιξίν, ἢ τοῖς ἀνδράσι δοτέον,
 διὰ τὴν τοῦ γένους ἀσθένειαν· ὁ δὲ γελῶν ἀνὴρ ἐπὶ
 γυμναῖς γυναιξί, τοῦ βελτίστου ἕνεκα γυμναζομέναις,
 ἀτελῇ τοῦ γελοίου σοφίας δρέπων καρπὸν, οὐδὲ *) οἶδεν,
 ὥς ἔοικεν, ἐφ' ᾧ γελαῖ, οὐδ' ὅ τι πράττει· κάλλιστα
 γὰρ δὴ τοῦτο καὶ λέγεται καὶ λελέξεται, ὅτι τὸ μὲν
 ᾠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερόν αἰσχρόν. Παντάπα-

*) V. οὐδέν.

σι μὲν οὖν. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἓν, ὥσπερ κύμα, φῶ-
μεν διαφεύγειν τοῦ γυναικείου περὶ νόμου λέγοντες, ὥς-
τε μὴ παντάπασι κατακλυσθῆναι τιθέντας, ὥς δεῖ κοι-
νῇ πάντα ἐπιτηδεύειν τοὺς τε φύλακας ἡμῖν καὶ τὰς
φυλακίδας, ἀλλὰ πῃ τὸν λόγον αὐτὸν αὐτῷ ὁμολογῆ-
σθαι, ὥς δυνατὰ τε καὶ ὠφέλιμα λέγει.

7. Καὶ μάλα, ἔφη, οὐ σμικρὸν κύμα διαφεύγεις.
Φήσεις γε, ἦν δ' ἐγώ, οὐ μέγα αὐτὸ εἶναι, ὅταν τὸ
μετὰ τοῦτο ἴδῃς. Λέγε δή, ὥς ἴδω, ἔφη. Τούτῳ,
ἦν δ' ἐγώ, ἔπεται νόμος καὶ τοῖς ἐμπροσθεν τοῖς ἄλ-
λοις, ὥς ἐγῶμαι, ὅδε. Τίς; Τὰς γυναῖκας ταύτας
τῶν ἀνδρῶν τούτων πάντων πάσας εἶναι κοινὰς, ἰδίαι
δὲ μηδενὶ μηδεμίαν ζυνοικεῖν, καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν κοι-
νοὺς, καὶ μήτε γονεὰ ἐκγονον εἰδέναι τὸν αὐτοῦ μή-
τε παῖδα γονεὰ. Πολύ, ἔφη, τοῦτο ἐκείνου μεῖζον
πρὸς ἀπιστίαν, καὶ τοῦ δυνατοῦ πέρι καὶ τοῦ ὠφελί-
μου. Οὐκ οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, περὶ γε τοῦ ὠφελίμου
ἀμφισβητεῖσθαι ἂν, ὥς οὐ μέγιστον ἀγαθόν, κοινὰς
μὲν τὰς γυναῖκας εἶναι, κοινούς δὲ τοὺς παῖδας, εἴ-
περ οἷόν τε· ἀλλ' οἶμαι περὶ τοῦ, εἰ δυνατόν ἢ μή, πλεί-
στην ἀμφισβήτησιν γενέσθαι. Περὶ ἀμφοτέρων, ἦ δ'
ὅς, εὖ μάλα ἂν ἀμφισβητηθεῖη. Λέγεις, ἦν δ' ἐγώ,
λόγων ζύστασιν, ἐγὼ δ' ὦμην ἐκ γε τοῦ ἐτέρου ἀποδρά-
σεσθαι, εἴ σοι δόξειεν ὠφέλιμον εἶναι, λοιπὸν δὲ δή
μοι ἔσεσθαι περὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ μή. Ἀλλ' οὐκ
ἔλαθες, ἦ δ' ὅς, ἀποδιδράσκων, ἀλλ' ἀμφοτέρων πέρι
δίδου λόγον. Ὑφεκτέον, ἦν δ' ἐγώ, δίκην, τοσόνδε
458 μέντοι χάρισαί μοι· ἑασόν με† ἐορτάσαι, ὥσπερ οἱ ἀρ-
γοὶ τὴν διάνοιαν εἰώθασιν ἐστιαῖσθαι ὑφ' ἑαυτῶν, ὅταν
μόνοι προεύωνται καὶ γὰρ οἱ τοιοῦτοί τινες, πρὶν ἐξευ-
ρεῖν, τίνα τρόπον ἔσται τι, ὧν ἐπιθυμοῦσιν, τοῦτο πα-
ρέντες, ἵνα μὴ κάμνωσι βουλευόμενοι περὶ τοῦ δυνα-
τοῦ καὶ μή. Θέντες ὥς ὑπάρχον ὃ βούλονται, ἤδη
τὰ λοιπὰ διατάττουσι καὶ χαίρουσι διεξιόντες, οἷα
δράσουσι γενομένου, ἀργὸν καὶ ἄλλως ψυχὴν ἔτι ἀρ-
γοτέραν ποιοῦντες. ἤδη οὖν καὶ αὐτὸς μαλθακίζομαι,
καὶ ἐκεῖνα μὲν ἐπιθυμῶ ἀναβαλέσθαι καὶ ὕστερον ἐπι-

σκέψασθαι, εἰ δυνατά, νῦν δὲ ὡς δυνατῶν ὄντων θεῖς, σκέψομαι, ἂν μοι παρής, πῶς διατάξουσιν αὐτὰ οἱ ἄρχοντες γιγνόμενα, καὶ ὅτι πάντων συμφωρώτατ' ἂν εἴη πραχθέντα τῇ τε πόλει καὶ τοῖς φύλαξι, ταῦτα πειράσομαι σοι πρότερα ζυνδιασκοπεῖσθαι, ὕστερα δ' ἐκείνα, εἴπερ παρής. Ἀλλὰ παρήμι, ἔφη, καὶ σκόπει. Οἶμαι τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἴπερ ἔσονται οἱ ἄρχοντες ἄξιοι τούτου τοῦ ὀνόματος οἱ τε τούτοις ἐπι-
κουροι κατὰ ταυτά, τοὺς μὲν ἐθελήσειν ποιεῖν τὰ ἐπι-
ταττόμενα, τοὺς δὲ ἐπιτάξειν, τὰ μὲν αὐτοῖς *) πει-
δομένους τοῖς νόμοις, τὰ δὲ καὶ μιμουμένους, ὅσα ἂν ἐκείνοις ἐπιτρέψωμεν. Εἰκός, ἔφη. Σὺ μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ νομοθέτης αὐτοῖς, ὥσπερ τοὺς ἄνδρας ἐξέ-
λεξας **), οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας ἐκλέξας, παραδώ-
σεις, καθόσον οἷόν τε, ὁμοφυεῖς, οἱ δέ, ἅτε οἰκίας τε
καὶ ζυσσίτια κοινῇ ἔχοντες, ἰδίαι δὲ οὐδενὸς οὐδὲν τοιοῦ-
το κεκτημένου, ὁμοῦ δὴ ἔσονται, ὁμοῦ δὲ ἀναμεμιγμέ-
νων καὶ ἐν γυμνασίοις καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ τροφῇ, ὑπ' ἀνάγ-
κης, οἶμαι, τῆς ἐμφύτου ἄζονται πρὸς τὴν ἀλλήλων
μίξιν· ἢ οὐκ ἀναγκαῖά σοι δοκῶ λέγειν; Οὐ γεωμετρι-
καῖς γε, ἢ δ' ὅς, ἀλλ' ἐρωτικάις ἀνάγκαις, αἱ κινδύ-
νεύουσιν ἐκείνων δριμύτεραι εἶναι πρὸς τὸ πείθειν τε καὶ
ἔλκειν τὸν πολὺν λεών.

8. Καὶ μάλα, εἶπον· ἀλλὰ δὴ μετὰ ταῦτα, ὦ
Γλαύκων, ἀτάκτως μὲν μίγνυσθαι ἀλλήλοις ἢ ἄλλο
ὅτιοῦν ποιεῖν, οὔτε ὅσιον ἐν εὐδαιμόνων πόλει, οὔτ'
ἐάσουσιν οἱ ἄρχοντες. Οὐ γὰρ δίκαιον, ἔφη. Δῆλον
δὴ, ὅτι γάμους τὸ μετὰ τοῦτο ποιήσομεν ἱερούς ἐς
δύναμιν ὅτι μάλιστ'· εἶεν δ' ἂν ἱεροὶ οἱ ὠφελιμώτατοι.
Παντάπασι μὲν οὖν. † Πῶς οὖν δὴ ὠφελιμώτατοι ἔσονται 459
ταί, τόδε μοι λέγε, ὦ Γλαύκων· ὅρῳ γάρ σου ἐν τῇ
οἰκίᾳ καὶ κύνας θηρευτικούς καὶ τῶν γενναίων ὀρνίθων
μάλα συχνούς· ἄρ' οὖν, ὦ πρὸς Δίος, προσέσχηκας
τι τοῖς τούτων γάμοις τε καὶ παιδοποιΐαις; Τὸ ποῖον,
ἔφη; Πρῶτον μὲν αὐτῶν τούτων, καίπερ ὄντων γεν-
ναίων, ἄρ' οὐκ εἰσὶ τινες καὶ γίγνονται ἀριστοί; Εἰσὶ.
Πότερον οὖν ἐξ ἀπάντων ὁμοίως γενναῖς, ἢ προθυμεῖ,

*) V. αὐτούς. **) V. ἐξέλεξας abest.

ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ἀρίστων; Ἐκ τῶν ἀρίστων. Τί δ', ἐκ τῶν νεωτάτων, ἢ ἐκ τῶν γεραιτάτων, ἢ ἐξ ἀκμαζόντων ὅτι μάλιστα; Ἐξ ἀκμαζόντων. Καὶ εἰ μὴ οὕτω γεννᾶται, πολὺ σοι ἡγεῖ χεῖρον ἔσεσθαι τό τε τῶν ὀρνίθων καὶ τὸ τῶν κυνῶν γένος; Ἐγὼ γ', ἔφη. Τί δὲ ἵππων οἶει, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τῶν ἄλλων ζώων; ἢ *) ἄλλη πη ἔχειν; Ατοπον μὲν τ' αὖν, ἢ δ' ὅς, εἶη. Βαβαί, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε ἐταῖρε, ὥς ἄρα σφόδρα ἡμῖν δεῖ ἀκρων εἶναι τῶν ἀρχόντων, εἴπερ καὶ περὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὡσαύτως ἔχει. Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔχει, ἔφη, ἀλλὰ τί δή; Ὅτι ἀνάγκη αὐτοῖς, ἦν δ' ἐγώ, Φαρμάκοις πολλοῖς χρῆσθαι· ἰατρὸν δὲ που μὴ δεομένοις μὲν σώμασι Φαρμάκων, ἀλλὰ διαίτη ἐδελόντων ὑπακούειν, καὶ Φαυλότερον ἐξαρκεῖν ἡγούμεθα εἶναι, ὅταν δὲ δὴ καὶ Φαρμακεύειν δέη, ἴσμεν, ὅτι ἀνδρειότερου δεῖ τοῦ ἰατροῦ. Ἀληθῆ, ἀλλὰ πρὸς τί λέγεις; Πρὸς τόδε, ἦν δ' ἐγώ, συχνῶ τῷ ψεύδει καὶ τῇ ἀπάτῃ κινδυνεύει ἡμῖν δεήσειν χρῆσθαι τοὺς ἀρχοντας ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀρχομένων, ἔφαμεν δὲ που, ἐν Φαρμάκου εἶδει πάντα τὰ τοιαῦτα χρήσιμα εἶναι. Καὶ ὀρθῶς γε, ἔφη. Ἐν τοῖς γάμοις τοίνυν καὶ παιδοποιίαις ἔοικε τὸ ὀρθὸν τοῦτο γενέσθαι οὐκ ἐλάχιστον. Πῶς δή; Δεῖ μὲν, εἶπον, ἐκ τῶν ὁμολογημένων, τοὺς ἀρίστους ταῖς ἀρίσταις ζυγγίγνεσθαι ὡς πλειστάκις, τοὺς δὲ Φαυλοτάτους ταῖς Φαυλοτάταις τούναντίον, καὶ τῶν μὲν τὰ ἐκγονα τρέφειν, τῶν δὲ μή, εἰ μέλλει τὸ ποίμνιον ὅτι ἀκρότατον **) εἶναι· καὶ ταῦτα πάντα γιγνόμενα λανθάνειν πλὴν αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας, εἰ αὖ ἢ ἀγέλη τῶν Φυλάκων ὅτι μάλιστα ἀστασίαστος ἔσται. Ὀρθότατα, ἔφη. Οὐκ οὖν δὴ ὀρθαί τινες νομοθετητέαι ἔσονται, ἐν αἷς ζυνάξομεν τὰς τε νύμφας καὶ τοὺς νυμφίους, καὶ θυσῖαι καὶ ὕμνοι

*) V. 7. **) Probabilis est Stephani coniectura ἀκραιότατον aut ἀκρατότατον, sed non necessario ita legendum. E sequentibus: εἴπερ μέλλει καθαρόν τὸ γένος τῶν φυλάκων ἔσεσθαι, coniciat fortasse quispiam corrigendum esse καθαρώτατον.

ποιητέοι τοῖς ἡμετέροις ποιηταῖς, πρέποντες† τοῖς γιγνο- 460
 μένοις γάμοις· τὸ δὲ πλῆθος τῶν γάμων ἐπὶ τοῖς ἀρχου-
 σι ποιήσομεν, ἵν' ὡς μάλιστα διασώζωσι τὸν αὐτὸν ἀριθ-
 μὸν τῶν ἀνδρῶν, πρὸς πολεμίους καὶ νόσους καὶ πάντα
 τὰ τοιαῦτα ἀποσκοποῦντες, καὶ μήτε μεγάλη ἡμῖν ἢ
 πόλις κατὰ τὸ δυνατόν, μήτε σμικρὰ γίγνηται. Ὁρ-
 θῶς, ἔφη. Κληῖροι δὴ τινες, οἶμαι, ποιητέοι κομψοί,
 ὥστε τὸν Φαῦλον ἐκεῖνον αἰτιαῖσθαι ἐφ' ἐκάστης ξυνέρ-
 ξεως τύχην, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἀρχόντας. Καὶ μάλα,
 ἔφη.

9. Καὶ τοῖς ἀγαθοῖς γέ που τῶν νέων ἐν πολέ-
 μῳ ἢ ἄλλοθί που γέρα δοτέον καὶ ἄθλα ἄλλα τε
 καὶ ἀφθονεστέρα ἢ ἐξουσία τῆς τῶν γυναικῶν συγκοι-
 μήσεως, ἵνα καὶ ἅμα μετὰ προφάσεως ὡς πλείστοι
 τῶν παίδων ἐκ τῶν τοιούτων σπείρωνται. Ὁρθῶς. Οὐκ-
 ουν καὶ τὰ αἰεὶ γιγνόμενα ἐκγονα παραλαμβάνουσιν *)
 αἱ ἐπὶ τούτων ἐφεστηκυῖαι ἀρχαί, εἴτε ἀνδρῶν εἴτε γυ-
 ναικῶν εἴτε ἀμφοτέραι· κοιναὶ μὲν γάρ που καὶ ἀρχαὶ
 γυναιξί τε καὶ ἀνδράσι. Ναί. Τὰ μὲν δὴ τῶν ἀγα-
 θῶν, δοκῶ, λαβοῦσαι ἐς τὸν σηκὸν οἴσουσι παρὰ τι-
 νὰς τροφούς, χωρὶς οἰκούσας ἐν τινὶ μέρει τῆς πόλε-
 ως, τὰ δὲ τῶν χειρόνων καὶ εἰάν τι τῶν ἐτέρων ἀνά-
 πηρον γίγνηται, ἐν ἀπορρήτῳ τε καὶ ἀδήλῳ κατακρύ-
 ψουσιν, ὡς πρέπει. Εἵπερ μέλλει, ἔφη, καθαρόν τὸ
 γένος τῶν Φυλάκων εἶσεσθαι. Οὐκ ουν καὶ τροφῆς οὗ-
 τοι ἐπιμελήσονται, τὰς τε μητέρας ἐπὶ τὸν σηκὸν
 ἔχοντες, ὅταν σπαργῶσι, πᾶσαν μηχανὴν μηχανώμε-
 νοι, ὅπως μηδεμία τὸ αὐτῆς αἰσθῆσεται, καὶ ἄλλας
 γάλα ἐχούσας ἐκπορίζοντες, εἰάν μὴ αὐταὶ ἱκαναὶ ᾧσι
 καὶ αὐτῶν τούτων ἐπιμελήσονται, ὅπως μέτριον χρό-
 νον θηλάσονται **), ἀγρυπνίας δὲ καὶ τὸν ἄλλον πόνον
 τίτθαις τε καὶ τροφοῖς παραδώσουσι. Πολλὴν ῥαστώ-
 νην, ἔφη, λέγεις τῆς παιδοποιΐας ταῖς τῶν Φυλάκων
 γυναιξί. Πρέπει γάρ, ἦν δ' ἐγώ· τὸ δ' ἐφεξῆς διέλ-

*) Et si participium explicari possit, tamen παραλαμβάνουσιν
 scribendum esse censemus. Vide Commentar. **) V. θη-
 λάσονται.

θωμεν, ὃ προθυμούμεθα· ἔφαμεν γάρ δὴ ἐξ ἀκμα-
 ζόντων δεῖν τὰ ἐκγονα γίνεσθαι. Ἀληθῆ. Ἀρ' *) οὖν
 σοι ξυνδοκεῖ μέτριος χρόνος ἀκμῆς τὰ εἴκοσιν ἔτη γυναι-
 κί, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα; Τὰ ποῖα αὐτῶν; ἔφη.
 Γυναικὶ μὲν, ἣν δ' ἐγώ, ἀρξαμένη ἀπὸ εἰκοσέτιδος μέ-
 χρι τεσσαρακοντούτιδος **) τίκτειν τῇ πόλει, ἀνδρὶ δέ,
 ἐπειδὴν τὴν ὀξυτάτην δρόμου ἀκμὴν παρῇ, τὸ ἀπὸ
 461 τούτου γενναῖν τῇ πόλει μέχρι πέντε καὶ πεντηκοντού-
 τους ***). Ἀμφοτέρων† γούν, ἔφη, αὕτη ἀκμὴ σώ-
 ματός τε καὶ φρονήσεως. Οὐκ οὖν, εἴαν τε πρεσβύτερος
 τούτων εἴαν τε νεώτερος τῶν ἐς τὸ κοινὸν γεννήσεων
 ἀψῆται, οὔτε ὅσιον οὔτε δίκαιον φήσομεν τὸ ἀμάρ-
 τημα, ὥς παῖδα φιλύοντας τῇ πόλει, ὅς, ἂν λάθῃ,
 γενήσεται οὐχ ὑπὸ θυσιῶν οὐδ' ὑπὸ εὐχῶν φύς, ἀς
 ἐφ' ἐκάστοις τοῖς γάμοις εὗζονται καὶ ἱέρειαι ****) καὶ
 ἱερῆς καὶ ξύμπασα ἡ πόλις, ἐξ ἀγαθῶν ἀμείνους καὶ ἐξ
 ὠφελίμων ὠφελιμωτέρους αἰεὶ τοὺς ἐκγόνους γίνεσθαι,
 ἀλλ' ὑπὸ σκότου μετὰ δεινῆς ἀκρασίας γεγονώς. Ὁρ-
 θῶς, ἔφη. Ὁ αὐτὸς δὲ γ', εἶπον, νόμος, εἴαν τις τῶν
 ἔτι γεννῶντων, μὴ ξυνέρξαντος ἀρχοντος, ἀπτήται τῶν
 ἐν ἡλικίᾳ γυναικῶν νόθον γὰρ καὶ ἀνέγγυον καὶ ἀνίε-
 ρον θήσομέν αὐτὸν παῖδα τῇ πόλει καθιστάναι. Ὁρ-
 θότατα, ἔφη. Ὅταν δὲ δῆ, οἴμοι, αἱ τε γυναῖκες
 καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ γενναῖν ἐκβῶσι τὴν ἡλικίαν, ἀφήσο-
 μέν που ἐλευθέρους αὐτοὺς ξυγγίγνεσθαι, ἢ ἂν ἐθέ-
 λωσι, πλὴν θυγατρὶ καὶ μητρὶ καὶ ταῖς τῶν θυγα-
 τέρων παισὶ καὶ ταῖς ἀνω μητέρας, καὶ ταῖς γυναῖκας
 αὐτῶν, πλὴν υἱεῖ καὶ πατρὶ καὶ ταῖς τῶν τοιούτων ἐς τὸ
 κάτω καὶ ἐπὶ τὸ ἀνω καὶ ταῦτά γ' ἤδη πάντα δια-
 κελευσάμενοι προθυμεῖσθαι, μάλιστα μὲν, μὴδ' ἐς
 φῶς ἐκφέρειν κύημα μηδέν, εἴαν γέννηται, εἴαν δέ τι βιά-
 σῃται, οὕτω ἐκτιθέναι, ὥς οὐκ οὔσης τροφῆς τῷ τοι-
 ούτῳ. Καὶ ταῦτα μὲν γ', ἔφη, μετρίως λέγεται· πα-
 τέρας δὲ καὶ θυγατέρας, καὶ ἃ νῦν δὴ ἔλεγες, πῶς
 διαγνώσονται ἀλλήλων; Οὐδαμῶς, ἣν δ' ἐγώ, ἀλλ'

*) V. γίνεσθαι ἀληθῆ. ἀρ' οὖν cet. **) V. τεσσαρακονταε-
 τίδος. ***) V. πεντηκονταέτους. ****) V. ἱέρεια.

ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας τις αὐτῶν νυμφίος γένηται, μετ' ἐκείνην δεκάτῳ μηνὶ καὶ ἐβδόμῳ δὴ, ἃ ἂν γήνηται ἔκγονα, ταῦτα πάντα προσερεῖ τὰ μὲν ἄρρενα υἱέας, τὰ δὲ θήλεα θυγατέρας, καὶ ἐκεῖνα ἐκείνον πατέρα, καὶ οὕτω δὴ τὰ τούτων ἔκγονα παίδων παῖδας, καὶ ἐκεῖνα αὖ ἐκείνους πάππους τε καὶ τίτθας, τὰ δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γεγονότα, ἐν ᾧ αἱ μητέρες καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐγγένων, ἀδελφαίς τε καὶ ἀδελφοῦς, ὥστε, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀλλήλων μὴ ἀπτεσθαι· ἀδελφοῦς δὲ καὶ ἀδελφαίς δώσει ὁ νόμος ξυνοικεῖν, εἰάν ὁ κλῆρος ταύτῃ ξυππίπτῃ καὶ ἡ Πυθία προσαναίρῃ. Ὁρθότατα, ἢ δ' ὅς.

10. Ἡ μὲν δὴ κοινωνία, ᾧ Γλαύκων, αὕτη τε καὶ τοιαύτη γυναικῶν τε καὶ παίδων τοῖς φύλαξί σοι τῆς πόλεως, ὥς δὲ ἐπομένη τε τῇ ἄλλῃ πολιτείᾳ καὶ μακρῷ βελτίστη, δεῖ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο βεβαίωσασθαι παρὰ τοῦ λόγου· ἢ πῶς ποιοῦμεν; † Οὕτω νῆ Δία, ἢ 462 δ' ὅς. Ἄρ' οὖν οὐχ ἡδε ἀρχὴ τῆς ὁμολογίας, ἔρσεσθαι ἡμᾶς αὐτούς, τί ποτε τὸ μέγιστον ἀγαθὸν ἔχομεν εἰπεῖν ἐς πόλεως κατασκευήν, οὐ δὲ στοχαζόμενον τὸν νομοθέτην τιθέναι τοὺς νόμους, καὶ τί μέγιστον κακόν, εἴτα ἐπισκέψασθαι; ἄρα ἃ νῦν δὴ διήλθομεν, ἐς μὲν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἵχνος ἡμῖν ἀρμόττει, τῷ δὲ τοῦ κακοῦ ἀναρμοστεῖ; Πάντων μάλιστα, ἔφη. Ἐχομεν οὖν τι μείζον κακὸν πόλει ἢ ἐκεῖνο, ὃ ἂν αὐτὴν διασπᾷ καὶ ποιῇ *) πολλὰς ἀντὶ μιᾶς, ἢ μείζον ἀγαθὸν τοῦ, ὃ ἂν ξυνδῇ τε καὶ ποιῇ **) μίαν; Οὐκ ἔχομεν. Οὐκ οὖν ἢ μὲν ἡδονῆς τε καὶ λύπης κοινωνία ξυνδεῖ, ὅταν ὅτι μάλιστα πάντες οἱ πολῖται, τῶν αὐτῶν γιγνομένων τε καὶ ἀπολλυμένων, παρὰ πλησίως χαίρωσι καὶ λυπῶνται; Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Ἡ δὲ γε τῶν τοιούτων ιδίωσις διαλύει, ὅταν οἱ μὲν περιαλγεῖς, οἱ δὲ περιχαρεῖς γίγνωνται ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς παθήμασι τῆς πόλεως τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει. Τί δ' οὐ; Ἄρ' οὖν ἐκ τοῦδε τὸ τοιόνδε γίγνεται, ὅταν μὴ ἅμα φθέγγωνται ἐν τῇ πόλει τὰ τοιαῦτα ῥήματα τό τε ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμὸν, καὶ περὶ

*) V. ποιοῖ. **) V. ποιοῖ.

τοῦ αὐτοῦ λοτερίου κατὰ ταυτά; Κομιδῇ μὲν οὖν *). Ἐν ᾗτινι δὲ πόλει οἱ πλεῖστοι πρὸς ταυτὸ κατὰ ταυτά τοῦτο λέγῃσι τὸ ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμὸν, αὕτη ἀριστα διοικεῖται; Πολύ γε. Καὶ ἦτις δὴ ἐγγύτατα ἐνὸς ἀνθρώπου ἔχει, οἷον, ὅταν ποῦ ἡμῶν δάκτυλός του πληγῇ, πᾶσα ἡ κοινὴ νία ἢ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τὴν ψυχὴν τεταμένη ἐς μίαν ζύνταξιν τὴν τοῦ ἀρχοντος ἐν αὐτῇ ἡσθετό τε καὶ πᾶσα ἅμα ζυνήλγησε μέρους πονήσαντος ὅλη καὶ οὕτω δὴ λέγομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ, καὶ περὶ ἄλλου ὅτουοῦν τῶν τοῦ ἀνθρώπου ὁ αὐτός γε λόγος περὶ τε λύπης, πονοῦντος μέρους, καὶ περὶ ἡδονῆς, χαίροντος. Ὁ αὐτὸς γάρ, ἔφη, καὶ — ταῦτο ὁ ἐρωτᾷς — τοῦ τοιούτου ἐγγύτατα ἢ ἀριστα πολιτευομένη πόλις οἰκεῖ ἐνὸς δὴ, οἶμαι, πάσχοντος τῶν πολιτῶν ὅτιοῦν ἢ ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἢ τοιαύτη πόλις μάλιστα τε φήσῃ ἐαυτῆς εἶναι τὸ πάσχον, καὶ ἢ **) ζυνησθήσεται ἅπασα ἢ ζυλλυπήσεται. Ἀνάγκη, ἔφη, τὴν γε εὐνομον.

11. Ωρα ἂν εἴη, ἣν δ' ἐγώ, ἐπανιέναι ἡμῖν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν, καὶ τὰ τοῦ λόγου ὁμολογήματα σκοπεῖν ἐν αὐτῇ, εἰ αὕτη μάλιστ' ἔχει, εἴτε καὶ ἄλλη τις μᾶλλον. Οὐκ οὖν χρεῖ, ἔφη. Τί οὖν; ἔστι μὲν 463† που καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἀρχοντές τε καὶ δῆμος, ἔστι δὲ καὶ ἐν αὐτῇ. Ἔστι. Πολίτας μὲν δὴ πάντες οὗτοι ἀλλήλους προσερούσι. Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ πρὸς τῷ πολίτας, τί ὁ ἐν ταῖς ἄλλαις δῆμος τοὺς ἀρχοντας προσαγορεύει; Ἐν μὲν ταῖς πολλαῖς δεσπότας, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατουμέναις αὐτὸ τοῦνομα τοῦτο ἀρχοντας. Τί δ' ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δῆμος; πρὸς τῷ πολίτας, τί τοὺς ἀρχοντάς φησιν εἶναι; Σωτήρας τε καὶ ἐπικούρους, ἔφη. Τί δ' οὗτοι τὸν δῆμον; Μισθοδότας τε καὶ τροφείας. Οἱ δ' ***) ἐν ταῖς ἄλλαις ἀρχοντες τοὺς δῆμους; Δούλους, ἔφη. Τί δ' οἱ ἀρχοντες ἀλλήλους; Συνάρχοντας, ἔφη. Τί δ' οἱ ἡμέ-

*) Haec et sequentia usque ad v. τοῦτο λέγῃσι in libris editis Platonis desiderantur. **) V. ἢ abest. ***) V. Καὶ ἐν τ. ἄλ., οἱ ἀρχοντες.

τεροι; Συμφύλακας. Ἐχεις οὖν εἰπεῖν τῶν ἀρχόντων ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν εἴ τίς τινα ἔχει προσειπεῖν τῶν ξυναρχόντων, τὸν μὲν ὡς οἰκεῖον, τὸν δὲ ὡς ἀλλότριον; Καὶ πολλοὺς γε. Οὐκ οὖν τὸν μὲν οἰκεῖον ὡς ἑαυτοῦ νομίζει τε καὶ λέγει, τὸν δ' ἀλλότριον ὡς οὐχ ἑαυτοῦ; Οὕτω. Τί δὲ οἱ παρὰ σοὶ φύλακες; ἔσθ' ὅστις αὐτῶν ἔχοι ἂν τῶν συμφυλάκων νομίσαι τινα ἢ προσειπεῖν ὡς ἀλλότριον; Οὐδαμῶς, ἔφη· παντὶ γάρ, ὃ ἂν ἐντυγχάνῃ τις, ἢ ὡς ἀδελφῷ ἢ ὡς ἀδελφῇ, ἢ ὡς πατρὶ ἢ ὡς μητρὶ, ἢ ὡς υἱὲ ἢ θυγατρὶ, ἢ τούτων ἐκγόνοις ἢ προγόνοις νομιεῖ ἐντυγχάνειν. Καλλίστα, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις· ἀλλ' ἔτι καὶ τόδε εἰπέ, πότερον αὐτοῖς τὰ ὀνόματα μόνον οἰκεῖα νομοθετήσεις, ἢ καὶ τὰς πράξεις πάσας κατὰ τὰ ὀνόματα πράττειν περὶ τε τοὺς ἄλλους καὶ *) τοὺς πατέρας, ὅσα νόμος περὶ πατέρας αἰδοῦς τε πέρι καὶ κηδεμονίας καὶ τοῦ ὑπήκοον δεῖν εἶναι τῶν γονέων, ἢ μήτε πρὸς θεῶν, μήτε πρὸς ἀνθρώπων αὐτῷ ἄμεινον ἔσεσθαι, ὡς οὔτε ὅσῃα οὔτε δίκαια πράττοντος ἂν, εἰ ἄλλα πράττοι ἢ ταῦτα; αὐταί σοι, ἢ ἄλλαι φῆμαι ἐξ ἀπάντων τῶν πολιτῶν ὑμνήσουσιν εὐθὺς περὶ τὰ τῶν παίδων ὧτα καὶ περὶ πατέρων, οὓς ἂν αὐτοῖς τις ἀποφῇ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν; Αὐταί, ἔφη· γελοῖον γάρ ἂν εἴη, εἰ ἄνευ ἔργων οἰκεῖα ὀνόματα διὰ τῶν στομάτων μόνον φθέγγονται. Πασῶν ἄρα πόλεων μάλιστα ἐν αὐτῇ συμφωνήσουσιν, ἐνός τινος ἢ εὖ ἢ κακῶς πράττοντος, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, τὸ ῥῆμα τὸ ὅτι „τὸ ἐμὸν εὖ πράττει“, ἢ ὅτι „τὸ ἐμὸν κακῶς.“ Ἀληθέστατα, ἢ δ' ὅς. Οὐκ οὖν μετὰ τούτου τοῦ δόγματός τε καὶ ῥήματος 464 ἔφαμεν ξυνακολουθεῖν τὰς τε ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας κοινῇ; Καὶ ὁρῶς γε ἔφαμεν. Οὐκ οὖν μάλιστα τοῦ αὐτοῦ κοινωνήσουσιν ἡμῖν οἱ πολῖται, ὃ δὴ ἐμὸν ὀνομάσουσι: **), τούτου δὲ κοινωνοῦντες, οὕτω δὴ λύπης τε καὶ ἡδονῆς μάλιστα κοινωνίαν ἔξουσιν. Πολύ γε. Ἀρ' οὖν τούτων αἰτία πρὸς τῇ ἄλλῃ καταστάσει ἢ τῶν γυ-

*) V. absunt verba τοὺς ἄλλους καί. **) V. ὀνομάζουσι.

ναικῶν τε καὶ παίδων κοινωνία τοῖς φύλαξι; Πολὺ μὲν οὖν μάλιστα, ἔφη.

12. Ἀλλὰ μὴν μέγιστόν τε πόλει αὐτὸ ὡμολογήσαμεν ἀγαθόν, ἀπεικαζόντες εὖ οἰκουμένην πόλιν σώματι, πρὸς μέρος αὐτοῦ λύπης τε πένι καὶ ἡδονῆς ὡς ἔχει. Καὶ ὁρθῶς γ', ἔφη, ὡμολογήσαμεν. Τοῦ μεγίστου ἄρα ἀγαθοῦ τῇ πόλει αἰτία ἡμῖν πέφανται ἡ κοινωνία τοῖς ἐπικούροις τῶν τε παίδων καὶ τῶν γυναικῶν. Καὶ μάλ', ἔφη. Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς πρόσθεν γε ὡμολογοῦμεν ἔφαμεν γὰρ πρὸς οὐτε οἰκίας τούτοις ἰδίας δεῖν εἶναι οὐτε γῆν οὐτε τι κτῆμα, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἄλλων τροφήν λαμβάνοντας μισθὸν τῆς φυλακῆς, κοινῇ πάντας ἀναλίσκειν, εἰ μέλλοιεν ὄντως φύλακες εἶναι. Ὅρθῶς, ἔφη. Ἀρ' οὖν οὐχ, ὅπερ λέγω, τὰ τε πρόσθεν εἰρημένα καὶ τὰ νῦν λεγόμενα ἔτι μᾶλλον ἀπεργάζεται αὐτοὺς ἀληθινὸς φύλακας, καὶ ποιεῖ μὴ διασπᾶν τὴν πόλιν, τὸ ἐμὸν ὀνομάζοντας μὴ τὸ αὐτό, ἀλλ' ἄλλον ἄλλο, τὸν μὲν ἐς τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν ἔλκοντα, ὃ τι ἂν δύνηται χωρὶς τῶν ἄλλων κτήσασθαι, τὸν δὲ ἐς τὴν ἑαυτοῦ ἑτέραν οὔσαν, καὶ γυναικὰ τε καὶ παῖδας ἑτέρους, ἡδονὰς τε καὶ ἀλγηδόνας ἐμποιοῦντας ἰδίων ὄντων ἰδίας — ἀλλ' ἐνὶ δόγματι τοῦ οἰκείου πένι ἐπὶ τὸ αὐτὸ τείνοντας πάντας ἐς τὸ δυνατόν ὁμοιοπαθεῖς *) λύπης τε καὶ ἡδονῆς εἶναι; Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη. Τί δέ; δίκαι τε καὶ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους, οὐκ εἰρήσεται ἐξ αὐτῶν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ τὸ μηδένα ἴδιον ἐκτῆσθαι πλὴν τὸ σῶμα, τὰ δ' ἄλλα κοινά; ὅθεν δὴ ὑπάρχει τούτοις ἀστασιάστοις εἶναι, ὅσα γε διὰ χρημάτων ἢ παίδων ἢ ξυγγενῶν κτῆσιν ἄνθρωποι στασιάζουσι. Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ἀπηλλάχθαι. Καὶ μὴν οὐδὲ βιαίων γε, οὐδ' αἰκίας δίκαι δικαίως ἂν εἶεν ἐν αὐτοῖς. ἤλιξι μὲν γὰρ ἡλικίας ἀμύνεσθαι, καλὸν καὶ δίκαιόν πρὸς φήσομεν, ἀνάγκην **) σωμάτων ἐπιμέλειαν τιθέντες. 465 Ὅρθῶς, ἔφη. Καὶ γὰρ τόδε ὁρθόν τ' ἔχει, ἣν δ' ἐγώ, οὗτος ὁ νόμος, εἴ πού τις τῶ ***) θυμοῖτο, ἐν τῷ τοι-
*) V. ὁμοπαθεῖς. **) V. ἀνάγκη. ***) V. τίς γε.

οὕτω πληρῶν τὸν θυμὸν ἤττον ἐπὶ μείζους ἂν ἴοι στάσεις. Πάινυ μὲν οὖν. Πρεσβυτέρῳ μὲν νεωτέρων πάντων ἄρχειν τε καὶ κολάζειν προστετάσσεται. Δῆλον. Καὶ μὴν ὅτι γε νεώτερος πρεσβύτερον, ἂν μὴ ἄρχοντες προστάττωσιν, οὔτε ἄλλως βιάζεσθαι ἐπιχειρήσει ποτὲ οὔτε τύπτειν, ὥς τὸ εἰκός, οἶμαι δ' οὐδὲ ἄλλως αἰτιμάσει· ἱκανῶ γὰρ τῷ φύλακε κωλύοντε δέος τε καὶ αἰδώς, αἰδώς μὲν, ὥς γονέων μὴ ἄπτεσθαι, εἰργουσα, δέος δέ, τὸ *) τῷ πάσχοντι τοὺς ἄλλους βοηθεῖν, τοὺς μὲν ὥς υἱέας, τοὺς δὲ ὥς ἀδελφούς, τοὺς δὲ ὥς πατέρας. Συμβαίνει γὰρ οὕτως, ἔφη. Πανταχῇ δὴ ἐκ τῶν νόμων εἰρήνην πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄνδρες ἔξουσι. Πολλήν γε. Τούτων μὴν ἐν ἑαυτοῖς μὴ στασιαζόντων, οὐδὲν δεινόν, μὴ ποτε ἡ ἄλλη πόλις πρὸς τούτου, ἢ πρὸς ἀλλήλους διχοστατήσῃ. Οὐ γὰρ οὖν. Τὰ γε μὴν σμικρότατα τῶν κακῶν δι' ἡρέπειαν ὀκνῶ καὶ λέγειν, ὧν ἀπηλλαγμένοι ἂν εἶεν πένητες **), κολακείας τε πλουσιῶν ἀπορίας τε καὶ ἀλγηδόνας, ὅσας ἐν παιδοτροφίαις καὶ χρηματισμοῖς διὰ τροφὴν οἰκετῶν ἀναγκαίαν ἴσχουσι, τὰ μὲν δανειζόμενοι, τὰ δὲ ἐξαερνούμενοι, τὰ δὲ πάντως πορισάμενοι, θέμενοι παρὰ γυναικῆς τε καὶ οἰκέτας, ταμιεύειν παραδόντες, ὅσα τε, ὦ φίλε, περὶ αὐτὰ καὶ οἷα πάσχουσι, θειλά τε καὶ ἀγεννή καὶ οὐκ ἄξια λέγειν. Δῆλα γάρ, ἔφη, καὶ τυφλῶ.

13. Πάντων τε δὴ τούτων ἀπαλλάσσονται, ζήσουσί τε τοῦ μακαριστοῦ βίου, ὃν οἱ Ὀλυμπιονῆκες ζῶσι, μακαριώτερον. Πῆ; Διὰ σμικρόν που μέρος εὐδαιμονίζονται ἐκεῖνοι, ὧν τοῖς τοῖς ὑπάρχει ἢ τε γὰρ τῶνδε νίκη καλλίων, ἢ τ' ἐκ τοῦ δημοσίου τροφὴ τελεωτέρα· νίκην τε γὰρ νικῶσι συμπαύσης τῆς πόλεως σωτηρίαν· τροφὴν τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, ὅσων βίος δεῖται, αὐτοὶ τε καὶ παῖδες ἀναδοῦνται, καὶ γέρας δέχονται πα-

*) Ni fallor, μὴ post τό interponendum. **) Πένητες, quod vulgo post πλουσιῶν legitur, ad v. ἀπηλλαγμένοι ἂν εἶεν transponendum esse duximus, nisi, id quod et nobis rectius videretur, post v. ἴσχουσι malueris inferere.

ρὰ τῆς αὐτῶν *) πόλεως ζῶντες, καὶ τελευτήσαντες
 ταφῆς ἀξίας μετέχουσι. Καὶ μάλα, ἔφη, καλὰ.
 Μέννησαι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἐν τοῖς πρόσθεν οὐκ οἶδαι
 466 οὗτοῦ λόγος ἡμῖν ἐπέπληξεν, ὅτι τοὺς Φύλακας οὐκ
 εὐδαιμόνους ποιοῖμεν, οἷς ἔξόν, πάντα ἔχειν τὰ τῶν
 πολιτῶν, οὐδὲν ἔχοιεν· ἡμεῖς δὲ εἵπομεν, ὅτι τοῦτο
 μὲν, εἴ που παρὰπίπτει, ἐσαυθὺς σκεψοίμεθα **),
 νῦν δὲ τοὺς μὲν Φύλακας Φύλακας ποιοῖμεν, τὴν δὲ
 πόλιν, ὡς οἰοί τ' ἐσμέν, εὐδαιμονεστάτην, ἀλλ' οὐκ
 ἐς ἐν ἔθνος ἀποβλέποντες ἐν αὐτῇ, τοῦτο τὸ εὐδαιμον
 πλάττομεν. Μέννημαι, ἔφη. Τί οὖν νῦν ἡμῖν ὁ τῶν
 ἐπικούρων βίος, ὅσπερ τοῦ γε τῶν ὀλυμπιονικῶν πολὺ
 τε καλλίων καὶ ἀμείνων φαίνεται; μή πη κατὰ τὸν
 τῶν σκυτοτόμων φαίνεται βίον ἢ τινῶν ἄλλων δημιουρ-
 γῶν ἢ τὸν τῶν γεωργῶν; Οὐ μοι δοκεῖ, ἔφη. Ἀλλὰ
 μέντοι, ὅγε καὶ ἐκεῖ ἔλεγον, δίκαιον καὶ ἐνταυθα εἰ-
 πεῖν, ὅτι εἰ οὕτως ὁ Φύλαξ ἐπιχειρήσει εὐδαιμόνων γίγνε-
 σθαι, ὥστε μὴδὲ Φύλαξ εἶναι, μὴδ' ἀρκέσει αὐτῷ βίος
 οὕτω μέτριος καὶ βέβαιος καί, ὡς ἡμεῖς ἔφαμεν, ἀρι-
 στος, ἀλλ' ἀνόητός τε καὶ μεिरακιώδης δόξα ἐμπεσοῦσα
 εὐδαιμονίας πέρι ὁρμήσει αὐτὸν διὰ δύναμιν ἐπὶ τὸ
 ἅπαντα τὰ ἐν τῇ πόλει οἰκιοῦσθαι, γινώσκεται τὸν Ἡσίο-
 δον, ὅτι τῷ ὄντι ἦν σοφὸς λέγων, πλεον εἶναι πῶς ἡμισυ
 παντός. Ἐμοὶ μὲν, ἔφη, συμβούλῳ χρώμενος μενεῖ
 ἐπὶ τούτῳ τῷ βίῳ. Ξυγχωρεῖς ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὴν
 τῶν γυναικῶν κοινωνίαν τοῖς ἀνδράσιν, ἣν διεληλύθαμεν,
 παιδείας τε πέρι καὶ παίδων καὶ φυλακῆς τῶν ἄλλων
 πολιτῶν, κατὰ τε πόλιν μενούσας ἐς πόλεμόν τε ἰούσας
 καὶ συμφυλάττειν δεῖν καὶ ξυνθηρεῦειν ὥσπερ κύνας,
 καὶ πάντα πάντῃ κατὰ τὸ δυνατόν κοινωνεῖν; καὶ ταῦ-
 τα πράττούσας τὰ τε βέλτιστα πράξειν, καὶ οὐ πα-
 ρὰ φύσιν τὴν τοῦ θήλεος πρὸς τὸ ἄρρεν, ἢ πεφύκατον
 πρὸς ἀλλήλῳ κοινωνεῖν; Ξυγχωρῶ, ἔφη.

14. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, ἐκεῖνο λοιπὸν διελέσθαι,
 εἰ ἄρα καὶ ἐν ἀνθρώποις δυνατόν, ὥσπερ ἐν ἄλλοις
 ζώοις, ταύτην τὴν κοινωνίαν ἐγγενέσθαι, καὶ ὅπη δυ-

*) V. αὐτῶν. **) V. σκεψοίμεθα.

νατόν; Ἐφθης, ἔφη, εἰπών, ὃ ἔμελλον ὑπολήψεσθαι. Περὶ μὲν γὰρ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ, οἶμαι, ἔφην, δῆλον, ὃν τρόπον πολεμήσουσι. Πῶς; ἢ δ' ὅς; Ὅτι κοινῇ στρατεύονται καὶ πρὸς γε ἄξουσι τῶν παίδων εἰς τὸν πόλεμον, ὅσοι ἄνδρ' ἴν', ὥσπερ οἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν, θεῶνται ταῦτα, ἀτελεωθέντας δεήσει δημιουργεῖν, πρὸς δὲ τῇ θεᾷ διακονεῖν καὶ ὑπηρετεῖν πάντα τὰ περὶ τὸν πόλεμον, καὶ θεραπεύειν πατέρας τε καὶ μητέρας· ἢ οὐκ ἤσθηται τὰ περὶ τὰς τέχνας, οἷον τοὺς τῶν κεραμέων παῖδας, ὥς πολὺν χρόνον διακονοῦντες θεωροῦσι, πρὶν ἄπτεσθαι τοῦ κεραμεύειν; Καὶ μάλα. Ἡ οὖν ἐκείνοις ἐπιμελέστερον παιδευτέον ἢ τοῖς φύλαξι τοὺς αὐτῶν ἐμπειρία τε καὶ θεᾷ τῶν προσηκόντων; Καταγέλαστον μέντ' ἂν, ἔφη, εἶη. Ἀλλὰ μὴν καὶ μαχεῖται γε πᾶν ζῶον διαφερόντως παρόντων, ὧν ἂν τέκη. Ἔστιν οὕτω κίνδυνος δέ, ὃ Σώκρατες, οὐ σμικρὸς σφαλεῖσιν, οἷα δὴ ἐν πολέμῳ φιλεῖ, πρὸς ἑαυτοῖς παῖδας ἀπολέσαντας ποιῆσαι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν ἀδύνατον ἀναλαβεῖν. Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις· ἀλλὰ σὺ πρῶτον μὲν ἡγῇ παρασκευαστέον τὸ μηδέ *) ποτε κινδυνεῦσαι; Οὐδαμῶς. Τί δ' εἴ που κινδυνευτέον, οὐκ ἐν ᾧ βελτίους ἔσονται κατορθοῦντες; Δῆλον δὴ. Ἀλλὰ σμικρὸν οἶε διαφέρειν καὶ οὐκ ἄξιον κινδύνου, θεωρεῖν ἢ μὴ τὰ περὶ τὸν πόλεμον τοὺς παῖδας τοὺς ἄνδρας πολεμικοὺς ἐσομένους; Οὐκ, ἀλλὰ διαφέρει, πρὸς ὃ λέγεις. Τοῦτο μὲν ἄρα ὑπαρκτέον, θεωροὺς πολέμου τοὺς παῖδας ποιεῖν, προσμηχανᾶσθαι δ' αὐτοῖς ἀσφάλειαν, καὶ καλῶς ἔξει ἢ γάρ; Ναί. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν αὐτῶν οἱ πατέρες, ὅσα ἄνθρωποι, οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται, ἀλλὰ γνωμονικοὶ τῶν στρατειῶν, ὅσαι τε καὶ μὴ ἐπικίνδυνοι; Εἰκός, ἔφη. Ἐς μὲν ἄρα τὰς ἄξουσιν, εἰς δὲ τὰς εὐλαβήσονται. Ὅρθῶς. Καὶ ἄρχοντας γέ που, ἦν δ' ἐγώ, οὐ τοὺς φαυλοτάτους αὐτοῖς ἐπιστήσουσιν, ἀλλὰ τοὺς ἐμπειρία τε καὶ ἡλικία ἱκανοὺς ἡγεμόνας τε καὶ παιδαγωγοὺς εἶναι. Πρέπει γάρ.

*) V. μή ποτε.

Ἀλλὰ γάρ, Φίσομεν, καὶ παρὰ δίδξαν πολλὰ πολλοῖς
 δὴ ἐγένετο. Καὶ μάλα. Πρὸς τοίνυν τὰ τοιαῦτα,
 ὦ Φίλε, πτερῶν χρὴ παιδία ὄντα εἶθυσ, ἴν', ἂν τι
 δέη, πετόμενοι ἀποφεύγωσι. Πῶς λέγεις; ἔφη. Ἐπὶ
 τοὺς ἵππους, ἣν δ' ἐγώ, ἀναβιβαστέον ὡς νεωτάτους,
 καὶ διδάχθéntας *) ἵππεύειν ἐφ' ἵππων ἀκτέον ἐπὶ τὴν
 θέαν μὴ θυμοειδῶν μηδὲ μαχητικῶν, ἀλλ' ὅτι ποδω-
 κεστάτων καὶ εὐηνιωτάτων· οὕτω γὰρ κάλλιστά τε θεά-
 σονται τὸ αὐτῶν ἔργον, καὶ ἀσφαλέστατα, ἂν τι δέη,
 σωθήσονται, μετὰ πρεσβυτέρων ἡγεμόνων ἐπόμενοι. Ὁρ-
 468 θῶς, ἔφη, μοὶ δοκεῖς† λέγειν. Τί δὲ δὴ, εἶπον, τὰ
 περὶ τὸν πόλεμον; πῶς ἐκτέον **) σοι τοὺς στρατιώτας
 πρὸς αὐτοὺς ***) τε καὶ τοὺς πολεμίους; ἄρ' ὁρθῶς μοι
 καταφαίνεται, ἢ οὐ; Λέγ', ἔφη, ποῖον. Αὐτῶν μὲν,
 εἶπον, τὸν λιπόντα τάξιν ἢ ὅπλα ἀποβαλόντα ἢ τι
 τῶν τοιούτων ποιήσαντα διὰ κάκην, ἄρα οὐ δημιουρ-
 γόν τινα δεῖ καθιστάναι ἢ γεωργόν; Πάνυ μὲν οὖν.
 Τὸν δὲ ζῶντα ἐς τοὺς πολεμίους ἀλόντα, ἄρ' οὐ δω-
 ρεῖν δίδόναι τοῖς θέλουσι χρῆσθαι τῇ ἄγρᾳ, ὅτι ἂν
 βούλωνται; Κομιδῇ γε. Τὸν δὲ ἀριστεύσαντά τε καὶ
 εὐδοκιμήσαντα οὐ πρῶτον μὲν ἐπὶ στρατείας ὑπὸ τῶν
 ζυστρατευομένων μειρακίων δὲ καὶ παίδων ἐν μέρει ὑπὸ
 ἐκάστου δοκεῖ σοι χρῆναι στεφανωθῆναι; ἢ οὐ; Ἐμοιγε.
 Τί δέ; δεξιωθῆναι; Καὶ τοῦτο. Ἀλλὰ τόδ' οἶμαι, ἣν
 δ' ἐγώ, οὐκέτι σοι δοκεῖ. Τὸ ποῖον; Τὸ φιλησαί τε
 καὶ φιληθῆναι ὑπὸ ἐκάστου. Πάντων, ἔφη, μάλιστα
 καὶ προστίθημί γε τῷ νόμῳ ἕως ἂν ἐπὶ ταύτης ὥσι
 τῆς στρατείας, μηδενὶ ἐξεῖναι ἀπαρνηθῆναι, ὃν ἂν βού-
 ληται φιλεῖν, ἵνα καὶ εἰάν τις τοῦ τύχῃ ἐρῶν ἢ ἄρρε-
 νος ἢ θηλείας, προθυμότερος ἢ πρὸς τὸ τὰριστεῖα φέ-
 ρειν. Καλῶς, ἣν δ' ἐγώ· ὅτι μὲν γὰρ ἀγαθῶ ὄντι γά-
 μοι τε ἐτοῖμοι πλείους ἢ τοῖς ἄλλοις καὶ αἰρέσεις τῶν τοι-
 ούτων πολλάκις παρὰ τοὺς ἄλλους ἔσονται, ἴν' ὅτι
 πλεῖστοι ἐκ τοῦ τοιούτου γίγνωνται, εἴρηται ἤδη. Εἴ-
 πομεν γάρ, ἔφη.

15. Ἀλλὰ μὲν καὶ καθ' Ὅμηρον τοῖς τοιοῖσδε

*) V. διδασκόμενους. **) V. ἀκτέον. ***) V. αὐτοὺς.

δίκαιον τιμᾶν τῶν νέων, ὅσοι ἀγαθοί· καὶ γὰρ Ὅμη-
ρος τὸν εὐδοκιμήσαντα ἐν τῷ πολέμῳ νώτοισιν Αἴαντα
ἔφη διηνεκέεσσι γεραίρεσθαι, ὡς ταύτην οἰκείαν οὖσαν
τιμὴν τῷ ἡβῶντί τε καὶ ἀνδρείῳ, ἐξ ἧς ἅμα τῷ
τιμᾶσθαι καὶ τὴν ἰσχὺν αὐξήσῃ. Ὁρθότατα, ἔφη.
Πεισόμεθα ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, ταῦτά γε *) Ὀμήρῳ καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἐν τε θυσίαις καὶ τοῖς τοιούτοις πᾶσι τοὺς
ἀγαθοὺς, καθόσον ἂν ἀγαθοὶ φαίνωνται, καὶ ὕμνοις
καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν, τιμήσομεν, πρὸς δὲ τού-
τοις ἔδραις τε καὶ κρέασιν, — ἰδὲ πλείοις δεπᾶεσσιν,
ἵνα ἅμα τῷ τιμᾶν ἀσκῶμεν τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας τε
καὶ γυναῖκας. Κάλλιστα, ἔφη, λέγεις. Εἶεν. Τῶν
δὲ δὴ ἀποθανόντων ἐπὶ στρατείας, ὅς ἂν εὐδοκιμήσας
τελευτήσῃ, (ἄρ' οὐ πρῶτον μὲν φήσομεν τοῦ χρυσοῦ
γένους εἶναι; Πάντων γε μάλιστα. Ἀλλ' οὐ πεισόμε-
θα Ἡσιόδῳ, ἐπειδὴν τινες τοῦ τοιούτου γένους τελευτή-
σωσιν, ὡς ἄρα

Οἱ μὲν δαίμονες ἄγνοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν,

469

Ἔσθλοί, ἀλεξίκακοι, Φύλακες μερόπων ἀνθρώπων.
Πεισόμεθα μὲν οὖν. Διαπυθόμενοι ἄρα τοῦ θεοῦ,
πῶς χρεὶ τοὺς δαιμονίους τε καὶ θείους τιθέναι καὶ
τίνι διαφύρω, οὕτω καὶ ταύτῃ θήσομεν, ἢ ἂν ἐξηγῇ-
ται. Τί δ' οὐ μέλλομεν; Καὶ τὸν λοιπὸν δὴ χρόνον,
ὡς δαιμόνων, οὕτω θεραπεύσομέν τε καὶ προσκυνήσο-
μεν αὐτῶν τὰς θήκας· ταυτὰ δὲ ταῦτα **) νομιούμεν
καὶ ***), ὅταν τις γήρῃ ἢ τινι ἄλλῳ τρόπῳ τελευτήσῃ
τῶν, ὅσοι ἂν διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶσι.
Δίκαιον γοῦν, ἔφη. Τί δέ; πρὸς τοὺς πολεμίους πῶς
ποιήσουσιν ἡμῖν οἱ στρατιῶται; Τὸ ποῖον δὴ; Πρῶτον
μὲν ἀνδραποδισμοῦ πέρι δοκεῖ δίκαιον, Ἑλλήνας Ἑλ-
ληνίδας πόλεις ἀνδραποδίζεσθαι, ἢ μὴδ' ἄλλῳ ἐπιτρέ-
πειν κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ τοῦτο ἐθίζειν τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ γένους φείδεσθαι, εὐλαβουμένους τὴν ὑπὸ τῶν
βαρβάρων δουλείαν; Ὀλῶ καὶ παντί, ἔφη, διαφέρει
τὸ φείδεσθαι. Μὴδὲ Ἑλληνα ἄρα δούλον ἐκτῆσθαι

*) V. ταυτὰ γε. **) V. ταῦτα δὲ ταύτῃ. ***) V. καὶ desi-
deratur.

μήτε αὐτούς, τοῖς τε ἄλλοις Ἑλλησιν οὕτω συμβου-
 λεύειν. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη· μᾶλλον γ' ἂν οὖν οὕτω
 πρὸς τοὺς βαρβάρους τρέποντο, ἑαυτῶν δ' ἀπέχον-
 το. Τί δέ; σκυλεύειν, ἦν δ' ἐγώ, τοὺς τελευτήσαν-
 τας, πλὴν ὀπλων, ἐπεὶ δὲ νικήσωσιν, ἢ καλῶς ἔχει
 ἢ οὐ; πρόφασιν μὲν τοῖς δειλοῖς ἔχει, μὴ πρὸς τὸν
 μαχόμενον ἵεναι, ὥς τι τῶν δεόντων δρῶντας, ὅταν
 περὶ τὸν τεθνεῶτα κυπτάζωσι· πολλὰ δὲ ἤδη στρατόπε-
 दा διὰ τὴν τοιαύτην ἀρπαγὴν ἀπώλετο. Καὶ μάλα.
 Ἀνελεύθερον οὐ δοκεῖ καὶ φιλοχρήματον, νεκρὸν
 συλᾶν, καὶ γυναικείας τε καὶ σμικρᾶς διανοίας, πολέ-
 μιον νομίζειν τὸ σῶμα τοῦ τεθνεῶτος ἀποπταμένον
 τοῦ ἐχθροῦ, λελοιπότης δέ, ὧ ἐπολέμει; ἢ οἶει τι
 διάφορον δρᾶν τοὺς τοῦτο ποιούντας τῶν κυνῶν, αἱ
 τοῖς λίθοις, οἷς ἂν βληθῶσι, χαλεπαίνουσι, τοῦ βάλ-
 λοντος οὐχ ἀπτόμεναι; Οὐδὲ σμικρόν, ἔφη. Ἐατέον
 ἄρα τὰς νεκρasyλίας καὶ τὰς τῶν ἀναιρέσεων διακω-
 λύσεις. Ἐατέον μέντοι, ἔφη, νῆ Δία.

16. Οὐδὲ μὴν πού πρὸς τὰ ἱερὰ τὰ ὄπλα οἴσο-
 μεν ὥς ἀναθήσοντες, ἄλλως τε καὶ τὰ τῶν Ἑλλή-
 470 νων, εἴαν τι ἡμῖν μέλη τῆς πρὸς τοὺς ἄλλους Ἑλλη-
 νας εὐνοίας· μᾶλλον δὲ καὶ φοβηθῆσόμεθα, μὴ τι
 μίαισμα ἢ, πρὸς ἱερὸν τὰ τοιαῦτα ἀπὸ τῶν οἰκείων
 φέρειν, εἴαν μὴ τι δὴ ὁ θεὸς ἄλλο λέγῃ. Ὁρξότατα,
 ἔφη. Τί δέ, γῆς τε τμήσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ
 οἰκιῶν ἐμπρήσεως; ποῖόν τι σοι δράσουσιν οἱ στρατιῶται
 πρὸς τοὺς πολεμίους; Σοῦ, ἔφη, δόξαν ἀποφαινομέ-
 νου ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἦν δ'
 ἐγώ, δοκεῖ τούτων μὲν δέτερα πρᾶν, ἀλλὰ τὸν ἐπέ-
 τειον καρπὸν ἀφαιρεῖσθαι· καὶ ὧν ἕνεκα, βούλει σοι λέ-
 γω; Πάνυ γε. Φαίνεται μοι, ὥς περ καὶ ὀνομάζεται δύο
 ταῦτα τὰ ὀνόματα, πόλεμος τε καὶ στάσις, οὕτω καὶ
 εἶναι δύο ὄντα ἐπὶ δυοῖν τινοῖν διαφοραῖν· λέγω δὲ
 τὰ δύο, τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ συγγενές, τὸ δὲ ἀλλότριον
 καὶ ὀθνεῖον· ἐπὶ μὲν οὖν τῇ τοῦ οἰκείου ἐχθρᾶ στάσις
 κέκληται, ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ ἀλλοτρίου πόλεμος. Καὶ
 οὐδέν γ', ἔφη, ἀπο τρόπου λέγεις. Ὅρα δὴ καὶ εἰ

τόδε πρὸς τρόπου λέγω· Φημί γάρ τὸ μὲν Ἑλληνικὸν
 γένος αὐτὸ αὐτῷ οἰκεῖον εἶναι καὶ ζυγγενές, τῷ δὲ
 βαρβαρικῷ ὀθνεῖόν τε καὶ ἀλλότριον. Καλῶς γε, ἔφη.
 Ἑλληνας μὲν ἄρα βαρβαῖροις καὶ βαρβαῖρους Ἑλλησι
 πολεμεῖν μαχομένους τε φήσομεν καὶ πολεμίους φύ-
 σει εἶναι, καὶ πόλεμον τὴν ἔχθραν ταύτην κλητέον.
 Ἑλληνας δὲ Ἑλλησιν, ὅταν τι τοιοῦτον δρῶσι, φύσει
 μὲν φίλους εἶναι, νοσεῖν δ' ἐν τῷ τοιούτῳ τὴν Ἑλλάδα καὶ
 στασιάζειν, καὶ στάσιν τὴν τοιαύτην ἔχθραν κλητέον.
 Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ζυγχῶρῶ οὕτω νομίζειν. Σκόπει δὴ,
 εἶπον, ὅτι ἐν τῇ νῦν ὁμολογουμένη στάσει, ὅπου ἂν τι
 τοιοῦτον γένηται καὶ διαστήῃ πόλις, εἰάν ἐκάτεροι ἐκατέ-
 ρων τέμνωσιν ἀγροὺς καὶ οἰκίας ἐμπιπρῶσιν, ὥς ἀλιτη-
 ριῶδης τε δοκεῖ ἢ στάσις εἶναι καὶ οὐδέτεροι αὐτῶν φι-
 λοπόλιδες· οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐτόλμων, τὴν τροφὸν τε
 καὶ μητέρα κείρειν, ἀλλὰ μέτριοι εἶναι, τοὺς καρπούς
 ἀφαιρεῖσθαι τοῖς κρατοῦσι τῶν κρατουμένων, καὶ δια-
 νοεῖσθαι ὥς διαλλαγισομένων καὶ οὐκ αἰεὶ πολεμησόν-
 των. Πολὺ γάρ, ἔφη, ἡμερωτέρων αὕτη ἢ διάνοις
 ἐκείνης. Τί δὲ δὴ; ἔφην· ἦν σὺ πόλιν οἰκίζεις, οὐχ
 Ἑλληνὶς ἔσται; Δεῖ γ' αὐτήν, ἔφη. Οὐκ οὐν καὶ ἀγα-
 θοί τε καὶ ἡμεροὶ ἔσονται; Σφόδρα γε. Ἀλλ' οὐ
 φιλέλληνες, οὐ δὲ οἰκείαν τὴν Ἑλλάδα ἡγήσονται, οὐ
 δὲ κοινωνήσουσιν, ὥνπερ ἄλλοι, ἱερῶν; Καὶ σφόδρα
 γε. Οὐκ οὐν τὴν πρὸς τοὺς Ἑλληνας διαφορὰν τῶς 471
 οἰκεῖους στάσιν ἡγήσονται, καὶ οὐδὲ ὀνομάσουσι πόλε-
 μον; Οὐ γάρ. Καὶ ὥς διαλλαγισόμενοι ἄρα διοίσον-
 ται; Πάνυ μὲν οὖν. Εὐμενῶς δὴ σωφρονιοῦσιν, οὐκ ἐπὶ
 δουλείᾳ κολάζοντες οὐδ' ἐπ' ὀλέθρῳ, σωφρονισταὶ ὄν-
 τες, οὐ πολέμιοι. Οὕτως, ἔφη. Οὐδ' ἄρα τὴν Ἑλ-
 λάδα Ἕλληνες ὄντες κερούσιν οὐδὲ οἰκήσεις ἐμπρήσουσιν
 οὐδὲ ὁμολογήσουσιν, ἐν ἐκάστη πόλει πάντας ἔχθρους
 αὐτοῖς εἶναι καὶ ἀνδρας καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας,
 ἀλλ' ὀλίγους αἰεὶ ἔχθρους τοὺς αἰτίους τῆς διαφορᾶς·
 καὶ διὰ ταῦτα πάντα οὔτε τὴν γῆν ἐθελήσουσι κεί-
 ρειν αὐτῶν, ὥς φίλων τῶν πολλῶν, οὔτε οἰκίας ἀνατρέ-
 πειν, ἀλλὰ μέχρι τούτου ποιήσουσιν τὴν διαφορὰν, μέ-

χρησθῶν οὐδ' ἂν οἱ αἵτιοι ἀναγκασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀναιτίων ἀλογούντων δοῦναι δίκην. Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὁμολογῶ, οὕτω δεῖν πρὸς τοὺς ἐναντίους τοὺς ἡμετέρους πολίτας πρὸς-φέρεσθαι, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους, ὡς νῦν οἱ Ἕλληνες πρὸς ἀλλήλους.

17. Τιθῶμεν δὴ καὶ τοῦτον τὸν νόμον τοῖς Φύλαξι, μήτε γῆν τέμνειν μήτε οἰκίας ἐμπιπράναι; Θῶμεν, ἔφη, καὶ ἔχειν γε καλῶς ταῦτά τε καὶ τὰ πρόσθεν. ἀλλὰ γὰρ μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, εἰάν τις σοι τὰ τοιαῦτα ἐπιτρέπη λέγειν, οὐδέποτε μνησθήσεσθαι, ὃ ἐν τῷ πρόσθεν παρωσάμενος πάντα ταῦτα εἴρηκας, τὸ ὡς δυνατὴ αὕτη ἢ πολιτεία γενέσθαι, καὶ τίνα τρόπον ποτὲ δυνατὴ ἐπεὶ ὅτι γε, εἰ γένοιτο, πάντ' ἂν εἴη ἀγαθὰ πόλει, ἢ γένοιτο καὶ ἂν σὺ παραλείπεις, ἐγὼ λέγω, ὅτι καὶ τοῖς πολεμίοις ἄριστ' ἂν μάχοιντο, τῷ ἥκιστα ἀπολείπειν ἀλλήλους, γιγνώσκοντές τε καὶ ἀνακαλοῦντες ταῦτα τὰ ὀνόματα ἑαυτοῖς ἀδελφούς, πατέρας, υἱάς· εἰ δὲ καὶ τὸ θῆλυ ξυστρατεύοιτο, εἴτε καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει εἴτε καὶ ὀπισθεν ἐπιτεταγμένον, φόβων τε ἕνεκα τοῖς ἐχθροῖς καὶ εἴποτέ τις ἀνάγκη βοηθείας γένοιτο, οἷδ' ὅτι ταύτη πάντῃ ἀμάχοι ἂν εἶεν καὶ οἴκοι γε, ἂν παραλείπεται ἀγαθὰ, ὅσα ἂν εἴη αὐτοῖς, ὁρῶ ἀλλ' ὡς ἐμοῦ ὁμολογοῦντος, ταῦτα πάντα ὅτι εἴη ἂν καὶ ἄλλα γε μυρία, εἰ γένοιτο ἢ πολιτεία αὕτη, μηκέτι πλείω περὶ αὐτῆς λέγε, ἀλλὰ τοῦτο αὐτὸ ἤδη πειρώμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς πείθειν, ὡς δυνατόν καὶ ἢ δυνατόν, τὰ δ' ἄλλα χαίρειν ἔωμεν. † Ἐξαίφνης γε σύ, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ καταδρομὴν ἐποιήσω ἐπὶ τὸν λόγον μου, καὶ οὐ συγγιγνώσκεις στρατευομένῳ ἴσως γὰρ οὐκ οἶσθα, ὅτι μόγισ μοι τῷ δύνῃ κύματε ἐκφυγόντι νῦν τὸ μέγιστον καὶ χαλεπώτατον τῆς τρικυμίας ἐπάγεις, ὃ ἐπειδὴν ἴδῃς τε καὶ ἀκούσης, πάνυ συγγνώμην ἔξεις, ὅτι εἰκότως ἄρα ὠκνοῦν τε καὶ ἐδεδοίκη, οὕτω παρὰδοξον λόγον λέγειν τε καὶ ἐπιχειρεῖν διασκοπεῖν. Ὅσῳ ἂν, ἔφη, τοιαῦτα πλείω λέγῃς, ἥττον ἀφεθήσεται ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὸ μ' εἰπεῖν, πῇ δυνατὴ γίγνεσθαι αὕτη ἢ πολι-

τείαι· ἀλλὰ λέγε καὶ μὴ διάτρεβε. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτων μὲν χρεὶ τοδε ἀναμνησθῆναι, ὅτι ἡμεῖς ζητοῦντες δικαιοσύνην, οἷόν ἐστι, καὶ ἀδικίαν, δεῦρο ηἰκομεν; Χρεὶ ἀλλὰ τί τοῦτο; ἔφη. Οὐδέν· ἀλλ' εἰάν εὕρωμεν, οἷόν ἐστι δικαιοσύνη, ἄρα καὶ ἄνδρα τὸν δίκαιον ἀξιῶσμεν μηδὲν δεῖν αὐτῆς ἐκείνης διαφέρειν, ἀλλὰ πανταχῇ τοιοῦτον εἶναι, οἷον δικαιοσύνη ἐστίν; ἢ ἀγαπήσομεν, εἰάν ὅτι ἐγγύτατα αὐτῆς ᾗ, καὶ πλεῖστα τῶν ἄλλων ἐκείνης μετέχη; Οὕτως, ἔφη, ἀγαπήσομεν. Παραδείγματος ἄρα ἕνεκα, ἦν δ' ἐγώ, ἐζητοῦμεν αὐτό τε δικαιοσύνην, οἷόν ἐστι, καὶ ἄνδρα τὸν δίκαιον, εἰ γένοιτο καὶ οἷος ἂν εἴη γενόμενος, καὶ ἀδικίαν αὐτὸν καὶ τὸν ἀδικώτατον, ἵνα ἐς ἐκείνους ἀποβλέποντες, οἷοι ἂν ἡμῖν φαίνωνται εὐδαιμονίας τε πέρι καὶ τοῦ ἐναντίου, ἀναγκαζοίμεθα *) καὶ περὶ ἡμῶν αὐτῶν ὁμολογεῖν, ὅς ἂν ἐκείνοις ὅτι ὁμοιώτατος ᾗ, τὴν ἐκείνοις μοῖραν ὁμοιοτάτην ἔξειν, ἀλλ' οὐ τούτου ἕνεκα, ἵν' ἀποδείξαιμεν **), ὥς δυνατόν ταῦτα γίνεσθαι. Τοῦτο μὲν, ἔφη, ἀληθὲς λέγεις. Οἷοι ἂν οὖν ἥττον τι ἀγαθὸν ζωγράφον εἶναι, ὅς ἂν γράψας παράδειγμα, οἷος ἂν εἴη ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος, καὶ πάντα ἐς τὸ γράμμιον ἱκανῶς ἀποδοῦς μὴ ἔχοι ἐπιδείξαι, ὥς καὶ δυνατόν γενέσθαι τοιοῦτον ἄνδρα; Μαὶ Δί', οὐκ ἐγώ, ἔφη. Τί οὖν; οὐ καὶ ἡμεῖς, φασκέν, παράδειγμα ἐποιοῦμεν λόγῳ ἀγαθῆς πόλεως; Πάνυ γε. ἥττον τι οὖν οἷοι ἡμᾶς εὖ λέγειν τούτου ἕνεκα, εἰάν μὴ ἔχωμεν ἀποδείξαι, ὥς δυνατόν οὕτω πόλιν οἰκῆσαι, ὥς ἐλέγετο; Οὐ δῆτα, ἔφη. Τὸ μὲν τοίνυν ἀληθὲς, ἦν δ' ἐγώ, οὕτως· εἰ δὲ δὴ καὶ τοῦτο προθυμηθῆναι δεῖ σὴν χάριν ἀποδείξαι, πῇ μάλιστα καὶ κατὰ τί δυνατότάτ' ἂν εἴη, πάλιν μοι πρὸς τὴν τοιαύτην ἀπόδειξιν τὰ αὐτὰ διομολόγησαι. Τὰ ποῖα; Ἄρ' οἷόν τέ τι πρᾶχθῆναι, 473 ὥς λέγεται, ἢ φύσιν ἔχει, πρᾶξιν λέξεως ἥττον ἀληθείας ἐφάπτεσθαι, καὶ ***), μὴ τῷ δικῇ; ἀλλὰ σὺ πότερον ὁμολογεῖς οὕτως, ἢ οὐ; Ὁμολογῶ, ἔφη. Τοῦτο μὲν δὴ μὴ ἀνάγκαζέ με, οἷα τῷ λόγῳ διήλθομεν, *) V. ἀναγκαζόμεθα. **) V. ἀποδείξωμεν. ***) V. καὶ ἐγώ.

τοιαῦτα πάντα πᾶσι καὶ τῷ ἔργῳ δὴ γιγνόμενα ἀποφαί-
νειν, ἀλλ' εἰάν οἱοί τε γενώμεθα εὐρεῖν, ὥς ἂν ἐγγύτατα
τῶν εἰρημένων πόλιν οἰκήσεις, φάναι ἡμᾶς ἐξευρηκέναι,
ὥς δυνατὰ ταῦτα γίνεσθαι, ἃ σὺ ἐπιτάττεις· ἢ οὐκ
ἀγαπήσεις τούτων τυγχάνων; ἐγὼ μὲν γὰρ ἂν ἀγα-
πῶην. Καὶ γὰρ ἐγώ, ἔφη.

18. Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο, ὥς ἔοικε, πειρώμεθα
ζητεῖν τε καὶ ἀποδεικνύναι, τί ποτε νῦν κακῶς ἐν ταῖς
πόλεσι πράττεται, δι' ὃ οὐχ οὕτως οἰκοῦνται, καὶ τί-
νος ἂν σμικροτάτου μεταβαλόντος ἔλθοι ἐς τοῦτον τὸν
τρόπον τῆς πολιτείας πόλιν, μάλιστα μὲν ἐνός, εἰ δὲ
μή, δυεῖν, εἰ δὲ μή, ὅτι ὀλιγίστων τὸν ἀριθμὸν καὶ
σμικροτάτων τὴν δύναμιν. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.
Ἐνός μὲν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, μεταβαλόντος, δοκῶ *)
μὲν μοι ἔχειν δεῖξαι, ὅτι μεταπέσοι ἂν, οὐ μόντοι
σμικροῦ γε οὐδὲ ραδίου, δυνατοῦ δέ. Τίνος; ἔφη. Ἐπ'
αὐτὸ δὴ, ἣν δ' ἐγώ, εἶμι, ὃ τῷ μεγίστῳ παρεικάζο-
μεν κύματι· εἰρήσεται δ' οὖν, εἰ καὶ μέλλει γέλῳτί
τε ἀτεχνῶς [ὥς περ κύμα ἐκ γελῶν] καὶ ἀδοξία κα-
τακλύσειν· σκόπει δέ, ὃ μέλλω λέγειν. Λέγε, ἔφη.
Ἐὰν μή, ἣν δ' ἐγώ, ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν
ταῖς πόλεσιν, ἢ οἱ βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυ-
νάσται φιλοσοφήσωσι γνησίως τε καὶ ἱκανῶς, καὶ τοῦ-
το ἐς ταυτὸν συμπέσῃ δυνάμει τε πολιτικῇ καὶ φι-
λοσοφίᾳ, τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἐφ' ἑκάτερον
αἱ πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν, οὐκ
ἔστι κακῶν παῦλα, ὧ φίλε Γλαῦκον, ταῖς πόλεσιν,
δοκῶ δὲ οὐδὲ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει, οὐδὲ αὕτη ἡ πο-
λιτεία μήποτε πρότερον φύῃ τε ἐς τὸ δυνατόν καὶ
φῶς ἡλίου ἰδῇ, ἣν νῦν λόγῳ διεληλύθαμεν. ἀλλὰ τοῦ-
τό ἐστιν, ὃ ἐμοὶ πάλαι ὄκνον ἐντίθησι λέγειν ὀρῶν-
τι, ὥς πολὺ παρὰ δόξαν ῥηθήσεται· χαλεπὸν γὰρ
πεῖθειν **), ὅτι οὐκ ἂν ἄλλη τις εὐδαιμονήσειεν, οὔτε
ιδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ. Καὶ ὅς, ὧ Σώκρατες, ἔφη, τοι-
οῦτον ἐκβέβληκας ῥῆμά τε καὶ λόγον, ὃν εἰπὼν ἡγοῦ
ἐπὶ σὲ πᾶν πολλούς τε καὶ οὐ φαύλους νῦν οὕτως,

*) V. δοκεῖ. **) V. ἰδεῖν.

οἷον ῥίψαντας τὰ ἱμάτια† γυμνοὺς λαβόντας, ὃ τι 474
 ἐκάστῳ παρέτυχεν ὄπλον, θεῖν διατεταμένους, ὡς θαυ-
 μάσια ἐργασομένους, οὓς εἰ μὴ ἀμυνεῖ τῷ λόγῳ καὶ
 ἐκφεύξει, τῷ ὄντι τωθαζόμενος δώσεις δίκην. Οὐκ-
 οὖν σὺ μοι, ἣν δ' ἐγώ, τούτων αἴτιος; Καλῶς γ', ἔφη,
 ἐγὼ ποιῶν· ἀλλά τοί σε οὐ προδώσω, ἀλλ' ἀμυνῶ,
 οἷς δύναμαι, δύναμαι δ' εὐνοίας τε καὶ τῷ παρακε-
 λεύεσθαι, καὶ ἴσως ἂν ἄλλου τοῦ ἐμμελέστερόν σοι
 ἀποκρινοίμην· ἀλλ' ὡς ἔχων τοιοῦτον βοηθόν, πειρῶ
 τοῖς ἀπιστοῦσιν ἐνδείξασθαι, ὅτι ἔχει ἢ σὺ λέγεις.
 Πειρατέον, ἣν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ καὶ σὺ οὕτω μεγαλήν
 ζυμμαχίαν παρέχεις· ἀναγκαῖον οὖν μοι δοκεῖ, εἰ μέλ-
 λομένῳ πῃ ἐκφεύξεσθαι οὓς λέγεις, διορίσασθαι πρὸς
 αὐτούς, τοὺς φιλοσόφους τίνας λέγοντες τολμῶμεν
 φάναι δεῖν ἄρχειν, ἵνα διαδήλων γενομένων, δυν. ταί
 τις ἀμύνεσθαι ἐνδεικνύμενος, ὅτι τοῖς μὲν προσήκει
 φύσει ἀπτεσθαι τε φιλοσοφίας ἡγεμονεύειν τ' ἐν τῇ
 πόλει, τοῖς δ' ἄλλοις μήτε ἀπτεσθαι, ἀκολουθεῖν τε
 τῷ ἡγουμένῳ. Ὡρα ἂν εἴη, ἔφη, ὀρίζεσθαι. Ἴδι δὴ,
 ἀκολουθήσόν μοι τῆδε, εἰάν αὐτὸ ἀμνηγέπη ἱκανῶς ἐξη-
 γησώμεθα. Ἀγε δὴ, ἔφη.

19. Ἀναμιμνήσκειν οὖν σε, ἣν δ' ἐγώ, δεήσει,
 ἢ μέμνησαι, ὅτι, ὃν ἂν φῶμεν φιλεῖν τι, δεῖ φανῆ-
 ναί αὐτόν, εἰάν ὁρθῶς λέγηται, οὐ τὸ μὲν φιλοῦντα
 ἐκείνου, τὸ δὲ μή, ἀλλὰ πᾶν στέργοντα; Ἀναμιμνή-
 σκειν, ἔφη, ὡς εἴκει, δεῖ οὐ γὰρ πάνυ γε ἐννοῶ.
 Ἄλλω, εἶπον, ἔπρεπεν, ὦ Γλαύκων, λέγειν, ἃ λέγεις,
 ἀνδρὶ δ' ἐρωτικῶ οὐ πρέπει ἀμνημονεῖν, ὅτι πάντες οἱ
 ἐν ᾧ τὸν Φιλόπαιδα καὶ ἐρωτικὸν ἀμνηγέπη δάκνου-
 σί τε καὶ κινουσί, δοκοῦντες ἀξιοὶ εἶναι ἐπιμελείας τε
 καὶ τοῦ ἀσπάζεσθαι· ἢ οὐχ οὕτω ποιεῖτε πρὸς τοὺς
 καλοὺς, ὃ μὲν, ὅτι σιμός, ἐπίχαρις κληθεὶς ἐπαινεθή-
 σεται ὑφ' ὑμῶν, τοῦ δὲ τὸ γρυπὸν βασιλικόν φάτθ
 εἶναι, τὸν δὲ δὴ διὰ μέσου τούτων, ἐμμετρότατα ἔχειν,
 μέλανας δὲ ἀνδρικούς ἰδεῖν, λευκοὺς δὲ θεῶν παῖδας
 εἶναι; μελιχλῶρους *) δὲ καὶ τοῦνομα οἶει τινὸς ἄλλου

*) Alii malunt scribi μελιχρόους. Vulgo legitur μελαγ-
 χλῶρους.

ποίημα εἶναι, ἢ ἐραστοῦ ὑποκοριζομένου δὲ καὶ εὐχε-
 ρῶς φέροντος τὴν ὠχρότητα, εἰάν ἐπὶ ὥρα ᾗ; καὶ
 475 ἐνὶ λόγῳ πάσας προφάσεις προφασίζεσθαι τε καὶ πά-
 σας φωνὰς ἀφίετε, ὥστε μηδένα ἀποβάλλειν τῶν ἀν-
 θούντων ἐν ὥρᾳ. Εἰ βούλει, ἔφη, ἐπ' ἐμοῦ λέγειν πε-
 ρὶ τῶν ἐρωτικῶν, ὅτι οὕτω ποιοῦσι, ξυγχωρῶ τοῦ λό-
 γου χάριν. Τί δ', ἦν δ' ἐγώ, τοὺς φιλοίνους οὐ τὰ
 αὐτὰ ταῦτα ποιοῦντας ὁρᾷς, πάντα οἶνον ἐπὶ πάσης
 προφάσεως ἀσπαζομένους; Καὶ μάλα. Καὶ μὴν φι-
 λοτίμους γε, ὡς ἐγώμαι, καθορᾷς, ὅτι, ἂν μὴ στρα-
 τηγῆσαι θύνωνται, τριττυαρχοῦσι, καὶ μὴ ὑπὸ μειζό-
 των καὶ σεμνοτέρων τιμῶνται, ὑπὸ σμικροτέρων καὶ
 φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπῶσιν, ὡς ὅλως τιμῆς ἐπιθυ-
 μηταὶ ὄντες. Κομιδῇ μὲν οὖν. Τοῦτο δὲ φαθί, ἢ μή
 ἄρ' ὄν *) ἂν τινος ἐπιθυμητικὸν λέγωμεν, παντὸς τοῦ
 εἶδους τούτου φήσομεν ἐπιθυμεῖν; ἢ τοῦ μὲν, τοῦ δὲ οὐ;
 Παντός, ἔφη. Οὐκ οὖν καὶ τὸν φιλόσοφον σοφίας φή-
 σομεν ἐπιθυμητὴν εἶναι, οὐ τῆς μὲν, τῆς δ' οὐ, ἀλλὰ
 πάσης; Ἀληθῆ. Τὸν ἄρα περὶ τὰ μαθήματα δυσχε-
 ραίνοντα, ἄλλως τε καὶ νέον ὄντα καὶ μήπω λόγον
 ἔχοντα, τί τε χρηστὸν καὶ μή, οὐ φήσομεν φιλομαθῆ
 οὐδὲ φιλόσοφον εἶναι, ὥσπερ τὸν περὶ τὰ σιτία δυσχε-
 ρῇ οὔτε πεινῆν φαμὲν οὐτ' ἐπιθυμεῖν σιτίων, οὐδὲ
 φιλόσιτον, ἀλλὰ κακόσιτον εἶναι. Καὶ ὁρᾷς γε φή-
 σομεν. Τὸν δὲ δὴ εὐχερῶς ἐθέλοντα παντὸς μαθήμα-
 τος γεύεσθαι καὶ ἀσμένως ἐπὶ τὸ μανθάνειν ἰόντα
 καὶ ἀπλήστως ἔχοντα, τοῦτον δ' ἐν δίκῃ φήσομεν φι-
 λόσοφον ἢ γάρ; Καὶ ὁ Γλαῦκων ἔφη. Πολλοὶ ἄρα καὶ
 αὐτοποιοὶ ἔσονται σοι τοιοῦτοι οἳ τε **) γὰρ φιλοθεά-
 μονες πάντες ἔμοιγε δοκοῦσι τῷ καταμαιθάνειν χαί-
 ροντες τοιοῦτοι εἶναι, οἳ τε φιλήκοοι ἀτοπώτατοί τι-
 νές εἰσιν, ὡς γ' ἐν φιλοσόφοις τιθέναι, οἳ πρὸς μὲν
 λόγους καὶ τοιαύτην διατριβὴν ἐκόντες οὐκ ἂν ἐθέλοιεν
 ἐλθεῖν, ὥσπερ δὲ ἀπομεμισθωκότες τὰ ὦτα ἐπακοῦσαι
 πάντων χορῶν, περιθέουσι τοῖς Διονυσίοις, οὔτε τῶν
 κατὰ πόλεις οὔτε τῶν κατὰ κώμας ἀπολειπόμενοι.

*) V. ἄρ' οὖν ἂν τινος cet. **) V. ὥστε.

τούτους οὖν πάντας καὶ τοὺς *) ἄλλους τοιούτων τινῶν μαθητικούς **) καὶ τοὺς τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους φήσομεν; Οὐδαμῶς, εἶπον, ἀλλ' ὁμοίους μὲν φιλοσόφοις. Τοὺς δὲ ἀληθινούς, ἔφη, τίνας λέγεις; Τοὺς τῆς ἀληθείας, ἦν δ' ἐγώ, φιλοθεάμονας. Καὶ τοῦτο μὲν γ', ἔφη, ὀρθῶς, ἀλλὰ πῶς αὐτὸ λέγεις; Οὐδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ, ῥαδίως πρὸς γε ἄλλον, σὲ δὲ οἶμαι ὁμολογήσειν μοι τὸ τοιόνδε. Τὸ ποῖον;

20. Ἐπειδὴ ἐστὶν ἐναντίον καλὸν αἰσχρῶ, δύο αὐτῷ εἶναι. Πῶς δ' οὗ; Οὐκ οὐν ἐπειδὴ δύο, καὶ ἐν 476 ἑκάτερον; Καὶ τοῦτο. Καὶ περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου, καὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, καὶ πάντων τῶν εἰδῶν περὶ ὃ αὐτὸς λόγος· αὐτὸ μὲν ἐν ἑκάστον εἶναι, τῇ δὲ τῶν πράξεων καὶ σωμάτων καὶ ἀλλήλων κοινωνίᾳ πανταχοῦ φανταζόμενα πολλὰ φαίνεσθαι ἑκάστον. Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις. Ταύτῃ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, διαιρῶ χωρὶς μὲν, οὓς νῦν δὴ ἔλεγες φιλοθεάμονάς τε καὶ φιλοτέχνους καὶ πρακτικούς, καὶ χωρὶς αὐτοῦ, περὶ ὧν ὁ λόγος, οὓς μόνους ἂν τις ὀρθῶς προσείποι φιλοσόφους. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οἱ μὲν που, ἦν δ' ἐγώ, φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες τὰς τε καλὰς φωνὰς ἀσπάζονται καὶ χρῶας καὶ σχήματα καὶ πάντα τὰ ἐκ τῶν τοιούτων δημιουργούμενα, αὐτοῦ δὲ τοῦ καλοῦ ἀδύνατος αὐτῶν ἢ διαένοια τὴν φύσιν ἰδεῖν τε καὶ ἀσπάζεσθαι. Ἐχει γάρ οὖν δὴ, ἔφη, οὕτως. Οἱ δὲ δὴ ἐπ' αὐτὸ τὸ καλὸν δυνατοὶ ἰέναι τε καὶ ὁρᾶν καθ' αὐτό, ἄρα οὐ σπάνιοι ἂν εἴεν; Καὶ μάλα. Ὁ οὖν καλὰ μὲν πράγματα νομίζων, αὐτὸ δὲ κάλλος μήτε νομίζων μήτε, ἂν τις ἡγῆται ἐπὶ τὴν γνῶσιν αὐτοῦ, δυνάμενος ἐπεσθαι, ὄναρ ἢ ὑπαρ δοκεῖ σοι ζῆν; σκόπει δὲ τὸ ὄνειρώττειν ἄρα οὐ τόδε ἐστίν, εἴαν τ' ἐν ὕπνῳ τις εἴαν τε ἐγρηγορῶς τὸ ὁμοίον τῷ μὴ ὁμοίον, ἀλλ' αὐτὸ ἡγῆται εἶναι, ὥς ἔοικεν; Ἐγὼ γ' οὖν ἂν, ἢ δ' ὅς, φαίην ὄνειρώττειν τὸν τοιοῦτον. Τί δέ; ὁ τὰναντία τούτων ἡγούμενός τε τι αὐτὸ καλὸν καὶ δυνάμενος καθορᾶν καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ἐκείνου μετέχοντα, καὶ οὔτε τὰ *) V. τοὺς abest. **) V. μαθηματικούς.

μετέχοντα αὐτὸ οὔτε αὐτὸ τὰ μετέχοντα ἡγούμενους,
 ὕπαρ ἢ ὄναρ αὐ καὶ οὗτος δοκεῖ σοι ζῆν; Καὶ μάλα,
 ἔφη, ὕπαρ. Οὐκ οὖν τούτου μὲν τὴν διάνοιαν ὡς γι-
 γνώσκοντος γνώμην ἂν ὀρθῶς φαῖμεν εἶναι, τοῦ δὲ
 δόξαν, ὡς δοξάζοντος; Πάνυ μὲν οὖν. Τί οὖν εἰάν
 ἡμῖν χαλεπήνῃ οὗτος, ὃν φαμεν δοξάζειν, ἀλλ' οὐ
 γιγνώσκειν, καὶ ἀμφισβητῆ, ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν,
 ἔχομεν τι παραμυθεῖσθαι αὐτόν καὶ πείθειν ἡρέμα
 ἐπικρυπτόμενοι, ὅτι οὐχ ὑγιαίνει; Δεῖ γέ τοι δῆ, ἔφη.
 Ἴθι δὴ σκόπει, τί ἐροῦμεν πρὸς αὐτόν, ἢ βούλει ὥδε
 πυνθανώμεθα παρ' αὐτοῦ, λέγοντες ὡς, εἴ τι οἶδεν,
 οὐδεὶς αὐτῷ φθόνος, ἀλλ' ἄσμενοι ἂν ἴδοιμεν εἰδότα
 τι; ἀλλ' ἡμῖν εἰπὲ τόδε· ὁ γιγνώσκων γιγνώσκει τι ἢ
 οὐδέν; σὺ οὖν μοι ὑπὲρ ἐκείνου ἀποκρίναι. Ἀποκρι-
 νοῦμαι, ἔφη, ὅτι γιγνώσκει τι. Πότερον ὃν ἢ οὐκ
 477 ὄν; Ὅν· πῶς γάρ τ' ἂν μὴ ὄν γέ τι γνωσθῇ; Ἰκανῶς
 οὖν τοῦτο ἔχομεν, ἢ καὶ πλεοναχῇ σκοπῶμεν *), ὅτι
 τὸ μὲν παντελῶς ὄν παντελῶς γνωστόν, μὴ ὄν δὲ μη-
 δαμῇ, πάντῃ ἀγνωστον; Ἰκανώτατα. Εἰεν· εἰ δὲ δῆ
 τι οὕτως ἔχει, ὡς εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, οὐ μεταξὺ ἂν
 κέοιτο τοῦ εἰλικρινῆ ὄντος καὶ τοῦ αὐ μηδαμῇ ὄντος;
 Μεταξύ. Οὐκ οὖν ἐπὶ μὲν τῷ ὄντι γνώσις ἦν, ἀγνω-
 σία δ' ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τῷ μὴ ὄντι, ἐπὶ τῷ μεταξὺ δὲ
 τούτων μεταξύ τι καὶ ζητητέον ἀγνοίας τε καὶ ἐπι-
 στήμης, εἴ τι τυγχάνει ὃν τοιοῦτον; Πάνυ μὲν οὖν.
 Ἀρ' οὖν λεγόμεν τι δόξαν εἶναι; Πῶς γάρ οὔ; Πότε-
 ρον ἄλλην δύναμιν ἐπιστήμης ἢ τὴν αὐτήν; Ἄλλην.
 Ἐπ' ἄλλῳ ἄρα τέτακται δόξα καὶ ἐπ' ἄλλῳ ἐπιστή-
 μη κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐκατέρω τὴν αὐτῆς **).
 Οὕτω. Οὐκ οὖν ἐπιστήμη ***) μὲν ἐπὶ τῷ ὄντι πέ-
 φυκε γινῶναι, ὡς ἔστι τὸ ὄν; μᾶλλον δὲ ὥδέ μοι δο-
 κεῖ πρότερον ἀναγκαῖον εἶναι διελέσθαι. Πῶς;

21. Φήσομεν δυνάμεις εἶναι γένος τι τῶν ὄντων,
 αἷς δὴ καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα, αἱ δυνάμεθα, καὶ ἄλλο
 *) V. ἔχομεν, καὶ εἰ πλεοναχῇ σκοποῦμεν. **) V. κατὰ τὴν
 αὐτὴν δύναμιν, ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐκατέρω τὴν αὐτῆς.
 ***) V. ἐπιστήμης.

πάν, ὃ τι περὶ αὐτῶν δύνηται οἷον λέγω ὄψιν καὶ ἀκοήν
 τῶν δυνάμεων εἶναι, εἰ ἄρα μανθάνεις, ὃ βούλομαι
 λέγειν τὸ εἶδος. Ἀλλὰ μανθάνω, ἔφη. Ἀκουσον δὴ,
 ὃ μοι φαίνεται περὶ αὐτῶν· δυνάμεως γὰρ ἐγὼ οὔτε
 τινὰ χροῖαν ὁρῶ οὔτε σχῆμα οὔτε τι τῶν τοιούτων,
 οἷον καὶ ἄλλων πολλῶν, πρὸς ἃ ἀποβλέπων ἕνισα διο-
 ρίζομαι παρ' ἑμαυτῶ, τὰ μὲν ἄλλα εἶναι, τὰ δὲ ἄλλα,
 δυνάμεως δ' ἐς ἐκεῖνο μόνον βλέπω, ἐφ' ᾧ τέ ἐστι καὶ
 ὃ ἀπεργάζεται, καὶ ταύτῃ ἐκάστην αὐτῶν δύναμιν ἐκά-
 λεσα, καὶ τὴν μὲν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τεταγμένην καὶ τὸ
 αὐτὸ ἀπεργαζομένην τὴν αὐτὴν καλῶ, τὴν δὲ ἐπὶ
 ἑτέρῳ καὶ ἑτέρον ἀπεργαζομένην ἄλλην· τί δὲ σύ; πῶς
 ποιεῖς; Οὕτως, ἔφη. Δεῦρο δὴ πάλιν, ἦν δ' ἐγώ,
 ᾧ τῆρις ἐπιστήμην πρότερον δύναμιν τινὰ φησὶ εἶναι
 αὐτήν, ἢ ἐς τί γένος *) τίθης; Ἐς τοῦτο, ἔφη, πα-
 σῶν γε δυνάμεων ἐρῶμενεστιάτην. Τί δέ; δόξαν ἐς
 δύναμιν ἢ ἐς ἄλλο εἶδος οἴσμεν; Οὐδαμῶς, ἔφη ᾧ
 γὰρ δοξάζειν δυνάμεθα, οὐκ ἄλλο τι ἢ δόξα ἐστίν.
 Ἀλλὰ μὲν δὴ ὀλίγον γε πρότερον ὡμολόγεις, μὴ τὸ αὐ-
 τὸ εἶναι ἐπιστήμην τε καὶ δόξαν. Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη,
 τὸ γε ἀναμαρτήτον τῷ μὴ ἀναμαρτήτῳ ταυτὸν ποτέ
 τις νοῦν ἔχων τίθει; Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, καὶ δήλον,
 ὅτι ἑτέρον δόξα ἐπιστήμης ὁμολογεῖται ἡμῖν. Ἐτερον. 478
 Ἐφ' ἑτέρῳ ἄρα ἑτερόν τι δυναμένη ἐκατέρω αὐτῶν πέ-
 φυκεν. Ἀνάγκη. Ἐπιστήμη μὲν γέ που ἐπὶ τῷ ὄντι,
 τὸ ὄν γινώσκαι ἔχει. Ναί. Δόξαν δὲ φάμεν δοξάζειν.
 Ναί. Ἡ ταυτὸν, ὅπερ ἐπιστήμη γινώσκει, καὶ ἔσται
 γνωστὸν τε καὶ δοξαστὸν τὸ αὐτό, ἢ ἀδύνατον; Ἀδύ-
 νατον, ἔφη, ἐκ τῶν ὡμολογημένων, εἴπερ ἐπ' ἄλλῳ
 ἄλλῃ δύναμις πέφυκε, δυνάμεις δὲ ἀμφοτέραι ἐσθον,
 δόξα τε καὶ ἐπιστήμη, ἄλλῃ δὲ ἐκατέρω, ὡς ἔφαμεν·
 ἐκ τούτων δὴ οὐκ ἐγχωρεῖ γνωστὸν καὶ δοξαστὸν ταυ-
 τὸν εἶναι. Οὐκ οὖν εἰ τὸ ὄν γνωστὸν, ἄλλο τι ἂν δοξα-
 στὸν ἢ τὸ ὄν εἴη; Ἄλλο. Ἀρ' οὖν τὸ μὴ ὄν δοξάζει, ἢ
 ἀδύνατον καὶ δοξάσαι τὸ γε μὴ ὄν; ἐννόει δέ· οὐχ ὁ δο-
 ξάζων ἐπὶ τί φέρει τὴν δόξαν; ἢ οἷόν τε **) αὐτὸ δοξά-
 *) Ficinus ἐς τι γένος ἄλλο legit, certe expressit. **) V. οἷός τε.

ζειν μὲν, δοξάζειν δὲ μηδέν; Ἀδύνατον. Ἀλλ' ἐν γέ τι δοξάζει ὁ δοξάζων. Ναί. Ἀλλὰ μὴν μὴ ὄν γε οὐχ' ἐν τι, ἀλλὰ μηδέν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιτο. Πάνυ γε. Μὴ ὄντι μὴν ἀγνοίαν ἐξ ἀνάγκης ἀπέδομεν, ὄντι δὲ γινώσκιν. Ὀρθῶς, ἔφη. Οὐκ ἄρα ὄν οὐδὲ μὴ ὄν δοξάζει. Οὐ γάρ. Οὔτε ἄρα ἀγνοία οὔτε γινώσις δόξα ἂν εἴη. Οὐκ ἔοικεν. Ἄρ' οὖν ἐκτὸς τούτων ἐστὶν ὑπερβαίνουσα ἢ γινώσκιν σαφηνεία ἢ ἀγνοίαν ἀσαφεία *); Οὐδέτερα **). Ἀλλ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, γνώσεως μὲν σοι φαίνεται δόξα σκοτωδέστερον, ἀγνοίας δὲ φανερώτερον; Καὶ πολὺ γε, ἔφη, εἴ γ' ἀμφοῖν μεταξύ κεῖται ***). Μεταξὺ ἄρα ἂν εἴη τούτοις ἢ δόξα. Κομιδῇ μὲν οὖν. Οὐκ οὖν ἔφομεν ἐν τοῖς πρόσθεν, εἴ τι φανείη, οἷον ἅμα ὄν τε καὶ μὴ ὄν, τὸ τοιοῦτον μεταξύ κεῖσθαι τοῦ εἰλικρινῶς ὄντος τε καὶ τοῦ πάντως μὴ ὄντος, καὶ οὔτε ἐπιστήμην οὔτε ἀγνοίαν ἐπ' αὐτῷ ἔσεσθαι, ἀλλὰ τὸ μεταξύ αὐτῷ φανέν ἀγνοίας καὶ ἐπιστήμης; Ὀρθῶς. Νῦν δὲ γε πέφανται μεταξύ τούτοις, ὃ δὴ καλοῦμεν δόξαν. Πέφανται.

22. Ἐκεῖνο δὴ λείποισ' ἂν ἡμῖν εὐρεῖν, ὥς ἔοικε, τὸ ἀμφοτέρων μετέχον τοῦ εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, καὶ οὐδέτερον εἰλικρινὲς ὀρθῶς ἂν προσαγορευόμενον, ἵνα, εἴαν φανῇ δοξαστὸν αὐτὸ εἶναι, ἐν δίκῃ προσαγορεύωμεν, τοῖς μὲν ἅκροις τὰ ἅκρα, τοῖς δὲ μεταξύ τὰ μεταξύ ἀποδιδόντες ἢ οὐχ' οὕτως; Οὕτω. Τούτων δὲ ὑποκειμένων, λεγέτω μοι, φήσω, καὶ ἀποκρινέσθω ὁ χρηστός, ὅς αὐτὸ μὲν καλὸν καὶ ἰδέαν τινὰ αὐτοῦ κάλλους μηδεμίαν ἡγεῖται αἰεὶ κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως ἔχουσιν, πολλὰ δὲ τὰ καλὰ νομίζει [ἐκεῖνος ὁ φιλοθεάμων καὶ] οὐδαμῇ ἀνεχόμενος, ἂν τις ἐν τὸ καλὸν φῇ εἶναι καὶ δίκαιον καὶ τᾶλλα οὕτω. τούτων γάρ δή, ὦ ἀριστε, φήσομεν, τῶν πολλῶν καλῶν, μῶν τί ἐστίν, ὃ οὐκ αἰσχροὺς φανήσεται, καὶ τῶν δικάίων, ὃ οὐκ ἀδίκον, καὶ τῶν ὁσίων, ὃ οὐκ ἀνόσιον; Οὐκ,

*) V. σαφηνεία et ἀσαφεία. **) V. Οὐδέτερα. ***) V. Καὶ πολὺ γε, ἔφη. Εἴ δ' ἀμφοῖν μεταξύ κεῖται; Ναί. Μεταξὺ ἄρα κτλ.

ἀλλ' ἀνάγκη, ἔφη, καὶ καλὰ πῶς αὐτὰ καὶ αἰσχροὶ
 φανῆναι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐρωτᾷς. Τί δέ, τὰ πολλὰ
 διπλάσια ἢ ττόν τι ἡμίσεα, ἢ διπλάσια φαίνεται;
 Οὐδέν. Καὶ μεγάλως δὴ καὶ σμικρὰ καὶ κοῦφα καὶ
 βαρέα, μή τι μᾶλλον, ἢ ἂν φήσωμεν, ταῦτα προσ-
 ρηθήσεται, ἢ τάναντία; Οὐκ, ἀλλ' αἰεὶ, ἔφη, ἕκα-
 στον ἀμφοτέρων ἔξεται. Πότερον οὖν ἐστὶ μᾶλλον ἢ
 οὐκ ἐστὶν ἕκαστον τῶν πολλῶν τοῦτο, ὃ ἂν τις φῇ
 αὐτὸ εἶναι; Τοῖς ἐν ταῖς ἐστιάζουσιν, ἔφη, ἐπαμφοτερί-
 ζουσιν ἔοικε, καὶ τῷ τῶν παιδῶν αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ
 εὐνούχου τῆς βολῆς καὶ περὶ *) τῆς νυκτερίδος, ὡς **) καὶ
 ἐφ' οὗ αὐτὸν αὐτὴν αἰνίττονται βαλεῖν καὶ γὰρ ταῦτα
 ἐπαμφοτερίζει ***), καὶ οὐτ' εἶναι οὔτε μὴ εἶναι οὐδέν
 αὐτῶν δυνατόν παγίως νοῆσαι, οὐτ' ἀμφοτέρω οὔτε οὐ-
 δέτερον. Ἐχεις οὖν αὐτοῖς, ἦν δ' ἐγώ, ὃ τι χρήσει,
 ἢ ὅποι θήσεις καλλίω θέσιν τῆς μεταξύ οὐσίας τε καὶ
 τοῦ μὴ εἶναι; οὔτε γὰρ που σκοτωδέστερα μὴ ὄντος
 πρὸς τὸ μᾶλλον μὴ εἶναι φανήσεται, οὔτε φανερώτε-
 ρα ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον εἶναι. Ἀληθέστατα, ἔφη.
 Εὐρήκαμεν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ὅτι τὰ τῶν πολλῶν πολ-
 λὰ νόμιμα καλοῦ τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων μεταξύ που
 κυλινδεῖται τοῦ τε ὄντος καὶ τοῦ μὴ ὄντος. Εἰλικρι-
 νῶς εὐρήκαμεν. Προωμολογήσαμεν δέ γε, εἴ τι τοιοῦ-
 τον φανείη, δοξαστὸν αὐτό, ἀλλ' οὐ γνωστὸν δεῖν λέ-
 γεσθαι, καὶ τῇ μεταξύ δυνάμει τὸ μεταξύ πλανητὸν
 ἀλισκόμενον. Ὡμολογήσαμεν. Τοὺς ἄρα πολλὰ κα-
 λὰ θεωμένους, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν μὴ ὁρῶντας μηδ'
 ἄλλω ἐπ' αὐτὸ ἄγοντι δυναμένους ἐπεσθαι, καὶ πολ-
 λὰ δίκαια, αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον μὴ, καὶ πάντα οὕτω,
 δοξάζειν φήσομεν ἅπαντα, γιγνώσκειν δέ, ὧν δοξάζου-
 σιν, οὐδέν. Ἀνάγκη, ἔφη. Τί δ' αὖ; τοὺς αὐτὰ
 ἕκαστα θεωμένους καὶ αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως
 ὄντα, ἅρ' οὐ γιγνώσκειν, ἀλλ' οὐ δοξάζειν; Ἀνάγκη
 καὶ ταῦτα. Οὐκ οὐ καὶ ἀσπάζεσθαι τε καὶ φιλεῖν
 τούτους μὲν ταῦτα φήσομεν, ἐφ' οἷς γνῶσις ἐστὶν, † ἐκεῖ- 480

*) V. καὶ abest.

**) Stephanus malit ῥ.

***) V. ἐπαμφοτερίζειν.

νους δέ, ἐφ' οἷς δόξα; ἢ οὐ μνημονεύομεν, ὅτι Φωνάς τε καὶ Χρόας καλὰς καὶ τὰ τοιαῦτα ἔφαμεν τούτους φιλεῖν τε καὶ θεᾶσθαι, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν οὐδ' ἀνέχεσθαι ὥς τι ὄν; Μεμνήμεθα. Μὴ οὖν τι πλημμελήσομεν *) φιλοδόξους καλοῦντες αὐτούς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους, καὶ ἄρα ἡμῖν σφόδρα χαλεπανοῦσιν, ἂν οὕτω λέγωμεν; Οὐκ, ἂν γέ μοι πείθωνται, ἔφη τῷ γὰρ ἀληθεῖ χαλεπαίνειν οὐ θέμις. Τούς αὐτὸ ἄρα ἕκαστον τὸ ὄν ἀσπαζομένους φιλοσόφους, ἀλλ' οὐ φιλοδόξους κλητέον. Παντάπασι μὲν οὖν.

*) V. πλημμελήσωμεν.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ι. Οἱ μὲν δὲ φιλόσοφοι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, 484
 καὶ οἱ μὴ, διὰ μακροῦ τινὸς διεξελθόντες *) λόγου, μό-
 γις πῶς ἀνεφάνησαν, οἷοί εἰσιν ἑκάτεροι. Ἴσως γάρ,
 ἔφη, διὰ βραχέος οὐ ῥαδίον. Οὐ φαίνεται, εἶπον· ἐμοὶ
 γοῦν ἔτι δοκεῖ ἂν βέλτιον φανῆναι, εἰ περὶ τούτου
 μόνου ἔδει ῥηθῆναι, καὶ μὴ πολλὰ τὰ λοιπὰ διελθεῖν,
 μέλλοντι κατόψεσθαι, τί διαφέρει βίος δίκαιος ἀδίκου.
 Τί οὖν, ἔφη, τὸ μετὰ τοῦτο ἡμῖν; Τί δ' ἄλλο, ἦν
 δ' ἐγώ, ἢ τὸ ἐξῆς; ἐπειδὴ φιλόσοφοι μὲν οἱ τοῦ αἰεὶ
 κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως ἔχοντος δυνάμενοι ἐφάπτεσθαι,
 οἱ δὲ μὴ, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ πάντως ἴσχουσι πλανώ-
 μενοι οὐ φιλόσοφοι, ποτέρους δεῖ δὴ πόλεως ἡγεμό-
 νας εἶναι; Πῶς οὖν λέγοντας ἂν αὐτό, ἔφη, μετρίως
 λέγοιμεν; Ὅποτεροι ἂν, ἦν δ' ἐγώ, δυνατοὶ φαίνωνται
 φυλάττειν νόμους τε καὶ ἐπιτηδεύματα πόλεων, τούτους
 καθιστάναι φύλακας. Ὁρῶς, ἔφη. Τὸ δὲ δὴ, ἦν
 δ' ἐγώ, ἄρα δῆλον, εἴτε τυφλὸν εἴτε ὁρῶντα χρὴ
 τὸν φύλακα τηρεῖν ὅτιοῦν. Καὶ πῶς, ἔφη, οὐ δῆ-
 λον; Ἡ οὖν δοκοῦσί σοι τυφλῶν διαφέρειν οἱ τῶ ὄντι
 τοῦ ὄντος ἑκάστου ἐστερημένοι τῆς γνώσεως, καὶ μη-
 δὲν ἐναργεῖς ἐν τῇ ψυχῇ ἔχοντες παράδειγμα, μηδὲ
 δυνάμενοι, ὥσπερ γραφεῖς, εἰς τὸ ἀληθέστατον ἀποβλέ-
 ποντες, καὶ κεῖσε αἰεὶ ἀναφέροντές τε καὶ θεώμενοι ὡς
 οἷόν τε ἀκριβέστατα, οὕτω δὴ καὶ τὰ ἐνθάδε νόμιμα
 καλῶν τε πέρι καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν τίθεσθαι τε,
 εἰάν δέη τίθεσθαι, καὶ τὰ κείμενα φυλάττοντες σώζειν;

*) V. διεξελθόντος τοῦ λόγου.

Οὐ μὰ τὸν Δία, ἢ δ' ὅς, οὐ πολὺ τι διαφέρει. Τούτους οὖν μᾶλλον φύλακας στησόμεθα, ἢ τοὺς ἐγνωκότας μὲν ἕκαστον τὸ ὄν, ἐμπειρία δὲ μηδὲν ἐκείνων ἐλλείποντας, μηδ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ μέρει ἀρετῆς ὑστεροῦντας; Ἀτοπον μέντ' ἂν, ἔφη, εἴη ἄλλους αἰρεῖσθαι, εἴ γε τὰλλα μὴ ἐλλείποντο· τούτῳ γὰρ αὐτῷ σχεδὸν
 485 τι τῷ μεγίστῳ ἂν προέχοιεν. †Οὐκ οὖν τοῦτο δὴ λέγωμεν, τίνα τρόπον οἰοί τ' ἔσονται οἱ αὐτοὶ κακεῖνα καὶ ταῦτα ἔχειν; Πάνυ μὲν οὖν. Ὁ τοίνυν ἀρχόμενος τούτου τοῦ λόγου ἐλέγομεν, τὴν φύσιν αὐτῶν πρῶτον δεῖ καταμαθεῖν, καὶ οἶμαι, ἐὰν ἐκείνην ἱκανῶς ὁμολογήσωμεν, ὁμολογήσειν καὶ, ὅτι οἰοί τε ταῦτα ἔχειν οἱ αὐτοί, ὅτι τε οὐκ ἄλλους πόλεων ἡγεμόνας δεῖ εἶναι ἢ τούτους. Πῶς;

2. Τοῦτο μὲν δὴ τῶν φιλοσόφων φύσεων περὶ ὁμολογήσθω ἡμῖν, ὅτι μαθήματός γε αἰεὶ ἐρῶσιν, ὅσα ἂν αὐτοῖς δηλοῖ ἐκείνης τῆς οὐσίας τῆς αἰεὶ οὐσης καὶ μὴ πλανωμένης ὑπὸ γενέσεως καὶ φθορᾶς. Ὁμολογήσθω. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὅτι πάσης αὐτῆς, καὶ οὔτε μικροῦ οὔτε μείζονος, οὔτε τιμιωτέρου οὔτε ἀτιμοτέρου μέρους ἐκόντες ἀφίενται, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν περὶ γε τῶν φιλοτίμων καὶ ἐρωτικῶν διήλθομεν. Ὁρθῶς, ἔφη, λέγεις. Τόδε τοίνυν μετὰ τοῦτο σκόπει, εἰ ἀνάγκη ἔχειν πρὸς τούτῳ ἐν τῇ φύσει, οἱ ἂν μέλλωσιν ἔσεσθαι, οἷους ἐλέγομεν. Τὸ ποῖον; Τὴν ἀψεύδειαν καὶ τὸ ἐκόντας εἶναι μηδαμῇ προσδέχεσθαι τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ μισεῖν, τὴν δ' ἀληθεῖαν στέργειν. Εἰκός γε, ἔφη. Οὐ μόνον γε, ὦ φίλε, εἰκός, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀνάγκη, τὸν ἐρωτικῶς τοῦ φύσει ἔχοντα πᾶν τὸ ξυγγενές τε καὶ οἰκεῖον τῶν παιδικῶν ἀγαπᾶν. Ὁρθῶς, ἔφη. Ἡ οὖν οἰκειότερον σοφία τι ἀληθείας ἂν εὕροις; Καὶ πῶς; ἢ δ' ὅς. Ἡ οὖν δυνατόν, εἶναι τὴν αὐτὴν φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ φιλοψευδῆ; Οὐδαμῶς γε. Τὸν ἄρα τῷ ὄντι φιλομαθεῖ πάσης ἀληθείας δεῖ εὐθύς ἐκ νέου ὅτι μάλιστα ὀρέγεσθαι. Παντελῶς γε. Ἀλλὰ μὴν ὅτῳ γε ἐς ἐν τι αἰ ἐπιθυμίαι σφόδρα ῥέπουσιν, ἴσμεν ποῦ, ὅτι ἐς

τᾶλλα τούτῳ ἀσθενέστεραι, ὥσπερ ῥεῦμα ἐκεῖσε ἀποχε-
 τεύόμενον. Τί μὲν; Ὡς δὲ *) πρὸς τὰ μαθήματα καὶ
 πᾶν τὸ τοιοῦτον ἐρρυνήκασι, περὶ τὴν τῆς ψυχῆς, οἶ-
 μαι, ἡδονὴν αὐτῆς καθ' αὐτὴν εἶεν ἂν, τὰς δὲ διὰ
 τοῦ σώματος ἐκλείποιεν, εἰ μὴ πεπλασμένως, ἀλλ'
 ἀληθῶς φιλόσοφος τις εἴη. Μεγάλη ἀνάγκη. Σώφρων
 μὲν ὅ γε τοιοῦτος καὶ οὐδαμῇ φιλοχρήματος· ὧν γὰρ
 ἕνεκα χρήματα μετὰ πολλῆς δαπάνης σπουδάζεται,
 ἄλλῳ τινὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ προσήκει σπουδάζειν. Οὐ-
 τῷ. Καὶ μὲν που καὶ τότε δεῖ σκοπεῖν, ὅταν κρί-
 νειν† μέλλης φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ μή. Τὸ ποῖον; 486
 Μὴ σε λάθῃ μετέχουσα ἀνελευθερίας· ἐναντιώτατον
 γὰρ που σμικρολογία ψυχῇ μελλούσῃ τοῦ ὅλου καὶ
 παντὸς αἰεὶ ἐπορέγεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου. Ἀλη-
 θεύστατα, ἔφη. Ὡς οὖν ὑπάρχει διανοίας **) μεγαλο-
 πρέπεια καὶ θαυρία παντὸς μὲν χρόνου, πάσης δ' οὐ-
 σίας, οἷόν τε οἶσι τούτῳ μέγα τι δοκεῖν εἶναι τὸν ἀνθρώ-
 πινον βίον; Ἀδύνατον, ἢ δ' ὅς. Οὐκ οὖν καὶ θάνατον
 οὐ δεινόν τι ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος; Ἡκιστὰ γε. Δειλῇ
 δὲ καὶ ἀνελευθέρῳ φύσει φιλοσοφίας ἀληθινῆς, ὥς
 ἔοικεν, οὐκ ἂν μετείη. Οὐ μοι δοκεῖ. Τί οὖν; ὁ
 κόσμιος καὶ μὴ φιλοχρήματος μηδ' ἀνελεύθερος μηδ'
 ἀλαζών μηδὲ δειλὸς ἔσθ' ὅπῃ ἂν δυσζύμβολος ἢ ἀδι-
 κος γένοιτο; Οὐκ ἔστι. Καὶ τοῦτο δὴ ψυχὴν σκοπῶν
 φιλόσοφον καὶ μή, εὐθύς νέου ὄντος, ἐπισκέψαι, εἰ
 ἄρα δικαία τε καὶ ἡμερος, ἢ δυσκοινώνητός τε καὶ
 ἀγρία. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐ μὲν οὐδὲ τότε παραλεί-
 ψεις, ὥς ἐγῶμαι. Τὸ ποῖον; Εὐμαθὴς ἢ δυσμαθὴς·
 ἢ προσδοκᾶς ποτέ τινά τι ἱκανῶς ἂν στέρξαι, ὁ πράτ-
 των ἂν ἀλγῶν τε πράττοι καὶ μόγις σμικρὸν ἀνύπτων;
 Οὐκ ἂν γένοιτο. Τί δ', εἰ μηδέν, ὧν μάθοι, σώζειν
 δύναίτο λήθης ὧν πλέως, ἅρ' ἂν οἷός τ' εἴη ἐπιστήμης
 μὴ κενὸς εἶναι; Καὶ πῶς; Ἀνόνητα δὲ πονῶν, οὐκ οἶσι,
 ἀνάγκασθήσεται τελευτῶν αὐτόν τε μισεῖν καὶ τὴν τοι-
 αύτην πράξιν; Πῶς δ' οὐ;

3. Ἐπιλήσμονα ἄρα ψυχὴν ἐν ταῖς ἱκανῶς φι-

*) V. δέ. **) V. Ἡ οὖν ὑπάρχει διανοία μεγαλοπρέπεια cet.

λοσόφοις μή ποτε κρίνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν αὐτὴν
 ζητῶμεν δεῖν εἶναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Ἀλλ' οὐ
 μὴ τό γε τῆς ἀμούσου τε καὶ ἀσχήμονος φύσεως ἄλ-
 λοςέ πη ἂν φῶμεν ἔλκειν, ἢ ἐς ἀμετρίαν. Τί μὴν;
 Ἀλήθειαν δὲ ἀμετρία ἡγεῖ ζυγγενὴ εἶναι, ἢ ἐμμετρία;
 Ἐμμετρία. Ἐμμετρον ἄρα καὶ εὐχαριν ζητῶμεν πρὸς
 τοῖς ἄλλοις διάνοιαν φύσει, ἣν ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος ιδέαν
 ἐκάστου τὸ αὐτοφύες εὐάγαγον παρέξει. Πῶς δ' οὐ;
 Τί οὖν; μὴ πη δοκῶμέν σοι οὐκ ἀναγκαῖα ἕκαστα
 διεληλυθέναι, καὶ ἐπόμενα ἀλλήλοις τῇ μελλούσῃ τοῦ
 ὄντος ἱκανῶς τε καὶ τελέως ψυχῇ μεταλήψεσθαι;
 487 Ἀναγκαιοτάτα μὲν οὖν, ἔφη. Ἔστιν οὖν ὅπῃ μέμψει
 τοιοῦτον ἐπιτήδευμα, ὃ μήποτ' ἂν τις οἷός τε γένοιτο
 ἱκανῶς ἐπιτηδεῦσαι, εἰ μὴ φύσει εἴη μνήμων, εὐμα-
 θής, μεγαλοπρεπής, εὐχαρις, φίλος τε καὶ ζυγγε-
 νῆς ἀληθείας, δικαιοσύνης, ἀδρείας, σωφροσύνης;
 Οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος, ἔφη, τό γε τοιοῦτον μέμψαιτο.
 Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, τελειωθεῖσι τοῖς τοιούτοις παιδείᾳ
 τε καὶ ἡλικίᾳ, ἄρα οὐ μόνοις ἂν τὴν πόλιν ἐπιτρέποις;
 Καὶ ὁ Ἀδείμαντος, ὦ Σώκρατες, ἔφη, πρὸς μὲν ταῦ-
 τά σοι οὐδεὶς ἂν οἷός τ' εἴη ἀντειπεῖν, ἀλλὰ γὰρ τοιόν-
 δε τι πάσχουσιν οἱ ἀκούοντες ἐκάστοτε, ἃ νῦν λέγεις·
 ἡγοῦνται δι' ἀπειρίαν τοῦ ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι
 ὑπὸ τοῦ λόγου παρ' ἕκαστον τὸ ἐρώτημα σμικρὸν πα-
 ραγόμενοι, ἀθροισθέντων τῶν σμικρῶν, ἐπὶ τελευτῆς
 τῶν λόγων μέγα τὸ σφάλμα καὶ ἐναντίον τοῖς πρώτοις
 ἀναφαίνεσθαι, καὶ ὥσπερ ὑπὸ τῶν πεττεύειν δεινῶν
 οἱ μὴ τελευτῶντες ἀποκλείονται καὶ οὐκ ἔχουσιν ὅ
 τι φέρωσιν, οὕτω καὶ σφεῖς τελευτῶντες ἀποκλείε-
 σθαι καὶ οὐκ ἔχειν ὅ τι λέγωσιν ὑπὸ πεττείας αὐ-
 ταύτης τινὸς ἐτέρας οὐκ ἐν ψήφοις, ἀλλ' ἐν λόγοις,
 ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς οὐδὲν τι μᾶλλον ταύτῃ ἔχειν, λέγω
 δ' ἐς τὸ παρὸν ἀποβλέψας· νῦν γὰρ φαίη ἂν τις
 σοι, λόγῳ μὲν οὐκ ἔχειν καθ' ἕκαστον τὸ ἐρωτώμενον
 ἐναντιοῦσθαι, ἔργῳ δὲ ὁρᾶν, ὅσοι ἂν ἐπὶ φιλοσοφίαν
 ἐρμήσαντες μή, τοῦ προπεπαιδεῦσθαι ἕνεκα ἀψάμενοι,
 νέοι ὄντες ἀπαλλάττωνται, ἀλλὰ μακρότερον ἐνδιατρί-

ψωσι, τοὺς μὲν πλείστους καὶ πάνυ ἀλλοκότους γιγνο-
 μένους, ἵνα μὴ παμπονήρους εἰπώμεν, τοὺς δὲ ἐπιει-
 κεστάτους δοκοῦντας, ὅμως τοῦτό γε ὑπὸ τοῦ ἐπιτη-
 δεύματος, οὗ σὺ ἐπαινεῖς, πάσχοντας, ἀχρήστους ταῖς
 πόλεσι γιγνομένους. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας, Οἶει οὖν, εἶ-
 πον, τοὺς ταῦτα λέγοντας ψεύδεσθαι; Οὐκ οἶδα, ἢ
 δ' ὅς, ἀλλὰ τό σοι δοκοῦν ἡδέως ἂν ἀκούοιμι. Ἀκού-
 οῖς ἂν, ὅτι ἔμοιγε φαίνονται τὰληθῆ λέγειν. Πῶς
 οὖν, ἔφη, εὖ ἔχει λέγειν, ὅτι οὐ πρότερον κακῶν
 παύσονται αἱ πόλεις, πρὶν ἂν ἐν αὐταῖς οἱ φιλόσο-
 φοι ἄρξωσιν, οὓς ἀχρήστους ὁμολογοῦμεν αὐταῖς εἶ-
 ναι; Ἐρωτᾷς, ἦν δ' ἐγώ, ἐρώτημα δεόμενον ἀποκρι-
 σεως δι' εἰκόνας λεγομένης. Σὺ δέ γε, ἔφη, οἶμαι,
 οὐκ εἰώθας δι' εἰκόνων λέγειν.

4. Εἶεν, εἶπον, σκώπτεις ἐμβεβληκῶς με ἐς λό-
 γον οὕτω δυσαπόδεικτον; ἀκουε δ' οὖν τῆς εἰκόνας, ἵν'
 τέτι μᾶλλον ἴδῃς, ὥς γλίσχρως εἰκάζω· οὕτω γὰρ 488
 χαλεπὸν τὸ πάθος τῶν ἐπιεικεστάτων, ὃ πρὸς τὰς πό-
 λεις πεπόνθασιν, ὥστ' οὐδ' ἔστιν ἐν οὐδὲν ἄλλο τοιοῦ-
 το πεπονθός· ἀλλὰ δεῖ ἐκ πολλῶν αὐτὸ ξυναγαγεῖν
 εἰκάζοντα καὶ ἀπολογούμενον ὑπὲρ αὐτῶν, οἷον οἱ
 γραφεῖς τραγελάφους καὶ τὰ τοιαῦτα μιγνύντες γρα-
 φουσι. νόησον γὰρ τοιοῦτον ὡς γινόμενον εἴτε πολλῶν νεῶν
 πέρι εἴτε μιᾶς ναύκληρον, μεγέθει μὲν καὶ ῥώμῃ
 ὑπὲρ τοὺς ἐν τῇ νηϊ ἅπαντας, ὑπόκωφον δὲ καὶ ὀρών-
 τα ὡσαύτως βραχύ τι καὶ γιγνώσκοντα περὶ ναυτι-
 κῶν ἕτερα τοιαῦτα· τοὺς δὲ ναύτας στασιάζοντας
 πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς κυβερνήσεως, ἕκαστον οἰόμε-
 νον δεῖν κυβερνᾶν, μήτε μαθόντα πώποτε τὴν τέχνην
 μήτε ἔχοντα ἀποδείξαι διδάσκαλον ἑαυτοῦ μηδὲ χρο-
 νον, ἐν ᾧ ἐμάνθανε, πρὸς δὲ τούτοις φάσκοντας, μηδὲ
 διδακτὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸν λέγοντα, ὡς διδακτὸν,
 ἐτοίμους κατατέμνειν· αὐτοὺς δὲ αὐτῷ αἰεὶ τῷ ναυκλή-
 ρῳ περιεχύσθαι δεομένους καὶ πάντα ποιούντας, ὅ-
 πως ἂν σφίσι τὸ πηδάλιον ἐπιτρέψῃ *)· ἐνίστε δ', ἂν
 μὴ πείθωσιν, ἀλλὰ ἄλλοι μᾶλλον, τοὺς μὲν ἄλλους

*) V. ἐπιτρέψοι.

ἢ ἀποκτινύντας ἢ ἐκβάλλοντας ἐκ τῆς νεώς, τὸν δὲ
γενναῖον ναύκληρον μανδραγόρα ἢ μέθη ἢ τινὶ ἄλλῳ
ζυμποδίσαντας, τῆς νεώς ἀρχεῖν, χρωμένους τοῖς ἐνού-
σι, καὶ πίνοντάς τε καὶ εὐωχουμένους πλεῖν, ὡς τὸ εἶκος
τοὺς τοιούτους, πρὸς δὲ τούτοις ἐπαινοῦντας, ναυτι-
κὸν μὲν καλοῦντας καὶ κυβερνητικὸν καὶ ἐπιστάμενον τὰ
κατὰ ναῦν, ὅς ἂν ξυλλαμβάνειν θεινὸς ἦ, ὅπως ἀρ-
ξωσιν, ἢ πείθοντες ἢ βιαζόμενοι τὸν ναύκληρον, τὸν
δὲ μὴ τοιοῦτον ψέγοντας, ὡς ἀχρηστον, τοῦ δὲ ἀλη-
θινοῦ κυβερνήτου πέρι μηδ' ἐπαίοντας, ὅτι ἀνάγκη
αὐτῷ τὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ἐνιαυτοῦ καὶ ὥρων
καὶ οὐρανοῦ καὶ ἀστρῶν καὶ πνευμάτων καὶ πάντων
τῶν τῇ τέχνῃ προσηκόντων, εἰ μέλλει τῷ ὄντι νεώς
ἀρχικὸς εἶσεσθαι, ὅπως δὲ κυβερνήσει, εἴαν τέ τινες
βούλωνται εἴαν τε μή, μήτε τέχνην τούτου μήτε με-
λέτην οἰόμενοι *) δυνατὸν εἶναι λαβεῖν ἅμα καὶ τὴν
κυβερνητικήν. τοιούτων δὲ περὶ τὰς ναῦς γιγνομένων,
τὸν ὡς ἀληθῶς κυβερνητικὸν οὐχ ἡγεῖ **) ἂν τῷ ὄντι
μετεωροσκόπον τε καὶ ἀδολέσχην καὶ ἀχρηστὸν σφισι
489 καὶ λείσθαι ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς οὕτω κατεσκευασμέναις
ναυσὶ πλωτήρων; Καὶ μάλα, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος. Οὐ
δὴ, ἦν δ' ἐγώ, οἶμαι δεῖσθαί σε ἐξεταζομένην τὴν εἰ-
κόνα ἰδεῖν, ὅτι ταῖς πόλεσι πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς φι-
λοσόφους τὴν διάθεσιν ἔοικεν, ἀλλὰ μανθάνειν, ὃ λέγω.
Καὶ μάλ', ἔφη. Πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκεῖνον τὸν θαυ-
μάζοντα, ὅτι οἱ φιλόσοφοι οὐ τιμῶνται ἐν ταῖς πόλε-
σι, οἶδασκέ τε τὴν εἰκόνα καὶ πειρῶ πείθειν, ὅτι πο-
λὺ ἂν θαυμαστότερον ἦν, εἰ ἐτιμῶντο. Ἀλλὰ διδάξω,
ἔφη. Καὶ ὅτι τοίνυν τὰληθῆ λέγει ***) ὡς ἀχρη-
στοι τοῖς πολλοῖς οἱ ἐπιεικέστατοι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ,
τῆς μέντοι ἀχρηστίας τοὺς μὴ χρωμένους κέλευε αἰτια-
σθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἐπιεικεῖς· οὐ γὰρ ἔχει φύσιν,
κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι ἀρχεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, οὐδὲ
τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἰέναι, ἀλλ'
ὁ τοῦτο κομψευσάμενος ἐψεύσατο· τὸ δὲ ἀληθὲς πέφυ-
κεν, εἴαν τε πλούσιος εἴαν τε πέννης κάμνη, ἀναγκαῖον
(* V. οἰόμενους. **) V. ἡγῆ. ***) V. λέγεις.

εἶναι ἐπὶ ἰατρῶν θύρας ἰέναι, καὶ πάντα τὸν ἄρχε-
σθαι δεόμενον ἐπὶ τὰς τοῦ ἄρχειν δυναμένου, οὐ τὸν
ἄρχοντα δεῖσθαι τῶν ἀρχομένων ἀρχεσθαι, οὐδ' ἂν τῇ
ἀληθείᾳ τι ὄφελος ἦ· ἀλλὰ τοὺς νῦν πολιτικούς ἀρχον-
τας ἀπεικάζων, οἷς ἄρτι ἐλέγομεν, ναύταις οὐχ ἀμαρ-
τήσῃ, καὶ τοὺς ὑπὸ τούτων ἀχρήστους λεγομένους καὶ
μετεωρολέσχας τοῖς ὡς ἀληθῶς κυβερνήταις. Ὁρθότα-
τα, ἔφη. Ἐκ τε τοίνυν τούτων καὶ ἐν τούτοις οὐ ῥαί-
διον εὐδοκιμεῖν τὸ βέλτιστον ἐπιτηδεύμα ὑπὸ τῶν τάν-
αντία ἐπιτηδευόντων, πολὺ δὲ μεγίστη καὶ ἰσχυροτάτη
διαβολὴ γίγνεται φιλοσοφίας διὰ τοὺς τὰ τοιαῦτα
φάσκοντας ἐπιτηδεύειν, οὓς δὴ σύ φης τὸν ἐγκαλοῦν-
τα τῇ φιλοσοφίᾳ λέγειν, ὡς παμπόνηροι οἱ πλεῖστοι
τῶν ἰόντων ἐπ' αὐτήν, οἱ δὲ ἐπιεικέστατοι ἀχρηστοί,
καὶ ἐγὼ ξυνεχώρησα ἀληθῆ σε λέγειν· ἦ γάρ; Ναί.

5. Οὐκ οὖν τῆς μὲν τῶν ἐπιεικῶν ἀχρηστίας τὴν
αἰτίαν διεληλύθαμεν; Καὶ μάλα. Τῆς δὲ τῶν πολλῶν
πονηρίας τὴν ἀνάγκην βούλει τὸ μετὰ τοῦτο διέλθωμεν
καὶ ὅτι οὐδὲ τούτου φιλοσοφίας αἰτία, ἂν δυνάμεθα,
πειραθῶμεν δεῖξαι; Πάνυ μὲν οὖν. Ἀκούωμεν δὴ καὶ
λέγωμεν, ἐκεῖθεν ἀναμνησθέντες, ὅθεν διήειμεν, τὴν
φύσιν οἷον ἀνάγκη φῦναι τὸν καλὸν τε καὶ γαῖθρον ἐσό-
μενον· ἠγεῖτο δ' αὐτῶ, εἰ ἐν *) νῶ ἔχεις, πρῶτον μὲν
ἀλήθεια, ἣν διώκειν αὐτὸν πάντως καὶ παῖτη ἔδει,
ἢ ἀλαζόνι ὄντι μηδαμῇ μετεῖναι φιλοσοφίας ἀληθι-
νῆς. Ἦν γὰρ οὕτω λεγόμενον. Οὐκ οὖν ἐν μὲν τοῦ-
το σφόδρα οὕτω παρὰ δόξαν τοῖς νῦν δοκουμένοις πε-
ρὶ αὐτοῦ; Καὶ μάλα, ἔφη. Ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως
ἀπολογησόμεθα, ὅτι πρὸς τὸ ὃν πεφυκὼς ἂν **) εἴη
ἀμιλλᾶσθαι ὃ γε ὄντως φιλομαθής, καὶ οὐκ ἐπιμένοιο
ἐπὶ τοῖς δοξαζομένοις εἶναι πολλοῖς ἐκάστοις, ἀλλ' ἵα
καὶ οὐκ ἀμβλύνοιο οὐδ' ἀπολήγοιο τοῦ ἔρωτος, πρὶν
αὐτοῦ, ὃ ἐστίν, ἐκάστου τῆς φύσεως ἀψασθαι, ὃ
προσῆκοι ψυχῆς ἐφάπτεσθαι τοῦ τοιούτου, προσήκει δὲ
ξυγγενεῖ· ὃ πλησιάσας καὶ μιγείς τῷ ὄντως ὄντι, γεν-
νήσας νοῦν καὶ ἀλήθειαν γνοίη τε καὶ ἀληθῶς ζῶη

*) V. praepositio ἐν deest. **) V. ἂν abest.

καὶ τρέφοιτο, καὶ οὕτω λήγοι ὠδίνος, πρὶν δ' οὐ. Ὡς οἶόν τ', ἔφη, μετριώτατα. Τί οὖν; τούτῳ μετέσται ψεύδος ἀγαπᾶν, ἢ πᾶν τούναντίον μισεῖν; Μισεῖν, ἔφη. Ἠγουμένης δὴ ἀληθείας, οὐκ ἂν ποτε, οἶμαι, φαῖμεν αὐτῇ χορὸν κακῶν ἀκολουθεῖν. Πῶς γάρ; Ἀλλ' ὑγιές τε καὶ μέτριον ἦθος, ὃ καὶ σωφροσύνην ἔπρεσθαι. Ὁρῶς, ἔφη. Καὶ δὴ τὸν ἄλλον τῆς φιλοσόφου φύσεως χορὸν τί δεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀναλαμβάνοντα τάττειν; μέμνησαι γάρ που, ὅτι ξυνέβη προσῆκον τούτοις ἀνδρεία, μεγαλοπρέπεια, εὐμάθεια, μνήμη καὶ τοῦ ἐπιλαβομένου, ὅτι πᾶς μὲν ἀναγκασθήσεται ὁμολογεῖν, οἷς λέγομεν, ἐάσας δὲ τοὺς λόγους ἐς αὐτοὺς ἀποβλέψας, περὶ ὧν ὁ λόγος, φαίη ἂν *) ὁρᾶν αὐτῶν τοὺς μὲν ἀχρήστους, τοὺς δὲ πολλοὺς κακοὺς πᾶσαν κακίαν, τῆς ἤδη διαβολῆς τὴν αἰτίαν ἐπισκοποῦντες ἐπὶ τούτῳ νῦν γεγόναι, τί ποθ' οἱ πολλοὶ κακοί, καὶ τούτου δὴ ἔνεκα πάλιν ἀνειλήφαμεν τὴν τῶν ἀληθῶς φιλοσόφων φύσιν καὶ ἐξ ἀνάγκης ὠρυσάμεθα. Ἔστιν, ἔφη, ταῦτα.

6. Ταύτης δὴ, ἣν δ' ἐγώ, τῆς φύσεως δεῖ θεάσασθαι τὰς φθοράς, ὡς διόλλυται ἐν πολλοῖς, σμικρὸν δέ τι ἐκφεύγει, οὓς δὴ καὶ οὐ πονηροὺς, ἀχρήστους δὲ καλοῦσι, καὶ μετὰ τοῦτο αὖ τὰς μιμουμένας ταύ-
 491 τὴν † καὶ ἐς τὸ ἐπιτήδευμα καθισταμένας αὐτῆς, οἷαι οὔσαι φύσεις ψυχῶν ἐς ἀνάξιον καὶ μεῖζον ἑαυτῶν ἀφικνούμεναι ἐπιτήδευμα, πολλαχῇ πλημμελοῦσαι, πανταχῇ καὶ ἐπὶ πάντας δόξαν, οἷαν λέγεις, φιλοσοφία προσῆψαν. Τίνας δέ, ἔφη, τὰς διαφθοράς λέγεις; Ἐγώ σοι, εἶπον, ἂν οἷός τε γένωμαι, πειρασομαι διελθεῖν. τόδε μὲν οὖν, οἶμαι, πᾶς ἡμῖν ὁμολογήσει, τοιαύτην φύσιν καὶ πάντα ἔχουσιν, ὅσα προσετάξαμεν νῦν δὴ, εἰ τελέως μέλλοι φιλόσοφος γενέσθαι, ὀλιγάκις ἐν ἀνθρώποις φύεσθαι καὶ ὀλίγοις **) ἢ οὐκ οἶει; Σφόδρα γε. Τούτων δὴ τῶν ὀλίγων σκόπει, ὡς πολλοὶ ὄλεθροὶ καὶ μεγάλοι. Τίνες δὴ; Ὁ μὲν πάντων θαυμαστότατον ἀκοῦσαι, ὅτι ἐν ἑκάστων, ὧν ἐπηγέσαμεν,

*) V. αἰ. desideratur.

**) V. ὀλίγοι.

τῆς φύσεως ἀπόλλυσι τὴν ἔχουσαν ψυχὴν καὶ ἀπο-
 σπᾶ φιλοσοφίας· λέγω δὲ ἀνδρίαν, σωφροσύνην καὶ
 πάντα ἃ διήλθομεν. Ἄτοπον, ἔφη, ἀκοῦσαι. Ἐτι-
 τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τούτοις τὰ λεγόμενα ἀγα-
 θὰ πάντα φθείρει καὶ ἀποσπᾶ, κάλλος καὶ πλοῦ-
 τος καὶ ἰσχύς σώματος καὶ ξυγγένεια ἐρρώμενη ἐν
 πόλει καὶ πάντα τὰ τούτων οἰκεῖα· ἔχεις γὰρ τὸν
 τύπον, ὧν λέγω. Ἐχω, ἔφη, καὶ ἡδέως γ' ἂν ἀκρι-
 βέστερον, ἃ λέγεις, πυθοίμην. Λαβοῦ τοίνυν, ἦν δ'
 ἐγώ, ὅλου αὐτοῦ ὀρθῶς, καὶ σοι εὐδηλὸν τε φανεῖται,
 καὶ οὐκ ἄτοπα δόξει τὰ προειρημένα περὶ αὐτῶν.
 Πῶς οὖν, ἔφη, κελεύεις; Παντός, ἦν δ' ἐγώ, σπέρ-
 ματος πέρι ἢ φυτοῦ, εἴτε ἐγγείων εἴτε τῶν ζώων,
 ἴσμεν, ὅτι τὸ μὴ τυχὸν τροφῆς, ἧς προσήκει ἐκάστω,
 μὴδ' ὥρας μὴδὲ τόπου, ὅσῳ ἂν ἐρρώμενέστερον ἢ
 τοσούτῳ πλειόνων ἐνδεῖ τῶν πρεπόντων· ἀγαθῷ γάρ
 που κακὸν ἐναντιώτερον ἢ τῷ μὴ ἀγαθῷ. Πῶς δ'
 οὐ; Ἐχει δὴ, οἶμαι, λόγον, τὴν ἀρίστην φύσιν ἐν
 ἀλλοτριωτέρας οὔσαν τροφῇ κάκιον ἀπαλλάττειν τῆς
 φαύλης. Ἐχει. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἀδείμαντε,
 καὶ τὰς ψυχὰς οὕτω φῶμεν τὰς εὐφροσύναις κακῆς
 παιδαγωγίας τυχούσας διαφερόντως κακὰς γίγνεσθαι;
 ἢ οἶε τὰ μεγάλα ἀδικήματα καὶ τὴν ἀκρατον πονη-
 ρίαν ἐκ φαύλης, ἀλλ' οὐκ ἐκ νεανικῆς φύσεως τροφῇ
 διολλυμένης γίγνεσθαι, ἀσθενῇ δὲ φύσιν μεγάλων οὔτε
 ἀγαθῶν οὔτε κακῶν αἰτίαν ποτὲ ἔσεσθαι; Οὐκ, ἀλ-
 λά, ἢ δ' ὅς, οὕτως. Ἦν τοίνυν ἔθεμεν τοῦ φιλοσό-

φου φύσιν, ἂν μὲν, οἶμαι, μαθήσεως προσηκούσης τύχῃ,
 εἰς πᾶσαν ἀρετὴν μὲν ἀνάγκη αὐξομένην ἀφικνεῖσθαι,
 εἰάν δὲ ἐν μὴ προσηκούσῃ σπαρεῖσά τε καὶ φυτευθεῖ-
 σα τρέφῃται, εἰς πάντα τὰναντία αὐτῇ, εἰάν μὴ τις αὐτῇ
 βοηθήσας θεῶν τύχῃ ἢ καὶ σὺ ἡγεῖ, ὥσπερ οἱ πολ-
 λοί, διαφθειρομένους τινὰς εἶναι ὑπὸ σοφιστῶν νέους,
 διαφθείροντας δὲ τινὰς σοφιστὰς ἰδιωτικούς, ὃ τι καὶ
 ἄξιον λόγου, ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς τοὺς ταῦτα λέγοντας
 μεγίστους μὲν εἶναι σοφιστὰς, παιδεύειν δὲ τελεώτα-
 τα καὶ ἀπεργάζεσθαι, οἷους βούλονται εἶναι, καὶ νέους

καὶ πρεσβυτέρους, καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας; Πότε δὴ; ἢ δ' ὅς. Ὅταν, εἶπον, ξυγκαθεζόμενοι ἀδελφοί πολλοὶ ἐς ἐκκλησίαις ἢ ἐς δικαστήρια ἢ θέατρα ἢ στρατόπεδα ἢ τινὰ ἄλλον κοινὸν πλῆθος ζύλλον, ζὺν πολλῷ θορύβῳ τὰ μὲν ψέγῃσι τῶν λεγομένων ἢ πραττομένων, τὰ δὲ ἐπαινῶσιν, ὑπερβαλλόντως ἐκάτερα, καὶ ἐκβοῶντες καὶ κροτοῦντες, πρὸς δ' αὐτοῖς αἰ' τε πέτραι καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἂν ᾦσιν, ἐπηχοῦντες διπλάσιον θορύβον παρέχῃσι τοῦ ψόγου τε καὶ ἐπαίνου· ἐν δὴ τῷ τοιούτῳ τὸν νέον τὸ λεγόμενον τίνα οἶει καρδίαν ἰσχεῖν; ἢ ποῖαν ἂν αὐτῷ παιδείαν ἰδιωτικὴν ἀνθέξῃ, ἣν οὐ κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ τοιούτου ψόγου ἢ ἐπαίνου οἰχήσεσθαι φερομένην κατὰ ῥοὴν, ἢ ἂν οὗτος φέρῃ, καὶ φήσῃν τε τὰ αὐτὰ τούτοις καλὰ καὶ αἰσχροῦ εἶναι καὶ ἐπιτηδεύσειν, ὥπερ ἂν οὗτοι, καὶ ἔσεσθαι τοιοῦτον; Πολλή, ἢ δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, ἀνάγκη.

7. Καὶ μὲν, ἣν δ' ἐγώ, οὕτω τὴν μεγίστην ἀνάγκην εἰρήκαμεν. Ποῖαν; ἔφη. Ἦν ἔργῳ προστιθέασι, λόγῳ μὴ πείθοντες οὗτοι οἱ παιδευταὶ τε καὶ σοφισταί· ἢ οὐκ οἶσθα, ὅτι τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμίαις τε καὶ χρήμασι καὶ θανάτοις κολάζουσι; Καὶ μάλα, ἔφη, σφόδρα. Τίνα οὖν ἄλλον σοφιστὴν οἶει ἢ ποῖους ἰδιωτικούς λόγους ἐναντία τούτοις τείνοντας κρατήσῃν; Οἶμαι μὲν οὐδέν, ἢ δ' ὅς. Οὐ γάρ, ἣν δ' ἐγώ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιχειρεῖν πολλὴ ἄνοια· οὔτε γὰρ γίγνεται οὔτε γέγονεν οὐδὲ οὖν μὴ γένηται ἄλλοῖον ἢ θός, πρὸς ἀρετὴν παρὰ τὴν τούτων παιδείαν πεπαιδευμένον, ἀνθρώπειον, ὥ ἐταῖρε· θεῖον μὲντοι κατὰ τὴν παροιμίαν ἐξαίρωμεν *) λόγου· εὖ γὰρ χρὴ εἰδέναι, ὅτι περ ἂν σωθῇ τε καὶ γένηται, οἷον δεῖ, ἐν τοιαύτῃ καταστατάσει πολιτῶν, θεοῦ μοῖραν αὐτὸ σῶσαι λέγων οὐ κακῶς ἔροῖς. Οὐδ' ἐμοὶ ἄλλως, ἔφη, δοκεῖ. Ἐπιτοίνυν σοι, ἣν δ' ἐγώ, πρὸς τούτοις καὶ τόδε δοξάζω. Τὸ ποῖον; Ἐκαστον τῶν μισθαρνούντων ἰδιωτῶν, οὓς δὴ οὗτοι σοφιστὰς καλοῦσι καὶ ἀντιτέχνους ἡγοῦνται,

*) V. ἐξαίρω.

μὴ ἄλλα παιδεύειν ἢ ταῦτα τὰ τῶν πολλῶν δόγ-
ματα, ἃ δοξάζουσιν ὅταν ἀθροισθῶσι, καὶ σοφίαν
ταύτην καλεῖν οἷον περὶ ἄν, εἰ θρέμματος μεγάλου
καὶ ἰσχυροῦ τρεφομένου τὰς ὀργὰς τις καὶ ἐπιθυμίας
κατέμάνθανεν, ὅπῃ τε προσελθεῖν χρεὶ καὶ ὅπῃ
ἀψασθαι αὐτοῦ, καὶ ὅποτε χαλεπώτατον ἢ πραότατον
καὶ ἐκ τίνων γίγνεται, καὶ φωνὰς δὴ, ἅς *) ἐφ' οἷς ἐκά-
στοτ' **) εἰώθε φθέγγεσθαι, καὶ οἷαίς αὖ ἄλλου φθεγ-
γομένου ἡμεροῦταί τε καὶ ἀγριαίνει, καταμαθὼν δὲ ταῦ-
τα πάντα ξυνουσία τε καὶ χρόνου τριβῇ σοφίαν τε κα-
λέσειε, καὶ ὡς τέχνην ζυστησάμενος, ἐπὶ διδασκαλίαν
τρέποιτο, μὴδὲν εἰδὼς τῇ ἀληθείᾳ τούτων τῶν δογμα-
των τε καὶ ἐπιθυμιῶν ὅ τι καλὸν ἢ αἰσχρὸν, ἢ ἀγα-
θὸν ἢ κακόν, ἢ δίκαιον ἢ ἀδίκον, ὀνομάζοι δὲ πάντα
ταῦτα ἐπὶ ταῖς τοῦ μεγάλου ζώου δόξαις, οἷς μὲν χαί-
ροι ἐκεῖνο, ἀγαθὰ καλῶν, οἷς δὲ ἄχθοιτο, κακὰ, ἄλ-
λον δὲ μὴδένα ἔχοι λόγον περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τὰναγ-
καῖα δίκαια καλοῖη καὶ καλὰ, τὴν δὲ τοῦ ἀναγκαίου
καὶ ἀγαθοῦ φύσιν, ὅσον διαφέρει τῷ ὄντι, μήτε ἑωρε-
κῶς εἶη, μήτε ἄλλω δυνατὸς δεῖξαι τοιοῦτος δὴ ὢν,
πρὸς Δίος, οὐκ ἄτοπος ἂν σοι δοκεῖ ***) εἶναι παιδευ-
τής; Ἐμοιγ', ἔφη. Ἡ οὖν τι τούτου δοκεῖ διαφέ-
ρειν ὃ τὴν τῶν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ξυνιόντων ὀρ-
γὴν καὶ ἡδονὰς κατανενοηκέναι σοφίαν ἡγούμενος, εἴτ'
ἐν γραφικῇ εἴτ' ἐν μουσικῇ εἴτε δὴ ἐν πολιτικῇ; ὅτι
μὲν γάρ, εἴαν τις τούτοις ὁμιλῇ, ἐπιδεικνύμενος ἢ
ποιήσιν ἢ τινὰ ἄλλην δημιουργίαν ἢ πόλει διακονίαν,
κυρίους αὐτοῦ ποιῶν τοὺς πολλούς, πέρα τῶν ἀναγ-
καίων ἢ Διομηδεῖα λεγομένη ἀνάγκη, ποιεῖν αὐτῷ πᾶν-
τα, ἃ ἂν οὗτοι ἐπαινῶσιν· ὡς δὲ ἀγαθὰ καὶ καλὰ ταῦ-
τα τῇ ἀληθείᾳ, ἥδη πώποτε τοῦ ἡκουσας αὐτῶν λόγον
διδόντος οὐ καταγέλαστον; Οἶμαι δὲ γ', ἢ δ' ὅς, οὐδ'
ἀκούσομαι.

8. Ταῦτα τοίνυν πάντα ἐννοήσας ἐκεῖνο ἀναμνή-
σθητι, αὐτὸ τὸ καλόν, ἀλλὰ μὴ τὰ πολλὰ καλὰ, ἢ
αὐτό τι †) ἕκαστον, καὶ μὴ τὰ πολλὰ ἕκαστα ἔσθ'

*) V. ἅς abest. **) V. ἕκαστος. ***) V. δοκῇ. †) V. αὐτόθι.

494 ὅπως † πλῆθος ἀνέξεται ἢ ἡγήσεται εἶναι; Ἡκιστὰ γ',
 ἔφη. Φιλόσοφον μὲν ἄρα, ἣν δ' ἐγώ, πλῆθος ἀδύνα-
 τον εἶναι. Ἀδύνατον. Καὶ τοὺς φιλοσοφούντας ἄρα
 ἀνάγκη ψέγεσθαι ὑπ' αὐτῶν. Ἀνάγκη. Καὶ ὑπὸ τού-
 των δὴ τῶν ιδιωτῶν, ὅσοι προσομιλοῦντες ὄχλῳ, ἀρέσκουσιν
 αὐτῷ ἐπιθυμοῦσι. Δῆλον. Ἐκ δὴ τούτων, τίνα ὁρᾷς
 σωτήριαν φιλοσόφῳ φύσει, ὥστ' ἐν τῷ ἐπιτηδεύματι
 μέναισαν πρὸς τέλος ἐλθεῖν; ἐννόει δ' ἐκ τῶν ἐμπρο-
 σθεν ὁμολόγηται γὰρ δὴ ἡμῖν εὐμάθεια καὶ μνή-
 μη, καὶ ἀνδρεία καὶ μεγαλοπρέπεια ταύτης εἶναι τῆς
 φύσεως. Ναί. Οὐκ οὖν εὐθύς ἐν παισὶν *) ὁ τοιοῦτος
 πρῶτος ἐστὶ ἐν ἅπασιν, ἄλλως τε καὶ εἰάν τὸ σῶμα
 φυῇ προσφερὲς τῇ ψυχῇ; Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη.
 Βουλήσονται δὴ, οἶμαι, αὐτῷ χρῆσθαι, ἐπειδὴν πρεσ-
 βύτερος γένηται, ἐπὶ τὰ αὐτῶν πράγματα οἱ τε
 οἰκεῖοι καὶ οἱ πολῖται. Πῶς δ' οὐ; Ὑποκείσονται
 ἄρα δεόμενοι καὶ τιμῶντες, πρόκαταλαμβάνοντες καὶ
 προκολακεύοντες τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ δύναμιν. Φιλεῖ
 γοῦν, ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι. Τί οὖν, ἣν δ' ἐγώ, οἶει
 τὸν τοιοῦτον ἐν τοῖς τοιούτοις ποιῆσειν, ἄλλως τε καὶ
 εἰάν τύχῃ μεγάλης πόλεως ὦν καὶ ἐν ταύτῃ πλού-
 σιος τε καὶ γενναῖος, καὶ ἐτι εὐειδὴς καὶ μέγας; ἄρ'
 οὐ πληρωθήσεσθαι ἀμηχανοῦ ἐλπίδος, ἡγούμενον καὶ
 τὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν βαρβάρων ἱκανὸν ἔσε-
 σθαι πράττειν; καὶ ἐπὶ τούτοις ὑψηλὸν ἐξαίρειν αὐτόν,
 σχηματισμοῦ καὶ φρονήματος κενοῦ ἄνευ νοῦ ἐμπι-
 πλάμενον; Καὶ μάλ', ἔφη. Τῷ δὴ οὕτω διατιθεμέ-
 νῳ εἰάν τις ἡρέμα προσελθὼν τὰληθῆ λέγῃ, ὅτι νοῦς
 οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ, δείται δέ, τὸ δὲ οὐ κτητὸν μὴ δου-
 λεύσαντι τῇ κτήσει αὐτοῦ, ἄρ' εὐπετὲς οἶει εἶναι ἔσακοῦ-
 σαι διὰ τοσούτων κακῶν; Πολλοῦ γε δεῖ, ἢ δ' ὅς. Ἐάν
 δ' οὖν, ἣν δ' ἐγώ, διὰ τὸ εὖ πεφυκέναι καὶ τὸ ζυγγενὲς
 τῶν λόγων εἰς αἰσθάνηται πῃ καὶ κάμπηται καὶ ἔλκη-
 ται πρὸς φιλοσοφίαν, τί οἰόμεθα δράσειν ἐκείνους τοὺς
 ἡγουμένους ἀπολλύναι αὐτοῦ τὴν χρεῖαν τε καὶ ἐταί-
 ρειαν; οὐ πάν μὲν ἔργον, πάν δ' ἔπος λέγοντάς τε καὶ
 *) V. πᾶσιν.

πράττοντας καὶ περὶ αὐτόν. ὅπως ἂν μὴ πεισθῇ, καὶ περὶ τὸν πείθοντα, ὅπως ἂν μὴ οἷός τ' ᾖ, καὶ ἰδίᾳ ἐπιβουλεύοντας καὶ δημοσίᾳ ἐς ἀγῶνα καθιστάοντας; †Πολλή, ἢ δ' ὅς, ἀνάγκη. Ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος 495 φιλοσοφήσει; Οὐ παύει.

9. Ὁρᾷς οὖν, ἣν δ' ἐγώ, ὅτι οὐ κακῶς ἐλέγομεν, ὡς ἄρα καὶ αὐτὰ τὰ τῆς φιλοσόφου φύσεως μέρη, ὅταν ἐν κακῇ τροφῇ γένηται, αἰτία τρόπον τινὰ τοῦ ἐκπεσεῖν ἐκ τοῦ ἐπιτηδεύματος, καὶ τὰ λεγόμενα ἀγαθά, πλοῦτοί τε καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη παρασκευή. Οὐ γάρ, ἀλλ' ὀρθῶς, ἔφη, ἐλέχθη. Οὗτος δὴ, εἶπον, ὦ θαυμάσιε, ὀλεθρὸς τε καὶ διαφθορὰ τοσαύτη τε καὶ τοιαύτη τῆς βελτίστης φύσεως ἐς τὸ ἄριστον ἐπιτηδεῦμα, ὀλίγης καὶ ἄλλως γιγνομένης, ὡς ἡμεῖς φαμέν, καὶ ἐκ τούτων δὴ τῶν ἀνδρῶν καὶ οἱ τὰ μέγιστα κακὰ ἐργαζόμενοι τὰς πόλεις γίνονται καὶ τοὺς ιδιώτας, καὶ οἱ *) τὰγαθά, οἱ ἂν ταύτῃ τύχῃσι ῥυέντες, σμικρὰ δὲ φύσις οὐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα οὔτε ιδιώτην οὔτε πόλιν δρᾷ. Ἀληθέστατα, ἢ δ' ὅς. Οὗτοι μὲν δὴ οὕτως ἐκπίπτοντες, οἷς μάλιστα προσήκει, ἔρημον καὶ ἀτελεῖ φιλοσοφίαν λιπόντες, αὐτοὶ τε βίον οὐ προσήκοντα οὐδ' ἀληθῆ ζῶσι, τὴν δέ, ὥσπερ ὀρφανὴν ξυγγενῶν, ἄλλοι ἐπεσελθόντες ἀνάξιοι ἡσυχυαίν τε καὶ ὀνειδῆ περιῆψαν, οἷα καὶ σύ φης ὀνειδίζειν τοὺς ὀνειδίζοντας, ὡς οἱ ζυνόντες αὐτῇ οἱ μὲν οὐδενός, οἱ δὲ πολλοὶ πολλῶν κακῶν ἀξιοί εἰσι. Καὶ γάρ οὖν, ἔφη, τὰ γε λεγόμενα ταῦτα. Εἰκότως γ', ἣν δ' ἐγώ, λεγόμενα καθορῶντες γὰρ ἄλλοι ἀνθρωπίσκοι κενὴν τὴν χάραν ταύτην γιγνομένην, καλῶν δὲ ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μεστήν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν εἰργμῶν ἐς τὰ ἱερά ἀποδιδράσκοντες, ἄσμενοι καὶ οὗτοι ἐκ τῶν τεχνῶν ἐκπηδῶσιν ἐς τὴν φιλοσοφίαν, οἱ ἂν κομψότατοι ὄντες τυγχάνωσι περὶ τὸ αὐτῶν τεχνίον· ὅμως γάρ δὴ πρὸς γε τὰς ἄλλας τέχνας καίπερ οὕτω πραττούσης φιλοσοφίας τὸ ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον λείπεται, οὐ δὲ ἐφίεμενοι πολλοί, ἀτελεῖς

*) V. οἱ.

μὲν τὰς φύσεις, ὑπὸ δὲ τῶν τεχνῶν τε καὶ δημιουργιῶν ὥσπερ τὰ σώματα λελώβηται, οὕτω καὶ τὰς ψυχὰς ζυγκεκλασμένοι τε καὶ ἀποτεθρυμμένοι διὰ τὰς βαναυσίας τυγχάνουσιν· ἢ οὐκ ἀνάγκη; Καὶ μάλα, ἔφη. Δοκεῖς οὖν τι, ἦν δ' ἐγώ, διαφέρειν αὐτοὺς ἰδεῖν ἀργύριον κτησαμένου χαλκέως, φαλακροῦ καὶ σμικροῦ, νεωστὶ μὲν ἐκ δεσμῶν λελυμένου, ἐν βαλανείῳ δὲ λελυμένου, νεουργὸν ἱμάτιον ἔχοντος, ὡς νυμφίου παρεσκευασμένου, διὰ πενίαν καὶ ἐρημίαν τοῦ δεσπότης τὴν θυγατέρα μέλλοντος γαμεῖν; Οὐ† πάνυ, ἔφη, διαφέρει. Ποῖ' ἅττα οὖν εἰκὸς γεννᾶν τοὺς τοιούτους; οὐ νόθα καὶ φαῦλα; Πολλὴ ἀνάγκη. Τί δέ; τοὺς ἀναξίους παιδεύσεως, ὅταν αὐτῇ πλησιάζοντες ὁμιλῶσι μὴ κατ' ἀξίαν, ποῖ' ἅττα φῶμεν γεννᾶν διανοήματά τε καὶ δόξας; ἄρ' οὐχ ὡς ἀληθῶς προσήκοντα ἀκοῦσαι σοφίσματα, καὶ οὐδὲν γνήσιον οὐδὲ φρονήσεως [ἀξιον] ἀληθινῆς ἐχόμενον; Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη.

10. Πάνυ σμικρὸν δὴ τι, ἔφην ἐγώ, ὧ' Ἀδείμαντε, λείπεται τῶν κατ' ἀξίαν ὁμιλούντων φιλοσοφίας, ἥπου ὑπὸ φυγῆς καταλειφθέν *) γενναῖον καὶ εὖ τετραμμένον ἦθος, ἀπορία τῶν διαφθερούντων κατὰ φύσιν μεῖναν ἐπ' αὐτῇ, ἢ ἐν σμικρᾷ πόλει ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῇ καὶ ἀτιμάσασα τὰ τῆς πόλεως ὑπερίδῃ· βραχὺ δὲ πού τι καὶ ἀπ' ἄλλης τέχνης δικαίως ἀτιμάσαν εὐφυὲς ἐπ' αὐτὴν ἂν ἔλθοι **)· εἴη δ' ἂν καὶ ὁ τοῦ ἡμετέρου ἐταίρου Θεάγους χαλινὸς οἷος κατασχεῖν καὶ γὰρ Θεάγει τὰ μὲν ἄλλα πάντα παρεσκευάσται πρὸς τὸ ἐκπεσεῖν φιλοσοφίας, ἢ δὲ τοῦ σώματος νοσοτροφία, ἀπείργουσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν, κατέχει τὸ δ' ἡμέτερον οὐκ ἀξιον λέγειν, τὸ δαιμόνιον σημεῖον· ἢ γὰρ πού τινι ἄλλῳ ἢ οὐδενὶ τῶν ἐμπροσθεν γέγονε. καὶ τούτων δὴ τῶν ὀλίγων οἱ γευόμενοι καὶ γευσάμενοι, ὡς ἡδὺ καὶ μακάριον τὸ κτῆμα, καὶ τῶν πολλῶν αὖ ἱκανῶς ἰδόντες τὴν μανίαν, καὶ ὅτι οὐδεὶς οὐδὲν ὑγίης, ὡς ἔπος εἶπεῖν, περὶ τὰ τῶν πόλεων πράττει, οὐδ' ἔστι ζύμμαχος, μεθ' ὅτου τις ἰὼν ἐπὶ

*) V. καταληφθέν. **) V. ἀνέλθοι.

τὴν τῶν δικαίων βοήθειαν σώζοιτ' ἄν, ἀλλ' ὥσπερ ἐς
 θηρία ἄνθρωπος ἐμπεσών, οὔτε ζυναδικεῖν ἐθέλων,
 οὔτε ἱκανὸς ὢν εἰς πᾶσιν ἀγρίοις ἀντέχειν, πρὶν τι
 τὴν πόλιν ἢ φίλους ὀνῆσαι προαπολόμενος, ἀνωφελὲς
 αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν γένοιτο· ταῦτα πάντως
 λογισμῷ λαβών, ἡσυχίαν ἔχων καὶ τὰ αὐτοῦ πράτ-
 των, οἷον ἐν χειμῶνι κονιορτοῦ καὶ ζάλης *) ὑπὸ πνεύ-
 ματος φερομένου, ὑπὸ τειχίον ὑποστάς, ὁρῶν τοὺς
 ἄλλους καταπιμπλαμένους ἀνομίας, ἀγαπᾷ, εἴ πῃ
 αὐτὸς καθαρὸς ἀδικίας τε καὶ ἀνοσιῶν ἔργων τόν τε
 ἐνθάδε βίον βιώσεται, καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ
 μετὰ καλῆς ἐλπίδος ἰλεῶς τε καὶ εὐμενῆς ἀπαλλά-
 ζεται. Ἀλλὰ τοι, ἦ δ' ὅς, οὐ τὰ ἐλάχιστα ἂν † δια- 497
 πραξάμενος ἀπαλλάττοιο. Οὐδὲ γε, εἶπον, τὰ μέ-
 γιστα, μὴ τυχὼν πολιτείας προσηκούσης· ἐν γὰρ προσ-
 ηκούσῃ αὐτὸς τε μᾶλλον αὐξήσεται, καὶ τὰ τῶν ἰδίων
 καὶ τὰ κοινὰ σώσει.

11. Τὸ μὲν οὖν τῆς φιλοσοφίας, ὧν ἕνεκα δια-
 βολὴν εἴληφε, καὶ ὅτι οὐ δικαίως, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ
 μετρίως εἰρησθαι, εἰ μὴ ἔτ' ἄλλο λέγεις τι σύ. Ἀλλ'
 οὐδέν, ἦ δ' ὅς, ἔτι λέγω περὶ τούτου· ἀλλὰ τὴν
 προσήκουσαν αὐτῇ τίνα τῶν νῦν λέγεις πολιτειῶν;
 Οὐδ' ἦντιναοῦν, εἶπον, ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἐπαιτιῶμαι,
 μηδεμίαν ἀξίαν εἶναι τῶν νῦν κατὰστασιν πόλεως φιλο-
 σοφου φύσεως· διὸ καὶ στρέφεσθαι τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι
 αὐτήν, ὥσπερ ξενικὸν σπέρμα, ἐν γῇ ἄλλῃ σπειρόμε-
 νον, ἐξίτηλον ἐς τὸ ἐπιχώριον φιλεῖ κρατούμενον ἵεναι,
 οὕτω καὶ τοῦτο τὸ γένος, νῦν μὲν οὐκ ἴσχον τὴν αὐ-
 τοῦ δύναμιν, ἐς ἀλλότριον εἶδος ἐκπίπτειν· εἰ δὲ λή-
 ψεται τὴν ἀρίστην πολιτείαν, ὥσπερ καὶ αὐτὸ ἀριστόν
 ἐστι, τότε δηλώσει, ὅτι τοῦτο μὲν τι **) τῷ ὄντι θεῖον
 ἦν, τὰ δὲ ἄλλα ἀνθρώπινα τὰ τε τῶν φύσεων καὶ
 τὰ ***) τῶν ἐπιτηδευμάτων. ὁῦλος δὲ οὖν εἰ, ὅτι μετὰ
 τοῦτο ἐρήσει, τίς αὕτη ἡ πολιτεία. Οὐκ ἔγνωσ, ἔφη·
 οὐ γὰρ τοῦτο ἔμελλον, ἀλλ' εἰ αὕτη, ἣν ἡμεῖς διεληλύ-

*) Fortasse rectius χαλκίης legeretur.

**) V. τί abest.

***) V. τὰ desideratur.

Θαμεν οἰκίζοντες τὴν πόλιν, ἢ ἄλλη. Τὰ μὲν ἄλλα,
 ἦν δ' ἐγώ, αὕτη τοῦτο δὲ αὐτὸ ἐρρήθη μὲν καὶ τότε,
 ὅτι δεήσει τι αἰεὶ ἐνεῖναι ἐν τῇ πόλει λόγον ἔχον τῆς πο-
 λιτείας τὸν αὐτόν, ὥνπερ καὶ σὺ ὁ νομοθέτης ἔχων
 τοὺς νόμους ἐτίθεις. Ἐρρήθη γάρ, ἔφη. Ἀλλ' οὐχ
 ἱκανῶς, εἶπον, ἐδηλώθη φόβῳ, ὧν ὑμεῖς ἀντιλαμβα-
 νόμενοι δεδηλώκατε μακρὰν καὶ χαλεπὴν αὐτοῦ τὴν
 ἀπόδειξιν, ἐπεὶ καὶ τὸ λοιπὸν οὐ πάντως ῥᾶστον διελ-
 θεῖν. Τὸ ποῖον; Τίνα τρόπον μεταχειριζομένη πόλις
 φιλοσοφίαν οὐ διολεῖται; τὰ γὰρ δὴ μεγάλα πάντα
 ἐπισφαλῇ, καὶ τὸ λεγόμενον τὰ καλὰ τῷ ὄντι χαλεπά.
 Ἀλλ' ὅμως, ἔφη, λαβέτω τέλος ἡ ἀπόδειξις, τούτου
 φανεροῦ γενομένου. Οὐ τὸ μὴ βούλεσθαι, ἦν δ' ἐγώ,
 ἀλλ' εἴπερ τὸ μὴ δύνασθαι διακωλύσει; παρὼν δὲ τὴν
 γ' ἐμὴν προθυμίαν εἴσει σκόπει δὲ καὶ νῦν, ὥς προ-
 θύμως καὶ παρακινδυνευτικῶς μέλλω λέγειν, ὅτι τούν-
 αντίον ἢ νῦν δεῖ τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου πάλιν
 ἀπτεσθαι. Πῶς; Νῦν μὲν, ἦν δ' ἐγώ, οἱ καὶ ἀπτό-
 498 μενοι, μειράκια ὄντα, ἄρτι ἐκ παίδων τὸ μεταξὺ οἰ-
 κονομίας τε καὶ χρηματισμοῦ πλησιάσαντες αὐτοῦ τῷ
 χαλεπωτάτῳ ἀπαλλάττονται, οἱ φιλοσοφώτατοι ποί-
 ούμενοι *). λέγω δὲ χαλεπώτατον τὸ περὶ τοὺς λόγους
 ἐν δὲ τῷ ἔπειτα, εἰάν, καὶ ἄλλων τοῦτο πραττόντων,
 παρακαλούμενοι ἐθέλωσιν ἀκροαταὶ γίγνεσθαι, μεγάλα
 ἡγούνται, πάρεργον οἰόμενοι αὐτὸ δεῖν πράττειν· πρὸς
 δὲ τὸ γῆρας, ἐκτὸς δὴ τινῶν ὀλίγων, ἀποσβέννυνται
 πολὺ μᾶλλον τοῦ Ἡρακλειτείου ἡλίου, ὅσον αὐθις
 οὐκ ἐξάπτονται. Δεῖ δὲ πῶς; ἔφη. Πᾶν τούναν-
 τίον μειράκια μὲν ὄντα καὶ παῖδας μειρακιώδη παι-
 δείαν καὶ φιλοσοφίαν μεταχειρίζεσθαι, τῶν τε σωμά-
 των, ἐν ᾧ βλαστάνει τε καὶ ἀδρούται, εὖ μάλα ἐπι-
 μέλεσθαι, ὑπηρεσίαν φιλοσοφίας κτωμένους· προϊούσης
 δὲ τῆς ἡλικίας, ἐν ἣ ἡ ψυχὴ τελειοῦσθαι ἄρχεται,
 ἐπιτείνειν τὰ ἐκείνης γυμνάσια· ὅταν δὲ λήγῃ μὲν ἡ
 ῥώμη, πολιτικῶν δὲ καὶ στρατειῶν ἐκτὸς γίγνηται, τό-
 τε ἤδη ἀφ' ἑτέους νέμεσθαι καὶ μηδὲν ἄλλο πράττειν,
 *) Ni fallor, δοκούμενοι scribendum.

ὅτι μὴ πάρεργον, τοὺς μέλλοντας εὐδαιμόνως βιώσει-
σθαι, καὶ τελευτήσαντας τῷ βίῳ τῷ βεβιωμένῳ τὴν
ἐκεῖ μοῖραν ἐπιστήσειν πρέπουσαν.

12. Ὡς ἀληθῶς μοι δοκεῖς, ἔφη, λέγειν γε προ-
θύμως, ὦ Σώκρατες· οἶμαι μέντοι τοὺς πολλοὺς τῶν
ἀκουόντων προθυμότερον ἔτι ἀντιτείνειν *) οὐδ' ὅπωςτιοῦν
πείσομένους, ἀπὸ Θρασυμάχου ἀρξαμένους. Μὴ δι-
άβαλλε, ἦν δ' ἐγώ, ἐμὲ καὶ Θρασύμαχον, ἄρτι Φί-
λους γεγονότας, οὐδὲ πρὸ τοῦ ἐχθροῦς ὄντας· πείρας
γὰρ οὐδὲν ἀνήσομεν, ἕως ἂν ἡ πείσωμεν καὶ τοῦτον
καὶ τοὺς ἄλλους, ἢ προὔργου τι ποιήσωμεν ἐς ἐκεῖ-
νον τὸν βίον, ὅταν αὖθις γενόμενοι τοῖς τοιούτοις ἐν-
τύχωσι λόγοις. Ἐς σμικρὸν γ', ἔφη, χρόνον εἴρηκας.
Ἐς οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφη, ὥς γε πρὸς τὸν ἅπαντα·
τὸ μέντοι μὴ πείθεσθαι τοῖς λεγομένοις τοὺς πολλοὺς,
θαῦμα οὐδέν· οὐ γὰρ πώποτε ἶδον γενόμενον τὸ νῦν
λεγόμενον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοιαῦτ' ἅττα ῥήματα
ἐξεπίτηδες ἀλλήλοις ὁμοιωμένα, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τοῦ
αὐτομάτου, ὥσπερ νῦν, ζυμπεσόντα, ἄνδρες δὲ ἀρετῇ
παριστωμένον καὶ ὁμοιωμένον μέχρι τοῦ δυνατοῦ τελέως,
ἔργῳ τε καὶ λόγῳ δυναστεύοντα ἐν πόλει ἑτέρα τοιαύ-
τη, οὐ πώποτε ἑωράκασι· οὔτε ἓνα οὔτε πλείους 499
ἢ οἷε; Οὐδαμῶς γε. Οὐδὲ γε αὖ λόγων, ὦ μακά-
ριε, καλῶν τε καὶ ἐλευθέρων ἱκανῶς ἐπήκοοι γεγονά-
σιν, οἷων **) ζητεῖν μὲν τὸ ἀληθὲς ζυντεταμένως ἐκ παν-
τὸς τρόπου τοῦ γινῶναι χάριν, τὰ δὲ κομψὰ τε καὶ
ἐριστικά καὶ μηδαμόσε ἄλλοσε τείνοντα ἢ πρὸς δόξαν
καὶ ἔριν, καὶ ἐν δίκαις καὶ ἐν ἰδίαις ζυνουσίαις, πόρ-
ρωθεν ἀσπαζομένων. Οὐδὲ τούτων, ἔφη. Τούτων
τοὶ χάριν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταῦτα προορώμενοι ἡμεῖς
τότε καὶ δεδιότες, ὅμως ἐλέγομεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας
ἠναγκασμένοι, ὅτι οὔτε πόλις οὔτε πολιτεία οὐδέ γ'
ἀνὴρ ὁμοίως μήποτε γένηται τέλεος, πρὶν ἂν τοῖς Φι-
λοσόφοις τούτοις τοῖς ὀλίγοις καὶ οὐ πονήροις, ἀχρή-
στοῖς δὲ νῦν κεκλημένοις, ἀνάγκη τις ἐκ τύχης παρε-
βάλη, εἴτε βούλονται εἴτε μή, πόλεως ἐπιμεληθῆ-
ναι καὶ τῇ πόλει κατήκοοι γενέσθαι, ἢ τῶν νῦν ἐν

*) Stephanus scribi vult ἀντιτενεῖν. **) V. οἷον.

δυναστείαις ἢ βασιλείαις ὄντων ὑέσιν ἢ αὐτοῖς ἐκ τι-
 νὸς θείας ἐπιπνοίας ἀληθινῆς φιλοσοφίας ἀληθινὸς ἔρως
 ἐμπέσῃ· τούτων δὲ ὁποτέρᾳ γενέσθαι ἢ ἀμφοτέρᾳ,
 ὥς ἄρα ἐστὶν ἀδύνατον, ἐγὼ μὲν οὐδένᾳ φημὶ ἔχειν
 λόγον· οὕτω γάρ ἂν ἡμεῖς δικαίως καταγελάμεθα, ὥς
 ἄλλως εὐχαῖς ὁμοίᾳ λέγοντες· ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτως.
 Εἰ τοίνυν ἀκριβὲς ἐς φιλοσοφίαν πόλεώς τις ἀνάγκη
 ἐπιμεληθῆναι ἢ γέγονεν ἐν τῷ ἀπείρῳ τῷ παρεληλυ-
 θότι χρόνῳ, ἢ καὶ νῦν ἐστὶν ἐν τινὶ βαρβαρικῷ τόπῳ,
 πόρρῳ ποῦ ὄντι τῆς ἡμετέρας ἐπόψεως, ἢ καὶ ἔπειτα
 γενήσεται, περὶ τούτου ἐτοῖμοι τῷ λόγῳ διαμάχεσθαι,
 ὥς γέγονεν ἢ εἰρημένη πολιτεία καὶ ἐστὶ καὶ γενήσεταιί
 γε, ὅταν αὕτη ἡ Μοῦσα πόλεως ἐγκρατὴς γένηται· οὐ
 γὰρ ἀδύνατον γενέσθαι, οὐδ' ἡμεῖς ἀδύνατα λέγομεν,
 χαλεπὰ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν ὁμολογεῖται. Καὶ ἐμοί,
 ἔφη, οὕτω δοκεῖ. Τοῖς δὲ πολλοῖς, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ
 αὖ δοκεῖ, ἔρεῖς. Ἰσως, ἔφη. Ω μακάριε, ἦν δ' ἐγώ,
 μὴ πάνυ οὕτω τῶν πολλῶν κατηγόρει· ἀλλοίαν *)
 τοι δόξαν ἔξουσιν, εἰ **) αὐτοῖς μὴ φιλονεικῶν, ἀλλὰ
 παραμυθούμενος καὶ ἀπολυόμενος τὴν τῆς φιλομαθείας
 διαβολήν, ἐνδείκνυς, οὓς λέγεις τοὺς φιλοσόφους, διο-
 ρίζει ***) , ὥσπερ ἄρτι, τὴν τε φύσιν αὐτῶν καὶ τὴν
 500 ἐπιτήδευσιν, τίνα μὴ ἡγῶνταί σε λέγειν, οὓς αὐτοὶ
 οἴονται· ἢ ****) καὶ εἰάν οὕτω θεῶνται, ἀλλοίαν τοι φή-
 σεις αὐτοὺς δόξαν λήψεσθαι καὶ ἄλλα ἀποκρινεῖσθαι· ἢ
 οἶει τινὰ χαλεπαίνειν τῷ μὴ χαλεπῷ ἢ φθονεῖν τῷ μὴ
 φθονερῷ ἀφθονόν τε καὶ πρᾶον ὄντα; ἐγὼ μὲν γάρ
 σε προφθάσας λέγω, ὅτι ἐν ὀλίγοις τισὶν ἡγοῦμαι,
 ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ πλήθει, χαλεπὴν οὕτω φύσιν γίγνε-
 σθαι. Καὶ ἐγὼ ἀμέλει, ἔφη, ζυνοίεμαι. Οὐκ οὖν
 καὶ αὐτὸ τοῦτο ζυνοίει, τοῦ χαλεπῶς πρὸς φιλοσο-
 φίαν τοὺς πολλοὺς διακεῖσθαι ἐκείνους αἰτίους εἶναι τοὺς
 ἔξωθεν, ὥς μὴ †) προσῆκον, ἐπεσκεκωμακότας, λοιδο-
 ρουμένους τε αὐτοῖς καὶ φιλαπεχθηνότως ἔχοντας, καὶ

*) V. ἀλλ' οἴαν. **) V. ἐν. ***) V. ἐνδείκνυε — καὶ διορί-
 ζου. ****) V. ἢ. †) V. οὐ μὴ.

αἰεὶ περὶ ἀνθρώπων τοὺς λόγους ποιούμενους, ἡκιστα
Φιλοσοφία πρέπον ποιούντας; Πολύ γ', ἔφη.

13. Οὐδὲ γάρ που, ὦ Ἀδείμαντε, σχολὴ τῷ γε
ὡς ἀληθῶς πρὸς τοῖς οὖσι τὴν διάνοιαν ἔχοντι, κάτω
βλέπειν ἐς ἀνθρώπων πραγματείας, καὶ μαχόμενον αὐ-
τοῖς φθόγου τε καὶ δυσμενείας ἐμπίπλασθαι, ἀλλ' ἐς τε-
ταγμένα ἅττα καὶ κατὰ ταυτὰ αἰεὶ ἔχοντα ὁρῶντας καὶ
θεωμένους, οὐτ' ἀδικοῦντα οὐτ' ἀδικούμενα ὑπ' ἀλλή-
λων, κόσμῳ δὲ πάντα καὶ κατὰ λόγον ἔχοντα, ταῦ-
τα μιμεῖσθαι τε καὶ ὅτι μάλιστα ἀφομοιοῦσθαι· ἢ οἶει
τινα μηχανὴν εἶναι, ὅτῳ τις ὁμιλεῖ ἀγάμενος, μὴ
μιμεῖσθαι ἐκεῖνο; Ἀδύνατον, ἔφη. Θείῳ δὲ καὶ κο-
σμίῳ ὃ γε Φιλόσοφος ὁμιλῶν, κόσμιός τε καὶ θεῖος ἐς
τὸ δυνατόν ἀνθρώπῳ γίγνεται· διαβολὴ δ' ἐν πᾶσι
πολλή. Παντάπασι μὲν οὖν. Ἄν οὖν τις, εἶπον, αὐ-
τῷ ἀνάγκη γένηται, ἃ ἐκεῖ ὁρᾷ, μελετῆσαι ἐς ἀνθρώ-
πων ἥθη καὶ ἰδίαι καὶ δημοσίαι τιθέναι, καὶ μὴ μό-
νον ἑαυτὸν πλάττειν, ἄρα κακὸν δὴ *) δημιουργόν αὐ-
τον οἶει γενήσεσθαι σωφροσύνης τε καὶ δικαιοσύνης καὶ
ζυμπάσης τῆς δημοτικῆς ἀρετῆς; Ἠκιστά γε, ἢ δ' ὅς.
Ἀλλ' εἰάν δὴ αἰσθωνται οἱ πολλοί, ὅτι ἀληθῆ περὶ
αὐτοῦ λέγομεν, χαλεπανοῦσι δὴ τοῖς Φιλοσόφοις καὶ
ἀπιστήσουσιν ἡμῖν λέγουσιν, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἄλλως εὐ-
δαιμονήσειε πόλις, εἰ μὴ αὐτὴν διαγράψειαν οἱ τῷ
θείῳ παραδείγματι χρώμενοι ζωγράφοι; Οὐ χαλεπα-
νοῦσιν, ἢ δ' ὅς, εἰάν περ αἰσθωνται· ἀλλὰ δὴ τίνα † λέ- 501
γεις τρόπον τῆς διαγραφῆς; Λαβόντες, ἦν δ' ἐγώ, ὥς-
περ πίνακα, πόλιν τε καὶ ἥθη ἀνθρώπων, πρῶτον μὲν
καθαρὰν ποιήσειαν αὐτήν, ὃ οὐ πάνυ ῥάδιον· ἀλλ' οὐκ **)
οἶσθ', ὅτι τούτῳ ἂν εὐθύς τῶν ἄλλων διενέγκειαν ***)
τῷ μήτε ιδιώτου μήτε πόλεως ἐθελῆσαι αὐτὴν ἀψασθαι,
μήδ' ἐγράφειν νόμους, πρὶν ἢ παραλαβεῖν καθαρὰν ἢ
αὐτοὶ ποιῆσαι; Καὶ ὁρῶν γ', ἔφη. Οὐκ οὐν μετὰ
ταῦτα οἶει ὑπογράψασθαι, ἂν τὸ σχῆμα τῆς πολιτεί-
ας; Τί μήν; Ἐπειτα, οἶμαι, ἀπεργαζόμενοι πυκνὰ
αὐτὴν ἐκατέρωσε †) ἀποβλέποιεν πρὸς τὸ φύσει δίκαιον
*) V. δὴ abest. **) V. οὖν. ***) V. διενεγκεῖν. †) V. ἐκατέρωσ.

καὶ καλὸν καὶ σῶφρον καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκεῖνο αὖ, ὃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῖεν, συμμιγνύντες τε καὶ κεραυνύντες ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὸ ἀνδρείκελον, ἀπ' ἐκείνου τεκμαιρίμενοι, ὃ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐκάλεσεν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον θεοειδές τε καὶ θεοείκελον. Ὁρθῶς, ἔφη. Καὶ τὸ μὲν αὖ, οἶμαι, ἐξαλείφοιεν, τὸ δὲ πάλιν ἐγγράφοιεν, ἕως αὖ ὅτι μάλιστα τὰ *) ἀνθρώπεια ἦθῃ, ἐς ὅσον ἐνδέχεται, θεοφιλῇ ποιήσειαν. Καλλίστη γοῦν αὖ, ἔφη, ἡ γραφὴ γένοιτο. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, παίδομέν πῃ ἐκείνους, οὓς διατεταγμένους ἐφ' ἡμᾶς ἐφησθαι ἰέναι, ὡς τοιοῦτός ἐστι πολιτειῶν ζωγράφος, ὃν τότε ἐπηνούμεν πρὸς αὐτούς, δι' ὃν ἐκεῖνοι ἐχαλέπαινον, ὅτι τὰς πόλεις αὐτῷ παρεδίδομεν, καὶ ἔτι μᾶλλον αὐτὸ νῦν ἀκούοντες πραιῦνONTAI; Καὶ πολὺ γε, ἦ δ' ἔς, εἰ σωφρονούσι **). Πῇ γὰρ δὴ ἔξουσιν ἀμφισβητῆσαι; πότερον μὴ τοῦ ὄντος τε καὶ ἀληθείας ἐραστάς εἶναι τοὺς φιλοσόφους; Ἄτοπον μὲντ' αὖ, ἔφη, εἶη. Ἀλλὰ μὴ τὴν φύσιν αὐτῶν οἰκείαν εἶναι τοῦ ἀρίστου, ἦν ἡμεῖς διήλθομεν; Οὐδὲ τοῦτο. Τί δέ; τὴν τοιαύτην, τυχοῦσαν τῶν προσηκόντων ἐπιτηδευμάτων, οὐκ ἀγαθὴν τελέως ἔσεσθαι καὶ φιλόσοφον, εἴπερ τινὰ ἄλλην; ἢ ἐκείνους φήσεις μᾶλλον, οὓς ἡμεῖς ἀφωρίσαμεν; Οὐ δὴ που. Ἐτι οὖν ἀγριανοῦσι λεγόντων ἡμῶν, ὅτι πρὶν αὖ πόλεως τὸ φιλόσοφον γένος ἐγκρατὲς γένηται, οὔτε πόλει οὔτε πολίταις κακῶν παῦλα ἔσται, οὐδὲ ἡ πολιτεία, ἦν μυθολογοῦμεν λόγῳ, ἔργῳ τέλος λήψεται; Ἴσως, ἔφη, ἦττον. Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μὴ ἦττον φῶμεν αὐτούς, ἀλλὰ παντάπασι πράους γεγονέναι καὶ πεπεισθαι, ἵνα,

502 † εἰ μὴ τι ἄλλο, αἰσχυνθέντες ὁμολογήσωσι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὗτοι μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο πεπεισμένοι ἔστων· τοῦδε δὲ πέρι τίς ἀμφισβητήσει, ὡς οὐκ αὖ τύχοιεν γεγόμενοι βασιλέων ἐκγονοὶ ἢ δυναστῶν τὰς φύσεις φιλόσοφοι ***); Οὐδ' αὖ εἷς, ἔφη. Τοιούτους δὲ γενομένους ὡς πολλὴ ἀνάγκη διαφθαρεῖναι,

*) V. articulus desideratur.

**) V. ἢ σωφρονούσι.

***) V.

οἱ φιλόσοφοι.

ἔχει τις λέγειν· ὥς μὲν γὰρ χαλεπὸν σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν, ὥς δὲ ἐν παντί τῷ χρόνῳ τῶν πάντων οὐδέποτε οὐδ' αὖ εἰς σωθεῖν, ἔσθ' ὅστις ἀμφισβητήσῃ; Καὶ πῶς; Ἀλλὰ μὴν, ἣν δ' ἐγώ, εἰς ἱκανὸς γενόμενος, πόλιν ἔχων πειθομένην, πάντα ἐπιτελέσαι τὰ νῦν ἀπιστούμενα. Ἰκανὸς γάρ, ἔφη. Ἀρχοντος γάρ που, ἣν δ' ἐγώ, τιθέντος τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, αὐτὸν διεληλύθαμεν, οὐ δὴ που ἀδύνατον, ἐθέλειν ποιεῖν τοὺς πολίτας. Οὐδ' ὅπωςτι οὖν. Ἀλλὰ μὴν, ὥς περ ἡμῖν δοκεῖ, δόξαι καὶ ἄλλοις, θαυμαστόν τι καὶ ἀδύνατον; Οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ἢ δ' ὅς. Καὶ μὴν ὅτι γε βέλτιστα, εἴπερ δυνατὰ, ἱκανῶς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, ὥς ἐγώμαι, διηλθόμεν. Ἰκανῶς γάρ. Νῦν δὴ, ὥς ἔοικε, συμβαίνει ἡμῖν, περὶ τῆς νομοθεσίας ἀριστα μὲν εἶναι, αὐτὸ λέγομεν, εἰ γένοιτο, χαλεπὰ δὲ γενέσθαι, οὐ μέντοι ἀδύνατά γε. Συμβαίνει γάρ, ἔφη.

14. Οὐκ οὖν, ἐπεὶ δὴ τοῦτο μόλις τέλος ἔσχε, τὰ ἐπίλοιπα δὴ μετὰ τοῦτο λεκτέον, τίνα τρόπον ἡμῖν καὶ ἐκ τίνων μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων οἱ σωτῆρες ἔσονται τῆς πολιτείας, καὶ κατὰ ποίας ἡλικίας ἕκαστοι ἑκάστων ἀπτόμενοι. Λεκτέον μέντοι, ἔφη. Οὐδέν, ἣν δ' ἐγώ, τὸ σοφὸν μοι ἐγένετο, τήν τε τῶν γυναικῶν τῆς κτήσεως δυσχέρειαν ἐν τῷ πρόσθεν παραλιπόντι καὶ παιδογονίαν καὶ τήν τῶν ἀρχόντων κατὰστασιν, εἰδότε, ὥς ἐπίφθονός τε καὶ χαλεπὴ γίγνεσθαι, ἢ *) παντελῶς ἀληθείας· νῦν γάρ οὐδὲν ἥττον ἦλθε τὸ δεῖν αὐτὰ διελθεῖν. καὶ τὰ μὲν δὴ τῶν γυναικῶν τε καὶ παίδων πεπέρανται, τὸ δὲ τῶν ἀρχόντων, ὥς περ ἐξ ἀρχῆς, μετελθεῖν δεῖ. ἐλέγομεν δ', εἰ μνημονεύεις, δεῖν αὐτοὺς φιλοπόλιτάς τε φαίνεσθαι, βασανιζόμε- 503 νους ἐν ἡδοναῖς τε καὶ λύπαις, καὶ τὸ δόγμα τοῦτο μήτ' ἐν πόνοις μήτ' ἐν φόβοις μήτ' ἐν ἄλλῃ μηδεμίᾳ μεταβολῇ φαίνεσθαι ἐκβάλλοντας, ἢ τὸν ἀδυνατοῦντα ἀποκριτέον, τὸν δὲ πανταχοῦ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα, ὥς περ χρυσὸν ἐν πυρὶ βασανιζόμενον, στατέον ἀρχοντα, καὶ γέρας δοτέον καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι.

*) V. ἢ. Stephanus scribi iubebat ἢ.

τι καὶ αἴθλα. τοιαῦτ' ἅττα ἦν τὰ λεγόμενα, παρεξιόν-
τος καὶ παρακαλυπτομένου τοῦ λόγου, πεφοβημένου
κινεῖν τὸ νῦν παρόν. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις· μέ-
μνημαι γάρ. Ὡκνουν γάρ, ἔφην, ὦ φίλε, ἐγὼ εἰπεῖν
τὰ νῦν ἀποτετολμημένα· νῦν δὲ τοῦτο μὲν τετολμή-
σθω εἰπεῖν, ὅτι τοὺς ἀκριβεστάτους φύλακας φιλοσό-
φους δεῖ καθιστάναι. Εἰρήσθω γάρ, ἔφη. Νόησον
δή, ὥς εἰκότως ὀλίγοι ἔσονται σοι· ἦν γάρ δὴ διήλθο-
μεν φύσιν δεῖν ὑπάρχειν αὐτοῖς, ἐς ταυτὸ συμφύε-
σθαι αὐτῆς τὰ μέρη ὀλιγάκις ἐθέλει, τὰ πολλὰ δὲ
διεσπασμένα φύεται. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Εὐμαθεῖς
καὶ μνήμονες καὶ ἀγχίνοι καὶ ὀξεῖς καὶ ὅσα ἄλλα
τούτοις ἔπεται, οἷσθ', ὅτι οὐκ ἐθέλουσιν ἅμα φύε-
σθαι νεανικοὶ τε καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς διανοίας
καὶ *) οἷοι κοσμίως μετὰ ἡσυχίας καὶ βεβαιότητος ἐθέ-
λειν ζῆν, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ὑπὸ ὀξύτητος φέρονται, ὅποι
ἂν τύχωσι, καὶ τὸ βέβαιον ἅπαν ἐξ αὐτῶν οἷχεται.
Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Οὐκουν τὰ βέβαια αὐτὰυτὰ
ἦθῃ καὶ οὐκ εὐμετάβολα, οἷς ἂν τις μᾶλλον ὥς πιστοῖς
χρῆσαιτο, τὰ **) καὶ ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς τοὺς φόβους
δυσκίνητα ὄντα, πρὸς τὰς μαθήσεις αὐτοὶ ποιεῖ ταυτόν,
δυσκινήτως ἔχει καὶ δυσμαθῶς, ὥσπερ ἀπονεναρκωμένα,
καὶ ὕπνου τε καὶ χάσμης ἐμπίπλυνται, ὅταν τι δέη
τοιοῦτον διαπονεῖν; Ἔστι ταῦτα, ἔφη. Ἡμεῖς δὲ γ'
ἔφαμεν ἀμφοτέρων δεῖν εὖ τε καὶ καλῶς μετέχειν, ἢ
μήτε παιδείας τῆς ἀκριβεστάτης δεῖν αὐτῷ μεταδιδόναι
μήτε τιμῆς μήτε ἀρχῆς. Ὁρῶς, ἢ δ' ὅς. Οὐκουν
σπάνιον αὐτὸ οἷει ἔσεσθαι; Πῶς δ' οὐ;

15. Βασανιστέον δὴ ἐν τε οἷς τότε ἐλέγομεν πό-
νοις τε καὶ φόβοις καὶ ἡδοναῖς, καὶ ἔτι δὴ, ὃ τότε πα-
ρεῖμεν, νῦν λέγομεν, ὅτι καὶ ἐν μαθήμασι πολλοῖς γυμ-
νάζειν δεῖ, σκοποῦντας, εἰ καὶ τὰ μέγιστα μαθήματα
504 δυνατὴ ἔσται ἐνεγκεῖν, εἴτε καὶ ἀπο†δειλιάσει, ὥσπερ
οἱ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀποδειλιῶντες. Πρέπει γέ τοι δὴ, ἔφη,
οὕτω σκοπεῖν· ἀλλὰ ποῖα δὴ λέγεις μαθήματα μέγι-

*) Particula καὶ vulgo ante v. νεανικοὶ reperitur. **) V.
τά deest.

στα; Μνημονεύεις μὲν πού, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι τριττὰ εἶδη ψυχῆς διαστησάμενοι ξυνεβιβάζομεν δικαιοσύνης τε πέρας καὶ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σοφίας, ὃ ἕκαστον εἴη. Μὴ γὰρ μνημονεύων, ἔφη, τὰ λοιπὰ ἂν εἴην δίκαιος μὴ ἀκούειν. Ἡ καὶ τὸ προῤῥηθὲν αὐτῶν; Τὸ ποῖον δὴ; Ἐλέγομέν πού, ὅτι δυνατόν μὲν ἦν, καλλίστα αὐτὰ κατιδέειν, ἀλλὰ μακροτέρα εἴη περίοδος, ἣν περιελθόντι καταφανῇ γίγνοιτο, τῶν μέντοι ἔμπροσθεν προειρημένων ἐπομένας ἀποδείξεις οἷόν τ' εἴη προσάψαι, καὶ ὑμεῖς ἐξαρκεῖν ἔφατε· καὶ οὕτω δὴ ἐρῥήθη τὰ τότε τῆς μὲν ἀκριβείας, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο, ἐλλιπῇ, εἰ δὲ ὑμῖν ἀρεσκόντως, ὑμεῖς ἂν τοῦτο εἴποιτε. Ἀλλ' ἐμοίγε, ἔφη, μετρίως ἐφαίνετο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις. Ἀλλ', ὦ φίλε, ἦν δ' ἐγώ, μέτρον τῶν τοιούτων ἀπολείπον καὶ ὅτι οὖν τοῦ ὄντος, οὐ πᾶν μετρίως γίγνεται· ἀτελές γὰρ οὐδὲν οὐδενὸς μέτρον· δοκεῖ δ' ἐνίοτέ τισιν ἱκανῶς ἤδη ἔχειν, καὶ οὐδὲν δεῖν περαιτέρω ζητεῖν. Καὶ μάλ', ἔφη, συχνοὶ πάσχουσιν αὐτὸ διὰ ῥαθυμίαν. Τούτου δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, τοῦ παθήματος ἥκιστα προσδεῖ τῷ φύλακι *) πόλεώς τε καὶ νόμων. Εἰκός, ἦ δ' ὅς. Τὴν μακροτέραν τοίνυν, ὦ ἐταῖρε, ἔφην, περιιτέον τῷ τοιούτῳ, καὶ οὐχ ἥττον μανθάνοντι πονητέον ἢ γυμναζομένῳ, ἢ, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, τοῦ μεγίστου τε καὶ μάλιστα προσήκοντος μαθήματος ἐπὶ τέλος οὐποτε ἤξει. Οὐ γὰρ ταῦτα, ἔφη, μέγιστα; ἀλλ' ἐτι τι μεῖζον δικαιοσύνης τε καὶ ὧν διήλθομεν; Καὶ μεῖζον, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτῶν τούτων οὐχ ὑπογραφήν δεῖ, ὥς περ νῦν, θεάσασθαι ἀλλὰ τὴν τελεωτάτην ἀπεργασίαν μὴ παριέναι· ἢ οὐ γελοῖον, ἐπὶ μὲν ἄλλοις μικροῦ ἀξίοις πᾶν ποιεῖν ξυντεινομένους, ὅπως ὅτι ἀκριβέστατα καὶ καθαρώτατα ἔξει, τῶν δὲ μεγίστων μὴ μεγίστας ἀξιοῦν εἶναι καὶ τὰς ἀκριβείας; Καὶ μάλα, ἔφη, [ἀξίον τὸ διανόημα] **)· ὃ μέντοι μέγιστον μάθημα καὶ περὶ ὃ τι αὐτὸ λέγεις, οἷε τιν' ἂν σε, ἔφη, ἀφεί-

*) V. προσδεῖται φυλακή. **) Exspectabas καὶ μάλα γελοῖον.

Verba ἀξίον τὸ διανόημα a librario fortasse apposita, sententiam hanc notatu esse dignam significaturo, postea, ut solebat, in orationis contextum irrepsisse existimo.

ναι μὴ ἐρωτήσαντα, τί ἐστίν; Οὐ πάνυ, ἦν δ' ἐγώ· ἀλ-
 λά καὶ σὺ ἐρώτα· πάντως αὐτὸ οὐκ ὀλιγάκις ἀκήκοας,
 505 νῦν δὲ ἢ οὐκ ἐννοεῖς, ἢ αὖ διανοεῖ ἐμοὶ πράγματα παρ-
 ἔχειν ἀντιλαμβανόμενος· οἶμαι δὲ τοῦτο μᾶλλον, ἐπεὶ,
 ὅτι γε ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα μέγιστον μάθημα, πολλάκις
 ἀκήκοας, ἢ καὶ δίκαια καὶ τᾶλλα προσχρησάμενα χρη-
 σιμα καὶ ὠφέλιμα γίνεταί· καὶ νῦν σχεδὸν οἶσθ', ὅτι
 μέλλω τοῦτο λέγειν καὶ πρὸς τούτῳ, ὅτι αὐτὴν οὐχ
 ἱκανῶς ἴσμεν, εἰ δὲ μὴ ἴσμεν, ἄνευ δὲ ταύτης εἰ ὅτι
 μάλιστα τᾶλλα ἐπισταίμεθα, οἶσθ', ὅτι οὐδὲν ἡμῖν
 ὄφελος, ὥσπερ οὐδ', εἰ κεκτήμεθα τι ἄνευ τοῦ ἀγα-
 θοῦ· ἢ οἶε τι πλεον εἶναι πᾶσαν κτῆσιν ἐκτῆσθαι, μὴ
 μέντοι ἀγαθὴν, ἢ πάντα τᾶλλα φρονεῖν ἄνευ τοῦ ἀγα-
 θοῦ, καλὸν δὲ καὶ ἀγαθὸν μηδὲν φρονεῖν; Μὰ Δί', οὐκ
 ἔγωγε, ἔφη.

16. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε οἶσθα, ὅτι τοῖς
 μὲν πολλοῖς ἡδονὴ δοκεῖ εἶναι τὸ ἀγαθόν, τοῖς δὲ κομ-
 ψοτέροις φρόνησις. Πῶς δ' οὐ; Καὶ ὅτι γε, ὦ φίλε,
 οἱ τοῦτο ἡγούμενοι οὐκ ἔχουσι δεῖξαι, ἥτις φρόνησις,
 ἀλλ' ἀναγκάζονται τελευτῶντες τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φέ-
 ναι. Καὶ μάλα, ἔφη, γελοίως. Πῶς γὰρ οὐχί; ἦν
 δ' ἐγώ, εἰ ὀνειδίζοντές γε, ὅτι οὐκ ἴσμεν τὸ ἀγαθόν,
 λέγουσι πάλιν ὡς εἰδόσι· φρόνησιν γὰρ αὐτό φασι
 εἶναι ἀγαθόν *), ὡς αὖ ξυνιέντων ἡμῶν, ὃ τι λέγου-
 σιν, ἐπειδὴν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ φθέγγωνται ὄνομα. Ἀλη-
 θέστατα, ἔφη. Τί δέ; οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ὀριζό-
 μενοι, μὴν μὴ τι ἐλαττονος πλάνης ἐμπλεοὶ τῶν ἐτέ-
 ρων; ἢ οὐ καὶ οὗτοι ἀναγκάζονται ὁμολογεῖν, ἡδονὰς
 εἶναι κακάς; Σφόδρα γε. Συμβαίνει δὲ αὐτοῖς, οἶ-
 μαι, ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι καὶ κακὰ ταυτὰ ἢ **) γάρ;
 Τί μὴν; Οὐκ οὐν, ὅτι μὲν μεγάλα καὶ πολλὰ
 ἀμφισβητήσεις περὶ αὐτοῦ, φανερόν; Πῶς γὰρ οὐ; Τί
 δέ; τόδε οὐ φανερόν, ὡς δίκαια μὲν καὶ καλά πολλοὶ
 ἀν' ἑλοῖντο τὰ δοκοῦντα, καὶ εἰ ***) μὴ εἴη, ὅμως ταῦτα
 πράττειν καὶ κεκτήσθαι καὶ δοκεῖν ****), ἀγαθὰ δὲ οὐ-

*) V. ἀγαθοῦ. **) V. ἢ. ***) V. εἴ abest. ****) Puto διώ-
 κειν scribendum esse.

θενὶ ἔτι ἀρκεῖ τὰ δοκοῦντα κτᾶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὄντα ζη-
τοῦσι, τὴν δὲ δόξαν ἑταῦθα ἤδη πᾶς ἀτιμάζει; Καὶ
μάλαι, ἔφη. Ὁ δὲ διώκει μὲν ἅπασα ψυχὴ καὶ τού-
του ἕνεκα πάντα πράττει, ἀπομαντευομένη τι εἶναι,
ἀποροῦσα δὲ καὶ οὐκ ἔχουσα λαβεῖν ἱκανῶς, τί ποτ'
ἐστίν, οὐδὲ πίσκει χρήσασθαι μονίμῳ, οἷα καὶ περὶ
τάλλα, διὰ τοῦτο δὲ ἀποτυγχάνει καὶ τῶν ἄλλων, εἴ τι
ὄφελος ἦν — περὶ δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον† οὕτω 506
Φῶμεν δεῖν ἐσκοτᾶσθαι καὶ ἐκείνους τοὺς βελτίστους
ἐν τῇ πόλει, οἷς πάντα ἐγχειριοῦμεν; Ἡκιστά γ', ἔφη.
Οἷμαι γοῦν, εἶπον, δίκαιά τε καὶ καλὰ ἀγνοούμενα,
ὅπη ποτὲ ἀγαθὰ ἐστίν, οὐ πολλοῦ τινὸς ἄξιον Φύλακι
κεκτῆσθαι, εἴπερ εἰκὸς γινῶναι αὐτὰ τὸν τοῦτο μὴ *)
ἀγνοοῦντα· μαντεύομαι δὲ μηδένα αὐτὰ γνῶσεσθαι πρό-
τερον ἱκανῶς. Καλῶς γάρ, ἔφη, μαντεύει. Οἷκουν
ἡμῖν ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, εἰάν ὁ τοιοῦτος
αὐτὴν ἐπισκοπῇ Φύλαξ ὁ τούτων ἐπιστήμων;

17. Ἀνάγκη, ἔφη· ἀλλὰ σὺ δὲ, ὦ Σώκρατες,
πότερον ἐπιστήμην τὸ ἀγαθὸν φησ εἶναι ἢ ἡδονὴν ἢ
ἄλλο τι παρὰ ταῦτα; Οὗτος, ἦν δ' ἐγώ, ἀνὴρ καλός!
ἦσθα καὶ πάλαι καταφανής, ὅτι σοι οὐκ ἀποχρήσοι
τὸ τοῖς ἄλλοις δοκοῦν περὶ αὐτῶν. Οὐδὲ γάρ δίκαιόν
μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, φαίνεται τὰ τῶν ἄλλων μὲν
ἔχειν εἰπεῖν δόγματα, τὰ δ' αὐτοῦ μὴ, τοσοῦτον
χρόνον περὶ ταῦτα πραγματευόμενον. Τί δ'; ἦν δ' ἐγώ·
δοκεῖ σοι δίκαιον εἶναι, περὶ ὧν τις μὴ οἶδε, λέγειν
ὥς εἰδότα; Οὐδαμῶς γ', ἔφη, ὥς εἰδότα, ὥς μέντοι
οἴομενον, ταῦθ', ἃ οἶεται, ἐθέλειν λέγειν. Τί δέ; εἶ-
πον· οὐκ ἦσθαι τὰς ἄνευ ἐπιστήμης δόξας, ὥς πᾶσαι
αἰσχυραί, ὧν αἱ βέλτισται τυφλαί; ἢ δοκοῦσί τί σοι
τυφλῶν διαφέρειν ὁδὸν ὁρθῶς πορευομένων οἱ ἄνευ νοῦ
ἀληθεῖς τι δοξάζοντες; Οὐδέν, ἔφη. Βούλει γοῦν αἰ-
σχρὰ θεάσασθαι τυφλά τε καὶ σκολιά, ἐξὸν παρ'
ἄλλων ἀκούειν φανὰ τε καὶ καλὰ; Μὴ πρὸς Δίος, ἢ
δ' ὅς, ὦ Σώκρατες, ὁ Γλαῦκων, ὥσπερ ἐπὶ τέλει ὢν,

*) Particula μὴ, quae salvo sensu abesse nequit, vulgo desideratur.

ἀποστῆς· ἀρκέσει γὰρ ἡμῖν, καὶ, ὥς περ δικαιοσύνης
 πέρι καὶ σωφροσύνης καὶ τῶν ἄλλων διήλθες, οὕτω
 καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ διέλθης. Καὶ γὰρ ἐμοί, ἦν δ'
 ἐγώ, ὦ ἐταῖρε, καὶ μάλα ἀρκέσει· ἀλλ' ὅπως μὴ
 οὐχ οἷός τ' ἔσομαι, προθυμούμενος δὲ ἀσχημονῶν γέλω-
 τα ὀφλήσω. ἀλλ', ὦ μακάριοι, αὐτὸ μὲν τί ποτ' ἐστὶ
 τὸ ἀγαθόν, ἐάσωμεν τὸ νῦν εἶναι — πλεον γὰρ μοι
 φαίνεται, ἢ κατὰ τὴν παρούσαν ὁρμὴν ἐφικέσθαι τοῦ
 γε δοκοῦντος ἐμοί τὰ νῦν — ὅς δὲ ἐκγονός τε τοῦ ἀγα-
 θοῦ φαίνεται καὶ ὁμοιότατος ἐκείνῳ, λέγειν ἐθέλω, εἰ
 καὶ ὑμῖν φίλον, εἰ δὲ μή, ἔαν. Ἄλλ', ἔφη, λέγε· ἐς-
 αὐθις γὰρ τοῦ πατρὸς ἀποτίσεις τὴν διήγησιν. Βου-
 507 λοίμην ἂν, εἶπον, ἐμέ τε δύνασθαι αὐτὴν ἀποδοῦναι
 καὶ ὑμᾶς κομίσασθαι, ἀλλὰ μή, ὥς περ νῦν, τοὺς τό-
 κους μόνον· τοῦτον δὲ δὴ οὖν τὸν τόκον τε καὶ ἐκγο-
 νον αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ κομίσασθε, εὐλαβεῖσθε μέν-
 τοι, μή πη ἐξαπατήσω ὑμᾶς ἄκων, κίβδηλον ἀποδι-
 δοὺς τὸν λόγον τοῦ τόκου. Εὐλαβησόμεθα, ἔφη, κα-
 τὰ δύναμιν, ἀλλὰ μόνον λέγε. Διομολογησάμενος δ',
 ἔφην ἐγώ, καὶ ἀναμνήσας ὑμᾶς τὰ τε ἐν τοῖς ἐμπρο-
 σθεν ῥηθέντα καὶ ἄλλοτε ἤδη πολλάκις εἰρημένα. Τὰ
 ποῖα; ἦ δ' ὅς. Πολλὰ καλὰ, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολλὰ
 ἀγαθὰ καὶ ἕκαστα οὕτως εἶναι φαμέν τε καὶ διορίζο-
 μεν τῷ λόγῳ. Φαμέν γάρ. Καὶ αὐτὸ δὴ καλὸν καὶ
 αὐτὸ ἀγαθόν καὶ οὕτω περὶ πάντων, ἃ τότε ὡς
 πολλὰ ἐτίθεμεν, πάλιν αὖ κατ' ἰδέαν μίαν ἐκάστου,
 ὡς μιᾶς οὐσης, τιθέντες, ὃ ἐστὶν ἕκαστον προσαγορεύο-
 μεν· καὶ τὰ μὲν δὴ ὁρᾶσθαι φαμεν, νοεῖσθαι δ' οὐ, ταῖς
 δ' αὖ ιδέας νοεῖσθαι μὲν, ὁρᾶσθαι δ' οὐ. Παντάπασι
 μὲν οὖν. Τῷ οὖν ὁρῶμεν ἡμῶν αὐτῶν τὰ ὁρώμενα;
 Τῇ ὄψει, ἔφη. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀκοῇ τὰ
 ἀκουόμενα καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι πάντα τὰ αἰ-
 σθητά; Τί μήν; Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐννενόηκας τὸν
 τῶν αἰσθήσεων δημιουργόν, ὅσω πολυτελεστάτην τὴν
 τοῦ ὁρᾶν τε καὶ ὁρᾶσθαι δύναμιν ἐδημιούργησεν; Οὐ
 πάνυ, ἔφη. Ἀλλ' ὧδε σκόπει· ἐστὶν ὅ τι προσδεῖ ἀκοῇ
 καὶ φωνῇ γένους ἄλλου ἐς τὸ τὴν μὲν ἀκούειν, τὴν

δ' ἀκούεσθαι, ὃ εἰ μὴ παραγέννηται τρίτον, ἢ μὲν οὐκ ἀκούσεται, ἢ δὲ οὐκ ἀκουσθήσεται; Οὐδενός, ἔφη. Οἶμαι δὲ γε, ἦν δ' ἐγώ, οὐδ' ἄλλαις πολλαῖς, ἵνα μὴ εἴπω ὅτι οὐδεμιᾶ, τοιούτου πρόσδεῖ οὐδενός· ἢ σύ τινά ἔχεις εἰπεῖν; Οὐκ ἔγωγε, ἦ δ' ὅς. Τὴν δὲ τῆς ὀψεως καὶ τοῦ ὁρατοῦ οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι πρόσδεῖται; Πῶς; Ἐνούσης ποῦ ἐν ὀμμασιν ὀψεως καὶ ἐπιχειροῦντος τοῦ ἔχοντος χρῆσθαι αὐτῇ, παρούσης δὲ χρώας ἐν αὐτοῖς, εἰ μὴ παραγέννηται γένος τρίτον ἰδίᾳ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πεφυκός, οἶσθα, ὅτι ἢ τε ὀψις αὐδὲν ὀψεται, τὰ τε χρώματα ἔσται ἀόρατα. Τίνος δὴ λέγεις, ἔφη, τούτου; Ὁ δὲ σύ καλεῖς, ἦν δ' ἐγώ, φῶς. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Οὐ σμικρὰ ἄρα ἰδέα, ἢ τοῦ ὁρᾶν αἰσθήσεις καὶ ἢ τοῦ ὁρᾶσθαι δύνανται, τῶν ἄλλων συζεύξεων τιμιωτέρῳ ζυγῷ ἐζύγησαν, εἴπερ μὴ ἄτιμον τὸ φῶς. Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, πολλοῦ γε δεῖ, ἄτιμον εἶναι.

18. Τίνα οὖν ἔχεις αἰτιάσασθαι τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν τούτου κύριον τοῦ ἡμῖν τὸ φῶς ὄψιν τε ποιεῖν *) ὁρᾶν ὅτι κάλλιστα καὶ τὰ ὁρώμενα ὁρᾶσθαι; Ὅνπερ καὶ σύ, ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ἥλιον γὰρ δῆλον ὅτι ἐρωτᾷς. Ἀρ' **) οὖν ὥδε πέφυκεν ὀψις πρὸς τοῦτον τὸν θεόν; Πῶς; Οὐκ ἔστιν ἥλιος ἢ ὀψις, οὔτε αὐτὴ οὔτε ἐν ᾧ ἐγγίγνεται, ὃ δὲ καλοῦμεν ὄμμα. Οὐ γὰρ οὖν. Ἀλλ' ἡλιοειδέστατόν γε οἶμαι τῶν περὶ τὰς αἰσθήσεις ὀργάνων. Πολύ γε. Οὐκ οὖν καὶ τὴν δύνανμιν, ἣν ἔχει, ἐκ τούτου ταμιευομένην ὥσπερ ἐπὶ ῥύτον κέκτῃται; Πάνυ μὲν οὖν. Ἀρ' οὖν οὐ καὶ ὁ ἥλιος ὀψις μὲν οὐκ ἔστι, αἷτιος δ' ὢν αὐτῆς ὁράται ὑπ' αὐτῆς ταύτης; Οὕτως, ἦ δ' ὅς. Τοῦτον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, φαίνει με λέγειν τὸν τοῦ ἀγαθοῦ ἐκγονον, ὃν τὰγαθὸν ἐγέννησεν ἀνάλογον ἑαυτῷ, ὃ τι περ αὐτὸ ἐν τῷ νοητῷ τόπῳ πρὸς τε νοῦν καὶ τὰ νοούμενα, τοῦτο τοῦτον ἐν τῷ ὁρατῷ πρὸς τε ὄψιν καὶ τὰ ὁρώμενα. Πῶς; ἔφη, ἐτι διελθέ μοι. Ὀφθαλμοί, ἦν δ' ἐγώ, οἶσθ' ὅτι, εἴ ἂν μηκέτι ἐπ' ἐκείνῃ τις αὐτοὺς τρέπη,

*) V. ποιῶ. **) V. Ἀρ' οὖν.

ὦν ἂν τὰς χροάς τὸ ἡμερινὸν φῶς ἐπέχη, ἀλλὰ ὦν
 νυκτερινὰ φέγγη, ἀμβλυώττουσί τε καὶ ἐγγύς φαίνον-
 ται τυφλῶν, ὥς περ οὐκ ἐνούσης καθαράς ὕψεως. Καὶ
 μάλα, ἔφη. Ὅταν δὲ γ', οἶμαι, ὦν ὁ ἥλιος κατα-
 λάμπει, σαφῶς ὁρῶσι, καὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις ὁμμα-
 σιν ἐνούσα φαίνεται. Τί μὴν; Οὕτω τοίνυν καὶ τὸ
 τῆς ψυχῆς ὧδε νόει ὅταν μὲν, οὐ καταλάμπει ἀλή-
 θειά τε καὶ τὸ ὄν, ἐς τοῦτο ἀπερείσῃται, ἐνόησέ τε
 καὶ ἔγνω αὐτὸ καὶ νοῦν ἔχειν φαίνεται, ὅταν δὲ ἐς
 τὸ τῷ σκότῳ κεκραμένον, τὸ γιγνόμενόν τε καὶ ἀπολ-
 λυμένον δοξάζει τε καὶ ἀμβλυώττει, ἄνω καὶ κάτω
 τὰς δόξας μεταβάλλον, καὶ εἴκεν αὐτὸν νοῦν οὐκ ἔχοντι.
 Εἴκε γάρ. Τοῦτο τοίνυν τὸ τὴν ἀλήθειαν παρέχον
 τοῖς γιγνωσκομένοις καὶ τῷ γιγνώσκοντι τὴν δύναμιν
 ἀποδίδόν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ιδέαν φαθι εἶναι, αἰτίαν δ'
 ἐπιστήμης οὔσαν καὶ ἀληθείας ὥς γιγνωσκομένης μὲν
 διὰ νοῦ, οὕτω δὲ καλῶν ἀμφοτέρων ὄντων, γνώσεώς
 τε καὶ ἀληθείας, ἄλλο καὶ κάλλιον ἔτι τούτων ἡγού-
 μενος αὐτὸ ὁρθῶς ἡγήσει ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀλήθειαν,
 509 ὥς περ ἐκεῖ φῶς τε καὶ ὕψιν ἡλιοειδῆ μὲν νομίζειν ὁρ-
 θόν, ἥλιον δὲ ἡγεῖσθαι οὐκ ὁρθῶς ἔχει, οὕτω καὶ
 ἐνταῦθα ἀγαθοειδῆ μὲν νομίζειν ταῦτ' ἀμφοτέρω ὁρ-
 θόν, ἀγαθὸν δὲ ἡγεῖσθαι ὁπότερον αὐτῶν, οὐκ ὁρθόν,
 ἀλλ' ἔτι μειζόνως τιμητέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἔξιν.
 Ἀμήχανον κάλλος, ἔφη, λέγεις, εἰ ἐπιστήμην μὲν καὶ
 ἀλήθειαν παρέχει, αὐτὸ δ' ὑπὲρ ταῦτα κάλλει ἐστίν;
 οὐ γάρ δή που σύ γε ἡδονὴν αὐτὸ λέγεις. Εὐφήμει,
 ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὧδε μᾶλλον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἔτι ἐπι-
 σκόπει. Πῶς; Τὸν ἥλιον τοῖς ὁρωμένοις οὐ μόνον,
 οἶμαι, τὴν τοῦ ὁρᾶσθαι δύναμιν παρέχειν φήσεις, ἀλ-
 λά καὶ τὴν γένεσιν καὶ αὔξην καὶ τροφήν, οὐ γένεσιν
 αὐτὸν ὄντα. Πῶς γάρ; Καὶ τοῖς γιγνωσκομένοις τοί-
 νυν μὴ μόνον τὸ γιγνώσκεισθαι φαίνει ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ
 παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναι τε καὶ τὴν οὐσίαν ὑπ'
 ἐκείνου αὐτοῖς προσεῖναι, οὐκ οὐσίας ὄντος τοῦ ἀγα-
 θοῦ, ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρᾶβεία καὶ δυ-
 νάμει ὑπερέχοντος.

19. Καὶ ὁ Γλαύκων μάλα γελοίως, "Απολλων, ἔφη, δαιμονίας ὑπερβολῆς! Σὺ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, αἴτιος, ἀναγκάζων τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα περὶ αὐτοῦ λέγειν. Καὶ μηδαμῶς γ', ἔφη, παύσῃ, εἰ μή τι ἄλλο *) τὴν περὶ τὸν ἥλιον ὁμοιότητα αὐτὸ διεξιῶν, εἰ πῃ ἀπολείπεις. Ἀλλὰ μὴν, εἶπον, συχνὰ γε ἀπολείπω. Μηδὲ σμικρὸν τοίνυν, ἔφη, παραλίπῃς. Οἶμαι μὲν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολὺ, ὅμως δέ, ὅσα γε ἐν τῷ παρόντι δυνατόν, ἐκὼν οὐκ ἀπολείψω. Μὴ γάρ, ἔφη. Νήσον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ λέγομεν, δύο αὐτῷ εἶναι καὶ βασιλεύειν τὸ μὲν νοητοῦ γένους τε καὶ τάπου, τὸ δ' αὖ ὄρατοῦ, ἵνα μὴ οὐρανοῦ εἰπὼν δόξω σοι σοφίζεσθαι περὶ τὸ ὄνομα· ἀλλ' οὖν ἔχεις ταῦτα διττὰ εἶδη, ὄρατόν, νοητόν. Ἔχω. Ὡσπερ τοίνυν γραμμὴν δίχα τετμημένην λαβὼν ἂν ἴσα **) τμήματα, πάλιν τέμνε ἑκάτερον τὸ τμήμα ἀνά τὸν αὐτὸν λόγον· τὸ τε τοῦ ὄρωμένου γένος καὶ τὸ τοῦ νοουμένου, καὶ σοι ἔσται σαφὴν εἶδος καὶ ἀσάφεια πρὸς ἀλλήλα· ἐν μὲν τῷ ὄρωμένῳ τὸ μὲν ἕτερον τμήμα εἰκόνες· λέγω δὲ τὰς εἰκόνας πρῶτον μὲν τὰς σκιὰς, ἔπειτα τὰ ἐν τοῖς ὕδα- 510
σι φαντάσματα, καὶ ὅσπερ ἐν τοῖς, ὅσα πυκνά τε καὶ λεῖα καὶ φανὰ ζυνέστηκε, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον, εἰ κατανοεῖς. Ἀλλὰ κατανοῶ. Καὶ τοίνυν ἕτερον τίθει, ὃ τοῦτο ἔοικε, τὰ τε περὶ ἡμᾶς ζῶα καὶ πᾶν τὸ φυτευτὸν καὶ τὸ σκευαστὸν ὅλον γένος. Τίθῃμι, ἔφη. Ἡ καὶ ἐθέλοις ἂν αὐτὸ φάναι, ἦν δ' ἐγώ, διηρῆσθαι ἀληθεία τε καὶ μή, ὥς τὸ δοξαστὸν πρὸς τὸ γιωστὸν, οὕτω τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ ὡ ὁμοιωθῇ; Ἐγὼ γ', ἔφη, καὶ μάλα. Σκόπει δὴ αὐτὸ καὶ τὴν τοῦ νοητοῦ ταμὴν, ἢ τμητέον. Πῆ; Ἡ τὸ μὲν αὐτοῦ τοῖς τότε τμηθεῖσιν ὥς εἰκόσι χρωμένη ψυχὴ ζητεῖν ἀναγκάζεται ἐξ ὑποθέσεων, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη, ἀλλ' ἐπὶ τελευταίῃν· τὸ δ' αὖ ἕτερον τὸ ἐπ' ἀρχὴν ἀνυπόθετον ἐξ ὑποθέσεως ἰοῦσα, καὶ ἀνδρῶν τῶν περὶ ἐκεῖνο εἰκόνων αὐτοῖς εἶδεσι δι' αὐτῶν τὴν μέθοδον ποιουμένη. Ταῦτ', ἔφη, ὃ λέγεις, οὐχ ἱκανῶς ἔμαθον. Ἀλλ' εὐθύς ***)

*) V. εἰ μή τι, ἀλλά. **) V. ἄνισα. ***) V. αὐθις.

ἦν δ' ἐγώ, ῥᾶον γὰρ τούτων προειρημένων μαθήσει· οἶμαι γάρ σε εἰδέναι, ὅτι οἱ περὶ τὰς γεωμετρίας τε καὶ λογισμοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα πραγματευόμενοι ὑποθέμενοι τό τε περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον καὶ τὰ σχήματα καὶ γωνιῶν τριττὰ εἶδη καὶ ἄλλα τούτων ἀδελφὰ καὶ ἑκάστην μέθοδον, ταῦτα μὲν ὥς εἰδότες, ποιησάμενοι ὑποθέσεις αὐτά, οὐδένα λόγον οὔτε αὐτοῖς οὔτε ἄλλοις ἔτι ἀξιούσι περὶ αὐτῶν διδόναι, ὥς παντὶ φανερῶν, ἐκ τούτων δ' ἀρχόμενοι, τὰ λοιπὰ ἤδη διεξιόντες τελευτῶσιν ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦτο, οὐδ' ἂν ἐπὶ σκέψιν ὀρμήσωσι. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, τοῦτό γε οἶδω. Οὐκ οὖν καὶ ὅτι τοῖς ὁρωμένοις εἶδεσι προσχρῶνται καὶ τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ποιοῦνται, οὐ περὶ τούτων διανοούμενοι, ἀλλ' ἐκείνων πέρι, οἷς ταῦτα εἴκει, τοῦ τετραγώνου αὐτοῦ ἕνεκα τοὺς λόγους ποιοῦμενοι καὶ διαμέτρου αὐτῆς, ἀλλ' οὐ ταύτης ἦν γράφουσι, καὶ τὰλλα οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα, ἃ πλάττουσί τε καὶ γράφουσιν, ὧν καὶ σκιαὶ καὶ ἐν ὕδασι εἰκόνες εἰσὶ, τοῖς μὲν ὥς εἰκόσιν αὐτῶν χρώμενοι, ζητοῦντες δὲ *) αὐτὰ ἐκεῖνα ἰδεῖν, ἃ οὐκ ἂν ἄλλως ἴδοι τις ἢ τῇ διανοίᾳ. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

20. Τοῦτο τοίνυν νοητοῦ μὲν τὸ εἶδος ἔλαγον ὑποθέσεις δ' ἀναγκαζομένην ψυχὴν χρῆσθαι περὶ τὴν ζήτησιν αὐτοῦ, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν ἰούσαν, ὥς οὐ δυναμένην τῶν ὑποθέσεων ἀνωτέρω ἐκβαίνειν, εἰκόσι δὲ χρωμένην αὐτοῖς τοῖς ὑπὸ τῶν κάτω ἀπεικασθεῖσι [καὶ ἐκείνοις] πρὸς ἐκεῖνα ὥς ἐναργέσι δεδοξασμένοις τε καὶ τετμημένοις. Μανθάνω, ἔφη, ὅτι τὸ ὑπὸ ταῖς γεωμετρίας τε καὶ ταῖς ταύταις ἀδελφαῖς τέχναις λέγεις. Τὸ τοίνυν ἕτερον μάνθανε τμήμα τοῦ νοητοῦ λέγοντά με τοῦτο, οὐ αὐτὸς ὁ λόγος ἀπτεται τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει, τὰς ὑποθέσεις ποιούμενος οὐκ ἀρχάς, ἀλλὰ τῷ ὄντι ὑποθέσεις, οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ ὀρμάς, ἵνα μέχρι τοῦ ἀνυποθέτου ἐπὶ τὴν τοῦ παντός ἀρχὴν ἴω, ἀψάμενος αὐτῆς, πάλιν αὐτῷ ἐχόμενος τῶν ἐκείνης ἐχομένων, οὕτως ἐπὶ τελευτὴν καταβαίῃ, αἰσθητῶ

*) V. τέ.

παντάπασιν οὐδενὶ προσχρώμενος, ἀλλ' εἶδεν αὐτοῖς δι' αὐτῶν ἐς αὐτά, καὶ τελευτᾷ ἐς εἶδη. Μανθάνω, ἔφη, ἱκανῶς μὲν οὐ· δοκεῖς γάρ μοι συχνὸν ἔργον λέγειν, ὅτι μέντοι βούλει διορίζειν, σαφέστερον εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς τοῦ διαλέγεσθαι ἐπιστήμης τοῦ ὄντος τε καὶ νοητοῦ θεωρούμενον ἢ τὸ ὑπὸ τῶν τεχνῶν καλουμένων, αἷς αἱ ὑποθέσεις ἀρχαί, καὶ διανοία μὲν ἀναγκάζονται, ἀλλὰ μὴ αἰσθήσεσιν αὐτὰ θεᾶσθαι οἱ θεώμενοι, διὰ δὲ τὸ μὴ ἐπ' ἀρχὴν ἀνελθόντας σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεων, νοῦν οὐκ ἴσχειν περὶ αὐτὰ δοκοῦσί σοι, καίτοι νοητῶν ὄντων μετὰ ἀρχῆς διάνοιαν δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τὴν τῶν τοιούτων ἔξιν, ἀλλ' οὖν ὥς μεταξύ τι δοξῆς τε καὶ νοῦ τὴν διάνοιαν οὔσαν. Ἰκανώτατα, ἦν δ' ἐγώ, ἀπεδέξω· καὶ μοι ἐπὶ τοῖς τέτταρσι τμήμασι τέτταρα ταῦτα παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενα λάβε· νόησιν μὲν ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ, διάνοιαν δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ, τῷ τρίτῳ δὲ πίστιν ἀπόδος, καὶ τῷ τελευταίῳ εἰκασίαν· καὶ τάξον αὐτὰ ἀνά λόγον, ὥσπερ, ἔφ' οἷς ἐστίν, ἀληθείας μετέχειν, οὕτω ταῦτα σαφηνείας ἡγησάμενος μετέχειν. Μανθάνω, ἔφη, καὶ συγχωρῶ καὶ τάττω ὥς λέγεις.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

- 514 1. **Μ**ετά ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπείκασον τοιούτῳ
 πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαι-
 δευσίας· ἰδὲ γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκῇσει
 σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν ἔσδον
 ἐχούσῃ μακρὰν παρ' ἅπαν τὸ σπήλαιον· ἐν ταύτῃ ἐκ
 παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένους,
 ὥστε μένειν τε αὐτοὺς ἔς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὁρᾶν,
 κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνατούς
 περιστρέφειν· φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἀνωθεν καὶ πόρρωθεν
 καόμενον ὀπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ
 τῶν δεσμωτῶν ἐπάνω ὁδόν· παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρῳ-
 κοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀν-
 θρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ
 θαύματα δεικνύσιν. Ὅρῳ, ἔφη. Ὅρα τοίνυν παρὰ
 515 τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σκευή τε παντο-
 δαπά ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα
 ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα ἐργασμένα,
 οἷον εἰκός, τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας
 τῶν παραφερόντων. Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ
 δεσμώτας ἀτόπους. Ὅμοιους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ· τοὺς γὰρ
 τοιούτους πρῶτον μὲν ἑαυτῶν τε καὶ ἀλλήλων οἶει ἂν τι
 ἑωρακέναι ἄλλο, πλὴν τὰς σκιάς τὰς ὑπὸ τοῦ πυρὸς
 ἐς τὸ καταντικρὺ αὐτῶν τοῦ σπηλαίου προσπιπτούσας;
 Πῶς γάρ; ἔφη, εἰ ἀκινήτους γε τὰς κεφαλὰς ἔχειν
 ἠναγκασμένοι εἶεν διὰ βίου; Τί δὲ τῶν παραφερομέ-
 νων; οὐ ταυτὸν τοῦτο; Τί μήν; Εἰ οὖν διαλέγεσθαι

οἷοί τ' εἶεν πρὸς ἀλλήλους, οὐ ταῦτα ἡγεῖ *) ἀν τὰ παριόντα **) αὐτοὺς νομίζειν ὀνομάζειν, ἅπερ ὀρώεν; Ἀνάγκη. Τί δ', εἰ καὶ ἡχώ τὸ δεσποτήριον ἐκ τοῦ καταντικρὺ ἔχοι, ὅποτε τις τῶν παριόντων φθέγγεται, εἴει ἂν ἄλλο τι αὐτοὺς ἡγεῖσθαι τὸ φθεγγόμενον ἢ τὴν παριούσαν σκιάν; Μὰ Δί', οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Παντάπασι δὴ, ἣν δ' ἐγώ, οἱ τοιοῦτοι οὐκ ἂν ἄλλο τι νομίζοιεν τὸ ἀληθές, ἢ τὰς τῶν σκευαστῶν σκιάς. Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. Σκόπει δὴ, ἣν δ' ἐγώ, αὐτῶν λύσιν τε καὶ ἴασιν τῶν τε δεσμῶν καὶ τῆς ἀφροσύνης, οἷα τις ἂν εἴη, εἰ φύσει τοιάδε συμβαίνοι αὐτοῖς· ὅποτε τις λυθεῖη καὶ ἀναγκάζεται ἐξαίφνης ἀνίστασθαι τε καὶ περιάγειν τὸν αὐχένα καὶ βαδίζειν καὶ πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπειν, πάντα δὲ ταῦτα ποιῶν ἀλγοίη τε καὶ διὰ τὰς μαρμαρυγὰς ἀδυνατοίη καθορᾶν ἐκεῖνα, ὧν τότε τὰς σκιάς ἑώρα, τί ἂν οἶει αὐτὸν εἰπεῖν, εἴ τις αὐτῷ λέγοι, ὅτι τότε μὲν ἑώρα φλυαρίας, νῦν δὲ μᾶλλον τι ἐγγυτέρω τοῦ ὄντος καὶ πρὸς μᾶλλον ὄντα τετραμμένος ὀρθότερα βλέποι, καὶ οἷ καὶ ἕκαστον τῶν παριόντων δεικνύς αὐτῷ, ἀναγκάζει ἐρωτῶν ἀποκρίνεσθαι, ὃ τί ἐστίν, οὐκ οἶει αὐτὸν ἀπορεῖν τε ἂν καὶ ἡγεῖσθαι τὰ τότε ὀρώμενα ἀληθέστερα ἢ τὰ νῦν δεικνύμενα; Πολύ γ', ἔφη. Οὐκ οὐν καὶ εἰ πρὸς αὐτὸ τὸ φῶς ἀναγκάζει αὐτὸν βλέπειν, ἀλγεῖν τε ἂν τὰ ὄμματα καὶ φεύγειν, ἀποστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνα, ἃ δύναται καθορᾶν, καὶ νομίζειν ταῦτα τῷ ὄντι σαφέστερα τῶν δεικνυμένων; Οὕτως, ἔφη.

2. Εἰ δ', ἣν δ' ἐγώ, ἐντεῦθεν ἔλκοι τις αὐτὸν βίᾳ διὰ τραχείας τῆς ἀναβάσεως καὶ ἀνάντους καὶ μὴ ἀνείη ***) , πρὶν ἐξελκύσειεν ἐς τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ἄρα οὐχὶ ὀδυνᾶσθαι τε ἂν καὶ ἀγανακτεῖν ἐλκόμενον; καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὸ φῶς † ἔλθοι, αὐγῆς ἂν ἔχοντα τὰ 516 ὄμματα μεστὰ, ὀρᾶν οὐδὲν ἂν δύνασθαι τῶν νῦν λεγομένων ἀληθῶν; Οὐ γάρ ἂν, ἔφη, ἐξαίφνης γε. Ξυνηθείας δέ, οἶμαι, δέοιτ' ἂν, εἰ μέλλοι τὰ ἄνω ὄψεσθαι καὶ πρῶτον μὲν τὰς σκιάς ἂν ῥᾶστα καθορᾶν,

*) V. ἡγή. **) V. παρόντα. ***) V. ἀνείη.

μετὰ τοῦτο ἐν τοῖς ὕδασι τά τε τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ
 τῶν ἄλλων εἶδωλα, ὕστερον δὲ αὐτά· ἐκ δὲ τούτων τὰ
 ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ αὐτὸν ἂν τὸν οὐρανὸν νύκτωρ ἂν
 ῥᾶον θεάσαιτο προσβλέπων τὸ τῶν ἀστρῶν τε καὶ τῆς
 σελήνης φῶς, ἢ μεθ' ἡμέραν τὸν ἥλιόν τε καὶ τὸ τοῦ
 ἡλίου. Πῶς δ' οὐ; Τελευταῖον δὴ, οἶμαι, τὸν ἥλιον
 οὐκ ἐν ὕδασι οὐδ' ἐν ἀλλοτρίᾳ ἔδρῃ φαντάσματα
 αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸν καθ' αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ
 δύναιτ' ἂν κατιδεῖν καὶ θεάσασθαι, οἷός ἐστιν. Ἀναγ-
 καῖον, ἔφη. Καὶ μετὰ ταῦτ' ἂν ἤδη συλλογίζοιτο
 περὶ αὐτοῦ, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὰς τε ὥρας παρέχων
 καὶ ἐνιαυτούς καὶ πάντα ἐπιτροπεύων τὰ ἐν τῷ ὁρω-
 μένῳ τόπῳ, καὶ ἐκείνων, ὧν σφεῖς ἑώρων, τρόπον τι-
 νὰ πάντων αἴτιος. Δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐπὶ ταῦτα ἂν
 μετ' ἐκείνα ἔλθοι. Τί οὖν; ἀναμιμνησκόμενόν αὐτὸν τῆς
 πρώτης οἰκήσεως καὶ τῆς ἐκεῖ σοφίας καὶ τῶν τότε
 συνδεσμωτῶν, οὐκ ἂν οἶει ἑαυτὸν μὲν εὐδαιμονίζειν τῆς
 μεταβολῆς, τοὺς δ' ἐλεεῖν; Καὶ μάλα. Τιμαὶ δὲ καὶ
 ἔπαινοι εἰ τινες αὐτοῖς ἦσαν τότε παρ' ἀλλήλων καὶ
 γέρα τῷ ὀξύτατα καθορῶντι τὰ παριόντα καὶ μνη-
 μονεῖοντι μάλιστα, ὅσα τε πρότερα αὐτῶν καὶ ὕστερα
 εἰώθει καὶ ἅμα πορεύεσθαι, καὶ ἐκ τούτων δὴ δυνατώ-
 τατα ἀπομαντευομένῳ τὸ μέλλον ἦξειν, δοκεῖς ἂν αὐτὸν
 ἐπιθυμητικῶς αὐτῶν ἔχειν καὶ ζηλοῦν τοὺς παρ' ἐκείνοις
 τιμωμένους τε καὶ ἐνδυναστεύοντας, ἢ τὸ τοῦ Ὀμήρου
 ἂν πεπονθέναι καὶ σφόδρα βούλεσθαι ἐπάρουρον εἶναι
 — θητευέμεν ἄλλῳ

Ἄνδρ' ἢ παρ' ἀκλήρῳ; —

καὶ ὅτι οὖν ἂν πεπονθέναι μᾶλλον, ἢ ἑκείνῳ τε δοξά-
 ζειν καὶ ἐκείνῳς ζῆν; Οὕτως, ἔφη, ἔγωγε οἶμαι παρ'
 μᾶλλον πεπονθέναι ἂν δέξασθαι, ἢ ζῆν ἐκείνῳς. Καὶ
 τόδε δὴ ἐγνόησον, ἣν δ' ἐγὼ εἰ πάλιν ὁ τοιοῦτος κα-
 ταβάς ἐς τὸν αὐτὸν θῶκον καθίζοιτο, ἅρ' οὐ σκότους
 ἀνάπλεως σχοίη τοὺς ὀφθαλμούς, ἐξαίφνης ἦκων ἐκ
 τοῦ ἡλίου; Καὶ μάλα γ', ἔφη. Τὰς δὲ δὴ σκιάς
 ἐκείνας πάλιν εἰ δεοὶ αὐτὸν γνωματεύοντα διαμιλλᾶσθαι
 517 τοῖς αἰεὶ δεσμώταις ἐκείνοις, ἐν ᾧ ἀμβλυώττει, † πρὶν

καταστήναι τὰ ὄμματα, οὗτος δ' ὁ χρόνος μὴ πάνυ ὀλίγος εἴη τῆς ζυνηθείας, ἅρ' οὐ γέλωτ' ἂν παράσχοι καὶ λέγοιτο ἂν περὶ αὐτοῦ, ὥς ἀναβάς ἄνω διεφθαρμένος ἦκοι τὰ ὄμματα, καὶ ὅτι οὐκ ἄξιον οὐδὲ πειρᾶσθαι ἄνω ἵεναι, καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα λύειν τε καὶ ἀνάγειν, εἴ πως ἐν ταῖς χερσὶ δύναντο λαβεῖν, καὶ ἀποκτινύναι; Ἀποκτινύναι ἂν σφόδρα γ', ἔφη.

3. Ταύτην τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, τὴν εἰκόνα, ᾧ φίλε Γλαύκων, προσάπτειν ἄπασαν τοῖς ἐμπροσθεν λεγομένοις, τὴν μὲν δι' ὅψεως φαινομένην ἔδραν τῇ τοῦ δεσμοτηρίου οἰκήσει ἀφομοιοῦντα, τὸ δὲ τοῦ πυρὸς ἐν αὐτῇ φῶς τῇ τοῦ ἡλίου δυνάμει, τὴν δὲ ἄνω ἀνάβασιν καὶ θέαν τῶν ἄνω τὴν ἐς τὸν νοητὸν τόπον τῆς ψυχῆς ἀνοδὸν τιθεῖς οὐχ ἀμαρτήσεις τῆς γ' ἐμῆς ἐλπίδος, ἐπειδὴ ταύτης ἐπιθυμεῖς ἀκούειν θεὸς δὲ που οἶδεν, εἰ ἀληθὴς οὖσα τυγχάνει. τὰ δ' οὖν ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεται ἐν τῷ γνωστῷ τελευταία ἢ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μόγις ὁρᾶσθαι, ὁφθεῖσαι δὲ ζυλλογιστέα εἶναι, ὥς ἄρα πᾶσι πάντων αὕτη ὁρᾶν τε καὶ καλῶν αἰτία, ἐν τε ὁρατῷ φῶς καὶ τὸν τούτου κύριον τεκούσα, ἐν τε τῷ νοητῷ αὕτη κυρία ἀληθεῖαν καὶ νοῦν παρασχομένη, καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἰδεῖν τὸν μέλλοντα ἐμφρόνως πράξειν ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ. Εὐνοίομαι, ἔφη, καὶ ἐγώ, ὃν γε δὴ τρόπον δύναμαι. Ἰθὶ δὴ τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, καὶ τόδε ζυνοίηθητι, καὶ μὴ θαυμάσης, ὅτι οἱ ἐνταῦθα ἐλθόντες οὐκ ἐθέλουσι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράττειν, ἀλλ' ἄνω αἰεὶ ἐπείγονται αὐτῶν αἱ ψυχαὶ διατρίβειν· εἰκὸς γάρ που οὕτως, εἴπερ αὖ κατὰ τὴν προειρημένην εἰκόνα ταῦτ' ἔχει. Εἰκὸς μέντοι, ἔφη. Τί δέ; τόδε οἶει τι θαυμαστόν, εἰ ἀπὸ θείων, ἣν δ' ἐγώ, θεωριῶν ἐπὶ τὰ ἀνθρώπειά τις ἐλθὼν κακὰ ἀσχημονεῖ τε καὶ φαίνεται σφόδρα γελοῖος ἔτι ἀμβλυώττων καί, πρὶν ἱκανῶς ζυνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ, ἀναγκαζόμενος ἐν δικαστηρίοις ἢ ἄλλοθι που ἀγωνίζεσθαι περὶ τῶν τοῦ δικαίου σκιῶν ἢ ἀγαλμάτων, ὧν αἱ σκιαί, καὶ διαμιλλᾶσθαι περὶ τούτου, ὅπη ποτὲ ὑπολαμβάνεται ταῦτα ὑπὸ τῶν

αὐτὴν δικαιοσύνην μὴ πώποτε ἰδόντων; Οὐδ' ὅπωςτι οὖν
 518 θαυμαστόν, ἔφη. Ἀλλ' εἰ νοῦν γε ἔχοι τις, † ἦν δ'
 ἐγώ, μεμνῶτ' ἄν, ὅτι διτταὶ καὶ ἀπὸ διττῶν γίγνοιντ'
 ἄν ἐπιταράξεις ὄμμασιν, ἐκ τε φωτός ἐς σκότος με-
 θισταμένων, καὶ ἐκ σκότου ἐς φῶς· ταυτὰ δὲ ταῦ-
 τα *) νομίσας τις γίγνεσθαι καὶ περὶ ψυχὴν, ὅποτε
 ἴδοι θορυβουμένην τινὰ καὶ ἀδυνατοῦσάν τι καθορᾶν, οὐκ
 ἄν ἀλογίστως γελῶν, ἀλλ' ἐπισκοποίη ἄν, πότερον ἐκ
 φανωτέρου βίου ἤκουσα ὑπὸ ἀηθείας **) ἐσκότῶται, ἢ
 ἐξ ἀμαθίας πλείονος ἐς φανώτερον ἰοῦσα ὑπὸ λαμπρο-
 τέρου μαρμαρυγῆς ἐμπέπλησται· καὶ οὕτω δὴ τὴν μὲν
 εὐδαιμονίσειεν ἄν τοῦ πάθους τε καὶ βίου, τὴν δὲ
 ἐλεήσειεν, καὶ εἰ γελαῖν ἐπ' αὐτῇ βούλοιτο, ἥττον ἄν
 καταγέλαστος ὁ γέλως αὐτῷ εἴη, ἢ ὁ ἐπὶ τῇ ἀνωθεν
 ἐκ φωτός ἡκούσῃ. Καὶ μάλα, ἔφη, μετρίως λέγεις.

4. Δεῖ δὴ, εἶπον, ἡμᾶς τοιόνδε νομίσαι περὶ
 αὐτῶν, εἰ ταῦτα ἀληθῆ, τὴν παιδείαν οὐχ, οἷαν τι-
 νες ἐπαγγελλόμενοί φασιν εἶναι, τοιαύτην καὶ εἶναι·
 φασὶ δὲ πού, οὐκ ἐνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμης,
 σφεῖς ἐντιθέσθαι, οἷον τυφλοῖς ὀφθαλμοῖς ὄψιν ἐντιθέ-
 ντες. Φασὶ γάρ οὖν, ἔφη. Ὁ δὲ γε νῦν λόγος, ἦν
 δ' ἐγώ, σημαίνει ταύτην τὴν ἐνούσαν ἐκάστου δύναμιν
 ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ ὄργανον, ᾧ καταμανθάνει ἕκαστος,
 οἷον εἰ ὄμμα μὴ δυνατόν ἦν ἄλλως ἢ ζῦν ὅλῳ τῷ
 σώματι στρέφειν πρὸς τὸ φανὸν ἐκ τοῦ σκοτώδους, οὐ-
 τῶ ζῦν ὅλη τῇ ψυχῇ ἐκ τοῦ γιγνομένου περιεκτέον
 εἶναι, ἕως ἄν ἐς τὸ ὄν καὶ τοῦ ὄντος τὸ φανώτατον
 δυνατὴ γένηται ἀνασχέσθαι θεωμένη· τοῦτο δ' εἶναι
 φάμεν τὰγαθόν. Ἥ γάρ; Ναί. Τούτου ***) τοίνυν,
 ἦν δ' ἐγώ, αὐτοῦ τέχνη ἄν εἴη τῆς περιαγωγῆς, τίνα
 τρόπον ὥς ῥᾶστά τε καὶ ἀνυσιμῶτατα μεταστραφί-
 σεται, οὐ τοῦ ἐμποῖναι αὐτῷ τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ὥς
 ἔχοντι μὲν αὐτό, οὐκ ὁρῶς δὲ τετραμμένῳ οὐδὲ βλέ-
 ποντι, οἷ ἔδει, τοῦτο διαμηχανήσασθαι. Ἔοικε γάρ,
 ἔφη. Αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλούμεναι ψυχῆς
 κινδυνεύουσιν ἐγγύς τι εἶναι τῶν τοῦ σώματος — τῷ
 *) V. ταῦτα δὲ ταυτά. **) V. ἀμαθίας. ***) V. Τοῦτο.

ὄντι γὰρ οὐκ ἐνοῦσαι πρότερον, ὕστερον ἐμποιεῖσθαι
 εἴθεσί τε καὶ ἀσκήσεσιν — ἡ δὲ τοῦ φρονῆσαι παντός
 μᾶλλον θειοτέρου τινὸς τυγχάνει, ὥς εἰκεν, οὔσα, ὃ
 τὴν μὲν δύναμιν οὐδέποτε ἀπόλλυσιν, ὑπὸ δὲ τῆς πε-
 ριαγωγῆς χρήσιμόν τε καὶ ὠφέλιμον καὶ ἀχρηστον
 αὐτὴ καὶ βλαβερόν γίγνεται· ἢ οὐπω ἐννεόηκας τῶν λε- 519
 γομένων πονηρῶν μὲν, σοφῶν δέ, ὥς δριμύ μὲν βλέπει
 τὸ ψυχάριον καὶ ὀξέως διορᾷ πάντα, ἐφ' ᾧ τέτρα-
 πται, ὥς οὐ φαύλην ἔχον τὴν ὄψιν, κακία δ' ἥναγ-
 κατμένον ὑπηρετεῖν, ὥστε ὅσῳ ἂν ὀξύτερον βλέπῃ,
 τοσούτῳ πλείω κακὰ ἐργαζόμενον; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.
 Τοῦτο μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τῆς τοιαύτης φύσεως εἰ
 ἐκ παιδὸς εὐθύς κοπτόμενον περιεκόπη τὰ τῆς γενέσεως
 ζυγγενῇ, ὥσπερ μολυβδίδας, αἱ δὲ ἐδωδαῖς τε καὶ
 τῶν τοιούτων ἡδοναῖς τε καὶ λιχνείαις προσφυεῖς γιγνώ-
 μεναι περὶ τὰ κάτω στρέφουσι τὴν τῆς ψυχῆς ὄψιν,
 ὧν εἰ ἀπαλλαγὴν περιστρέφετο ἐς τὰ ληθῆ, καὶ ἐκεῖνα
 ἂν τὸ αὐτὸ τοῦτο τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων ὀξύτατα
 εἴωρα, ὥσπερ καὶ ἐφ' ᾧ νῦν τέτραπται. Εἰκός γ',
 ἔφη. Τί δέ; τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη
 ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύτους καὶ ἀλη-
 θείας ἀπείρους ἱκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι,
 μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἑωμένους διατρίβειν διὰ τέλους;
 τοὺς μὲν, ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὐ
 στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν, ἀλλ' ἂν πράττωσιν
 ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δέ, ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ
 πράξουσιν, ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἐτι
 ἀπωκίσθαι. Ἀληθῆ, ἔφη. Ἡμέτερον δὲ ἔργον, ἦν
 δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τὰς τε βελτίστας φύσεις ἀναγ-
 κάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα, ὃ ἐν τῷ ἔμπροσθεν
 ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆ-
 ναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴν ἀναβαίντες ἱκα-
 νῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς, ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.
 Τὸ ποῖον δὲ; Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ
 ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώ-
 τας, μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τι-
 μῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι. Ἐπειτ'

ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς καὶ ποιήσομεν χειρόν ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ἄμεινον,

5. Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ Φίλε, ὅτι νομοθέτῃ οἱ τούτου μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, ξυναρμύττων τοὺς πολίτας, πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελείας, ἦν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν †δυνατοὶ ὥσιν ὠφελεῖν· καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφίῃ τρέπεσθαι, ὅπῃ ἕκαστος βούλεται *), ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν ξύνδεσμον τῆς πόλεως. Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμεν γάρ. Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν τοὺς παρ' ἡμῖν γιγνομένους Φιλοσόφους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς αὐτούς ἐροῦμεν, προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμέλεσθαι τε καὶ φυλάττειν. ἐροῦμεν δέ, ὅτι οἱ μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τοιοῦτοι γιγνόμενοι εἰκότως οὐ μετέχουσι τῶν ἐν αὐταῖς πόνων — αὐτόματοι γάρ ἐμφύονται, ἀκούσης τῆς ἐν ἐκάστη πολιτείας· δίκην δ' ἔχει, τό γε αὐτοφυές, μηδενὶ τροφὴν ὀφείλον, μηδ' ἐκτίνειν τῷ πρόθυμείσθαι τὰ τροφεῖα — ὑμᾶς δ' ἡμεῖς ὑμῖν τε αὐτοῖς τῇ τε ἄλλῃ πόλει, ὥσπερ ἐν σμήνεσιν ἡγεμόνας τε καὶ βασιλέας, ἐγεννήσαμεν, ἄμεινόν τε καὶ τελεώτερον ἐκείνων πεσπαιδευμένους καὶ μᾶλλον δυνατοὺς ἀμφοτέρων μετέχειν. καταβατέον οὖν ἐν μέρει ἐκάστῳ ἐς τὴν τῶν ἄλλων συν-οίκησιν καὶ ξυνεθιστέον τὰ σκοτεινὰ θεάσασθαι· ξυνεθιζόμενοι γάρ μυρίῳ βέλτιόν τε ὄψεσθε τῶν ἐκεῖ, καὶ γνώσεσθε ἕκαστα τὰ εἰδῶλα, ἅττα ἐστὶ καὶ ὧν, διὰ τὸ τὰληθῆ ἑωρακέναι καλῶν τε καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν πέρι. καὶ οὕτως ὑπαρ' ἡμῖν καὶ ὑμῖν ἡ πόλις οἰκῆσται, ἀλλ' οὐκ ὄναρ, ὥς νῦν αἱ πολλαὶ ὑπὸ σκιαμαχούντων τε πρὸς ἀλλήλους καὶ στασιαζόντων περὶ τοῦ ἄρχειν οἰκαῦνται, ὥς μεγάλου τινὸς ἀγαθοῦ ὄντος· τὸ δὲ που ἀληθὲς ὧδ' ἔχει· ἐν πόλει ἥ ἥκιστα πρόθυμοι ἄρχειν οἱ μέλλοντες ἄρξαι, ταύτην ἀρίστα καὶ ἀστα-

*) V. βούληται.

διαστότατα ἀνάγκη οἰκεῖσθαι, τὴν δ' ἐναντίους ἀρχον-
 τας σχοῦσαν, ἐναντίως. Πάνυ μὲν οὖν. ἔφη. Ἀπει-
 θήσουσιν οὖν ἡμῖν, οἷε, οἱ τρέφιοι ταῦτ' ἀκούοντες,
 καὶ οὐκ ἐθελήσουσι συμπονεῖν ἐν τῇ πόλει ἕκαστοι ἐν μέ-
 ρει, τὸν δὲ πολὺν χρόνον μετ' ἀλλήλων οἰκεῖν ἐν τῷ κα-
 θαρῶ; Ἀδύνατον; ἔφη. δίκαια γὰρ δὴ δίκαιοις ἐπιτά-
 ξομεν. πάντος μὲν μᾶλλον ὥς ἐπ' ἀναγκαῖον αὐτῶν ἕκα-
 στος εἴσι τὸ ἀρχειν *), τοῦναντίον τῶν νῦν ἐν ἑκάστη
 πόλει ἀρχόντων. Οὕτω γὰρ ἔχει, ἣν δ' ἐγώ, ὦ ἐταῖρε,
 εἰ μὲν βίον ἐξευρήσεις ἀμείνω τοῦ ἀρχειν τοῖς † μέλλου- 521
 σιν ἀρξεν, ἐστὶ σοι δυνατὴ γενέσθαι πόλις εὖ οἰκουμένη·
 ἐν μόνῃ γὰρ αὐτῇ ἀρξουσιν οἱ τῷ ὄντι πλούσιοι, οὐ
 χρυσίου, ἀλλ' οὐ δεῖ τὸν εὐδαίμονα πλουτεῖν, ζωῆς
 ἀγαθῆς τε καὶ ἔμφρονος· εἰ δὲ πτωχοὶ καὶ πεινῶντες
 ἀγαθῶν ἰδίων ἐπὶ τὰ δημόσια ἴασιν, ἐντεῦθεν οἰόμε-
 νοι τὰγαθὸν δεῖν ἀρπάζειν, οὐκ ἐστὶ περιμάχητον γὰρ
 τὸ ἀρχειν γιγνόμενον, οἰκεῖος ὢν καὶ ἔνδον ὁ τοιοῦτος πό-
 λεμος αὐτοὺς τε ἀπόλλυσι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν. Ἀλη-
 θεστάτα, ἔφη.

6. Ἐχεις οὖν, ἣν δ' ἐγώ, βίον ἄλλον τινὰ πο-
 λιτικῶν ἀρχῶν καταφρονοῦντα, ἢ τὸν τῆς ἀληθινῆς
 φιλοσοφίας; Οὐ μὰ τὸν Δία, ἢ δ' ὅς. Ἀλλὰ μέν-
 τοι δεῖ γε μὴ ἐραστὰς τοῦ ἀρχειν ἵεναι ἐπ' αὐτό, εἰ δὲ
 μή, οἱ γε ἀντερασταὶ μαχοῦνται. Πῶς δ' οὐ; Τίνας
 οὖν ἄλλους ἀναγκάσεις ἵεναι ἐπὶ φυλακὴν τῆς πόλεως,
 ἢ οἵπερ τούτων τε φρονιμώτατοι, δι' ὧν ἀριστα πόλις
 οἰκεῖται, ἔχουσί τε τιμὰς ἄλλας καὶ βίον ἀμείνω τοῦ
 πολιτικοῦ; Οὐδένας ἄλλους, ἔφη. Βούλει οὖν τοῦτ'
 ἡδὴ σκοπῶμεν, τίνα τρόπον οἱ τοιοῦτοι ἐγγενήσονται,
 καὶ πῶς τις ἀνάξει αὐτοὺς ἐς φῶς, ὥσπερ ἐξ ᾄδου
 λέγονται δὴ τινες ἐς θεοὺς ἀνελθεῖν; Πῶς γὰρ οὐ
 βούλομαι; ἔφη. Τοῦτο δὴ, ὥς ἔοικεν, οὐκ ὀστράκου
 ἀν' εἴη περιστροφὴ, ἀλλὰ ψυχῆς περιαγωγὴ ἐκ νυκτε-
 ρινῆς τινὸς ἡμέρας ἐς ἀληθινὴν τοῦ ὄντος ἰούσης ἐπά-
 νοδον, ἣν δὴ φιλοσοφίαν ἀληθῆ φήσομεν εἶναι. Πά-
 νυ μὲν οὖν. Οὐκ οὖν δεῖ σκοπεῖσθαι, τί τῶν μαθη-
 *) V. εἰς τὸ ἀρχειν.

μαίτων ἔχει τοιαύτην δύναμιν; Πῶς γάρ οὐ; Τί ἂν
οἷν εἴη, ὦ Γλαύκων, μάθημα ψυχῆς ὀλκὸν ἀπὸ τοῦ
γιγνομένου ἐπὶ τὸ ὄν; τόδε δ' ἐννοῶ λέγων ἅμα· οὐκ
ἀθλητὰς μέντοι πολέμου ἔφαμεν τούτους ἀναγκαῖον
εἶναι νέους ὄντας; Ἐφαμεν γάρ. Δεῖ ἄρα καὶ τοῦτο
προσέχειν τὸ μάθημα, ὃ ζητοῦμεν, πρὸς ἐκείνῳ. Τὸ
πρῶτον; Μὴ ἀχρηστον πολεμικοῖς ἀνδράσιν εἶναι. Δεῖ
μέντοι, ἔφη, εἶπερ οἷόν τε. Γυμναστικῇ μὲν που καὶ
μουσικῇ ἐν γε τῷ πρόσθεν ἐπαιδεύοντο ἡμῖν. Ἦν ταῦ-
τα, ἔφη. Γυμναστικῇ μὲν που περὶ γιγνόμενον καὶ
ἀπολλύμενον τετεύτακε *)· σώματος γάρ αὕξῃς καὶ
φθίσεως ἐπιστατεῖ. Φαίνεται. Τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἂν
622 εἴη, ὃ ζητοῦμεν, μάθημα. †Οὐ γάρ. Ἀλλ' ἄρα μου-
σική, ὅσον **) τὸ πρότερον διήλθομεν; Ἀλλ' ἦν ἐκείνη
γ', ἔφη, ἀντίστροφος τῆς γυμναστικῆς, εἰ μέμνησαι,
ἔθες· παιδεύουσα τοὺς φύλακας, κατὰ τε ἀρμονίαν εὐ-
αρμοστίαν τινά, οὐκ ἐπιστήμην, παραδιδούσα, καὶ κα-
τὰ ῥυθμὸν εὐρυθμίαν, ἐν τε τοῖς λόγοις ἕτερα τούτων
ἀδελφὰ ἔθῃ ***· ἅττα ἔχουσα, καὶ ὅσοι μυθώδεις τῶν
λόγων καὶ ὅσοι ἀληθινώτεροι ἦσαν· μάθημα δὲ πρὸς τοι-
οῦτόν τι ἀγαθόν ****), οἷον σὺ νῦν ζητεῖς, οὐδὲν ἦν ἐν
αὐτῇ. Ακριβέστατα, ἦν δ' ἐγώ, ἀναμιμνήσκεις με·
τῷ γάρ ὄντι τοιοῦτον οὐδὲν εἶχεν· ἀλλ', ὦ δαιμόνιε
Γλαύκων, τί ἂν εἴη τοιοῦτον; αἵ τε γάρ τέχναι βάνου-
σσί που ἀπασαι ἔδοξαν εἶναι. Πῶς δ' οὐ; καὶ μὴν τί
ἐτ' ἄλλο λείπεται μάθημα μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς
καὶ τῶν τεχνῶν κεχωρισμένον; Φέρε, ἦν δ' ἐγώ, εἰ μη-
δὲν ἐτι ἐκτὸς τούτων ἔχομεν λαβεῖν, τῶν ἐπὶ πάντα
τεινόντων τι λάβωμεν. Τὸ ποῖον; Οἷον τοῦτο τὸ κοι-
νόν, ὃ πάσαι προσχρῶνται τέχναι τε καὶ διάνοιαι
καὶ ἐπιστήμαι, ὃ καὶ παντὶ ἐν πρώτοις ἀνάγκη μανθά-
ναι. Τὸ ποῖον; ἔφη. Τὸ φαῦλον τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ,
τὸ ἐν τε καὶ τὰ δύο καὶ τὰ τρία διαγιγνώσκειν· λέγω

*) V. τέτευχε. **) V. ὅσην. ***) V. ἔφη. ****) Eusebius
ἀγόν, quod praeferendum duco; sic enim c. 7. Κινδυνεύει
τῶν πρὸς τὴν νόησιν ἀγόντων φύσει εἶναι, ὧν ζητοῦμεν. Hinc
ἀγωγή al. c. 7 lqq.

δὲ αὐτὸ ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἀριθμὸν τε καὶ λογισμόν· ἢ οὐχ οὕτω περὶ τούτων ἔχει, ὡς πᾶσα τέχνη τε καὶ ἐπιστήμη ἀναγκάζεται αὐτῶν μέτοχος γίνεσθαι; Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ πολεμική; Πολλή, ἔφη, ἀνάγκη. Παγγέλοιον γοῦν, ἔφην, στρατηγὸν Ἀγαμέμνονα ἐν ταῖς τραγωδίαις Παλαμήδης ἐκάστοτε ἀποφαίνει· ἢ οὐκ ἐννεόηκας, ὅτι φησὶν, ἀριθμὸν εὐρῶν τάς τε τάξεις τῷ στρατοπέδῳ καταστήσαι ἐν Ἰλίῳ, καὶ ἐξαριθμῆσαι ναῦς τε καὶ τᾶλλα πάντα, ὡς πρὸ τοῦ ἀναριθμήτων ὄντων καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὡς ἔοικεν, οὐδ', ὅσους πόδας εἶχεν, εἰδότος, εἴπερ ἀριθμεῖν μὴ ἠπίστατο; καίτοι ποῖόν τιν' αὐτὸν οἶει στρατηγὸν εἶναι; Ἀτοπὸν τιν', ἔφη, ἔγωγε, εἰ ἦν τοῦτ' ἀληθές.

7. Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῷ ἀνδρὶ θήσομεν μᾶλλον, ἢ λογίζεσθαι τε καὶ ἀριθμεῖν δύνασθαι; Πάντων γ', ἔφη, μάλιστα, εἰ καὶ ὅτι οὖν μέλλει τάξεων ἐπαΐειν, μᾶλλον δ' εἰ καὶ ἀνδρωπος ἔσεσθαι. Ἐννοεῖς οὖν, εἶπον, περὶ τοῦτο τὸ μάθημα, ὅπερ ἐγώ; Τὸ ποῖον; Κινδυνεύει τῶν πρὸς τὴν νόησιν ἀτγόντων φύσει εἶναι, ὧν *) ζητοῦμεν, χρῆ- 523
σθαι δ' οὐδεὶς αὐτῷ ὀρθῶς, ἐλκτικῷ ὄντι παντάπασι πρὸς οὐσίαν. Πῶς, ἔφη, λέγεις; Ἐγὼ πειράσομαι, ἦν δ' ἐγώ, τόγ' ἐμοὶ δοκοῦν δηλῶσαι· ἃ γὰρ διαίρουμαι παρ' ἑμαυτῷ ἀγωγὰ τε εἶναι, οἷα λέγομεν, καὶ μὴ, ζυνθεατῆς γεγόμενος ζύμφαθι ἢ ἀπειπε, ἵνα καὶ τοῦτο σαφέστερον ἴδωμεν, εἰ ἔστιν, οἷον μαντεύομαι. Δείκνυ, ἔφη. Δείκνυμι δὴ, εἶπον, εἰ καθορᾶς τὰ μὲν **) ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν οὐ παρακαλοῦντα τὴν νόησιν ἐς ἐπίσκεψιν, ὡς ἱκανῶς ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως κρινόμενα, τὰ δὲ παντάπασι διακελευόμενα ἐκείνην ἐπισκέψασθαι, ὡς τῆς αἰσθήσεως οὐδὲν ὑγιὲς ποιούσης. Τὰ πᾶρρωθεν, ἔφη, φαινόμενα δῆλον ὅτι λέγεις καὶ τὰ ἐσκιαγραφημένα. Οὐ πάνυ, ἦν δ' ἐγώ, ἔτυχες, οὐ λέγω. Ποῖα μὲν, ἔφη, λέγεις; Τὰ μὲν οὐ παρακαλοῦντα, ἦν δ' ἐγώ, ὅσα μὴ ἐκβαίνει ἐς ἐναντίαν αἰσθησιν ἅμα, τὰ δ' ἐκ-
*) V, 6. **) Stephanus deesse suspicabatur τῶν.

βαίνοντα ὡς παρακαλοῦντα τίθῃμι, ἐπειδὴν ἡ αἴσθησις μηδὲν μᾶλλον τοῦτο ἢ τὸ ἐναντίον δηλοῖ, εἴτ' ἐγγύθεν προσπίπτουσα εἴτε πόρρωθεν. ὥδε δὲ ἃ λέγω σαφέστερον εἴσει οὗτοι, Φαμέν, τρεῖς ἂν εἶεν δάκτυλοι, ὃς τε σμικρότατος καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ μέσος. Πάνυ γ', ἔφη. Ὡς ἐγγύθεν τοίνυν ὁρῶμένους λέγοντός μου διανοοῦ, ἀλλὰ μοι περὶ αὐτῶν τόδε σκόπει. Τὸ ποῖον; Δάκτυλος μὲν αὐτῶν φαίνεται ὁμοίως ἕκαστος, καὶ ταύτῃ γε οὐδὲν διαφέρει, εἴαν τε ἐν μέσῳ ὁρᾶται εἴαν τ' ἐν ἐσχάτῳ, εἴαν τε λευκὸς εἴαν τε μέλας, εἴαν τε παχὺς εἴαν τε λεπτός, καὶ πᾶν ὃ τι τοιούτον· ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις οὐκ ἀναγκάζεται [τῶν πολλῶν] ἡ ψυχὴ τὴν νόησιν ἐπέρεσθαι, τί ποτ' ἐστὶ δάκτυλος· οὐδαμοῦ γὰρ ἡ ὄψις αὕτη ἅμα ἐσήμαινε τὸν δάκτυλον τὸναντίον ἢ δάκτυλον εἶναι. Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, εἰκότως τό γε τοιούτον νοήσεως οὐκ ἂν παρακλητικὸν οὐδ' ἐγερτικὸν εἴη. Εἰκότως. Τί δέ; τὸ μέγεθος αὐτῶν καὶ τὴν σμικρότητα ἡ ὄψις ἄρα ἱκανῶς ὁρᾷ, καὶ οὐδὲν αὕτῃ διαφέρει, ἐν μέσῳ τινὰ αὐτῶν κεῖσθαι ἢ ἐπ' ἐσχάτων; καὶ ὡσαύτως πάχος καὶ λεπτότητα, ἢ μαλακότητα καὶ σκληρότητα ἢ ἀφῆ; καὶ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις ἄρ' οὐκ ἐνδεῶς τὰ τοιαῦτα δηλοῦσιν; ἢ ὥδε ποιεῖ ἕκαστη αὐτῶν; πρῶτον† μὲν ἡ ἐπὶ τῷ σκληρῷ τεταγμένη αἴσθησις ἠνάγκασται καὶ ἐπὶ τῷ μαλακῷ τετάχθαι, καὶ παραγγέλλει τῇ ψυχῇ, ὡς ταυτὸν σκληρὸν τε καὶ μαλακὸν αἰσθανομένη. Οὕτως, ἔφη. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, ἀναγκαῖον ἐν τοῖς τοιούτοις αὖ τὴν ψυχὴν ἀπορεῖν, τί ποτε σημαίνει αὕτῃ ἡ αἴσθησις τὸ σκληρὸν, εἴπερ τὸ αὐτὸ καὶ μαλακὸν λέγει, καὶ ἡ τοῦ κούφου καὶ τοῦ βαρέος, τί τὸ κούφον καὶ βαρὺ, εἰ τό τε βαρὺ κούφον, καὶ τὸ κούφον βαρὺ σημαίνει; Καὶ γάρ, ἔφη, αὐταί *) γε αὐτοποι τῇ ψυχῇ αἱ ἐρμηνεῖαι, καὶ ἐπισκέψεως δεόμεναι. Εἰκότως ἄρ', ἦν δ' ἐγώ, ἐν τοῖς τοιούτοις πρῶτον μὲν πειρᾶται λογισμὸν τε καὶ νόησιν ψυχὴ παρακαλοῦσα ἐπισκοπεῖν, εἴτε ἐν, εἴτε δύο ἐστὶν ἕκαστα τῶν

*) V. αὐταί.

ἐσαγγελλομένων. Πῶς δ' οὐ; Οὐκουν, εἰάν δύο φαίνη-
ται, ἕτερόν τε καὶ ἐν ἑκάτερον φαίνεται; Ναί. Εἰ
ἄρα ἐν ἑκάτερον, ἀμφοτέρω δὲ δύο, τὰ γε δύο κεχω-
ρισμένα νοήσει οὐ γὰρ ἂν ἀχώριστα γε δύο ἐνόει, ἀλλ'
ἓν. Ὁρθῶς. Μέγα μὴν ἢ ὄψις καὶ σμικρὸν ἐώρα,
φαμέν, ἀλλ' οὐ κεχωρισμένον, ἀλλὰ ζυγκεχυμένον τι
ἢ γὰρ; Ναί. Διὰ δὲ τὴν τούτου σαφήνειαν μέγα αὖ
καὶ σμικρὸν ἢ νόησις ἠναγκάσθη ἰδεῖν οὐ ζυγκεχυμένα,
ἀλλὰ διωρισμένα, τούναντίον ἢ ἐκείνη. Ἀληθῆ. Οὐκ-
ουν ἐντεῦθεν ποθεν πρῶτον μὲν ἐπέρχεται ἔρεσθαι
ἡμῖν, τί οὖν ποτ' ἐστὶ τὸ μέγα αὖ καὶ τὸ σμικρὸν;
Παντάπασι μὲν οὖν. Καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν νοητόν, τὸ
δ' ὁρατὸν ἐκαλέσαμεν. Ὁρθότατ', ἔφη.

Ταῦτα τοίνυν καὶ ἄρτι ἐπεχείρουν λέγειν, ὥς
τὰ μὲν παρακλητικὰ τῆς διανοίας ἐστὶ, τὰ δ' οὐ, ἃ
μὲν ἐς τὴν αἴσθησιν ἅμα τοῖς ἐναντίοις ἑαυτοῖς ἐμπίπτει,
παρακλητικὰ ὀριζόμενος, ὅσα δὲ μή, οὐκ ἐγερτικὰ τῆς
νοήσεως. Μανθάνω τοίνυν ἤδη, ἔφη, καὶ δοκεῖ μοι
οὕτω. Τί οὖν; ἀριθμὸς τε καὶ τὸ ἐν ποτέρων δοκεῖ
εἶναι; Οὐ ξυννοῶ, ἔφη. Ἀλλ' ἐκ τῶν προειρημένων,
ἔφην, ἀναλογίζου· εἰ μὲν γὰρ ἱκανῶς αὐτὸ κατ' αὐτὸ
ὁρᾶται ἢ ἄλλη τινὶ αἰσθήσει λαμβάνεται τὸ ἓν, οὐκ
ἂν ὁλκὸν εἴη ἐπὶ τὴν οὐσίαν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ δακτύ-
λου ἐλέγομεν· εἰ δ' αἰεὶ τι αὐτῷ ἅμα ὁρᾶται ἐναντίω-
μα, ὥστε μηδὲν μᾶλλον ἐν ἢ καὶ τούναντίον φαίνε-
σθαι, τοῦ ἐπικρινούντος δὴ δέοι ἂν ἤδη, καὶ ἀναγκά-
ζοιτ' ἂν ἐν αὐτῷ ψυχὴ ἀπορεῖν καὶ ζητεῖν, κινουῖσα
ἐν ἑαυτῇ τὴν ἐννοίαν, καὶ ἀνερωτᾶν, τί ποτ' ἐστὶν αὐ-
τὸ τὸ ἓν καὶ οὕτω τῶν ἀγωγῶν ἂν εἴη καὶ μεταστρε- 525
πτικῶν ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος θέαν ἢ περὶ τὸ ἐν μάθη-
σις. Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, τοῦτό γ' ἔχει οὐχ ἡκιστα
ἢ περὶ τὸ αὐτὸ ὄψις· ἅμα γὰρ ταυτὸν ὥς ἓν τε ὁρῶ-
μεν καὶ ὥς ἀπειρα τὸ πλῆθος. Οὐκουν, εἶπερ τὸ ἓν,
ἦν δ' ἐγώ, καὶ ζύμπας ἀριθμὸς ταυτὸ πέπονθε τοῦ-
το; Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ μὴν λογιστικὴ τε καὶ ἀριθμη-
τικὴ περὶ ἀριθμὸν πᾶσα. Καὶ μάλα. Ταῦτα δὲ γε
φαίνεται ἀγωγή πρὸς ἀλήθειαν. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

Ὡν ζητοῦμεν ἄρα, ὥς ἔοικε, μαθημάτων ἂν εἴη πο-
 λεμικῶ μὲν γὰρ διὰ τὰς τάξεις ἀναγκαῖον μαθεῖν ταῦ-
 τα, φιλοσόφῳ δὲ διὰ τὸ τῆς οὐσίας ἀπτεόν εἶναι γε-
 νέσεως ἐξαναδύντι, ἢ μηδέποτε λογιστικῶ γενέσθαι.
 Ἔστι ταῦτ', ἔφη. Ὁ δὲ γε ἡμέτερος φύλαξ πολεμικός
 τε καὶ φιλόσοφος τυγχάνει ὢν. Τί μὴν; Προσῆκον δὴ
 τὸ μάθημα ἂν εἴη, ὦ Γλαύκων, νομοθετῆσαι καὶ πεί-
 θειν τοὺς μέλλοντας ἐν τῇ πόλει τῶν μεγίστων μεδέξαι,
 ἐπὶ λογιστικὴν ἵεναι καὶ ἀνδράπτεσθαι αὐτῆς μὴ ἰδιω-
 τικῶς, ἀλλ' ἕως ἂν ἐπὶ θέαν τῆς τῶν ἀριθμῶν φύσεως
 ἀφίκωνται τῇ νοήσει αὐτῇ, οὐκ ὠνῆς οὐδὲ πράσεως
 χάριν, ὥς ἐμπόρους ἢ καπῆλους, μελετῶντας, ἀλλ'
 ἔνεκα πολέμου τε καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς ῥαστώνης μετα-
 στροφῆς *) ἀπὸ γενέσεως ἐπ' ἀλήθειάν τε καὶ οὐσίαν.
 Κάλλιστ', ἔφη, λέγεις. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, νῦν καὶ
 ἐννοῶ, ῥηθέντος τοῦ περὶ τοὺς λογισμοὺς μαθήματος,
 ὥς κομψόν ἐστι καὶ πολλαχῇ χρήσιμον ἡμῖν, πρὸς
 ὃ βουλόμεθα, εἴαν τοῦ γνωρίζειν ἔνεκά τις αὐτὸ ἐπι-
 τηδεύῃ, ἀλλὰ μὴ τοῦ καπηλεύειν. Πῇ δὴ; ἔφη. Τοῦ-
 τό γε, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ὥς σφόδρα ἄνω πῇ ἀγεί-
 τῃν ψυχὴν, καὶ περὶ αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν ἀναγκάζει
 διαλέγεσθαι, οὐδαμῇ ἀποδεχόμενον, εἴαν τις αὐτῇ ὁρα-
 τὰ ἢ ἀπτά σώματα ἔχοντας ἀριθμοὺς προτεινόμενος
 διαλέγηται: οἷσθα γὰρ που περὶ ταῦτα δεινούς, ὥς,
 εἴαν τις αὐτὸ τὸ ἐν ἐπιχειρῇ τὰ λόγῳ τέμνειν, κατα-
 γελῶσί τε καὶ οὐκ ἀποδέχονται: ἀλλ' εἴαν σὺ κερμα-
 τίσῃς αὐτό, ἐκεῖνοι πολλαπλασιοῦσιν, εὐλαβούμενοι,
 μὴ ποτε Φανῇ τὸ ἐν μὴ ἓν, ἀλλὰ πολλὰ μόρια.
 526 Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Τί οὖν οἶει, ὦ Γλαύκων,
 εἴ τις ἔροιτο αὐτούς, ὦ θαυμάσιοι, περὶ ποίων ἀρι-
 θμῶν διαλέγεσθε, ἐν οἷς τὸ ἓν, οἷον ὑμεῖς ἀξιούτε,
 ἴστί, ἴσόν τε ἕκαστον πᾶν παντὶ καὶ οὐδὲ σμικρὸν
 διαφέρειν, μῶριόν τε ἔχον ἐν ἑαυτῷ οὐδέν; τί ἂν οἶει
 αὐτοὺς ἀποκρίνασθαι; Τοῦτο ἔγωγε, ὅτι περὶ τού-
 των λέγουσιν, ὢν διανοηθῆναι μόνον ἐγχωρεῖ, ἄλλως
 δ' οὐδαμῶς μεταχειρίζεσθαι δυνατόν. Ὅρας οὖν, ἦν

*) V. καὶ μεταστροφῆς.

δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ὅτι τῷ ὄντι ἀναγκαῖον ἡμῖν κινδυνεύει εἶναι τὸ μάθημα, ἐπεὶδὴ φαίνεται γε προσαναγκάζον αὐτῇ τῇ νοήσει χρῆσθαι τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν. Καὶ μὴν δὴ, ἔφη, σφόδρα γε ποιεῖ αὐτό. Τί δέ; τόδε ἤδη ἐπεσκεψώ, ὥς οἱ τε φύσει λογιστικοὶ ἐς πάντα τὰ μαθήματα, ὥς ἔπος εἰπεῖν, ὅξεῖς φαίνονται, οἱ τε βραδεῖς, ἂν ἐν τούτῳ παιδεύωσι καὶ γυμνάτῳνται, καὶ μὴδὲν ἄλλο ὠφελήθωσιν, ὅμως ἐς γε τὸ ὅξύτεροι αὐτοὶ αὐτῶν γίγνεσθαι, πάντες ἐπιδιδόασιν; Ἔστιν, ἔφη, οὕτω. Καὶ μὴν, ὥς ἐγὼμαι, ὃ γε μείζω πόνον παρέχει μανθάνοντι καὶ μελετῶντι, οὐκ ἂν ῥαδίως οὐδὲ πολλὰ ἂν εὖροις, ὥς τοῦτο. Οὐ γὰρ οὖν. Πάντων δὴ ἐνεκα τούτων οὐκ ἀφαιτέον τὸ μάθημα, ἀλλ' οἱ ἀριστοὶ τὰς φύσεις παιδευτέοι ἐν αὐτῷ. Σύμφημι, ἢ δ' ὅς.

9. Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἶπον, ἐν ἡμῖν κείσθω, δεύτερον δὲ τὸ ἐχόμενον τούτου σκεψώμεθα, ἅρα τι *) προσήκει ἡμῖν. Τὸ ποῖον; ἢ γεωμετρίαν, ἔφη, λέγεις; Αὐτὸ τοῦτο, ἦν δ' ἐγώ. Ὅσον μὲν, ἔφη, πρὸς τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ **) τείνει, δῆλον ὅτι προσήκει· πρὸς γὰρ τὰς στρατοπεδεύσεις καὶ καταλήψεις χωρίων καὶ ξυναγωγὰς καὶ ἐκτάσεις στρατιᾶς, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα σχηματίζουσιν τὰ στρατόπεδα ἐν αὐταῖς τε ταῖς μάχαις καὶ πορείαις, διαφέρει ἂν αὐτὸς ἑαυτοῦ γεωμετρικός τε καὶ μὴ ὢν. Ἀλλ' οὖν δὴ, εἶπον, πρὸς μὲν τὰ τοιαῦτα καὶ βραχύ τι ἂν ἐξαρκέῃ γεωμετρίας τε καὶ λογισμοῦ μόριον, τὸ δὲ πολὺ αὐτῆς καὶ πορρωτέρω προῖον σκοπεῖσθαι δεῖ, εἴ τι πρὸς ἐκεῖνο τείνει πρὸς τὸ ποιεῖν κατιδεῖν ῥᾶον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ιδέαν· τείνει δέ, φαμέν, πάντα αὐτόσε, ὅσα ἀναγκάζει ψυχὴν ἐς ἐκεῖνον τὸν τόπον μεταστρέφεσθαι, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ εὐδαιμονέστατον τοῦ ὄντος, ὃ δεῖ αὐτὴν παντὶ τρόπῳ ἰδεῖν. Ὁρθῶς, ἔφη, λέγεις. Οὐκ οὐν εἰ μὲν οὐσίαν ἀναγκάζει θεάσασθαι, προσήκει, εἰ δὲ γένεσιν, οὐ προσήκει; Φαμέν γε δὴ. Οὐ τοίνυν τοῦτό γε, † ἦν δ' ἐγώ, ἀμ-527

Φιλοβητήσουσιν ἡμῖν, ὅσοι καὶ σμικρὰ γεωμετρίας ἐμ-
*) V. σκεψώμεθα ἅρα τί. **) V. αὐτά.

πειροί, ὅτι αὕτη ἡ ἐπιστήμη πᾶν τὸναντίον ἔχει τοῖς ἐν αὐτῇ λόγοις λεγόμενοις ὑπὸ τῶν μεταχειριζομένων. Πῶς; ἔφη. Λέγουσι μὲν που μάλα γελοίως τε καὶ ἀναγκαίως ὥς γὰρ πράττοντές τε καὶ πράξεως ἕνεκα πάντας τοὺς λόγους ποιούμενοι λέγουσι, τετραγωνίζειν τε καὶ παρατείνειν καὶ προστιθέναι, καὶ πάντα οὕτω φθεγγόμενοι· τὸ δ' ἐστὶ που πᾶν τὸ μάθημα γνώσεως ἕνεκα ἐπιτηδευόμενον. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκ οὖν τοῦτο ἐτι διομολογητέον; Τὸ ποῖον; Ὡς τῆς τοῦ αἰεὶ ὄντος γνώσεως, ἀλλ' οὐ τοῦ ποτέ τι γιγνομένου καὶ ἀπολλυμένου. Εὐομολόγητον, ἔφη· τοῦ γὰρ αἰεὶ ὄντος ἡ γεωμετρικὴ γνῶσις ἐστίν. Ἐλκον ἄρα, ὦ γενναῖε, πρὸς ἀλήθειαν ψυχὴν εἴη ἂν καὶ ἀπεργαστικὸν φιλοσόφου διανοίας πρὸς τὸ ἄνω σχεῖν, ἃ νῦν κάτω, οὐ δέον, ἔχομεν. Ὡς οἷόν τε μάλιστα, ἔφη. Ὡς οἷόν τ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, μάλιστα προστακτέον, ὅπως οἱ ἐν τῇ καλλιπόλει *) σοῦ μηδενὶ τρόπῳ γεωμετρίας ἀφέζονται, καὶ γὰρ τὰ πάρεργα αὐτοῦ οὐ σμικρά. Ποῖα; ἢ δ' ὅς. Ἄτε δὴ σὺ εἶπες, ἦν δ' ἐγώ, τὰ περὶ τὸν πόλεμον καὶ δὴ καὶ πρὸς πάσας μαθήσεις, ὥστε κάλλιον ἀποδέχεσθαι, ἴσμεν που, ὅτι τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ διοίσει ἡμέτερος τε γεωμετρίας καὶ μή. Τῷ παντὶ μέντοι, νῆ Δί', ἔφη. Δεύτερον δὴ τοῦτο τιθῶμεν μάθημα τοῖς νέοις. Τιθῶμεν, ἔφη. Τί δέ; τρίτον θῶμεν ἀστρονομίαν; ἢ οὐ δοκεῖ; Ἐμοιγ' οὖν, ἔφη· τὸ γὰρ περὶ ὥρας εὐαισθητοτέρως ἔχειν καὶ μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν, οὐ μόνον γεωργίᾳ οὐδὲ ναυτιλίᾳ προσήκει, ἀλλὰ καὶ στρατηγίᾳ οὐχ ἥττον. Ὡς **) ἡδὺς εἰ, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἔοικας δεδιότι τοὺς πολλούς, μὴ δοκῆς ἀχρηστα μαθήματα προσταττεῖν· τὸ δ' ἐστὶν οὐ πάνυ φαῦλον, ἀλλὰ χαλεπὸν πιστεῦσαι, ὅτι ἐν τούτοις τοῖς μαθήμασιν ἐκάστοις ὄργανόν τι ψυχῆς ἐκκαθαίρεται τε καὶ ἀναζωπυρεῖται, ἀπολλύμενον καὶ τυφλούμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, κρεῖττον δὲ σωθῆναι μυρίων ὀρμάτων· μόνῳ γὰρ αὐτῷ ἀλήθεια ὁράται. οἷς μὲν οὖν ταῦτα ξυνδοκεῖ, ἀμηχανῶς ὥς εὖ δέ-

*) V. καλλίστη πόλει. **) V. ὡς abest.

ξεις λέγειν, ὅσοι δὲ τούτου μηδαμῇ ὑσθημένοι εἰσίν, εἰκότως ἠγήσονται σε λέγειν οὐδέν· ἄλλην γὰρ ἀπ' αὐτῶν οὐχ ὁρῶσιν ἀξίαν λόγου ὠφέλειαν. σκόπει οὖν αὐτόθεν, πρὸς ποτέρους διαλέγεις· ἢ οὐ† πρὸς οὐδετέρους, 528 ἀλλὰ σαυτοῦ ἔνεκα τὸ μέγιστον ποιεῖ τοὺς λόγους, φθονοίης μέντοι οὐδ' ἂν ἄλλω, εἴ τις τι δύναιτο ἀπ' αὐτῶν ἵνασθαι; Οὕτω γ', ἔφη, αἰροῦμαι ἑμαυτοῦ ἔνεκα τὸ πλεῖστον λέγειν τε καὶ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι.

10. Ἄναγε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἐς τοῦπίσω· νῦν δὴ γὰρ οὐκ ὁρθῶς τὸ ἐξῆς ἐλάβομεν τῇ γεωμετρίας. Πῶς λαβόντες; ἔφη. Μετὰ ἐπίπεδον, ἦν δ' ἐγώ, ἐν περιφορᾷ ὃν ἤδη στερεὸν λαβόντες, πρὶν αὐτὸ καθ' αὐτὸ λαβεῖν· ὁρθῶς δὲ ἔχει, ἐξῆς μετὰ δευτέραν αὐξην τρίτην λαμβάνειν, ἔστι δὲ που τοῦτο περὶ τὴν τῶν κύβων αὐξην καὶ τὸ βάθους μετέχον. Ἔστι γάρ, ἔφη, ἀλλὰ ταῦτά γε, ὦ Σώκρατες, οὐπω δοκεῖ εὐρῆσθαι. Διττά γάρ, ἦν δ' ἐγώ, τὰ αἴτια· ὅτι τε οὐδεμία πόλις ἐντίμως αὐτὰ ἔχει ἀσθενῶς τε ζητεῖται χαλεπὰ ὄντα. ἐπιστάτου τε δέονται οἱ ζητοῦντες, ἄνευ οὐ οὐκ ἂν εὖροιεν, ὃν πρῶτον μὲν γενέσθαι χαλεπὸν, ἔπειτα καὶ γενομένου, ὥς νῦν ἔχει, οὐκ ἂν πείθοιντο οἱ περὶ ταῦτα ζητητικοὶ μεγαλοφρονούμενοι· εἰ δὲ πόλις ὅλη ξυνεπιστατοίῃ ἐντίμως ἄγουσα αὐτά, οὗτοί τε ἂν πείθοιντο καὶ ξυνεχῶς τε ἂν καὶ ἐντόνως ζητούμενα ἐκφανῇ γένοιτο ὅπη ἔχει, ἐπεὶ καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν ἀτιμαζόμενα καὶ κολουόμενα, ὑπὸ δὲ τῶν ζητούντων λόγον οὐκ ἐχόντων καθ' ὃ τι χρήσιμα, ὅμως πρὸς ἅπαντα ταῦτα βία ὑπὸ χάριτος αὐξάνεται, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν αὐτὰ φανῆναι. Καὶ μὲν δὴ, ἔφη, τό γε ἐπίχαρι καὶ διαφερόντως ἔχει· ἀλλὰ μοι σαφέστερον εἰπέ, ἃ νῦν δὴ ἔλεγες· τὴν μὲν γὰρ που τοῦ ἐπιπέδου πραγματείαν γεωμετρίαν ἐτίθεις. Ναί, ἦν δ' ἐγώ. Εἰτά γ', ἔφη, τὸ μὲν πρῶτον ἀστρονομίαν μετ' αὐτήν, ὕστερον δ' ἀνεχώρησας. Σπεύδων γάρ, ἔφην, ταχὺ πάντα διεξελθεῖν, μᾶλλον βραδύνω· ἐξῆς γὰρ οὖσαν τὴν βάθους αὐξὸς μέθοδον, ὅτι τῇ ζητή-

σει γελοίως ἔχει, ὑπερβάς αὐτὴν μετὰ γεωμετρίαν
 ἀστρονομίαν ἔλεγον, Φορὰν οὖσαν βάθους. Ὁρθῶς,
 ἔφη, λέγεις. Τέταρτον τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, τιθῶμεν
 μάθημα ἀστρονομίαν, ὡς ὑπαρχούσης τῆς νῦν πα-
 λαιομένης, εἴαν αὐτὴν πόλις μετίη. Εἰκός, ἣ δ' ὅς
 καὶ ὁ γε νῦν δὴ μοι, ὦ Σώκρατες, ἐπέπληξας περὶ
 ἀστρονομίας ὡς Φορτικῶς ἐπαινούντι, νῦν ἣ σύ μετέ-
 529 χει *), ἐπαινῶ παντὶ γάρ μοι δοκεῖ δῆλον, ὅτι αὐ-
 τη γε ἀναγκάζει ψυχὴν εἰς τὸ ἄνω ὄραν, καὶ ἀπὸ
 τῶν ἐνθένδε ἐκεῖσε ἄγει. Ἴσως, ἣν δ' ἐγώ, παντὶ
 δῆλον, πλὴν ἐμοί· ἐμοί γάρ οὐ δοκεῖ οὕτως. Ἀλλὰ
 πῶς; ἔφη. Ὡς μὲν νῦν αὐτὴν μεταχειρίζονται οἱ ἐς
 φιλοσοφίαν ἀνάγοντες, πάνυ ποιεῖν κάτω βλέπειν.
 Πῶς, ἔφη, λέγεις; Οὐκ ἀγεννῶς μοι δοκεῖς, ἣν δ'
 ἐγώ, τὴν περὶ τὰ ἄνω μάθησιν λαμβάνειν παρὰ
 σαυτῷ ἢ ἐστὶ κινδυνεύεις γὰρ καὶ εἴ τις, ἐν ὀροφῇ
 ποικίλματα θεώμενος, ἀνακύπτων καταμανθάνοι τι,
 ἢ γεῖσθαι ἂν αὐτὸν νοήσιν **), ἀλλ' οὐκ ὁμμασι θεώ-
 ρειν ἴσως οὖν καλῶς ἢ γεῖ, ἐγὼ δ' εὐηθικῶς· ἐγὼ γὰρ
 αὐτὸ οὐ δύναμαι ἄλλο τι νομίσαι ἄνω ποιοῦν ψυχὴν
 βλέπειν μάθημα ἢ ἐκεῖνο, ὃ ἂν περὶ τὸ ὄν τε ἢ καὶ
 τὸ ἀόρατον· εἴαν τέ τις ἄνω κεχηνῶς ἢ κάτω συμμε-
 μυκῶς τῶν αἰσθητῶν τι ἐπιχειρῇ μανθάνειν, οὔτε μα-
 θεῖν ἂν ποτέ φημί αὐτὸν — ἐπιστήμην γὰρ οὐδὲν ἔχειν
 τῶν τοιούτων — οὔτε ἄνω, ἀλλὰ κάτω αὐτοῦ βλέπειν
 τὴν ψυχὴν, καὶ ἐξ ὑπτίας νέων ἐν γῇ ἢ ἐν θαλάτ-
 τη μανθάνη.

11. Δίκη, ἔφη, ἔχω· ὀρθῶς γάρ μοι ἐπέπληξας·
 ἀλλὰ πῶς δὴ ἔλεγες· δεῖν ἀστρονομίαν μανθάνειν, παρὰ
 ἃ νῦν μανθάνουσιν, εἰ μέλλοιεν ὠφελίμως, πρὸς ἃ λέ-
 γομεν μαθήσεσθαι; Ὡς δέ, ἣν δ' ἐγώ, ταῦτα μὲν τὰ
 ἐν τῷ οὐρανῷ ποικίλματα, ἐπεὶ περ ἐν ὀρατῷ πεποι-
 κιλται· κάλλιστα μὲν ἢ γεῖσθαι καὶ ἀκριβέστατα τῶν
 τοιούτων ἔχειν, τῶν δὲ ἀληθινῶν πολὺ ἐνδεῖν, ἅς τὸ
 ὄν τάχος καὶ ἢ οὖσα βραδυτῆς ἐν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ
 καὶ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι σχήμασι Φορὰς τε πρὸς ἄλλη-

*) V, ἣ συμμετέρχη. **) Stephanus coni. νοεῖν.

λα φέρεται καὶ τὰ ἐνόντα φέρει, αὐτὰ δὲ λόγῳ μὲν καὶ
 διανοίᾳ ληπτὰ, ὁψεί δ' οὐ· ἢ σὺ οἶει; Οὐδαμῶς γ',
 ἔφη. Οὐκ οὖν, εἶπον, τῇ περὶ τὸν οὐρανὸν ποικιλίᾳ
 παραδείγματι χρηστέον τῆς πρὸς ἐκεῖνα μαθήσεως ἕνεκα
 ὁμοίως, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐντύχοι ὑπὸ Δαιδάλου ἢ τι-
 νος ἄλλου δημιουργοῦ ἢ γραφῆως διαφερόντως γεγραμ-
 μένοις καὶ ἐκπεπονημένοις διαγραμμάσιν; ἠγήσαιτο γὰρ
 ἂν πού τις ἔμπειρος γεωμετρίας ἰδὼν τὰ τοιαῦτα, κάλ-
 λιστα μὲν ἔχειν ἀπεργασία, γελοῖον μὲντοι ἐπισκοπεῖν
 ταῦτα σπουδῇ, ὥς τὴν ἀλήθειαν ἐν αὐτοῖς ληψόμε-
 νον ἴσων ἢ διπλασίων ἢ ἄλλης τινὸς συμμετρίας. Τί δ' 530
 οὐ μέλλει γελοῖον εἶναι; ἔφη. Τῷ ὄντι δὲ ἀστρονο-
 μικόν, ἣν δ' ἐγώ, ὄντα οὐκ οἶει ταυτὸν πείσεσθαι, ἐς
 τὰς τῶν ἀστρων φορὰς ἀποβλέποντα; νομιεῖν μὲν,
 ὥς οἷόν τε κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ἔργα ζυστήσασθαι,
 οὕτω ζυνεστάναι τῷ τοῦ οὐρανοῦ δημιουργῷ αὐτόν τε καὶ
 τὰ ἐν αὐτῷ, τὴν δὲ νυκτὸς πρὸς ἡμέραν συμμετρίαν
 καὶ τούτων πρὸς μῆνα καὶ μηνὸς πρὸς ἐνιαυτὸν καὶ
 τῶν ἄλλων ἀστρων πρὸς τὰ ταῦτα καὶ πρὸς ἀλληλα,
 οὐκ, ἀτοπον, οἶει, ἠγήσεται τὸν νομίζοντα γίγνεσθαι
 τε ταῦτα αἰεὶ ὡσαύτως, καὶ οὐδαμῇ οὐδὲν παραλλάτ-
 τειν σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὁρώμενα, καὶ ζητεῖν παντὶ
 τρόπῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν; Ἐμοὶ γοῦν δο-
 κεῖ, ἔφη, σοῦ νῦν ἀκούοντι. Προβλήμασιν ἄρ', ἣν
 δ' ἐγώ, χρῶμενοι, ὥσπερ γεωμετρίαν, οὕτω καὶ ἀστρο-
 νομίαν μέτιμεν· τὰ δ' ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσόμεν, εἰ μέλ-
 λομεν ὄντως ἀστρονομίας μεταλαμβάνοντες χρήσιμον
 τὸ φύσει φρόνιμον ἐν τῇ ψυχῇ ἐξ ἀχρήστου ποιήσειν.
 Ἡ πολλαπλάσιον, ἔφη, τὸ ἔργον, ἢ ὥς νῦν ἀστρονο-
 μεῖται, προστάττεις. Οἶμαι δὲ γε, εἶπον, καὶ τὰ ἄλλα
 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προστάξειν ἡμᾶς, εἴαν τι ἡμῶν
 ὥς νομοθετῶν ὄφελος ἢ ἄλλα γὰρ τί ἔχεις ὑπομνή-
 σαι τῶν προσηκόντων μαθημάτων; Οὐκ ἔχω γ', ἔφη,
 νῦν γ' οὕτωςί. Οὐ μὲν ἐν, ἀλλὰ πλείω, ἣν δ' ἐγώ,
 εἶδη παρέχεται ἡ Φορὰ, ὥς ἐγώμαι· τὰ μὲν οὖν πάν-
 τα ἴσως, ὅστις σοφός, ἔξει εἰπεῖν, αὐτὰ δὲ καὶ ἡμῖν προ-
 Φανῇ, δύο. Ποῖα δὲ; Πρὸς τούτῳ, ἣν δ' ἐγώ, ἀν-

τίστροφον αὐτοῦ. Τὸ ποῖον; Κινδυνεύει, ἔφην, ὥς πρὸς ἀστρονομίαν ὄμματα πέπηγεν, ὥς πρὸς ἐναρμόνιον Φορὰν ὦτα παγῆναι, καὶ αὐταὶ ἀλλήλων ἀδελφαί τινες αἱ ἐπιστῆμαι εἶναι, ὥς οἱ τε Πυθαγόρειοί φασι καὶ ἡμεῖς, ὦ Γλαῦκων, ζυγχωροῦμεν ἢ πῶς ποιοῦμεν; Οὕτως, ἔφη.

12. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδὴ πολὺ τὸ ἔργον ἐκείνων, πεισόμεθα, πῶς λέγουσι περὶ αὐτῶν, καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς τούτοις ἡμεῖς δὲ παρα ταῦτα πάντα φυλάττομεν τὸ ἡμέτερον. Ποῖον; Μὴ ποτ' αὐτῶν τι ἀτελὲς ἐπιχειρῶσιν ἡμῖν μανθάνειν, οὓς θρέψομεν, καὶ οὐκ ἐξῆκον ἐκείσε ἀεὶ, οἱ πάντα δεῖ ἀφῆκεν *), οἷον ἄρτι περὶ τῆς ἀστρονομίας ἐλέγομεν ἢ **) οὐκ οἶσθ', 531 ὅτι καὶ περὶ ἀρμονίας ἕτερον† τοιοῦτον ποιοῦσι; τὰς γὰρ ἀκουόμενας αὐτῶν ζυμφωνίας καὶ φθόγγους ἀλλήλοις ἀναμετροῦντες, ἀνήνυτα, ὥς περ οἱ ἀστρονόμοι, πονοῦσι. Νῆ τοὺς θεοὺς, ἔφη, καὶ γελοῖως γε, πυκνώματ' ἄττα ὀνομάζοντες καὶ παραβάλλοντες τὰ ὦτα, οἷον ἐκ γειτόνων φωνὴν θηρεύομενοι, οἱ μὲν φασιν ἔτι κατακούειν ἐν μέσῳ τινὰ ἡχὴν, καὶ σμικρότατον εἶναι τοῦτο διάστημα, ὃ μετρητέον, οἱ δὲ ἀμφισβητοῦντες, ὥς ὅμοιον ἤδη φθεγγομένων, ἀμφοτέρω ὦτα τοῦ νοῦ προστησάμενοι. Σὺ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, τοὺς χρηστοὺς λέγεις τοὺς ταῖς χορδαῖς πράγματα παρέχοντας, καὶ βασανίζοντας ἐπὶ τῶν κολλόπων στρεβλοῦντας· ἵνα δὲ μὴ μακροτέρα ἢ εἰκὼν γίγνηται, πλήκτρῳ τε πληγῶν γιγνομένων καὶ κατηγορίας πέρι καὶ ἐξαερότητος καὶ ἀλαζονείας χορδῶν, παύομαι τῆς εἰκότος, καὶ οὐ φημι τούτους λέγειν, ἀλλ' ἐκείνους, οὓς ἔφαμεν νῦν δὴ περὶ ἀρμονίας αἰρήσεσθαι ταυτὸν γὰρ ποιοῦσι τοῖς ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ· τοὺς γὰρ ἐν ταύταις ταῖς ζυμφωνίαις ταῖς ἀκουόμεναῖς ἀριθμοὺς ζητοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἐς προβλήματα ἀνίστανται, ἐπισκοπεῖν, τίνες ζυμφωνοὶ ἀριθμοὶ καὶ τίνες οὐ καὶ διὰ τί ἑκάτεροι. Δαιμόνιον γάρ, ἔφη, πρᾶγμα λέγεις. Χρήσιμον μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ ζήτησιν, ἄλλως δὲ μεταδιωκόμενον, ἀχρηστον. Εἰκός γ', ἔφη. Οἶμαι δὲ γ', *) Eusebius ἀνήκειν. **) V. ἦ.

ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ τούτων πάντων, ὧν διεληλύθαμεν, μέθοδος, εἰ μὲν ἐπὶ τὴν ἀλλήλων κοινωνίαν ἀφίκηται καὶ συγγένειαν καὶ συλλογισθῇ ταῦτα, ἣ ἐστὶν ἀλλήλοις οἰκεῖα, φέρειν τι αὐτῶν, εἰς αὐτὸ βουλόμεθα, τὴν πραγματείαν, καὶ οὐκ ἀνόνητα πονεῖσθαι, εἰ δὲ μή, ἀνόνητα. Καὶ ἐγώ, ἔφη, οὕτω μαντεύομαι ἀλλὰ πάμπλουτον ἔργον λέγεις, ὦ Σώκρατες. Τοῦ προοιμίου, ἦν δ' ἐγώ, ἡ τίνος λέγεις; ἡ οὐκ ἴσμεν, ὅτι πάντα ταῦτα προοιμιά ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ νόμου, ὃν δεῖ μαθεῖν; οὐ γάρ που δοκοῦσί γέ σοι ταῦτα δεινοὶ οἱ διαλεκτικοὶ εἶναι; Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη, εἰ μὴ μάλα γέ τινες ὀλίγοι, ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα. Ἀλλ' ἤδη, εἶπον, μὴ δυνατοὶ τινες δοῦναί τε καὶ ἀποδέξασθαι λόγον, εἴσεσθαι ποτέ τι, ὧν φαμέν δεῖν εἰδέναι; Οὐδ' αὖ, ἔφη, τοῦτό γε.† Οὐκ οὖν, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, οὗτος ἤδη αὐ- 532
τός ἐστὶν ὁ νόμος, ὃν τὸ διαλέγεσθαι περαίνει *), ὃν καὶ ὄντα νοητὸν μιμοῖτ' ἂν ἡ τῆς ὀψέως δύναμις, ἣν ἐλέγομεν πρὸς αὐτὰ ἤδη τὰ ζῶα ἐπιχειρεῖν ἀποβλέπειν καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ **) ἄστρα τε καὶ τελευταῖον δὴ πρὸς αὐτὸν τὸν ἥλιον· οὕτω καὶ ὅταν τις τῷ διαλέγεσθαι ἐπιχειρῇ ἄνευ πασῶν τῶν αἰσθήσεων διὰ τοῦ λόγου ἐπ' αὐτό, ὃ ἐστὶν ἕκαστον, ὁρμᾶν ***), καὶ εἰ μὴ ἀποστῇ, πρὶν ἂν αὐτό, ὃ ἐστὶν, ἀγαθὸν αὐτῇ τῇ ****) νοήσῃ λαβῇ, τότε δὴ ἐπ' αὐτῷ γίγνεται τῷ τοῦ νοητοῦ τέλει, ὥσπερ ἐκεῖνος τότε ἐπὶ τῷ τοῦ ὄρατου. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Τί οὖν; οὐ διαλεκτικὴν ταύτην τὴν πορείαν καλεῖς; Τί μὴν;

13. Ἡ δὲ γε, ἦν δ' ἐγώ, λύσις τε ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ μεταστροφὴ ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἰδῶλα καὶ τὸ φῶς καὶ ἐκ τοῦ καταγείου εἰς τὸν ἥλιον ἐπάνοδος, καὶ ἐκεῖ πρὸς μὲν τὰ ζῶα τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἐπ' ἀδυναμία βλέπειν, πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα, ἐνταῦθα δὲ πρὸς φαντάσματα θεᾶ †) καὶ σκιάς τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἰδώλων σκιάς, δι' ἑτέρου τοιούτου φωτός, ὥς πρὸς ἥλιον κρίνειν, ἀπο-

*) V. ὁ τὸ διαλέγεσθαι περαίνων. **) V. τὰ abest. ***) V. ὁρμᾶ. ****) V. τῇ abest. †) V. θεῖα.

σκιαζόμενας, πᾶσα αὕτη ἡ πραγματεία τῶν τεχνῶν, ὥς διήλθομεν, ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ἐπαναγωγὴν τοῦ βελτίστου ἐν ψυχῇ πρὸς τὴν τοῦ ἀρίστου ἐν τοῖς οὐσι θεῶν, ὥς περ τότε τοῦ σαφεστάτου ἐν σώματι πρὸς τὴν τοῦ φανωτάτου ἐν τῷ σωματοειδεῖ τε καὶ ὁρατῷ τόπῳ. Ἐγὼ μὲν, ἔφη, ἀποδέχομαι οὕτω, καίτοι παντάπασί γέ μοι δοκεῖ χαλεπὰ μὲν ἀποδέχεσθαι εἶναι, ἄλλον δ' αὖ τρόπον χαλεπὰ μὴ ἀποδέχεσθαι ὅμως δέ — οὐ γὰρ ἐν τῷ νῦν παρόντι μόνον ἀκουστέα, ἀλλὰ καὶ αὖθις πολλάκις ἐπανιτέον — ταῦτα θέντες ἔχειν, ὥς νῦν λέγεται, ἐπ' αὐτὸν δὴ τὸν νόμον ἴωμεν καὶ διέλθωμεν οὕτως, ὥς περ τὸ προοίμιον διήλθομεν. λέγε οὖν, τίς ὁ τρόπος τῆς τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμεως, καὶ κατὰ ποῖα δὴ εἶδη διέστηκε καὶ τίνες αὖ ὁδοὶ αὐται γὰρ ἂν ἦδη, ὥς ἔοικεν, αἱ πρὸς αὐτὸ ἀγούσαι εἶεν, οἱ ἀφικομένῳ ὥς περ ὁδοῦ ἀνάπαυλα ἂν εἴη καὶ τέλος τῆς πορείας. Οὐκέτ', ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαῦκων, οἷός τ' ἔσει ἀκολουθεῖν, ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολείποι οὐδ' εἰκόνα ἂν εἴη, οὐ λέγομεν, ἴδοις, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀληθές, ὃ γε δὴ ἐμοὶ φαίνεται, εἰ δ' ὄντως ἢ μὴ, οὐκέτ' ἀξίον τοῦτο διισχυρίζεσθαι, ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ τοιοῦτόν τι, ἰσχυριστείον ἢ *) γάρ; Τί μήν; Οὐκουν καὶ ὅτι ἡ τοῦ διαλέγεσθαι δύναμις μόνη ἂν φήνειεν ἐμπείρῳ ὄντι, ὧν νῦν διήλθομεν, ἄλλη δὲ οὐδαμῇ δυνατὸν; Καὶ τοῦτ', ἔφη, ἀξίον διισχυρίζεσθαι **). Τόδε γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδεὶς ἡμῖν ἀμφισβητήσει λέγουσιν, ὥς αὐτοῦ γε ἐκάστου πέρι, ὃ ἔστιν ἕκαστον, οὐκ ἄλλη τις ἐπιχειρεῖ μέθοδος ἁδῶ περὶ παντὸς λαμβάνειν, ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι τέχναι ἢ πρὸς δόξας ἀνθρώπων καὶ ἐπιθυμίας εἰσὶν, ἢ πρὸς γενέσεις τε καὶ ζυνθέσεις, ἢ καὶ πρὸς θεραπείαν τῶν φουομένων τε καὶ ζυντιθεμένων ἀπασαι τετράφονται, αἱ δὲ λοιπαί, ὥς τοῦ ὄντος τι ἔφαμεν ἐπιλαμβάνεσθαι, γεωμετρίαν τε καὶ τὰς ταύτῃ ἐπομένους ὁρῶμεν, ὥς ὀνειρώττουσι μὲν περὶ τὸ ὄν, ὕπαρ δὲ ἀδύνατον αὐταῖς ἰδεῖν, ἕως ἂν ὑποθέσῃ χρώμεναι, ταύτας ἀκινή-
 *) V. ἦ. **) V. δυνατόν. καὶ τοῦτ' — διισχυρίζεσθαι.

τους ἔωσι, μὴ δυνάμεναι λόγον δίδόναι αὐτῶν· ὧ γὰρ ἀρχὴ μὲν, ὃ μὴ οἶδε, τελευτὴ δὲ καὶ τὰ μετὰξὺ, ἐξ οὗ μὴ οἶδε, συμπέπλεκται, τίς μηχανή, τὴν τοιαύτην ὁμολογίαν ποτὲ ἐπιστήμην γενέσθαι; Οὐδεμία, ἢ δ' ὅς. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος μόνη ταύτῃ πορεύεται τὰς ὑποθέσεις ἀναιρουῦσα ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀρχήν, ἵνα βεβαιώσῃται, καὶ τῷ ὄντι ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ τινὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατορυγμένον ἡρέμα ἔλκει καὶ ἀνάγει ἄνω, ζυνερίθοις καὶ συμπεριαιγωγοῖς χρωμένη, αἷς διήλθομεν, τέχναις, αἷς ἐπιστήμας μὲν πολλάκις προσείπομεν διὰ τὸ ἔθος, δέονται δὲ ὀνόματος ἄλλου ἐναργεστέρου μὲν, ἢ δόξης, ἀμυδροτέρου δέ, ἢ ἐπιστήμης. διάνοιαν δὲ αὐτὴν ἐν γε τῷ πρόσθεν ποῦ ὠρισάμεθα· ἔστι δ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὗ περὶ ὀνόματος ἢ ἀμφισβήτησις, οἷς τοσούτων πέρι σκέψις, ὅσων ἡμῖν πρόκειται. Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη.

14. Ἀρέσκει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὥσπερ τὸ πρότερον, τὴν μὲν πρώτην μῆραν ἐπιστήμην καλεῖν, δευτέραν δὲ διάνοιαν, τρίτην δὲ πίστιν, καὶ εἰκασίαν τετάρ- 534
την, καὶ ζυναμφοτέρα μὲν ταῦτα δόξαν, ζυναμφοτέρα δ' ἐκεῖνα νόησιν, καὶ δόξαν μὲν περὶ γένεσιν, νόησιν δὲ περὶ οὐσίαν, καὶ ὃ τι οὐσίαν πρὸς γένεσιν, νόησιν πρὸς δόξαν, ἐπιστήμην πρὸς πίστιν καὶ διάνοιαν πρὸς εἰκασίαν· τὴν δ', ἐφ' οἷς ταῦτα, ἀναλογίαν καὶ διαίρεσιν διχῇ ἑκατέρου, δοξαστοῦ τε καὶ νοητοῦ, ἔωμεν, ὥ Γλαύκων, ἵνα μὴ ἡμᾶς πολλαπλασίων λόγων ἐμπλήσῃ ἢ ὅσων οἱ παρεληλυθότες. Ἀλλὰ μὲν ἐμοιγ', ἔφη, τὰ γε ἄλλα, καθόσον δύναμαι, ἔπεσθαι ζυνδοκεῖ. Ἡ καὶ διαλεκτικὸν καλεῖς τὸν λόγον ἐκάστου λαμβάνοντα τῆς οὐσίας, καὶ τὸν μὴ ἔχοντα, καθόσον ἂν μὴ ἔχῃ λόγον αὐτῷ τε καὶ ἄλλῳ δίδόναι, κατὰ τοσούτον γοῦν περὶ τούτου οὐ φήσεις ἔχειν; Πῶς γὰρ ἂν, ἢ δ' ὅς, οὐ φαίην; Οὐκ οὖν καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡσαύτως, ὅς ἂν μὴ ἔχῃ διορίσασθαι τῷ λόγῳ ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων ἀφελῶν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ιδέαν, καὶ ὥσπερ ἐν μάχῃ διὰ πάντων ἐλέγχων διεξιῶν, μὴ κατὰ δόξαν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν προθυμούμενος ἐλέγχειν,

ἐν πᾶσι τούτοις ἀπὸ τῷ λόγῳ διαπορεύηται, οὐ-
 τε αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν οὐδὲν φήσεις εἶδέναι τὸν οὕτως
 ἔχοντα οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν οὐδὲν, ἀλλ' εἴ πη εἰδώλου
 τινὸς ἐφάπτεται, δόξη, οὐκ ἐπιστήμῃ ἐφάπτεσθαι,
 καὶ τὸν νῦν βίον ὀνειροπολοῦντα καὶ ὑπνώττοντα, πρὶν
 ἐνθάδ' ἐξεγρεσθαι, εἰς ἄδου πρότερον ἀφικόμενον τε-
 λέως ἐπικαταδαρθάνειν; Νῆ τὸν Δία, ἡ δ' ὅς, σφό-
 δρα γε πάντα ταῦτα φήσω. Ἀλλὰ μὲν τοὺς γε σαι-
 τοῦ παιδὸς, οὓς τῷ λόγῳ τρέφεις τε καὶ παιδεύεις,
 εἴ ποτε ἔργῳ τρέφοις, οὐκ ἂν εἰσάσεις, ὥς ἐγῶμαι, ἀλό-
 γους ὄντας ὥσπερ γραμμαῖς ἀρχοντας ἐν τῇ πόλει
 κυρίους τῶν μεγίστων εἶναι. Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη. Νο-
 μοθετήσεις δὴ αὐτοῖς ταύτης μάλιστα τῆς παιδείας ἀν-
 τιλαμβάνεσθαι, ἐξ ἧς ἐρωτᾷν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι
 ἐπιστημονέστατα οἰοί τ' ἔσονται. Νομοθετήσω, ἔφη,
 μετὰ γε σοῦ. Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι, ἔφην ἐγώ, ὥσπερ θρυγ-
 κὸς τοῖς μαθήμασιν ἢ διαλεκτικῇ ἡμῖν ἐπ' ἀνῶ κεῖσθαι,
 καὶ οὐκέτ' ἄλλο τούτου μάθημα ἀνωτέρω ὀρθῶς ἂν ἐπι-
 535 τίθεσθαι, ἀλλ' ἔχειν ἤδη τέλος τὰ τῶν μαθημάτων;
 Ἐμοιγ', ἔφη. Διανομὴ τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, τὸ λοιπὸν
 σοι, τίσι ταῦτα τὰ μαθήματα δώσομεν καὶ τίνα τρό-
 πον. Δῆλον, ἔφη. Μέννησαι οὖν τὴν προτέραν ἐκ-
 λογὴν τῶν ἀρχόντων, οἷους ἐξελέξαμεν; Πῶς γάρ,
 ἡ δ' ὅς, οὐ; Τὰ μὲν ἄλλα τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ἐκεί-
 νας τὰς φύσεις οἷου δεῖν ἐκλεκτέας εἶναι τοὺς τε γὰρ
 βεβαιωτάτους καὶ τοὺς αἰδρειωτάτους προαιρετέον, καὶ
 κατὰ δύναμιν τοὺς εὐειδεστάτους, πρὸς δὲ τούτοις ζη-
 τητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τὰ ἡθῆ,
 ἀλλὰ καὶ, ἃ τῇδε τῇ παιδείᾳ τῆς φύσεως πρόσφορα,
 ἐκτέον αὐτοῖς. Ποῖα δὴ διαστέλλει; Δριμύτητα, ὦ
 μακάριε, ἔφην, δεῖ αὐτοῖς πρὸς τὰ μαθήματα ὑπάρ-
 χειν, καὶ μὴ χαλεπῶς μανθάνειν· πολὺ γάρ τοι μάλ-
 λον ἀποδειλιῶσι ψυχαὶ ἐν ἰσχυροῖς μαθήμασιν, ἢ ἐν
 γυμνασίοις· οἰκειότερος γὰρ αὐταῖς ὁ πόνος ἴδιος, ἀλλ'
 οὐ κοινὸς ὢν μετὰ τοῦ σώματος. Ἀληθῆ, ἔφη. Καὶ
 μνήμονα δὲ καὶ ἀρῆστον *) καὶ πάντα φιλόπονον ζητη-
 *) V. ἄκρατον.

φείον· ἢ τίνι τρόπῳ οἶει τά τε τοῦ σώματος ἐθελήσειν τινα διαπονεῖν, καὶ τοσαύτην μάθησιν τε καὶ μελέτην ἐπιτελεῖν; Οὐδένα, ἢ δ' ὅς, εἰ μὴ παντάπασιν ἢ εὐφυής.

15. Τὸ γοῦν νῦν ἀμάρτημα, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ἡ ἀτιμία φιλοσοφίας διὰ ταῦτα προσπέπτωκεν, ὃ καὶ πρότερον εἵπομεν, ὅτι οὐ κατ' ἀξίαν αὐτῆς ἀπτονται· οὐ γὰρ νόθους ἔδει ἀπτεσθαι, ἀλλὰ γνήσιους. Πῶς; ἔφη. Πρῶτον μὲν, εἶπον, φιλοπονία οὐ χωλὸν δεῖ εἶναι τὸν ἀψόμενον, τὰ μὲν ἡμίσεα φιλόπονον ὄντα, τὰ δὲ ἡμίσεα ἀπονον· ἔστι δὲ τοῦτο, ὅταν τις φιλογυμναστῆς μὲν καὶ φιλόθερος ἦ, καὶ πάντα τὰ διὰ τοῦ σώματος φιλοπονῇ, φιλομαθῆς δὲ μὴ μηδὲ φιλήκοος μηδὲ ζητητικός, ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις μισοπονῇ· χωλὸς δὲ καὶ ὁ τάναντία τούτου μεταβεβληκῶς τὴν φιλοπονίαν. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Οὐκ οὖν καὶ πρὸς ἀλήθειαν, ἣν δ' ἐγώ, ταυτὸν τοῦτο ἀνάπηρεον ψυχὴν θήσομεν, ἢ ἂν τὸ μὲν ἐκούσιον ψεύδος μισῇ, καὶ χαλεπῶς φέρῃ αὐτὴ τε καὶ ἐτέρων ψευδομένων ὑπεραγανακτῇ, τὸ δ' ἐκούσιον εὐκόλως προσδέχεται καὶ ἀμαθαίνουσα· που ἀλισκομένη μὴ ἀγανακτῇ, ἀλλ' εὐχερῶς, ὥσπερ θηρίον ὕειον, ἐν ἀμαθίᾳ μολύνεται; Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη. Καὶ πρὸς σωφροσύνην, ἣν 536 δ' ἐγώ, καὶ ἀνδρίαν καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς μέρη οὐχ ἥκιστα δεῖ φυλάττειν τὸν νόθον τε καὶ τὸν γνήσιον. ὅταν γὰρ τις μὴ ἐπίσταιται πάντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν καὶ ἰδιώτης καὶ πόλις, λανθάνουσι χωλοῖς τε καὶ νόθοις χρώμενοι, πρὸς ὃ τι ἂν τύχωσι τούτων, οἱ μὲν φίλοις, οἱ δὲ ἄρχουσι. Καὶ μάλα, ἔφη, οὕτως ἔχει. Ἡμῖν δ', ἔφην ἐγώ, πάντα τὰ τοιαῦτα διευλαβητέον, ὥς, εἰ ἀρτιμελεῖς τε καὶ ἀρτίφρονας ἐπὶ τοσαύτην μάθησιν καὶ τοσαύτην ἀσκήσιν κομίσαντες παιδεύωμεν, ἢ τε δίκη ἡμῖν οὐ μέμψεται αὐτή, τὴν τε πόλιν καὶ πολιτείαν σώσομεν, ἁλλοίους δὲ ἄγοντες ἐπὶ ταῦτα, τάναντία πάντα πράζομεν, καὶ φιλοσοφίας ἔτι πλείω γέλωτα καταντλήσομεν. Δίσχερόν μὲντ' ἂν εἴη, ἢ δ' ὅς. Πάνυ μὲν οὖν, εἶπον, γελοῖον δ' ἐγώ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι εἰκασ πα-

θεῖν. Τὸ ποῖον; ἔφη. Ἐπελαθόμεν, ἣν δ' ἐγώ, ὅτι
 ἐπαίζομεν, καὶ μᾶλλον ἐντεινόμενος εἶπον· λέγων γὰρ
 ἅμα ἐβλεψα πρὸς φιλοσοφίαν, καὶ ἰδὼν προπεπηλα-
 κισμένην ἀναξίως, ἀγανακτήσας μοι δοκῶ καὶ ὥσπερ
 θυμωθεῖς τοῖς αἰτίοις σπουδαιότερον εἰπεῖν, ἃ εἶπον.
 Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐκοῦν, ὥς γ' ἐμοὶ ἀκροατῇ.
 Ἄλλ' ὥς ἐμοί, ἣν δ' ἐγώ, ῥήτορι· τόδε δὲ μὴ ἐπι-
 λανθανώμεθα, ὅτι ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ ἐκλογῇ πρεσβύ-
 τας ἐξελέγομεν, ἐν δὲ ταύτῃ οὐκ ἐγχαρῆσει. Σόλωνι
 γὰρ οὐ πειστέον, ὥς γηράσκων τις πολλὰ δυνατὸς μαν-
 θάνειν, ἀλλ' ἥττον ἢ τρέχειν, νέων δὲ πάντες οἱ μεγά-
 λοι καὶ οἱ πολλοὶ πόνοι. Ἀνάγκη, ἔφη. Τὰ μὲν *)
 τοίνυν λογισμῶν τε καὶ γεωμετριῶν καὶ πάσης τῆς προ-
 παιδείας, ἣν τῆς διαλεκτικῆς δεῖ προπαιδευθῆναι, παι-
 σὶν οὐσι χρεὶ προβάλλειν, οὐχ ὥς ἐπάναγκες μαθεῖν
 τὸ σχῆμα τῆς διδασκῆς ποιουμένους. Τί δή; Ὅτι,
 ἣν δ' ἐγώ, οὐδὲν μάθημα μετὰ δουλείας τὸν ἐλεύθερον
 χρεὶ μανθάνειν· οἱ μὲν γὰρ τοῦ σώματος πόνοι βίᾳ
 πονούμενοι χεῖρον οὐδὲν τὸ σῶμα ἀπεργάζονται, ψυ-
 χῇ δὲ βίαιον οὐδὲν ἔμμονον μάθημα. Ἀληθῆ, ἔφη.
 Μὴ τοίνυν βίᾳ, εἶπον, ὦ ἀριστε, τοὺς παῖδας ἐν τοῖς
 537 μαθήμασιν, ἀλλὰ παίζοντας τρέφε, ἵνα καὶ μᾶλ-
 λον οἷός τ' ᾦς **) καθορᾶν, ἐφ' ὃ ἕκαστος πέφυκεν.
 Ἐχει, ὃ λέγεις, ἔφη, λόγον.

16. Οὐκουν μνημονεύεις. ἣν δ' ἐγώ, ὅτι καὶ ἐς
 τὸν πόλεμον ἔφαμεν τοὺς παῖδας εἶναι ἀκτέον ἐπὶ τῶν
 ἵππων θεωρούς, καὶ εἴαν που ἀσφαλές ᾗ, προσεκτέον
 ἐγγύς καὶ γευστέον αἵματος, ὥσπερ τοὺς σκύλακας;
 Μέμνημαι, ἔφη. Ἐν πᾶσι δὴ τούτοις, ἣν δ' ἐγώ,
 τοῖς τε πόνοις καὶ μαθήμασι καὶ φόβοις ὅς ἂν ἐντρε-
 χέστατος ἀεὶ φαίνεται, ἐς ἀριθμὸν τινα ἐγκριτέον.
 Ἐν τίνι, ἔφη, ἡλικίᾳ; Ἡνίκα, ἣν δ' ἐγώ, τῶν ἀναγ-
 καίων γυμνασίων μεθιένται· οὗτος γὰρ ὁ χρόνος, εἴαν
 τε δύο εἴαν τε τρία ἔτη γίγνηται, ἀδύνατος τι ἄλλο
 πρᾶξαι· κόποι γὰρ καὶ ὕπνοι μαθήμασι πολέμιοι· καὶ
 ἅμα μία καὶ αὕτη τῶν βασάνων οὐκ ἐλαχίστη, ποῖός

*) V. ἔφη. τὰ μὲν. **) V. ᾗ.

τις *) ἕκαστος ἐν τοῖς γυμνασίοις φανεῖται. Πῶς
 γὰρ οὐκ; ἔφη. Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον, ἦν δ' ἐγώ,
 ἐκ τῶν εἰκοσιν ἐτῶν οἱ προκριθόντες τιμὰς τε μείζους
 τῶν ἄλλων οἴσονται, τὰ τε χύδην μαθήματα παισὶν ἐν
 τῇ παιδείᾳ γεγόμενα τούτοις ζυνακτέον ἐς ζύνοψιν οἰκειό-
 τητος ἀλλήλων τῶν μαθημάτων καὶ τῆς τοῦ ὄντος
 φύσεως. Μόνη γοῦν, εἶπεν, ἡ τοιαύτη μάθησις βέ-
 βαιος, ἐν οἷς ἂν ἐγγένηται. Καὶ μεγίστη γε, ἦν δ' ἐγώ,
 πείρα διαλεκτικῆς φύσεως καὶ μή' ὁ μὲν γὰρ ζυνο-
 πτικός διαλεκτικός, ὁ δὲ μή, οὐ. Ξυνοίομαι, ἦ δ' ὅς.
 Ταῦτα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, δεήσει σε ἐπισκοποῦντα,
 οἱ ἂν μάλιστα τοιοῦτοι ἐν αὐτοῖς ᾧσι, καὶ μόνιμοι μὲν
 ἐν μαθήμασι, μόνιμοι δ' ἐν πολέμῳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις
 νομίμοις, τούτους αὖ, ἐπιδάιν τὰ τριάκοντα ἔτη ἐκ-
 βαίνωσιν, ἐκ τῶν προκρίτων προκρινάμενον ἐς μείζους
 τε τιμὰς καθιστάναι καὶ σκοπεῖν τῇ τοῦ διαλέγεσθαι
 δυνάμει βασανίζοντα, τίς ὁμμάτων τε καὶ τῆς ἄλλης
 αἰσθήσεως μεδιέμενος δυνατὸς ἐπ' αὐτὸ τὸ ὄν μετ'
 ἀληθείας ἵεναι καὶ ἐνταῦθα δὴ πολλῆς φυλακῆς ἔρ-
 γον, ᾧ ἐταῖρε. Τί μάλιστα; ἦ δ' ὅς. Οὐκ ἐννοεῖς,
 ἦν δ' ἐγώ, τὸ νῦν περὶ τὸ διαλέγεσθαι κακὸν γιγνό-
 μενον, ὅσον γίγνεται; Τὸ ποῖον; ἔφη. Παρανομίας
 ποῦ, ἔφην ἐγώ, ἐμπίπλαται. Καὶ μάλα, ἔφη. Θαυ-
 μαστὸν οὖν τι οἶει, εἶπον, πάσχειν αὐτούς, καὶ οὐ
 ζυγγιγνώσκεις; Πῇ μάλιστ'; ἔφη. Οἷον, ἦν δ' ἐγώ,
 εἴ τις ὑποβολιμαῖος τραφείη ἐν πολλοῖς μὲν χρήμασι,
 πολλῷ δὲ καὶ μεγάλῳ γέττει καὶ κόλαξι πολλοῖς, 538
 ἀνὴρ δὲ γεγόμενος αἰσθοίτο, ὅτι οὐ τούτων ἐστὶ τῶν
 φασκόντων γονέων, τοὺς δὲ τῷ ὄντι γεννήσαντας μὴ
 εὖροι, τοῦτον ἔχεις μαιτεύσασθαι, πῶς ἂν διατεθεῖη
 πρὸς τε τοὺς κόλακας καὶ πρὸς τοὺς ὑποβαλομένους
 ἐν ἐκείνῳ τε τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ οὐκ ἤδη τὰ περὶ τῆς
 ὑποβολῆς, καὶ ἐν ᾧ αὖ ἤδη; ἡ βούλει ἐμοῦ μαντευ-
 ομένου ἀκούσαι; Βούλομαι, ἔφη. Μαντεύομαι τοίνυν,
 εἶπον, μᾶλλον αὐτὸν τιμᾶν ἂν τὸν πατέρα καὶ τὴν
 μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους δοκοῦντας, ἢ τοὺς
 κολακεύοντας, καὶ ἥττον μὲν ἂν περιιδεῖν ἐνδεεῖς τινός,

*) V. τίς sine ποῖος.

ἦττον δὲ παράνομόν τι δράσαι ἢ εἰπεῖν ἐς αὐτούς,
 ἦττον δὲ ἀπειθεῖν τὰ μεγάλα ἐκείνοις, ἢ τοῖς κόλα-
 ξιν, ἐν ᾧ χρόνῳ τὸ ἀληθὲς μὴ εἰδείη. Εἰκὸς, ἔφη.
 Αἰσθόμενος τοίνυν τὸ ὄν, μαντεύομαι αὐτὸν περὶ μὲν
 τούτους ἀνεῖναι ἂν τὸ τιμᾶν τε καὶ σπουδάζειν, περὶ
 δὲ τοὺς κόλακας ἐπιτεῖναι, καὶ πείθεσθαι τε αὐτοῖς
 διαφερόντως ἢ πρότερον, καὶ ζῆν ἂν ἤδη κατ' ἐκεί-
 νους, ζυγνόντα αὐτοῖς ἀπαρκαλύπτως, πατρὸς δὲ
 ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων ποιουμένων οἰκείων, εἰ μὴ πά-
 νυ εἴη φύσει ἐπιεικής, μέλειν τὸ μηδέν. Πάντ', ἔφη, λέ-
 γεις, οἷά περ ἂν γένοιτο· ἀλλὰ πῇ πρὸς ἀπτομένους *)
 τῶν λόγων αὕτη φέρει ἡ εἰκὼν; Τῇδε ἔστι που ἡμῖν
 δόγματα ἐκ παίδων περὶ δικαίων καὶ καλῶν, ἐν οἷς
 ἐκτεθράμμεθα ὥς περ ὑπὸ γονεῦσι, πειθαρχοῦντές τε
 καὶ τιμῶντες αὐτά. Ἔστι γάρ. Οὐκ οὖν καὶ ἄλλοι
 ἐναντία τούτων ἐπιτηδεύματα ἡδονὰς ἔχοντα, ἃ κο-
 λακεύει μὲν ἡμῶν τὴν ψυχὴν καὶ ἔλκει ἐφ' ἑαυτά,
 πείθει δ' οὐ τοὺς καὶ ὀπηθοῦν μετρίους· ἀλλ' ἐκεῖνα
 τιμῶσι τὰ πάτρια καὶ ἐκείνοις πειθαρχοῦσιν. Ἔστι
 ταῦτα. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ, ὅταν τὸν οὕτως ἔχοντα
 ἐλθὼν ἐρώτημα εἴρηται, τί ἐστὶ τὸ καλόν, καὶ ἀπο-
 κρινάμενον, ὃ τοῦ νομοθέτου ἤκουεν, ἐξελέγχῃ ὁ λόγος,
 καὶ πολλάκις καὶ πολλαχῇ ἐλέγχων ἐς δόξαν κατα-
 βάλλῃ, ὥς τοῦτο οὐδὲν μᾶλλον καλὸν ἢ αἰσχρόν, καὶ
 περὶ δικαίου ὡσαύτως καὶ ἀγαθοῦ, καὶ ἃ μάλιστα
 ἦγεν ἐν τιμῇ, μετὰ τοῦτο τί οἶει ποιήσειν αὐτὸν πρὸς
 αὐτὰ τιμῆς τε πέρι καὶ πειθαρχίας; Ἀνάγκη, ἔφη,
 μήτε τιμᾶν ἐτι ὁμοίως μήτε πείθεσθαι. Ὅταν οὖν,
 ἦν δ' ἐγώ, μήτε ταῦτα ἡγῆται τίμια καὶ οἰκεία, ὥς-
 περ πρὸ τοῦ, τὰ τε ἀληθῆ μὴ εὐρίσκη, ἔστι πρὸς
 539 ὁποῖον βίον† ἄλλον ἢ τὸν κολακεύοντα εἰκότως προσ-
 χωρήσεται; Οὐκ ἔστιν, ἔφη. Παράνομος δὴ, οἶμαι,
 δόξει γεγονέναι ἐκ νομικοῦ. Ἀνάγκη.

17. Οὐκ οὖν, ἔφην, εἰκὸς τὸ πάθος τῶν οὕτω
 λόγων ἀπτομένων καί, ὃ ἄρτι ἔλεγον, πολλῆς ζυγ-
 γνώμης ἄξιον; Καὶ ἐλέου γ', ἔφη. Οὐκ οὖν, ἵνα μὴ

*) V. προσάπτομεν, οὕς.

γίγνηται ὁ ἔλεος οὗτος, περὶ τοὺς τριακοντούτεις σοὶ
 εὐλαβουμένῳ παντὶ τρόπῳ τῶν λόγων ἀπτόεν; Καὶ
 μάλ', ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν οὐ μία μὲν εὐλάβεια αὕτη
 συχνή, τὸ μὴ νέους ὄντας αὐτῶν γεύεσθαι; οἶμαι
 γάρ σε οὐ λεληθέναι, ὅτι οἱ μειρακίσκοι, ὅταν τὸ
 πρῶτον λόγων γεύωνται, ὡς παιδιᾶς αὐτοῖς κατα-
 χρῶνται, αἰεὶ ἐς ἀντιλογίαν χρώμενοι, καὶ μιμούμε-
 νοι τοὺς ἐξελέγχοντας αὐτοὶ ἄλλους ἐλέγχουσι, χαίρον-
 τες, ὥσπερ σκυλαΐκια, τῷ ἔλκειν τε καὶ σπαράττειν
 τῷ λόγῳ τοὺς πλησίον αἰεὶ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν, ἔφη.
 Οὐκ οὖν ὅταν δὴ πολλοὺς μὲν αὐτοὶ ἐξελέγξωσιν, ὑπὸ
 πολλῶν δὲ ἐξελεγχθῶσι, σφόδρα καὶ ταχὺ ἐμπίπτου-
 σιν ἐς τὸ μηδὲν ἡγεῖσθαι, ὥνπερ πρότερον καὶ ἐκ
 τούτων δὴ αὐτοὶ τε καὶ τὸ ὅλον φιλοσοφίας πέρι ἐς
 τοὺς ἄλλους διαβέβληνται. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ὁ
 δὲ δὴ πρεσβύτερος, ἦν δ' ἐγώ, τῆς μὲν τοιαύτης μα-
 νίας οὐκ ἂν ἐθέλοι μετέχειν, τὸν δὲ διαλέγεσθαι ἐθέ-
 λοντα καὶ σκοπεῖν τὰ ληθὲς μᾶλλον μιμήσεται, ἢ τὸν
 παιδιᾶς χάριν παίζοντα καὶ ἀντιλέγοντα, καὶ αὐτὸς
 τε μετρίωτερος ἔσται, καὶ τὸ ἐπιτήδευμα τιμιώτερον
 ἀντὶ ἀτιμοτέρου ποιήσει. Ὁρθῶς, ἔφη. Οὐκ οὖν καὶ
 τὰ προειρημένα τούτου ἐπ' εὐλαβείᾳ πάντα προεῖρη-
 ται, τὸ τὰς φύσεις κοσμίους εἶναι καὶ στασίμους,
 οἷς τις μεταδώσει τῶν λόγων, εἰ δὲ μή *), ὡς νῦν,
 ὁ τυχὼν καὶ οὐδὲν προσήκων ἔρχεται ἐπ' αὐτό. Πά-
 νυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἀρκεῖ δὴ ἐπὶ λόγων μεταλήψει
 μέναι ἐνδελεχῶς καὶ ζυντόνως μηδὲν ἄλλο πράττον-
 τι, ἀλλ' ἀντιστρόφως γυμναζομένῳ τοῖς περὶ τὸ σῶ-
 μα γυμνασίοις ἔτη διπλάσια, ἢ τότε; Ἐξ, ἔφη, ἢ
 τέτταρα λέγεις; Ἀμέλει, εἶπον, πέντε θές· μετὰ
 γὰρ τοῦτο καταβιβαστέοι ἔσονται σοὶ ἐς τὸ σπῆ-
 λαιον πάλιν ἐκεῖνο, καὶ ἀναγκαστέοι ἀρχεῖν τὰ τε
 περὶ τὸν πόλεμον καὶ ὅσαι νέων ἀρχαί, ἵνα μὴδ' ἐμ-
 πειρία ὑστερῶσι τῶν ἄλλων καὶ ἔτι καὶ ἐν τούτοις
 βασανιστέοι, εἰ ἐμμενοῦσιν ἐλκόμενοι παν†ταχύσε, ἢ 540
 τι καὶ παρακινήσουσι. Χρόνον δέ, ἢ δ' ὅς, πόσον

*) V. Καὶ μή.

τοῦτον τίθης; Πεντεκαίδεκα ἔτη, ἦν δ' ἐγὼ γενομέ-
 νων δὲ πεντηκοντούτων, τοὺς διασωθέντας καὶ ἀρι-
 στεύσαντας πάντα πάντη ἐν ἔργοις τε καὶ ἐπιστήμασι
 πρὸς τέλος ἤδη ἀκτέον καὶ ἀναγκαστέον ἀνακλίναντας
 τὴν τῆς ψυχῆς ἀκτῖνα εἰς αὐτὸ ἀποβλέψαι τὸ πᾶσι
 Φῶς παρέχον, καὶ ἰδόντας τὸ ἀγαθὸν αὐτό, παρα-
 δείγματι χρωμένους ἐκείνῳ, καὶ πόλιν καὶ ἰδιώτας
 καὶ ἑαυτοὺς κατακοσμεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον ἐν μέρει
 ἑκάστους, τὸ μὲν πολὺ πρὸς φιλοσοφίαν διατρίβον-
 τας, ὅταν δὲ τὸ μέρος ἦκη, πρὸς πολιτικοῖς ἐπιτα-
 λαιπωροῦντας καὶ ἄρχοντας ἑκάστους τῆς πόλεως
 ἐνεκα, οὐχ ὥς καλὸν τι, ἀλλ' ὥς ἀναγκαῖον πράτ-
 τοντας, καὶ οὕτως ἄλλους αἰεὶ παιδεύσαντας, τοιού-
 τους ἀντικαταλιπόντας τῆς πόλεως φύλακας, εἰς μα-
 κάρων νήστους ἀπιόντας οἰκεῖν μνημεῖα δ' αὐτοῖς καὶ
 θυσίας τὴν πόλιν δημοσίᾳ ποιεῖν, εἰ καὶ ἡ Πυθία
 ζυγαναιρῇ, ὥς δαίμοσιν, εἰ δὲ μή, ὥς εὐδαίμοσι τε
 καὶ θείοις. Παγκάλους, ἔφη, τοὺς ἄρχοντας, ὧς
 Σώκρατες, ὥσπερ ἀνδριαντοποιὸς ἀπείργασαι. Καὶ
 τὰς ἀρχούσας γε, ἦν δ' ἐγὼ, ὧς Γλαύκων· μηδὲν γάρ
 τι οἴου με περὶ ἀνδρῶν εἰρηκέναι μᾶλλον, ἢ εἰρηκα,
 ἢ περὶ γυναικῶν, ὅσαι ἂν αὐτῶν ἱκαναὶ τὰς φύσεις
 ἐγγίγνωνται. Ὁρθῶς, ἔφη, εἴπερ ἴσα γε πάντα τοῖς
 ἀνδράσι κοινωνήσουσιν, ὥς διήλθομεν. Τί οὖν; ἔφην·
 ζυγχωρεῖς, περὶ τῆς πόλεως τε καὶ πολιτείας μὴ
 παντάπασιν ἡμᾶς εὐχὰς εἰρηκέναι, ἀλλὰ χαλεποῦ-
 μέν, δυνατὰ δὲ πη, καὶ οὐκ ἄλλη πῆ*) εἴρηται, ἢ
 ὅταν οἱ ὥς ἀληθῶς φιλόσοφοι δυνάσται ἢ πλείους ἢ
 εἷς ἐν πόλει γεόμενοι τῶν μὲν νῦν τιμῶν καταφρονή-
 σωσιν, ἡγησάμενοι ἀνελευθέρους εἶναι καὶ οὐδενὸς ἀξί-
 ας, τὸ δὲ ὀρθὸν περὶ πλείστου ποιησάμενοι καὶ τὰς
 ἀπὸ τούτου τιμὰς, μέγιστον δὲ καὶ ἀναγκαϊότατον
 τὸ δίκαιον, καὶ τούτῳ δὴ ὑπηρετοῦντές τε καὶ αὐ-
 ζοντες αὐτό, διασκευωρήσωνται τὴν ἑαυτῶν πόλιν;
 Πῶς; ἔφη. Ὅσοι μὲν ἂν, ἦν δ' ἐγὼ, πρεσβύτεροι

*) Vulgo ἄλλη fine πῆ et ἡ ante ὅταν deest.

τυγχάνωσι δέκα ἐτῶν *) ἐν τῇ πόλει, πάντας ἐκπέμ-
 ψουσιν ἐς τοὺς ἀγρούς, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν παρα- 541
 λαβόντες ἐκτὸς τῶν ἡθῶν, ἃ καὶ οἰκογενεῖς ἔχου-
 σι, θρέψονται ἐν τοῖς σφετέροις τρόποις καὶ νόμοις
 οὔσιν, οἷοις διεληλύθαμεν τότε. καὶ οὕτω τάχιστα τε
 καὶ ῥᾶστα πόλιν τε καὶ πολιτείαν, ἣν ἐλέγομεν, κα-
 ταστάσαν αὐτήν τε εὐδαιμονήσειν καὶ τὸ ἔθνος, ἐν ᾧ
 ἂν ἐγγένηται, πλεῖστα ὀνήσειν. Πολύ γ', ἔφη καὶ
 ὥς ἂν γένοιτο, εἴπερ ποτὲ γίγνοιτο, δοκεῖς μοι, ὦ
 Σώκρατες, εὖ εἰρηκέναι. Οὐκ οὖν ἄδδην ἤδη, εἶπον
 ἐγώ, ἔχουσιν ἡμῖν οἱ λόγοι περὶ τε τῆς πόλεως ταύ-
 της καὶ τοῦ ὁμοίου ταύτῃ ἀνδρός· δῆλος γάρ που καὶ
 οὗτος, οἷον Φήσομεν δεῖν αὐτὸν εἶναι. Δῆλος, ἔφη,
 καὶ ὅπερ ἐρωτᾷς, δοκεῖ μοι τέλος ἔχειν.

*) V. δεκετῶν.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Δι᾿ ἁλ ο γ ο ς ὁ γ δ ο ο ς.

543 1. **Ε**ἴεν ταῦτα μὲν δὴ ὁμολόγηται, ὦ Γλαῦκων, τῇ μελλούσῃ ἄκρως οἰκεῖν πόλει κοινὰς μὲν δὴ γυναῖκας, κοινούς δὲ παῖδας εἶναι καὶ πᾶσαν παιδείαν, ὡσαύτως δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα κοινὰ ἐν πολέμῳ τε καὶ εἰρήνῃ, βασιλέας δὲ αὐτῶν εἶναι τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον γεγενότας ἀρίστους. ὁμολόγηται, ἔφη. Καὶ μὴν καὶ τάδε ξυνεχωρήσαμεν, ὥς, ὅταν δὴ καταστῶσιν οἱ ἄρχοντες ἄγοντες τοὺς στρατιώτας, κατοικιοῦσιν ἐς οἰκήσεις, οἷας προείπομεν, ἴδιον μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἐχούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι· πρὸς δὲ ταῖς τοιαύταις οἰκήσεσι καὶ τὰς κτήσεις, εἰ μνημονεύεις, διαμολογησάμεθα που, οἷαι ἔσονται αὐτοῖς. Ἀλλὰ μνημονεύω, ἔφη, ὅτι γε οὐδὲν οὐδένα ὥςμεθα δεῖν κεκτῆσθαι, ὥς νῦν οἱ ἄλλοι, ὥσπερ δὲ ἀθλητὰς τε πολέμου καὶ φύλακας, μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους ἐς ἐνιαυτὸν τὴν ἐς ταῦτα τροφὴν παρὰ τῶν ἄλλων, αὐτῶν τε δεῖν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμέλεσθαι. Ὁρθῶς, ἔφην, λέγεις· ἀλλὰ γε, ἐπειδὴ τοῦτ' ἀπετελέσαμεν, ἀναμνησθῶμεν, πόθεν δεῦρο ἐξετραπόμεθα, ἵνα πάλιν τὴν αὐτὴν ἴωμεν. Οὐ χαλεπὸν, ἔφη· σχεδὸν γάρ, καθάπερ νῦν διελήλυθας, περὶ τῆς πόλεως τοὺς λόγους ἐποιοῦ, λέγων, ὥς ἀγαθὴν μὲν τὴν τοιαύτην, οἷαν τότε διῆλθες, τιθείης πόλιν καὶ ἄνδρα τὸν ἐκείνῃ ὅμοιον, καὶ ταῦτα, ὥς ἔοικεν, καλλίῳ ἔτι
544 ἔχων εἰπεῖν πόλιν τε καὶ ἄνδρα· ἀλλ' τοῦν δὴ τὰς ἄλλας ἡμαρτημένας ἔλεγες, εἰ αὕτη ὀρθή, τῶν δὲ

λοιπῶν πολιτειῶν ἔφησθα, ὥς μνημονεύω, τέτταρα εἶδη εἶναι, ὧν καὶ πέρι λόγον ἄξιον εἶη ἔχειν, καὶ ἰδεῖν αὐτῶν τὰ ἀμαρτήματα καὶ τοὺς ἐκείναις αὐτοῖς ὁμοίους *), ἵνα πάντας αὐτοὺς ἰδόντες καὶ ὁμολογησάμενοι τὸν ἀρίστον καὶ τὸν κάκιστον ἄνδρα, ἐπισκεψαίμεθα, εἰ ὁ ἀρίστος εὐδαιμονέστατος, καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος, ἢ ἄλλως ἔχοι· καὶ ἐμοῦ ἐρομένου, τίνας λέγεις τὰς τέτταρας πολιτείας, ἐν τούτῳ ὑπέλαβε Πολέμαρχος τε καὶ Ἀδείμαντος, καὶ οὕτω δὴ σὺ ἀναλαβὼν τὸν λόγον δεῦρο ἀφίξαι, Ὁρθότατα, εἶπον, ἐμνημόνευσας. Πάλιν τοίνυν, ὥσπερ παλαιστής, τὴν αὐτὴν λαβὴν παρέχε καί, τὸ αὐτὸ ἐμοῦ ἐρομένου, πειρῶ εἰπεῖν, ὥσπερ τότε ἐμέλλες λέγειν. Ἐάν περ, ἦν δ' ἐγώ, δύναμαι. Καὶ μὲν, ἦ δ' ὅς, ἐπιθυμῶ καὶ αὐτὸς ἀκούσαι, τίνας ἔλεγες τὰς τέτταρας πολιτείας. Οὐ χαλεπῶς, ἦν δ' ἐγώ, ἀκούσει· εἰσι γὰρ ἄς λέγω, αἵπερ καὶ ὀνόματα ἔχουσιν, ἢ τε ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπαινουμένη ἢ Κρητικὴ τε καὶ Λακωνικὴ αὕτη καὶ δευτέρα καὶ δευτέρως ἐπαινουμένη, καλουμένη δ' ὀλιγαρχία, συχνῶν γέμουσα κακῶν πολιτεία· ἢ τε ταύτη διάφορος καὶ ἐφεξῆς γιγνομένη, δημοκρατία· καὶ ἡ γενναία δὲ τυραννὶς καὶ πασῶν τούτων διαφέρουσα, τέταρτόν τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα· ἢ τίνα ἄλλην ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἥ τις καὶ ἐν εἴδει διαφανεῖ τινὶ κεῖται; δυναστεῖαι γὰρ καὶ ὠνηταὶ βασιλεῖαι καὶ τοιαῦταί τινες πολιτεῖαι μεταξύ τι τούτων πού εἰσιν· εὗροι δ' ἂν τις αὐτάς οὐκ ἐλάττους περὶ τοὺς βαρβάρους ἢ τοὺς Ἕλληνας. Πολλὰ γοῦν καὶ ἄτοποι, ἔφη, λέγονται.

2. Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἶδη τοσαῦτα ἀνάγκη τρόπον τινὰ εἶναι, ὅσα περ καὶ πολιτειῶν; ἢ οἷε ἐκ δρυὸς ποθὲν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν ἡθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν, οἷ ἂν, ὥσπερ ῥεύσαντα, τὰλλα ἐφελκύσσηται **);

*) V. ἀνομοίους. **) Scribendum forsitan: ἃ, οἷ ἂν ὥσπερ ῥεύσαντα ῥέψωσι, τὰλλα ἐφελκύσασα. Vid. Commentar.

Οὐδαμῶς ἔγωγ', ἔφη, ἄλλοθεν, ἢ ἐντεῦθεν. Οὐκ οὖν
 εἰ τὰ τῶν πόλεων πέντε, καὶ αἱ τῶν ἰδιωτῶν κα-
 τασκευαὶ τῆς ψυχῆς πέντε ἂν εἶεν. Τί μὴν; Τὸν
 μὲν δὴ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ὁμοιον διεληλύθαμεν ἤδη, ὃν
 545 ἀγαθόν τε καὶ δίκαιον ὀρθῶς φαμέν εἶναι.† Διεληλύ-
 θαμεν. Ἄρ' *) οὖν τὸ μετὰ τοῦτο διιτέον τοὺς χεῖρους,
 τὸν Φιλόνηκόν τε καὶ Φιλότιμον κατὰ τὴν Λακωνι-
 κὴν ἐστῶτα πολιτείαν, καὶ ὀλιγαρχικὸν αὖ καὶ δημο-
 κρατικὸν καὶ τὸν τυραννικόν, ἵνα τὸν ἀδικώτατον ἰδόν-
 τες, ἀντιθῶμεν τῷ δικαιοτάτῳ, καὶ ἡμῖν τελέα ἢ σκέ-
 ψις ἢ, πῶς ποτέ ἡ ἀκρατος δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν
 τὴν ἀκρατον ἔχει εὐδαιμονίας τε πέρι τοῦ ἔχοντος
 καὶ ἀθλιότητος, ἵνα ἡ Θρασυμάχῳ πειθόμενοι διώκω-
 μεν ἀδικίαν, ἢ τῷ νῦν προφαινομένῳ λόγῳ δικαιοσύνην.
 Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη, οὕτω ποιητέον. Ἄρ' οὖν,
 ὥσπερ ἡρξάμεθα ἐν ταῖς πολιτείαις πρότερον σκοπεῖν
 τὰ ἡθῆ ἢ ἐν τοῖς ἰδιώταις, ὥς ἐναργέστερον ὄν, καὶ νῦν
 οὕτω πρῶτον μὲν τὴν **) Φιλότιμον σκεπτέον πολιτείαν
 — ὄνομα γὰρ οὐκ ἔχω λεγόμενον ἄλλο· ἢ τιμοκρατίαν
 ἢ τιμαρχίαν αὐτὴν κλητέον — πρὸς δὲ ταύτην τὸν τοι-
 οῦτον ἄνδρα σκεψόμεθα, ἔπειτα ὀλιγαρχίαν καὶ ἄνδρα
 ὀλιγαρχικόν, αὐτίς δὲ ἐς δημοκρατίαν ἀποβλέψαντες,
 θεασόμεθα ἄνδρα δημοκρατικόν, τὸ δὲ τέταρτον, ἐς
 τυραννισμένην πόλιν ἐλθόντες καὶ ἰδόντες πάλιν, ἐς
 τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες πειρασόμεθα, περὶ ὧν
 προῦθέμεθα, ἱκανοὶ κριταὶ γενέσθαι. Κατὰ λόγον γέ
 τοι ἂν, ἔφη, οὕτω γίγνοιτο ἢ τε θεῶα καὶ ἡ κρίσις.
 Φρε τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, πειρώμεθα λέγειν, τίνα τρό-
 πον τιμοκρατία γένοιτ' ἂν ἐξ ἀριστοκρατίας· ἢ τόδε
 μὲν ἀπλοῦν, ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτοῦ
 τοῦ ἔχοντος τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τούτῳ στάσις
 ἐγγένηται, ὁμονοοῦντος δέ, καὶν πάνυ ὀλίγον ἢ, ἀδύ-
 νατον κινηθῆναι; Ἔστι γὰρ οὕτω. Πῶς οὖν δὴ, εἶπον,
 ὦ Γλαύκων, ἡ πόλις ἡμῖν κινηθήσεται, καὶ πῇ στασιάζ-
 ουσιν οἱ ἐπίκουροι καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς ἀλλήλους
 τε καὶ πρὸς ἑαυτούς; ἢ βούλει, ὥσπερ Ὀμηρος, εὐ-
 *) V. Ἄρ' οὖν. **) V. articulus deest.

χάμεθα ταῖς Μούσαις, εἰπεῖν ἡμῖν, ὅπως δὴ πρῶ-
 τον στάσις ἔμπεσε, καὶ Φῶμεν αὐτάς τραγικῶς, ὡς
 πρὸς παῖδας ἡμᾶς παιζούσας καὶ ἐρεσχελούσας, ὡς
 δὴ σπουδῇ λεγούσας, ὑψηλολογουμένας λέγειν; Πῶς;
 Ὡδέ πως †, Χαλεπὸν μὲν κινηθῆναι πόλιν οὕτω ξυστά- 546
 σαν, ἀλλ' ἐπεὶ γενομένῳ παντὶ Φθορά ἐστίν, οὐδ' ἡ τοι-
 αύτη ξύστασις τὸν ἅπαντα μενεῖ χρόνον, ἀλλὰ λυθῇ-
 σεται· λύσις δὲ ἦδε· οὐ μόνον φυτοῖς ἐγγείοις, ἀλλὰ
 καὶ ἐν ἐπιγείοις ζώοις Φορὰ καὶ ἀφορία ψυχῆς τε καὶ
 σωμάτων γίγνεται, ὅταν περιτροπαὶ ἐκέστοις *) κύκλων
 περιφορὰς **) ξυνάπτωσι, βραχυβίοις μὲν βραχυπό-
 ρους, ἐναντίοις δὲ ἐναντίας· γένους δὲ ὑμετέρου εὐγονίας
 τε καὶ ἀφορίας, καίπερ ὄντες σοφοί, οὐς ἡγεμόνας πό-
 λεων ἐπαιεδύσασθε, οὐδὲν μᾶλλον λογισμῷ μετ' αἰσθή-
 σεων τεύζονται, ἀλλὰ πάρεσιν αὐτοὺς, καὶ γεννήσου-
 σι παῖδας ποτέ, οὐ δέον· ἐστὶ δὲ θείῳ μὲν γεννητῶ
 περίοδος, ἣν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος, ἀνθρώ-
 πειῳ δέ, ἐν ᾧ πρῶτα αὐξήσεις, δυνάμεναί τε καὶ
 δυναστευόμεναι τρεῖς ἀποκαταστάσεις, τέτταρας δὲ
 ὄρους λαβοῦσαι ὁμοιούντων τε καὶ ἀνομοιούντων, καὶ αὐ-
 ζόντων καὶ φθινόντων, πάντα προσήγορα καὶ ῥητὰ πρὸς
 ἀλλήλα ἀπέφηναν, ὧν ἐπίτρετος πυθμὴν πεμπάδι ξυ-
 ζυγεῖς δύο ἀρμονίας παρέχεται ***) τρεῖς αὐξηθεῖς, τὴν
 μὲν ἴσην ἰσάκεις, ἑκατὸν τοσαυτάκεις, τὴν δὲ ἰσομήκη μὲν
 οὐ, προμήκη δὲ ****), ἑκατὸν μὲν ἀριθμῶν ἀπὸ διαμέ-
 τρων ῥητῶν πεμπάδων δεομένων ἑνὸς ἐκάστων, ἀρρή-
 των δὲ δυεῖν, ἑκατὸν δὲ κύβων τριαδὸς. Σύμπας δὲ οὗ-
 τος ἀριθμὸς γεωμετρικός, τοιούτου κύριος, ἀμεινόνων
 τε καὶ χειρόνων γενέσεων, ἃς ὅταν ἀγνοήσαντες ὑμῖν
 οἱ Φύλακες ξυνοικίζωσιν νύμφας νυμφίοις παρὰ και-
 ρόν, οὐκ εὐφρεῖς οὐδ' εὐτυχεῖς παῖδες ἔσονται· ὧν κα-
 ταστήσονται μὲν τοὺς ἀρίστους οἱ πρότεροι, ὅμως δὲ
 ὄντες ἀνάξιοι, ἐς τὰς τῶν πατέρων αὐτῶν δυνάμεις ἐλ-
 θόντες, ὑμῶν *****) πρῶτον ἀρξονται ἀμελεῖν, Φύλα-
 κες ὄντες, παρ' ἑλαττον τοῦ δέοντος ἡγησάμενοι τὰ μου-

*) V. ἐκάστης. **) V. περιφορὰς. ***) V. παρέχεται.

****) V. ἰσομήκη μὲν, τῇ προμήκει δέ. *****) V. ἡμῶν.

σικῆς, δεύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς, ὅθεν ἀμουςότεροι
 γενήσονται ὑμῖν οἱ νέοι ἐκ τούτων ἄρχοντες οὐ
 πάνυ Φυλακικοὶ καταστήσονται πρὸς τὸ δοκιμάζειν τὰ
 547 Ἡσιόδου† τε καὶ τὰ παρ' ἡμῖν γένη, χρυσοῦν τε καὶ
 ἀργυροῦν καὶ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν ὁμοῦ δὲ μιγέν-
 τος σιδήρου ἀργύρῳ καὶ χαλκοῦ χρυσῷ, ἀνομοιότης
 ἐγγενήσεται καὶ ἀνωμαλία ἀνάρμοστος, ἃ γενόμενα,
 οὗ ἂν ἐγγένηται, αἰεὶ ἐντίκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν.
 ταύτης τοι γενεᾶς χρὴ φάναι εἶναι στάσιν, ὅπου ἂν
 γίγνηται αἰεὶ.“ Καὶ ὁρῶν γ', ἔφη, αὐτὰς ἀποκρί-
 νασθαι φήσομεν. Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ἀνάγκη, Μού-
 σαις γε οὔσαις.

3. Τί οὖν, ἦ δ' ὅς, τὸ μετὰ τοῦτο λέγουσιν αἱ
 Μοῦσαι; „Στάσεως“ ἦν δ' ἐγώ, „γενομένης, εἰλικέτην
 ἄρα ἑκατέρῳ τῶ γένει, τὸ μὲν σιδηροῦν καὶ χαλκοῦν ἐπὶ
 χρηματισμὸν καὶ γῆς κτήσιν καὶ οἰκίας χρυσοῦ τε καὶ
 ἀργύρου, τὸ δ' αὖ χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, ἅτε οὐ
 πενομένῳ, ἀλλὰ φύσει ὄντε πλουσίῳ, τὰς ψυχὰς
 ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν κατὰστασιν ἡγέ-
 την βιαζομένων δὲ καὶ ἀντιτεινόντων ἀλλήλοις, ἐς
 μέσον ὡμολόγησαν, γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατανειμαμέ-
 νους ιδιώσασθαι, τοὺς δὲ πρὶν φυλαττομένους ὑπ' αὐ-
 τῶν ὡς ἐλευθέρους, φίλους τε καὶ τροφείας, δουλω-
 σάμενοι τότε, περιοίκους τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες, αὐ-
 τοὶ πολέμου τε καὶ φυλακῆς αὐτῶν ἐπιμέλεσθαι.“
 Δοκεῖ μοι, ἔφη, αὕτη ἡ μετάβασις ἐντεῦθεν γίγνε-
 σθαι. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν μέσῳ τις ἂν εἴη ἀρίστο-
 κρατίας τε καὶ ὀλιγαρχίας αὕτη ἡ πολιτεία; Πάνυ
 μὲν οὖν. Μεταβήσεται μὲν δὴ οὕτω μεταβᾶσα δὲ
 πῶς οἰκήσει; ἢ φανερόν, ὅτι τὰ μὲν μιμήσεται τὴν
 προτέραν πολιτείαν, τὰ δὲ τὴν ὀλιγαρχίαν, ἅτ' ἐν
 μέσῳ οὔσα, τὸ δὲ τι καὶ αὐτῆς ἔξει ἴδιον; Οὕτως,
 ἔφη. Οὐκ οὖν τῷ μὲν τιμᾶν τοὺς ἄρχοντας καὶ γε-
 ωργίων ἀπέχεσθαι τὸ προπολεμοῦν αὐτῆς καὶ χειρο-
 τεχνίων καὶ τοῦ ἄλλου χρηματισμοῦ, ξυσσίτια δὲ κα-
 τασκευάσασθαι καὶ γυμναστικῆς τε καὶ τῆς τοῦ πο-
 λέμου ἀγωνίας ἐπιμέλεσθαι, πᾶσι τοῖς τοιούτοις τὴν

προτέραν μιμήσεται; Ναί. Τῷ *) δέ γε φοβεῖσθαι τοὺς σοφοὺς ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς ἄγειν, ἅτε οὐκέτι κεκτημένη ἀπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς τοὺς τοιούτους ἀνδρας, ἀλλὰ μικτούς, ἐπὶ δὲ τοὺς θυμοειδεῖς τε καὶ ἀπλουστέρους ἀποκλίνειν τοὺς πρὸς πόλεμον μᾶλλον πεφυκότας ἢ πρὸς εἰρήνην, † καὶ τοὺς περὶ ταῦτα δόλους τε καὶ 548 μηχανὰς ἐντίμως ἔχειν καὶ πολεμοῦσα τὸν αἰεὶ χρόνον διάγειν, αὕτη ἑαυτῆς αὐτὰ **) πολλά τῶν τοιούτων ἴδια ἔξει. Ναί. Ἐπιθυμηταὶ δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, χρημάτων οἱ τοιοῦτοι ἔσονται, ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, καὶ τιμῶντες ἀγρίως ὑπὸ σκότου χρυσόν τε καὶ ἀργυρον, ἅτε κεκτημένοι ταμιεῖα καὶ οἰκείους θησαυροὺς, οἳ θέμενοι ἂν αὐτὰ κρύψειαν, καὶ αὐτὴν περιβόλους οἰκήσεων, ἀτεχνῶς νεοττίας ἰδίας, ἐν αἷς ἀναλίσκοντες γυναιξί τε, καὶ οἷς ἐθέλοιεν ἄλλοις, πολλὰ ἂν δαπανῶντο. Ἀληθέστατα, ἔφη. Οὐκουν καὶ φειδωλοὶ χρημάτων, ἅτε τιμῶντες καὶ οὐ φανερώς κτώμενοι, φιλαναλωταὶ δὲ ἀλλοτρίων δι' ἐπιθυμίαν, καὶ λάθρα τὰς ἡδονὰς καρπούμενοι, ὥσπερ παῖδες πατέρας, τὸν νόμον ἀποδιδράσκοντες, οὐχ ὑπὸ πειθοῦς, ἀλλ' ὑπὸ βίας πεπαιδευμένοι διὰ τὸ τῆς ἀληθινῆς μούσης τῆς μετὰ λόγων τε καὶ φιλοσοφίας ἡμεληκέναι, καὶ πρεσβυτέρως γυμναστικὴν μουσικὴς τετιμηκέναι; Παντάπασιν, ἔφη, λέγεις μεμιγμένην πολιτείαν ἐκ κακοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ. Μέμικται γάρ, ἦν δ' ἐγώ, διαφανέστατον δ' ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἓν τι μόνον ὑπὸ τοῦ θυμοειδοῦς κρατοῦντος, φιλονεικία καὶ φιλοτιμία. Σφόδρα γε, ἦν δ' ὅς. Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, αὕτη μὲν ἡ πολιτεία οὕτω γεγонуῖα καὶ τοιαύτη ἂν τις εἴη, ὥς λόγῳ σχῆμα πολιτείας ὑπογράψαντα μὴ ἀκριβῶς ἀπεργάσασθαι διὰ τὸ ἐξαρκεῖν μὲν ἰδεῖν καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικώτατον, ἀμήχανον δὲ μήκει ἔργον εἶναι, πάσας μὲν πολιτείας, πάντα δὲ ἡδὴ μηδὲν παραλιπόντα διελθεῖν; Καὶ ὁρθῶς, ἔφη.

4. Τίς οὖν ὁ κατὰ ταύτην τὴν πολιτείαν ἀνὴρ, πῶς τε γενόμενος ποῖός τέ τις ὢν; Οἶμαι μὲν, ἔφη

*) V. Τό. **) V. αὐτά.

ὁ Ἀδείμαντος, ἐγγύς τι αὐτόν *) Γλαύκωνος του-
 τουὶ τείνειν ἔνεκά γε Φιλονεικίας. Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ,
 τοῦτό γε· ἀλλὰ μοι δοκεῖ τάδε οὐ κατὰ τῷτον πε-
 Φυκέναι. Τὰ ποῖα; Αὐθαδέστερόν τε δεῖ αὐτόν, ἦν
 δ' ἐγώ, εἶναι καὶ ὑποαμουσότερον, Φιλόμουσον δὲ καὶ
 649 Φιλήκοον μὲν, ῥητορικὸν δ' οὐδαμῶς, καὶ δούλοισι† μὲν
 τισιν ἄγριος εἴη ὁ τοιοῦτος, οὐ καταφρονῶν δούλων,
 ὥσπερ ὁ ἱκανῶς πεπαιδευμένος, ἐλευθέροις δὲ ἡμέρος,
 ἀρχόντων δὲ σφόδρα ὑπήκοος, Φίλαρχος δὲ καὶ Φι-
 λότιμος, οὐκ ἀπὸ τοῦ λέγειν ἀξίων ἀρχειν οὐδ' ἀπὸ
 τοιούτου οὐδενός, ἀλλὰ ἀπὸ ἔργων τῶν τε πολιτικῶν
 καὶ τῶν περὶ τὰ πολεμικά, Φιλογυμναστής τε τις
 ὢν καὶ Φιλόθης. Ἔστι γάρ, ἔφη, τοῦτο τὸ ἦθος
 ἐκείνης τῆς πολιτείας. Οὐκ οὐν καὶ χρημάτων, ἦν δ'
 ἐγώ, ὁ τοιοῦτος, νέος μὲν ὢν καταφρονοῖ ἄν, ὅσω
 δὲ πρεσβύτερος γίγνοιτο, μᾶλλον αἰεὶ ἀσπάζοιτο ἄν
 τῷ τε μετέχειν τῆς τοῦ Φιλοχρημάτου φύσεως καὶ
 μὴ εἶναι εἰλικρινῆς πρὸς ἀρετήν, διὰ τὸ ἀπολειφθῆ-
 ναι τοῦ ἀρίστου Φύλακος; Τίνος; ἦ δ' ὅς ὁ Ἀδείμαν-
 τος. Λόγου, ἦν δ' ἐγώ, μουσικῇ κεκραμένου, ὅς μόν-
 νος ἐγγενόμενος σωτῆρς ἀρετῆς διὰ βίου ἐνοικεῖ τῷ ἔχοντι.
 Καλῶς, ἔφη, λέγεις· καὶ ἔστι μὲν γ', ἦν δ' ἐγώ, τοι-
 οῦτος ὁ τιμοκρατικὸς νεανίας τῇ τοιαύτῃ πόλει ἑοικώς.
 Πάνυ μὲν οὖν. Γίγνεται δέ γ', εἶπον, οὗτος ὡδὲ πῶς·
 ἐνίοτε πατρὸς ἀγαθοῦ ὢν νέος υἱός, ἐν πόλει οἰκοῦν-
 τος οὐκ εὖ πολιτευομένη, Φεύγοντος τὰς τε τιμὰς
 καὶ ἀρχὰς καὶ δίκας καὶ τὴν τοιαύτην πᾶσαν Φιλο-
 πραγμοσύνην, καὶ ἐθέλοντος ἐλαττοῦσθαι, ὥστε πρά-
 γματα μὴ ἔχειν. Πῇ δὴ, ἔφη, γίγνεται; Ὅταν, ἦν
 δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τῆς μητρὸς ἀκούῃ ἀχθομένης,
 ὅτι οὐ τῶν ἀρχόντων αὐτῇ ὁ ἀνὴρ ἐστὶ, καὶ ἐλαττου-
 μένης διὰ ταῦτα ἐν ταῖς ἄλλαις γυναῖξιν, ἔπειτα ὁρώ-
 σης μὴ σφόδρα περὶ χρήματα σπουδάζοντα, μηδὲ μα-
 χόμενον καὶ λοιδορούμενον ἰδίᾳ τε ἐν δικαστηρίοις καὶ
 δημοσίᾳ, ἀλλὰ ῥαθύμως πάντα τὰ τοιαῦτα φέροντα,
 καὶ ἑαυτῷ μὲν τὸν νοῦν προσέχοντα αἰεὶ αἰσθάνηται,
 *) V. αὐτοῦ.

ἑαυτὴν δὲ μίτε πάνυ τιμῶντα μήτε ἀτιμάζοντα, ἐξ
 ἀπάντων τούτων ἀχθομένης τε καὶ λεγούσης, ὡς
 ἀνάνδρως τε αὐτῷ ὁ πατήρ καὶ λίαν ἀνειμένος καὶ
 ἄλλα δὴ, ὅσα καὶ οἷα φιλοῦσιν αἱ γυναῖκες περὶ τῶν
 τοιούτων ὑμνεῖν. Καὶ μάλ', ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, πολ-
 λά τε καὶ ὅμοια ἑαυταῖς. Οἷσθα οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι
 καὶ οἱ οἰκέται τῶν τοιούτων ἐνίοτε λάθρα πρὸς τοὺς
 ὑέας τοιαῦτα λέγουσιν οἱ δοκοῦντες εὖνοι εἶναι, καὶ
 εἰάν τινα ἴδωσιν ἢ ὀφείλοντα χρήματα, ᾧ μὴ ἐπεξέρ-
 χεται ὁ πατήρ, ἢ τι ἄλλο ἀδικοῦντα, διακελεύονται,
 ὅπως, ἐπειδὴν ἀνὴρ γένηται, τιμωρήσεται πάντας τοὺς
 τοιούτους, καὶ ἀνὴρ μᾶλλον ἔσται τοῦ πατρὸς καὶ 550
 ἐξίων ἕτερα τοιαῦτα ἀκούει, καὶ ὁρᾷ τοὺς μὲν τὰ αὐ-
 τῶν πράττοντας ἐν τῇ πόλει ἡλιθίους τε καλουμένους
 καὶ ἐν σμικρῷ λόγῳ ὄντας, τοὺς δὲ μὴ τὰ αὐτῶν, τι-
 μωμένους τε καὶ ἐπαινουμένους· τότε δὴ ὁ νέος πάν-
 τα τὰ τοιαῦτα ἀκούων τε καὶ ὁρῶν καὶ αὐτοὺς τοῦ
 πατρὸς λόγους ἀκούων τε καὶ ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα
 αὐτοῦ ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, ἐλκόμενος ὑπ'
 ἀμφοτέρων τούτων, τοῦ μὲν πατρὸς αὐτοῦ τὸ λογιστι-
 κὸν ἐν τῇ ψυχῇ ἄρδοντός τε καὶ αὖξοντος, τῶν δὲ ἄλ-
 λων τό τε ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμοειδές, διὰ τὸ μὴ
 κακοῦ ἀνδρὸς εἶναι τὴν φύσιν, ὁμιλίαις δὲ ταῖς τῶν
 ἄλλων κακαῖς κεχρησθαι, ἐς τὸ μέσον ἐλκόμενος ὑπ'
 ἀμφοτέρων τούτων ἦλθε, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀρχὴν
 παρέδωκε τῷ μέσῳ τε καὶ φιλονείκῳ καὶ θυμοειδεῖ,
 καὶ ἐγένετο ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνὴρ. Κο-
 μιδῇ μοι, ἔφη, δοκεῖς τὴν τούτου γένεσιν διεληλυθέναι.
 Ἔχομεν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὴν τε δευτέραν πολιτείαν
 καὶ τὸν δεύτερον ἄνδρα. Ἔχομεν, ἔφη. Οὐκ οὖν με-
 τὰ τοῦτο τὸ τοῦ Αἰσχύλου λέγωμεν — ἄλλον ἄλλη
 πρὸς πόλει τεταγμένον; μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ὑπό-
 θεσιν προτέραν τὴν πόλιν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

5. Εἴη δὲ γ' ἂν, ὡς ἐγώμαι, ὀλιγαρχία ἢ μετὰ
 τὴν τοιαύτην πολιτείαν. Λέγεις δέ, ἢ δ' ὅς, τὴν ποίαν
 κατὰστασιν ὀλιγαρχίαν; Τὴν ἀπὸ τιμημάτων, ἦν δ'
 ἐγώ, πολιτείαν, ἐν ᾗ οἱ μὲν πλούσιοι ἀρχουσι, πέννησι

δὲ οὐ μέτεστιν ἀρχῆς. Μανθάνω, ἢ δ' ὅς. Οὐκ οὖν ὡς μεταβαίνει πρῶτον ἐκ τῆς τιμαρχίας ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν, ζητέον; Ναί. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τυφλῶ γε δῆλον, ὡς μεταβαίνει. Πῶς; Τὸ ταμιεῖον, ἦν δ' ἐγώ, ἐκεῖνο ἐκάστω χρυσίου πληρούμενον ἀπόλλυσι τὴν τοιαύτην πολιτείαν· πρῶτον μὲν γὰρ δαπάναις αὐτοῖς ἐξευρίσκουσι, καὶ τοὺς νόμους ἐπὶ τούτῳ παράγουσιν, ἀπειθοῦντες αὐτοὶ τε καὶ γυναῖκες αὐτῶν. Εἰκόσ, ἔφη. Ἐπειτά γε, οἶμαι, ἄλλος ἄλλον ὁρῶν καὶ ἐς ζῆλον ἰὼν τὸ πλῆθος τοιοῦτον αὐτῶν ἀπειργάσαντο. Εἰκόσ. Τούντεϋθεν τοίνυν, εἶπον, προϊόντες ἐς τὸ πρόσθεν τοῦ χρηματίζεσθαι, ὅσῳ ἂν τούτο τιμιάτερον ἡγῶνται, τοσούτῳ ἀρετὴν ἀτιμωτέραν· ἢ οὐχ οὕτω πλούτου ἀρετὴ διέστηκεν, ὥσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κειμένου ἐκατέρου, αἰεὶ ἐς τὸνναντίον ῥέποντος; Καὶ μάλ', ἔφη. Τιμωμένου δὴ πλούτου ἐν πόλει καὶ τῶν πλουσίων, ἀτιμωτέρα ἀρετὴ τε καὶ οἱ ἀγαθοί. Δῆλον. Ἀσκεῖται δὴ τὸ αἰεὶ τιμώμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀτιμάζομενον. Οὕτως. Ἀντὶ δὴ Φιλονείκων καὶ Φιλοτίμων ἀνδρῶν Φιλοχρηματισταὶ καὶ Φιλοχρήματοι τελευτῶντες ἐγένοντο, καὶ τὸν μὲν πλούσιον ἐπαινοῦσιν τε καὶ θαυμάζουσι καὶ ἐς τὰς ἀρχὰς ἀγούσι, τὸν δὲ πένητα ἀτιμάζουσι. Πάνυ γε. Οὐκ οὖν τότε δὴ νόμους τίθενται ὅρον πολιτείας ὀλιγαρχικῆς ταξάμενοι πλῆθος χρημάτων, οὐ μὲν μᾶλλον, ὀλιγαρχία πλεον, οὐ δ' ἥττον, ἔλαττον, προειπόντες ἀρχῶν μὴ μετέχειν, ὥ ἂν μὴ ἡ οὐσία ἐς τὸ ταχθὲν τίμημα, ταῦτα δὲ ἡ βία μεθ' ὀπλων διαπράττονται, ἢ καὶ πρὸ τούτου φοβήσαντες κατεστήσαντο τὴν τοιαύτην πολιτείαν; ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτω μὲν οὖν. Ἡ μὲν δὴ κατάστασις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, αὕτη. Ναί, ἔφη· ἀλλὰ τίς δὴ ὁ τρόπος τῆς πολιτείας, καὶ ποῖά ἐστιν, ἃ ἔφαμεν αὐτὴν ἀμαρτήματα ἔχειν; Πρῶτον μὲν, ἔφην, τσῦτο αὐτό, ὃ ὅρος αὐτῆς, οἷός ἐστιν· ἀθρεῖ γάρ, εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῖτο κυβερνήτας ἀπὸ τιμημάτων, τῷ δὲ πένητι, εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη, μὴ ἐπιτρέποι. Πονηρᾶν, ἢ δ' ὅς,

τὴν ναυτιλίαν αὐτοὺς ναυτίλλεσθαι *). Οὐκ οὖν καὶ περὶ ἄλλου οὕτως ὁπουοῦν ἥστινος ***) ἀρχῆς; Οἶμαι ἔγωγε. Πλὴν πόλεως; ἦν δ' ἐγώ, ἢ καὶ πόλεως πέρι; Πολύ γ', ἔφη, μάλιστα, ὅσω χαλεπωτάτη καὶ μεγίστη ἡ ἀρχή. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τοσοῦτον ὀλιγαρχία ἂν ἔχοι ἀμάρτημα. Φαίνεται. Τί δὲ τόδε, ἄρα τι τούτου ἔλαττον; Τὸ ποῖον; Τὸ μὴ μίαν, ἀλλὰ δύο ἀνάγκη ***) εἶναι τὴν τοιαύτην πόλιν, τὴν μὲν πενήτων, τὴν δὲ πλουσίων, οἰκοῦντας ἐν τῷ αὐτῷ, αἰεὶ ἐπιβουλεύοντας ἀλλήλοις. Οὐδὲν μὰ Δί', ἔφη, ἔλαττον. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τόδε καλὸν τὸ ἀδυνάτους εἶναι πόλεμόν τινα πολεμεῖν διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι, ἢ χρωμένους τῷ πλήθει ὀπλισμένῳ δεδιέναι μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους, ἢ μὴ χρωμένους ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικούς φανῆναι ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι, καὶ ἅμα χρήματα μὴ ἐθέλῃν ἐσφέρειν, ἅτε ὄντας φιλοχρημάτους. Οὐ καλόν. Τί δέ; ὃ πάλαι ἐλοιδοροῦμεν, τὸ πολυπραγμονεῖν γεωργοῦντας καὶ χρηματιζομένους† καὶ πολεμοῦντας ἅμα 552 τοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ; ἢ δοκεῖ ὀρθῶς ἔχειν; Οὐδ' ὁπωστιοῦν.

6. Ὅρα δὴ, τούτων πάντων τῶν κακῶν εἰ τόδε μέγιστον αὕτη πρώτη παραδέχεται. Τὸ ποῖον; Τὸ ἐξεῖναι πάντα τὰ αὐτοῦ ἀποδόσθαι καὶ ἄλλω κτήσασθαι τὰ τούτου, καὶ ἀποδόμενον οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει μηδὲν ὄντα τῶν τῆς πόλεως μερῶν, μήτε χρηματιστὴν μήτε δημιουργὸν μήτε ἱππέα μήτε ὀπλίτην, ἀλλὰ πένητα καὶ ἄπορον κεκλημένον. Πρώτη, ἔφη. Οὐκοῦν διακωλύεται γέ ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις τὸ τοιοῦτον; οὐ γὰρ ἂν οἱ μὲν ὑπέρπλουτοι ἦσαν, οἱ δὲ παντάπασι πένητες. Ὅρθως. Τόδε δὲ αἴθρει ἄρα ὅτι πλούσιος ὢν ἀνῆλiskeν ὁ τοιοῦτος, μᾶλλον τι τότε ἢν ὄφελος τῇ πόλει, ἐς ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν; ἢ ἐδόκει μὲν τῶν ἀρχόντων εἶναι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ οὔτε ἀρχῶν

*) Monet Stephanus, deesse quidquam, fortasse φαίην ἂν. Ni fallor, hoc aut simili modo integritati restituendus est locus: ποιήρα ἂν, ἢ δ' ὅς, ἦν ναυτιλία αὐτοῖς ναυτίλλεσθαι.
) Vulgo ἡ τις. *) V. ἀνάγκην.

οὔτε ὑπηρετής ἦν αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἐτοίμων ἀναλω-
 τῆς; Οὕτως, ἔφη, ἐδόκει, ἦν δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀνα-
 λωτῆς. Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, φῶμέν αὐτον, ὥς ἐν
 κηρίῳ κηφὴν ἐγγίγνεται, σμήνους νόσημα, οὕτω καὶ
 τὸν τοιοῦτον ἐν οἰκίᾳ κηφῆνα ἐγγίγνεσθαι, νόσημα πό-
 λεως; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Οὐκ οὖν, ὦ
 Ἀδείμαντε, τοὺς μὲν πτηνοὺς κηφῆνας πάντας ἀκέν-
 τρους ὁ θεὸς πεποίηκε, τοὺς δὲ πεζοὺς τούτους, ἐνίους
 μὲν αὐτῶν ἀκέντρους, ἐνίους δὲ δεινὰ κέντρα ἔχοντας;
 καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀκέντρων πτωχοὶ πρὸς τὸ γῆρας τε-
 λευτῶσιν, ἐκ δὲ τῶν κεκεντρωμένων πάντες ὅσοι κέ-
 κληνται κακοῦργοι; Ἀληθέστατα, ἔφη. Δῆλον ἄρα,
 ἦν δ' ἐγώ, ἐν πόλει, οὗ ἂν ἴδῃς πτωχοὺς, ὅτι εἰσὶ
 που ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀποκεκρυμμένοι κλέπται τε
 καὶ βαλαντιοτόμοι καὶ ἱερόσυλοι καὶ πάντων τῶν τοι-
 οῦτων κακῶν δημιουργοί. Δῆλον, ἔφη. Τί οὖν; ἐν
 ταῖς ὀλιγαρχουμέναις πόλεσι πτωχοὺς οὐχ ὁρᾷς ἐνόν-
 τας; Ὀλίγου γ', ἔφη, πάντας τοὺς ἐκτὸς τῶν ἀρ-
 χόντων. Μὴ οὖν οἴομεθα, ἔφην ἐγώ, καὶ κακοῦργους
 πολλοὺς ἐν αὐταῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας, οὓς ἐπιμε-
 λεία καὶ βία κατέχουσιν αἱ ἀρχαί; Οἴομεθα μὲν οὖν,
 ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ δὴ ἀπαιδευσίαν καὶ κακὴν τροφὴν
 καὶ κατὰστασιν τῆς πολιτείας φήσομεν τοὺς τοιοῦτους
 αὐτόθι ἐγγίγνεσθαι; Φήσομεν.

7. Ἀλλ' οὖν δὴ τοιαύτη γέ τις ἂν εἴη ἡ ὀλιγαρ-
 χουμένη πόλις, καὶ τοσαῦτα κακὰ ἔχουσα, ἴσως δὲ καὶ
 553 πλείω. Σχεδόν τι, ἔφη. Ἀπειργάσθω δὴ ἡμῖν καὶ
 αὕτη, ἦν δ' ἐγώ, ἡ πολιτεία, ἣν ὀλιγαρχίαν καλοῦσιν,
 ἐκ τιμημάτων ἔχουσα τοὺς ἀρχοντας· τὸν δὲ ταύτη
 ὁμοιον μετὰ ταῦτα σκοπῶμεν, ὥς τε γίγνεται οἷός τε
 γενόμενός ἐστι. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν ὧδε μά-
 λιστα ἐς ὀλιγαρχικὸν ἐκ τοῦ τιμοκρατικοῦ ἐκείνου με-
 ταβάλλει; Πῶς; Ὅταν αὐτοῦ παῖς γενόμενος τὸ μὲν
 πρῶτον ζηλοῖ τε τὸν πατέρα καὶ τὰ ἐκείνου ἰχνη διώκη,
 ἔπειτ' αὐτον ἴδῃ ἐξαίφνης πταίσαντα, ὥσπερ πρὸς ἔρ-
 ματι, πρὸς τῇ πόλει, καὶ ἐκχέαιτα τὰ τε αὐτοῦ καὶ
 ἑαυτόν, ἢ στρατηγήσαντα ἢ τιν' ἄλλην μεγάλην ἀρ-

χὴν ἄρξαντα, εἴτα εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα, βλαπτόμενον ὑπὸ συκοφαντῶν ἢ ἀποθανόντα ἢ ἐκπεσόντα ἢ ἀτιμωθέντα καὶ τὴν εὐσίαν ἅπασαν ἀποβαλόντα. Εἰκὸς γ', εἶπεν. Ἰδὼν δὲ γε, ὦ φίλε, ταῦτα καὶ παθὼν καὶ ἀπολέσας τὰ ὄντα, δείσας, οἶμαι, εὐθύς ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖ ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκεῖνο, καὶ ταπεινωθεὶς ὑπὸ πενίας πρὸς χρηματισμὸν τραπόμενος, γλίσχρως καὶ κατὰ σμικρὸν φειδόμενος καὶ ἐργαζόμενος, χρήματα συλλέγεται· ἄρ' οὐκ οἶεи, τὸν τοιοῦτον τότε εἰς μὲν τὸν θρόνον ἐκεῖνον τὸ ἐπιθυμητικὸν τε καὶ φιλοχρήματον ἐγκαθίσζειν, καὶ μέγαν βασιλέα ποιεῖν ἐν ἑαυτῷ, τιάρας τε καὶ στρεπτούς καὶ ἀκινάκας παραζωννύντα; Ἐγώ γε, εἶπεν. Τὸ δὲ γε, οἶμαι, λογιστικὸν τε καὶ θυμοειδὲς χαμαὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρακαθίσας ὑπ' ἐκείνῳ καὶ καταδουλωσάμενος, τὸ μὲν οὐδὲν ἄλλο εἰς λογίζεσθαι οὐδὲ σκοπεῖν, ἀλλ' ἢ ὅπόθεν ἐξ ἐλαττόνων χρημάτων πλείω ἔσται, τὸ δὲ αὖ θαυμάζειν τε καὶ τιμᾶν μηδὲν ἄλλο, ἢ πλοῦτόν τε καὶ πλουσίους, καὶ φιλοτιμεῖσθαι μὴδ' ἐφ' ἐνὶ ἄλλῳ, ἢ ἐπὶ χρημάτων κτήσει, καὶ εἰάν τι ἄλλο εἰς τοῦτο φέρῃ. Οὐκ ἔστ' ἄλλη, εἶπεν, μεταβολὴ οὕτω ταχεῖά τε καὶ ἰσχυρά ἐκ φιλοτίμου νέου εἰς φιλοχρήματον. Ἄρ' οὖν οὗτος, ἦν δ' ἐγώ, ὀλιγαρχικός ἐστιν; Ἡ γοῦν μεταβολὴ αὐτοῦ ἐξ ὁμοίου ἀνδρός ἐστι τῇ πολιτείᾳ, ἐξ ἧς ἢ ὀλιγαρχία μετέσται. Σκοπῶμεν δὴ, εἰ ὁμοῖος ἂν εἴη.† Σκο. 554 πῶμεν.

8. Οὐκ οὖν πρῶτον μὲν τῷ χρήματα περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ὁμοῖος ἂν εἴη. Πῶς δ' οὐ; Καὶ μὴν τῷ γε φειδωλὸς εἶναι καὶ ἐργαστής, τὰς ἀναγκαίας ἐπιθυμίας μόνον τῶν παρ' αὐτῷ ἀποπιμπλάς, τὰ δὲ ἄλλα ἀναλώματα μὴ παραδεχόμενος, ἀλλὰ δουλόμενος τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας, ὥς ματαίους. Πάινυ μὲν οὖν. Αὐχμηρὸς γέ τις, ἦν δ' ἐγώ, ὧν καὶ ἀπὸ παντὸς περιουσίαν ποιούμενος, θησαυροποιὸς ἀνὴρ, οὗς δὴ καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος· ἢ οὐχ οὗτος ἂν εἴη ὁ τῇ ταιαύτῃ πολιτείᾳ ὁμοῖος; Ἐμοιγ' οὖν, εἶπεν, δοκεῖ χρήματα

γοῦν μάλιστα ἔντιμα τῇ τε πόλει καὶ παρὰ τῷ τοιού-
 τῳ. Οὐ γάρ, οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, παιδεία ὁ τοιοῦτος
 προσέσχηκεν. Οὐ δοκῶ, ἔφη· οὐ γάρ ἂν τυφλὸν ἡγε-
 μόνα τοῦ βίου ἐστήσατο. Καὶ μάλα εὖ, ἦν δ' ἐγώ· ἐτι
 δὲ *) τόδε σκόπει· κηφηνώδεις ἐπιθυμίας ἐν αὐτῷ δια-
 τὴν ἀπαιδευσίαν μὴ φῶμεν ἐγγίγνεσθαι τὰς μὲν πτω-
 χικάς, τὰς δὲ κακούργους, κατεχομένας βία ὑπὸ τῆς
 ἄλλης ἐπιμελείας; Καὶ μάλ', ἔφη. Οἷσθ' οὖν, εἶπον,
 οἱ ἀποβλέψας κατόψει αὐτῶν τὰς κακουργίας; Ποῖ;
 ἔφη. Ἐς τὰς τῶν ὀρφανῶν ἐπιτροπεύσεις, καὶ εἴ που
 τι αὐτοῖς τοιοῦτον συμβαίνει, ὥστε πολλῆς ἐξουσίας
 λαβέσθαι τοῦ ἀδικεῖν. Ἀληθῆ. Ἄρ' οὖν οὐ τοῦτο
 δῆλον, ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις συμβολαίοις ὁ τοιοῦτος, ἐν
 οἷς εὐδοκιμεῖ, δοκῶν δίκαιος εἶναι, ἐπιείκει τινὶ ἑαυ-
 τοῦ βίῳ κατέχει ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ἐνούσας, οἱ
 πείθων, ὅτι οὐκ ἄμεινον, οὐδ' ἡμέρῳ λόγῳ, ἀλλ' ἀνάγ-
 κη καὶ φόβῳ, περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας τρέμων; Καὶ
 πάνυ γ', ἔφη. Καὶ νῆ Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, τοῖς
 πολλοῖς γε αὐτῶν εὐρήσεις, ὅταν δέη τὰ ἀλλότρια
 ἀναλίσκειν, τὰς τοῦ κηφῆνος ζυγγενεῖς ἐνούσας ἐπιθυ-
 μίας. Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, σφόδρα. Οὐκ ἄρα ἂν
 εἴη ἀστασίαστος ὁ τοιοῦτος, ἐν ἑαυτῷ οὐδὲ εἰς, ἀλλὰ
 διπλοῦς τις· ἐπιθυμίας δὲ ἐπιθυμιῶν ὥς τὸ πολὺ κρα-
 τούσας ἂν ἔχοι βελτίους χειρόνων. Ἔστιν οὕτω. Διὰ
 ταῦτα δὴ, οἶμαι, εὐσχημονέστερος ἂν πολλῶν ὁ τοιοῦ-
 τος εἴη, ὁμονοητικῆς δὲ καὶ ἡρμοσμένης τῆς ψυχῆς ἀλη-
 θῆς ἀρετῇ πόρρῳ ποῖ ἐκφεύγοι ἂν αὐτόν. Δοκεῖ μοι.
 Καὶ μὴν ἀνταγωνιστῆς γε ἰδίᾳ ἐν πόλει ὁ Φειδωλὸς
 555 † Φαῦλος ἢ τινος νίκης ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τῶν κα-
 λῶν, χρήματά τε οὐκ ἐθέλων εὐδοξίας ἕνεκα καὶ
 τῶν τοιούτων ἀγῶνων ἀναλίσκειν, δεδιώς τὰς ἐπιθυ-
 μίας τὰς ἀναλωτικάς ἐγείρειν καὶ συμπαρακαλεῖν ἐπὶ
 ζυμμαχίαν τε καὶ φιλονεικίαν, ὀλίγοις τισὶν ἑαυτοῦ
 πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς, τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ πλου-
 τεῖ. Καὶ μάλα, ἔφη. Ἐτι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπιστοῦ-
 μεν, μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρχουμένην πόλιν ὁμοιότατον
 *) V. καὶ ἐτι μάλα εὖ, ἦν δ' ἐγώ, τόδε σκόπει.

τὸν Φειδωλὸν τε καὶ χρηματιστὴν τετάχθαι; Οὐδαμῶς, ἔφη.

9. Δημοκρατίαν δὴ, ὥς ἔοικε, μετὰ τοῦτο σκεπτόον, τίνα τε γίνεται τρόπον καὶ γενομένη ποιὸν τινὰ ἔχει, ἵνα αὖ τὸν τοιοῦτου ἀνδρὸς τρόπον γνόντες παραστησώμεθ' αὐτὸν ἐς κρίσιν. Ὁμοίως γοῦν ἂν, ἔφη, ἡμῖν αὐτοῖς πορευοίμεθα. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μεταβάλλει μὲν τρόπον τινὰ τοιοῦτον ἐξ ὀλιγαρχίας ἐς δημοκρατίαν, δι' ἀπληστίαν τοῦ προκειμένου ἀγαθοῦ τοῦ ὥς πλουσιώτατον δεῖν γίνεσθαι; Πῶς δὴ; Ἀτε δὴ, οἶμαι, ἄρχοντες ἐν αὐτῇ οἱ ἄρχοντες διὰ τὸ πολλὰ κεκτῆσθαι, οὐκ ἐθέλουσιν εἰργεῖν νόμῳ, τῶν νέων ὅσοι ἂν ἀκέλαστοι γίνωνται, μὴ ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀναλίσκειν τε καὶ ἀπολλύναι τὰ αὐτῶν, ἵνα ὠνούμενοι τὰ τῶν τοιούτων καὶ ἐκδανείζοντες *) ἔτι πλουσιώτεροί τε καὶ ἐντιμότεροι γίνωνται. Παντός γε μᾶλλον. Οὐκ οὖν δῆλον ἤδη τοῦτο ἐν πόλει, ὅτι πλοῦτον τιμᾶν καὶ σωφροσύνην ἅμα ἱκανῶς κτᾶσθαι ἐν τοῖς πολίταις ἀδύνατον, ἀλλ' ἀνάγκη, ἢ τοῦ ἐτέρου ἀμελεῖν ἢ τοῦ ἐτέρου; Ἐπεικῶς, ἔφη, δῆλον. Παραμελοῦντες δὴ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ἐφίεντες ἀκολασταίνειν, οὐκ ἀγενοῖς ἐνίστε ἀνθρώπους πένητας ἠνάγκασαν γενέσθαι. Μάλα γε. Κάθηνται δὴ, οἶμαι, οὗτοι ἐν τῇ πόλει κεκεντρωμένοι τε καὶ ἐξωπλισμένοι, οἱ μὲν ἐφείλοντες χρέα, οἱ δὲ ἄτιμοι γεγονότες, οἱ δὲ ἀμφοτέρω, μισοῦντές τε καὶ ἐπιβουλεύοντες τοῖς κτησαμένοις τὰ αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις, νεωτερισμοῦ ἐρῶντες. Ἔστι ταῦτα. Οἱ δὲ δὴ χρηματισταὶ ἐγκύψαντες οὐδὲ δοκοῦντες τούτους ὁρᾶν, τῶν δὲ λοιπῶν τὸν αἰεὶ ὑπείκοντα, ἐνιέντες ἀργύριον, τιτρώσκοντες **) καὶ τοῦ πατρὸς ἐκγόνους τόκους πολλαπλασίους κομιζόμενοι, †πολὺν τὸν 556 κηφῆνα καὶ πτωχὸν ἐμποιοῦσι τῇ πόλει. Πῶς γάρ, ἔφη, οὐ πολὺν; Καὶ οὔτε γ' ἐκείνη, ἦν δ' ἐγώ, τὸ τοιοῦτον κακὸν ἐκκαίμενον ἐθέλουσιν ἀποσβεννύναι, εἰργοντες τὰ αὐτοῦ, ὅπῃ τις βούλεται, τρέπειν, οὔτε τῇδε, ἢ αὖ κατὰ ἕτερον νόμον τὰ τοιαῦτα λύεται. Κατὰ δὴ τί-

*) V. εἰσδανείζοντες. **) V. καὶ τιτρώσκοντες.

να; Ὃς μετ' ἐκεῖνόν ἐστι δεύτερος καὶ ἀναγκάζων ἀρε-
τῆς ἐπιμέλειαν τοὺς πολίτας· εἴαν γὰρ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ
κινδύνῳ τὰ πολλά τις τῶν ἐκουσίων συμβολαίων προσ-
τάττῃ συμβάλλειν, χρηματίζονται μὲντ' ἂν ἥττον ἀναι-
δῶς ἐν τῇ πόλει, ἐλάττω δ' ἐν αὐτῇ φύοιντο τῶν τοι-
ούτων κακῶν, οἷων νῦν δὴ εἵπομεν. Καὶ πολὺ γε,
ἢ δ' ὅς. Νῦν δέ γε, ἔφην ἐγώ, διὰ πάντα τὰ τοιαῦ-
τα τοὺς μὲν ἀρχομένους οὕτω διατιθέασιν ἐν τῇ πόλει
οἱ ἀρχοντες, σφᾶς δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς αὐτῶν αἶρ' οὐ
τρυφῶντας μὲν τοὺς νέους καὶ ἀπόνους καὶ πρὸς τὸ
τοῦ σώματος καὶ πρὸς τὰ τῆς ψυχῆς, μαλακοὺς δὲ
καρτερεῖν πρὸς ἡδονάς τε καὶ λύπας καὶ ἀργούς;
Τί μὴν; Αὐτοὺς δὲ πλὴν χρηματισμοῦ τῶν ἄλλων
ἡμεληκότας, καὶ οὐδὲν πλείω ἐπιμέλειαν πεποιημένους
ἀρετῆς ἢ τοὺς πένητας; Οὐ γὰρ οὖν. Οὕτω δὴ πα-
ρεσκευασμένοι, ὅταν παραβάλωσιν ἀλλήλοις οἱ τε ἀρ-
χοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἢ ἐν ὁδῶν πορείαις ἢ ἐν ἄλ-
λαις τισὶ κοινωνίαις, ἢ κατὰ θεωρίας ἢ κατὰ στρα-
τείας, ἢ ζῦμπλοι γιγνόμενοι ἢ ζυστρατιῶται, ἢ καὶ
ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις ἀλλήλους θεώμενοι, μηδαμῇ *)
ταύτῃ καταφρονῶνται οἱ πένητες ὑπὸ τῶν πλουσίων,
ἀλλὰ πολλάκις ἰσχνὸς ἀνὴρ, πένης, ἡλιωμένος, παρ-
ταχθεὶς ἐν μάχῃ πλουσίῳ ἐσκιατραφηκότι, πολλὰς
ἔχοντι σάρκας ἀλλοτρίας, ἴδη ἀσθματός τε καὶ ἀπο-
ρίας μεστόν **), αἶρ' οἶει αὐτὸν οὐχ ἡγεῖσθαι, κακίᾳ
τῇ σφετέρᾳ πλουτεῖν τοὺς τοιούτους, καὶ ἄλλον ἄλλῳ
παραγγέλλειν, ὅταν ἰδίᾳ συγγίγνωνται, ὅτι ἄνδρες οἱ
ἡμέτεροι πλούσιοι εἰσιν οὐδέν; Εὖ οἶδα μὲν οὖν, ἔφη,
ἐγώ γε, ὅτι οὕτω ποιοῦσιν. Οὐκ οὖν, ὥσπερ σῶμα νο-
σῶδες σμικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖται πρᾶσλαβέσθαι πρὸς
τὸ κάμνειν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει αὐτὸ
αὐτῷ, οὕτω δὴ καὶ ἡ κατὰ ταυτὰ ἐκείνῳ διακειμένη
πόλις ἀπὸ σμικρᾶς προφάσεως, ἔξωθεν ἐπαγομένων ἢ
τῶν ἐτέρων ἐξ ὀλιγαρχουμένης πόλεως συμμαχίαν ἢ
τῶν ἐτέρων ἐκ δημοκρατουμένης, νοσεῖ τε καὶ αὐτῇ

*) Ante v. μηδαμῇ particulam καὶ excidisse arbitror. **) V.
μιστῶ.

αὐτῇ μάχεται, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄνευ τῶν ἔξω στασιάζει;
† Καὶ σφόδρα γε.

557

10. Δημοκρατία δὴ, οἶμαι, γίγνεται, ὅταν οἱ πένητες νικήσαντες τοὺς μὲν ἀποκτείνωσι τῶν ἐτέρων, τοὺς δὲ ἐκβάλωσι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐξ ἴσου μεταδῶσι πολιτείας τε καὶ ἀρχῶν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀποκλήρων αἱ ἀρχαὶ ἐν αὐτῇ γίνωνται *). Ἔστι γάρ, ἔφη, αὕτη ἡ κατάστασις δημοκρατίας, εἴαν τε καὶ δι' ὅπλων γένηται, εἴαν τε καὶ διὰ φόβον ὑπεξελθόντων τῶν ἐτέρων. Τίνα δὴ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτοι τρόπον οἰκοῦσι, καὶ ποία τις ἡ τοιαύτη αὕτη πολιτεία; δῆλον γάρ, ὅτι ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ δημοκρατικός τις ἀναφανήσεται. Δῆλον, ἔφη. Οὐκ οὐν πρῶτον μὲν θῆ ἐλεύθεροι, καὶ ἐλευθερίας ἡ πόλις μεστή καὶ παρρησίας γίγνεται, καὶ ἐξουσία ἐν αὐτῇ ποιεῖν, ὃ τί τις βούλεται; Λέγεταιί γε δὴ, ἔφη. Ὅπου δὲ γε ἐξουσία, δῆλον, ὅτι ἰδίαν ἕκαστος ἂν κατασκευὴν τοῦ αὐτοῦ βίου κατασκευάζοιτο ἐν αὐτῇ, ἥτις ἕκαστον ἀρέσκοι. Δῆλον. Παντοδαποὶ δὴ ἂν, οἶμαι, ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ μάλιστα ἐγγίγνοιτο ἄνθρωποι. Πῶς γὰρ οὐ; Κινδυνεύει, ἦν δ' ἐγώ, καλλίστη αὕτη τῶν πολιτειῶν εἶναι, ὥσπερ ἱμάτιον ποικίλον πᾶσιν αἰθεσι πεποικιλμένον, οὕτω καὶ αὕτη, πᾶσιν ἡθεσι πεποικιλμένη, καλλίστη ἂν φαίνοιτο. Τί μὲν; ἔφη. Καὶ ἴσως μὲν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ταύτην, ὥσπερ οἱ παῖδες τε καὶ γυναῖκες τὰ ποικίλα θεώμενοι, καλλίστην ἂν πολλοὶ κρίνειαν. Καὶ μάλ', ἔφη. Καὶ ἔστι γε, ὦ μακάριε, ἦν δ' ἐγώ, ἐπιτήδειον, ζητεῖν ἐν αὐτῇ πολιτείᾳ. Τί δὴ; Ὅτι πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει διὰ τὴν ἐξουσίαν, καὶ κινδυνεύει τῷ βουλομένῳ πέλιν κατασκευάζειν, ὃ νῦν δὴ ἡμεῖς ἐποιοῦμεν, ἀνάγκαιον εἶναι, ἐς δημοκρατουμένην ἐλθόντι πόλιν, ὅς ἂν αὐτὸν ἀρέσκοι τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ ἐς παντοπώλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν, καὶ ἐκλεξαμένῳ, οὕτω κατοικίσειν. Ἴσως γοῦν, ἔφη, οὐκ ἂν ἀποροίη παραδειγμάτων. Τὸ δὲ μηδεμίαν ἀνάγκην, εἶπον, εἶναι ἀρχεῖν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, μήδ', ἂν

*) V. γίνονται.

ἥς ἱκανός, ἄρχειν, μηδὲ αὐτὸν ἄρχεσθαι; εἰ μὴ βούληται, μηδὲ πολεμεῖν, πολεμούντων, μηδὲ εἰρήνην ἄγειν, τῶν ἄλλων ἀγόντων, εἰ μὴ ἐπιθυμῆς εἰρήνης, μηδ' αὐτὸν, εἰάν τις ἄρχειν νόμος σε διακωλύῃ ἢ δικάζῃ, μηδὲν ἥττον καὶ ἄρχειν καὶ δικάζειν, εἰάν αὐτῷ σοὶ ἐπὶ ἡ
 558 τῇ οὐ θεσπεσίᾳ καὶ ἡδεΐᾳ ἢ τοιαύτῃ διαγωγῇ ἐν τῷ παρσενίᾳ; Ἰσως, ἔφη, ἐν γε τούτῳ. Τί δέ; ἢ προσότης ἐνίων τῶν δικασθέντων οὐ κομψή; ἢ οὕτω εἶδες ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ, αἰθρώπων καταψηφισθέντων θαινάτου ἢ φυγῆς, οὐδὲν ἥττον αὐτῶν μενόντων τε καὶ ἀναστρεφόμενων ἐν μέσῳ, καὶ ὥς οὔτε φροντίζοντος οὔτε ὁρῶντος οὐδενός, περινοστεῖ ὁ καταψηφισθεὶς, ὥς περ ἡρως. Καὶ πολλούς γ', ἔφη. Ἡ δὲ ξυγγνώμη οὐ γενναία καὶ οὐδ' ὅπωςτιοῦν σμικρολογία αὐτῆς, ἀλλὰ καταφρόνησις, ὣν ἡμεῖς ἐλέγομεν σεμνύνοντες, ὅτε τὴν πόλιν ὠκίζομεν, ὥς, εἰ μὴ τις ὑπερβεβλημένην φύσιν ἔχοι, οὐποτ' ἂν γένοιτο ἀνὴρ ἀγαθός, εἰ μὴ παῖς ὢν εὐθύς παῖζοι ἐν καλοῖς καὶ ἐπιτηδεύοι τὰ τοιαῦτα πάντα — ὥς μεγαλοπρεπῶς καταπατήσας *) ἀπαντα ταῦτα οὐδὲν **) φροντίζει, ἐξ ὁποῖων ἂν τις ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τὰ πολιτικά ἰὼν πράττῃ, ἀλλὰ τιμᾷ, εἰ μὴ μόνον εὐνους εἶναι τῷ πλήθει; Πάνυ γ', ἔφη, γενναία. Ταῦτα δὴ, ἔφην, ἔχοι ἂν καὶ τούτων ἄλλα ἀδελφὰ δημοκρατία, καὶ εἴη ἂν, ὥς ἔοικεν, ἡδεΐα πολιτεία, καὶ ἀνερχος καὶ ποικίλη, ἰσότητά τινα ὁμοίως ἴσοις τε καὶ ἀνίσοις διανέμουςα. Καὶ μάλ', ἔφη, γνῶριμα λέγεις.

11. Ἀθρεῖ δὴ, ἦν δ' ἐγώ, τίς ὁ τοιοῦτος ἰδία; ἢ πρῶτον σκεπτέον, ὥς περ τὴν πολιτείαν ἐσκεψάμεθα, τίνα τρόπον γίγνεται; Ναί, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐχ ὧδε; τοῦ φειδωλοῦ ἐκείνου καὶ ὀλιγαρχικοῦ γένοιτ' ἂν, οἶμαι, ὅς ὑπὸ τῷ πατρὶ τεθραμμένος ἐν τοῖς ἐκείνου ἡθεσιν. Τί γὰρ οὐ; Βία δὴ καὶ οὗτος ἄρχων τῶν ἐν αὐτῷ ἡδονῶν, ὅσαι ἀναλωτικαὶ μὲν, χρηματιστικαὶ δὲ μή, αἱ δὴ οὐκ ἀναγκαῖαι κέκληνται. Δῆλον, ἔφη. Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλεγώμε-

*) V. καταπατήσας. **) V. οὐδέ.

θα, πρῶτον ὀρισώμεθα τὰς τε ἀναγκαίας ἐπιθυμίας καὶ τὰς μή; Βούλομαι, ἢ δ' ὅς. Οὐκουν, ὥς τε οὐκ ἂν οἶοί τ' εἶμεν ἀποτρέψαι *), δικαίως ἀναγκαῖαι καλεῖντο, καὶ ὅσαι ἀποτελούμεναι ὠφελοῦσιν ἡμᾶς; τούτων γὰρ ἀμφοτέρων ἐφίεσθαι ἡμῶν τῇ φύσει ἀνάγκη ἢ οὐ; Καὶ μάλα. Δικαίως δὴ τὸ τοῦτο ἐπ' αὐταῖς ἐροῦ- 559
μεν τὸ ἀναγκαῖον. Δικαίως. Τί δέ; ὥς γέ τις ἀπαλλ-
λάξειεν ἂν, εἰ μελετῶν ἐκ νέου, καὶ πρὸς οὐδέν' **) ἀγα-
θὸν ἐνοῦσαι δρῶσιν, αἱ δὲ καὶ τούναντίον πᾶσαι πάν-
τας, εἰ μὴ ἀναγκαίους φαῖμεν εἶναι, ἅρ' οὐ καλῶς
ἂν λέγοιμεν; Καλῶς μὲν οὖν. Προελώμεθα δὴ τι πα-
ράδειγμα ἐκατέρων, αἷ εἰσιν, ἵνα τύπω λάβωμεν αὐ-
τὰς. Οὐκουν χρεή. Ἄρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέ-
χευ ὑγείας τε καὶ εὐεξίας καὶ αὐτοῦ τοῦ ***) σίτου τε
καὶ ὄψου ἀναγκαίως ἂν εἴη; Οἶμαι. Ἡ μὲν γέ που
τοῦ σίτου κατ' ἀμφοτέρω ἀναγκαῖα, ἢ τε ὠφέλιμος ἢ
τε ****) παῦσαι πεινῶντα *****) δυνατή. Ναί. Ἡ δὲ
ὄψου, εἰ πῇ τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται.
Πάννυ μὲν οὖν. Τί δέ, ἡ πέρας τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδε-
σμάτων ἢ τούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ
νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι,
καὶ βλαβερά μὲν σώματι, βλαβερά δὲ ψυχῇ πρὸς τε
φρόνησιν καὶ τὸ σωφρονεῖν, ἅρ' αὖ γε ὥς οὐκ ἀναγ-
καῖα ἂν καλοῖτο; Ὁρθότατα μὲν οὖν. Οὐκουν καὶ
ἀναλωτικὰς φαῖμεν εἶναι ταύτας, ἐκείνας δὲ χρηματι-
στικὰς, διὰ τὸ χρησίμους πρὸς τὰ ἔργα εἶναι; Τί μήν;
Οὕτω δὴ καὶ περὶ ἀφροδισίων καὶ τῶν ἄλλων φήσο-
μεν. Οὕτω. Ἄρ' οὖν *****) καὶ ὃν δὴ νῦν κηφῆνας
ὠνομάζομεν; τοῦτον ἐλέγομεν τῶν τοιούτων ἡδονῶν καὶ
ἐπιθυμιῶν γέγοντα καὶ ἀρχόμενον ὑπὸ τῶν μὴ ἀναγ-
καίων, τὸν δὲ ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων, φειδωλὸν τε καὶ
ὀλιγαρχικόν. Ἀλλὰ τί μήν;

12. Πάλιν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, λέγωμεν, ὥς ἐξ
ὀλιγαρχικοῦ δημοκρατικὸς γίγνεται. Φαίνεται δέ μοι τὰ

*) V. ἀποστρέψαι. **) V. οὐδέν. ***) V. τοῦ abest.

****) V. ἢ τε ὠφέλιμος, ἢ τε. *****) V. ζῶντα.

*****) V. Ἄρ' οὖν,

γε πολλά ὧδε γίνεσθαι. Πῶς; Ὅταν νέος τεθραμ-
 μένος, ὡς νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀπαιδεύτως τε καὶ φει-
 δωλῶς, γεύσῃται κηφῆων μέλιτος, καὶ ζυγγένηται
 αἰῶσι θηροῖ καὶ δεινοῖς, παντοδαπὰς ἡδονὰς καὶ ποι-
 κίλας καὶ παντοίως ἐχούσας δυναμένοις σκευάζειν, ἐν-
 ταῦθά που οἶον εἶναι ἀρχὴν αὐτῷ μεταβολῆς ὀλιγαρ-
 χικῆς τῆς ἐν ἑαυτῷ ἐς δημοκρατικὴν. Πολλὴ ἀνάγκη,
 ἔφη. Ἄρ' οὖν, ὥσπερ ἡ πόλις μετέβαλε, βοηθη-
 σάσης τῷ ἐτέρῳ μέρει ζυμμαχίας ἐξωθεν, ὁμοίως ὁμοίῳ,
 οὕτω καὶ ὁ νεανίας μεταβάλλει, βοηθοῦντος αὐτῷ εἰδούς
 ἐπιθυμιῶν ἐξωθεν τῷ ἐτέρῳ τῶν παρ' ἐκείνῳ, ζυγγε-
 νοὺς τε καὶ ὁμοίου; Παντάπασι μὲν οὖν. Καὶ εἰ μὲν
 γε, οἶμαι, ἀντιβοηθήσῃ τις τῶ ἐν αὐτῷ *) ὀλιγαρ-
 χικῷ ζυμμαχία ἢ ποθὲν παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ καὶ τῶν
 560 ἄλλων οἰκείων† νουθετούντων τε καὶ κακίζόντων, στά-
 σις δὴ καὶ ἀντίστασις καὶ μάχη ἐν αὐτῷ πρὸς αὐτὸν
 τότε γίνεται. Τί μὲν; Καὶ ποτὲ μὲν, οἶμαι, τὸ δη-
 μοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ ὀλιγαρχικῷ, καὶ τινες τῶν
 ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν διεφθάρησαν, αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον,
 αἰδοῦς τινὸς ἐγγενομένης ἐν τῇ τοῦ νέου ψυχῇ, καὶ
 κατεκοσμήθη πάλιν. Γίνεται γὰρ ἐνίοτε, ἔφη. Αὖ-
 θις δέ, οἶμαι, τῶν ἐκπεσοῦσων ἐπιθυμιῶν ἄλλαι ἐπιτρε-
 φόμεναι ζυγγενεῖς δι' ἀνεπιστημοσύνην τροφῆς πατρὸς
 πολλαί τε καὶ ἰσχυραὶ ἐγένοντα. Φιλεῖ γοῦν, ἔφη,
 οὕτω γίνεσθαι. Οὐκ οὖν εἴλικυσάν τε πρὸς τὰς αὐ-
 τὰς **) ὁμιλίας, καὶ λάθρα ζυγγιγνόμεναι πληθὺς
 ἐνέτεκον; Τί μὲν; Τελευτῶσαι δέ, οἶμαι, κατέλαβον
 τὴν τοῦ νέου τῆς ψυχῆς ἀκρόπολιν, αἰσθόμεναι κενὴν
 μαθημάτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ λόγων
 ἀληθῶν, οἱ δὲ ἄριστοι φρουροὶ τε καὶ φύλακες ἐν ἀν-
 δρῶν θεοφιλῶν εἰσὶ διανοίαις. Καὶ πολὺ γ', ἔφη.
 Ψευδεῖς δὲ καὶ ἀλαζόνες, οἶμαι, λόγοι τε καὶ δόξαι
 αὐτ' ἐκείνων ἀναδραμόντες κατέσχον τὸν αὐτὸν τόπον
 τοῦ τοιούτου. Σφόδρα γ', ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ πάλιν
 τε ἐς ἐκείνους τοὺς Λωτοφάγους ἐλθὼν φανερώς κα-
 τοικεῖ; καὶ εἰ μὲν παρ' οἰκείων τις βοήθεια τῷ φειδωλῷ
 *) V. ἑαυτῷ. **) V. αὐτάς.

αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἀφικνῆται, κλείσαντες οἱ ἀλαζόνες λόγοι ἐκεῖνοι τὰς τοῦ βασιλικοῦ τείχους ἐν αὐτῷ πύλας, οὔτε αὐτὴν τὴν ζυμμαχίαν παριᾶσιν, οὔτε πρέσβεις πρεσβυτέρων λόγους ἰδιωτῶν ἐσδέχονται, αὐτοὶ τε κρατοῦσι μαχόμενοι καὶ τὴν μὲν αἰδῶ, ἡλιθιότητα ὀνομάζοντες, ὠθοῦσιν ἔξω ἀτίμως φυγάδα, σωφροσύνην δέ, ἀνανδρίαν καλοῦντές τε καὶ προπηλακίζοντες, ἐκβάλλουσι, μετριότητα δὲ καὶ κοσμίαν δαπάνην, ὡς ἀγροικίαν καὶ ἀνελευθερίαν οὔσαν πείθοντες, ὑπερορίζουσι μετὰ πολλῶν καὶ ἀνωφελῶν ἐπιθυμιῶν. Σφόδρα γε. Τούτων δὲ γέ που κενώσαντες καὶ καθήσαντες τὴν τοῦ κατεχομένου τε ὑπ' αὐτῶν καὶ τελουμένου ψυχὴν μεγάλοις τέλεσι, τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη ὕβριν καὶ ἀναρχίαν καὶ ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χοροῦ κατὰγουσιν ἐστεφανωμένους, ἐγκωμιάζοντες καὶ ὑποκαριζόμενοι, ὕβριν μὲν παίδευσιν καλοῦντες, ἀναρχίαν δὲ ἐλευθερίαν, ἀσωτίαν δὲ μεγαλοπρέπειαν, ἀναίδειαν δὲ ἀνδρίαν. τὰς οὐχ οὕτω πῶς, ἦν 561 δ' ἐγώ, νέος ὢν μεταβάλλει ἐκ τοῦ ἀναγκαίους ἐπιθυμίαις τρεφόμενου ἐς τὴν τῶν μὴ ἀναγκαίων καὶ ἀνωφελῶν ἡδονῶν ἐλευθέρωσίν τε καὶ ἄνεσιν; Καὶ μάλιστα γ', ἥ δ' ὅς, ἐναργῶς. Ζῆ δὴ, οἶμαι, μετὰ ταῦτα ὁ τοιοῦτος οὐδὲν μᾶλλον ἐς ἀναγκαίους ἢ μὴ ἀναγκαίους ἡδονὰς ἀναλίσκων καὶ χρήματα καὶ πόρους καὶ διατριβάς, ἀλλ' ἐὰν εὐτυχὴς ἦ καὶ μὴ πέρα ἐκβακχευθῇ, ἀλλὰ τι καὶ πρεσβύτερος γενόμενος, τοῦ πολλοῦ θορύβου παρελθόντος μέρη τε καταδέξεται τῶν ἐκπεσόντων, καὶ τοῖς ἐπεσελθοῦσι μὴ ὅλον ἑαυτὸν ἐκδῶ, ἐς ἴσον δὴ τι καταστήσας τὰς ἡδονὰς διάγει, τῇ πάραπιπτούσῃ αἰεί, ὥσπερ λαχούσῃ, τὴν ἑαυτοῦ ἀρχὴν παραδιδούς, ἕως ἂν πληρωθῇ, καὶ αὖθις ἄλλη, οὐδεμίαν ἀτιμάζων, ἀλλ' ἐξ ἴσου τρέφων. Πάνυ μὲν οὖν. Καὶ λόγον γ', ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ οὐ προσδεχόμενος, οὐδὲ παριείς ἐς τὸ φρούριον, ἐὰν τις λέγῃ, ὡς αἱ μὲν εἰσι τῶν καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἐπιθυμιῶν ἡδοναί, αἱ δὲ τῶν πανηρῶν, καὶ τὰς μὲν χρὴ ἐπιτηδεύειν καὶ τιμᾶν, τὰς δὲ κολάζειν τε καὶ δουλοῦσθαι, ἀλλ' ἐν πᾶσι

τούτοις ἀνανεύει τε καὶ ὁμοίως φησὶν ἀπάσας εἶναι καὶ τιμητέας ἐξ ἴσου. Σφόδρα γάρ, ἔφη, οὕτω διακείμενος τοῦτο δεῖ. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ διαζῇ τὸ καθ' ἡμέραν οὕτω χαριζόμενος τῇ προσπιπτούσῃ ἐπιθυμία, τότε μὲν μεθύων καὶ καταυλούμενος, αὐθις δὲ ὑδροποτῶν καὶ κατισχναινόμενος, τότε δ' αὖ γυμναζόμενος, ἔστι δ' ὅτε ἀργῶν καὶ πάντων ἀμελῶν, τότε δ' ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίβων, πολλάκις δὲ πολιτεύεται, καὶ ἀναπνέων, ὃ τι ἂν τύχη, λέγει τε καὶ πράττει, καὶ ποτὲ τινὰς πολεμικοὺς ζηλώσῃ, ταύτῃ φέρεται, ἢ χρηματιστικούς, ἐπὶ τοῦτ' αὖ, καὶ οὔτε τις τάξις οὔτε ἀνάγκη ἔπεστιν αὐτοῦ τῷ βίῳ, ἀλλ' ἡδύν τε δὴ καὶ ἐλευθέριον καὶ μακάριον καλῶν τὸν βίον τοῦτον, χρῆται αὐτῷ διὰ παντός. Παντάπασιν, ἦ δ' ὅς, διελήλυθας βίον ἰσονομικοῦ τινὸς ἀνδρός. Οἶμαι δὲ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ παντοδαπὸν τε καὶ πλείστων ἡδῶν μεστόν καὶ καλόν τε καὶ ποικίλον, ὥσπερ ἐκείνην τὴν πόλιν, τοῦτον τὸν ἄνδρα εἶναι, ὃν πολλοὶ ἂν καὶ πολλὰ ζηλώσειαν τοῦ βίου, παραδείγματα πολιτειῶν τε καὶ τρόπων πλείστα ἐν αὐτῷ ἔχοντα. Οὕτω γάρ, ἔφη, ἐστὶ. Τί οὖν; τετάχθω ἡμῖν κατὰ δημοκρατίαν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ ὡς δημοκρατικὸς ὁρᾷται ἂν προσαγορευόμενος. Τετάχθω, ἔφη.

13. Ἡ καλλίστη δὴ, ἦν δ' ἐγώ, πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελθεῖν, τυραννίς τε καὶ τύραννος. Κομιδῇ γ', ἔφη. Φέρε δὴ, τίς τρόπος τυραννίδος, ὃ φίλε ἑταῖρε, γίγνεται; ὅτι μὲν γὰρ ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει, σχεδὸν δῆλον. Δῆλον. Ἄρ' οὖν τρόπον τινὰ τὸν αὐτὸν ἐκ τε ὀλιγαρχίας δημοκρατίας γίγνεται καὶ ἐκ δημοκρατίας τυραννίς; Πῶς; Ὁ προὔθετο, ἦν δ' ἐγώ, ἀγαθόν, καὶ δι' οὗ ἡ ὀλιγαρχία καθίστατο· τοῦτο δ' ἦν γίνεσθαι ὑπέρπλουτος ἢ γὰρ; Ναί. Ἡ πλούτου τοίνυν ἀπληστία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια διὰ χρηματισμὸν αὐτὴν ἀπόλλυσιν. Ἀληθῆ, ἔφη. Ἄρ' οὖν καὶ ὁ δημοκρατία ὁρίζεται
*) V. Ἄρ' οὖν.

ἀγαθόν, ἢ τούτου ἀπληστία καὶ ταύτην καταλύει. Λέγεις δὲ αὐτὴν τί ὀρίζεσθαι; Τὴν ἐλευθερίαν, εἶπον· τοῦτο γάρ που ἐν δημοκρατούμενῃ πόλει ἀκούσας ἂν, ὥς ἔχει τε κάλλιστον καὶ διὰ ταύτην ἐν μόνῃ ταύτῃ ἀξίον οἰκεῖν, ὅστις φύσει ἐλεύθερος. Λέγεται γάρ δή, ἔφη, καὶ πολὺ τοῦτο τὸ ῥῆμα. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅπερ ἦα νῦν δὴ ἐρῶν, ἢ τοῦ τοιούτου ἀπληστία καὶ ἢ τῶν ἄλλων ἀμέλεια καὶ ταύτην τὴν πολιτείαν μεδίστησί τε καὶ παρασκευάζει τυραννίδος δεσθῆναι; Πῶς; ἔφη. Ὅταν, οἶμαι, δημοκρατούμενῃ πόλιν ἐλευθερίας διψήσασα, κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχη, καὶ πορρώτέρῳ τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθύσθῃ, τοὺς ἄρχοντας δὴ, ἂν μὴ πάννυ πρᾶοι ὥσι καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν, κολάζει, αἰτιωμένη ὥς μιαιρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. Δρῶσι γάρ, ἔφη, τοῦτο. Τοὺς δέ γε, εἶπον, τῶν ἀρχόντων κατηκόους προπηλακίζει, ὥς ἐθελοδούλους τε καὶ οὐδὲν ὄντας, τοὺς δὲ ἄρχοντας μὲν ἀρχομένοις, ἀρχομένους δὲ ἀρχουσιν ὁμοίους ἰδία τε καὶ δημοσία ἐπαινεῖ τε καὶ τιμᾷ· ἄρ' οὐκ ἀνάγκη ἐν τοιαύτῃ πόλει ἐπὶ πᾶν τὸ τῆς ἐλευθερίας ἵεναι; Πῶς γάρ οὐ; Καὶ καταδύεσθαι γε, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἔς τε ταῖς ἰδίαις οἰκίας καὶ τελευτᾶν μέχρι τῶν θηρίων τὴν ἀναρχίαν ἐμφυομένην. Πῶς, ἦ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον λέγομεν; Οἶον, ἔφην, πατέρας μὲν ἐθίζεσθαι παιδὶ ὁμοῖον γίνεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι τοὺς υἱέας, υἱὸν δὲ πατρί, καὶ μήτε αἰσχύνεσθαι μήτε δεδιέναι τοὺς γονέας, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ᾦ, μέτοικον δὲ ἀστῶ καὶ ἀστὸν μετοίκῳ ἐξίσουσθαι, καὶ ξένον ὡσαύτως. 563 Γίνεται γάρ οὕτως, ἔφη. Ταῦτά τε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ σμικρὰ τοιαῦτα ἄλλα γίνεται διδάσκαλός τε ἐν τῷ τοιούτῳ φοιτητῆς φοβεῖται καὶ θωπεύει, φοιτηταὶ τε διδασκάλων ὀλιγαρούσιν, οὕτω δὲ καὶ παιδαγωγῶν· καὶ ὅλως οἱ μὲν νέοι πρεσβυτέροις ἀπεικάζονται καὶ διαμιλλῶνται καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, οἱ δὲ γέροντες ζυγκαθίζοντες τοῖς νέοις εὐτραπείας τε καὶ χαριεντισμοῦ ἐμπίπλυνται, μιμούμενοι τοὺς νέους, ἵνα δὴ μὴ δοκῶσιν ἀηδεῖς εἶ-

ναι μηδὲ δεσποτικοί. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τὸ δὲ γ' ἦν δ' ἐγώ, ἔσχατον, ὦ φίλε, τῆς ἐλευθερίας τοῦ πλήθους, ὅσον γίγνεται ἐν τῇ τριαύτῃ πόλει, ἔταν δὴ οἱ ἐωνημένοι καὶ αἱ ἐωνημένοι μηδὲν ἥττον ἐλεύθεροι ὥς τῶν πριαμένων· ἐν γυναιξὶ δὲ πρὸς ἀνδρας καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας ὅση ἡ ἰσονομία καὶ ἐλευθερία γίγνεται, ὀλίγου ἐπελαθόμεθ' εἰπεῖν. Οὐκουν, κατ' Αἰσχύλον, ἔφη, ἱερῶμεν, ὅ τι νῦν ἦλθ' ἐπὶ στόμα; Πάνυ γε, εἶπον, καὶ ἐγώ γε οὕτω λέγω· τὸ μὲν γάρ τῶν θηρίων τῶν ὑπὸ τοῖς ἀνθρώποις ὅσῳ ἐλευθερώτερά ἐστιν ἐν ταύτῃ ἢ ἐν ἄλλῃ, οὐκ ἂν τις πείθοιτο ἀπειρος· ἀτεχνῶς γὰρ αἴ τε κύνες, κατὰ τὴν παροιμίαν, οἷαί περ αἱ δεσποιναι γίγνονται δὲ δὴ *) καὶ ἵπποι καὶ ὄνοι πάνυ ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς, εἰδισμένοι πορεύεσθαι κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ αἰεὶ ἀπαντῶντι, εἰ μὴ ἐξίστηται καὶ τὰλλα πάντα οὕτω μεστὰ ἐλευθερίας γίγνεται. Τὸ ἐμὸν γ', ἔφη, ἐμοὶ λέγεις ὄναρ αὐτὸς γὰρ ἐς ἀγρὸν πορευόμενος θαμά αὐτὸ πάσχω. Τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον, ἦν δ' ἐγώ, πάντων τούτων ζυνηθροισμένων ἐννοεῖς, ὥς ἀπαλὴν τὴν ψυχὴν τῶν πολιτῶν ποιεῖ, ὥστε, καὶ ὅτι οὖν δουλείας τις προσφέρηται, ἀγανακτεῖν καὶ μὴ ἀνέχεσθαι; τελευτῶντες γὰρ που οἶσθ', ὅτι οὐδὲ τῶν νόμων φροντίζουσι γεγραμμένων ἢ ἀγράφων, ἵνα δὴ μηδαμὴ μηδεὶς αὐτοῖς ἢ δεσπότης. Καὶ μάλα, ἔφη, οἶδας.

14. Αὕτη μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε, ἡ ἀρχὴ οὕτως καλὴ καὶ νεανικὴ, ὅθεν τυραννὶς φύεται, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. Νεανικὴ δῆτα, ἔφη, ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο; Ταυτόν, ἦν δ' ἐγώ, ὅπερ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα ἐγγενόμενον ἀπώλεσεν αὐτήν, τοῦτο καὶ ἐν ταύτῃ πλέον τε καὶ ἰσχυρότερον ἐκ τῆς ἐξουσίας ἐγγενόμενον καταδουλοῦται δημοκρατίαν· καὶ τῷ ὄντι τὸ ἀγαν τι ποιεῖν μεγάλην φιλεῖ ἐς τοῦναντίον μετα-
564βολὴν ἀνταποδιδόναι ἐν ὥραις τε καὶ ἐν φυτοῖς καὶ ἐν σώμασι, καὶ δὴ καὶ ἐν πολιτείαις οὐχ ἥκιστα. Εἰκός, ἔφη. Ἡ γὰρ ἀγαν ἐλευθερία εἰκεν οὐκ ἐς ἄλ-
*) V. γίγνονταί τε δὴ.

λο τι, ἢ ἐς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλειν καὶ ἰδιώτη καὶ πόλει. Εἰκὸς γάρ. Εἰκότως τοίνυν, εἶπον, οὐκ ἐξ ἄλλης πολιτείας τυραννὶς καθίσταται ἢ ἐκ δημοκρατίας· ἐξ, οἶμαι, τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας δουλεία πλείστη τε καὶ ἀγριωτάτη. Ἐχει γάρ, ἔφη, λόγον. Ἀλλ' οὐ τοῦτ', οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, ἡρώτας, ἀλλὰ ποῖον νόσημα ἐν ὀλιγαρχίᾳ τε φυόμενον ταυτὸν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ δουλοῦται αὐτήν. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἐκεῖνο τοίνυν, ἔφην, ἔλεγον τὸ τῶν ἀρχῶν τε καὶ δαπανηρῶν ἀνδρῶν γένος, τὸ μὲν ἀνδρείοτατον ἡγούμενον αὐτῶν, τὸ δ' ἀνανδρότατον ἐπόμενον, οὓς δὴ ἀφωμοιοῦμεν κηφῆσι, τοὺς μὲν κέντρα ἔχουσι, καὶ τοὺς δὲ ἀκέντροις. Καὶ ὁρῶν γ', ἔφη. Τούτω τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ταράττετον ἐν πάσῃ πολιτείᾳ ἐγγιγνομένῳ, οἷον περὶ σῶμα φλέγμα τε καὶ χολή, ὃ δὴ καὶ δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἰατρὸν τε καὶ νομοθέτην πόλεως μὴ ἥττον, ἢ σοφὸν μελιτουργόν, πόρρωθεν εὐλαβεῖσθαι, μάλιστα μὲν, ὅπως μὴ ἐγγένησθον, ἂν δὲ ἐγγένησθον, ὅπως ὅτι τάχιστα σὺν αὐτοῖς τοῖς κηρίοις ἐκτετμήσθον. Ναὶ μά Δία, ἢ δ' ὅς, παντάπασί γε.

15. Ὡς τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, λάβωμεν, ἵν' εὐκρινέστερον ἴδωμεν, ὃ βουλόμεθα. Πῶς; Τριχῇ διαστησώμεθα τῷ λόγῳ δημοκρατούμενην πόλιν, ὥς περ οὖν καὶ ἔχει· ἐν μὲν γάρ περὶ τὸ τοιοῦτον γένος ἐν αὐτῇ ἐμφύεται δι' ἐξουσίαν οὐκ ἔλαττον, ἢ ἐν τῇ ὀλιγαρχουμένῃ. Ἔστιν οὕτω. Πολὺ δέ γε δριμύτερον ἐν ταύτῃ, ἢ ἐν ἐκείνῃ. Πῶς; Ἐκεῖ μὲν διὰ τὸ μὴ ἐντιμον εἶναι, ἀλλ' ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν, ἀγύμναστον καὶ οὐκ ἐρῶμενον γίγνεται, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ τοῦτό που τὸ προεστὼς αὐτῆς ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ τὸ μὲν δριμύτατον αὐτοῦ λέγει τε καὶ πράττει, τὸ δ' ἄλλο περὶ τὰ βήματα προσίζον βομβεῖ τε καὶ οὐκ ἀνέχεται τοῦ ἄλλα λέγοντος, ὥστε πάντα ὑπὸ τοῦ τοιούτου διοικεῖται ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ χωρὶς τινῶν ὀλίγων. Μάλα γε, ἢ δ' ὅς. Ἄλλο τοίνυν τοιόνδε αἰεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πλήθους. Τὸ ποῖον; Χρηματιζομένων ποῦ πάντων οἱ κοσμιώτατοι φύσει ὥς τὸ περ

αὐτοὶ πλουσιώτατοι γίνονται. Εἰκός. Πλεῖστον δὴ, οἶμαι, τοῖς κηφῆσι μέλι καὶ εὐπορώτατον ἐντεῖθεν βλέπεται *). Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, παρὰ γε τῶν σμικρὸν ἔχόντων τίς βλέπει **); Πλούσιοι δὴ, οἶμαι, οἱ τοιοῦτοι καλοῦνται κηφῆνων βοτάνη. Σχεδόν τι, ἔφη.

665 Δῆμος δ' ἂν εἴη τρίτον γένος, ὅσοι αὐτουργοὶ τε καὶ ἀπράγμονες, οὐ πάνυ πολλὰ κεκτημένοι, ὃ δὴ πλεῖστον τε καὶ κυριώτατον ἐν δημοκρατία, ὅταν περ αἰθροισθῇ. Ἔστι γάρ, ἔφη, ἀλλ' οὐ θαμὰ θέλει ποιεῖν τοῦτο, εἰ μὴ μέλιτός τι μεταλαμβάνη. Οὐκ οὐν μεταλαμβάνει, ἦν δ' ἐγώ, αἰεὶ, καθόσον δύνανται οἱ προεστώτες, τοὺς ἔχοντας τὴν οὐσίαν ἀφαιρούμενοι, διανεμόντες τῷ δήμῳ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ ἔχειν; Μεταλαμβάνει γὰρ οὖν, ἦ δ' ὅς, οὕτως. Αναγκάζονται δὴ, οἶμαι, ἀμύνεσθαι λέγοντές τε ἐν τῷ δήμῳ καὶ πράττοντες, ὅπῃ δύνανται, οὗτοι, ὧν ἀφαιρουνται. Πῶς γὰρ οὐ; Αἰτίαν δὴ ἔσχον ὑπὸ τῶν ἐτέρων, καὶ μὴ ἐπιθυμῶσι νεωτερίζειν, ὥς ἐπιβουλεύουσι τῷ δήμῳ καὶ εἰσιν ὀλιγαρχικοί. Τί μὴν; Οὐκ οὐν καὶ τελευτῶντες, ἐπειδὴν ὁρῶσι τὸν δῆμον οὐχ ἔκόντα, ἀλλ' ἀγνοήσαντά τε καὶ ἐξαπατηθέντα ὑπὸ τῶν διαβαλόντων, ἐπιχειροῦντα σφᾶς ἀδικεῖν, τότε ἤδη, εἴτε βούλονται εἴτε μὴ, ὥς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοί γίνονται, οὐχ ἔκόντες, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ κακὸν ἐκείνος ὁ κηφὴν ἐντίκτει, κεντῶν αὐτούς; Κομιδῇ μὲν οὖν. Ἐσαγγελίαι δὴ καὶ κρίσεις καὶ ἀγῶνες περὶ ἀλλήλων γίνονται. Καὶ μάλα. Οὐκ οὐν ἔνα τινα αἰεὶ ὁ δῆμος εἶωθε διαφερόντως προϊστασθαι ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτον τρέφειν τε καὶ αὖξιν μέγαν; Εἶωθε γάρ. Τοῦτο μὲν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, δῆλον, ὅτι, ὅταν περ φύηται τύραννος, ἐκ προστατικῆς εἰζης καὶ οὐκ ἄλλοθεν ἐκβλαστάνει. Καὶ μάλα δῆλον. Τίς ἀρχὴ οὖν μεταβολῆς ἐκ προστατεύοντος ἐπὶ τύραννον; ἦ δῆλον ὅτι, ἐπειδὴν ταυτὸν αἰρῆται δεῖν ὁ προστατὴς τῷ ἐν τῷ μύθῳ, ὅς περὶ τοιοῦτον Ἀρκαδίας τὸ τοῦ Διὸς τοῦ Λυκαίου ἱερὸν λέγεται; Τίς; ἔφη. Ὡς ἄρα ὁ γευσάμενος τοῦ ἀν-

*) V. βλέπει. **) V. βλέπει.

θρωπίνου σπλάγχνου, ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἐνὸς ἐγκαταμιγμένον, ἀνάγκη δὴ τούτῳ λύκῳ γενέσθαι ἢ οὐκ ἀκήκοας τὸν λόγον; Ἐγώ γε. Ἄρ' *) οὖν οὕτω καὶ ὅς ἂν δήμου προεστώς, λαβὼν σφόδρα πειθόμενον ὄχλον, μὴ ἀπόσχηται ἐμφυλίου αἵματος, ἀλλ' ἀδίκως ἐπαιτιώμενος, οἷα δὴ φιλοῦσιν, ἐς δικαστηρία ἄγων μισαιφονῇ, βίον ἀνδρὸς ἀφανίζων, γλώττη τε καὶ στόματι ἀνδρῶν γευόμενος φόνου συγγενούς, καὶ ἀνδρηλατῇ καὶ ἀποκτιννύῃ καὶ ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀπο- 566 κοπᾶς καὶ γῆς ἀναδασμόν ἄρα **) τῷ τοιούτῳ ἀνάγκη δὴ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ εἵμαρται ἢ ἀπὸ λωλέναι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἢ τυραννεῖν καὶ λύκῳ ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι. Πολλή, ἔφη. Οὗτος δὲ, ἔφη, ὁ στασιάζων γίγνεται πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς οὐσίας· οὗτος ἄρ' οὖν ἐκπεσὼν μὲν καὶ κατελθὼν βίᾳ τῶν ἐχθρῶν, τύραννος ἀπειργασμένος κατέρχεται. Δήλον. Ἐάν δ' ἀδύνατοι ἐκβάλλειν αὐτὸν ὥσιν ἢ ἀποκτεῖναι διαβάλλοντες τῇ πόλει, βιαίῳ δὲ θανάτῳ ἐπιβουλεύουσιν ἀποκτιννύναι λάθρα. Φίλει γοῦν, ἢ δ' ὅς, οὕτω γίγνεσθαι.

16. Τὸ δὲ τυραννικὸν αἶτημα τὸ πολυθρύλλητον ἐπὶ τούτῳ πάντες οἱ ἐς τοῦτο προβεβηκότες ἐξευρίσκουσιν, αἰτεῖν τὸν δῆμον φύλακὰς τινὰς τοῦ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ἢ ὁ τοῦ δήμου βοηθός. Καὶ μάλ', ἔφη. Διδόασιν δὲ, οἶμαι, δείσαντες μὲν ὑπὲρ ἐκείνου, θαρσύναντες δὲ ὑπὲρ ἑαυτῶν. Καὶ μάλα. Οὐκ οὖν τοῦτο, ὅταν ἴδῃ ἀνὴρ χρημάτων ἔχων, καὶ μετὰ τῶν χρημάτων αἰτίαν μισόδημος εἶναι, τότε δὲ οὗτος, ὡς ἐταῖρε, κατὰ τὸν Κροίσῳ γερόμενον χρησμὸν,

— πολυψηφίδα παρ' Ἑρμον

Φεύγει, οὐδὲ μένει οὐδ' αἰδεῖται κακὸς εἶναι.

Οὐ γὰρ ἂν, ἔφη, δεύτερον αὐτὸς αἰδεσθεῖη. Ὁ δέ γε, οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, καταληφθεὶς θανάτῳ δίδοται. Ἀνάγκη. Ὁ δὲ δὴ προστάτης ἐκεῖνος αὐτὸς τῆς πόλεως δῆλον δὲ, ὅτι μέγας μεγαλωστὶ οὐ κείται, ἀλλὰ καταβαλὼν ἄλλους πολλούς, ἔστηκεν ἐν τῷ δίφρῳ

*) V. Ἄρ'. **) V. ἄρα.

τῆς πόλεως τύραννος ἀντὶ προστάτου ἀποτετελεσμέ-
 νος. Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη. Διέλθωμεν δὴ τὴν εὐ-
 δαιμονίαν, ἣν δ' ἐγώ, τοῦ τε ἀνδρός καὶ τῆς πόλεως,
 ἐν ἣ ἂν ὁ τοιοῦτος βροτὸς ἐγγένηται. Πάνυ μὲν οὖν,
 ἔφη, διέλθωμεν. Ἄρ' οὖν, εἶπον, οὐ ταῖς μὲν πρῶ-
 ταις ἡμέραις τε καὶ χρόνῳ προσγελοῖ τε καὶ ἀσπάζε-
 ται πάντας, ὥ ἂν περιτυγχάνη, καὶ οὔτε τύραννός
 φησιν εἶναι, ὑπισχνεῖται τε πολλὰ καὶ ἰδία καὶ δη-
 μοσία, χρεῶν τε ἠλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δήμῳ
 τε καὶ τοῖς περὶ ἑαυτόν, καὶ πᾶσιν ἰλεώς τε καὶ
 πρᾶτος *) εἶναι προσποιεῖται; Ἀνάγκη, ἔφη. Ὅταν
 δέ γε, οἶμαι, πρὸς τοὺς ἔξω ἐχθροὺς τοῖς μὲν καταλ-
 λαγῇ, τοὺς δὲ καὶ διαφθείρῃ, καὶ ἡσυχία ἐκείνων
 γένηται, πρῶτον μὲν πολέμους τινὰς αἰεὶ κινεῖ, ἵν' ἐν
 567 χρεῖα ἡγεμόνος ὁ δῆμος ᾗ. Εἰκός γε. †Οὐκουν καὶ
 ἵνα χρήματα ἐσφέροντες, πένητες γιγνόμενοι, πρὸς τὸ
 καθ' ἡμέραν ἀναγκάζονται εἶναι, καὶ ἥττον αὐτῷ ἐπι-
 βουλεύωσι; Δῆλον. Καὶ ἂν γέ τις, οἶμαι, ὑπο-
 πτεύῃ ἐλευθέρῳ φρονήματα ἔχοντας, μὴ ἐπιτρέψειν
 αὐτῷ ἄρχειν, ὅπως ἂν τούτους μετὰ περφάσεως ἀπολ-
 λύῃ, ἐνδοὺς τοῖς πολεμίοις, τούτων πάντων ἕνεκα τυ-
 ράννῳ αἰεὶ ἀνάγκη πόλεμον ταράττειν. Ἀνάγκη. Ταῦ-
 τα δὴ ποιοῦντα ἐτοῖμον μᾶλλον ἀπεχθάνεσθαι τοῖς
 πολίταις. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκουν καὶ τινὰς τῶν ζυγ-
 καταστησάντων καὶ τῶν ἐν δυνάμει ὄντων παρρησιάζ-
 εσθαι καὶ πρὸς αὐτόν καὶ πρὸς ἀλλήλους, ἐπιπλήτ-
 τοντας τοῖς γιγνομένοις, οἳ ἂν τυγχάνωσιν ἀνδρικώ-
 τατοι ὄντες; Εἰκός γε. Ὑπεξαίρειν δὴ τούτους πάν-
 τας δεῖ τὸν τύραννον, εἰ μέλλει ἄρξειν, ἕως ἂν μή-
 τε φίλων μήτ' ἐχθρῶν λίπη μηδέν, ὅτου τι ὄφε-
 λος. Δῆλον. Ὅξέως ἄρα δεῖ ὁρᾶν αὐτόν, τίς ἀν-
 δρεῖος, τίς μεγαλόφρων, τίς φρόνιμος, τίς πλούσιος,
 καὶ οὕτως εὐδαίμων ἐστίν, ὥστε τούτοις ἀπάσιν ἀνάγκη
 αὐτῷ, εἴτε βούλεται εἴτε μή, πολεμῖον εἶναι καὶ
 ἐπιβουλεύειν, ἕως ἂν καθήρῃ τὴν πόλιν. Καλόν γε,
 ἔφη, καθαυμόν. Ναί, ἦν δ' ἐγώ, τὸν ἐναντίον, ἢ οἱ

*) V. παρῆτος.

ἰατροὶ τὰ σώματα οἱ μὲν γὰρ τὸ χεῖριστον ἀφαι-
ροῦντες λείπουνσι τὸ βέλτιστον, ὃ δὲ τὸναντίον. Ὡς
ἔοικε γάρ, αὐτῶ, ἔφη, ἀνάγκη, εἴπερ ἄρξει.

17. Ἐν μακαρίᾳ ἄρα, εἶπεν ἐγώ, ἀνάγκη δέδε-
ται, ἢ προστάττει αὐτῶ ἢ μετὰ φαύλων τῶν πολλῶν
οἰκεῖν καὶ ὑπὸ τούτων μισούμενον, ἢ μὴ ζῆν. Ἐν τοι-
αύτῃ, ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν οὐχὶ ὅσῳ ἂν μᾶλλον τοῖς
πολίταις ἀπεχθάνηται ταῦτα δρῶν, τοσοῦτω πλειό-
νων καὶ πιστοτέρων δορυφόρων δεήσεται; Πῶς γὰρ οὔ;
Τίνες οὖν οἱ πιστοί, καὶ πόθεν αὐτοὺς μεταπέμψε-
ται; Αὐτόματοι, ἔφη, πολλοὶ ἤξουσιν πετόμενοι, εἰάν
τὸν μισθὸν δίδῃ. Κηφῆνας, ἦν δ' ἐγώ, νῆ τὸν κύνα,
δοκεῖς αὖ τινὰς μοι λέγειν ξενικούς τε καὶ παντοδα-
πούς. Ἀληθῆ γάρ, ἔφη, δοκῶ σοι. Τοὺς δὲ αὐτό-
θεν ἄρ' *) οὐκ ἂν ἐθελήσεις; Πῶς; Τοὺς δούλους,
ἀφελόμενος τοὺς πολίτας, ἐλευθερώσας, τῶν περὶ
ἑαυτὸν δορυφόρων ποιήσασθαι. Σφόδρα γε, ἔφη, ἐπεὶ
τοι καὶ πιστότατοι αὐτῶ οὗτοί εἰσιν. Ἡ μακάριον,
ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τυραννίου χρῆμα, εἰ τοιούτοις φί-
λοις τε καὶ† πιστοῖς ἀνδράσι χρῆται, τοὺς προτέρους 568
ἐκείνους ἀπολέσας. Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, τοιούτοις γε
χρῆται. Καὶ θαυμάζουσι δὴ, εἶπον, οὗτοι οἱ ἑταῖροί
αὐτον καὶ ζύνεισιν οἱ νέοι πολῖται, οἱ δ' ἐπεικεῖς μι-
σοῦσί τε καὶ φεύγουσι. Τί δ' οὐ μέλλουσιν; Οὐκ
ἐτός, ἦν δ' ἐγώ, ἢ τε τραγωδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶ-
ναι, καὶ ὁ Εὐριπίδης διαφέρων ἐν αὐτῇ. Τί δὴ; Ὅτι
καὶ τοῦτο πυκνῆς διανοίας ἐχόμενον ἐφθέγγετο, ὥς
ἄρα

Σοφοὶ τύραννοι — εἰσί — τῇ σοφῶν ξυνουσίᾳ
καὶ ἔλεγε δῆλον ὅτι τούτους εἶναι τοὺς σοφούς, οἷς
ζύνεστι. Καὶ ὡς ἰσόθεόν γ', ἔφη, τὴν τυραννίδα ἐγκω-
μιάζει, καὶ ἕτερα πολλὰ καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι ποιη-
ταί. Τοιγάρτοι, ἔφην, ἅτε σοφοὶ ὄντες οἱ τῆς τρα-
γωδίας ποιηταί, συγγιγνώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις,
ὅσοι ἡμῶν ἐγγύς πολιτεύονται, ὅτι αὐτοὺς ἐς τὴν πο-
λιτείαν οὐ παραδεξόμεθα, ἅτε τυραννίδος ὑμνητάς.

*) V. ἄρ'.

Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη, ζυγγιγνώσκουσιν, ὅσοιπέρ γε αὐτῶν
 κοιψοί. Ἔς δέ γε, οἶμαι, τὰς ἄλλας περιϊόντες πό-
 λεις, ξυλλέγοντες τοὺς ὄχλους, καλὰς φωνὰς καὶ
 μεγάλας καὶ πιθανὰς μισθωσάμενοι, ἐς τυραννίδας
 τε καὶ δημοκρατίας ἔλκουσι τὰς πολιτείας. Μάλιστα
 γε. Οὐκ οὖν καὶ προσέτι τούτων μισθοὺς λαμβάνουσι
 καὶ τιμῶνται, μάλιστα μὲν, ὥσπερ τὸ εἶκος, ὑπὸ
 τυράννων, δεύτερον δὲ ὑπὸ δημοκρατίας; ὅσω δ' αὖν
 ἀνωτέρω ἴωσι πρὸς τὸ ἀνάντες τῶν πολιτειῶν, μάλ-
 λον ἀπαγορεύει αὐτῶν ἡ τιμή, ὥσπερ ὑπὸ ἀσθματος
 ἀδυνατοῦσαι πορεύεσθαι. Πάνυ μὲν οὖν. Ἀλλὰ δὴ,
 εἶπον, ἐνταῦθα μὲν ἐξέβημεν· λέγωμεν δὲ πάλιν ἐκεῖ-
 νο τὸ τοῦ τυράννου στρατόπεδον τὸ καλὸν τε καὶ πο-
 λὺ καὶ ποικίλον καὶ οὐδέποτε ταυτὸν, πόθεν θρέψε-
 ται. Δῆλον, ἔφη, ὅτι, εἰάν τε ἱερὰ χρήματα ἢ ἐν
 τῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, ὅπη *) ποτὲ αὖν αἰεὶ
 ἐξαρκῇ τὰ τῶν ἀποδιδομένων **) ἐλαττοὺς ἐσφορὰς
 ἀναγκάζων τὸν δῆμον ἐσφέρειν. Τί δ', ὅταν δὴ ταῦ-
 τα ἐπιλίπη; Δῆλον, ἔφη, ὅτι ἐκ τῶν πατρῶων θρέ-
 ψεται αὐτός τε καὶ οἱ συμπόται τε καὶ ἐταῖροι καὶ
 ἐταῖραι. Μανθάνω, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ὁ δῆμος ὁ γεννή-
 σας τὸν τύραννον θρέψει αὐτόν τε καὶ ἐταίρους. Πολ-
 λή, ἔφη, αὐτῷ ἀνάγκη. Πῶς λέγεις; εἶπον· εἰάν τε
 ἀγανακτῇ τε καὶ λέγῃ ὁ δῆμος, ὅτι οὔτε δίκαιον τρέ-
 φεσθαι ὑπὸ πατρὸς υἱὸν ἡβῶντα, ἀλλὰ τούναντίον
 569 ὑπὸ υἱοῦ πατέρα, οὔτε τούτου αὐτὸν ἐνεκα† ἐγέννησέ
 τε καὶ κατέστησεν, ἵνα, ἐπειδὴ μέγας γένοιτο, τότε
 αὐτὸς δουλεύων τοῖς αὐτοῦ ***) δούλοις τρέφοι ἐκεῖ-
 νόν τε καὶ τοὺς δούλους μετὰ ξυγκλῦδων ἄλλων, ἀλλ'
 ἵνα ὑπὸ τῶν πλουσίων τε καὶ καλῶν καὶ γαθῶν λεγο-
 μένων ἐν τῇ πόλει ἐλευθερῶθῃ ἐκείνου προστάντος·
 καὶ νῦν κελεύει ἀπιέναι ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ
 τοὺς ἐταίρους, ὥσπερ πατὴρ υἱὸν ἐξ οἰκίας μετὰ
 ὀχληρῶν συμποτῶν ἐξελαύνων; Γνώσεταιί γε νῆ Δίᾳ,
 ἢ δ' ὅς, τότε ἤδη ὁ δῆμος, οἷος οἷον θρέμμα γεννῶν
 ἡσπάζετό τε καὶ ἠύξε, καὶ ὅτι ἀσθενέστερος ὢν
 *) V. ὅποι. **) V. ἀποδομένων. ***) V. αὐτοῦ.

ισχυροτέρους ἐξελαύνει. Πῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις; τολμήσει τὸν πατέρα βιάζεσθαι, καὶ μὴ πείθεται, τύπτειν ὁ τύραννος; Ναί, ἔφη, ἀφελόμενός γε τὰ ὅπλα. Πατραλοίαν, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις τύραννον καὶ χαλεπὸν γηροτρόφον, καί, ὥς ἔοικε, τοῦτο δὴ ὁμολογουμένη ἂν ἤδη τυραννὶς εἴη, καὶ τὸ λεγόμενον ὁ δῆμος φεύγων ἂν καπνὸν δουλείας ἐλευθέρων ἐς πῦρ δούλων *) δεσποτείας ἂν ἐμπεπτωκώς εἴη, ἀντὶ τῆς πολλῆς ἐκείνης καὶ ἀκαίρου ἐλευθερίας τὴν χαλεπωτάτην τε καὶ πικροτάτην δούλων δουλείαν μεταμπισχόμενος. Καὶ μάλα, ἔφη, ταῦτα οὕτω γίγνεται. Τί οὖν, εἶπὸν, οὐκ ἐμμελὲς ἡμῖν εἰρήσεται, εἰάν φῶμεν ἱκανῶς διεληλυθέναι, ὥς μεταβαίνει τυραννὶς ἐκ δημοκρατίας, γενομένη τε οἷα ἐστί; Πάνυ μὲν οὖν ἱκανῶς, ἔφη.

*) V. δούλων.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Διήλογος ὅγδοος.

571

1. Αὐτὸς δὴ λοιπός, ἦν δ' ἐγώ, ὁ τυραννικὸς ἀνὴρ σκέψασθαι, πῶς τε μεθίσταται ἐκ δημοκρατικοῦ, γεγόμενός τε ποῖός τις ἐστὶ, καὶ τίνα τρόπον ζῇ, αἰθλίον ἢ μακάριον. Λοιπὸς γάρ οὖν ἐτι οὗτος, ἔφη. Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ ποῖός ἐστι; Τὸ ποῖον; Τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, οἷαί τε καὶ ὅσαι εἰσὶν, οὗ μοι δοκοῦμεν ἱκανῶς διηρῆσθαι· τούτου δὲ ἐνδεῶς ἔχοντος, ἀσαφές τε ἔσται ἡ ζήτησις, οὗ ζητοῦμεν. Οὐκ οὖν, ἦ δ' ὅς, ἐστὶ ἐν καλῷ. Πάνυ μὲν οὖν, καὶ σκόπει γ', ὁ ἐν αὐταῖς βούλομαι ἰδεῖν· ἐστὶ δὲ τόδε· τῶν μὴ ἀναγκαίων ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν δοκοῦσιν τινές μοι εἶναι παράνομοι, αἱ κινδυνεύουσι μὲν ἐγγίγνεσθαι παντί, κολαζόμεναι δὲ ὑπὸ τε τῶν νόμων καὶ τῶν βελτιόνων ἐπιθυμιῶν μετὰ λόγου ἐνίων μὲν ἀνθρώπων ἢ παντάπασιν ἀπαλλάττεσθαι ἢ ὀλίγαι λείπεσθαι καὶ ἀσθενεῖς, τῶν δὲ, ἰσχυρότεραι καὶ πλαίους. Λέγεις δὲ τίνας, ἔφη, ταύτας; Τὰς περὶ τὸν ὕπνον, ἦν δ' ἐγώ, ἐγειρομένας, ὅταν τὸ μὲν ἄλλο τῆς ψυχῆς εὐδῇ, ὅσον λογιστικὸν καὶ ἡμέρον καὶ ἄρχον ἐκείνου, τὸ δὲ θηριώδες τε καὶ ἄγριον, ἢ σίτων ἢ μέθης πλησθὲν σκιρτᾷ τε καὶ ἀπώσάμενον τὸν ὕπνον ζητῇ ἰέναι καὶ ἀποπιμπλάναι τὰ αὐτοῦ ἡδῆ, οἷσθ', ὅτι πάντα ἐν τῷ τοιούτῳ τολμᾷ ποιεῖν, ὥς ἀπὸ πάσης λελυμένον τε καὶ ἀπὴλλαγμένον αἰσχύνης καὶ φρονήσεως· μητρὶ τε γὰρ ἐπιχειρεῖν μίγνυσθαι, ὥς οἶσται, οὐδὲν ὀκνεῖ, ἄλλω τε ὅταν οὖν ἀνθρώπων καὶ θεῶν καὶ θηρίων, μισθονεῖν

τε ὅτι οὖν, βρώματός τε ἀπέχεσθαι μηδενός, καὶ ἐνὶ λόγῳ, οὔτε ἀνοίας οὐδὲν ἐλλείπει οὔτε ἀνασχυντίας. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Ὅταν δέ γε, οἶμαι, ὑγιεινῶς τις ἔχῃ αὐτὸς αὐτοῦ καὶ σωφροίως, καὶ ἐς τὸν ὕπνον ἴῃ, τὸ λογιστικὸν μὲν ἐγείρας ἑαυτοῦ καὶ ἐστιάζουσαι λόγων καλῶν καὶ σκέψεων, ἐς ζύννοιαν αὐτὸς αὐτῷ ἀφικόμενος, τὸ ἐπιθυμητικὸν δὲ μήτε ἐνδεία δοῦς μήτε πλησμονῇ, ὅπως ἂν κοιμηθῇ καὶ μὴ παρέχῃ θόρυβον τῷ βελτίστῳ χαῖρον ἢ λυπούμενον, ἀλλ' ἐὼν 572 αὐτὸ καθ' αὐτὸ μόνον καθαρόν σκοπεῖν καὶ ὁρέγεσθαι τοῦ αἰσθάνεσθαι, ὃ μὴ οἶδεν, ἢ τι τῶν γεγονότων ἢ ὄντων ἢ καὶ μελλόντων, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ θυμοειδὲς προαῦνας, καὶ μὴ τισιν ἐς ὀργὰς ἐλθὼν κεκινήμενον τῷ θυμῷ καθεύδῃ, ἀλλ' ἡσυχάσας μὲν τῷ δύο εἶδη, τὸ τρίτον δὲ κινήσας, ἐν ᾧ τὸ φρονεῖν ἐγγίγνεται, οὕτω ἀναπαύηται, οἷσθ', ὅτι τῆς τ' ἀληθείας ἐν τῷ τειούτῳ μάλιστα ἄπτεται, καὶ ἥκιστα παρὰ νόμοι τότε αἱ ὀψεῖς φαντάζονται τῶν ἐνυπνίων. Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη, οἶμαι οὕτω. Ταῦτα μὲν τοίνυν ἐπιπλέον ἐξήχθημεν εἰπεῖν, ὃ δὲ βουλόμεθα γινῶναι, τόδ' ἐστίν, ὡς ἄρα δεινόν τι καὶ ἄγριον καὶ ἄνομον ἐπιθυμιῶν εἶδος ἐκάστῳ ἐνεστί, καὶ πάνυ δοκοῦσιν ἡμῶν ἐνίοις ματρίοις εἶναι, τοῦτο δὲ ἄρα ἐν τοῖς ὕπνοις γίγνεται ἐνδόν. εἰ οὖν τι δοκῶ λέγειν καὶ συγχωρεῖς, ἄθρει. Ἀλλὰ συγχωρῶ.

2. Τὸν τοίνυν δημοτικὸν ἀναμνήσθητι, οἷον ἔφαμεν εἶναι ἣν δὲ πρὸς γεγονῶς ἐκ νέου ὑπὸ Φειδωλῷ πατρὶ τετραμμένος, τὰς χρηματιστικὰς *) ἐπιθυμίας τιμῶντι μόνας, τὰς δὲ μὴ ἀναγκαίους, ἀλλὰ παιδικὰς τε καὶ καλλωπισμοῦ ἐνεκα γιγνομένας ἀτιμάζοντι ἢ γάρ; Ναί. Συγγενόμενος δὲ κομψότεροις ἀνδράσι καὶ μεστοῖς, ὧν ἄρτι διήλθομεν, ἐπιθυμιῶν, ὁρμήσας ἐς ὕβριν τε πᾶσαν καὶ τὸ ἐκείνων εἶδος, μίσει τῆς τοῦ πατρὸς Φειδωλίας, φύσιν δὲ τῶν διαφθειρόντων βελτίῳ ἔχων, ἀγόμενος ἀμφοτέρωσθε κατέστη ἐς μέσον ἀμφοῖν τοῖν τρόποις, καὶ μετρίως δὴ, ὡς ᾤετο, ἐκεί-

*) V. χρηματικές.

στῶν ἀπολαύων, οὔτε ἀνελεύθερον οὔτε παρὰ νόμον βίον
 ζῆν, δημοτικὸς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ γεγονώς. Ἦν γάρ, ἔφη,
 καὶ ἔστιν αὕτη ἡ δόξα περὶ τὸν τοιοῦτον. Θὺς τοίνυν,
 ἦν δ' ἐγώ, πάλιν τοῦ τοιοῦτου ἡδὴ πρεσβυτέρου γεγο-
 νότος νέον ὕν ἐν τοῖς τούτου αὐτῷ ἡθροῖ τεθραμμέ-
 νον. Τίθῃμι. Τίθει τοίνυν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα περὶ
 αὐτὸν γιγνόμενα, ἅπερ καὶ περὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ,
 ἀγόμενόν τε ἐς πᾶσαν παρανομίαν, ὀνομαζομένην δ'
 ὑπὸ τῶν ἀγόντων ἐλευθερίαν ἀπασαν, βοηθοῦντάς τε
 ταῖς ἐν μέσῳ ταύταις ἐπιθυμίαις πατέρας τε καὶ τοὺς
 ἄλλους οἰκείους, τοὺς δ' αὐτὸν παραβοηθοῦντας, ὅταν δ'
 ἐλπίσωσιν οἱ δεινοὶ μάγοι τε καὶ τυραννοποιοὶ οὔτοι
 μὴ ἄλλως τὸν νέον καθέξειν, ἔρωτά τινα αὐτῷ μηχαν-
 ωμένους ἐμποιῆσαι, προστάτην τῶν ἀργῶν καὶ τὰ ἐτοι-
 573 μα διανεμοῖ μένων ἐπιθυμιῶν, ὑπόπτειρον καὶ μέγαν κη-
 Φῆνά τινα· ἢ τί ἄλλο οἶε εἶναι τὸν τῶν τοιούτων ἔρωτα;
 Οὐδὲν ἔγωγε, ἦ δ' ὅς, ἀλλ' ἢ τοῦτο. Οὐκ οὖν ὅταν δὴ
 περὶ αὐτὸν βομβοῦσαι καὶ αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι θυμια-
 μάτων τε γέμουςαι καὶ μύρων καὶ στεφάνων καὶ οἴνων
 καὶ τῶν ἐν ταῖς τοιαύταις ξυνουσίαις ἡδονῶν ἀνειμένων
 ἐπὶ τὸ ἔσχατον, αὐξοῦσαί τε καὶ τρέφουσαι πόθον, κέν-
 τρον ἐμποιήσωσι τῷ κηΦῆνι, τότε δὴ δορυφορεῖται τε
 ὑπὸ μανίας καὶ οἰστρά οὗτος ὁ προστάτης τῆς ψυχῆς,
 καὶ εἴαν τινος ἐν αὐτῷ δόξας ἢ ἐπιθυμίας λάβῃ ποι-
 ουμένας χρηστὰς καὶ ἔτι ἐπαισχυνομένας, ἀποκτείνει
 τε καὶ ἔξω ὠθεῖ παρ' αὐτοῦ, ἕως ἂν καθήρῃ σωφρο-
 σύνης, μανίας δὲ πληρώσῃ ἐπακτοῦ. Παντελῶς, ἔφη,
 τυραννικοῦ ἀνδρὸς λέγεις γένεσιν. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ,
 καὶ τὸ πάλαι διὰ τὸ τοιοῦτον τύραννος ὁ Ἔρως λέγε-
 ται; Κινδυνεύει, ἔφη. Οὐκ οὖν, ὦ φίλε, εἶπον, καὶ
 μεθύσθεις ἀνὴρ τυραννικόν τι φρόνημα ἴσχει; Ἴσχει
 γάρ. Καὶ μὴν ὅγε μαινόμενος καὶ ὑποκεκνηκώς οὐ
 μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ θεῶν ἐπιχειρεῖ τε καὶ ἐλ-
 πίζει δυνατὸς εἶναι ἄρχειν. Καὶ μάλ', ἔφη. Τυραννι-
 κὸς δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὦ δαιμόνιε ἀνὴρ, ἀκριβῶς γίγνεται,
 ὅταν ἢ φύσει ἢ ἐπιτηδεύμασιν ἢ ἀμφοτέροις μεθύστι-

κός τε καὶ ἐρωτικός καὶ μελαγχολικός γένηται. Παν-
τελῶς μὲν οὖν.

3. Γίγνεται μὲν, ὡς ἔοικεν, οὕτω ὁ τοιοῦτος
ἀνὴρ, ἥ δὲ δὴ πῶς; Τὸ τῶν παιζόντων, ἔφη, τοῦτο
σὺ καὶ ἐμοὶ ἐρεῖς. Λέγω δὴ, ἔφην· οἶμαι γάρ, τὸ
μετὰ τοῦτο ἐορταί γίνονται παρ' αὐτοῖς καὶ κῶμοι
καὶ θαλῖαι καὶ ἐταῖραι καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ὧν
ἂν Ἔρως τύραννος ἐνδὸν οἰκῶν διακυβερνῶη τὰ τῆς
ψυχῆς ἅπαντα. Ἀνάγκη, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐ πολλαὶ
καὶ δεινὰι παραβλαστάνουσιν ἐπιθυμίαι ἡμέρας τε καὶ
νυκτὸς ἐκάστης, πολλῶν δεόμεναι; Πολλαὶ μέντοι. Τα-
χὺ ἄρα ἀναλίσκονται, εἴαν τινες ὥσι πρόσοδοι. Πῶς
δ' οὐ; Καὶ μετὰ τοῦτο δὴ δανεισμοὶ καὶ τῆς οὐσίας
παραιρέσεις. Τί μὲν; Ὅταν δὲ δὴ πάντ' ἐπιλίπη,
ἄρα οὐκ ἀνάγκη μὲν τὰς ἐπιθυμίας βρῶν πυκνάς τε
καὶ σφοδράς ἐννενεοττευμένας, τοὺς δ', ὥσπερ ὑπὸ
κέντρων ἐλαυνομένους, τῶν τε ἄλλων ἐπιθυμιῶν καὶ
διαφερόντως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἔρωτος, πάσαις ταῖς ἄλ-
λαις ὥσπερ δορυφόροις ἡγουμένου, οἰστρᾶν καὶ σκοπεῖν,
τίς τι ἔχει, ὃν δυνατόν ἀφελέσθαι ἀπατήσαντα ἢ βία- 574
σάμενον; Σφόδρα γ', ἔφη. Ἀναγκαῖον δὴ πανταχό-
θεν φέρειν, ἢ μεγάλας ᾠδίσι τε καὶ ὀδύναις ζυνέχε-
σθαι. Ἀναγκαῖον. Ἄρ' οὖν, ὥσπερ αἱ ἐν αὐτῷ ἡδύ-
ναὶ ἐπιγιγνόμεναι τῶν ἀρχαίων πλεῖον εἶχον καὶ τὰ
ἐκείνων ἀφῆρουντο, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀξιώσει, νεώτε-
ρος ὢν, πατρός τε καὶ μητρός πλέον ἔχειν καὶ ἀφαι-
ρεῖσθαι, εἴαν τὸ αὐτοῦ μέρος ἀναλώσῃ, ἀπονειμάμενος
τῶν πατρῶων; Ἀλλὰ τί μὲν; ἔφη. Ἐάν δὲ δὴ αὐ-
τῷ μὴ ἐπιτρέπωσιν, ἄρα οὐ τὸ μὲν πρῶτον ἐπιχειροῖη
ἂν κλέπτειν καὶ ἀπατᾶν τοὺς γονέας; Πάντως. Ὅπό-
τε δὲ μὴ δύναίτο, ἀρπάζοι ἂν καὶ βιάζοιτο μετὰ τοῦ-
το; Οἶμαι, ἔφη. Ἀντεχομένων δὴ καὶ μαχομένων,
ὦ θαυμάσιε, γέροντός τε καὶ γράος, ἄρ' εὐλαβηθεῖη
ἂν καὶ Φείσαιο, μή τι δράσαι τυραννικόν; Οὐ πάνυ,
ἢ δ' ὅς, ἔγωγε θαρρῶ περὶ τῶν γονέων τοῦ τοιούτου.
Ἀλλ', ὦ Ἀδείμαντε, πρὸς Δίος, ἔνεκα νεωστὶ Φίλης
καὶ οὐκ ἀναγκαίας ἐταίρας γεγονυίας τὴν πάλαι Φίλην

καὶ ἀναγκαίαν μητέρα, ἢ ἔνεκα ὠραίου νεωστὶ φίλου
γεγονότος, οὐκ ἀναγκαίου, τὸν ἄωρόν τε καὶ ἀναγκαῖον
πρεσβύτην πατέρα καὶ τῶν φίλων ἀρχαιότατον, δοκεῖ
ἂν σοι ὁ τοιοῦτος πληγαῖς τε δοῦναι καὶ καταδουλώ-
σασθαι ἂν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνοις, εἰ ἐς τὴν αὐτὴν οἰ-
κίαν ἀγάγοιτο; Ναὶ μὰ Δί, ἢ δ' ὅς. Σφόδρα γε
μακάριον, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικεν εἶναι τὸ τυραννικὸν ὕον
τεκεῖν. Οὐ πάνυ γε, ἔφη. Τί δ', ὅταν δὴ τὰ πα-
τρὸς καὶ μητρὸς ἐπιλείπη *) τὸν τοιοῦτον, πολὺ δὲ ἤδη
ζυνειλεγμένον ἐν αὐτῷ ἢ τὸ τῶν ἡδονῶν σμῆνος, οὐ
πρῶτον μὲν οἰκίας τινὸς ἐφάψεται τοίχου ἢ τινος ὀψὲ
νύκτωρ ἰόντος τοῦ ἱματίου, μετὰ δὲ ταῦτα ἱερὸν τι
νεωκορήσει; καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν, ἃς πάλαι εἶχε
δόξας ἐκ παιδός, περὶ καλῶν τε καὶ αἰσχυρῶν τὰς δί-
κας ποιούμενας, αἱ νεωστὶ ἐκ δουλείας λελυμέναι, δορυ-
φοροῦσαι τὸν Ἔρωτα, κρατήσουσι μετ' ἐκείνου, αἱ πρό-
τερον μὲν ὄναρ ἐλύοντο ἐν ὕπνῳ, ὅτε ἦν αὐτὸς ἔτι
ὑπὸ νόμοις τε καὶ πατρὶ δημοκρατούμενος ἐν ἑαυτῷ,
τυραννευθεὶς δὲ ὑπὸ Ἐρωτος, οἷος ὀλιγάκις ἐγίγνετο
ὄναρ, ὕπαρ τοιοῦτος αἰεὶ γιγνόμενος, οὔτε τινὸς φόνου
δεινοῦ ἀφέζεται οὔτε βρώματος οὔτ' ἔργου, ἀλλὰ
575 ἡ τυραννικὸς ἐν αὐτῷ ὁ Ἔρως ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ καὶ ἀνο-
μία ζῶν, ὅτε αὐτὸς ὢν μόναρχος, τὸν ἔχοντά τε αὐ-
τόν, ὥσπερ πόλιν, ἄξει ἐπὶ πᾶσαν τόλμαν, ὅθεν αὐτόν
τε καὶ τὸν περὶ αὐτόν θόρυβον θρέψει, τὸν μὲν ἔξωθεν
ἐξεληλυθότα ἀπὸ κακῆς ὁμιλίας, τὸν δ' ἐνδοθεν ὑπὸ τῶν
αὐτῶν τρόπων καὶ ἑαυτοῦ ἀνεθέντα καὶ ἐλευθερωθέντα
ἢ οὐχ οὗτος ὁ βίος τοῦ τοιούτου; Οὗτος μὲν οὖν, ἔφη.
Καὶ ἂν μὲν γε, ἦν δ' ἐγώ, ὀλίγοι οἱ τοιοῦτοι ἐν πόλει
ᾧσι, καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος σωφρονῇ, ἐξελθόντες ἄλ-
λον τινὰ δορυφοροῦσι τύραννον, ἢ μισθοῦ ἐπικουροῦσιν,
εἰάν που πόλεμος ἦ, εἰάν δ' ἐν εἰρήνῃ τε καὶ ἡσυχίᾳ
γένωνται, αὐτοῦ δὴ ἐν τῇ πόλει κακὰ δρῶσι σμικρὰ
πολλά. Τὰ ποῖα δὴ λέγεις; Οἷα κλέπτουσι, τοιχω-
ρυχοῦσι, βαλαντιοτομοῦσι, λωποδυτοῦσιν, ἱεροσυλοῦ-
σιν, ἀνδραποδίζονται, ἔστι δ' ὅτε συκοφαντοῦσιν, εἰάν
*) V. ἐπιλείποι.

δυνατοὶ ὥσι λέγειν, καὶ ψευδομαρτυροῦσι καὶ δωροδοκοῦσι. Σμικρά γ', ἔφη, κακὰ λέγεις, εἰν ὀλίγοι ὥσιν οἱ τοιοῦτοι. Τὰ δὲ σμικρά, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὰ μεγάλα σμικρά ἐστὶ καὶ ταῦτα δὴ πάντα πρὸς τύραννον πονηρία τε καὶ ἀθλιότητι πόλεως παραβαλλόμενα τὸ λεγόμενον οὐδ' ἵκταρ βάλλει. ὅταν γὰρ δὴ πολλοὶ ἐν πόλει γένωνται οἱ τοιοῦτοι καὶ ἄλλοι οἱ ξυνεπόμενοι αὐτοῖς, καὶ αἰσθωνταὶ ἑαυτῶν τὸ πλῆθος, τότε οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν τύραννον γεννῶντες μετὰ δήμου ἀνοίας ἐκεῖνον, ὃς ἂν αὐτῶν μάλιστα αὐτὸς ἐν αὐτῷ μέγιστον καὶ πλείστον ἐν τῇ ψυχῇ τύραννον ἔχη. Εἰκότως γ', ἔφη, τυραννικώτατος γὰρ ἂν εἴη. Οὐκ οὖν εἰν μὲν ἐκόντες ὑπέκωσιν· εἰν δὲ μὴ ἐπιτρέπη ἡ πόλις, ὥσπερ τότε μητέρα καὶ πατέρα ἐκόλαζεν, οὕτω πάλιν τὴν πατρίδα, εἰν οἷός τ' ἦ, κολάζεται, ἐπεσαγόμενος νέους ἐταίρους, καὶ ὑπὸ τούτοις δὴ δουλεύουσιν τὴν πάλαι φίλην μητρίδα τε, Κρητὲς Φασι, καὶ πατρίδα ἔξει τε καὶ θρέψει· καὶ τοῦτο δὴ τὸ τέλος ἂν εἴη τῆς ἐπιθυμίας τοῦ τοιούτου ἀνδρός. Τοῦτο, ἦ δ' ὅς, παντάπασί γε.

4. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτοί γε τοιοῦδε γίνονται ἰδία καὶ πρὶν ἄρχειν; πρῶτον μὲν, οἷς ἂν ξυνώσιν, ἢ κολάζιν ἑαυτῶν ξυνόντες καὶ πᾶν ἐτοίμοις ὑπηρετεῖν, ἢ εἰν πού τι δέωνται, αὐτοὶ ὑποπεσόντες, πᾶν-576
τα τὰ σχήματα τολμῶντες ποιεῖν, ὥς οἰκεῖοι, διαπραξάμενοι δὲ, ἀλλότριοι. Καὶ σφόδρα γε. Ἐν παντί ἄρα τῷ βίῳ ζῶσι φίλοι μὲν οὐδέποτε οὐδενί, αἰεὶ δὲ τοῦ δεσπίζοντες ἢ δουλεύοντες ἄλλῳ· ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλίας ἀληθοῦς τυραννικὴ φύσις αἰεὶ ἀγευστος. Πάνυ μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν οὐκ ὀρθῶς ἂν τοὺς τοιούτους ἀπίστους καλοῖμεν; Πῶς δ' οὐ; Καὶ μὴν ἀδίκους γε, ὥς οἷόν τε μάλιστα, εἵπερ ὀρθῶς ἐν τοῖς πρόσθεν ὡμολογήσαμεν περὶ δικαιοσύνης, οἷόν ἐστιν. Ἀλλὰ μὴν, ἦ δ' ὅς, ὀρθῶς γε. Κεφαλαιωσάμεθα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὸν κάκιστον· ἐστὶ δὲ πού, οἷον ὄναρ διήλθομεν, ὃς ἂν ὑπάρ τοιοῦτος ἦ. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκ οὖν οὗτος γίγνεται, ὃς ἂν τυραννικώτατος φύσει ὢν μοναρχήσῃ καὶ ὅσῳ ἂν πλείῳ χρόνῳ ἐν τυραννίδι βίῳ, το-

σούτῳ μᾶλλον τοιοῦτος. Ἀνάγκη, ἔφη δεξάμενος τὸν
 λόγον ὁ Γλαύκων. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅς ἂν φαί-
 νηται πονηρότατος, καὶ ἀθλιώτατος φανήσεται, καὶ
 ὅς ἂν πλεῖστον χρόνον καὶ μάλιστα τυραννεύσῃ, μάλι-
 στά τε καὶ πλεῖστον χρόνον τοιοῦτος γεγενῶς τῇ ἀλη-
 θείᾳ; τοῖς δὲ πολλοῖς πολλὰ δοκεῖ. Ἀνάγκη, ἔφη,
 ταῦτα γοῦν οὕτως ἔχειν. Ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅγε
 τυραννικὸς κατὰ τὴν τυραννουμένην πόλιν ἂν εἴη ὁμοιό-
 τητι, δημοκρατικὸς δὲ κατὰ τὴν δημοκρατουμένην, καὶ
 οἱ ἄλλοι οὕτω; Τί μὴν; Οὐκ οὖν, ὅτι πόλις πρὸς πόλιν
 ἀρετῇ καὶ εὐδαιμονίᾳ, τοῦτο ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα; Πῶς
 γὰρ οὐ; Τί οὖν ἄρα *) ἡ τυραννουμένη πόλις πρὸς βα-
 σιλευομένην, οἷαν τὸ πρῶτον διήλθομεν; Πᾶν τούναν-
 τίον, ἔφη ἡ μὲν γὰρ ἀρίστη, ἡ δὲ κακίστη. Οὐκ ἐρή-
 σομαι, εἶπον, ὅποτέραν λέγεις; δῆλον γάρ, ἀλλ' εὐ-
 δαιμονίας αὖ καὶ ἀθλιότητος πέρι ὡσαύτως ἢ ἄλλως
 κρίνεις; καὶ μὴ ἐκπληττώμεθα πρὸς τὸν τύραννον ἔνα
 ὄντα βλέποντες, μηδ' εἴ τινες ὀλίγοι περὶ ἐκεῖνον, ἀλλ'
 ὡς χρὴ, ὅλην τὴν πόλιν ἐσελθόντας θεάσασθαι, κατα-
 δύντες ἐς ἅπασαν, καὶ ἰδόντες οὕτω δόξαν ἀποφαινώ-
 μεθα. Ἀλλ' ὀρθῶς, ἔφη, προκαλεῖ, καὶ δῆλον παν-
 τί, ὅτι τυραννουμένης μὲν οὐκ ἔστιν ἀθλιωτέρας, βασι-
 λευομένης δὲ οὐκ εὐδαιμονεστέρας. Ἄρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ,
 577 καὶ περὶ τῶν ἀνδρῶν τὰ αὐτὰ ταῦτα προκαλούμενος
 ὀρθῶς ἂν προκαλοίμην, ἀξίων κρίνειν περὶ αὐτῶν ἐκεῖ-
 νον, ὅς ἂν δύνῃται τῇ διανοίᾳ ἐς ἀνδρὸς ἡθὸς ἐνδύς διί-
 δεῖν, καὶ μὴ, καθάπερ παῖς, ἔξωθεν ὁρῶν ἐκπλήττη-
 ται ὑπὸ τῆς τῶν τυραννικῶν προστασίας, ἣν πρὸς τοὺς
 ἔξω σχηματίζεται, ἀλλ' ἱκανῶς διορᾷ. εἰ οὖν οἰοίμην,
 δεῖν ἐκεῖνου πάντας ἡμᾶς ἀκούειν τοῦ δυνατοῦ μὲν
 κρίναι, ξυνωκηκότες δὲ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ παραγεγονό-
 τος ἐν τε ταῖς κατ' οἰκίαν πράξεσιν, ὡς πρὸς ἐκάστους
 τοὺς οἰκείους ἔχει, ἐν οἷς μάλιστα τις γυμνὸς ἂν ὀφθεῖν
 τῆς τραγικῆς σκευῆς, καὶ ἐν αὐτοῖς δημοσίοις κινδύνοις,
 καὶ ταῦτα πάντα ἰδόντας κελεύοιμεν ἐξαγγέλλειν, πῶς
 ἔχει εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ὁ τύραννος πρὸς τοὺς

*) V. Τί οὖν; ἄρα.

ἄλλους. Ὁρθότατ' ἂν, ἔφη, καὶ ταῦτα προκαλοῖο. Βούλει οὖν, ἦν δ' ἐγώ, προσποιησώμεθα ἡμεῖς εἶναι τῶν δυνατῶν ἂν κρῖναι καὶ ἤδη ἐντυχόντων τοιούτοις, ἵνα ἔχωμεν, ὅστις ἀποκρινεῖται, ἃ ἐρωτῶμεν; Πάνυ γε.

5. Ἴθι δὴ μοι, ἔφην, ὧδε σκόπει· τὴν ὁμοιότητα ἀναμιμνησκόμενος τῆς τε πόλεως καὶ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καθ' ἑκάστον ἐν μέρει ἀθρῶν τὰ παθήματα ἐκαστέρου λέγε. Τὰ ποῖα; ἔφη. Πρῶτον μὲν, ἦν δ' ἐγώ, ὥς πόλιν εἰπεῖν, ἐλευθέραν ἢ δούλην τὴν τυραννουμένην ἐρεῖς; Ὡς οἷόν τ', ἔφη, μάλιστα δούλην. Καὶ μὴν ὁρᾷς γε ἐν αὐτῇ δεσπότας καὶ ἐλευθέρους. Ὁρῶ, ἔφη, σμικρὸν γέ τι τοῦτο, τὸ δὲ ὅλον, ὥς ἔπος εἰπεῖν, ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ἐπιεικέστατον ἀτίμως τε καὶ ἀθλίως δούλον. Εἰ οὖν, εἶπον, ὁμοῖος ἀνὴρ τῇ πόλει, οὐ καὶ ἐν ἐκείνῳ ἀνάγκη τὴν αὐτὴν τάξιν ἐνεῖναι, καὶ πολλῆς μὲν δουλείας τε καὶ ἀνελευθερίας γέμειν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; καὶ ταῦτα αὐτῆς τὰ μέρη δουλεύειν, ἅπερ ἦν ἐπιεικέστατα, σμικρὸν δὲ καὶ τὸ μοχθηρότατον καὶ μακρικώτατον δεσπόζειν; Ἀνάγκη, ἔφη. Τί οὖν; δούλην ἢ ἐλευθέραν τὴν τριαύτην φήσεις εἶναι ψυχὴν; Δούλην δὴ που ἔγωγε. Οὐκ οὖν ἢ γε αὐτὴ δούλη καὶ τυραννουμένη πόλις ἡκιστα ποιεῖ, ἃ βούλεται; Πολύ γε. Καὶ ἡ τυραννουμένη ἄρα ψυχὴ ἡκιστα ποιήσει, ἃ ἂν βουληθῇ, ὥς περὶ ὅλης εἰπεῖν ψυχῆς, ὑπὸ δὲ οἴστρου αἰεὶ ἐλκομένη βία, ταραχῆς καὶ μεταμελείας μεστή ἐσται. Πῶς γὰρ οὐ; Πλουσίαν δέ, ἢ πενομένην ἀνάγκη τὴν τυραννουμένην πόλιν εἶναι; Πενομένην. Καὶ ψυχὴν ἄρα τυραννικὴν † πενιχράν καὶ ἅπληστον ἀνάγκη αἰεὶ 578 εἶναι. Οὕτως, ἦ δ' ὅς. Τί δέ; φόβου γέμειν ἄρ' οὐκ ἀνάγκη τὴν γε τοιαύτην πόλιν τόν τε τοιοῦτον ἄνδρα; Πολύ γε. Ὁδυρμούς δὲ καὶ στεναγμούς καὶ θρήνους καὶ ἀλγηδόνας οἶει ἐν τινὶ ἄλλῃ πλείους εὐρήσειν; Οὐδαμῶς. Ἐν ἀνδρὶ δὲ ἡγεῖ τὰ τοιαῦτα ἐν ἄλλῳ τινὶ πλείω εἶναι, ἢ ἐν τῷ μαινομένῳ ὑπὸ ἐπιθυμιῶν τε καὶ ἐρώτων τούτῳ τῷ τυραννικῷ; Πῶς γὰρ ἂν; ἔφη. Ἐς πάντα δὴ, οἶμαι, ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπο-

βλέψας τὴν γε πόλιν τῶν πόλεων ἀθλιωτάτην ἔκρινας.
 Οὐκ οὐν ὁρῶς; ἔφη. Καὶ μάλα, ἦν δ' ἐγὼ ἀλλὰ
 περὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ τυραννικοῦ τί λέγεις, ἐς ταυ-
 τὰ ταῦτα *) ἀποβλέπων; Μακρῶ, ἔφη, ἀθλιώτατον
 εἶναι τῶν ἄλλων ἀπάντων. Τοῦτο, ἦν δ' ἐγὼ, οὐκέτ'
 ὁρῶς λέγεις. Πῶς; ἦ δ' ὅς. Οὐπω, ἔφην, οἶμαι,
 οὗτός ἐστιν ὁ τοιοῦτος μάλιστα. Ἀλλὰ τίς μήν;
 Ὅδε ἴσως σοι ἔτι δόξει εἶναι τούτου ἀθλιώτερος. Ποῖος;
 Ὃς ἂν, ἦν δ' ἐγὼ, τυραννικὸς ὢν μὴ ἰδιώτην βίον κα-
 ταβιῶ, ἀλλὰ δυστυχὴς ᾗ, καὶ αὐτῷ ὑπὸ τινὸς συμ-
 φαρῆς ἐμπορισθῇ, ὥστε τυράννω γενέσθαι. Τεκμαι-
 ρομαί, σε, ἔφη, ἐκ τῶν προειρημένων ἀληθῆ λέγειν.
 Ναί, ἦν δ' ἐγὼ ἀλλὰ οὐκ οἶσθαι χρεὶ τὰ τοιαῦτα,
 ἀλλ' εὖ μάλα τῷ τοιούτῳ λόγῳ σκοπεῖν· περὶ γάρ
 τοι τοῦ μεγίστου ἡ σκέψις, ἀγαθοῦ τε βίου καὶ κα-
 κοῦ. Ὅρῶτάστα, ἦ δ' ὅς. Σκόπει δὴ, εἰ ἄρα τι
 λέγω· δοκεῖ γάρ μοι δεῖν ἐννοῆσαι ἐκ τῶνδε περὶ αὐ-
 τοῦ σκοποῦντας. Ἐκ τίνων; Ἐξ ἑνὸς ἐκάστου τῶν
 ἰδιωτῶν, ὅσοι πλούσιοι ἐν πόλεσιν ἀνδράποδα πολλὰ
 κέκτηνται· οὗτοι γάρ τοῦτό γε προσόμοιον ἔχουσι τοῖς
 τυράννοις τὸ πολλὰν ἄρχειν, διαφέρει δὲ τὸ ἐκείνου
 πλῆθος. Διαφέρει γάρ. Οἶσθα οὖν, ὅτι οὗτοι ἀδελῶς
 ἔχουσι καὶ οὐ φοβοῦνται τοὺς οἰκέτας. Τί γάρ ἂν
 φοβοῖντο; Οὐδέν, εἶπον, ἀλλὰ τὸ αἷτιον ἐννοεῖς; Ναί,
 ὅτι γε πᾶσα ἡ πόλις ἐνὶ ἐκάστῳ βοηθεῖ τῶν ἰδιωτῶν.
 Καλῶς, ἦν δ' ἐγὼ, λέγεις· τί δέ; εἰ τις θεῶν ἄνδρας
 ἕνα, ὅτῳ ἐστὶν ἀνδράποδα πεντήκοντα ἢ καὶ πλείω,
 ἄρας ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας,
 θείη ἐς ἐρημίαν μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας τε καὶ τῶν
 οἰκετῶν, ὅπου αὐτῷ μηδεὶς τῶν ἐλευθέρων μέλλοι βοη-
 θήσειν, ἐν ποίῳ ἂν τινὶ καὶ ὁπόσῳ φόβῳ οἶει ἂν γενέσθαι
 αὐτὸν περὶ τε αὐτοῦ καὶ παίδων καὶ γυναικός, μὴ
 ἀπόλαιντο ὑπὸ τῶν οἰκετῶν; Ἐν παντί, ἦ δ' ὅς, ἔγωγε.
 579 Οὐκ οὐν ἀναγκάζοιτο ἂν τινες ἡδὴ θωπεύειν αὐτῶν τῶν
 δούλων, καὶ ὑπισχνεῖσθαι πολλὰ καὶ ἐλευθεροῦν, οὐ-
 δὲν δεόμενος, καὶ κόλαξ αὐτὸς ἂν θερραπόντων ἀναφα-
 *) V. ταυτά deest.

νείη; Πολλή ἀνάγκη, ἔφη, αὐτῷ, ἢ ἀπολωλέναι. Τί δ', εἰ καὶ ἄλλους, ἦν δ' ἐγώ, ὁ θεὸς κύκλῳ κατοικίσεις γείτονας πολλοὺς αὐτῷ, οἳ ἂν μὴ ἀνέχοντο, εἴ τις ἄλλος ἄλλου δεσπόζειν ἀξιοίη, ἀλλ' εἴ ποὺ τινὰ τοιοῦτον λαμβάνοιεν, ταῖς ἐσχάταις τιμωροῖντο τιμαρίαις; Ἔτι ἂν, ἔφη, οἶμαι μᾶλλον ἐν παντὶ [κακοῦ] εἴη, κύκλῳ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων. Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τοιούτῳ μὲν δεσποτηρίῳ δέδεταί ὁ τύραννος, φύσει ὦν, οἷον διεληλύθαμεν, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν φόβων καὶ ἐρώτων μεστός, λίχνῳ δὲ ὄντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξεστιν οὐδ' αὖτις οὔτε θεωρῆσαι, ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσι, καταδεδυκώς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὡς γυνὴ ζῇ, φόβων καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἴαν τις ἔξω ἀποδημῇ καὶ τι ἀγαθὸν ὁρᾷ; Παντάπασιν μὲν οὖν, ἔφη.

6. Οὐκ οὖν τοῖς τοιούτοις κακοῖς *) πλείω καρποῦται ὁ ἀνὴρ, ὅς ἂν κακῶς ἐν ἑαυτῷ πολιτευόμενος, ὃν νῦν δὴ σὺ ἀθλιώτατον ἔκρινας τὸν τυραννικόν, ὡς μὴ ιδιώτης καταβιῶ, ἀλλ' ἀναγκασθῇ ὑπὸ τινὸς τύχης τυραννεῦσαι, καὶ ἑαυτοῦ ὦν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρήσῃ ἄρχειν, ὥσπερ εἴ τις κάμνοντι σώματι καὶ ἀκράτῳ ἑαυτοῦ μὴ ιδιωτεύων, ἀλλ' ἀγωνιζόμενος πρὸς ἄλλα σώματα καὶ μαχόμενος ἀναγκάζεται διαγῆν τὸν βίον; Παντάπασιν, ἔφη, ὁμοιότατά τε καὶ ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρτες. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, παντελῶς τὸ πάθος ἀθλίον, καὶ τοῦ ὑπὸ σοῦ κριθέντος χαλεπώτατα ζῆν χαλεπώτερον ἔτι ζῆν ὁ τυραννῶν; Κομιδῇ γ', ἔφη. Ἔστιν ἄρα τῇ ἀληθείᾳ, καὶ εἰ μὴ τῷ δοκεῖ **), ὁ τῷ ὄντι τύραννος τῷ ὄντι δούλος τῆς μεγίστης ***) θωπείας καὶ δουλείας, καὶ κόλαξ τῶν πονηροτάτων, καὶ τὰς ἐπιθυμίας οὐδ' ὅπωςτιοῦν ἀποπιμπλάς, ἀλλὰ πλείστων ἐπιδεέστατος· καὶ πένης τῇ ἀληθείᾳ φαίνεται, εἴαν τις ὅλην ψυχὴν ἐπίστηται

*) Ni fallor, post οὐκ οὖν excidit ἐν. Stephanus vel ἐπὶ Γ. πρὸς τοῖς τοιούτοις κακοῖς vel τῶν τοιούτων κακῶν scriptum fuisse opinabatur. **) V. δοκεῖ. ***) V. τὰς μεγίστας.

θεάσασθαι, καὶ φόβου γέμων διὰ παντὸς τοῦ βίου,
 σφαιδατμῶν τε καὶ ὀδυνῶν πλήρης, εἶπερ τῇ τῆς πόλεως
 διαδέσσει, ἥς ἀρχεῖ, ἔοικεν· ἔοικε δὲ ἢ γάρ; Καὶ μά-
 580 λα, ἔφη.† Οὐκ οὖν καὶ πρὸς τούτοις ἐτι ἀποδώσομεν
 τῷ ἀνδρὶ καί, ὡς τὸ πρότερον εἶπομεν, ὅτι ἀνάγκη καὶ
 εἶναι καὶ ἐτι μᾶλλον γίνεσθαι αὐτῷ, ἢ πρότερον,
 διὰ τὴν ἀρχὴν φθονερῶ, ἀπίστω, ἀδίκῳ, ἀφίλῳ, ἀνο-
 σίῳ καὶ πάσης κακίας πανδοκεῖ τε καὶ τροφεῖ, καὶ
 ἐξ ὁπᾶντων τούτων μάλιστα μὲν αὐτῷ δυστυχεῖ εἶναι,
 ἐπειτα δὲ καὶ τοὺς πλησίον αὐτῷ τοιούτους ἀπεργά-
 ζεσθαι; Οὐδεὶς σοι, ἔφη, τῶν νῦν ἔχόντων ἀντιτερεῖ.
 Ἰθι, δὴ μοι, ἔφη ἐγώ, νῦν ἤδη, ὥσπερ ὁ διὰ πάντων
 κριτῆς ἀποφαίνεται, καὶ σὺ οὕτω, τίς πρῶτος κατὰ
 τὴν σὴν δόξαν εὐδαιμονία, τίς δεύτερος, καὶ τοὺς ἄλ-
 λους ἐξῆς πέντε ὄντας κρῖναι, βασιλικόν, τιμοκρατικόν,
 ὀλιγαρχικόν, δημοκρατικόν, τυραννικόν. Ἀλλὰ ῥαδίᾳ,
 ἔφη, ἢ κρίσις· καθάπερ γὰρ ἐσηλθόν ἐγωγε, ὥσπερ
 χορούς, κρῖνω ἀρετῇ καὶ κακίᾳ, καὶ εὐδαιμονίᾳ καὶ τῷ
 ἐναντίῳ. Μισθωσώμεθα οὖν κήρηκα, ἦν δ' ἐγώ, ἢ αὐ-
 τὸς αὖν εἶπω, ὅτι ὁ Ἀρίστωνος υἱὸς τὸν ἀριστόν τε καὶ
 δικαιοτάτον εὐδαιμονέστατον ἔκρινε, τοῦτον δ' εἶναι τὸν
 βασιλικώτατον καὶ βασιλεύοντα αὐτοῦ, τὸν δὲ κακιστόν
 τε καὶ ἀδικοτάτον ἀθλιώτατον, τοῦτον δὲ αὖ τυγχά-
 νειν ὄντα, ὅς αὖν τυραννικάτατος ὢν ἑαυτοῦ τε ὅτι
 μάλιστα τυραννῇ καὶ τῆς πόλεως. Ἀνειρήσθω σοί, ἔφη.
 Ἡ οὖν προσαναγορεύω *), εἶπον, ἐάν τε λαμβάνωσι τοι-
 οῦτοι ὄντες ἐάν τε μὴ πάντας ἀνθρώπους τε καὶ θε-
 ούς; Προσαναγόρευε **), ἔφη. Εἶεν δὴ, εἶπον· αὕτη
 μὲν ἡμῖν ἡ ἀπόδειξις μία αὖν εἴη· δευτέραν δὲ δεῖ τήνδε,
 ἐάν τι δόξη, εἶναι. Τίς αὕτη;

7. Ἐπειδὴ, ὥσπερ πόλις, ἦν δ' ἐγώ, διήρηται
 κατὰ τρία εἶδη, οὕτω καὶ ψυχὴ ἑνὸς ἐκάστου τριχῇ
 δέζεται, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἑτέραν ἀπόδειξιν. Τίνα
 ταύτην; Τήνδε. τριῶν ὄντων τριτταὶ καὶ ἡδοναὶ μοι φαί-
 νονται εἶναι, ἑνὸς ἐκάστου μία ἰδίᾳ, ἐπιθυμία τε ὡς-
 αὐτως καὶ ἀρχαί. Πῶς λέγεις; ἔφη. Τὸ μὲν, φα-

*) V. προσαναγορεύω.

**) V. προσαναγόρευε.

μέν, ἦν, ὧ μανθάνει ἄνθρωπος. τὸ δέ, ὧ θυμούται.
 τὸ δὲ τρίτον διὰ πολυειδίαν ἐνὶ οὐκ ἔσχατον ὀνόματι
 προσειπεῖν ἰδίῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ ὃ μέγιστον καὶ ἰσχυρότα-
 τον εἶχεν ἐν αὐτῷ, τούτῳ ἐπωνομάσαμεν ἐπιθυμητικὸν
 γὰρ αὐτὸ κεκλήκαμεν διὰ σφοδρότητα τῶν τε περὶ
 ἐδωδὴν ἐπιθυμιῶν καὶ πόσιν καὶ ἀφροδίσια καὶ ὅσα
 ἄλλα τούτοις ἀκόλουθα, καὶ φιλοχρήματον δὴ, ὅτι
 διὰ χρημάτων μάλιστα ἀποτέλονται αἱ τοιαῦται ἐπι- 581
 θυμῖαι. Καὶ ὁρῶς γ', ἔφη. Ἄρ' οὖν καὶ τὴν ἡδονὴν
 αὐτοῦ καὶ φιλίαν εἰ φαῖμεν εἶναι τοῦ κέρδους, μάλιστ'
 ἂν ἐς ἐν κεφάλαιον ἀπεραιοῖμεθα τῷ λόγῳ, ὥστε τι
 ἡμῖν αὐτοῖς δηλοῦν, ὅποτε τοῦτο τῆς ψυχῆς τὸ μέ-
 ρος λέγοιμεν, καὶ καλοῦντες αὐτὸ φιλοχρήματον καὶ
 φιλοκερδὲς ὁρῶς ἂν καλοῖμεν; Ἐμοιγ' οὖν δοκεῖ, ἔφη.
 Τί δέ; τὸ θυμοειδὲς οὐ πρὸς τὸ κρατεῖν μὲν τί φα-
 μεν καὶ νικᾶν καὶ εὐδοκίμεῖν δεῖν ὅλον ὠρμηῆσθαι;
 Καὶ μάλα. Εἰ οὖν φιλόνεικον αὐτὸ καὶ φιλότιμον
 προσαγαρεύοιμεν, ἢ ἐμμελῶς ἂν ἔχοι; Ἐμμελέστατα
 μὲν οὖν. Ἀλλὰ μὴν, ὧ γε μανθάνομεν, παντὶ δῆ-
 λον, ὅτι πρὸς τὸ εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν, ὅπῃ ἔχει,
 πᾶν αἰεὶ τέτακται, καὶ χρημάτων τε καὶ δόξης ἡκίστα
 τούτων τούτῳ μέλει. Πολύ γε. Φιλομαθὲς δὴ καὶ
 φιλόσοφον καλοῦντες αὐτὸ κατὰ τρόπον ἂν καλοῖμεν.
 Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκουν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἄρχει ἐν ταῖς
 ψυχαῖς τῶν μὲν τοῦτο, τῶν δὲ τὸ ἕταρον ἐκαίνων, ὅ-
 ποτερον ἂν τύχη; Οὕτως, ἔφη. Διὰ ταῦτα δὴ καὶ
 ἀνθρώπων λέγομεν τὰ πρῶτα τριττὰ γένη εἶναι, φιλό-
 σοφον, φιλόνεικον, φιλοκερδὲς. Κομιδῇ γε. Καὶ ἡδο-
 νῶν δὴ τρία εἶδη, ὑποκείμενον ἐν ἑκάστῳ τούτων. Πά-
 νυ γε. Οἷεθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι, εἰ ἐθέλοις τρεῖς
 τοιούτους ἀνθρώπους ἐν μέρει ἕκαστον ἀνερωτᾶν, τίς
 τούτων τῶν βίων ἡδίστος, τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστος μάλιστα
 ἐγκωμιάσεται; ὃ τε χρηματιστικὸς πρὸς τὸ κερδαίνειν
 τὴν τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονὴν ἢ τὴν τοῦ μανθάνειν οὐδε-
 νὸς ἀξίαν φήσει εἶναι, εἰ μὴ εἴ τι *) αὐτῶν ἀργύριον
 ποιεῖ. Ἀληθῆ, ἔφη. Τί δὲ ὁ φιλότιμος; ἦν δ' ἐγώ·

*) V. εἴ τις.

οὐ τὴν μὲν ἀπὸ τῶν χρημάτων ἡδονὴν Φορτικὴν τινὰ ἡγεῖται, καὶ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ μανθάνειν, ὅτι μὴ μάθημα τιμὴν φέρει *), καπνὸν δὲ καὶ Φλυαρίαν οἰόμενος; Οὕτως, ἔφη, ἔχει. Τὸν δὲ Φιλόσοφον, ἣν δ' ἐγώ, ποιῶμεθα τὰς ἄλλας ἡδονὰς νομίζειν οὐδὲν πρὸς τὴν τοῦ εἰδέναι τὰληθὲς ὅπῃ ἔχει, καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ τινὶ αἰεὶ εἶναι μανθάνοντα, τῆς ἡδονῆς οὐ πάνυ πόρρω, τὰς δ' ἄλλας καλεῖν τῷ ὄντι ἀνεγκαιῆς, ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων δέόμενον, εἰ μὴ ἀνάγκη ἦν. Εὖ, ἔφη, δεῖ εἰδέναι.

8. Ὅτε δὴ οὖν, εἶπεν, ἀμφισβητοῦνται ἐκάστου τοῦ εἶδους αἱ ἡδοναὶ καὶ αὐτὸς ὁ βίος, μὴ ὅτι πρὸς τὸ κάλλιον καὶ αἰσχίον ζῆν, μηδὲ τὸ χεῖρον καὶ ἄμεινον, 582 ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ τὸ ἡδίον καὶ ἀλυπότερον,† πῶς ἂν εἰδεῖμεν, τίς αὐτῶν ἀληθέστατα λέγει; Οὐ πάνυ, ἔφη, ἐγώ γε ἔχω εἰπεῖν. Ἀλλ' ὥδε σκόπει τίνι χρὴ κρίνεσθαι τὰ μέλλοντα καλῶς κριθήσεσθαι; ἢ οὐκ ἐμπειρία τε καὶ φρονήσῃ καὶ λόγῳ; ἢ τούτων ἔχοι ἂν τις βέλτιον κριτήριον; Καὶ πῶς ἂν; ἔφη. Σκόπει δὴ τριῶν ὄντων τῶν ἀνδρῶν τίς ἐμπειρότατος πασῶν, ὧν εἵπομεν, ἡδονῶν; πότερον ὁ φιλοκερδής, μανθάνων αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν οἷόν ἐστιν, ἐμπειρότερος δοκεῖ σοι εἶναι τῆς ἀπὸ τοῦ εἰδέναι ἡδονῆς, ἢ ὁ φιλόσοφος τῆς ἀπὸ τοῦ κερδαίνειν; Πολύ, ἔφη, διαφέρει τῷ μὲν γὰρ ἀνάγκη γεύεσθαι τῶν ἑτέρων ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον, τῷ δὲ φιλοκερδεῖ, ὅπῃ πέφυκε τὰ ὄντα μανθάνοντι, τῆς ἡδονῆς ταύτης, ὡς γλυκεῖα ἐστίν, οὐκ ἀνάγκη γεύεσθαι οὐδ' ἐμπείρῳ γίνεσθαι, μᾶλλον δὲ καὶ προθυμουμένῳ οὐ ῥάδιον. Πολύ ἄρ', ἣν δ' ἐγώ, διαφέρει τοῦ γε φιλοκερδοῦς ὁ φιλόσοφος ἐμπειρία ἀμφοτέρων τῶν ἡδονῶν. Πολύ μέντοι. Τί δὲ τοῦ φιλοτίμου; ἄρα μᾶλλον ἐμπειρός ἐστι τῆς ἀπὸ τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονῆς, ἢ ἐκεῖνος τῆς ἀπὸ τοῦ φρονεῖν; Ἀλλὰ τιμή, ἔφη, εἰάνπερ ἐξεργάζωνται, ἐπὶ ᾧ ἕκαστος ὥρμηκε, πᾶσιν αὐτοῖς ἔπεται καὶ γὰρ ὁ πλούσιος ὑπὸ πολλῶν τιμᾶται καὶ ὁ ἀνδρεῖος καὶ ὁ σοφός, ὥστε

*) V. φέρει.

ἀπό γε τοῦ τιμᾶσθαι, οἷόν ἐστι, πάντες τῆς ἡδονῆς
 ἔμπειροι, τῆς δὲ τοῦ ὄντος θέας, οἷαν ἡδονὴν ἔχει,
 ἀδύνατον ἄλλω γεγεῦσθαι, πλὴν τῷ φιλοσόφῳ. Ἐμ-
 πειρίας μὲν ἄρα, εἶπον, ἔνεκα κάλλιστα τῶν ἀνδρῶν
 κρίνει οὗτος. Πολύ γε. Καὶ μὴν μετὰ γε φρονή-
 σεως μόνος ἔμπειρος γεγονώς ἐσται. Τί μὴν; Ἀλλὰ
 μὴν καὶ δι' οὗ γε δεῖ ὀργάνου κρίεσθαι, οὐ τοῦ φι-
 λοκεροῦς τοῦτο τὸ ὄργανον οὐδὲ τοῦ φιλοτίμου, ἀλ-
 λά τοῦ φιλοσόφου. Τὸ ποῖον; Διὰ λόγων ποῦ ἔφα-
 μεν δεῖν κρίεσθαι; ἢ γὰρ; Ναί. Λόγοι δὲ τούτου
 μάλιστα ὄργανον. Πῶς δ' οὗ; Οὐκ οὐν εἰ μὲν πλού-
 τω καὶ κέρδει ἄριστα ἐκρίνετο τὰ κρινόμενα, αὐτὸς ἐπὶ
 ὁ φιλοκερδὴς καὶ ἔψευγεν, ἀνάγκη ἂν ἦν ταῦτα ἀλη-
 θεύεσθαι. Πολλή γε. Εἰ δὲ τιμῇ τε καὶ νίκῃ
 καὶ ἀνδρείᾳ *), ἄρ' οὐχ, αὐτὸς ὁ φιλότιμός τε καὶ φιλόνοι-
 κος; Δῆλον. Ἐπειδὴ δ' ἔμπειρία καὶ φρονήσῃ καὶ λό-
 γῳ, ἀνάγκη **), αὐτὸς ὁ φιλόσοφος τε καὶ ὁ φιλόλογος
 ἐπαινεῖ, ἀληθέστατα εἶναι. Ἀνάγκη, ἔφη ***). Τρι-
 ῶν ἄρα οὐσῶν τῶν ἡδονῶν, ἡ τούτου τοῦ μέρους τῆς ψυ- 583
 χῆς, ᾧ μανθάνομεν, ἡδίστη ἂν εἴη, καὶ ἐν ᾧ ἡμῶν τοῦ-
 το ἄρχει, ὁ τούτου βίος ἡδιστος. Πῶς δ' οὐ μέλλει;
 ἔφη κύριος γὰρ ἐπαινέτης ὧν ἐπαινεῖ τὸν ἑαυτοῦ βίον ὁ
 φρόνιμος. Τίνα δὲ δεύτερον, εἶπον, βίον καὶ τίνα δευ-
 τέραν ἡδονὴν φησὶν ὁ κριτὴς εἶναι; ἢ ****) δῆλον, ὅτι
 τὴν τοῦ πολεμικοῦ τε καὶ φιλοτίμου — ἐγγυτέρω γὰρ
 αὐτοῦ ἐστίν, ἢ ἡ τοῦ χρηματιστοῦ — ὑστάτην δὲ τὴν
 τοῦ φιλοκεροῦς, ὡς εἴκε. Τί μὴν; ἢ δ' ὅς.

9. Ταῦτα μὲν τοίνυν οὕτω δὴ ἐφελξῆς ἂν εἴη,
 καὶ δις νενικηκώς ὁ δίκαιος τὸν ἀδίκον, τὸ δὲ τρίτον
 ὀλυμπικῶς τῷ σωτῆρὶ τε καὶ τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ, ἀθρεῖ,
 ὅτι οὐδὲ παναληθὴς ἐστὶν ἢ τῶν ἄλλων ἡδονὴ πλὴν
 τῆς τοῦ φρονίμου οὐδὲ καθαρά, ἀλλ' ἐσκιαγραφημέ-
 νη τις, ὡς ἐγὼ δοκῶ μοι τῶν σοφῶν τινὸς ἀκηκοέναι
 καίτοι τοῦτ' ἂν εἴη μέγιστόν τε καὶ κυριώτατον τῶν
 πτωμάτων. Πολύ γε; ἀλλὰ πῶς λέγεις; Ὡς, εἰ-

*) V. τιμὴ τε καὶ νίκη καὶ ἀνδρεία.

**) V. ἀνάγκη, ἔφη.

***) V. haec absunt.

****) V. ἢ deest.

πον, ἐξευρήσω, σοῦ ἀποκρινομένου ζητῶν ἅμα. Ἐρώ-
 ται δὴ, ἔφη. Λέγε δὴ, ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἐναντίον φα-
 μέν λύπην ἡδονῇ; Καὶ μάλα. Οὐκουν καὶ τὸ μήτε
 χαίρειν μήτε λυπεῖσθαι εἶναι τι; Εἶναι μέντοι. Με-
 ταξὺ τούτοις ἀμφοῖν ἐν μέσῳ ὄν, ἡσυχίαν τινὰ περὶ
 ταῦτα τῆς ψυχῆς· ἢ οὐχ οὕτως αὐτὸ λέγεις; Οὕτως,
 ἦ δ' ὅς. Ἄρα οὐ μνημονεύεις, ἦν δ' ἐγώ, τοὺς τῶν
 καμνόντων λόγους, οὓς λέγουσιν ὅταν κάμνωσι; Ποί-
 ους; Ὡς οὐδὲν ἄρα ἐστὶν ἡδιον τοῦ ὑγιαίνειν, ἀλλὰ
 σφῶς ἐλελήθει, πρὶν κάμνειν, ἡδιστόν ὄν. Μέμνημαι,
 ἔφη. Οὐκουν καὶ τῶν περιωδυνία τινὶ ἐχομένων αἰκού-
 εις λεγόντων, ὡς οὐδὲν ἡδιον τοῦ παύσασθαι ὀδυνώμε-
 νον; Ἀκούω. Καὶ ἐν ἄλλοις γε, οἶμαι, πολλοῖς τοι-
 οῦτοις αἰσθάνει γιγνομένους τοὺς ἀνθρώπους, ἐν οἷς,
 ὅταν λυπῶνται, τὸ μὴ λυπεῖσθαι καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ
 τοιούτου ἐγκωμιάζουσιν, ὡς ἡδιστόν ὄν, οὐ τὸ χαίρειν.
 Τοῦτο γάρ, ἔφη, τότε ἡδὺ ἴσως καὶ ἀγαπητὸν γίγνε-
 ται, ἡσυχία. Καὶ ὅταν παύσῃται ἄρα, εἶπον, χαίρων
 τις, ἢ τῆς ἡδονῆς ἡσυχία λυπηρὸν ἔσται. Ἴσως, ἔφη.
 Ὁ μεταξὺ ἄρα νῦν δὴ ἀμφοτέρων ἔφαμεν εἶναι, τὴν
 ἡσυχίαν, τοῦτό ποτε ἀμφοτέρω ἔσται, λύπη τε καὶ
 ἡδονή. Ἐοικεν. Ἡ *) καὶ δυνατόν, τὸ μηδέτερον ὄν ἀμ-
 φότερα γίνεσθαι; Οὐ μοι δοκεῖ. Καὶ μὴν τό γε
 ἡδὺ ἐν ψυχῇ γιγνόμενον καὶ τὸ λυπηρὸν κίνησις τις
 584 ἀμφοτέρω ἐστὸν ἢ οὐ; Ναί.† Τὸ δὲ μήτε λυπηρὸν
 μήτε ἡδὺ οὐχὶ ἡσυχία μέντοι καὶ ἐν μέσῳ τούτοις
 ἐφάνη ἄρτι; Ἐφάνη γάρ. Πῶς οὖν ὁρῶς ἐστί, τὸ
 μὴ ἀλγεῖν ἡδὺ ἡγεῖσθαι, ἢ τὸ μὴ χαίρειν ἀνιαρόν;
 Οὐδαμῶς. Οὐκ ἐστὶν ἄρα τοῦτο, ἀλλὰ φαίνεται, ἦν
 δ' ἐγώ, παρὰ τὸ ἀλγεῖν ἡδὺ καὶ παρὰ τὸ ἡδὺ ἀλ-
 γεῖν τότε ἢ ἡσυχία, καὶ αὐδὲν ὑγιὲς τούτων τῶν
 φαντασμάτων πρὸς ἡδονῆς ἀλήθειαν, ἀλλὰ γοητεία τις.
 Ὡς γοῦν ὁ λόγος, ἔφη, σημαίνει. Ἰδὲ τοίνυν, ἔφην
 δ' ἐγώ, ἡδονάς, αἱ οὐκ ἐκ λυπῶν εἰσὶν, ἵνα μὴ πολ-
 λάκις οἰηθῇς ἐν τῷ παρόντι, οὕτω τούτω πεφυκέναι,
 ἡδονὴν μὲν παῦλαν λύπης εἶναι, λύπην δὲ ἡδονῆς.

*) V. "H.

Ποῦ δὴ, ἔφη, καὶ ποίας λέγεις; Πολλαὶ μὲν, εἶπον, καὶ ἄλλαι, μάλιστα δ' εἰ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὰς περὶ τὰς ὁδμὰς ἡδονὰς· αὗται γάρ οὐ προλυπηθέντι ἐξαίφνης ἀμύχανοι τὸ μέγεθος γίνονται, παυσάμεναί τε λύπην οὐδεμίαν καταλείπουσιν. Ἀληθέστατα, ἔφη. Μὴ ἄρα πειθώμεθα καθαρῶν ἡδονῶν εἶναι τὴν λύπης ἀπαλλαγὴν, μηδὲ λύπην τὴν ἡδονῆς. Μὴ γάρ. Ἀλλὰ μέντοι, εἶπον, αἴγε διὰ τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν ψυχὴν τρύνουσαι καὶ λεγόμεναι ἡδοναὶ σχεδὸν αἱ πλεῖσταί τε καὶ μέγιστα τούτου τοῦ εἶδους εἰσὶ, λυπῶν τινὲς ἀπαλλαγαί. Εἰσὶ γάρ. Οὐκ οὐν καὶ αἱ περὶ μελλόντων τούτων ἐκ προσδοκίας γιγνόμεναι προαισθήτεις τε καὶ προλυπήσεις κατὰ ταυτὰ ἔχουσι; Κατὰ ταυτὰ.

10. Οἷσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οἷαί εἰσι καὶ ὧ μάλιστα εἰκόασι; Τῷ; ἔφη. Νομίζεις τι, εἶπον, ἐν τῇ φύσει εἶναι, τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω, τὸ δὲ μέσον; Ἐγώ γε. Οἷει οὖν ἂν τινὰ ἐκ τοῦ κάτω φερόμενον πρὸς τὸ μέσον ἄλλο τι οἷεσθαι, ἢ ἄνω φέρεσθαι, καὶ ἐν μέσῳ σπάντα ἀφορῶντα, ὅθεν ἐνὴνκεται, ἄλλοθι ποῦ ἂν ἡγεῖσθαι εἶναι, ἢ ἐν τῷ ἄνω, μὴ ἐωρακότα τὸ ὡς ἀληθῶς ἄνω; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε, ἔφη, ἄλλως οἶμαι οἰηθῆναι ἂν τὸν τοιοῦτον. Ἀλλ' εἰ πάλιν γ', ἔφην, φέροιτο κάτω, κάτω τ' ἂν οἶοιτο φέρεσθαι καὶ ἀληθῆ οἶοιτο; Πῶς γάρ οὔ; Οὐκ οὐν ταῦτα πάσχοι ἂν πάντα διὰ τὸ μὴ ἔμπειρος εἶναι τοῦ ἀληθινῶς ἄνω τε ὄντος καὶ ἐν μέσῳ καὶ κάτω; Δῆλον δὴ. Θαυμάζοις ἂν οὖν, εἰ καὶ ἄπειροι ἀληθείας περὶ πολλῶν τε ἄλλων μὴ ὑγιεῖς δόξας ἔχουσι, πρὸς τε ἡδονὴν καὶ λύπην καὶ τὸ μεταξύ τούτων οὕτω διάκεινται, ὥστε, ὅταν μὲν ἐπὶ τὸ λυπηρὸν φέρωνται, ἀληθῆ τε τ' οἶονται καὶ τῷ ὄντι λυποῦνται, ὅταν δὲ ἀπὸ λύπης ἐπὶ 585 τὸ μεταξύ, σφόδρα μὲν οἶονται πρὸς πληρώσει τε καὶ ἡδονῇ γίγνεσθαι, ὥσπερ πρὸς μέλαν φαῖον ἀποσκοποῦντες ἀπειρία λευκοῦ, καὶ πρὸς τὸ ἀλυπον οὕτω λύπην ἀφορῶντες, ἀπειρία ἡδονῆς ἀπατῶνται; Μὰ Δί', ἦ δ' ὅς, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, εἰ μὴ οὕτως ἔχει. Ὡδέ γε οὖν, εἶπον, ἐννόει· οὐχὶ πεῖνα καὶ

δίψη καὶ τὰ τοιαῦτα κενώσεις τινές εἰσι τῆς περὶ τὸ
 σῶμα ἔξεως; Τί μήν; Ἀγνοια δὲ καὶ ἀφροσύνη ἄρ'
 οὐ κενότης ἐστὶ τῆς περὶ ψυχὴν αὐτῆς *) ἔξεως; Μάλα γε.
 Οὐκ οὐν καὶ πληροῖτ' ἂν ὁ τε τροφῆς μεταλαμβάνων
 καὶ ὁ νοῦν ἰσχων; Πῶς δ' οὐ; Πλήρωσις δὲ ἀληθεστέ-
 ρα τοῦ ἥττον ἢ τοῦ μᾶλλον ὄντος; Δῆλον, ὅτι τοῦ μᾶλ-
 λον. Πότερα οὖν ἡγεῖ τὰ γένη μᾶλλον καθαρεύουσας οὐ-
 σίας μετέχειν, τὰ οἶον σίτου τε καὶ ποτοῦ καὶ ὕψου
 καὶ συμπαύσης τροφῆς, ἢ τὸ δόξης τε ἀληθοῦς εἶδος
 καὶ ἐπιστήμης καὶ νοῦ καὶ συλλήβδην ἀπάσης ἀρε-
 τῆς; ὧς δὲ κρίναι τὸ τοῦ αἰεὶ ὁμοίου ἐχόμενον καὶ
 ἀθανάτου καὶ ἀληθείας, καὶ αὐτὸ τοιοῦτον ὄν καὶ
 ἐν τοιούτῳ γιγνόμενον μᾶλλον εἶναι σοὶ δοκεῖ, ἢ τὸ
 μηδέποτε ὁμοίου καὶ θνητοῦ καὶ αὐτὸ τοιοῦτον καὶ
 ἐν τοιούτῳ γιγνόμενον; Πολύ, ἔφη, διαφέρει τὸ τοῦ αἰεὶ
 ὁμοίου. Ἡ οὖν αἰεὶ ὁμοίου οὐσία οὐσίας τι μᾶλλον
 ἢ ἐπιστήμης μετέχει; Οὐδαμῶς. Τί δ' ἀληθείας; Οὐ-
 δὲ τοῦτο. Εἰ δὲ ἀληθείας ἥττον, οὐ καὶ οὐσίας;
 Ἀνάγκη. Οὐκ οὐν ὅλως τὰ περὶ τὴν τοῦ σώματος
 θεραπείαν γένη τῶν γενῶν αὐτῶν περὶ τὴν τῆς ψυχῆς
 θεραπείαν ἥττον ἀληθείας τε καὶ οὐσίας μετέχει; Πο-
 λύ γε. Σῶμα δὲ αὐτὸ ψυχῆς οὐκ οἶσι οὕτως; Ἐγώ γε.
 Οὐκ οὐν τὸ τῶν μᾶλλον ὄντων πληρούμενον καὶ αὐτὸ
 μᾶλλον ὄν ὅντως μᾶλλον πληροῦται, ἢ τὸ τῶν ἥττον
 ὄντων καὶ αὐτὸ ἥττον ὄν; Πῶς γὰρ οὐ; Εἰ ἄρα τὸ
 πληροῦσθαι τῶν φύσει προσηκόντων ἡδύ ἐστι, τὸ τῶν
 ὄντι καὶ τῶν μᾶλλον ὄντων πληρούμενον μᾶλλον ὄντως
 τε καὶ ἀληθεστέως χαίρειν ἂν ποιήῃ ἡδονῇ ἀληθεῖ, τὸ
 δὲ τῶν ἥττον ὄντων μεταλαμβάνον ἥττόν τε ἂν ἀλη-
 θῶς καὶ βεβαίως πληροῖτο καὶ ἀπιστοτέρας ἂν ἡδονῆς
 καὶ ἥττον ἀληθοῦς μεταλαμβάνοι. Αναγκαιότατα,
 586 ἔφη. Οἱ ἄρα φρονήσεως καὶ ἀρετῆς ἀπειροί, εὐωχίαις
 δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις αἰεὶ ζυγόντες, κάτω, ὡς εἴκοι, καὶ
 μέλει πάλιν πρὸς τὸ μεταξὺ φέρονται τε καὶ ταύτη
 πλανῶνται διὰ βίου, ὑπερβάντες δὲ τοῦτο πρὸς τὸ
 ἀληθὲς ἄνω οὔτε ἀνέβλεψαν πώποτε οὔτε ἠνέχθησαν,
 *) V. αὐτὸ deest.

οὐδὲ τοῦ ὄντος τῷ ὄντι ἐπληρώθησαν οὐδὲ βαβαίου τε καὶ καθαράς ἡδονῆς ἐγεύσαντο, ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην καὶ τῷ αἰεὶ βλέποντες καὶ κεκυφότες ἐς γῆν καὶ ἐς τραπέζας, βόσκονται χορταζόμενοι καὶ ὀχεύοντες, καὶ ἔνεκα τῆς τούτων πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυρίττοντες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασι τε καὶ ὀπλαῖς ἀποκτινύουσι δι' ἀπληστίαν, ἅτε οὐχὶ τοῖς οὖσιν οὐδὲ τὸ ὄν οὔτε τὸ στέγον ἑαυτῶν πιμπλάντες. Παντελῶς, ἔφη ὁ Γλαύκιον, τὸν τῶν πολλῶν, ὦ Σώκρατες, χρησμάδεῖς βίον. Ἄρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη, καὶ ἡδοναῖς ζυγεῖναι μεμιγμέναις λύπαις, εἰδώλοις τῆς ἀληθοῦς ἡδονῆς, καὶ ἐσκιαγραφημέναις, ὑπὸ τῆς παρ' ἀλλήλας θέσεως ἀποχραινομέναις, ὥστε σφοδρούς ἑκατέρας φαίνεσθαι, καὶ ἔρωτας ἑαυτῶν λυττῶντας τοῖς ἄφροσιν ἐντίκτειν καὶ περιμαχήτους εἶναι, ὥσπερ τὸ τῆς Ἑλένης εἶδωλον ὑπὸ τῶν ἐν Τροίᾳ Στησίχορος φησι γενέσθαι περιμάχητον ἀγνοία τοῦ ἀληθοῦς; Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, τοιοῦτόν τι αὐτὸ εἶναι.

11. Τί δέ; περὶ τὸ θυμοειδὲς οὐχ ἕτερα τοιαῦτα ἀνάγκη γίνεσθαι, ὅς ἂν αὐτὸ τοῦτο διαπράττηται ἢ φθόνῳ διὰ φιλοτιμίαν, ἢ βίᾳ διὰ φιλονεικίαν, ἢ θυμῷ διὰ δυσκολίαν, πλησμονὴν τιμῆς τε καὶ νίκης καὶ θυμοῦ διώκων ἄνευ λογισμοῦ τε καὶ νοῦ; Τοιαῦτα, ἢ δ' ὅς, ἀνάγκη καὶ περὶ τοῦτο εἶναι. Τί οὖν; ἦν δ' ἐγώ. Θαρρύνοντες λέγωμεν, ὅτι καὶ περὶ τὸ φιλοκερδὲς καὶ τὸ φιλονεικόν ὅσαι ἐπιθυμίαι εἰσὶν, αἱ μὲν ἂν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ λόγῳ ἐπόμεναι καὶ μετὰ τούτων τὰς ἡδονὰς διώκουσαι, αἱ δ' ἂν τὸ φρόνιμον ἐξηγῇται, λαμβάνουσι, τὰς ἀληθεστάτας τε λήψονταί, ὥς οἷον τε αὐταῖς ἀληθεῖς λαβεῖν, ἅτε ἀληθεῖα ἐπομένων *), καὶ τὰς ἑαυτῶν αἰκείας, εἴπερ τὸ βέλτιστον ἐκάστω τοῦτο καὶ οἰκειότατον; Ἀλλὰ μήν, ἔφη, οἰκειότατόν γε. Τῷ φιλοσόφῳ ἄρα ἐπομένης ἀπάσης τῆς ψυχῆς καὶ μὴ στασιαζούσης, ἐκάστω τῷ μέρει ὑπάρχει τε τὰ ἅλλα ταῖς ἑαυτοῦ πράττειν καὶ δικάϊον εἶναι, καὶ δὴ καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἑαυτοῦ ἕκαστον καὶ τὰς βελτίστας καὶ

*) V. ἐπόμεναι.

587 τὸ δυνατόν † τὰς ἀληθεστάτας καρποῦσθαι. Κομι-
 δῆ μὲν οὖν. Ὅταν δὲ ἄρα τῶν ἐτέρων τι κρατήσῃ,
 ὑπάρχει αὐτῷ μήτε τὴν ἑαυτοῦ ἡδονὴν ἐξευρίσκειν,
 τὰ τε ἄλλα ἀναγκάζειν ἀλλοτρίαν καὶ μὴ ἀληθῆ ἡδο-
 νὴν διώκειν. Οὕτως, ἔφη. Οὐκ οὖν αὖ πλεῖστον φιλο-
 σοφίας τε καὶ λόγου ἀφίστηκε, μάλιστα ἂν ταιαῦτα
 ἐξεργάζοιτο; Πολύ γε. Πλεῖστον δὲ λόγου ἀφίσταται
 οὐχ, ὅπερ νόμου τε καὶ τάξεως; Δῆλον δῆ. Ἐφάνη-
 σαν δὲ πλεῖστον ἀφροσύνην οὐχ αἰ ἐρωτικάι τε καὶ τυ-
 ραννικάι ἐπιθυμίαι; Πολύ γε. Ἐλάχιστον δὲ αἰ βα-
 σιλικαί τε καὶ κόσμια; Ναί. Πλεῖστον δῆ, οἶμαι,
 ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ οἰκείας ὁ τύραννος ἀφροσύνην, ὁ δὲ
 ὀλίγιστον. Ἀνάγκη. Καὶ ἀηδέστατα ἄρα, εἶπον, ὁ
 τύραννος βιώνεται, ὁ δὲ βασιλεὺς ἡδίστα. Πολλὴ ἀνάγ-
 κη. Οἶσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὅσω ἀηδέστερον ζῇ τύραννος
 βασιλέως; Ἄν εἴπῃς, ἔφη. Τριῶν ἡδονῶν, ὡς εἴκειν,
 οὐσῶν, μίας μὲν γνησίας, δυεῖν δὲ νόθων, τὸ νόθον ἐς
 τὸ ἐπέκεινα ὑπερβάς ὁ τύραννος, φυγὼν νόμον τε καὶ
 λόγον δούλαις τισὶ δορυφόροις ἡδοναῖς ζυνοικεῖ, καὶ ὅπο-
 σα ἐλαττοῦται, οὐδὲ πᾶν ῥάδιον εἰπεῖν, πλὴν ἴσως ᾧδε.
 Πῶς; ἔφη. Ἀπὸ τοῦ ὀλιγαρχικοῦ τρίτος ποῦ ὁ τύραν-
 νος ἀφροσύνην, ἐν μέσῳ γὰρ αὐτοῖν *) ὁ δημοκρατικός **)
 ἦν. Ναί. Οὐκ οὖν καὶ ἡδονῆς τρίτῳ εἰδῶλι πρὸς ἀλή-
 θειαν ἀπ' ἐκείνου ζυνοικοῖη ἂν, εἰ τὰ πρόσθεν ἀληθῆ;
 Οὕτω. Ὁ δὲ γε ὀλιγαρχικός ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ αὖ
 τρίτος, εἰάν ἐς ταυτὸν ἀριστοκρατικὴν καὶ βασιλικὴν τι-
 θῶμεν. Τρίτος γάρ. Τριπλασίου ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τριπλα-
 σιον ἀριθμῷ ἀληθοῦς ἡδονῆς ἀφίστηκε τύραννος. Φαί-
 νεται. Ἐπίπεδον ἄρ', ἔφην, ὡς εἴκειν, τὸ εἰδῶλον κατὰ
 τὴν τοῦ μήκους ἀριθμὸν ἡδονῆς τυραννικῆς ἂν εἴη. Κομιδῇ
 γε. Κατὰ δὲ δύναμιν καὶ τὴν τρίτην αὐξὴν δῆλον δῆ,
 ἀπόστασιν ὅσην ἀφροσύνη γίγνεται. Δῆλον, ἔφη, τῷ
 γε λογιστικῷ. Οὐκ οὖν εἰάν τις μεταστρέψας ἀληθείαν
 ἡδονῆς τὸν βασιλέα τοῦ τυράννου ἀφροσύνην λέγῃ,
 ὅσον ἀφίστηκεν, ἐνιέει καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτακισιοπλασιά-
 κει ἡδίων αὐτὸν ζῶντα εὐρήσει τελειωθείσῃ τῇ πολ-

*) V. αὐτῷ.

**) V. δημοτικός.

λαπλασιώσει, τὸν δὲ τύραννον ἀνιερώτερον τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀποστάσει. Ἀμῆχανον, ἔφη, λογισμόν καταπεφόρηκας τῆς διαφορότητος τοῖν ἀνδροῖν, τοῦ τε δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου πρὸς ἡδονὴν τε καὶ λύπην. Καὶ 588 μέντοι καὶ ἀληθῆ καὶ προσήκοντά γε, ἦν δ' ἐγώ, βίοις ἀριθμόν, εἶπερ αὐτοῖς προσήκουσιν ἡμέρας καὶ νύκτες καὶ μῆνες καὶ ἐνιαυτοί. Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, προσήκουσιν. Οὐκ οὖν, εἰ τοσοῦτον ἡδονῇ νικᾷ ὁ ἀγαθός τε καὶ δίκαιος τὸν κακόν τε καὶ ἀδίκον, ἀμῆχάνω δὴ ὅσῳ πλεῖον νικήσει εὐσχημοσύνη τε βίου καὶ κάλλει καὶ ἀρετῇ. Ἀμῆχάνω μέντοι νῆ Δία, ἔφη.

12. Εἶεν δὴ, εἶπον, ἐπειδὴ ἐνταῦθα λόγου γεγόναμεν, ἀναλάβωμεν τὰ πρῶτα λεχθέντα, δι' ὧν δεῦρ' ἤκομεν ἦν δὲ που λεγόμενον, λυσιτελεῖν ἀδικεῖν τῷ τελέως μὲν ἀδίκῳ, δοξαζομένῳ δὲ δικαίῳ ἢ οὐχ οὕτως ἐλέχθη; Οὕτω μὲν οὖν. Νῦν δὴ, ἔφην, αὐτὸ διαλεγώμεθα, ἐπειδὴ διαμολογησάμεθα, τό τε ἀδικεῖν καὶ τὸ δίκαια πράττειν ἦν ἐκάτερον ἔχει δύναμιν. Πῶς; ἔφη. Εἰκόνα πλάσαντες τῆς ψυχῆς λόγῳ, ἵνα εἰδῇ ὁ ἐκείνα λέγων, οἷα ἔλεγε. Ποῖαν τινά; ἢ δ' ὅς. Τῶν τοιούτων τινά, ἦν δ' ἐγώ, οἷα μυθολογοῦνται παλαιαὶ γενέσθαι φύσεις, ἢ τε Χιμαίρας καὶ ἡ Σκύλλης καὶ Κερβέρου, καὶ ἄλλαι τινὲς συχναὶ λέγονται συμπεφυκυῖαι ιδέαι πολλαὶ ἐς ἓν γενέσθαι. Λέγονται γάρ, ἔφη. Πλάττε τοίνυν μίαν μὲν ιδέαν θηρίου ποικίλου καὶ πολυκεφάλου, ἡμέρων δὲ θηρίων ἔχοντος κεφαλὰς κύκλῳ καὶ ἀγρίων, καὶ δυνατοῦ μεταβάλλειν καὶ φύειν ἐξ αὐτοῦ ταῦτα πάντα. Δεινοῦ πλάστου, ἔφη, τὸ ἔργον, ὅμως δὲ, ἐπειδὴ εὐπλαστότερον κηροῦ καὶ τῶν τοιούτων λόγος, πεπλάσθω. Μίαν δὴ τοίνυν ἄλλην ιδέαν λέοντος, μίαν δὲ ἀνθρώπου, πολὺ δὲ μέγιστον ἔστω τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον τὸ δεύτερον. Ταῦτα, ἔφη, ῥαῶ καὶ πέπλασται. Ξύναπτε τοίνυν αὐτὰ ἐς ἓν τρία ὄντα, ὥστε πῇ συμπεφυκέναι ἀλλήλοις. Ξυνῆπται, ἔφη. Περίπλασον δὴ αὐτοῖς ἔξωθεν ἑνὸς εἰκόνα τὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε τῷ μὴ δυναμένῳ τὰ ἐντὸς ὄρεῖν, ἀλλὰ τὸ ἔξω μόνον ἑλυττον

ὁρῶντι, ἐν ζῶον φαίνεσθαι ἄνθρωπον. Περιπέπλα-
 σται, ἔφη. Λέγωμεν δὴ τῷ λέγοντι, ὡς λυσιτελεῖ
 τούτῳ ἀδικεῖν τῷ ἀνθρώπῳ, δίκαια δὲ πράττειν οὐ
 συμφέρει, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φησὶν, ἢ λυσιτελεῖν αὐτῷ,
 τὸ παντοδαπὸν θηρίον εὐωχοῦντι, ποιεῖν ἰσχυρὸν καὶ
 τὸν λέοντα καὶ τὰ περὶ τὸν λέοντα, τὸν δὲ ἄνθρω-
 589 πον λιμοκτονεῖν† καὶ ποιεῖν ἀσθενῆ, ὥστε ἔλκεσθαι,
 ὅπῃ ἂν ἐκείνων ὁπότερον αἴγῃ *), καὶ μηδὲν ἕτερον ἑτέ-
 ρῳ συνεθίζειν μηδὲ φίλον ποιεῖν, ἀλλ' ἐὰν αὐτὰ ἐν
 αὐτοῖς δάκνεσθαι τε καὶ μαχόμενα ἐσθίειν ἀλλήλα.
 Παντάπασι γάρ, ἔφη, ταῦτ' ἂν λέγοι ὁ τὸ ἀδικεῖν
 ἐπαινῶν. Οὐκ οὖν αὖ ὁ τὰ δίκαια λέγων λυσιτελεῖν
 φαίη ἂν, δεῖν ταῦτα πράττειν καὶ ταῦτα λέγειν,
 ὅθεν τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐντὸς ἄνθρωπος ἐστὶ ἐγκρατέστα-
 τος, καὶ τοῦ πολυκεφάλου θρέμματος ἐπιμελήσεται,
 ὥσπερ γεωργός, τὰ μὲν ἡμέρας τρέφων καὶ τιθασσεύων,
 τὰ δὲ αἴγρια ἀποκωλύων φύεσθαι, ζύμναχον ποιησά-
 μενος τὴν τοῦ λέοντος φύσιν καὶ κοινῇ πάντων κηδό-
 μενος, φίλα ποιησάμενος ἀλλήλοις τε καὶ αὐτῷ, οὐ-
 τῷ θρέψει; Κομιδῇ γάρ αὖ λέγει ταῦτα ὁ τὸ δί-
 καιον ἐπαινῶν. Κατὰ πάντα τρόπον δὴ ὁ τὰ μὲν δί-
 καια ἐγκωμιάζων ἀληθῆ ἂν λέγοι, ὁ δὲ τὰ ἀδίκαια,
 ψεύδοιτο πρὸς τε γὰρ ἡδονὴν καὶ πρὸς εὐδοξίαν καὶ
 ὠφέλειαν σκοπούμενῳ, ὁ μὲν ἐπαινέτης τοῦ δικαίου
 ἀληθεύει, ὁ δὲ ψεύκτης οὐδὲν ὑγιές, οὐδὲ εἰδὼς ψεύγει,
 ὅ τι ψεύγει **). Οὐ μοι δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, οὐδαμῇ γε.
 Πείθωμεν τοίνυν αὐτὸν πράως — οὐ γὰρ ἐκὼν ἀμαρ-
 τάνει — ἐρωτῶντες, „Ω μακάριε, οὐ καὶ τὰ καλὰ καὶ
 τὰ αἰσχροῦ νόμιμα διὰ τὰ τοιαῦτ' ἂν φαῖμεν γεγονέναι,
 τὰ μὲν καλὰ τὰ ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ, μᾶλλον δὲ ἴσῳ;
 τὰ ὑπὸ τῷ θεῷ τὰ θηριώδη ποιοῦντα τῆς φύσεως, αἰ-
 σχροῦ δὲ τὰ ὑπὸ τῷ αἰγρίῳ τὸ ἡμέρον δουλούμενα;
 συμφήσει, ἢ πῶς; Ἐάν μοι, ἔφη, πείθηται. Ἔστιν
 οὖν, εἶπον, ὅτῳ λυσιτελεῖ ἐκ τούτου τοῦ λόγου χρυ-
 σίον λαμβάνειν ἀδίκως, εἴπερ τοιόνδε τι γίγνεται, λαμ-
 βάνων τὸ χρυσίον ἅμα καταδουλοῦται τὸ βέλτιστον

*) V. αἴγῃ.

**) V. ψεύγει.

ἑαυτοῦ τῷ μοχθηροτάτῳ; ἢ εἰ μὲν λαβὼν χρυσίον, ὅν ἢ θυγατέρας ἐδουλοῦτο, καὶ ταῦτ' ἐς ἀγρίων τε καὶ κακῶν ἀνδρῶν, οὐκ ἂν αὐτῷ ἐλυσιτέλει, οὐδ' ἂν πάμπλου ἐπὶ τούτῳ λαμβάνῃ *), εἰ δὲ τὸ ἑαυτοῦ θειότατον ὑπὸ τῷ ἀθροτάτῳ τε καὶ μιαινωτάτῳ δουλοῦται καὶ μηδὲν ἔλεει, οὐκ ἄρα ἀθλιός ἐστι, καὶ πολὺ 590 ἐπὶ δεινότερῳ ὀλέθρῳ χρυσὸν δωροδοκεῖ, ἢ Ἐριφύλη ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς ψυχῇ τὸν ὄρμον δεξαμένη; Πολὺ μέντοι, ἢ δ' ὅς ὁ Γλαῦκων· ἐγὼ γάρ σοι ὑπὲρ ἐκείνου ἀποκρινοῦμαι.

13. Οὐκ οὖν καὶ τὸ ἀκολασταίνειν οἶει διὰ τοιαύτας πάλαι ψέγεσθαι, ὅτι ἀνίεται ἐν τῷ τοιούτῳ τὸ δεινὸν καὶ τὸ μέγα ἐκεῖνο καὶ πολυειδὲς θρέμμα πέρα τοῦ θρόνου; Δῆλον, ἔφη. Ἡ δ' αὐθάδεια καὶ δυσκολία ψέγεται οὐχ, ὅταν τὸ λεοντῶδες τε καὶ ὀφειῶδες αὐξήται καὶ ξυντείνηται ἀναρμόστως; Πάνυ μὲν οὖν. Τρυφή δὲ καὶ μαλθακία οὐκ ἐπὶ τῇ τοῦ αὐτοῦ τούτου χαλάσει τε καὶ ἀνέσει ψέγεται, ὅταν ἐν αὐτῷ δειλίαν ἐμποιῇ; Τί μὴν; Κολακεία δὲ καὶ ἀνελευθερία οὐχ, ὅταν τις τὸ αὐτὸ τοῦτο τὸ θυμοειδὲς ὑπὸ τῷ ὀχλώδει θηρίῳ ποιῇ, καὶ ἐνεκα χρημάτων καὶ τῆς ἐκείνου ἀπληστίας προπηλακιζόμενον ἐθίζῃ ἐκ νέου ἀντὶ λέοντος πίθηκον γίνεσθαι; Καὶ μάλα, ἔφη. Βαναυσία δὲ καὶ χειροτεχνία διὰ τί, οἶει, ὄνειδος φέρει; ἢ δι' ἄλλο τι φήσομεν, ἢ ὅταν τις ἀσθενὲς φύσει ἔχῃ τὸ τοῦ βελτίστου εἶδος, ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἄρχειν τῶν ἐν αὐτῷ θρεμμάτων, ἀλλὰ θεραπεύειν ἐκεῖνα καὶ τὰ θωπεύματα αὐτῶν μόνον δύνηται μανθάνειν; Ἐοικεν, ἔφη. Οὐκ οὖν ἵνα καὶ ὁ τοιοῦτος ὑπὸ ὁμοίου ἄρχηται, οἷον περ ὁ βέλτιστος, δοῦλόν αὐτόν φαμεν εἶναι δεῖν ἐκείνου τοῦ βελτίστου καὶ ἔχοντος ἐν αὐτῷ τὸ θεῖον ἄρχον; οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῇ τοῦ δούλου οἰόμενοι δεῖν ἄρχεσθαι αὐτόν, ὥς περ Θρασύμαχος ᾔετο τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὡς ἄμεινον ὃν παντί, ὑπὸ θεοῦ καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι, μάλιστα μὲν οἰκεῖον ἔχοντος ἐν αὐτῷ, εἰ δὲ μή, ἔξωθεν ἐφειστώτος,

*) V. λαμβάνει.

ἵνα ἐς δύναμιν πάντες ὁμοῖοι ὦμεν καὶ φίλοι, τῷ αὐ-
 τῷ κυβερνώμενοι. Καὶ ὁρῶν γ', εἶπεν. Δηλοῖ δέ γε,
 ἣν δ' ἐγώ, καὶ ὁ νόμος, ὅτι τοιοῦτον βουλευέται, πᾶ-
 σι τοῖς ἐν τῇ πόλει ζύμμαχος ὢν, καὶ ἡ τῶν παί-
 δων ἀρχή, τὸ μὴ εἶναι ἐλευθέρους εἶναι, ἕως ἂν ἐν αὐ-
 τοῖς *), ὥσπερ ἐν πόλει, πολιτείαν καταστήσωμεν, καὶ
 591 το βέλτιστον θεραπεύσαντες, τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ
 ἀντικαταστήσωμεν φύλακα ὁμοῖον καὶ ἄρχοντα ἐν αὐ-
 τῷ, καὶ τότε δὴ ἐλευθέρον ἀφίεμεν. Δηλοῖ γάρ, ἡ
 δ' ὅς. Πῇ δὴ οὖν φήσομεν, ὡς Γλαύκων, καὶ κατὰ τί-
 να λόγον λυσιτελεῖν ἀδικεῖν ἢ ἀκολασταίνειν ἢ τι αἰ-
 σχρὸν ποιεῖν, ἐξ ὧν πονηρότερος μὲν ἔσται, πλείω δὲ
 χρήματα ἢ ἄλλην τινὰ δύναμιν κερτήσεται; Οὐδαμῇ,
 ἡ δ' ὅς. Πῇ δ' ἀδικοῦντα λανθάνειν καὶ μὴ διδόναι δι-
 κην λυσιτελεῖν; ἢ οὐχὶ ὁ μὲν λανθάνων ἔτι πονηρότερος
 γίγνεται, τοῦ δὲ μὴ λανθάνοντος καὶ κολαζομένου τὸ
 μὲν θηριῶδες κοιμίζεται καὶ ἡμεροῦται, τὸ δὲ ἡμερον
 ἐλευθεροῦται, καὶ ὅλη ἡ ψυχὴ ἐς τὴν βελτίστην φύσιν
 καθισταμένη τιμιωτέραν ἔξιν λαμβάνει σωφροσύνην τε
 καὶ δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως κτωμένη, ἢ σῶμα
 ἰσχύν τε καὶ κάλλος μετὰ ὑγείας λαμβάνον, τοσούτῳ,
 ὥσπερ ψυχὴ σώματος τιμιωτέρα; Παντάπασι μὲν
 οὖν, εἶπεν. Οὐκ οὖν ὁ γε νοῦν ἔχων πάντα τὰ αὐτοῦ
 ἐς τοῦτο ζυντείνας βιώσεται, πρῶτον μὲν τὰ μαθή-
 ματα τιμῶν, ἃ τοιαύτην αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ἀπεργά-
 σεται, τὰ δὲ ἄλλα ἀτιμάζων; Δήλον, εἶπεν. Ἐπει-
 τά γ', εἶπον, τὴν τοῦ σώματος ἔξιν καὶ τροφήν οὐχ
 ὅπως τῇ θηριῶδει καὶ ἀλόγῳ ἡδονῇ ἐπιτρέψας ἐνταῦθα
 τετραμμένος ζήσει, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ὑγίειαν βλέπων οὐδὲ
 τοῦτο πρεσβεύων, ὅπως ἰσχυρὸς ἢ ὑγιὴς ἢ καλὸς ἔσται,
 εἰ μὴ καὶ σωφρονήσιν μέλλῃ ἀπ' αὐτῶν, ἀλλ' αἰεὶ
 τὴν ἐν τῷ σώματι ἁρμονίαν τῆς ἐν τῇ ψυχῇ ἐνεκα
 συμφωνίας ἁρμοττόμενος φανεῖται **). Παντάπασι μὲν
 οὖν, εἶπεν, εἰάνπερ μέλλῃ τῇ ἀληθείᾳ μουσικὸς εἶναι. Οὐκ
 οὖν, εἶπον, καὶ τὴν ἐν τῇ τῶν χρημάτων κτήσει ζύν-
 ταξιν τε καὶ συμφωνίαν καὶ τὸν ὄγκον τοῦ πλήθους
 *) V. αὐτοῖς. **) V. φαίνεται.

οὐκ ἐκπληττόμενος ὑπὸ τοῦ τῶν πολλῶν μακαρισμοῦ
 ἀπειρον αὐξήσει, ἀπέραντα κακὰ ἔχων; Οὐκ οἶμαι,
 ἔφη. Ἀλλ' ἀποβλέπων γε, εἶπον, πρὸς τὴν ἐν αὐ-
 τῷ πολιτείαν, καὶ φυλάττων, μή τι παρακινήσῃ αὐ-
 τοῦ τῶν ἐκεῖ διὰ πλῆθος οὐσίας ἢ δι' ὀλιγοτητα, οὐ-
 τω κυβερνῶν προσθήσει καὶ ἀναλώσει τῆς οὐσίας, κα-
 θόσον ἂν οἷός τ' ᾖ. Κομιδῇ μὲν οὖν, ἔφη. Ἀλλὰ
 μὴν καὶ τιμὰς γε, ἐς ταυτὸν ἀποβλέπων, τῶν μὲν 592
 μεθέξει καὶ γεύσεται ἐκῶν, ὥς ἂν ἡγήται ἀμείνων
 αὐτὸν ποιήσειν, ὥς δ' ἂν λύσειν τὴν ὑπάρχουσαν ἔξιν,
 φεύζεται ἰδία καὶ δημοσία. Οὐκ ἄρα, ἔφη, τὰ γε
 πολιτικά ἐθελήσει πράττειν, εἰάν περ τούτου κήδηται.
 Νῆ τὸν κύνα, ἦν δ' ἐγώ, ἐν γε τῇ ἑαυτοῦ πόλει καὶ
 μάλα, οὐ μέντοι ἴσως ἐν γε τῇ πατρίδι, εἰάν μὴ θείῃ
 τις ζυμβῇ τύχη. Μανθάνω, ἔφη, ἐν ᾗ νῦν διήλθο-
 μεν οἰκίζοντες πόλει λέγεις, τῇ ἐν λόγοις κειμένη, ἐπεὶ
 γῆς γε οὐδαμοῦ οἶμαι αὐτὴν εἶναι. Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ,
 ἐν οὐρανῷ ἴσως παρὰθειγμα ἀνάκειται τῷ βουλομένῳ
 ὄραν καὶ ὄρωντι ἑαυτὸν κατοικίζειν· διαφέρει δὲ οὐδέν,
 εἴτε πού ἐστιν εἴτε ἔσται· τὰ γὰρ ταύτης μόνης ἂν
 πράξειεν, ἄλλης δὲ οὐδεμιᾶς. Εἰκός γ', ἔφη.

Π Λ Α Τ Ω Ν Ο Σ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

595

1. Καὶ μὲν, ἦν δ' ἐγώ, πολλά μὲν καὶ ἄλλα περὶ αὐτῆς ἐννοῶ, ὥς παντὸς ἄρα μᾶλλον ὀρθῶς ὠκίζομεν τὴν πόλιν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐνθυμηθεὶς περὶ ποιήσεως λέγω. Τὸ ποῖον; ἔφη. Τὸ μηδαμῇ παραδέχεσθαι αὐτῆς, ὅση μιμητικὴ παντὸς γὰρ μᾶλλον οὐ παραδεκτέα νῦν καὶ ἐναργέστερον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, φαίνεται, ἐπειδὴ χωρὶς ἕκαστα διήρηται τὰ τῆς ψυχῆς εἶδη. Πῶς λέγεις; Ὡς μὲν πρὸς ὑμᾶς εἰρησθαι — οὐ γὰρ μου κατερεῖτε πρὸς τοὺς τῆς τραγωδίας ποιητὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μιμητικούς — λάβῃ ἔοικεν εἶναι πάντα τὰ τοιαῦτα τῆς τῶν ἀκουόντων διανοίας, ὅσοι μὴ ἔχουσι φάρμακον τὸ εἰδέναι αὐτὰ οἷα τυγχάνει ὄντα. Πῇ δὴ, ἔφη, διανοούμενος λέγεις; Ῥητέον, ἦν δ' ἐγώ, καίτοι Φιλία γέ τίς με καὶ αἰδῶς ἐκ παιδὸς ἔχουσα περὶ Ὀμήρου ἀποκωλύει λέγειν. ἔοικε μὲν γὰρ τῶν καλῶν ἁπάντων τούτων τῶν τραγικῶν πρῶτος διδάσκαλός τε καὶ ἡγεμὼν γενέσθαι· ἀλλ' οὐ γὰρ πρὸ γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ἀνὴρ, ἀλλ' ὃ λέγω, ῥητέον. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἀκουε δὴ, μᾶλλον δὲ ἀποκρίνου. Ἐρώτα. Μίμησιν ὅλως ἔχοις ἂν μοι εἰπεῖν, ὅ τί ποτ' ἐστίν; οὐδὲ γὰρ τοι αὐτὸς πάνυ τι ζυννοῶ, τί βούλεται εἶναι. Ἦπου ἄρ', ἔφη, ἐγὼ ζυννοήσω; Οὐδέν γε, ἦν δ' ἐγώ, ἄτοπον, ἐπεὶ πολλά τοι ὀξύτερον βλέπόντων ἀμβλύτερον ὁρῶντες πρότερον εἶδον. 596 Ἔστιν, ἔφη, οὕτως, ἀλλὰ σοῦ παρόντος οὐδ' ἂν προθυμηθῆναι οἷός τε εἶην εἰπεῖν, εἴ τι μοι καταφαίνεται;

ἀλλ' αὐτὸς ὄρα. Βούλει οὖν ἐνθὲνδε ἀρξώμεθα ἐπισκοποῦντες ἐκ τῆς εἰωθυίας μεθόδου; εἶδος γάρ πού τι ἐν ἑκάστῳ εἰώθαμεν τίθεσθαι περὶ ἑκαστα τὰ πολλὰ, οἷς ταυτὸν ὄνομα ἐπιφέρομεν ἢ οὐ μανθάνεις; Μανθάνω. Θῶμεν δὴ καὶ νῦν, ὅ τι βούλει τῶν πολλῶν οἶον, εἰ ἐθέλεις, πολλάί πού εἰσι κλίνας καὶ τραπέζαι. Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ ιδέαί γε που περὶ ταῦτα τὰ σκεύη δύο, μία μὲν κλίνης, μία δὲ τραπέζης. Ναί. Οὐκ οὖν καὶ εἰώθαμεν λέγειν, ὅτι ὁ δημιουργὸς ἑκατέρου τοῦ σκεύους πρὸς τὴν ιδέαν βλέπων οὕτω ποιεῖ, ὁ μὲν τὰς κλίνας, ὁ δὲ τὰς τραπέζας, αἷς ἡμεῖς χρῶμεθα, καὶ τὰλλα κατὰ ταυτά; οὐ γάρ που τὴν γε ιδέαν αὐτὴν δημιουργεῖ εὐδεῖς τῶν δημιουργῶν πῶς γάρ; Οὐδαμῶς. Ἀλλ' ὄρα δὴ καὶ τόνδε τίνα καλεῖς τὸν δημιουργόν. Τὸν ποῖον; Ὃς πάντα ποιεῖ, ὅσαπερ εἰς ἑκάστος τῶν χειροτεχνῶν. Δεινόν τίνα λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα. Οὐπω γε, ἀλλὰ τάχα μᾶλλον φήσεις· ὁ αὐτὸς γάρ οὗτος χειροτέχνης οὐ μόνον πάντα οἷός τε σκεύη ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς φύόμενα ἅπαντα ποιεῖ καὶ ζῶα πάντα ἐργάζεται, τὰ τε ἄλλα καὶ ἑαυτόν, καὶ πρὸς τούτοις γῆν καὶ οὐρανὸν καὶ θεοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν ἄδου ὑπὸ γῆς ἅπαντα ἐργάζεται. Πάνυ θαυμαστόν, ἔφη, λέγεις σοφιστήν. Ἀπιστεῖς, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μοι εἶπέ, τὸ παράπαν οὐκ ἂν σοι δοκεῖ εἶναι τοιοῦτος δημιουργός; ἢ τινὶ μὲν τρόπῳ γενέσθαι ἂν τούτων ἁπάντων ποιητής, τινὶ δὲ οὐκ ἂν; ἢ οὐκ αἰσθάνει, ὅτι καὶ αὐτὸς οἷός τε εἴης πάντα ταῦτα ποιῆσαι τρόπῳ γέ τινι; Καὶ τίς, ἔφη, ὁ τρόπος οὗτος; Οὐ χαλεπός, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ πολλαχῇ καὶ ταχύ δημιουργούμενος, τάχιστα δέ που, εἰ ἐθέλεις λαβὼν κάτοπτρον περιφέρειν πανταχῇ, ταχύ μὲν ἥλιον ποιήσεις καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, ταχύ δὲ γῆν, ταχύ δὲ σαυτὸν τε καὶ τὰλλα ζῶα, καὶ σκεύη καὶ φυτὰ καὶ πάντα ὅσα νῦν δὴ ἐλέγομεν *). Ναί, ἔφη, φαινόμενα, οὐ μέντοι ὄντα γέ που τῇ ἀληθείᾳ. Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἐς θεὸν ἔρχει τῷ λόγῳ τῶν τοιούτων γάρ, οἶμαι,

*) V. ἐλέγετο.

δημιουργῶν καὶ ὁ ζωγράφος ἐστίν· ἢ γάρ; Πῶς γὰρ οὐ;
 Ἀλλὰ φήσεις οὐκ ἀληθῆ, οἶμαι, αὐτὸν ποιεῖν ἃ ποιεῖ,
 καίτοι τρόπῳ γέ τινι καὶ ὁ ζωγράφος κλίνην ποιεῖ ἢ οὐ;
 Ναί, ἔφη, φαινομένην γε καὶ οὗτος.

597

2. Τί δὲ ὁ κλινοποιός; οὐκ ἀρτιτμέντοι ἔλεγες,
 ὅτι οὐ τὸ εἶδος ποιεῖ, ὃ δὴ φαμεν εἶναι, ὃ ἐστὶ κλίνη,
 ἀλλὰ κλίνην τινά; Ἐλεγον γάρ. Οὐκ οὖν, εἰ μὴ ὃ ἐστὶ
 ποιεῖ, οὐκ ἂν τὸ ὄν ποιοίη, ἀλλὰ τι τοιοῦτο, οἷον
 τὸ ὄν. ὄν δὲ οὐ, τελέως δὲ εἶναι ὄν τὸ τοῦ κλινούρ-
 γου ἔργον ἢ ἄλλου τινὸς χειροτέχνου εἴ τις φαίη,
 κινδυνεύει οὐκ ἂν ἀληθῆ λέγειν; Οὐκοῦν, ἔφη, ὥς γ'
 ἂν δόξειεν τοῖς περὶ τοὺς τοιούτους λόγους διατρέιβουσι.
 Μηδὲν ἄρα θαυμάζωμεν, εἰ καὶ τοῦτο ἀμυδρόν τι
 τυγχάνει ὄν πρὸς ἀληθειαν. Μὴ γάρ. Βούλει οὖν,
 ἔφην, ἐπ' αὐτῶν τούτων ζητήσωμεν τὸν μιμητὴν τού-
 του, τίς ποτ' ἐστίν; Εἰ βούλει, ἔφη. Οὐκοῦν τριτ-
 ταί τινες κλίνει αὗται γίνονται; μία μὲν ἢ ἐν τῇ
 φύσει οὕσα, ἣν φαῖμεν ἂν, ὥς ἐγώ μαι, θεὸν ἐργά-
 σασθαι, ἢ τίνα ἄλλον; Οὐδένα, οἶμαι. Μία δὲ γε,
 ἣν ὁ τέκτων. Ναί, ἔφη. Μία δὲ, ἣν ὁ ζωγράφος
 ἢ γάρ; Ἐστω. Ζωγράφος δὴ, κλινοποιός, θεός,
 τρεῖς οὗτοι ἐπιστάται τρισὶν εἶδεσι κλινῶν. Ναὶ τρεῖς.
 Ὁ μὲν δὴ θεός, εἴτε οὐκ ἐβούλετο, εἴτε τις ἀνάγκη
 ἐπῆν, μὴ πλέον, ἢ μίαν ἐν τῇ φύσει ἀπεργάσασθαι
 αὐτὸν κλίνην, οὕτως ἐποίησε μίαν μόνην αὐτὴν ἐκεί-
 νην, ὃ ἐστὶ κλίνη· δύο δὲ τοιαῦται ἢ πλείους οὔτε ἐφυ-
 τεύθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, οὔτε μὴ φυῶσι. Πῶς δὴ;
 ἔφη. Ὅτι, ἣν δ' ἐγώ, εἰ δύο μόνας ποιήσεις, πάλιν
 ἂν μία ἀναφανείη, ἥς ἐκείναι ἂν αὐτὴ ἀμφοτέραι τὸ
 εἶδος ἔχοιεν, καὶ εἴη ἂν, ὃ ἐστὶ κλίνη, ἐκείνη, ἀλλ'
 οὐχ αἱ δύο. Ὁρῶς, ἔφη. Ταῦτα δὴ, οἶμαι, εἰδὼς
 ὁ θεός, βουλόμενος εἶναι ὄντως κλίνης ποιητὴς ὄντως
 οὔσης, ἀλλὰ μὴ κλίνης τινὸς μηδὲ κλινοποιός τις,
 μίαν φύσει αὐτὴν ἐφύσεν. Ἐοικε. Βούλει οὖν τοῦ-
 τον μὲν φυτουργὸν τούτου προσαγορεύωμεν, ἢ τι τοι-
 οῦτον; Δίκαιον γοῦν, ἔφη, ἐπειδὴ περ φύσει γε καὶ
 τοῦτο καὶ τὰλλα πάντα πεποίηκε. Τί δὲ τὸν τέκ-

τονα, ἄρ' *) οὐ δημιουργὸν κλίνης; Ναί; Ἡ καὶ τὸν
ζωγράφον δημιουργὸν καὶ ποιητὴν τοῦ τοιούτου; Οὐ-
δαμῶς. Ἀλλὰ τί αὐτὸν κλίνης φήσεις εἶναι; Τοῦτο,
ἢ δ' ὅς, ἔμοιγε δοκεῖ μετρίωτάτ' ἂν προσαγορευέσθαι,
μιμητῆς, οὐ ἐκείνοι δημιουργοί. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. τὸν
τοῦ τρίτου ἄρα γεννήματος ἀπὸ τῆς φύσεως μιμητὴν
καλεῖς; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ταῦτ' ἄρα ἔσται καὶ
ὁ τραγωδιοποιός, εἵπερ μιμητῆς ἐστὶ, τρίτος τις ἀπὸ
βασιλέως καὶ τῆς ἀληθείας πεφυκώς, καὶ πάντες οἱ
ἄλλοι μιμηταί. Κινδυνεύει. Τὸν μὲν δὴ μιμητὴν ὡμο-
λογήκαμεν· εἰπὲ δέ μοι † περὶ τοῦ ζωγράφου τίδε, πό- 598
τερά ἐκείνο αὐτὸ τὸ ἐν τῇ φύτει ἕκαστον δοκεῖ σοι
ἐπιχειρεῖν μιμεῖσθαι, ἢ τὰ τῶν δημιουργῶν ἔργα. Τὰ
τῶν δημιουργῶν, ἔφη. Ἄρα οἷά ἐστιν, ἢ οἷα φαίνεται;
τοῦτο γὰρ ἐτι δίσκισον. Πῶς λέγεις; ἔφη. Ὡς
κλίνη, εἰάν τε ἐκ πλαγίου αὐτὴν θεῶ εἰάν τε καταν-
τικρὺ ἢ ὀπηοῦν, μή τι διαφέρει αὐτῇ ἑαυτῆς; ἢ δια-
φέρει μὲν οὐδέν, φαίνεται δὲ ἀλλοῖα, καὶ τᾶλλα
ὡσαύτως; Οὕτως, ἔφη, φαίνεται, διαφέρει δ' οὐδέν.
Τοῦτο δὴ αὐτὸ σκόπει· πρὸς πότερον ἢ γραφικὴ πε-
ποιήται περὶ ἕκαστον; πότερα πρὸς τὸ ὄν, ὡς ἔχει,
μιμήσασθαι, ἢ πρὸς τὸ φαινόμενον, ὡς φαίνεται, φαν-
τάσματος, ἢ ἀληθείας εἶσα μίμησις; Φαντάσματος,
ἔφη. Πόρρω ποῦ ἄρα τοῦ ἀληθοῦς ἢ μιμητικὴ ἐστὶ,
καί, ὡς ἔοικε, διὰ τοῦτο πάντα **) ἀπεργάζεται, ὅτι
σμικρόν τι ἑκάστου ἐφάπτεται, καὶ τοῦτο εἶδωλον· οἷον
ὁ ζωγράφος, φάμεν, ζωγραφῆσει ἡμῖν σκυτοτόμον,
τέκτονα, τοὺς ἄλλους δημιουργούς, περὶ οὐδενὸς τού-
των ἐπαΐων τῶν τεχνῶν, ἀλλ' ὅμως παῖδας τε καὶ
ἄφρονας ἀνθρώπους, εἰ ἀγαθὸς εἴη ζωγράφος, γρα-
ψας ἂν τέκτονα καὶ πόρρωθεν ἐπιδεικνύς ἐξαπατῶν ἂν
τῷ δοκεῖν ὡς ἀληθῶς τέκτονα εἶναι. Τί δ' οὐ; Ἀλλὰ
γάρ, οἶμαι, ὦ φίλε, τόδε δεῖ περὶ πάντων τῶν τοι-
ούτων διανοεῖσθαι, ἐπειδάν τις ἡμῖν ἀπαγγέλλῃ πε-
ρὶ τούτου, ὡς ἐνέτυχεν ἀνθρώπῳ πάσας ἐπισταμένῳ
ταῖς δημιουργίαις καὶ τᾶλλα πάντα, εἶσα εἰς ἕκαστος

*) V. ἄρ'.

**) V. ταῦτα.

οἶδεν, οὐδὲν ὅ τι οὐχὶ ἀκριβέστερον ὁπουοῦν ἐπιστα-
μένῳ, ὑπολαμβάνειν δεῖ τῷ τοιούτῳ, ὅτι αὐτῆς τις
ἄνθρωπος, καί, ὥς ἔοικεν, ἐντυχὼν γόητί τινι καὶ μι-
μητῇ ἐξηπατήθῃ, ὥστε ἔδοξεν αὐτῷ πάνσοφος εἶναι
διὰ τὸ αὐτὸς μὴ οἶός τ' εἶναι, ἐπιστήμην καὶ ἀνεπι-
στημοσύνην καὶ μίμησιν ἐξετάσαι. Ἀληθέστατα, ἔφη.

3. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μετὰ τούτῳ ἐπισκεπτέον
τὴν τε τραγῳδίαν καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Ὅμηρον,
ἐπειδὴ τινῶν ἀκούομεν, ὅτι οὗτοι πάσας μὲν τέχνας
ἐπίστανται, πάντα δὲ τὰ ἀνθρώπεια τὰ πρὸς ἀρετὴν
καὶ κακίαν καὶ τάγε θεῶν ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀγαθὸν
ποιητὴν, εἰ μέλλει, περὶ ὧν ἂν ποιῇ, καλῶς ποιήσῃν,
εἰδότα ἄρα ποιεῖν, ἢ μὴ οἶόν τε εἶναι ποιεῖν. δεῖ δὲ ἐπι-
σκέψασθαι, πότερον μιμηταῖς τούτοις οὗτοι ἐντυχόν-
599 τες ἐξηπάτηνται, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ὁρῶντες οὐκ
αἰσθάνονται τριττὰ ἀπέχοντα τοῦ ὄντος καὶ ῥαίδια
ποιεῖν μὴ εἰδότι τὴν ἀλήθειαν — φαντάσματα γάρ,
ἀλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν — ἢ τι *) καὶ λέγουσι καὶ τῷ
ὄντι οἱ ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἴσασι, περὶ ὧν δοκοῦσι τοῖς
πολλοῖς εὖ λέγειν. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ἐξεταστέον.
Οἶεῖ οὖν, εἰ τις ἀμφοτέρω δύναιτο ποιεῖν τὸ τε μιμη-
θησόμενον καὶ τὸ εἰδῶλον, ἐπὶ τῇ τῶν εἰδώλων δημιουρ-
γίᾳ ἑαυτὸν ἀφείναι ἂν σπουδάζειν, καὶ τοῦτο περ-
στήσασθαι τοῦ ἑαυτοῦ βίου ὡς βέλτιστον ἔχοντα;
Οὐκ ἔγωγε. Ἀλλ' εἵπερ γε, οἶμαι, ἐπιστήμων εἴη τῇ
ἀληθείᾳ τούτων πέρι, ἅπερ καὶ μιμεῖται, πολὺ πρό-
τερον ἐν τοῖς ἔργοις ἂν σπουδάζειν, ἢ ἐπὶ τοῖς μιμήμα-
σι, καὶ πειρώτο ἂν πολλὰ καὶ καλά ἔργα ἑαυτοῦ κα-
ταλιπεῖν μνημεῖα, καὶ εἶναι προθυμοῖτ' ἂν μᾶλλον ὁ
ἐγκωμιαζόμενος, ἢ ὁ ἐγκωμιάζων. Οἶμαι, ἔφη, οὐ γὰρ
ἐξ ἴσου ἢ τε τιμὴ καὶ ἢ ὠφέλεια. Τῶν μὲν τοίνυν ἄλ-
λων πέρι μὴ ἀπαιτῶμεν λόγον, Ὅμηρον ἢ ἄλλον ὄν-
τινοῦν τῶν ποιητῶν ἐρωτῶντες, εἰ ἰατρικός τις ἦν τις
αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ μιμητῆς μόνον ἰατρικῶν λόγων τί-
νας γὰρ ὑγιεῖς ποιητῆς τις τῶν παλαιῶν ἢ τῶν νέων

*) V. ἢ τί.

λέγεται πεποιηκέναι, ὥσπερ Ἀσκληπῖός, ἢ τίνας μα-
 θητάς ἰατρικῆς κατελίπετο, ὥσπερ ἐκεῖνος τοὺς ἐκγό-
 νους; μὴδ' αὖ περὶ τὰς ἄλλας τέχνας αὐτοὺς ἐρωτῶ-
 μεν, ἀλλ' εἰς περὶ δὲ ὧν μεγίστων τε καὶ καλλίστων
 ἐπιχειρεῖ λέγειν Ὅμηρος, πολέμων τε πέρι καὶ στρατη-
 γιῶν καὶ διοικήσεων πόλεων καὶ παιδείας πέρι ἀνθρώ-
 πων *) δίκαιόν πού ἐρωτᾷν αὐτὸν πυθανομένους. „ὦ
 Φίλε Ὅμηρε, εἴπερ μὴ τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας εἶ ἀρε-
 τῆς πέρι εἰδώλου δημιουργός, ὃν δὴ μιμητὴν ὠρισάμεθα,
 ἀλλὰ καὶ δεύτερος, καὶ οἷός τε ἦσθα γινώσκειν, ποῖος
 ἐπιτηδεύματα βελτίους ἢ χείρους ἀνθρώπους ποιεῖ ἰδίᾳ
 καὶ δημοσίᾳ, λέγε ἡμῖν, τίς τῶν πόλεων διὰ σὲ βέλ-
 τιον ᾤκησεν, ὥσπερ διὰ Λυκούργον Λακεδαιμόνων καὶ
 δι' ἄλλους πολλοὺς πολλὰ μεγάλα τε καὶ σμικραί;
 σὲ δὲ τίς αἰτιάται πόλιν νομοθέτην ἀγαθὸν γεγονέναι
 καὶ σφᾶς ὠφεληκέναι; Χαρώνδαν μὲν γάρ Ἰταλία καὶ
 Σικελία, καὶ ἡμεῖς Σόλωνας, σὲ δὲ τίς ἔξει τίνα **) εἰ-
 πεῖν;“ Οὐκ οἶμαι, ἔφη ὁ Γλαύκων· οὐκοῦν λέγεται γὰρ
 οὐδ' ὑπ' αὐτῶν Ὀμηρίδων. Ἀλλὰ δὴ τίς πόλεμος
 ἐπὶ Ὀμήτρου ὑπ' ἐκείνου ἀρχόντος ἢ συμβουλευόντος 600
 εὖ πολεμηθεὶς μνημονεύεται; Οὐδεὶς. Ἀλλ' οἷα δὴ
 ἐς τὰ ἔργα σοφοῦ ἀνδρός, πολλὰ ἐπίνοιαι καὶ εὐ-
 μήχανοι ἐς τέχνας ἢ τίνας ἄλλας πράξεις λέγονται,
 ὥσπερ αὖ Θάλας τε πέρι τοῦ Μιλησίου καὶ Ἀναχάρ-
 σιος τοῦ Σκύθου; Οὐδαμῶς τοιοῦτον οὐδέν. Ἀλλὰ δὴ
 εἰ μὴ δημοσία, ἰδίᾳ τισὶν ἡγεμῶν παιδείας αὐτὸς ζῶν
 λέγεται Ὅμηρος γενέσθαι, οἱ ἐκεῖνον ἡγάπων ἐπὶ ζυν-
 ουσίᾳ, καὶ τοῖς ὑστέροις ὁδὸν τινὰ παρέδωσαν βίου Ὀμη-
 ρικὴν, ὥσπερ Πυθαγόρας αὐτὸς διαφερόντως ἐπὶ τού-
 τῳ ἡγαπήθη καὶ οἱ ὑστεροί, ἔτι καὶ νῦν Πυθαγόρειον
 τρόπον ἐπονομάζοντες τοῦ βίου, διαφανεῖς ποῦ δοκοῦ-
 σιν εἶναι ἐν τοῖς ἄλλοις; Οὐδ' αὖ, ἔφη, τοιοῦτον οὐ-
 δέν λέγεται· ὁ γὰρ Κρεώφυλος ***), ὃ Σώκρατες,
 ἴσως, ὁ τοῦ Ὀμήρου ἑταῖρος, τοῦ ὀνόματος ἀν γελοι-
 ότερος ἔτι πρὸς παιδείαν φανείη, εἰ τὰ λεγόμενα
 περὶ Ὀμήρου ἀληθῆ λέγεται γάρ, ὥς πολλή τις

*) V. ἀνθρώπων.

**) V. τινά.

***) V. Κρεώφίλος.

ἀμέλεια περὶ αὐτὸν ἦν, ἐπ' αὐτοῦ ἐκείνου ὅτε ἔζη. Λέγεται γὰρ οὖν, ἣν δ' ἐγώ.

4. Ἀλλ' οἶει *), ὦ Γλαύκων, εἰ τῷ ὄντι οἷός τ' ἦν παιδεύειν ἀνθρώπους καὶ βελτίους ἀπεργάζεσθαι Ὅμηρος, ἅτε περὶ τούτων οὐ μιμεῖσθαι, ἀλλὰ γιγνώσκειν δυνάμενος, οὐκ ἄρα ἂν πολλοὺς ἐταίρους ἐποιήσατο, καὶ ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο ὑπ' αὐτῶν; ἀλλὰ Πρωταγόρας μὲν ἄρα ὁ Ἀβδηρίτης καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος **) καὶ ἄλλοι πάμπολλοι δύνανται τοῖς ἐφ' ἑαυτῶν παριστάνειν ἰδίᾳ συγγιγνόμενοι, ὥς οὔτε οἰκίαν οὔτε πόλιν τὴν αὐτῶν διοικεῖν οἷοι τ' ἔσονται, εἰ μὴ σφεῖς ἐπιστατήσωσιν ***) αὐτῶν τῆς παιδείας, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ οὕτω σφόδρα φιλοῦνται, ὥστε μόνον οὐκ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρουσιν αὐτοὺς εἰ ἐταῖροι, Ὅμηρον δ' ἄρα οἱ ἐπ' ἐκείνου, εἴπερ οἷός τ' ἦν πρὸς ἀρετὴν ὀνινάναι ****) ἀνθρώπους, ἢ Ἡσίοδον ῥαψωδεῖν ἂν περιόντας εἶων, καὶ οἷχι μᾶλλον ἂν αὐτῶν ἀντείχοντο ἢ τοῦ χρυσοῦ, καὶ ἠνάγκαζον παρὰ σφίσιν οἶκοι εἶναι, ἢ, εἰ μὴ ἐπειθον, αὐτοὶ ἂν ἐπαιδαγῶγουν, ὅπῃ ἤεσαν, ἕως ἱκανῶς παιδείας μεταλάβοιεν; Παντάπασιν, ἔφη, δοκεῖς μοι, ὦ Σώκρατες, ἀληθῆ λέγειν. Οὐκ οὖν τιθῶμεν ἀπὸ Ὀμήρου ἀρξάμενοι πάντας τοὺς ποιητικοὺς μιμητὰς εἰδῶλων ἀρετῆς εἶναι καὶ τῶν ἄλλων, περὶ ὧν ποιοῦσι, τῆς δὲ ἀληθείας οὐχ ἀπτεσθαι; ἀλλ', ὥσπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ὁ ζωγράφος σκυτοτόμον ποιήσει δοκοῦν-
βοι τα εἶναι, αὐτός τ' οὐκ ἐπαίειν περὶ τῆς σκυτοτομίας καὶ τοῖς μὴ ἐπαίουσιν, ἐκ τῶν χρωμάτων δὲ καὶ σχημάτων θεωροῦσι. Πάνυ μὲν οὖν. Οὕτω δὲ, οἶμαι, καὶ τὸν ποιητικὸν φήσομεν χρώματα ἅττα ἐκάστων τῶν τεχνῶν τοῖς ὀνόμασι καὶ ῥήμασιν ἐπιχρωματίζειν, αὐτὸν οὐκ ἐπαίοντα, ἀλλ' ἢ μιμεῖσθαι, ὥστε ἑτέροις τοιούτοις ἐκ τῶν λόγων θεωροῦσι [δοκεῖν], εἰ μὴ τε περὶ σκυτοτομίας τι λέγῃ ἐν μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ καὶ ἀρμονίᾳ, πάνυ εὖ δοκεῖν λέγεσθαι, εἰ μὴ τε περὶ στρατηγίας

*) Scribendum fortasse ἀλλὰ νοεῖ, quanquam defendi potest vulgaris scriptura. **) V. Κῆος. ***) V. ἐπιστατή-

σουσιν. ****) V. ὀνίναί.

εἰάν τε περὶ ἄλλου ὁτουοῦν οὕτω φύσει αὐτὰ ταῦ-
 τα μεγάλην τινὰ κήλησιν ἔχει· ἐπεὶ γυμνωθέντα γε
 τῶν τῆς μουσικῆς χρωμάτων τὰ τῶν ποιητῶν, αὐτὰ
 ἐφ' αὐτῶν λεγόμενα, οἷμαί σε εἰδέναι, οἷα φαίνεται
 τεθέασθαι γάρ που. "Εγὼ γ', ἔφη. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ,
 εἴοικε τοῖς τῶν ὠραίων προσώποις, καλῶν δὲ μή, οἷα
 γίγνεται ἰδεῖν, ὅταν αὐτὰ τὸ ἄνθος προλίπη; Παν-
 τάπασιν, ἦ δ' ὅς. "Ιθι δὴ τύδε ἄθρει· ὁ τοῦ εἰδώ-
 λου ποιητής, ὁ μιμητής, Φαμέν *), τοῦ μὲν οὗτος
 οὐδὲν ἐπαίει, τοῦ δὲ Φαινομένου οὐχ οὕτω; Ναί.
 Μὴ τοίνυν ἡμισέως **) αὐτὸ καταλίπωμεν ῥηθέν,
 ἀλλ' ἱκανῶς ἴδωμεν. Λέγε, ἔφη. Ζωγράφος, Φαμέν,
 ἡνίας τε γράψει καὶ χαλινόν. Ναί. Ποιήσει δέ γε
 σκυτοτόμος καὶ χαλκεύς. Πάνυ γε. Ἄρ' οὖν ἐπαίει,
 οἷας δεῖ τὰς ἡνίας εἶναι καὶ τὸν χαλινὸν ὁ γραφεύς; ἦ
 οὐδ' ὁ ποιήσας ὅτε χαλκεύς καὶ ὁ σκυτεύς, ἀλλ' ἐκεί-
 νος, ὅσπερ τούτοις ἐπίσταται χρῆσθαι, μόνος ὁ ἱππι-
 κός; Ἀληθέστατα. Ἄρ' οὖν οὐ περὶ πάντα οὕτω φή-
 σομεν ἔχειν; Πῶς; Περὶ ἕκαστον ταύτας τινὰς τρεῖς
 τέχνας εἶναι, χρησομένην, ποιήσουσιν, μιμησομένην;
 Ναί. Οὐκ οὖν ἀρετὴ καὶ κάλλος καὶ ὀρθότης ἐκάστου
 σκεύους καὶ ζώου καὶ πράξεως οὐ πρὸς ἄλλο τι ἢ τὴν
 χρεῖαν ἐστί, πρὸς ἣν ἂν ἕκαστον ἢ πεποιημένον ἢ πεφυ-
 κός; Οὕτω. Πολλὴ ἄρα ἀνάγκη τὸν χρώμενον ἐκάστῳ
 ἐμπειρότατόν τε εἶναι καὶ ἄγγελον γίνεσθαι τῷ ποιητῇ,
 οἷα ἀγαθὰ ἢ κακὰ ποιεῖ ἐν τῇ χρεῖα, ὥς χρῆται· οἷον
 αὐλητῆς που αὐλοποιῶ ἐξαγγέλλει περὶ τῶν αὐλῶν, οἷα
 ἂν ὑπηρετῶσιν ἐν τῷ αὐλεῖν, καὶ ἐπιτάζει, οἷους δεῖ
 ποιεῖν, ὃ δ' ὑπηρετής ***). Πῶς δ' οὐ; Οὐκ οὖν ὁ μὲν εἰ-
 δὼς ἐξαγγέλλει περὶ χρηστῶν καὶ πονηρῶν αὐλῶν, ὃ δὲ
 πιστεύων ποιήσει; Ναί. Τοῦ αὐτοῦ ἄρα σκεύους ὁ
 μὲν ποιητής πίστιν ὀρθὴν ἔξει περὶ κάλλους τε καὶ πο-
 νηρίας ζυνὼν τῷ εἰδότηι καὶ ἀναγκαζόμενος ἀκούειν† πα- 602
 ρὰ τοῦ εἰδότος, ὃ δὲ χρώμενος ἐπιστήμην. Πάνυ γε.
 Ὁ δὲ μιμητής πότερον ἐκ τοῦ χρῆσθαι ἐπιστήμην ἔξει,

*) V. ὁ μιμητής Φαμέν.

**) V. ἡμισέως.

***) V. ὁ δ'

ὑπηρετής οὐ. Πῶς δ' οὐ;

ὦν ἂν γράφῃ, εἴτε καλὰ καὶ ὀρθὰ εἴτε μὴ, ἢ δόξαν ὀρθὴν διὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης ξυνεῖναι τῷ εἰδότη καὶ ἐπιτάττεσθαι, οἷα χρὴ γράφειν; Οὐδέτερά. Οὔτε ἄρα εἴσεται οὔτε ὀρθὰ δοξάσει ὁ μιμητής, περὶ ὧν ἂν μιμῆται, πρὸς κάλλος ἢ πονηρίαν. Οὐκ ἔοικε. Χαρίεις ἂν εἴη ὁ ἐν τῇ ποιήσει *) μιμητικὸς πρὸς σοφίαν, περὶ ὧν ἂν ποιῇ. Οὐ πάνυ. Ἀλλ' οὖν δὴ ὁμῶς γε μιμήσεται οὐκ εἰδὼς περὶ ἐκάστου, ὅπῃ πονηρὸν ἢ χρηστόν, ἀλλ', ὥς ἔοικεν, οἷον φαίνεται καλὸν εἶναι τοῖς πολλοῖς τε καὶ μηδὲν εἰδόσι, τοῦτο μιμήσεται. Τί γάρ ἄλλο;

5. Ταῦτα μὲν δὴ, ὥς γε φαίνεται, ἐπιεικῶς ἡμῖν διωμολόγηται, τὸν τε μιμητικὸν μηδὲν εἰδέναι ἄξιον λόγου, περὶ ὧν μιμεῖται, ἀλλ' εἶναι παιδιάν τινα καὶ οὐ σπουδὴν τὴν μίμησιν, τοὺς τε τῆς τραγικῆς ποιήσεως ἀπτομένους ἐν ἱαμβείοις καὶ ἐν ἑπασί πάντας εἶναι μιμητικούς, ὥς οἷόν τε μάλιστα. Πάνυ μὲν οὖν. Πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, τὸ δὲ δὴ **) μιμεῖσθαι τοῦτο περὶ ***) τρίτον μὲν τί ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀληθείας ἢ γάρ; Ναί. Πρὸς δὲ δὴ ποῖόν τί ἐστὶ τῶν τοῦ ἀνθρώπου ἔχον τὴν δύναμιν, ἣν ἔχει; Τοῦ ποίου τινὸς πέρι λέγεις; Τοῦ τοιοῦδε ταυτόν που ἡμῖν μέγαςτος ἐγγύθεν τε καὶ πόρρωθεν διὰ τῆς ἔψεως οὐκ ἴσον φαίνεται. Οὐ γάρ. Καὶ τὰ καμπύλα τε καὶ εὐθέα ἐν ὕδατί τε θεωμένοις καὶ ἔξω, καὶ κοῖλά τε δὴ καὶ ἐξέχοντα διὰ τὴν περὶ τὰ χρώματα αὐτῶν πλάνην τῆς ἔψεως καὶ πᾶσά τις ταραχὴ δῆλη ἡμῖν ἐνοῦσα αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ, ὥς δὴ ἡμῶν τῷ παθήματι τῆς φύσεως ἢ σκιαγραφία ἐπιθεμένη γοητείας οὐδὲν ἀπολείπει, καὶ ἡ θαυμαστοποιία καὶ ἄλλαι πολλαὶ τοιαῦτα μηχαναί. Ἀληθῆ. Ἄρ' οὖν οὐ τὸ μετρεῖν καὶ ἀριθμεῖν καὶ ἰσταίνα βοήθεια χαριέσταται πρὸς αὐτὰ ἐφάνησαν, ὥς γε μὴ ἄρχειν ἐν ἡμῖν τὸ φαινόμενον μείζον ἢ ἔλαττον ἢ πλεόν ἢ βαρύτερον, ἀλλὰ τὸ λογισάμενον καὶ μετρησάν ἢ καὶ στήσαν; Πῶς γάρ οὔ; Ἀλλὰ μὲν τοῦτο γε τοῦ

*) V. μιμήσει.

**) V. δὴ abest.

***) V. τοῦτο, οὐ πέρι.

Ni fallor, τούτου πέρι corrigendum.

λογιστικοῦ ἂν εἴη τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἔργον. Τούτου γάρ οὖν. Τούτῳ δὴ πολλάκις μετρήσαντι καὶ σημαίνοντι μείζω ἅττα εἶναι ἢ ἐλάττω ἕτερα ἐτέρων ἢ ἴσα, τὰναντία φαίνεται ἅμα περὶ ταυτά. Ναί. Οὐκ οὖν ἔφαμεν τῷ αὐτῷ ἅμα περὶ ταυτά ἐναντία δοξάζειν ἀδύνατον εἶναι; Καὶ ὁρθῶς γ' ἔφαμεν.† Τὰ παρὰ 603
 τὰ μέτρα ἄρα δοξάζον τῆς ψυχῆς τῷ κατὰ τὰ μέτρα οὐκ ἂν εἴη ταυτόν. Οὐ γάρ οὖν. Ἀλλὰ μὴν τὸ μέτρω γε καὶ λογισμῷ πιστεῦον βέλτιστον ἂν εἴη τῆς ψυχῆς. Τί μὴν; Τὸ ἄρα τούτῳ ἐναντιούμενον τῶν Φαύλων ἂν τι εἴη ἐν ἡμῖν. Ἀνάγκη. Τοῦτο τοίνυν διωμολογήσασθαι βουλόμενος ἔλεγον, ὅτι ἡ γραφικὴ καὶ ὅλως ἡ μιμητικὴ πόρρω μὲν τῆς ἀληθείας οὔσα τὸ αὐτῆς ἔργον ἀπεργάζεται *), πόρρω δ' αὖ φρονήσεως ἄντι τῷ ἐν ἡμῖν προσομιλεῖ τε καὶ ἐταίρα καὶ φίλη ἐστὶν ἐπ' οὐδενὶ ὑγιεῖ οὐδ' ἀληθεῖ. Παντάπασιν, ἢ δ' ὅς. Φαύλη ἄρα Φαύλῳ συγγιγνομένη Φαῦλα γενναῖα ἢ μιμητικὴ. Ἔοικε. Πότερον, ἢν δ' ἐγώ, ἢ κατὰ τὴν ὄψιν μόνην, ἢ καὶ ἢ κατὰ τὴν ἀκοήν, ἢν δὴ ποιήσιν ὀνομάζομεν; Εἰκός γ', ἔφη, καὶ ταύτην. Μὴ τοίνυν, ἢν δ' ἐγώ, τῷ εἰκότι μόνον πιστεύσωμεν ἐκ τῆς γραφικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὸ αὖ ἔλθωμεν τῆς διανοίας τοῦτο, ᾧ προσομιλεῖ ἢ διὰ τῆς ποιήσεως μιμητικῆς, καὶ ἴδωμεν, Φαῦλον ἢ σπουδαῖόν ἐστιν. Ἀλλὰ χρὴ. Ὡς δὲ δὴ προθώμεθα· πράττοντάς φαμεν ἀνθρώπους μιμεῖται ἢ μιμητικὴ βιαίους ἢ ἐκουσίας πράξεις, καὶ ἐκ τοῦ πράττειν ἢ εὖ οἰομένους ἢ κακῶς πεπραγένας, καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν ἢ λυπουμενούς ἢ χαίροντας· μή τι ἄλλο ἢ παρὰ ταῦτα; Οὐδέν. Ἄρ' οὖν ἐν ἅπασιν τούτοις ὁμονητικῶς ἀνθρώπος διαίκεται, ἢ, ὥσπερ κατὰ τὴν ὄψιν ἐστασίαζε καὶ ἐναντίας εἶχαν ἐν ἑαυτῷ δοξάς ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πράξεσι στασιάζει τε καὶ μάχεται αὐτὸς αὐτῷ; ἀνομιμνήσκομαι δέ, ὅτι τοῦτο γε νῦν οὐδὲν δεῖ ἡμᾶς διωμολογεῖσθαι· ἐν γάρ τοις ἄνω λόγοις ἱκανῶς ταῦτα πάντας διωμολογησάμεθα, ὅτι μυρίων τοιούτων ἐναν-

*) V. ἀσπάζεται.

τιωμάτων γιγνομένων ἢ ψυχὴ γέμει ἡμῶν. Ὁρθῶς, ἔφη. Ὁρθῶς γάρ, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὁ τότε ἀπελίπομεν, νῦν μοι δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι διεξελθεῖν. Τὸ ποῖον; ἔφη. Ἀνὴρ, ἦν δ' ἐγώ, ἐπιεικὴς ταιᾶςδε τύχης μετασχών, υἱὸν ἀπολέσας ἢ τι ἄλλο, ὧν περὶ πλείστου ποιεῖται, ἐλέγομέν· που καὶ τότε, ὅτι ῥᾶστα αἴσει τῶν ἄλλων. Πάνυ γε. Νῦν δέ γε τόδε ἐπισκεψώμεθα, πότερον οὐδὲν ἀχθεσθήσεται, ἢ τοῦτο μὲν ἀδύνατον, μετριάσει δέ πως πρὸς λύπην. Οὕτω 604 μᾶλλον, ἔφη, τόγε ἀληθές.† Τὸ δὲ νῦν μοι περὶ αὐτοῦ εἰπέ· πότερον μᾶλλον αὐτὸν εἴει τῇ λύπῃ μαχεῖσθαι τε καὶ ἀντιτείνειν, ὅταν ὁράται ὑπὸ τῶν ὁμοίων, ἢ ὅταν ἐν ἐρημίᾳ μόνος αὐτὸς καθ' αὐτὸν γίγνηται; Πολύ που, ἔφη, διοίσει, ὅταν ὁράται. Μονωθεὶς δέ γε, οἶμαι, πολλὰ μὲν τολμήσει φθέγγασθαι, ἃ εἰ τις αὐτοῦ ἀκούοι, αἰσχύνοιτ' ἂν, πολλὰ δὲ ποιήσει, ἃ οὐκ ἂν δέξαιτό τινα ἰδεῖν δρῶντα. Οὕτως, ἔφη, ἔχει.

6. Οὐκ οὖν τὸ μὲν ἀντιτείνειν διακελευόμενον λόγος καὶ νόμος ἐστί, τὸ δὲ ἔλκον ἐπὶ ταῖς λύπαις αὐτὸ τὸ πάθος; Ἀληθῆ. Ἐναντίας δὲ ἀγωγῆς γιγνομένης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ περὶ τὸ αὐτό, ἅμα δύο φαμέν αὐτῷ ἀναγκαῖον εἶναι. Πῶς δ' οὐ; Οὐκ οὖν τὸ μὲν ἕτερον, τῷ νόμῳ ἐτοῖμον πείθεσθαι, ἢ ὁ νόμος ἐξηγεῖται; Πῶς; Λέγει ποῦ ὁ νόμος, ὅτι κάλλιστον ὅτι μάλιστα ἡσυχίαν ἄγειν ἐν ταῖς συμφοραῖς καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, ὥς οὔτε δήλου ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ τῶν τοιούτων, οὔτε ἐς τὸ πρόσθεν οὐδὲν προβαῖνον τῷ χαλεπῶς φέροντι, οὔτε τι τῶν ἀνθρωπίνων ἄξιον ὄν μεγάλης σπουδῆς, ὃ τε δεῖ ἐν αὐτοῖς ὅτι τάχιστα παραγίγνεσθαι ἡμῖν, τούτῳ ἐμποδῶν γιγνόμενον τὸ λυπεῖσθαι. Τίνι, ἢ δ' ὅς, λέγεις; Τῷ βουλευέσθαι, ἦν δ' ἐγώ, περὶ τὸ γεγονός, καί, ὥς περ ἐν πτώσει κύβων, πρὸς τὰ πεπτωκότα τίθεσθαι τὰ αὐτοῦ πράγματα, ὅπῃ ὁ λόγος αἴρει *) βέλτιστ' ἂν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ προσπταίσαντας, καθάπερ παῖδας, ἐχομένους τοῦ

*) V. εἶρεῖ.

πληγέντος ἐν τῷ βοᾷ διατρέβειν, ἀλλ' αἰεὶ ἐθίζειν τὴν ψυχὴν ὅτι τάχιστα γίγνεσθαι πρὸς τὸ ἰᾶσθαι τε καὶ ἐπανορθοῦν τὸ πεισὲν τε καὶ νοσήσαν, θρηνηδίαν ἀφανίζοντα. Ὁρθότατα γοῦν ἂν τις, εἴη, πρὸς τὰς τύχας οὕτω προσφέροιτο. Οὐκ οὖν, φαμέν, τὸ μὲν βέλτιστον τούτῳ τῷ λογιστικῷ ἐθέλει ἐπεσθαι; Δῆλον δὴ. Τὸ δὲ πρὸς τὰς ἀναμνήσεις τε τοῦ πάθους καὶ πρὸς τοὺς ὀδυρμούς αὐγὸν καὶ ἀπλήστως ἔχον αὐτῶν, αἶψ' οὐκ ἀλόγιστόν τε φήσομεν εἶναι καὶ ἀργὸν καὶ δειλίας φίλον; φήσομεν μὲν οὖν. Οὐκ οὖν τὸ μὲν πολλὴν μίμησιν καὶ ποικίλῃν ἔχει τὸ ἀγανακτικόν, τὸ δὲ φρόνιμόν τε καὶ ἡσυχίον ἦθος, παραπλήσιον ὃν αἰεὶ αὐτὸ αὐτῷ, οὔτε ῥάδιον μιμήσασθαι οὔτε μιμούμενον εὐπετὲς καταμαθεῖν, ἀλλως τε καὶ πανηγύρει καὶ παντοδαποῖς ἀνθρώποις ἐς θέατρα συλλεγομένοις; ἀλλοτρίου γάρ που πάθους ἢ μίμησις αὐτοῖς γίνεται.† Παντάπασι μὲν οὖν. Ὁ δὲ 605 μιμητικὸς ποιητὴς δῆλον, ὅτι οὐ πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς ψυχῆς πέπηγέ γε, καὶ ἡ σοφία αὐτοῦ τούτῳ ἀρέσκειν πέφυκεν *), εἰ μέλλει εὐδοκιμήσειν ἐν τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀγανακτικόν τε καὶ ποικίλον ἦθος διὰ τὸ εὐμίμητον εἶναι. Δῆλον. Οὐκ οὖν δικαίως ἂν αὐτοῦ ἤδη ἐπιλαμβανοίμεθα καὶ τιθεῖνμεν ἀντίστροφόν αὐτόν τῷ ζῳγράφῳ; καὶ γὰρ τῷ φαῦλα ποιεῖν πρὸς ἀλήθειαν, εἰσὶν αὐτῷ, καὶ τῷ πρὸς ἕτερον τοιοῦτον ὁμιλεῖν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ βέλτιστον, καὶ ταύτῃ ὁμοίωται; καὶ οὕτως ἤδη ἂν ἐν δίκῃ οὐ παραδεχοίμεθα ἐς μέλλουσαν εὐνομεῖσθαι πόλιν, ὅτι τοῦτ' ἐγείρει τῆς ψυχῆς καὶ τρέφει, καὶ ἰσχυρὸν ποιοῦν ἀπόλλυσι τὸ λογιστικόν· ὥσπερ ἐν πόλει, ὅταν τις μοχθηροὺς ἐγκρατεῖς ποίων παραδιδῷ τὴν πόλιν, τοὺς δὲ χαριεστέρους φθείροι, ταυτόν καὶ τὸν μιμητικὸν ποιητὴν φήσομεν κακὴν πολιτείαν ἰδίᾳ ἐκάστου τῇ ψυχῇ ἐμποιεῖν, τῷ ἀνοήτῳ αὐτῆς χαριζόμενον καὶ οὔτε τὰ μείζω οὔτε τὰ ἐλάττω διαγιγνώσκοντι, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ τότε μὲν μεγάλα ἡγουμένω, τότε δὲ σμικρὰ εἰδωλα εἰδωλοποιοῦντι, τοῦ δὲ ἀληθοῦς πόρρω πάνυ ἀφε-

*) V. ψυχῆς πέφυκε γε — ἀρέσκειν πέπηγεν.

στῶται. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐ μέντοι πῶς τότε μέγιστον
 κατηγορήκαμεν αὐτῆς· τὸ γὰρ καὶ τοὺς ἐπιεικεῖς ἱκα-
 νὴν εἶναι λωβᾶσθαι, ἐκτὸς πάνυ τινῶν ὀλίγων, πάνδει-
 νόν που. Τί δ' οὐ μέλλει, εἶπερ γε δεῖ αὐτό; Ἀκού-
 ων σκόπει οἱ γὰρ που βέλτιστοι ἡμῶν ἀκροώμενοι
 Ὀμήρου ἢ καὶ ἄλλου τινὸς τῶν τραγωῳδιοποιῶν, μι-
 μευμένου τινὰς τῶν ἡρώων ἐν πένθει ἔντας καὶ μα-
 κρὰν ῥῆσιν ἀποτείνοντας ἐν τοῖς ὀδυρμοῖς ἢ καὶ ἀδον-
 τὰς τε καὶ κοπτομένους, οἷσθ' ὅτι χαίρομεν τα καὶ
 ἐνδόντες ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπόμεθα, συμπάσχοντές τε καὶ
 σπυδαῖζοντες ἐπαινοῦμεν ὡς ἀγαθὸν ποιητὴν, ὃς ἂν
 ἡμᾶς ὅτι μάλιστα οὕτω διαθῇ. Οἶδα πῶς δ' οὐ;
 Ὅταν δὲ οἰκεῖόν τινι ἡμῶν κῆδος γένηται, ἐννοεῖς αὐ-
 ὅτι ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ καλλωπιζόμεθα, ἂν δυνώμεθα
 ἡσυχίαν ἄγειν καὶ καρτερεῖν, ὡς τοῦτο μὲν ἀνδρὸς
 ὄν, ἐκεῖνο δὲ γυναικός, ὃ τότε ἐπηνοῦμεν. Ἐννοῶ, ἔφη.
 Ἡ καλῶς οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὗτος ὁ ἔπαινος ἔχει, τὸ
 ὁρῶντα τοιοῦτον ἄνδρα, οἷον ἑαυτὸν τις μὴ ἀξιοῖ εἶναι,
 ἀλλ' αἰσχύνοιτο ἂν, μὴ βδελύττεσθαι, ἀλλὰ χαίρειν
 τε καὶ ἐπαινεῖν; Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐκ εὐλόγῳ εἰ-
 606 κε. † Ναί, ἦν δ' ἐγώ, εἰ κείνη γ' αὐτὸ σκοποῖης. Πῆ;
 7. Εἰ ἐνθυμοῖο, ὅτι τὸ βίᾳ κατεχόμενον τότε
 ἐν ταῖς οἰκείαις συμφοραῖς καὶ πεπεινηκὸς τοῦ δα-
 κρῦσαι τε καὶ ἀποδύρασθαι ἱκανῶς καὶ ἀποπλησθῆναι,
 φύσει ὃν τοιοῦτον, οἷον τούτων ἐπιθυμεῖν, τότε ἐπὶ
 τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν ποιητῶν πιμπλάμενον καὶ χαῖρον,
 τὸ δὲ φύσει βέλτιστον ἡμῶν, ἅτε οὐχ ἱκανῶς πεπαι-
 δευμένον λόγῳ οὐδὲ ἔθει, ἀνίησι τὴν φυλακὴν τοῦ
 θρηνώδους τούτου, ἅτε ἀλλότρια πάθη θεωροῦν, καὶ
 ἑαυτῷ οὐδὲν αἰσχρὸν, εἰάν *) ἄλλος ἀνὴρ ἀγαθὸς φά-
 σκων εἶναι ἀκαίρως πενθῇ, τοῦτον ἐπαινεῖν καὶ ἐλεεῖν,
 ἀλλ' ἐκεῖνο κερδαίνειν ἡγεῖται τὴν ἡδονήν, καὶ οὐκ ἂν
 δέξαιτο αὐτῆς στέρηθῆναι, καταφρονήσας ὅλου τοῦ
 ποιήματος· λογίζεσθαι γαίρ, εἶμαι, ὀλίγοις τισὶ μέτε-
 στιν, ὅτι ἀπολαβεῖν **) ἀνάγκη ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων ἐς
 τὰ οἰκεῖα· θρέψαντα γαίρ ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν τὸ ἐλεει-
 *) V. αἰσχρὸν ὄν, εἰ cet. **) V. ἀπολαβεῖν.

νέν, οὐ βράδιον ἐν τοῖς αὐτοῦ πάθεσι κατέχειν. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἄρ' οὖν οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τοῦ γελοίου, ὅτι, ἂν *) αὐτὸς αἰσχύνη γελωτοποιῶν, ἐν μιμήσει δὲ κωμωδικῇ ἢ καὶ ἰδίᾳ ἀκούων σφόδρα χαρῆς καὶ μιμήσῃ, ταυτὸν ποιεῖς, ὅπερ ἐν τοῖς ἐλέοις· ὁ γὰρ τῷ λόγῳ αὐ κατεῖχες ἐν σαυτῷ βουλόμενον γελωτοποιεῖν φοβούμενος δόξαν βωμολοχίας, τότε αὐτὸς ἀνίης, καὶ ἐκεῖ νεανικὸν ποιήσας ἔλαθες πολλάκις ἐν τοῖς οἰκείοις ἐξενεχθεὶς, ὥστε κωμωδιοποιὸς γενέσθαι. Καὶ μάλλα, ἔφη. Καὶ περὶ ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμοῦ καὶ περὶ πάντων τῶν ἐπιθυμητικῶν τε καὶ λυπηρῶν καὶ ἡδέων ἐν τῇ ψυχῇ, ἃ δὴ φαμεν πάσῃ πράξει ἡμῖν ἐπεσθαι, ὅτι τοιαῦτα ἡμᾶς ἡ ποιητικὴ μίμησις ἐργάζεται· τρέφει γὰρ ταῦτα αἰρδουσα, δέον αὐχμεῖν, καὶ ἔρχοντα ἡμῖν καθίστησι, δέον ἔρχεσθαι αὐτά, ἵνα βελτίους τε καὶ εὐδαιμονέστεροι ἀντὶ χειρόνων καὶ ἀθλιωτέρων γινώμεθα. Οὐκ ἔχω ἄλλως φάναι, ἢ ὅς. Οὐκουν, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, ὅταν Ὀμήρου ἐπαινέταις ἐντύχης λέγουσιν, ὡς τὴν Ἑλλάδα πεσπαίδευκαν οὗτος ὁ ποιητής, καὶ πρὸς διοίκησιν τε καὶ παιδείαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἄξιος ἀναλαμβάνοντα **) μανθάνειν τε καὶ κατὰ τοῦτον τὸν ποιητὴν πᾶντος τὸν οὐτοῦ βίον κατασκευασάμενον ζῆν, † Φιλεῖν 607 μὲν χρὴ καὶ ἀσπάζεσθαι, ὡς ὄντας βελτίστους, ἐς ὅσον δύνανται, καὶ συγχωρεῖν, Ὀμηρον ποιητικώτατον εἶναι καὶ πρῶτον τῶν τραγωδιοποιῶν, εἰδέναι δέ, ὅτι ὅσον μόνον ὕμναυς θεοῖς καὶ ἐγκώμια τῆς ἀγαθῆς ποιήσεως παραδεκτέον ἐς πόλιν, εἰ δὲ τὴν ἡδυσμένην μουσαν παραδέξει ἐν μέλεσιν ἢ ἔπεσιν, ἡδονὴ σοι καὶ λύπη ἐν τῇ πόλει βασιλεύσετον ἀντὶ νόμου τε καὶ τοῦ κοινῇ δόξαντος αἰεὶ εἶναι βελτίστου λόγου. Ἀληθέστατα, ἔφη.

Β. Ταῦτα δὴ, ἔφην, ἀπολελογήσθω ἡμῖν ἀναμνησθεῖσι περὶ ποιήσεως, ὅτι εἰκότως ἄρα τότε αὐτὴν ἐκ τῆς πόλεως ἀπεστέλλομεν τοιαύτην οὔσαν· ὁ γὰρ λόγος ἡμᾶς ἔρει· προσείπωμεν δὲ αὐτῇ, μὴ καὶ τῆς

*) V. ὅτι αἰ. **) V. ἄξιον ἀναλαμβάνοντι.

σκληρότητα ἡμῶν καὶ ἀγροικίαν καταγνῶ, ὅτι παλαιὰ
 μὲν τις διαφορὰ φιλοσοφία τε καὶ ποιητικῇ· καὶ γὰρ
 „ἢ λακέρυζα πρὸς δεσπότην κύων ἐκείνη κραυγάζουσα“
 καὶ „μέγας ἐν ἀφρόνων κενεαγορίαισι“ καὶ „ὁ τῶν διὰ
 σοφῶν ὄχλος κρατῶν,“ καὶ „οἱ λεπτῶς μεριμνῶντες, ὅτι
 ἄρα πένονται“ καὶ ἄλλα μυρία σημεῖα παλαιᾶς ἐναν-
 τιώσεως τούτων· ὅμως δὲ εἰρήσθω, ὅτι ἡμεῖς γε, εἴ
 τινα ἔχοι λόγον εἰπεῖν ἢ πρὸς ἡδονὴν ποιητικὴ καὶ ἢ
 μίμησις, ὡς χρὴ αὐτὴν εἶναι ἐν πόλει εὐνομουμένη,
 ἄσμενοι ἂν καταδεχοίμεθα, ὡς ζύνισμέν γε ἡμῖν αὐ-
 τοῖς κηλουμένοις ὑπ' αὐτῆς· ἀλλὰ γὰρ τὸ δοκοῦν ἀλη-
 θές οὐχ ὅσιον προδιδόναι· ἢ γὰρ, ὦ φίλε, οὐ κηλεῖ
 ὑπ' αὐτῆς καὶ σὺ καὶ μάλιστα, ὅταν δι' Ὀμήρου θεω-
 ρῇς αὐτήν; Πολί γε. Οὐκ οὐν δικαία ἐστὶν οὕτω κα-
 τιέναι ἀπολογησόμενη ἢ ἐν μέλει ἢ τινι ἄλλῳ μέτρῳ;
 Πάνυ μὲν οὖν. Δοῖμεν δὲ γέ που ἂν καὶ τοῖς προστά-
 ταις αὐτῆς, ὅσοι μὴ ποιητικοί, φιλοποιηταὶ δέ, ἄνευ
 μέτρου λόγον ὑπὲρ αὐτῆς εἰπεῖν, ὡς οὐ μόνον ἡδεῖα,
 ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη πρὸς τὰς πολιτείας καὶ τὸν βίον τὸν
 ἀνθρώπινόν ἐστι, καὶ εὐμενῶς ἀκουσόμεθα· κερδανούμεν
 γὰρ που, εἰ μὴ μόνον ἡδεῖα φανῇ, ἀλλὰ καὶ ὠφε-
 λίμη. Πῶς δ' οὐ μέλλομεν, ἔφη, κερδαίνειν; Εἰ δὲ
 γε μή, ὦ φίλε ἐταῖρε, ὥσπερ οἱ ποτέ του *) ἐρασθέντες,
 εἰ μὴ ἡγήσωνται μὴ ὠφέλιμον εἶναι τὸν ἔρωτα, βία
 μὲν, ὅμως δὲ ἀπέχονται, καὶ ἡμεῖς οὕτω διὰ τὸν
 ἐγγεγονότα μὲν ἔρωτα τῆς τοιαύτης ποιήσεως, ὑπὸ τῆς
 608 τῶν καλῶν πολιτειῶν τροφῆς † εὖνοι μὲν ἐσόμεθα, φα-
 νῆναι αὐτήν ὡς βελτίστην καὶ ἀληθεστάτην, ἕως δ' ἂν
 μὴ οἶα τ' ἢ ἀπολογήσασθαι, ἀκροασόμεθ' αὐτῆς ἐπά-
 δοντες ἡμῖν αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον, ὃν ἐλέγομεν, καὶ
 ταύτην τὴν ἐπωδὴν, εὐλαβούμενοι πάλιν ἐμπεσεῖν ἐς
 τὸν παιδικόν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα. αἰσθούμε-
 θα **) δ' οὖν, ὡς οὐ σπουδαστέον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ
 ποιήσει, ὡς ἀληθείας τε ἀπτομένη καὶ σπουδαία,
 ἀλλ' εὐλαβητέον αὐτήν ὃν τῷ ἀκρωμένῳ, περὶ τῆς
 ἐν αὐτῷ πολιτείας δεδιότι, καὶ νομιστέα, ἅπερ εἰ-
 *) V. οἱ ποτέ που. **) V. αἰσθώμεθα.

ρήκαμεν περὶ ποιήσεως. Παντάπασιν, ἢ δ' ὅς, ζύμ-
Φημι.

9. Μέγας γάρ, ἔφην, ὁ ἀγών, ὃ φίλε Γλαύκων, μέγας, οὐχ ὅσος δοκεῖ, τὸ χρηστόν ἢ κακὸν γενέσθαι, ὥστε οὔτε τιμῇ ἐπαρθέντα οὔτε χρήμασιν οὔτε ἀρχῇ οὐδὲ μιᾷ οὐδέ γε ποιητικῇ, ἄξιον ἀμελήσαι δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς. ΖύμΦημί σοι, ἔφη, ἐξ ὧν διεληλύθαμεν, οἶμαι δὲ καὶ ἄλλον ὄντιναοῦν. Καὶ μὴν, ἦν δ' ἐγώ, τά γε μέγιστα ἐπίχειρα ἀρετῆς καὶ προκείμενα ἄθλα οὐ διεληλύθαμεν. Ἀμήχανόν τι, ἔφη, λέγεις μέγεθος, εἰ τῶν εἰρημένων μείζω ἐστὶν ἄλλα. Τί δ' ἂν, ἦν δ' ἐγώ, ἐν γε ὀλίγῳ χρόνῳ μέγα γένοιτο; πᾶς γάρ οὗτός γε ὁ ἐκ παιδὸς μέχρι πρεσβύτου χρόνος πρὸς πάντα ὀλίγος πού τις ἂν εἴη. Οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφη. Τί γοῦν; οἶει ἀθανάτῳ πράγματι ὑπὲρ τοσούτου δεῖν χρόνου ἐσπουδακείαι, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ τοῦ παντός; Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη, ἀλλὰ τί τοῦτο λέγεις; Οὐκ ἤσθησαι, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἀθάνατος ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ οὐδέποτε ἀπόλλυται; Καὶ ὅς ἐμβλέψας μοι καὶ θαυμάσας εἶπε· Μὰ Δί', οὐκ ἔγωγε· σὺ δὲ τοῦτ' ἔχεις λέγειν; Εἰ μὴ ἀδικῶ γ', ἔφη, οἶμαι δὲ καὶ σὺ οὐδὲν γὰρ χαλεπὸν. Ἐμοί γ', ἔφη, σοῦ δ' ἂν ἡδέως ἀκούσαιμι τὸ οὐ χαλεπὸν τοῦτο. Ἀκούοις ἂν, ἦν δ' ἐγώ. Λέγε μόνον, ἔφη. Ἀγαθόν τι, εἶπον, καὶ κακὸν καλεῖς; Ἐγωγε. Ἄρ' οὖν, ὥσπερ ἐγώ, περὶ αὐτῶν διανοεῖ; Τὸ ποῖον; Τὸ μὲν ἀπολλύον καὶ διαφθεῖρον πᾶν τὸ κακὸν εἶναι, τὸ δὲ σῶζον καὶ ὠφελοῦν τὸ ἀγαθόν; Ἐγωγ', ἔφη. Τί δέ; κακὸν ἐκάστω τι καὶ ἀγαθὸν λέγεις; οἷον ὀφθαλμοῖς τὸ φθαλμίαν καὶ ζύμπαντι τῷ σώματι νόσον, σίτω 609 τε ἐρυσίβην, σηπεδόνα τε ζύλοις, χαλκῷ δὲ καὶ σιδήρῳ ἰόν, καί, ὅπερ λέγω, σχεδὸν πᾶσι ζύμφυτον ἐκάστω κακὸν τε καὶ νόσημα. Ἐγωγ', ἔφη. Οὐκ οὖν ὅταν τῷ τι τούτων προσγένηται, πονηρὸν τε ποιεῖ, ὃ προσεγένετο, καὶ τελευτῶν ὅλον διέλυσε καὶ ἀπώλεσε; Πῶς γὰρ οὐ; Τὸ ζύμφυτον ἄρα κακὸν ἐκάστου καὶ ἡ πονηρία ἕκαστον ἀπόλλυσιν, ἢ, εἰ μὴ τοῦτο ἀπολεῖ,

οὐκ ἂν ἄλλο γε αὐτὸ ἔτι διαφθείρειεν· οὐ γάρ τὸ γε
 ἀγαθὸν μή ποτέ τι ἀπολέσῃ, οὐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν
 μήτε ἀγαθόν. Πῶς γὰρ ἂν; ἔφη. Ἐὰν ἄρα τι
 τῶν ὄντων εὐρίσκωμεν, ὃ ἔστι μὲν τι κακόν, ὃ ποιεῖ
 αὐτὸ μόχθηρον, τοῦτο μέντοι οὐχ οἷόν τε αὐτὸ λύειν
 ἀπολλύον, οὐκ ἤδη εἰσόμεθα, ὅτι τοῦ πεφυκότος αὐ-
 τως ὄλεθρος οὐκ ἦν; Οὕτως, ἔφη, εἰκός. Τί οὖν;
 ἦν δ' ἐγώ· ψυχῇ ἄρ' οὐκ ἔστιν, ὃ ποιεῖ αὐτὴν κακὴν;
 Καὶ μάλ', ἔφη, ἀ νῦν δὴ διῆμεν πάντα, ἀδικία τε
 καὶ ἀκολασία καὶ δειλία καὶ ἀμαθία. Ἦ οὖν τι τού-
 των αὐτὴν διαλύει τε καὶ ἀπόλλυσι; καὶ ἐννόει, μὴ
 ἀπατηθῶμεν οἰηθέντες τὸν ἀδικὸν ἄνθρωπον καὶ
 αἰνόητον, ὅταν ληφθῇ ἀδικῶν, τότε ἀπολωλέναι ὑπὸ
 τῆς ἀδικίας, πονηρίας οὕσης ψυχῆς, ἀλλ' ὥδε ποιεῖ*)
 ὥσπερ σῶμα ἢ σώματος πονηρία νόσος οὕσα τήκει καὶ
 διόλλυσι καὶ ἄγει ἐς τὸ μηδὲ σῶμα εἶναι, καὶ ἀ νῦν
 δὴ ἐλέγομεν ἅπαντα, ὑπὸ τῆς οἰκείας κακίας, τῷ
 προσκαθῆσθαι καὶ ἐνεῖναι διαφθειρούσης, ἐς τὸ μὴ
 εἶναι ἀφικνεῖται· οὐχ οὕτω; Ναί. Ἴδι δὴ καὶ ψυχὴν
 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον σκόπει· ἄρα ἐνοῦσα ἐν αὐτῇ
 ἀδικία καὶ ἡ ἄλλη κακία τῇ ἐνεῖναι καὶ προσκαθῆσθαι
 φθείρει αὐτὴν καὶ μαρμαίνει, ἕως ἂν ἐς θάνατον ἀγα-
 γοῦσα τοῦ σώματος χωρίσῃ; Οὐδαμῶς, ἔφη, τοῦτο
 γε. Ἀλλὰ μέντοι ἐκεῖνό γε ἄλογον, ἦν δ' ἐγώ, τὴν
 μὲν ἄλλου πονηρίαν ἀπολλύναι τι, τὴν δὲ αὐτοῦ μή.
 Ἄλογον. Ἐννόει γάρ, ἦν δ' ἐγώ, ὃ Γλαῦκων, ὅτι
 οὐδ' ὑπὸ τῆς τῶν σιτίων πονηρίας, ἢ ἂν ἦ **) αὐτῶν ἐκεί-
 νων, εἴτε παλαιότης εἴτε σαπρότης εἴτε ἥτισουν οὕσα,
 οὐκ οἴομεθα δεῖν σῶμα ἀπόλλυσθαι, ἀλλ' ἐὰν μὲν ἐμ-
 ποιῇ ἡ αὐτῶν πονηρία τῷ σώματι σώματος μόχθηριαν,
 φήσομεν αὐτὸ δι' ἐκεῖνα ὑπὸ τῆς αὐτοῦ κακίας νόσου
 οὕσης ἀπολωλέναι, ὑπὸ δὲ σιτίων πονηρίας ἄλλων ὄν-
 610 των ἄλλο† ὃν τὸ σῶμα, ὑπ' ἀλλοτρίου κακοῦ, μὴ ἐμ-
 ποιήσαντος τὸ ἔμφυτον κακόν, οὐδέποτε ἀξιώσομεν
 διαφθεῖρεσθαι. Ὁρθότατα ***) , ἔφη, λέγεις.

*) Ni fallor, νόει vel σκόπει scribendum est. **) V. ἢ αἰ

ἢ. ***) V. Ὁρθότατ' ἂν.

10. Κατὰ τὸν αὐτὸν τοίνυν λόγον, ἦν δ' ἐγώ, εἰ μὴ σώματος πονηρίας ψυχῆς πονηρίαν ἐμποιῇ, μὴ ποτε ἀξιῶμεν ὑπ' ἀλλοτρίου κακοῦ ἄνευ τῆς ἰδίας πονηρίας ψυχὴν ἀπόλλυσθαι, τῷ ἑτέρου κακῷ ἕτερον. Ἐχει γάρ, ἔφη, λόγον. Ἡ τοίνυν ταῦτα ἐξελέγξωμεν, ὅτι οὐ καλῶς λέγομεν, ἢ, ἕως ἂν ἢ ἀνέλεγκτα, μὴ ποτε φῶμεν ὑπὸ πυρετοῦ μηδ' αὐτὸ ὑπ' ἄλλης νόσου μηδ' αὐτὸ ὑπὸ σφαγῆς, μηδ' εἴ τις ὅτι σμικρότατα ὅλον τὸ σῶμα κατατέμοι, ἕνεκα τούτων μηδὲν μᾶλλον ποτε ψυχὴν ἀπόλλυσθαι, πρὶν ἂν τις ἀποδείξῃ, ὥς διὰ ταῦτα τὰ παθήματα τὰ τοῦ σώματος αὐτῇ ἐκείνῃ ἀδικωτέρα καὶ ἀνοσιωτέρα γίνεταί· ἀλλοτρίου δὲ κακοῦ ἐν ἄλλῳ γιγνομένου, τοῦ δὲ ἰδίου ἐκάστου μὴ ἐγγιγνομένου, μήτε ψυχὴν μήτε ἄλλο μηδὲν ἑῶμεν φάναί τινά ἀπόλλυσθαι. Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, τοῦτο γε οὐδεὶς ποτε δείξει, ὥς τῶν ἀποθνήσκόντων ἀδικωτέρα αἱ ψυχαὶ διὰ τὸν θάνατον γίνονται. Εἰ δὲ γέ τις, ἔφην ἐγώ, ὁμόσε τῷ λόγῳ τελμᾷ ἵεναι καὶ λέγειν, ὥς πονηρότερος καὶ ἀδικωτέρος γίνεταί ὁ ἀποθνήσκων, ἵνα δὴ μὴ ἀναγκάζεται ἀθανάτους τὰς ψυχὰς ὁμολογεῖν, ἀξιῶσομέν που, εἰ ἀληθῆ λέγει ὁ ταῦτα λέγων, τὴν ἀδικίαν εἶναι θανάσιμον τῷ ἔχοντι, ὥσπερ νόσον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀποκτινύντος τῇ ἑαυτοῦ φύσει ἀποθνήσκειν τοὺς λαμβάνοντας αὐτό, τοὺς μὲν μάλιστα, θάττον, τοὺς δὲ ἥττον, σχολαιότερον, ἀλλὰ μή, ὥσπερ νῦν, διὰ τούτου ὑπ' ἄλλων δίκην ἐπιθέντων ἀποθνήσκουσιν οἱ ἀδικοί. Μὰ Δία, ἢ δ' ὅς, οὐκ ἄρα πάνδεινον φανεῖται ἡ ἀδικία, εἰ θανάσιμον ἔσται τῷ λαμβάνοντι — ἀπαλλαγὴ γάρ ἂν εἴη κακῶν — ἀλλὰ μᾶλλον οἶμαι αὐτὴν φανήσεσθαι πᾶν τούναντίον τοὺς ἄλλους ἀποκτινύσαν, εἴπερ οἶόν τε, τὸν δ' ἔχοντα καὶ μάλιστα ζωτικὸν παρέχουσιν καὶ πρὸς γέ τοι *) τῷ ζωτικῷ ἀγρυπνον· οὕτω πόρρω ποῦ, ὥς ἔοικεν, ἐσκήνωται τοῦ θανάσιμος εἶναι. Καλῶς, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις· ὅποτε γὰρ δὴ μὴ ἱκανὴ ἢ γε οἰκεία πονηρία καὶ τὸ οἰκεῖον κακὸν ἀποκτεῖναι καὶ ἀπο-

*) V. πρὸς γέ τι.

λέσαι ψυχὴν, σχολῇ τόγε ἐπ' ἄλλου ὀλέθρῳ τεταγμέ-
 νον κακὸν ψυχὴν ἢ τι ἄλλο ἀπολεῖ, πλὴν ἐφ' ᾧ τέ-
 ταικται. Σχολῇ γ', ἔφη, ὥς γε τὸ εἰκός. Οὐκ οὖν,
 611 ὅποτε μὴδ' ὑφ' ἐνὸς ἀπόλλυται κακοῦ, μήτε οἰκείου
 μήτε ἀλλοτρίου, δῆλον, ὅτι ἀνάγκη αὐτὸ ἀεὶ ὄν εἶναι,
 εἰ δ' ἀεὶ ὄν, ἀθάνατον; Ἀνάγκη, ἔφη. Τοῦτο μὲν
 τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, οὕτως ἐχέτω, εἰ δ' ἔχει *), ἐννοεῖς,
 ὅτι ἀεὶ ἂν εἶεν αἱ αὐταί· οὔτε γὰρ ἂν που ἐλάττους
 γένοιτο, μηδεμίᾳς ἀπολλυμένης, οὔτε αὖ πλείους· εἰ
 γὰρ ὅτιοῦν τῶν ἀθανάτων πλέον γίγνοιτο, οἷσθ' ὅτι
 ἐκ τοῦ θνητοῦ ἂν γίγνοιτο, καὶ πάντα ἂν εἴη τελευ-
 τῶντα ἀθάνατα. Ἀληθῆ λέγεις. Ἄλλ', ἦν δ' ἐγώ,
 μήτε τοῦτο οἰώμεθα **) — ὁ γὰρ λόγος οὐκ εἰσεί-
 μήτε γε αὖ τῇ ἀληθεστάτῃ φύσει τοιοῦτον εἶναι ψυχὴν,
 ὥστε πολλῆς ποικιλίας καὶ ἀνομοιοτήτος τε καὶ διαφο-
 ρᾶς γέμειν αὐτὸ πρὸς αὐτό. Πῶς λέγεις; ἔφη. Οὐ
 ῥαδίον, ἦν δ' ἐγώ, αἰδίδιον εἶναι ζύνθετόν τε ἐκ πολ-
 λῶν καὶ μὴ τῇ καλλίστῃ κεχρημένον ζυνθέσει, ὥς νῦν
 ἡμῖν ἐφάνη ἡ ψυχὴ. Οὐκ οὖν εἰκός γε. Ὅτι μὲν
 τοίνυν ἀθάνατον ψυχὴ, καὶ ὁ ἄρτι λόγος καὶ οἱ ἄλ-
 λοι ἀναγκάσειαν ἂν, αἷον δ' ἐστὶ τῇ ἀληθείᾳ, οὐ λελω-
 βημένον δεῖ αὐτὸ θεάσασθαι ὑπὸ τε τῆς τοῦ σώματος
 κοινωνίας καὶ ἄλλων κακῶν, ὥσπερ νῦν ἡμεῖς θεώμε-
 θα, ἀλλ' οἷόν ἐστι καθαρόν γιγνόμενον, τοιοῦτον ἱκα-
 νῶς λογισμῷ διαθεατέον· καὶ πολὺ γε κάλλιον αὐτὸ
 εὐρῆσει καὶ ἐιαργέστερον δικαιοσύνας τε καὶ ἀδικίας δι-
 όψεται καὶ πάντα, ἃ νῦν διήλθομεν· νῦν δὲ εἵπομεν
 μὲν ἀληθῆ περὶ αὐτοῦ, οἷον ἐν τῷ παρόντι φαίνεται,
 τεθεάμεθα μέντοι διακείμενον αὐτό, ὥσπερ οἱ τὸν θα-
 λάττιον Γλαῦκον ὁρῶντες οὐκ ἂν ἔτι ῥαδίως ἴδοιεν αὐ-
 τοῦ τὴν ἀρχαίαν φύσιν ὑπὸ τοῦ τά τε παλαιὰ τοῦ
 σώματος μέρη τὰ μὲν ἐκκεκλᾶσθαι, τὰ δὲ ζυντετρι-
 φθαι καὶ πάντως λελωβῆσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων,
 ἀλλὰ δὲ προσπεφυκέναι ὀστρεᾶ τε καὶ φύκια καὶ πέ-
 τρας, ὥστε παντὶ μᾶλλον θηρίῳ εἰκέναι, ἢ οἷος ἦν
 φύσει οὕτω καὶ τὴν ψυχὴν ἡμεῖς θεώμεθα διακει-

*) V. ἔχει.

**) V. οἰώμεθα.

μένην ὑπὸ μυρίων κακῶν. ἀλλὰ δεῖ, ὦ Γλαύκων, ἐκεῖ-
σε βλέπειν. Ποῖ; ἢ δ' ὅς. Ἐς τὴν φιλοσοφίαν αὐ-
τῆς, καὶ ἐννοεῖν, ὧν ἄπτεται καὶ οἷον ἐφίεται ὁμι-
λιῶν, ὡς ζυγγενης οὔσα τῷ τε θείῳ καὶ ἀθανάτῳ
καὶ αἰεὶ ὄντι, καὶ οἷα ἂν γένοιτο τῷ τοιούτῳ πάσας
ἐπισπομένη καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ὁρμῆς ἐκκομισθεῖσα
ἐκ τοῦ πόντου, ἐν ᾧ νῦν ἐστί, καὶ περικρουσθεῖσα
πέτρας τε καὶ ὄστρεα, ἃ νῦν αὐτῇ, ἅτε γῆν ἐστιω-
μένη, † γερᾶ καὶ πετρῶδη πολλὰ καὶ ἄγρια περι- 612
πέφυκεν ὑπὸ τῶν εὐδαιμόνων λεγομένων ἐστιάσεων καὶ
τότ' ἂν τις ἴδῃ αὐτῆς τὴν ἀληθῆ φύσιν, εἴτε πολυει-
δῆς εἴτε μονοειδῆς εἴτε ὅπῃ ἔχει καὶ ὅπως.

11. Νῦν δὲ τὰ ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ βίῳ πάθη τε
καὶ εἶδη, ὡς ἐγῶμαι, ἐπιεικῶς αὐτῆς διεληλύθαμεν.
Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκ οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τὰ
τε ἄλλα ἀπεδυσάμεθα ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐ τοὺς μι-
σθοὺς οὐδὲ τὰς δόξας δικαιοσύνης ἐπηνέγκαμεν, ὥς περ
Ἡσίοδόν τε καὶ Ὀμηρον ὑμεῖς ἔφατε, ἀλλ' αὐτὸ *) δι-
καιοσύνην αὐτῇ τῇ **) ψυχῇ ἄριστον εὗρομεν, καὶ ποιη-
τέον εἶναι αὐτῇ τὰ δίκαια, εἴαν τ' ἔχῃ τὸν Γύγου δακτύ-
λιον εἴαν τε μή, καὶ πρὸς τοιούτῳ δακτυλίῳ τὴν Ἄϊ-
δος κυνῆν; Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Ἄρ' οὖν, ἦν
δ' ἐγώ, ὦ Γλαύκων, νῦν ἡδὴ ἀνεπίφθονόν ἐστι, πρὸς
ἐκείνοις καὶ τοὺς μισθοὺς τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ ἄλλῃ
ἀρετῇ ἀποδοῦναι, ὅσους τε καὶ οἷους τῇ ψυχῇ πα-
ρέχει παρ' ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν, ζῶντός τε ἔτι
τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπειδὴν τελευτήσῃ; Παντάπασι μὲν
οὖν, ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν ἀποδώσετέ μοι, ἃ ἐδανείσασθε
ἐν τῷ λόγῳ; Τί μάλιστα; Ἐδωκα ὑμῖν, τὸν δίκαιον δο-
κεῖν ἀδίκον εἶναι καὶ τὸν ἀδίκον δίκαιον· ὑμεῖς γὰρ ἡγεῖ-
σθε, καὶ εἰ μὴ δυνατόν εἴη, ταῦτα λανθάνειν καὶ
θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, ὅμως δοτέον εἶναι τοῦ λόγου
ἐνεκα, ἵνα αὐτῇ ἢ ***) δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν αὐτὴν
κριθείη· ἢ οὐ μνημονεύεις; Ἀδικοῖν μὲντ' ἂν, ἔφη, εἰ
μή. Ἐπειδὴ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ ****), κεκριμέναι εἰσίν,

*) V. αὐτήν.
lus deest.

**) V. articulus deest.

***) V. articu-

****) V. verba ἦν δ' ἐγώ desiderantur.

ἐγὼ πάλιν ἀπαιτῶ ὑπὲρ δικαιοσύνης, ὥς περ ἔχει δόξης
 καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ ἀνθρώπων, καὶ ὑμᾶς ὁμολο-
 γεῖν περὶ αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτως, ἵνα καὶ τὰ νικητή-
 ρια κομίσηται, ἃ ἀπὸ τοῦ δοκεῖν κτωμένη δίδωσι τοῖς
 ἔχουσιν αὐτήν, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ εἶναι ἀγαθὰ
 διδοῦσα ἐφάνη, καὶ οὐκ ἐξαπατῶσα τοὺς τῷ ὄντι λαμ-
 βάνοντας αὐτήν. Δίκαια, ἔφη, αἰτεῖ. Οὐκ οὖν, ἦν
 δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τοῦτο ἀποδώσετε, ὅτι θεοὺς γε οὐ
 λανθάνειν ἐκάτερος αὐτῶν, οἷός ἐστιν; Ἀποδώσομεν,
 ἔφη. Εἰ δὲ μὴ λανθάνετον, ὁ μὲν θεοφιλὴς ἂν εἴη,
 ὁ δὲ θεομισῆς, ὥς περ καὶ κατ' ἀρχαῖς ὁμολογοῦμεν.
 Ἔστι ταῦτα. Τῷ δὲ θεοφιλεῖ οὐχ ὁμολογήσομεν, ὅσας
 613 γε ἀπὸ θεῶν † γίγνεται, πάντα γίγνεσθαι ὡς οἷόν τε
 ἄριστα, εἰ μὴ τι ἀναγκαῖον αὐτῷ κακὸν ἐκ προτέρας
 ἁμαρτίας ὑπῆρχε; Πάνυ μὲν οὖν. Οὕτως ἄρα ὑπο-
 ληπτέον περὶ τοῦ δικαίου ἀνδρός, εἴαν τ' ἐν πενίᾳ
 γίγνηται εἴαν τε ἐν νόσοις ἢ τινι ἄλλῳ τῶν δοκούντων κα-
 κῶν, ὡς τοῦτω ταῦτα ἐς ἀγαθόν τι τελευτήσῃ ζῶν-
 τι ἢ καὶ ἀποθανόντι· οὐ γάρ δὴ ὑπὸ γε θεῶν πο-
 τὲ ἀμελεῖται, ὥς ἂν προθυμεῖσθαι ἐθέλῃ δίκαιος γίγνε-
 σθαι καὶ ἐπιτηδεύων ἀρετήν, ἐς ὅσον δυνατὸν ἀνθρώ-
 πῳ, ὁμοιοῦσθαι θεῷ. Εἰκός γ', ἔφη, τὸν τοιοῦτον
 μὴ ἀμελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ὁμοίου. Οὐκ οὖν περὶ τοῦ ἀδί-
 κου τάναντία τούτων δεῖ διανοεῖσθαι; Σφόδρα γε.
 Τὰ μὲν δὴ παρὰ θεῶν τοιαῦτ' αἴττ' ἂν εἴη νικητήρια
 τῷ δικαίῳ. Κατὰ γοῦν ἐμὴν δόξαν, ἔφη. Τί δέ,
 ἦν δ' ἐγώ, παρ' ἀνθρώπων; Ἄρ' οὐχ ὧδε ἔχει, εἰ
 δεῖ τὸ ὄν τιθέναι; οὐχ οἱ μὲν δεινοὶ τε καὶ ἀδικοὶ
 δρῶσιν, ὅπερ οἱ δρομῆς, ὅσοι ἂν θέωσιν εὖ ἀπὸ τῶν
 κάτω, ἀπὸ δὲ τῶν ἄνω μή, τὸ μὲν πρῶτον ὀξέως
 ἀποπηδῶσι, τελευτῶντες δὲ καταγέλαστοι γίνονται,
 τὰ ὧτα ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντες καὶ ἀστεφάνωτοι ἀπο-
 τρέχοντες, οἱ δὲ τῇ ἀληθείᾳ δρομικοί, ἐς τέλος ἐλ-
 θόντες, τὰ τε ἄθλα λαμβάνουσι καὶ στεφανοῦνται;
 οὐχ οὕτω καὶ περὶ τῶν δικαίων τὸ πολὺ συμβαίνει,
 πρὸς τὸ τέλος ἐκάστης πράξεως καὶ ὁμιλίας καὶ τοῦ
 βίου εὐδοκίμουσί τε καὶ τὰ ἄθλα παρὰ τῶν ἀνθρώ-

πων φέρονται; Καὶ μάλα. Ἀνέξει ἄρα λέγοντος ἐμοῦ περὶ τούτων, ἅπερ αὐτὸς ἔλεγε περὶ τῶν ἀδίκων; ἔρῳ γάρ δή, ὅτι οἱ μὲν δίκαιοι, ἐπειδὴν πρεσβύτεροι γένωνται, ἐν τῇ αὐτῶν πόλει ἄρχουσί τε, ἅς *) ἂν βούλωνται, ἀρχάς **), γαμοῦσί τε, ὅπόθεν ἂν βούλωνται, ἐκδιδόασί τε, ἐς οὓς ἂν ἐθέλωσι, καὶ πάντα, ἃ σὺ περὶ ἐκείνων, ἐγὼ νῦν λέγω περὶ τῶνδε καὶ αὐτὸ καὶ περὶ τῶν ἀδίκων, ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καὶ εἰάν γε οἱ ἔντες λάθωσιν, ἐπὶ τέλους τοῦ δρόμου αἰρεθέντες καταγέλαστοί εἰσι, καὶ γέροντες γιγνόμενοι ἀθλιοὶ προπηλακίζονται, ὑπὸ ξένων τε καὶ αἰστῶν μαστιγούμενοι, καὶ ἃ ἀγροῖκα ἔφησθα σὺ εἶναι, ἀληθῆ λέγων, εἴτα στρεβλώσονται καὶ ἐκκαυθήσονται πάντα ἐκείνα οἷου καὶ ἐμοῦ ἀκηκοέναι, ὥς πάσχουσιν ἄλλ', ὃ λέγω, ἄρα, εἰ ἀνέξει. Καὶ πάνυ, ἔφη δίκαια γὰρ λέγεις. Ἀ μὲν τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, ζῶντι τῷ δικαίῳ παρὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων † ἀθλά τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίγνε- 614
ται πρὸς ἐκείνοις τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς αὐτὴ παρείχεται ἡ δικαιοσύνη, τοιαῦτ' ἂν εἴη. Καὶ μάλ', ἔφη, καλά τε καὶ βέβαια.

12. Ταῦτα τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, οὐδὲν ἐστὶ πλήθει οὐδὲ μεγέθει πρὸς ἐκείνα, ἃ τελευτήσαντα ἐκάτερον περιμένει. Χρὴ δ' αὐτὰ ἀκοῦσαι, ἵνα τελέως ἐκάτερος αὐτῶν ἀπειληφῶς ἢ τὰ ὑπὸ τοῦ λόγου ὀφειλόμενα [ἀκοῦσαι]. Λέγοις ἂν, ἔφη, ὥς οὐ πολλά, ἀλλ' ἡδίων ἀκούοντι. Ἀλλ' οὐ μέντοι σοι, ἣν δ' ἐγώ, Ἀλκίμου γε ἀπόλογον ἔρῳ, ἀλλ' ἀλκίμου μὲν ἀνδρός, Ἡρὸς τοῦ Ἀρμενίου, τὸ γένος Παμφύλου, ὃς ποτὲ ἐν πολέμῳ τελευτήσας, ἀναιρεθέντων δεκαταίων τῶν νεκρῶν ἤδη διαφθαρεμένων, ὑγιῆς μὲν ἀνῆρέθῃ, κομισθεὶς δὲ οἴκαδε, μέλλων θάπτεσθαι, δωδεκαταῖος ἐπὶ τῇ πυρᾷ κείμενος ἀναβίῳ, ἀναβίου δ' ἔλεγεν, ἃ ἐκεῖ ἴδοι. ἔφη δέ· ἐπειδὴ οὐ ἐκβῆναι τὴν ψυχὴν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς ἐς τόπον τινὰ δαιμόνιον, ἐν ᾧ τῆς τε ***) γῆς δύο εἶναι χάσματα ἐχομένῳ ἀλλήλων, καὶ τοῦ οὐρα-

*) V. deest.

**) V. τὰς ἀρχάς.

***) V. γέ.

νοῦ αὖ ἐν τῷ ἄνω ἄλλα καταντικρὺ δικαστὰς δι-
 μεταξύ τούτων καθῆσθαι, οὓς, ἐπειδὴ διαδικάσειαν,
 τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν πορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν τε
 καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ, σημεῖα περιάψαντας τῶν
 δεδικασμένων ἐν τῷ πρόσθεν, τοὺς δὲ ἀδίκους τὴν εἰς
 ἀριστεράν τε καὶ κάτω, ἔχοντας καὶ τούτους ἐν τῷ
 ὀπίσθεν σημεῖα πάντων, ὧν ἔπραξαν· ἑαυτοῦ δὲ προς-
 ελθόντος εἰπεῖν, ὅτι δέοι αὐτὸν ἀγγελον ἀνθρώποις
 γενέσθαι τῶν ἐκεῖ, καὶ διακελεύεσθαι *) οἱ ἀκούειν
 τε καὶ θεᾶσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ. ὁρᾷν δὲ
 ταύτῃ μὲν καθ' ἑκάτερον τὸ χάσμα τοῦ οὐρανοῦ τε
 καὶ τῆς γῆς ἀπιούσας τὰς ψυχάς, ἐπειδὴ αὐτοῦ
 δικασθεῖεν, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἐκ μὲν τοῦ ἀνιέναι ἐκ
 τῆς γῆς μεστὰς αὐχμοῦ τε καὶ κόνεως, ἐκ δὲ τοῦ
 ἑτέρου καταβαίνειν ἑτέρας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καθαράς,
 καὶ τὰς αἰεὶ ἀφικνουμένας ὥσπερ ἐκ πολλῆς πορείας
 φαίνεσθαι ἥκειν, καὶ ἀσμένως εἰς τὸν λειμῶνα ἀπιού-
 σας, οἷον ἐν παιηγύρει κατασκηναῖσθαι καὶ ἀσπάζε-
 σθαι τε ἀλλήλας, ὅσα γινώριμα, καὶ πυνθάνεσθαι
 τὰς τε ἐκ τῆς γῆς ἠκούσας παρὰ τῶν ἑτέρων τὰ
 ἐκεῖ, καὶ τὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ παρ' ἐκείναις διη-
 γεῖσθαι δὲ ἀλλήλαις, τὰς μὲν ὀδυρομένας τε καὶ
 615 κλαιούσας, ἀναμιμνησκομένας, † ὅσα τε καὶ οἷα πά-
 θοιεν καὶ ἴδοιεν ἐν τῇ ὑπὸ γῆς πορείᾳ — εἶναι δὲ τὴν
 πορείαν χιλιετὴν — τὰς δ' αὖ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εὐπα-
 θείας διηγείσθαι καὶ θεὰς ἀμηχάνους τὸ κάλλος.
 τὰ μὲν οὖν πολλά, ὧ Γλαύκων, πολλοῦ χρόνου διη-
 γήσασθαι, τὸ δ' οὖν κεφάλαιον ἔφη τόδε εἶναι· ὅσα
 πώποτε τινεὶ ἠδίκησαν, καὶ ὅσους ἑκάστοι, ὑπὲρ ἀ-
 πάντων δίκην δέδωκέναι ἐν μέρει, ὑπὲρ ἐκάστου δε-
 κάκις· τοῦτο δ' εἶναι κατὰ ἑκατονταετηρίδα ἐκάστην,
 ὡς βίου ὄντος τοσούτου τοῦ ἀνθρώπινου, ἵνα δεκα-
 πλάσιον τὸ ἐκτίσμα τοῦ ἀδικήματος ἐκτίνοιεν, οἷον **)
 εἴ τινες πολλῶν θανάτων ἦσαν αἵτιοι, ἢ πόλεις προ-
 δόντες ἢ στρατόπεδα καὶ εἰς δουλείας ἐμβεβληκότες,
 ἢ τινος ἄλλης κακουχίας μεταίτιοι, πάντων τούτων

*) V. διακελεύονται.

**) V. καὶ οἷον.

δεκαπλασίας ἀλγηδύνας ὑπὲρ ἐκάστου κομίσαιντο, καὶ αὐτοὶ εἴ τινας εὐεργεσίας εὐεργετηκότες καὶ δίκαιοι καὶ ὅσοι γεγονότες εἶεν, κατὰ ταῦτά τὴν ἀξίαν κομίσαιντο. τῶν δὲ εὐθὺς γενομένων καὶ ὀλίγον χρόνον βιούντων πέρι ἄλλα ἔλεγεν οὐκ ἀξία μνήμης· ἐς δὲ θεοὺς ἀσεβείας τε καὶ εὐσεβείας καὶ γονέας, καὶ αὐτοχειρίας *) Φόνου μείζους ἔτι τοὺς μισθοὺς διηγείτο· ἔφη γὰρ δὴ παραγενέσθαι ἐρωτώμενῳ ἑτέρῳ ὑπὸ ἑτέρου, ὅπου **) εἶη Ἀρδιαῖος ὁ μέγας· ὁ δὲ Ἀρδιαῖος οὗτος τῆς Παμφυλίας ἐν τινὶ πόλει τύραννος ἐγεγόνει, ἥδη χ.λίστον ἔτος ἐς ἐκεῖνον τὸν χρόνον, γέροντά τε πατέρα ἀποκτείνας καὶ πρεσβύτερον ἀδελφόν, καὶ ἄλλα δὴ πολλά τε καὶ ἀνόσια εἰργασμένος, ὡς ἔλέγετο. ἔφη οὖν τὸν ἐρωτώμενον εἰπεῖν· „Οὐχ ἦκει“ Φάναϊ „οὐδ' ἂν ἦζοι δεῦρο.“

12. Ἐθεασάμεθα γὰρ οὖν δὴ καὶ τοῦτο τῶν δεινῶν θεαμάτων. ἐπειδὴ ἐγγὺς τοῦ στομίου ἦμεν μέλλοντες ἀνιέναι, καὶ τὰλλα πάντα πεπονθότες ἐκείνῳ τε κατίδομεν ἐξαίφνης καὶ ἄλλους σχεδὸν τι αὐτῶν τοὺς πλείστους τυράννους· ἦσαν δὲ καὶ ἰδιῶταί τινες τῶν μεγάλα ἡμαρτηκότων, οὓς οἰομένους ἥδη ἀναβήσθαι οὐκ ἐδέχετο τὸ στόμιον, ἀλλ' ἐμυκάτο, ὅποτε τις τῶν οὕτως ἀνιάτως ἐχόντων ἐς πονηρίαν ἢ μὴ ἱκανῶς δεδωκὼς δικὴν ἐπιχειρήσῃ ἀνιέναι. ἐνταῦθα δὴ ἄνδρες, ἔφη, ἄγριοι καὶ διάπυροι ἰδεῖν, παρυστώτες καὶ καταμανθάνοντες τὸ φθέγμα, τοὺς μὲν ἰδίᾳ λαβόντες ἦγον, τὸν δὲ Ἀρδιαῖον καὶ ἄλλους συμποδίσαντες χεῖράς τε καὶ πόδας† καὶ κεφαλὴν, καταβα- 616 λόντες καὶ ἐκδείσαντες, εἴλκον παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκτὸς ἐπ' ἀσπαλάθων κνάπτοντες καὶ τοῖς αἰεὶ παριούσι σημαίνοντες, ὧν ἕνεκά τε ταῦτα ὑπομένοιεν, καὶ ὅτι ἐς τὸν τάρταρον ἐμπεσούμενοι ἄγοιντο. ἐνθα δὴ Φόβων, ἔφη, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν σφίσι γεγονότων τοῦτον ὑπερβάλλειν τὸν φόβον. εἰ μυκήσαιτο τὸ στόμιον, καὶ ἀσμενιστατα ἕκαστον σιγήσαντος ἀναβῆναι. καὶ τὰς μὲν δὴ δίκας τε καὶ τιμωρίας τοιαύτας τι-

*) V. αὐτόχειρας.

**) V. ὅπου ἂν.

νὰς εἶναι, καὶ αὐτὰς εὐεργεσίας ταύταις ἀντιστρέ-
 φους. ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἐν τῷ λειμῶνι ἐκάστοις ἑπτὰ
 ἡμέραι γένοιτο, ἀναστάντας ἐντεῦθεν δεῖν τῇ ὁγδόῃ
 πορεύεσθαι καὶ ἀφικνεῖσθαι τεταρταίους, ὅθεν κα-
 θορᾶν ἄνωθεν διὰ παντός τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς τετα-
 μένον φῶς εὐθὺ οἶον κίονα, μάλιστα τῇ Ἰριδί προσ-
 φερές, λαμπρότερον δὲ καὶ καθαρώτερον, ἐς ὃ ἀφι-
 κέσθαι προελθόντας ἡμερησίαν ὁδόν, καὶ ἰδεῖν αὐτόθι
 κατὰ μέσον τὸ φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἅκρα τῶν δε-
 σμῶν αὐτοῦ τεταμέναι. εἶναι γὰρ τοῦτο τὸ φῶς ζύν-
 δεσμον τοῦ οὐρανοῦ, οἶον τὰ ὑποζώματα τῶν τριή-
 ρων, οὕτω πᾶσαν ζυνέχον τὴν περιφορᾶν· ἐκ δὲ τῶν
 ἁκρῶν τεταμένον ἀνάγκης ἀτρακτον, δι' οὗ πᾶσας ἐπι-
 στρέφουσθαι τὰς περιφοράς, οὗ τὴν μὲν ἡλακάτην τε
 καὶ τὸ ἀγκιστρὸν εἶναι ἐξ ἀδάμαγτος, τὸν δὲ σφόνδυ-
 λον μικτὸν ἐκ τε τούτου καὶ ἄλλων γενῶν, τὴν δὲ
 τοῦ σφονδύλου φύσιν εἶναι τοιάνδε, τὸ μὲν σχῆμα,
 οἷα περ ἡ τοῦ ἐνθάδε νοῆσαι δὲ δεῖ, ἐξ ὧν ἔλεγε,
 τοιοῖδε αὐτὸν εἶναι, ὥς περ ἂν εἴ ἐν ἐνὶ μεγάλῳ σφον-
 δύλῳ κοίλῳ καὶ ἐξεγλυμμένῳ διαμπερές ἄλλος τοιοῦ-
 τος ἐλάττων ἐγκέοιτο ἀρμόττων, καθάπερ οἱ κάρδοι
 οἱ ἐς ἀλλήλους ἀρμόττοντες· καὶ οὕτω δὴ τρίτον ἄλ-
 λον καὶ τέταρτον καὶ ἄλλους τέτταρας· οὐκ ὧ γὰρ
 εἶναι τοὺς ζύμπαντας σφονδύλους, ἐν ἀλλήλοις ἐγκει-
 μένους κύκλους, ἄνωθεν τὰ χεῖλη φαίνοντας, νῶτον
 ζυνεχὲς ἐνὸς σφονδύλου ἀπεργαζομένους περὶ τὴν ἡλα-
 κάτην· ἐκείνην δὲ διὰ μέσου τοῦ ὁγδοῦ διαμπερές ἐλη-
 λᾶσθαι. τὸν μὲν οὖν πρῶτόν τε καὶ ἐξωτάτῳ σφόν-
 δυλον πλατύτατον τὸν τοῦ χείλους κύκλον ἔχειν,
 τὸν δὲ τοῦ ἑκτοῦ δεύτερον, τρίτον δὲ τὸν τοῦ τετάρ-
 του, τέταρτον δὲ τὸν τοῦ ὁγδοῦ, πέμπτον δὲ τὸν
 τοῦ ἐβδόμου, ἕκτον δὲ τὸν τοῦ πέμπτου, ἑβδομον δὲ
 τὸν τοῦ τρίτου, ὁγδοον δὲ τὸν τοῦ δευτέρου, καὶ τὸν
 μὲν τοῦ μεγίστου ποικίλον, τὸν δὲ τοῦ ἐβδόμου λαμ-
 πρότατον, τὸν δὲ τοῦ ὁγδοῦ τὸ χεῶμα ἀπὸ τοῦ
 617 ἐβδόμου ἔχειν † προσλάμπαντος, τὸν δὲ τοῦ δευτέρου
 καὶ πέμπτου παρὰ πλῆσι αἰσθητοῖς, ξανθότερα ἐκεί-

νῶν, τρίτον δὲ λευκότατον χρῶμα ἔχειν, τέταρτον δὲ ὑπέρυθρον, δεύτερον δὲ λευκότητι τὸν ἕκτον ὑπερβάλλειν. κυκλεῖσθαι δὲ δὴ *) στρεφόμενον τὸν ἀτράκτον ὅλον μὲν τὴν αὐτὴν Φορᾶν, ἐν δὲ τῷ ὅλῳ περιφερομένῳ τοὺς μὲν ἐντὸς ἑπτὰ κύκλους τὴν ἐναντίαν τῷ ὅλῳ ἡρέμα περιφέρεισθαι, αὐτῶν δὲ τούτων τάχιστα μὲν ἰέναι τὸν ὄγδοον, δευτέρους δὲ καὶ ἅμα ἀλληλοῖς τὸν τε ἑβδομον καὶ ἕκτον καὶ πέμπτον, τὸν τρίτον δὲ Φορᾶ ἰέναι, ὥς σφισι φαίνεσθαι, ἐπανακυκλούμενον τὸν τέταρτον, τέταρτον δὲ τὸν τρίτον, καὶ πέμπτον τὸν δεύτερον στρέφεσθαι δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς τῆς Ἀνάγκης γόνασιν. ἐπὶ δὲ τῶν κύκλων αὐτοῦ ἀναθεῖν ἐφ' ἑκάστου βεβηκέναι Σειρήνα ζυμπεριφερομένην, Φωνὴν μίαν ἰεῖσαν ἀνάτονον, ἐκ πασῶν δὲ ὀκτῶ οὐσῶν μίαν ἀρμονίαν ζυμφωνεῖν. ἄλλας δὲ καθημένας πέριξ δι' ἴσου τρεῖς, ἐν θρόνῳ ἑκάστην, θυγατέρας τῆς Ἀνάγκης, Μοῖρας λευχειμονούσας, στέμματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔχουσας, Λάχεσιν τε καὶ Κλωθῶ καὶ Ἀτροπον, ὑμνεῖν πρὸς τὴν τῶν Σειρήνων ἀρμονίαν, Λάχεσιν μὲν τὰ γεγονότα, Κλωθῶ δὲ τὰ ὄντα, Ἀτροπον δὲ τὰ μέλλοντα. καὶ τὴν μὲν Κλωθῶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐφαπτομένην ζυνεπιστρέφειν τοῦ ἀτράκτου τὴν ἔξω περιφορᾶν, διαλείπουσαν χρόνον, τὴν δὲ Ἀτροπον τῇ ἀριστερᾷ τὰς ἐντὸς αὐτῆς ὡσαύτως, τὴν δὲ Λάχεσιν ἐν μέρει ἑκατέρας ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι.

13. Σφᾶς οὖν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθύς δεῖν ἰέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν· προφήτην οὖν τινὰ σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν τάξει διαστῆσαι, ἔπειτα λαβόντα ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων κλήρους τε καὶ βίων παραδείγματα, ἀναβάντα ἐπὶ τι βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν· Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως λόγος. Ψυχαὶ ἐφήμεροι! ἀρχὴ ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου· οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήζεται, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε· πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρεῖσθω βίον, ὃ ζυνέσται ἐξ ἀνάγκης· ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἣν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐ-

*) V. δεξ.

τῆς ἑκάστος ἔξει. αἰτία ἐλομένου, θεὸς ἀναίτιος." ταῦ-
 τα εἰπόντα ῥίψαι ἐπὶ πάντας τοὺς κλήρους· τὸν δὲ
 παρ' αὐτὸν πεσόντα ἑκάστον ἀναιρεῖσθαι, πλὴν οὐ·
 ἃ δὲ οὐκ ἔσῃ· τῷ δὲ ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι, ὅποστος
 618 εἴληφε.† μετὰ δὲ τοῦτο αὖθις τὰ τῶν βίων παραδεί-
 γματα ἐς τὸ πρόσθεν σφῶν θεῖναι ἐπὶ τὴν γῆν, πο-
 λὺ πλείω τῶν παρόντων, εἶναι δὲ παντοδαπά· ζώων
 τε γὰρ πάντων βίους καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀνθρώπινους
 ἅπαντας, τυραννίδας τε γὰρ ἐν αὐτοῖς εἶναι, τὰς
 μὲν διατελεῖς, τὰς δὲ καὶ μεταξὺ διαφθειρομένας,
 καὶ ἐς πενίας τε καὶ φυγὰς καὶ ἐς πτωχείας τε-
 λευτώσας· εἶναι δὲ καὶ δοκίμων ἀνδρῶν βίους, τοὺς
 μὲν ἐπὶ εἵδεσι καὶ κατὰ κάλλη καὶ τὴν ἄλλην ἰσχύν
 τε καὶ ἀγωνίαν, τοὺς δ' ἐπὶ γένεσι καὶ προγόνων
 ἀρεταῖς, καὶ εὐδοκίμων κατὰ ταῦτα· ὡσαύτως δὲ
 καὶ γυναικῶν. ψυχῆς δὲ τάξιν οὐκ ἐνεῖναι, διὰ τὸ
 ἀναγκαίως ἔχειν, ἄλλον ἐλομένην βίον ἀλλοίαν γί-
 γνεσθαι, τὰ δ' ἄλλα ἀλλήλοις τε καὶ πλούτοις καὶ
 πενίαις, τὰ δὲ νόσοις, τὰ δὲ ὑγείαις μεμίχθαι, τὰ
 δὲ καὶ μέσον τούτων. Ἐνθα δὴ, ὡς ἔοικεν, ὦ φίλε
 Γλαύκων, ὁ πᾶς κίνδυνος ἀνθρώπῳ καὶ διὰ ταῦτα
 μάλιστα ἐπιμελητέον, ὅπως ἑκάστος ἡμῶν τῶν ἄλ-
 λων μαθημάτων ἀμελήσας τούτου τοῦ μαθήματος
 καὶ ζητητῆς καὶ μαθητῆς ἔσται, εἴαν ποθεν οἷός τ'
 ἦ μαθεῖν καὶ ἐξευρεῖν, τίς αὐτὸν ποιήσει δυνατόν καὶ
 ἐπιστήμονα, βίον καὶ χρηστὸν καὶ πονηρὸν διαγιγνώ-
 σκοντα, τὸν βελτίῳ ἐκ τῶν δυνατῶν αἰεὶ πανταχοῦ
 αἰρεῖσθαι, ἀναλογιζόμενον πάντα τὰ νῦν δὴ ῥηθέντα
 καὶ ζυντιθέμενα ἀλλήλοις καὶ διαιρούμενα πρὸς ἀρε-
 τὴν βίου πῶς ἔχει, καὶ εἰδέναι, τί κάλλος πενία ἢ
 πλούτω κραθὲν καὶ μετὰ ποίας τινὸς ψυχῆς ἔξεως
 κακὸν ἢ ἀγαθὸν ἐργάζεται, καὶ τί εὐγένεια καὶ δυσ-
 γένεια, καὶ ἰδιωτεῖα καὶ ἀρχαί, καὶ ἰσχυρές καὶ
 αἰσθένεια, καὶ εὐμαθία καὶ δυσμαθία, καὶ πάντα
 τὰ τοιαῦτα τῶν φύσει περὶ ψυχὴν ὄντων καὶ τῶν
 ἐπικτήτων, τί ζυγχεραννύμενα πρὸς ἀλλήλα ἐργά-
 ζεται, ὥστε ἐξ ὁπᾶντων αὐτῶν δυνατόν εἶναι ζυλλο-

γιστάμενον αἰρεῖσθαι, πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν ἀπο-
 βλέποντα, τὸν τε χεῖρῳ καὶ τὸν ἀμείνῳ βίον, χεῖρῳ
 μὲν καλοῦντα, ὃς αὐτὴν ἐκείσε ἄξει εἰς τὸ ἀδικοτέ-
 ραν γίγνεσθαι, ἀμείνῳ δέ, ὅστις εἰς τὸ δικαιοτέραν. τὰ
 δὲ ἄλλα πάντα χαίρειν ἔαν. ἑωράκαμεν γάρ, ὅτι ζῶν-
 τί τε καὶ τελευτήσαντι αὕτη κρατίστη αἵρεσις· ἀδα-
 μαντίτῃνως δεῖ δὴ ταύτην τὴν δόξαν ἔχοντα εἰς αἵτου ἰέ-619
 ναι, ὅπως ἂν ἡ καὶ ἐκεῖ ἀνέκπληκτος ὑπὸ πλούτων τε
 καὶ τῶν τοιούτων κακῶν, καὶ μὴ ἐμπεσὼν εἰς τυραννίδας
 καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις πολλά μὲν ἐργάσῃται καὶ
 ἀνήκεστα κακά, ἔτι δὲ αὐτὸς μείζω πάθῃ, ἄλλα
 γὰρ τὸν μέσον αἰεὶ τῶν τοιούτων βίον αἰρεῖσθαι, καὶ
 φεύγειν τὰ ὑπερβαλλόντα ἑκατέρωτε καὶ ἐν τῷδε
 τῷ βίῳ κατὰ τὸ δυνατόν καὶ ἐν παντὶ τῷ ἐπει-
 τά· οὕτω γὰρ εὐδαιμονέστατος γίγνεται ἄνθρωπος.

14. Καὶ δὴ οὖν καὶ τότε ὁ ἐκεῖθεν ἄγγελος ἤγ-
 γελλε, τὸν μὲν προφήτην οὕτως εἰπεῖν· „Καὶ τελευ-
 ταίῳ ἐπιόντι, σὺν νῶ ἐλομένῳ, ζυντόνως ζῶντι, κεῖ-
 ται βίος ἀγαπητός, οὐ κακός· μήτε ὁ ἀρχὼν αἰρέ-
 σεως ἀμελείτω, μήτε ὁ τελευτῶν ἀθυμείτω.“ Εἰ-
 πόντος δὲ ταῦτα, τὸν πρῶτον λαχόντα, ἔφη, εὐ-
 θὺς ἐπιόντα τὴν μεγίστην τυραννίδα ἐλέσθαι, καὶ ὑπὸ
 ἀφροσύνης τε καὶ λαιμαργίας οὐ πάντα ἱκανῶς ἀνα-
 σκεψάμενον ἐλέσθαι, ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν ἐνοῦσαν εἰ-
 μαρμένην, παίδων αὐτοῦ βρώσεις καὶ ἄλλα κακά·
 ἐπειδὴ δὲ κατὰ σχολὴν σκέψασθαι, κόπτεσθαι τε καὶ
 ὀδύρεσθαι τὴν αἵρεσιν, οὐκ ἐμμένοντα τοῖς προῤῥηθεῖ-
 σιν ὑπὸ τοῦ προφήτου· οὐ γὰρ ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι τῶν
 κακῶν, ἀλλὰ τύχην τε καὶ δαίμονας καὶ πάντα μᾶλ-
 λον ἂνθ' ἑαυτοῦ. εἶναι δὲ αὐτὸν τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ἡκόντων, ἐν τεταγμένῃ πολιτείᾳ ἐν τῷ προτέρῳ βίῳ
 βεβιωκότα, εἶθι ἀνευ φιλοσοφίας ἀρετῆς μετεῖληφό-
 τα· ὥς δὲ καὶ εἰπεῖν, οὐκ ἐλάττους εἶναι ἐν τοῖς τοι-
 οῦτοις ἀλίσκομένους τοὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡκοντας, ἅτε
 πόνων ἀγυμνάστους, τῶν δ' ἐκ τῆς γῆς τοὺς πολ-

λούς, ἅτε αὐτούς τε πεπονηκότας, ἄλλους τε ἑωρα-
 κότας, οὐκ ἐξ ἐπιδρωμῆς τὰς αἵρέσεις ποιῆσθαι. διὸ
 δὴ καὶ μεταβολὴν τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ταῖς
 πολλαῖς τῶν ψυχῶν γίνεσθαι, καὶ διὰ τὴν τοῦ κλῆ-
 ρου τύχην· ἐπεὶ, εἴ τις αἰεὶ, ὅποτε ἐς τὸν ἐνθάδε
 βίον ἀφικνοῖτο, ὑγιῶς φιλοσοφοίη, καὶ ὁ κλῆρος αὐ-
 τῷ τῆς αἵρέσεως μὴ τελευταῖος πίπτει, κινδυνεύει ἐκ
 τῶν ἐκεῖθεν ἀπαγγελλομένων οὐ μόνον ἐνθάδε εὖδαι-
 μονεῖν ἂν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνθάδε ἐκεῖσε καὶ δεῦρο
 πάλιν πορεῖαν οὐκ ἂν χθονίαν καὶ τραχεῖαν πορεύε-
 σθαι, ἀλλὰ λείαν τε καὶ οὐρανίαν. ταύτην γὰρ δὴ
 ἔφη τὴν θεὰν ἀξίαν εἶναι ἰδεῖν, ὥς ἕκαστα αἱ ψυχαὶ
 620 ἤρουντο τοὺς βίους· † ἐλεεινὴν τε γὰρ ἰδεῖν εἶναι καὶ
 γελοῖαν καὶ θαυμασίαν· κατὰ ξυνήθειαν γὰρ τοῦ προ-
 τέρου βίου τὰ πολλὰ αἵρεσθαι. ἰδεῖν μὲν γὰρ ψυχὴν
 ἔφη τὴν ποτὲ Ὀρφέως γενομένην, κύκνου βίον αἵρου-
 μένην μίσει τοῦ γυναικείου γένους, διὰ τὸν ὑπ' ἐκεί-
 νων θάνατον οὐκ ἐθέλουσιν ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν γε-
 νέσθαι· ἰδεῖν δὲ τὴν Θαμύρου, ἀηδόνης ἐλομένην· ἰδεῖν
 δὲ καὶ κύκνον μεταβάλλοντα ἐς ἀνθρωπίνου βίου αἵ-
 ρεσιν, καὶ ἄλλα ζῶα μουσικὰ ὡσαύτως, ὥς τὸ εἶκος·
 τὴν δὲ λαχοῦσαν ψυχὴν ἐλέσθαι λέοντος βίον· εἶναι
 δὲ τὴν Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου, φεύγουσαν ἀνθρω-
 πον γενέσθαι, μεμνημένην τῆς τῶν ὀπλῶν κρίσεως· τὴν
 δ' ἐπὶ τούτῳ Ἀγαμέμνωνος, ἐχθρὰν δὲ καὶ ταύτην τοῦ
 ἀνθρωπίνου γένους διὰ τὰ πάθη, αἵτου διαλλάξαι βί-
 ον· ἐν μέσοις δὲ λαχοῦσαν τὴν Ἀταλάντης ψυχὴν,
 κατιδοῦσαν μεγάλας τιμὰς ἀθλητοῦ ἀνδρός, οὐ δύ-
 νασθαι παρελθεῖν, ἀλλὰ λαβεῖν· μετὰ δὲ ταύτην
 ἰδεῖν τὴν Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως ἐς τεχνικῆς γυναικὸς
 ἰοῦσαν φύσιν· πόρρω δ' ἐν ὑστάτοις ἰδεῖν τὴν τοῦ γελω-
 τοποιοῦ Θερσίτου, πίθηκον ἐνδυομένην· κατὰ τύχην δὲ
 τὴν Ὀδυσσέως λαχοῦσαν πασῶν ὑστάτην, αἵρησομένην
 ἵεναι, μνήμη δὲ τῶν προτέρων πόνων, φιλοτιμίας λε-
 λωφηκυῖαν, ζητεῖν περιῖουσαν χρόνον πολὺν βίον ἀν-
 δρός ἰδιώτου ἀπράγμονος, καὶ μόλις εὖρεῖν κείμενόν

που καὶ παρημελημένον ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ εἰπεῖν
 ἰδοῦσαν, ὅτι τὰ αὐτὰ ἂν ἔπραξε καὶ πρώτη λαχοῦ-
 σα, καὶ ἀσμένην ἐλέσθαι· καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὴ θηρί-
 ων ὡσαύτως ἐς ἀνθρώπους ἰέναι καὶ ἐς ἄλληλα, τὰ
 μὲν ἀδίκᾳ ἐς τὰ ἄγρια, τὰ δὲ δίκαια ἐς τὰ ἡμέρα
 μεταβάλλοντα, καὶ πάσας μίξεις μίγνυσθαι. ἐπεὶ δὴ
 δ' οὖν πάσας τὰς ψυχὰς τοὺς βίους ἤρῃσθαι, ὥσπερ
 ἔλαχον, ἐν τάξει προσιέναι πρὸς τὴν Λάχρῃν. ἐκεί-
 νην δ' ἐκάστω, ὃν εἴλετο δαίμονα, τοῦτον φύλακας
 συμπέμπειν τοῦ βίου καὶ ἀποπληρωτὴν τῶν αἰρεθέν-
 των· ὃν πρῶτον μὲν ἄγειν αὐτὴν πρὸς τὴν Κλωθῶ,
 ὑπὸ τὴν ἐκείνης χεῖρά τε καὶ ἐπιστροφὴν τῆς τοῦ
 ἀτράκτου διὸς κυρῶντα, ἣν λαχὼν εἴλετο μοῖραν·
 ταύτης δ' ἐφαψάμενον, αὐτὸς ἐπὶ τὴν τῆς Ἀτρώπου
 ἄγειν νῆσιν, ἀμετάστροφα τὰ ἐπικλωθέντα ποιοῦντα.
 ἐντεῦθεν δὲ δὴ ἀμεταστρεπτὶ ὑπὸ τὸν τῆς Ἀνάγκης 621
 ἰέναι θρόνον, καὶ δι' ἐκείνου διεξελθόντα, ἐπεὶ δὴ καὶ
 οἱ ἄλλοι διῆλθον, πορεύεσθαι ἅπαντας ἐς τὸ τῆς Λή-
 θης πεδίον διὰ καύματος τε καὶ πνίγους δεινοῦ· καὶ
 γὰρ εἶναι αὐτὸ κενὸν δένδρων τε καὶ ὅσα γῆ φύει.
 σκηναῖσθαι οὖν σφᾶς ἥδη ἐσπέρας γιγνομένης παρὰ τὸν
 Ἀμέλητα ποταμόν, οὗ τὸ ὕδωρ ἀγγεῖον οὐδὲν στέγει·
 μέτρον μὲν οὖν τι τοῦ ὕδατος πᾶσιν ἀναγκαῖον εἶναι
 πιεῖν, τοὺς δὲ φρονήσει μὴ σωζομένους πλεον πίνειν τοῦ
 μέτρου, τὸν δὲ αἰεὶ πιόντα πάντων ἐπιλανθάνεσθαι.
 ἐπεὶ δὴ δὲ κοιμηθῆναι καὶ μέσας νύκτας γενέσθαι, βρον-
 τὴν τε καὶ σεισμόν γενέσθαι, καὶ ἐντεῦθεν ἐξαπίνης ἄλ-
 λον ἄλλη φέρεσθαι ἄνω, ἐς τὴν γένεσιν ἄττοντας ὥσ-
 περ ἀστέρας· αὐτὸς δὲ τοῦ μὲν ὕδατος κωλυθῆναι
 πιεῖν. ὅπῃ μέντοι καὶ ὅπως ἐς τὸ σῶμα ἀφίκοιτο, οὐ-
 δὲν εἰδέναι, ἀλλ' ἐξαίφνης ἀναβλέψας ἰδεῖν ἕωθεν αὐ-
 τὸν ἥδη κείμενον ἐπὶ τῇ πυρᾷ. Καὶ οὗτος, ὦ Γλαύ-
 κων, μῦθος ἐσώθη καὶ οὐκ ἀπώλετο, καὶ ἡμᾶς ἂν
 σώσειεν, ἂν πειθώμεθα αὐτῷ, καὶ τὸν τῆς Λήθης πο-
 ταμόν εὖ διαβησόμεθα, καὶ τὴν ψυχὴν οὐ μισανθησό-
 μεθα. ἀλλ', ἂν ἐμοὶ πειθώμεθα, νομίζοντες ἀθάνα-

τον τὴν ψυχὴν καὶ δυνατὴν πάντα μὲν κακὰ ἀνέχε-
σθαι, πάντα δὲ ἀγαθὰ, τῆς ἄνω ὁδοῦ αἰεὶ ἐξόμεθα,
καὶ δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως παντὶ τρόπῳ ἐπιτηδεύ-
σομεν, ἵνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς φίλοι ᾖμεν καὶ τοῖς θεοῖς,
αὐτοῦ τε μένοντες ἐνθάδε, καὶ ἐπιδάιν τὰ ἄθλα αὐ-
τῆς κομιζώμεθα, ὥσπερ οἱ νικηφόροι περιαγειρόμενοι,
καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν τῇ χιλιετῇ πορείᾳ, ἣν διεληλύθαμεν,
εὖ πράττωμεν.

COMMENTARIJ

IN

PLATONIS POLITIAM.

Plenius exhibet titulum *Diogenes Laertius* III. §. 60: Πολιτεία, ἢ περὶ τοῦ δικαίου πολιτικός. Inscriptionem Πολιτείαν, horum librorum argumento convenientissimam, esse genuinam, et ex ipso Platone patet. III. 9 ὅτι οὐκ ἔστι τοιοῦτος ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει παρ' ἡμῖν. c. 18 Οὐκ οὐν καὶ ἐν τῇ πόλει ἡμῖν, ὧς Γλαύκων, δεήσει τοιοῦτου τινὸς αἰεὶ ἐπιστάτου cet. V. 1. Ἀγαθὴν μὲν τοίνυν τὴν τοιαύτην πόλιν τε καὶ πολιτείαν καὶ ὀρθὴν καλῶ. c. 2. ὅσον λόγον πάλιν, ὥς περ ἐξ ἀρχῆς, κινεῖτε περὶ τῆς πολιτείας, ἣν ὥς ἤδη διεληλυθὼς ἔγωγε ἔχαιρον. *Timae* p. 17. (τῶν ὑπ' ἐμοῦ ρηθέντων λόγων περὶ πολιτείας al.) et ex testimoniis eorum scriptorum, qui hos libros eo indice citarunt (vid. *H. Stephani* annotat. in *Platon*. T. III. p. 19. et *Morgensternii* *Commentat. de Platon. republ.* p. 26 sq.); ut ne *Cicero* quidem hoc graeco eos titulo laudare dubitaverit, v. c. de *divinat* I, 29. vide quid *Socrates* in *Platonis Politia* loquatur. II, 27 nam si ista sequimur, quod *Platonis Politiam* nuper apud me mures corroserunt, de republica debui pertimescere al. De verbis vero, quae apud *Diogenem* et vulgo addita leguntur, ἢ περὶ δικαίου, haec, sicuti alias omnes principi titulo adiectas inscriptiones, a *Grammaticis* profecta esse, contra quam *Fischerus* (vid. ad *Euthyphr.* p. 5.) alii statuerunt, persuasum mihi habeo. Sic etiam *Morgensternius* libr. laud. p. 29 iudicat.

Ceterum totius *Politiae* argumentum refert *Maxim. Tyr.* *Diff.* XXXVII, 1. p. 433.

L i b e r p r i m u s.

C A P. I.

Politiae principium in tabulis post *Platonis* mortem repertis saepius inventum esse inversum atque immutatum,

Euphorion ac Panaetius ap. *Diogen. Laert.* III. §. 37. tradunt. Vid. *Dionys. Halicarn.* de compos. verb. c. 25. *Quintilian.* VIII, 6. et cf. *Muret.* Var. Lect. XVIII, 8. *P. Victorius* (Var. Lectt. IX, 5); „laudat mirum in modum *Dionysius Halicarnassaeus* diligentiam *Platonis*, qua utebatur in componendis verbis, probatque studium ipsius, quum pectus haberet refertum plurimis scientiis, iamque ad octogesimum aetatis annum pervenisset, non cessaret tamen, expolire sermones illos suos, praecipue autem recta constructione verborum ipsos ornaret.“

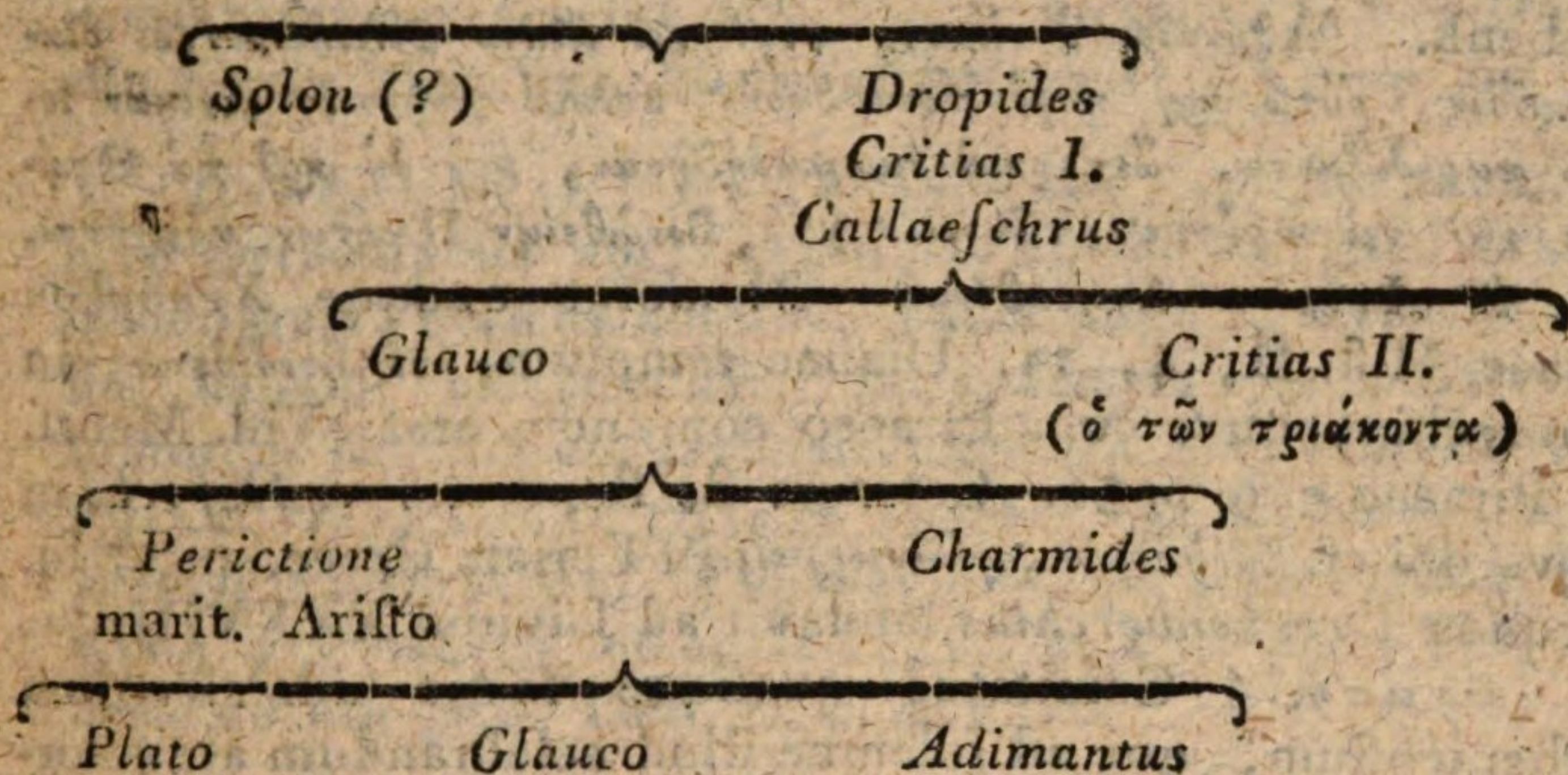
Κατέβην χθές. Laudat hoc *Politiae* initium, cuius mirifica est simplicitas, *Demetrius* περὶ ἑρμηνείας, eo utens, ut ostendat, qualem esse oporteat periodum dialogicam: διαλογικὴ δὲ ἐστίν, inquit, ἡ περίοδος ἢ ἐτι μᾶλλον ἀνειμένη καὶ ἀπλουστεῖρα τῆς ἱστορικῆς, καὶ μόλις ἐμφαίνουσα, ὅτι περίοδος ἐστίν, ὥσπερ ἡ τοιαύτη Κατέβην — ἄγοντες. Citat idem *Suidas* v. χθές T. III. p. 673 ed. Küst. et respexit *Maximus Tyrius* Dissert XI, 8. p. 125. Narrat haec *Socrates Timaeo*, *Critiae*, *Hermocrati* et quarto cuidam, cuius nomen ignotum (v. *Timaei* initium), et causam primum exponit, quae, ut in *Piraeum* descenderet, ipsum adduxerit.

ἐς Πειραιᾶ. *Piraeus*, celeberrimus *Athenarum* portus et emporium, erat pagus tribus *Hippothoontidis* (*Stephanus* de urbibus: Πειραιεύς δῆμος Ἰπποθωντίδος), ab urbe, antequam ei muris longis (quae τεῖχη μακρὰ dicebantur) a *Themistocle* exstructis iungeretur, quadraginta stadiorum intervallo distans. Vid. *Strab.* IX, 15. p. 359. T. III. ed. *Siebenk.* Cf. *Meursii* liber singularis de *Piraeo*, *Atheniensium* portu celeberrimo et eiusdem antiquitatibus. *Ultraiect.* 1686, 4. et *Cellarii* notit. orb. antiq. II, 13. T. I. p. 1150.

μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος. *Glaucos*, *Aristonis* et *Perictiones* filius, *Platonis* et *Adimanti* frater fuit, vid. *Diogen. Laert.* III, 1. *Muretus* ad h. l. observat: „Sibi hoc studio habuit *Plato*, ut amicorum nomina per occasionem scriptis suis infereret, eorumque hoc modo memoriam propagaret. Ita hic et saepe alibi patrem suum *Aristonem* et fratres germanos *Glaucodem* et *Adimantum* nominat; hos quidem etiam in *Parmenide* sub principium, ubi et vitricum *Pyrilampem* et fratrem uterinum *Antiphontem*, cuius etiam mentio est in *Gorgia*. Omnibus denique propinquis ac familiaribus suis studiose ac libenter hunc honorem impertiebat, ut non temere suspicati sint veteres, quum *Xenophontem* nusquam nominaverit, aliquid inter

eos simultatis fuisse. Se quidem ipsum raro admodum nominat, ut sub principium Phaedonis: Πλάτων δέ, οἶμαι, ἡστέκει, et in Apologia: ὁ δὲ Ἀδείμαντος ὁ Ἀρίστωνος, οὗ ἀδελφὸς οὗτος Πλάτων. Plutarchus de fraterno amore T. II. p. 484. E. ὥσπερ Πλάτων τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰ κάλλιστα τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων θέμενος, ὀνομαστοὺς ἐποίησε, Γλαύκωνα μὲν καὶ Ἀδείμαντον εἰς τὴν Πολιτείαν, Ἀντιφῶντα δὲ τὸν νεώτατον εἰς τὸν Παρμενίδην. Ceterum propter alios quoque in his libris locos. ubi Platonis familia attingitur, totam eius stirpem apponere, ut vulgo traditur (plura enim in hac re adhuc obscura et dubia esse constat), haud abs re esse puta.

Exceestides

Vid. Diogen. Laert. III, 1. ubi cf. Menag. Proclus in Timaeum p. 25. Schol. in Platon. p. 201. ed. Ruhnken.

προσευζόμενός τε τῇ θεῷ. Ficinus et Foxius Comment. in Platon. lib. de republica pag. 31. Pallada s. Minervam intelligunt, in cuius honorem constat Παναθηναία μεγάλα et μικρά celebrari solita esse. Sic et Schol. Ruhnkenii p. 143. ἐορτὴν ἐνταῦθα τὴν τῶν μικρῶν Παναθηναίων φησὶν — τὰ δὲ μικρά Παναθηναία κατὰ τὸν Πειραιᾶ ἐτέλουν. τούτων δὲ καὶ Θράκες ἐκοινώνουν, ἐπεὶ καὶ Βένδης παρ' αὐτοῖς ἢ Ἀρτεμις καλεῖται, καὶ αὕτη τιμωμένη κοινῇ παρ' ἀμφοῖν. Sed Bendin Deam et festa Bendidea, e Thracia allata, intelligenda esse, ipse Plato significat I, 24. Ταῦτα δὲ σοι, ἔφη, ὁ Σώκρατες, εἰστιάσθω ἐν τοῖς Βενδιδαίοις. Sic et Origenes adv. Celsum VI, 4. Tom. I. p. 631. E. ed. Paris. : ἀλλ' οἱ τριαῦτα περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ γράψαντες καταβαίγουσιν εἰς Πειραιᾶ, προσευζόμενοι ὡς θεῷ τῇ Ἀρτέμειδι, καὶ ὀφόμενοι τὴν ὑπὸ Βενδιδαίων (sic emendavit Hemsterhusius, vid. Ruhnken. ad Ti.

maei Lexic. p. 62.) ἐπιτελουμένην πανήγυριν. Cf. et *Athanasius* Orat. contra Gent. §. 10. T. I. p. 9. E. ed. Patav.. *Proclus* in *Tim.* p. 9. v. 27. ὅτι γὰρ τὰ ἐν Πειραιεῖ Βενδίδεια τῇ ἐν νύκτι ἐπὶ δεκάτῃ Θαρρηλιῶνος (vid. *Schol. Ruhnck.* in *Plat.* p. 143.), ὁμολογοῦσιν οἱ περὶ τῶν ἑορτῶν γράψαντες. Idem in *Polit.* p. 353. v. 4. ἢ οὐκ ἴσμεν, ὡς τὰ Βενδίδεια τὴν Ἀρτεμιν θεραιεῖν κατὰ τῶν Θρηκῶν τόμον ἐθέλει, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο Θρηκῶν ἢ Βένδης; οὕτω καὶ τοῦ Θρηκὸς θεολόγου μετὰ τῶν πολλῶν τῆς Σελήνης ὀνομάτων καὶ τὴν Βένδιν ἐς τὴν θεὸν ἀναπέμφαντος.

Πλουτώνη τε καὶ (inferend.) Εὐφροσύνη Βένδης τε κραταιά. Festa haec Thracibus Athenienses accepta retulisse, tradit, ne plures commemorem, *Strabo* X, 18. T. IV. p. 197. ed. *Siebenk.* Ἀθηναῖοι δ' ὥσπερ περὶ τὰ ἄλλα φιλοξενούντες διατελοῦσιν, οὕτω καὶ περὶ τοὺς θεούς· πολλὰ γὰρ τῶν ξενικῶν ἱερῶν παρεδέξαντο, ὥστε καὶ ἐκωμωδήθησαν, καὶ δὴ καὶ τὰ Θρηκία καὶ τὰ Φρύγια· τῶν μὲν γὰρ Βενδιθείων Πλάτων μέμνηται, τῶν δὲ Φρυγίων Δημοσθένης. Memorat quoque *Xenophon* Graec. Hist. II, 4, 11. Dianae templum, τὸ Βενδίδειον, in Munychia, quae cum Piraeo coniuncta erat. Vid. *Meurs.* de Piraeo c. 9. p. 36. Ceterum de Bendidiis v. *Hesych.* in h. v. ubi cf. *Albertus*, *Meursius* in *Feriat.* Graec. p. 57 sq. et quos *Drackenborchius* laudavit ad *Livium* XXXVIII, 41.

πομπή. Comitatus qualique factio adolescentum Atheniensium, qui ad solemne illud celebrandum atque ornandum publice missi erant. *Muretus*: Πομπή, pompa (ἀπέμπειν, prosequi, comitari) est comitatus sollemnis cum apparatu magnifico et ostentatione, quam recentiores Procession vocant. Πομπὴν πέμπειν (ut et ap. *Xenophont.* de magistr. equit. offic. II. §. 1. *Lucian.* Jup. tragoed. §. 22. II. p. 124 ed. *Schmied. al.*, pro quo alias dicitur πομπὴν ποιεῖν, ut *Xenophont.* *Anabaf.* V. 5. §. 5., pompam ducere) ut ὕβριν ὑβρίζειν, λῆρον ληρεῖν, φυγὴν φεύγειν alia, in Atticorum praecipue libris creberrima sunt. *Suidas*: Ἀττικὴ σχῆμά ἐστιν, τὸ εἰπόντα τὸ πρᾶγμα ἐπαγαγεῖν τὸ ἀπὸ τοῦ πράγματος ὄνομα (verbo addere nomen inde ductum vel eiusdem originis) et Ἀττικὴ παρήχσις dicitur haec construendi ratio in *Schol. Dorv.* ad *Aristophan.* *Plut.* 517. Vid. *Gregor.* *Corinth.* de dialect. p. 5 sq. Exemplorum copiam habes in *Rittershusii* *Commentar.* in *Oppiani* *Haliut.* IV, 263. p. 298. *Spanhem.* ad *Aristoph.* *Plut.* 10. et *Fischeri* *Animadv.* ad *Gramm.* graec. *Welleri.* T. III. P. I. p. 422 sq. — Ceterum ἥττον, sensu postulante, pro eo, quod vulgo legitur, ἥττων reposuimus. Sic et *Ficinus* legit

vertens: sed nihilo minus, ut videtur, decens fuit, et Muretus iam correxerat. — οἱ Θράκες. A quibus sacra illa, ut diximus, accepta erant, quae etiam Thracio ritu agebantur. Muretus.

πρὸς τὸ ἄστυ, i. e., Athenas; namque Athenae ab Atticis eximie ἄστυ vocabantur, ut Alexandria ab Alexandrinis πόλις (v. Eustath. ad Homer. Odyss. α. p. 1383, 5. et κ. p. 1650, 42.), Roma a Romanis urbs, al. Sic Terentius Eunuch. V. 5, 17. An in astu venit? Cicero de legib. II, 2. priusquam Theseus eos demigrare ex agris et in astu, quod appellatur, omnes se conferre iussit. Cornelius Nepos vita Themistocl §. 4. At Xerxes Thermopylis expugnatis protinus accessit astu. Vit. Alcibiad. §. 6. postquam astu venit. al. Vid. Meursii Theseus c. XVII p. 66.

Πολέμαρχος ὁ Κεφάλου. Hic Cephælus rhetor genere Syracusanus aut, ut alii, Thurinus fuit, sed Athenas commigrarat Periclis hortatu, cuius hospitio utebatur. Filios habuit Polemarchum, Euthydemum, Brachyllum et oratorem clarissimum Lysiam. Muretus. Vid. Plutarch. Orator. X. vit. T. II. p. 835. et Taylori vit. Lysiae Tom. VI. p. 103 sq. ed. Reisk. Polemarchum ut philosophum Plato etiam in Phaedro memorat c. 38. p. 257. B. Vid. Plutarch. de esu carn. Tom. II. p. 998. B.

ἐκέλευσε δρᾶμόντα τὸν παῖδα — Concisa haec dictio est pro: ἐκέλευσε τὸν παῖδα δρᾶμόντα εἰπεῖν ἢ λέγειν (i. e., τρέχειν καὶ ἡμῖν εἰπεῖν), κελεύσαι ἢ παριμεῖναι. Scilicet κελεύειν, πέμπειν (Phileb. p. 66. A. Cf. Ephemerid. litterar. a nobis editas. Tom. III. P. II. p. 84.) alia verba eiusdem generis ita ponuntur, ut omittatur verbum, quod in notionem τοῦ κελεύειν, πέμπειν al. iam latet vel eo comprehensum cogitatur; idque verbum supplendum est ex ipso orationis contextu. Nam si quis mittitur in locum vel ad hominem quendam, dicitur simpliciter κελεύεσθαι πρὸς τινά pro κελεύεσθαι ἵνα πρὸς τινά, ut Xenophon Hist. Gr. II. 3. 34. ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριακοντα κήρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην. Κελεύειν est hoc sensu nostrum beordern. Itidem, si quis mittitur, qui nuntiet quid, dicitur κελεύεσθαι pro κελεύεσθαι λέγειν ἢ εἰπεῖν. Hoc sensu κελεύειν est sagen lassen. Viri docti vel ἵνα (V. Observatt. Miscell. V. IV. p. 282. et 385. V. V. T. III. p. 85. interpp. ad Thucyd. VI, 54.) vel εἰπεῖν ἢ λέγειν (v. Wesselingius ad Diodor. Sic. XII, 9. p. 483. XIV, 112. p. 726.) supplendum esse censuerunt, qui-

bus supersedere possumus. Cf. Schaefer. ad Lamb. Bos. Ellips. graec. p. 246 sq. 611 sq. Vid. Hermann. in Mus. antiquit. stud. V. I. Fasc. I. p. 124 sq. — Ceterum repetitio verbi *κελεύειν* in his: *περιμέναι ἔ κελεύσαι* et *κελεύειν ὑμᾶς περιμέναι* antiqua est simplicitas in narratione, qua qui nuntiat quid, is ipsa eius, a quo missus est, verba refert; cuius generis exempla quis enumerare possit?

Καί μου ὁπισθεν ὁ παῖς λαβόμεν. τοῦ ἱματίου. Similiter Parmenid. init. καί μου λαβόμενος τῆς χειρὸς ὁ Ἀδάμαντος, et libr. V. init. λαβόμενος τοῦ ἱματίου ἄνωθεν αὐτοῦ παρὰ τὸν ὦμον. In quibus Hemsterhuys ad Luciani. T. II p. 517. Bip. pronomen eleganter a nomine suo remotum esse indicavit. Equidem vero pronomen non ad nomen referendum; sed per se positum esse existimo, ita ut λαμβάνεσθαι duplicem genitivum comitem habeat, alterum personae, alterum rei. Verba enim capiendi, arripiendi; tangendi, assequendi al. genitivo tam rei quam personae iunguntur (vid. Fisch. ad Weller. T. III. P. I. p. 365 sq. Matthiae Grammat. graec. p. 490 sq.), et ubi uterque coniunctus est, mitificam oratio habet simplicitatem; namque sine copula, utpote in sermone non periodico seu artificioso, alter alteri apponitur, explicationis (ἐπεξηγήσεως) causa. Vulgaris construendi ratio est: λαμβάνεσθαι τινα ἐκ τινός, ut Lucianus in Lucio s. Asino §. 31. T. II. p. 92. Schm. καί με ἐκ τῆς φορβέας ἐπιλαβόμενος; deinde vel simplex genitivus rei ponitur, ut ap. Xenophont. Anab. I, 6. 10. μετὰ ταῦτα, κελεύοντος Κύρου; ἐλάβοντο τῆς ζώνης τὸν Ὀρόντην ἐπὶ θανάτῳ ἅπαντες ἀναστάντες καὶ οἱ συγγενεῖς; vel genitivus personae, ut ap. Lucian. in Lucio: λαμβάνεταιί μου ἐκ τῆς οὐράς; postremo duplex genitivus, rei et personae.

ἀλλὰ περιμένετε. Ἀλλὰ περιμενοῦμεν. Prius ἀλλὰ cum imperativo est exhortantis, alterum cum futuro obsequentis et ad ea, quae iussus fuerit, facienda parati. Sic in Gorg. 449. A. respondetur: ἀλλὰ βούλομαι. C. Ἀλλὰ ποιήσω al.

ἦ δ' ὅς ὁ Γλαύκων. Haec quoque, utpote ex lingua antiquiore petita, insigni sunt simplicitate et venustate. Primum ἦ pro ἔφη repetendum est ab antiquo verbo ἦμι (Aristoph. Nub. 1145. Ran. 37.) secundum Etymolog. M. p. 527. κατ' ἀφαιρέσειν τοῦ φ. cuius imperfectum ἦν et tertia persona ἦ; deinde ὅς antiqua forma est pronominis tertiae personae (v. Hermann. ad Viger. p. 706.); et huic, per epexegetin quasi, quod dicitur, additum est ipsum dicentis nomen ὁ Γλαύκων. Cf. de hac in Platonis libris frequentissima formula Idoen. ad Gregor. p. 61.

Νικήρατος ὁ Νικίου. Nicias hic, Nicerati filius, dux Atheniensium fuit in bello Peloponnesiaco; videndus de eo Thucydides et Plutarchus in ipsius vita. Filium habuit eodem nomine, quo patrem, cuius etiam mentio fit in Lachete extremo (p. 200 D.), ubi Nicias ipse loquens inducitur: ἐπὶ καὶ ἐγὼ τὸν Νικήρατον τοῦτω ἥδιττα ἐπιτρέποιμι, εἰ θέλοι οὗτος. *Muretus*. Occisum esse Niceratum a triginta tyrannis, tradunt *Lysias* contra Poliuch. p. 602. et *Xenophon* Graec. Hist. II, 3. 39.

ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς. Cod. Reg. omittit ὡς, male; est enim utpote (vid. *Schaefer* ad Longi Pastor. p. 428.) et indicat, qui factum sit, ut hi omnes convenerint.

Ὁ ρᾶς — ἐσμέν ἢ τοίνυν τούτων — κρείττους γένεσθε cet. Festivitas Platoni haud infrequens, vid. Comment. nostr. in Phaedrum p. 251. Similiter *Horatius* Satyr. I, 4, 140:

cui, si concedere nolis,

Multa poëtarum veniat manus, auxilio quae sit mihi (nam multo plures sumus) — ubi *Lambinus* T. II. p. 52. E. ed. Francof. nostrum attigit locum.

ἐν λείπεται τὸ ἢν πεῖθ. Articulus saepenumero universae enuntiationi sic praepositur. Polit. IV. p. 441. B. τὸ τοῦ Ὁμήρου μαρτυρήσει τὸ Στηθος cet. De legg. VI. p. 778. D. καλῶς μὲν καὶ ὁ ποιντικὸς ὑπὲρ αὐτῶν λόγος ὑμνᾶται τὸ χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ δᾶν εἶναι τὰ τάχη μᾶλλον ἢ γήινα. Gorg. 461. E. ἀλλὰ ἀντίθες τό, σοῦ μακρὰ λέγοντος — οὐ δευνὰ αὐτῷ ἐγὼ πᾶσοιμι, εἰ μὴ ἐξέσται μοι ἀπιέναι καὶ μὴ ἀκούειν σοῦ; Ubi commodè *Heindorfius* adhibuit *Demosthenis* locum in Aristocrat. extrem. p. 693. ed. Reisk. ὑπερβὰς τὸ καὶ εἰν ἄλφ φόνου, καὶ τὸ ἂν δόξῃ ἀπεκτονέσθαι, καὶ τὸ δίκας ὑπεχέτω τοῦ φόνου, καὶ τὸ τὰς τιμωρίας εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς αὐτάς — καὶ πάνθ' ὅσα ἐστὶ δίκαια, ὑπερβὰς γέγραφε — sed fallitur, ῥῆμα supplendum esse ad τό existimans; dicit enim: Plene Euthydem. §. 38. extrem. εἰπέ, τί σοι ἄλλο ἐννοεῖ τοῦτο τὸ ῥῆμα τὸ οὐκ ἔχω. ὅ τι χρήσωμαι τοῖς λόγοις. Tantum vero abest, ut ῥῆμα suppleri debeat (iam *Matthiae* Gram. Gr. 387. non ubique supplendum hoc esse monuit), ut ne in loco quidem laudato Euthydemī, ubi ῥῆμα praecedit, illud intelligendum sit; τό enim universae enuntiationi ita praefigitur, quemadmodum articulus subiecto suo praepositur; igitur τὸ οὐκ ἔχω, ὅ τι χρήσωμαι est ipsum ῥῆμα illud, de quo agitur. Denique observandum est primum, falso interpungi post τό, sic usurpatum; nam articulus a subiecto suo

divelli nequit; deinde τό, quia non ad sequens vocabulum, sed ad universam enuntiationem pertinet, rectius acui. Sic lib. IV p. 441. si legitur τό Στήθος, τό ad στήθος pertinet, quod ut vitetur, τό rectius scribitur. Et τό hoc sensu positum ab i. sis veteribus acute pronuntiatum fuisse, accentus natura docet.

Ὡς τοίνυν — ἀκουσομένων (int. ἡμῶν) — διανο-
σθαι. Bas. 1. et 2 διανοῖσθαι, vitiose. Verba sentiendi,
cogitandi, dicendi al. primum genitivum personae comitem
habent (nonnunquam praepositio περί additur, ut Sympol.
173. E. de legg. VII. 322. B. vel ὑπέρ, ut Polit. III, 20. p.
414. E. ed. Steph.); deinde saepenumero cum coniunctione
ὥς et genitivo participii construuntur, ita ut ὥς i. q. ὅτι sit,
et participium modi finiti partes agat (et ὥς alias quoque
participio sic iungitur, ut ap. Theaet. p. 148. B. ὥς πετόμε-
νοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται, i. e., διανοῶνται, ὥς ἴ. ὅτι πέτονται,
et hoc pro infinitivo πέτεσθαι). Namque ὥς neque ad οὕτως,
quod in hac constructione participium saepius excipit, re-
ferri potest, quia ὥς etiam sine οὕτως ita ponitur, neque esse
potest tanquam, quasi, quia etiam in re certissima et ora-
tione plane directa sic usurpatur; v. c. in Menon. p. 95. E:
οἷσθ, ὅτι ἐν τούτοις μὲν ὥς διδάσκ-ου οὕσης τῆς ἀρετῆς λέγει;
quod nihil aliud esse potest nisi οἷσθ, ὅτι λέγει, ὥς διδάσκ-ον
ἢ ἀρετῇ ἴ. διδάσκ-ον εἶναι τὴν ἀρετὴν. Pol. IV. 437. A: ὑποθέ-
μενοι ὥς τούτου οὕτως ἔχοντες, i. e., ὥς τοῦτο οὕτως ἔχει ἴ.
τοῦτο οὕτως ἔχειν.

Athenaeus XIII. p. 576. περί Θαῖδος φησὶν ὁ Κλείταρχος
ὥς αἰτίας γενομένης τοῦ ἐμπερησθῆναι τὰ ἐν Πελοπονήσῳ βα-
σιλεια, i. e., ὥς αἰτία ἐγένετο ἴ. αἰτίαν αὐτὴν γενέσθαι et sic
innumera alia. Non solum vero ὥς cum participio, sequen-
te saepenumero οὕτως, verbo praepositur, sed cum partici-
pio verbum suum etiam sequitur, praecipue post verba sen-
tiendi, dicendi et nomina λόγος, φήμη, γνώμη al. Sic Xe-
noph. Hellen. IV, 3 14. ἐκράτησαν εἰ τοῦ Ἀγησίλαου τῷ λό-
γῳ, ὥς Λακεδαιμονίων νικῶντων τῇ ναυμαχίᾳ. Anabaf. I, 8,
10 ἡ δὲ γνώμη ἦν, ὥς εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων ἐλόντων καὶ
διακρόντων. Polybius in Exc. VI, 44. p. 682. θαρρόνσι δὲ λέ-
γειν, ὥς ὁμοίων ὄντων τῶν πολιτευμάτων. Athenaeus III. p.
82. Νεοπτόλεμος ὁ Παριανὸς καὶ αὐτὸς ἱστορεῖ, ὥς ὑπὸ Διονύσου
εὐρεθέντων τῶν μῆλων. Dio Chrysostomus Orat. II. de regno
p. 23 B. φαίνεται δ' οὐ μόνον Ὀμηρος, ἀλλὰ καὶ Ἡσίοδος οὕ-
τω φρονῶν, ὥς φιλοσοφίας τε αἶμα καὶ ἱστορικῆς τῆς ἀληθείας
τῷ βασιλεῖ προσηκόντων al. Atque sic capiendum esse locum
in Platonis Philebo vulgo male intellectum et interpunctum

p. 16. C. οἱ μὲν παλαιοὶ — ταύτην φήμην παρέδοσαν, ὡς ἐξ
 ἑνὸς μὲν καὶ πολλῶν ὄντων τῶν αἰεὶ λεγομένων εἶναι (ex uno et
 multis constare omnia, quae esse dicantur) monuimus iam
 in Ephemerid. litterar. a nobis edit. T. III P. 1. 98 sq. ubi,
 qui de his loquendi rationibus egerunt, laudavimus, quibus
 adde *Wyttenbachium* in *Bibl. crit.* V. III. P. IV. p. 85.

λαμπάς ἐσται. Certaminis genus hoc apud Atheni-
 enses fuit, quod λαμπαδουχίαν et λαμπαδοδρομίαν (etiam λαμ-
 παδοφορίαν et λαμπαδοῦχον s. λαμπάδος ἀγῶνα, vid. Schol.
 ad Aristoph. Ran. 131. Edit.) vocabant. Faces accende-
 bant ex ara, easque manibus gestantes currebant, quam po-
 terant, longissime et incitatissime. Quorum faces extinctae
 erant, quive in cursu defecerant, quive serius ad destina-
 tum locum pervenerant, pro victis habebantur. Meminit
Pausanias in Atticis (c. 30. §. 2. T. I. p. 119. ed. Facii:
 Ἐν Ἀκαδημίᾳ δὲ ἐστὶ Προμηθεύς βωμός· καὶ θεοῦσιν ἀπ' αὐτοῦ
 πρὸς τὴν πόλιν ἔχοντες καιομένας λαμπάδας· τὸ δὲ ἀγώνισμα ὁμοῦ
 τῷ δρόμῳ φυλάξαι τὴν δάδα ἔτι καιομένην ἐστίν· ἀποσβέσσεισθαι δὲ
 οὐδὲν ἔτι τῆς νίκης τῷ πρώτῳ, δευτέρῳ δὲ ἀντ' αὐτοῦ μέτεστιν, εἰ
 δὲ μηδὲ τούτῳ καίοιτο, ὁ τρίτος ἐστὶν ὁ κρατῶν, εἰ δὲ καὶ πᾶσιν
 ἀποσβέσσειν, οὐδεὶς ἔστιν, ὅτῳ καταλείπεται ἡ νίκη. Edit.) Cer-
 tare autem solebant hoc modo in sacris Promethei, qui fe-
 rula correptum ignem, ne extingueretur, agitans e coelo
 ad homines detulisse putabatur; item in sacris Vulcani,
 quod is deus igni praest; et in sacris Minervae, cui tri-
 buebant curam et inventionem artium; artes autem omnes
 indigent igne (Vid. *Coelii Rhodigini* *Lection. antiquar.* lib.
 X, 27. Edit.) — Sed cur et in Dianae sacris, ut ita cer-
 taretur, institutum est? An quia Diana eadem est et Luna,
 quae noctu quasi facem hominibus praefert, unde eam νυκτι-
 λαμπῇ vocarunt, id est, ut Horatius, *noctilucam*? cet.
Muretus. Dies festos Bendidios excipiebant Panathenaea
 minora (μικρά), in quibus inter alia λαμπάδος certamen
 edebatur, de quo qui plura scire cupit, is adeat *Anton. van*
Dale *Dissertat.* VI. ad *Marmora* p. 504 sq.

διαδώσουσιν ἀλλήλοις. Qui curriculum confece-
 rant, ii ordine aliis lampadas tradebant. Elegantem inde
 duxerunt veteres loquendi rationem; vitam enim, quasi
 lampada, posteris tradere dicitur defunctus, tanquam spatio
 vitae decurso. De legg. VI. 776. B: γεννῶντάς τε καὶ ἐκτρέ-
 φοντας παῖδας, καθάπερ λαμπάδα τὸν βίον παραδίδόντας
 ἄλλοις ἐξ ἄλλων. Unde profecit *Lucretius* II. 76:

Augescunt aliae genteis, aliae minuuntur,
Inque brevi spatio mutantur secula animantum:
Et, quasi cursores, vitae lampada tradunt.

ubi cf. *Lambinus*. Ex eodem fonte fluxit seriorum λαμπα-
δεύεσθαι et μεταλαμπαδεύεσθαι, de quibus vid. *Casauboni*
Commentar. in *Perf.* VI, 61. p. 504 sq. ed. *Parisi.*

ἀμιλλώμενοι τοῖς ἵπποις. Igitur equestre certa-
men fuit, cum nocturno festo (παννυχίς est enim pervigili-
um s. pervigilatio) coniunctum.

καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖται. Formula est Platoni fami-
liaris, ut I, 11. p. 338. A. al.; vide quae *Wytttenbachius*
ad *Phaedon.* p. 328. collegit exempla.

CAPUT II.

Θρασύμαχον τὸν Χαλκηδόνιον. *Thrasymachus*
sophista, id est, dicendi magister, ex Chalcedone, Bithy-
niae urbe, oriundus fuit, Gorgiae et Prodicī aequalis cet.
Muret. Vid. de *Thrasymacho* *Commentar.* nostrum in Pla-
tonis *Phaedrum* p. 363. et 368., quibus adde *Ciceron.* *Orat.*
III, 12. 16. 32. *Quintilian.* III, 1, 10. 3, 4. *Philostat.*
de vit. *Sophist.* I, 14. et *Suid.*

Χαρμαντίδην τὸν Παιανίδα. *Schol. Ruhnck.* Παι-
ανία, δῆμος Πανδιονίδος, ἐξ οὗ οὗτος.

Κλειτοφῶντα. *Clitophon*, *Aristonymi* filius, *Thra-*
symachi sectator ac familiaris fuit, cuius ex nomine inscri-
ptus extat dialogus *Platonis*. Huius pater *Aristonymus* Pla-
tonis sodalis, quem et *Plato* in *Arcadiam* reipublicae consti-
tuendae causa misisse dicitur. Auctor *Plutarchus* adversus
Coloten (T. II. p. 1126. C.) *Muretus*.

διὰ χρόνου. Sic principio *Hippias* maioris: Ἰππίας ὁ
παλὸς τε καὶ σοφός, ὡς διὰ χρόνον ἡμῖν κατῆρας εἰς τὰς Ἀθή-
νας. *Muretus*. Διὰ χρόνου vel πολλοῦ χρόνου (*Xenophon.*
Agefil. 2. §. 23.) est longo post tempore, longo temporis
intervallo. Vid. *Vigerus* de *graec. dict. idiotism.* p. 587.
ubi cf. *Hoogeveen.* et *Zeune*.

ἐωράκη. Vulgo ἐωράκειν. Atticam hanc plusquam-
perfecti formam ubique (sic c. 3. ἐπεπόνθη scripsimus pro ἐπε-
πίνθει, et c. 16. περιεστήκη al.) Platoni restituere haud
dubitavi, fretus auctoritate *Heraclidis Pontici* et *Panactii*.
Sic enim *Eustathius* ad *Homer.* *Odyss.* 4. p. 813. 15. *Bas.*:
παράδιδωσι γὰρ Ἡρακλείδης, ὅτι Ἀττικοὶ τοὺς τοιοῦτους ὑπερ-
συντελικούς ἐν τῷ ἡ μένῃ περατοῦσιν, ἥδη (pro ἥδειν) λέγοντες,
καὶ ἐνονοήκη καὶ ἐπεπειθήκη — καὶ Θουκυδίδης δὲ κέχρη-

ταὶ τῷ τοιούτῳ Ἀττικῷ Θεῷ. καὶ οὕτω Θεοὶ Παναίτιος ἔχειν
ταῖς γραφαῖς παρὰ Πλάτωνι. Cf. *Suidas* in ἐπεπόνθῃ et
ἑωράκῃ et *Pierſon.* ad *Moer.* p. 173.

καὶ θῆστο δὲ ἐστὲφανωμένος. Coronati sacrificabant,
quod et ex antiquis marmoribus videre est. — Sed et dii
ipſi coronis redimiebantur. — Coronabantur autem, quī
sacra faciebant, ut ſe quoque diis ſacros eſſe oſtenderent.
Itaque eos violare nefas habebatur cet. *Muretus.* Vid. *Kū-*
ſter. ad *Ariſtoph.* *Plut.* 21. *Dalius* de oracul. c. 6.

Δίφρον. Genus ſedis eſt minus ſuperbum ac magnifi-
cum throno et cliſmo, ut notat *Athenaeus* lib. V. (p. 192.
E. Cf. *Euſtath.* ad *Odyſſ.* I, 145.) Itaque *Odyſſeae* XIX.
(V. 101.) *Eurynome* *Penelopes* iuſſu *Ulixi*, qui tum do-
mi ſuae pro mendico habebatur, aſſert

Δίφρον ἐύξεστον καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν,
ut in eo ſedens cibum capiat. *Muretus.* Cf. et *Odyſſ.* XVII,
330. et *Feithii* *Antiquit. Homeric.* III. 5. §. 1. Δίφρος pro-
prie erat haud dubie duplex (δίφορος) ſedes in curru bellico,
aurigae videlicet et bellatoris (παραβάτου, vid. *Homer.* II.
XI, 104.) Sic *Iliad.* XXIII, 435.

Μῆπως συγκύρσαιαν ὁδῷ ἐνι, μώνυχές ἵπποι,
Δίφρους τ' ἀνστρέψαιαν εὐπλεκίας, κατὰ δ' αὐτοί
Ἐν κονίῃσι πέσσειεν, ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.

Hesiod. *Scut. Hercul.* 370:

Δὴ τότε' ἀπ' εὐπλεκέων δίφρων θόρον αἶψ' ἐπὶ γαῖαν
Παῖς τε Διὸς μεγάλου καὶ Ἐνναλίοιο ἀνακτος.

Sic et *Xenophon* *Anabaſ.* I. 8. §. 10. Vid. *Scheffer.* de re
vehicul. vett. II, 15. Tunc in univerſum dicebatur ſedes
vel ſella, ut ap. *Xenophont.* *Anabaſ.* VII, 3. §. 29: ὁ δὲ
Ἐνοφῶν ἠπορεῖτο, ὅ τι ποιήσει καὶ γὰρ ἐτύγχανεν ὡς τιμώμενος
ἐν τῷ πλησιαιτάτῳ δίφρῳ [Σεύθῃ] καθήμενος.

ἐν τῇ αὐλῇ. Αὐλή, Romanorum impluvium, locus
erat apertus in interiori parte aedium, ſoli et vento expoſi-
tus, ubi aram vel focum habebant Graeci, in quo privatim
rem divinam faciebant (vid. *Dorvillius* ad *Charit.* p. 247.
Erneſti ad *Xenophont.* *Memor. Socrat.* I. 1. §. 2.) Ita et
Virgilius *Aeneid.* II, 512:

Aedibus in mediis, nudaque ſub aetheris axe
Ingens ara fuit iuxtaque veterrima laurus
Incumbens arae atque umbra complexa Penates:

ubi cf. *Heynii* *Excurs.* XI. Vide *Schneideri* *Epimetrum* ad
Xenophontis *Memor.* III, 8. 9. p. 270. et 275., ubi no-
ſtrum quoque locum attigit vir eruditiffimus.

Ἐκαθεζόμεθα — κύκλῳ. Bene monet *Muretus*, *Ciceronem* videri hunc locum adumbrasse in libris de Oratore (I, 7.) his verbis: *Tum Crassum pulvinos poposcisse, et omnes in iis sedibus, quae erant sub platano, consedisse dicebat.*

οὐδὲ θαμίσεις. Ni fallor, pro οὐδέ legendum est οἷον, i. e., οὐδαμῶς (fortior est negatio, nos: keineswegs, gar nicht; τί enim intendit, ut in μάλλον τι al. vid. *Eustath.* ad II. A. p. 46.), quod, siue cum γέ coniunctum siue per se positum, frequentissimum est Platoni. *Polit.* I. p. 351. A: ἀλλ' οὔτι οὕτως ἀπλῶς — ἔγωγε ἐπιθυμῶ. II, 358. C: ἐπεὶ ἔμοιγε — οὔτι δοκᾷ οὕτως. V, 451. A: οὔτι (lib. Steph. et Bip. vitiose οὔτοι) γέλωτα ὀφλεῖν — ἀλλά cet. *Phaedon.* 342. ed. Fisch. *Phaedr.* 242. E. *Sophist.* 255. A. *Cratyl.* 393. B. *Phileb.* 13. C. 52. A. *Alcibiad.* I. fin. *Hippiā min.* 373. B. *Hipparch.* 230. A. 231. C. al. Sic iam apud *Homerum* usitatissimum est, ut in uno *Iliadis* libro primo v. 153. 160. 241. 291. 410. 562. cet. *Hesiod.* *Scut.* *Herc.* 144. *Sophocl.* *Antig.* 517. *Eurip.* *Med.* 366. *Xenophon* *Anabaf.* VII, 6. 11. al. Accedit *Homeri* locus, quem *Plato* videtur imitando expressisse, *Odyss.* V, 87:

Τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόρραπι, ἀλήλουθας

Αἰδοῖός τε φίλος τε; πάγος γε μὲν οὔτι θαμίσεις.

Ceterum θαμίσειν est ventitare, frequentare, in universum, ἔργῳ τινὶ συχνάκις παρῆναι, ut *Eustathius* explicat in *Odyss.* θ. p. 321. 2.

παρὰ σέ, ut δέ σέ pro παρὰ σε et δέ σε, quod in libr. Stephan et Bipont. comparet, ex Ald. Bas. 1. et 2. scripsimus; hoc graeci accentus leges efflagitant; pronomen enim, utpote potius orationis membrum, ad praepositionem, quae ipsi inservit, accentum inclinare nequit (quocirca etiam v. c. παρὰ τινός al. pro παρὰ τινος, ut vulgo legitur, scripsimus), neque alterum σέ, quippe pronomini ἡμεῖς oppositum, accentu carere suo potest.

δεῦρο ἵέναι. Bis eadem clausula prope continenter usus est, ut non elaborata esse, sed sponte fluere videatur oratio, qualis dialogos decet. *Muretus*. Profecto nil pulcrius, nil venustius, nil admirabilius cogitari potest hoc *Cephalī* senioris alloquio ac sermone; tanta in eo conspicienda est simplicitas atque amoenitas, tanta animi bonitas ac benevolentia. Atque si universum *Politiae* principium comparamus tam cum sequentibus, ubi *Socrates* hominum opiniones de iustitia omninoque de rebus ad vitam iuste

pieque agendam spectantibus refellit atque impugnat, quam cum totius Politiae fine, in quo iustam piamque vitam per se spectat eiusque rationem ad aeternitatem considerat: Politiam iure possumus flumen dicere, quod primo ut fons lenis decurrit et amoena sua garrulitate delectat, deinde vero, alienis aquis se immiscentibus, cum his pugnando assurgit, vehementioresque sumit spiritus; tandem, conflictione composita, undis sedatis oreque profundo Oceanum petit, tanquam omnium undarum communitatem earumque beatam requiem.

ὥς εὖ ἴσθι. Laudant h. l. *Clemens Alexandrinus* Strom. III. p. 433. D. *Theodoretus* Therapeut. XII. p. 668 sq. et *Stobaeus* Sermon. CXII. p. 589. v. 26.

ὅσον αἱ ἄλλαι cet. *Anaximenes* ap. *Stobaeum* Sermon. CXVI. p. 594. v. 40: τοῖς γὰρ ἀστέοις πρεσβύταις, ὅσον αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοαὶ ἀπομαραίνονται — τοσοῦτον αἱ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι πάλιν αὖξονται, καὶ τοσοῦτῳ βεβαιότερον αὐτοῖς παρέχει τὸ λέγειν τι χρήσιμον τοῖς ἄλλοις καὶ παρ' ἐτέρων, αὐτοὺς ἀκούειν. ὥστε ταῖς μὲν ἀπὸ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ ἀφροδισίων ἡδοναῖς γινομένας ἰδὲν ἔστιν οὐχ οὕτως εἰς τὸ παραχρῆμα εὐφραίνουσας, ὥς ὕστερον λυπούσας, ἡ δὲ περὶ τοὺς λόγους ἡδονὴ καὶ μάθησις ἐν τε τῷ παραυτίκα εὐφραίνει καὶ πρὸς τὸν ἄλλον βίον τοὺς μανθάνοντας διάγειν ἡδέως παρασκευάζει. Sic etiam *Cato* apud *Ciceronem* in libro, qui de senectute inscribitur, c. 14: Ego vero propter sermonis delectationem tempestivis conviviis delector, nec cum aequalibus solum, sed cum vestra etiam aetate atque vobiscum, habeoque senectuti magnam gratiam, quae mihi sermonis aviditatem auxit, potionis et cibi sustulit.

αἱ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι τε καὶ ἡδοαὶ. Senectus est enim, ut *Cicero* ait in *Caton. mai.*, natura loquacior. *Dio Chrysostomus* Orat. VII. p. 98. C: πρεσβυτικὸν πολυλογία. *Aristotel.* Rhetoric. II, 13. de senibus: ἡ μνήμη (ἔστι) τῶν παροιχομένων, ὅπερ αἴτιον καὶ τῆς ἀδολασχίαις αὐτοῖς διατελοῦσι γὰρ τὰ γεγνημένα λέγοντες ἀναμνησκόμοι γὰρ ἡδονταί.

ζύνισθι. *Thomas Magist.* p. 478. legit ζύνιθι, i. e., ζύνελθε, quod *Oudendorpius* reponendum esse arbitrabatur, scilicet ζύνισθι pro participio verbi εἰδέναι habens (vertis enim: conscius sis) quum participium sit verbi ζυνᾶναι. Post τοῖςδε Cod. Reg. omittit τέ, et *Stobaeus*, ut Cod. Reg., pro νεανίας legit νεανίσκοις.

Καὶ μὲν — χαίρω γε. Particulam γέ e Codd. Reg. Venet. (cuius collationem b. *Nürnbergero* debeo) et *Sto-*

baeo recepimus. Καὶ μὲν — γέ fortiter affirmat: et sane quidem. Ceterum Muretus ad h. l. observat: Marsilius (Ficinus) hic legere videtur σφόδρα χαίρω ἀπλεγόμενος τοῖς πρεσβύταις (vertit enim: *Atqui, inquam ego, o Cephalī, valde quidem delector senilibus sermonibus.* Edit.) quod fortasse rectum est; neque enim potest Socrates eum dicere σφόδρα πρεσβύτην, quem paulo post ait esse ἐπὶ γήραος οὐδῶ; non enim significat, eum esse morti proximum, ne molestus sit homini amico eique male ominetur. cet. Sed σφόδρα πρεσβύταις confirmatur praegressis: καὶ μάλα πρεσβύτης μοι ἔδοξεν εἶναι. Accedit, quod universe haec dicta sunt; nam quo quisque est senior, eo sapientior factus, eoque fructuosior cum eo consuetudo ac sermo. Ceterum etiam hic Cicero Platonem suum imitatus est de senect. c. 2., ubi Laelium loquentem inducit: *Volumus sane, ni molestum est tibi, Cato, tanquam longam aliquam viam confeceris, qua nobis quoque ingrediendum sit, isthuc quo pervenisti, videre, quale sit.* Similiter Juncus in Stobaei Sermon. CXV. p. 592. v. 46.

ποία τίς ἐστι. Sic recte legitur in libro Aldino et Basileensi primo; Bas. 2. et Stephanus ποία τις ἐστί. Stobaeus exhibet ὅποια τίς ἐστι. In sequentibus Hesiodi versus celebratissimos respexit Plato in ἐργ. 287 sq.

Τὴν μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἱλαδὸν ἐστὶν ἐλίσσας
 Ῥηιδίως· λαίη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθει ναίει·
 Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρωῖτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
 Ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν
 Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν εἰς ἄκρον ἵκηται,
 Ῥηιδίη δ' ἥπειτα πέλει, χαλεπή περ ἐοῦσα.

Quos dici non potest, quot et poetae et prosae orationis scriptores imitando expresserint. Vid. Commentar. nostros in Plat. Phaedrum p. 379.

ἐπὶ γήραος οὐδῶ. Οὐδός, ut Latinorum *limen* (vid. Burm. ad Valer. Flacc. I, 823. Oudendorp. ad Lucan. II, 6. 70.), est ingressus, initium. Hinc ἐπὶ γήραος οὐδῶ εἶναι dicitur, qui γέρων fit s. summam ingreditur senectutem (der am Greisesalter steht), et omnino, qui extrema est senectute (im hohen Alter). Homerus Iliad. XXII. 60:

— ὃν ῥα πατήρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῶ
 Αἴσῃ ἐν ἀργαλήν φθίσει.

XXIV, 486:

Μνηστὰς πατρὸς σᾶο, θεοῖς ἐπιπαιεῖ Ἀχιλλεῦ,
 Τηλεκοῦ, ὥς περ ἐγών, ὅλωρ ἐπὶ γήραος οὐδῶ.

Odyss. XV, 246:

— οὐδ' ἔκετο γήρας οὐδὲν.

ib. 347:

Πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήρας οὐδὲν.

Hesiodus *erg.* 329:

— κακῶ ἐπὶ γήρας οὐδὲν.

Phocylides v. 212:

— μέχρι γήρας οὐδοῦ.

Menander ap. Stobaeum *Sermon.* CV. p. 566. v. 35.

Οἰκτρότατόν ἐστι πειρᾶν ἐπὶ γήρας οὐδὲν

Ἀδίκου τύχης δίκαιος εἰληφὼς τρόπος.

Sic et profae scriptores orationis, ut *Herodotus* III, 14. *Lycurgus* contra *Leocrat.* T. IV. p. 166. ed. Reisk. ubi vid. *Taylor.* Cf. *Solan.* ad *Lucian.* T. I. p. 712. *Valckenar.* ad *Herodot.* p. 201. Pariter *Firmicus* III, 1. *Senectutis limen ingressus.*

χαλεπὸν τοῦ βίου. Duo haec observanda et accurate distinguenda sunt, quae quum a viris etiam doctissimis non satis perspecta fuerint, uberius de iis exponere, operae pretium fore existimo. Duplex est ratio, adiectivum cum genitivo nominis substantivi coniungendi. Prima est haec, qua adiectivum generis neutrius est, ita ut nomen substantivum per se quasi positum sit; altera ea, qua adiectivum genus quidem substantivi sequitur, sed gravioris significationis causa ei praepositur et, quasi nomen substantivum, ex se aptum illud habet, quocirca substantivum gignendi casum accipit. Exemplum hoc illustrabunt. Ad priorem rationem pertinent haec *Platonis* loca: *Theaetet.* p. 175. A: ἀλλ' ἐπὶ πάντε καὶ εἴκοσι καταλόγῳ προγόνων σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων ἐς Ἡρακλέα τὸν Ἀμφιτρυῶνος (genitivi sunt absoluti, non e nomine συμπερολογίας apti, ut *Heindorfius* censet), ἅτοπα αὐτῶ καταφαίνεται τῆς συμπερολογίας. *Apologia.* p. 41. C. (p. 160. *Fisch.*): ἀμήχανον ἂν εἶη εὐδαιμονίας πάντως. His in locis genitivus non pendet ex adiectivo (tunc certe τί abesse non posset), sed quasi absolutus est, rationem, quam nos dicimus relationem, significans. Solet enim genitivus non solum verbis, sed etiam adiectivis sic apponi, ut non ex iis pendeat, sed

per se positus sit, eumque grammatici omisso *περί* (quod attinet ad) vel *ἐνεκα* explicant, v. *Fischer Animadv. ad Weller. T. III. P. I. p. 349 sq. 393 sq.* Sic ὡ σχετλία τόλμης *Eurip. Alcest. θανάτου τοῦ σοῦ μελέα Iphig. Aul. 1287. μακάριε τῆς ἐυνουσίας καὶ τοῦ ἀγροῦ Philostrat. Heroic. p. 16. ed. Boisson. Idem vit Apollon. II, 26. p. 78. al. nam innumera exempla huius generis extant, vid. Matthiae Grammat. graec p. 432 sq. Igitur ἄτοπα (attice pro ἄτοπον) αὐτῷ παταφάινεται τῆς σμικρολογίας, non est i. q. ἄτοπὸν τι τῆς σμικρολογίας, sed ἄτοπον respectu (quod attinet ad —) τῆς σμικρολογίας, ut in Apolog. ἀμήχανον εὐδαιμονίας est: immensum s. admirabile hoc esset respectu felicitatis. Altera ratio, qua adiectivum genus nominis sui sequitur, sed ipsum regit, frequentior est; nota enim sunt τῆς γῆς πολλή, ὁ πολὺς τοῦ χρόνου, ὀρθοτάτη τῆς σκέψεως (*Cratyl. 391. B.*), ἡ μέγιστη τῆς εὐλαβείας, τῆς φρονήσεως (*Polit. III. 416. B. Sympos. 209. A.*), ἡ ἀρίστη τῆς γῆς (*Thucyd. 1, 2.*), ἐν καλλίστῳ τοῦ κόσμου (*Isocrat. Busr. p. 224. ed. Corai*) al. Vid. *Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 356. Dorvill. ad Charit. p. 281. Wesseling. ad Diodor. p. 566. Aug. Wolf. ad Demosth. Leptin. §. 7.* Hic quoque ellipsin vulgo statuunt, eamque nominis *μερίς*, quam repudiant adiectiva masculini generis, ut iam monuit *Schäfer. ad Lambert. Bos. ellips. graec. p. 274. 306.* Vid. *Hermann. in Mus. antiquit. studior. V. I. Fasc. I. p. 115.* In his, ut iam monuimus, adiectivum propter graviores, quam habet, significationem substantivo suo ita praepositur, ut hoc ex ipso pendeat. Sic *Protagor. 329. A: οἱ ῥήτορες οὕτω ἐρωτηθέντες δολεχὸν κατατάνουσι τοῦ λόγου. Gorg. p. 519. E: συχνοὺς — τάνω τῶν λόγων. Aristoph. Acharn. 350: τῆς μαρίλης συχνήν al.* Multo gravius est *δολεχὸν τοῦ λόγου* quam *δολεχὸν λόγον, συχνοὺς λόγους* cet.; significatur enim copia s. multitudo sermonum. Ex his perspicitur, *χαλεπὸν τοῦ βίου* non neutrum esse (quasi *χαλεπὸν τι* s. *χαλεπὸν μέρος τοῦ βίου*), ut *Heindorfius ad Theaetetum p. 395.* statuit, hunc locum cum iis conferens, quos ex Theaeteto et Apologia citavimus, sed masculinum, ex quo propter graviores ipsius significationem substantivum pendeat (hinc genitivus substantivi), eiusque vim nostra lingua nonnisi substantivo exprimi posse; *χαλεπὸς τοῦ βίου* igitur idem est, quod *χαλεπότης τοῦ βίου.* — His quoque respexit Plato poetas, quibus *γῆρας χαλεπὸν*, senectus tristis, molesta cet. audit; vid. quae *Erasmus* collegit in *Adagiorum Chiliad. II. Centur. VI, 37. p. 434. ed. Colon.**

CAPUT III.

Ἐγὼ σοι — cet. Sic et Cato apud Ciceronem c. 3. Faciam, ut potero, Laeli; saepe enim interfui querelis aequalium meorum (pares autem cum paribus veteri proverbio facillime congregantur), quas C. Salinator, quas Sp. Albinus, homines consulares, nostri fere aequales, deplo- rare solebant, tum quod voluptatibus carerent, sine quibus vitam nullam putarent, tum quod spernerentur ab iis, a quibus essent coli soliti.

τὴν παλαιὰν παροιμίαν. Schol. Ruhnck. p. 143: τὴν κολοῖός ποτὶ κολοῖόν ἰσάνει. Φιλάλληλον γὰρ τοῦτ' τὸ ζῶον. τάπτεται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν τοῖς ὁμοίοις προσομιλούντων. Plura habebant Graeci proverbialia huius generis (vid. Aristotel. Rhetor. I, 11. Ethic. VIII, 1. Muret. Comment. in Aristot. Ethic. l. 1. T. III. p. 454. ed. Ruhnken. Erasmi Adag. Chil. I. Centur. I, 20. p. 59 sq.); id ve- ro, quod h. l. respexit Plato, haud dubie est: ἡλιξ ἡλικία τέρεται, de quo vide Commentar. nostr. in Phaedrum p. 264. Hoc iam significant verba praegressa παραπλησίαν ἡλικίαν ἔχοντες.

οἱ οὖν πλεῖστοι — ζῶντες. Cod. Reg. περὶ πότους τε καὶ εὐωχίας. Mox Ald. Bas. 1. 2. ἀλλάττα et ἔχετε pro ἔχεται. Ceterum similiter Fungus in Stobaei Sermon. CXV. p. 593. 1: ἐμοὶ γὰρ δύσκολος ὁ ἐν αὐτῷ (τῷ γήρῳ) βίος κατα- φαίνεται διὰ τὴν τῶν αἰσθήσεων στέρησιν κατ' ὀλίγον ἀποσβευν- μένων: διόπερ ἡδὺ μὲν οὐδὲν ἔτι παρακολουθεῖν φασὶ τοῖς γεγηρα- κόσιν, ἐπίπονα δὲ ἅπαντα εἶναι καὶ χαλεπὰ. cet.

νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες. Bene attulit Muretus Mimner- mi versus:

Τίς δὲ βίος; τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς Ἀφροδίτης;
Τεθναίην, ὅτε μοι οὐκέτι ταῦτα μέλοι.

τὰς τῶν οἰκείων προσηλακίσεις τοῦ γήρως. Notatu est digna haec nominis cum duplici genitivo, al- tero, quem dicimus, obiectivo (τοῦ γήρως), altero subie- ctivo (τῶν οἰκείων) constructio; obvia tamen sunt exempla, ut Hipparch. 229. C: διὰ τὴν τῆς ἀδελφῆς ἀτιμίαν τῆς κανη- φορίας. Herodot. VI, 2: Ἰστιαῖος — ὑπέδυνε τῶν Ἰώνων τὴν ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρείον πολέμου. Isocrat. Panathen. p. 249. A: διὰ τὴν Πέλοπος μὲν ἀπάσης Πελοποννήσου κατάληψιν, Δαναοῦ δὲ τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων, Κάδμου δὲ Θεβῶν. Vid. Matthiae Grammat. gr. p. 431 sq.

ἐπὶ τοῦτο. Ald. Bas. 1. et 2. legunt ἐπὶ τοῦτο; sed rectius habet ἐπὶ τούτῳ (Ficinus: in hoc), h. e., hanc ob causam, propterea (v. Viger. de idiotism. p. 622. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 237.), contra ἐπὶ τοῦτο consilium aliquid assequendi indicat. De verbo ὑμναῖν (h. l. eandem cantilenam canere, semper queri) vide quae ad lib. V. p. 463. D. observabimus. De sententia, Caecilius ap. Ciceron. de senectute c. 8:

Tum etiam in senecta hoc deputo miserrimum,
Sentire ea aetate esse odiosum se alteri.

Cf. Junc. ap. Stob. l. l. p. 51 sq.

ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν — ἡλικίας. Pro οὗτοι Cod. Reg. exhibet οἱ τοιοῦτοι. Cicero in Cat. c. 3. Qui mihi non id videbantur accusare, quod esset accusandum; nam si id culpa senectutis accideret, eadem mihi usu venirent reliquisque omnibus maioribus natu, quorum ego multorum cognovi senectutem sine querela, qui se et libidinum vinculis laxatos esse non moleste ferrent, nec a suis despicerentur.

νῦν δ' ἐγὼ ἤδη — τινός. Cod. Reg. ἐγωγε pro ἐγώ.

Πῶς — ἔχεις — ἀποφυγάν. Sic Sympol. p. 174. B. (ed. nostr. p. 5.): ἀλλὰ σύ, ἡ δ' ὅς, Ἀριστόδημε, πῶς ἔχεις πρὸς τὸ ἐθέλειν αὐτὸν εἶναι (vulgo ἀνείναι) ἀκλῆτος ἐπὶ δαῖπνον; — Pro ζυγγίγνεσθαι Cod. Reg. συμμίγνυσθαι. — Mox ὦ ante v. ἀνθρώπε omittunt Clemens Alexandrinus Paedag. II, 10. p. 194. Sylb. Strom. III, 3. p. 434. Sylb. (T. I. p. 519. Potter.) et Theodoretus Therapeut. XII. p. 668. A., qui hunc locum laudant.

ἀσμεναίτατα. Pro ἀσμενέστατα, quod vulgo legitur, ex Eustathio in Odyss. II, p. 90. v. 8. et Etymolog. M. p. 31. 17. reposui ἀσμεναίτατα; Etymolog. ὁμοίως καὶ διὰ τοῦ αἰ (λέγουσιν οἱ Ἀττικοί) ἰσαίτατα, ἀσμεναίτατα (sic pro ἀσμεναίστατα legendum) — ἀσμεναίτατα μέντοι Πλάτων ἐν αὐτοῖς Πολιτικῶν (f. Πολιτικῶν). Cf. Maittaire graec. ling. dialect. p. 42 sq. ed. Sturz. Fischer. ad Weller. T. II. p. 76. et Matthiae Grammat. gr. p. 152.

αὐτὰ pro αὐτό rescripsimus e Clemente Alex. Paedagog. l. l. eodem ducit Theodoreti (l. l.) scriptura μὲν τὰ τοιαῦτα pro μέντοι αὐτό. Idem reponi iubebat Stephanus, bene monens, etiam αὐτό habere, quo referatur; intelligendum enim esse τὸ γυναικὶ ζυγγίγνεσθαι; sed propter sequentia, in quibus voluptas cum domina comparatur furiosa, rectius habet αὐτὰ, relatum ad τὰ φρεσίν; igitur quum αὐτὰ Clementis et Theodoreti loca confirmant et Ficinus quoque verterit: libentissime haec tanquam furio-

sum agrestemque dominum aufugī, αὐτὰ Platoni restituere haud dubitavi.

λυττῶντά τινα. Clemens Paedagog. l. l. omittit τινά et ἀποφυγών, cuius loco ap. Theon. Progymn. p. 14. legitur ἀποδράς, idque Hemsterhusius ad Lucian. T. III. p. 391. Bip. probabat; sed gravius est ἀποφυγών, quam ἀποδράς. Ammonius de differ. voc. p. 19: ἀποδράναι μὲν γάρ, τὸ ἀναχωρήσαντά τινα ἄδηλον (sic legendum pro εὐδῆλον) εἶναι, ὅπου ἐστίν, ἀποφεύγειν δέ, τὸ μὴ δύνασθαι ἐπιληφθῆναι; quod Xenophon confirmat Anabaf. I, 4. 8: οὔτε ἀποδεδράκασιν — οἶδα γάρ, ὅπη οἴχονται — οὔτε ἀποπεφεύγασιν — ἔχω γάρ τριήρεις, ὥστε εἰσὶν τὸ ἐκείνων πλοῖον. Cf. II, 2. 13. VII, 3. 11. al. Hanc ipsam ob causam festive ἀποφυγών repetitur, quasi Sophocles dicere voluerit: Gaudeo ex amoris me tanquam furiosi domini vinculis profugisse, ita ut prehendere me nequeat. De Sophoclis dicto, plures illud vel expresserunt vel respexerunt. Cicero Caton. c. 14. Bene Sophocles, quum ex eo quidam iam confecta aetate quaereret, utereturne rebus venereis, Dii meliora! inquit; libenter istinc, sicut a domino agresti ac furioso, profugi. Valer. Maxim. IV, 3. §. 2. extern.: Sophocles autem aetate iam senior, quum ab eo quidam quaereret, an etiam nunc rebus Venereis uteretur, Dii meliora! inquit; libenter enim isthinc, tanquam ex aliqua furiosa profugi dominatione. Plutarchus de cupidit. divitiar. T. II. p. 525. A: ὁ Σοφοκλῆς ἐρωτηθεὶς, εἰ δύναται γυναικὶ πλησιάζειν, Εὐφῆμει, ἀνδρῶπι! εἶπεν· ἐλεύθερος γέγονα, λυττῶντας καὶ ἄγριους δεσπότας διὰ τὸ γῆρας ἀποφυγών. Idem in libro, qui inscribitur, an seni sit ger. respublica T. II. p. 788. D: ὁ γάρ Σοφοκλῆς ἄσμενος εἶπεν τὰ ἀφροδίσια γεγηρακῶς ἀποπεφευγέναι, καθάπερ ἄγριον καὶ λυττῶντα δεσπότην. In libro: non posse suavi vivi sec. Epic. T. II. p. 1094. E: οὐ τὰ αὐτὰ μὲν τῷ Σοφοκλεῖ διανοούμενος, ἀσμένως ἐκφυγόντι τὴν ἡδονὴν ταύτην, ὥπερ ἄγριον καὶ λυττῶντα δεσπότην. Athenaeus XII. p. 397. T. IV. ed. Schweigh.: καίτοι Σοφοκλῆς γ' ὁ ποιητὴς τῶν ἀπολαυστικῶν γε εἰς ὧν, ἵνα μὴ κατηγορῇ τοῦ γήραος, εἰς σωφροσύνην ἔδειτο τὴν αἰσθένειαν αὐτοῦ τὴν περὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις φήσας ἀσμένως ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥπερ τινὸς δεσπότην. Cf. Philostrat. Vit. Apoll. Tyan. I, 13. p. 16. Ammian. Marcellin. XXV, 4. al. Paulo aliter Aeschines Sophoclis dictum refert: καὶ ὅπερ φασὶ Σοφοκλέα ἤδη γέροντα ὑπὲρ ἄλλης ἡδονῆς εἰπᾶν ὥπερ κυνὸς λυττώσεως ἀπηλλάχθαι. Ceterum de Sophocle ab amore haud alieno vid. Athen. XIII. p. 185. T. V. Plutarch. vit. Isocrat. p. 839. A. Lessingii vit. Sophocl. p.

154. et Hufschke Analect. critic. p. 20 sq. Nihil vero frequentius voluptatis cum domina comparatione. Sic Xenophon Oeconom. I. §. 20: καὶ ἄλλα δ' εἰσὶν ἀπατηλαί τινες δέσποιναί προσποιούμεναι ἡδοναί εἶναι, κυβᾶαί τε καὶ ἀνωφελεῖς ἀνθρώπων ὁμιλίαι — §. 23. Δοῦλοι γάρ εἰσι καὶ οὗτοι, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ πάνυ γε χαλεπῶν δεσποινῶν, οἱ μὲν λιχνειῶν, οἱ δὲ λαγνειῶν, οἱ δὲ οἶνοφλυγιῶν cet. Hinc Cicero Off. II, 11. voluptates, blandissimae dominae. Juncus ap. Stobaeum Serm. CXII. p. 587. v. 12: καὶ γὰρ τὸ πεπαῦσθαι τῆς κατὰ τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς τε καὶ ὀρέξεως, ὦ Ζεῦ! μέγα ὄφελος φαίην ἂν καὶ μανίας καὶ λύπης ἀπόρρευσιν, ὅποτε τῆς μὲν ψυχῆς τὸ αἰλόγιστον δὴ καὶ ἐπιθυμητικὸν εὐδοί διαφυγὸν πονηροῦς δεσπότης, τὸ δὲ λογιστικὸν ἀπολαύει διὰ τῆς ὀφείας τῆς κατὰ τὸ κάλλος ἡδονῆς. Synesius Orat. de regno p. 11. A: δοῦλον εἶναι δεσποινῶν αἰσχίστων, ἡδονῆς καὶ λύπης, καὶ ὅσοι σύγγονοι θῆρες ἐνδiciaitῶνται τῷ ζῳί. Longinus de sublimit. XLIV. §. 7: εἰάν δὲ καὶ τούτους τις τοῦ πλούτου τοὺς ἐκγόνους εἰς ἡλικίαν ἐλθῶν εἰσὶν, ταχέως δεσπότης ταῆς ψυχᾶς ἐντίκτους ἀπαραιτήτους, ὕβριν καὶ παρανομίαν καὶ ἀναισχυντίαν. Pariter Έρως dicitur τύραννος Polit. IX, 2. p. 573. B.

Εὖ οὖν μοι — ἀπηλλάχθαι. Cod. Reg. ἐκᾶνο pro ἐκᾶνος. Sed ita, ut hoc unum afferam, etiam cap. 5: καριέντως γάρ τοι, ὦ Σώκρατες, τοῦτ' ἐκᾶνος εἶπεν. Et in sequentibus verba ille codex ita disposita exhibet: πολλῶν καὶ μαινομένων ἐστὶν ἀπηλλάχθαι. Καί inter πολλῶν et μαινομένων more interpositum est, ut Polit. X, p. 615. D: ἄλλα δὴ πολλά τε καὶ ἀνύσια εἰργασμένος. Xenoph. Memor. Socrat. II, §. 6: ξυνειδώς αὐτῷ πολλὰ καὶ πονηρά. Vid. Vigerus de idiomat. p. 525. Hermann. ad eund. p. 797. Brunck. ad Aristoph. Thesmoph. 351. Nub. 1329. Post γίγνεται sequitur ἐστι, ἰ ε', ἐξεστι, nulla interposita copula vel explicandi particula, ex more Platonis, de quo infra exponemus.

κατατείνουσαι καὶ χαλαρῶσι. Bene monet Muretus, Platonem, ad imaginum funiculos sive nervos respicientem, verbis κατατείνειν et χαλᾶν usum esse, quorum utriusque in iis machinis, quae funibus intorquentur atque intenduntur, proprius usus est. Cf. de legib. I p. 644. 5. et de νευροσπάστοις Schweighäuser. ad Athen. I. p. 158 sq. Rupertii ad Juvenal. XIV, 266 T. II. p. 741.

Ἀλλὰ καὶ τούτων περί. cet. Cicero in Catone c. 3: Sed omnium istiusmodi querelarum in moribus est culpa, non in aetate; moderati enim nec difficiles, nec inhumani senes tolerabilem senectutem agunt; importunitas autem et inhumanitas omni aetate molesta est. Quibuscum confere-

da sunt, quae Musonius de senectute ap. Stobaeum Sermon. CXVI. p. 595 sq. disputat.

CAPUT IV.

Καὶ ἐγὼ ἀγασθεὶς cet. Cod. Reg. ἐγὼ γὰρ ἐκίνουν. Κινῶν, ut Latinorum *movere*, est commovere, excitare, ciere, ut λόγον κινῶν (Polit. V, 450. A: ὅσον λόγον πάλιν — κινῶτε περὶ τῆς πολιτείας) id quod ἐγείρειν, quod paulo post sequitur. Sic Sympos. 198. E: πάντα λόγον κινῶντες ἀνατίθετε τῷ Ἐρωτι. Theaet. p. 163. A: τούτου χάριν τὰ πολλὰ καὶ ἀποκαταῦτα ἐκινήσάμεν. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de ser. Num. Vind. p. 83. et Heusde Specim. crit. in Platon. p. 111.

οἷμαί σου. Sic recte Ald. Baf. 1. et 2. scribunt, Stephan. et qui ex eo fluxerunt, libri οἷμαί σου. De sententia, Cicero Laelium in Catone c. 3. dicere facit: Est, ut dicis, Cato, sed fortasse dixerit quispiam, tibi propter opes et copias et dignitatem tuam tolerabilem senectutem videri, id autem non posse multis contingere. Cf. Musonius ap. Stobaeum l. l. p. 596. v. 36. Ceterum Muretus observat, Platonem videri versiculum vulgatum et proverbii loco habitum respexisse: τοῖς πλουσίοις πόλλ' ἔστι τὰ παραμύθια.

Ἀληθῆ — Ἀθηναῖος. Sic et Cato ap. Ciceron. l. l.: Est istud quidem, Laeli, aliquid, sed nequaquam in isto sunt omnia, ut Themistocles fertur Seriphio cuidam in iurgio respondisse, quum ille dixisset, non eum sua, sed patriae gloria splendorem affecutum: Nec hercle, inquit, ego, si Seriphius essem nobilis, nec tu, si Atheniensis esses, clarus unquam fuisses. Quod eodem modo de senectute dici potest: nec enim in summa inopia levis esse senectus potest ne sapienti quidem, nec insipienti in summa copia non gravis. — Ficinus vertit: quantum dici posset, unde Muretus eum coniicit legisse ὥς οἶόν τε pro ὥς οἶοντα. — Pro εὐδοκίμοι scriptimus attici optativi forma εὐδοκίμοίη. — Articulus τῷ ante Σεριφίῳ noti quid et sermonibus celebrati indicat: Seriphio illi, quem constat Themistoclis gloriae obtrectasse; nam Seriphius, per se ignobilis, non ipse notus erat, sed ipsius alienae laudis obtrectatio. Similiter nos articulum usurpamus, quando hominem non certum et notum significamus, sed universe eum, quicumque ille fuit, quem aliquid fecisse, dixisse cet. constat. Igitur definiti illud et noti, quod articulus significat, non ad subiectum, quod dicitur, spectat, sed ad obiectum s. rem crebris usurpant

sermonibus. *Heindorfius* ad *Charm.* p. 62. male articulum loco pronominis indefiniti *τίς* positum esse censebat (ut *Cicero* vertit: *Seriphio cuidam*). Etiam *Wolffius* ad *Reiz.* de prosod. graec. accent. inclinat. p. 76. non recte interpretatus est: *noti isti homini Seriphio*; namque, ut iam monuimus, non *Seriphius* aliquis notus indicatur, sed *is*, quisquis fuit *Seriphiorum*, cuius nota est *Themistoclis* obtrectatio. Vide, quae de hac articuli vi observavimus ad *Platon.* *Phaedr.* p. 221. et *Matthiae* *Grammat.* graec. p. 373 sq. — *Seriphii* dictum etiam *Plutarchus* refert in vit. *Themistocl.* T. I. p. 121. A: τοῦ δὲ Σεριφίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὡς οὐ δὲ αὐτὸν ἐσχῆκε δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν, Ἀληθεύων λέγεις, εἶπεν, ἀλλ' οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὢν ἐγενόμην ἐνδοξός, οὔτε σὺ Ἀθηναῖος. Idem *Apophthegm.* T. II. p. 185. B: τοῦ δὲ Σεριφίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὡς οὐ δὲ αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν ἐνδοξός ἐστιν, Ἀληθῆ λέγεις, εἶπεν, ἀλλ' οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὢν ἐγενόμην ἐνδοξός, οὔτε σὺ Ἀθηναῖος. Cf. et *Origenes* *adv. Cels.* I, 29. T. I. p. 347. ed. *Parisi.* Simile est *Themistoclis* dictum, quod *Herodotus* VIII, 125. refert: ὁ δὲ (Θερμιστοκλέης), ἐπεί τε οὐκ ἐπαύετο ταῦτα λέγων ὁ Τιμόδημος, εἶπεν, οὕτω ἔχει τοι' οὐτ' ἂν ἐγὼ ἐὼν Βελβινίτης ἐτιμῆθην οὕτω πρὸς Σπαρτιητίων, οὐτ' ἂν σὺ, ὦ ἄνθρωπε, ἐὼν Ἀθηναῖος. Ceterum *Seriphus*, una ex *Cycladibus* in mari *Aegaeo* (hodie *Serfino*), parva erat, saxosa et adeo ignobilis, ut in proverbium fere abierit. Vid. *Plin.* *Hist. nat.* IV, 12. 22. *Juvenal.* VI, 564. X, 170. *Seneca* *Consolat.* ad *Helviam* c. 6. §. 4. *deserta loca et asperrimas insulas Sciathum et Seriphum, Gyarum et Corficam peto.* Cf. *Wetzel.* ad *Cicer.* de *senect.* c. 3. et *Jacobs.* ad *Antholog.* graec. T. I. P. II, p. 175.

Καὶ τοῖς δὴ μὴ πλουσίοις — γένοιτο. Expressit h. l. incertus scriptor ap. *Stobaeum* *Sermon.* I. p. 19. v. 18: ἀλλ' ὅμως δοκεῖ μοι ἔχειν τι ἢ πενία δυσχερὲς καὶ ἐπίπονον, καὶ μᾶλλον ἂν τις ἐπαινεύσειε τὸν μετὰ πενίας εὐκόλως γῆρας ἀνέγκαντα ἢ τὸν μετὰ πλούτου. — Ἀλλὰ καὶ πλούτῳ πολλοὶ μετὰ γῆρας δυσκόλως χρωῶνται καὶ πενία ἀγεννῶς καὶ ὀδυρτικῶς, καὶ οὔτε τοῦτο ῥάδιον, ὥστε τῷ πλούτῳ ἐλευθερίως καὶ ἀφόρτῳ, οὔτε ἐκᾶνο, ὥστε πενία γενναίως κ. τ. λ.

Ποῦ' ἐπεκτησάμην — παρῆλαβον. *Ald.* *Basil.* 2. et *Stephan.* exhibent ποῦ', quod sensu caret. Olim ποῖ' (i. e. ποιεῖν) ἐπεκτησάμην; aliqua acquisivi, ut *Ficinus* vertit *nonnihil acquisivi*, reponendum putabamus; sed vehementer dubito, an ποιεῖν sic usurpari possit. *Heindorfius* ad *Euthydem.* p. 365. scribi iubebat: πῇ ἐπεκτησάμην, ἔφη, ὦ Σώκρατες; Unice verum nunc mihi videtur ποῦ' ἐπεκτησάμην, ἔφη, ὦ

Σώκρατες; et propter sensum, quem praestant illa verba; convenientissimum, et propter linguae rationes; sensus est enim: Minime maximam eorum, quae possideo, partem ipse acquisivi; medius enim fui in re facienda inter avum et patrem. Avus videlicet, tanto fere patrimonio a maioribus suis accepto, quantum nunc possideo, pluries tantum id fecit, Lysanias vero pater, quae acceperat, aliquanto minora fecit, quam nunc sunt; mihi autem satis est, si liberis aliquanto plura, quam accepi, relinquam. Igitur pater quidem melior fui rei familiaris administrator (χρηματιστής), avo autem multo inferior. — Ποῖος interrogativum negat cum leni quadam irrisione (sic et πόθεν Euthydem. 291. B: πόθεν, ὦ μακάριε, εὖρομεν: v. Koehn. ad Gregor. 61. Hemsterh. ad Lucian. Tim. I. p. 353. al.); id vero, quod negandum est, ex oratione antecedente repetitur, et quidem nomen vel verbum modo finito (hinc post πόθεν et ποῖος indicativus recte habet, non vero post alias particulas, quando oratio per se indefinita est; quocirca, quod Heindorfius reponi volebat: πῇ ἐπεκτησάμην, esset: quomodo acquisivi, non vero, quod sensus efflagitat: quomodo acquisivissem). Cum graeco etiam in hac locutione convenit vernacula lingua, qua verba: ποῖ' ἐπεκτησάμην ita fere exprimeremus: wie, ich erworben? Sic Theaetet. 180. B: ἀλλ' οἶμαι, τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ σχολῇς φράζουσι —; Ποίοις μαθηταῖς (wie, den Schülern?); Euthydem. 291. A: Ποῖος Κτησιππος (wie, Ktesippos?); Vid. loca collecta ab Heusdio Spec. crit. in Plat. p. 108. Heindorf. ad Charmid. p. 111. et Jacobso Additam. animadv. in Athen. p. 266.

βραχεῖ γέ τινι. Basil. 1. et 2. legunt βραχῆ τῇ τινι. Ald. σέ τινι. Ceterum similiter Isocrates de Pericle (orat. de pac. p. 183. ed. Corai.): τὸν μὲν οἶκον ἐλάττω τὸν ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβεν. Et confer. Cicero ad Attic. IV, 15. Tzetzes Chiliad. V, 34.

Τούτου ἕνεκα cet. Laudat h. l. Stobaeus Sermone XCII. p. 512. v. 52 sq. et imitati sunt Aristoteles Nicomach. IV, 1: ἐλευθεριώτεροι δὲ εἶναι δοκοῦσιν οἱ μὴ κτησάμενοι, ἀλλὰ παραλαβόντες τὴν οὐσίαν· ἄπειροί τε γὰρ τῆς ἐνδείας καὶ πάντες ἀγαπῶσι μᾶλλον τὰ αὐτῶν ἔργα, ὥπερ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ποιηταί. Lib. IX, 4: πᾶς — γὰρ τὸ οἰκεῖον ἔργον ἀγαπᾷ μᾶλλον, ἢ ἀγαπηθεῖν ἂν ὑπὸ τοῦ ἔργου ἐμφύχου γενομένου· μάλιστα δ' ἴσως τοῦτο περὶ τοὺς ποιητὰς συμβαίνει· ὑπεραγαπῶσι γὰρ οὗτοι τὰ οἰκεῖα ποιήματα, στέργοντες ὥπερ τέκνα. Cicero alii. Vide Mureti not. in Catull. carm. ad Varrum XXII. p. 40 sq. — Μοκ προ πάντῃ το δή, quod in Ald. Bas. 1. 2. et

Stephan. comparet, e cod. Regio rescriptimus ταύτη γε δὴ, quod Stephanus iam reponi volebat. Γε δὴ confirmandi significationem habet, vid. Hermann. ad Viger. p. 789. Stobaeus simpliciter habet ταύτη δὴ.

ὡς ἔργον ἑαυτῶν, καὶ οὐ κατὰ τὴν χρεῖαν. Particula ὡς h. l. non comparisonem indicat (nam τὰ χρήματα revera sunt τῶν χρηματιστῶν ἔργα), sed causam explicat (tanquam, h. e., utpote, quippe), quocirca non praepositio περί supplenda est, ut Heindorfius ad Theaetet. p. 377. statuit, sed participium ὄντα: σπουδάζουσι περί τὰ χρήματα, ὡς ἔργον ἑαυτῶν ὄντα: rerum familiarium studio tenentur, ut quae suum ipsorum opus sint. Sic Polit. II, 2: ἀκούοντες ἐπιτηδεύουσιν ὡς ἀναγκαῖον (int. ὄν; quia necessarium est), ἀλλ' οὐχ ὡς ἀγαθόν. II, 19: ὡς ἄθλιοι οἱ κακοί (int. ὄντες: quia miseri sunt). Gorg. 495. B: Ἄλλο τι οὖν ὡς ἕτερον τὴν ἀνδρίαν τῆς ἐπιστήμης (int. οὖσαν: quia fortitudo a sapientia diversa est) δύο ταῦτα ἔλεγες; Hipp. Mai. 284. D: οὐχ ὡς ἀγαθόν μέγιστον πόλει τίθενται τὸν νόμον καὶ ἄνευ τούτου — ἀδύνατον (int. ὄν: propterea, quod fieri non potest, ut —) οἰκῆν. Protagor. 323. B. al. Vid. de ellipsi participii ὄν, de qua Hermann. ad Viger. p. 751. et Heindorfius ad Gorg. p. 167. haud satis recte dubitarunt, Commentar. nostr. ad Phaedr. p. 373., ibique laudatis addi possunt Sophocl. Oed. Colon. 83: πᾶν ἐν ἡσυχῇ — ἔξεστι φωνεῖν, ὡς ἐμοῦ μόνως πέλας. Euripid. Phoeniss. 735: ἀλλὰ τοῦθ' ὄρω πολλοῦ πόνου (int. ὄν). Thucyd. II, 35: καλὸν — ἀγορεύεσθαι αὐτον. Xenoph. Mem. I, 6. 5: ἢ τὴν διαίτην μου φανλίζεις — ὡς χαλεπώτερα πορίσασθαι τὰ ἐμὰ διαιτήματα τῶν σῶν. Aristotel. Polit. I, 4. (I, 2. §. 16. ed. Schneid.): ὡς δεινόν, ubi interpretes ὄν excidisse sine causa opinantur. In sequentibus οὖν iam Cornarius inserendum esse monuit; ita Ficinus quoque vertit: non ad usum necessitatemque, ut alii. Stephanus contra: „sed mihi necessaria minime videtur (particula οὖν), qui potius existimo, dici eos, quibus est res parva labore, non relictā (contra illud epigrammatographi dictum), utraque de causa illam amare. Ac praecedens adverbium διπλῇ pro hac sententia facit. Eodem autem sensu dici potuisset καὶ οὐ μόνον κατὰ τὴν χρεῖαν, vel posito adverbio μόνον post χρεῖαν; illius enim adverbii subauditio durior hic fuisset.“ Male Stephanus διπλῇ ad duas, quas cogitatione fingit, causas refert, quum sit: qui opes ipsi acquirere, duplo eas amplius (non: utraque de causa) amplectuntur, quam alii (qui eas acceperunt, ἔλαβον), propterea quod suum ipsorum opus illae sunt. Deinde comparatio eorum, qui

opes ipsi acquisivere, cum poetis et patribus nonnisi eo spectare potest, quod opes suum ipsorum opus sunt, sicut poeta carmen ut suum opus et pater filium ut suum unice amplectitur, non ad *χράαν*; igitur sola ipsorum amoris causa in amore suimet ipsius posita est, non duplex cogitari potest. Quocirca ii, qui opes ipsi acquisivere, dicuntur eam solam ob causam eas amplecti, quod suum ipsorum opus sunt, non vero (*καὶ οὐ*, quod saepenumero praecedenti orationi oppositi quidquam indicat, quemadmodum *καὶ* per se quoque saepe pro *ἀλλά* ponitur, vid. *Gataker* ad *Marc Antonin. II*, 7.) propter utilitatem, sicut alii. Et hoc ipsum iis, qui divitiarum suarum ipsi auctores sunt, vitio vertit Socrates, quod eas unice in sinu gestant, nec ex usu, sicut alii, aestimant, imo potius colligunt, ut eas possideant, non ut iis utantur. Nimis longus fortasse fui in re per se perspicua enucleate exponenda. — Pro *ἀλλ' ἢ* *Stobaeus* exhibet *ἄλλο ἢ*.

CAPUT V.

Οὐκ ἂν πολλούς. *Stobaeus* l. 1. *ἄλλους καὶ πολλούς.* Mox verba *ἐπειδάν τις* cet. usque ad *κυβερνᾷ* laudat *Justinus* *Mart. Cohort. ad Graec. c. 26. p. 26. B. ed. Venet.*, et verba *ἐξέρχεται* — *φροντίς* *Priscianus* XVIII, p. 1178. ed. *Putsch.* „Attici, notans, *εἰσῆλθέ με τὸ δέος καὶ εἰσῆλθέ μοι.* Sic *Phaedon. p. 58. E:* οὔτε γὰρ ὡς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιτηδείου ἔλσος ἐσῆει, et paulo post: διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν πάννυ μοι ἐλσεινὸν ἐσῆει. Vid. *Thomas Magist. p. 272 sq.* *Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 206.* *Dorvill. ad Charit. p. 501.* *Valckenar. ad Eurip. Phoeniss. p. 464.* — Pro *δ' οὐ* apud *Justinum* *Mart.* legitur *φόβος*, et pro *ἐμπροσθεν* scribitur *ἐν τῷ πρόσθεν*, sicut etiam apud *Stobaeum* l. 1. De sententia, similiter *Musonius* ap. *Stobaeum* *Sermon CXVI. p. 596. 10:* τούτων ἀκούων — διαδοῖτ' ἂν τὸ γῆρας καλῶς, τὰ τε ἄλλα καὶ τὸν τοῦ θανάτου φόβον ἐξαιρεθεῖν ἂν, ὅς μάλιστα θορυβᾷ τε καὶ πιέζει τοὺς γέροντας ὥσπερ ἐπιλεησμένους, ὅτι παντὶ θνητῷ θάνατος ὀφείλεται, καὶ τὸ γε ἀθλιώτατον ποιοῦν τὸν βίον τοῖς γέρονσιν αὐτὸ τοῦτό ἐστιν, ὁ τοῦ θανάτου φόβος. — Mox ἤδη omittit *Justinus*, et τί post μᾶλλον.

ὑποψίας — *κυβερνᾷ.* *Justinus* γοῦν exhibet pro *δ' οὐ*. *Stobaeus* vero *δὲ* omittit. In sequentibus *ἠδίκησεν* apud *Justinum* scriptum est. — Post *ὁ μὲν οὖν* inserit *Justinus* *τίς.* Eandem sententiam expressit *Isocrates de Pace p. 165. ed. Corai:* τοὺς δὲ (ὀρῶμεν) μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶντας ἐν

τε τοῖς παροῦσι χρόνοις ἀσφαλῶς διάγοντας καὶ περὶ τοῦ σὺμπάντος αἰῶνος ἡδύους τὰς ἐλπίδας ἔχοντας. Platonem videtur imitatus esse Choricus in Villoison. Anecd. graec. T. II. p. 21: νοσοῦσαν ἐκείνην οὐδὲν εἰσῆει δεινόν, οὐδὲ λογισμὸς ἔστρεφεν αὐτῇ τὴν ψυχὴν, μή τινα ποῦ λελύπηκεν, οὐδὲ ὕπνον, ὥσπερ οἱ παῖδες, πυκνῶς ἐπήδα νυκτομένη (sic emendat cl. Bastius epistol. critic. ad Boissonad. p. 65, et similiter Jacobs. Animadvers. in Athenaeum p. 43) τῷ συνευδοτε. Cicero Orat. Philippic. II: neque vero te unquam neque vigilantem, neque in somnis credo posse mente consistere. Necesse est, quamvis sis, ut es, violentus et furens, quum tibi obiecta sit species singularis viri, perterritum te de somno excitari, furere etiam saepe vigilantem. Laudat quoque huius loci sententiam Nicephorus in Schol. ad Synes. p. 406. B. Cf. Liban. Progymn. p. 93. B. C. ed. Morell. — In sequentibus pro ἡδῶα ἐλπίς ap. Justinum legitur γλυκῶα ἐλπίς; deinde ὥσπερ pro ὥς, ut et ap. Stobaeum l. l. — Μοκ pro διαγάγη Ald. Bas. 1. 2 et Nicephorus exhibent διαγάγει, Stobaeus vero διαγάγει. Versus, qui sequuntur, in fragmentis Pindari a Schneidero collectis (T. III. p. 80 sq. ed. Heyn.) leguntur; eosdem et Platonem respexit Themistius Orat. VIII. p. 101. B: καὶ ἐπαινῶ Πίνδαρον τὸν ποιητὴν, ὥς ἄρα οὐ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμοίως ἐν ἀγαθῇ μοίρᾳ τὸ προελθεῖν εἰς χρόνον πλεῖον τὸν βίον, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ζῆν μετὰ δικαιοσύνης προαιρουμένοις, καὶ τούτοις ἐλπίς γλυκεῖα συνδικαίεται, καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος παραπέμπουσα μετ' εὐφροσύνης εἰς τὸ τῆς φύσεως καταγύγιον. — Pro ἀτιτάλλοισα Ald. Bas. 1. 2. Stobaeus, Synesius de insomn. p. 149. A., Nicephorus et Schol. Ruhnke. p. 144. ἀτάλλοισα exhibent. Ἀτιτάλλειν etiam in Pindari Nem. III, 99. legimus.

Εὖ οὖν λέγει. — σφόδρα. Verba esse Socratis apparet, quocirca Εὖ et sequens Πρὸς litteris maioribus distinximus.

Πρὸς δὲ τοῦτ' cet. Bas. 1. 2. τούτων. Πρὸς τοῦτο est hoc respectu, hanc ob causam, ut πρὸς οὐδὲν Sophocl. Ai. 1018. πρὸς ταῦτα, propterea, al. Vid. Hermannus ad Viger. p. 817. —

οὗτοι. Stobaeus ὅτι πον.

τὸ γὰρ μὲν ἀκοντα cet. „Vertendum erat: ut ne invitatus quidem quempiam circumvenerit. Nam etiam pauperrimus quisque praestare hoc potest, ne volens quemquam fraudet, neu volens cuiquam mentiatur; at interdum invitatus alios fraudare cogitur, quum, unde iis, quod debet, solvat, non habet; eademque de causa invitatus in-

terdum mentitur, ut quum certa die pollicitus est, se aliquid praestitutum, et, ne id faciat, paupertate prohibetur. At divites nihil horum inviti faciunt." *Muretus.*

ἔπειτα ἀπιέναι ἐκείσε. Laudat haec *Nicephorus* l. 1. Pro ἀπιέναι ἐκείσε Cod. *Regius* et *Stobaeus* ἐκείσε ἀπιέναι. *Nicephorus* vero exhibet κακῆσε, addens, ἐς ἔθου δηλαδὴ. — Χρείας πολλάς, Cod. *Reg.* χορίας τινάς. — In sequentibus pro ἀλλά γε (at certe, ut *Gorg.* 478. B: ἀλλ' ὠφελιμὸν γε, et sic innumera alia), ἐν ἀνθ' ἐνός *Stobaeus* exhibet ἀλλά ἐν γε ἀνθ' ἐνός. Ceterum ἐν ἀνθ' ἐνός est: si unum cum altero (i. e., omnia inter se) conferatur, igitur: prae omnibus aliis. Sic *Phileb.* p. 63. B: πάντων γε μὴν ἡγούμεθα γενῶν ἄριστον ἐν ἀνθ' ἐνός ξυνοικεῖν ἡμῶν. De *Legg.* IV. p. 705. B: οὐ μᾶλλον κακὸν — πόλει ἀνθ' ἐνός ἐν οὐδὲν ἂν γίγνοιτο. Plene *Herodot.* IV, 50: ἐν πρὸς ἐν συμβάλλειν.

CAPUT VI.

Πότερα τὴν ἀλήθειαν cet. Ingressio haec est in disputationem de iustitia, ducta ex *Cephal*i verbis. Cum enim dixisset, qui multa iniuste patrasset in vita, eum nunquam conquiescere, sed et vigilantem et dormientem terreri metu poenarum, quae iniustis apud inferos propositae esse dicuntur, eum contra qui nihil tale fecisset, tranquillo et securo animo esse, quum memoria repeteret, neminem a se in fraudem inductum esse, nulli se unquam mentitum, nulli, quod ab eo accepisset, non reddidisse: ex eo satis aperte colligi poterat, eum duabus hisce in rebus iustitiam collocare, ut et vera diceret quis et suum cuique redderet. *Muretus.*

ἀπλῶς, simpliciter, absolute, h. e., sine ulla conditione atque exceptione; vid. ad *Phaedr.* p. 277.

ἂν τις τι παρὰ τοῦ. Vulgo: ἂν τις τι παρὰ τοῦ. — οἷον τοιοῦνδε λέγω. Cod. *Reg.* οἷον δὴ λέγω, et mox πᾶς ἂν ποι pro πᾶς ἂν πον.

εἴ τις λάβοι. *Bas.* 1. et 2. λάβῃ. Similiter *Cicero* de *Offic.* III, 25: Si gladium quis apud te sanae mentis deposueris, repetat insaniens, reddere peccatum sit, non reddere officium. Quid si is, qui apud te pecuniam deposuerit, bellum inferat patriae, reddesne depositum? Non credo; facies enim contra rempublicam, quae debet esse carissima. Sic multa, quae natura honesta videntur esse, tem-

poribus fiunt non honesta. Facere promissa, stare conventis, reddere deposita, commutata utilitate fiunt non honesta.

Πάνν μὲν οὖν cet. Verba πάνν μὲν οὖν non sunt assentientis iis, quae Socrates dixerat, sed affirmantis, quae negaverat ille: πάνν μὲν οὖν, int. οὗτος ὅρος ἐστὶ δικαιοσύνης· τὸ ἀληθὴν τε λέγειν καὶ ἀποδιδόναι, ἃ ἂν τις λάβοι. — ὑπολαβὼν sermonem suscipiens, interpellans. Ὑπολαβῶν, ut ap. Latinos *suscipere* (*Virgil. Aen. VI, 723. Varro de R. R. I, 2. 24. Vid. Priscian. XVIII p. 1212.*) est sermonem excipere, interpellare s. interfari, ita tamen ut quid obiciat alteri vel eum refellere studeas et quae sunt huius generis alia. Est nostrum *einwenden*. Sic *Polit. VIII, 1. p. 544. A: τίνες λέγεις τὰς τέτταρας πολιτείας, ἐν τούτῳ ὑπέλαβε Πολέμαρχος τε καὶ Ἀδείμαντος. X, 2. p. 598. D: ὑπολαμβάνειν δὲ τῷ τοιούτῳ cet. De legg. VIII. 838. E: Καλῶς ὑπέλαβες. Gorgias p. 450. E: καὶ ὑπολάβοι ἂν τις. Apolog. c. 5: ὑπολάβοι ἂν οὖν τις ὑμῶν ἴσως.*

εἴπερ γέ τι χρή cet. *Cod. Reg. εἴπερ γέ τι χρήσιμον ἤδη πείθεσθαι.*

Καὶ μέντοι — ἐπιμνησθῆναι. *Cicero Epist. ad Attic. IV, 16: „Quod in iis libris, quos laudavi, desideras personam Scaevolae, non eam temere demovi, sed feci idem, quod in Πολιτεία Deus ille noster Plato. Quum in Piraeum Socrates venisset ad Cephalum locupletem et festivum senem, quoad primus ille sermo haberetur, adest in disputando senex, deinde quum ipse quoque commodissime locutus esset, ad rem divinam dicit se velle discedere, neque postea revertitur. Credo, Platonem vix putasse satis consonum fore, si hominem id aetatis in tam longo sermone diutius retinisset.“*

Ἀλλὰ μέντοι cet. Notanda modestia Socratis in disputando, qui, adversus Simonidis sententiam disputaturus, non eam abiicere aut eius auctoritatem extenuare conatur, laudat potius eum et commendat, neque ei fidem habendam negat, sed quid senserit diligentius quaerendum esse ait; neque minus modeste, quid sibi voluerit Simonides, se quidem ignorare profitetur, Polemarchus autem ut id sciat, fieri posse. *Muretus.* Ironice potius Socrates haec dixisse fingitur, id quod ex eo iam elucet, quod Simonidis dictum memoratur et accuratius expenditur. Erat enim Simonides Ceus celeberrimus poëta, itemque doctus: ac sapiens habitus (*vid. Cicero de nat. Deor. I, 22.*), Sophistis vero id temporis in deliciis, quum sententiis suis largam istis materiam disputandi praeberet. Cf. v. c. *Protagor. p. 339 sq.*

ὅ τί ποτε λέγει. Ald. Bas. 1. 2. et Stephan. λέγοι. Indicativum modum, quem res ipsa postulat, e Cod. Reg. et Venet. reposuimus. Sic etiam *Ficinus* legit vertens: *verum quod dicit, tu fortasse intelligis, o Polemarche.*

Ἄλλο μὲν τι. Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. exhibent μέντοι (sane, profecto); sed rectius habet ἄλλο μὲν τι, quo praegressum ἄλλο δὲ τι affirmatur; et quod ad μὲν attinet, solet haec particula, etiam δὲ non sequente, usurpari (vid. *Locell.* ad *Xenophont.* Ephes. p. 226. *Hermann.* ad *Viger.* p. 800. *Heindorf.* ad *Theaet.* 349. et *Cratyl.* 25.), praesertim post pronomina et adiectiva pronominibus fere aequalia, ut ἄλλο. Eadem vocum μέντοι et μὲν τι permutatio reperitur in sequentibus, ubi pro μέν τι Bas. 1. et 2. μέντοι legunt.

ὅτι ἂν τύχη. Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. τύχοι. Recte *Stephanus* coniunctivum reposuit. Optativo enim, ut de hoc genere in *Politia* saepius obvio accuratius exponam, cum ἂν locus est, si enuntiatio ipsa tale quid indicat, quod adhuc dubium est, sed fieri posse cogitatur, coniunctivus vero cum ἂν usurpatur, si non ipsa enuntiatio, sed pronomen cum ἂν coniunctum ut incertum ponitur; ὅς ἂν al. est enim, si quis (*wer nur, wer etwa*). Igitur si ἂν ad verbum, primum enuntiationis membrum, referendum est, optativus, si contra ἂν ad pronomen vel singulam orationis partem spectat, coniunctivus adhiberi debet. Sic v. c. *Xenophon* *Memorab.* I, 2. 6: παρ' ὧν ἂν λάβοιεν τὸν μισθὸν est: a quibus mercedem accipere possent, h. e., se accepturos esse sperarent. Contra *Memorab.* I, 6. 5: ἀπεργάζεσθαι τοῦτο ἐφ' ᾧ ἂν μισθὸν λαμβάνωσιν, est: id perficere, unde mercedem accipiant, h. e., omnia, quae mercedem ipsis afferant. Illo loco τὸ λαμβάνειν μισθὸν propter ἂν est tale quid, quod fieri potest, vel futurum esse cogitatur, loco altero autem ἂν proprie pertinet ad pronomen ᾧ, et per hoc demum ad totam enuntiationem. Cl. *Dissenius* in libro, qui est de temporibus et modis verbi graeci (Gotting. 1808. 4.) non satis videtur distinxisse optativi et coniunctivi vim; rectius de hoc egerunt *Hermannus* ad *Viger.* p. 784. et *Heindorfius* ad *Euthydem.* p. 311. — In sequentibus Cod. Reg. post εἰλεται δὲ interponit γέ,

CAPUT VII.

Τὸ τὸ προσῆκον ἐκάστω ἀποδιδόναι. Articulum τὸ, referendum illum ad infinitivum ἀποδιδόναι, ante τὸ προσ-

ἦεν e Cod. Regio recepimus. — Mox Ald. Bas. 1. 2. Stephan. et Bip. legunt: ἀλλὰ τί οἶσι; ἔφη· Πρὸς Δίος cet., quod olim iam correximus. Sic et Ficinus: Verum, quid putas ipsum dicturum, si quis eum roget? — In sequentibus interrogativum τί post τίσι pro eo, quod vulgo legitur, τι reponendum esse, quilibet in Platonis libris vel mediocriter versatus videt, et Stephanus quoque monuit. Sic Ficinus quoque legit, quum verterit: et quibus et quid tribuens — et quibus et quid praestans — et quibus et quid tribuens. In verbis ἢ τίσιν οὖν τί ἀποδίδουσα cet. Ald. et Bas. 1. τί, Bas. 2. et Stephan. vero τί exhibent; in sequentibus vero libri editi omnes τι habent, et in verbis ἢ οὖν δὴ τίσι τί Ald. et Stephan. τίσι τί, Bas. 1. et 2. vero τίσι ἀποδίδουσα legunt. Vid. Heindorf. ad Gorg. p. 9.

Τίς δὲ πλεοντας — θαλάσσης κίνδυνον. Ubique pro θαλάττης scripsimus θαλάσσης auctore Aelio Dionysio ap. Eustath. Π. κ'. p. 813. 6. qui θάλαττα et alia huius formae vocabula Βοιωτὰ vocat, quorum usu Plato abstinerit. Vid. Hemsterhus. ad Lucian. Jud. Vocal. 7. T. I. p. 310. Bip. Cf. Valckenar. ad Eurip. Phoeniss. p. 149. et quae Fischerus collegit in Animadv. ad Weller. T. I. p. 193 sq.

Ἐν τῷ προπολεμεῖν καὶ ζυμναχεῖν. Editi libri omnes exhibent προσπολεμεῖν, recte vero iam Stephanus monuit, προπολεμεῖν legendum esse, id quod et sensus efflagitat et Cod. Regius confirmat; προσπολεμεῖν est enim adversus aliquid vel aliquem pugnare (vid. Morus ad Isocrat. Panegy. p. 82.) προπολεμεῖν vero pro aliquo pugnare. Accedit, quod προπολεμεῖν etiam Polit. IV, 423. A legitur: Καὶ εἰν μόνον ἢ χιλίων τῶν προπολεμοῦντων. p. 429. B: τοῦτο τὸ μέρος, ὃ προπολεμεῖ τε καὶ στρατεύεται ὑπὲρ αὐτῆς. VIII, 3. p. 547. D: τὰ προπολεμοῦν αὐτῆς. Timaeus p. 17. C: τεῦ (γένους) τῶν προπολεμοῦσόντων. Cf. Proclus in Tim. p. 15 sq. Isocrat. Orat. Plat. p. 303. ed. Corai. Maxim. Tyr. Dissert. XXX. p. 355 sq. XXXII, 9. p. 389. al.

ἢ τί ἄλλο. Ald. Bas. 1. et 2. ἢ τι ἄλλο. Sic et Ficinus; vel aliud quid? Sensus idem est.

ἔς πεττῶν θέσειν. Πεσσοὶ sive πεττοὶ non sunt tali, sed calculi; ἀστράγαλοι tali sunt, at πεσσοὶ ψῆφοι τινες, ut constat ex Polluc. lib. IX. Ludi sunt valde inter se dissimiles. Male itaque Marsilius: in digerendis talis; tali non digeruntur, sed iaciuntur; at πεσσοὶ disponuntur in lineis, deinde moventur. Muretus. Vid. Salmasius ad Vopisc. p. 461 sq. et Politus ad Eustath. in Iliad. II, Tom. I. p. 433. ed. Florent.

ὁ ναυπηγὸς ἢ ὁ κυβερνήτης, Ille quidem ut ποιῶν,
hic autem ut χρώμενος. *Muretus.*

CAPUT VIII.

Οὐκ οὖν. Basil. 2. scribit οὐκ ἂν οὖν, quod fortasse amplexandum. Nos ἂν, quod abesse nequit, post σπουδαῖον inseruimus. *Ficinus* vertit: non multo igitur studio, o amici, digna est iustitia.

Τὸ δὲ δὲ σκεψάμεθα cet. Ludit interdum Socrates, ductis argumentis e multiplici verborum significatione, ut hoc loco in verbis φυλάσασθαι et κλέψαι. Φυλάττειν est custodire, et hoc modo dictum est, iustum virum utilem esse πρὸς τὸ φυλάττειν ἀργύριον καὶ χρυσίον; at φυλάσασθαι τι est cavere, ne id tibi noceat, ut φυλάσασθαι τοὺς πολεμίους, cavere, ne hostes tibi noceant. Κλέψαι itidem est furari, est et latere. His positis constat, si quis sit bonus, κλέψαι τοὺς πολεμίους, id est, tum latere illos, tum excipere, quasique furari eorum consilia, bonum fore καὶ φυλάσασθαι τοὺς πολεμίους, id est, ad cavendum, ne sibi hostes quidquam damni inferant, et eundem esse optimum φύλακα τοῦ στρατοπέδου. Unde effici videtur, cuiuscunque rei qui est optimus κλέπτης, eiusdem esse optimum φύλακα; est autem iustus optimus φύλαξ pecuniae, igitur et fur optimus. *Muretus.* Non diversa est verbi φυλάττειν in activo et medio significatio, sed una atque ea servandi; activum vero obiectiva est notione et medium subiectiva; igitur φυλάττειν est aliquid servare, i. e., custodire, φυλάττεσθαι vero se servare (ut nos dicimus *etwas bewahren* s. *verwahren* et *sich bewahren* s. *verwahren*), i. e., sibi cavere. Iam si, iustus is est, qui idoneus est ad aliquam rem servandam vel custodiendam, is vero exercitum v. c. optime servat, qui hostibus praeripit occasionem nocendi eorumque consilia quasi furatur, clam ea explorans, sequitur, ut, quo quis melius aliquam rem servet, eo melior eius fur sit.

Φυλάσασθαι καὶ λαθεῖν. Verba καὶ λαθεῖν vacare et delenda esse *Muretus* opinabatur; quod mihi aliter videtur. Λαθεῖν, int. νοσῶν, quod e nomine praegresso νόσον emendum, est latere aegrotans s., ut *Ficinus* vertit, occultare morbum; idque convenit verbo φυλάσασθαι, in quo significatio clandestinae actionis inest. Demonstrare autem vult Socrates, iustum esse non posse cum, qui rem aliquam nonnisi custodiat, h. e., eam servet, quando nullus illius usus sit; utilis enim esset ad rem inutilem; imo eum esse rei

cuiuscunque optimum custodem et servatorem, qui ita eam servet, ut ipsi utilitatem afferat, damnum inimico. Igitur v. c. optimus erit morbi servator, h. e., et se servabit s. sibi cavebit a morbo (hoc est φυλάσσειν) et morbum servabit s. custodiet (clandestinum eum habebit; λαθεῖν νόσων est, i. q., φυλάττειν νόσον), qui eius custodia sibi prodesse, obesse alteri poterit. Is enim morbum a se propellit, qui in alterum eum proiicit.

κλέψαι καὶ βουλεύματα — Is optimus exercitus custos s. conservator est, h. e., is optime suos ab hostium insidiis tutos praestat, qui hostium consilia, insidias alia eiusdem generis praeoccupat et furtim quasi istis praeripit. Similiter Xenophon de magistr. equit. offic. V, 2: χρή δὲ μηχανητικὸν εἶναι — καὶ τοῦ μὴ τὰ τῶν πολεμίων μόνον κλέπτειν ἐπίσταςθαι. Memorab Socrat. III, 1. 6: τὸν στρατηγὸν εἶναι χρή — καὶ ἐπίβουλον καὶ φυλακτικόν τε καὶ κλέπτην καὶ προετικόν καὶ ἄρπαγα cet. Κλέπτειν est in universum furtim quasi, h. e., clam s. clandestino dolo aliquid facere: vel auferre et adimere, vel praeripere et occupare, vel explorare et quasi captare (ἄρπάζειν, ut ap. Sophocl. Ai. 2. ubi vid. Lobeck. p. 219 sq.) Cf. Perizon: ad Aelian. V. H. III, 47. Sic et in sequentibus: καὶ κλέπτειν δεινός verbum κλέπτειν multiplicis est significationis; est enim furtim vel clam pecuniam, quae custodienda est, servare, ita vero ut custos suam ipse utilitatem respiciat, alteri vero nocere studeat (tunc demum est custos revera utilis, χρήσιμος et πρακτικός); igitur pecuniam occultare, ne quis ipsi eam eripere possit, et adaugere alteri opes praeripiendo et quae sunt huius generis. — ἀναπέφανται, apparuit, h. e., ex iis, quae diximus, cogitur, iustum esse furem. Sic πέφανται et ἀναπέφανται Platoni frequentantur, ut in hoc libro p. 350. C. III. p. 410. A. V. 464. B. 478. D. al. Eodem sensu ἐφάνη usurpatur, ut c. 9. et sexcenties alibi.

Αὐτόλυκον. Homer. Odyss. XIX, 395:

Μητρὸς ἧς πατέρ', ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
Κλεπτοσύκῃ θ' ὄρκῳ τε.

Vulgo legitur ὑπέρ ante πάντας, quod his rationibus adducti inducendum esse putavimus. Primum κεκάσθαι (Ald. Bas. 1. et 2. scribunt κεκῶσθαι, ut κεκρῶσθαι al, quod haud scio an rectius habeat) apud Homerum cum simplice accusativo coniungitur, ita ut superandi notionem habeat, ut l. 1. et Iliad. II, 350:

Ἐγχεῖ δ' ἐκέκαστο Πανελλήναις καὶ Ἀχαιοῖς.

XIII, 431:

— πᾶσαν γὰρ ὀμηλικίην ἐκέκαστο
Κάλλει καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ Φρεσὶ —

XIV, 124:

— κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαιοὺς
Ἐγχεῖ —

XVI, 808:

Πανθοῖδης Εὐφορβος, ὃς ἡλικίην ἐκέκαστο
Ἐγχεῖ θ' ἱπποσύνῃ τε πόδεσσι τε καρπαλίμοισι.

Ubi *ἐπὶ* vel *ἐν* (h. e., *inter* f. *prae*) appositum reperitur, est *conspicuum esse, excellere*, ut *Iliad.* XXIV, 535:

— πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο
Ὀλβῳ τε πλούτῳ τε.

Odyss. I, 299:

— οἶον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους —

Cum *ἐν* et dativ. *Odyss.* IV, 725 et 815:

Παντοίῃς ἀρετῇσιν κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν.

Cf. *Heynii Observatt. ad Iliad.* XIII, 431. T. VI. p. 449. — Deinde in Cod. Venet. ὑπέρ desideratur, Schol. Ruhnck. vero p. 144. legit: αὐτὸν πάντας ἀνθρώπους κεκράσθαι, addens: οἶμαι, γράφεισθαι ὀφείλει, ὑπέρ πάντας ἀνθρώπους κεκασθαι. Praepositio igitur ὑπέρ nihil aliud nisi librarii additamentum est, perinde ut praepositio εἰς, quae in Cod. Reg. invenitur. — De ipso *Autolyco* cf. *Hygin. fab.* 200. 201. et Schol. ad *Odyss.* XIX, 432.

πόνηρος et μόχθηρος pro πονηρός et μοχθηρός scriptum (hinc et πονήρους pro πονηρούς et alia id genus) ex observatione veterum Grammaticorum, vid. *Ammon* p. 116 sq. ubi Trypho: ὥστε οὐκ εἰς διαστολὴν τοῦ σημαϊνόμενου εὖρον τὴν βαρύτητα, ἀλλ' ὥς ἔθος ἐκπληροῦντας, οὕτω προηνέγκαντο. — Mox pro ἀδίκους Cod. Reg. ἀδικοῦντας.

διημαρτήκασιν τῶν ἀνθρώπων. Sic *Phaedr.* 257. D: τοῦ ἐταίρου συχνὸν διαμαρτάνεις. *Xenophon Memor. Socrat.* III, 1. §. 10: Τί οὖν σκοποῦμεν, ἔφη, πῶς ἂν αὐτῶν μὴ διαμαρτάνοιμεν; Est proprie aberrare, igitur non assequi, et translate, non perspicere, non recte discernere ac diiudicare. Itaque διαμαρτάνειν τινός est falso de aliquo existimare, h.

l., pro amico et bono habere eum, qui inimicus ac malus est, et vice versa.

αὐτὸ τοῦναντίον —: ipsum, h. e., plane (gerade) contrarium eius, quod Simonidem dicere posuimus, s., ut Latini Graeco convenienter loqui amant: contrarium ac Simonidem dicere posuimus. De hac pronominis αὐτός significatione vid. Commentar. nostr. ad Phaedr. p. 377. et 380. adde Rittershus. ad Oppian. p. 344. Cod. Reg. pro αὐτό exhibet αὐτοί.

δοκεῖν, ἀλλὰ μὴ εἶναι. Vid. infra ad II, 4.

Κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι — ἢ. Stephanus opinabatur legendum esse: προσθεῖναι τι τῷ δικαίῳ, ἄλλως ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν; et Benedictus (cf. Ephemerid. literar. Lips. 1805. Fasc. 99. p. 1599 sq.) δὴ in τί (sc. ἄλλο) mutari volebat. Δὴ vero abesse nequit, — saepissime omitti constat (vid. Heindorf. ad Theaetet. p. 295. 325.), et προστιθέναι passim absolute ponitur, ut Polit. I, 12. p. 339. C: σὺ δὲ προστίθης καὶ αὐτό φησι εἶναι τὸ τοῦ κρείττενος. IX. p. 591. E: οὕτω κυβερνῶν προσθήσει καὶ ἀναλώσει τῆς οὐσίας. Euthyphr. c. 3: ἀλλὰ καὶ προστιθεῖς ἂν ἡδέως. Euripid. ap. Stobaeum Serm. XVII. p. 159: οὐ τοῖς οὕσι προστιθεῖς. Plutarchus Apophthegm. Lacon. T. II. p. 218. E: ἢ τῇ δυνάμει πρόσθετος ἢ τοῦ φρονήματος ὕψος. — Sequens ἢ propterea positum est, quod προσθεῖναι comparativam significationem habet; nam cui aliquid additur, id augeatur necesse est; idque significatur praepositione πρὸς, quae in verbis compositis passim vi augendi gaudet, vid. Zeune ad Viger. p. 666. et Fischerus ad Weller. T. III. P. II. p. 263. Quocirca ne μᾶλλον quidem suppleri necesse est, quia eius significatio iam in verbo προσθεῖναι inest. Et innumera exstant exempla, ubi oratio sequente ἢ comparativa est, ita ut μᾶλλον intelligendum esse videatur, vid. Dorvill. ad Charit. p. 538. Abresch. ad Aeschyl. T. II. p. 19. et Jacobs. ad Antholog. graec. T. I. p. 117.

ὅτι ἔστι. Sic pro ἔστι cum Bas. 1. et 2. scribendum est.

κακῶς — νῦν πρὸς τοῦτῳ ὧδε λέγειν. Haec ad orationis initium: Κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι cet. referenda sunt; oratio enim verbis interpositis: ὡς τὸ πρῶτον — κακῶς interrupta, proprie continua est; quocirca προσθεῖναι, si sensum spectes, repetitum quodammodo est in verbis πρὸς τοῦτῳ ὧδε λέγειν, quasi Plato dicere voluerit: Κελεύεις δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ τοῦτο, ὅτι ἔστι δίκαιον cet.

δοκῇ. Sic Ald. Bas. 1. et 2. Stephanus scripsit δοκῇ, male; ἄν est enim referendum ad infinitivum λέγεσθαι, vid. Brunck. ad Aristoph. Plut. 380. Schäfer. melet. critic. p. 60.

CAPUT IX.

Ἔστιν ἄρα. Cod. Reg. ἔστιν οὖν ἄρα. — Mox pro εἰς τ. τῶν κυνῶν ἀρετὴν exhibet εἰς τὴν τῶν κυνῶν ἢ εἰς τὴν τῶν ἵππων ἀρετὴν.

Οὐ γὰρ θερμότης cet. Respexerunt hunc locum et lib. II. c. 18. Sextus Empiric. advers. Ethic. XI, §. 70. p. 704: παρὸ καὶ ὁ Πλάτων συνιστᾷς, ὅτι φύσει ἀγαθόν ἐστὶν ὁ θεός, ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐπιτεχειρήκεν ὡς γὰρ θερμοῦ, φησὶν, ἰδίον ἐστὶ τὸ θερμαίνειν, καὶ ἀγαθοῦ ἰδίον ἐστὶ τὸ ἀγαθοποιεῖν τὰγαθόν δέ γε ὁ θεός. ἰδίον ἄρα ἐστὶ θεοῦ τὸ ἀγαθοποιεῖν. Porphyrius de abstinent. II, 41: οὐ γὰρ θερμότητος, ὡς φησι Πλάτων, τὸ φύχειν, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου, οὕτως οὐδὲ τοῦ δικαίου τὸ βλάπτειν cet. et Sallustius de diis et mundo c. 7: καὶ ὅτι ἀνάγκη διὰ τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα ὄντος τοῦ κόσμου, αἰετὲς τὸν θεὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν κόσμον ὑπάρχειν, ὥσπερ ἡλίω μὲν καὶ πυρὶ συνυφίσταται φῶς, σώματι δὲ σκιά. Cf. Hierocl. ap. Stob. Eclog. Physic. P. II. T. I. p. 422. ed. Heer. et Proclus in Timaeum II. p. 111.

ὁ τοῦτο εἰπών. Cod. Reg. ὁ ταῦτα εἰπών.

Βίαντα ἢ Πιπτακόν. Bias Prienaeus et Pittacus Mitylenaeus in septem sapientum numero erant, vid. Diogen. Laert. I, 76. 87. ubi v. interpp. et Perizon. ad Aelian. V. H. III, 17.

τῶν μακαρίων: sapientes, qui ante nostram aetatem floruerunt. Sic μακάριος, et Latinorum beatus, de Legg. XII, p. 947. D: οὐ τὸν μακάριον γεγονότα θέντες. Ni fallor, lenis ironia inest in hac voce, ut ap. Horat. Satyr. I, 9. 28:

Omnes composui. Felices! nunc ego resto.

ubi vid. Lambin. Jure enim sapientes illi beati dicti, qui, quomodo a Sophistis illius aetatis vexarentur, non sentirent.

τὸ φάναί. Cod. Reg. τὸ φάμενον.

Περσῶνδρου. In numero hic reponitur non sapientum, sed tyrannorum. Fuit enim Corinthi tyrannus ter-

ribilis. *Plutarchus* περὶ δεισιδαιμον. T. II. p. 166. C: ἢ φοβερός ἐν Σάμῳ Πολυκράτης τύραννος, ἢ ἐν Κορίνθῳ Περίας-
 ανδρος, ἀλλ' οὐδὲς ἐφοβᾶτο τούτους μεταστὰς εἰς πόλιν ἐλευ-
 θέραν καὶ δημοκρατουμένην. De a apud Delph. p. 385. E:
 λέγουσι γὰρ ἐκείνους τοὺς σοφοὺς, ὑπ' ἐνίων δὲ σοφιστὰς προσ-
 αγρευθέντας, αὐτοὺς μὲν εἶναι πέντε, Χίλωνα καὶ Θαλήν καὶ
 Σόλωνα καὶ Βίαντα καὶ Πιττακόν, ἐπὶ δὲ Κλεόβουλος ὁ Λινδίων
 τύραννος, εἴτα Περίαςανδρος ὁ Κορίνθιος οὐδὲν αὐτοῖς ἀρετῆς μετὸν
 οὐδὲ σοφίας, ἀλλὰ δυνάμει καὶ φίλοις καὶ χάριτι καταβιάζόμε-
 νοι τὴν δόξαν, ἐνέβαλον εἰς τοῦνομα τῶν σοφῶν, καὶ τινὰς γνώμας
 καὶ λόγους ἐξέπεμπον cet. Atque Platonem constat in Pro-
 tagora p. 343 A. Periandrum in septem sapientum nu-
 mero non retulisse, qua de causa *Pausanias* X, 24. T.
 III. p. 232. Fac. τὸν δὲ ἑβδομον Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἀντὶ
 Περίαςανδρου τοῦ Κυψέλου κατείλοχε τὸν Χηνέα. *Clement* Ale-
 xandrin. Strom. I, 14. p. 299. Sylb. (T. I. p. 350. Pot-
 ter.): τὸν δὲ ἑβδομον οἱ μὲν Περίαςανδρον εἶναι λέγουσι τὸν Κορίν-
 θιον, οἱ δὲ, Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην, οἱ δὲ, Ἐπιμενίδην τὸν Κρή-
 τα. Vid. *Diogen. Laert.* I. §. 41. et 106. ubi cf. *Menag.*
 et *Perizon.* ad *Aelian.* Var. Hist. III, 17. p. 171 sq. ed.
Kuehn. — *Perdiccas*, Alexandri filius, rex erat Macedo-
 niae et Archelai tyranni pater. Huius meminit Plato et-
 iam in *Gorgia* p. 470 D. — *Xerxes*, rex Persarum satis
 notus. — *Ismenias*, Thebis potens et admodum dives.
Menon. 90. A: ὃς ἐγένετο πλούσιος οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου,
 οὐδὲ δόντος τινός, ὥσπερ ὁ νῦν νεωστὶ εἰληφώς τὰ Πολυκράτους
 χρήματα, Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος cet. ubi vid. interpp. p. 48.
 ed. *Biest* et *Buttm.* III. A Persis corrumpi se passus
 (*Pausan.* III, 9, §. 4. Cf. *Xenoph.* Hellen. III, 5. 1.
Plutarch. Artaxerx. p. 1021. D. *Lyfandr.* p. 448. E.), a
 Lacedaemoniis, quum Cadmeam occupassent, morte mul-
 tatus est. Videatur *Plutarch.* de genio Socrat. T. II. p.
 576. A. et *Solanus* ad *Lucian.* T. III. p. 103.

ἡ δικαιοσύνη ὄν. Expectabas οὖσα propter subiectum
 δικαιοσύνη, sed ἐφάνη ὄν sequitur genus praedicati τοῦτο, non
 subiecti δικαιοσύνη, id quod frequentissimum est. Sic p.
 351. A: ὁποῖόν τι τυγχάνει ὄν δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν. IV. p.
 420. C: οἱ γὰρ ὀφθαλμοί, κάλλιστον ὄν. Protagor. 354. C:
 οὐκ οὐκ τὴν μὲν ἡδονὴν διώκετε, ὡς ἀγαθὸν ὄν, τὴν δὲ λύπην φεύ-
 γετε, ὡς κακόν; vid. *Heindorf.* ad *Hipp. mai.* p. 165.
Matthiae Grammat. Graec. p. 426. et *Jacobs.* Animadv. in
 Athen. p. 7. — Ceterum pro οὐδὲ τοῦτο Cod. Reg. legit:
 δ' οὐ τοῦτ' ἐφάνη.

CAPUT X.

Καὶ ὁ Θρασύμαχος cet. Mirifice illudit et exagitat Thrasymachi τὸ Θρασὺ καὶ τὸ ἱταμόν, ut in quadam epistola id vocat *Basilus*, ita ut, si quis, quid hominis sit Thrasymachus, nesciat, ex hac tamen descriptione facile intelligere possit, unum aliquem esse ex illis ventosis et inanibus Sophistis, qui, omnium prope rerum imperiti, omnium sibi scientiam arrogabant. Atque ut pictores in tabulis partes quasdam deprimunt atque opacant, quo ea, quae collustrata sunt, magis extare atque eminere videantur, ita humilis atque depressa Socratis oratio ac verecundiae timiditatisque plena impudentem Thrasymachi confidentiam insigniorem atque illustriorem facit; neque usquam magis apparet, quod a Thucydide sapientissime scriptum est, ὅτι ἀμαθία μὲν δάσους, φρόνησις δὲ ὄκνον φέρει. Nam et quum inter se colloquerentur Polemarchus et Socrates, eorum sermonem interrupisset, nisi ab iis, qui adsidebant, prohibitus esset, et quum finem dicendi fecissent, gestu ipso ferociam quandam odiosam et ridiculam ostendit, et orationis suae principium a contumeliis ducit: quae omnia vesani hominis sunt et ad convictum et consuetudinem civilem plane inepti. Pertinet autem huc, quod *Aristoteles* lib. II (c. 23.) Rhetoricorum ait, Herodicum solitum dicere Thrasymacho, eum semper Thrasymachum esse, ut *Conon* dicebat, Thrasymbulum vere ac merito Thrasymbulum vocari. *Athenaeus* lib. II: διαβάλλει δὲ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον Χαλκηδόνιον σοφιστήν, ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. *Muretus*.

καὶ διαλεγομένων ἡμῶν μεταξύ: dum nos disputabamus s. nobis adhuc disputantibus. Solet enim μεταξύ, quod intervallum tam spatii quam temporis indicat, praecipue cum participio ita coniungi, ut tempus significet, intra quod aliquid fit vel factum esse dicitur, ut h. l. διαλεγομένων ἡμῶν μεταξύ proprie est: intra s. per totum hoc tempus, quo disputabamus. Sic *Theag.* p. 128. E: λέγοντος σου (ita scribendum pro λέγοντός σου) μεταξύ, γέγονέ μοι ἡ φωνὴ ἢ τοῦ δαιμονίου. *Lyfid.* p. 207. A: ἐπειτα ὁ Μενέξενος ἐκ τῆς οὐλῆς μεταξύ παίζων (dum adhuc ludebat, h. e., inter ludendum) ἐξέρχεται. *De legg.* IX. 859. B: μεταξύ νομοθετοῦντες. *Xenoph.* *Cyropaed.* VIII. 8, 11: τὸ μεταξύ πορευομένους μήτε ἐσθίσαι μήτε πίνειν. *De Venat.* III. 9. 10: μεταξύ δὲ θέουσαι (αἱ κυνέες) — ἀπρονοήτως ἐπὶ τοῦτο φέρονται. Vid. *Reitz.* ad *Lucian.* T. I. p. 730. *Viger.* p. 418 sq. — Ald et Bas. 2. male sic interpungunt: ἡμῶν, μεταξύ ὥρμη ἀντιλαμβάνεσθαι.

ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου. Non est, ut *Marsilius* putat, *contradicere*, sed *interponere se in sermonem*. *Muretus*. Proprie ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου est *sermonem arripere* (ἀντιλαμβάνεσθαι τινος est enim: aliquid apprehendere, arripere, et tunc cohibere vel retinere), igitur *interpellare aliquem vel interrumpere sermonem*, aliquid opponendo. Aliquanto fortius est, quam ὑπολαβεῖν, de quo vid. ad I, 6. Hinc ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου est *sermonem interrumpere, τοῦ λέγοντος: dicentem interpellare*, et absolute (ubi genitivus ex oratione praecedente intelligi debet) est proprie arripere (*angreifen*), h. e., *impugnare*, igitur *se interponere vel aliquid opponere, obiiicere*. Sic VI. c. 11. p. 497. B: φόβῳ, ὧν ὑμᾶς ἀντιλαμβάνόμενοι δεδηλώκατε. Eod. libr. c. 15. p. 504. E: ἢ αὖ διανοῇ ἐμοὶ πράγματα παρέχειν ἀντιλαμβάνόμενος. Gorg. 506. A: εἰάν δ' τῷ ὑμῶν μὴ τὰ ὄντα δοκῶ ὁμολογεῖν ἑαυτῷ, χρὴ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ἐλέγχειν. Sophist. 251. B: εὐθύς γάρ ἀντιλαβέσθαι (hoc *impugnare obiiiciendo*, h. e., *opponere*) παντὶ πρόχειρον, ὥς ἀδυνατον ταῖς τε πολλὰ ἐν καὶ τὸ ἐν πολλὰ εἶναι. Hippias mai. 287. A: αἰτάρ μὴ τι κωλύω μιμούμενος ἐγὼ ἑκᾶνον, εἰάν σοῦ ἀπεκρινόμενου ἀντιλαμβάνωμαι τῶν λόγων — εἰ οὖν μὴ τί σοι διαφέρει, βούλομαι ἀντιλαμβάνεσθαι, ἵνα ἐρρωμένεστερον μάθω. 'Ιπ. 'Αλλ' ἀντιλαμβάνου. Ita et ap. *Plutarchum* de poet. legend. T. II. p. 46. B: ἀντιλαμβάνόμενοι (non occupantes, ut vertunt, sed *interpellantes*) γάρ ἐκάστοτε πεναῖς καὶ περιτταῖς ἐρωτήσεσι τοῦ διδάσκοντος, ὥσπερ ἐν συνοδίᾳ, τὸ ἐκδελεχὲς ἐμποδίζουσι τῆς μαθήσεως ἐπιστάσεις καὶ διατριβὰς λαμβανούσης.

ἐυστρέφας ἑαυτόν. Ut de serpente aliquo locutus est; solent enim serpentes, impetum facturὶ in quempiam, colligere se ac torquere in spiras. *Ovidius* (*Metamorphos.* III, 41.):

Ille volubilibus squamosos nexibus orbes Torquet.

Virgilius (*Georg.* II. 154.):

Squameus in spiram tractu se colligit anguis.

Muretus. *Ἐυστρέφασθαι* est se contrahere vel colligere dorso incurvato, ut impetus fiat vehementior saltusque perniciosior. Sic *Hesiod.* *Scut. Hercul.* de serpentibus v. 233:

— ἐπὶ δὲ ζώνῃσι δράκοντε
Δοῖω ἀπρωρεῦντ', ἐπικυρτάοντε πάρηνα.

de apro v. 388:

— δῆγει δὲ τὰ λευκὸν ὀδόντας
Δοχμωθεῖς.

Theocritus XXV, 245. de leone:

— κυρτὴ δὲ ῥάχισ γένετ' ἥντα τόξον,
Πάντοθεν εἰλυσθέντος ὑπαὶ λαγόνας τὰ καὶ ἰξύν.

Homerus ad hanc rem significandam verbo utitur ἀλῆναι (ab antiquo ἔλω, ἔλλω, unde εἰλέω: convolvo, constringo; hinc ἀλῆναι sensu neutrali est: se colligere; vid. Matthiae Gramm. Graec. p. 320 sq.). Sic de leone Iliad. XX, 163:

— ἀλλ' ὅτε κέν τις ἀρηιθοῶν αἰζήων
Δουρὶ βάλη; ἑάλῃ δὲ χανών, περὶ τ' ἀφρὸς ὀδόντας
Γίγνεται —

Etiam de bellatoribus, ut Iliad. XXI, 571:

ὣς εἰπὼν, Ἀχιλλῆα ἀλῆς μένεν —

Lib. XXII, 308. et Odyss. XXIV, 537:

Οἴμῃσεν δὲ ἀλῆς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετής.

Ceterum similiter Cicero in Vatin. c. 2: repente enim te, tanquam serpens e latibulis, oculis eminentibus, inflato collo, tumidis cervicibus intulisti. Sic et libr. II, 2. Thrasymachus serpenti comparatur; et *θηρίον* inprimis de serpente poni constat.

Φλυαρία ἔχει. Φλύω est bullio, φλυαρῶν inanes sermones effutire, similes bullarum, quae in aqua excitantur. Φλυαρία παρὰ Πλάτωνι πανταχῇ πᾶν τὸ περιττόν, ἢ τ' ἐν λόγοις ἢ τ' ἐν πράγμασι. Vetus quidam Scholiastes in Gorgiam. Muretus. Vid. Schol. Ruhnken. p. 109. et Olympiodorus ad Phaedon. p. 275. ed. Fischer. De huius vocis etymo cf. Jacobsii Animadv. in Anthol. graec. T. I. p. 131. Vocabula vero φλυαρῶν et φλυαρία tam crebro in Platonis libris leguntur, ut exempla afferre non attineat.

εὐηθίζεσθαι. Schol. Ruhnken. p. 144: μωραίνετε, ἀνοηταίνετε· εὐφρέμωσ. Εὐήθης bonus, est, ut et illud Latinorum ironico sensu simplex, stolidus et ineptus; hinc εὐήθεια, εὐηδικός et εὐηθίζεσθαι, ineptire, insulse agere vel loqui; vid. Pollux V, 25. p. 542. Thom. Magist. p. 382. Wasse et Ducker. ad Thucyd. III, 83. Ruhnken. ad Tim. p. 132. Wesseling. ad Herodot. p. 269. Boissonad. ad Philostrat. Heroic. p. 338.

ὑποκατακλινόμενοι ὑμῶν αὐτοῖς: vobismet ipsis succumbentes, h. e., cedentes (ὑπείκοντες). Plutarchus de

vitios. pudore T. II. p. 535. F: καταβάλλειν ἑαυτὸν ὑποκατα-
κλινόμενον. — Pro ὑμῶν Bas. 2. exhibet ἡμῶν, ut pro ὑμῶν
in antecedentibus ἡμῶν.

μη̄ μόνον ἐρώτα. Socrates in disputando nunquam
respondere aut affirmare aliquid ipse, sed interrogare et alio-
rum sententias elicere (ed. Ingolstadt. exhibet *dicere*, quod
haud dubie error est typographicus. Postea vidi, etiam
Ruhnkenium p. 548. T. II. Oper. Muret. ita correxisse) sole-
bat. Cur respondendi partes nunquam susciperet, ea causa
erat, quod se nihil scire profitebatur; fuisset autem indeco-
rum et ὑπεραντίον, qui nihil scire si diceret, cum quidquam
pro certo respondere aut affirmare. Quod autem interroga-
bat alios, in eo se obstetricari animis dictitabat. Qua in re
longa ipsius et elegans disputatio est in Theaeteto (p. 150.
C.), in qua ostendit, hoc ipsum sibi a multis obiici solitum,
quod perpetuo interrogaret, nunquam responderet: καὶ ὅπερ,
inquit, ἤδη πολλοί μοι ὠνειδίσαν, (ὥς τοὺς μὲν ἄλλους ἐρώτῶ,
αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀποκρίνομαι περὶ οὐδενός, διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν σοφόν,
ἀληθεὲς ὠνειδίζουσι· τὸ δὲ αἴτιον τούτου τὸδε· μαιεύεσθαι με ὁ θεὸς
ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώλυσεν). Muretus.

ἐπειδάν τις τί. Sic Ald. Bas. 1. et 2. Vulgo ἐπει-
δάν τις τί ἀποκρίνηται. In sequentibus τί φησ pro τί φῆς scripsi-
mus. Φῆς enim primum rectius iota subscripto caret, ut ἴσῃς,
vid. *Matthiae* Grammat. graec. p. 277. not. 2.; deinde, ut
secunda persona verbi εἰμί, v. c. πόνηρός εἰ (ex auctoritate
Aelii Herodiani aliorumque Grammaticorum, vid. *Wagner*.
de accent. graecae linguae p. 240.) haud dubie accentum in-
clinare debet; nam cur secunda persona in his verbis exci-
piatur, causa nulla cogitari potest, nisi forte eam probave-
ris, quam profert *Apollonius* de Syntaxi II, 18. secundam
personam opinans quasi δεικτικῶς significari, quod somnium
est Grammatici.

μη̄δ', ὅτι. Sic Bas. 1. et 2. Contra Ald. μη̄δ' et
Stephan. μηδ' ὅτι. Memoriter hunc locum laudavit *Orige-
nes* contra Cels. I, 17. T. I. p. 336. ed. Paris. Ceterum Cod.
Reg. legit: ὅπως μη̄ ἐρᾷς, ὅτι τὸ δίκαιον ἐστί, vitiose.

ὑθλους τοιούτους λέγης. Ὑθλοι sunt nugae, φλυα-
γία, λῆρος. Theaet. p. 176. B: ταῦτα γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος
γρᾶν ὑθλος, ὥς ἐμοὶ φαίνεται. *Lyfid.* p. 221. D: ὁ δὲ τὸ πρό-
τερον ἐλέγομεν φίλον εἶναι, ὑθλος τις ἦν al.

εἰ μὴ πρότερος ἐωράκη. Vulgo ἐωράκειν, vid. ad I,
2. — Urbanissime in Thrasymachum tanquam in lupum
quendam iocatur. Vulgi enim opinio est, quos lupus prior
adspexerit, iis vocem ad tempus adimi, vitari autem hoc

malum, si quis lupum prior intuitus sit. Plinius (Hist. Nat. VIII, 34): Sed in Italia quoque creditur luporum visus esse noxius, vocemque homini, quem priores contemplantur, adimere ad praesens. Solinus (Polyhist. c. II. §. 35.) hoc Italiae proprium et certi cuiusdam luporum generis esse voluit. Sic enim scribit in capite de Italia: Italia lupos habet, qui quum ceteris similes non sint (Salmas. et quod quum — sit) homo quem prius viderint, conticescit, anticipatus obtutu nocenti (Salmas. nocentis adspectus) licet clamandi votum (Salmas. voluntatem) habeat, non habet vocis ministerium. Scholia-
stes Theocriti in εἰδυλλ. ιδ'. (Idyll. XIV, 22: οὐ φθγγῆ; Λύκον εἶδες.) οἱ οφθίντες ἄφρων ὑπὸ λύκον δοκοῦσιν ἄφρωνι γίνεσθαι. Virgilius (Eclog. IX, 153):

— vox quoque Moerin

Jam fugit ipsa: lupi Moerin videre priores.

Eius rei causam sunt qui quaerant. Ego vulgarium et fabulosa-
rum opinionum causas quaerendas esse non arbitror. Muretus.
Videatur Cerda ad Virgil. Eclog. IX, 54.

ἡνίκα — ἡρχετο ἐξαγορεύεσθαι. Priscianus h. l. laudans a voce νῦν ad πρότερος XVIII. p. 1203. legit ἀνήρξατο. — Mox ἀποκρίνεσθαι habent Cod. Reg. Ald. Bas. 1 et 2. Liber Stephan. et Bipont. ἀποκρίνεσθαι, operarum culpa, nisi tacita est Stephani correctio.

εἰ γὰρ ἐξαμαρτάνομεν. Cod. Reg. τί post γάρ in-
terponit, quod non opus est; imo gravior est oratio sine τί. Est enim: si inscita est atque insulsa (id est h. l. ἐξαμαρτάνειν et ἀμαρτάνειν) nostra hac de re disputatio.

εἰ ἴσθι, ὅτι. Cod. Reg. ὅτι ignorat, et in sequenti-
bus pro καὶ οὐ ante σπουδάζειν legit καὶ μή.

οἶόν γέ ἐστιν, ὦ φίλε ἀλλ' οἴμαι. Haec verba plura
habent, quae offendant. Primum post φανῆναι αὐτό languet οἶόν
γέ ἐστιν: quale quidem est; deinde vocativus ὦ φίλε, in fine
orationis positus, nescio quomodo claudicat; postremo post
μή γὰρ δὴ οἶον non ἀλλ' οἴμαι, sed ἀλλ' οἶον ἡμᾶς μή δύνασθαι
expectasses. Cod. Regius legit: μή οἶον σὺ, ὦ φίλε; quae
mera est principii huius orationis repetitio. Omnes, ni fal-
lor, difficultates remouentur, si mecum legeris: φανῆναι αὐτό.
οὐχ οἶόν τέ ἐστιν, ὦ φίλε, ἀλλ' οἴμαι, μή δυνάμεθα. Oratio
universa haec est: Noli putare, nos, si aurum quaereremus,
nunquam sponte cessuros alterum alteri, ne ipanis fieret in-
vestigatio, iustitiam vero quaerentes, utpote rem auro multo
pretiosiore, tam imprudenter nobis cedere neque vel maxi-
me id studere, ut nobis appareat. Ita fieri non potest, o
amice (sc. ut in iustitia quaerenda tam insipienter agamus),

Ied non possumus, opinor, h. e., quod iustitiam invenire non possumus, eius rei causa non est insipientia, sed imbecillitas virium nostrarum. Οὐχ ante οἶον facile omitti poterat ab iis, qui οἶον τέ ἐστιν vel οἶον γέ ἐστιν ad αὐτό praecedens referentes ita cepissent: *quale est.*

ὕμῶν τῶν δεινῶν. Vos, viri eximii et divini; sensu ironico (vid. Commentar. ad Phaedr. p. 228. quibus adde Perizon. ad Aelian. Var. Hist. I, 1. et Wolf ad Liban. Epist. 1037. p. 485. Hinc δεινότης de Sophistarum eloquentia, vid. Olear. ad Philostrat. p. 483.

CAPUT XI.

ἀνεκὰ γχασέ τε μάλα σαρδόνιον. Γίλως σαρδόνιος vel σαρδώνιος (etiam σαρδάνιος, vid. Schaefer. ad Lamb. Bos. Ellips. graec. p. 73. sq.) dicitur risus amarus ac cavillans, ore diducto (quod Plautus dixit *albis dentibus deridere*): πεχηρότος καὶ σεσηρότος στόματος, καὶ οὐκ ἐκ διαφύσεως γενόμενος, ut apud Eustath. ad Odyss. v. p. 735 47 sq. explicatur. Et enim quum ap. Homerum Odyss. XX, 302. jam legatur de Ulyssē:

— μείδῃσε δὲ θυμῷ
Σαρδόνιον μάλα τοῖον —

Sardinia vero insula ipsi adhuc ignota fuerit, haud dubie Grammaticorum ratio, qui σαρδόνιον, ut σαρκιάζεν al. a σαίραν derivant, verior est eorum sententia, qui originem huius vocis ab herbis *Sardois* (de quibus vid. Rhodigin. Lection. antiq. XX, 19. et interpp. ad Virgil. Eclog. VII, 41.) vel aliis rebus ad Sardiniam spectantibus repetunt. Cf. Scholiaf. Ruhnkenii ad h. l. p. 144. et Siebenkeesii in Anecd. graec. p. 46 sq. copiosissime de hac re exponentes, Zenobii Proverb. Centur. V, 85. et Erasmus Adagior. Chiliad. III. Centur. V. p. 597. sq. Muretus ad h. l. al.

De ἥδῃ (vulgo ἥδαν) vid. supra ad I, 2.

εἰρωνεία Σωκράτους. Cicero Academic. IV: Socrates autem de se ipse detrahens in disputatione, plus tribuebat illis, quos volebat refellere. Ita quum aliud diceret atque sentiret, libenter uti solitus est ea dissimulatione, quam Graeci εἰρωνείαν vocant. Idem de offic. I: De graecis autem dulcem et facetum festivique sermonis atque in omni oratione dissimulatorem, quem Graeci εἰρωνεα nominarunt, Socratem accepimus. Muretus. Cf. Cic. de Orat. II. 67. Themist. ap. Stob. Serm. XII. p. 141. v. 20. al.

et ad verba ὅτι σὺ ἀποκρίνασθαι μὲν οὐκ ἐθέλῃς cf. Theaet. p. 150. C. et Xenoph. Mem. Socrat. IV, 4. §. 9.

ἀποκρίνοιο. Cod. Reg. ἀποκρίναιο, ut in sequentibus ἤδασθα, superscripto ἤδησθα.

ὅτι ἐστὶ. Sic ex Ald. Bas. 1 et 2. rescripsimus (vulgo ἐστὶ) et mox μὴδ', ὅτι e Bas. 1 et 2. reposuimus.

εἰ τούτων τυγχάνει ὄν. Cod. Reg. interponit τί post τούτων, quod Ficinus videtur confirmare vertens: *utrum — neque etiam si horum aliquid est, sed alienum quiddam a vero.* Sed pronomine τί tantum abest ut opus sit, ut ne suppleri quidem debeat; solent enim verba, quae, quo pertineat aliquid, indicant, genitivum nominis comitem habere, ubi vulgo supplent τί vel ἐν (v. Fischer. ad Weller. T. III. P. I. p. 355.) Sic Phaeton. 68. D: τὸν θάνατον ἡγούνται, πάντες οἱ ἄλλοι τῶν μεγίστων κακῶν εἶναι. Polit. II. c. 3. p. 360. B: εὐδὺς διαπράξασθαι, τῶν ἀγγέλων γενέσθαι τῶν παρὰ τὸν βασιλέα. cet. Videatur Matthiae Grammat. graec. p. 479 sq. Deinde intelligendum est τὸ ἀληθές, quod, quum ad utrumque orationis membrum pertineat, gravioris sensus causa orationem finit. Proprie enim ita oratio constituenda erat: πότερον, ὦ θανμάσιε, μὴδὲ (ἀποκρίνωμαι) τὸ ἀληθές, εἰ τούτων (sc. αἱ προεῖπες, μὴ ἀποκρίνεσθαι) τυγχάνει ὄν (τὸ ἀληθές), ἀλλ' ἕτερον εἶπω τὸ αὐτοῦ (τοῦ ἀληθοῦς);

Εἴεν — ὥς δὴ ὁμοιον τοῦτο ἐκείνῳ: Bene! inquit, scilicet hoc (τὸ μὴδὲν ἀποκρίνεσθαι, ὦν προεῖπον) aequale est illi (ἕτερον τι τοῦ ἀληθοῦς εἶπεν), ut, quum utrumque idem sit, respondere non possis, nisi eorum aliquid respondeas, quod vetuerim. — Εἴεν (proprie est εἶη, i. q., ἐστὼ, sit), ut particula antecedentia affirmans et comprobans usurpatur, h. e. vero, ut sequens ὥς δὴ, ironice positum est. Ὡς δὴ est nimirum, scilicet; ὥς explicativa, δὴ vero ironica est particula (vid. Markland. ad Eurip. Suppl. 521.) Sic Aeschyl. Agamemn. 1625:

Ὡς δὴ σὺ μοι τύραννος Ἀργείων εἶσι.

h. e., Scilicet tu Argivorum rex eris; qui cet. Gorg. 468.

E: ὥς δὴ σὺ, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἂν δέξαιο ἐξαινοῦ σοι ποιεῖν, ὅ τι δοκᾷ σοι ἐν τῇ πόλει: scilicet tu, o Socrates, non malueris cet.

499. B: ὥς δὴ σὺ οἶα. al. Vulgo interpretantur ὥς δὴ quasi vero (sic Heindorf. ad Gorg. p. 74. et Schneider. in Lexic. graec. s. v. ὥς T. II. p. 679.), quod minus rectum esse jam inde perspicitur, quod pluribus locis v. c. ap. Aeschylum l. l. illud quasi vero sensum perverteret. Vide Commentar. nostr. in Phaedr. p. 272., ubi plura attulimus exempla, quibus

addi potest. *Dio Chrysostom. Orat. VII. p. 127. D:* ὡς δὴ
τι θανμαστόν εὐρήκατε ταῖς πόλεσιν ὑμῶν σωφροσύνης φάρμακον.

Οὐδὲν γὰρ κωλύει cet. Sensus est: Hoc nihil impe-
dit; nam etiamsi fieri possit, ut recte aliquis respondere queat,
nihil eorum memorans, quae respondere vetueris, tamen
is, qui interrogatur, si verum ipsi aliquid ex iis videbitur
esse, quae ne respondeat interdixeris, hoc respondebit; v.
c. si iustum est utile et ei, quem interrogas, quid sit iustum,
ita videtur esse, hoc ipsum, sc. iustum esse utile, respondebit,
sive tu vetuisti, sive permisisti; alioquin ipsi respondendum
esset, quod et a vero alienum esset et suae ipsius sententiae
repugnaret.

Ἄλλο τι — ποιήσεις, ὧν — ἀποκρίνῃ; Ita *Ficinus*
vertit, quasi ante ὧν scripta esset particula καί, quae tamen
mihi necessaria non videtur. *Stephanus*. Vertit enim *Fici-*
nus: Sic et tu facies? inquit, et aliquid eorum, quae in-
terdixeram, respondebis? — Καί interponi non opus esse
recte monet *Stephanus*; solent enim Graeci duas enuntiatio-
nes, quarum altera alterius explicationi inservit, sine co-
pula coniungere, de quo quidem genere alibi uberius expo-
nemus.

οὕτω δόξεις. Ald. Bas. 1 et 2. vitiose habent δόξεις.

τί ἄξιός παθεῖν: quam poenam te commeruisse con-
fiteris? Causa enim perorata et multa in reum constituta,
hic, si fraus capitalis non esset, in iudicio interrogabatur,
quam sibi poenam commeruisse videretur. Sic *Politic. 299.*
A: ὧν δ' ἀν καταψηφισθῇ, τιμᾶν (litem aestimare), ὅ τι χρὴ πα-
θεῖν, αὐτῶν τινὰς, ἢ ἀποτίσαι. *Apolog. Socrat. c. 26:* τί ἄξιός
ἐμι παθεῖν (de poena corporis) ἢ ἀποτίσαι (de multa, s. poena
pecuniaria); *Xenophon. Apolog. § 23. Sophocl. Trachin. 410.*
Cicero de Orat. I, 54. Cf. Heraldii Observatt. ad J. A. et
R. III, 1 sq. et Matthiae Miscellan. philologic, V. I. P. III.
p. 272 sq.

ἡδύς, ut γλυκύς (Latinorum *suavis*, ut ap. *Terent. Phorm.*
II, 3. 64. Sic et Juvenal. VI, 47. et XIII, 140: o delicias!)
ironico sensu est *simplex*, tunc *fatuus*, vid. *Ruhnken. ad Tim.*
p. 131. sq. H. l. est id quod dicimus naiv, cui simplicitatis
cuiusdam paene deridendae adiuncta est notio.

πρὸς τῷ μαθεῖν καὶ ἀπότισον ἀργύριον. Cogitet
lector, an non scribi possit: πρὸς τῷ μαθεῖν, ut intelligatur
ἐκ τοῦ μαθεῖν. Nam μαθεῖν non libenter in παθεῖν mutave-
rim, quum dictum sit, nihil aliud ignaro προσήκειν παθεῖν,
quam τὸ μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδέναι, minime autem rationi con-

sentaneum videatur, ut alter respondeat: praeterquam quod has poenas es passurus, quod discas, etiam pecuniam pendito, sed potius ita: verum ut discas (q. d. quandoquidem non aliud te pati dignum putas, quam ut discere cogaris) pecuniam pendito. At vero *Ficinus*, veluti tertiam quandam lectionem sequens, ita vertit: Verum praeter hoc, quod dicis, etiam pecuniam tribues. *Stephanus*. Inanis est *Stephani* coniectura, et pervertit prorsus festivam Platonis orationem. Scilicet in eo ipso Thrasymachus Sophista Socratem lepidum vocaverat, quod, quum ex eo quaesivisset, qua se poena dignum censeret, responderit ea, quae homini rudi et indocto consentanea essent (ironicus enim Socrates τὸ μαθῆν παρὰ τοῦ Θρασυμάχου pro poena habebat). Idcirco Thrasymachus, Socratis simplicitatem cavillans, quod τὸ μαθῆν, pecunia nulla soluta, pro poena habuerit, quum Sophistae, etiam didactro accepto, in beneficiorum illud numero existimarent, Socratis τὸ μαθῆν repetit eique adiicit id, quod ipse ut Sophista pro poena habet, nempe τὸ ἀποτίσαι ἀργύριον. Mirifica est in hoc Socratis cum Thrasymacho colloquio morum utriusque adumbratio. Ceterum etiam *Ficinus* non aliter legit; genuina enim ipsius translatio haec est: Quam facetus! Verum praeter hoc, quod discas (πρὸς τῷ μαθῆν est id quod πρὸς τούτῳ, ὅτι μαθηάσεις) pecuniam etiam tribues.

ἀλλ' ἕνεκά γε ἀργυρίου. Sic *Bas.* 2. Vulgo desideratur γί, quod ita interponere amant veteres. Sic *Polit.* VIII. c. 4. p. 548. E: ἕνεκά γε φιλονεικίας. *Phaedon.* 85. B: ἀλλὰ τούτου γε ἕνεκα λέγειν τε χρὴ καὶ ἐρωτᾶν, ὃ τι ἂν βούλοισθε. *Charmid.* 158. E: ὥστε τούτου γε ἕνεκα, ὅπῃ αὐτὸς οἷα βελτίῳ σκέψασθαι, ταύτῃ σκόπεα. *Alcibiad.* I. c. 23. (ed. nostr.) p. 127. E. (*Stephan.*): ἔσται ταῦτα ἕνεκά γε τοῦ ἐμὲ ἀποκρίνεσθαι. *Aristoph.* *Acharn.* 394: ἐμοῦ ἕνεκα. al. "Ἑνεκα est: propter, h. e., causa, ut ap. Latinos *mea causa*, h. e., ego non impedimento sum. Similis est usus in vernacula lingua praepositionis *wegen*, ut in *meinetwegen* (mea causa, ut *Plaut.* *Epid.* I, 2. 14.) i. e., equidem impedimento non ero. *Heindorfius* ad *Charm.* p. 72. explicat: Si nihil opus est, nisi pecunia, quod, quomodo e propria praepositionis ἕνεκα notione erui possit, non satis liquet. Vide quae laudavimus ad *Phaedr.* p. 329.

ἔπειτα — ἀπειρημένον cet. Deesse videtur particula εἰ ante ἀπειρημένον, neque enim εἰ, quae est ante τί, et cum εἴετο et cum ἀπειρημένον εἴη jungi potest. *Stephanus*. Pronomen relativum in copula ἔπειτα inest, quocirca ἔπειτα — αὐτῷ

τῷ ἀπειρημένον εἶη dictum est pro: ὃ ἔπειτα (h. e. πρὸς τοῦτῳ). Sic etiam post καί pronomen relativum saepissime omittitur. Vid. *Ducker.* ad Thucyd. VIII, 73. et *Wesseling.* ad Diod. Sic. XVIII. 25. T. II. p. 277. — Ceterum laudat h. l. usque ad v. ἐρεῖ Thom. Mag. p. 613., post μηδέν interponens τοῦτων.

CAPUT XII.

Εἰπόντος δ' ἐμοῦ ταῦτα. Vulgo εἰπόντος δέ μου ταῦτα, quod vitiosum est; nam quum pronomen h. l. subiectum sit, encliticum esse nequit.

οὐ μέ φησ. Vulgo οὐ με φησ. Vide, quae supra monuimus. In sequentibus Bas. 1 et 2. recte scribunt εἰάν τις μοι; Vulgo εἰάν τις μοί. Mox pro ψεύδῃ Stephanus vel ψευδῇ vel ψεύδῃ (ψεύδα) legendum esse opinabatur; sine causa; saepenumero enim adiectivo ἀληθές substantivum ψεῦδος opponitur, ut Gorg. 505. E: τὸ ἀληθές τί ἐστι, περὶ ὧν λέγομεν, καὶ τί ψεῦδος; Phileb. 37. B. al. Vid. *Heindorf.* ad Cratyl. p. 11.

τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ τοῦ κρείττονος ζυμφέρον. Cicero epist. I. ad fratrem: *Ac mihi quidem videntur huc omnia esse referenda iis, qui praesunt aliis, ut ii, qui erunt in eorum imperio, sint quam beatissimi. Et paulo post: Est autem non modo eius, qui sociis et civibus, sed etiam eius, qui servis, qui mutis pecudibus praesit, eorum, quibus praesit, commodis utilitatique servire. Idem lib. I. (25.) de officiis: Omnino qui reipublicae praesuturi sunt, utilitatem civium sic tueantur, ut, quidquid agunt, ad eam referant, obliti commodorum suorum. — Ut enim tutela, sic procuratio reipublicae ad utilitatem eorum, qui commissi sunt, non ad eorum, quibus commissa, gerenda est. Idem lib. V. de Republica, ut ipse citat lib. VIII. epist. ad Atticum: ut enim gubernatori cursus secundus, medico salus, imperatori victoria, sic huic moderatori reipublicae beata civium vita proposita est, ut opibus firma, copiis locuples, gloria ampla, virtute honesta sit. Huius enim operis, maximè inter homines atque optimi, illum esse effectorem volo. Muretus. Cf. *Synesius* de regno p. 6. A. B. Scilicet Sophistae, virtutem ipsam pervertentes et moralem, quam dicimus, hominis naturam tollentes, quae iusta et honesta censerentur, non per se (φύσα, natura) iusta et honesta esse statuebant, sed lege et conventionem quadam (νόμῳ et θέσσει). De legg. X. p. 889. E: τὰ δὲ δὴ δίκαια οὐδ' εἶναι τὸ παράπαν φύσει, ἀλλ' ἀμφισβητοῦντας διαταλεῖν ἀλλήλοις καὶ μετατιθεμένους*

ἀπὸ ταῦτα· ἃ δ' ἂν μετάθωνται καὶ ὅταν, τότε κύρια ἑκαστα εἶναι, γινόμενα τέχνη καὶ τοῖς νόμοις, ἀλλ' οὐ δὴ τινι φύσει. Cf. *Theaet.* p. 172. A: *Gorg.* 479. sq. *Protagor.* 337. D. al. *Aristotel.* *Polit.* I, 3: τοῖς δὲ παρὰ φύσιν τὸ δεσπόζειν· νόμῳ γὰρ τὸν μὲν δοῦλον εἶναι, τὸν δὲ ἐλεύθερον, φύσει δ' οὐδὲν διαφέρειν· διόπερ οὐδὲ δίκαιον· βίαιον γάρ. At quoniam leges daret is, qui aliis imperaret, easque eo consilio illis imponeret, ut regeret, regens vero suam ipse utilitatem respiceret, effici opinabantur, ut iustum, legibus constitutum et sancitum, esset id, quod ei, qui plus posset, utile esset. Sic in imperio populari jus esse id censebant, quod populo prodesset, in regno, quod regi, in optimatum potestate id, quod optimatibus conducibile esset. Vid. de leg. IV, 714. D. *Adrian. Turnebi* *Adversar.* XXV, 23. p. 896. et *Morgenstern.* *Comment.* p. 95 sq.

Πολυδάμας. Schol. Ruhnck. p. 146: Οὗτος Πολυδάμας ἀπὸ Σκοτούσης ἦν, πόλεως Θεσσαλίας, διασημώτατος παγκρατιαστής, ὑπερμεγέθης, ὃς καὶ ἐν Πέρσαις παρ' Ὀχρῶ γενόμενος τῷ βασιλεῖ λέοντας ἀνείλε καὶ ὠπλισμένους γυμνῶς κατηγωνίσατο. Cf. *Coel. Rhodigin.* *Lectt. antiq.* XIII, 36. *Davisius* ad *Maxim. Tyr.* *disf.* VII, 5. p. 519. —

ὁ παγκρατιαστής. Schol. Ruhnck. l. l. ὁ παγκράτιον ἀγωνιζόμενος· ἐστὶ δὲ τοῦτο ἀγὼν τις ἐξ ἀτελοῦς πάλης (lucta) καὶ ἀτελοῦς πυγμῆς (pugilatione) συγκείμενος. Cf. *Aristot.* *Rhetor.* I, 5, §. 36. *Plutarch.* *Sympos.* II, 4. T. II. p. 638. *A. Gellius* *Noct. Attic.* XIII, 27. al. Vid. *Coel. Rhodigin.* *Lectt. antiq.* XIII, 30. *Mercurialis* de arte gymnast. II, 8. sq. *Pet. Faber* *Agonist.* I, 9. *Potter.* *Archaeolog. graec.* II, 21.

ἐκάστη ἢ ἀρχή. Cod. Reg. articulum omittit; sed hoc mihi videor observasse, articulum nomini, etiam si pronomini ἑκαστος subiectum sit, apponi, ubi nomen vel per se notum vel in antecedentibus jam definitum est, ita ut nomen cum articulo pro genitivo pluralis numeri haberi possit. Sic h. l. ἐκάστη ἢ ἀρχή, quia ἀρχή verbis praegressis: αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται jam definita et exposita est, idem fere sibi vult, quod ἐκάστη τῶν (dictarum) ἀρχῶν. Similiter *Polit.* I, 346. C: ἐκάστη ἢ τέχνη est idem, quod praecedens, ἐκάστη τῶν τεχνῶν; et in *Cratylo* 424. E: ἐκάστη ἢ πᾶν articulus noti quid et in praegressis jam expositi (v. *Commentar.* in *Phaedr.* p. 221.) indicat. *Euthydem.* 307. A: ἐν ἐκάστη τούτων τοὺς πολλοὺς πρὸς ἑκαστον τὸ ἔργον (i. q. τῶν ἔργων, intell. γυμναστικῆς, χρηματιστικῆς al.) οὐ καταγελάστους ὄρεται; *Parmenid.* 134. A: ἐκάστη ἢ παρ' ἡμῶν ἐπιστήμη (i. e. τῶν παρ'

ἡμῶν ἐπιστημῶν). p. 143. B: ἐν ἐκάστη τῇ προαιρέσει (i. q. τῇ
 ἡ. τούτων τῶν προαιρέσεων).

τὸν τοῦτο ἐκβαίνοντα. Cod. Reg. et Venet. τούτου,
 ut lib. II, 19. p. 380. D: καὶ πάντων ἡκιστα τῆς ἑαυτοῦ ἰδίας
 ἐκβαίνειν. III, 13. p. 404. A: εἰς μικρὰ ἐκβᾶσι τῆς τεταγμέ-
 νης διαίτης. c. 14. p. 406. B: ἢ τι τῆς εἰσδυίας διαίτης ἐκβαίη.
 Sed etiam accusativus recte habet, vid. not. nostr. ad Sym-
 pos. p. 231. Εκβαίνειν enim, ἐξελεῖν al. (Latinorum egre-
 di, i. e., migrare) ita ponuntur, ut nulla praepositionis ratio
 habeatur, vid. Valcken. ad Herodot. p. 429. Matthiae
 Grammat. graec. p. 505 sq.

πρόστασι δὲ δῆ. Cod. Reg. omittit δῆ, sed amat Plato
 δὲ δῆ coniungere, quod quaevis fere pagina docet,

C A P U T XIII.

ἢ οἷός τι καὶ ἁμαρτεῖν. Sic Cod. Reg. Vulgo ἢ οἷός
 τι καὶ ἁμαρτεῖν. Sensus est: an ii sunt, qui etiam peccare
 possint? Id enim discriminis, ni fallor, reperitur inter οἷός
 τέ εἰμι et οἷός εἰμι v. c. τοῦτο ποιεῖν, ut illud sit: possum, h. e.
 valeo id facere, hoc vero: is sum (h. e., natura ita compa-
 ratus vel ita affectus sum) qui hoc faciat. Igitur utrumque
 est: possum hoc facere, sed illud posse est generale (*das Kön-
 nen überhaupt*), hoc vero speciale (*das Können vermöge der
 natürlichen Beschaffenheit*). Unde sequitur, verba οἷός εἰμι
 τοῦτο ποιεῖν pro diverso orationis sensu etiam denotare posse:
 soleo hoc facere, idoneus sum ad hoc faciendum al.; nam
 qui natura ita comparatus est, ut aliquid facere possit, is et
 solet id facere et idoneus est faciendo. Sic Polit. II, 8. p.
 365. E. III, 1. p. 386 A. al. Quo quidem factum est, ut
 alii οἷός τέ εἰμι statuerent inter se differre in eo, quod illud
 esset possum, hoc vero soleo, alii contra nihil discriminis
 ponerent, ut Matthiae Grammat. graec. p. 622. sq.; utrum-
 que, ni fallor, procul est vero. Ut vero οἷός τι reciperem,
 non solum melior, qui inde emergit, sensus me adduxit,
 verum etiam locus hunc respiciens in cap. 14: ὅτε τοὺς ἄρ-
 χοντας ὁμολόγηις οὐκ ἁμαρτήτους εἶναι, ἀλλὰ τι καὶ ἐξ-
 μαρτάνειν.

Οὐ μόνον. Ald. Bas. 1 et 2. οὐ ignorant. Ficinus vero:
 non solum — justum est. Οὐ interponendum esse monuerat
 jam Cornarius.

σκοπῶμεν δέ. Sic e cod. Rep. reposuimus pro δῆ. Etiam
 Ficinus: Verum diligentius inquiramus.

ἢ ττα. Ald. Bas. 1 et 2. ἢττα.

καὶ τὸ ἀξύμφορον ποιεῖν. Cod. Reg. τὸ ἀξύμφορόν τε.
ὡμολογήσθαι. Ald. Bas. 1 et 2. ὡμολογήσθαι. Mox
pro αὐτοῖς scripsi αὐτοῖς, et φῆς (coniunctivum, qui pendet
e particula ὅταν) cum *Stephano* reposui pro vitioso φῆς, quod
Ald. Bas. 1 et 2. exhibent.

ἄρα. Bas. 1. ἄρα, vitiose.

οὐκ ἀναγκαῖον — λέγεις. Perperam in praeced.
edit. (Ald. et Bas. 2) post οὕτως interpungitur, et male *Fici-*
cinus τούναντίον ita vertit, ac si nomen esset, quum adverbialiter,
ut multis aliis in locis, ponatur pro τούναντίως; nam
τούναντίον ἢ ὁ σὺ λέγεις sonat: contra quam tu dicis; at ille
vertit: contrarium facere eius, quod tu dicebas. *Stephanus*.
Recte, quod ad interpunctionem attinet; de altero autem,
Ficinum male reprehendit. Ita enim construenda sunt ver-
ba: ἄρα τότε οὐκ ἀναγκαῖον ζυμβαίνειν, οὕτως δίκαιον εἶναι ποιεῖν
αὐτὸ τούναντίον, ἢ ὁ σὺ λέγεις: nonne tunc necessario fit, ut
hac ratione iustum sit ipsum (i. e. plane s. prorsus) contra-
rium facere eius, quod tu dicis? Nimirum τὸ ἀξύμφορον, non
vero τὸ τοῦ κρείττονος ζυμφέρον, quod tu pro iusto habes.

Ἐὰν σύ γ' — ὑπολάβω. In Ald. ὁ Κλατοφῶν, ut in Bas. (1
et 2) ὦ Κλατοφῶν; sed illa scriptura recta est, haec vitio-
sa. Fortassis autem depravavit aliquis, dum emendare vellet,
quod implicita esse verba non animadverteret, pro Ἐὰν σύ γ' αὐτῷ
μαρτυρήσης, ἐφ' ἣν ὁ Κλατοφῶν ὑπολάβω. Eodem tamen modo impli-
citis eum verbis in plerisque talibus locis uti videmus, et qui-
dem in proxime praecedente versu aliud exemplum habemus.
Stephanus. Etiam *Ficinus* ὁ Κλατοφῶν legit vertens: Ita
prorsus, si tu testis, inquit *Clitopho*, accesseris.

κακὰ προστάττειν. Cod. Reg. κακὰ πράττειν. Τὸ
γὰρ τὰ κελευόμενα — ὁ Θρασύμαχος. Haec in libris
omnibus praecedentibus annexa leguntur, quum tamen *Clitopho*'s
verba sint. Bene distinxit *Ficinus*: *Clitoph.* Nam
facere, quae a principibus imperantur, iustum esse posuit, ο
Polemarche, *Thrasymachus*. *Polem.* Etenim potentiori
utile, ο *Clitopho*, iustum esse posuit.

CAPUT XIV.

ἀποδεχόμεθα. Sic Ald. et *Stephan.* Contra *Basil.* 1
et 2. ἀποδεχόμεθα. *Ficinus*: sic et nos accipiamus.

Συκοφάντης. Schol. Ruhnck. p. 147: Συκοφάντης λέ-
γεται ὁ ψευδῶς τίτινος κατηγορῶν κακῶς εἶναι οὕτω, παρ' Ἀθηναίοις πρῶ-
τον εὐρεθέντος τοῦ φυτοῦ τῆς συκῆς καὶ διὰ τοῦτο καλούμενων ἐξαγεῖν
τὰ σῦκα τῶν δὲ φαινόντων τοὺς ἐξάγοντας Συκοφαντῶν καλεθέντων.

συνέβη, καὶ τοὺς ὅπως οὖν κατηγοροῦντας τινῶν Φιλαπεχθιμόνως οὕτω
προσαγορευθῆναι. Haec ex *Istri* Atticis desumpta esse, quae
Athenaeus quoque excerpserit III, 6, monuit *Boissonadius*
ad *Philostat. Heroic* p. 320. Ceterum Sycophantas con-
stat proprie dictos esse, qui indicarent (φαίνειν est enim i.
q. μηνύειν, ἐγκαλεῖν) eos, qui ex Attica ficus exportassent
vel exportarent, quod vetitum erat Athenis; deinde in
universum ita vocatos esse criminatores et accusatores fal-
sos. Vid. *Plutarch.* de curiosit. T. II. p. 523. B. *Athe-
naeus* III, 6. p. 293 sq. ed. Schweigh. *Schol.* ad *Aristoph.*
Plut. v. 874.

αὐτίκα ἱατρόν. Cod. Reg. αὐτίκα καὶ ἱατρόν, quod
ex repetito κα et prima vocis ἱατρόν litera enatum esse ap-
paret. Ceterum αὐτίκα est statim, illico, h. e., ut exem-
plum ponamus non longe repetitum (plane sic usurpamus
nostrum gleich, ut h. l. diceremus: denn gleich der Arzt).
Vide de hoc particulae significatu *Koen.* ad *Gregor.* p.
194 sq. *Marcland.* ad *Lys.* Orat. XIX p. 647. ed. Reisk.
et *Ernesti* ad *Xenoph.* Memor. IV, 7. § 2.

Λογιστικόν. Λογιστικός est computandi peritus (λογι-
σμός est enim supputatio, h. e., ratio numeris reddita ex-
pensi et accepti, unde λογιστική ars, quae dicitur, calcu-
latoria). *Gorg.* 451. D: τὰ μὲν ἄλλα, καθάπερ ἡ ἀριθμητική,
ἡ λογιστική ἔχει περὶ τὸ αὐτὸ γὰρ ἔστι (versatur, quocirca
acuenda est penultima), τὸ τε ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν διαφέρει
δὲ τοσοῦτον, ὅτι καί, πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἀλλήλα πῶς ἔχει πλήθους,
ἐπισκοπεῖ τὸ περιττόν καὶ τὸ ἄρτιον ἡ λογιστική. Cf. *Pollux*
IV, 163. et *Schol.* *Ruhnken.* ad *Charmid.* p. 91. sq.

ἁμαρτάνη, τότε ὅταν cet. Post ἁμαρτάνη suspenden-
dam esse puto orationem, ideoque apte positum iri inter-
rogationis notam. ut intell. Tunc, inquam, vocas, quum
peccat? *Stephanus.* Verba τότε ὅταν — κατὰ ταύτην τὴν ἁμαρ-
τίαν cum praecedentibus, quibus explicandis inserviunt, ar-
tius cohaerent, quam ut divelli ab iis possint.

τῷ ῥήματι. Non plane convenit cum Latinorum
verbo, cui re ipsa s. re vera (Graecorum τῇ ἀληθείᾳ, τῷ
ἔργῳ s. τῷ ὄντι) opponitur, et in quo simulationis notio in-
est, quod *Heindorfius* statuit ad *Gorg.* p. 16. Sed idem
fere est, quod ὡς ἔπος (i. e., κατ' ἔπος, τῷ ῥήματι) εἰπεῖν, quod
usurpatur, quando res non accuratius exponitur, sed uni-
verse ideoque indefinite significatur. Sic c. 15: τὸν ὡς
ἔπος εἰπεῖν et τὸν ἀκριβεῖ λόγῳ sibi opponuntur; de le-
gib. II. p. 656. E: οὐχ ὡς ἔπος εἰπεῖν μυριοστόν, ἀλλ'
ὄντως. Similiter ap. *Lucian.* *Tim.* §. 19. οὕτως μὲν εἰπῶν

et ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ opposita leguntur. Alii aliter explicant. Vid. Heindorf. ad Hipp. mai. p. 132. et Weiske de pleonasm. p. 47 sq. Sic etiam τῷ ῥήματι est: ita in universum, indefinite, rem scilicet omnino nominando vel significando, non vero accuratius definiendo. Gorg. 450. E: οὐχ ὅτι τῷ ῥήματι (in universum, im Allgemeinen) οὕτως εἶπες, ὅτι ἡ διὰ λόγου τὸ κῦρος ἔχουσα ῥητορικὴ ἐστὶ. Ab hoc vocis ῥῆμα usu distinguendus est ille, quo τῷ ῥήματι et τοῖς ῥήμασι est: secundum verbum s. verba, ita ut verba sonant (nach den Worten), ut in Phaedon. p. 102. B: ὁμολογῆς, τὸ τὸν Σιμμίαν ὑπερέχειν Σωκράτους οὐχ, ὡς τοῖς ῥήμασι λέγεται, οὕτω καὶ τὸ ἀληθὲς ἔχαν; Theaet. 166. D: τὸν δὲ λόγον αὖ, μὴ τῷ ῥήματί μου δίδωκε, ἀλλ' ὥς ἐτι σαφέστερον μάθε, τί λέγω al.

τὸ δ' est i. q. τὸ δὲ ἀληθὲς s. τῇ δὲ ἀληθείᾳ, re ipsa vero (in Wahrheit, eigentlich aber). Sic Timaeus p. 86. D: τὸ δ' ἀληθὲς, ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἀκολασία — νόσος ψυχῆς γέγονε. Polit. IV, 17. p. 443. C: τὸ δέ γε ἀληθὲς, τοιοῦτον μὲν τι ἦν — ἡ δικαιοσύνη. Lucian. Piscat. ζ. 6. οἱ δὲ ἐπαινοῦσι — καὶ λέγω μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνδολογίας, τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμᾶς. Sic et Diodor. Sicul. XVI, 91. Dio Chrysostom. Orat. I. de regno p. 14. A. al. Contra τὸ δέ legitur Polit. VII, 527. A. Cratyl. 404. C. 405. E. 439. C. Gorg. 158. B. Theaet. 166. A. 157. B (ubi Heindorfius p. 333. plura laudavit, τὸ δέ vero non satis recte explicat quum tamen). Vide quae de hac loquendi formula exposuimus in Ephemerid. art. et scient., quae Landshuti prodierunt a. 1808. Vol. I. Fasc. II. p. 104.

ἀλλὰ πᾶς γ' ἂν εἴποι. Ἀλλὰ γε est tamen, attamen: etsi non vere sic dicitur, tamen quivis dicet, medicum peccare cet. Sic Gorg. 478 B: ἀλλ' ὠφελιμὸν γε (etsi non ἡδύ, tamen ὠφελιμον), et sexcenta alia.

τοιοῦτον οὖν δὴ σοι. Cod. Reg. omittit οὖν et in sequentibus pro νῦν γε legit νῦν δὴ.

CAPUT XV.

οὐδέν γε σοι πλέον ἔσται: nihil tibi proderit. Vid. Commentar. in Phaedr. p. 386, quibus adde Euripid. Phoeniss. 556. Dio Chrysostom. Orat. X. p. 146. C. et Valcken. diatrib. in Eurip. fragm. c. 14. p. 151.

οὔτε με λαθών. Vulgo οὔτε μὴ λαθών, in quo μὴ nulla ratione potest defendi; neque enim cum οὔτε coniungi potest, ut negatio duplicata fortius neget vel altera negatio redundet (haec enim somnia sunt Grammaticorum) neque cum

verbo δύναιο (tunc enim coniunctivus requireretur). Quocirca correximus μέ, quod et sensus postulat et a vulgata scriptura μή proxime abest. Sensus perspicuus est, si verba resolveris: οὔτε, ἂν με λάθοις κακουργῶν, βιάσασθαι με λόγῳ δύναιο. Sic etiam Ficinus videtur legisse, ut qui verterit: neque enim me tuae latent insidiae, neque, cum lateant, vim verbis inferre valebis. Solet vero τῷ βιάσασθαι ὀρροῖτο λαμβάνειν, ut ap. Xenophont. Memor. IV, 4. §. 21: ὥσπερ τοὺς ὑπ' ἀνθρώπων κεκμημένους νόμους ἐννοεῖ παραβάνοντες διαφεύγουσι τὸ δίκην δίδόναι, οἱ μὲν λαμβάνοντες, οἱ δὲ βιαζόμενοι. Sic et Plutarch. de Ser. num. vind. p. 91. ed. Wyttenb. ὥστε ἢ λαθῶν διαφεύγειν, ἢ βιαζόμενος. Igitur οὔτε γὰρ ἂν με λάθοις κακουργῶν cet. positum est pro: οὐ γὰρ ἂν με κακουργοίης, οὔτε λαθῶν οὔτε βιαζόμενος (neque clam, neque aperte ac per vim). Stephanus scribi volebat οὔτε μὴν, quod recepissem, nisi μέ probabilius mihi visum esset. Ceterum κακουργεῖν, ut in Gorgia v. c. tam crebro legitur, est: verum malitiose occultare, rationibus captiosis adversarium premere ac vexare; vid. Wolf. ad Demosthen. Leptin. p. 334.

τὸν ὡς ἔπος εἶπεῖν: eum, qui in universum, an eum, qui proprie et accurate sic vocatur (*den im Allgemeinen, oder den eigentlich so genannten*). Vid. cap. antecedens. Verba δὲ νῦν δὲ (int. αὐτῶν) ἔλεγες et τὸν τῷ ἀκριβῆ λόγῳ respiciunt praegressa illa Thrasymachi: κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον, quemadmodum τὸν ὡς ἔπος εἶπεν spectant ad illa: ἀλλ', οἶμαι, λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως. Sic paulo post sequitur: ὁ τῷ ἀκριβῆ λόγῳ ἱατρός, ὃν ἄρτι ἔλεγες.

πρὸς ταῦτα est propterea, idcirco, v. ad cap. 5.

οὐδὲν σου παρίεμαι: minime a te precor, ne hoc facias (me vexes atque premas rationibus captiosis). Scilicet ἔλεγμα est peto, cupio, et cum praepositione παρά (quae, ut Latinorum de, discessionem significat, ut in παραχωρεῖν al.) coniunctum avertendi aliquid studium denotat; hinc est Latinorum deprecari (*verbitten*). Sic in Apolog. Socrat. c. 1. τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παρίεμαι — μήτε θαυμάζειν, μήτε δορυβεῖν τούτου ἔνεκα. Grammatici vulgo explicant verbo παραιτοῦμαι, v. Ruhnken. ad Timaei Lexic. Plat. p. 207. sq. Fischer. ad Apolog. l. 1. p. 69 sq. Phrynichus vero MS. ap. Ruhnkenium: οὐδὲν σου παρίεμαι· οὐδὲν παραιτοῦμαι, οὐδὲν ἀποτρέπομαι. Sic etiam Budaeus in Commentar. graec. ling. exposuit: non recuso, quod rectius esse censeo eorum ratione, qui παρίεμαι pro simplice precor habent.

ἀλλ' οὐ μὴ οἷός τ' ἦς. Οὐ μὴ cum coniunctivo aor. 1. passiv., aor. 2. activi vel medi, rarius cum coniunct. prae-

sentis pro futuro poni, observarunt Grammatici; vid. *Dawes*, *Miscell. critic.* p. 221. sq. *Valcken.* ad Euripid. *Hippol.* 607. *Matthiae* *Grammat. gr.* p. 728. Exempla etiam apud Platonem sunt frequentissima, ut *Polit.* V, 18. p. 473. E: οὐδὲ αὕτη ἡ πολιτεία μήποτε προτέρων φύῃ τε ἐς τὸ δυνατόν καὶ φῶς ἡλίου ἴδῃ. VI, 492. E: οὐδὲ οὖν μὴ γένηται ἀλλοῖον ἢ θός πρὸς ἀρετήν. X, 597. C: οὔτε ἐφυνεύθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, οὔτε μὴ φύωσι, et p. 609. A. *Phaedr.* 260. E: οὔτ' ἐστὶν οὔτε μήποτε ὑστέρωις γένηται. *Charm.* 168. D: ἄχρων γὰρ ὄψις οὐδὲν ἂν μήποτε ἴδῃ. *Hipp. mai.* 300. D: οὐ γὰρ μήποτε εὖρης, ὃ μήποτ' ἐγὼ πίπτονθα. al. Sed quomodo in coniunctivo aoristi vis futuri inesse possit, et quae sit ratio negationum οὐ μὴ, nondum, quod sciam, quisquam aperuit. Ni fallor, concisa in his est oratio; post οὐ enim intelligendum φοβητέον, ἐνθυμητέον vel tale quid, quod ut suppleatur per se non opus est, propterea quod sermo vivus plura eiusdem generis habet, quae ineptum sit additamentis explere. Verbum verendi intelligendum esse, sequens μὴ docet; sic enim ante μὴ verba ὀρᾶν, φοβεῖν, φυλάττειν θά al. intelligenda (non quasi omissa supplenda) sunt. Jam si post μὴ, quod negationi praecedenti οὐ respondet, eamque ut subiectivam exhibet, aoristus sequitur, hic rem quidem certam, tempus vero indefinitum significat (vid. not. ad *Alcibiad.* I. p. 302. ed. nostr.), ita ut praesentiam quasi absolutam exhibeat; unde pro futuro poni aoristum, opinio est nata.

Οὐ μὴ vero etiam cum praesente jungitur, ut h. l. *Polit.* VI, 486. D: ἀλλ' οὐ μὴ φῶμεν (non verendum est, ne dicamus, non: dicturi simus). Sic etiam *Xenoph.* *Hier.* XI, 15. Igitur οὐ μὴ fortis est negatio (proprie: non verendum, ne hoc fiat, ut nos dicimus: *es ist nicht zu besorgen* s. *dar-an zu denken, dass* — h. e., *minime, nullo modo*); et si aoristus sequitur, v. c. οὐ μὴ τοῦτο γένηται, non pro futuro positus est, sed, quia tempus absolutum quasi significat, etiam futurum in se continet; est enim proprie: non verendum, ne hoc fiat, h. e., *nullo modo hoc fit vel fieri potest* (igitur et: poterit).

ξύρειν ἐπιχειρεῖν λέοντα. *Schol. Ruhnck.* p. 147. παροιμία ἐπὶ τῶν κατ' ἐαυτῶν τι ἢ ἀδύνατα ποιεῖν ἐπιχειρούντων λεγόμενη. Similiter *Schol.* ad *Aristid. Orat. Plat.* II. p. 143. T. II. ubi *Aristides* h. l. respexit: ὥςθ' ὅρα μὴ λέοντα ξύρειν ἐπιχειρῶμεν, οὐ Θρασύμαχον συνοφανεῖν ἐπιχειροῦντας, ἀλλὰ καμψῶν Περικλέα. *Schol.* ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων καὶ ἐπικινδύνων ἡ παροιμία αὕτη λέγεται. Vid. *Suid.* in *Apostol.* c. IX, 32. *Diogen.* VI, 25. *Latinorum* est *leonem radere vel tondere*, vid.

Erasmi Adag. Chiliad. II. Cent. 5. §. 11. p. 406. *Coel. Rhodigin.* Lectt. antiq. XIII, 8. et *J. Bapt. Pii* Annotatt. c. 15. in *Gruteri Thesaur. Crit.* T. I. p. 410.

οὐδέν ὦν καὶ ταῦτα: isque nihili faciendus, h. e., quum nihil, nullius momenti, nullus et impotens sis. *Sympos.* 216. E: ἡμᾶς οὐδέν εἶναι. 219. A: μή σε λανθάνω οὐδέν ὦν. *Theaet.* 175. E. *Gorg.* 512. C. *Phaedon.* p. 293. 354. ed. *Fisch.* al. Vid. *Schweighauser.* ad *Appian.* Vol. III. p. 143. et quae collegimus in *Beckii Commentar. Societ. philolog. Lipsienf.* V. III. P. I. p. 98. ubi tamen plura correctione indigent. De καὶ ταῦτα vid. *Hoogeveen.* ad *Viger.* p. 177. et praefat. ad doctrin. particul. p. 9.

ἐστὶ τι ξυμφέρον ἄλλο. *Stephan.* et *Bip* ἐστὶ τι, contra ἐστὶ, ni fallor, recte *Ald. Bas.* 1 et 2. scribunt; namque ipsam quasi orationem exorditur. Deinde pro ἐκάστη legunt *Bas.* 1 et 2. ἐκάστη, et pro ἄλλο *Cod. Reg.* ἄλλω.

αὐτὴ ἢ ἰατρική. *Cod. Reg.* articulum omittit, vitiose. Mox *Stephanus*: „post τέχνη ponendam puto interrogationis notam et voculam καὶ ante ἐσθ' ὅτι.“ Sine causa; ἐσθ' ὅτι προσδεῖται τινος ἀρετῆς non nova est sententia, sed prioris explicatio, quasi *Plato* scribere voluerit: αὐτὴ ἢ ἰατρική, ἢ ἄλλη τις τέχνη ἐστὶ πονήρα, ὥστε προσδεῖσθαι τινος ἀρετῆς; Ceterum προσδεῖσθαι et προσδεῖν c. genitivo nominis et accusativo τί (aliqua in re), οὐδέν (nulla in re) al. construi solent. Sic VI, 17. p. 507. C: ἐστὶν ὅτι προσδεῖ ἀκοῇ καὶ φωνῇ γένους ἄλλου ἐς τὸ τὴν μὲν ἀκούειν, τὴν δ' ἀκούεσθαι; cet. Sic et χρᾶσθαι construitur, ut III, 10. 399. A: ταύτας οὖν — ἐσθ' ὅτι χρήσαι; Exempla alia vide in *Lexic. Xenophont.* v. προσδεῖσθαι. T. III. p. 707.

ἐς αὐτὰ ταῦτα σκεψομένης. Αὐτὰ ταῦτα e *cod. Reg.* recepimus pro simplice ταῦτα, assentiente *Ficino*, qui vertit: quae ad haec eadem conferant. Αὐτὰ ταῦτα sunt ea ipsa, quibus oculi et aures indigent, ad quae conservanda et, si laborant, restituenda arte opus est. — Mox pro ἐκπορισούσης *Ald. Bas.* 1 et 2. exhibent ἐκποριζούσης. *Ficinus* etiam σκεπτομένης legisse videri possit, quum verterit: investiget praebeatque. Sed rectius habet futurum. Ceterum orationem ita distinximus, ut verba ab ὧ περ ὀφθαλμοί ad ἐκπορίσεως explicationis gratia interposita sint, illa vero ἄρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τέχνῃ — orationem interruptam restaurent. — In sequentibus *Cod. Reg.* plures habet vitiosas scripturas, quas referre non attinet.

αὐτὴ δὲ ἀβλαβής cet. Sic correximus vulgatum αὐτῇ; sensus enim requirit αὐτή, quod *Ficinus* quoque expref-

fit: ipsa autem integra et sincera semper est. Mox Ald. Bas. 1 et 2. pro ἐκάστη vitiose legunt ἐκάστη.

ὡμολόγηται γὰρ ὁ ἀκριβής cet. *Aristoteles Polit.* I, 6. (I, 3. §. 20. ed. Schneid.) ἀνδρίας γὰρ οὐ χρήματα ποιᾶν ἔστιν, ἀλλὰ θάρσος, οὐδὲ στρατηγικῆς καὶ ἰατρικῆς, ἀλλὰ τῆς μὲν νίκην, τῆς δ' ὑγίαιαν. — Mox pro ἧ (sic Ald. Bas. 1 et 2.) vel ἧ (Stephan. et Bip.) scripsimus ἧ, sensu iubente.

σκέπεται τε καὶ προστάξει. Cod. Reg. τέ omittit; sic et Ald. et Bas. 1.

CAPUT XVI.

περιεισθήκη. Vulgo περιειστήκη, vid. ad Cap. 2. — Mox τιθή σοι ἔστι c. Ald. Bas. 1 et 2 scripsimus, quia ἔστι h. l. verbum substantivum, non copulativum est. *Stephan.* ἔστι. Ceterum τιθή explicat *Schol. Ruhn.* p. 147 μᾶμμη, ἢ πρὸς πατρός ἢ μητρός μήτηρ. Sic et *Thomas Magist.* p. 346: τίτθην λέγουσι τὴν τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός μητέρα — τίτθην δὲ λέγεται ἡ μαστὸν παρέχουσα. Ita *Polit.* II, 14 p. 373. C: ἢ οὐ δοκεῖ σοι δεῖσθαι παιδαγωγῶν, τίτθων, τροφῶν cet. *Contra* V, 10. p. 461. D: τίτθην est avia: καὶ ἐκείνα αὖ ἐκείνους πάσπους τε καὶ τίτθας. *Hesychius* τιθή: τροφός, τιθήνη (nutrix). Fluctuant magnopere Grammatici in his vocibus tum exponendis, tum distinguendis. Vid. *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 256.

κορυζῶντα περιορᾷ. *Schol. Ruhn.* μῶραινοντα, μυζᾶζοντα (μυζῶντα superscriptum est in Cod. vet. Paris. Vid. *Bast.* *Epist. crit.* append. p. 23.) κόρυζα γὰρ ἡ μύζα, ἣν οἱ Ἀττικοὶ κατὰ ῥῶν φασί, (mucus et mala pituita nasci ap. *Catull.* XXIII, 17.). Sic *Lucian.* dialog. mort. VI. §. 21: κορύζης μὲν τὴν ῥίνα, λήμης δὲ ὀφθαλμοὺς μεστὸν ὄντα. Eiusd. *Alexand.* §. 20. p. 528: κορύζης μεστοῖς τὴν ῥίνα. *Philopseud.* §. 8. T. II. p. 309: μὴ πάνυ τὴν ῥίνα κορύζης μεστός εἶην. Cf. *Solan.* ad *Lucian.* de morte Peregrin. T. VIII. p. 538. Bip. *Hemsterhus.* ad dialog. select. p. 24 sq. et *Reitz.* ad *Lucian.* adv. indoct. T. VIII. p. 375. Bip. Proverbialiter is, qui habet nares mucore obstructas, pro stupido ponitur, contra homo emunctae naris est sagax, intelligens atque elegans.

ὅς γε αὐτῇ. Apte αὐτῇ interpositum; nam ipsi nutritici Socratis insipientiam opprobrio esse, *Thrasymachus* vult significare; quasi dicens: quem ipsa ne hoc quidem docuit, quae sit pecudum et pastoris ratio. Exemplum huius dativorum pronominalium usus innumera extant.

καὶ παχύνειν αὐτοὺς καὶ θεραπεύειν cet. Respexit et illustravit h. l. Galenus de Hippocrat. et Platon. decret. IX. T. I. p. 334 v. 13 sq. ed. Basil.

ἄλλως πως. Sic recte scribunt Ald. Bas. 1 et 2. Vulgo ἄλλως πως. Vid. quae exposuimus ad Phaedr. p. 365. Schol. Ruhnken. legit: ἡγᾶσθαι διανοῇ, addens: γράφεται, ἄλλως περ ἡγᾶ διανοασθαι.

ὅθεν αὐτοὶ ὠφεληθῶνται. Sic e Cod. Reg. et Venet. reposuimus pro eo, quod libri editi legunt ὠφεληθήσονται. Amant enim Graeci, imprimis Attici, futurum medii pro passivi futuro ponere, et librarios constat ubivis fere futura medii in futura passivi mutasse; vid. Hemsterhus. ad Thom. Mag. p. 852. Pierseon. ad Moer. Attic. p. 367. Ernesti ad Xenophont. Memor. III, 7. 9. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 68. sq.

ἄλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι. Libri editi sic interpungunt: ὅτι — τὸ δίκαιον, ἄλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονος — συμφέρον. Sed sequens οἰκία δέ — βλάβη, quod oppositum est praecedenti ἄλλότριον ἀγαθόν, docet, verba ἄλλότριον ἀγαθόν τῷ ὄντι esse praedicatum, quod dicitur, nominum ἡ δικαιοσύνη et τὸ δίκαιον (sic III, 5: ἡ δὲ δικαιοσύνη ἄλλότριον μὲν ἀγαθόν, οἰκία δὲ ζημία). Verba deinde τοῦ κρείττονος τοῦ καὶ ἄρχοντος συμφέρον explicationis causa apposita sunt: iustum alienum esse bonum, potioris puta et imperantis utilitatem. Post ἄλλότριον intellige μὲν, quo respicit δὲ post οἰκία; nam prius μὲν inter ἡ et δικαιοσύνη interpositum spectat ad δὲ in: ἡ δὲ ἀδικία; sic etiam post εὐδαιμόνιαν ἐκᾶνον intelligendum est μὲν, cui opponitur ἑαυτοῦς δέ: μὲν dici non potest, quam crebro omittatur. Καὶ post τοῦναντίον (quod adverbialiter positum est: contra) et δὲ in verbis: οἱ δὲ ἀρχόμενοι se invicem respiciunt, quemadmodum saepenumero καὶ et δὲ, τέ et δὲ, μήτε et δὲ; vid. Brunck. ad Eurip. Orest. 295. Böckh. in Plat. Min. p. 86. et Matthiae Grammat. graec. p. 893.

παντὰ τοῦ ἐλαττον ἔχει. Cod. Reg. παντελῶς.

ὅταν τινὲς ἐσφοραί. Cod. Reg. ὅταν τέ τινες ἐσφ.

καὶ εἰ μηδεμίαν ἄλλην ζημίαν. Ald. Bas. 1 et 2. exhibent καὶ εἰ, unde quilibet coniicit legendum esse καὶ εἰ (etiamsi, etsi, v. Commentar. in Phaedr. p. 225.); et confirmatur haec coniectura Cod. Regio Stephanus post καὶ εἰ inseruit εἴ. Sed καὶ εἰ otiosum est, nec Ficinus videtur reperisse, utpote vertens: etenim si quando magistratu quodam uterque fungitur, si nulla alia iusto iactura contigit, haec saltem illi non deest, cet. — Sequens γὰρ praecedente

μηδεμία ἄλλη, ut post οὐδὲν ἄλλο (v. c. ap. Isocrat. Panathen. p. 278. ed. Corai.) est *saltem, certe*. Vid. Toup. ad Longin. fragm. VI. § 1. p. 527. ed. Weisk.

τοῖς τε οὐκείοις καὶ τοῖς γινώρσιμοις. Particulam τε e Cod. Reg. et Bas. 2. recepimus.

λέγω γάρ, ὅπερ νῦν δὴ ἔλεγον. Vulgo ὅνπερ νῦν δὴ ἔλεγον (Cod. Reg. λέγω δέ, ὅνπερ cet), quod a librario profectum esse apparet, qui Thrasymachum existimasset iusti definitionem supra positam respicere. Sed nulla reperitur in antecedentibus eiusmodi definitio, cui respondeant verba τὸν μεγάλην δυνάμενον πλεονεκτεῖν; nec haec ipsa ut praedicatum, quod dicitur, iusti in praegressis leguntur. Quocirca ὅνπερ locum habere nequit, et ὅπερ scribendum est, quod respicit non praedicatum in praegresso positum, sed enuntiationem antegressam; eaque haec est: δίκαιος ἀνὴρ ἀδίκου πανταχοῦ ἑλαττόν ἐστι; seu, ut paulo post Thrasymachus dixit, οὐδίκου ἀνέυροισ. — πλεόν ἔχοντα τὸν δίκαιον τοῦ ἀδίκου, et ad hoc spectant verba: δυνάμενον πλεονεκτεῖν; quapropter interpositum est ὅπερ νῦν δὴ ἔλεγον: quod s. ut modo dicebam. Etiam Ficinus ὅπερ legit vertens: dico autem, quod et supra, ut prae ceteris ubique lucretur. Accedit, quod haec supra dicti repetitio, sicuti omnino declaratio definita ac directa sententiae, Sophisticum Thrasymachii ingenium egregie depingit. Sic c. 12: Φημί γάρ ἐγώ, εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι, ἢ τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. cap. 14. p. 341. A: ὥστε, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, δίκαιον λέγω τὸ τοῦ κρείττονος ποιεῖν συμφέρον: et paulo post: καί, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ μὲν τοῦ κρείττονος συμφέρον τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν.

ἢ δίκαιον. Sic Cod. Reg., quod et sensus postulat et Ficinus expressit: quanto magis conferat privatim sibi injustum esse, quam justum. Vulgo τὸ δίκαιον.

ἢ οὐ κατὰ σμικρὸν τὰλλότρια. Animadvertenda est in hac oratione artificiosa enuntiationum sibi oppositarum conformatio. Κατὰ σμικρὸν (singulatim, κατὰ μέρος, hoc vel illud) et συλλήβδην (generatim, omnia sine discrimine) sibi respondent; τὰλλότρια duplicem habet expositionem: καὶ ἱερά καὶ ὅσια et καὶ ἴδια καὶ δημόσια; pariter ἀφαιρᾶται in verbis καὶ λάθρα καὶ βία. Deinde voces καὶ λάθρα καὶ βία cum verbo suo ἀφαιρᾶται connexae sunt, τὰλλότρια vero ab iis, quibus exponitur, divulsae et in fine orationis collocatae sunt, ita ut oratio, quum verba καὶ ἱερά — δημόσια respiciant nomen principale τὰλλότρια in orationis initio, in principium suum videatur recurrere. Postremo in voce τὰλλότρια expositione mem-

brorum aequalitas non solum sensu, verum etiam soni similitudine expressa reperitur; nimirum *ἱερά* sunt res divinae, ad deorum cultum spectantes, *ὅσια* vero res sanctae (i. e., ab hominibus, a civitate al. sancitae et constitutae, igitur res publicae ac communes (vid. Schol. Ruhnck. p. 147 sq. Valckenar. ad Ammon. p. 184. Taylor. ad Aeschin. in Timarch. T. III. p. 48 sq. ed. Reisk. et Ruhnken. ad Tim. p. 196 sq.) Quapropter *ἰδία* voci *ἱερά* respondet (intellige bona deorum, h. e., opes et divitias in deorum templis servatas), sicuti *δημόσια* voci *ὅσια*; et adverte voces similiter cadentes *ὅσια* et *δημόσια*. Tam egregie Plato, philosophorum poeta et poetarum philosophus, universam Sophistarum et rationem et orationem imitando exprimit.

εὐδαίμονες καὶ μακάριοι κέκληνται. Pronomen *τις*, quia collective positum est (nostrum est man, vid. Valckenar. ad Herod. p. 671) plurali jungitur, ut Phileb. 45. C: *εἴ τις τὰς μεγίστας ἡδονὰς ἰδῆν βούλοιο, οὐκ ἐς ὑγίειαν, ἀλλ' ἐς νόσον ἰόντας δεῖ σκοπεῖν*. Cf. 46. E. Vid. Lexic. Xenophont. T. IV. p. 299. not. 17. — *Κέκληνται* est tempus praesens actionis perfectae, vid. Commentar. ad Phaedr. p. 256. ibi laudatis adde, si tanti putes, Homer. Iliad. XVIII, 306. Eurip. Hecub. 550. Polit. V. p. 470. B. VIII. 552. D. 558. D. Phaedon. p. 79. D. Quocirca etiam cum *νῦν* coniungitur, ut Tim. 43. C: *καὶ νῦν ἔτι — κέκληνται*. Praeterea observasse mihi videor, praeterita, imprimis aoristorum, ita poni, ut tempus quidem praesens indicent, rem vero quasi jam peractam atque absolutam significant, igitur rem praesente temporis momento peractam, h. e., continuo, statim peractam vel celeriter peragendam. Quam quidem significationem habent aoristi praeteriti etiam in hac loquendi ratione: *τί οὖν οὐ τοῦτο ἐποίησας*; cur igitur hoc non statim facis? (in quo, ut res continuo facienda significetur, ut jam peracta exhibetur: *warum hast du diefs nicht schon gethan? pro: warum thust du diefs nicht gleich?*). Exemplum vide ap. Schneider. ad Xenoph. Memor. III, 11. 15. et Heindorf. ad Charmid. p. 60. Similiter aoristi praeteriti cum praesente coniunguntur, ita ut significant, quod statim fit; exempla vid. in Commentar. ad Phaedr. p. 335 quibus adde Schaefer. melet. critic. p. 116. et Heindorf. ad Phaedon. p. 123 sq. Sic v. c. Xenophon Anabaf. IV, 2, 15: *ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦγον οἱ Ἕλληνες, λείπουσιν οἱ βάρβαροι ἀμαχητὶ τὸν μαστόν*: vix Graeci prope venerunt, et barbari relinquunt cet. (ut Virgilius Aeneid. I, 498: vix agnovit pavitantem — et nos compellat

vocibus ultro). *Thucyd.* VII, 83: καὶ ἀναλαμβάνουσι τε τὰ ὄπλα καὶ οἱ Συρακούσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαίωνισαν (eodem temporis puncto paeana cecinerunt, h. e., illico paeana canunt). Cf. *Xenophont. Histor. Graec.* II, 3. 23. VII, 5. 12. Sic etiam perfecti usurpatur imperativus, v. c. *Lucian.* *Dialog. mortuor.* X § 2. T. I. p. 152: ἀλλ' ἰδοὺ ἡ πῆρα μοι καὶ τὸ βάντρον εἰς τὴν λίμνην ἀπερρίφθων. Ita, ni fallor, etiam nostro loco κέκληνται notionem eius, quod statim fit, adiunctam sibi habet, ut sit: ἐπειδὴν δέ τις — δουλωσῇται — εὐδαίμονες κέκληνται: si quis vero cives ipsos in servitutem redigit, beatus dictus est, h. e., statim beatus dicitur, vel: simulac — redegit, felix nuncupatur. Quilibet sentiet graviolem perfecti significationem, si antecedentia contulerit: καὶ γὰρ ἱερόσυλοι — οἱ κατὰ μέρη ἀδικοῦντες τῶν τοιούτων κικουρῆματων καλοῦνται. Non omnibus in locis aoristos et perfecta, ubi praesens expectabas, hanc significationem habere (sic v. c. κέκλησθαι saepenumero ponitur, ubi notio illa locum non habet) per se intelligitur; certe non semper significatio illa ita emergit, ut statim vel tale quid intelligere possis.

ὅσοι ἐν πύθωνται. Ald. Bas. 1 et 2. πύθωνται, vitiose. Illud et *Ficinus* et *Cornarius* expresserunt, ille quidem vertens: qui cum audiunt nequitiam omnem adimplevisse; hic vero: qui ipsum totam injustitiam perpetrasse audiunt.

ἱκανῶς γιγνόμενη: si sufficiens est, h. e., ita, ut esse debet, igitur perfecta atque absoluta. Adverbium ἱκανῶς cum verbo γίγνεσθαι coniunctum est, quae ratio haud infrequens est Platoni. Sic *Protagor.* 325. B: ὡς θαυμασίως γίνονται οἱ ἀγαθοί. *Sophist.* 230. C: πασῶν τε ἀπαλλαγῶν ἀκούειν τε ἡδίστην καὶ τῷ πάσχοντι βεβαιότατα γιγνόμενην. *Politic.* 293. E: ὅσας δὲ ἄλλας λέγομεν, οὐ γυνήσιως οὐδ' ἐντως οὐσας λεγτέον. *Phileb.* 37. D: καὶ σφόδρα ἐκότεραι γίνονται λύπαι τε καὶ ἡδοναί. 41. E: τίς τούτων πρὸς ἀλλήλας μαίρων καὶ τίς ἐλάττων, καὶ τίς μᾶλλον καὶ τίς σφοδρότερα λύπη cet. 48. E: εἶναι διαφερόντως τῆς οὐσίας αὐτῆς ἀληθείας. *Polit.* VI, 504. C: οὐ πάνυ μετρίως γίγνεται. VIII, 559. B: Ἄρ' οὐν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν (int. ἐπιθυμία) — ἀναγκασίως ἂν εἴη. Sic et *Epinem.* 983. B. *Thucyd.* II, 14. 87. IV, 10. *Xenoph.* *Anabaf.* IV, 7. 23. *Agésil.* I, 4. *Athen.* X, 419. D. al. Vid. *Ephemerid.* art. et scient. Landishut. V. III. Fasc. II. p. 132 sq. *Matthiae* *Grammat. Graec.* p. 427. al. In *Sympos.* c. 11. p. 22. ed. nostr. pro αἰσχροῦν Cod. Paris. Vindob. Ald. et Bas. 1 αἰσχροῦς legunt, quod recepissem, nisi hoc loco, ut sequentia ostendunt, adiectiva

ab adverbiiis accurate distinguenda essent; quanquam *Erfurdtius* ad *Sophoclis Antigon* p. 374. ed. mai. adverbio patrocinaatur, male *Euthyphronis* loc. §. I. citans, ubi ὁρῶς non pro adiectivo positum est, sed antecedentia: τῶν πολιτικῶν ἀρχεσθαι respicit, ut in *Hipparch.* p. 227. C: εἴ τις — ὁρῶς λαμβάνει τὸν φιλοκερδῆ. ὁρῶς δ' (int. τὸν φιλοκερδῆ λαμβάνειν) ἐστὶ τοῦτον ἡγῆσθαι φιλοκερδῆ, ὅς ἂν cet. et *Polit.* I, 13. p. 339. C: Οὐκ οὖν ἐπιχειροῦντες νόμους τιθέναι, τοὺς μὲν ὁρῶς τιθέασιν, τοὺς δὲ τινὰς οὐκ ὁρῶς; — Τὸ δὲ ὁρῶς ἄρα (intell. νόμους τιθέναι) τὸ τὰ ζυμφερόντά ἐστι τίθεσθαι ἑαυτοῖς cet. *Cratyl.* 388. C: καλῶς δ' (int. περικίδι χρᾶσθαι) ἐστὶν ὑφαντικῶς. Idem jam monuit *Matthiae* *Grammat. graec.* p. 427. — Quomodo adverbia cum verbis εἶναι et γίνεσθαι (si id est quod εἶναι) construui possint, facile patet; εἶναι enim et γίνεσθαι tunc verbi substantivi partes agunt, v. c. ἑτέρως τοῦτό ἐστι est: aliter hoc se habet; igitur εἶναι et γίνεσθαι cum adverbiiis coniuncta conditionem, statum et rationem qualemcunque significant. Adverbium vero etiam ibi ponitur, ubi εἶναι solummodo intelligi debet, et sic explicandus est locus *Phaedon.* p. 114. B: (481. *Fisch.*): οἱ δὲ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ ὁσίως βιώναι, ubi ad δόξωσι διαφερόντως supplendum est εἶναι, sicut p. 399: πάννυ μὲν οὖν μοι ἀτόπως (int. εἶναι) ἔδοξεν, εὐθὺς τὴν πρώτην ἔφοδον οὐδέξασθαι τοῦ σοῦ λόγου. Corruptus hunc locum, id quod satis mirari nequeo, *Heindorfius*, e *Theodoreto* *Platoni* obtrudens προκεκρίσθαι illud, quod glossematis est vel interpolationis manifestissimum. Etiam *Wytttenbachius* (p. 319. ed. *Phaedon*) a vero aberravit, verbum βιώναι ad δόξωσι referens et τὸ ὁσίως accipiens pro τὴν ὁσιότητα.

CAPUT XVII.

ὥσπερ βαλανεύς ἡμῶν καταντλήτας — : quemadmodum balneator aqua largissima lavantes solet perfundere, ita immerfam quandam verborum copiam in aures nostras infundens.

Καταντλεῖν τί τινος, infundere alicui aliquid (ut καταχεῖν, κατασκεδάξαι, καταπαῖν aliaque verba cum praepositione κατὰ composita construuntur, vid. *Matthiae* *Gramm. graec.* p. 502 sq.) tunc perfundere, obruere (vid. *Morus* ad *Longin.* XII. §. 5. p. 308. ed. *Weisk.*), in primis de iis eleganter usurpatur, qui sermonibus, carminibus aliis id genus aliquem obruunt ac vexant, ut *Ly-*

fid. 204. D. ἀλλ' ἐπειδὴν τὰ ποιήματα ἡμῶν ἐπιχειρήσῃ κατα-
τλῆν καὶ ξυγγράμματα (carmina et scripta nobis infundere,
h. e., carminibus nos perfundere et obruere). Tunc
καταντλῆν, ut καταχῆν, in universum est obruere, ut Po-
lit. VII, 536. B: καὶ φιλοσοφίας ἔτι πλείω γέλωτα καταντλή-
σομεν. De legg. VII, 800. C: καὶ σπάντες οὐ πόρρω τῶν
βωμῶν πᾶσαν βλασφημίαν τῶν ἱερῶν καταχέουσι. 804. B: καὶ
δόξαν τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους καταχῆν. al. Vid. Heusdius
Specim. crit. in Platon. p. 126. sq. — Ceterum imitando
expressit hunc locum *Lucianus* in *Demosth. Encom.* §. 16.
T. II. p. 588: ἥ πού γε, ἔφην, διανοῶ καταχεῖν μοῦ
τῶν ὤτων, ὥσπερ βαλανεὺς καταντλήσας τὸν λοι-
πὸν λόγον. Paulo aliter *Synesius* in *calcit. Encom.* p.
86. B: ὧν ἐκάστου τὴν κεφαλὴν ὥσπερ μύρῳ τῷ λόγῳ κατήν-
τλησε.

οἶον ἐμβάλλων — λόγον — quali immisso sermone
in animo habes abire. Ἐμβάλλειν λόγον non solum est in
universum colloquendi materiam proponere, sermonem ex-
citare, ut ap. *Xenoph.* *Cyropaed.* II. 2, 1: αἶσι μὲν εὖν
ἐπεμέλετο ὁ Κῦρος, ὅποτε συσκηνοῖεν, ὅπως εὐχαριστότατοί τε ἅμα
λόγοι ἐμβληθήσονται παρορμῶντες ἐς τὰγαθόν; sed sepa-
ratim quoque sermonem vel dictum, quasi telum, in ali-
quem immittere, quo pungatur ac vulneretur. Sic *Protagor.*
342. E. de *Lacedaemoniis*: ἐνέβαλε ῥῆμα ἄξιον λόγον
βραχὺ καὶ ξυνεστραμμένον ὥσπερ δεινὸς ἀκοντιστής.
Orationes enim acriter dictae atque acute dictaeque brevia
telis comparantur, ut *Phileb.* p. 23. B: *Theaet.* 180. A.
Cf. *Pindar.* *Isthm.* II, 5. *Philipp. Epigramm.* LXXXIII,
6. *Antholog. graec.* T. II. p. 219. Sic apud Latinos
quoque dicta et sententias jaculari, vibrare, torquere, al.
Vid. *Ruperti* ad *Juvenal.* VI, 450. T. II. p. 339. Per-
spicuus inprimis est locus *Gregorii Nyssen.* *Homil.* VII.
p. 462. T. I. ed. *Parisi.* οἱ γὰρ ὑβρίζουσι — ἀντὶ βελῶν ἢ λί-
θων τοὺς παροξυντικοὺς λόγους ἀποτοξεύοντες καὶ σφεν-
δονοῦντες καὶ ἀκοντίζοντες, μέσσην τιτρώσκουσι τὴν καρδίαν τῶν
ἀθωρακίστως διόδευόντων. Praesertim is, qui sermone prolato
alios commovet, eorum vero, quae dixit, rationem red-
dit nullam, vel alteri ad ea respondendi copiam non fa-
cit, auditorum animos sermone suo, quasi telo, pungere
et tanquam apis relicto aculeo aufugere dicitur. Sic *Phae-
don.* p. 91. C: εὐλαβούμενοι ὅπως μὴ ἐγώ, ὑπὸ προθυμίας
ἅμα ἐμαυτὸν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας, ὥσπερ μέλιττα, τὸ
κέντρον ἐγκαταλιπὼν οἰχήσομαι. Quod et latini scriptores
imitati sunt, ut *Cicero* *Orat.* III, 34. *Brut.* 9. *Plinius*

Epist. I, 20. §. 18. al. Vid. *Wytenbach.* ad *Plutarch.* de ser. num. vind. p. 7 sq. et *Fischer.* ad *Phaedon.* p. 387. Hinc ducta est proverbialis locutio βαλὼν φεύγεσθαι, ut *Sympos.* 189. B: βαλὼν γε, φάναί, ὦ Ἀριστόφανες, οἷα ἐκφεύγεσθαι. *Suidas:* πρὸς τοὺς κακὸν τι δράσαντας (qui dictoria in alios coniecerunt, et omnino verbis vel dicto quodam pupugere) καὶ οἰομένους ἐκφεύγειν.

ζῶη. Ald. Bas. 1 et 2. scribunt ζῶη, *Stephan.* ζῶη, vitiose; ζῶη (optativi forma) legendum esse, per se patet.

ἡμῶν γε. Sic cod. Reg. Libri editi particulam γε ignorant.

ἀγνοοῦντε. Cod. Reg. ἀγνοοῦντες; sed dualis participii saepenumero cum plurali coniungitur, eiusque partes agit, ut *Polit.* X, 12. p. 614. C: ἐν ᾧ τῆς γε γῆς δύο εἶναι χόσματα ἔχομένῳ ἀλλήλοι. *Phaedr.* 256. C. *Aristoph.* *Vesp.* 363: τηραῖσιν ἔχοντ' ὀβελίσκους. Vid. *Barnes.* ad *Iliad.* ε, 487. et *Reitz.* ad *Lucian.* p. 231. T. II. al.

εὐεργετήσης. Ald. Bas. 1 et 2. εὐεργατήσης, sed ὅτι ἄν, quodcunque, coniunctivum requirit, quanquam loci aliquot apud *Platonem* occurrunt, ubi post ὅς τις et ὅτι futuri indicativi invenitur, quos corruptos judico. In *Euthydemo* enim p. 290. D: δεόμεθα ἐκείνης τῆς τέχνης, ἥτις ἄν, ᾧ ἄν κτησῆται —, αὐτὴ καὶ ἐπιστήσεται χρῆσθαι. Hic ἄν post ἥτις et sensus (ἥτις ἄν esset: si quis s. quaecunque, quod praecedentibus adversaretur) et linguae leges repudiant; et bene jam *Heindorfius* coniecit ἄν ex sequentibus ᾧ ἄν natum esse. In *legib.* XII, p. 947. C: οὐδ' ἄν οἱ προσήκοντες τοῦ τελευτήσαντος ἐπόψονταί, facilis est mutatio in ἐπόψωνταί, quod *Stephanus* quoque suavit. His cum locis conferri non debent ii, ubi ἄν cum indicativo futuri reperitur, ita vero, ut apud prosae orationis scriptores (nam in Homericis carminibus indicativus futuri antiquior haud dubie coniunctivi aoristi forma esse, vid. *Matthiae* *Gramm. graec.* p. 752 sq. et *Buttmann.* *Gramm. gr.* p. 480. not.) ἄν non ad verbum, sed ad particulam appositam referri debeat. Sic explico *Phaedon.* p. 61. C: οὐδ' ὀπωστειοῦν ἄν (wohl nicht im geringsten) σοι ἐκὼν εἶναι πείσεται. *Xenophon.* *Cyrop.* VII, 5, 21: πολὺ ἄν ἐτι μᾶλλον — ἀχρεῖοι εἴσονται. *Isocrat.* *Panegy.* c. 48 p. 109. ed. *Mor.* ἔξεσται γὰρ ἄν τοῖς μὲν ἀδεῶς τὰ σφέτερα αὐτῶν κερπύσθαι, τοῖς δὲ — μεγάλους πλοῦτους καταστήσασθαι, ubi, ni fallor, ἄν per hyperbaton ab adverbio ἀδεῶς (ἀδεῶς ἄν est: fere s. propemodum secure et impune) divulgatum est. Sed plura adhuc sunt hac in re perpendenda accuratiusque distinguenda. Vid. *Locell.* ad *Xenoph.* *Ephes.*

p. 229. Brunek. ad Eurip. Bacch, 629. et Wolf. ad Demosth. Leptin. p. 344.

παίθας. Ficinus vertit: non tamen mihi persuades, ut παίθας legisse videatur, sed etiam si παίδεις in libris veteribus inveniretur, tamen παίθας equidem praeferrem directo illi παίδας; referendum enim ad ἀδικίαν, principale totius orationis nomen.

μετατίθεῖν. Μετατίθεσθαι et ἀνατίθεσθαι, proprie calculos retrahere s. alio loco ponere in rationibus putandis, translate est mutare dicta s. sententiam, se revocare. Vid. Salm. ad Hist. Aug. T. II. p. 746. Vales. ad Maussac. not. in Harpocr. p. 89. Gesner. ad Lucian. Cynic. T. IX. p. 444. Bip. Frequentissimum est in libris Atticorum ac Platonis. Cf. Lach. 199. C. Theaet. 197. B. de legg. VIII, 835. B. X, 889. E. 894. D.

νῦν δὲ ὁρίζεσθαι. Laudat h. l. Eusebius Praep. Evang. XII, 44. p. 614. C.

τὸν ὡς ἀληθῶς ἰατρὸν τὸ πρῶτον ὀρίζομενος. Vigerus ad Euseb. l. l. p. 59. deesse aliquid suspicabatur, quo medicus definiretur, v. c. τῶν καμνόντων θεραπευτήν. Idem suavit J. L. G. de Geer in diatrib. in Polit. Platon. princip. p. 154. sq. Quam quidem opinionem confirmare Ficinus videtur, utpote vertens: quod cum primo verum medicum definisses negotantium curatorem, deinde cet. Sed nihil deesse, statim apparebit, si orationem ita resolveris: quum antea definiveris, quis verus sit medicus, jam discedis in pastoris officio considerando ab accurata illa definiendi ratione. Ceterum spectant haec verba ad illa c. 15: ὡμολόγηται γὰρ ὁ ἀκριβὴς ἰατρὸς σωμάτων εἶναι ἀρχων, ἀλλ' οὐ χρηματιστής, et quae praecedunt: Οὐκ ἄρα — ἰατρικὴ ἰατρικῇ τὸ συμφέρον σκοπεῖ, ἀλλὰ σώματι.

ποιμαίνειν. MS. Eusebii exhibet ποιάνειν, quod Vigerus placebat, et sane propter sequentia: πρὸς τὸ εὐωχίαν veri speciem aliquam habet, sed ποιμαίνειν, utpote rem generatim significans, rectius h. l. habet. Mox ἐστιάσασθαι exhibet Eusebius. — Ceterum respexit et expressit nostrum Dio Chrysostom. Orat. I. de regno p. 3. D. ubi de rege dicit: ἀλλ' ὡς οἶόν τε προσέχοντα τὸν νοῦν αὐτῷ τε καὶ τοῖς ὑπηκόοις, νομέα καὶ ποιμένα τῷ ὄντι τῶν λαῶν γιγνόμενον, οὐχ ἐστιάτορα καὶ δαιτυμόνα, ὡς εἶφη τις. Atque frequentissima est regis cum pastore comparatio eiusque inde petita denominatio, ut Politic. p. 274. E: ὅτι μὲν ἐρωτώμενοι τὸν ἐκ τῆς νῦν περιφορᾶς καὶ γενέσεως βασιλέα καὶ πολιτικὸν τὸν ἐκ τῆς ἐναντίας περιόδου ποιμένα τῆς τότε ἀνθρωπίνης ἀγέλης εἶπομεν. Archyt. ap. Stobaeum

Serm. XLIV. p. 314. 13 sq. Sic jam ap. Homerum ποιμὴν λαῶν II. II, 85. Vid. Pet. Fabri Semestr. III, 17. L. Bos. de etymolog. ling. graec. p. 38. Sam. Bochart. Hierozoic. II, 44. p. 441.

οὕτω δὲ. Ex Eusebio δὲ reposuimus.

τοὺς ὡς ἀληθῶς ἄρχοντας. Cod. Reg. omittit ὡς, male. In sequentt. Μὰ Δί', οὐκ — intell. οἴομαι.

C A P U T XVIII.

Ἀλλὰ τοῦτ' — ἑτέραν. Sic Cod. Reg., quod Ficinus confirmat vertens: Hoc ipso videlicet alteram. Libri editi ἑτέρα exhibent.

τί δέ, τὴν ἱατρικὴν — Cod. Reg. τί δέ, ἱατρικὴν, et mox ἐκάστης τέχνης pro ἐκάστης τῆς τέχνης, de quo vid. ad cap. 12. p. 338. E.

τὸ μισθὸν ἀρνυμένους ὠφελεῖσθαι. Vulgo pro τὸ legitur τόν, quod orationem admodum obscurat; nam etsi articulus ante infinitivum apud Platonem quoque frequentissime omittitur (vide quae ad Polit. II, 369. B. notabimus) tamen h. l. aegre eo caremus, propterea quod orationis perspicuitas eum postulat; accedit, quod τόν ante μισθόν otiosum est et τὸ facile in τόν mutari poterat ab iis, qui sequentia δημιουργοῦς — ὠφελεῖσθαι pro accusativo cum infinitivo habuissent; quam quidem opinionem ipsum tenuisse Cornarium, verba ἀπὸ τοῦ προσχρησθαι — προσγίγνεσθαι αὐτοῖς attico more redundare censentem, profecto est, quod mireris. — Pro προσγίγνεσθαι Cod. Reg. habet γίγνεσθαι.

αὕτη ἢ ὠφέλεια. Libri editi αὕτη; αὕτη sensus postulat. Sic et Ficinus: non igitur a sua arte cuique utilitas haec — provenit.

καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι — ἐργάζεται, cet. Ex ἐκάστη, quod appositionis loco verbis αἱ ἄλλαι πᾶσαι adiectum est, pendent verba singularia ἐργάζεται et ὠφελεῖ, quae ratio haud infrequens est. Sic Gorg. p. 503 E: ὡςπερ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες δημιουργοὶ βλέποντες πρὸς τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἕνα στος οὐκ εἰκὴ ἐκλεγόμενος προσφέρει, ἢ προσφέρει, πρὸς τὸ ἔργον τὸ αὐτοῦ, ἀλλ' cet. ubi v. Heindorf. p. 196. sq. Cf. Matthiae Grammat. graec. p. 419.

Οὐκ οὖν, ὃ Θρασύμαχος. Citat haec Eusebius praepar. Evang. XII, 9. p. 582. C. Pro ἥττονος legit ἐλάττονος.

ἐπανορθοῦνται. Sic Eusebius; vulgo ἀνορθοῦνται. Sensu quidem non discrepant haec verba; sonant enim proprie lapsum erigere (vid. Marcland. ad Eurip. Suppl. 1227.), hinc reficere, instaurare, emendare al.; sed ubique fere Plato usurpat verbum ἐπανορθοῦν et ἐπανορθοῦσθαι. Vid. Polit.

II, 4. IV, 4. 5. X, 6. De legib. VI. 772. B. VII. p. 809. B. XII. p. 951. C. 957. B. Gorg. 461. C. 462. A. Phaedr. 229. D. Theaetet. 143. A. 146. C. 167. E. Sympof. 180. D. Lach. 200. B. Euthyphr. p. 35. ed. Fisch. Epist. II. 311. D. bis al.

οὐδ' ἐποτρυνύτω. *Eusebius* οὐδέ ποθ' ἐαυτῷ, et mox ante τέχνην articulum omittit. Cod. Reg. πάντα οὐδ' ἐπιτάττει κατὰ τὴν τέχνην.

οὐ δὲ ἔνεκα — *Euseb.* ὧν δὲ ἔνεκα μισθόν, ὡς εἰρηαι. Pro δεῖ, quod *Eusebius* habet et *Ficinus* confirmat, Ald. Bas. 1 et 2. legunt δεῖν; δεῖ et per se significantius est et propterea quoque rectius habet, quod jam in antecedentibus oratio ab aliqua, quae dicitur, in rectam transiit.

εἰ μὴ ἄρχωσι. Haud dubie ex *Eusebio* rescribendum est ἄρχη. Similiter Cod. Reg. ἄρχη, Ald. Bas. 1 et 2. ἄρχα, quae omnia ad unum ἄρχη ducunt; quapropter *Stephani* festinationem, qua de coniectura, ut videtur, reposuit ἄρχωσι, probare nequeo. Sic c. 19. plurali praecedente legitur: εἰ μὴ αὐτοὶ ἐθέλη ἄρχαι (nos: wenn man f. einer nicht selbst herrschen will). Vulgo, ubi singularis ponitur nulla persona praecedente, quam respiciat, τὸ suppletur; sed vide quae ad III, 11. p. 400. A. monebimus.

CAPUT XIX.

οὐ ξυνῆμα. Τὸν τῶν βασιλέων. Cod. Reg. ξυνῆμα πῶ τὸν βασιλέων.

λάθρα αὐτοῖς. Cod. Reg. λάθρα αὐτῷ.

μὴ ἀνάγκην περιμένειν. Sic Cod. Reg. Eodem ducit Cod. Venet. scriptura: ἀνάγκη περιμέν. . . ἢν αἰσχροῦν: et comprobabat optimam hanc scripturam *Ficinus* vertens: neque expectat necessitatem; quocirca Platoni eam reddere haud dubitavimus. Ald. et *Stephan.* ἀνάγκη, Bas. 1 et 2. ἀνάγκη exhibent sine verbo περιμένειν.

εὐπαθήσουτες. Sic pro εὐπαθήσονται (futurum enim παθήσω non occurrit) scribendum esse liquet; et monuerunt jam *Matthiae* Gramm. graec. p. 340. et *Buttmann.* Gr. gr. p. 352. ed. IV.

ἐπιτρέψαι. Ald. Bas. 1. 2. et *Stephan.* addunt τὴν ἀρχήν, quod Cod. Reg. Venet. et *Ficinus* (vertens: se committere valeant) haud agnoscunt. Recte; namque primum, quum in antecedentibus τὸ ἄρχαι nomen principale sit, quo omnia referantur, repetito non opus erat; deinde solet ἐπιτρέπειν ita usurpari, ut, nullo nomine vel pronomine adiecto, quippe quod ex totius orationis continuatione repeten-

dum sit, absolute positum esse videatur. Sic Polit. VIII, 5. p. 551. C: εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῖτο κυβερνήτας ἀπὸ τιμημάτων, τῷ δὲ πένητι, εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη, μὴ ἐπιτρέποι. IX, 3. p. 575. D: εἰ δὲ μὴ ἐπιτρέπη ἡ πόλις Gorg. 512. D: ἀλλὰ ἐπιτρέψαντα περὶ τούτων τῷ Θεῷ. De legg. IX, 878. E: τοῖς νομοφύλαξι τελευτῶντας ἐπιτρέπειν. Epist. VII. 333. C: ἵνα ὁ μὲν — ἀμελοῖ τῆς ἀρχῆς, ἐπιτρέψας ἐκείνῳ, ὁ δὲ cet. Alcibiad. I. p. 117. C: πόταρον οὖν αὐτὸς περὶ ταῦτα δοξάζεις, ὅπως χρῆ σκευάζειν, καὶ πλανᾷ, ἢ τῷ ἐπισταμένῳ ἐπιτρέψεις; Sympos. p. 213. E: δοκεῖτε γάρ μοι νῦν οὐκ ἐπιτρεπτόν οὖν ὑμῖν, ἀλλὰ ποτέον. Xenophont. Memor. Socrat. III, 5. 12: πολλοὶ δὲ ὑπὲρ δικαίων ἀντιλέγοντες ἀπέτρεπον ἐκείνοις. al. Ex quibus perspicitur, τὴν ἀρχήν, quum non solum superfluum sit, verum etiam eleganti verbi ἐπιτρέπειν usui officiat quodammodo, ut glossema exterminandum esse. Accedit Schol. Ruhnken. p. 148, qui quum ad ἐπιτρέψει addat: τὴν ἀρχὴν δηλονότι ἀναλαβέσθαι, se τὴν ἀρχὴν non legisse declarat.

ὁ τῷ ὄντι ἀληθινὸς ἀρχων. Verba τῷ ὄντι et ἀληθινός affirmationis amplificandae causa ἐκ παραλλήλου posita sunt, ut Phaedon. 66. C: τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι: quod profecto vere aiunt. Cf. ibi Heindorf. p. 45.

CAPUT XX.

ἀντικατατείναντες — παρὰ λόγον. Ald. Bas. 1. 2. et Stephan. παράλογον; παρὰ λόγον vero invenimus jam in Lexico graec. Basil. (1572. fol.) in ν. ἀντικατατείνω, ubi hic Platonis locus citatur et e Ficino ita expressus est: orationem contrariam eius orationi obiiicientes, comparatione quadam proposita dicamus. Idem monuit Stephanus. Sic Hippias min. p. 369. C: εἰ δὲ βούλει σὺ αὖ, ἀντιπαράβαλλε λόγον παρὰ λόγον, ὡς ὁ ἑταῖρος ἀμείνων ἐστὶ. Pro ἀντικατατείναντες Schol. Ruhnken. legit κατατείναντες; explicans: διεξελθόντες λόγον μικρόν, quod minus rectum est; κατατείνειν enim de oratore usurpatur, qui contente ac studiose dicit; sic Polit. II, 2. p. 367. D: διὸ κατατείνας ἐρῶ, τὸν ἀδίκον βίον ἐπαινῶν. c. 9. p. 367. B: ἀλλ' ἐγώ — σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκούσαι πάναντία, ὡς δύναμαι, μάλιστα κατατείνας (maxima qua possum contentione et studio) λέγω. Eurip. Hecub. 132: σπουδαὶ δὲ λόγων κατατεινομένων ἦσαν ἴσα πῶς. Xenoph. Anabaf. II, 5. §. 30: ὁ δὲ Κλέαρχος ἰσχυρῶς κατέτεινεν, ἵστε διεπράξατο, πέντε μὲν στρατηγοὺς ἰέναι. Igitur λόγον ἀντικατατείνας (quod propter sequens αὐτῷ rectius est simplice κατατείναντες) τινὶ λόγον λέγειν dicitur, qui alteri quasi adversario oppositus orationem contente ac studiose habet, et λόγον παρὰ λό-

γον (proprie: orationem contra orationem, h. e., ita ut mea oratio ipsius orationi opposita sit) notionem oppositionis, quae in participio ἀντικατατείναντες inest, amplificat.

ἄλλον ἡμῶν. Quod vulgo legitur, καὶ ἄλλον ἡμῶν, et sensum et orationis cohaerentiam turbat; quocirca Ficinum et Stephanum secuti, καὶ deleuimus et ἡμῶν scripsimus. Sic enim Ficinus vertit: Si orationem contrariam orationi illius obiiicientes — enumeremus, quot insuper (male; αὐτὸν est contra, v. Weisk. de pleonasm. p. 142.) bona, qui iustus sit, consequatur, ac ille rursus conferat sua, oportebit, ut tertius aliquis enumeret iterum metiaturque bona cet. Vulgata scripturam expressit Cornarius: Si itaque, inquam ego, sermonem sermoni opposcentes dicamus, quot rursus bona habeat, si quis iustus sit, et hic rursus alium obtendat et nos alium vicissim (sensus ineptus, quum hoc jam verbis αὐτὸν — ἀντικατατείναντες αὐτῷ λέγωμεν λόγον παρὰ λόγον expressum sit), numerare opus fuerit et mensurare bona cet. Quomodo illud καὶ ἄλλον ἡμῶν enatum sit, facile est perspectu; verba enim ἀντικατατείναντες αὐτῷ λέγωμεν — ὅσα αὐτὸν ἀγαθὰ ἔχει τὸ δίκαιον εἶναι universe, et de Socrate et de Thrasymachō, capientes librarii post καὶ αὐτὸς οὗτος (Thrasymachus) sequi debere opinabantur orationis a Socrate opponendae declarationem.

ἀνομολογοῦμενοι. Schol. Ruhnk. ἀντὶ τοῦ ἀνομολογοῦντες. Ἀνομολογεῖσθαι est concedendo inter se convenire ac consentire, ut Polit. IV, 17. p. 442. E: εἰ δέοι ἡμῶν ἀνομολογεῖσθαι περὶ τε ἐκείνης τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἐκείνη ὁμοίως πεφυκότος — ἀνδρός. V, 4 p. 452. E: Ἄρ' οὖν οὐ πρῶτον μὲν τοῦτο περὶ αὐτῶν ἀνομολογητέον, εἰ δυνατόν cet. Theaet. p. 164. C: ἀντιλογικῶς εἰκάμεν πρὸς ταῖς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι — ἀγαπᾶν. Sympol. 200. E: Ἴθι δὴ — ἀνομολογησώμεθα τὰ εἰρημένα. Eraft. 136. E: ἀνομολογήσασθαι τὰ εἰρημένα.

τὴν τελέαν ἀδικίαν. Cod. Reg. omittit articulum, quod placet, namque eo posito τῆς τελέας οὐσης δικαιοσύνης sequi deberet. Articulo non opus est.

Εἰκός γ', ἔφη. Ironice hoc dictum est, ut jam ex appposito ὧ ἡδιστε liquet. Sic et Ficinus recte cepit: an siud fateri, vir lepide, mihi convenit, qui iniustitiam prodesse dicam, iustitiam minime. Monui propter Benedictum, qui corrigi volebat οὐκ εἰκός γ', ἔφη.

ὑφ' ἑαυτοῖς ποιεῖσθαι. Hoc reposui e Cod. Reg., quod constans fere usus commendat, vid. Lexic. Xenophont. v. ὑπό T. IV, p. 387. Fischer. Animadvers. ad Weller. T. III. P. II. p. 278, sq. Vulgo legitur ὑφ' ἑαυτῶν ποιεῖσθαι.

τοὺς τὰ βαλάντια ἀποτέμνοντας, Βαλάντιον ἀποτέμνειν f. τέμνειν (Gorg. 508. E:) et βαλαντοτομεῖν (Plutarch. de fortun. T. II. p. 97. F Sextus Empir. adv. Grammat. II. §. 12. p. 291. al.) est marsupium defecare, crumenam secare; hinc βαλαντιστόμος p. 552. D. qui Plauto Trium. IV. 2. 20. sector zonarius dicitur. Ald. et Stephan scribunt βαλλάντια, solita variatione. Vid. Casaubon. ad Athen. p. 121. Stoeber. ad Thom. Magist. p. 139. et Pierſon. ad Moer p. 96. Scripturam βαλάντιον praeferendam duco, quia derivanda est vox a βάλλω.

τοῦτο, ἣν δ' ἐγώ cet. Laudat Stobaeus Serm. IX. p. 113. v. 16. sq.; pro ῥῶν, de quo vid. ad VI, 6. p. 491. D. exhibet ῥῶδιον et εἴπη pro εἴποι.

Στερεά (fortasse rectius τερεά, v. Heindorf. ad Phaed. p. 183.) sunt dura, h. e., difficilia tractatu, h. l., expositu et perspectu.

λυσιτελεῖν. Cod. Reg. λυσιτελεῖ, et mox Stobaeus κισχρόν pro ισχυρόν.

τὰ δοκοῦντα, int. σοί, igitur tuam sententiam. Plene VI, 3. p. 487 D: ἀλλὰ τό σοι δοκοῦν ἡδέως ἂν ἀκούοιμι.

ἀστεῖος. Schol. Ruhnk. νῦν ἀντὶ τοῦ γελοιώδους ὁ ἀστεῖος κεῖται. σημαίνει δὲ καὶ τὸν εὐσυνετον καὶ εὐπρόσωπον καὶ χαρίεντα. Sic Lyſid. 204. C. al. Vid. Hemſterh. ad Aristoph. Plut. p. 231.

Τί δέ; τῆς δικαίας πράξεως; Stob. τί δαί, ut infra τὶ δαί δῆ. Solemnis varietas.

πλεονεκτεῖν. Stob. πλέον ἔχειν, et, ut libri editi, ἀξιοῖ, quod in atticum ἀξιοῖν mutavimus. Mox τοῦ δὲ δικαίου, ut bene Stephanus jam scripsit, pro τοῦδε ἀδίκου, quod Ald. Bas. 1 et 2. habent.

ἄρα. Correxerit hoc Stephanus. Ald. Bas. 1. 2 et Stobaeus ἄρα.

ἀδίκου ἀνθρώπου. Stobaeus ἀδίκου γε ἀνθρώπου. Paulo post e Cod. Reg. et Stobaeo πλεονεκτῆσει τε καὶ ἀμιλλήσεται rescripsimus; vulgo τε abest.

C A P U T XXI.

καὶ τῷ ἀγαθῷ. Stobaeus καὶ ἀγαθῷ. Mox ante τοιοῦτος ὢν in Stob. articulus desideratur; Ficinus vulgatam scripturam expressit vertendo: quid obstat — quo minus, qui talis, talibus quoque similis sit, qui vero non talis, similis non sit? In sequentt. varia est librorum scriptura Exemplum enim Aldinum habet: ὁ δὲ μὴ, ἰοικέναι; Bas. 2. et Stobaeus ὁ δὲ μὴ ἰοικέναι; unde Stephanus finxit: ὁ δὲ μὴ, μὴ ἰοικέναι; sed ex illis scripturis elucet, legen-

dum esse: ὁ δέ, μὴ εἰπέναι, idque comprobant Bas. 1. Cod. Reg. et Venet. Ὁ δέ enim (alter, sc. ὁ μὴ τοιοῦτος ὢν) more positum est, ac si praecesserit ὁ μὲν. Sic Polit. V, 5. p. 455 E: ἀλλ' ἐστὶ γὰρ — καὶ γυνὴ ἰατρικὴ, ἢ δ' οὐ, καὶ μουσικὴ, ἢ δ' ἄμουςος φύσει. Phileb. 36. E: ψευδᾶς, αἱ δ' ἀληθεῖς οὐκ εἰσὶν ἡδοναί; p. 56. D: πῇ ποτὲ διορισάμενος οὐκ ἄλλην, τὴν δὲ ἄλλην θείη τις ἂν ἀριθμητικὴν; Theaet. 81. D: ἀλλοίωσιν, τὴν δὲ περιφορὰν. Parmenid. 154. C: ἀλλ' ἐστὶ καὶ γέγονε πρεσβύτερον, τὸ δὲ νεώτερον. al. Vid. Musgrau. ad Eurip. Iphigen. Taur. 1361. Hermann. ad Viger. p. 699. Heusd. Spec. crit. in Platon. p. 76. Heindorf. ad Gorg. p. 31. Theaet. p. 421. Porson. ad Euripid. Orest. 891. Fischer. ad Weller. T. I. p. 330. T. III. p. 267. et Schaefer. ad Lamb. Bos ellips. graec. p. 329.

οὕτω. Δοκεῖ ἂν οὕν τις σοι. Stob. οὕτως.

ἄρ' οὕν τις σοι, ὦ ἀριστε, δοκεῖ. cet.

ἐθέλω ἂν τι. Cod. Reg. ἐθέλει ἂν τι.

περὶ πάσης δὴ ὅρα ἐπιστήμης. Δὴ recepi e Stobaeo; vulgo scribitur δέ. Δὴ est igitur, jam: singulis expositis, jam universe scientiam considera cet. Mox Stobaeus verborum ordinem invertit exhibens ἐθέλειν (Cod. Reg. vitiose ἐθέλοι) πλείω ἂν.

ἀνάγκη, τοῦτο γὰρ οὕτως ἔχειν. Cod. Reg. habet ἀνάγκη δὲ τοῦτο οὕτως, et in margine scriptum κεῖμενον, quod supplementum est, hunc sensum habens: hoc ita ponatur (κεῖσθαι hac significatione frequentissimum) necesse est. Mox Stob. vitiose legit: πλεονεκτήσεν, ἀνομοίως δὲ ἀνεπιστήμονος, et pro φημί priore exhibet ναί.

ἐναντίον. Φαίνεται. Cod. Reg. addit: ὁ δὲ αὖ πακός τε καὶ ἀμαθής τοῦ ἀνομοίου καὶ τοῦ ἐναντίου; εἰκεν, ἔφη. οὐκ οὖν cet.

ὁ δὲ γὰρ δίκαιος. Stob. ὁ δὲ δίκαιος, et paulo post interponit τέ ante καὶ in verbis τῷ σοφῷ καὶ ἀγαθῷ et τῷ πακῷ καὶ ἀμαθῇ.

CAPUT XXII.

τότε καὶ εἶδον ἐγώ cet. Respexerunt h. l. Aristides Orat. Plat. II. p. 295. T. II. et Synesius in calvit. encom. p. 66. A. et comparavit cum eo P. Victorius (Var. Lectt. III, 5.) Virgilii locum Aeneid. VIII, 223:

Tum primum nostri Cacum videre timentem

Turbatumque oculis —

ἡμῶν οὕτω κείσθω. Pronomen ἡμῶν e Stobaeo, qui Serm. IX. p. 114. v. 28. et X, p. 133. v. 26. hanc enuntiatio-

nem habet, recepimus, Ficino confirmante, ut qui verterit: maneat, inquam, hoc ita nobis. Mox idem exhibet ισχυρότερον, quod sequentia p. 351. A: ἐλέχθη γάρ πον, ὅτι καὶ δυνατότερον καὶ ισχυρότερον εἴη ἀδικία δικαιοσύνης confirmare quodammodo videntur; sed Ficinus quoque vulgatam scripturam secutus vertit: dicebamus autem, validum et potens quiddam iniustitiam esse.

δημηγορεῖν. „In Aldo est δημουργεῖν cum ῆ in secunda etiam syllaba; in qua scriptura manifeste alioqui mendosa vestigium verae lectionis superesse videtur; videlicet verbi δημηγορεῖν, ut Ficinus, qui vertit: concionari, etiam legit.“ Stephanus. Sic jam Cornarius correxerat, addicente Cod. Regio. Contra vitiose Bas 1 et 2. δημιουργεῖν. — Δημηγορεῖν, concionari, orationem habere, opponitur τῷ διαλέγεσθαι. Protagor. 336. B: χωρὶς γὰρ ἐγώ γ' ὥμην εἶναι τὸ ζυνεῖναι τε ἀλλήλοισι διαλεγόμενους καὶ τὸ δημηγορεῖν. Hinc est in malam partem more rhetorum dicere, qui ostentationis causa longam orationem habent, simulque ad auditorum gratiam sibi conciliandam non verum vel utile spectant, sed inanem sermonis delectationem aucupantur. Sic Gorg p. 482. C: ἂ Σώκρατες, δοκεῖς νεανιεύεσθαι ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἀληθῶς δημηγόρος εἶναι, καὶ νῦν ταῦτα δημηγορεῖς (haec tam multa verba facis). p. 502. C: δημηγορία ἄρα τίς ἐστὶν ἡ ποιητική, quae respiciunt praegressa: δῆλον ὅτι (ἡ τῶν τραγωιδιῶν ποιήσις) πρὸς τὴν ἡδονὴν μᾶλλον ὥρμηται καὶ τὸ χαρίζεσθαι τοῖς θεαταῖς. Similiter p. 519. D. Socrates, sententia copiosius exposita et quasi oratione habita, ὡς ἀληθῶς, dicit, δημηγορεῖν με ἡνάγκασας, ὦ Καλλίπαις, οὐκ ἐθέλων ἀποκρίνασθαι. Theaet. 162. D: νέος γάρ εἰ, ὦ φίλε παῖ, τῆς οὖν δημηγορίας (longior et verbosior rei expositio est) ὁξέως ὑπακούεις καὶ παῖδα: πρὸς γὰρ ταῦτα ἐρεῖ Πρωταγόρας ἢ τις ἄλλος ὑπὲρ αὐτοῦ, ὦ γενναῖοι παῖδες τε καὶ γέροντες, δημηγορεῖτε (verba facitis, quod h. l. oppositum est concisae et vere dialecticae argumentationi; hinc sequitur: ἀπόδαξιν δὲ καὶ ἀνάγκην οὐδ' ἡντιοῦν λέγετε, ἀλλὰ τῷ εἰκότι χρῆσθε) ζυγκαθεζόμενοι cet. Sic et h. l.: si sententiam meam accuratius et copiosius exponerem, scio te dicturum esse me concionari (non vero argumentari). Non satis recte Heindorfius ad Gorg. p. 118, δημηγορεῖν pro nugari accipit.

ταῖς γραύσι — λεγούσαις. Pro παῖς, quod editi libri habent, e Cod. Reg. recepi ταῖς, approbante Ficino, ut qui verterit: veluti aniculis fabellas narrantibus. Idem reponi iusserat Gesnerus ad Lucian. Catapl. §. 1. T. III. p. 499. Bip. Vid. Praecept. rhetor. T. VII. p. 532. Bip. Hinc καὶ τοις et ὅλοις γραύσι f. γραῶν in Theaet. p. 176. B. Gorg. 527. A.

τυγχάνει δὲ δικαιοσύνη. Cod. Reg. ἡ δὲ αὖτε σύνη. at in sequentt. σοφία καὶ ἀρετή; pro οὗτοι exhibet οὗτοι et ἐπισκέψασθαι pro σκέψασθαι. Stobaeus, h. l. citans Sermon. IX. p. 114sq., addit καὶ post σκέψασθαι. et mox interponit οὗ post πρότερον.

ἀνάγκη αὐτῇ. Cod. Reg. αὐτήν. Deinde pro ὅ, quod libri editi habent, Stob. et Cod. Reg. praestant ὡς, quod Ficinus quoque videtur expressisse vertendo: ut tu paulo ante dicebas, et sequentia: ὡς ἐγὼ ἔλεγον confirmant quodammodo; tamen ne utique quam necessarium est. Pro ἐστὶν ante ἡ δικαιοσύνη Cod. Reg. vitiose legit ἔχει.

Πάνυ γε ἄγαμαί. Ita e Stobaeo rescripsimus; vulgo γέ abest.

εἰ γε σὺ ποιῶν, int. ἐμοὶ χαρίζαι, et hoc pro: εἰ γε σὺ ποιῶν μοι χαριζόμενος i. ὅτι μοι χαρίζαι. Vid. Commentar. ad Phaedr. p. 252. sq. Ceterum frequentissime in responsione participium pro modo finito ponitur, v. Heindorf. ad Charm. p. 64; adde Hipparchum p. 231. C: οὐκ ἀδίκως γε σὺ ἀπορῶν. Dialog. de just. p. 375. A: καλῶς γέ σοι δοκοῦν.

εἰ ἀδικοῦσιν ἀλλήλους. Stob. ἡ ἀδικεῖν ἀλλήλους. Sententiam, etiam inter latrones debere ὁμόνοιαν esse, uberius exposuit Isocrates in Panathen. p. 280. Corai.

CAPUT XXIII.

τοιούτων — φαίνεται — οἷον. Φαίνεσθαι ἔχουσα τὴν δύναμιν, οἷον — ποιῶν: apparet ipsam id virium habere, ut reddat. Φαίνεσθαι participio junctum est i. q. δηλὸν εἶναι, v. Phavorin. v. φαίνεται Zeune ad Viger. de idiotism. p. 313. not. Deinde οἷος vel per se (qualis pro talis, quae, eiusmodi ut) vel praecedente τοιοῦτος, οὗτος aliove pronomine cum infinitivo ponitur pro coniunctione ὥστε, quae in οἷος latet (Similiter apud Latinos qui pro ut is et simpliciter pro ut usurpatur). Sic III, 21. p. 415. E: οὐκ οὐν τοιαύτας (εὐνάς), οἷας χαμῶνός τε στέγειν καὶ θέρους ἱκανὰς εἶναι (eiusmodi, quales, i. quae tegant, i. e., ut tegant; et quia ὥστε, quod in relativo pronomine οἷας latet, cum infinitivo construitur, sequitur etiam post οἷος infinitivus). Cratyl. 395. A: κινδυνεύει γὰρ τοιοῦτός τις εἶναι ὁ Ἀγαμέμνων, οἷος, ὃ ἂν δόξαιεν αὐτῷ, διαπονεῖσθαι καὶ κρατερεῖν. Menon. 100. A: εἰ μὴ τις εἴη τοιοῦτος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, οἷος καὶ ἄλλον ποιῆσαι πολιτικόν. Criton. p. 46. B. Eraft. 136. A. al. Vid. Lexic. Xenophont. v. οἷος. V. III. p. 261. Matthiae ad Hymn. Homer. p. 74. et Gramm. graec. p. 662 sq. Pro ποιῶν Ald. legit ποιῶν, Bas. 1. 2. et Stob. ποιῶν, vitiose.

πράττειν μὲν αὐτοῦ. Schol. Ruhnck. ἀντὶ τοῦ, μετα-
πίστεως καὶ ἀσφαλείας τοῦ ποιῆν. Imo est: *concordi animo agere*;
πράττειν enim μετὰ τινός vel τινί dicitur, qui ab alicuius par-
tibus stat (nos Graeco convenienter: *der es mit einem hält*),
qui alicui favet et in agendo ipsi consentit. Nonnulla huc
facientia citavit Zeunius ad Viger. p. 291. ed. Herm. Ean-
dem locutionem in Phaedon. p. 348 D: ἀλλὰ μὴ σώματα πλάτ-
τοντες latere, et scribendum esse: ἀλλὰ μὴ σώματι πράττοντες,
quod sequens ἐναντία πράττειν non solum confirmat, verum
etiam efflagitat, jam monuimus in Ephemer. Landish. T. III,
Fasc. II. p. 129.

ἔχθρός ἐσται. Cod. Reg. ἔχθρός ἐστιν, et Stobaeus
sequentia verba hoc ordine ponit: ὁ Θρασύβασχε, ὁ ἄδικος.

Εὐωχοῦ. Nota est vocum εὐωχᾶσθαι, ἐστιᾶσθαι, εὐωχία,
ἐστιᾶσις, θοίη al. ad sermonum delicias translatio, vid. Com-
mentar. nostr. ad Phaedr. p. 221. Mox θαρσῶν pro θαρρύων,
quod recentiorum Atticorum est, scripsimus, vid. Ducker.
ad Thucyd. V, 4. interpp. ad Thom. Mag. p. 435. et Val-
cken. ad Eurip. Phoeniss. p. 22.

ὅτι μὲν γὰρ — φαίνονται. Si pro ὅτι aliud reponen-
dum non est, intelligendum videtur: φαίνονται μὲν γὰρ οἱ δι-
καίοι, ὅτι καὶ σοφώτεροί ἐσσι καὶ ἀμείνους cet. Stephanus. In
Annotation. T. III. p. 76. autem scribi vult φαίνεται, quod
Cornarius jam coniecerat. Nulla opus est coniunctione; post
ὅτι enim, sicuti post plures alias coniunctiones (vid. quae Fi-
scherus collegit in Animad. ad Weller. T. III P. II. p. 35.)
posterior orationis pars omissa est, cuius scriptor propter in-
terposita illa: ἀλλὰ δὴ καὶ — πράττειν ἀδύνατοι videtur oblitus
esse. Sensus est: justos etiam sapientiores, meliores et in
agendo valentiores esse, hoc diligentius perscrutari animus
est. Et non solum, quando oratio aliis interpositis inter-
rupta est; ὅτι sic solet usurpari, sed in qualibet etiam enun-
tiatione, ita ut mimicam fere speciem oratio habeat. Sic
Polit. V. p. 471. C: ἐπεὶ ὅτι γε, εἰ γένοιτο, πάντ' ἂν εἴη ἀγαθὰ
πόλει, ἢ γένοιτο (intellige: per se apparet). VI. p. 493. D:
ὅτι μὲν γὰρ εἰάν τις τούτοις ὁμιλῇ — πέρα τῶν ἀναγκαίων ἢ Διομή-
δεια λεγομένη ἀνάγκη ποιῆν αὐτῷ πάντα, ἃ ἂν οὗτοι ἐπαινώσιν (int.
per se intelligitur). Sic etiam p. 511. C. al. Similiter Eu-
thyphron. p. 12: μανθάνω, ὃ Σώκρατες ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον
Φης σαυτῷ ἐκάστοτε γίνεσθαι: quod daemonium tibi semper
apparere dicis, int. hoc tibi crimini vertunt, in eo te accu-
sant. Xenophont. Oecon. I, 7: ὅτι τοι ἡμῖν ἐδόκει οἶκος ἀνδρὸς εἶ-
ναι, ὅπερ κτῆσις (quia — propterea te interrogabam) V, 18: ὅτι
δὲ — ἀδύνατα προνοῆσαι (int. hoc nondum perspicio, huius rei

ratio me fugit). Male hos similesque locos tentasse doctos viros, monui ad Phaedr. p. 380. — In sequentt. Cod. Reg. ἀλλὰ καὶ legit pro ἀλλὰ δὴ καὶ, ὥρμησαν γὰρ pro ὥρμησαν δέ.

εἰ δὲ καὶ ἀμεινον ζῶσιν — συνεπτέον Haec est oratio primaria, verbis ὅτι μὲν γὰρ καὶ σοφώτεροι — φαίνονται — οἷοί τε incepta quidem, sed interrupta iis, quae sequuntur; ἀλλὰ δὴ καὶ οὗς φάμεν. — εἰτίθεο.

ἔσθ' ὅτ' ἔστιν, ὅστις, ὅτι al. interrogationi passim inserviunt, ut c. 24. p. 253. D: ψυχῆς ἔστι τι ἔργον, et paulo post: ἔσθ' ὅτ' ἔστιν. Menon. 85. B: ἔστιν ἥντινα δόξαν οὐχ αὐτοῦ οὗτος ἀπεκρίνατο; al. Vid. Jenschius ad Lucian. T. I. p. 188. Abresch. diluc. Thucyd. p. 410.

δ' εἰτι βέλτιον συνεπτέον. Sic jam Stephanus reponi iusserat. Vulgo δέ τι, quae soletinis est permutatio.

Οὐκ οὖν — φαίμεν ἔργα εἶναι. Ald. Bas. 1. Stob. et Cod. Reg. φάμεν; recte contra Bas. 2. et Stephan. φαίμεν, quod Ficinus quoque expresse vertens: Ergo haec horum opera recte diceremus. Deinde post ἀκούσας et μαχαίρας interposuimus ἄν, quod deesse nequit.

τῷ ἐπὶ τοῦτο ἔργασθεν τι. Sic Cod. Venet. etsi haud necessarium est; solet enim ἐπὶ cum dativo ita poni, ut causam, consilium vel finem indicet, ubi accusativum expectabas. Vid. Lexic. Xenophont. v. ἐπὶ T. II. p. 259. 263 sq. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 234. al.

Ἀληθῆ. Ἀρ' οὖν. Vocem ἀληθῆ male omittunt Ald. Bas. 1. Stephan. et Bip. praestant vero Bas. 2. Cod. Reg. Venet. et Stobaeus. Sic et Ficinus: Est, ut dicis: Ergo nonne cet. — In θήσομεν μὲν οὖν in Cod. Reg. particula μὲν haud dubie propter praecedens μὲν excidit. Θήσομεν μὲν etsi non gratum auribus accidit, tamen sanum est; sic in Phaedr. c. 31.: ἢ ἢ al. Vid. Commentar. ad Phaedr. p. 317. sq.

CAPUT XXIV.

ὁ ἄν' ἢ μόνον τι. Haec constans est omnium librorum scriptura. Attamen Stephanus secutus Cornarium, in Annotatt. p. 76: „Pro μόνον substituendum esse μόνω et τίς pro τί, ostendit locus, cuius hic fit mentio (qui est in fine paginae praecedentis), ubi nimirum proposita fuit illa interrogatio. Sic et ἐκείνῳ illic habemus post μόνω. “ Sed primum non opus est eorundem verborum repetitione; deinde vulgata scriptura eundem exhibet sensum; referendum est enim τί ad praecedens ἐκάστων. Quamquam Ficinus quoque vertit: quod vel solo illo vel melius quam ceteris efficitur. — Mox ἔστ' ἔργ'.

γον e Stobaeo rescriptimus; vulgo ἐστὶν ἔργον. Ita in sequentt. ὧτων ἦν τι ἔργον. Sic et Ficinus: *Oculorum dicimus opus aliquod.* — Deinde Stobaeus legit τί δὴ γὰρ καὶ περὶ τῶν ἄλλων cet. et οὕτως ἔχει δὴ.

ἀπεργάσασιν τὸ. Heindorfius ad Cratyl. p. 137. corrigi volebat ἀπεργάσαστο, de quo vehementer dubito; nam apud veteres Atticos saepenumero nomina pluralia neutrius generis, etiam res inanimatas significantia, plurali junguntur. Exempla Platonis Heindorfius l. l. citavit, male, si quid video, ea corrigenda esse censens (in quo Fischerum Animadv. ad Weller. T. III. P. I. p. 344. sibi consentientem habet). Apud Thucydidem crebro hic archaismus (vid. Schol. ad II. λ, 310. χ', 266) reperitur, ut V, 75. VI, 62. VII, 57. al. Vid. Fischer. l. l. et Matthiae Grammat. graec. p. 416. sq. — Ceterum ἔχε δὴ exhortandi est formula, idem fere valens, quod φέρει δὴ, ut de legg. X, 895. D: ἔχε δὴ πρὸς Διός· ἄρ' οὐκ ἂν ἐθέλοις περὶ ἑκάστον τρία νοεῖν; Gorg. 460. A: ἔχε δὴ — εἰάνπερ ῥητορικὸν σὺ τινα ποιήσῃς cet., ubi Heindorfius p. 44. minus recte, meo quidem iudicio, comparat illud ἔχε ἡρίμα, ἀτρέμας al. (de quibus vid. Spanhem. ad Aristoph. Nub. 262.); nam in his ἔχεν est se habere, i. e., esse, in ἔχε δὴ vero aliam habere significationem, inde iam perspicitur, quod ἔχε absolute ponitur. In Jon. p. 535. B. ἔχε δὴ καὶ μοι τόδε εἶπέ, ὦ Ἴων — al.

εἰ τῇ οἰκείᾳ μὲν ἀρετῇ. Stob. εἰ τῇ μὲν οἰκείᾳ ἀρετῇ. Ceterum in his, ut in praecedentibus et sequentt. in Ald. Basf. 1. 2. et Stobaeo pro αὐτῶν semper scriptum reperitur αὐτῶν. — Mox Cod. Reg. τοῦτο λέγεις, omisso γέ.

ψυχῆς ἐστὶ τι ἔργον. Ἔστι τι scripsimus, ut Ald. Basf. 1. et Stob. Vulgo ἐστὶ τι. — Mox pro ἐπιμελέσθαι (vulgo ἐπιμελεῖσθαι, v. ad Phaedr. p. 238) Stobaeus habet ἐμμελῆσθαι; deinde τὸ βουλευέσθαι. — Pro ἐκείνου Cod. Reg. et Basf. 2. exhibent ἐκείνης, quod referendum esset ad ψυχῇ.

οὐ ψυχῆς φήσομεν. — Οὐ e Stobaeo recepimus, Ficino suffragante, quippe qui verterit: annon animae opus esse dicemus? — Mox Stob. habet μάλιστα ἂν, ἔφη.

Οὐκ οὐν ἀρετὴν μὲν. Sic Stobaeus. Vulgo ἀρετὴν γε. Mox omittit μακάριε ante Θρασύμαχε, Cod. Reg. vero legit: οὐδέποτε, ὦ μακάριε. — ἐπειδὴ γε μοι. Γέ recepimus e Cod. Reg.

ὥσπερ οἱ λίχνοι — ἀρπάζοντες. Eadem imagine usus est Polybius III, 57. et respexerunt h. l. Julian. Orat. II. p. 69. C. et Themist. Orat. XVIII, p. 220. B. Ceterum observavit Casaubonus ad Athen. VI. p. 363. T. III. ed. Schweigh. „τὸ αἰεὶ in his et similibus continuam successionem

aliorum post alios denotat. Plato — appellat τὸ αἰεὶ παρονοούμενον singula fercula, quae inferebantur mensae, aliud post aliud. Potest etiam legi περιερούμενον; ita enim mos erat in Atheniensium conviviis, ut libro quarto didicimus. — Mox pro ἐγώ μαι et cod. Venet. ἐγὼ οἶμαι rescripsimus, quia ἐγὼ pertinet ad δόξα.

οὐκ ἀπεσχόμεν τὸ μὴ οὐκ — ἐλθεῖν. Sic Ald. 1. 2. et Cod. Reg. Recte; ita et Phavorin. p. 234: ἀπέχομαι ἀτιμῶς δὲ ἐνίστε κατωτικῶς. Πλάτων· οὐκ ἀπεσχόμεν, τὸ μὴ διὰ τοῦτον (sic) ἐλθεῖν; et Priscianus Grammat. XVIII. p. 1176. notans: illi ἀπεσχόμεν τοῦτου καὶ τοῦτο; nos quoque abstinere illius et illum et illo. Vid. Lexic. Xenophont. T. I. p. 311. Stephanus τὸ αἴ scripsit, sine causa. Solemne est τὸ μὴ post verba arcendi, abstinendi al. Scilicet μὴ οὐ, negatione praecedente, οὐ praecedens et sequens se invicem tollunt (v. Herm. ad Viger. p. 772.), αἴ vero (Latinorum ne) respicit negationem in verbo praegresso latentem; nam verba arcendi, impediendi al. negationem s. recusationem (dubitationem, timorem al.) indicant, quam dicimus, subiectivam, articulus vero τὸ cum infinitivo loco coniunctionis cum modo finito ponitur et valet quominus. Vid. Zeunius ad Xenoph. Mag. Equit. IX, 5. Cyrop. I, 6. 32. et Matthiae Gramm. gr. p. 781.

L i b e r s e c u n d u s.

C A P U T I.

Quum Thrasymachus, a Socrate convictus ac confutatus, manus, ut aiunt, dedisset, suscipiunt iniustitiae defensionem ac patrocinium Glaucō et Adimantus, eamque multo firmitus ac nervosius defendunt, quam a Thrasymacho factum erat, illud tamen praefati, se non ea dicere, quae sentirent, sed quae vulgo pro iniustitia dicerentur, quaeque ipsi redargui ac refutari cuperent, ita ut omnibus utilitatibus detractis amandam et expetendam esse iustitiam, iniustitiam contra fugiendam et averlandam (appareret vel simile quid excidit), non tantum impunitate proposita, sed etiam si certum atque exploratum sit, illius ope nos perpetuo in summa corporis et externorum bonorum affluentia esse victuros. Tum igitur Socrates iis collaudatis et rei difficultate demonstrata, vero ac serio iustitiam defendere aggreditur, et usus illa no-

bili similitudine de duabus tabulis, quarum in utraque idem scriptum esset, sed in altera minutioribus, in altera grandioribus litteris, in reipublicae descriptionem ingreditur, ut quum constiterit, quae vis et natura iustitiae in universa civitate sit, ex eo etiam, quid in singulis hominibus valeat, quidque in cuiusque animo efficiat, intelligatur. Haec huius secundi libri summa est. *Muretus.*

τοῦ λόγου. E cod. Reg. articulum τοῦ recepimus.

ἀεὶ τε ἀνδρείοτατος. Etiam bellica laude praestant Glauco et Adimantus, egregiamque in bellis operam reipublicae navaverant; quo respicit hoc loco Socrates. *Muretus.*

τὴν ἀπόρρησιν. Qui enim ipse non facile cederet, indignari solet, quum alium mollitia ac laboris fuga nimis facile adversario cedentem videt. *Muret.*

πότερον — βούλει. Βούλεσθαι, sequente ἢ, comparativi notionem comprehendit, ut sit i. q. μᾶλλον βούλεσθαι, αἰρεῖσθαι f. ἐλέσθαι (eligere, i. e., malle). Vid. *Dorvill.* ad *Charit.* p. 538. *Abresch.* ad *Aeschyl.* T. II. p. 19. *Jacobs.* ad *Meleagr.* CVI, 1. *Antholog. graec.* *Animadv.* T. I. p. 117. Quapropter sequitur ὡς ἀληθῶς (int. πᾶσαι) ἐγὼ γὰρ ἂν ἐλοίμην.

ἐπ' ἐμοὶ εἴη. Si in mea esset potestate, si possem, vid. *Fischer.* ad *Weller.* T. III. P. II. p. 235.

ἀρὰ σοι δοκεῖ cet. Fundamentum quoddam est futurae disputationis haec tripartita boni divisio. — Quicquid expetitur, aut suapte tantum causa expetitur, aut propter aliud tantum, aut utroque nomine. Per se tantum, ut voluptas; οὐδαὶς γὰρ ἐπερωτᾷ, τίνος ἕνεκα ἡδέεται, ὡς καὶ αὐτὴν οὖσαν αἰρετὴν τὴν ἡδονήν, ait *Aristoteles* X. ad *Nicomachum*. Propter aliud tantum, ut laboriosae exercitationes corporis, ut sectiones, ut unctiones, ut sumtiones pharmacorum. Utroque nomine, ut sensus (αἰ γὰρ ἀσθῆσεις καὶ χωρὶς τῆς χρείας ἀγαπῶνται δι' ἑαυτάς, ait idem primo τῶν μετὰ τὰ φυσικά), ut bona valetudo, ut bona hominum de nobis existimatio, ut virtutes. Quaerit igitur Glauco de Socrate, in quo horum generum iustitiam reponendam censeat. At ille, in eo, quod omnium pulcherrimum ac praestantissimum est, quod et per se et propter aliud expetitur; nam et multa magnaque bona e iustitia manare, ut amorem et caritatem et bonam de nobis existimationem nostrorum civium, quae sunt vitae sine metu degendae praesidia firmissima; et iis omnibus detractis tamen ipsam suapte vi atque natura amabilem et expetendam esse. At contra Glauco, multis eam ex illo potius genere videri, quod omnium infimum minimeque expetendum est, ut quod per se quidem amabile non sit, sed aliorum tantum causa expetatur.

Etenim si cui potestas detur sine ulla infamia, sine ullo metu supplicii, quod aut a diis aut ab hominibus impendeat, omnia pro sua libidine faciendi, neminem ita stultum aut simplicem fore, ut iustitiam colat, ac non potius alienas opes ad se convertat, alienis uxoribus ac liberis ad explendam libidinem suam illudat, potentissimas urbes ac florentissima imperia occupet, iustitiam valere jubeat, ullis se legibus teneri neget; idque vel ex tyrannis facillime perspici, qui, quo potentiores sunt, eo sunt injustiores atque ita vivunt, ut in summa impunitate ac licentia injustitiae summam felicitatem collocare videantur; quorum etiam illa vox est: *privatorum hominum esse fidem servare ac iustitiam colere; sibi omnia licere, se legibus solutos esse, quod ipsi egerint, fore ut id, qualecunque sit, ii qui minus possunt, non perferre tantum, sed etiam ut recte factum commendare cogantur.* Muretus. Cf. eiusd. Var. Lectt. IV, 18. Archytas in Stob. Serm. I. p. 14. v. 4 sq. Atticus ap. Euseb. Praep. Evang. XV, 4. p. 797. C. D. Apuleius de hab. doctrin. Platon. lib. II. p. 12 sq. et 22. ed. Elmenh.

διὰ ταύτας. Ald. Bas. 1. et 2. διὰ ταύτης. Mox γίγνεται pro γίγνηται.

εὐδοκίμησεν διὰ δόξαν. Nullus interpretum haec verba recte cepit. Ficinus vertit: quod quidem propter praemia et honores et gloriam sit expetendum; similiter Cornarius; obscura est et graecam orationem solummodo adumbrat Mureti versio: quod mercede adducti et ut bene de nobis existiment homines, opinionis causa persequendum est. Εὐδοκίμησις διὰ δόξαν sunt gloria et honor iustitiae fama partus; διὰ δόξαν est i. q. διὰ τὸ δοκεῖν δίκαιον εἶναι; διὰ, ope, beneficio, ut constat. Sic c. 4: εἰσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρεαὶ δοκοῦντες τοιοῦτῳ εἶναι.

CAPUT II.

εἰ γὰρ τις δυσμαθής. Tis leniter affirmat et intendit, ut οὐκ οἶδ' ὅπως (vid. ad Phaedr. p. 222.) al. Vid. Wesseling. ad Herodot. p. 368. Toup. ad Suid. T. II p. 335.

ὥς περ ὄφεις κηληθῆναι. Serpentes ira inflatos blandis carminibus ita sopiri ac deliniri credebant veteres, ut venenum amitterent. Sic Virgil. Eclog. VIII, 71:

Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis,
ubi v. interpp. Ovid. Amor. II, 1. 25:

Carminibus diffiliant abruptis faucibus angues.

Vid. Muret. ad h. l. Verbum autem κηλεῖν proprie ponitur de carminibus et orationibus, quae magica quadam vi animum auditorum commovent et divinis sensibus afficiunt,

vel etiam animi morbis ac vitiis (cupiditatibus al.) medentur, virtutis in eo igniculos excitantes. Haec videlicet erat Socratis κήλησις, hae ipsius ἐπωδαί. Charmid. 157. A: θεραπεύεσθαι δὲ τὴν ψυχὴν, ἔφη ὦ μακάριε, ἐπωδαῖς πρὸς, τὰς δ' ἐπωδάς ταύτας τοὺς λόγους εἶναι τοὺς καλοὺς· ἐκ δὲ τῶν τοιούτων λόγων ἐν ταῖς ψυχαῖς σωφροσύνην ἐγγίγνυσθαι, ἥς ἐγγενομένης καὶ παρούσης ῥάδιον ἤδη εἶναι τὴν ὑγίειαν καὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι περιζῆν. Cf. Euthyd. 290. A. Jacobs. in Athen. p. 264. — In antecedentibus πρωταίτερον scripsimus pro eo, quod vulgo legitur, πρωϊαίτερον; vid. Brunck. ad Aristoph. Lysistr. 612. et Huhnke ad Tim. p. 226 sq.

τοὺς δὲ μισθοὺς — εἶσαι χαίρειν. Verba εἶσαι χαίρειν referenda ad ἐπιθυμῶ, quum propter sensum per se poni debuissent: ita ut praemia et quae ex iis manant, praetermittantur s. praemiis iisque, quae ex iis manant, detractis. Sic Theaet. p. 147. C: οἷον καὶ ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσῃ Φαῦλόν που καὶ Ἀπλοῦν εἰπεῖν, ὅτι γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα πηλὸς ἂν εἴη, τὸ δ' οὗτο, εἴην χαίρειν.

ἐπανανέωσθαι τὸν Θρασ. λόγ. Thomas Mag. v. ἐπ' αὐτῷ p. 382. laudat haec verba ita: ἐπ' αὐτῷ ἀνανεώσωμαι τὸν Θρασυμάχου λόγον, vitiose.

ἐπεὶ ἐμοί γε — Muretus laudat Ambrosium de offic. I. 12: laudatur a Platone, quod in Politia sua posuit, eum, qui contra iustitiam disputandi partes recepisset, postulare veniam dictorum, quae non probaret, et veri inveniendi atque examinandi disputationis gratia illam sibi impositam personam dicere. Quod eo usque Tullius probavit, ut in libris, quos scripsit de republica, eam sententiam dicendam putaverit. et Augustin. de civit. dei II, 21: Suscepit philosophus disputationem eorum, qui sentirent sine iniustitia non posse regi rempublicam, purgans se praecipue, ne hoc ipse sentire crederetur. In sequentibus οὔτε δοκεῖ οὕτως. Vulgo scribitur ἐπεὶ οὐ δοκεῖ οὕτως.

διατεθρυλλημένος τὰ ὦτα. Θρυλλᾶν τι est semper aliquid in ore habere, celebrare (Phaedon. p. 269. ed. Fisch. Axioch. 364. B. 365. B. al.), θρυλλᾶν τινὰ vero fatigare aliquem atque obtundere eadem semper memorando celebrandoque; hinc διαθρυλλᾶσθαι τις τὰ ὦτα (accusativus absolutus) dicitur, cuius aures sermone aliquo semper repetito obtunduntur, vel, ut Latini Graeco plane convenienter dicunt, cuius aures celebrantur. Sic Lys. p. 205 B: εἴπερ, ὥς λέγεις, ὑπ' ἐμοῦ αἰεὶ ἀκούων διατεθρυλληται. Lucian. encom. Demosth. §. 17. T. II. p. 588: ἴσως γὰρ — νομίζεις, ἐμὲ — μὴ διατεθρυλλῆσθαι τὰ ὦτα ταῖς Δημοσθένους πράξεσιν. Suidas v. διατεθρυλλῆ-

μένος τὰ ὧτα πλαστάκεις καὶ περὶ τῶν αὐτῶν πλαῖστα ἀκηνοῦς. Cf. *Pollux* II, 83. VI, 119.

ἂν σοῦ πυνθέσθαι. Libri editi ἂν σου, vitiose; primum enim ἂν σοῦ πυνθέσθαι oppositum est praegressis οὐδενός πω ἀκηνοῦς, deinde propter μάλιστα graviolem h. l. σοῦ significationem habet, quam ut accentum inclinare possit.

εἴ σοι βουλομένῳ εἴη. Εἴη vel cum cod. Reg. expungendum, vel ἐστὶν corrigendum est; quod quidem posterius, quum constans fere usus postulare videatur, unice amplexandum esse censeo. Sic enim *Cratyl.* 384. B: εἴ σοι βουλομένῳ ἐστὶν. *Gorg.* 448. D: εἰ αὐτῷ γέ σοι βουλομένῳ ἐστὶν ἀποκρίνεσθαι. *Sophist.* 254. B: ἂν ἔτι βουλομένοις ἡμῖν ἦ. *Lach.* 187. C: εἰ δὲ βουλομένοις ὑμῖν ἐστὶ περὶ τῶν τοιούτων ἐρωτᾶσθαι. *Hipp. min.* 363. B: εἰ βουλομένῳ ἐστὶν Ἰππία. *Xenophont. Graec. Hist.* IV, 1. 11: τί οὖν — οὐ πυνθάνει, εἰ καὶ ἐκείνῳ βουλομένῳ ταῦτ' ἐστί. Ceterum hic participii usus, quem Latini quoque a Graecis mutuati sunt (sic *Sallust. Jugurth.* 100: ubi militibus — labos volentibus esset. *Tacit. Agric. vit.* 18: quibus bellum volentibus erat, vid. *Vechneri Hellenolex.* p. 325. ed. Heusing.), ut plura alia, ex Homerico fonte (*Iliad.* ξ', 108.) fluxit: ἐμοὶ δὲ κεν ἄσμένῳ εἴη, ubi cf. *Eustath.* p. 970. ed. Rom. Vid. *Dorvill.* ad *Charit.* p. 467. *Lips. Koen.* ad *Gregor.* p. 173. et *Valcken.* ad *Herodot.* p. 666.

τί τε ὅν τυγχάνει. Cod. Reg. τί οἶόν τε καί.

πεφυκέναι γὰρ δὴ φασὶ — κακόν. Celebrata haec est Sophistarum sententia, natura (φύσει, κατὰ φύσιν; hinc h. l. πεφυκέναι) praestare iniuriam facere, quam accipere, lege autem, utpote inventa ad homines coërcendos ac subigendos, melius esse iniuriam pati, quam inferre. *Gorg.* 483. A: ὥςπερ αὐτίκα ἐν τούτοις τῷ ἀδικεῖν τε καὶ ἀδικεῖσθαι, Πάλου τὸ κατὰ φύσιν αἰσχίον λέγοντος, σὺ τὸν νόμον ἐδιώκαδες· φύσει μὲν γὰρ πᾶν αἰσχίον ἐστίν, ὅπερ καὶ κακίον, τὸ ἀδικεῖσθαι, νόμῳ δὲ τὸ ἀδικεῖν· οὐδὲ γὰρ ἀνδρὸς τοῦτό γ' ἐστὶ τὸ πάθημα τὸ ἀδικεῖσθαι, ἀλλὰ ἀνδραπόδου τινός, ὃ κρείττον τεθνάναι ἐστὶν ἢ ζῆν. Socrates contra, Plato, Aristoteles al. contendebant κακίον εἶναι τὸ ἀδικεῖν, ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι. Vid. *Gorg.* 474. B. *Criton.* p. 194. *Fisch. Aristotel. Rhetor.* I, 7. *Cicero Tusc. Qu aest.* V, 19. *Aul. Gell. Noct. Attic.* XII, 9. *Plutarch. de poet. lect.* c. 14. T. I. p. 36. B. *Lucian. Chalar. pr.* §. 9. T. I. p. 510. *Maxim. Tyr. dissert.* XVIII, 7. p. 215. ubi v. *Davis.* p. 568. *Libanius Epist.* 1188. p. 566. ed. *Wolf.* *Synefius Epist.* XXX. p. 177. B. Cf. *Gataker.* ad *M. Antonin.* VIII. §. 55. *Adversar.* c. 5. Etenim, ut *Cicero* dicit *Philipp.* XI, 4. inferior est, qui suscipit in se scelus, quam is, qui alterius facinus subire cogitur.

τὸ δὲ αἰρεῖν. Ald. Bas. 1 et 2. εἰρῆν. Cornarius correxit αἰρεῖν et Stephanus recepit, nullam, ut solet, Cornarii mentionem faciens.

εἰ ἂν ἀδικῶν μὴ διδῶ δίκην. Vid. Gorg. l. 1. Criton. p. 194. et Seneca de ira II, 32.

ὥς ἀρρώστια τοῦ ἀδικεῖν. Dativus causam indicat, ut c. 3. ἀδυναμία τοῦ ἀδικεῖν. Vid. Markland. ad Eurip. Suppl. 304 Fischer. ad Weller. T. III. P. I. p. 408. Heindorf ad Gorg. p. 146. — In praecedentibus cod. Reg. pro ζυνθέσθαι legit ζυντίθεσθαι.

CAPUT III.

ὥς δὲ καὶ οἱ ἐπιτηδεύοντες. Attigit hunc locum Lambinus ad Horat. Epist. I, 16. v. 54. T. II. p. 270. B. ed. Francof., pluresque Ciceronis locos apposuit rem illustrantes.

εἰ τοιόνδε ποιῶμεν: si tale quid cogitatione fingamus, ut utrique quidlibet faciendi potestatem permittamus. Participium δόντες loco verbi finiti positum est, ut solet, si, οὕτω, τοιόνδε, τοῦτο al. praecedentibus, explicationi inservit, ut ap. Xenophont. Anabaf. IV, 1. 4: τὴν δὲ — ἐμβολὴν ὥδε ποιοῦντας, ἅμα μὲν λαθεῖν παρώμενοι (ita — ut conentur), ἅμα δὲ φθάσαι. Phaeton. 59. A: καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδὸν τοῦτω διεκήμεθα, ποτὲ μὲν γελοῦντες (ita — ut rideremus), ἐνίοτε δὲ δακρύοντες. Ad quem locum Heindorfius p. 11. plura excitavit exempla.

ἐπ' αὐτοφώρῳ οὐδὲν λάβειμεν. Ἐπ' αὐτοφώρῳ proprie de eo usurpatur, qui in ipso furto, ipso actu f. re deprehenditur, ut de legib. XII, p. 942. A. (vid. interpp. ad Johann. VIII, 4.), tunc in universum de eo, qui manifesto deprehenditur, ut negare, quod vel fecerit vel dixerit, nequeat. Sic Apolog. Socrat. c. 7: ὥς ἐνταῦθα ἐπ' αὐτοφώρῳ καταληφόμενος ἑμαυτὸν ἀμαθέστερον ἐκείνων ὄντα. Xenophont. Sympot. III, 13: ἐπ' αὐτοφώρῳ εἰλημμαι — πλουσιώτατος, ὥς ἔθηκεν, ὢν. Oeconom. XVIII, 3: ὥς ἀλίσκει ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ περὶ δερισμοῦ εἰδώς, ἅπερ ἐγώ. Vid. Pollux VIII, 69.

νόμῳ δὲ καὶ βίᾳ. Sic Bas. 1. 2. et cod. Reg. Ficinus quoque: lege autem ac vi. In Ald. et Steph. νόμῳ δὲ βίᾳ.

τῷ Γύγῃ. Sic scripsimus pro Γύγου; Ficinus quoque vertit: Gygae Lydi progenitori. Namque ipse Gyges, opulentissimus Lydiae rex (vid. Burmann. ad Propert. III, 20. 23. Wernsdorf. ad Himer. p. 267 sq.) intelligendus est, πρόγονος τοῦ Λυδοῦ, i. e., Croesi (nisi malis τοῦ Λυδοῦ, int. βασιλέως, ut ὁ Περσῶν al. Vid. Lamb. Bos. Ellips. gr. p. 56. ibique Schäfer.), quippe ἀρχηγὸς τῶν Μερμανδῶν, vid. Herodot. I, 8sq.

Idem narrant *Cicero* de offic. III, 9. *Philostat.* Heroic. p. 28 sq. ed. Boissonad.; aliter *Herodotus* I, 8 sq. *Justin.* I, 7. *Plutarch.* Symp. Quaest. I, 5. T. II. p. 622. E. al. Hinc quoque nobilitatum τοῦ Γύγου δακτύλιον, vid. *Lucian.* bis accusat. §. 21. T. II. p. 219. navig. §. 42. p. 441. *Libanius* Orat. XV. p. 435. Epist. 1031. p. 437. *Wolf.* *Gregor. Nazianz.* Orat. III. p. 93. A. Cf. *Erasmi* Adag. Chiliad. I Centur. I, 96. p. 49 sq. *Turnebi* Adversar. VI, 22. et *Rhodigin.* Antiq. Lectt. VI, 11 et 12. De vi magica, quam annulis tribuebant veteres, vid. *Kirchmann.* de annulis c. 21.

ὥς φαίνεσθαι, μείζω ἢ κατ' ἀνθρώπον. Proprie sonant haec verba: ut videbatur (i. e., ut ex specie quidem conicere licebat) maiorem quam pro hominis natura. Vide de ὥς c. infinitivo *Viger.* de idiotism. p. 205 sq. *Matthiae* Grammat. gr. p. 783 sq., et de ἢ κατὰ, Latinor. quam pro (*Vechner.* Hellenolex. p. 169 sq.), comparativo praecedente, *Commentar.* nostr. ad *Phaedr.* p. 395.

ἄλλο μὲν οὐδέν, περὶ δέ — : nihil aliud praeter anulum aureum, h. e., solum anulum aureum digito gestasse. Vide de οὐδέν ἄλλο sequente δέ ad *Phaedr.* p. 228. — Ceterum cod. Reg. interponit post ἄλλο μὲν verbum ἔχεν, quo carere possumus; deinde omittit φέρειν, quod abesse nequit.

πρὸς ἑαυτὸν ἐς τὸ ἔσω τ. χερὸς. *Cicero* de offic. l. l. ibi quum palam eius annuli ad palmam converterat, a nullo videbatur, ipse autem videbat omnia; idem rursus videbatur, quum in lucem anulum inverterat. — Σφενδόνη, ut Latinorum funda pro pala (v. *Salmas.* ad *Vopisc.* *Carin.* c. 20), interior dicebatur annuli pars, in qua gemma sedebat, i. q. σφραγίδοφυλάκιον l. πυγλῖς. Vid. *Schäfer.* ad *Longi* *Pastor.* p. 413.

διαπραξασθαι: Statim perfecisse, i. e., impetrasse; nota haec est verbi διαπραττεσθαι significatio, vid. ad *Phaedr.* p. 244. In praecedentibus notandus est praesentis ἔχα in narratione usus, de quo monuit *Hoogeveen.* ad *Viger.* p. 214 sq. ed. *Herm.* Mox de dativis στρέφοντι, ἀδήλα et δήλα, quae praecedens αὐτῷ respiciunt, vid. *Matthiae* *Miscell.* philolog. V. II. P. I. p. 5 sq., ubi nostrum quoque locum vir eruditissimus excitavit.

παρὰ τὸν βασιλέα. Pro περὶ, quod libros editos occupavit, e cod. Reg. et Venet. rescriptimus παρὰ τὸν β. Sic *Ficinus* quoque vertit: curavit, ut legatus ad regem una cum aliis mitteretur.

CAPUT IV.

οὕτως ἀδαμάντινος, ὅς ἂν μείνειεν, i. e., ὥστε αὐτὸν μένειν. *Xenophont. Anab. II, 5. 12*: τίς οὕτω μαίνεται, ὅστις οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι; Vid. *Wytttenbach. Biblioth. Crit. V. III. P. II. p. 63. Schäfer. melet. crit. p. 71. not. et Matthiae Gramm. gr. p. 662. Ἀδαμάντινον* dicitur, quidquid firmum, constans atque immutabile est, ut *Polít. X, 14. p. 619. A*: ἀδαμαντίνως δεῖ δὴ ταύτην τὴν δόξαν ἔχοντα ἐς ἄδου ἵσταναι. Vid. *Lambin. ad Horat. Carm. III, 24. 5. T. I. p. 193. D. et Boissonad. ad Philostrat. Heroic. p. 405 sq.*

ἐξὸν αὐτῷ, casus absolutus: quum ipsi liceret; vid. *Markland. ad Maxim. Tyr. dissert. II, 1. p. 655. Wernsdorf. ad Himer. p. 72. et Hermann. ad Viger. p. 751.*

ἐπὶ ταυτὸν ῥοιεν ἀμφοτέροισι. *Cod. Reg. ἐπὶ ταῦτ' ἂν ῥοιεν*, vitiose.

καίτοι μέγα — τεκμήριον. *Graec. Schol.*, quem *Muretus* citat, explicat: σαφῶς ἂν δύναίτο τις ἐκ τούτου τεκμαίρεσθαι, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων τῇ ἑαυτοῦ βουλήσει τὴν δικαιοσύνην τιμᾷ τε καὶ ἐπιτηδεύει καὶ τοῖς τῶν νόμων ἀκολουθεῖς προτάγμασιν, ἀλλὰ προσβιαζόμενος, ὥς τῆς δικαιοσύνης οὐχ αἵρετῆς κατ' ἑαυτὴν οὐσης, οὐδὲ τὸ παράπαν ὠφελοῦσης τὸν ἔχοντα.

ἰδίᾳ. Nam κοινῇ quidem utilem esse, nemo negare audebat, sed eam dicebant εἶναι ἀλλότριον μὲν ἀγαθόν, οἰκείαν δὲ ζημίαν. *cet. Muretus.*

ὥς φησιν — λόγος λέγων. *Cod. Reg. ὥς φήσιν*, sed certam omniumque sermone celebratam sententiam apparet significari. Pro λόγου, quod libri omnes editi exhibent, e *cod. Reg. reposuimus λόγος*, sensu postulante; sensus enim hic est: ut dicit sententia de hac re (περὶ τοῦ τοιούτου est i. q. περὶ τούτου, ut centies) omnium. Sic *cap. 9. p. 366. C*: ὥς ὁ τῶν πολλῶν τε καὶ ἀνδρῶν λεγόμενος λόγος, et *cap. 3. init. ὥς ὁ λόγος*. Significantius vero et gravius est: ὥς φησιν ὁ περὶ τοῦ τοιούτου λέγων λόγος, quam: ὥς φασιν οἱ περὶ τοῦ τοιούτου λέγοντες; voce enim λόγος, ut jam monuimus, certa quaedam sententia indicatur. Ceterum λόγος λέγων offendere non debet, quum nihil eo frequentius sit. Sic *v. c. Phileb. p. 18. B*: ὥς λόγος ἐν Αἰγύπτῳ Θεῷ τινὰ τοῦτον γενέσθαι λέγων. Vide quae ad h. l. in *Ephemerid. art. et doctrin. Landishut. V. III. P. I. p. 105. monuimus. Ficinus* vertit: ut sermonis huius perhibent auctores, vulgatam secutus scripturam. *Muretus* vero legit ὁ πατὴρ περὶ τοῦ τοιούτου λόγου λέγων, vitium, quod mirum est, non animadvertens; namque scribit: „sic dicit libros πατρός θεῖσθαι βοηθού. Sic τὸν πατέρα τοῦδε τοῦ παντός in *Timaeo*.“

ταῦτα μὲν δὴ οὕτω, „Transitio λόγου et προπαρασκευὴ ad tertiam partem, Sic Aristoph. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα, Plato principio III, νόμων; ταῦτα μὲν οὖν δὴ ταῦτα.“ Muret. Latini-
norum est *sed haec quidem hactenus*. Ceterum Ald. Bas. 1 et 2. post ταῦτα interponunt τὰ, quod ex postrema vocis ταῦτα syllaba male repetita enatum esse liquet.

Τίς οὖν δὴ — ἦδε; Sic Plato interrogationes solet interponere orationis animandae causa, ut Protagor. 343. B: τοῦ δὴ ἐνεκα ταῦτα λέγω; Vid. Heusd. Specim. critic. in Platon. p. 87. Heindorf, ad Phaedr. p. 221 sq. — In praecedentibus e cod. Reg. recepinus μηδέποτε pro μηδέν ποτε. Verba τὰ τε ἀδύνατα — Ficinus videtur ordine inverso legisse, quum verterit: quae in arte sua confici possunt et quae non possunt. Mox pro διαισθάνεται Ald. legit διεσθάνεσθαι, Bas. 1 et 2. διαισθάνεσθαι, vitiose.

τὸν ἀλίσκόμενον — ἡγητέον, i. e., δὲ ἡγήσθαι, vid. Matthiae Gramm. graec. p. 622.

ἔσχατη — Cicero de offic. I, 13: totius autem injustitiae nulla capitalior pars, quam eorum, qui tum, quum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur. Et respexit h. l. Plutarch, Sympol. Quaest. I, 1. T. II. p. 913. F.

αὐτῷ παρσκευακέναι. Cod. Reg. παρσκευάσθαι, et in sequentt. εἰν ἄρα σφάλληται τι pro σφαλῇ καί, unde scripsimus σφάληται.

ὅσα αὖν δέηται. Ald. et Bas. 1. δειήσεται.

τοῦτον δὲ τοιοῦτον θέντες. Laudant hunc locum Eusebius Praep. Evang. XII, 10. p. 583. B. et Theodoretus Therapeut. XII. p. 667. B. Ille scribit τὸν δ' οὖν, Theodoretus vero τὸν γὰρ τοιοῦτον, et post δίκαιον uterque addit αὖ.

κατ' Αἰσχύλον. In Tragoed. Septem advers. Theb. v. 577:

Οὐ γὰρ δοκεῖν δίκαιος, ἀλλ' εἶναι θέλων,

Βαθεῖαν ἄλσκα διὰ Φρενὸς καρπούμενος,

Ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλευματα.

Hinc τὸ εἶναι et τὸ δοκεῖν sibi opposita, quae post Aeschylum (1 l. et Agamemn. 783.) et Platonem frequentarunt et poetae et prosae orationis scriptores. Sic Euripid. fragm. Ixion. ap. Plutarch, de poet. leg. c. 3. cf. eund. de adulat. ab amico discern. c. 4. de Herodoti malignit. p. 854. E. Philemon. ap. Stob. Sermon. IX. p. 102. v. 5. Philostrat. Heroic. 164. Synes. Epist. XLIV. p. 185. C. Heliodor. VII, 13. al.

ἠφαιρετέον δὴ. Euseb. et Theodor. δέ, sed δὴ recte habet; sic et Ficinus vertit: removenda quippe ab eo justitiae omnis opinio.

δόξαν ἔχω τῆς μεγίστης ἀδικίας. Sic cum Euseb. et Theodoret. scripsimus pro τὴν μεγίστην ἀδικίαν. Similiter *Ficinus*: iniustissimus esse credatur.

τέγγασθαι. Schol. Ruhnck. εἶκιν. ἐνδιδόναι, ὡς νῦν βρέ-
χασθαι. Eadem habet *Timaeus* sophista, ad quem vid Ruhn-
ken. p. 248 sq. Deinde ex Euseb. et Theodoro rescripsi-
mus ἀπ' αὐτῆς pro ὑπ' αὐτῆς, et ἔστω ex iisdem recepimus
pro ἦτω, quod citerioris est graecitatis, v. *Suid.* v. ἦτω,
Matthiae Gramm. graec. p. 279. et *Buttmann*, Gramm. graec.
p. 267. ed. IV.

ὁ πότερος αὐτοῖν. Cod. Reg. αὐτῶν.

CAPUT V.

Βαβαί, Latinorum *Papae*, est admirantis, Φωνὴ θαυμα-
στικὴ, (v. *Montefalcon.* Catal. Bibl. Coisl. p. 470). *Phaedr.*
c. 12. p. 236. E: Βαβαί! ὦ μίαν, ὡς εἰ ἀνδρες ἴτην ἀνάγκην —
Phileb. 23. B: Βαβαί ἄρα, ὦ Πρώταρχε, συχνοῦ μὲν λόγου τοῦ
λοιποῦ! *Sophist.* 249. D: Βαβαί, ὦ Θεαίτητα! ὡς μοι δοκοῦμεν
νῦν μὲντ' ἄρα αὐτοῦ γινώσκειν περὶ τὴν ἀπορίαν τῆς σκεψαῖς *Alcibiad.*
I. c. 14. ed. nostr. p. 118. B: Βαβαί ἄρα, ὦ Ἀλκιβιάδη, οἶον πά-
θος τέκονθας! c. 15. p. 119. C: Βαβαί, οἶον — τοῦτ' εἰρηκας! al.
ὡς περ ἀνδριάντα — ἐκκαθαίρεις. Aliquid tanquam
imaginem vel statuam exprimere, est ita exhibere, ut spe-
cies appareat plena et perfecta. Sic *Synesius* de regno p. 9. C:
Φέρε δὴ σοι γράψω λόγῳ τὸν βασιλέα, ὡς περ ἄγαλμα στησας. *Phi-*
lostrat. Heroic. p. 112: ἔστι σοι καὶ ἄγαλμα παραγαγεῖν. Vid.
nostra ad *Phaedr.* p. 328 sq. Huic respondet verbum ἐκκα-
θαίρειν, expurgare, i. e., expolire et ita exprimere, ut sin-
cera et perfecta alicuius rei natura emergat. Etiam hanc vo-
cem post *Platonem* seriores *Sophistae* frequentarunt, ut *Li-*
banus p. 173. *Synesius* *Dion.* p. 56. D. et *Albinus* *Isag.*
in *Platon.* §. 9. p. 130. ed. Fisch, καὶ ταύτας ἐκκαθαίρειν καὶ συ-
κρινεῖς ἀποφαίνειν ὡς ἀρχάς.

περιμένει. Hoc e cod. Reg. reposuimus pro ἐπιμένει. Sic
et c. 7. p. 368. A: μὴ θύσαντας δὲ δευνὰ περιμένει. Vid. *Heindorf.*
ad *Phaedon* p. 14.

ἀγροικότερως, vid. *Heindorf.* ad *Gorg.* p. 215.

μαστιγώσεται cet. Citarunt hunc locum *Clemens*
Alexandrinus *Strom.* IV, 7. p. 495. (Potter. T. I. p. 587).
V. p. 601 (ed. Pott. T. II. p. 714. ubi v. not.) *Eusebius* *Prae-*
par. *Evang.* XII, 10. p. 583. et *Theodoret.* *Therapeut.* VIII.
p. 602. C. Cf. *Maxim.* *Tyr.* dissert. XVIII, 10. p. 219. Ap.
Clement. *Alex.* legitur *μαστιγώδησται*, ap. *Theodoret.* αἰκι-

εῖναι. Ceterum *μαστιγοῦσθαι* (ap. *Achill. Tat.* VII, 26: *πληγὰς κατακόπτεσθαι*) praecipue servorum erat poena, qui aufugissent vel furtum fecissent.

στρεβλωσεται. In tormentorum numero erat rota, *τροχός*, cuius radiis districti torquebantur, qui scelus admisissent, et verberibus caedebantur, quoad peccatum confessi erant. *Aristoph.* *Plut.* 876: *ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γὰρ δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλοῦμενον* *Εἰπεῖν ἃ πεπανούργησας*. Cf. eiusd. *Lysistrat.* 846. *Pat.* 451. *Lucian.* de luctu §. 8: *στρεβλούμενοί τε καὶ καιόμενοι — καὶ τροχῷ συμφερόμενοι*. Vid. *Gallonius* de cruciatt. martyr. c. 2. p. 58 sq. *Elmenhorst* ad *Apulei. Metamorph.* III, p. 177 sq. et *Salmas.* ad *Achill. Tat.* VI, 21.

δεδήσεται. In vinculis praecipue erat *χοῖνιξ*, lignum, quo pedes constringebantur, in *Solonis* legibus *ποδοκάκη* dictum (v. *Lysiae* *Orat.* I. adv. *Theomnest.* p. 81. *Tayl*) *Demosthen.* adv. *Timarch.* p. 475. B: *δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκῃ τὸν πόδα πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας*. Ad quem locum *Ulpianus* T. V. p. 235. A. ed. *Wolf.*: *ποδοκάκη δὲ βασανιστήριόν τι ἐστὶν ὄργανον, εἰς ὃ στρεβλοῦται τις, δεσμούμενος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ὅπερ καλεῖται καὶ ποδοστράβη* (v. *Schol.* ad *Aristoph.* *Equit.* 366.)

ἐκκοπήσεται τῷ ὀφθαλμῷ. Vulgo *ἐκκαυθήσεται τῷ ὀφθαλμῷ*, *Cod. Regius* vero, *Clemens Alexandr.* *Euseb.* et *Theodoret.* eam, quam recepimus, praestant scripturam; accedit *Ficini* auctoritas, qui vertit: *eruentur illi oculi*. Qui vulgatae adhaerent scripturae, provocabunt forsitan ad *Gorgiae* locum p. 473 C: *ληφθεὶς στρεβλῶται καὶ ἐκτέμνηται καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκόπηται*; sed hunc quoque locum corruptum habeo, facillime vero sanandum transponenda particula *καί*, ut legatur: *καὶ ἐκτέμνηται τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐκκόπηται* (absolute positum, ut in *Polit.* X, 11. p. 613. E: *εἴτα στρεβλώσονται καὶ ἐκκαυθήσονται*). Scilicet oculos non exuri, sed excuti vel excidi solitos esse legimus. Sic *Aristophan.* *Nub.* 24: *εἴθ' ἐξεκόπην πρότερον τὸν ὀφθαλμὸν λίθῳ*. *Av.* 341: *ἦν ἅπαξ γε τῷ ὀφθαλμῷ ἐκκοπήs*. *Aeschines* in *Tim.* p. 194. B: *Conon.* *Narrat.* VII. *Lucian.* *Piscat.* §. 2. T. I. p. 249: *ἐμοὶ μὲν, ἀνασκολοπισθῆναι δοκεῖ αὐτόν, νῆ Δία, μαστιγωθέντα γε πρότερον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκαυθῆναι, τὴν γλῶτταν αὐτὴν ἐπικολῶ πρότερον ἀποτετιμήσθαι*. *Libanius* T. I. p. 107. D. 173. A. al. Cf. *Thom. Mag.* p. 323. Ex his omnibus patet, *ἐκκοπήσεται τῷ ὀφθαλμῷ* genuinam esse scripturam. Sed quid faciamus verbo *ἐκκαυθήσεται*? Ni fallor, locus *Politiae* lib. X, 11., qui hunc nostrum respicit: *καὶ ὁ ἀγροῖνα ἐφῆσθα συ εἶναι, ἀληθῆ λέγων, εἴτα στρεβλώσονται καὶ ἐκκαυθήσονται*, aperte docet, *ἐκκαυθήσεται* retinendum esse, to-

tumque locum ita constituendum: ἐκκαυθήσεται καὶ ἐκκοπήσεται τὸ ὀφθαλμῷ.

τελευτῶν. Theodoret. τελευταῖον, et mox πάντα τὰ κακά, quod haud scio an praeferendum sit vulgatae scripturae.

ἀνασχινδουλεύθήσεται: in crucem tolletur vel palo transfigetur. Ald. Bas. 1. 2. et Steph. vitiose exhibent ἀνασχινδιλεύθήσεται, Clemens Alex. IV. p. 505. A. (T. I. p. 598. Pott.) V. p. 601. (T. II. p. 714). Euseb. 1. 1. et Tim. Sophist. p. 32. (vid. Bast. Epist. crit. Append. p. 16.) vulgarem habent formam ἀνασχινοδουλεύθήσεται. Vid. Pierſon. ad Moer. p. 360. Cod. Reg. exhibet ἀνασκολοπισθήσεται, quod interpretatio est verbi ἀνασχινδουλεύθήσεται. Vid. Tim. Soph. 1. 1. et Ruhnken. Schol.

ἦν ἄρα. De hoc imperfecti usu, ubi praesens expectabas, vid. vir. doct. ad Viger. p. 214. et 237. Heindorf. ad Phaedon. p. 55 sq.

βαθεῖαν — καρπούμενος. Ita hunc locum explico: hoc (τὸ εἶναι ἄριστον, ἀλλ' οὐ δοκεῖν) alte in animo impressum habens atque insculptum, e quo proba efflorescunt consilia. Amant enim Tragicī similitudines e scribendi arte petitas (vid. quae laudavimus ad Phaedr. p. 387); scribendo vero quasi sulcos ducimus (et omnino scriptio cum aratione comparatur, ut in βουστροφῆδόν, Latinor. *exarare* al.); hinc ἄλοκα — καρπούμενος est, si sensum spectas, i. q. habens, sed cum dilectu positum respectu ad ἄλοκα et βλαστάνει.

οὓς ἂν βούληται — ἐθέλη. Sic Cod. Reg. et Venet. Vulgo βούλοιτο et ἐθέλοι, vitiose.

CAPUT VI.

Οὐτι πω οἶει. Cod. Reg. οὔτι πω, vitiose.

αὐτό, id ipsum, ut sexcenties ponitur.

τὸ λεγόμενον, ἀδεκφὸς ἀνδρὶ παρεῖη. Τὸ λεγόμενον est ὃ λέγεται, id quod dicitur, h. e., quod aiunt s. ut in proverbio est. Sic lib. VI, 6. p. 492. C: ἐν δὲ τῷ τοιοῦτῳ τὸν νέον τὸ λεγόμενον τίνα οἶει καρδίαν ἴσχειν; Sophist. 261. C: σχολῇ ποῦ τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν λεγόμενον ὅ γε τοιοῦτος ἂν ποτὲ εἴποι πόλιν. Phaedon. p. 275. Fisch. ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ οὔτι ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. De legib. X. p. 887. B. 890. D. XII. p. 968. E. al. In his articulus praepositivus partes postpositivi agit, quem quidem usum orationem Atticorum prosam ex antiquitate retinuisse, optime monuit Reizius de prosod. graec. accent. inclinat. p. 95 sq. ubi cf. doctissimi Wolfii nota. Similiter ponuntur τὸ

μέγιστον (id quod maximum est), τὸ κεφάλαιον, τὸ γεῖσχατον al. Vide quae excitarunt exempla *Fischerus* ad *Weller*. T. I. p. 342. sq. et *Matthiae* *Gramm.* graec. p. 393 sq.

ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη. Ductum fortasse ex eo, quod *Scamandrus* *Iliad.* φ., quum *Achilli* par esse non posset, *Simoënta* fratrem auxilio invocat:

Φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφοτέροί περ

Σχῶμεν.

Quibus versibus utitur et *Socrates* *Prodic*i auxilium adversus *Protagoram* implorans in *Protagora*. *Muretus*. Contra *Ruhnkenii* *Scholias*t. p. 149: ἀδελφὸς αἰεὶ (sic) παρείη, ὅτι προτιμητέον τοὺς οἰκείους εἰς βοήθειαν. *Πλάτων* ἐμνήσθη ἐνταῦθα. Παρεῖται δὲ ἴσως παρὰ τὸ Ὀμηρικόν.

Ἢ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμψαι, οἷσί περ ἀνὴρ

Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.

Sed *Platonem* nec illum nec hunc *Homeri* locum respexisse e verbis ἀνδρὶ παρείη, quae ex poeta nescio quo sumta esse apparet, manifesto perspicitur. Post ἀδελφὸς inferendum videtur ἄν, quod propter similitudinem primae sequentis vocabuli syllabae facile potuit excidere.

καί τοι ἐμέ γε. Hoc e cod. *Reg.* et *Venet.* recepimus. Etiam *Muretus* vertit: etsi ad me quidem deiciendum satis superque sunt, quae ab hoc dicta sunt. *Ald. Bas.* 1 et 2. exhibent ἐμέ σε, *Stephan.* et *Bip.* ἐμέ τε.

οὐκ αὐτὸ δικαιοσύνην, i. e., δικαιοσύνην αὐτὸ τοῦτο ὃν ἴ. οὖσαν (vid. ad I, 9), (ut in *Phaedon.* p. 93^E: ψυχὴ, ἐπειδὴ οὐδὲν μᾶλλον οὐδὲ ἥττον ἄλλη ἄλλης αὐτὸ τοῦτο ψυχὴ ἐστίν), h. e., iustitiam per se spectatam. Sic *Theaet.* p. 145^E: γινῶναι ἐπιστήμην αὐτό, ὃ τί ποτέ ἐστιν. *Parmenid.* 130. B: τί σοι δοκεῖ εἶναι αὐτὸ ὁμοιότης (similitudo, quatenus hoc ipsum est, h. e., similitudo ipsa ἴ. per se), χωρὶς ἧς ἡμεῖς ὁμοιότητος ἔχομεν. Sic et δῖφος αὐτό *Polit.* IV. p. 439. A. al. Diversum igitur esse αὐτὸ δικαιοσύνη (iustitia per se) et αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη (ipsa iustitia), αὐτὸ δίκαιον et αὐτὸ τὸ δίκαιον al. apparet; quocirca in *Cratylo* p. 411. D. pro αὐτὸ ἡ νόησις, ubi αὐτὸ significationem nullam habet (*Heindorfius* interpretatur: ipsum illud ἡ νόησις; tunc vero, ni fallor, τοῦτο vel ἐκεῖνο abesse non posset), scribendum esse censeo αὐτὴ ἡ νόησις, ut αὐτὴ ἡ respiciat praecedens φρόνησις, quae φροῦς καὶ φροῦ νόησις εἶναι ponitur. Ceterum *Matthiae* *Gramm.* graec. p. 611. pronomini αὐτό vocem δικαιοσύνην per epexegetin appositam esse ceniet, quod procul vero est. *Muretus* una voce scribi vult αὐτοδικαιοσύνην, more, ut dicit, Platónico, provocans ad αὐτοέν, αὐτοάνθρωπος, αὐτοαγαθόν al. Sed ita scribi constat superioribus demum temporibus coeptum esse.

τὰς ἀπ' αὐτῆς εὐδοκίμησιν, quae ex ipsa proficiuntur; sic solet ἀπό etiam pro simplice genitivo poni. Vid. *Heinrich* ad *Mus.* p. 52 sq. *Jacobs.* Animadvers. in *Antholog. graec.* T. I. P. I. p. 159. et in *Athenaeum* p. 321 sq.

γίγνηται ἀρχαί cet. ; Non video, quomodo singularis γίγνηται locum possit occupare, qui debetur plurali γίγνεται. *Stephan.* Sed haud infrequentem in *Platonis* libris hunc singularis esse usum, ubi nomina pluralia vel collective posita vel pro collectivis fere habenda sint, monuimus jam ad *Phaedr.* p. 370. et *Sympos.* p. 241. Quibus adde *Polit.* VI, 11. p. 463. A: ἔστι μὲν πού καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἀρχόντες τε καὶ δῆμος (i. e. quasi: hoc utrumque, quod disiungi nequit, regentes videlicet et populus). *Euthydem.* p. 302. C: ἔστι γὰρ ἔμοιγε καὶ βωμοὶ καὶ ἱερὰ οἰκίαι καὶ πατρῶα καὶ τἄλλα ὅσα περ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις τῶν τοιούτων. In aliis ἔστι non ad subiectum, sed ad praedicatum referendum est (de quo vid. ad *Polit.* I, 9.), ut de legib. V, 732 E: ἔστι δὲ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα ἡδοναὶ καὶ λύπαι καὶ ἐπιθυμίαι. *Dialog. de virtut.* p. 378. E: πότερόν οὖν σπουδαιότερόν ἐστι ταῖς πόλεσιν ἵπποι καὶ κύνες ἀγαθοὶ καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα, ἢ ἄνδρες ἀγαθοί; (vid. *Heindorf.* ad *Euthydem.* p. 403.) Cf. *Eustath.* ad *Iliad.* IV, 438. T. III. p. 1072. ed. *Florent et Fischer.* ad *Weller.* T. III. P. I. p. 345 sq. *Matthiae* (*Grammat. graec.* p. 422.) haec ita explicat, ut verbum ἔστι vel γίγνεται referendum esse statuatur ad nomen singulare vel plurale neutrius generis etiam remotius, de quo equidem dubito.

ἀπὸ τοῦ εὐδοκίμειν ὄντα τῷ δικαίῳ. Verba τῷ δικαίῳ *Cod. Regius*, non habet, recte; τῷ δικαίῳ enim sensui adversatur, quum *Glauco* in praegressis de iniusto, speciem viri iusti prae se ferente, locutus esset. Quocirca jam *Muretus* corrigi iubebat τῷ ἀδίκῳ; rectius autem τῷ δικαίῳ expungitur, ita ut ἀπὸ τοῦ εὐδοκίμειν ὄντα universe dicta sint de omni specie, sive vera illa sive falsa, quibus tam antecedentia: ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγνηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί cet. quam *Glaucanis* oratio respiciantur. Etiam *Ficinus* τῷ δικαίῳ videtur ignorasse; vertit enim: et quaecunque de eo, qui iustus habetur (h. e. ἀπὸ τοῦ εὐδοκίμειν, quod idem est ac ἀπὸ τοῦ δοκεῖν δίκαιον εἶναι), paulo ante dicebat *Glauco*.

ἐπίπλεον δὲ οὗτοι — Hoc significat, eos non insistere in bona illa opinione, quam sibi apud homines comparant, qui iustitiam colunt, sed ulterius provehi ac dicere, eos diis quoque caros esse, et multis magnisque beneficiis a diis ipsis augeri atque ornari. *Muret.*

ἔχουσι λέγειν. *Cod. Reg.* λέγουσι ἔχειν.

ὁ μὲν: *Hesiod.* ἔργ. 230:

Τοῖσιν Φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον· ὄρεσι δὲ δρυς
 Ἄκρη μὲν τε Φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας,
 Εἰροπόκοι δ' οἷες μαλλοῖς καταβεβρίθασι.

Quem locum plures poetae latini imitati sunt, v. c. *Virgil.* Eclog. IV, 30 sq. *Horat.* Epod. XVI, 47 sq. *Ovid.* Amor III, 8 39. al. Vid. *Muret.* —

ὁ ἕτερος: *Homerus* Odyss. XIX, 109. ubi inter eum, qui hic primus est, et secundum hic legitur versus:

Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖς καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων.

Pro βρίθῃσι Cod. Reg. exhibet βρίθουσι, et pro τίκτη legunt Ald. Bas. 1 et 2. τίκτοι. —

Μουσαῖος. Musaeus Eleusinus Atheniensis, Antiphemi filius, Orphei discipulus aut potius illo antiquior epopoeus, scripsit ad Eumolpum filium praecepta vivendi quatuor millia versuum. *Suidas*. Alii Thracem fuisse dicunt. Idem Eumolpus e Thracia profectus Athenas sacris initiavit Graecos — Fiebant illa sacra sive initia, quae et orgia et mysteria dicebantur, in honorem Cereris, Liberi et Liberae. — *Laertius* lib. I. Musaeum Atheniensem fuisse ait Eumolpi filium — hic tamen Plato Eumolpum Musaei filium facere videtur. De eo itaque *Servius*: Theologus iste fuit post Orpheum, et sunt variae de hoc opiniones; nam eum alii Lunae filium, alii Orphei volunt; cuius eum constat fuisse discipulum. *Muretus*. Vide quae de Musaei vita et carminibus nuper exposuit *Fr. Passow* in libro, qui est inscriptus *Musaeos* p. 21 sq.

νεανικώτερα. *Νεανικόν* dicitur, quidquid praestans, insignis et magnificum est, ut *Polit.* VI. p. 503. C: νεανικοί τε καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς διανοίας. IV, 4. p. 425. C: καὶ τελευτῶν-
 ἐς ἐν τι τέλος καὶ νεανικὸν ἀποβαίνειν αὐτό. VIII. p. 563. E: αὕτη μὲν τοίνυν ἡ ἀρχὴ οὕτως καλὴ καὶ νεανικὴ, ὅθεν τυραννὶς φύεται. al. (Cf. *Musgrav.* ad *Eurip.* Hippol. 1204. *Casaubon.* et *Schweighaesus.* ad *Athen.* IV, 69. T. II. p. 606. sq.)

ὁ υἱὸς αὐτοῦ (υἱὸς atticum reposui pro υἱός, v. *Eustath.* ad *Iliad.* α p. 17. *Maittair.* de dialect. p. 13. ed. *Sturz*) est *Eumolpus*, qui carmina dicitur composuisse de Cereris mysteriis Bacchique festis; vid. *Diodor.* I, 11. *Pausan.* I, 38. al.

μῆθην αἰώνιον. Quod poetae de Hercule canunt, ut *Homer.* Odyss. XI, 601:

— αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι

τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.

Cf. *Pindar.* Nem. I, 111. *Theocrit.* XVI, 28. *Rhiani* fragm. in *Brunckii Gnom.* p. 131. Hinc etiam apud se-

riores poetas deorum mensis accumbere est idem ac in eorum numerum adscribi. Sic *Horat.* III. 3, 33:

Illum ego lucidas
Inire sedes, ducere nectaris
Succos et adscribi quietis
Ordinibus patiar Deorum.

Eodem *carm.* v. 9:

Quos inter Augustus recumbens
Purpureo bibit ore nectar.

Carm. IV. 8, 28:

Dignum laude virum Musa vetat mori:
Coelo Musa beat. Sic Jovis interest
Optatis epulis impiger Hercules.

Μέθη scilicet h. l. est compotatio in conviviiis (vid. *Schneider.* ad *Aristotel.* *Politic.* VII, 15. p. 448), vinolentiae notione adiuncta. Ceterum respexit h. l. *Plutarchus* in *Luculli vit.* T. I. p. 521. B: καὶ γὰρ ἐκᾶνος (Κίμων) — ἐτελεύτησεν — οὐδὲ τῶν ὀπλῶν καὶ τῶν στρατηγιῶν καὶ τῶν τροπαίων ἔπαθλον ποιούμενος εὐωχίας καὶ πότους, ὥσπερ Πλάτων ἐπισκώπτει τοὺς παρὰ τὸν Ὀρφέα, τοῖς εὖ βεβιωκόσι φάσκοντας ἀποκείσθαι γέρας ἐν ᾄδου μέθην αἰώνιον.

ἀποτείνουσι μισθούς. Ἀποτείνειν proptie dicitur quis τὸν λόγον, τὴν ῥῆσιν alia id genus (v. *Bast.* *Epist. crit.* p. 152. *Boissonad.* ad *Philostrat.* p. 645 sq. *Heindorf.* ad *Gorg.* p. 65), tunc id dicimur ἀποτείνειν, quod copiosius explicamus, in quo multi sumus: et absolute quoque ἀποτείνειν ponitur, ut *Gorg.* p. 458. B. al.

τῶν ὀσίου καὶ εὐόρκου. Sic *Hesiodus* *ἔργ.* 280:

Ὅς δὲ κε μαρτυρήσιν ἐκῶν ἐπίορκον ὁμόσας
Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάβας νήκεστον αἰάσθῃ,
Τοῦδ' ἔτ' ἀμαυροτέρα γενεὴ μετόπισθε λείπεται,
Ἄνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.

Vid. *Schol.* *Ruhnken.* p. 149.

ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα — ἐγκωμιάζουσι τ. δικάϊος. Ut verba dicendi, sic quoque verba laudandi et vituperandi duplici accusativo junguntur. Vid. ad *Phaedr.* p. 275. et *Sympos.* 294. *Bergler.* ad *Aristoph.* *Equit.* 186.

ἐς πηλὸν τινα κατορύττουσιν ἐν ᾄδου. *Olympiodorus* in *Phaedonem* hoc excitat ut *Orphicum*: ὅστις δ' ἡμῶν ἀτέλειστος, ὥσπερ ἐν βορβόρῳ κείσεται ἐν ᾄδου (v. *Orphei fragment.* p. 509. ed. *Herm.*) Quod respexit *Plato* in *Phaedon.* p. 290. ed. *Fischer.*: ὅς ἂν — ἀμύητος καὶ ἀτέλειστος ἐς

ἄδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται, ὃ δὲ πεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος, ἐκείσσει ἀφικόμενος, μετὰ θεῶν οἰκήσει. Cicero in Consolat. ap. Lactant. III, 19. 6: nam vitiis et sceleribus contaminatos deprimi in tenebras atque in coeno jacere docuerunt. Vid. Plotin. Ennead. I, 6. p. 55. A. Wyttenbach. ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 95. et ad fragm. p. 137 sq. Fischer. ad Phaedon. l. 1. et Wyttenb. p. 173. Eadem imagine usus est Plato VII, 13. p. 533. D: καὶ τῶ ὄντι ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῶ τινὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατορυγμένον ἡρέμα ἔλκει καὶ ἀνάγει ἄνω. Ceterum κατορύττουσιν et ἀναγνάζουσιν eleganter de ipsis huius sententiae auctoribus dictum; saepissime enim ipse quis id facere dicitur, quod fieri vel factum esse ponit aut dicit. Vide exempla a nobis in libro, qui est de Platonis Phaedro, p. 135. not. excitata, quibus addere potes Petavium ad Synes. p. 19. Küster. ad Suid. T. II. p. 2. D. et Hemsterhus. ad Thom. Mag. p. 187 sq.

ἐν κοσκίνῳ ὕδωρ — φέρειν. Respicit Danaï filias quinquaginta, quae, ut Horatius canit Carm. III, 11. 31:

Impiae sponfos potuere duro

Perdere fato.

Eas apud inferos pertusis vasis aquam haurire finxerat antiquitas. Vid. Lucret. IV, 1020. Tibull. II, 31. Hvgin. fab. 170. et de tota fabula cf. Heyne ad Apollodori Biblioth. Observ. T. II. p. 106 sq.

CAPUT VII.

Χαλεπὸν μέντοι καὶ ἐπίπονον. Vid. Hesiodi versus ad Polit. I. c. 2 excitatos.

ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖθος, i. q. ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ (Polit. II, 17. p. 377. B. Politic. p. 294. E. 295. A. Theaet. 153. B. de legg. VII, 792. B. IX, 875. D. al.) In vetustissimo Vaticanorum legi τὰ τῶν δικαίων — ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λέγουσι, Muretus tradit. Sed libri editi, Codd. Reg. Venet. et Schol. Ruhnkenii vulgatam scripturam agnoscunt, et consentit hoc ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖθος usitatori illi ὥς πληθεῖ, de quo vid. Leopard. Emendatt. XIV, 19.

εὐχερῶς ἐθέλουσι. Ald. Bas. 1 et 2. ἀχερῶς. —

τούτων δὲ πάντων. Δί' e Cod. Regio reposuimus, quod Ficinus quoque expressit vertens: horum vero omnium maxime mirandi — sermones circumferuntur. Vulgo δὴ. —

ἀγύρται δὲ καὶ πάντες. Ne deorum quidem ira metuenda est divitibus, qui quid iniuste patrarint; ultro enim se offerunt, ad divitum domos circumeunt artifices, qui parva mercede conducti deorum se iram sacris ac carminibus placaturos omniaque imminetia mala depulfuros et averfuros profiteantur; neque hoc tantum, sed et si cui nocere dives velit, se parvo sumtu cuilibet sive iusto sive iniusto maxima damna illaturos esse, quum deos quodammodo in potestate habeant, eosque tum illecebris, tum vinctulis ac laqueis quibusdam, quo volunt, facile adducant — Ἀγύρται (ἀγείρω est cogo sive congrego [mendicando colligo, vid. ad II, 20. Edit.]) sunt circumforanei circulatores, ut praestigiatores, ut pharmacopolae ceterique eiusdem generis impostores, qui in plateis vicisque publicis plebem detinent, et aut certorum morborum amuleta et remedia vendunt, aut quasdam precum formulas et superstitione conficta carmina, quibus mirabilia quaedam effici posse pollicentur. Eiusmodi autem homines aut medicos esse se aut divinos et hariolos profiteri solent. *Muretus*. Cf. *Lucian*. *Deor. Dialog.* XIII, 1. T. I. p. 95. *Hemsterhus.* ad *Lucian*. *Mort. Dialog.* XXVIII. p. 447. — καὶ πάντες: Multa impostorum genera, sed nulli aut impudentiores aut hominum generi perniciosiores, quam qui vates, harioli, divini vocantur. Hi stulta quadam, sed omnium prope hominum communi cupiditate futura praenoscendi ad quaestum suum abutentes, non singulos modo privatim, sed civitates publice ac gentes totas ludibrio habent, omnia se scire jactant, ut Calchas ille Homericus — Eos igitur ait Plato oberrare circum fores divitum; nam a pauperibus quidem nihil est, quod abradant; et iis ultro deferre operam suam, si quid ipsi divites eorumve maiores commiserint, quo deorum in se iram concitarint, ad eos placandos et ad imminetia ex eo mala avertenda ac depellenda. *Muretus*. *Perversas hominum opiniones de diis, sacrificiis, aliis id genus deridet quoque Lucian. sacrificant.* T. I. p. 223. sq. ed. *Schmied.* —

ἐπὶ πλουσίων θύρας ἰόντες. Hoc eximie de pauperibus et mendicantibus dicitur, ut lib. VI, 4. Vid. *Wesseling.* ad *Diodor. Sicul.* XIV, 25 T. I. p. 660. *Wernsdorf.* ad *Himer.* p. 866. et nostra ad *Phaedr.* p. 282.

θύσιας τε καὶ ἑπιδαις. Duobus potissimum modis iram Deorum mitigari posse arbitrabantur, sacris et cantibus. *Muret.* Scilicet etiam graeci homines sacrificando putabant Diis gratum facere. Vid. *Euripid. Hippol.* 8. ubi cf.

Valcken. et Plutarch. Erotic. T. II. p. 766. C. — Addit *ἐπωδαίς*, cantus sive carmina, in quibus miram quandam inesse vim crediderunt. *Ovidius*:

Carminē dī superi placantur, carminē Manes.
Et carminibus morbos depelli putabant *Virgilius*:

Haec se carminibus promittit solvere mentes,
Quas velit, ast aliis duras immittere curas.

Tibullus:

Ter cane, ter dictis despue carminibus.
Ergo nutrix illa apud Euripidem in Hippolyto:

Εἰσὶν δ' ἐπωδαὶ καὶ λόγοι θελητήριοι

Φανήσεται τι τῆςδε φάρμακον νόσου

Quae interpretatus est *Horatius* Epist. I. lib. I:

Sunt verba et voces, quibus hunc lenire dolorem
Possis, et magnam morbi depellere partem.

Muretus. De καθαρμοῖς, ἐπωδαῖς al. vid. Wesseling ad Diodor. II, 29. p. 142.

ἀκεῖσθαι. Schol. Ruhnck. θεραπεύειν. Sic et *Phrynich.*

Προπαρασκ. Σοφιστ. MS. ap. Ruhnck. ad Tim p. 114: ἀκεῖσθαι καὶ ἐξακεῖσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ θεραπεύειν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπάγειν ἐπαγωγὰς ἐκ γοητείας καὶ μαγανείας ἐπηγμένας. οὕτως Πλάτων ἐν Πολιτείᾳ.

Proprie ἀκεῖσθαι ut ἰᾶσθαι est laesa reficere et reparare; hinc in universum sarcire et reparare, tunc in universum sarcire et expiare (nostrum: *wieder gut machen*). Vid. *Hemsterhus.* ad Thom. Mag. p. 26. et *Wesseling.* ad Herodot. V, 91.

μεθ' ἡδονῶν τε καὶ ἐορτῶν, i. e. cum s. inter gaudia et oblectationes, ita ut ii dies, quibus deorum iram placant sceleraque expiant, non pro tristibus, sed laetis ac festis haberentur. Vide de hac vocis ἐορτῇ significatione *Wernsdorf.* ad Himer. p. 30 sq. Ceterum αὐτοῦ ἢ προγόνων spectat ad notam illam veterum opinionem, pro peccatis maiorum poenas etiam posteros luere, quam *Muretus* pluribus illustravit et examinavit.

πημῆναι. Diras intelligit. *Horatius* (Epod. V, 89 sq.):

Diris agam vos, dira detestatis

Nulla expiatur victima.

Tibullus II:

Tunc tibi, lena, precor diras, satis anxia vivas;

Moverit e votis pars quotacunque deos.

Plinius XXVIII:

Diris defigi nemo non metuit.

Vid. *Plutarchum* in vit. Crassi. *Muretus.* In universum est πημῆναι laedere, damno afficere quocunque demum modo,

id quod sequens βλάπτειν. Mox βλάψαι scribendum esse pro βλάψει, Muretus quoque monuit. Constructio est enim: πείθουσιν ὥς ἐστὶ παρὰ σοφίαι δύναισι — ἀνέσθαι — καὶ — βλάψαι. Sic et Ficinus vertit: persuadent, se vim habere a diis — expiandi — et nocendi. Ceterum Cod. Reg. exhibet δύναισι ἀδίκως. —

ἐπαγωγαῖς τισὶ καὶ κατὰ δέσμοις — Artes magicas intelligit Plato, quibus non solum Deos cogi, verum etiam totius naturae ordinem ac leges confundi ac tolli posse veteres credebant. Ἐπαγωγαί sunt incantamenta et fallaciae cuiuscunque generis, quibus Dii ita captari et irretiri putabantur, ut, ad quodcunque magi vellent, cogi possent; ἐπαγωγόν enim vocatur, quidquid conciliandi, movendi, vel suadendi atque etiam alliciendi pelliciendique vim habet, v. Tim. p. 45. D. Xenophont. Mem. II. 5. 5. Oeconom. XIII, 9. Achill. Tat. I, 9 al. Suid. v. ἐπαγωγά· ἀπατηλά, πιθανά, ἐφολκά. Phrynich. MS. ap. Ruhnken. ad Tim. p. 115: ἐπαγωγή ἐστὶν κατάδεσμοι καὶ τοιαῦτα γοητεῖα φαρμακῶν καὶ ἐπαιδῶν καὶ θαυμάσιων προτροπαί. Ceterum male, si quid video, Ruhnkenius l. l. genus quoddam θαυγαγίας vel ψυχαγωγίας intelligit. Κατάδεσμοι sunt vincula s. ligaturae magicae Vid. Vales. ad Euseb. de laud. Constantin. p. 689. C. et Valcken. ad Theocrit. p. 41.

οἱ μὲν — εὐπετείας δίδόντες: id est, περὶ τῆς κικλίας, ὅτι εὐπετεῖς κτήσασθαι. Statim autem pro δίδόντες lego ἔδοντες. Muretus. Falso; εὐπετείας (i. e., εὐμαρείας, facilitatem) pertinet ad δίδόντες, et δίδόντες est i. q. διδάσκοντες; δίδοναι enim, Latinorum tradere est docere. Phaedr. 271. A: ὅς ἂν ἄλλος σπουδῇ τέχνην ῥητορικὴν διδῶ. infr. c. 8: σοφίαν — δίδόντες. al. Hinc cum διδάσκαι etiam coniungitur, ut Sympol. 197. A: οὐτ' ἂν ἐτέρῳ δοίη οὐτ' ἂν ἄλλον διδάξει. Sensus igitur est: qui docent, s. persuadere volunt, nihil facilius esse quam iniuste et impie agere, excitant versus illos notos Hesiodi: ὥς τὴν μὲν κακότητα cet.

οἱ δὲ τῆς — παραγωγῆς μαρτύρονται, i. e., μάρτυρα ἐκείγονται s. περὶ τῆς παραγωγῆς μαρτύρονται, vid. Matthiae Gramm graec. p. 438 sq.

στρεπτοὶ δέ γε cet. Verba sunt Phoenicis, Achillem alloquentis, Iliad. IX, 493. Στρεπτοὶ δέ γε habet quoque Stobaeus; vulgo legitur ap. Homer. στρεπτοὶ δέ τε (ut Cod. Reg.), vid. Heynii Observatt. T. V. p. 640 sq. Mox ap. Homerum εὐχολῆς et in Cod. Regio ἀγαναῖσι. Inter primum et secundum versum ap. Homerum is interpositus est:

Τῶν περ καὶ μάζων ἀρετὴ τιμὴ τε βίη τε,

Deinde μὲν τοὺς θύεσσι. — Ceterum deos muneribus et precibus exorari ac commoveri, celebrata est apud poetas sententia. Euripid. Med. 963. — πᾶσαν δῶρα καὶ θεῶν λόγος. Ovid. Art. amator. I, 442: Flectitur iratus voce rogante Deus. Cf. Plaut. Rudent. Prolog. 22. Vid. ad Polit. III, 4. p. 390. E.

Μουσαίου καὶ Ὀρφείως. De his Musaei et Orphei libris, ex quibus Orpheotelestae sacra expiatoria peragebant, vid. Gesner. Prolegom. ad Orpheum p. XLVII. ed. Herm. et Passow ad Mus. p. 21. et 40. Schol. Ruhnck. p. 150: βιβλῶν περὶ ἐπωδῶν καὶ καταδέσμων καὶ καθαρσιῶν καὶ μαλιγμάτων καὶ τῶν ὁμοίων. Idem ὁμαθὸν explicat verbis: συναγωγὴν ἢ θορυβόν, ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ αὐθῶν.

Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐκγόνων. Sic scripsimus pro ἐγγόνων. Thom. Mag. p. 489: ἐκγονος ὁ υἱός, ἐγγονος δὲ ὁ υἱοῦ ἢ θυγατρὸς υἱός. Vid. Dorvill. ad Charit. p. 327 et Morus ad Isocrat. Panegyri. c. 16. p. 36. Musaeus ferebatur Eumolpi et Selenes (Lunae) filius (v. Hemefianact. Eleg. v. 15 — Philochorus ap. Schol. ad Aristoph. Ran. 1065 Proclus in Tim. I. p. 34.) et Orpheus Calliopes. Cf. Aristotel. de anim. I, 5.

λύσεις: expiationes, ut λύσαι μίαν. Euripid. Orest. 597. Φόνον v. 511. al. Vid. Schneider. ad Aristotel. Polit. II, 1. §. 14.

παιδιᾶς ἡδονῶν. Παιδιᾶς ἡδοναί sunt oblectationes ludorum, qui festis diebus in deorum honorem vel eorum irae placandae causa solebant institui; igitur id est, quod supra μετ' ἡδονῶν καὶ ἐορτῶν. Sic etiam Ficinus intellexit vertens: cum ludorum oblectamentis. Ἡδοναί enim alias sunt voluptates, praecipue eae corporis; quapropter παιδιᾶς appositum est, ut dierum festorum oblectationes significantur. Stephanus scribi jubebat καὶ παιδιᾶς καὶ ἡδονῶν. Schäferus vero in Glossar. Liviano, p. 560. corrigi volebat: διὰ ἡδονῶν, quod etsi per se valde probabile est, tamen a vulgata scriptura non videtur discedendum esse.

τελετάς, etiam τέλη (v. Valcken. ad Euripid. Hippol. p. 163 sq.), mysteria et initia dicta, quorum auctor et conditor imprimis Orpheus traditur fuisse. Vid. Perizon. ad Aelian. V. H. II, 31. Eschenbach ad Epigen. p. 185. Καθαρκός s. κάθαρσις vel λύσις, prima pars μυήσεως (v. Meursius Eleusin. VII. p. 18. Fischer. ad Phaeton. p. 289.) in universum vim habebat τοῦ καθαρὸν παρέχειν τὸν ἄνθρωπον καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, ut Plato tradit in Cratyl. 405. B. Vid. nostra ad Phaedr. p. 316.

CAPUT VIII.

ὥς ἄνθρωποι — ἔχουσι τιμῆς. Construe: ὥς τιμῆς ἔχουσι ἄνθρωποι καὶ θεοὶ περὶ αὐτά, h. e., ὥς τιμῶσιν αὐτὰ ἄνθρωποι καὶ θεοί. Pervulgaris est haec particularum ὥς, ὅπως et πῶς cum genitivo, qui rationem et respectum indicat (ita ut cogitatione supplere possis praepositionem περὶ), et verbo ἔχειν (se habere) coniunctio. Vid. *Hemsterhus.* ad *Lucian.* T. I. p. 228. *Valckenar.* ad *Herodot.* p. 263. et ad *Euripid.* *Hippolyt.* 462. *Toup.* Emendatt. in *Suid.* T. III. p. 12. al. Mox pro ἐπιπτόμενοι aoristo reponendum esse judico praesens ἐπιπετόμενοι. Male alii (ut *Lexicon graec.* *Basil.* exhibet) ἐπιπτάμενοι corrigi voluerunt; nam πέτεσθαι et πτέσθαι Atticis placuerunt, vid. *Thom. Mag.* p. 473. *Graev.* ad *Lucian.* *Pseudoph.* T. IX. p. 484 sq. et *Porson.* ad *Euripid.* *Med.* 2. Sic *Polit.* V, 14. p. 467. D: ἴν', ἄν τι δέη, πετόμενοι ἀποφεύγωσι. VIII, 15. p. 567. D: αὐτόματοι — πολλοὶ ἤζουσι πετόμενοι, εἰν τὸν μισθὸν διδῶ. *Euthyphr.* p. 15. ed. *Fisch.* πετόμενόν τινα διώκεις; Ita et in *Theaeteto* p. 199. B. *Fischerus* et *Heindorfius* recte διαπετομένων pro διαπεπτομένων correxerunt. Ceterum *Cod. Reg.* exhibet ἐπισπόμενοι et pro varia lect. ἐπιπτόμενοι.

πῇ πορευθεῖς. *Cod. Reg.* ποῖ; sed quemadmodum ὅπη pro ὅποι ponitur (v. nostra ad *Sympos.* p. 197. et *Boissonad.* ad *Philostat.* *Heroic.* p. 604.), sic et πῇ saepenumero pro ποῖ (*quorsum*) usurpatur, vid. *Thomas Mag.* v. ὅποι.

ἐκ τῶν εἰκότων. Proprie pro verisimilitudine, h. e., εἰκότως, verisimiliter, haud dubie; sic ἐκ τῶν ὁμοίων, ἐκ τῶν δυνατῶν al. Vid. nostra ad *Phaedr.* p. 275 sq.

πότερον δίκας τεῖχος ὕψιον — Sic exempla fere omnia exhibent, ut et apud *Ciceronem* ad *Attic.* XIII, 38. hi *Pindari* versus leguntur; sed *Ciceronem* eos apparet ad rem suam accommodasse et paululum deflexisse, quod bene jam monuit *Schneiderus* ad *Pindari fragm.* T. III. p. 21 sq. ed. *Heyn.* Cf. *Ernesti Clav. Ciceron.* v. πότερον δίκας sqq. p. 890. Contra δίκας et σχολιαῖς ἀπάτας servarunt *Codd. Harlei.* et *Reg.* in *Maximi Tyrii Dissert.* XVIII, 1. p. 566. ed. *Davis.*, et σχολιαῖς ἀπάτας habet quoque *Atticus* ap. *Euseb.* *Praeparat. Evang.* XV, 5. Quae quidem lectiones, quum et sensum *Platonicae* orationi convenientissimum exhibeant et a *Codd. Regio* ac *Veneto* (in *Cod. Reg.* δίκας, i. e., δίᾱ, scriptum reperitur) confirmentur, sine ulla dubitatione recipiendae sunt. *Ficinus* vulgatam scripturam secutus est, ut qui verterit: *Utrum* iustitiae conscendam alta moenia, an obliquas doli vias ingrediar, meque ita fulciens vitam agam. *Cornarius*: *Utrum* iustitiae conscensis amplis moenibus, aut obliquae fraudis, ita munus vitam transigam. Ille igitur, ut vides, ad σκε-

λιᾷς ἀπάτας supplevit ὁδόν, quod durum est; hic vero σκολιᾷς ἀπάτας ad τεῖχος retulit (ut *Ernesti* in *Clav. Ciceron.* p. 893), quod nobilissimis illis *Hesiodi* versibus, unde, tanquam ex communi fonte, omnes fere virtutis et pravitatis viae fluxerunt et descriptiones et imagines, aperte repugnat. Quocirca, si vulgatam defendere volueris, nihil relinquitur, nisi ut verbum ἀναβάς duplicem statuas et significationem et constructionem habere (v. *Fischer.* ad *Weller.* T. III. p. 448), ita ut ἀναβάς τεῖχος sit: murum ascendens, ἀναβάς ἀπάτας σκολιᾷς vero: versutam fraudem (i. e. versutae fraudis viam) ingrediens; quae ratio admodum contorta vereor ut cuiquam placeat. Illa contra, quam commendavimus, scriptura facilem reiue admodum convenientem praebet sensum: utrum iustitiā an versutis fraudibus ascendam altum murum (i. e., turrim, πύργον, ut *Pindar.* *Isthm.* V, 36: τετελείχισται δὲ πάλαι Πύργος ὑψηλαῖς ἀρεταῖς ἀναβαίνειν.). Igitur τεῖχος est fastigium fortunae, felicitis ac gloriosae vitae.

τὰ γὰρ λεγόμενα δικάω Haec ita intelligo: Nam, quae mihi promittantur, si iustus sim, etiamsi non videar iustus esse, ea dicunt, nihil prodesse, nihil esse nisi labores et poenas, h. e., iustitiae praemia esse dicunt labores et poenas. Λίγαν saepenumero habet eam significationem, ut sit *promittere*.

ὥς δηλοῦσί μοι οἱ σοφοί. *Simonidis* dictum hoc erat: τὰν ἀλήθειαν τὸ δοκᾶν βιάζεται, v. *Schol.* ad *Eurip.* *Orest.* 335. Eleganter, etsi non ad verbum, *Lambinus* ad *Horatium* T. II. p. 269. D. hunc locum vertit: quandoquidem existimatio et opinio vim affert veritati, et penes eam est vitae beatae principatus, omnino studium nostrum eo conferendum est, ut viri boni et iusti videamur: vestibula et umbracula quaedam et species et adumbrata virtutis descriptio nobis est comparanda et circumdanda, vulpes autem *Archilochi* varia atque astuta post illa involucra et pone illius generis umbracula attrahenda.

πρόθυρα cet. Ante πρόθυρα addendum puto καί, et interpungendum post σχῆμα. *Stephanus*. Male; solent enim Graeci orationem praecedenti explicationis gratia subiectam, nulla copula interposita, adiungere, ita ut nobis καί, δῆλον ὅτι vel tale quid omissum esse videatur. Monuimus jam hac de re in praegressis. — Πρόθυρον proprie vestibulum et aditus (quo etiam *Cicero* translate usus est *Orat.* 17. V p. Vid. *Victor. Lectt.* Var. XXIII, 15), est h. l. externa species, igitur id fere, quod σχῆμα. Sic et *Themist.* *Orat.* XI.

p. 142. C: μὴ στήναι ἄχρι τῶν προδύρων καὶ παραπετασμάτων: cf. XXXH p. 375. D.

σκιαγραφίαν ἀρετῆς: adumbratam virtutis imaginem, quae ipsam virtutem mentitur. Σκιαγραφία est enim proprie extremarum umbrae quam corpus in sole facit, linearum circumscriptio (vid. Quintil. X, 1.), quae non corpus ipsum ut rem solidam, sed solam eius speciem exhibet, eos vero, qui eam e longinquo spectant, fallit. Vid. Polit. X, 5. p. 602. C. Theaet. 208. E. ubi cf. Heindorf. p. 499. Fischer ad Phaedon. p. 288. et Wyttenbach p. 170 sq. Verba ipsa ita construo: περιγραπτέον κύκλῳ περὶ ἑμαυτὸν σκιαγραφίαν ἀρετῆς (tanquam [ut sit] πρότυρα καὶ σχῆμα.

τὴν δὲ τοῦ — Ἀρχιλόχου cet. Celeberrimam Archilochi fabulam de vulpe respicit, quae in proverbium venit: ἡ τοῦ Ἀρχιλόχου ἀλώπηξ, ut ap. Dion. Chrysostom. Orat. LV. p. 560. Vid. Jacobs. Comment. in Antholog. gr. T. I. p. 174 sq. Cf. Archilochi fragm. XXXVIII et XXXIX. in Antholog. graec. T. I. p. 46. ed. Jacobs. et Hufschke in Matth. Miscell. philolog. V I p. 28. — ἀλώπεκα, i. q., ἀλωπεκὴν, int. δοράν, pellem vulpinam (ut ap. Plutarch. Apophthegm. Lyfandri T. II. p. 190. E. et 229. B; ὅπου μὴ ἐφικνέται ἡ λεοντῇ, περιγραπτέον εἶναι τὴν ἀλωπεκὴν), ut λέων pro pelle leonina al. ponitur; vid. Ruhnken. ad Tim. p. 257. — κερδαλέον καὶ ποικίλην, versutam; proverbialiter enim vulpes dolosa audit, vid. Valcken. Animadv. ad Ammon. I. 3. p. 18. Ceterum respexerunt h. l. Themist. Orat. XXII p. 279 A: φύονται δὲ τινες καὶ ἐν ἀνθρώποις αλώπεκες, μᾶλλον δὲ ἀνθρώπια σμικρὰ τε καὶ ἀνελευθερά, τὰς ἀλώπεκας ὁπισθεν ἐφελκόμενοι. Basilus Orat. de legend. graec. libr. p. 29: τῇ Ἀρχιλόχου ἀλώπεκος τὸ κερδαλέον καὶ ποικίλον. Sic et Horatius Epist. I, 16. 45: Introrsum turpis, speciosus pelle decora.

ὡς τὰ ἔχνη — Φέρει. Sic III. p. 410. A: ἄρ' οὖν οὐ κατὰ ταυτὰ ἔχνη ταῦτα ὁ μουσικὸς γυμναστικὴν διώκων — Phaedon. c. 64: καὶ μὴ θέλητε ὥσπερ κατ' ἔχνη κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ζῆν. De legg. XII. p. 951. B. al.

ἐταιρείας: factiones, ut Theaet. p. 162. D. Delegg. IX 856. B. Isocrat. de big. 348. A. Steph. Vid. Lobeck. ad Sophocl. Ai. 682. p. 322.

πειθοῦς διδάσκαλοι. Rhetores sunt in universum παιδοῦς δημιουργοί (v. Gorg. 453. A. sq. Quintilian. Instit. Orat. II, 15. 4. Aristid. Orat. Platon. I. p. 47. T. II. Sext. Empiric. adv. Rhetor. II. § 2. p. 288. et Mureti Var. Lectt. XI, 18.): tam ii, qui in concione populi verba faciunt (cf.

δημηγοροί), quam illi, qui causas in iudicio agunt (οἱ δικανικοί). Ironice vero artem rhetoricam Plato σοφίαν nuncupat; scimus enim, quantum ei Plato tribuerit.

Ἀλλὰ δὴ — δυνατόν. Verba sunt eius, quem Adimantus sibi adversarium fingit. Laudant h. l. *Cyrillus* contr. *Julian.* I. p. 76 D. qui pro μέλει habet μέλεται; in sequentibus μελετετέον omisso οὐ, ut *Cod. Reg*; deinde ἀλλαχόθεν τοιούτους ἴσμεν καὶ ἀκηκόαμεν. De sententia, nihil Deos latere, vid. quae de legg. X. p. 901. B. sq. disputantur, et cf. *Gatacker.* ad *Antonin.* I. §. 3.

εἰ μὲν μὴ εἰσὶν ἢ μηδὲν — μέλει. Sunt enim philosophi et fuerunt, dicit *Cicero* de nat. Deor. I, 2., qui omnino nullam habere censerent humanarum rerum procurationem deos sqq. Praecipue Sophistas, ut *Protagoram*, talia constat posuisse, v. de nat. Deor. I, 1. et 23. *Diogen. Laert.* IX, 51. Cf. de legg. X, 885. B. sq. 899 sq.

παράγεσθαι est perducere aliquem, quo velimus, fraudis notione adiuncta, et quasi corrumpere, ut de legg. X, 885. B: ἢ τὸ δεύτερον ὄντας οὐ φροντίζειν (τοὺς θεοὺς) ἀνθρώπων, ἢ τρίτον, εὐπαράμυθῆτους εἶναι, θυσίας τε καὶ εὐχαῖς παραγομένους (quibuscum conf. *Hippodam.* ap. *Stobaeum* *Sermon.* XLI. p. 250. v. 43) *Alcibiad.* II. 149 E: οὐ γάρ, οἶμαι, τοιοῦτόν ἐστι τὸ τῶν θεῶν, ὥστε ὑπὸ δώρων παράγεσθαι οἶον κακὸν τοκιστήν — οἱ δέ, ὥτε οὐ δωροδάνοι ὄντες, καταφρονοῦσι ἀπάντων τούτων. Ceterum οἶοι — παράγεσθαι est i. q. τοιοῦτοι, ὥτε — παρὰγεσθαι, vid. ad III, 1.

ἄζήμιοι ὑπὸ θεῶν. *Cod. Reg.* post ἄζήμιοι addit μόνον; rectius esset μὲν, quo tamen carere possumus; nam crebro non sine vi omittitur, ut ap. *Demosthen.* pro *Coron.* p. 315. V. *Hoogeveen.* ad *Viger* p. 536.

λίσσόμενοι — πείθοντες αὐτούς est: καί, εἰν ὑπερβαίωμεν καὶ ἁμαρτάνωμεν, λίσσόμενοι (supplicando) πείθοντες αὐτούς, ἄζήμιοι ἀπαλλάζομεν. Sic solet participium participio jungi, quo instrumentum indicetur vel aliquid probetur; vid. *Boissonad.* ad *Philostrat.* *Heroic* p. 331.

ἄδικήσωμεν. *Bas.* 1 et 2. ἀδικήσομεν, *Cod. Reg.* ἀδικήσαιμεν.

Φήσει λογιζόμενος, dicit argumentans, i. e. opponens, igitur: hoc opponet.

λύσιοι θεοί, dii lustrationum praefides, expiatores; v. ad cap. 7.

CAPUT IX.

ὥς δ' τ. πολλῶν — λόγος. Cod. Reg. legit: ὥς τῶν πολλῶν. — τύχης. Cod. Reg. ψυχῆς, solemnis permutatio.

ὥς δὴ τίς τ' εἴ τις ἔχοι. Vulgo legitur ὥς δὴ τοί, εἴ τις, in quo τοί nullam fere significationem habet; nam vel ὥς δὴ vel ὥς δὴ τίς obvia sunt, v. ad Phaedr. p. 272. Quocirca τοί in τί mutavimus. Nondum vero persanatus est locus. Oratio enim manca est, quum sensus requirat coniunctionem; *etiamsi*, *quamvis*; unde καὶ ante εἴ, ut laepissime factum est, excidisse, τοί vero, ut ab aliena manu illatum, vel expungendum, vel pro eo τί (ὥς δὴ τίς: nam profecto), quocum crebro permutatum esse constat, scribendum esse apparet. Ficinus vertit: *Quin imo si quis falsa ostendat*, a graeca oratione paululum discedens. Sequens indicativus ἔγνωκεν post optativum ἔχοι offendere non debet; sic enim etiam in Phileb. 35. E. 38. E. Sympos. 208. C. Cf. Böckh. in Plat. Min. p. 62. Matthiae Misc. philol. V. II. P. I. p. 53 sq. Grammat. graec. p. 710. et Heindorf. ad Phaedon. p. 21. 27.

ἐγγνώμην ἔχει. Cod. Reg. ἔχοι, vitiose.

τὸ δὲ δῆλον. Sic e. Bas. 2. reposuimus pro ὥς δέ, δῆλον, in quo supplendum esset: ὥς δὲ οὕτως ἔχει, δῆλον ἐστι, cuius ellipsis exempla desidero; perspicuum contra τὸ δὲ δῆλον sensum habet; namque est: quod, i. e., id quod scilicet idque manifestum est. Vid. de hac articuli vi, quae supra exposuimus. Similiter Ficinus vertit: *Quod quidem ex eo patet, quoniam* cet. — Mox pro οἷός τ' ἢ Ald. Bas. 1 et 2 ἢν exhibent.

ὥρμησε. Cod. Reg. ὥρμησεν. Pro τῷδε Ald. Bas. 1 et 2. τοῦδε; et post ἐμοί Cod. Reg. omittit πρὸς σέ (falso vulgo scribitur πρὸς σε).

ἄλλως ἢ δόξας cet. i. e., ἄλλως ἢ δόξας al. ἐπαινῶν; non aliter laudavit iustitiam, quam ita, ut famam, honores et dona, quae largitur, laudaret, h. e., non ipsam, sed ea laudavit, quae ex ipsa manant. Sine causa igitur *Benedictus* corrigi volebat ἢ δόξας τε cet.

ἐν ἰδίοις λόγοις. Λόγοι ἱδίοι scilicet ἰδιωτικοί, privati, opponuntur carminibus, quia poesis publica et communis ars censebatur, μουσικὴ δημώδης, ut in Phaedon. p. 250. dicitur. Sic et Phaedr. c. 40: εἴτε πολιτικὸν ἐγγράμμα εἴτε ἰδιωτικόν, ἐν μέτρῳ ὥς ποιητῆς, ἢ ἄνευ μέτρου ὥς ἰδιώτης. Sympos. 178. B: οὔτε λέγονται ὑπ' αὐθενόσ οὔτε ἰδιώτου, οὔτε ποιητοῦ. V. ad Phaedr. p. 344. — καὶ λαυδάνον, i. e., εἰάν τε λαυδάνῃ, εἰάν τε μὴ θεοῦς τε καὶ ἀνθρώπους.

ζυνοικίη. Bas. 2. ζύνους ἢ; saltem esse deberet ζύνους εἶη.

μεταστρεφόντες — φορτικῶς: pervertentes vel invertentes (sic Gorg. 456. E. al.) utriusque vim pingui quadam et insolenti ratione. Φορτικόν a φόρος est proprie grave et molestum; deinde ad eos transfertur, qui vel insolentia et arrogantia vel pingui et inculta ratione et oratione offendunt; vid. Heindorf. ad Cratyl. p. 58.

δέομαι, i. e., volo, vid. *Lexicon Xenophont.* V. I. p. 641. — Cod. Reg. σοῦ pro σέ habet; vitiose

κατατείνας. Bene Muretus ad h. l. notat: κατατείνας non est protrahens orationem; ut Marsilius putat; sed intendens quasi nervos, quibus machina trahitur, quanta maxima possum contentione iniustitiam defendo. Sic supra (II, 2. ubi v. not.) κατατείνας ἐρῶ τὸν ἀδίκον βίον ἐπαινῶν, et lib. I. (c. 3.): αἱ ἐπιθυμίαι παύονταί κατατείνουσαι.

κρεῖττον. Sic Cod. Venet. Libri editi κρείττων; illud praeferendum duximus; namque si Graeci cum nomine masculini vel feminini generis adiectivum coniungunt neutrius generis, non in eo, ut vulgo tradunt; generis permutatio cernitur, sed vis quaedam singularis in neutro inest; adiectivum enim, si cum nomine idem genus habet, nihil est nisi ipsius praedicatum, contra si neutro genere, quod a nominis genere diversum est, ponitur, per se quasi exhibetur, et id, quod significat, non nomini adhaerere, sed per se (nos dicimus *objective*) esse cogitatur. Quocirca tunc inprimis neutrum ponitur, ubi non de singulari quadam re sermo est, sed universe aliquid describitur, ut νόσος ἐστὶ κακόν (*Krankheit ist ein Uebel*), contra ἡ νόσος ἐστὶ κακὴ (*die Krankheit ist übel*), ubi de singulari morbo sermo est. Sic hoc quoque loco de iniustitia et iustitia universa, non singulari quadam agitur; quapropter in sequentibus ἢ μὲν κακόν, ἢ δὲ ἀγαθόν dicitur esse.

τὰς ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδεῖς προσθήσεις. Sic Ald. Bas. 1. 2. Cod. Reg. et Ficinus, qui vertit: si enim non abstuleris utrinque veras, falsas autem apposueris. Stephanus, verba ita invertens: τὰς ψευδεῖς, τὰς δὲ ἀληθεῖς προσθήσεις, ipsum invertit sensum; invertit? imo pervertit. Sensus est enim: iustum per se laudandum est ab omni iustitiae specie tantopere alienum, ut vel iniustum videatur esse (ut p. 361. B: μηδὲν γὰρ ἀδικῶν δόξαν ἔχεται τῆς μεγίστης ἀδικίας — ἀλλ' ἔστω ἀμετάστατος μέχρι θανάτου, δακῶν μὲν εἶναι ἀδικος διὰ βίου, ὧν δὲ δίκαιος); sic et iniustum per se, ab omni iniustitiae specie tantopere remotum, ut adeo pro iusto ha-

beatur, vituperari oportet. Vitiosam esse *Stephani* lectionem, etiam *Morgensternius* in *Commentatt. de Platonis re-*
publica p. 123. not. monuit.

ἀ τῶν τε ἀποβαινόντων. *Benedictus* corrigi volebat τῶν γε; sed τέ saepenumero poni, sequente δέ, supra jam observavimus.

τοῦτ' οὖν αὐτὸ — δικαιοσύνης: hoc ipsum laudatō in *justitia*. Sic genitivus poni solet post verba laudandi, admirandi, et quae contraria significant. *Polit.* II, 16. p. 376. A: καὶ τοῦτο — ἐν τοῖς κυσὶ κατὰφα, ὃ καὶ ἄξιον θαυμάσαι τοῦ θηρίου. Vid. *Heindorf* ad *Gorg.* p. 347 et *Matthiae Grammat. graec.* p. 498 sq.

ἀνασχοίμεην. Schol. *Ruhnke*, ἦτοι ἀποδεχοίμεην (sic *Cod. Reg.* exhibet). γράφεται καὶ ἀποσχοίμεην.

εἰ μὴ σὺ κελεύεις. *Cod. Reg.* καλεύεις. *Ficinus*: nisi forte tu jusseris; sed significantiorem esse indicativum, per se intelligitur.

C A P U T X.

ἦσθην. *Heusde* *spec. crit.* in *Platon.* p. 70. pro ἦσθην legendum esse censet ἠγάσθην, excitans *Themistium* in *Orat.* XI. p. 147. B: καὶ δῆτα ἐγὼ — ἄλλα τε ἠγάσθην πολλάκις τῶν Ἀσσυρίων γραμμάτων, ἀτὰρ οὖν καὶ θαυμαστῶς ἀγαμαὶ καὶ ἐπαινῶ. Sed primum ut verbum praecedens repetatur non opus est (sic *Protagor* p. 335. D: αἰ μὲν ἐγωγέ σου τὴν φιλοσοφίαν ἀγαμαὶ, ἀτὰρ καὶ νῦν ἐπαινῶ καὶ φιλῶ. al.); deinde ἦσθην multo significantius esse verbo ἠγάσθην apparet, et verbum significantius postulare videtur illud πάνυ γε. Ἡδεσθαι, ut χαίρειν, saepenumero de delectatione ponitur, quam ex alicuius ratione vel oratione percipimus. Sic *Lyfid.* 213. D: καὶ ἐκείνου ἡσθεῖς τῇ φιλοσοφίᾳ. *Xenoph.* *Mem. Socrat.* IV, 5, 9: ἡδεσθαι ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις. al.

παῖδες Ἀρίστωνος. Respexit hoc versus *Aristid.* *Orat. Platon.* I. T. II. p. 73. Ceterum jam *Critiae* gentem inde ab antiquioribus temporibus insignibus a poetis celebratam fuisse, proditur in *Charmid.* 157. E: ἦ τε γὰρ πατρώα ὑμῖν οἰκία ἡ Κριτίου τοῦ Δρωπίδου καὶ ὑπὸ Ἀνακρέοντος καὶ ὑπὸ Σόλωνος καὶ ὑπὸ ἄλλων πολλῶν ποιητῶν ἐγνεκωμιασμένη παραδεδόται ἡμῖν ὡς διαφέρονσα κάλλει τε καὶ τῇ ἄλλῃ λεγομένη εὐδαιμονίᾳ.

πάνυ γὰρ θεῖον πεπόνθατε: admirabiliter vobiscum actum est s. agitur, prorsus divini, h. e., admirabiles estis. Πάσχαν enim et πάθος apud Atticos qualemcunque rei vel

hominis alicuius naturam et proprietatem significat, vid. *Kuster.* ad Aristoph. Plut. 551. Diversum est illud Phaedri c. 14: δοκῶ τι σοί, ὥσπερ ἑμαυτῷ, θεῶν πάθος πεπονθέναι;

δοκεῖτε δέ μοι. Sic scripsimus pro δοκεῖτε δὴ μοι. *Ficinus*: Videmini autem mihi persuasi non esse.

ἐκ τοῦ ἔθλου τοῦ ὑμετέρου τρόπου, ex moribus vestris, universe spectatis. Sic V, 12. p. 465. B: ἡ ἄλλη πόλις: urbs universe spectata (*die Stadt überhaupt*). V, 14: p. 467. B. VII, 5. 520. B 521. A. al. Vide de hac vocis ἄλλος potestate nostra ad Phaedr. p. 241 sq.

ἐπὶ πονοῦν cetera. Citat haec *Galen.* de Hippocr. et Platon. decret. IX. p. 330. T. I. v. 47 sq. usque ad ἐπισκοποῦντες; μοί pro ἐμοί exhibet et post ἐπειδὴ inserit μὲν, quod recepinus. Cod. Reg. vitiose ὑμεῖς οἱ δανοί.

δοκεῖ μοι. *Galenus* δοκῶ μοι (v. ad Phaedr. p. 235), quod arridet, etsi δοκᾷ μοι (placet mihi, decerno, volo) idem valet.

ἔρμαιον ἂν ἐφάνη, lucrum hoc manifestum esset; notum ἔρμαιον, i. q. τὸ ἀπροσδόκητον κέρδος, vid. *Rittershus.* ad *Isidor.* Pelus. Epist. IV, 12. et *Ruhnken.* ad Tim. p. 121 sq.

ἐν τῇ περὶ τὸ δίκαιον ζητήσει. *Galen.* περὶ δικαίου legit; sed ἡ περὶ τὸ δίκαιον ζήτησις est ἡ τοῦ δικαίου ζήτησις, ex noto praepositionis περὶ cum accusativo coniunctae usu.

ἔστι μὲν ἀνδρὸς ἐνός. *Galen.* ἔστιν ἐνὸς ἀνδρός, ἔστι δέ που πάλιν τῆς ὅλης πόλεως. Sed recta est vulgata scriptura. Mox exhibet *Galenus* μείζων, ut et Cod. Reg.; rectius vero habet μᾶζον, vide supra notata. Deinde ἂν εἴη *Galen.* pro ἐνείη, solemni permutatione; et pro ῥαίων (Bas. 1 et 2. vitiose ῥάον) exhibet ἔστι.

ζητήσομεν. Sic *Stephanus*, *Ficino* probante, ut qui verterit: Quare si vultis, prius quaeremus (in vers. a *Grynæo* correctâ legitur quaeramus), in civitatibus quidnam sit: Cod. Reg. Ald. Bas. 1. 2. et *Galenus* exhibent ζητήσωμεν; sic et ἐπισκεψώμεθα Bas. et Cod. Reg. legunt; *Ficinus*: idque deinde singulis considerabimus.

Ἄρ' οὖν, εἰ cetera. *Aristotel.* Polit. I, 1: εἰ δὴ τις ἐξ ἀρχῆς τὰ πράγματα φυόμενα βλέψειεν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις κάλλιστ' ἂν οὕτω θεωρήσειεν.

CAPUT XI.

οὐκ αὐτάρκης. *Aristotel.* Polit. I, 2: (I, 1. §. 12. *Schneid.*) αὐτὰρ μὴ αὐτάρκης ἕκαστος χωρισθῆς, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις μέρισιν ἔξει πρὸς τὸ ὅλον, ὃ δὲ μὴ δυνάμενος ποιῶναι ἢ

μηδὲν δεόμενος δι' αὐτάρκειαν, οὐδὲν μέρος πόλεως, ὥστε ἢ θηρίον ἢ θεός. Φύσει μὲν οὖν ἡ ὁρμή ἐν πᾶσιν ἐπὶ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν, ὃ δὲ πρῶτος συστήσας μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος. *Nemesius de nat. hom. c. i. p. 52. ed. Matth.* Φύσει γὰρ συναγελαστικὸν καὶ πολιτικὸν ζῶον γέγονεν ὁ ἄνθρωπος· εἰς γὰρ οὐδεὶς αὐτάρκης ἐαυτῷ πρὸς ἅπαντα. δῆλον οὖν, ὡς αἱ πόλεις διὰ τὰ συναλλάγματα καὶ τὰ μαθήματα συνέστησαν.

ἢ τιν' οἶει. Ald. Bas. 1. 2. et Stephan. ἢ τιν'; nos scripsimus ἢ τιν' — ἄλλην, ut *Ficinus* vertit: an vero tu putas, aliud extitisse civitatibus constituendis initium? Ceterum ante οἰκίζεν articulus τοῦ amissus est; quod quidem, postquam viri doctissimi copiosius de hac re exposuerunt (v. *Schäfer. melet. crit. p. 81. Heindorf. ad Cratyl. p. 110. et Matthiae Gramm. graec. 780*), nihil jam habet dubitationis (vid. *Hermann. ad Viger. p. 702*.)

ἄλλος ἄλλον ἐπ' ἄλλον. Ante verba ἐπ' ἄλλου supple τὸν μὲν, quod respondeat sequenti τὸν δ'; frequens ellipsis, de qua supra jam exposuimus.

ἐς μίαν οἴκησιν. Namque prima societas est domus vel familia, v. *Aristotel. Polit. I, 1. §. 6. 7. Cicero de Offic. I, 17. al.*

αὐτῷ. Libri editi omnes αὐτῷ exhibent, *Ficinus* vero: conducere sibi vicissitudinem hanc existimantes.

τρίτη δ'. E Cod. Reg. rescripsimus; a libris editis δ' abest.

ἄλλα τι γεωργός μὲν εἶς cet. Respexit h. l. *Aristotel. Polit. IV, 4. (ed. Schneid. IV, 3. §. 12)*: Φησὶ γὰρ ὁ Σωκράτης, ἐκ τεττάρων τῶν ἀναγκασιότατων πόλιν συνεισθαι, λέγει δὲ τούτους ὑφάντην καὶ γεωργὸν καὶ σκυτοτόμον καὶ οἰκοδόμον· πάλιν δὲ προστίθῃσιν, ὡς οὐκ αὐτάρκων τούτων, χαλκῆς καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀναγκαίοις βοσκήμασιν, εἰ δ' ἐμπορὸν τε καὶ ἡάπηλον, καὶ ταῦτα πάντα γίνεταί πληρῶμα τῆς πρώτης πόλεως, ὡς τῶν ἀναγκαίων γε χάριν πᾶσαν πόλιν συνεστηκυῖαν, ἀλλ' οὐ τοῦ καλοῦ μάλλον.

θεραπευτήν. Sic Ald. et Stephanus, quod et *Ficinus* expressit vertendo: vel aliquem alium rerum ad corporis usum pertinentium curatorem. Bas. 1 et 2. exhibent θεραπευτῶν.

Τί δ' ὃν; ἕνα ἕκαστον. Ένα adiecimus e Cod. Reg. Sic et *Ficinus*: unumquemque illorum oportet — Mox pro δεῖ habent Bas. 1 et 2. δὴ, solemni permutatione.

κοινωνεῖν. Thom. Mag. v. κοινωνῶ p. 539. haec verba eitans, explicat μεταδιδόναι τούτου; idem laudat sequentia καὶ μὴ — ἔχεν loco indicato.

οὕτως ῥᾶλλον. Libri editi ῥᾶδιον, sed comparativum requirit sensus, ut et *Ficinus* vertit: forte hoc modo — *facilius* esset, quam illo. Monuit de hac re etiam *Heindorfius* ad *Phaedon*, p. 66. Ceterum οὕτως est *ita*, ut primo loco posuisti, et ἐκάνως alteram indicat rationem; sic enim saepe numero etiam οὕτως id, quod primo loco dictum est, igitur nomen remotius respicit, ἐκάνως vero ad id, quod propius est, refertur. *Xenophont.* *Memorab.* I, 3. 13: οὐκ οἷσθ' ὅτι τοῦτο τὸ θηρίον, ὃ καλοῦσι καλὸν καὶ ὠραῖον, τοσούτῳ δεινότερόν ἐστι τῶν φαλαγγίων, ὅσῳ ἐκάνω μὲν ἀψάμυνα, τοῦτο δὲ οὐδ' ἀπτόμενον — ἐνίησί τι. *Ficinus*, qui vertit: forte hoc modo — *facilius* esset quam illo, *Cornarius* et *Serranus* aberrarunt ab huius loci sensu; namque οὕτως et ἐκάνως quum non recte cepissent, etiam verba sequentia male verterunt; *Ficinus* quidem: Minime, per Jovem, inquam, absurdum enim; *Cornarius*: non per Jovem, inquam, esset enim absurdum, et *Serranus*: Id vero, inquam, per Jovem, importunum esset. Quae omnia quantum a graeco abhorreant, orationem meam haud desiderat. Mirari praeterea debemus, neminem interpretum in verbis οὐδέ — ἄτοπον (sic enim omnes libri habent) vitium animadvertisse; pro οὐδέ enim legendum esse οὐδέν apparet. Οὐδέν — ἄτοπον est: minime hoc mirum est, namque cet. Ἄτοπον (i. e., παράδοξον, θαυμαστό, v. *Thomas Mag.* p. 121 sq. ubi cf. *Hemsterh.*) sexcenties sic apud *Platonem* legitur. — In sequentibus ἐννοῶ, more verborum intelligendi et sciendi, cum genitivo participii et pronominis loco accusativi cum infinitivo coniunctum est; vid. *Matthiae* *Gramm. graec.* p. 447. sq.

πρῶτον μὲν ἡμῶν. Pronomen ἡμῶν adiecimus e *Cod. Reg.* et *Venet.* Ita et *Ficinus* videtur legisse vertens: nostri quidem non admodum similes — produci. Mox ἡ correximus pro eo, quod in libris vitiose legitur ἡ, addicente *Ficino*: an non tibi videtur?

καὶ τοῦτο δῆλον. *Cod. Reg.* καὶ τόδε δῆλον.

κατὰ φύσιν ἐν καιρῷ. Sic *Cod. Reg.* et *Venet.* Vulgo ἡ κατὰ φύσιν καὶ ἐν καιρῷ. Ἡ et καὶ ab aliena manu interposita esse, sensus docet, qui, si verba resolves, is est: ὅταν εἰς ἐν, ἕκαστος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν (id opus, ad quod quisque natus est) πράττῃ ἐν καιρῷ, σχολὴν τῶν ἄλλων ἄγων. Igitur κατὰ φύσιν referendum est ad εἰς ἐν et ἐν καιρῷ ad πράττῃ. Sic et *Ficinus* vertit: quando singuli singula secundum naturam occasione servata ab aliis cessantes efficiunt. — Σχολὴν ἄγων cum genitivo coniunctum est, ut ap. *Aristotel.* *Polit.* II, 7. (II, 6. 9. 2. ed. *Schneider.*, quem cf. p. 120).

ὧν ἐλέγομεν. Cod. Reg. λέγομεν. *Ficinus* vero: quae diximus.

εἰ μέλλει κάλλιον εἶναι. Sic *Bas.* 1 et 2. *Polit.* VI, 488. D: εἰ μέλλει τῷ ὄντι νεὺς ἀρχικὸς ἐσεσθαι. 491. A: εἰ τὴν νέως μέλλει (sic Cod. Reg.) φιλόσοφος γενέσθαι. VIII, 567. B: εἰ μέλλει ἄρξαι al. Vid. *Heindorf.* ad *Parmenid.* p. 291 sq. *Ald.* et *Stephan.* μέλλοι. — Deinde pro κάλλιον Cod. Reg. et Venet. καλόν, ut *Ficinus* quoque vertit: si commodum operi futurum est. Sed κάλλιον, ni fallor, recte habet; in comparativo enim, ubi positivi partes agere dicitur (vid. *Stephan.* de dialect. p. 38. et *Gatacker.* *Opp. critic* p. 132 sq.) semper comparationis significatio inest (vid. quae ad VI, p. 491. D. disputabimus), ut h. l.: si melius futurum est, int. quam ipse facere potest.

σμενύην. Schol. *Ruhnck.* σκαφίον, τινὲς δὲ ἀξίνην ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους δικελλοσθῆ. Est ligo vel ascia, vid. *Thom. Mag.* p. 802. ubi v. *Oudendorp.* — In sequentibus χαλκῆς pro χαλκᾶς scripsimus, v. *Eustath.* ad *Il.* α. p. 38. *Hemsterh.* ad *Plut.* 808.; et quidem sine jota subscripto, vid. *Matthiae* *Gramm. gr.* p. 97.

ἀλλ' οὐπω: sed nondum admodum magna erit urbs. Monui propter *Ficinum*, qui vertit: sed nondum satis amplum hoc esset, et *Muretum*, qui, *Ficinum* corrigens, ita transtulit: non admodum magna fiet accessio. — Post εἰ adiecimus μή, quod abesse nequit, ut post *Cornarium* etiam *Stephanus* monuerat. *Ficinus*: nisi ipsis bubulcos — adderemus.

ἐχοισιν βοῦς. Cod. Reg. βόας, quod fortasse praefendum.

κατοικίσαι. *Ald.* *Bas.* 1. 2. et Cod. Reg. κατοικῆσαι, vitiose.

καὶ μὴν κενὸς ἂν εἴη ὁ διάκονος cet. Sensem *Ficinus* recte expressit: Vanus autem esset minister, nihil adducens earum rerum, quibus indigent hi, a quibus affert ea, quorum sua civitas indiget. Hinc vero coniiciat fortasse quispiam, pro κομίζονται legendum esse κομίζηται (int. ὁ διάκονος) et ἀστοῖς pro αὐτοῖς; sed neutro opus est: ad κομίζονται eruendum e voce αὐτοῖς, quod sequitur, subiectum αὐτοί, qui, ἐκάνοις oppositi, sunt cives; sententia enim univérse expressa est, non respectu ad διάκονον. Deinde post κενὸς ante ἅπασιν *Stephanus* interponi jubebat γάρ; sed particula explicativa de more omissa est. Igitur verborum κενὸς ἅπασιν sensus est: scilicet inanis (vacuis manibus) redit, h. e., quum alienis civibus nihil afferat eorum, quibus in-

digent, etiam nihil ab illis accipit (mercatura enim adhuc consistit in mercibus permutandis), ideoque inanis redit. Ceterum κενὸς ἀπιέναι paene proverbialiter dicitur, qui re infecta (ἄπρακτος, v. Hesych et Schol. ad Iliad. II, 398) redit; sic κενὸν νέεσθαι ap. Homer. II. II, 298 cf. IV, 181. Odys. X, 42. Herodot. I, 73: Κενῆσι χερσὶ νοστήσαντας. Sophoc. Trachin. v. 495. Ap. Latinos inanis, vacuis manibus abire s. redire, ut ap. Plaut. Mostell. III, I. 44. Senec. de brev. vit. 14. Apulei. Metam. III, 7. p. 156. al.

οἷα, i. e., ἀλλὰ καὶ (ἵκανά δὲ ποιῆν) ἐκείνοις ταῦτα, ὧν ἂν δέωνται, καὶ ταῦτα (eaeque) ταῖαυτα καὶ τόσα, οἷα καὶ ὅσα (ὄντα) ἵκανά αὐτοῖς ἐστί.

θάλασσαν. Sic recte Ald. Bas. 1 et 2. (vid. Ael. Dionys. ap. Eustath. II. κ. p. 813. 6.) pro θάλατταν, quod Stephan. habet.

CAPUT XII.

ᾠκίσσαμεν. Ald. Bas. 1. 2. et Cod. Reg. ᾠκήσαμεν. Mox pro ἢ τις ἄλλος Bas. 1 et 2. ἢ τις ἄλλος; et ἦτοι pro ἦκα Ald. Bas. 1 et 2.

ἀχρεῖοι ἄλλο — Cod. Reg. ἀχρεῖοι τι ἄλλο; vulgata etiam Ficinus agnoscit vertens: et ad aliud opus inutiles.

καπηλούς καλοῦμεν. Κάπηλοι igitur distinguuntur a mercatoribus; illi sunt institores et cociones, qui emunt a mercatoribus, quod statim vendant, et merces, quo maiorem quaestum faciant, adulterant (hinc ad Sophistas transfertur τὸ καπηλείαν, vid. Protagor. p. 313 D. Cf. Max m. Tyr. Dissert. XVII. p. 174. Themist. Orat. XXIII. p. 299. C. Liban. Epist. 18. p. 7. ed. Wolf. Jamblich. de vit. Pythagor. XXXIV. p. 196. Vid. Perizon. ad Aelian. Var. Hist. XI, 9. Spanhem. ad Julian. Oratt. p. 141 sq.). Sophist. 223. D: τί δὲ τῆς μεταβλητικῆς, οὐκ ἢ μὲν κατὰ πρόβιν ἀλλαγὴ, σχεδὸν αὐτῆς ἡμισυ μέρος ὄν. καπηλικὴ προσαγορεύεται — τὸ δὲ γε ἐξ ἄλλης ἐς ἄλλην πόλιν διαλλαττόμενον (vulgo διαλλαττομένων legitur) ὧν καὶ πράσσει ἐμπορικὴ; Vid. Themist. Oratt. XXIII. p. 297. B. Herald. Animadv. ad Salmas. Observ. ad J. A. et Rom. II, 11. p. 6 sq. Valckenar. Opuscul. philologic. T. II. p. 321.

ἀξιοκοινώνητοι. Cod. Reg. vitiose habet ἀξιοκίνητοι.

ἄλφιστα σκευαζόμενοι. Schol. Ruhnck. p. 150: Ἄλφιστα κυρίως μὲν τὸ ἀπὸ πεφυγμένων καὶ ἀλεσθαισῶν κριθῶν θραύσματα, κατὰ χρηστικῶς δὲ καὶ τὰ ἀπὸ πυρῶν ῥοακῶν (num καὶ φακῶν?)

πέψαντες. Schol. ἀρτοποιήσαντες, καὶ καὶ αὐτοὶ δὲ φουράσαντες, ζυμώσαντες ἢ ἄλφιστα ἀπὸ κριθῶν πέψαντες, ἀλευρα ἀπὸ πυρῶν

μάζαντες. Cum Stephano ante μάζας interposuimus — καί, quod orationis nexus postulat: θρέφονται — καὶ μάζας — παραβαλλόμενοι — εὐωχῶνται.

παραβαλλόμενοι ἢ φύλλα — Liba foliis imponebantur, vid. *Athen.* IV, 18. T. II. p. 50. Schweigh.

κατακλινέντες ἐπὶ στιβάδων. *Dio Chrysostom.* Orat. VII. p. 112. A: εἰσελθόντες οὖν εὐωχούμεθα ἡμεῖς μὲν κατακλινέντες ἐπὶ φύλλων τε καὶ δερμάτων, ἐπὶ στιβάδος ὑψηλοῦ cet. — De *smilace*, frutice et arbore, v. *Salmas.* Exercitt. *Plin.* p. 1041. sq., et de varia huius vocis scriptura cf. interpret. ad *Aelian.* Var. Hist. III, 1. p. 143. ed. Kühn. — Ceterum in hac descriptione, ut in cap. sequente, satis clara insunt ironiae vestigia; haud dubie Plato sententiam aliquam id temporis celebratam vel Sophistae poetaeve alicuius locum ante oculos habuit.

CAPUT XIII.

ἄνευ ὄψου cet. Citavit hunc locum usque ad v. παραδύσουσι *Athenaeus* IV, 14. Tom. II. p. 41. Schweigh.

ἐλάαι (Bas. 1. 2. ἐλέας, vitiose) *Athen.* ἐλαίας, sed illud magis Atticum, v. *Thom. Magist.* et *Brunck.* ad *Aristoph.* Av. 617.

βολβοίς. Schol. *Ruhnck.* βοτάνης εἶδος ποιᾶς. Vid. *Plin.* Hist. Nat. XIX, 5. *Columell.* X, 106. *Athenaeus* II, 57. p. 235: Διονυῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ Ἑγγραίων Φησίν. ἄγρια ἐψήματα (quae *Casaubon.* ad *Athen.* IV, 14. Animadv. T. II. p. 448. explicat: cocta olera aut legumina vel alia sine carne) τεῦτλον (beta), μαλάχη (malva), λάπαθρον (lapathum), ἀκαλήφῃ (urtica), ἀνδράφαξις (atriplex), βολβοί (bulbi), ὄδα (tubera), μύκαι (fungi). τραγήματα ἢ πέμματα sunt bellaria, secundae mensae (edulia siccata et dulcia, quae post coenam apponebantur). Vid. *Athen.* XIV, p. 324 sq. 328 sq. T. V. *Aul. Gell.* Noct. Attic. XIII, 11. *Salmas.* Exercitatt. *Plin.* p. 930.

ἐρεβίνθων καὶ κυάμων, vid. *Athen.* II, 44. p. 208 sq. III, 59. p. 394. XIV. p. 333.

ὅπως γίγνεται. Vulgo γίγνηται, vitiose.

βούλυσθαι — θεωρήσωμεν, i. e., ἡμεῖς θεωρήσας; vide, si tanti putes, *Matth.* Gramm. graec. p. 126.

φλεγμαίνουσιν. Schol. *Ruhnck.* τυφῶσαν, ἐπηρμένην, μυγκαλινουμένην. Sic de legg. III. 691. C. quam dixit ἀρχὴν φλεγμαίνουσιν (cf. *Plutarch.* Thes. p. 42. D. et Num. p. 64. D.), eam p. 692. A. vocat σπαργῶσαν καὶ θυμουμένην. *Max*

αὐτῇ pro αὐτῇ scripsimus. κλίνας, lecti, in quibus accumbebant ad mensam, vid. *Pollux* VI, 1. 9. et *Lips.* *Lectt. antiq.* III. p. 94 sq. Ante ἑκαστα inseruimus καί, ut *Ficinus* vertit: singulaque horum omnis generis.

CAPUT XIV.

Θηρευταί: in universum Platoni audiunt, qui non ipsum verum et pulchrum sectantur, sed horum simulacris quibusdam multitudinis sensibus blandiuntur eiusque gratiam ac laudem aucupantur. Praecipue hac voce Plato notat Sophistas et eos, qui reipublicae administrandae scientiam praese ferebant. Sophista in dial. cognomine p. 231. D. definitur νέων καὶ πλουσίων ἐμμισθος Θηρευτής; et Politicos, quales Platonis aetatem plurimos tulisse constat, in dialog. cognomine p. 303. C. describit οὐκ ὄντας πολιτικούς, ἀλλὰ στασιαστικούς καὶ εἰδώλων μεγίστων προστάτας ὄντας — μεγίστους δὲ ὄντας μιμητὰς καὶ γόητας, μεγίστους — τῶν σοφιστῶν σοφιστάς.

μιμηταί in universum sunt ii, qui aliquid exhibent s. aefesentant, ita ut eius naturam singularem exprimant. Lib. III. p. 393. C: τό γε ὁμοιοῦν ἑαυτὸν ἄλλω ἢ κατὰ Φωνὴν ἢ κατὰ σχῆμα μιμεῖσθαι ἐστὶν ἐκεῖνον, ὃ ἂν τις ὁμοιῇ. Cf. *Sophist.* 235. E. sq. 265. A. sq. Igitur proprie est imitari, deinde imitando exprimere et exhibere (ut si hominis vocem vel figuram imitando exhibemus); denique in universum viva imagine repraesentare, ita ut quod artifex imitari, i. e., repraesentando effingere studuit, viva id imagine sensibus nostris offeratur. Itaque μιμεῖσθαι in universum est id, quod nos vocamus: *darstellen* (non *nachahmen*); namque ars, nullis eorum, quae revera sunt, vinculis constricta etiam talia exhibet, quae solum artificis ingenium effinxit, eaque μιμήται, h. e., repraesentat, si ita exhibet, ut artifex rem revera existentem imitando nobis videatur expressisse. Quocirca μιμεῖσθαι de artifice usurpatum est viva imagine repraesentare (*lebendig und unmittelbar darstellen*), quod praesertim in artes plasticas et in poesi dramaticam cadit. Cf. de variis μιμήσεως generibus *Aristot.* *Poet.* I. §. 4. sq. et *Casaubon.* de *Satyr.* poesi I, 3. ubi v. *Cren.* et *Ramb.* et de ipsa verbi μιμεῖσθαι notione *Morgenstern.* *Comment.* de *Platon.* *republ.* p. 246. not. et *Hermann.* ad *Aristotel.* de *poet.* p. 84 sq.

σχήματα, ut saltatores. *Aristot.* *Poet.* I. §. 6. αὐτῷ δὲ τῷ ῥυθμῷ μιμεῖται χωρὶς ἁρμονίας ἢ τῶν ὀρχηστῶν, καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τῶν σχηματιζομένων ῥυθμῶν (numeris gestu exprimendis) μιμοῦνται καὶ ἡθῆ καὶ πάθος καὶ πράξεις.

καὶ χρώματα, ut pictores, qui lineamentis et coloribus utuntur, vid. *Aristot.* l. 1.

περὶ μουσικῆν. Etiam musica μιμητικὴ est; nam exprimit varios animi motus, et pars quodammodo est dramaticae μιμήσεως, vid. *Hermann.* ad *Aristot.* p. 84 sq.

ῥαψῳδοὶ sunt carminum, praecipue Homericorum, recitatores (de quibus vid. *Jo.* dialogus. Cf. *Salmas.* ad *Solin.* p. 689 sq. et *Meurs.* *Panath.* 25. al.), ὑποκριταὶ vero actores s. histriones, quorum ars praecipua cernebatur in gesticulatione.

ἐργολάβοι (*ἐργολαβαῖν*, opus conducere s. faciendum suscipere) sunt redemptores apparatus scenici (*Entrepreneurs*); vid. *Pollux* VII, 182. p. 820. ubi cf. *Hemsterh.*

κομμωτριῶν. Vide de his aliisque id genus artibus quae *Plato* in *Gorg.* p. 465 sq. disputat. Κομμώτριαι, apud Latinos ornatrices (*Ovid.* *Art. amat.* III, 239. *Sueton.* *Claud.* 40. al.), quarum opera praecipue in crinibus fingendis, disponendis atque etiam unguento irrigandis (unde etiam *Ψεγάδες* dicebantur, v. *Juvenal.* *Satyr.* VI, 491. *Reines.* *Syntagm.* *Inscript.* I, 89 p. 125. et *Wernsdorf.* ad *Himer.* p. 702.) posita erat. — Ceterum *Cod. Reg.* σοί post δοκᾶ omittit et δὲ post δειῆται; pro αὐτῆς vero *Bas.* 1 et 2. pervulgato vitio legunt αὐτοῖς.

ὅταν γίγνηται, enascuntur, quoties enascuntur, h. e., semper enascuntur; vid. ad *Phaedr.* p. 339.

οὗτις μικρῶν. *Ficinus* haec non expressit; vertit enim: igitur et maiore civitate opus est ad exercitum maximum comparandum.

τί οὖν; ἣν δ' ἐγώ. *Cod. Reg.* τί δὲ ἣν δ' ἐγώ.

ἀλλὰ σκυτοτόμων. Verba haec cancellis inclusimus, quia et orationem turbant, et a *Bas.* 2. absunt; nimis dure enim e verbo praegresso διεκωλύμεν eruendum esset ἐκλεύομεν (int. ἐπιχαρατῶν εἶναι s. simpliciter εἶναι); deinde per se superflua sunt et orationi praecedenti non conveniunt; nam quum ἄμα praecesserit, sequi debebat ἀλλὰ μόνον σκυτοτόμον εἶναι ἐκλεύομεν αὐτόν. Quomodo *Ficinus* legerit, ex ipsius versione non satis elucet. — In verbis εἰς ἀπεργασθέντα *Ald.* *Bas.* 1. et *Cod. Reg.* omittunt εἰς.

γεωργῶν τις. E *cod. Regio* hoc recepimus pro γεωργός τις, propter sequens σκυτοτομῶν (*Bas.* 1 et 2. σκυτοτόμον, unde σκυτοτόμος reponendum videri possit).

ἱκανὸς οὐδ' ἂν εἰς γένοιτο. Sic pro ἱκανῶς e *Cod. Regio* reposuimus, quod non solum *Ficinus* confirmat vertens; lusor autem talorum vel alearum nullus quidem idoneus esset,

verum etiam sequentia videntur postulare: τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἱκανὸς ἔσται ἀγωνιστής. — Pro οὐδ' ἂν εἰς Cod. Reg. οὐδεὶς ἂν γένοιτο. —

καὶ ἀσπίδα. Καί est at, vid. *Findeisen*. ind. ad *Gorg.* p. 385.

CAPUT XV.

πλείστης ἂν εἴη. A Cod. Reg. abest ἂν.

ἡμέτερον δὲ ἔργον cet. Laudat h. l. *Stobaeus* Serm. XLI p. 273. v. 11 sq. ubi scriptum est ἡμέτερον δ' ἂν εἴη ἔργον. — Deinde μὰ Δί', ἣν δ' ἐγώ, ut et Cod. Reg. pro μὰ Δία, ἣν δ' ἐγώ, quod libri editi exhibent.

ἡράμεθα. Ald. Bas. I. 2. et *Stob.* ἡράμεθα, quod esset elegimus, sed sensus postulat sumpsimus, ut *Ficinus* vertit. — Ante φύσιν articulum τήν inferendum esse iudico.

παρείκη. Sic Cod. Reg. et Venet. Vulgo παρείκοι, vitiose, quum ἂν ad ὅσον referendum sit. *Stobaeus* εἰς ὅσον δὲ δύναμιν παρήκει. *Ficinus* vertens: quatenus vires suppetunt, haud dubie παρείκη legit.

τὴν φύσιν γενναίου σκύλακος. Articulum τήν e *Stobaeo* recepimus. —

διωκᾶσθαι. Sic pro διώκειν Cod. Reg. Venet. et *Stobaeus*, de qua Atticis familiari forma vid. *Ruhnken*. ad *Tim.* p. 87. sq. et *Mischer*. ad *Euthyphron*. p. 55. —

εἶναι ἄρα ἐθέλησει. Pro ἄρα scripsimus ἄρα. *Stobaeus* haec ita exhibet: ἀνδρείος δ' εἶναι ἄρ' ἂν ἐθέλοι. Ἄρα ἐθέλησει ἀνδρείος εἶναι est: num fieri potest, ut sit fortis, s. nonne perspicuum est; eum non posse fortem esse, vid. ad *Phaedr.* p. 234 sq. Plerumque verbo ἐθέλειν potestatem τοῦ δύνασθαι tribuunt (v. *Gregor.* *Corinth.* p. 56. ubi cf. *Koen.*), *Coraius* vero ad *Isocrat.* p. 244. ἐθέλει vel ἐθέλησαι, cum infinitivo praesentis vel aoristi coniunctum, pro futuri periphrasi habet, quo singularis verbi ἐθέλειν vis (de qua vid. nostra ad *Phaedr.* l. 1) tolleretur. De sententia, *Seneca* de ira I, 7: Numquid, quamvis non sit naturalis ira, assumenda est, quia utilis saepe fuit? Extollit animos et incitat, nec quidquam sine illa magnificum in bello fortitudo gerit, nisi hinc flamma subdita est, et hinc stimulus peragitavit misitque in pericula audaces. *Aristotel.* *Ethic. Nicomach.* III, 8: ὅτι καὶ οἱ ἀνδρεῖοι θυμοειδείς· ὁρμητικώτατον γὰρ ὁ θυμὸς πρὸς τοὺς κινδύνους. Ceterum verbis ἀμαχὸν τε καὶ ἀνίκητον θυμὸς haud scio an *Heracliti* dictum *Plato* respexerit: θυμῷ μάχεσθαι χαλεπὸν· ψυχῆς γὰρ ὠνεῖται, de quo eruditissime, ut solet, exposuit *Muretus* ad

Aristotel Ethic. Nicomach. lib. II T. III. p. 257. Oper. Muret ed. Ruhnck. — Mox pro οὐ ante παρόντος Bas. 1 et 2. οὐ legunt vitiose, deinde δὴ pro δεῖ. Stephanus legi vult ἄμαχον τε καὶ ἀνίκητον, quo non opus est. —

ταῖς ἄλλοις πολίταις. Sic bene Cod. Reg. pro ἄλλοις, quod libros editos occupavit, contra sensum; custodes enim reliquis civibus opponuntur, ut III, 22. p. 416. C. εἰ μέλλουσι τὸ μέγιστον ἔχειν πρὸς τὸ ἡμέτερον εἶναι αὐτοῖς τε καὶ φυλαττομένοις ὑπ' αὐτῶν — κακουργεῖν τε μὴ ἐπαροῖ περὶ τοὺς ἄλλους πολίτας. Sic et Ficinus vertit: adversus se invicem civesque alios.

εἰ δὲ μή. Sic Cod. Reg. et Stobaeus. Vulgo εἰ δὲ μή γε, quod in solo Matthaeo (VI, 1 et IX, 17) inveni, eiusdemque esse originis videtur atque imperativus ille ἦτω pro ἔστω II, 4. — Pro περιμενεῖσι Stob. habet μενοῦσιν; denique de accusativo cum infinitivo post περιμένειν vid. Matthiae Gramm. graec. p. 772.

πόθεν ἄμα. Stobaeus: πόθεν πρῶτον τε ἄμα καὶ μεγαλ. Cod. Reg. πόθεν ἄρα.

τούτων γὰρ. Particulam γὰρ e Stobaeo recepimus. Mox de οὐ μὴ γένηται vid. ad I, 15.

οἷς θὰ γὰρ πού τῶν γενναίων κυνῶν. De his genitivis vid. ad III, 7. et de sententia, cf. Plutarch. Quaest. Roman. T. II. p. 276. F. de Isid. et Osir. p. 355. B. Synesius de regno p. 13. A. Et respexit h. l. Aristotel. Polit. VII, 7. (c. 5 §. 2. ed. Schneid.): ὅπερ γὰρ Φασὶ τινες, δεῖ ὑπάρχειν τοῖς φύλαξι τὸ φιλητικὸν μὲν εἶναι τῶν γνωρίμων, πρὸς δὲ τοὺς ἀγνώτας ἀγρίους.

CAPUT XVI.

τοῦδε προσδεῖσθαι Cod. Reg. τούτου. Stephanus corrigi vult πρὸς γενέσθαι, i. e., προσεῖν, quod non placet.

ὃν μὲν ἂν ἴδῃ. Codd. Reg. et Venet. legunt ὅτι, ὃ μὲν ἂν ἴδῃ, quod placet, etsi non necessarium est; nam coniunctio explicativa in oratione ad antecedentem explicandam adiuncta omitti solet, de qua re saepius jam monuimus.

καὶ ἂν — πεπόνθη. Vulgo πεπόνθοι, quod quum καὶ h. l. sit i q. καὶ ἂν, locum habere nequit; quocirca vel πεπόνθη vel καὶ εἰ πεπόνθοι legi debet.

νόμψον. Schol. Ruhnck. νῦν τὸ σπουδαῖον καὶ ἀγαθόν σημαίνει δὲ καὶ τὸ πανοῦργον καὶ ἀπατητικόν καὶ πιθανόν καὶ τεχνικόν καὶ ἀστειόν καὶ περίεργον. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 161 sq.

φίλην καὶ ἐχθράν. Cod. Reg. φίλην τε καὶ ἐχθράν.

Ἀλλὰ μέντοι — Laudat *Stobaeus* Serm. XLI. p. 260. v. 10. qui ἐγὼ omittit et post ταυτὸν inserit ἐστὶ; mox ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Pro μέλλει Cod. Reg. habet μέλλοι; vitiose. Deinde *Stobaeus* οἰκίους γε (τε rectius esset) καὶ γνωρίμους, et καὶ ante φιλόσοφον. Mox libri editi et *Stobaeus* post φύσα interpungunt; sed φύσα ad φιλόσοφον et φιλομαθῇ pertinere, sensus docet; sic et supra: φιλόσοφος τὴν φύσιν. —

ὑπάρχουσι. E cod. Regio scripsimus pro ὑπάρχῃ, quod sensum non habet. *Ficinus*: talis itaque custos sit,

ἄρα. Ald. Bas. 1 et 2. ἄρα.

ἢ χαλεπὸν εὔρεσθαι cet. Magna est auctoritas antiquitatis, neque facile credendum est, iis, quae longo usu comprobata sunt, quidquam melius posse reperiri. Δεῖ δέ, ait *Aristoteles* II. πολιτικῶν, μηδὲ τοῦτο αὐτὰ ἀγνοεῖν, ὅτι χρηὴ προσέχαι τῷ πολλῷ χρόνῳ καὶ τοῖς πολλοῖς ἔτεσιν, ἐν οἷς οὐκ ἂν ἔλαθεν, εἰ ταῦτα καλῶς εἶχε. Eodemque modo *Socrates* antiquam παιδείαν non facile relinquendam ait; neque enim tamdiu durasset, si melior aliqua reperiri posset. — Duabus praecipue artibus civilem hominum institutionem veteres contineri putabant, gymnastica et musica. Atque earum utriusque inventorem faciebant *Mercurium*, quem idcirco hominibus politioris vitae auctorem fuisse dicebant. *Horatius*:

Mercuri, facunde nepos Atlantis,
Qui feros cultus hominum recentum
Voce formasti catus et decorae
More palaestrae.

Musica enim format animos eosque mitiores ac mansuetiores facit, gymnastica autem reddit corpora tum robustiora, tum agilia etiam et flexibilia; sed utraque alterius condimento indiget. Qui enim musicam sine gymnastica colunt, molles et effeminati evadunt, qui gymnasticen sine musica, agrestes et feri. — Recte autem utraque coniunctim adhibetur ad instituendos custodes, quos, ut dictum est, et mites ac placidos et terribiles ac truculentos esse oportet. *Muretus*.

πῶς δ' οὐ; Ut enim animus non praestantior modo ac divinior, sed etiam, e Socratis saltem et Platonis sententia, prior atque antiquior est corpore, ita eius instituendi cura prior et antiquior esse debet. *Muretus*.

Μουσικῆς δ', εἶπον, τίθης λόγους; ἢ οὐ; Vulgo legitur Μουσικῆς δ' εἰπών, quod sensum turbare apparet; quocirca *Muretus* εἶδος pro εἰπών scribi volebat; sed unice verum esse id, quod nos de coniectura reposuimus, sive sensum sive sermonis rationem respicias, tam persuasum nobis est, ut Platoni reddere haud dubitaverimus. Sensus est: musicae,

dixi, adnumeras orationem, annon? Τιθέναι enim (quod proprie de iis dici constat, qui calculis rationem putant, in rationes aliquid referunt, vid. *Casaub.* ad Theophrast. *Character* XXIII. *Valckenar* diatrib. in Eurip. frag. p. 8 sq.) non solum cum praepositionibus εἰς et ἐν, sed etiam cum solo genitivo coniungitur. Sic *Polit.* IV, 3. p. 424 C: καὶ ἐμὲ τοῖνυν — θὲς τῶν πεπεισμένων (adnumera iis s. refer in eorum numerum, qui persuasi sunt). c. 13. p. 437 B: τῶν ἐναντίων ἀλλήλοις θάψης — c. 14. p. 439. A: τὸ δὲ δὴ δίψος οὐ τούτων θήσας τῶν τινὸς εἶναι τοῦτο, ὅσες εἰσὶν; *Theaet.* p. 186. A: ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν; Vulgo supplent τι; sed ut genitivus in universum tunc ponitur, si pars, non totum indicatur (exempla vid. in *Matthiae* *Gramm. gr.* p. 481 sq.), sic et τιθέναι τινός, si sensum spectas, est: aliquid ponere ut ex aliquo aptum et ad illud pertinens, igitur aliquid referre ad aliquam rem, pro parte illius habere vel ei adnumerare.

λόγων δὲ διττὸν εἶδος. Laudat haec *Eusebius* *Praeparat. Evangel.* XII, 4 p. 575. D. Ceterum *Stephanus* vel ψεύδασιν (ut sit dativ. pluralis substantivi ψῆδοι) vel in praegressis ψευδές scribendum esse putabat; sine causa; saepissime enim ψῆδος et ψευδές pro uno eodemque ponuntur, quod iam supra observavimus.

CAPUT XVII.

ἀρχὴ παντὸς ἔργου μέγιστον. Nota est sententia ἀρχὴ ἡμῶν παντός, quod citant auctor libri de legib. VI, 753. *Aristotel.* *Polit.* V, 4. *Horatius* *Epist.* I, 2, 4: dimidium facti, qui coepit, habet *Lucian.* *Somn.* § 3. et *Hermotim* § 3. *Dionys.* *Halic.* *Rhetor.* III. § 1. VII. § 6. Cf. *Muret.* ad *Aristotel.* *Ethic. Nicomach.* T. III. p. 208. Opp. *Muret.* ed. *Ruhnken.* et ad h. l. p. 54. *Solan.* et *Hemsterhus.* ad *Lucian.* *Somn.* T. I. p. 174 sq. Bip. *Galenus* de *Hippocrat.* et *Platon.* decret. IX. T. I. p. 330. Bas, ubi hunc *Platonis* locum respexit, addit: ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινὲς οἱ μὲν οὐ μόνον τὰ ἡμῶν τοῦ παντός εἶναι τὴν ἀρχὴν ἔφασαν, ἀλλὰ καὶ πλεον ἢ τὸ ἡμῶν (*Polit.* V, 13 p. 466. C. De legib. III, 690. E. *Aristotel.* *Ethic.* ad *Nicom.* I, 7. *Dionys.* *Halicarn.* *Rhetor.* c. III. § 1. Vid. *Solan.* ad *Lucian.* T. I. p. 174. et *Alb. Fabric.* not. ad vit. *Procli* p. 85), τινὲς δὲ καὶ τὸ πᾶν δυνάμει (ut h. l. Cf. *Dionys.* *Rhetoric.* l. l. *Plutarch.* de fortun. Romanorum. T. II. p. 321. B: ἀρχὴ μὲν δὴ τὸ μέγιστον ἐν παντί. *Sophocles* ap. *Plutarch.* de aud. poet. c. 1:

Ἔργου δὲ παντός ἢν τις ἀρχηται καλῶς,

καὶ τὰς τελευτάς εἰνὸς ἴσθ' οὕτως ἔχειν.).

Ceterum laudant h. l. *Eusebius* Praeparat. Evang. XII, 5. p. 576. C. ubi legimus ἄλλως τε δὴ.

ἐνδύεται τύπος (ed. Bipont. vitiose τόπος, et Stephan. ἐνσημαίνεσθαι). Respexit h. l. *Plutarch.* de pueror. educat. c. 5. T. II. p. 3. E. F: ὥσπερ γὰρ τὰ μέλη τοῦ σώματος εὐθὺς ἀπὸ γενέσεως πλάττειν τῶν τέκνων ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἵνα ταῦτα ὁρθὰ καὶ ἀστραβῇ φύηται, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ ἀρχῆς, τὰ τῶν τέκνων ἡθὴ ῥυθμίζειν προσήκει· εὐπλαστον γὰρ καὶ ὑγρὸν ἢ νεότης, καὶ ταῖς τούτων ψυχαῖς ἀπαλαῖς ἐτι τὰ μαθήματα ἐντίνεται — καὶ μοι δοκεῖ Πλάτων ὁ δαιμόνιος ἐμμελῶς παραινεῖν ταῖς τίτθαις, μὴ τοὺς τυχόντας μύθους τοῖς παιδίοις λέγειν ἵνα μὴ τὰς τούτων ψυχὰς ἐξ ἀρχῆς ἀνοίας καὶ διαφθορᾶς ἀναπύμπλασθαι συμβαίνει. Τύπος, δὲ — βούλεται ἐνσημαίνεσθαι: forma, quam quis imprimi cuique velit, tanquam sigillum, quod annulo imprimitur; sic ἐνσημαίνεσθαι Theaet. 191. D: ἐς τοῦτο (τὸ κήρινον ἐκμαγεῖον) — ἀποτυποῦσθαι, ὥσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημαίνοντες. p. 194. C. 209. C. *Plutarch.* l. l. καθάπερ γὰρ σφραγίδες τοῖς ἀπαλοῖς ἐνακομάττονται κηροῖς, οὕτως αἱ μαθήσεις ταῖς τῶν ἐτι παιδίων ψυχαῖς ἐναποτυποῦνται.

πρῶτον δὲ ἡμῖν. *Eusebius* πρῶτον μὲν δὲ ἡμῖν. Cod. Reg. πρῶτον δ' ἡμῖν; deinde *Euseb.* ἐπιστατέον.

πολὺ μᾶλλον. Cod. Reg. et Venet. πολὺ omittunt, *Ficinus* vero agnoscit vertens: multo magis.

ἐν τοῖς μερίζουσιν. Laudat *Euseb.* Praep. Evang. XIII, 3. p. 641. A. c. 14. p. 692 sq. εἶπον post voc. Ὀμηρος exhibet et ψευδεῖς τοῖς ἀνθρώποις.

ὅπερ, ἣν δ' ἐγώ — Laud. *Euseb.* Praep. Evangel. XIII, 14. p. 693. D. ubi post χρή omittit καί, et p. 641. post πρῶτον inferit τέ.

εἰκάζη τις κακῶς — [οὐσίας]. Quod vulgo legitur οὐσίας, vitiosum esse apparet; namque si pluralis esset, incommodum foret, si vero genitivus, scribi oporteret οὐσίας περὶ τῶ λόγῳ; quocirca vel exterminandum vel, περὶ expuncto, ex *Eusebio* et Cod. Reg. οὐσίαν reponendum est, ut sensus sit: si quis male verbis exhibet, h. e. cogitatione fingit naturam deorum et heroum, i. e., falsa de ea dicit. Malim tamen οὐσίας expungere, quum ab *Eusebio* quoque p. 693. absit, quocum consentire videtur *Ficinus*, qui vertit: Quando quis verbis male fingit, quales dii et heroes sint. Quo quidem adductus vocem οὐσίας cancellis includendam esse putavi. Ceterum mythologos et poetas multa de diis inepta eorumque natura indigna finxisse, post *Xenophanem*, *Heraclitum* et *Platonem* plures monuerunt. *M. Terent.* *Varro* fragm. (T. I. p. 214 Bip.): Primum quod dixi genus Theologiae mythicum, in eo sunt multa contra dignitatem et na-

turam immortalium ficta; in hoc enim est, ut deus alius ex capite, alius ex femore sit, alius ex guttis sanguinis natus; in hoc, ut dii furati sint, ut adulteraverint (*Xenophanes* ap. *Sext. Empiric.* IX, 2:

Πάντα θεοῖς ἀνέθηκεν Ὀμηρὸς θ' Ἡσιόδος τε,
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνείδεα καὶ ψόγος ἐστί.
Κλέπτειν, μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν),

ut servierint homini; denique in hoc omnia diis attribuuntur, quae non modo in hominem, sed etiam in contemptissimum hominem cadere possunt. Vid. *Plin. Hist. Nat.* II, 7. *Longin. de sublim.* IX § 7. *Justin. Cohort. ad Graecos* p. 7 sq. ed. Venet. *Athenagor. Leg. pro Christian.* c. 21. p. 316 sq. *Athanas. Orat. c. gent.* § 11. 12. Tom. I. p. 9 sq. ed. Patav. Cf. interpp. ad *Diogen. Laert.* IX, 18. — *Εἰκάζειν* proprie est simile quid alicui reddere, assimilare, h. e., aliquid vel exprimere s. exhibere, ut de pictore (οἷς ἂν ὁμοίαν βούλησθ' γραῖναι, i. e., εἰκάζειν) vel comparare; deinde est verbis aliquid exprimere s. exhibere (*darstellen*) s. describere et definire; ad animum vero relatum est aliquid cogitatione fingere, conicere al. Exempla Platonis collegit *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 95.

λέγομεν. Sic Cod. Reg. Ald. Bas. 1. 2. Bip., ut et *Ficinus* vertit: verum quomodo et qualia dicimus. Male scripsit *Stephanus* λέγωμεν. Diversam esse coniunctivi et indicativi significationem apparet; πῶς δὴ λέγωμεν esset: sed quomodo dicamus, h. e., nobis dicendum erit; πῶς δὴ λέγομεν vero: quomodo dicimus, h. e., quaenam est nostra sententia. Exempla vide in not. *Heindorf.* ad *Gorg.* p. 109. et *Theaet.* p. 441.

Πρῶτον μὲν — *Euseb.* p. 641. addit δὴ post μὲν, sed p. 694. vulgatam exhibet. Idem hunc locum laudat lib. II, 7. p. 76 sq. XIII, 15. p. 694. A. et *Theodoret.* Therapeut. Serm. III. p. 512. C. D. Deinde *Euseb.* p. 694. omittit verba καὶ περὶ τῶν μεγίστων; a *Theodoreti* libro solum καὶ abest.

ὁ εἰπών. Quod olim de coniectura reposuimus, confirmatum nunc videmus ab *Eusebio* XIII, 15. p. 694. A. Sic et *Ficinus* vertit: mendacium, quod non probe mentitus est *Hesiodus*. Vulgo legitur ὁ εἰπών, ut et ap. *Euseb.* XIII p. 641 et *Theodoret.* — Pro οὐ καλῶς *Theodoretus* scripsit οὐκ ἀληθῶς, et paulo post ὅτι pro ὥς.

Ἡσιόδος. In *Theogon.* 154 sq. 178 sq. ubi v. *Wolf.* p. 108. Coelum tradiderunt unum esse ex antiquissimis diis, qui ex Terra matre eademque uxore multos suscepe-

rit liberos, Oceanum, Coeum, Japetum al. At Coelus, ut eorum quisque natus erat, ita eum in terrae visceribus de-
nuo recondebat. Indignata Terra adamantem produxit, et
ex eo falcem fecit, filiosque exhortata est ad poenas de pa-
tre sumendas. Unus repertus est Saturnus, qui negotium
suscipere ausus sit. Is dormienti patri virilia amputavit, ei-
que successit in regnum. *Muret. Cicero de nat. Deor. II, 24:*
vetus haec opinio Graeciam opplevit, exsectum Coelum a
filio Saturno (falce, ἄρπη ἢ δρεπάνη, v. *Sext. Empiric. Pyrrh.*
Hypotyp. III, 124. p. 181. Schol. ad Apollon. Rhod. IV,
985) vinctum autem Saturnum ipsum a filio Jove Cf. idem
III, 24. Euthyphr. c. 6. Apollodor. I, 12 sq. Lucian. de
sacris. 5. 5. cf. I. p. 225. Schmied. Porphy. de antro
Nymph. c. 16. ubi v. Goens. p. 107.

τὰ δὲ δὴ. Theodor. ὅτι δὲ δὴ τὰ περὶ τοῦ Κρόνου cet. *Euseb.*
articulum ante Κρόνον non habet.

ἔργα καὶ πάθη. Sic *Longin. XXXIX. 5:* τὰ ἐγγὺς ἐκ-
στάσεως ἔργα καὶ πάθη. Respicitur fabula illa notissima, quae
Saturnum liberos suos devorasse, Jovem vero a Rhea ser-
vatum cum fratribus patri suo bellum intulisse eumque in
vincula coniecisse tradit, v. *Euthyphr. c. 6. Apollodor.*
l. l. al.

οὐδ' ἄν, εἰ — *Theodoret. οὐδ' ἄν εἴη ἀληθὴ, δεῖ* (omisso
ᾠμην).

δι' ἀπορρήτων, i. e., secreto, ut in mysteriis, ne pu-
blicentur. Notus est hic praepositionis διὰ cum genitivo
coniunctae usus, v. *Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p.*
171 sq. Ceterum laudavit haec Proclus in Tim. p. 371.
v. 10.

μέγα καὶ ἀπορον θῦμα. *Vigerus ad Euseb. p. 5:*
est rara victima, paratuque difficillima (oppoſ. vili et vul-
gari porco); ex quo etiam optime sequitur, paucos admo-
dum hoc sermonis genus audituros. Vid. eund. p. 61. —

ὅπως ὅτι. Sic *Cod. Reg. Venet. et Euseb. lib. XIII.*
Vulgo ὅτι ὅπως. Euseb. lib. II. ita legit: ὅπως ἂν ἐλαχίστοις, unde
Vigerus coniecit ὅπως ἂν ὅτι ἐλαχίστοις. Stephanus, qui ὅπως
ὅτι scribendum monet, addit: „dictum fuerit ὅπως συνέβη, si
sincera est haec scriptura, pro ὅπως συμβαίη.“ Sed sanam
esse scripturam, nemo graece doctus dubitabit; respicit
*συνέβη praecedentia εἰ δὲ ἀνάγκη ἦν λέγειν (ᾠμην δεῖν), δι' ἀπορρή-
των ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους. Ceterum citavit haec Clemens*
Alexandr. Strom. V, 11. p. 579. D. Sylb. F. p. 686. T. II.
Potter.

Καὶ γάρ — Laud. *Theodoret. Therap. Serm. III. p. 512. D.*, ubi scriptum reperitur: οἱ γε λόγοι χαλεποὶ καὶ οὐ δικαιοῦσι γε, ὦ Ἀδάμαντε. Idem exhibet ὁ ἀδικῶν, quo non opus est; subiectum non est ὁ ἀδικῶν, sed persona indefinita, in tertia verbi persona latens; nos diceremus: *dass einer (man), auch wenn er das Aeufferste verübt, doch nichts auffserordentliches thut*. Sic *Phaedon 63. D*: φησὶ γὰρ θεομαίνεσθαι μᾶλλον διαλεγομένους (wenn man rede; contra sensum paene esset, quod *Heindorfius* coniiicit, τοὺς διαλεγομένους) *p. 57. B*: πολλὴ ἐλπίς, ἀφαιρομένῳ — κτήσασθαι. *Phileb. p. 23. B*: καὶ γὰρ φαίνεται δεῖν ἄλλης μηχανῆς ἐπὶ τὰ δευτερεῖα ὑπὲρ νοῦ πορευόμενον οἷον βέλῃ ἔχειν ἕτερα τῶν ἔμπροσθεν λόγων (*es scheint ein anderes Mittel nöthig zu seyn, dass man nehmlich, wenn man auf den zweyten Preis für die Vernunft losgeht, andre Pfeile habe, als die vorigen Reden; sic capiendus est hic locus*). Pariter *Polit. IV, 429. C*: τῷ ἐν τε λύπῃς ὅντα διασώζεσθαι αὐτήν *cet. Herodot. I, 42*: αὐτὲ γὰρ συμφορῇ τοιῇδε κεχρημένον εἰκὸς ἐστὶ ἐς ὁμήλικας εὖ προήσσοντας ἵέναι. *Aristophan. Plut 256*: ἢ δὲ παρόντ' ἀμύνειν. Vulgo supplent τίς (*v. Hermann. ad Viger. p. 725. Heindorf. ad Gorg. p. 34 sq. Jacobs. in Athen. p. 59 sq. al.*), de quo aliter sentio. Prima enim et secunda persona tam singularis quam pluralis numeri natura sua definitae sunt, tertia vero, si nihil habet, quo referatur, indefinita est (ut *Φασί. al.*), et quod in pluralem cadit, id etiam in singularem cadere mihi persuasum est. Sic *Sophocl. Oed. Tyrann. 314*:

— ἀνδρα δ' ὠφελεῖν, ἀφ' ὧν

ἔχοι τε καὶ δύναιτο, κάλλιστος πονῶν.

Itaque ellipsi τοῦ τίς supersedere possemus. Similiter, nī fallor, capiendi sunt ii loci, ubi subiectum videtur deesse, quod ex antecedentibus supplendum esse arbitrantur, *v. c. Herodot. II, 47*: ἐπεὶ δὲ θύσῃ (wenn einer s. man opfert), *Xenoph. Anabaf. III, 4. 36. ἐκηρυξε. al. Vid. exempla laudata in Matthiae Gramm. gr. n. 409. n. 1.*

ποιοίη,, vulgo ποιῇ, quod, quum ὧν ad verbum pertineat et δρῶν sequatur, soloecum est. *Cod. Reg. Euseb. XIII. et Theodoretus ποιῶν*. Deinde *Theodoretus* habet οὐδὲ ὁ ἀδικοῦντα τὸν πατέρα πολάζων, quod secuti sumus, et ἄπερ pro ὅπερ. De sententia, cf. *Euthyphron. c. 5. Aristophan. Nub. 1337. 1409.*

οὐδ' αὐτῷ μοι δοκεῖ. *Al. Bas. 1. 2. et Cod. Reg. δοκῶ, Ficinus: neque mihi quidem digna haec videntur.*

ὡς Θεοί. Theod. ὡς οἱ Θεοί: mox τέ omittit et οὔτε γὰρ ἀληθῆ, οὔτε σύμφορα habet.

Φυλάξειν. Euseb. XIII. φυλάσσαν et Theodoret. φυλάττειν. —

πολλοῦ δεῖ. Theodoret. πολλοῦ γε δεῖ, quod recepit. Mox ὑφαντίον pro ποικιλτίον, et ἐπιβουλὰς pro ἐχθράς πολλὰς. — γιγαντομαχίας. Fabula respicitur notissima, qua affectasse ferunt regnum coeleste Gigantes (Ovid. Metam. I, 152.). Cf. Odyss. XI, 312 sq. Eurip. Jon. 206 sq. Ovid. Fast. V, 35 sq. Apollodor. I, 6. 1.

ποικιλτίον. Hic ad peplum respicit. Ibi depingebantur acu a matronis deorum bella. Plato in Euthyphron. c. 6: καὶ πόλεμον ἄρα ἡγεῖ σὺ εἶναι τῶ ὄντι ἐν τοῖς Θεοῖς πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐχθράς δεινὰς καὶ μάχας καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ. οἷα λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γραφῶν τὰ τε ἄλλα ἱερὰ ἡμῖν καταπεποικιλταὶ καὶ δὴ καὶ τοῖς μεγάλοις Παναθηναίοις ὁ πέπλος μαστός τῶν τοιούτων ποικιλμάτων ἀνάγεται ἐς τὴν ἀκρόπολιν (ubi vid. Fischer. p. 27. Adde Wernsdorf. ad Himer. p. 445 sq. et Visconti ad Pio-Clementin. T. IV. p. 15.). Muretus.

εἴπως. Cod. Reg. εἴπερ μέλλομεν. Ficinus quoque vulgatum expressit vertens: si quo pacto persuasum sumus.

Ἡρας δὲ δεσμούςς cet. Cf. Xenophanes ap. Sext. Empiric. adv. Physic. IX. §. 593. adv. Grammat. I. §. 289. p. 280. Isocrat. Busir. p. 299. Corai. Dio Chrysostom. Orat. LIII. p. 553. D. Plutarch. de defect. oracul. p. 417. E. Lucian. Necyom. §. 3. T. I. p. 194. Schmied. Clem. Alex. p. 14. B. al. Respicitur vero Homeri Il. I, 588. ubi vid. Heynii Observatt. V. IV. p. 158.

ὑπὸ ὑέος. Corrigendum esse censet Muretus ὑπὸ Διός, quia Jupiter ipse Junonem dicatur constrinxisse (v. Iliad. XV, 18 sq.), Vulcanus autem, matrem solvere conatus, a Jove in Lemnum deiectus esse (Iliad. I, 588). Δεσμοὶ ὑπὸ ὑέος non nisi hunc sensum posset habere: vincula, quae Vulcanus matri suae Jovis jussu inieciisse traditur; et hoc Clementis locus ap. Suid. in voce Ἡρα confirmat: Ἡρας δὲ δεσμούςς ὑπὸ ὑέος. Πλάτων Πολιτείας β. οὕτω γραπτέον. παρὰ Πινδάρῳ γὰρ ὑπὸ Ἡφαίστου δεσμεύεται ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κατασκευασθέντι θρόνῳ. ὃ τινες ἀγνοοῦντες γράφουσιν ὑπὸ Διός, καὶ φασὶ δεθῆναι αὐτὴν ἐπιβουλεύσασαν Ἡρακλεῖ. Κλήμης. Ἡ ἱστορία καὶ παρὰ Ἐπιχάρμῳ ἐν Κωμασταῖς ἢ Ἡφαίστῳ. Vid. Paul. Leopard. Emendatt. XVI, 8. Quocirca ὑέος retinendum esse censeo. Ceterum pro ὑέος scriptus ἕος (Bas. 2. et Euseb. ὑέος), vid. Phrynich. p. 22. Thom. Mag. p. 865.

Θεομαχίας. Notae sunt deorum et adversus se ipsos et adversus homines pugnae, quas Homerus in Iliade descripsit. Cf. Schol. et interpp. ad Iliad. XX, 33 68. et *Numen*. ap. Euseb. Praep. Evang. XIII, 5.

ἐν ὑπονοίαις est, quum aliud dicitur, aliud occultatur (intelligitur). *Plutarchus* de aud. poet. (p. 19. E): τὰς παλαιὰς μὲν ὑπονοίαις, ἀλληγορίαις δὲ νῦν λεγόμεναις. *Muretus*. Vid. *Ruhnken*. ad Tim. p. 200 seq. et *Creuzer*. Symbol. et Mythol. T. I. p. 81 sq.

ὁ μή. Euseb. ὅτι μή.

ὧν δὲ ἴσως, a Cod. Reg. καὶ abest.

δυσέκνιπτα, i. q., *δυσέκπλυτα*, *δευσοπειά*, imagine a lana sumpta, quae ita colorem combibit, ut non facile ille elui possit; vid. ad l. IV, 7. p. 429. E.

C A P U T XVIII.

ἡμεῖς. Ald. Bas. 1 et 2. ὑμεῖς. Deinde ἅττα pro ἅττα.

ἐγώ τε καὶ σύ. Sic Cod. Reg. Libri editi ἐγώ γε καὶ σύ.

αὐτὸ δὲ. Bas. 1 et 2. δεῖ.

οὐκ οὖν ἀγαθός — Laudat haec *Theodoretus* Therapeut. Serm. V. p. 549. A. B. C. De sententia vero, cf. *Spanhem*. ad Julian. Orat. I. p. 295 — Pro ὅγε θεός Cod. Reg. Euseb. et *Theodoret*. ὁ θεός, sed ὅγε θεός est deus, certe ut deus s. utpote talis. — Mox *Theodoretus* verba ἀλλὰ μὴν omittit et pro γέ post οὐδὲν legit δέ.

Ἄρ' οὖν ὁ — *Theodoret*. Ἄρα τὸ μὴ βλαβερόν, et Euseb. Ἄρ' οὖν τὸ μὴ βλ. Quod ad sententiam attinet, respexit h. l. *Eustath.* ad Iliad. ω. p. 1500. v. 51.

οὐκ ἄρα πάντων γε. *Theodoret*. οὐκ ἄρα γε.

παντελῶς γάρ. Euseb. et *Theodoret*. γέ. Mox οὐκ ἄρα pro οὐδ' ἄρα *Theodoret*., et ἐπεὶ pro ἐπαδὴ Euseb. et *Theodoret*.

ὀλίγων — Cod. Reg. ὀλίγοις, contra sensum. Ceterum celebratissima est sententia, deum nonnisi boni auctorem esse. *Philo* Jud. decal. p. 525: θεὸς κύριος ἀγαθὸς μόνων ἀγαθῶν αἴτιον, κακοῦ δὲ οὐδενός. Cf. *Plotin*. Ennead. I, 8. *Basil. Magn.* Homil. ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός. *Arnobius* adv. gent. II. p. 48: nihil a deo principe, quod sit nocens et exitiabile, proficisci, ubi vid. quae *Elmenhorst*. p. 58. laudavit. Cf. idem ad *Apulei*. lib. de Platon. doct. habit. p. 17. et nostra ad I, 8. Respexit h. l. etiam *Suidas* T. III. p. 125.

ἀνοήτως ἀμαρτάνοντος. *Theodoret*. legit ἀνοήτως περιγούς θεούς. Cod. Reg. voc. ἀνοήτως ignorat, et *Erasmus* videtur legisse ἀνοήτως λέγοντος, quum verterit: neque alterius poetae

admittendum est peccatum, stulte de diis dicentis,

δοιοι πιθοι cet. Homer. Iliad. XXIV, 525., ubi secundus versus est:

Δάραν, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δέ τ' εἰάων.

Vid. Heynii Observatt. ad Homer. T. VIII. p. 705. Eustath. ad Iliad. ω. p. 1501. Respexit eodem versus Themist. Orat. VI. p. 79. C. XV. p. 194. A. B. et XIX. p. 228. D.

καὶ ὧ μὲν cet. Vers. 529:

Ὡ μὲν καμμίξας δῶν Ζεὺς τερπικέραυνος —

Pro καμμίξας Cod. Reg. ἀμμίξας et Euseb. ἀν μιξας. Mox pro μὲν τε Euseb. μὲν γε, et pro ἄλλο τι Ald. Bas. 1 et 2. ἄλλο δ'. —

ὧ δ' ἂν μὴ. Homer. Vers. 531:

Ὡ δέ κε τῶν λυγρῶν δῶν, λαβητόν ἔθηκε,

Καὶ ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δταν ἐλαίνει.

Schol. Ruhnck. p. 152. βούβρωστις] πονηρία ἢ μέγας λιμός· οἱ δέ, οἷστρον ἢ ἀσθένειαν. Cf. Schol. ad Homer. l. l.

οὐδ' ὡς ταμίαις cet. Heyniius in Observatt. ad Iliad. XXIV, 528 sq. T. VIII. p. 706. corrigi volebat οὐδ' ὡς, nec vero sic; male: cohaerent enim haec cum antecedentibus: οὐκ ἄρα — ἀπεδεκτέον — ὡς δοιοὶ πιθοι — οὐδ' ὡς — Nullus vero alius in Homeri carminibus versus invenitur, quem Plato respicere potuerit, quam is (Iliad. IV, 84. et XIX, 224):

Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.

Jam quid sibi velint ἀγαθῶν τε κακῶν τε, quae ab Homericis πολέμοιο abhorrent et tamen propter numerum suum dactylicum ex ipso Homero videntur sumta esse, haud facile est dictu. Ni fallor, ἀγαθῶν interpositum est a librario, qui haud animadvertisset, Platonem respicere illum Homeri locum, ubi Iupiter πολέμοιο, igitur solius κακοῦ ταμίης dicitur, sed putasset, quia in praecedentibus et boni et mali auctores dii dicti essent, etiam h. l. ἀγαθῶν non posse abesse; idem fortasse vel alius existimans, Platonem h. l. versum aliquem Homeri sequi, ἀγαθῶν τε κακῶν τε scripsit, ut numeris suis constet versus heroicus.

CAPUT XIX.

ὁ Πάνδαρος. Iliad. IV, 88 sq. Pandarus Lycius, Lycaonis filius, quum Graeci et Troiani pactionem fecissent, Jovis jussu a Minerva impellitur, ut contra foedus Menelaum sagitta petat.

οὐδ' — κρίσειν — Hoc nisi appositum esset καὶ Διός, ad certamen deorum de Thetidis nuptiis referrem, de quo vid.

Pindar. Isthm. VIII. 58 sq., sed propter *Διός* et quia de fabulis ab Homero traditis in praegressis sermo est, referendum puto ad *Il. XX.* (quae rhapsodia a veteribus inscribitur ἡ *Θεῶν μάχη*) init., ubi Themis Jovis jussu Deos ad concilium vocat. Etiam magis convenit locus *Quinti Smyrn. XII, 198 sq.*

Θεὸς μέν. Hos Aeschyli versus post Platonem citant *Plutarch. de audiend. poet. c. 2. Euseb. Praeparat. Evang. XIII, 3. et Stobaeus Serm. II. p. 30. v. 6.* Similis, sed non eadem sententia expressa est in *Sophocl. Antig. 618 sq.* ubi v. *Erfurdt.*

ταῦτα τὰ ἱαμβεῖα. *Ἰαμβεῖα* sunt primariae tragoediae partes eaeque mere dramaticae, quapropter lyricis chori carminibus opponuntur (ut ap. *Dion. Chrysost. Orat. XX. p. 261. B. LII. p. 551. D. Vid. Twiningii not. ad Aristotel. de poet. p. 293.*) Hinc ipsae quoque sunt dramaticae repraesentationes, ut *ἱαμβος* in *Aristotel. Polit. VII, 15.* ubi v. *Schneider. p. 447.*

ἦν δὲ δὴ ὁ θεῶν. Sic *Cod. Reg. et Bas. 2. δὲ δὴ* Platoni admodum est familiare.

λέγουεν recte habet, licet *τὸν ποιητὴν* praecesserit; scilicet *τὸν ποιητὴν* non certum aliquem poetam significat, sed collective quasi positum est, quae ratio frequentissima est, etiam Latinis, v. *Ruperti ad Sil. Italic. III, 222. Var. Lectt.*

ὥς ἄλλοι οἱ κακοί, int. *ὄντες*, quia miseri sint mali, nisi poena corrigantur. Vid. de *ὥς*, omisso participio ad *I, 4.*

κακῶν δὲ αἵτιον φάναι. Laudat Theodoret. *Therapeut. V. p. 549. C. D.*, qui *τὸν θεόν* legit, omisso *τινὶ γίνεσθαι*.

διαμαχητέον. Sic *Euseb. et Theodoret.* Quod vulgo legitur, *διαμαχετέον* rationibus grammaticis adversatur; derivandum enim esset a *διαμεμάχεται*, quod in usu non est, contra *μεμάχεται*, unde *μαχητέος*. Sic et *Sophist. p. 241. D. διαμαχητέον* et *p. 249. C. μαχητέον* legimus. — Vid. *Matthiae Gramm. gr. p. 287. n. 3.*

μυθολογοῦντα. *Ficinus* vertit, ac si legerit *μυθολογούμενα*, quod sensus videtur postulare: neque insuper quemquam audire — sive carminibus haec inferantur, sive soluta oratione narrentur. *Cornarius* vero ita vertit, quasi *μυθολογοῦντος* Plato scripserit: neque ut quis audiat — sive in metro sive sine metro quis haec proferat. Etsi vero habet vulgata scriptura, quo defendi possit (participium enim in nominativo et, si oratio obliqua est, in accusativo absolute ponitur, pariter ac genitivus, vid. *Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 102. sq. 176. ad Ammon. p. 188. et Koen. ad Gregor. p. 33 sq.*

igitur μυθολογοῦντα esset: si quis narret s. tradat; tamen et orationis et sensus perspicuitas requirere videtur μυθολογουμένη, ut orationis haec sit continuatio: μητετινα ταῦτα λέγειν — μητετινα ἀκούειν — () μ. τ. λογοῦμενα.

περὶ Θεοῦ. Euseb. et Theodor. Θεοῦ; deinde ἐν οἷς δεῖσας τοὺς τε λήγοντας.

καὶ μάλ' Euseb. μάλιστα.

ἀπόχρη. Satis expositum est; ut in eo acquiescere possimus.

ἄρα. Ald. Bas. 1 et 2 ἄρα. Mox de οἷος vid. supra observata.

τότε μὲν ἄλλον γινώσκον. Vulgo αὐτόν, quod ὄντα requireret et aliam prorsus sententiae expositionem. Similiter *Ficinus* et *Cornarius* verterunt, ille quidem: et alias quidem in multas formas speciem mutantem *aliamque effectum*; hic vero: ita ut nunc *alius* fiat, et speciem suam in multas formas mutet. Distinguitur autem inter formas eas, quas dii revera induere finguntur a poetis, et eas, quas tantummodo mentiuntur, ut homines decipiant.

εἰλήσεων. Schol. Ruhnck. p. 152: τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐκκαύσεων. Vid. Ruhnck. ad Tim. p. 56 lq.

οὐ τὸ ὑγιέστατον καὶ ἰσχυρ. Euseb. οὐ τὸ ὑγιέστατόν τε καὶ ἰσχυρ, ut et in sequentibus τὴν ἀνδραγαθήν τε καὶ Φρανιμωτάτην. Ceterum ab Ald. Bas. 1. 2. et Eusebio absunt verba οὐ τὴν, et hanc ex ressit lectionem *Cornarius* vertens: Animam vero ipsam fortissimam et sapientissimam minime aliqua externa perfectio turbarit et mutarit? Eandem probavit *Vigerus* ad Euseb. p. 62. Sed sensus postulat id, quod *Ficinus* exhibuit: nonne animum quoque fortissimum externa perturbatio minime permutaret? Unde haud dubie *Stephanus* illud οὐ τὴν petivit, nulla, ut solet, huius rei mentione facta.

ἔστι δὲ ταῦτα. Ap. Euseb. δὲ desideratur.

CAPUT XX.

μεταβάλλοι Bas. 1 et 2. μεταβάλλει. Mox δηλονότι, ἐφ' Euseb.

πότερον οὖν. Cod. Reg. πότερον δὲ. De sententia cf. *Maxim. Tyr. Dissert. XI, 3. p. 117.* et *Sallust. de diis et mund. c. 1. p. 2. ed. Form.*

ἐπὶ τὸ χειρόν, εἴπερ. Euseb. post χεῖρον addit ἐαυτοῦ. οὕτως ἔχοντος, int. τοῦ πράγματός s. τούτου. Sic ὡς ἔδε ἔχοντος *Herodot. VIII, 144.* ubi v. Valcken. ὡς ἔδ'

ἔχόντων *Sophocl. Antig.* 1179. *Xenophont. Cyropaed.* III, 2. 25. Cf. *Dorvill. ad Charit.* p. 308. 354. *Duker. ad Thucyd.* VIII, 6.

ἀδύνατον — καὶ θεῶ. *Euseb. Θεόν;* μοx πᾶσα pro ἅπασα.

Θεοὶ ξείνοισιν cet. Vid. *Homer. Odyss.* XVII, 485. *Diodor. I.* p. 8. Similes leguntur versus Euripidis ap. *Plutarch. de poet. legend.* c. 4. p. 20. F:

Πολλαῖσι μορφαῖς οἱ θεοὶ σοφισμάτων

Σφάλλουσιν ἡμᾶς, κρείττονες πεφυκότες.

De his deorum ἐπιδημίας et ἐπιφανείας vid. *Spanhem. ad Callimach. in Apoll.* 13. *Heynii Excurf. XIII.* ad *Aeneid. I.* p. 152 sq. T. II. et *Excurf. I.* ad *Aeneid. IX.* p. 357 sq. T. III.

Πρωτίως. Notus est Proteus vates in varias se mutans formas, ex *Homer. Odyss.* IV, 364 sq. *Virgil. Georg.* IV, 387 sq. *Ovid. Metamorph.* VIII, 730 sq. Vid. *Hymn. Orphic.* XXIV. *Apollodor. II.* 5. 9. Thetis vero, quia Themis praedixerat, filium, quem ex deo aliquo progenitura esset, maiorem fore patre suo, mortali nubere cogeatur, quod ut evitaret, quum Peleus ipsam adiret, varias se in formas mutasse traditur, v. *Apollon.* IV, 791. 800. *Ovid. Metam.* XI, 221. *Hygin. fab.* 54. al.

ἀγείρουσαν — βιοδώροις. Ἀγείραν, stipem colligere (*Cicer. de legib.* II. 9 §. 22. 16 §. 40. Vid. doctam *Ruhnkenii* not. ad *Tim.* p. 9 sq.) in variis artibus, quibus sacrificuli simplicis plebeculae pecunias ad se derivarent, non postrema erat, ut *Ruhnkenii* verbis utar l. l. Ceterum *Stephanus Annotat.* p. 77. verba ὡς ἱέρειαν cum ἀγείρουσαν coniungi volebat, quod *Timaeus Sophista* videtur confirmare, qui habet ἀγείρουσαν ὡς ἱέρειαν περιερχομένην, sed ὡς ἱέρειαν quum formam significet τῆς ἀλλοιωσεως, cum ἡλλοιωμένην coniungatur necesse est; et bene *Ald. Bas.* 1 et 2 sic interpungunt. Deinde *Cornarius* pro βιοδώροις legi iubet βίου δῶρα, victus dona; sed rectius, ni fallor, est βιοδώροις, victus auctoribus s. almis, epitheton poëticum, e carmine tragico, quod *Plato* respexit (*Sophoclis Inachum* fuisse, de quo v. *Casaub. ad Athen.* VII, 4. p. 487., censet *Ruhnken.* p. 9. Vid. *Böckh. graec. tragoed. princip.* p. 123.) petitum et Inachi, utpote fluvii, filiis convenientissimum. Accedit, quod similem locum *Schol. Aristoph. ad Ran.* 1385. citat: Νύμφαι ὀρεσιγόνιαι θεαῖσιν ἀγείρω Ἰνάχου Ἀργείου ὑπὸ ποταμοῦ παῖσι βιοδώροις. Sic et terra dicitur βιόδωρος *Sophocli Philoctet.* 1162: ὅσα πέμπε γὰ βιόδωρος.

μηδ' αὖ — ἐκδειματούντων. Laudat haec Thom. Mag. p. 922. Pro τούτων Ald. Bas. 1 et 2. legunt τούτῳ. Ceterum Schol. Ruhnk. ἐκδειματούντων ἀντὶ τοῦ ἐκ-
δειματώτῳσαν. Ἀττικῶς. Sic μετεχόντων Protag. p. 322. D. Euthydem. 285. B: ἀπολεσάντων et ποιησάντων pro ποιησάτῳσαν. Cf. Eustath. ad Iliad. B. 190. Schol. ad Aristoph. Nub. 438. et Maittar. de dialect. p. 84.

δοκεῖν — φαίνεσθαι. Φαίνεσθαι est apparere (*erschei-
nen*), igitur id fere, quod *esse*; vid. nostra ad Phaedr. p. 353. Adde Hemsterhus. ad Lucian. T. I. p. 98. et Werns-
dorf. ad Himer. p. 96. Simile est illud Polit. IV. p. 432. D: κινδυνεύομεν τι ἔχειν δοκεῖν ἴχνος.

ψεύδεσθαι θεός. Euseb. ὁ θεός et mox φαντάσματα.

περὶ τὰ κυριώτατα. Cod. Reg. κυριώτερα. — ἄγνοια —
τῇ τοῦ ἐψυσμένου. Vulgo ἄγνοια ἡ τοῦ ἐψ, Euseb. verò
ἡ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἐψ. ἄγνοια, ut Ficinus vertit: hoc revera men-
dacium vocaretur in animo mentientis inscitia. Quocirca
vel ἡ expungendum vel in τῇ mutandum est.

τό γε ἐν λόγοις μίμημα. Isocrat. ad Nicocl. Orat. III.
§. 3. p. 24. ed. Corai. τὸ γὰρ λέγειν, ὡς δεῖ, τοῦ φρονεῖν εὖ
μέγιστον σημεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθὴς καὶ νόμιμος καὶ δί-
καιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλὸν ἐστίν. Plotin. Ennead I,
2. p. 13. F: ὡς γὰρ ὁ ἐν Φωίῃ λόγος μίμημα τοῦ ἐν ψυχῇ, οὕτω
καὶ ὁ ἐν ψυχῇ μίμημα τοῦ ἐν ἑτέρῳ.

CAPUT XXI.

πότε καὶ τί χρήσιμον. Cod. Reg. καὶ τῷ χρήσιμον.
De sententia, cf. Aristot. Ethic. IV, 13. et quae ad lib. III,
3. notabimus.

τῶν — φίλων. Euseb. addit τινάς, sed hoc, quum fre-
quenter omittatur, intelligi debet. Mox ταῖς μυθολογίαις idem
exhibet, et κατὰ δὴ τί οὖν δὴ. —

ἀν ψεύδοιτο. An ex Eusebio reposuimus.

ἐν τε ἔργῳ καὶ ἐν λόγῳ. Cod. Reg. Venet. et Euseb.
omittunt alterum ἐν; praepositio et abesse et adesse potest.

κατὰ λόγους. Cod. Reg. λόγον.

Σημείων πομπαί: signorum, i. e., portentorum mis-
siones, sunt portenta missa.

τοῦτον τύπον δεύτερον. Cod. Reg. et Euseb. τοῦτον
δεύτερον τύπον, quod placet, quia τύπον cum δεύτερον, non
cum τοῦτον (tunc enim esse deberet τοῦτον τὸν τύπον) jungi
debet.

ποιεῖν. Cod. Reg. ἀκούειν.

ὡς μήτε — ὄντας μεταβάλλειν. Vulgo legitur γόη-
ται τῷ μεταβάλλειν; Cod. Reg. Venet. et Euseb. interpo-
nunt ὄντας, quod, quum sensus requirat, reponere haud
dubitavimus; scilicet quum ὄντας excidisset, illatum est τῷ
μεταβάλλειν, i. q. γόητας ἐν τῷ μεταβάλλειν, quod etsi sensum ha-
bet, tamen, quum γόητας etiam ad sequentia spectet (nam ma-
gi et praestigiatoris praecipue est τὸ απατᾶν et παρᾶγειν; cf. c.
19 p. 380. D.), multo clarius et concinnius est γόητας ὄν-
τας — μεταβάλλειν — παρᾶγειν.

ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ. Euseb. ἢ ἐν ἔργῳ.

πομπήν. v. Iliad. II. init. —

Αἰσχύλου. Locus, qui sequitur, ex Aeschyli ψυχοτασία
est, vid. Wytttenbach. ad select. Histor. p. 388.

ἐνδατεῖσθαι. Euseb. ἐνδατεῖσθαι, quod Viger. p. 62.
explicat: ἐν δαίτῃ κατερωνεύειν; sed ἐνδατεῖσθαι et δατεῖσθαι,
quod apud Tragicos est exprobrare (Aeschyl. Sept. adv.
Theb. 580 Sophocl. Trachin. 791.) proprie est dividere, ut
ap. Homer. XVIII, 264. vid. Eustath. ad Il. 6. p. 1193.
v. 4.; translate vero est differre, h. e., exprobrare, crimi-
nari, maledicere. Igitur h. l. nihil aliud esse potest, nisi
tribuere, h. e., praedicere; nam vates dicitur ipse id tribu-
ere, quod futurum promittit. Quocirca causa nulla est,
cur ἐναντεῖσθαι, utpote ex Aeschylo ipso desumptum, cum
Stephano pro mendoso habeamus. Ceterum Homerus Iliad.
XXIV, 26. sq. Apollinem nuptiis Pelei interfuisse, Catul-
lus vero in Carm. de nuptiis Pelei et Thetidis Apollinem
et Dianam eas aspernatos esse tradit.

μακραίωνας βίου. Stephanus sine causa vel μακραίων-
ος βίου, quod Eusebius exhibet, vel μακραίωνας βίου legen-
dum esse censet; μακραίωνος βίου etiam apud Sophocl. Oed.
Tyr. 518. legimus.

Παιῶν. Sic scripsimus pro Παιῶν (Ald. Bas. 1 et 2.)
vel Παιών (Euseb. et Stephan.) Ita et Scholiastes Ruhn-
k. legit, qui p. 152 παιῶνα explicat: ἀλλολαγμὸν ἐπ' εὐτυχίᾳ,
ὡς νῦν, ἢ νίκη, haud dubie Παιῶν ἐπευφήμησεν accipiens pro
Παιῶνα ἐπευφήμησεν, quum dativus esse debeat; rectius ex-
plicat Schol. Ruhnk. ad Sympot. p. 44. ἢ παιῶνας — ὡδὰς
ἐπὶ εὐτυχίᾳ. Cf. Cuper Observat I, 1 interpp. ad Thu-
cyd. I, 50. al. Sic et Ficinus locum intellexit vertens:
laetitia me laudationibus suis affecit.

Φοίβου — ἀψευδὲς στόμα. Aeschyl. Choëphor. 555:
ἄναξ Ἀπόλλων, μάντις ἀψευδὲς τὸ πρῖν. Callimach. Hymn.
in Apoll. 68: ἀπ' δ' εὐορκος Ἀπόλλων. Cf. Euripid. Electr. 399.
Cicero de Divinat. I, 19.

ὁ δ' αὐτὸς ὑμῶν. Laudat hos versus etiam *Plutarch.* de aud. poet. c. 2. p. 16. E. *Athenagoras* al. Ceterum observanda est repetitio illa pronominis αὐτός, quae irrisio-
nis et indignationis index est (sic *Sophocl.* Elect. 300. *Xe-
nophon.* Anab. III, 2. 4. Cf. *Valckenar.* ad Eurip. Phoe-
niss. p. 552. *Marcland.* ad Euripid. Suppl. p. 110. et *Mat-
thiae* ad Hymn. Homer. p. 75.) et oppositio subiecti ac prae-
dicati: ὁ ὑμῶν — παρῶν — εἰπὼν ἐστὶν ὁ κτανών.

τὸν παῖδα. Cod. Reg. παῖδα sine articulo.

χορὸν οὐ δώσομεν. Schol. Ruhnk. παρὰ τοῖς Ἀθηναί-
οις χοροῦ ἐτύγχανον οἱ κωμωδίας καὶ τραγωδίας ποιηταὶ οὐ πάντες,
ἀλλ' οἱ εὐδοκιμοῦντες καὶ οἱ δοκιμασθέντες ἄξιοι. Proprie archon
dicebatur χορὸν δίδοναι, h. e., permittere, ut fabula docere-
tur, ideoque eam probare. De legib. VII, 817. D: ἂν μὲν
τὰ αὐτὰ γε, ἢ καὶ βελτίω τὰ παρ' ὑμῶν φαίνεσθαι λεγόμενα, δώ-
σομεν ὑμῖν χορὸν.

χρῶμην. Ex Eusebio haud dubie addendum αὐτοῖς ante
χρῶμην.

Libertertius.

CAPUT I.

τὰ μὲν δὴ. Cod. Reg. δὴ.

ταῦτά τε λεκτέον καὶ οἷα cet. et haec et talia,
quae efficere possint, ut mortem minime timeant. De οἷος
vid. ad I, 13.

ἀδεᾶ ἐσσεσθαι. Ἀδεᾶ pro ἀδεῇ scripsimus (ut Alcibiad.
I. p. 122. A.) ex observatione Grammaticorum, qui εὐφυᾶ,
ὑγιαᾶ al., non ὑγιῇ, probant, v. *Thom. Mag.* p. 864. *Moer.*
Attic. p. 375. *Koen.* ad Gregor. Corinth. p. 70. *Maittair.*
de dialect. p. 40. Monuit de hoc etiam cl. *Matthiae*
Grammat. graec. p. 137. not., nostrum quoque locum at-
tingens.

πρὸ ἥττης. Bas. 2. articulum τῆς interponit. Ceterum
respexit hunc locum *Aristides* Orat. Platon. II. T. II. p.
202.

Ἐξαλείψομεν ἅρα. Laudat haec *Eusebius* Praeparat.
Evang. XIII, 14. p. 693. A. unde pro ἐξαλείψομεν reposui-
mus ἐξαλείφομεν, ut *Ficinus* vertit: *delebimus* igitur eius-
modi omnia.

βουλοίμην cet. Verba sunt Achillis ad Ulyssē apud inferos versantem in Odyss. XI, 488. Cf. *Lucian dialog. mortuor.* XV, 1. T. I. p. 167. ed. Schmied. et *Hemsterh. ad Lucian.* T. II. p. 489. Bip.

οἰκία δὲ θυητ. cet. *Iliad.* XX, 64.

ἄποποι cet. *Iliad.* XXIII, 103.

οἷον πεπνύσθαι cet. *Iliad.* XXII, 262. Credibile est Platonem apposuisse etiam versum, qui hunc proxime praecedit:

Τῷ καὶ τεθναῖντι μόνῳ πόρε Περσεφόνεια.

Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθίων cet. *Iliad.* XVI, 856. ubi cf. *Heynii Observatt.* T. VII, p. 278 sq. et lib. XXII, 362 sq. — ἀνδροτήτα, sic Ald. Bas. 1. 2. Steph. *Ficinus* (vertens *fortem aetatem*) et *Homeri* libri antiquiores, etsi ἀδροτήτα (ab ἀδρός, i. e., παχύς, εὐτραφής) rei convenientius, v. *Heyn. Observatt.* l. l. p. 279 sq.

Ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, *Iliad.* XXII, 100.

ὥς δ' ὅτε, *Odyss.* XXIV, 6 sq.

ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα cet. Vid. *Aristid.* T. II, p. 326.

C A P U T II.

καὶ ἐνέρους, *Schol. Ruhnken.* p. 152: ἐνέρους τοὺς νεκρούς, ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ ἐρά, ὃ ἐστὶ τῇ γῇ, καὶ σθαι ἀλίβαντας δὲ τόπους ἐν ἄδου ἢ καὶ αὐτοὺς τοὺς νεκροὺς νοητέον διὰ τὴν τῆς λιβάδος ἀμεθεξίαν. "Ενεροι sunt *Latinorum inferi*, quae quidem vox ipsa ex illa derivata, ἀλίβας vero, cui vis vitalis effluxit, *Plutarch. Quaest. Roman.* VIII, 10. p. 736. A: ὁ δὲ ἀλίβας καὶ ὁ σκελετός ἐπὶ τοῖς νεκροῖς γέγονε, λοιδορουμένης τὰ ὀνόματα τῆς ξηρότητος. Idem de audiend. poet. c. 2. p. 17. B: πάλιν αἱ περὶ τὰς νεκυίας τερατουργίαι καὶ διαδέσεις ὀνόμασι φοβεροῖς ἐνδημιουργοῦσαι φάσματα καὶ εἰδῶλα ποταμῶν φλεγομένων καὶ τόπων ἀγρίων καὶ κολασμάτων σκυθρωπῶν, οὗ πάνυ πολλοὺς διαλυθάνουσιν, ὅτι τὸ μυθῶδες αὐτοῖς πολὺ καὶ τὸ ψεύδος, ὥσπερ τροφαῖς τὸ φαρμακῶδες, ἐγκέκρται.

Θερμότεροι. In omnibus, quos novi, libris legitur *Θερμότεροι*, quod quomodo enatum sit, haud facile explicatu; corruptum et contra sensum esse apparet; *Θερμόν* enim tantum ab ignaviae notione abest, ut adeo fortem et audacem temeritatem significet, cf. *Aeschyl. Eumen.* 557. *Choephor.* 1004. *Sophocl. Antig.* 90. *Trachin.* 1046. *Aristoph. Plut.* 415. *Vesp.* 922 Sic et *Latinorum calidus* usurpatur, v. *H. Stephan. Schediasm.* V, 31. *F. Gronov. ad Liv.* XXXV,

52. et Drakenb. ad Sil. Ital. XV, 337. Quocirca Stephanus ἀθερμότεροι corrigendum esse suspicabatur, quod inusitatum est. Ni fallor, vel δαλότεροι, ut c. 20., vel, quod equidem malim, ἀθυμότεροι legendum est; certe vocem vix aliam reperies, quae rem, de qua sermo est, tam bene exprimat; namque ἀθυμία proprie de militibus ponitur, qui animum demittunt, animo segni ac timido belli labores et pericula refugiunt. Sic Xenoph. Anabaf. VII, 8, §. 16: οἳ τε πολέμιοι θρασύτεροι εἶεν καὶ οἱ στρατιῶται ἀθυμότεροι. Cyropaed. V, 5. 13: στρατιῶται ἀγαθοὶ ἀθυμότεροι γίγνονται, al. Jam quum sensus unice ἀθυμότεροι videatur efflagitare, poenitet fere id non reposuisse; etsi, quomodo θερμότεροι ex ἀθυμότεροι enasci potuerit, non perspicimus; sed ecquis omnia huius generis, in quibus plurima coeco casu facta sunt, explicari posse censeat? Ceterum Ficinus solum expressit μαλακώτεροι, Cornarius vero vertit: *ne ex eiusmodi horrore calidiores et molliores iusto nobis reddantur*. Sententiam huius loci expressit Dio Chrysostom. Orat. LIII. p. 553. D. — In praegressis pro ὡς οἶόν τε Cod. Reg. habet ὡς εἶοικε, sed etiam Ficinus agnoscit vulgatam scripturam, quippe vertens: *terrent vehementer quippe omnes, quicumque audiunt*.

Καὶ τοὺς ὀδυρμούς, Laudat Stobaeus Serm. CVI, p. 578. v. 3. usque ad τ. ἀνδρῶν. Post σκόπεα omittit δὴ.

διαφερόντως. Cod. Reg. διαφέροντα.

Ἡκίστ' ἄρα αὐτῷ. Stob. ἥκιστα ἄρ' et cod. Reg. τούτῳ. — Mox ἄλλου τοῦ (i. e., τινός) cum Aldo scripsimus, quia τοῦ, utpote natura circumflexum, post vocem barytonam vel paroxytonam accentum inclinare vel amittere (scribunt enim partim ἄλλοῦ του, partim ἄλλου του) nequit.

Ὁρθῶς ἄρ' αὖ ἐξαιροῖμεν. "Αρ' αὖ pro simplice ἄρα cod. Reg. suppediavit, qui praeterea pro ἐξαιροῖμεν legit ἐξαιροῖμεν, vitiose. De sententia, vid. Plutarch. de aud. poet. c. 2.

Πάλιν δὴ Ὀμήρου — laudat Euseb. Praep. Evang. XIII, 14. p. 693. B. sq., qui, ut Bas. 2., post Ὀμήρου ignorat τέ.

ἄλλοτ' ἐπὶ πλ. Iliad. XXIV, 10. Mox ἐπὶ πλευράς ex Homero et Eusebio recepimus pro ἐπὶ πλευρᾶς (cod. Reg. πλευρᾶ). — ἄλλοτε δ' αὖτε. Ald. Bas. 1 et 2, ἄλλο δ' αὖτε, — πλωτίζοντ'. Homerus:

Δινεύεσκ' ἀλίων παρὰ θῆν' ἄλός, οὐδέ μιν Ἡώς cet. Heynius in Observatt. ad Homer. T. VIII. p. 585: scripserat πρωίζοντα, matutinum se agentem. Interpretatur Plato poetam, non novam lectionem affert. " Legendum, ni fallor,

vel πρῶτον vel πρῶ, ἰόντ' ἀλύοντ' (moerore afflictum) cet., quod Homericο δινεύεσκ' ἀλύων convenientissimum esset, et quam facile e πρῶτ' s. πρῶ ἰόντ' enasci potuerit πλωίζοντ', per se apparet; illud πρῶτον vel πρῶ ἰόντ' etiam consentiret cum Homericο illo: οὐδέ μιν Ἡὼς Φαινομένη λήθεσκεν ὑπεῖρ ἄλλα ἠϊόνας τε. Ficinus vertit: aut exsurgentem errare tristitia affectum in litore maris, Homerum secutus.

μηδὲ Πρίαμον. Iliad. XXII, 414. Κυλινδόμενον ex cod. Regio et Homero scripsimus pro κυλινδούμενον, quod Ald. Bas. 1. 2. et Stephan. exhibent.

ὦ μοι cet. Iliad. XVIII, 54. Cf. Maxim. Tyr. Dissert. XXIV, 5. p. 289.

ὦ πόποι! Iliad. XXII, 168.

αἶ! αἶ! ἐγών! Homer. Iliad. XVI, 433. ubi ὦ μοι ἐγώ legitur. Vid. Heyn. Observatt. in Homer. T. VII. p. 216.

CAPUT III.

σχολῇ ἂν ἑαυτόν — αὐτόν ἄνθρωπον. Pronomen αὐτόν in cod. Venet. et Reg. desideratur, et sane abesse potest. Cod. Reg. ante ἄνθρωπον ὄντα inserit καί, unde facile est coniectu, particulam explicativam, v. c. ὥς, quod centies cum καί permutatum reperitur (vid. Hemsterh. ad Arist. Plut. p. 194. et Marcland. ad Eurip. Iphig. Aul. p. 26 sq.) pristinam fuisse scripturam.

Ἀλλὰ μὴν cet. Laudat Stobaeus Serm. V. p. 75. v. 30., ubi φιλογέλωτα omisso γέ scribitur.

Ἀσβεστος cet. Iliad. I, 599. Cf. Heynii Observatt. V. IV. p. 161.

Οὐκ ἀποδεκτέον cet. Sic recte distinguunt Ald. Bas. 1 et Stephan., Bas. 2. οὐκ — λόγον, εἰ exhibet.

ἀλλὰ μὴν καὶ ἀλήθειαν cet. Laudat Stobaeus Serm. XLIV. p. 317. v. 29. De sententia, vid. lib. II, 21. Simile est illud Darii apud Herodotum III, 72: ἐνθα γάρ τι δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω τοῦ γὰρ αὐτοῦ γλιχόμεθα οἱ τε ψευδόμενοι καὶ οἱ τῇ ἀληθείᾳ διαχρώμενοι. Sextus Empir. adv. Logic. VII. §. 43. p. 378: καθὰ γὰρ ὁ περὶ τῆς τοῦ κοίμνοντος σωτηρίας ψεῦδος τι λέγων ἰατρὸς καὶ ἐπαγγελλόμενός τι δώσειν, μὴ δίδους δὲ ψεῦδος μὲν τι λέγει, οὐ ψεύδεται δέ· πρὸς γὰρ τὴν τοῦ ἐπιστατουμένου σωτηρίαν αὐτῷ τὸ τοιοῦτο λαμβάνει τὴν ἀναφοράν. Libanius Epist. CXXI. p. 64: ἐψεύσω μὲν, ἀλλ' ὁ παῖς σοι τῷ ψεύδει γεγένηται βελτίων, τῷ δὲ τοιούτῳ ψεύδει καὶ τῇ Πλάτωνος πόλει χώραν ὀρώμεν οὔσαν. Cf. Philo de Cherub. p. 110. Laudat h. l. Clemens Alexandr. Strom. VII. p. 730. C. T. II. p. 863. Potter.) et respexit Hieronymus contra Rufinum: „veritas quoque se-

etanda magnopere est; si enim, ut paulo ante rectissime dicebamus, Deo indecens et inutile mendacium est, hominibus quandoque utile, ut utantur eo quasi condimento (v. *Lucret.* IV, 11 sq.) atque medicamine, nulli dubium est, quin huiusmodi licentia medicis danda sit et ab imprudentibus removenda. Hoc est Latinorum *salubre mendacium*, ut *Liv.* II, 64. *A. Gell.* Noct. Attic. XVI, 21. al.

περί τῶν τοῦ αὐτοῦ σώμ. παθ. Sic bene *Stephanus* correxit; *Ald.* *Bas.* 1. 2. et *Stob.* αὐτοῦ. Deinde μήτ' ἀληθῆ pro μή τ' ἀληθῆ *Stob.* habet.

λαμβάνη, int. ὁ ἄρχων ex antecedentibus τοῖς ἄρχουσι δὴ τῆς πόλεως cet. Versus, qui sequuntur, sunt *Homer.* ex *Odyss.* XVII, 383 sq. Pro δημοιοργοί *Ald.* *Bas.* 1. 2. et *Stob.* exhibent δημοιοργοί. Mox cod. *Reg.* ἱατηρᾶ.

ἀνατρεπτικόν cum genitivo coniunctum, ut lib. VII. p. 523. D: νοήσεως οὐκ ἂν παρακλητικόν οὐδ' ἐγερτικόν εἴη p. 454. D: τὰ μὲν παρακλητικὰ τῆς διανοίας — οὐκ ἐγερτικὰ τῆς νοήσεως. *Plutarch.* instit. Lacon. T. II p. 238 A. al. Vid. *Fischer* ad *Weller.* T. III. P. I. p. 352 sq. et *Matthiae* *Gramm.* graec. p. 441.

Ἐάν γε, *Stob.* εἰάν περ — ἐπὶ λόγῳ.

Τί δέ; σωφροσύνης cet. Laudat *Stob.* *Serm.* V. p. 75 v. 36. ubi legitur τί δα; σωφροσύνης ἄρα. τὰ τοιαῦτα. Cod. *Reg.* τὰ τοιαῦτα.

ὥς πλήθει, in universum, i. q., ὥς ἐπὶ τὸ πλῆθος, ut lib. II, 7. ubi v. not. *Matthiae* (*Gramm.* graec. p. 522.) ὥς πληθεῖ ita positum esse censet, ut ὥς ἐμοί f. οἷόν γε ἐμοί (*Sophist.* 234. 237 C. vid. *Heusd.* *Specim. critic.* p. 52), quod esset pro plebe, i. e., respectu plebis f. si plebem cogites; sed primum sensum hoc nullum fere haberet, deinde τῷ πλήθει scriptum esse oporteret, postremo ὥς πληθεῖ illo sensu apud alios quoque scriptores occurrit, vid. *Leopard.* *Emendatt.* XIV, 19. et *Fischer.* ad *Weller.* T. III. P. I. p. 222.

Τέττα cet. *Iliad.* IV, 412.

ῥσαν cet. *Iliad.* III, 8. et IV, 431. quos utrosque locos *Plato* coniunxit.

Οἰνοβαρές cet. *Iliad.* I, 225. ubi v. *Clark.* Cf. *Plutarch.* de aud. poet. c. 4. p. 19. C.

ὅσα ἄλλα τες. In cod. *Reg.* deest ἄλλα. Mox *Ald.* *Bas.* 1 et 2. ἄρα exhibent, quod *Stephanus* bene correxit. Pro νεανισματα *Bas.* 2. legit νεανισκείματα.

CAPUT IV.

παρὰ πλεῖται cet. Odyss. IX, 8 sq.

Λιμῶ cet. Odyss. XI, 342.

ἡ Δία cet. Laudat h. l. Eusebius Praep. Ev. XIII, 14. p. 693. B. Verba ita construenda: ἡ Δία, ἐπιλανθανόμενον πάντων, ἃ ἐβουλεύσατο, καθευδόντων τῶν ἄλλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων, ὡς μόνος ἐγρηγορῶς cet. Pro ἐπιλανθανόμενον Eusebius exhibet ἐπιλανθόμενον.

ἐς τὸ δωματίον, in thalamum l. cubiculum, ubi lecti erant cubiculares, vid. Casaubon. ad Theophrast. Charact. c. XIII. p. 154. ed. Fisch. Post ζυγγίγνεσθαι Eusebius addit κορύδου δίκην, cuius lectionis nulla in aliis libris vestigia reperiuntur. Ceterum hunc locum attigerunt Joseph. contr. Apion. II, 34. Maxim. Tyr. dissert. XXIV, 5. p. 289. Cyrillus in Julian. II. p. 40. et Nazianz. Stelit. I. p. 73.

φίλους λήθοντε cet. Iliad. XIV, 291. ubi v. Heynii Observatt. T. VI. p. 588 sq.

οὐδ' Ἀρεως — Odyss. VIII, 266. Cf. Lucian. dialog. deor. XVII. T. I. p. 99 sq.

ἐπιτήδεια. Bas. 2. ἐπιτήδειον.

Καρτερίαι πρὸς ἅπαντα. Πρὸς est quod spectat l. attinet ad, in (Latinorum ad, v. Canter. nov. lectt. III, 20. in Gruter. Thesaur. critic. T. III. p. 583).

Στῆθος — Odyss. XX, 17. Mox δὲ e cod. Regio reposuimus; etiam in Phaedone p. 397, ubi iidem versus excitantur, τέτλαθι δὲ legimus.

Οὐ μὲν δὲ, a cod. Regio δὲ abest.

Δῶρα θεοῦς πείθει. Suidas hunc versum citans T. I. p. 623. legit καὶ pro δῶρ, addens: οἱ μὲν Ἡσιόδαον οἶονταί τὸν στίχον. Simile est illud Euripidis in Medea v. 963.: πείθει δῶρα καὶ θεοῦς λόγος. Ovidius Amat. I, 442:

Flectitur iratus voce rogante Deus.

Vid. P. Victor. Var. Lectt. XII, 5. Cf. supra II, 7. et de legib. X. p. 905. D: τὸ δὲ παραιτητικούς αὐ τοὺς θεοῦς εἶναι τοῖσιν ἀδικοῦσι δεχομένους δῶρα, οὔτε τινὶ ζυγχωρητέον, παντί τ' αὐ κατὰ δύναμιν πρόπῳ ἐλεγκτέον (quem locum respexit Clemens Alexandr. Strom. VII. p. 707. T. II. p. 837. ed. Potter.). Per-vulgaris vero erat veterum opinio, dei iram placari donis, v. Plaut. Rudent. prolog. v. 22. De legib. IV, 716. E. Cicero de legib. I, 2. II, 9 16. Porphyry. de abstinent. animal. II. al.

Φοίνικα. Vid. Iliad. IX, 435 sq. — Mox pro ὡς Ald. Bas. 1 et 2. ὅς.

ἐπαμύνειν. Sic libri omnes et cod. Venet., Bip. ἀπαμύναν, operarum, ut videtur, vitio.

τῆς μῆνιδος. Cod. Reg. μήνιος.

δῶρα λαβεῖν, vid. Iliad. XIX, 278 sq.

ἀπολύειν. Iliad. XXIV, 175 sq.

ἄλλων λεγόντων. Genitivi sunt consequentiae, quam παθεσθαι etiam cum genitivo construitur, v. *Wesseling.* ad Herod. p. 63. et *Matthiae* Gramm. graec. p. 464.

Ἐβλαψας — Iliad. XXII, 15 sq.

Πατρόκλῳ — Iliad. XXIII, 151.

Ἐκτορος cet. Cf. Iliad. XXII, 394 sq.

τρίτου ἀπὸ Διός. Fuit enim Peleus Aeaci filius et Jovis nepos. Iliad. XXI, 188:

Τίντε μ' ἀνὴρ, πολλοῖσιν ἀνάσσω Μυρμιδόνεσσι,

Πηλεὺς Αἰακίδης, ὃ δ' ἄρ' Αἰανὸς ἐκ Διὸς ἦεν.

Cf. *Apollodor.* Biblioth. III, 12. 6.

ὑπὸ — Χείρωνι τετραμμένος. Τῷ cum dativo positum est loco genitivi, ut lib. VIII, 558. C: υἱὸς ὑπὸ τῷ πατρὶ τετραμμένος. IX, 572. C: ὑπὸ Φειδωλῷ πατρὶ τετραμμένος al. Cf. *Lenner.* ad Phalar. p. 242. Quae quidem loquendi ratio haud dubie ab Homero ducta est, vid. *Matthiae* Gramm. graec. p. 529. Ceterum Chiron, Croni et Philyres filius, in antro Thessaliae dicitur duodeviginti juvenes educasse et erudivisse (v. *Xenophont.* Cyneget. I. p. 212 — 20. ed. Zeun. et *Eudoc.* in Villoison. Anecd. graec. T. I. p. 431), in quibus erant Achilles (*Pindar.* Pyth. VI, 20 sq.) et Jason (*Pind.* Pyth. IV, 180 sq. Nem. III, 92 sq.) nobilissimi. Cf. *Apollon.* Rhod. II, 1235 sq. ubi v. Schol. *Apollodor.* Biblioth. I, 2. 4. et *Heynii* comment. antiq. P. I. p. 32. — Citavit h. l. *Suidas* T. III. p. 509.

νοσήματε δύο. Sic e cod. Regio reposuimus pro νοσήματα τε, in quibus τέ otiosum est; namque ipsi illi morbi sibi contrarii sunt ἀνελευθερία et ὑπερηφάνια. Ficinus quoque vertit: ut duobus contrariis morbis animi laboraverit, illi beralitate cum avaritia atque item deorum hominumque contemptu.

CAPUT V.

Θησεύς. Nota est fabula, quae tradit Theseum, Neptuni (v. *Eurip.* Hippol. 887. *Diodor.* IV, 61. *Plutarch.* Thes. 6.) ex vulgari autem opinione Aegei filium cum Pirithoo suo, Jovis et Diae filio (Iliad. II, 741. XIV, 17. *Pausan.* V, 10) ad inferos descendisse Proserpinam rapturam, v. *Pausan.* X, 29. *Apollodor.* II, 5. 12.

ᾠρμησαν. Cod. Reg. ᾠρμησεν. Mox idem codex ἄλλον pro ἄλλου, quod respiceret illa Ποσειδῶνος et Διὸς ὕο, quae cum vi quadam posita sunt. Attamen propter παῖδά τε καὶ ἧρω praefereendum esse duxi ἄλλον.

ἡμῖν. Bas. 2. et cod. Reg. ἡμᾶς.

ἧρωες ἀνθρώπων cet. Illustravit haec P. Victorius Var. Lectt. I, 15.

ἐν τοῖς ἑμπροσθεν. Cod. Reg. ἐν τοῖς πρόσθεν. Ceterum cf. lib. II, 18.

ἀγχισποροί. Schol. Rubnk: ἐγγὺς γένους. Versus, qui sequuntur, haud dubie e tragico carmine petiti sunt.

Τί οὖν ἡμῖν cet. Cod. Reg. τί οὖν, ἧ δ' ἐγώ, ἡμῖν. Deinde καὶ μή idem cod. Regius pro οὐς μή, quod probandum est; solet enim μή in altera orationis parte absolute poni, ita ut ex praegressis substantivum, adiectivum vel participium repeti debeat, v. Hoogew. ad Viger. p. 456. Sic Alcibiad. I. p. 109. C: τὸ βέλτιον πρὸς τὸ πολεμεῖν καὶ μή, καὶ οἷς δεῖ καὶ οἷς (quod expungendum esse, orationis aequalitas jam docet) μή. καὶ ὅποτε καὶ μή p. 112. A: περὶ ὑγιανῶν καὶ μή. p. 117. A: καὶ ζυμθερόντων καὶ μη. al. Accedit Ficini auctoritas, ut qui verterit: *quales cuique narrandi vel non narrandi sint.*

Οὐκ οὖν περὶ ἀνθρώπων ὅτι τοιοῦτους cet. Sententiarum nexus hic est: de hominibus quomodo dici debeat, nondum exponere possumus, quoniam haec quaestio arte coniuncta est cum illa, quae est de iustitia, quam quidem quum invenerimus, tunc demum, quales esse sermones debeant de hominum vita, statuere poterimus.

τῷ ἔχοντι, int. αὐτήν. Mox ad τοιοῦτος (cod. Reg. τοιοῦτον) repetendum ὁ ἔχων.

CAPUT VI.

παντελῶς ἐσκέψεται. Ficinus οὕτω vel aliud quid videtur legisse, quippe vertens: *atque ita nobis — compertum erit*, quod arridet De vi futuri tertii vid. Matthiae gramm. gr. p. 692 sq.

ἀπλῇ διηγήσει cet. Modo duae, modo tres orationis formae ponuntur. Photius e Proclo p. 981: καὶ ὅτι τῆς ποιητικῆς τὸ μὲν ἐστὶ διηγηματικόν, τὸ δὲ μιμητικόν· καὶ τὸ μὲν διηγηματικὸν ἐκφέρεται δι' ἄπους ἰάμβου τε καὶ ἐλεγείας καὶ μέλους, τὸ δὲ μιμητικὸν διὰ τραγῳδίας σατύρων τε καὶ κωμῳδίας. Sic et Aelius Quintil. de music. II. p. 87: ποιητικῆς μέρη μὲν μίμησις καὶ διηγησις. Contra Eustathius ad Homet. II. β. p. 199. Bas.

has recenset partes: τὴν μιμητικὴν ἢ δραματικὴν, τὴν αἰμίμητον (διηγηματικὴν) et τὴν μικτὴν. De μιμήσει et poesi universa ex Platonis sententia ita iudicat Synesius in calv. encom. p. 72. B: ἀλλὰ γὰρ εἰκόασι ποιητικὴ τε καὶ πλαστικὴ καὶ τὸ μιμητικὸν ἅπαν γένος ἥκιστα μὲν εἶναι φιλάληδες, δημαγωγικὸν δὲ ὡς μάλιστα, καὶ ποιᾶν, ἅττα ποιᾶ, πρὸς δόξαν, οὐ πρὸς ἀλήθειαν. Cf Morgenstern. comment. p. 246 sq.

Ἀτρεΐδα — δύω, κοσμήτορες. Sic interpunximus, utpote rei convenientius, v. Heyn. Observatt. in Hom. T. IV. p. 15. Vulgo scribitur δύω κοσμήτορες.

τὴν αὐτοῦ λέξιν. Cod. Reg. τὴν αὐτὴν λέξιν, sed significantius et rei accommodatius est illud, quod Ficinus quoque expressit. Proprie enim imitari dicitur, qui aliam personam suscipit (v. Hermann ad Aristot. Poet. p. 84), ideoque suam ipsius orationem ut alterius sermonem profert.

Ἐν δὴ τῷ τοιοῦτῳ, in hoc casu, i. e., tunc. Cod. Reg. ἐν δὴ τούτῳ. Ficinus: in hoc igitur.

ἡ διήγησις. A cod. Reg. abest articulus ἡ, quod placet.

οὐκ αὖ μανθάνεις. Cod. Reg. οὐκ αὖ μανθάνεις.

Φράσω cet. Imitatus est Maxim. Tyr. dissert. VI, 1. p. 51 ἐγὼ σοι ὑπὲρ τοῦ Ὀμήρου διηγήσομαι ὡς περὶ τῷ λόγῳ οὐ γάρ εἰμι ποιητικός.

αὐτοὺς σωθῆναι. Quod vulgo legitur, αὐτοὺς δὲ σωθῆναι, orationis cohaerentiam turbat; quapropter jam Heynius (Observatt. in Iliad. T. IV. p. 15.) δὲ expungendū esse monuit.

οἱ λῦσαι. Sic cod. Reg., quum vulgo legatur οἱ αὐτῷ λῦσαι, in quo αὐτῷ, licet inveniatur αὐτός saepe cum pronomine personali coniunctum (v. Abresch. diluc. Thucyd. p. 714. et Fischer, ad Weller. T. II p. 233), tamen pro interpretatione pronominis οἱ habendum esse existimo. Ita et Valckenarius (dissert. de Schol. in Homer. Opusc. critic. T. II. p. 119) statuit et Ficinus vertit: precabatur, ut Diis eis darent, ut incolumes ipsi Troiam caperent, sibi vero — filiam restituerent.

μή ἐ ἐρεθίσαι. Valckenario suatore (v. Opusc. l. l.) inseruimus ἔ, ut Ficinus vertit: seque, ut saluus abire posset, non irritare.

οἰκοδομήσειν. Cod. Reg. οἰκοδομήμασι. Homericus verus respicitur: εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψαι; ubi ἔρεψαι Heynio (v. Observatt. T. IV. p. 23) est id quod στεφάν, velare, coronare, Eustathius vero p. 27 v. 21. explicat verbo ὠρόφωσα (tectum imposui), quam quidem interpretationem esse amplexandam existimo; et, ni fallor, ἔρεψαι eo potissi-

num referendum est, quod templa non solum in editiore loco, verum etiam erectiore fastigio (*αἶτος* dicebatur, Latinor. aquila, v. *Pausan.* Corinth. c. 7. *Eliac.* 10 Cf. interpp. ad Tacit. Hist. III, 71, et *Heyn.* ad *Pindar.* Olymp. XIII, 39.) extrui solebant. Sic *Aristophan.* Av. 1109:

ὥσπερ ἐν ἱεροῖς οἰκήσετε·

Τὰς γὰρ ὑμῶν οἰκίας ἐρεψομεν πρὸς αἶτόν.

Plato igitur, si sana est scriptura *οἰκοδομήσεων* (in mentem mihi venit *κοσμήσεων*), rem generatim significare voluisse cogitandus est, non vero id, quod praecipuum videtur fuisse in templorum exstruktionem, nempe τὸ ἐρέψαι; *οἰκοδόμησις* est enim in universum exstructio.

CAPUT VII.

ἐξαιρῶν. Vulgo *ἐξαιρών*, sensu adversante. Etiam *Ficinus*, qui vertit: *remotis poetae verbis*, *ἐξαιρῶν* legisse apparet. De crebra verborum *ἐξαιρῶν* et *ἐξαιρῶν* permutatione in *Platonis* scriptis vid. *Heindorf.* ad *Theaet.* p. 352.

τὰ ἀμοιβαῖα, carmina ἀμοιβαῖα sunt ea, in quibus personae alternis sibi versibus respondent (v. *Theocrit.* Idyll. V. *Virgil.* Eclog. III. Cf. *Eustath.* ad *Iliad.* I 84.). Sic et in epico carmine ἀμοιβαῖα sunt *ρήσεις*, i. e., dialogus, cuius natura dramatica est. — Ceterum cod. Reg. *καταλείπη* habet pro *καταλίπη*.

δι' ἀπαγγελίας. Ἀπαγγελία est simplex *διήγησις*, ubi ipse loquitur poeta suisque ipse verbis omnia refert, quod fit in carmine lyrico, in quo poeta suos ipse sensus et cogitationes profert. Huic opposita est *dramatica oratio*, ubi poeta nunquam ipse loquitur, sed omnia eorum verba sunt, quos agentes inducit; haec propria est *μίμησις*. Media inter utramque est *narratio* s. *διήγησις epica*, in quo poeta modo ipse loquitur, modo alios inducit loquentes. Tria haec orationis poeticae genera etiam *Aristoteles* distinxit *Poetic.* c. III. §. 2: καὶ γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς καὶ τὰ αὐτὰ μιμεῖσθαι ἔστιν, ὅτε μὲν ἀπαγγέλλοντα καὶ ἕτερόν τι γιγνόμενον, ὡς Ὀμηρος ποιεῖ, ἢ ὡς τὸν αὐτὸν καὶ μὴ μεταβάλλοντα, ἢ πάντα ὡς πράττοντας καὶ ἐνεργοῦντας τοὺς μιμουμένους. Cf. *Casaubon.* de poet. Satyr. p. 76 sq. ubi v. *Cren.* et *Ramb.* Jam quum Plato in his libris, in quibus de iustitia exponitur et civitate perfecta, quaecunque cum externa hominum communique vita coniuncta sunt, ad iustae veraeque vitae finem referat, etiam poesin non, qualis per se sit, sed qualis esse debeat, si consentire velit cum iustae ve-

raeque vitae finibus, considerat. Omnis vero virtutis principium et in universum absoluta conditio, sine qua nihil nec esse nec cogitari potest, veritas est, τὸ ὄντως εἶναι, cui opponitur τὸ δοκεῖν, inanis species. Igitur si quaerimus, quāenam sit poesis vera et virtuti consentanea, facile intelligitur, eam esse, in qua poeta revera talem se exhibet, qualis est; forma, ubi τὸ δεικνῆν regnat, speciosa fallaxque imitatio; hic enim poeta se ipse quasi tollit, alias semper personas induens, quo nihil veritati ac virtuti magis repugnans cogitari potest. Quocirca dramaticam poesin, ut omnem imitationem, a veritate ac virtute alienissimam Plato iudicat, vid. Polit. X. init.

ἐν διθυράμβοις. De Dithyrambis vid. lib. nostr. de philologia p. 93 sq. Scaliger. de Poet. I, 46. Casaub. de Poes. Satyr. p. 14. ed. Ramb. Ceterum Plato et qui eum secutus est, Proclus ap. Phot. p. 981. dithyrambum ad ποίησιν διηγηματικὴν referunt, *Aristoteles* vero ad μιμητικὴν, de quo vid. *Herrmann*. ad Arist. Poet. p. 89.

εἴ μοι μανθάνεις. Sic scripsimus, et sensu et lingua postulantibus, pro εἴ μοι μανθάνεις, in quo *Stephanum* dativus merito offenderat. Ita etiam *Heindorfius* ad Charm. p. 89. correxit. Solet vero genitivus cum verbis intelligendi, sciendi al. coniungi, ut lib. II, 15. 375. D: οἷσα γάρ που τῶν γενναίων κινῶν, ὅτι — IV, 9. p. 432. E: ὡς δοκοῦμέν μοι — οὐ μανθάνειν ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι ἐλέγομεν τρόπον τινὰ αὐτό. *Alcibiad* I, p. 119. B. (c. 15. ed. nostr.): καίτοι ἐννοῶ σοῦ εἰπόντος. p. 132. C. (c. 27): εὖ λέγοντος — τοῦ Δελφικοῦ γράμματος οὐ ξυνέμεν; *Xenoph.* Cyrop. I, 6. 19. al. *Ficinus*, qui vertit: si modo intelligis, quomodo legerit, non liquet.

ὅτι ἐφαμεν — εἶναι. Laudat *Priscian.* XVIII. p. 1188., qui ἐπισκεπτέον habet.

ὅπη — ἐτέον. Ald. Bas. 1 et 2. φέρει, vitiose. Ceterum frequentissima est imago, qua oratio cum navigio comparatur, quod ventus impellit ac ducit; v. de legg X, 893. B. *Cicer.* Coel. 21. Balb. 1. al. Vid. *P. Victor.* Var. Lectt. XVII, 22. *Wytenbach.* ad Phaedon. p. 227.

εἷς ἕκαστος — laudat *Priscianus* XVIII. p. 1173, qui ἐπιτηδεύει exhibet. Mox pro ἐπιχαροίη (vulgo ἐπιχαροῖ) cod. Reg. affert ἐπιχαρεῖ.

πάντως ἀποτυχῶνται ἄν. Ni fallimur, recte sic scripsimus pro eo, quod vulgo legitur πάντων ἀποτυχῶνται ἄν. Ὡστε εἶναι est i. q. τοῦ εἶναι. *Ficinus* vertit: in singulis ita deficit, ut in nullo evadat egregius. Mox cod. Reg. post οὐκουν interpositum habet δὴ, et deinde δύναιντο pro δύανταί.

CAPUT VIII.

Εἰ ἄρα — Laudat h. l. *Stobaeus* Serm. XLI. p. 273. v. 41. ubi legitur οὐδὲν δὲ δὴ δέοι.

τὸ εἶναι ἀπολαύσασιν. Sic emendavimus vitiosum illud, quod vulgo legitur, τοῦ εἶναι ἀπολαύσ.; namque τὸ εἶναι non est id, unde quid percipi dicitur, sed id ipsum, quod percipitur, igitur accusativus esse debet. Sic *Polit.* IV, 1: μηδὲν ἀπολαύουσιν ἀγαθὸν τῆς πόλεως. *Xenoph.* Memor. I, 6. 2: σὺ δέ μοι δοκεῖς τάναντία τῆς σοφίας ἀπολελαυκέναι. *Hier.* VII, 9. *Sympos.* III, 3. al. Vid. *Viger.* de idiotism. p. 225 et *Jacobs.* in *Athen.* p. 123. Ἀπολαύειν hic cum ἐκ et genitivo loco simplicis genitivi positum est, ut c. ἀπό in *Apolog.* 31. B. καὶ εἰ μὲν τοί τε ἀπὸ τούτων ἀπέλαυον. Vid. *Jensf.* et *Hemsterh.* ad *Lucian.* T. I. p. 326 sq. *Fischer.* ad *Weller.* T. III. P. II. p. 367. *Ficinus* vertit: ne ex ipsa imitatione tales efficiantur, quale id, quod aemulantur. Ceterum eadem sententia constat usos esse in recentioribus eos, qui contra rem dramaticam disputaverunt, in iis praecipue *Roussavium*. — Mox ἢ pro ἢ Icripsimus.

καὶ κατὰ σῶμα. Cod. Reg. καὶ σῶμα, et paulo post κατὰ διάνοιαν.

ἐς ἄλλους. Sic optime cod. Reg. pro ἀλλήλους; αὐτοὺς est enim i. q. ἀλλήλους, cui oppositum ἄλλους. Sic *Polit.* III, 15 p. 408. B: οὔτε αὐτοῖς οὔτε ἄλλοις. V, 14. p. 468. A: πρὸς αὐτοὺς τε καὶ τοὺς πολεμίους. VI, 19. p. 510. D: οὔτε αὐτοῖς οὔτε ἄλλοις — ἀξιῶσι περὶ αὐτῶν (λόγον) διδόναι. *Min.* p. 316. D. al. Vid. nostra ad *Alcibiad.* I. p. 316. *Coraius* ad *Heliodor.* II. p. 7.

ἐλαύνοντας. Sicut ἐλαύνειν (proprie κώπην, remum agitare, deinde et νῆα, ut *Odyss.* XV, 502. Cf. *Wetsten.* ad *Marc* VI, 48 et *Kypk.* ad *Joh.* VI, 19) remiges dicuntur, qui navem remis impellunt, ita κελεύειν dicitur is, qui nautas et remiges moderatur et ad opus faciendum adhortatur vel voce vel malleo, v. *Pollux* I, 96. ubi v. interpp. *Suidas* h. v. *Scheffer.* de mil. nav. III, 1 IV, 7. *F. Gronov.* *Observatt.* IV, 26. et *Drakenb.* ad *Sil. Ital.* VI, 360.

ταύρους μυκωμένους. Vid. *Plutarch.* de aud. poet. c. 2. p. 18. C. et *Dio Chrysostom.* Orat. LIII. p. 554. C.

ἀτιμάζων τῇ διανοίᾳ. Sic legunt Ald. Bas. 1 et 2, et verterunt *Ficinus* ac *Cornarius.* *Stephanus*, haud dubie propter praecedens δυσχεραίνων, scilicet ne copula desideraretur, καὶ ante ἀτιμάζων inseruit, falso; verba enim ἀτιμάζων τῇ δια-

νοίᾳ causam indicant τοῦ δυσχεραίνειν; quocirca copula recte abest.

παιδείας. Cod. Reg. παιδείας, ex vulgari harum vocum permutatione.

CAPUT IX.

τῆς μιμήσεως. Cod. Reg. τῆς διηγέσεως. Mox ἀνέμων καὶ χαλαζῶν omisso τέ, quod placet.

τροχιλίῳ. Cod. Reg. τροχίλων, vitiose. Τροχίλιον ἢ τροχιλία et τροχαλία ἢ τροχηλία, est trochlea ἢ cylindrus, v. Pollux X, 31. ubi v. Hemsterh. p. 1177. Diogen. Laert. II, 36: πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντα, ὥς οὐκ ἀνεκτὴ ἡ Ξανθίππη λαιδοροῦσα, Ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη, συνάδισμα, καὶ διαπερεῖ καὶ τροχηλίας (vulgo τροχηλέας) ἀκούων συνεχές. Ficinus vertit: axis rotarum, Cornarius: et axium et trochlearum.

τούτου δὴ ἡ λέξις. Sic e cod. Reg. et Venet. reposuimus, id quod Ficinus quoque expressit vertens: eritque huius oratio unversa. Quippe respicitur ὁ μὴ τοιοῦτος αὖ in orationis principio.

διὰ μιμήσεως φωναῖς cet. Quemadmodum dicitur μιμᾶσθαι φωναῖς, sic et substantivum dativo iungitur, ut de legib. I. p. 631. C: κινήσεις τῷ σώματι, IV p. 717. B: ἡ τοῖς βέλυσιν ἔφεσις. Cratyl. p. 423. B: δῆλωμά του τῷ σώματι, ubi v. Heindorf. p. 131.

εἰ μέλλει. Sic cod. Reg. Idem pro αὖ exhibet οὖν, et deinde καὶ σφόδρα γε οὕτως ἔχει.

ἐξ ἀμφοτέρων τινὶ ζυγικεραννύντες. Constructio ex duabus conflata est pro ἢ τινι (int. ἐπιτυχχάνουσι) ἐξ ἀμφοτέρων αὐτὸν ζυγικεραννύντες. Monui, ne quis forte τινὰ pro τινὶ legendum esse autumat.

ἢ ἐμὴ, int. γνώμη vel δόξα. Sic Phileb. 41. B: κατὰ γε τὴν ἐμὴν. Politic. 277. A al. Vid. Koen ad Gregor. Corinth. p. 11 sq. Fischer, ad Weller. T. III. P. I p. 254.

τὸν ἄκρατον. A cod. Reg. articulus abest, male; vid. Bast et Schaefer. App. ad Epist. crit. p. 3.

μῦθον κατὰ τῆς κεφαλῆς cet. Locus hic est unus omnium celebratissimus, sed nondum satis explanatus. Namque Plato non hoc mihi videtur voluisse dicere, poetas, tanquam sacros homines, unguentis delibutos coronisque redimitos, utpote venerationis causa, ex urbe emittendos esse, sed verba μῦθον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες et imprimis ἐρίωστέφαντες alium liquet sensum habere, atque eum ironicum. Scholiastes et Proclus nihil, quod rem explicet, proferunt.

aliorum vero loca viam monstrant. Scilicet *Dio Chrysostomus* Orat. LIII. p. 554. D. hunc locum respexit scribens: καὶ κελεύει μάλα εἰρωνικῶς (sic pro εἰρηνικῶς haud dubie legendum) στέφαντάς αὐτὸν ἐρίῳ καὶ μύρῳ — καταχέαντας ἀφιέναι παρ' ἄλλους· τοῦτο δὲ αἱ γυναῖκες ἐπὶ τῶν χελιδόνων ποιοῦσι. Sic et *Aristides* Orat. Platon. III. T. II. p. 326: ἀλλὰ νῆ Δία, ὥς Ὁμηρον μύρῳ χρίσας ἐκπέμπει, χελιδόνος τιμὴν καταθείς, οὕτως καὶ ἡμεῖς Πλάτωνα ἐκπέμπειν ἐκ τῶν πόλεων ἐκελεύομεν ἢ μετ' ἀδείας τοσαύτης κακῶς αὐτὸν εἰρήκαμεν. *Theodoretus* contra Graec. Serm. II. de principio p. 22: μύρῳ γε ἀλείψας, καθάπερ αἱ γυναῖκες τὰς χελιδόνας, ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ζυντεθείσης ἀπέπεμψε πόλεως, ἀκολασίας καλέσας καὶ δυσσεβείας διδάσκαλον. Notum vero est Pythagoreum symbolum, quod hirundinem non esse domo recipiendam significat (v. *Plutarch.* Sympol. VIII, 7. p. 728 sq.), in quo quidem explicando alii hirundinem statuunt imaginem esse infidae amicitiae, alii loquacitatis (unde χελιδόνων μουσαῖα), v. *Erasmi*. Adag. Chil. I. Centur. I. p. 18 sq. Chil. II. Centur. II. p. 327. ed. Colon. Hinc coniecere possumus, quod a mulieribus venerationis causa fieri solitum esset (hirundo enim laeta erat veris nuntia), id Platonem πυθαγορίζοντα, ut solet, ad irrisionem accommodasse, poetas quasi hirundinibus comparantem, ut qui laeta specie deludant, sicuti hirundines inconstantes, infidae (ut quae vere elapso devolent) et garrulae (poetae mendaces). Similis inest irrisio in verbis ἐρίῳ στέφαντες, quae *Reinesius* in Append. ad Epist. p. 328. (ed. Jen. 1670. 4.) diverse tentavit. Ni fallor enim, ἐριον referendum est ad velamenta illa f. vittas supplicum quibus ἱκετηρία, i. e., oleae ramus involutus erat (hoc erat στέμμα, infula, v. *Iliad.* I, 14. Cf. *Feith* Antiq. Homer. III, 4. Sic et *Suidas* T. I. p. 855. v. ἐρίῳ explicat στέμμα περιθέντες.); hinc λευκοστεφᾶς ἱκετηρίας, *Aeschyl.* Suppl. 194. Igitur μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες est: eos dimittentes ut homines, quos lex urbe recipi vetet (Pythagor. symbolum), et ἐρίῳ στέφαντες ramum vittasque supplicum iisdantes. ut alii misericordia commoti in civitatem suam recipiant. Et de industria mihi videtur Plato haec solummodo innuisse, non clare exposuisse, ut ne poetas, qui tanto florebant honore, directe carpendo invidiam aequalium sibi conflaret. Ceterum plures h. l. respexerunt et imitati sunt. *Cicero* lib. IV. de republ. ap. *Nonium*: ego vero eodem, quo ille Homerum, redimitum coronis et delibutum unguentis, emittit ex ea urbe, quam sibi ipsi fingit (v. *P. Victor.* Var. Lectt. IV, 13) *Joseph.* contr. Apion. II. §. 36. *Euseb.* Praep. Evang. V, 12. *Maxim. Tyr.* dissert. XXIII, 3. p. 279. ubi v. *Davis.* *Gregor.*

Nazianz. Orat. XXIII. p. 412. D. Cf. *Elmenhorst*, ad Minuc. Felic. Octav. p. 204. ed. Ouzel. *Graev.* Lectt. Hesiod. c. XXIII. et *Marcland*, ad Maxim. Tyr. dissert. XXIV. p. 696.

ἡ δὲ ἂν εὐροί. Cod. Reg. εὐροίτο.

CAPUT X.

ἐκτὸς τούτων τῶν πάντων. Cod. Reg. et Venet. legunt ἐκτὸς πάντων; sed quum πάντων respiciat illud πᾶς in Socratis oratione: πᾶς ἡ δὲ ἂν εὐροί, recte τούτων τῶν adest.

διαφέρει. Ald. Bas. 1 et 2. διαφέρειν, sed *Ficinus* habet *differt*, quod sensus postulat.

μὴ ἀδομένου. Bas. 2. et Cod. Reg. μὴ διδουμένου.

ἡ μιζολυδιστί. Hic, ut infra ἡ ἰαστί, articulum sponte adiecimus, quia abesse nequit, ut *Stephanus* jam monuerat. Ceterum modos s. tonos (ἁρμονίας s. τρόπους, nos: Tonarten) initio tres fuisse dicunt: *Doricum*, gravissimum, *Phrygium*, medium, et *Lydium*, summum, vid. *Ptolemaei* Harm. II, 10. *Plutarch.* de music. p. 1134. A; *Heraclides* vero *Ponticus* ap. *Athenaeum* lib. XIV. p. 261 sq. T. V. has ponit harmonias: *Doricam*, *Aeolicam* et *Jonicam*, quibus accesserint duae barbarae harmoniae, *Phrygia* et *Lydia*, utpote ab iis invectae, qui *Pelopem* in *Peloponnesum* venientem secuti essent. Sed de harmoniarum numero veteres sibi met ipsis non constant. Vid. *Euclid.* Harmon. p. 19 sq. et *Olear.* ad *Philostat.* vit. *Apollon.* Tyan. I, 30. p. 37 sq. Tredecim, quas *Aristoxenus* dicitur introduxisse, harmoniae artificiosae erant tonorum simplicium compositiones, in his *mixolydius* tonus et *hypermixolydius*. Ceterum respexit h. l. *Aristoteles* Polit. VIII, 5. (§. 8. p. 327. ed. *Schneider.*): εὐθύς γὰρ ἡ τῶν ἁρμονιῶν διάστηκε φύσις, ὥστε ἀκούοντας ἄλλως διατίθεσθαι καὶ μὴ τὸν αὐτὸν ἔχειν τρόπον πρὸς ἐκάστην αὐτῶν, ἀλλὰ πρὸς μὲν ἐνίας ὀδυρτικωτέρως καὶ συνεστηκότως μᾶλλον, οἷον πρὸς τὴν μιζολυδιστὶ καλουμένην, πρὸς δὲ τὰς μαλακωτέρως τὴν διάνοιαν, οἷον πρὸς τὰς ἀνειμένας (quas *Plato* χαλαρὰς vocat), μέσως δὲ καὶ καθεστηκότως μάλιστα πρὸς ἑτέραν, οἷον δοκᾷ ποιεῖν ἡ δωριστὶ μάνη τῶν ἁρμονιῶν, ἐνθυσιαστικούς δὲ ἡ φρυγιστί. Reprobavit vero haec *Platonis* verba *Heraclides Ponticus* ap. *Athen.* XIV. p. 266. T. V.

Ἡ ἰαστί cet. *Lydia* et *Jonica* harmonia erant remissae ac laxae, ideoque *doricae* gravitati ac severitati oppositae. Vituperat *Aristoteles* Polit. VIII, 7. (§. 8. p. 334. *Schneid.*) *Platonem* in eo, quod laxas mollesque harmonias e civitate

sua exegerit: τοῖς ἀπειρηκόσι διὰ χρόνον οὐ ῥάδιον ἄδειν τὰς συντό-
 νους ἁρμονίας, ἀλλὰ τὰς ἀνειμένας ἢ φύσις ὑποβάλλει τοῖς τηλικούτοις·
 δὲ καλῶς ἐπιτιμῶσι καὶ τοῦτο Σωκράτει τῶν περὶ τὴν μουσικὴν τινες,
 ὅτι τὰς ἀνειμένας ἁρμονίας ἀποδοκιμάσειεν εἰς τὴν παιδείαν, ὡς μεθυστι-
 καὶ λαμβάνων αὐτάς, οὐ κατὰ τὴν τῆς μέθης δύναμιν — βακχευτικὸν
 γὰρ ἢ γε μέθη ποιεῖ μᾶλλον — ἀλλ' ἀπειρηκυίας. ὥστε καὶ πρὸς τὴν
 ἐσομένην ἡλικίαν τὴν τῶν πρεσβυτέρων δεῖ καὶ τῶν τοιούτων ἁρμονιῶν
 ἀπτεσθαι καὶ τῶν μελῶν τῶν τοιούτων. Sed utramque harmo-
 niam, enervem, i. e., Ionicam, et convivio convenientem
 (ξυμπωτικὴν), i. e., Lydiam, nomine χαλαρῆς, mollis, recte
 Plato complectitur; mollitia enim et in inertia (ἀργία) et in
 moribus dissolutis cernitur; hinc τὸ βακχικόν, quod Lydiae
 harmoniae proprium erat (v. *Lucian Harmot* § 1. T. I. p.
 401) et τὸ μαλακόν ἢ γλαφυρόν (v. *Lucian* l. 1), in quo Io-
 nica harmonia conspicua erat, coniungit

ἢ δωριστί. Articulum iterum adiecimus. Doricae
 harmoniae proprium erat τὸ σεμνόν, Phrygiae vero τὸ ἐνθεον
 (v. *Lucian* l. 1.) *Aristotel* Polit VIII, 7: περὶ δὲ τῆς δωριστὶ
 πάντες ὁμολογοῦσιν, ὡς στασιμωτάτης οὐσης καὶ μάλιστα ἡθὸς ἐχούσης
 ἀνδρεῖον· ἐτι δὲ ἐπεὶ τὸ μέσον μὲν τῶν ὑπερβολῶν ἐπαινοῦμεν (dorica
 enim harmonia media erat inter remissionem, id est, molli-
 tiam Lydiae, et intentionem, id est, incitationem Phrygiae),
 καὶ χρῆναι διώκειν Φαμέν, ἢ δὲ δωριστὶ ταυτὴν ἔχει τὴν φύσιν πρὸς
 τὰς ἄλλας ἁρμονίας, φανερόν, ὅτι τὰ δῶρια μέλη πρέπει παιδεύεσθαι
 μᾶλλον τοῖς νεωτέροις. Quocirca jam Pythagoras traditur Do-
 ricam et harmoniam et dialectum unice probasse, v. *Jam-
 blich*. de vit. Pythag. XXXIV. p. 194. ed. Küst. *Procl*. in
 Polit. p. 365. v. 13. infr. et p. 366 v. 2 sq. Sic et in
 Lach. p. 188. D. Dorica harmonia dicitur μόνη ἑλληνική.
 De Phrygiae harmoniae entusiasmo v. *Procl*. in Polit. p.
 366. et *Burret*. ad Plutarch. de Musc. in Mem. Acad. In-
 script. T. XI. p. 44 sq. ed. Amstel. Ceterum *Aristoteles* in
 Polit. l. 1. etiam hoc reprobatur, quod Phrygiam harmoniam
 cum Dorica reliquerit Plato: ὁ δ' ἐν τῇ Πολιτείᾳ Σωκράτης οὐ
 καλῶς τῶν Φρυγιστὶ μόνην καταλείπει μετὰ τῆς δωριστὶ, καὶ ταῦτα ἀπο-
 δοκιμάσας τῶν ὀργάνων τὸν αὐλόν· ἔχει γὰρ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἢ Φρυ-
 γιστὶ τῶν ἁρμονιῶν, ἢν περ αὐλὸς ἐν τοῖς ὀργάνοις ἄμω γὰρ ὀργια-
 στικῇ καὶ παθητικῇ. Sed bene monet *Proclus* (v. *Schol*.
*Ruhn*k. p. 155), τὴν μὲν Δωριον ἁρμονίαν εἰς παιδείαν ἐξαρκῆν
 ὡς κατὰ τὴν μαθηματικὴν, τὴν δὲ Φρύγιαν εἰς ἱερὰ καὶ ἐνθεασμούς,
 ὡς ἐκστατικὴν. Et si dithyrambus, ut ipse dicit *Aristoteles*
 l. 1., nullam aliam nisi Phrygiam harmoniam admittit, quo-
 modo Plato dithyrambicam poesin civitate sua recipere po-
 tuisset eiecta harmonia Phrygia? Et in universum quum

duo hominis status ac conditiones sint, altera eius, cuius animus ac vires summopere intentae sunt in conflictione cum infortunio, cum morte, cum aliis eiusdem generis, altera eius, qui laeta fruitur pace et quidquid facit, tranquillo et sedato agit animo, etiam duas oportere harmonias esse apparet, alteram concitatam, alteram sedatam; atque illa est Phrygia, haec Dorica.

παρατεταμένως. Hoc de emendatione reposuimus pro eo, quod libri omnes habent, παρατεταγμένως, instructa acie, cui hic locus nullus est; accedit, quod pervulgaris est ac paene solemnis vocum παρατεταγμένως et παρατεταμένως, συντεταγμένως et συντεταμένως al. permutatio, v. Bentley, ad Callimach. fragm. n. 233. Dorvill. ad Charit. p. 643. interpp. ad Aristoph. Plut. 325. Xenophont. Oeconom. II, 18. XX, 22 et Heusdii Specim. critic. p. 105. — Παρατεταμένως est, ut Ficinus recte vertit, constanter; namque παρατένεσθαι est saepenumero in aliqua re diu magnaue cum contentione occupari, v. Dorvill. ad Charit. p. 31.

ἢ τινά τι πείθοντος. Cod. Reg. ἢ (sic) τινά τε πεποι-
δός τε. Mox ἀνθρώπου, item vitiose.

ὑπέχοντα. Conversa est oratio, ac si haec participia non e substantivis φθόγγους et προσωδίας, sed e verbo μιμή-
σαιο pendeant. Cuius generis ἀνακολουθίαi frequentissime re-
periuntur.

βίαιον ἐκούσιον. Mendi manifesta sunt haec verba; legendum βιάιου ἐκουσίον, quod poenitet non reposuisse, quum et sensus et orationis cohaerentia unice id flagitent. Sensus enim, ut praegressa docent, hic est: duas illas harmonias relinque, quae optime imitabuntur voces vi coacti ac voluntarii, infelicis ac felicitis, fortis ac temperati. Igitur βίαιος et ἐκούσιος non ipsae harmoniae sunt, quod absurdum esset, sed ὁ ἐν βιάίῳ vel ἐκουσίῳ πράξει ὢν, ut in antecedentibus Plato dixit. Ceterum in verbis σωφρόνων ἀνδρείων sensus perspicuitas postulasset, ut inverso poneretur ordine ἀνδρείων σωφρόνων. Cod. Reg. legit ἀνδρείων ἁρμονίας, et λίπε pro λείπε.

ἢ ἂς δὴ νῦν ἔλεγον. Cod. Reg. αἰτᾶν λείπαν, ἢ ἂς νῦν ἂν ἐγὼ ἔλεγον. Bas. 2. ἄλλη ἂς νῦν ἐγὼ ἔλεγον. Ceterum laudat h. l. Athenaeus IV, 80. p. 189. T. II.

παναρμονίον. Cod. Reg. παναρμονίων. Similiter Lucian. de saltat. 6. 7. T. I. p. 549: ποικίλον τι καὶ παναρμόνιον. Maxim. Tyr. dissert. XXXII, 4. p. 383: παναρμονίον τι ὄργανον.

Τριγώνων — πηκτίδων. Τρίγωνον, a triquetra forma sic dictum, describitur a Porphyrio in Ptolem. Harm. p. 217. Aristoteles Polit. VIII, 6: καὶ τὰ πρὸς ἡδονὴν συντείνοντα (ὄργανα) τοῖς ἀκούουσι τῶν χρωμένων, ἐπτάγωνα καὶ τρίγωνα καὶ σαμβύηαι καὶ πάντα τὰ δεόμενα χειρουργικῆς ἐπιστήμης. — Πηκτίς unum erat ex antiquissimis instrumentis (v. Athen. IV. p. 188. XIV, 635. ed. Schweigh.), de quo variae sunt virorum doctorum sententiae; vid. interpp. ad Anacreont. VI, 10. et ad Orphic Argonaut. v. 411.

ἢ οὐ τὸ πολυχαρδότατον. Quod vulgo legitur, ἢ οὐ τοῦτο πολυχαρδότατον, nullo modo stare potest; primo enim nihil praecedit, quo τοῦτο referri possit; deinde etiam si dixeris, ex αὐλοποιούς et αὐλητάς supplendam esse vocem αὐλός, tamen, quomodo Plato, qui supra πολυχαρδίαν et παναρμόνιον recte distinxit, tibiam potuisset instrumentum πολύχορδον vocare, comprehendendi non posset. Accedit, quod perquam durum esset ac paene intolerabile, ex praegressis vocem αὐλός supplere, quum praesertim paulo post sequatur αὐλοῦ. Quocirca jam Cornarius legi jubebat οὐ τὰ πολυχαρδότατα, Stephanus vero οὐ τὰ πολύχορδα; scilicet Ficinus ita vertit: annon instrumenta multarum chordarum harmoniarumque omnium tibiam imitantur? Quod lenissima nititur correctione, reposuimus, οὐ τὸ scribentes pro οὐ τοῦτο, ut τὸ πολυχαρδότατον, int. ὄργανον, collective positum sit pro plurali; quanquam persuasi sumus, locum nondum persanatum et forsitan sic corrigendum esse; ἢ οὐ τὰ πολύχορδα (vel πολυχαρδότατα) καὶ αὐ (et item, h. e., sic ut etiam) τὰ παναρμόνια αὐλοῦ τυγχάνει ὄντα μιμήματα; — Ceterum jam Pythagorei tibiam repudiarunt. Jamblich. de vit. Pythagor. XXV. p. 93. ed. Küster.: ὀργάνῳ δὲ χρῆσθαι λύρα· τοὺς γὰρ αὐλοὺς ὑπελάμβανεν ὑβριστικὸν τε καὶ πανηγυρικὸν καὶ οὐδαμῶς ἐλευθέριον τὸν ἦχον ἔχειν. Nota quoque est veterum fabula de Minerva tibiam abiiciente, v. Aristotel. Polit. VIII, 6. (S. 8. p. 331. Schneid.) al. Cf. Procl. in Polit. p. 366. v. 10. 11, et de variis tibiis generibus Athen. IV, 80. p. 187. T. II. Pollux IV, 77. 81.

καὶ κατὰ πόλιν χρήσιμα, i. e., ὡς κατὰ πόλιν χρήσιμα, int. ὄντα, sicuti (καὶ αὐ) in agris fistula fere (i. e., sane, h. e., perutilis; τίς enim, ut constat, urbane intendit et affirmat) utilis erit. Καί, quod ante κατὰ πόλιν legitur, expungendum duco; est enim non solum otiosum, sed turbat etiam orationis continuationem.

οὐδέν γε — καινὸν ποιοῦμεν. Praestantem hanc scripturam cod. Reg. suppeditavit, quam, quum a Ficino confirmatam vidissemus (vertit enim: nihil alienum), recipere

non dubitavimus. Sensus est rei convenientissimus: nihil novi, inauditi et singulare facimus, Apollinis instrumenta iis praeferentes, quibus Marfyas excelluit. Sic lib. III, 20. p. 474. C: μηδέν καινόν — ἀλλὰ Φοινικικόν τι. Vid. de hac vocis καινός significatione *Raphel.* ad Joh. XIII, 34. et *Gataker.* Advers. Miscell. postum. c. 28. Accedit, quod ipsae fabulae, quae Minervam tradunt abiecisae aulam et Marfyam, quum aula certare cum Apolline citharista ausus esset, a Deo victum occisumque esse, praestantiam significant, quam antiquitas citharae tribuebat. Igitur minime καινόν τι erat, Apollinis instrumenta iis, quibus Marfyas usus esse traditur, antepone-
 nere. Ceterum de Marfya, Olympi vel Oeagri filio, eiusque certamine cum Apolline vid. *Apollodor.* I. 4. 2. ubi v. interpp. *Hygin.* fab. 165. ubi v. *Munk.* interpp. ad *Ovid.* *Metamorph.* VI, 396 sq. et *Böttigeri*, viri eruditissimi, scriptionem in Museo Attico T. I. P. II. p. 353 sq.

σωφρονοῦντές γε ἡμεῖς, int. τοῦτο ποιοῦμεν, i. e., σωφρονοῦμέν γε τοῦτο ποιοῦντες, v. ad *Phaedr.* p. 253. Ibi laudatis exemplis addere potes *Hipparch.* 231. C: οὐκ ἀδίκως γε σὺ ἀπορῶν. *Dialog.* de just. p. 375. A: καλῶς γέ σοι δοκοῦν.

CAPUT XI.

παντοδαπὰς βάσεις. Respexit *Longinus* XXXIV. §. 2. et eandem sententiam adumbravit *Dio Chrysostom.* Orat. II. de regno p. 30. A. B. C. Ceterum βάσιν *Weiskius* ad *Longin.* p. 443. pro clausula rhythmici (*Ruhepunkt eines rhythmischen Satzes*) habebat, sed ni fallor, βάσις, i. e., fundamentum rhythmici, est pes rhythmice compositus s. coniunctus, quasi principium rhythmicae orationis; hinc βάσις ἰαμβική (versus monometer jambicus), δακτυλική, ἀναπαιστική al. οὗς ἰδόντα. Sic *Ald. Bas.* 1. 2. et *Cod. Reg.*, de conjectura igitur *Stephanus* scripsit ἰδόντας, sine causa; namque ut in verbis praegressis μὴ παικίλους· δῶκεν — ἀλλὰ ἰδᾶν, non ἡμεῖς, sed persona indefinita (man) subiectum est, quod dicitur, quoniam verba ἐπόμενον — ἂν ἡμῶν εἴη τὸ περὶ ῥυθμίου sunt legem quasi civibus suis scribentis, sic etiam in his ἰδόντα — ἀναγκάζειν persona indefinita pro subiecto haberi debet. Vid. quae supra de eo genere exposuimus.

ἀλλὰ μὴ λόγον cet. Musica videlicet, quum principio servisset poesi, mox, sublata naturali, quae inter has artes intercedit, ratione adeo praevaluit, ut poesin sibi subiiceret verbaque sibi servire cogeret. Cf. *Athen.* XIV. p. 617. C. D.

ἔξ ὧν αἱ βάσεις πλέκονται. Tres hae formae, ni fal-

lor, sunt eae, quae ex ratione proficiuntur inter arsin et thesin intercedente; hae enim vel sibi pares sunt, ut in numero *dactylico*, vel impares duplici ratione, ut in *iambico* et *trochaico*.

τέτταρα, ὅθεν. Cod. Reg. ἐξ ὧν. Quatuor hae rationes sunt ὁ λόγος ἐπίτριστος (intervallum διὰ τεττάρων, 4:3, quarta perfecta), ὁ ἡμιόλιος (διὰ πέντε, 3:2, quinta), ὁ διπλασίος (διὰ πασῶν: 4:2, octava) et ὁ τετραπλασίος (dis διὰ πασῶν, 4:1). Cf. Philo de mundi opific. T. I. p. 28. ed. Pfeiff. Stobaei Eclog. Phys. T. I. p. 464 sq. Sext. Empir. Pyrrh. hypotyp. III, 18. §. 155. adv. Arithmet. IV, 7. p. 333. Macrobi. in Somn. Scip. II, 1. p. 121 sq. Bip.

μετὰ Δάμωνος. Damo musicus, quo Pericles utebatur magistro, passim commemoratur in dialogis Socraticis, ut Lachet. p. 180. D. 200. A. Alcibiad. I. p. 109. D. (Scholiast. Ruhnck. p. 73.) Axioch. p. 364. A. Cf. Plutarch. vit. Pericl. c. 4. Diogen. Laert. II, 19. Liban. Apol. Socrat. T. III. p. 56.

καὶ τούτων τισὶν — ἀγωγάς. Ficinus vertit: et in aliquibus istorum arbitror eum vituperare vel laudare ductiones pedis non minus, quam rhythmos ipsos; quocirca ἐν τούτων τισὶ videtur legisse.

ἢ σὺ οὔτε. Pro ἢ scripsimus ἦ, sensu jubente: an tu putas, int. σμικροῦ εἶναι λόγου; Hinc Glaucō, Μὰ Δία, respondet, οὐκ ἔγωγε, int. οὔτοιμα. Ficinus ἦ legit; vertit enim: num tu putas? Gl. *Prolixa per Jovem*. Constans hic est usus conjunctionis ἢ, an, etiam interrogatione non praecedente, sed intellecta quasi, ut h. l.: nonne prolixae hoc est orationis? an tu aliter judicas? Vid. nostra ad Phaedr. p. 219. Valde miror, Bastium, virum praestantissimum, in Add. ad Longin. III, 4. p. 637. ed. Weisk. eorum sententiae album calculum adiecisse, qui in altero orationis membro semper ἦ scribendum esse censeant.

ἀκολουθεῖτον, i. e., δεῖ ἀκολουθεῖν, v. ad lib. VIII, 5: καταβατέον — ἕκαστον.

οὐ τῷ τῆς ψυχῆς ἢ θεῖ ἐπεται; Musica enim universa proficiscitur ex animo eiusque affectionibus, v. Damon. ap. Athen. XIV. p. 277. T. V. Hinc mirifica ipsius vis ad animum (v. Aristotel. Polit. VIII, 5. Plutarch. de music. p. 1140. B. Jamblich. de vit. Pythag. XXV. p. 92. ed. Küst. Athen. XIV. p. 260. Schweigh. Animadv. T. VII. p. 397 sq. et Rittershus. ad Porphyry. p. 41. 45) et harmoniae musicae ratio ad virtutem, cf. quae notabimus ad IX, 13.

κακοηθείας. Cod. Reg. κακονοίας; sed rectius habet vulgata scriptura; est enim κακοήθεια opposita τῇ εὐηθείᾳ.

CAPUT XII.

ἐπιστατέον. Sic Ald. Bas. 1. 2 et cod. Reg. *Stephanus* de coniectura, ut videtur, ἐπιστατητέον reposuit, quod sequens καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς ἐπιστατητέον confirmat. Quocirca haud dubie Platoni restituendum est.

οἰκοδομήμασι. Ald. Bas. 1 et 2. οἰκοδομήσασι (f. οἰκοδομήσασιν).

προσβάλλη. Sic Ald. et *Stephan.*, Bas. 1 et 2. προσβάλλη. Ceterum προσβάλλειν, sensu neutrali, i. q. προσελθεῖν, accedere (v. *Boissonad.* ad *Philostat.* p. 303), imprimis de iis usurpatur, quae ad sensus quocunque demum modo accidunt, v. *Koen.* ad *Gregor. Corinth.* p. 14 sq.

ὡς αὖρα φέρουσα, est: φέρον τι ἀγαθόν ἢ καλόν, ὥπερ αὖρα ἀπὸ χρηστῶν τόπων ὑγίαν ἄγουσα.

λανθάνη. Ald. Bas. 1 et 2. λανθάνει, vitiose, quum pendeat hoc verbum e particula ἵνα: καὶ ἵνα (ἢ τοῦ καλοῦ τε καὶ εὐσχήμονος φύσεως) λαθάνη — ἄγουσα. In nostro exemplo vitiosum illud λανθάνει, quod remansit, corrigendum est.

Φέρει τε τὴν εὐσχημοσύνην καὶ ποιεῖ. Ita e cod. Regio rescriptimus pro φέροντα τὴν εὐσχημοσύνην; nam φέροντα per se haud commodum est: accedit, quod haec cum sequentibus, non cum ἐξῆρμενέτατα ἀπτεται αὐτῆς coniungi sensus jubet. De sententia, vide supra notata.

ἐπαινοῦ (vulgo ἐπαινοῖ). Ald. Bas. 1 et 2. ἐπαινᾷ; in sequentibus Bas. 2. φέροιτ. Mox Cod. Reg. πρὶν — δυνατόν εἶναι.

λανθάνοι. Ald. Bas. 1 et 2. et *Stephan.* λανθάνη, sic et cod. Reg., superscripto ο, unde, linguae legibus postulanti- bus, optativum restituimus. Mox Cod. Reg. ἐμφαίνοιτο, male.

Φαμέν. Cod. Reg. ἔφαμεν. *Ficinus* vero: quos ad urbis custodiam erudimus.

Οὕκουν, ἣν δ' ἐγώ cet. Laudat h. l. *Stobaeus* Serm. LXIII, p. 409. v. 19. Eandem exhibuit sententiam *Lucianus* imagin. §. 11. T. II. p. 9: τὸ δ' ἐντελές, οἶμα, κάλλος τοῦτό ἐστιν, ὅποταν ἐς τὸ αὐτὸ συνδράμῃ ψυχῆς ἀρετῇ καὶ ευμορφίᾳ σώματος. Cf. *Tim.* p. 87. E.

πολύ γε. *Stobaeus* πάνυ γε. Mox μὴν (Ald. et Bas. 1. exhibent μὲν) omittit *Stob.*

Οὐκ, εἰ — Cod. Reg. οὐκ ἂν, εἴ γε τις εἴη κατὰ τὴν ψυχὴν ἐλλάπα. Stobaeus: οὐκ ἂν, εἴ γε τὶ (sic), εἴη, κατὰ τὴν ψυχὴν ἐλλίποι.

ἔστι σοι. Sic recte Ald. Bas. 1 et Stob. Vulgo ἐστὶ σοι. Paulo post Stob. ὁρῶς ἔρωτι.

Φιλεῖν μὲν cet. Respexit haec *Aristoteles* Polit. II, 2. (§. 15. ed. Schneid.): ἄτοπον δὲ καὶ τὸ κοινούς ποιήσαντα τοῖς υἱοῖς τὸ συνεῖναι μόνον ἀφελεῖν τῶν ἐρώντων, τὸ δ' ἐρᾶν μὴ κωλύσαι, μηδὲ τὰς χρήσεις τὰς ἄλλας, ἃς πατρὶ πρὸς υἱὸν εἶναι πάντων ἐστὶν ἀπρεπέστατον καὶ ἀδελφῷ πρὸς ἀδελφόν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἐρᾶν μόνον cet. Cf. Polit. V, 14. p. 186. et de nefandis, quae infra significantur, nequitiis de legib. I. p. 636. B. C.

ὥς περ υἱός. (vulgo υἱέος). Sic Alcibiades narrat, se pernoctasse cum Socrate, neque aliter ab eo surrexisse, ac filius a parente debuerit, Sympol. c. 42. Corn. Nep. Alcibiad. vit. II, 2. Petron. c. 128. Quintil. VIII, 4. al.

σπουδάζει. Libri editi σπουδάζοι exhibent, codex vero Regius σπουδάζει superscripto οἷ. Ficinus quoque: atque in omnibus sic versari cum eo, quem amat. Mox soloecum illud δόξῃ mutavimus in δόξει; ὅπως enim aoristi activi subiunctivo, nisi ἂν appposito, jungi nequit, vid. Dawes. Miscell. Crit. p. 228 Brunck. ad Aristoph. Av. 1240. Valcken. ad Herodot. p. 477. et Toup. ad Suid. p. 45.

καὶ σοί, etiam tibi (int. sicut mihi). Sic recte scribitur in Ald. Bas. 1 et 2. Stephanus, qui in accentu ponendo saepissime peccavit, veteres libros male negligens, scripsit καὶ σοι.

CAPUT XIII.

ῥεπτέροι οἱ νεανίαι. Cod. Reg. ῥεπτέρον τοὺς νεανίας. Mox cod. Reg. παντός pro παντί, vitiose.

γέλοιον cet. Similes aliorum locos excitavit P. Victor. Var. Lectt. I, 21.

ἀθληταί — ἀγῶνος. Sic ἀθληταὶ πολέμου Polit. III, 22. VII, 6. Sophist. 231. D: τῆς γὰρ ἀγωνιστικῆς περὶ λόγους ἦν τις ἀθλητῆς τὴν ἐριστικὴν τέχνην ἀφωρισμένος. Laches p. 182. A: οὐ γὰρ ἀγῶνος ἀθληταί ἐσμεν καὶ ἐν οἷς ἡμῖν ὁ ἀγὼν πρόκειται, μονοὶ οὗτοι γυμνάζονται οἱ ἐν τούτοις τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ὀργάνοις γυμνάζομενοι. Demosthen. c. Aristogit. p. 799: ἀθλητὰς τῶν καλῶν ἔργων καὶ πάσης ἀρετῆς. Cf. interpp. ad Aristotel. Polit. VI, 8. (c. 4. § 5. ed. Schneid.) et Gataker. ad M. Antonin. III. §. 4.

ὑπνώδης αὕτη, somniculosa e nimio cibo ac ventris plenitudine athletarum vita, v. Spanhem. ad Julian. Orat. I. p. 102. De eorundem πολυφαγία vel ἀδδηφαγία cf. Mercurial. I,

15. P. Faber in Agonist. III, 1. 2. et Spanhem. l. 1 p. 103 sq. Ceterum Thom. Mag. p. 871: ὑπνώδης παρ' οὐδενὶ τῶν δονίμων, sed v. ibi interpp.

τεταγμένης διαίτης: praescripta erat athletic victus ratio, alimentorum modus, natura eademque sumendi tempus, v. Spanhem. l. 1. p. 104 sq.

Κομφοτέρως δὲ. Libri editi δὲ, Ficinus vero: *elegantiore igitur aliqua exercitatione opus est.*

ἐν ταῖς στρατείαις, in expeditionibus, scripsimus pro ἐν τ. στρατικαῖς, in exercitu, ut Ficinus vertit; frequentissima est harum vocum permutatio, v. Hudson, ad Thucyd. VII, 55. Dorvill. ad Charit. p. 540. et Ruhnck. ad Tim. p. 240. Ceterum sententiam illustrat P. Victorius Var. Lectt. VIII, 7.

ἡ τῶν περὶ τὸν πόλεμον. Cod. Reg. ἡ περὶ τὸν πόλεμον. Ficinus vertens: *et maxime militum exercitatio*, nostram expressit scripturam.

ἐπὶ στρατείας. Libri editi habent ἐπὶ στρατικῆς, cod. Reg. vero ἐπὶ στρατείας, quomodo Ficinus vertit: in belli expeditionibus.

ἐν Ἑλλήσποντῳ ὄντας. Homerus enim Hellespontum vocat Ἰχθυόεντα, Iliad. I, 360. Cf. Iliad. II, 429 sq. Dioscorides ap. Athen. I, 15. p. 32. I, 16 p. 35. I, 31 p. 67. I, 46. p. 94. Libro I, 22. p. 48 ostendit ex Odyss. μ', 331 sq., Homeri temporibus etiam piscibus, avibus et ostreis usos esse homines; sed Plato de militibus loquitur. Vid. Dio Chrysostom. Orat. II. de regno p. 28 B.

ἡδυσμαίων. Vid. Dioscorides ap. Athen. I, 15. p. 33.

καὶ ὁρδῶς γ' cet. Bene Stephanus interpretatur: recte hoc a te dicitur; norunt enim abstinendum esse, atque adeo abstinent.

Συρακουσίαν — τράπεζαν cet. Pervulgatae sunt luxuriosae mensae Σικελικῆς, Συβαριτικῆς, Ἰταλικῆς et Χῆαι, v. Eustath. ad Iliad. ω. p. 1496. v. 49 sq. Cf. Epistol. VII p. 326. B. Athen. I, 46 p. 96. XII, c. 15. p. 425. c. 34 p. 459. Clemens Alexandr. Paedag. II, 150. A. (T. I. p. 176. ed. Potter.). Maximus Tyr. dissert. III, 3. p. 21. al.

Κορινθίαν Φίλην εἶναι. Sic cod. Reg. exhibet. Vulgo κόρην ante Φίλην interpositum legitur, quod ab iis puto profectum esse, qui Φίλην εἶναι pro placere (proprie φίλον εἶναι est statuere, velle, v. Gataker. ad M. Antonin. IV, 31. Muret. Var. Lectt. II, 12) accepissent, quae significatio ab hoc loco aliena est. Φίλη est i. q. εἰσάρα (v. Hesych. v. εἰσαῖρα). Hinc apud Maxim. Tyr. dissert. III, 3, p. 21. ubi locus noster respicitur, τράπεζαν Σι-

πελικάς et εταῖρας Κορινθίαις memorantur; cf. eiusdem disert. XXVII, 5. p. 327. et Themist. Orat. XXIV. p. 301. B. Corinthii φιλήθονοι, v. Maxim. Tyr. l. 1. Quomodo Ficinus legerit, e proluxa eius versione non elucet. Ceterum articulum τό ante Κορινθίαν — φίλην εἶναι Stephanus interponi volebat, ipse tamen postea monuit, eo non opus esse.
 εἰς σώματος ἔξεν. Cod. Reg. σώματος εἰς ἔξεν.

ὥδῃ τῇ ἐν παναρμονίῳ. Quod vulgo legitur ὥδῃ ἐν τῇ παναρμονίῳ, sensum non habet. Παναρμόνιον substantivi partes obtinet, ut c. 10: οὐκ ἄρα πολυχорδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει.

πληθυνουσῶν. Cod. Reg. πληθυνουσῶν, quod idem est.

CAPUT XIV.

Τῆς δὲ κακῆς cet. Laudat h. l. Stobaeus Serm. II. p. 32 v. 16.

ἀπορίᾳ οἰκειῶν. Particulam καί, quae vulgo ante ἀπορίᾳ legitur, haud dubie e postrema syllaba vocis praecedentis χρεῖσθαι enatam, utpote otiosam expunximus. Sic Phaedr. c. 16: χήτα οἰκείων, ubi v. commentar. nostr. Etiam Ficinus eam non expressit vertens: ut cogamur ob propriae virtutis inopiam iustitia uti externa.

πεισθῆται: si quis sibi persuaderi s. adduci patitur, ut cet. Cod. Reg. πεισθῆναι. Mox Stob. διεξελθῆν ἀποστραφῆναι, λογιζόμενος; et omnes libri editi λογιζόμενος exhibent, Suidas vero T. II. p. 465. qui h. l. excitat his verbis: καὶ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ (unde et in Lexic. Basil. 1572 fol. noster locus ut in Gorgia extans laudatur) et Scholiast. Ruhnken p. 156. genuinum servarunt λυγζόμενος, i. e., στρεβόμενος s. καμπτιόμενος, v. Abresch. in Act. Societ. Trai. T. I. p. 239. et Bastii Epist. crit. p. 46. Ceterum πάσας διεξόδους διεξελθῶν est: et si omnes percucurrerit meatus, si omnia tentaverit.

τὸν βίον αὐτῷ μηδέν. Cod. Reg. τὸν βίον αὐτοῦ μηδένος δεῖσθαι.

Οὐκ, int. τοῦτο (i. e. ἐκείνο) ἀσχίον εἶναι δοκεῖ μοι τοῦτον, ἀλλὰ τοῦτο (quod secundo loco Socrates exposuit) ἐκείνου (quod primo loco memoravit). In praegressis enim ἡ δοκεῖ σοι — τοῦτον ἀσχίον εἶναι τοῦτο — nom. n. in quo orationis pondus inest et quo sententia ὅταν τις cet. spectat, τοῦτον est, et sequens τοῦτο est i. q. ἐκείνο, referendum ad praegressa; namque si contraria esset τοῦτον et τοῦτο ratio, non οὐκ, sed affirmatio sequi deberet.

ἐπιπεσόντων. Vulgo περιπετόντων, quod etsi sensum habet (περιπίπτειν enim dicitur, quod accidit, obtingit, ut ἦν μοί τι περιπίπτει κακόν, *Aristophan. Thesmoph.* 271), tamen ἐπιπεσόντων multo significantius et rei convenientius esse apparet; morbus enim rectius dicitur ἐπιπίπτειν, incidere, quasi irruere et adoriri hominem, quam περιπίπτειν, accidere; accedit, quod Plato de iis morbis loquitur, quos homo non sibi ipse contrahit molli sua et inertī vita, sed qui sponte ipsum invadunt, ut νοσήματα ἐπέταα, morbi annui, al.

ῥευμάτων τε καὶ πνευμάτων. Quae Plato h. l. de mollium hominum imbecillitate differit, aequae ac superiora de justitiae depravatione (quibuscum cf. *Xenoph.* de rep. Athen. III, 1 et 2. *Thucyd.* I, 77), tam vera, tam gravia, tamque eximia sunt, ut dubitem, an scriptor ullus inveniat, qui communes quasi easque principales omnium fere aetatum labes ita depinxerit, ut verba ipsius aeterni, instar speculi sint humanae vitae. Accedit mirifica illa et viva, quae graeci et speciatim Platonici sermonis propria est, rei expressio, ut in illis πάσας μὲν στρόφας στρέφεται, πάσας δὲ διεξόδους διεξελάθην (verbis enim eiusdem significationis nomini appositis res eximie amplificatur et augetur); et h. l. ῥευμάτων τε καὶ πνευμάτων, ὥς περ λίμνας, ἐμπιπλάμενους et quae sequuntur, in quibus observanda sunt verba similiter cadentia ῥευμάτων et πνευμάτων, qua quidem soni aequalitate res risu digna perstringitur. Similis ironia inest in verbis φύσας et κατὰ ῥόους, ut e sequentibus patet, ubi medici (οἱ κομφοὶ Ἀσκληπιάδαι) irridentur, ut qui eiusmodi nomina invenire hominumque morbis imponere coacti fuerint. Ceterum respexit h. l. *Maxim. Tyr.* dissert. X, 2, p. 105. et de re vid. *Dan. Cleric. Hist. medic.* P. I. lib. I, 14, p. 44.

οἱ υἱοὶ (vulgo υἱαί). Aesculapii enim filii ferebantur Machaon et Podalirius, v. *Homer. Iliad.* II, 729. Cf. *Pausan.* II, 29. *Apollodorus.* III, 9, 8. Hinc *Iliad.* IV, 204. XI, 614. al. Machaon Ἀσκληπιάδης dicitur, quod quidem nomen medicis usque ad feriolem memoriam remansit.

Εὐρύπυλον. Locus est *Iliad.* XI, 639. Jo. p. 538. C: Τί δὲ δὴ, ὅταν Ὀμηρος λέγῃ, ὡς τετραμνῶ τῷ Μαχάονι Ἐκασμήδῃ ἢ Νέστορος παλλακὴν κυνεῶνα πίνειν δίδωσι; καὶ λέγει πῶς οὕτως.

Οἶνον Πραμυσίῳ (Φησίην) ἐπὶ δ' αἰγείον κνὴν τύρον
Κνήστι χαλκείῃ, παρὰ δὲ κρόμμον ποτῶν ὄψον.

Sic et ap. *Homerum* Machaon is est, quem vulneratum *Heccamede* potu illo s. cinno, qui κυνεῶν dicebatur (v. *Salmas. Exercitt. Plin.* p. 232. *Heyn.* ad *Homer.* XI, 623. *Corai.* ad

Theophrast. Charact. p. 177 sq.), excipit, de inflammatione haud sollicita, et Eurypyli, cui Patroclus medetur, demum inde a vers. 809. mentio fit. Et sane perturbata est Platonis oratio confususque verborum ordo (construendum est: ὅτι αὐτοῦ οἱ υἱοὶ οὐκ ἐμέμψαντο τῇ δούσῃ Εὐρυπύλῳ τετραμένῳ πρῶτον οἶνον Πράμνειον ἄλφιστα cet.); languet quoque sequens: οὐδὲ Πατρόκλῳ τῷ ἰωμένῳ. Nam Patroclus cogitandus est Eurypylum curasse, ita ut Hecamede ipsius jussu et auctoritate potum illum Eurypylo dederit (ut Ficinus vertit: *quod eius filii apud Troiam poculum Patrocli jussu a muliere oblatum jaucio Eurypylo non improbarant, quum tamen in eo mixta esset Pramnio vino farina et insuper attritus caseus*), an alium? Ut dicam, quod sentio: Εὐρυπύλῳ de mendo mihi videtur suspectum esse, et pristinam puto scripturam fuisse τῷ τετραμένῳ; nam, ut nomen opponeret Plato in re omnibus notissima, quippe ex Homero petita, haud opus erat; accedit, quod non persona, cui, sed potus, qui datus fuerit, id est, de quo agitur. Atque sicut post Πατρόκλῳ τῷ ἰωμένῳ nomen eius non memoratum est, quem Patroclus dicitur curasse, ita etiam τῷ τετραμένῳ et τῇ διδούσῃ omissis hominum nominibus recte positum esset; sic enim verba sententiae generalis speciem induunt. Et fieri potuit, ut qui Εὐρυπύλῳ interposuisset, is etiam verba οὐδὲ Πατρόκλῳ τῷ ἰωμένῳ inferret; namque Patrocli curatio huc non pertinet, ut qui non potum adhibuerit in Eurypylo curando (v. Iliad. l. l. sed herbas quasdam dolores sedantes; quapropter sequitur: καὶ μὲν δὴ ἄτοπόν γε τὸ πόμα οὕτως ἔχοντι.

οἶνον Πράμνειον. De vino Pramneo, cuius prima sedes incerta est, v. interpp. ad Homer. Iliad. XI, 638. Perizon. ad Aelian. V. H. XII, 31 Lennep. ad Coluth. p. 10. et Heynii Observatt. ad Iliad. XI. T. VI. p. 232. qui monet, post Homerum nomen fuisse commune vinorum generosiorum austeri gustus. Eustathius in Odyss. κ'. p. 395. παρὰ τὸ πρᾶν ναι μένος καὶ εἰς προύτητα τὴν ψυχὴν ἄγειν dictum esse tradit.

ἐπιπασθέντα. Sic legendum esse, pro vitioso ἐπιπλασθέντα, post Cornarium etiam Stephanus monuit. Ita cod. Reg. exhibet et Ficinus vertit: *et insuper attritus caseus*. Apud Homerum l. l. legimus:

ἐπὶ δ' ἄλφιστα λευκὰ πάλυνε,

i. e. ἐπίπασσε. Ceterum farina in potionibus frequenter adhibebatur, vid. Athen. X. p. 432. B sq.

ἐπιζυσθέντα. Ap. Homerum l. l.: ἐπὶ δ' αἶγειον κνῆ τύρον.

Φλεγματώδη, inflammationem excitantia vel augentia, ut interpretatur Cornarius. Copiose hac de re disputat Eustath. ad Iliad. X. p. 820. v. 13 sq. et cum toto hoc loco cf. Dioscorid. ap. Athen. I, 17. p. 37. Parmenisc. ap. eund. IV, 45. p. 111. Respexit praeterea h. l. Maxim. Tyr. dissert. XXIV, 8. p. 293.

Ἡρόδικος, Selybrianus, de quo v. nostra ad Phaedr. p. 223. Adde Hippocrat. Epidem. (in Galen. Commentar. in h. l. T. V. p. 488. v. 42. ed. Bas.): Ἡρόδικος (sic enim corrigendum corruptum Πρόδικος) τοὺς πυρεταίνοντας ἐκτενε δρόμοις, πάλῃσι, πυρίῃσι, κακόν, ubi Galenus: καὶ Πλάτων μὲν μέμνηται τοῦ Ἡροδίου (vulgo Προδίου), ὡς πολλοῖς περιπάτοις χρωμένου· τίνος δὲ νῦν Ἡροδίου (iterum γρ. Προδίου) μνημονεύει, πότερον τοῦ Λεοντίου ἢ τοῦ Σηλυβριανοῦ, περὶ τὸν ζητεῖν.

ἀπέκναισε. Schol. Ruhnk. διέσθαιρεν, ὡς νῦν σημαίνει δὲ καὶ ἐκοψε καὶ ἐλύπησεν. Vid. Scholiast. ad Lucian. Catapl. T. I. p. 290. ed. Schmied., ubi noster attingitur locus, et Ruhnken. ad Tim. p. 42.

τὸ γέρας. Cod. Reg. ordine haec verba exhibet: ἀρετῆς τέχνης ἐφ' ἣν τὸ γέρας ἠνέγκατο.

εὐδαιμόνων. Cod. Reg. εὐδαιμονεῖν.

CAPUT XV.

μικρὰν διαίταν. Cod. Reg. μικρὰν διαίταν, vitiose. Etiam Ficinus vertit: si quis autem diuturnam illi victus observationem praecipit.

πιλίδια sunt pileoli e lana facti, quos morbo laborantes capiti imponebant; hinc ἔρια s. lana morbum et tabem significant ap. Artemidor. I, 21.

ὡς ἐφ' αὐμ. Sic cod. Reg. et Ficinus, qui vertit: ut diximus. Libri editi φαμέν exhibent.

οὐκ ἀκούεις, i. e. ἀκηκοας s. οἶσθα: audivisti, igitur scis, vid. Dorvill. ad Charit. p. 562. Heindorf. ad Gorg. p. 195. et Boissonad. ad Philostrat. p. 397.

Φωκυλίδου. Extat hic locus in Phocylidis carminibus a Schier. p. 64. collectis, ubi recte sic explicatur: oportere virtutem exercere, quum iam homini ad vitam necessaria comparata sint. Sic et Ficinus recte vertit: oportet virtutem exercere, quando vivendi facultas iam suppetit, et Lambinus ad Horat. T. II. p. 206. A: Phocylidem, inquam, non audis, quemadmodum dicat, quum alicui suppetunt vivendi facultates, tum virtutem colere atque ex-

ercere oportere, bene comparans illud Horatianum in Epist. I, 1. 53:

O cives! cives! quaerenda pecunia primum est,
Virtus post nummos.

Cf. Pindar. Isthm. II, 18. Diogen. Laert. I, 31. Βίος est victus, vivendi facultates, ut de legib. VIII, 842. C. IX, 936. C. Gorg. 486. D. ubi v. Schol. Ruhnck. p. 115. Cf. Tzetz. ad Hesiod. Op. et Dies v. 689. Cang. Glossar. gr. T. I. p. 202. Wetsten. ad Marc. XII, 44.

περί τούτου: an virtutem tunc demum colere oporteat, quum opes collegerimus.

τούτο — ἡ νοσοτροφία. In his ἡ νοσοτροφία explicationis causa adiectum est, more omissa explicativa particula, ut scilicet. Sic lib. IX. p. 583. D: τούτο γὰρ τότε ἡδὺ ἔσται καὶ ἀγαπητὸν γίγνεται, (scilicet) ἡσυχία. Cratyl. p. 424. A: τούτο ἐμοίγε δοκεῖ — οὗτος ἂν εἶναι, (scil.) ὁ ὀνομαστικός. Vid. Heindorf. ad Hipp. mai. p. 138. Sic et Latini, ut Cicero Tusc. Quaest. I, 34: illud angit vel potius excruciat, discessus ab omnibus iis, quae sunt bona in vita.

Ναὶ μὰ τ. Δία cet. Laudat haec Galenus in libro: utrum medicinae an gymnasticae sit tueri valetudinem, T. IV. p. 297. v. 28. Bas., qui ante Ναί inserit καί, et τί γε exhibet pro δέ τι. Mox cod. Reg. καὶ γὰρ πρὸς οἰκονομίας.

διατάσεις. Ald. Bas. 1. 2. et cod. Reg. διαστάσεις, vitiose. Mox αἰ Galenus, vulgo αἰά scribitur.

ὀδυνώμενον. Cod. Reg. et Galen. ὠδινόντα. Ficinus videtur legisse ὀδυρόμενον, vertit enim: neque desinamus unquam de habitu corporis queri; quod sensus ita commendat, ut omnino Platoni restituendum esse censeam.

ἔχοντας τὰ σώματα. Cod. Reg. ἔχοντας σώματος.

ἀποκεκριμένον. Sic Ald. et Stephan., Bas. 1. et 2. ἀποκεκριμμένον, Cod. Reg. vero ἀποκεκρυμμένον exhibet. Νόσημα ἀποκεκριμένον est, ut recte F. Anton. Sarracenus in Stephani not. T. II. p. 78. interpretatur, morbosa affectio, quae certam aliquam corporis sedem eamque maxime externam occupat; igitur morbus secretus vel separatus, qui singularem corporis partem, non totum corpus afficit. Ficinus vertit: morbo quodam exterius illato ei subito aegrotantibus; ex quo quomodo legerit, non perspicitur. Fortasse ἀποκεκριμένον non intellexit vel scripturam invenit, qua quid faceret, nesciebat.

μακρόν καὶ κακόν. Notanda est soni aequalitas, haud infrequens illa iis in locis, ubi de re risu digna exponitur,

Μενελάω. Locus Homeri est in Iliad. IV, 218. ubi legitur

— ἐπ' αὖρ' ἥπια φάρμακα εἰδώς
Πάσσε cet.

Cf. Dioscorid. ap. Athen. I, 17. p. 37. Φάρμακα sunt radices et herbae, quae arefactae vel tritae vulnere inspergebantur, v. Heyn. Observatt. ad Iliad. Vol. IV. p. 599.

ὄντων τῶν φαρμάκων. Sic Bas. 2. et Stephan., ab Ald. Bas. 1. et cod. Reg. articulus abest. Paulo ante προπιῶν Bas. 2. exhibet ποιῶν, operarum vitio. — κυκλώνα, vid. supra ad cap. 13.

Μίδα. De Mida, Phrygiae rege, qui a Baccho dicitur impetrasse, ut, quicquid corpore contigisset, fulvum verteretur in aurum (Ovid. Metam. XI, 102. ubi vid. Gicrig.); omnia nota sunt; cf. Schol. ad Aristoph. Plut. 287. et ad Lycophr. 1401.

CAPUT XVI.

† τραγωδοποιοί τε καὶ Πίνδαρος. Tē e cod. Reg. inferuimus. Cf. Pindari Pyth. III, 96 sq. Quem vero Aesculapius a morte revocaverit, in eo magna est veterum dissensio, v. Sext. Empir. adv. Grammat. I, 12. p. 271 sq. et Schol. ad Pindar. l. l. T. II. p. 531. ed. Heyn. Plures Hippolytum a Neptuno interfectum, in vitam ipsum revocasse tradunt, v. Hygin. fab. 49. Eratosth. catast. 6. al.

εἰ μὲν θεοῦ παῖς — Aristides Orat. Platon. I. T. II. p. 113: ὥσπερ ἐκεῖνό ποῦ φησιν αὐτὸς ὅτι, εἰ μὲν θεῶν παῖδες, οὐ φιλοχρήματοι, εἰ δὲ φιλοχρήματοι, οὐ θεῶν παῖδες.

ἀλλὰ περὶ τοῦδε — Laudat Stobaeus Serm. XLIV. p. 317. v. 50.

οἱ παντοδαπαῖς φύσεσιν ὁμιληκότες. Illustravit hoc Wyttenbachius in Animadv. ad Julian. Biblioth. crit. V. III. P. II. p. 6 sq.

Ἄνεῖπης. Stob. εἰάν εἰπης. Mox οἱ (pro εἰ) — ἀρξάμενοι πρὸς τὸ (sic et Bas. 1. et 2.) μανθάνειν — ὁμιλήσαντες.

οὐ γὰρ ἂν αὐτά: tunc enim eorum corpus semper sanum esse deberet, ut aliis mederi posset.

ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ cet. Stob. ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ cet. Et Ficinus: an non fieri potest, ut quae fuerit sitque mala, bene aliquid curet? Recte contra Cornarius, Ald. Bas. 1. et 2. scripturam secutus, vertit: quae fieri non potest, ut, quum mala fiat et sit, bene quid curet. Interrogationis signum, quod

in Ald. et Bas. reperitur, recte delevit *Stephanus*. Ceterum accusativus κακὴν γενομένην post ἢ more positus est; sic III, 20. p. 414. A: τιμὰς δοτέον καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι, τὰφῶν τε καὶ τῶν ἄλλων μνημείων μέγιστα γέρα λαγχάνοντα. Sympos. c. 4. (p. 10. ed. nostr.): οὔτε ἄλλω συμβουλευσάμεν, ἄλλως τε καὶ πραῖπαλῶντα ἐτι ἐκ τῆς προτεραίας c. 15. p. 33: πᾶσαν ἡμῖν εὐδαιμονίαν παρασκευάζει, καὶ ἀλλήλοις δυναμένους (sic enim, ut in Addendis monuimus, legendum est) ὁμιλεῖν καὶ φίλους εἶναι. Iis, quos excitavimus ad Sympos. p. 243., adde *Wesseling.* ad Herodot. p. 16. *Ernesti* ad Xenoph. Mem. Socrat. II, 6 26 et *Jacobs.* in Athen. p. 97.

ψυχῇ ψυχῆς. Cod. Reg. ψυχῇ ἄρχαι.

διαισθάνεσθαι. *Stobaeus* δεῖ αἰσθάνεσθαι, quod placet, namque διαισθάνεσθαι orationis nexum turbare videri possit, quum nulla copula adsit, qua ad δὲ in orationis principio positum referatur; δὲ vero repetito, verba οὐκ οἰκέαν — πεσχημένον praegressis explicationis gratia adiuncta forent; explicaret igitur *Plato* illud, ὅψιμαθῇ esse debere iudicium τῆς ἀδικίας: scilicet non ex eo, quod iniustitiam in suo ipse animo cognoverit, sed inde, quod in aliis longum post tempus eam meditatus fuerit, quantum malum sit, oportere eum perspectum habere. Ante οὐκ particula explicativa more omissa esset, et participia ἡσθημένον et μεμελετηκότα sibi opponerentur, ut in sequentibus ἐμπαρία, quod τῷ αἰσθάνεσθαι respondet, et ἐπιστήμη, quod respicit μεμελετηκότα. Jam *Ficinum* videtur, quod vulgo legitur, διαισθάνεσθαι male habuisse; copulam interposuit vertens: tanquam qui non propriam in animo suo eam senserit, sed alienam in alienis animis longo tempore noverit, atque idcirco, cuiusmodi sit malum, discernat, scientia potius quam propria experientia iudicans. Attamen habet, quo defendi possit, vulgaris scriptura; διαισθάνεσθαι enim ex participio μεμελετηκότα pendet, ut recte cepit *Cornarius* vertens: ut qui sero, qualis res iniustitia sit, didicerit, et non propriam in sua anima senserit, sed alienam in alienis per longum tempus, quale malum sit, percipere ac cognoscere meditatus sit, scientia, non propria experientia usus.

παράδειγματα. Cod. Reg. παραδείγμα.

ἡ χρηστοῖς. Optimam hanc scripturam prae buerunt Bas. 2. Stob. et cod. Reg. eamque confirmat *Ficini* translatio, quae habet: quum vero frequentius cum malis, quam cum bonis (sic versio genuina; *Grynæus* corrigendo sapientibus vitium intulit) versetur cet. Quod vulgo legitur, σοφοῖς, id sensui adversatur; quippe ipsi πόνηροι (rectius scribi-

tur attice πονήροις; illud πονηροῖς e libris editis in exemplo nostro remansit) sunt σοφοί i. e., δανοὶ et πανούργοι, quibus opponi τοὺς χρηστοὺς sensus jubet.

CAPUT XVII.

τὸν ἀγαθόν: qui bonus sapiensque sit, igitur talis, qualis esse debeat.

τὸν πρότερον: quem descripsit verbis: τειγάρτοι — οὐ νέον — ἀγαθός.

σοφὸς οὖν. Cod. Reg. σοφὸς μὲν οὖν. Mox Stobaeus θεραπεύουσι pro θεραπεύουσιν.

κατὰ τὸ σῶμα. E Stobaeo articulus τὸ ante σῶμα restituendus est, sicuti post κακοφυνῆς particula τέ, quam et cod. Regius habet. Stobaeus praeterea exhibet καὶ αὐτοί.

κατὰ ταυτὰ ἔχνη — διώκων —: eadem via et ratione (int. simplice illa et ad virtutem ducente) quaerens i. appetens — eam assequetur (κίρῃσα), ita ut corpus ipsius sanum gymnasticisque corroboratum exercitationibus medica arte haud indigeat.

Αὐτὰ γὰρ μὲν cet. Citat haec Galenus in libro laudato p. 297. v. 34. T. IV. Cod. Reg. legit ταῦτα μὲν τὰ γυμνάσια.

καὶ κεῖνο ἐγείρων. Galenus καὶ κεῖν' ἐπαγείρων.

οὐδ' — μεταχειριεῖται. Ficinus vertit: neque, quemadmodum athletae alii, roboris gratia victum instituet laboresque adhibebit; quocirca οὐκ, quod libri editi omnes habent, in οὐδ' mutavimus. Galenus legit μεταχειρίζοντα. Mox Ἀρ' οὖν et θεραπεύονται correximus.

ἢ ὥς κάλλιον αὐτοῖς. Laudat haec Priscianus XVIII. p. 1185. addens. ἀντὶ τοῦ ἢ ὥς προσήκει. Comparativum more sequitur, ut in cap. praecedente σοφώτερος ἢ ἀμαθέστερος. Vid. Hermann. ad Viger. p. 716. et Heindorf. ad Theaet. p. 289.

σκληρότερόν τε καὶ χαλεπόν. Cod. Reg. σκληρόν τε καὶ χαλ., assentiente Ficino, ut qui verterit: sin autem supra, quam decet, excrescit, ferox, ut consentaneum est, ac dura. Restituendum haud dubie Platoni σκλήρον. De sententia, cf. Galen. hortat. ad liter. stud. T. I. p. 5. Bas.

Δεῖν δὲ γ' εἰφάμεν. Ita scribentes Ficinum secuti sumus, utpote qui vertit: dicebamus autem, oportere istos custodes utrasque naturas habere. Cod. Reg. exhibet ἀμφοτέρω τούτων ἔχαν φύσα.

Οὐκ οὐν ἡρμείσθαι cet. Respexit h. l. Clemens Alexandr.

Strom. IV, 4. p. 481. (T. I. p. 571. Potter). Pro αἰτίας Bas. 1 et 2. dant αὐτάς satis obvia permutatione.

C A P U T XVIII.

καταυλεῖν: ut canendo demulceat et obtundat animum ipsique per aures, tanquam per infundibulum, dulces illos ac molles modos infundat. Καταυλεῖν est canendo implere s. obtundere, notione demulcendi adiuncta, ut de legib. VII. p. 790. E: καὶ ἀτεχνῶς οἷον καταυλοῦσι τῶν παιδίων — ταύτῃ τῇ τῆς κινήσεως ἅμα χορεία καὶ μούσῃ χρώμενοι. Sine causa igitur cl. Heusd. Specim. crit. p. 127. corrigi volebat καταντλεῖν, quod idem esset ac sequens καταχᾶν, vitiosam, ut videtur, non animadvertens interpunctionem (distinguendum enim post ἐλέγομεν), quum accusativi τὰς γλυκείας — ἁρμονίας e verbo καταχᾶν pendeant. Ad παρέχῃ intellige ἑαυτόν, v. Heusd. Spec. crit. p. 91. et Heindorf. ad Gorg. p. 33. Ceterum verba haec imitando expressit Themist. Oratt. XXII. p. 265. B: οἱ δὲ ᾄδουσι καὶ προσᾄδουσι, γλυκεῖαν τε καὶ μαλακὴν καταχέοντες ὑμῶν ἁρμονίαν.

μινυρίζων. Schol. Ruhnk. Θρηνῶν ἢ ἡρέμα ᾄδων. Cf. Scholiast. ad Aristoph. Thesmoph. v. 106. Suidas T. II. p. 564.

γεγανωμένος. Γανούσθαι s. γάννυσθαι dicitur, qui voluptate afficitur, v. Schol. Ruhnk. ad Phaedr. p. 56. Mox Ald. Bas. 1. et 2. διατελεῖ.

ὥς περ σίδηρον ἐμάλαξε. Sophocl. Ai. 650:

Κἀγὼ γάρ, ὅς τὰ δεῖν' ἐκαρτέρουν τότε,
Βαφῇ σίδηρος ὥς, ἐθελύνθην στόμα.

Cf. eiusd. Antigon. 470. Similiter Themist. Orat. I. p. 7. C: μάλιστα ἀγαμαί τῶν λοιπῶν, ὅτι πᾶν τὸ θυμοειδὲς τῆς ψυχῆς, ὥς περ σίδηρον, ἐμάλαξε καὶ χρήσιμον ἀντὶ ἀχρήστων ἐποίησε, μᾶλλον δ' ὠφέλιμον ἀντὶ βλαβεροῦ. Stob. Serm. I. p. 21: καὶ οὕτως σοι αὐτὰ (τὰ παθήματα) παιδαγωγοῦντι ἀναφανήσεται χρήσιμά τε καὶ ὠφέλιμα ἀντὶ ἀχρήστων καὶ βλαβερῶν.

ἀνίη. Cod. Reg. ἀνῆ. Mox idem μαλακόν pro μαλθακόν, male; sumta enim sunt verba ex Iliad. XVII, 588. quam etiam in Symposio c. 2. p. 5. ed. nostr. respexit, ubi v. not. p. 200. adde Heynii not. ad Il. II, 408. Ceterum adverte aoristos praeteriti ἐμάλαξε — ἐποίησε — διεπράξατο et perfectum γεγέννηται, quae quidem tempora, quum id, quod futurum est, jam actum quasi esse significant, actionis celeritatem ex-

primunt. Monuimus de hac re jam alio loco. Paulo post Cod. Reg. *θυμοειδοῖς* et *ἐμπλεοι*.

ἀνδρείότερος — *αὐτὸς αὐτοῦ*, i. e., *ἢ οἷος ἦν*, ut Lach. 184. B: *ἐπιφανέστερος γένοιτο ἢ οἷος ἦν*. Sic IV, 2. p. 421. E: *ἀμελής γενήσεται μᾶλλον αὐτὸς αὐτοῦ*. Protagor. 350. A: *οἱ ἐπιστήμονες τῶν μὴ ἐπισταμένων θαρσαλεώτεροί εἰσι καὶ αὐτοὶ ἑαυτῶν, ἐπιδάιν μάθωσιν, ἢ πρὶν μάθῃν*. Lach. 182. C. al. Nihil enim frequentius est hac locutione. Vid. Boissonad. ad Philostrat. p. 325 sq. Similiter superlativus usurpatur, vid. Wesseling. ad Herodot. p. 91. Fischer. ad Weller. T. II. p. 148. Nos Graeco convenienter dicimus: *er übertrifft sich selbst an Muth*.

μουσῆς. Sic libri omnes et Ficinus; haud dubie vero legendum est *μουσικῆς*; primum enim praecedens *γυμναστικῇ* in oratione huic opposita efflagitat *μουσικῆς*, deinde dubito, an *μουσα* sic absolute poni possit. *Μουσικὴν* omnia complecti constat, quae ad animi culturam pertinent, vid. ad Phaedr. p. 274. — Paulo ante Cod. Reg. *τί δέ;* pro *τί δα;* Aptius mihi videtur *τί δέ* h. l., ubi sententia praecedenti opposita exponitur. Mox pro *εἰ τι* Bas. 1. et 2. *ἔτι*, et ante *ζητήματος* Ald. Bas. 1. 2. et Steph. *οὐ* pro *οὔτε*, quod e cod. Reg. recepimus.

οὕτως ἔχει. Cod. Reg. *οὕτως*, *ἔφν*. Ficinus: sic plane.

διαπράττεται. Mendi manifestum est hoc verbum, nam cum *πρὸς πάντα* coniungi nequit, et praecedenti *θηρίον* omnium minime convenit. Ni fallor, scribendum est *διαπέτεται* (ab attico *διαπέτομαι*, vulg. *διάπταμαι*): in omnia involat. Similiter Ficinus vertit: tanquam fera quaedam ad omnia fertur. E *διαπέτεται* per compendium scripto quam facile *διαπράττεται* enasci potuerit, quilibet per se intelligit.

μετρίωτατα. Cod. Reg. *μετρίότητα*.

CAPUT XIX.

Οὐκ οὖν, abest a cod. Reg. Mox idem *φυλακωτάτους*, vitiose, et Bas. 2. *γίνωνται*. Deinde Cod. Reg. *τυγχάνει* — *οἷον τε ζυμβαίνειν* et *εἰ μὴ δὲ τ' οὐναντίον*.

οἱ ἂν σκοποῦσιν. Ald. Bas. 1. et 2. *σκοπῶσιν* — *φαίνονται*, utrumque vitiose.

τί δέ; *οὐ καί* — laudat Stobaeus Serm. XLI. p. 274. v. 1. ubi more scribitur *τί δα;*

οὐ τὸ — *ἀληθεύειν*. Verba haec cancellis inclusimus, quia sententiarum nexum turbant et omnino huc non pertinent; etenim non de eo quaeritur, quid sit *ἀληθεύειν*, sed bonum probatur non sponte nostra amitti; quo circa responde-

tur: καὶ μοι δοκοῦσιν ἄκοντες ἀληθοῦς δόξης στερίσκεσθαι. Margini forsitan adscripta extabat nota ad v. ἀληθεύειν: τὸ τὰ ὄντα δοξάζειν, quam alius pro genuina Platonis explicatione habens orationi intulit et οὐ interposito (Stobaeus exhibet ἢ οὐ) ceteris annexit. Nihil profecto desideratur omissis οὐ — ἀληθεύειν, imo oratio fit perspicua et sincera.

Τραγικῶς. Stob. τραγικῶς ἄρα. Τραγικῶς λέγειν est verbis uti magnificentioribus s. rem verbis ampliore reddere, more Tragicorum, qui, sublimitatem sectantes, ampullas amant et lesquipedalia verba. Sic Men. p. 76. E: τραγικὴ γὰρ ἐστίν, ὧ Μένων, ἢ ἀπόκρισις. Gracyl. 414. C: τραγωδεῖν αὐτὰ (τὰ ὀνόματα). Vid. Budaei Comment. gr. ling. p. 440. et Erasmi Adag. Chil. II. Centur. V, 39. p. 411 sq.

ἔξαιρούμενος. Ald. et Bas. 1. ἔξαιρουμένους, vitiose. Sensus est: his tempus, illis vero ratio clam eximit veram opinionem.

οὐς ἄν. Stob. οὐς ἑάν. Mox Cod. Reg. ὀδύνη τε. Deinde γέ post τοὺς a cod. Reg. et Stob. abest.

CAPUT XX.

τοῦτο ὡς ποιητέον. Sic Cod. Reg. et Bas. 2. Ficinus assentitur vertens: id videlicet semper agendum esse. Τοῦτο enim cum vi praepositum est, et ὡς ποιητέον (ἐστὶ) optime sequitur praecedens δόγματος, quod certam et decretam sententiam s. persuasionem significat (nostrum est Grundsatz, Maxime). Sed mira est h. l. scripturae varietas. Ald. et Bas. 1. omissis ὡς ποιητέον legunt τοῦτο, Stobaeus τοῦ ὡς ποιητέον, Stephanus scripsit ποιητέον τοῦτο, denique Cornarius coniecit: τοῦτο ποιεῖν δεῖν. Mox cod. Reg. et Stob. post βέλτιστον εἶναι addunt αὐτοῖς ποιεῖν.

ἐν οἷς ἄν τις — ἐπιλανθάνοιτο. In Ald. Bas. 1. 2. et Steph. deest τις, quod e cod. Reg. et Stob. recepimus, addicente Ficino, qui vertit: ex quibus aliquis maxime praeeptum illud oblivisci fallique possit. Stephanus scripsit ἐπιλανθάνοιντο καὶ ἐξαπατῶντο.

Καὶ πόνων — ἀγῶνας. Sic Ald. Bas. 1 et Stephan., Cod. vero Reg. et Bas. 2. exhibent καὶ πόνους γε καὶ ἀλγηδόνας καὶ ἀγῶνας, Ficino confirmante, qui vertit: ergo labores et dolores illis et certamina opponenda. Sed sequentia τῆς γοντείας ἀμιλλαν ποιητέον, ut et praegressa προθεμένους ἔργα (dicitur enim ἀγῶν προτίθεσθαι, ut Phaeton. p. 381: εἰ πονηρίας ἀγῶν προτεδείη) efflagitant ἀγῶνας πόνων καὶ ἀλγηδόνων.

ὥς περ — σκοποῦσιν. Stob. σκοποῦμεν, quod placet, etsi haud necessarium est; vide quae supra de tertiae personae usu exposuimus. Ceterum equorum periculum, an meticulosi essent necne, veteres faciebant τοῦ κώδωνος φοφῶ, tintinnabuli sonitu, v. Schol. ad Aristoph. Ran. 78. et Suid. v. κωδωνίσαι.

δείματ' ἄττα. Cod. Reg. δείματά τε et Stob. δείματα. Ficinus: in terribilia quaedam impellendi.

βασανίζοντας. Accusativus pro dativo nomen verbale μεταβλητέον sequitur, ex more Atticorum, v. Ernest. ad Xenoph. Mem. Socrat. III, 9. f. Hermann. ad Viger. p. 752. Heindorf. ad Phaedr. p. 335. et Schäfer. melet. crit. p. 89.

λαγχάνοντα, de hoc accusativo vid. supra ad c. 5.

ὥς ἐν τύπῳ. Τύπος, forma s. formula, generalis est rei adumbratio, quam accurata et exacta sequitur descriptio atque expressio. Hinc ὥς ἐν τύπῳ εἰπεῖν est summatim dicere s. exponere, et opponitur ei τὸ σαφῶς (Phileb. 61. A.) vel ἀκριβῶς (Aristot. ad Nicom. II, 2.) λέγειν. Vid. Tourp. ad Longin. XII. §. 2. p. 305. ed. Weisk. De variis vocis τύπος significationibus cf. Gataker. Adversar. c. 4. Ante μή cod. Reg. inserit καί.

ὁρθότατον. Cod. Reg. ὁρθότατα. Mox ἐξω pro ἐξωθεν, et Ald. βουλευσώται et δυνήσονται, soloece.

Τίς ἂν οὖν — μηχανή cet. Sensum patet hunc esse: quomodo principibus vel reliquae civitati id persuadere poterimus, quod, etiamsi a nobis fictum est, tamen, ut in uniuscuiusque animo inhaereat, e republica erit? Sic c. 21: τοῦτον οὖν τὸν μῦθον, ὅπως ἂν παρθεῖν, ἔχεις τινὰ μηχανήν. Igitur construendum est: τίς ἂν οὖν μηχανή φένοιτο, πᾶσαι (ἡμεῖς) γενναῖόν τι τῶν ψευδῶν τῶν ἐν δέοντι γιγνομένων ψευδομέρους, μάλιστα μὲν καὶ αὐτοὺς τ. ἄρχοντας cet. Jam quid verbo εἶναι faciamus, non liquet; ni fallor, ab iis interpositum est, qui sententiae nexum non perspexerant, adeo ut ad πᾶσαι praedicatum, quod dicitur, desiderarent et verba ita caperent, ut Ficinus ea vertit: quis itaque modus erit, quo ex his mendaciis — generosum quiddam esse mentiendo persuadeamus. Quocirca καί expungendum duco.

Μηδὲν καὶ νέον. Ald. et Bas. 1. καλόν.

Φοινικικόν τε. Schol. Ruhnk. τὸ ψεῦδος Φοινικικόν φησιν ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν δράκοντα καὶ τοὺς σπαρτοὺς καὶ Κιάδμον ψευδῆ λεγομένων. οὗτος γὰρ Ἀγήνορος, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Λιβύης, ἦν, ἧς ἡ Φοινίκη χώρα. Vid. ad c. 22. v. γηγενῆς.

δημιουργούμενα. Cod. Reg. δημιουργούμενα. Δημιουργούμενα respicit ὅπλα, quorum species quasi est ἡ ἄλλη σκευή.

ἡ γῆ. Vulgo καὶ ἡ γῆ. Particulam καὶ sensum nexumque orationis turbare, perspicuum est; quapropter eam delevimus.

ἀλλ' ὅμως ἀκούετε. Euseb. Praepar. Evang. XII, 43. p. 613. C. οὐκοῦν ἀκούετε.

CAPUT XXI.

Ἐστὶ μὲν γὰρ cet. Laudarunt h. l. *Clemens Alex.* Strom. V. p. 595. D. p. 706. T. II. ed. Potter. ubi v. not. et *Eusebius* l. l. Ap. Euseb. legitur ἐσμὲν γὰρ δὴ, ap. Clement. δὴ desideratur et πάντως pro πάντες scriptum est. Mox ὥς, i. e., οὕτως, scripsimus pro ὥς. Deinde ante ὁ θεός Euseb. inserit ὥς θαυμάζω, et pro ὑμῶν c. Bas. 2. legit ἡμῶν.

χρυσὸν ἐν τῇ γενέσει. Cavillatur hoc *Aristoteles* Polit. II, 3. (II, 2. §. 15. ed. Schneid.): ὅτι δ' ἀναγκάιον αὐτῷ ποιεῖν τοὺς αὐτοὺς ἄρχοντας, φανερόν· οὐ γὰρ ὅτε μὲν ἄλλοις, ὅτε δὲ ἄλλοις μέμικται ταῖς ψυχαῖς ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρυσός, ἀλλ' αἰετὰς ψυχαῖς· φησὶ δὲ, τοῖς μὲν εὐθύς γινομένοις μίξαι χρυσόν, τοῖς δὲ ἄργυρον, χαλκὸν δὲ καὶ σίδηρον τοῖς τεχνίταις μέλλουσιν ἐσσεσθαι καὶ γεωργοῖς. Ceterum nota est aetatum divisio in auream, argenteam, aeream et ferream (v. *Hesiod.* Op. et Dies v. 9. sq.), quam *Plato* secutus est in classium politicarum distinctione.

ταῖς τε γεωργοῖς. In Clement. et Euseb. deest τῇ. Mox Euseb. ἡμῶν — γεννώμεν.

ἐκ χρυσοῦ. *Ficinus*, vertens ex aureo, χρυσοῦ pro adiectivo videtur habuisse, indeque cl. *Böckhius* Spec. edit. Tim. Plat. p. XXIII. pro ἄργυρου corrigi volebat ἄργυροῦ; sed adiectivo hic nullus locus est; nihil aliud intelligi posset nisi ἐκγονον, quod tamen ex auro et argento demum oriri ponitur. Aurum et argentum, in imperantibus et custodibus repraesentatum, pro his ipsis ponitur; quocirca infra quoque legimus: ὅταν αὐτὴν ὁ σίδηρος ἢ ὁ χαλκὸς φυλάξῃ. Etiam *Ficinus* vertit: et ex argento similiter aureus, quod *Grynaeus* in argenteo mutavit; ipsum illud aureo in genuina *Ficini* versione ex errore mihi videtur typographico profectum esse. Ceterum Eusebius legit ἐγγονον, ut infra quoque ἐγγόνους pro ἐκγόνους.

οὕτω — ἔσονται. Euseb. γένωνται. Mox φυλάξωσι et κατελεήσωσιν, soloece. Deinde εἰάν sine τέ et ἀποδίδοντες — ὥς οὖσιν pro ὥσουσιν — ἢ ὥς δημιουργοὺς ἢ γεωργοὺς (sic et cod.

Reg.) — ἡ φύῃ τις — χρησίμου pro χρησμοῦ — ὁ σιδηροῦς φύλαξ ἢ ὁ χαλκοῦς διαφυλάξῃ.

σχεδὸν γάρ τι. Cod. Reg. σχεδὸν γάρ τοι. T' referendum ad σχεδόν.

Καὶ τοῦτο — ἔξει. Ni fallor, ἥξα pro ἔξα legendum est, quod sequens ἀγάγη jam videtur postulare: hoc quidem eo veniet, quo oraculum ducet. Similiter Ficinus vertit: et hoc quidem illuc tendet, quo oraculum perducet. — Φήμη est oraculum, v. Wesseling. ad Diodor. XIV, 56. p. 686. T. I. et Wyttenbach. Animadv. in Julian. Oratt. Biblioth. crit. T. III. P. I. p. 65. Mox articulum τοὺς ante γηγενῆς e cod. Reg. recepimus, legibus linguae eum postulantibus. Ceterum bene Censorinus de die natal. c. 4: denique etiam vulgo creditum est, ut plerique genealogiae auctores sunt, quarundam gentium, quae ex adventicia stirpe non sint, principes terrigenas esse, ut in Attica et Arcadia Thessaliaque, eosque αὐτόχθονας vocitari; ubi vid. Lindenbrog. p. 22. Inprimis antiquitas Athenienses celebrabat αὐτόχθονας, ut Menexen. p. 27. ubi v. Gottlieb. Isocrat. Panegyri. p. 14 sq. ed. Mor. et Panathen. p. 258. ed. Corai.

εἴ τις μὴ ἐθέλοι. Sic cod. Reg. pro ἐθέλα.

ποικύτας, οἷας, vid. ad I, 23.

CAPUT XXII.

ποιοῦτόν τι. Pronomen τί, quod vulgo abest, interposuimus. Deinde ἐπειδή pro ἐπειδάν, quod et sensui et linguae legibus repugnat, e cod. Regio recepimus.

εἴμεν. Sic emendavimus; vulgo εἶεν, quod sensu caret; εἴμεν attica est optativi forma (v. Maittair. de dialect. p. 58. Fischer. ad Weller. T. II. p. 601 et Heindorf. ad Theaet. p. 298.) pro εἴημεν; subiectum est ἡμεῖς, ut in praegressis: οὐκ οὐν φυλακτέον παντὶ τρόπῳ, μὴ τοιοῦτον ἡμῶν οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσι; denique παρσκευασμένοι activam habet significationem, ut solet perfectum passivi, v. Jens. ad Lucian. Tyrannic. V. IV. p. 595 sq. ed. Bip.

εἰ τῷ ὄντι. Deest εἴ in Ald. et Bas. 1. De verbis μεγίστην τῆς εὐλαβείας vid. ad I, 2.

πρὸς τὸ ἡμεροῖ εἶναι. Vulgo πρὸς τῷ ἡμερ. εἶν., quod sensu cassum; τό jam Stephanus reponendum esse monuerat. Πρὸς est, ut sexcenties ponitur, quod attinet ad s. in.

παύσοι. Sic Ald. Bas. 1. et 2. Male Stephanus παύσῃ scripsit, haud dubie propter sequens ἐπάσῃ; imo contra ἐπάσῃ

propter praecedens πᾶν in ἐπαροῖ vel atticum ἐπαροίη (optativ. futuri) mutari debebat, quod nos fecimus. Sic etiam Ficinus videtur legisse vertens: *quisque sanae mentis diceret — ne ipsos, quominus optimi viri essent, prohiberet, neque eos ad ceteros cives induceret.* Ceterum Bas. 1. margini ad ἐπαροῖ adscriptum habet ἐπάγη.

πρῶτον μὲν cet. Citat haec Stobaeus Serm. XLI. p. 274. v. 39. ubi οὐδὲ μίαν exhibetur et ἢν μή; mox Φυλακικῆς, ut Bas. 1. In praecedentibus cod. Reg. dat κεκτημένους.

ἂν μὴ πᾶσα ἀνάγκη. Schol. Ruhnck. p. 157: εἰ μὴ τὴν ἀναγκαίαν, ἱματίον φημι καὶ βρώματα σῦτελῃ.

ταξάμενους, jussos, i. e., ex praescripto (angewiesen), significatione passiva; quam aoristus I. medii saepenumero habet, vid. Küster. de verb. med. p. 157. Abresch. et Locell. ad Xenoph. Ephes. I, 15 p. 173.

ζυσσίτια, convivia publica, parco et frugali apparatu, ap. Cretenfes et Lacedaemonios ἀνδρία et φιδίτια i. φιδίτιον dicta, vid. Aristotel. Polit. II, 10. Plutarch. Lycurg. 12. Agesil. 20. Pausan. VII, 1. Athen. IV, 19 T. II. p. 51 sq. c. 21. p. 59 sq. Scholiast. Ruhnken. ad Crit. p. 210. et de legib. I. p. 222. Meurs. Misc. Lacon. p. 43 sq. — Ceterum traduxit haec, ut plura alia in Platonica civitate, Aristophanes in Ἐκκλησιαῷ. 573 sq. Cf. Morgenstern. Commentatt. p. 74 sq. et 307.

ἐστρατοπεδευμένους. Stob. ἐξεστρατοπεδευμένους.

περὶ τὸ τῶν πολλῶν. Sic Stob. Περὶ etiam cod. Regius habet, et τὸ inferendum esse jam Stephanus viderat.

ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὄροφον εἶναι, idem tectum subire, sc. cum auro, est: eam domum intrare, in qua aurum et argentum est. Vertit Ficinus: aut sub tecto suo recipere, ac si παριέναι (admittere, inducere) legisset.

σωζοιντό τ' αὖν. Sic e Stobaeo reposuimus; vulgo τε abest.

δεσπόται δ' ἐχθροί. Stobaeus: δεσπόται δὲ καὶ ἐχθροί, quod placet. Mox δὲ in Stob. deest.

πολὺ πλεῖον. Sic cod. Reg. et Stobaeus, quanquam nunc fere poenitet πλείω, quod sic adverbialiter saepius legitur (ut ap. Xenoph. Hier. I, 8. V. 6. al.) exterminasse. Etenim πλεῖον etiam interpretatio illius πλείω esse potest.

τοὺς φύλακας. Libri editi τε interpositum habent, quod cod. Reg. auctoritate delevimus.

L i b e r q u a r t u s :

CAPUT I.

καὶ ταῦτα δι' ἑαυτοῦς. Cod. Reg. δ' αὐτοῦς ἔνεστι. *Stephanus* coniciebat καὶ ταῦτα δὴ, αὐτοῖς ὧν ἔστι μὲν, *Morgensternius* vero in *Commentatt.* p. 215. not. 107. ex *Buttmanni* coniectura legi volebat καὶ ταῦτα δὴ αὐτοῖς; sed verba sanissima sunt. Sensus est: haud felices efficis viros, et quidem sua ipsorum culpa, ut qui, quum revera civitas in ipsorum potestate sit, hac sua possessione non fruuntur. Cf. V, 13. p. 466. A.

οἷον οἱ ἄλλοι. Articulum οὗ post ἄλλοι videtur *Ficinus* reperisse, quum vertat: quemadmodum alii, qui et agros possident; sed eo non opus est; participia enim κεκτημένοι — οἰκοδομούμενοι cet. non referenda sunt ad οἱ, ἄλλοι, sed ad ἀπολαύουσι μηδὲν ἀγαθοί; ut sensus sit: nihil eorum percipiunt, quibus reliqui fruuntur, agrorum puta possessionem; domorum magnificarum exstructionem cet. Ceterum *Aristoteles* *Polit.* II, 3. (c. 2. §. 16. *Schneid.*): ἐτι δὲ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἀφαιρούμενος τῶν Φυλάων, ὅλην φησὶ δεῖν εὐδαιμόνος ποιεῖν τὴν πόλιν τὸν νομοθέτην, ἀδύνατον δὲ εὐδαιμονεῖν ὅλην, μὴ τῶν πλείστων ἢ μὴ πάντων μερῶν ἢ τινῶν ἔχοντων τὴν εὐδαιμονίαν — ἀλλὰ μὴν εἰ οἱ Φύλακες μὴ εὐδαιμόνες, τίνες ἑτέροι; οὐ γὰρ δὴ οἱ γε τεχνίται καὶ τὸ πλῆθος τὸ τῶν βαναύσων. Sed vid. *Morgenstern.* *Commentatt.* p. 166. not. 13.

θεοῖς ἰδίαις. Cod. Reg. ἰδίαις. *Ficinus*: sacraque diis privata faciunt.

φαίνονται καθῆσθαι. Vulgo κεκτηῖσθαι, quod sensu caret et ex praegressis huc irrepsisse apparet. Jam diu emendavimus καθῆσθαι, quod cum κεκτηῖσθαι facile permutari poterat; idque unum sensus postulat et *Ficinus* confirmat, ut qui verterit: ipsi vero — in urbe sedent nihil agentes aliud, quam custodiam. Καθῆσθαι duplicem continet vituperationem; significat enim tam otiosam desidemque vivendi rationem (sic *Polit.* II, 12. p. 371. B: ἀργήσαι τῆς αὐτοῦ δημιουργίας, καθῆμενος ἐν ἀγορᾷ. *Xenophont.* *Oeconom.* VI, 7: τοὺς δὲ τεχνίτας μὴ μάχεσθαι, ἀλλ', ὅπερ πεπαιδευνται, καθῆσθαι μήτε πονοῦντας μήτε κινδυνεύοντας. *Liban.* *Socrat.* *Apolog.* p. 671. A: τὸ καθῆσθαι ποιοῦντα μηδέν. Cf. *Graev.* *Lectt.* *Hesiod.* c. XI. *Bergler.* ad *Alciph.* I, 26. *Klotz.* ad *Tyrt.* p. 143. Est *Latinorum* sedere et desidere), quam vile hominum genus; καθῆσθαι enim et καθήμενος propriae sunt voces in artibus sel-

lulariis iisque contemptis, vid. *Salmas.* de usur. c. 12. p. 337. *Valken.* ad Herodot. II, 36. et Ammon. p. 215. — Deinde ad οὐδὲν ἄλλο intelligi debet ποιοῦντες (vid. *Abresch.* Diluc. Thucyd. p. 180. *Duker.* ad Thucyd. III, 35. *Fischer.* ad Weller. T. III. P. II, p. 33. Latinorum est nihil aliud quam, de quo vid. *J. Gronov.* ad Liv. II, 1. *Duker.* ad Flor. III, 23. 3.

ἐπισίτιοι cet. Laudat hunc locum *Athen.* VI. p. 446. T. II. ed. Schweigh., ubi legitur λαβόντες.

οὐδὲ ἐταίραις. Cod. Reg. et Venet. ἑτέροις, unde fluxit quod in Ald. Bas. 1. 2. et Steph. scriptum reperitur, ἄλλοις. Saepissime inter se permutata legimus ἑτέρος et ἐταῖρος, ut in *Xenophont.* Hellen. II, 3. 46. *Anabaf.* IV, 2. 3 et 30. Cf. *J. Alberti* Observatt. philol. in Jacob. V, 12. *Sluiter.* Lectt. Andocid. p. 107. et *Schweighäuf.* ad *Athen.* XIII. p. 50. 60. Ἐταίραις, quod *Fähfio* quoque in mentem venit, confirmat praeterea *Ficinus* vertens: neque quidquam scortis largiri. Ironiam in his inesse, produnt ea, quae sequuntur οἱ εὐδαίμονες δοκοῦντες εἶναι.

προσελθὼν ἄν τις. In cod. Reg. deest ἄν, quod probat *Schäfer.* melet. crit. p. 102., haud satis recte, ut opinor; ἄν enim non otiosum est, sed et hoc et praecedens habent, quo referantur. Scilicet prius ἄν in ὥσπερ οὖν ἄν ad totam, quae sequitur, enuntiationem pertinet et poni aliquid significat, quod fieri posse cogitetur; alterum, cum participio προσελθὼν coniunctum, ad hoc solum spectat et significat: si forte accederet. Sic *Polit.* X, 598. C: γράψας ἄν — ἐξαπατῶν ἄν, *Phaedr.* 260. A. *Gorg.* 521. C. *Xenoph.* *Anab.* VI, 4. 7. al. Vid. *Hermann.* ad *Viger.* p. 781.

προστίθεμεν. *Schäferus* l. l. legi jubebat προστιθεῖμεν; quod haud necessarium esse censeo; namque duae, ut solet, constructiones mixtae sunt: ἔψεγε, ὅτι οὐ — προστιθεῖμεν, et λέγων ὅτι; οὐ προστίθετε; igitur propter orationem directam, quae locum etiam habere poterat et scriptori obversabatur, προστίθεμεν recte habere existimo. Quod sequitur: οἱ γὰρ ὁφθαλμοὶ — εἶεν (sic vulgo legitur), id pro accusativo cum infinitivo positum est, ut solet optativus adhiberi, indicativo vel optativo cum ὅτι praecedente. Sic *Polit.* X. p. 614. D: ἑαυτοῦ δὲ προσελθόντος εἰπᾶν, ὅτι δέοι — ἄγγελον γενέσθαι — καὶ διακελεύσιντο οἱ ἀκούειν — πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ *Sympos.* c. 26. p. 58: οἶμαι γὰρ σε οὕτωςί πως εἰπᾶν, ὅτι τοῖς θεοῖς κατεσκευάσθῃ τὰ πράγματα δι' ἔρωτα καλῶν· αἰσχρῶν γὰρ οὐκ εἶη ἔρωτος. *Phaedon.* 95. D: οὐδὲν κωλύειν φησ — ὅτι δὲ πολυχρόνιον τέ ἐστιν ἡ ψυχὴ — καὶ ταλαιπωρουμένη τε δὴ πρῶτον τὸν βίον ζῶη καὶ — ἀπολα-

λύοιτο p. 69. B: ὡς τινες ἔλεγον — καὶ πότερον τὸ αἵμα ἐστίν, ὃ
 φρονοῦμεν — ὃ δὲ ἐγκέφαλός ἐστιν ὃ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ
 αἰκούειν — ἐκ τούτων δὲ γίγνοιτο μνήμη καὶ δόξα. Epist. VII. p.
 328. C: ὅμως ἔλβεψε δεῖν — καὶ νῦν πειρατέον εἶναι· πάσας
 γὰρ ἓνα μόνον, ἱκανῶς πάντα ἐξαργασμένος ἐσοίμην ἀγαθὰ. Xe-
 nophont. Anabaf. VII, 3. 13: ἔλεγον πολλοὶ κατὰ ταυτὰ, οτι
 παντὸς ἄξια λέγει (Schäferus corrigi vult λέγοι) Σεύθης· χειμῶν
 γὰρ εἴη καὶ οὔτε — δυνατόν εἴη cet. Vide Schäfero laudata p.
 102. Neque hic optativus statim post indicativum positus of-
 fendere debet; solent enim Graeci etiam in una eademque
 periodo indicativum et optativum coniungere, ut Phileb. 35.
 E. 38. E. Sympos. 208. C. Dialog. de just. 374. B. Isocrat.
 de Pac p. 177. ed. Corai. Cf. Matthiae Miscell. philolog.
 V. II. P. I. p. 53 sq. Grammat. graec. p. 710. et Heindorf.
 ad Phaedon. p. 21. 27. Sic vulgatam scripturam εἶεν de-
 fendi posse existimo; quanquam magis placet id, quod nos
 reposuimus, εἴσιν. De verbis ὀφθαλμοί, κάλλιστον ὄν, vid.
 ad I, 9.

ἐπιστάμεθα. Haud dubie rectius haberet ἡπιστάμεθα,
 ut Ficinus quoque vertit: possemus enim et agricolas hor-
 tari, ut — animi tantum gratia colerent terram. Tunc
 paulo post pro εὐδαιμονῇ legendum esset εὐδαιμονοίῃ, ex lege
 certe Atticorum accuratius scribentium (vid. Dawes. Miscell.
 crit. p. 66 sq. Hermann. ad Viger. p. 806. et in Mus. an-
 tiq. stud. p. 194. Schäfer. melet. crit. p. 121.). Sic et Fici-
 nus videtur legisse vertens: quo universa civitas felix
 esset.

ζύστιδας (sic enim attice scribendum est). Schol.
 Ruhnken. p. 158: ζυστίς ἐστι λεπτὸν ὕφασμα περιβόλαιον, ἢ χι-
 τῶν ποδήρης γυναικῆος. — οἱ δὲ ζυστίδα τὸ λεπτόν, παρὰ τὸ ἐξύ-
 σθαι. ἰδίως δὲ τὸ τῶν τραγωδῶν ἐνδυμα. Cf. interpp. ad Aristoph.
 Nub. 70. et Ruhnken. ad Tim. p. 188.

ἐπιδέξια: commode ad ignem se collocantes. Vulgō
 ἐπὶ δέξια, quod ita, ut nos scripsimus, iam Casaubonus ad
 Athen. I. p. 168. ed. Schweigh. correxerat.

ἐπιθυμῶσι. Cod. Reg. ἐπιθυμῶσι.

ἔχων σχῆμα ἐξ ὧν. Ficinus et Cornarius haec ita ac-
 ceperunt, ut ἔσται supplerent; ille enim vertit: neque ullus
 alius formam habebit eorum, ex quibus fit civitas. Sed re-
 ctius, ni fallor, ita intelliguntur: οὐδὲς οὐδὲν ἔχων σχῆμα, ne-
 mo, quocunque loco et ordine est s. quocunque munere fun-
 gitur, int. is erit, quem esse oportet. Σχῆμα est vitae ratio
 ac conditio (v. Raphael, ad Philipp. II, 7), locus et munus
 (Stand s. Amt.)

νευροῖς ὁ ἄφροι. cet. Laudat *Stobaeus* Serm. XLI. p. 275. v. 14. ubi scribitur ὁρᾷς γε pro ὁρᾷς δὴ; sed illud etiam *Ficinus* videtur expressisse vertens: videsne; δὴ enim in interrogationibus frequentatur; h. l. est nostrum *doch*, quod, si interrogative exprimas, est *nonne*, ut *Ficinus* vertit.

ἀπολλύασιν. Sic pro ἀπολλύνουσι e cod. Regio et *Stob.* reposuimus; vid. *Thom. Mag.* p. 406. ibique interpp.

καὶ αὖ — ἔχουσιν. Mira est in hoc loco lectionis diversitas. Ald. Bas. 1. et *Steph.* exhibent αὖ — ἔχουσιν, Bas. 2. καὶ αὖ — ἔχουσιν; et cod. Reg. καὶ ἀντι — ἔχουσιν. Particula αὖ vel καὶ αὖ sensum non habet; quocirca αὖ scripsimus, quod dici non potest quam crebro cum αὖ permutatum fuerit, et e cod. Reg. ἔχουσι recepimus. Confirmatur haec scriptura genuina *Ficini* translatione, quae est: videsne, ut omnem civitatem simul perdant? rursusque (καὶ αὖ est sicuti et contra) custodes ipsi bene eam constituendi beatamque reddendi soli opportunitatem habent.

εἰ μὲν οὖν cet. Mancam esse orationem apparet; fortasse legendum est: εἰ πομεν οὖν, ἡμεῖς μὲν — παροῦμεν, ὁ δ' ἐκεῖνο λέγων — ἄλλο αὖ τι ἢ πόλιν λέγοι. Mox καὶ ante ὡςπερ *Ficino* praeunte delevimus. Sensus est: qui illud dicit, nempe agricolas fere ut in celebritate quadam festa, non ut in urbe felices convivas exhibet, is non de urbe loquitur.

ἐαυτῶν. Sic Ald. Bas. 1 et 2., contra *Stephan.* et *Bip.* ἐαυτοῦ.

CAPUT II.

Τοὺς ἄλλους cet. Laudat haec *Stob.* Serm. XLI. p. 275. v. 19.

πλουτήσας cet. Eandem sententiam exponit *Aristophan.* *Plut.* 510 sq. Cod. Reg. θέλων habet pro θελήσαν. Deinde ἐπιμέλεισθαι pro ἐπιμελεῖσθαι et ὕτας pro ὕας sponte nostra scripsimus.

διδάξεται, instruendo reddet s. ita instruet, ut artifices evadant deteriores (nos: er wird sie zu schlechteren Künstlern bilden). Sic *Polit.* VIII. p. 546. B: οὗς ἡγεμόνας πόλεων ἐπαιδεύσασθαι. *Menon.* 93. D: ὃ ἐκεῖνός αὐτὸν ἐπαιδεύσατο. 94. B: τούτους — ἱππέας μὲν ἐδίδαξεν οὐδενὸς χειρὸς Ἀθηναίων. Vid. *Hemsterhus.* ad *Aristoph.* *Plut.* p. 4. *Toup.* ad *Suid.* T. II. p. 383.

Ἐτερεὰ δὲ cet. Laudat *Euseb.* Praep. Evang. XII, 35. p. 610. C. ubi pro δὲ scriptum est δέ. Mox *Stob.* ἀπαντι pro ἀπαντί, vitiose. Soloecum λήσῃ mutavimus in λήσαι.

Paulo inferius τέ post v. Πλούτος cod. Reg. et Stob. omittunt, quod placet. Sic supra Πλούτος, ἣν δ' ἐγώ, καὶ πενία.

τοῦ δέ. Euseb. τῆς δέ, Mox κακουργίαν Bas. 1. 2. et Stob., alii κακοεργίαν. Deinde post νεωτερισμῶ Eusebius haud dubie de suo adiecit κακοεργία δέ ἐστὶ πᾶσα πρᾶξις ἄτιμος.

Πρῶτον μὲν πον. Cod. Reg. μέντοι.

ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένος. Vulgo ἐπὶ τούτῳ, quae frequentissima est permutatio, vid. interpp. ad Xenoph. Mem. Socrat. I, 3. §. 5. 7. §. 1. III, 2. §. 3. et nostra ad I, 3. Mox δοκεῖ pro δοκῇ scripsimus, de quo jam monuerat Matthiae Gramm. graec. p. 729

ἀκούσαντας. Ald. Bas. 1. 2. ἀκούσοντας, cod. Reg. ἀκούσαντας αὐτά.

αἰρήσασθαι. Sic Ald. Bas. 1. et 2., quod Stephanus, ut centies tacitus fecit, in αἰρήσεσθαι mutavit, male, vid. nostra ad Alcibiad. II. p. 302 sq. quibus addere potes, si tanti putes, Thom. Mag. p. 159 sq. 167. interpp. ad Lucian. T. III. p. 478. Bip. Observatt. Miscell. IV. p. 286. et Heindorf. ad Phaedon. p. 48.

ἰσχυροῖς. Cod. Reg. ἰσχυροῖς, male; respondet enim ἰσχυροῖς voci πίσσι, quemadmodum στερεοῖς voci ἀπαλοῖς.

τὸ τῶν παιζόντων, int. λεγόμενον, i. e., ὥςπερ οἱ παίζοντες λέγουσι. Vid. Matthiae Gramm. graec. p. 393. Schol. Ruhnk. p. 158: πόλεις παίζειν εἶδος ἐστὶ περτευτικῆς παιδείας· μετῆκται δὲ καὶ εἰς παροιμίαν. Sic et Suidas: πόλεις· εἶδος παιδείας καὶ παροιμία, πόλεις παίζομεν. — De sententia, perfecte unam debere civitatem esse, vide quae exposuit Morgenstern. p. 235. sq.

χρήσει. Ald. Bas. 1. et Stephan. χρήση, Bas. 2. χρήσαιο, quod particulam ἂν efflagitaret.

ἕως ἄν, donec s. quantisper, pro ὥς ἂν scripsimus, Stephano quoque ita corrigente; namque ὥς apud Atticos non usurpatur ea potestate, v. Brunck. ad Eurip. Phoeniss. 89. et ad Aristoph. Lys. 743.

οὐ τῷ δοκεῖν. Libri editi εὐδοκίμειν habent, quod e cod. Reg. in δοκεῖν mutavimus, Ficino confirmante, ut qui vertit: neque id quidem opinione, sed revera maxima. Frequentissima est τοῦ δοκεῖν et τοῦ εἶναι oppositio (vid. ad lib. II, 5), et paulo inferius itidem legimus: οὕτω γὰρ μεγάλην (int. ἀληθῶς οὖσαν) πόλιν μίαν οὐ — εὐρήσεις — δοκοῦσας δὲ πολλὰς. — Paulo post Ald. Bas. 1. et 2. μόνων scribunt, quod recte Stephanus in μόνον mutavit, Ficino praeceunte, qui vertit: etiam si mille duntaxat propugnatoribus constet.

CAPUT III.

ἡσθη δ' αἶ. Bas. 1. et 2. δῆ. Mox pro ἡλική οὔσα Ald. Bas. 1. et 2. ἡλική οὔσα; deinde Ald. et Bas. 1. ἀφορισμένους.

χαίρειν ἱκαν. Verbum ἱκαν e cod. Regio et Venet. recepimus. Sic et *Ficinus*: reliquam autem dimittere. In libris editis omnibus ἱκαν desideratur.

ἀλλ' εἰς γίγνηται, Cod. Reg. γέννηται, Bas. 2. γίγνεται.

Οὔτοι, ἦν δ' ἐγώ. Laudat *Stob.* Serm. XLI. p. 275. v. 39.

κοινὰ τὰ τῶν φίλων. Sic *Cicero* de Offic. I, 16: ut in Graecorum proverbio est, amicorum omnia esse communia. Vid. nostra ad *Phaedr.* p. 396. et *Muret.* in *Arist. Ethic.* VIII, p. T. III. p. 456. ed. *Ruhnck.* De politica hac *Platonis* sententia uberius differuit cl. *de Geer* in diatr. p. 179 sq.

εἰ ἔρχεται, *Stob.* ἐξέρχεται, Idem mox παρὰ πάντα — παρὰ πάντα et ἐπιφρονέουσ'.

Ἡ τις αἰεδόντεσσιν cet. *Odyss.* I, 351. Quem locum plures laudarunt, vid. *Fabric.* ad *Sext. Empir. adv. Grammat.* I, 10. p. 259. Similis est locus *Pindari* *Olymp.* IX, 73: αἶνεα δὲ παλαιὸν Μέν εἶνον, ἄνδρα δ' ὕμνων Νεωτέρων. *Xenophont.* *Cyrop.* I, 6. 38: καὶ σφόδρα μὲν καὶ ἐν τοῖς μουσικοῖς πᾶσι καὶ τὰ ἀνδρηρὰ εὐδοκίμα.

πόλλακις est forte, vid. ad *Phaedr.* p. 260. *Heindorf.* ad *Phaedon.* p. 19.

καινόν — μεταβάλλειν. Miror, viros doctos in voce καινόν offendisse. *Davisius* enim ad *Cicer.* de legib. III, 14. καινόν in παλαιόν, *Görenzius* vero ad eund. libr. in καινόν mutari volebat; utrumque procul a vero, Μεταβάλλειν (Bas. 2. et Schol. *Ruhnck.* μεταλαμβάνειν, quod nihil nisi interpretatio verbi μεταβάλλειν est), ut αἰεΐβειν (*Pindar.* *Olymp.* XII, 16. *Pyth.* IV, 30. al.), Latinorum mutare et permutare, est mutando (int. pristinam rem, locum cet.) aliquid sumere vel eligere, et tunc in universum sumere, accipere. Sic *Phaedr.* p. 241. A: μεταβαλὼν ἄλλων ἄρχοντα, ubi v. commentar. nostr. p. 266.

οὐδαμοῦ γὰρ κινουῦνται — *Cicero* de legib. II, 15. §. 38: civitatumque hoc multarum in Graecia interfuit, antiquum vocum conservare modum, quarum mores lapsi ad molliem pariter sunt immutati cum cantibus. §. 39: Quamobrem ille quidem sapientissimus Graeciae vir longeque doctissimus valde hanc labem veretur; negat enim mutari posse musicas leges sine immutatione legum publicarum. III, 14: idque haud paulo est verius, quam quod *Platoni* nostro pla-

cet, qui musicorum cantibus ait mutatis mutari civitatum status." Etiam hic Plato dorismum suum manifestat; notum est v. c. Spartanorum decretum contra Timotheum Milesium, Euripidi aequalem, qui quum quatuor novis chordis additis lyrae fregisset gravitatem, a Lacedaemoniis eiectus est, vid. *Cicer. de legib. II, 15.* ubi v. Görenz, p. 163. *Pausan. III, 12.* *Clemens Alexandr. Strom. I, 308. D.* Cf. *Fabric. Biblioth. graec. V. III. p. 478 sq. ed. Harl.*

CAPUT IV.

ἡ γοῦν παρανομία αὕτη ῥαδίως. Cod. Reg. et Stob. ἡ γοῦν παρανομία, ἔσθῃ, ῥαδίως αὕτη λανθάνει. Paulo post Stob. περιδυσμένη et Bas. 1. παραδομένην; deinde Stob. παιδείας pro παιδίας et εἰσοικησασμένην.

ὑποῖ ῥεῖ πρὸς τὰ ἥθη. *Cicero de legib. II, 15. §. 38:* Assentior enim Platoni, nihil tam facile in animos teneros atque molles influere, quam varios canendi sonos, quorum dici vix potest quanta sit vis in utramque partem. Cf. *de legib. II. p. 669 B. sq.*

παιδίας μεθεκτέον. Vulgo scribitur παιδείας, sed margini ap. Stob. appositum est παιδίας, idque sensus requirit. Etiam Ficinus vertit: statim a primis annis pueri honestis in iocis assuefaciendi sunt. Sic et infra legimus: ὅταν δὴ ἄρκυ καλῶς ἀρξάμενοι παῖδες παίζαν. Sequens ὥς — ἀδύνατον ὄν: quia fieri non potest, ut —.

ὅταν δὴ ἄρα cet. *Stobaeus* laudat *Serm. XLI. p. 251. v. 46.* ubi ἔς ante πάντα desideratur.

ἔπειτο, bene respondet verbo ἐπανορθοῦσαι; καὶ σθαι enim dicitur id, quod lapsum est, deinde quod vile, corruptum et contemptum abiectumque est, ut ap. Latinos *iacere*.

κατακλίσεις. Tribus modis apud antiquos, praecipue Lacedaemonios, senibus a iunioribus reverentia praestabatur, silendo coram senibus, de via decedendo et de sede assurgendo. *Xenoph. Mem. Socrat. II, 3. 16:* οὐ γὰρ καὶ ὁ δ' οὐ παρὰ χωρῆσαι τὸν νεώτερον τῷ πρεσβυτέρῳ συγτυγχάνοντι πανταχοῦ νομίζεται, καὶ καθήμενον ὑπαναστῆναι καὶ λόγων ὑπεῖξαι; *Plutarch. Lacon. instit. T. II. p. 237. C:* καὶ τοὺς νέους δὲ οὐ μόνον τοὺς ἰδίους αἰδεῖσθαι πατέρας καὶ ὑπηκόους τούτοις εἶναι, ἀλλὰ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἐντρέπεσθαι καὶ ὁδῶν ὑποχωροῦντας καὶ κατ' ἑδρας ὑπεξισταμένους καὶ παρόντων (sic legendum pro παριόντων censeo) ἡσυχάζοντας. Cf. *Xenoph. Symp. IV, 31.* *Hier. VII, 7.* Quum igitur duo modi reverentiae, ἡ σιγή et ἡ ὑπανάστασις, nostro in loco significati sint, tertium illud,

τὸ ὑποχωρῆσαι vel παραχωρῆσαι ὁδοῦ, in voce κατακλίσεις late-
at necesse est. Quocirca κατακλίσεις h. l. non accubitiones, sed i.
q. ἀποκλίσεις esse debet; ἀποκλίνειν est enim de via declinare, v. c.
ap. Xenophont. Anab. II, 2. 16., igitur decedere. Sic Ari-
stoteles Ethic. IV: παντὶ δὲ τῷ πρεσβυτέρῳ τιμὴν καὶ ἡλικίαν
ἀποδοτέον ὑπαναστάσει καὶ κατακλίσει. De ἀναστάσει, anti-
quissima natu maiores venerandi ratione, vid. interpp. ad
Gell. II, 15. Klotz. ad Tyrt. p. 139. Heyn. ad Virgil. Eclog.
VI, 66. Boissonad. ad Philostrat. p. 563 sq.

μείνειε λόγῳ. Cod. Reg. μέινειεν ἐν λόγῳ, Stob. μένειεν
λόγῳ.

ὅπη. Sic e cod. Reg. reposuimus pro ὅποι (Stob. ὅποιά τις ὀρ-
μυσθῆ). Ὅπη etiam Ficinus videtur legisse, quum vertat:
quale cuiusque fuerit puerilis educationis initium, talia fore
etiam, quae sequuntur.

τὸ ὁμοιον ὄν, i. e., τοῦτο, ὃ ὁμοίον ἐστι, v. ad Phaedr.
p. 379. Μοχ τελευτῶν (postremo, v. ad Viger. p. 364. ed.
Hermann.) coniungendum cum αὐτό ἀποβαίνειν.

Τί γάρ οὔ; ἢ δ' ὅς. Vulgo legitur Τί γάρ; Οὐκ, ἢ δ' ὅς,
in quibus jam Stephanus et Heusdius (Specim. critic. p. 55)
οὐκ ad praegressa esse trahendum viderant. Nos scripsimus οὔ,
quia Attici in plena interpunctione οὔ, non οὐκ ponere
solent.

ἑκαστοὶ ᾧ, ut c. 5. τῶν πόλεων ὅσαι, vid. ad Phaedr.
p. 368.

εἰ δὲ βούλει, porro, v. ad Phaedr. p. 233.

λήξεως. Vulgo λήξας; illud latet in vitiosa cod. Regii
scriptura λέξεως; idem habet καταστάσεως. Ceterum λήξις δί-
κης est τὸ ἐγκλημα; namque, ut Thomas Mag. dicit, λαγχάνω
δίκην τῷ δαυνὶ ἡγευν κρίσιν Ἀττικοὶ λέγουσιν, οὐκ ἐπιφέρω· διὰ κλήρου
γὰρ τὰς δίκας ποιοῦν. Cf. Ruhnkenio laudata ad Tim. p.
173 sq.

ἀναγκαῖοί εἰσιν. Cod. Reg. ἀναγκαῖά εἰσιν, quo non
opus est; Atticos enim constat adiectiva masculina cum sub-
stantivis neutris vel feminis coniungere, v. Bach. ad Xenoph.
Oecon. IV, 8. Wernsdorf. ad Himer. p. 224. Koen. ad Gre-
gor. Corinth. p. 25.

καὶ ἀεὶ ἐλπίζοντες, i. e., quamvis semper sperent,
v. de hac particulae καὶ cum participio coniunctae potestate
Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 98 sq. Lexic. Xenophont.
v. καί.

τὰ τοιαῦτα. Sic Cod. Reg. et Bas. 2. Vulgo τοιαύδε.

CAPUT V.

προαγορεύουσι, *Ficinus*: interdicunt. Sic *Stephanus* id, quod in *Ald. Bas.* 1. et 2. exhibetur, προαγορεύουσι correxit; ut et ἀποθανούμενον, quod in *Ald. Bas.* 1. et 2. est ἀποθανούμενος.

οἰόμενοι τι πέρας. Cum *Cod. Regio* et *Veneto* τίς scriptus pro τέ. Ita *Ficinus* quoque vertit: se finem aliquem reperturos.

Ἐδραν τέμνουσι. *Schol. Ruhnken.* p. 159: Ἐδραν τέμνειν παροιμία ἐπὶ τῶν ἀμνηστῶν εἰρημένη διὰ τὰς τῆς ὕδρας κεφαλὰς, ὥς τέμνων Ἡρακλῆς οὐδὲν μᾶλλον ἐκράτει, ταύτης ἀναδιδούσης ἄλλας ἀντὶ τῶν κοπτομένων κεφαλὰς. Respexit h. l. *Plutarchus* vit. Tib. et C. Gracch. T. I. p. 844. C. Similiter *Libanius* Epist. 50. p. 26. Wolf.: ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἀτεχνῶς ὕδρα· καὶ τέρμης κεφαλὴν, ἐτέρω μάχῃ κεφαλῇ, καὶ ταύτης κρατῆς, ἐντεύξει τρίτη. Vid. *Erasmi* Adag. Chil. I. Centur. X, 9. p. 270. *Zenob.* Proverb. VI, 26. De hydra Lernaea cf. *Ovid.* Metam. IX, 7 sq. *Hygin.* fab. XXX. ibique interpp. et *Schol.* ad *Eurip.* Phoeniss. 1143.

ἐγὼ μὲν τοίνυν. *Cod. Reg.* ἐγὼ μέντοι, et mox ὑπασιν pro ἱπασιν.

ἐξηγητῇ, interprete religionum (ἐξηγεῖσθαι est enim interpretari, de sacro respondere, v. *Boissonad.* ad *Philostrat.* p. 337. et *Sluiter* Lectt. *Andocid.*), vid. doctissimam *Ruhnkenii* not. ad *Tim.* p. 109 sq. Conferendus in primis cum nostro loco est ille de legib. VI. p. 759. C. ἐκ Δελφῶν δὲ χρὴ νόμους περὶ τὰ θεῖα κομισμένους καὶ καταστήσαντας ἐπ' αὐτοῖς ἐξηγητάς, τούτοις χρῆσθαι. Cf. *Oenomaus* ap. *Euseb.* Praep. Evang. V. p. 230.

τῷ πατρώῳ. Hoc reposuimus e *cod. Reg.* pro πατρίῳ, quod libri editi exhibent. *Euthydem.* 305. D: Ἀπόλλων πατὴρ ὧς διὰ τὴν τοῦ Ἰωῆος γένεσιν. Ubi *Schol.* Κρεούση τῇ Ἐρεχθίδος μιγῆς Ἀπόλλων Ἰῶνα ἐγέννησεν· ἀφ' οὗ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ποτὶ Ἰῶνας κληθῆναι, καὶ διὰ ταῦτα πατὴρ ὧν αὐτοὺς Ἀπόλλωνα εἶχει. Cf. *Schol.* ad *Aristoph.* Nub. 1470. ibique *Spanhem.* *Meurs.* de Athen. Attic. II, 12. in *Gronov.* Thesaur. Antiq. graec. V. IV. p. 878. *Bergler.* ad *Alciph.* Epist. II, 4. p. 264 sq. (357. ed. *Wagn.*) *Wernsdorf.* ad *Himer.* Orat. X, 4. p. 568. Interpp. ad *Hesych.* v. πατὴρ ὧς et *Brunck.* ad *Aristoph.* Av. 1527. De discrimine, quod inter voces πατὴρ ὧς et πάτριος intercedit, vid. *Graev.* ad *Lucian.* Soloecist. c. 5. p. 736. et de crebra earum confusione *Hemsterhus.* ad *Lucian.* Soloec. p. 384. et *Morus* ad *Isoeratis* Panegy. p. 16. Scilicet πατὴρ ὧς originem respicit et auctorem gentis significat omninoque id, quod a maioribus ad posteros venit, πάτριον vero est, quod

ad patriam spectat, a patria et maioribus traditum vel institutum est; quocirca sequitur πᾶσιν ἀνθρώποις πατριος (respectu ad πᾶσιν ἀνθρώποις est communis, a maioribus quasi traditus) ἐξηγητής.

ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ. Delphi enim in media terra (umbilico terrae) sitae esse credebantur; quocirca ὀμφαλὸς χθονός s. γὰρ Pindaro dicti Pyth. VI, 2. VIII, 85. XI, 15. Proprie vocabatur ὀμφαλὸς sedes lapidea in templo Delphico, vid. Aeschyl. Eumen. 40. Pausan. X, 16.

CAPUT VI.

ὡς οὐχ ὅσιον — ὄν: quia nefas esset cet. Respiciunt haec ad lib. II, 10: δέδοικα γάρ, μὴ οὐδ' ὅσιον ἦ, παραγενόμενον δικαιοσύνη κακηγορουμένη ἀπαγορεύειν καὶ μὴ βοηθεῖν ἔτι ἀμπνέοντα καὶ δυνάμενον φθέγγεσθαι. Quocirca στιγμὴν μέσσην post ζητήσεων in comma mutavimus. Mox Bas. 2. vitiose ἡμᾶς pro ὑμᾶς.

οὐκ ἄλλο τι ἦν. Cod. Reg. ἄλλο ἔτι. Mox δηλαδὴ pro δηλαδὴ scripsimus, ut semper.

Σοφὴ μὲν τῷ ὄντι. Praestantem hanc lectionem, ut plures alias, codici Regio debemus, eamque confirmat Ficinus quippe vertens: sapiens mihi *revera* civitas, quam descripsimus, esse videtur. Vulgo legitur μέντοι pro μὲν τῷ ὄντι. Reliqua hoc ordine exhibet cod. Regius: ἡ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι.

βουλευομένην. Hoc sensus postulat, quum ἐπιστήμην cum ὑπὲρ τῶν ξυλίνων σκευῶν nisi interveniente participio βουλευομένην coniungi nequeat. Observavit hoc etiam Heindorfius ad Phaedon. p. 37. βουλευομένη, quod vulgo legitur, nonnisi ὑπὲρ expuncto locum habere posset, ita ut cum sequentibus connecteretur, quasi scriptum esset: διὰ τὴν τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐπιστήμην καὶ διὰ τὸ βουλευεσθαι, ὡς ἂν ἔχη βέλτιστα. Similiter Ficinus vertit: non ergo sapiens appellanda est civitas ex eo, quod propter fabrilem scientiam de operibus ligno conficiendis, qua ratione peragantur (in exempl. Venet. 1517. est pugnantur) bene, consultet.

ἐκ χαλκοῦ. Sic cod. Reg. Vulgo ἐκ τοῦ χαλκοῦ. Ceterum interpretanda sunt haec ita: διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν ἐκ χαλκοῦ σκευῶν βουλευομένην ἐπιστήμην.

γεωργική. Vulgo γεωργικὴν, quod sensu caret; illud in cod. Reg. extat et confirmatur Ficini versione, quae ita habet: neque etiam propter scientiam consiliumque fructuum ex terra producendorum colligendorumque sapiens nominatur

ac bene consultata, sed agricolaria. Post ἀλλὰ γεωργική intellige: σοφὴ κλητεία ἐστίν.

οἰκισθεῖσιν. Cod. Reg. οἰκισθεῖσιν. Ald. Bas. 1. et 2. οἰκισθῆσιν. Mox αὐτῆς ὅλης e cod. Reg. pro αὐτῆς ὅλης reposuimus. Ficinus quoque vertit: sed de universa potius civitate.

ἀριστ' ἄν. Particulam ἄν inferendam esse duximus, vid. ad Sympol. p. 259.

πλείους ἐνέσεσθαι. Cod. Reg. ἐσεσθαί. Mox γέ post Πολύ e cod. Reg. adiecimus.

ὀνομάζονται τινες εἶναι. Ὀνομάζονται, ut solet, cum εἶναι coniunctum; vide, si tanti putes, Reiz. ad Viger. p. 737. Heindorf. ad Theaet. p. 344. Jacobs in Athen. p. 225. Pronomen τίς, ut Latinorum aliquis, aliquid (v. N. Heinsf. et Burmann. ad Ovid. Heroid. XII, 31.) est magnus vel eximius quis, vid. Schleusner. Lexic. N. T. V. II. p. 1024. Lamb. Bos. Ellips. graec. p. 268 sq. ed. Schäf. Hindenb. Animadv. in Xenoph. Mem. Socrat. I, 4. §. 14.

CAPUT VII.

εὐρῆσθαι. Sic de coniectura scripsimus pro εἰρησθαί propter praecedens οὐκ οἶδα ὅντινα τρόπον εὐρῆκαμεν.

αὐτὴ τε καὶ cet. Sic bene Stephanus correxit, quod Ald. Bas. 1. et 2. exhibent, αὐτὴ τε καὶ cet. Mox cod. Reg. διὸ κλητεία ἢ πόλις τοιαύτη.

Σωτηρίαν cet. Laudat haec Stobaeus Serm. XLI. p. 252. v. B.

ὑπὸ νόμον. Sic cod. Reg. pro ὑπὸ νόμον, quod in libris editis comparet. Mox γεγонуίας correximus pro γεγонуίαν, sensu flagitante et Ficino addicente, ut qui verterit: opiniones videlicet lege per educationem conceptae.

διὰ παντός. Respicit hoc praegressa: ἢ διὰ παντός σώσας περὶ τῶν δαίνων δόξαν. αὐτὴν, int. τὴν ἀνδρίαν, quo referendum est ἐν λύπαις — ἡδοναῖς cet. ὄντα; namque fortis (ἀνδρεῖος) intelligitur, qui in omnibus vitae conditionibus animique affectionibus δόξαν illam περὶ τῶν δαίνων (αὐτὴν) servat (διασώζεισθαι active positum est, ut solet; quocirca fortitudo universa quaedam conservatio, σωτηρία, vocatur). Participium ὄντα absolute ponitur (nos verteremus: weil man wehmlich als tapferer in Schmerz und Freude, in Begierde und Furcht sie behauptet); vide quae supra de hoc genere exposuimus. Ceterum male Ficinus et qui eum secutus est, Serranus hunc locum ceperunt ac verterunt, optime con-

tra *Cornarius* ita vertit: perpetuo vero dicebam ipsam conservationem eo, quod et qui in affectionibus est, conservet illam, et qui in voluptatibus et cupiditatibus et timoribus versatur, ipsam non eiiciat. *Stobaeus* pro τῷ habet τὸ et paulo post ὁ pro ᾧ.

ὅτι οἱ βαφεῖς. Nobilissimam hanc comparisonem alii scriptores frequentissime et respexerunt et expresserunt, vid. *Guil. Budaei* Comment. ling. gr. p. 1058. *Gataker.* ad *M. Antonin.* III. §. 4. p. 71 et *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 75 sq. *Lyfidis* quae fertur epistola ap. *Jamblich.* de vit. *Pythagor.* XVII. p. 63. ed. *Küst.*: καὶ γὰρ οἱ βαφεῖς προεκκαθάραντες ἔστυψαν τὰ βάψιμα τῶν ἱματίων, ὅπως ἀνεκπλυτον τὰν βαφὰν ἀναπίωντι καὶ μηδέποτε γνησομέναν ἐξίταλον, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ δαιμόνιος ἀνὴρ προπαρεσνεύαζε τὰς ψυχὰς τῶν τῆς φιλοσοφίας ἐρασθέντων. Cf. *Theon.* *Smyrn.* *Mathem.* p. 17. Similiter *Cicero* in *Hortensio* ap. *Nonium* p. 386. 521: uti, qui combibi purpuram volunt, sufficiunt prius lanam medicamentis quibusdam, sic literis talibusque doctrinis ante excoli animos et ad sapientiam concipiendam imbui et praeparari decet. Ceterum ἀλουργοῦν est ἐρυθρὸν μέλανι λευκῷ τε κραθεῖν, *Tim.* p. 68. C. Vid. *Sturz.* ad *Empedocl.* p. 99.

τὴν τοῦ λευκοῦ. Sic pro τὴν τῶν λευκῶν, quod haud dubie pluralibus praecedentibus τοσούτων χρωμάτων originem suam debet, e *Stobaeo* reponendum esse apparet. *Ficinus* quoque vertit: primo quidem ex tot coloribus album eligunt.

οὕτως δέζεται. Hoc *Stobaeo* iterum debemus; eodem ducit lectio cod. *Regii* δέζηται; vulgo δέζονται, in quo duplex inest vitium, primum pluralis, quum verbum ad ἑρῶ referendum sit, deinde coniunctivus aor. I. de quo quidem saepius jam monuimus.

τὸ ἄνθος, proprie flos, deinde optimum, ut ἄωτον (v. *Rittershus.* ad *Oppian.* p. 137.), ut ad varia transferatur (cf. *Wolf.* ad *Liban.* *Epist.* p. 456), ita et ad colorem rubrum vel purpureum, qui praestantissimus habebatur, vid. *Salmas.* *Exercitatt.* *Plin.* p. 1149. *Graev.* ad *Lucian.* T. IV. p. 488. *Toup.* *Emendatt.* in *Suid.* T. IV. p. 220. et *Schweighäuf.* ad *Athen.* XIII. p. 38.

δευσοποιός (a δεύειν, imbuere, inficere) proprie color dicitur, qui rem aliquam ita imbuere et infecit, ut elui nequeat (*Seneca* de benefic. VII, 19. §. 5: nemo in summam nequitiam incidit, qui unquam haesit sapientiae; altius infectus est, quam ut ex toto elui et transire in colorem alium possit); deinde omnino dicitur δευσοποιόν, quod ita

firmum est ac constans, ut perverti, corrumpi vel deleri nequeat, τὸ ἑμμενον, δυσἀπόπλυτον, Schol. Ruhnck.; vide quae larga manu Ruhnken. ad Tim. l. l. suppeditat.

ῥύμματων, Schol. Ruhnck. τριμμάτων, σμηγμαμάτων: τὸ δὲ σμηγμαῖον ἐστὶ σποδός. Cf. Schol. ad Nicandr. Alexipharm. 96. p. 37. ed. Schneid. ad Aristoph. Lyfistrat. 377. et Acharn. 17. Timaei Lexic. p. 229. Cornarius ad h. l. p. 773. (Eclog. ed. Fischer. p. 98): „sunt autem ῥύμματα, quae exterforiam et repurgantem vim habent, velut est nitrum, quod hic χαλαστραῖον a loco vocat, et lixivium, quod κοινίαν hic appellat, quanquam etiam calcem haec vox significat. Est autem lixivium e calce paratum primarium et maxime vi illa praeditum.“

οἷα δὲ γίνονται. E Stobaeo δὲ interposuimus.

Τοιοῦτον — ἣν δ' ἐγώ. Verba ἣν δ' ἐγώ e Bas. 2. Stobaeo et cod. Regio postliminio reduximus.

ἐπαιδεύομεν ἐν μουσικῇ. Praepositionem ἐν, quam ultima praecedentis verbi syllaba absorpsit, e Stobaeo reposuimus. Sic et Ficinus: eosque et in musica et in gymnastica erudiebamus.

καὶ μηδέν. Ald. Bas. 1. et 2. μηδενί. Mox cod. Reg. alterum περί omittit.

ῥύμματα. Ald. ῥήματα, quod Cornarius jam correxit. Deinde Ald. Bas. 1. et 2. ἐκλύσαν. Stobaeus genuinam servavit scripturam ἐκκλύσαν.

χαλαστραίου. Schol. Ruhnck. χαλάστρα, πόλις τῆς Μακεδονίας, καὶ λίμνη, ἐνθα τὸ χαλαστραῖον νίτρον γιγνόμενον διὰ ἐννεατηρίδος πηγνύται, ὁμοίως δὲ καὶ λύεται. Vid. Pollux X, 135. Moer. Attic. p. 417. Timaei Lexic. p. 272, ubi v. quae Ruhnkenius excitavit. Χαλαστραῖον, int. νίτρον vel ῥύμμα, sal erat terrenus (alcali terrenum), quo saponis loco utebantur, vid. Schneider. Lexic. gr. v. νίτρον et χαλαστραῖον.

κοινίας Schol. Ruhnck. κοινία, σμηγμα, σποδός (cinis lixivius, s. lixivium, Lauge). — παντὸς ἄλλου ῥύμματος, int. δαυτοτέρα.

τὴν δὲ τοιαύτην. Δὲ e Stobaeo recepimus pro δε. Etiam Ficinus vertit: hanc utique cet.

CAPUT VIII.

περὶ τῶν αὐτῶν τούτων. Articulum τῶν e cod. Regio et Stobaeo recepimus. Sic et Ficinus: opinionem rectam de iisdem.

νόμιμον. Stephanus legi volebat μόνιμον, quod valde

placet, si praegressa respexeris; quanquam νόμιμον habet quo se defendat; spectat enim ad illa: δόξης τῆς ὑπὸ νόμου διατῆς παιδείας γεγυμνάς περὶ τῶν δανῶν.

ἀνδρείααν. Sic cod. Reg. pro ἀνδρείαν, qui pluribus in locis meliorem scripturam servavit.

ἐπισκεψόμεθα. Ald. Bas. 1. et 2. ἐπισκεψώμεθα.

σκεπτέον. Propter praecedens σκόπεα δὴ et sequens καὶ—προσέοικε expectabas σκέπτομαι, ut Ficinus quoque vertit: ecce perquiro, et facile fieri potuit, ut σκέπτομαι et σκεπτέον confunderentur, quum vocum terminationes compendio tachygraphico exprimerentur. Quod praecedit ἢ μὴ ἀδικῶ est: si recte ita facio, ut Polit. X, 9: εἰ μὴ ἀδικῶ γε, si recte censeo, si non erro X, 11: ἀδικοῖην μέντ' ἂν — εἰ μὴ, non rectum esset, nisi recorderer. Et sic sexcenties.

κόσμος ποῦ τις. Laudat Stobaeus Serm. laudat. p. 253 sq.

κρίττω δὴ αὐτοῦ φάσκοντες. Vulgo legitur δέ et φαίνονται, quod Cornarius in ἀποφαίνονται mutari volebat, Bas. 2. vero δὴ et λέγοντες exhibet, ex quo apparet, φαίνονται, quod sensum nullum habet, corruptam esse scripturam; nam si utramque scripturam coniungas, φαίνονται et λέγοντες, illius videlicet vestigia, huius vero sensum sequens, sponte obvenit φάσκοντες, quod cum δὴ coniunctum, ut sit praecedentis: ὥς φασὶ explicatio et expositio, pro genuina habeo scriptura. Quocirca φάσκοντες reponere haud dubitavimus.

τὸ μὲν κρίττω αὐτοῦ, int. λέγειν τινά. Bas. 1. et 2. κρίττων, Stob. κρίττον. De locutione κρίττων et ἥττων αὐτοῦ vid. de legib. I. p. 627. A. sq. et Wyttenbach. ad Phaedon. p. 19.

ὥς δυνεῖν. E Cornarii coniectura reposuimus δυνεῖν pro τί, quod in Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. comparet, ex-emp. Stephan. τί. Ficinus: atque videtur mihi id velle sibi hic sermo, quod in hominis anima duo quaedam sunt, unum quidem melius, alterum vero deterius. Mox εἶναι pro εἶναι e cod. Reg. Venet. Schol. Ruhnck. et Stob. rescripsimus.

τοῦτο λέγειν, int. φαίνεται βούλεσθαι ὁ λόγος. Mox Stob. ἐγκρατέστερον. In verbis τούτοις δέ particula δέ apodofin facit (nostrum so), vid. ad Phaedr. p. 336.

προσαγορεύεσθαι. Stob. προσαγορεύαν, deinde εἶπερ οὖν τὸ ἄμεινον.

ἐπιτεύξει, cum accusativo coniunctum, de quo vid. Hermann. ad Viger. p. 744. et Matthiae Gramm. graec. p. 489. not. Mox pro φῶσι Stobaeus exhibet τραφαῖσι.

CAPUT IX.

ταύτην. Cod. Reg. et Bas. 2. καὶ ταύτην.

Καὶ μὴν εἶπερ. Stob. καὶ μὴν, ἂν εἶπερ ἐν ἄλλῃ.

ἄρτι. Stob. ἀρτίως. Mox ὁμοίηται, haud dubie scribere voluit ὁμοιοῦται, quod reposuimus pro ὁμοίωται.

ἐκατέρωθεν νοῦσα. Stob. οὔσα.

οὐχ οὕτω ποιεῖ αὕτη. Verba τὴν πόλιν, quae in libris editis post οὕτω leguntur, recte a cod. Regio absunt, nec Ficinus expressit vertens: quia non, quemadmodum — ita haec agit, sed —.

καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους. Haec verba e cod. Regio et Stobaeo Platoni restituiimus; Ficinus quoque ea expressit vertendo: debiliores homines fortioresque et medii. Idem suavit de Geer in diatrib. p. 154. Mox pro ὥστε Cod. Reg. ὥστε.

κύκλῳ περιέσταςθαι. Eadem imagine usi sunt Plutarch. de aud. poet. T. I. p. 15. D: ἢ μᾶλλον ὁρῶ τινὶ λογισμῷ περιστάντες καὶ καταδέοντες τὴν κρίσιν, ὅπως μὴ παραφέρηται τῷ πρέποντι πρὸς τὸ βλάπτον. Themist. Orat. XII. p. 288. A: αἶον κυνηγέτης κύκλῳ θηρίον περιδραμών. Hoc dicitur etiam περιστοιχιζεσθαι, circumvallare, vid. Wernsdorf. ad Himer. Sophist. p. 25 sq.

ταύτη πη ἐστίν, revera est, invenitur. Sic recte Ald. Bas. 1. et 2. scribunt; Stephan. et Bip. ταύτη πη ἐστίν (saltem scribi debebat ταύτη πῇ ἐστίν).

πρότερος. Sic cod. Reg., libri editi πρότερον; eleganter vero adiectiva adverbiorum partes agunt, ut Alcibiad. I. p. 109. ed. nostr. ἐγὼ γάρ τοι ἐν νῶ εἶχον πρότερός σοι προσελθὼν ταυτὰ ταῦτ' ἐρεσθαι. Vid. Fischer. ad Weller. T. III. p. 331. sq.

καὶ ἐμοὶ φράσεις. Vulgo φράσης, quod, nisi καὶ in ἵνα mutaveris, locum habere nequit; lenissima igitur mutatione φράσεις scripsimus, ut futurum imperativi vim habeat, vid. Musgrav. ad Eurip. Jon. 1357. Viger. de idiotism. p. 198 sq. ubi v. Hoogev. et Hermann. Recte Ficinus vertit: eamque mihi ostendito.

εἰ γὰρ ᾧφελον. Optativam habet significationem, vid. interpp. ad Moer. p. 285 sq. Fischer. ad Weller. T. III. P. I. p. 147. Hermann. ad Viger. 742 sq. Mox χρήσα cod. Reg. servavit.

καὶ μὴν. Sic cod. Reg. Ald. Bas. 1. simpliciter καὶ legunt, Stephan. vero καὶ μοι. Sequens τίς intendit et affirmat, ut sexcenties, quanquam viros etiam doctissimos in

hac re a vero aberrantes video, ut nuper cl. *Wytttenbachium* ad *Phaedon.* p. 116., qui τινές in verbis παρῆσαν τινες καὶ πολλοί γε interpretatur *quidam*, et paucitatem proprie significare censet; imo τινές intendit vel affirmat: aderant sane et quidem multi. Τινές πολλοί est permulti, τινές οὐ πολλοί, non ita multi.

ἔστι γούν. Sic cod. Reg. pro ἔστιν οὖν. *Ficinus*: abditā certe imperscrutabilisque latebra. Pro δυσδιερευνήτος Cod. Reg. habet δυσερευνήτος. Ceterum respexit h. l. *Themist.* Orat. XXI. p. 254. D: ἔστι δέ που καὶ ἐν τῷ κυνηγεσίῳ τῆς ἀληθείας πολλὰ δύσβατα καὶ ἐπίσκια καὶ τῷ καθ' αὐτὸν μετιόντι δυσδιερευνήτα. Cf. *Eiusd.* Orat. XXII. p. 271. C. et *Wytttenbach.* Epist. critic. p. 41 sq.

κινδυνεύομεν τι ἔχειν. Cum cod. Reg. omisimus δόξαν, quanquam fortasse defendi recte possit; κινδυνεύειν enim centies sic ponitur, ut sit: parum abest quin s. propemodum; igitur est: propemodum videmur vestigium aliquod habere s. parum abest, quin, ut videtur, vestigium invenimus. Atque δόκειν solet aliis verbis idem fere significantibus apponi, vid. *Phaedr.* p. 353.

ὥς περ. Haec praegressis annexa sunt explicationis causa, omissa, ut fieri solet, particula explicativa scilicet s. nempe.

ἢ δὴ καί. Ab Aldo abest καί.

ἄλλ', ἢν δ' ἐγώ cet. Laudat haec *Stobaeus* Serm. XLI. p. 254. v. 7.

CAPUT X.

τὸ παρέχον. Sic *Stobaeus* pro ὁ — παρέσχεν. Sed, ni fallor, totus locus ita constituendus est: τοῦτο εἶναι τὸ — δύναμιν παρέχον ὥστε ἐγγενέσθαι καὶ ἐγγενομένοις γε (sic cod. Reg.) σωτηρίαν παρέχον: justitiam id esse, quod non solum ceteras virtutes efficiat et proferat, sed etiam servet. Similiter *Ficinus* vertit; qua et innascerentur et innata perseverarent, quamdiu ipsum adest. Verba vero ἕως ἂν ἐνῇ referenda ad πᾶσιν ἐκείνοις, ceteras virtutes. *Stob.* exhibet ἕως περ ἂν ᾖ. Mox Ald. Bas. 1. et 2. ὑποληφθέν.

ποιεῖν. Optativum reposuimus propter praecedens δύσκριτον ἂν εἴη et sequens ἐπραττε. Vulgo ποιεῖ. Mox cod. Reg. et *Stob.* καὶ δούλω καὶ ἐλευθέρῳ, omisso ἐν.

εἰς ὃν ἐν ἐπραττε. E *Stobaeo* ἔν interposuimus. Sic etiam *Ficinus*: quod videlicet suum quisque unus unum egerit, minime per aliena vagatus. — Deinde pro ἢ τοῦτου Ald. Bas. 1. et *Stob.* ἢ τοῦτο.

Καὶ ταύτη ἔρα πη ἡ τοῦ. Optimam hanc scripturam debemus codici Regio et Stobaeo, apud quem ἡ abest. Vulgo pro πη ἡ τοῦ legitur ποιητοῦ. Mox ἰδέε attice pro ἰδέε scripsimus. Ἀλλήλων pro τᾶλλήλων cod. Reg.; sed infra quoque legimus τὰ ἀλλήλων ὄργανα.

πάντα τᾶλλα, intell. καί; vid. ad Sympoſ. p. 238.

δοκεῖ. Vulgo δοκῇ, solemnī errore; δοκεῖ etiam cod. Reg. exhibet.

ἄλλω τοιοῦτῳ. Cod. Reg. ἄλλω τῷ τοιοῦτῳ.

καὶ τὰς τιμὰς. Ald. Bas. 1. et 2. καὶ omittunt; Stephanus vero legit ἡ τὰς τιμὰς. Ficinus vertit: instrumenta vicissim isti praemiaque permutant.

προσαγορεύοιτο. Cod. Reg. addit μάλιστα.

CAPUT XI.

λέγομεν. Sic cod. Reg. Ald. Bas. 1. 2. et Ficinus (rursus autem sic dicimus). Stephanus sine causa correxit λέγωμεν.

μηδὲν — πῶ. E cod. Regio rescriptissimus πῶ pro ποῦ; Ficino adstipulante; ut qui verterit: nondum omnino istud debemus asserere.

τὸ εἶδος τοῦτο. Libri editi τούτων, quod in τοῦτο mutandum esse patet, idque praebet Cod. Venet. Mox pro ἐκεῖνο e cod. Reg. et Venet. reposuimus ἐκεῖ, ut supra: καὶ ἐκεῖ δικαιοσύνη εἶναι, et infra: ὁ οὖν ἡμῖν ἐκεῖ ἐφάνη.

καὶ οὕτως. Bas. 2. καὶ ὁντως.

ὥς περ ἐκ πυρείων. Πυρεῖα dicebantur ligna, quorum attritu ignis excitabatur, vid. Schol. ad Apollon. Rhod. I, 1184. Gedick. ad Sophocl. Philoct. 36. p. 90 sq. Bast. Epist. crit. p. 141. not. Ceterum expressit hunc locum Philo Jud. T. I. p. 683: τρίβοντες γὰρ αἰεὶ τοὺς περὶ ἐσιότητος λόγους, καθάπερ ἐκ πυρείων, τὸ θεοειδέστατον εὐσεβείας φέγγος ποιῶσιν ἐκλάμπαν. Cf. Longin. XLIV, 3. ubi v. Ruhnken. p. 481 sq. ed. Weisk. Et sane haec, quam experimentalem dicimus, vera est ratio philosophandi, qua id, quod quaerimus, Iponte quasi emergit, veritasque ipsa nec praeiudicata aliqua opinione nec consilio qualicunque a philosophia alieno corrumpitur. Illa erat Socratica et Platonica philosophandi ratio, haec Sophistarum.

βεβαιωσάμεθ' αὖν. Sic bene Stephanus correxit vulgatum βεβαιωσόμεθ' αὖν, quod Ald. Bas. 1. et 2. exhibent. Cod. Reg. habet βεβαιωσώμεθ' αὖν.

χαλεπαὶ τὰ καλὰ. Saepius huius proverbii meminit Plato, ut Polit. VI, 11: καὶ τὸ λεγόμενον τὰ καλὰ τῷ ὄντι χαλεπαί. Cratyl. 384. A. ubi v. Schol. Hipp. mai. extr. Vid. Zenob. Proverb. Centur. VI, 38. et Lambin. ad Horat. T. II. p. 86. E.

Καὶ εὖ γ' ἔσθι. Laudat Galenus de Hippocr. et Platon. placit. V. p. 293. v. 18. T. I. Basil., ubi γ' deest et pro οὔτως νῦν legitur αἷς δὴ νῦν. Ficinus: qualibus in praesente disputatione utimur. De verbis οὐ μὴ ποτε λάβωμεν vid. ad lib. I, 15. Post ἔσθι conjunctio ὅτι s. ὡς more omissa est (vid. ad Phaedr. p. 394): ἔτι, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα (ut mea fert opinio, ut mihi videtur), ἀκριβῶς τοῦτο — οὐ μὴ ποτε λάβωμεν.

ἀλλὰ γάρ, enimvero, namque. Galenus ἄλλα.

ἀξίως int. λάβοιμεν ἄν: praegressae disputationi convenienter (ἀξίως, pro dignitate) populari illa ratione, quam in superioribus secuti sumus (non via illa abstrusa severioris philosophiae) id percipiemus. Igitur ut disputatio nostra sibi constet, melius erit, ratione illa differendi dialogica, quam huc usque secuti sumus, id, quod quaerimus, perscrutari.

Ἄρ' οὖν. Ἄρ' recte scribunt Ald. Bas. 1. et 2., quod Stephanus sine causa in Ἄρ' οὖν mutavit. Ἄρ' οὖν enim saepenumero sic ponitur, ut ἄρα per se interroget (est enim affirmativum, respondens fere nostrae particulae *doch*, i. e., *nicht wahr*; quocirca ut ἄρ' οὖν interrogans pro ἄρ' οὖν ὀν positum accipiatur, quod Heindorf. ad Cratyl. p. 19. et Schäfer. melet. crit. p. 89. statuunt, haud opus est), et frequenter ἄρα simpliciter hac vi ponitur, ut Sophocl. Antig. 1212: ἄρ' εἰμι μάντις; Cf. Oedip. Tyr. 822. Philoctet. 976. Eurip. Alcest. 341. 771. al. Quo fit, ut etiam extra interrogationem eadem affirmandi potestate usurpetur, ut optime Hermannus monuit ad Sophocl. Antig. v. 628. ed. min. Erfurdt.

ἐνεστίη ἡμῶν. Cod. Reg. ἡμῖν.

οἱ δὲ καὶ ἔχουσι ταύτην τὴν αἰτίαν: quibus illud (τὸ θυμοαδές) jure tribuitur, qui jure θυμοαδῆς et dicuntur et habentur. Observanda haec est locutionis αἰτίαν ἔχειν significatio. Scilicet αἰτίαν ἔχειν et αἰτιάσθαι dupliciter ponuntur; in malam partem αἰτίαν ἔχειν (crimen habere, accusari, reprehendi, vid. ad Phaedr. p. 314.) dicitur is, in quem culpa confertur, qui culpa obnoxius est; αἰτιάσθαι igitur est culpam conferre, accusare al.; in bonam vero partem αἰτίαν ἔχειν dicitur, in quem aliquid confertur, h. e. cui aliquid tribuitur s. adscribitur, de quo aliquid dici s. contendere potest, Sic Gorg. 503. B:

δι' ὄντινα αἰτίαν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι βελτίους γεγονέναι, per quem Athenienses dicantur s. censeantur meliores facti esse. Alcibiad. I, p. 119. A: εἰπέ, ὅστις αἰτίαν ἔχει (qui dici possit, quem jure censere possimus) διὰ τὴν Περικλέους συνουσίαν σοφώτερος γεγονέναι, al. Sic et paulo post: ὁ δὲ περὶ τὸν παρ' ἡμῶν — τόπον ἂν τις αἰτιάσαστο, i. e., quod (τὸ φιλομαθές) huic nostrae potissimum regioni jure quis tribuat. Polit. X, 3. p. 599. E: σὲ δὲ τίς αἰτιάται πόλιν (quaenam civitas dicit, contendit te — i. e., hoc tibi tribuit) νομοθέτην ἀγαθὸν γεγονέναι; Alia exempla vid. ap. Casaubon. ad Athen. IX, 2. Wernsdorf. ad Himer. Sophist. p. 211 sq. Valcken. ad Herodot. VI, 115. p. 492. Post ἢ τὸ φιλομαθές et φιλοχρήματον repetenda sunt μὴ ἐκ τῶν ἰδιωτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγγεγονέναι. Ceterum memorabilis est hic Platonis locus; quae humanae naturae et civitatis elementa quasi sunt, τὸ θυμοειδές, τὸ ἐπιθυμητικὸν et τὸ σοφόν, horum singula non solum in singulis hominibus, sed in singulis quoque gentibus eminent et apparent, ita ut, id quod in rerum natura positum est, τὸ θυμοειδές, in civitate τὸ ἐπικουρικόν, e quo ἀνδρία virtus efflorescit, apud nationes septentrionales inprimis regnet, τὸ ἐπιθυμητικόν (in civitate τὸ χρηματιστικόν) apud gentes australes, ut quae molli et inertī vitae deditae sint, et τὸ λογιστικόν s. φιλομαθές in regione temperata, in qua vera humanitatis cultura floret. — Expressit hunc locum Dionys. art. rhetor. XI. §. 5: καὶ γὰρ ὁ Πλάτων φησὶ παγκάλως, ὅτι κατὰ τοὺς τοῦ οὐρανοῦ τόπους καὶ τῶν ἡθῶν αἱ κράσεις καὶ διὰ τοῦτο τινὰς μὲν ἀνθρώπους εἶναι φησὶ πρὸς μαθήματα ἀξυτέρους, τοὺς περὶ τὴν Ἑλλάδα, τοὺς δὲ πρὸς ἀργυρισμόν, τοὺς περὶ τὴν Φοινίκην καὶ Αἴγυπτον, ἄλλους πρὸς θυμόν, ὅσοι τῶν βαρβάρων εἰσὶ πολέμοις ἀναγκάσιμοι.

τὸ φιλοχρήματον — περὶ τοὺς τε Φοίνικας, qui male hanc ob causam audiebant, vid. P. Victor. Var. Lectt. XII, 4. Perizon. ad Aelian. V. H. IV, 20. p. 289. Muncker. ad Anton. Liber. 39. p. 262. et Boissonad. ad Philostrat. Heroic. 4. (ubi φιλοχρήματοί τε καὶ τρώκται Phoenices dicuntur) p. 286.

CAPUT XII.

Τόδε δέ. Cod. Reg. δη. Mox cod. Reg. et Bas. 2. ἄλλω μὲν ἄλλω, μανθάνομεν ἑτέρω et χαλεπαὶ omisso articulo τὰ.

ταυτὸν τὰναντία cet. Laudat Galenus quoad sententiam de Hippocrat. et Platon. decret. V. p. 293. v. 31. T. I. et IX. p. 341. v. 22.; lib. V. ἢ κατὰ ταυτὸν τε et lib. IX. κατὰ ταυτὸν τε scribitur, unde τί pro γέ reposuimus.

ἅμα κατὰ τὸ αὐτό. Absunt haec a cod. Reg. Ap. Galenum scribitur ἅμ' ἀδύνατον et Ald. Bas. 1. et 2. ἅρα exhibent pro ἅρα.

διομολογήσώμεθα. Ald. Bas. 1. et 2. ὁμολογησώμεθα, Galenus vero διομολογησώμεθα, unde διομολογησώμεθα reposuimus. Deinde Galen. μή πως.

λέγοι, e cod. Regio, Venet. et Galen. recepimus pro λέγει.

τὸ μέν τι. Cod. Reg. et Galen. τὸ μέντοι.

οἷ γε στρόβιλοι. Galen. οἷ τε στρόμβοι; sic et in sua ipsius oratione p. 341. v. 46: ἐν γὰρ τοῖς στρόμβοις δύναται ἂν τις λέγειν τὰναντία cet. v. 48: ἕτερον μὲν εἶναι τὸ ἐστὸς τοῦ στρόμβου, ἕτερον δὲ τὸ περιφερόμενον, ὃ δὴ κύκλον προσηγόρευσεν αὐτός. Sed στρόμβος et στρόβιλος eiusdem sunt et originis et significationis (rhombus s. turbo). Mox pro αὐτῇ Gal. αὐτοῦ, δραῖν pro δραῖ et αὐτῶν pro ἐαυτῶν. Deinde τότε deest in Galen. φαίημεν (Cod. Reg. φαῖεν μὲν — καὶ ὄραν — εἰς δεξιὰ — ἀριστερά — πρόσθεν — ἐκκλίνει — περιφερόμενόν τε οὐδ' οὐδαμῇ ἐστάναι.

οὐδὲν ἅρα. Galen. et cod. Reg. οὐδὲν ἅρα ἡμᾶς. Paulo post Galen. λεγόμενων exhibet, quod haud dubie reponi debebat. Etiam Ficinus vertit: nulla ex his obiectionibus.

ὥς ποτέ τι. Galen. ὥς ποτέ τοί τι. Mox τὸ αὐτὸ ὅν ἅμα κατὰ τὸ αὐτό Galenus, Cod. Reg. τὸ αὐτὸ ἂν ἅμα κατὰ τὸ αὐτό.

ὑποθέμενοι ὥς τούτου cet., i. e., ὑποθέμενοι τοῦτο οὕτως ἔχον, vid. ad lib. I, 1. Deinde cod. Reg. ὥς τὸ πρόσθεν pro εἰς τὸ πρόσθεν.

CAPUT XIII.

Ἄρ' οὖν cet. Laudat h. l. Galen. lib. V. v. 33 sq. usque ad Πῶς γὰρ οὖ, et lib. VI. p. 298 v. 3.

τῶν ἐναντίων — θείης. De hoc verbi τιθέναι cum genitivo coniuncti usu vid. ad lib. II, 16.

εἴτε ποιημάτων, εἴτε παθημάτων. Galenus explicat εἴτε ἐνεργείας εἴτε πάθη. In praecedentibus ap. Galen. τὸ ἀπαργεῖσθαι et τὸ ἀπωθεῖσθαι scriptum est.

καὶ αὐτό. Galen. lib. VI. et Bas. 2. καὶ αὐτό.

ἐκεῖνά πη ἂν. Pro ποῖ e cod. Reg. reposuimus πῇ. Mox νῦν δὴ λεχθέντα e Galen. et cod. Reg. recepimus; vulgo δὴ abest.

ἀεὶ τήν. Galen. l. 1. αὐτήν. Mox Ald. Bas. 1. et 2. εἴτοι pro ἥτοι, et Galen. φήσεις pro φύσει.

ἐπιθυμῇ. Cod. Reg. ἐπιθυμοῖ. Galen. lib. V. ἐπιθυμῇ. Paulo post Galen. lib. V. γενέσθαι μοι et lib. VI. βούληται γενέσθαι; deinde οὐ κατ' ἔσον pro καθόσον — ἢ pro οἱ et πορίζεσθαι lib. VI.

ἐρωτῶντος. Sic Bas. 2. et Galen. lib. V. In Ald, Bas. 1. et Stephan. legitur ὁρώντος, Ficinus vero ἐρωτῶντος legerit necesse est, quum vertat: *amantis* more, idque reperitur ap. Galen. lib. VI. Unice verum est ἐρωτῶντος; animus enim, quasi secum ipse colloquens, id affirmat et sibi ipse annuit (ἐπινεύει πρὸς αὐτήν); tanquam alteri interroganti respondens.

Θήσομεν. Sic cod. Reg. Venet. et Galen. In Ald, Bas. 1. et Steph. φήσομεν; in Bas. 2. φήσαμεν comparet.

Ἄρ' οὖν cet. Laudat hunc locum *Athen.* III, 96. p. 476. Schweigh. Locus admodum depravatus est. Statim offendit πρὸς λέγωμεν, ἐπιθυμία — εἶη, quod in ἢ οὖν λέγομεν (int. ποτοῦ) mutandum esse censeo. Similiter Ficinus vertit: numquid, in quantum sitis est, alicuius praeterea cupiditas est alterius, *quam cuius nos dicimus*, potus scilicet et sitis. Deinde Οἷον δίψα ἐστὶ vitii manifesta sunt. Primum enim, ut sensum haberent verba; οἷον id esse deberet, quod καθόσον; deinde haud credibile est, in re a Socrate nondum perspicue exposita, alterum statim, quod Socrates interrogasset, affirmaturum esse. Accedit quod tunc sequentia δίψα ἄρα γε — et ἢ εἰάν cet. quomodo inter se cohaerant, difficile est ad perspicendum. Ne multus sim in re cuilibet per se patenti responsio illa Οἷον δίψα ἐστὶ ex mala interpunctione fluxit, quod *Athenaeus* confirmat l. l.; in cuius libris scriptum reperitur εἶη, οἷον δίψα ἐστίν. Verbis vero οἷον δίψα ἐστὶ pro responsione habitis, ea, quae sequuntur, pro oratione Socratis sententiam uberius exponentis habita sunt, in quibus quidem quum oratio manca visa esset, apponebatur δίψα ἄρα γε. Locus igitur, ni fallor, ita constituendus: Ἄρ' οὖν, καθόσον δίψα ἐστὶ, πλείονος ἢ τινος, ἢ οὐ λέγομεν, ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ εἶη, οἷον δίψα ἐστὶ θερμοῦ ποτοῦ ἢ ψυχροῦ — πόματος ἢ εἰάν μὲν τις θερμότης τῶν δίψαι προσῇ — τοῦ ὀλίγου, αὐτὸ δὲ τὸ διψῆν — βρώματος; In his οἷον est *velut*, e. g., et quae sequuntur, exponunt, quomodo sitis non solius potus, sed etiam definiti alicuius potus cupiditas esse possit. "H est *an*, alterum interrogationis membrum exordiens, et siti definitae, ut ita dicam, de qua in hoc orationis membro exponitur, sequens αὐτὸ τὸ διψῆν, sitis per se et in universum spectata, opponitur. Sententiarum nexus est: num sitis qua talis (i. e., in universum et per se spectata) plus appetit quam potum (e. g. potum calidum vel frigidum, non vero merum potum), an tunc, quando

sitis certa quaedam est, etiam certus quidam potus appetitur (v. c. frigidus potus, quando sitis cum calore coniuncta est), ipsa vero sitis (per se spectata) nihil praeter ipsum potum appetit? Sic omnia perspicua sunt.

ἐνὶ λόγῳ. Sic ex Platonis codicibus MS. pro ἐν ὀλίγῳ reposuit Schweighäuserus ad Athen. Animadvers. T. II. p. 362. Cf. Cornarius Eclog. p. 10. et Fischer. ad Phaedon. p. 403. Sic c. 14. ἐνὶ λόγῳ.

πρὸς ἡ. Hoc Schweighäuserus ex ed. Venet. Bas. et MS. A. recepit, quum vulgo legeretur προσή. Etiam cod. Reg. et Venet. Platonici προσῆ praestant.

πόματος. Schweigh. ex ed. Venet. Bas. et MS. A. scripsit πώματος. Mox Athen. προσπαρέχοι pro προσπαρέχοιτ'.

αὐτοῦ πόματος. Αὐτοῦ est solius s. per se, ut αὐτὸ διακαιοσύνη al. Cod. Reg. exhibet αὐτοῦ πόματος. Mox Ald. Bas. 1. et 2. αὐτὸ πένην.

τὰ προσγιγνόμενα, quae accidentia dicimus.

αὐτοῦ ἐκάστου. Sic cod. Reg., ut Ficinus vertit: ipsa autem quaeque ipsius cuiusque duntaxat. Libri editi ἐκ τοῦ ἐκάστου. Paulo ante pro δοκοῖ correximus δοκεῖ.

πρὸς βραδύτερα. Cum cod. Regio articulum τὰ ante βραδύτερα delevimus.

C A P U T XIV.

Φάσι, vulgo vitiose scribitur Φάσι.

ἔστι δὲ δήπου δίψος. Absurda haec sunt, quasi quaeri possit, an sitis revera sit. Scribendum: ἔστι δὲ δήπου δίψος, ἥ δ' ὅς, πόματος γε: sane est sitis (int. in eorum numero, quae alicuius esse dicuntur), et quidem potus (ad potum refertur s. potus cupiditas est).

Ναί. Δίψος δ' αὖ αὐτό. Vulgo καὶ δίψος; δίψος δ' οὖν αὐτό. Bas. 1. et 2. vero: καὶ δίψος: Δίψος cet. Δίψος δ' οὖν αὐτό verbo esse Socratis apparet. Quocirca ante Δίψος responsio affirmativa desideratur, Ναί vel Πάνν γε; nos illud reposuimus. Cornarius inferi volebat Οὐ δῆτα, quod esse deberet Πῶς οὐ δῆτα. Pro οὖν e cod. Reg. reposuimus αὖ: opponitur enim δίψος αὐτό siti qualicunque.

μόνον αὐτὸ δίψος. Μόνον etsi crebro cum αὐτό connectitur (v. Lambert. Bos. Ellips. gr. ling. p. 308. ed. Schäf. Toup. ad Longin. fragm. V. §. 8. p. 526. ed. Weisk.), tamen h. l. ad αὐτοῦ πόματος referendum est.

Τοῦ διψῶντος ἄρα. Excitat h. l. Galenus lib. laud. p. 294. v. 31. usque ad ἑταῖρον, et scribit ἄρα τοῦ διψῶντος ἡ ψυχὴ, καὶ ὅσον δὲ διψᾷ,

ἀνθ' ἑλκεα. Cod. Reg. et Bas. 2. καθ' ἑλκεα. Sententiam hanc uberius exposuit Galenus de Hippocrat. et Platon. decret. V. p. 293. 294 sq. T. I. ed. Bas.

ἕτερον ἂν τι. Ald. Bas. 1. et 2. τίς. Sed Ficinus quoque: aliud quiddam erit.

ἄγοντος, ὥσπερ θηρίον. Ficinus haec ita vertit ac si legerit ἀγομένου, ὥσπερ θηρίου: ab ea parte diversum, quae sitit et quasi bestia quaedam ad bibendum impellitur. Sed explicanda haec ita sunt: καὶ ἄγοντος (κυνήν), ὥσπερ θηρίον: quasi belluam agat, h. e., sicut bellua ab instinctu impellitur.

Φαμέν. Galen. φαίμεν. Mox construe: τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἑαυτοῦ, idem eadem suimet ipsius parte.

πράττει. Vulgo πράττοι, Galen. vero πράτταν, unde πράττει rescripsimus.

Πότερον δὲ δῆ. A cod. Reg. et Galen. abest δέ, fortasse recte. Etiam Ficinus simpliciter vertit: fateremur ne esse aliquos, qui, quum sitiant, nonnunquam bibere nolint?

Ὡς περ γε — τοῦ τοξότου. Stephanus περὶ τοῦ τοξότου legi vult; alioqui dicendum esse putat omnino vacare αὐτοῦ. Sed genitivus partitionis saepenumero sic absolute ponitur; idem igitur est ac si scriptum sit: τοῦτο τοῦ τοξότου.

ἔστιν ὅτε. Ἔστιν ὅτε et ἔστιν οἷ ita interponi solent, ut Phaedon. p. 255. Fisch. καὶ τ' ἄλλα ἔστιν ὅτε καὶ οἷς. Alcibiad. II. c. 6: ἔστιν οἷ — ἔστιν οἷς. Gregor. Nazianz. Orat. I. p. 9. B: ἔστιν ὅτε καὶ ἐφ' ᾧν χρησεται.

ἐνεῖναι δὲ τὸ κωλ. Galen. εἶναι. Mox τὸ κρατοῦν — ἐγγίγνεσθαι — ἐκ τοῦ λογισμοῦ.

ὅταν ἐγγένηται. Vid. ad Phaedr. p. 339.

δύο ἡμῖν. Galen. μοί.

πότερῳ, alterutri, vid. Heindorf. ad Charm. p. 103. et ad Theaet. p. 292. Ceterum de tribus his animi partibus vel viribus vide quae differuit Galenus in Hippocrat. et Platon. decret. V. p. 293. et Morgenstern. in Commentatt. p. 100 sq.

τούτῳ. Galen. τοῦτο (hoc verum esse credo), quod haud scio an praeferri debeat.

Πειραιέως. Attice scribendum est Πιραιῶς, ut ap. Thucyd. II, 93. et Xenoph. Hist. graec. II, 2. 3.

ἐκτὸς αἰσθόμενος. Galen. ἐντὸς αἰσθόμενος.

ἅμα δ' αὖ. Cod. Reg. et Galen. ἅμα δέ.

κρατούμενος δ' αὖ. Hoc e Galeno rescripsimus pro κρατούμενος δ' οὖν.

διελκύνσας, diducens, dilatans, cui opponitur συμπί-
ζαν, ut ap. *Xenophont. Memor. Socrat. III, 10. §. 7*: καὶ
τὰ συμπιεζόμενα καὶ τὰ διελκόμενα. Reliqua quae diverse le-
guntur apud Galenum, operae haud pretium est memorare.

CAPUT XV.

πολλαχοῦ. Galen. πολλάκις.

οἷμαί σε. Vulgo post ἀντιπράτταν plene interpungitur,
et post οἷμαί particula δὲ interposita reperitur, quam cum
cod. Reg. et Galen. delentes simul comma post ἀντιπράτταν
posuimus; namque haec verba unam orationem efficiunt, ut
et Schol. Ruhnken. p. 160. cepit, eamque ita cohaerentem,
ut *Ficinus* vertit: „ratione autem imperante, non esse sibi con-
tradicens, iram cupiditatibus coniunctam obsistere illi, ar-
bitror te nunquam vel in te ipso vel in alio persensisse.“
Κοινωνήσαντα in constructione cum verbo φάναί pro κοινωνήσαν
positum est (ut post λέγειν participium sequitur *Phileb. 22. E.*
vid. *Perizon. ad Aelian. V. H. III. 17. Valeken. ad Eurip.*
Phoeniss. 711). — αἰρουντος λόγου, notissimum est illud
αἰρᾶ λόγος, ratio evincit, persuadet, jubet, ut *Polit. X, 8.*
p. 607. B. *Parmen. 141. D. Crit. p. 191. ed. Fisch. Clitoph.*
407. D. Cf. *Gataker. ad M. Antonin. IV. §. 24. p. 182.*
Dorvill. ad Charit. p. 645. Αἰρᾶν est enim evincere, convin-
cere vel persuadere, vid. *Wytttenbach. ad Plutarch. de ser.*
num. vind. p. 8.

ὅσῳ. Galen. p. 295. v. 40. ὅσον, sed v. 49 ὅσῳ agnoscit.
Mox pro ζῆτε καὶ legit Galen. ζητᾶται, deinde χαλεπαιναν —
συμμαχᾶν — ὑπομένων καὶ νικᾶν — λήγειν — ἡ τελευτή — ἀνα-
κλιθεῖς.

ὑπομένειν νικᾶν. Vulgo legitur ὑπομένων νικᾶν, quod
sequentibus: πρὶν ἂν ἡ διαπράξῃται ἢ τελευτήσῃ ἢ — πρᾶξῃ
adversatur; namque is, qui vincit, dici non potest aut vin-
cere aut obire aut mitescere. Rectius, ni fallor, sententiam,
quam *Plato* exhibere voluit, repraesentat scriptura καὶ ὑπο-
μένει νικᾶν καὶ οὐ λήγει τῶν γενναίων. Ὑπομένει cum infinitivo
coniunctum est audere, suscipere, sibi proponere. *Xenoph.*
Mem. Socrat. II, 7. 11: νῦν δέ μοι δοκῶ εἰς ἔργων ἀφορμὴν ὑπο-
μένειν αὐτὸ ποιῆσαι. Quae quidem ipsa exquisitior verbi ὑπομέ-
ναν significatio in causa esse potuit, ut corrigeretur ὑπομένων
(vulgari τοῦ πάσχειν significatione): sustinens omnia praedicta
νικᾶν. Eandem fere scripturam, quam proposuimus, *Ficinus*
in libris suis reperisse, eius versio docet: et ad victoriam con-
tendit.

ἀνακληθεῖς. Sic cod. Reg. Venet. et Ficinus, qui *re-*
vocatus vertit. Vulgo ἀνακλιθεῖς, quod ex ἀνακλιθεῖς, ut
Galen. legit, enatum est; namque ἦ et ἱ sexcenties inter se
permutata reperiuntur.

ἀλλ' ἦ, an vero, num (Gorg. init. Xenoph. Cyrop. II,
2. 28. al. Vid. Valcken. ad Eurip. Hippol. v. 932), sponte
correximus. Vulgo ἀλλ' εἴ; solemnis vocum α, ἦ et ἦ per-
mutatio.

τῷ θρασυταίῳ ὅπλα, i. e., περιτίθεισθαι, arma induere,
h. e., capere, vid. Küster. de verb. med. I, 25. Viger. ad
Euseb. Praep. Evang. p. 68 sq. Wesseling. ad Diodor. Sic
XX, 31. T. II. p. 428. — πρὸς cum secundo casu est in
commodum, pro, vid. Gronov. ad Arrian. II, 18. Valcken.
ad Schol. in Eurip. Phoeniss. p. 786. Hinc εἶναι πρὸς τινός,
stare ab aliquo, al. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 251
sq. Cod. Reg. πρὸς τὸ λογιστικόν, male.

Ἄρ' οὐν ἔτερον ὃν cet. Laudat Galen. l. VI. p. 298.
v. 46. ubi legimus λογιστικόν τε καὶ ἐπιθυμητικόν συνήχεν — τοῦτο
τρίτον — διαφθάρηται.

ἐπικουρον ὃν τῷ λογιστ. Cf. Themist. Orat. XI. p.
149. A.

καὶ γὰρ ἐν τοῖς παιδίοις. Laudat haec et uberius ex-
plicat Galen. l. I. p. 296. v. 13 sq., ubi legitur ταῦτό γ' ἂν τις
ἤδη — καλῶς εἴπης; ἔτι γ' — λέγω — μαρτυρήσης.

ἄνω πρὸ. Sic recte scribitur ap. Galenum; vulgo ἄνω που.
Cf. IX, 13. p. 591. B. de legib. IX. p. 863. B.

στῆθεος δὲ πλήξας. Odyss. III, 4. Phaeton. p. 397;
καὶ τὰ μὲν ἀπειλοῦσα, τὰ δὲ νοουθετοῦσα ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ὀργαῖς καὶ
φόβοις, ὡς ἄλλη οὐσα ἄλλω πράγματι διαλεγομένη οἷόν που καὶ Ὀμη-
ρος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ πεποίηκεν κ. τ. λ. Commentarii instar est Ga-
leni locus de Hippocrat. et Plat. decret. III. p. 267. v. 3. T.
I. Bas. Ceterum Galen. lib. VI. p. 296. ἡνάπατε θυμῷ — περι-
βελτίονος — ἀλογίστη.

CAPUT XVI.

Ταῦτα μὲν ἄρα cet. Laudat Stob. Serm. IX. p. 116 sq.
διαννεύκαμεν. Tim. Lexic. p. 79: ἐπεραιώθημεν. Δια-
ννῶν est enim διαπερᾶν, natationis imagine, ut solet, ad ora-
tionem translata, vid. ad Phaedr. p. 357. Bas. 2. legit διαννε-
ύκαμεν.

ὁμολογεῖται. Stob. ὁμολόγηται, ut Ficinus vertit: sa-
tisque inter nos constitit, quod praeferendum videtur esse;
licet haud necessarium sit. Μοκ ταῦτα pro ταῖς αὐταῖς Stob.

ἐν ἐνὸς ἐκάστου τῇ ψυχῇ. Vulgo ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ τῇ ψυχῇ, in quo dativus ἐνὶ ἐκάστῳ admodum offendit. Cod. Reg. praestat lectionem ἐκάστου, quocirca ἐνὸς ἐκάστου scripsimus. Sed, ni fallor, ἐνὶ e praegresso ἐν enatum est, cuius generis exempla innumera in uno Parmenide extant, et articulus τῇ ante ψυχῇ cum cod. Reg. expungendus. Jam si legeris ἐν ἐκάστου ψυχῇ, oratio et perspicua et sincera erit, eaque ipsa, quam *Ficinus* expressit vertendo: in cuiusque anima. Vulgatam scripturam ἐνὶ ἐκάστῳ nonnisi ita defendere potes, ut τῇ ψυχῇ pro glossmate habeas.

καὶ οὕτω. Haec verba, quae in libris editis male cum sequentibus connexa sunt, cum praecedentibus coniunximus; οὕτω enim respondet praegresso ὥς. Sic et *Stobaeus* recte distinguit verba et *Ficinus* vertit.

οὕτω, e *Stobaeo* rescripsimus pro οὕτω, confirmante *Ficino*: at nondum illud obliti sumus. Idem exhibet τοῦτό γε, δοκῶ μὲν. Ald. et Bas. 1. δοκῶ μὲν. Mox *Stob.* οὕτω δικαιότερος τε; deinde τὰ ante αὐτοῦ Ald. Bas. 1. et 2. ignorant.

λογιστικῇ. *Stob.* λογικῇ — προσῆκον — ἀπάσης ψυχῆς. ἀνιεῖσα καὶ παραμυθουμένη. Copulam καὶ interponendam esse putavimus.

Καὶ τοῦτω δὴ. Sic *Stob.* et *Stephan.*, in Ald. Bas. 1. et 2. legitur τοῦτο. Mox *Stob.* τὰ αὐτὰ pro τὰ αὐτῶν.

πλεῖστον. Articulum τό apponendum esse patet. *Ficinus* vertit: quae pars animae in quocunque est plurima, *Stob.* exhibet κρείττον — τὸ πῆμπλασθαι — πάντα — ἐθέλει pro ἐπιχαρῆσθαι — ἀνατρέψαι.

οὐ τὰ αὐτοῦ πράττει. Cod. Reg. οὐκ ἂν τὰ αὐτοῦ πράττει, ἀλλ' ἄν. Deinde Bas. 2. καταδουλώσασθαι.

ὧν (int. ἄρχων) — ἦν. Pro vulgato ἦ scripsimus ἦν, significatione praesentis temporis, de quo vid. *Viger*, de idiotism. p. 237. ed. Herm. et *Heindorf*. ad Theact. p. 329. — Bas. 2. exhibet γένη.

τούτω — φυλαττοίτην. Vulgo scribitur τούτω φυλάττοι τῷ, *Stob.* vero legit τοῦτο φυλάττοι τήν et cod. Reg. φυλάττοι τήν, unde per se patet φυλαττοίτην et τούτω corrigendum esse, id quod *Heindorfius* quoque ad *Phaedr* p. 313. monuit. Sic etiam supra: καὶ τοῦτω δὴ οὕτω τραφέντε cet.

βουλευομένου. *Stob.* κελεούμενον, προπολεμουῖν. Sic Bas. 2.; eodem ducit *Stobaei* scriptura προπολεμουῖν (vid. ad I, 7.). Vulgo πολεμουῖν. Etiam *Ficinus* expressit προπολεμουῖν vertens: hoc autem propugnare.

ὅ ἢ γὰρ. Quod vulgo ante ὅ legitur, τῷ cum cod. Reg.

expunximus. Stob. exhibet πῶς; paulo post παρήγγαλιν — ἐκαστίτε — σῶφρον ὦν — καὶ τῇ συμφωνίᾳ.

τῷ ἀρχομένῳ; hoc jam sequens στασιάζωσιν αὐτῷ requirit. Vulgo τῷ ἀρχομένῳ. Cod. Reg. τὸ ἀρχόμενον.

ῶς, abest a cod. Reg., sed saepe fit, ut cum infinitivo ponatur, vid. Abresch. diluc. Thucyd. p. 6. Lexic. Xenophont. V. IV. p. 615 sq.

μή πη ἡμῖν τι ἀπαμβλύνεται. Sic locum valde depravatam leni, ut videtur, emendatione correximus. Nimirum post ἡμῖν inseruimus τί, quod sequens: εἴ τι ἡμῶν ἐστὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἀμφισβητῆα efflagitat. Etiam Ficinus vertit: Quid porro? Estne aliquid, quod hanc nostram iusque adeo sententiam interturbet, ut aliud videatur esse nobis iustitia, quam quod in civitate constitit? Μή πη c. indicativo est interrogative positum, de quo vid. Devar. p. 215. ed. Reusm. Est nostrum doch nicht. Sic Polit. V. p. 466. A: μή πη κατὰ τὸν τῶν σκυτοτόμων φαίνεται βίον; VI. p. 486. E: μή πη δοκοῦμέν σοι οὐκ ἀναγκαῖα ἕκαστα διεληλυθέναι; Theaet. p. 163. D. Sophocl. Antigone. 632. Oedip. Col. 1502. Eurip. Troad. 178. Vid. Hermann. ad Viger. p. 776. Heindorf. ad Parmen. p. 213 sq. Deinde δικαιοσύνη scripsimus pro δικαιοσύνην et δοκοῦν pro δᾶ; Stobaeus enim exhibet δοκᾶν, quod Ficinus quoque expressit. Sensus est: num quid in nobis tam coecum est et dubium, ut opinetur (δοκοῦν) iustitiam aliud quid esse praeter id, quod in civitate esse potuit? h. e., nonne clare patet, iustitiam in homine et in civitate unam eandemque esse? Sic sensus perspicuus est, qualem ipsa verba per se monstrant. Contra Schneiderus (Lexic. graec. T. II. p. 682. ed. II.) δᾶ expungens et Suidae explicationem sequens, qui verbum ἀπαμβλύναν accipit pro ἐκκαθαίρειν (quae quidem significatio valde dubito, an idoneis possit exemplis probari) ita hunc locum interpretatur: „ne iustitia ex tenebris evoluta et in luce collocata appareat nobis diversa esse ab ea, quam in republica vidimus.“ Quod miror in mentem venire potuisse viro eruditissimo. Similem fere sensum habet ἀμβλύνοιο lib. VI, 5. ut sit hebescat, animum demittat.

ἀνομολογεῖσθαι. Stob. ἀν ὁμολογεῖσθαι. Mox ἰδιαίτερον pro ἰδίᾳ ἑταίρων, et ὅπως τίς γε οὖν pro ὅπως τι οὖν. Mox μοιχαῖαί γε μὴν e Stobaeo reposuimus; vulgo γέ abest.

ὅτι αὐτῷ τῶν ἐν αὐτῷ cet. Vulgo αὐτό, quod sensum non habet, quum haec verba τὸν δίκαιον respiciant; quocirca αὐτῷ correximus.

Τοῦτο μὲν δὲ οὖν. Particulam δὲ e Stobaeo inseruimus.

CAPUT XVII.

Τύπον. E. Basf. 2. et Stob. reponendum est τύπον τινά, quod Ficinus quoque expressit: nempe quod — Deo quodam favente in aliquod principium imaginemque iustitiae ingressi videmur. Mox post Τόδε (sic enim scribendum pro Τό δέ. Etiam Ficinus: hoc autem —) inseruimus γε cum cod. Reg. et Stob.

ὠφέλει. Sic pro ὠφελᾶ correximus sensu postulante. Verba enim ita cohaerent: τόδε γε ἦν ἄρα εἰδωλόν τι τῆς δικαιοσύνης (δὲ δ' καὶ ὠφέλει, quocirca nobis in perscrutanda iustitiae natura profuit, quoniam iustitiae ipsius imago in eo inerat), scilicet τό (i. e., τοῦτο), τὸν μὲν σκυτοτόμον cet.

τὸ δέ γε ἀληθές, revera, i. q. alias simpliciter τὸ δέ, de quo jam exposuimus.

σώφρονα. Stob. καὶ ἐκ πολλῶν σώφρονα. Mox σώζεται καὶ συναπεργάζεται — ὡς τὴν ταύτη cet. — Paulo ante verba καὶ κοσμήσαντα e sede sua remota videbantur cl. de Geerio diatrib. p. 102. et ante καὶ ξυναρμόσαντα ponenda; quod secus mihi videtur, κοσμεῖν enim, quod est in ordinem redigere, deinde temperare et moderari, recte cum ἄρχαν coniungitur. — De νεότη Schol. Ruhnck. ἦτοι νῆτη, ὑπερβολαίων (leg. ὑπερβαλέων) ἢ ἐσχάτη χορδὴ τοῦ δις διὰ πασῶν συστήματος. Ὑπάτη δὲ ἡ μετὰ τὸν προλαμβανόμενον λεγόμενον φθόγγον πρώτη χορδὴ τοῦ αὐτοῦ τοῦ δις διὰ πασῶν συστήματος. Μέση δὲ καὶ αὐτὴ ἦτοι φθόγγος ἡ χορδὴ ἡ τελευταία μὲν τοῦ πρώτου διὰ πασῶν, ἀρχὴ δὲ τοῦ δευτέρου, ὡς εἶναι τούτων κοινὴν, ὡς Πτολεμαῖός τῷ φησι καὶ οἱ ἄλλοι μουσικοί. Vid. Vitruv. V, 4. Nicomach. Harm. in Meibom. antiq. mus. scriptor. p. 33 sq. Heeren. ad Stob. Eclog. Phys. P. I. p. 460 sq.

ταύτῃ ἂν ἐπιστατοῦσαν. Haud dubie ἂν mutandum in αὐτῇ. Stephanus legi volebat ἀντεπιστατοῦσαν.

Φῶμεν ἄρα; Vulgo ἄρα. Interrogans est ipsum verbum Φῶμεν.

ἔστω δὲ. Stob. ἔστι δὲ; deinde δῆλον, omisso ὅτι.

οὐ προσῆκον, absolute positum est, ut ἐξόν al. poni solent, de quo jam exposuimus.

τοιούτου — οἷον, i. e., ὥστε, ut jam supra explicavimus.

CAPUT XVIII.

ἐπερ καὶ ἀδικία. Stob. ἥπερ καὶ ἡ ἀδικία cet. Mox ἐν τῇ ψυχῇ, ut cod. Reg., et πρᾶττα.

ἐμποιεῖ. Vulgatum ἐμποιᾶν sponte sic correximus.

καὶ διατάναι est constituere, efficere, i. q., ποιᾶν, eiusque usus frequentissimus. De sententia, vid. *Morgenstern*. Comment. p. 112 sq.

Ἀρετὴ μὲν ἄρα cet. Illustravit haec *Galenus* de Hippocrat. et Platon. decret. V. p. 287. Cf. *Platon*. Sophist. p. 228. et *Morgenstern*. l. l. p. 111. 119.

Ἀρ' οὖν οὐ — Sic Ald. Bas. 1. et 2.

βίωτον ἄρα. Ald. Bas. 1. 2. et Stob. ἄρα, vitiose.

ὅσον οἶόν τε. *Stephanus* coniiciebat legendum esse ὅθεν; ni fallor, scribendum est ὅπου, ut respondeat praecedenti ἐνταῦθα.

Δεῦρο δὲ. Laudat *Stobaeus* Serm. XLI. p. 254. v. 52. ubi scribitur δεῦρο νῦν — ἄτε — ἐν αὐτῇ ὄντα et τοιοῦτο. In verbis ἴνα καὶ ἰδῆς particula καὶ explicativa est: scilicet, nempe, vid. quae exempla collegimus in *Ephemerid. Landishut.* T. I. Fasc. II. p. 108. et *Matthiae Gramm. graec.* p. 894.

πέντε δὲ καὶ ψυχῆς. Καί e *Stob.* et *Ficino* (quinque rursus et animae) interponendum duximus.

βασιλεία. Cf. *Hippodam.* in *Stob.* Serm. XLI. p. 251. v. 7 sq.

ἐγγερόμενος. Ald. Bas. 1. 2. et *Stob.* ἐγγερόμενοι. Μοχρινά post ἄν e *Stobaeo* recepimus. Etiam *Ficinus* vertit: quidquam existimatione dignum in reipublicae legibus mutabit. Postremo *Stob.* ἢ διεληλύθαμεν exhibet pro ἢν διήλθομεν.

Lib er q u i n t u s.

CAPUT I.

περὶ ἰδιωτῶν ψυχῆς τρόπου. Ψυχῆς haud dubie glossema est, quum τρόπος jam mores et ingenium significet. Etiam *Ficinus* ψυχῆς videtur non legisse vertens: et privatorum disciplinam.

ἦα. Schol. *Ruhn.* p. 161: ἦα δυσλλαβῶς τὸ ἐπορευόμην σὺν τῷ ἰῶτα γράφεται. οἱ γ' οὖν Ἴωνες ἦα λέγουσι καὶ ἦσαν τὸ ἦσαν καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ οὕτως ἀναγνωστέον τὸ ἀνιμάζοντας ἦσαν εἰς ταυτόν. οἱ δὲ Ἴωνες ἦεσαν καὶ ἦσαν. Cf. *Etymolog. Magn.* v. ἀπῆμεν p. 121. et v. ἦειν p. 420. *Matthiae Gramm. graec.* p. 285 sq.

et Buttmann. p. 273. — Ceterum verba eundi (ἵέναι, ἔρχο-
σθαι al.) constat cum participio alius verbi ita constriui, ut
Latinorum futurum periphrasticum exprimant. Vid. P. Vi-
ctor. Var. Lectt. IX, 4. Valckenar. ad Eurip. Phoeniss. p.
382. Fischer. ad Eutyphr. p. 12, et ad Weller. T. III. P.
II. p. 43.

λαβόμενος τοῦ ἱματίου, γ. ad lib. I, 1.

ἄλλο μὲν οὐδέν — τόδε δέ, nihil praeter hoc, γ. ad
lib. II, 3.

μέγα-λέγων. Μέγα h. l. non hoc, quod dicitur, respi-
cit, ut μέγα λέγειν frequentissime usurpatur (vid. Fischer. ad
Apolog. p. 82. Lobeck. ad Sophocl. Aiac. p. 281.), sed con-
tentionem vocis significat, ut Eracl. p. 133. Β: λέγων μέγα
τῇ φωνῇ, ἢ αὐτοῦ πατακούσι τὰ παιδιὰ, Aristophan. Nub. 220:
ἀναβόησόν αὐτόν μοι μέγα.

Ὅτι — τί μάλιστα. Cod. Reg. exhibet ἔτι, quod esset
porro (γ. Lexic. Xenophont. V. II. p. 379.); tunc vero ante
τί μάλιστα poni deberet ὅτι; nam haec altera interrogatio ὅτι
τί μάλιστα (qua tandem ex causa, int. ἐμὲ οὐκ ἀφίστα) propter
praegressam illam τί μάλιστα (quid tandem οὐκ ἀφίστα) neces-
saria est.

ἐκκλέπτειν, clam abducere (Crito. p. 179. Fisch. Xe-
noph. Apol. c. 23. al.) h. l. est surripere, defraudare.

εἰπὼν φαύλως. Simpliciter, h. e., leviter ac defuncto-
rie. Theaet. p. 147 C. ἐπειτὰ γὰρ ποὺ ἐξὸν φαύλως καὶ βραχέως ἀπο-
κρίνασθαι, περιέρχεται ἀπέραντον ὁδόν. De legib. XI, 929. Α:
μὴ φαύλως οὕτω ἐξέστω μὴδ' εὐθύς τοῦτο δρᾶν. Respicitur vero
his verbis locus ille lib. IV, c. 3. ubi legitur: ὅτι δεῖ ταῦτα
κατὰ τὴν παροιμίαν πάντα ὅτι μάλιστα νοινᾶ τὰ τῶν φίλων, ποιῆσθαι.
ubi γ. not.

τὰ τῶν φίλων. E cod. Regio articulum τῶν, qui vulgo de-
sideratur, adiecit.

μνησθῆσθαι. Cod. Reg. μνησθῆναι. Mox Ald. Bas. 1.
et 2. περί, vitiose.

μέγα γάρ τι οἶόμεθα. Cod. Reg. μέγα γάρ τι οἶμαι κοινω-
νία καὶ μέγά τι (sic) οἶόμεθα.

ἐπιλαμβάνει, Ἐπιλαμβάνεσθαι τινος est aliquid apprehen-
dere cum impetu quodam et celeritate, ut scilicet effugias
aliud quid molestum ac difficile: id quod Adimantus Socrati
h. l. exprobrat.

πρὶν ἂν ταῦτα πάντα. Cod. Reg. πρὶν ἂν τοῦτο, ὥσπερ
τᾶλλα πάντα διέλεθες. Ficinus vero vertit: antequam haec
omnia, quemadmodum cetera, exposuisses.

CAPUT II.

κινῆται v. ad lib. I, 4.

πάλιν, ὡς περ ἐξ ἀρχῆς. Cod. Reg. πάλιν ἐξ ἀρχῆς.

ἐρρέθη. Bas. 2. ἐρρήθη, quae promiscui usus sunt; vid. Heindorf. ad Gorg. p. 46. Mox Bas. 2. ἡμῖς, vitiose.

ἐσμὸν λόγων ἐπεγείρεται. — Respexit Porphy. de abstinent. I. c. 34: ἐξ ὧν αἱ μνήμαι καὶ αἱ φαντασίαι αἱ τε δόξαι ἐνθροισόμεναι ἐσμὸν τῶν παθῶν ἐγείρουσαι, et illustravit hanc similesque loquendi rationes Heusdius in Spec. crit. p. 110 sq.

παράσχοι ὄχλου. Ὀχλον (i. e. ὄχλησιν v. interpp. ad Thom. Mag. p. 667. sq.) παρέχειν, molestiam exhibere, molestum esse, frequentis usus est, ut Phaedon. p. 356. ὀκνεῖν δὲ ὄχλον παρέχειν, ubi v. Fischer.

χρυσόχοῦσοντας. h. e., ut se decipi, magnamque sibi spem eripi patiantur. Χρυσόχοσιν, aurum fundere, proverbialiter dicitur, quem magna, quam animo conceperat, spes frustratur. Proverbii originem exponunt Suidas h. v. T. III. p. 694. et Erasmi. Adag. Chil. III. Centur. IV, 36. sq. p. 588.

Μέτρον scripsimus, sensu postulante pro μέτριον praeunte Ficino: *modus* vero et *terminus* horum sermonum audiendorum — omnis vita est.

ἡ σοι δοκεῖ. Bas. 1. 2. ἦ.

ἡμῖν. Sic Ald. Bas. 1. et 2., quod Stephanus sine causa in ἡμῶν mutavit. τίς ἡ κοινωνία ἡμῖν ἐστὶν est: quam communionem statuere debeamus.

τροφῆς. Verba sic coniunge: τροφῆς — τῆς γιγνομένης ἐν τῷ χρόνῳ μεταξὺ γενέσεως τε καὶ παιδείας.

ἀποστήσεται. Cod. Reg. ἀπιστήσεται διὸ δὴ. Ald. et Bas. 1. διὸ δέ.

εὐχή, ut Latinorum *votum*. Sic c. 5. VI, 12. VII, 17. de legib. VIII p. 841. C. Hinc εὐχαῖς ὅμοια (V, 6. al.), vid. P. Victor. Var. Lectt. XX, 6.

ἐν γὰρ φρονήμοις — ὀφλεῖν. Laud. Stob. Serm. I. p. 24. v. 52. in quo verba τε καὶ φίλων desiderantur.

οὗτοι. Cod. Reg. οὗτοι, male, vid. ad lib. II. p. 358. C.

τ. φίλους ξυνεπισπάσμενος, vid. Hemsterh. ad Lucian. Nigrin. §. 11. T. I. p. 245. ed. Bip., et de μὴ c. futuro cf. Hermann. ad Viger. p. 776. De *Adrastea* vid. ad Phaedr. p. 306. et Buonarotti Osserv. istor. sopra alcuni medagl. n. XI. p. 221 sq. Ceterum male huc trahunt βασανίαν vel φθόρον, quasi sensus sit: invidiam deprecor, absit verbo invidia (sic Wyttenbach. ad Phaedon. p. 251. hunc locum cepit; cf.

Erasm. Adag. Chil. II. Centur. VI, 38. p. 434. et *Harduin.* ad Themist. Orat. XXXI. p. 354. C.). Sensus potius est: adoro, i. e., precor Adrasteam s. Nemefin, ne propter ea, quae dicturus sum, me puniat: namque me peccaturum esse intelligo, idque graviter, si quidem in bono, justo ac pulcro vos amicos decepturus sim.

νομίμων πέρι. Sic cod. Reg., quod *Ficinus* confirmat, ut qui verterit: quam qui circa constitutiones de honestis et bonis justisque fallit. Hoc autem discrimen subire praestat cet. Vulgo scribitur νομίμων παρὶ τοῦτο cet.

κινδύνευμα κινδυνεύειν, v. ad X. p. 603. C.

ὥς τε εὔμα παζαμυθεῖ. Sic Ald. Bas. 1. et 2. *Stephanus* ante εὔ particulam οὐκ desiderabat, vel εὔ ut ironice dictum accipiendum esse censebat. Olim αὖ reposuimus, *Ficinum* secuti, qui vertit: quare melius (αὖ iterum) me confirma; nunc vero cum *Cornario* et *Stephano* οὐκ εὔ pro genuino habeo.

εἰκὸς δέ γε. A Cod. Reg. abest γ'.

τούτου γ' εὐσεκα. De hoc supra jam exposuimus.

C A P U T III.

τὰς θηλείας τ. Φυλακ. Laud. *Galen.* de Hippocrat. et Platon. decret. IX. p. 331. v. 55. T. I. Bas.

Φυλάττωσι. Ald. Bas. 1. et 2. Φυλάττουσι.

ὥς ἀσθενεστεραῖς. Haud dubie ταῖς μέν, quod in Ald. Bas. 1. 2. Steph. desideratur, e Galeno reponendum, ut *Ficinus* quoque vertit: Nisi quod *feminis* ut imbecillioribus, maribus ut robustioribus utimur. Nam etsi ante οἱ δέ saepe οἱ μέν omittitur, tamen h. l. orationis perspicuitas videtur ταῖς μέν postulare.

ἐπὶ τὰ αὐτά. Sic Bas. 2. et Galen. Mox ἐκείνοις καὶ γυμναστική, omisso τέ, Galen. Paulo post ἀποδοτέον τε καὶ χρηστέον.

Ἰσως δὲ cet. laudat *Euseb.* Praep. Evang. XIII, 19. p. 706. A. Cf. *Theodoret.* de cur. graec. affect. IX, p. 229. sq.

παρὰ τὸ εἶδος. *Euseb.* εἰωθός, et mox νῦν δὲ λεγόμενα.

Τί δ. Sic *Euseb.* Vulgo δ abest.

γυμνὰς τὰς γυναῖκας. More Lacedaemoniorum, vid. *Thucyd.* I, 6. Plat. Theaet. 162. B. *Propert.* III, 14. 3 sq. *Plutarch.* vit. Lycurg. p. 47. F. *Crag.* de republica Lacedaemoniorum, III. 9. § 4. et *Perizon.* ad *Aelian.* Var. Hist. III, 38. p. 226 sq.

ἐν τῷ παρῆστώτι. Cod. Reg. ἐν τῷ παρόντι.

Κρηταις — Λακεδαιμόνιοι, vid. supra laudatos scriptores.

Χρωμένοις. Χρησθαι, de exercitatione gymnastica, ut *Xenoph. Mem. III, 5. 14*; ὁμοίως μὲν τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι, quod *§. 15.* est σωμασκεῖν.

πάντα τὰ τοιαῦτα, Nihil habent haec verba, quo referantur; nam cum ζυγναλύπτειν coniuncta ineptum darent sensum. Ni fallor, propter postremam praecedentis verbi syllabam *ον* praepositio εἰς vel attic. ἔς excidit, ut εἰς consilium indicet, et verba πάντα τὰ τοιαῦτα varias gymnasticae artis exercitationes hisque similia significant.

ἐνδείξατο, sensu reciproco: se offendit; i. e. apparuit; sic αὐτὸ δείξει, non, ut explicant, res ipsa offendet, sed per se apparebit (*es wird sich von selbst zeigen*). *Hipp. Mai. p. 288. B. ἐδήλωσε* (*es zeigte sich*): *Xenoph. Cyrop. VII, 1. §. 30. Mem. I, 232*: δηλοῖ (*es zeigt sich*) *Aristot. Polit. IV, 11. p. 215. ed. Schneid. Exempla laudant Gatak. ad M. Anton. XI. §. 15. Valckenar. ad Eurip. Phoeniss. p. 237. et Heindorf. ad Hipp. Mai. p. 141.*

ὅτι μάταιος. Laudat haec *Stob. Serm. I. p. 24. v. 47*. In verbis quae sequuntur, plura sunt, quae correctione indigeant, quanquam sine librorum scriptorum auctoritate nihil mutare volui. Libri editi, *Stobaeus* et *cod. Reg.* legunt σπουδάζει (*σπουδάζειν* est *Stephani* correctio); hinc puto pro ὁ γελωτοποιεῖν ἐπιχειρῶν legendum esse καὶ γελωτοποιεῖν ἐπιχειρεῖ — ἢ σπουδάζει. Plane sic *Ficinus* vertit: quid deridendum quidquam — existimat irridereque aggreditur — aut honestum quidquam — existimat (*σπουδάζει*). Deinde ante vel post σπουδάζει nonnulla excidisse, docent *Cod. Reg. Stob.* et *Ficinus*. *Cod. Reg.* enim legit: καὶ καλοῦ αὖ σπουδάζει πρὸς; et *Stob.* καὶ καλοῦ αὖ σπουδάζει εἰς, *Ficinus* vero vertit: aut honestum quidquam studio dignum existimat. Ni fallor, legendum est: ἢ περὶ καλοῦ αὖ σπουδάζει.

CAPUT IV.

Φιλοπαίγμων. *Schol. Ruhnck. Φιλοπαίσμων, Ἀττικῶς δὲ Φιλοπαίγμων.* Sed libri scripti constanter *Φιλοπαίγμων*, ut et in *Cratylo p. 406. C.*

πότερον δυνατόν ἢ φύσις — ἢ θήλεια cet. Vide quae *Aristoteles* in his, ut in omnibus fere aliis, Platoni inimicus disputat in *Polit. I, 8 (§. 5. ed. Schneid. p. 33.) II, 1. II, 3. (II, 2. §. 15. Schn.) cf. de legib. VI. p. 781. A. Apulei. p. 27. Lactant. III, 21.*

βούλει οὖν. *Laud. Galen. libr. laud. IX. p. 332. v. 6.* usque ad ἀπολογεῖσθαι, ubi ἀμφισβητήσομεν (sic et Ald. Bal. 1. et 2.) — πολιορκεῖται et λέγομεν scriptum reperitur.

ὅμῃν ἄλλους. Sic recte Ald. Galen. et Steph. Bas. 1. exhibet ἡμῖν et Bas. 2. ἡμᾶς. Etiam *Ficinus* vertit: Nihil opus est, o Socrates et Glaucō, ut alii vobis repugnent. Sensus est: non opus est alio, qui vos refellat, quia ipsi vobis repugnatis; quod quidem in sequentibus exponitur. Quocirca *Heusdii* coniectura (*Spec. Crit. in Plat. p. 119.*) ἄλλῃ-
λους supersedere possumus.

νῦν, *Galen. νυνί*, quod ut atticum recepissem, nisi tam multa loca essent, in quibus libri omnes νῦν exhibent, quae quidem omnia ad purioris Atticisimi rationes corrigenda essent, si in his nobismet ipsis constare vellemus. Nos revera nonnisi umbram Platonicae orationis sequimur, nisi libri inveniuntur scripti, e quibus Plato vere atticus prodire poterit.

ἔσεις τι; pronomen τι e Bas. 2. et Galeno recepimus. Mox Οὐ, μά τὸν Δία, εἶφη, οὐ γάρ cet. interpungendum est; vulgo οὐ μά τὸν Δία, εἶφη οὐ γάρ. Οὐ — οὐ iteratio (diplasiasmus) est Platoni admodum frequens, vid. exempla ad *Phaed. p. 273.* laudata, quibus addere potes *Diphili* vel *Philemonis* versus ap. *Clem. Alex. Strom. V. (v. Kittershus, ad Isidor. Pelusiot. Epist. lib. III. Epist. 413):*

Ὅραόςθ' ὅσοι δοκεῖτε οὐκ εἶναι θεόν
Ἔστιν γάρ, ἔστιν.

Aeschyl. Prom. 338. Αὐχῶ γάρ, αὐχῶ. *Philostr. Heroic. p. 64. ed. Boisson.* ὀρῶνται δὴ — ὀρῶνται ἔτι. p. 194: γέγονε γάρ, ἔνε, γέγονε ποιητῆς Ὅμηρος.

ἄν τέ τις ἐς κολυμβήσῃαν cet. Illustravit h, l. *P. Victor. Var. Lectt. III, 10.*

ὁπολαβεῖν ἄν. Sic *Hemsterh. ad Lucian. T. II. p. 371. Bip. et Heusd. Spec. crit. in Platon. p. 31.* legi iusserunt, addicente *Ficino*, qui vertit: aut Delphinum aliquem nos suscepturum, sublevaturumque. Quanquam haud scio, an vulgata scriptura retinenda sit. Est enim ἀπολαβεῖν secum auferre, ideoque periculo eripere, quod hoc loco egregie quadrat. Quocirca me poenitet fere, nimis festinanter virorum praestantissimorum coniecturam recepisse. Ceterum accusativi ἐλπίζοντας (*Cod. Reg. ἐλπίζοντες*) de more nomen verbale πειρατέον sequitur, de quo supra jam exposuimus. Mox *Cod. Reg. εὐπορον*, sed ἀπορον δῶτ. est incertam, h. e., inexpectatam salutem.

κινδυνεύομεν γούν. Galen. ούν.

ἐπισκεψάμεθα. Galen. ἐπισκεψόμεθα, ut infra; vitiose. Mox Galen. ὁπποῦν τι εἶδος, ut Ald., Bas. 1. et 2. vero ὁπποῦντι. Sequens καὶ negatione praecedente negat; v. *Wytzenbach*. Bibl. Crit. V. III. P. IV. p. 4 sq τείνον int. ἐστί, i. q. τείνει, ut supra jam observavimus.

ψυχὴν ἔχοντα. Cod. Reg. et Galen. ὄντα. — Ἱατρικὸς δέ. Galen. δέ γε.

CAPUT V.

καὶ τὸ τῶν γυναικῶν. Ald. et Bas. 1. καὶ τὸ τ. γ.

τῷ τὸ μὲν θῆλυ. Bas. 2. τὸ τῷ. —

ἡμῖν. Galen. ἡμῶν. Mox ἐρῶς γ', ἔφην, et post ἀντιλέγοντος addit μου, Cod. Reg. vero pro ἀκολουθήσαι legit βοηθήσαι.

ἐν ᾧ, i. e., ἐν τούτῳ, ὅτι, propterea quod, eo nomine, quod. Sic *Xenoph.* Agesil. VIII, 6; ἐν οἷς δὴ καὶ σὺ μάλιστα πατεμέμψωτὴν τυραννίδα. V. *Fisch.* ad Well. T. III. P. II. p. 140 sq. Sequentia ὁ μὲν Cod. Reg. omittit.

Οἷσθα cet. Laud. Euseb. Praep. Ev. XII, 32. p. 608. C.

πάντα ταῦτα. *Viger.* ad Euseb. p. 59. malebat ταυτὰ, ut *Ficinus* vertit: omnia eadem; sed rectius habet ταῦτα; namque respiciuntur praegressa, τὸ εὐφυῆ εἶναι, εὐρετικόν cet. Mox pro ἡ τὸ Galen. exhibet τοῦ.

τῶν τῶν τοπάνων — θεράπειαν. Vid. *Casaub.* ad Athen. IV, 72. T. II. p. 615. ed. Schweigh.

δὴ τι εἶναι. Εἶναι τι supra jam illustravimus.

πάντων. Galen. et Euseb. πάμπαν. *Ficinus*: ubi perridiculum sane apparet. Mox pro πόλυ κρατεῖται Euseb. καὶ πόλυ κρ.

Καὶ πῶς. Sic cod. Reg. Galen.; vulgo καὶ desideratur. Etiam *Ficinus*: At quomodo?

καὶ γυμναστικὴ δ' ἄρα. Sic e cod. Regio rescriptimus pro eo, quod vulgo legitur: καὶ γυμναστικὴ, ἡ δ' ἄρα οὐ' οὐδὲ πολεμική, ἡ δὲ ἀπόλεμος καὶ οὐ' φιλογυμναστική; ἡ δ' ἄρα οὐ'. *Ficinus*: et alia quidem ad exercitationes gymnasticas et rem militarem prompta, alia vero ad haec inepta. Etiam Euseb. l. 1. ἡ post γυμναστικὴ et ἡ δ' ἄρα οὐ' post φιλογυμναστικὴ omittit, ante πολεμική vero cum libris Platonis editis legit οὐδὲ pro οὐ', cf. *Viger.* ad Euseb. p. 59. Illud ἄρα οὐ' a Grammatico videtur profectum esse, qui ἄρα pro interrogatione habens οὐ' addidisset; ἡδὲ ante ἀπόλεμος idem repetiit, post γυμναστικὴ

et ex duabus enuntiationibus tres finxit, quarum tamen posterior (ἡ μὲν φιλογυμναστική, ἡ δ' ἄρα οὐ) nihil est nisi prioris (ἡ μὲν γυμναστική, ἡ δ' ἄρα οὐ) repetitio. Ante ἡ δέ omis- sum est, ut solet, ἡ μὲν; de quo v. *Heindorf*: ad *Gorg.* p. 31. *Theaet.* 421. *Herm.* ad *Viger.* p. 699. et *Schäfer.* ad *L. Bos.* p. 329.

φιλόσοφος. In his quoque verbis plura offendunt; pro τε καί enim exspectabat ἡ δέ, ut *Ficinus* legit: An non et una quidem sapientiae studiosa est, altera sapientiam spernit, et una elato animo, altera vero demisso? *Galenus* ita exhibet hunc locum: φιλόσοφος τε καὶ θυμοειδής, ἡ δὲ ἀθυμος καὶ μισόσοφος; quod amplexandum, — ἡ δὲ ἰσχυρότερη; ἡ δὲ pro ἡ ex *Eusebio* reposuimus, quo locus sanatur. *Galenus* ante ἀσθενεστέρα interponit ἡ μὲν (int. φύσις), quo non opus est; deinde scribit ὁ δ' ἰσχυρότερος, quod interpretamenti manifestum est.

CAPUT VI.

ἀποδοτέα. *Cod. Reg.* ἀποδοτέον. Mox de εὐχαρίσμοια v. ad *Cap.* 2.

πρὸς γε τὸ — γενέσθαι, quod attinet ad id, quod — de hoc, quod. Sic *Phaedon.* p. 481. *Fisch.* οἱ δὲ ἂν δόξωσι διαφερόντως (int. εἶναι, i. e., διαφέρειν) πρὸς (quod attinet ad —) τὸ ὁσίως βιώναι. p. 494: τί λέγεις περὶ τοῦδε τοῦ πόματος πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαι τινι, al. Vid. *Fischer.* ad *Weller.* T. III. P. II. p. 257.

ποιήσσει παιδεία, int. φύλακας γίγνεσθαι s. γενέσθαι.

παραλαβοῦσα, sc. ad instituendum s. erudiendum. *Xenophon.* *Mem.* II, 1. §. 1: εἰ θέοι σε παιδεύειν παραλαβόντα δύο τῶν νεῶν — πῶς ἂν ἐκότερον παιδεύοις; *Oeconom.* VII, 41: ἀνακτιστήμονα τὰμειάς καὶ διακονίας παραλαβοῦσα. De re equest. XI, 13: τί ἐστὶ ἐμποδῶν τούτῳ, μὴ οὐχὶ πλείονός τε ἀξίους ἔππους ποιεῖν, ἢ οὓς ἂν παραλαμβάνῃ cet. Monui propter *Ficinum* qui vertit: praesertim quum eadem reperiatur in utrisque natura.

πῶς — ἔχεις δόξης. De hac genitivi cum particula πῶς constructione vid. *Matthiae Gramm.* graec. p. 432.

πολ' γε, *Bal.* 2. πάνυ γε.

ἀποδυτέον cet. Laudat *Stob.* *Serm.* XLI. p. 255. v. 17, ubi legimus ἄλλο πρακτέον — ἀποδοτέον — οὐδὲ τί πράττει. Adumbratum hoc esse videtur, saltem si orationis formam respicimus, ad nobilissimum illum *Herodoti* locum I, 8: ἅμα δὲ χιθῶνι ἐνδυομένῳ ξυνακδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γονή. Ceterum nihil

frequentius est verbis induendi s. amiciendi et exeundi translate usurpatis, in quo, ut in omnibus fere aliis, facem prae-tulit ceteris Homerus. Sic enim Iliad. I, 149: ἀναδείην ἐπια-
μένε. II. VI, 164: ἐπιαμένοι ἀλλήν. IX, 372 al. Cf. Gata-
ker. Advers. Miscell I, 9. Opp. Crit. p. 223. Iq

ἀμφιδέσονται. Schol. Ruhnck p. 163. legit ἐνδύσονται,
addens: γράφεται ἀμφιδέσονται

ἄλλα. Stob. ἄλλο; fortasse ἄλλῃ scribendum.

ὁ δὲ γελοῦς ἀνὴρ. Laud. Euseb. Praep. Ev. XIII, 19.
p. 706. B. et Theodoret. Therap. IX, p. 615. D. uterque γυ-
μναῖς τοῖς γυναῖξί, et mox ἄτε δὴ pro ἀτελῇ.

τοῦ γελοίου. Theodor. διὰ τοῦ γελοίου (Ficinus: circa
ridiculas fugas); τὸ γελοῖον vel γέλοιον, ut fortasse rectius scri-
bitur apud Platonem, esset sermo cavillans, dictum ironicum,
ut ap. Xenoph. Cyrop. II, 3. 1. Sympos. I, 14 al. Sed σο-
φία τοῦ γελοίου, ni fallor, est ars s. facultas cavillandi ac deri-
dendi.

δρέπων. Theodoret. δρεπόμενος: vulgare verbum pro
poetico illo (vid. Pindar. Olymp. I, 20. index exempl. Hey-
nian. Tom. III. p. 95. et Boissonad. ad Philostrat. p. 313.
327.) Verba videlicet haec sunt Pindari. Stobaeus Serm.
LXXVIII. p. 465: τοὺς φυσιολογοῦντας, ἔφη Πίνδαρος, ἀτελῇ
σοφίας καρπὸν δρέπειν.

οὐδὲ οἶδεν. Sic bene Euseb. et Theodoret. Vulgo οὐδέν.
κάλλιστα cet. Laudat Stob. Serm. I. p. 24. v. 43., ubi
scriptum est κάλλιστον.

λελέζεται, i. e. ἀεὶ λεχθήσεται, διατελέσει λεγόμε-
νον, ut Coraius explicat ad Heliodor. T. II. p. 68. Cf. Matth.
Gramm. gr. p. 692. Iq.

ὥσπερ κύμα cet. Frequentissima est disputationis cum
navigatione comparatio, ut jam supra observavimus. Simi-
liter Cicero Tusc. Quaest. IV, 14: ex quibus quoniam tan-
quam e scruposis cotibus enavigavit oratio, reliquae dispu-
tationis cursum teneamus, modo satis illa dilucide dixerimus
pro rerum obscuritate.

CAPUT VII.

Τούτῳ. ἦν δὲ γῶ. Laud. Euseb. Praepar. Ev. XIII,
19. p. 708. B. et Stob. XLI. p. 225. v. 29. ubi male ὧδε
pro ὅδε legitur.

τὰς γυναῖκας ταύτας cet. Laudat haec Theodoret. The-
rapeut. IX. p. 616. D., ubi ἀπάντων — μηδεὶς ἐν μηδενί — τὸν αὐτοῦ
παῖδα — πατέρα τὸν αὐτοῦ γονέα scriptum reperitur. Ceterum haec

Platonis de mulierum communitate sententia dici non potest quam varie accepta ac diiudicata fuerit et a veteribus et a recentioribus Vide, quae *Aristoteles*, ut solet, *Pol. II*, 2. et *Hist. animal. IX*, 1. contra Platonem disputat. Cf. *Clement. Alexandr. Strom. III*. p. 431. A. VI. p. 628. A. *Euseb. Praep. Evang. XIII*, 19. *Theodoret. Therap. IX* p. 611. B. C. *Nicet. Choniat. Thesaur. IV*, 10. *Theophil. ad Autolyc. III*, 4. ubi v. J. Chr. Wolf. p. 285. *Lactant. div. instit. III*, 21. §. 6. sq. *Alex. ab Alexandr. genial dier. IV*, 2. Cf. *Bessarion. contra Trapez. IV*, 3. *Liv. Galantes compar. Theol. Christ. cum Platon. I*. p. 26 sq. *Coteler. Patr. Apostolic. T. I*. p. 582. Eadem, quae Platonis, erat *Lycurgi*, *Zenonis*, *Chrysippi* aliorum sententia, vid. *Diog. Laert. VI*, 72. VII, 33. *Theodor. I*. l. *Clemens Alexandr. Strom. III*. p. 428. T. I. p. 511. ed. Potter. ubi v. not. et *Grang. ad Juvenal. VI*, 21. Et plures constat fuisse easque bellicosas gentes, quae mulieres communes habuerint, ut *Medos* (*Strabo XI*. p. 798.); *Agathyrsos* (*Herodot. IV*, 104), *Ausenses* (*Herod. IV*, 180), *Scythas* (*Stob. Serm. V*. p. 69. sq. Cf. *XLII*. p. 291. v. 49.), *Aethiopes*, *Troglodytas* al. (vid. *Diodor. Sic. II*, 58. III, 15. 24. 32. al.), *Garamantes* (*Pomp. Mela I*, 8), inter recentiores *Saporogos* (v. *Campenhause. in: Bemerk. über Russland. Lips. 1807*. p. 60. sq.). Sic experientia ipsa docet, hanc Platonis sententiam naturae humanae neutiquam repugnare, ideoque recte a philosopho poni, qui non quaerit, quid respectu ad tempus quodpiam sit vel fieri possit, sed, quid omnino fieri possit vel debeat. Ipse vero Plato pluribus locis lectorem monet, se non id agere, ut civitatem exhibeat vulgari rerum conditioni convenientem (h. e., se non empirice, quod dicimus, de rebus politicis differere), sed finem philosophum sibi propositum esse, et civitatem a se constitutam nonnisi imaginem esse idealis humani generis perfectionis. Vid. quae ad lib. IX. fin. notabimus.

ζύστασιν, coetum (*συναγωγὴν, σύνοδον*, vid. *Pollux. III*, 129. *Hesych. et Phavorin.*), h. e., multitudinem, copiam.

ἑσταίτε, ὦν. Cod. Reg. omittit τί.

ὁ βούλονται. Cod. Reg. βουλευόνται. *Ficinus*: quod affectant.

παρίης. Sic recte Ald. Bas. 1. et 2. Error videtur typographicus esse, quod in Steph. et Bipont. legitur, παρίης.

αὐτοῖς. Sic Cod. Reg., quod sensus postulat et *Ficinus* quoque expressit: partim ipsis parentes legibus.

Εἰκός, ἔφη cet. Laud. *Euseb. Praep. Evang. XIII*, 19. p. 708. D. et *Theodoret. Therapeut. IX*. p. 617. A.

ἐξελεξας. E Cod. Regio, Bas. 2. et Ficino hoc apposui-
mus; *Ficinus* enim vertit: quemadmodum viros *elegisti*, ita
et mulieres eligens.

ἰδίᾳ δέ. Cod. Reg. omisso οὐδένος legit τοιοῦτον (sic et
Euseb. et *Theodor.*) κεκτημένοι, ut *Ficinus*: proprium vero ni-
hil talium possidentes. Sed οὐδένος οὐδέν magis graecum et
Platonicum est. — Mox *Theodor.* ἄτε δὴ, quod placet, et
Euseb. κοινά, ut *Ficinus*: commistationes communes habentes.

ὁμοῦ δέ. *Theodor.* καὶ ὁμοῦ δὴ, quod arridet; idem post
ἐμφύτου addit ἐπιθυμίας.

οὐ γεωμετρικαῖς ἀνάγκαις. Respexit h. l. *Plutarch.*
vit. *Lycurg.* p. 48. C. De voce ἀνάγκη v. ad *Phaedr.* p. 237.

CAPUT VIII.

γάμους — ἱερούς. Vid. *Themist.* Orat. XXI. p. 248.
A. et *Procl.* in *Tim.* p. 16. v. 9 sq.

θηρευτικούς. Cod. Reg. θηρευτικάς.

τί δέ ὑππων Genitivus absolutus, qui rationem vel
respectum significat et vulgo praepositione περί explicatur. Sic
V, c. 16. τί δέ γῆς τε τμήσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ οἰκιῶν ἐμπρή-
σεως. Vid. ad *Sympos.* p. 294.

δεῖ ἄκρων εἶναι. *Stephano* videbatur εἶναι abundare,
sed duabus e structuris conflata est oratio: ὥς ἄρα ἡμῖν δεῖ
ἄκρων ἀρχόντων et ὥς ἄρα δεῖ ἡμῖν ἀκροῦς εἶναι τοὺς ἀρχοντας. Vid.
Matthiae *Miscell. philolog.* V. II. P. II. p. 101 sq. et *Gramm.*
graec. p. 904.

ἐθέλοντων. *Stephanus* legi volebat ἐθέλουσι propter
praecedens σώμασι, sed genitivus ut absolutus saepenumero
dativum excipit; vid. *Viger.* de idiotism. p. 346. Sequen-
tia ita explicanda: ἡγούμεθα ἐξαρκεῖν, καὶ φαυλότερον εἶναι, i. e.,
καίπερ φαυλότερον εἶναι.

Φαρμακεύειν, medicamento purgare, est verbum Hip-
pocrateum. *Galenus* in *Commentar.* ad *Aphorism.* 22: τὸ
μὲν Φαρμακεύειν εἶδος ἐστὶν αὐτῷ λέγειν ἀντὶ χρῆσθαι Φαρμάκῳ καθαί-
ροντι.

ὅτι ἀκρότατον. *Stephanus* malebat ἀκρατότατον, quae
correctio, quanquam geniosa, tamen non necessaria est. Et-
iam *Ficinus* vertit: Si armentum excellentissimum sit futu-
rum. — In sequentibus *Stephanus* corrigebat πάντας pro
πάντα, ut *Ficinus* videtur legisse vertens: ab omnibus, prae-
terquam a principibus, ignorari. Sed e verbis πλὴν αὐτοὺς
τοὺς ἀρχοντας facile suppleri potest τοὺς ἄλλους.

ζυνέρξεως. Cap. 9. (p. 461. B.): μή ζυνέρξαντος ἄρχον-
τος. Timaeus p. 18 D: αὐτὸ οὐ μεμνήμεθα, ὥς τοὺς ἄρχοντας
ἐφομεν καὶ τὰς ἀρχούσας δεῖν ἐς τὴν τῶν γάμων ζύνεξιν λάθρα μη-
χανᾶσθαι κλήροισι τισίν, ὅπως οἱ κακοὶ χωρὶς οἱ τ' ἀγαθοὶ ταῖς ὁμοίαις
ἐκότεροι συλλέγονται καὶ μὴ τις αὐτοῖς ἐχθρὰ διὰ ταῦτα γίγνηται, τυ-
χὴν ἡγουμένοις αἰτίαν τῆς συλλέξεως.

CAPUT IX.

παραλαμβάνουσαι. Malim παραλαμβάνουσιν. Ad par-
ticipium intelligendum esset εἶπιν, de quo vid. Phaedr. 334.

κοιναὶ — ἀνδράσι. Cf. V. 5 p. 456. A. VII. p. 540.
C. Tim p. 18. D. Vid. Morgenstern. Commentatt. p. 222 sq.

ἀγάπηρον γίγνηται. Cod. Reg. γέννηται, in margine
vero γίγνεται. Ceterum cf. Aristot. Polit. VII, 16. (14. §. 10.
p. 309. Schneid.)

ἐπερμέλλει. Ald. μέλλοι, soloece.

σπαργῶσι. Schol. Ruhnk. p. 163.

"Ομηρος"

οὔδατα γὰρ σφαραγῶντο.

τοὺς μαστοὺς πλήρεις ἔχουσι γάλακτος καὶ σπαράττονται ὑπὸ θλί-
ψεως cet. Cf. Ruhnken. doctissime de hac voce exponentem,
ad Tim. Lexic. p. 234 sq.

θηλάσσονται. Ald. et Stephan. θηλάσωνται, soloece,
Bas. 1. et 2 θηλάσσουνται.

ὁ προθυμούμεθα. Cod. Reg. ὁ προμηθοῦμεθα.

γίγνεσθαι. Ἀληθῆ. Sic Bas. 1. et 2. ut Ficinus:
oportere filios procreari. Diximus. Vitiose Ald. Stephan.
et Bip γίγνεσθαι ἀληθῆ. Ἄρ' οὖν — Attigit hoc etiam Heusde
Spec. orit. p. 116. Mox Bas. 1. et 2. exhibent χρόνον pro
χρονος.

εἴκοσιν ἔτη Paulo aliter tempus ineundi matrimonii
constituit Aristotel. VII. 16 διὸ τὰς μὲν ἀρμόττει περὶ τὴν ὀκτω-
καδεκα ἑτῶν ἡλικίαν συζευγνύναι, τοὺς δ' ἑπτὰ καὶ τριάκοντα ἢ μικρόν
ἐν τοσοῦτῳ γὰρ ἀκμάζουσιν τε τοῖς σώμασι συζευξίς ἐσται. Cum Pla-
tone fecerunt Aristoxenus Pythagoreus et Ocellus Lucan. de
rer. natur. c. IV. §. 11. ubi cf. Vizzanius.

τὰ ποῖα αὐτῶν, i. q. quosnam eorum annos dicis? h.
e., quidnam dicere vis, hos ipsis annos constituens? Ficinus
vertit: quis horum modus, et Cornarius: qualis vero erit
horum ipsorum modus, inquit? haud accurate.

εἰκοσέτιδος — τεσσαρακοντούτιδος. Sic scripsi-
mus pro eo, quod vulgo legitur, εἰκοσαετίδος et τεσσαρακον-
ταετίδος. Eusebius enim (Praep. Evang. XIII, 19. p. 709. A.)

et Theodoretus (Therapeut. IX p. 618. A.) legunt εἰκοσαέτι-
δος et τεσσαρακονταέτιδος, unde atticas formas εἰκοσέτιδος et τεσ-
σαρακοντούτιδος reposui, vid. Maittair. de dialect p. 47 ed.
Sturz. et Fischer. ad Well. T. I. p. 272. T. II. p. 180 Si-
militer in sequentibus scripsimus πεντηκοντούτους, sicut VII,
17. legimus τριακοντούτας al. Ceterum cf. Aristotel. Polit.
VI, 16. (c. 14. §. 3. et §. 6. p. 307 sq. Schn.) De legib.
IV, 721. B. VI, 772. D: E. Stob. Serm. CXV. p. 1594.
v. 14. al.

δροῦ. Bas. 1. 2. et Euseb. δρόμον.

ὑπὸ εὐχῶν Φύς. Cod. Reg. Φήσας ἐφ', superscripto Φέ-
σας. Mox Ald. Bas. 1. 2. et Stephan. ἱέρεια. E Cod. Reg. re-
cepimus ἱέρεια, ut Ficinus vertit: sacerdotes tam viri, quam
mulieres.

ὅταν δὲ δῇ. Laudat Theodoret. Therapeut IX. p. 618.
B. ubi δῇ desideratur, et αἱ γυναῖκες οἳ τε ἄνδρες scriptum re-
peritur.

ἀφῆσομεν. Bene Stephanus correxit vulgatum φήσομεν
in Ald. Bas. 1. et 2. Sic et Cod. Reg.

μάλιστα μὲν. A Theodoreti libro abest μὲν. Paulo
post Euseb. et Theodoret. μή pro μηδ' (Ald. μη δ'), quod repo-
nendum videtur esse.

εἰς Φῶς ἐκφέρειν, quod alias dicitur εἰς Φῶς ἄγειν, Tim.
p. 91. D. Phaedr. p. 261. D. de legg. IX. p. 869 C. Epist.
VII, 341. E: εἰς Φῶς προαγαγεῖν. Aristot. Polit. VII, 16. (c.
14. §. 12. p. 310. Schn.) ἀφῆσθαι δὲ τῆς εἰς τὸ φανερόν γεν-
νήσεως.

ἐκτιθέναί. De librorum expositione vide quae collegit
Elmenhorstius ad Minuc. Felic. Octav. p. 289. ed. Ouzel.

ἀδελφοὺς cet. Vid. de legg. VIII. p. 418. C. et Spanh.
ad Julian. Orat. I. p. 90.

CAPUT X.

Ἡ μὲν δὲ ποιεῖν. Laud. Stob. Serm. XLI. p. 255 v. 40.
sq. ubi pro ὡς δέ legitur ὥστε — βελτίστη (ut Ald. Bas. 1. et
2.) — ποιῶμεν et τὸ δὲ κακοῦ.

κακὸν πόλει. Cod. Reg. πόλεως.

ὁ — ποιεῖ. Sic Cod. Reg. Similiter Stob. ποιᾷ πολλάς —
ζυνδεῖ (apposito δῇ) et ποιᾷ μίαν. Etiam Ficinus vertit: quod
eam dividit et ex una plures facit — vincit simul et unam
efficit. Vulgo: ὁ ἄν — ποιεῖ — ὁ ἄν ζυνδῇ τε καὶ ποιεῖ μίαν;
Κομιδῇ μὲν οὖν — πρὸς ταῦτὸ κατὰ ταυτά. Haec ver-
ba ab Ald. Bas. 1. 2. Steph. et Bip. absunt; sensus vero ea

efflagitat, *Stobaeus* servavit k. l. et *Ficinus* expressit, qui vertit: *Valde*. In quacunque igitur civitate complurimi ad idem secundum eadem hoc dicunt cet. Pro δὲ post τῇ πόλει cum *Cornario* scripsimus οὖν, deinde οἱ πλεῖστοι pro πλεῖστοι et πρὸς τὸ αὐτό pro σοὶ τὸ αὐτό — λέγουσι pro λέγωσι. *Cornarius*, *Stobaeum* non laudans, quae interponi voluit, ad *Ficini* versionem videtur finxisse. De hac bonorum communione vide, quae *Aristoteles* subtilius quam verius contra *Platonem* differit *Polit.* II, 3. (II, 2. §. 9. et 11. ed. Schn.) et II, 2. (II, 1. §. 8. Schn.) Verba τὸ ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμὸν alii frequenter respexerunt, in iis *Plutarch.* coniug. praecept. T. I. p. 140. D. *Jamblich.* de vit. *Pythagor.* XXX p. 142. Küst. Cf. *Holsten.* et *Rittershus.* ad *Porphyr.* de vit. *Pythagor.* p. 25. et 27.

ἡσθετο — ξυνήλγησε. Aoristis, quos vulgo consuetudinem significare putant (vid. *Valckenar.* diatrib. in *Eurip.* fragm. p. 163. A. *Toup.* ad *Longin.* p. 275. *Fisch.* ad *Weller.* T. II. p. 260 sq. al.), celeritatis notionem sibi adiunctam habent, ita ut ἡσθετο exprimere possis verbis: statim sentit (recte *Ficinus*: sensit protinus); vid. ad *Sympos.* p. 302. sq. Monuimus hac de re jam supra.

λέγομεν. Sic *Stob.* et *Stephanus*, Ald. Bas. 1. et 2. exhibent λέγομεν, *Ficinus*: atque idcirco — dicimus.

ὁ αὐτὸς λόγος. Sic Cod. Reg. et *Stob.* Mox Ald. Bas. 1. et 2. vitiose τῷ pro τῶν. In Ald. Bas. 1. et 2. ὁ αὐτὸς τε λόγος. Τέ e sequentibus videtur irrepsisse; quocirca male *Stephanus* scripsit ὁ αὐτὸς γε λόγος. Mox τοῦτο ὁ ἐρωτᾷς est: id quod quaeris.

ἐαυτῆς εἶναι, ad se ipsam pertinere; εἶναι et γίνεσθαι cum genitivo frequenter sic coniunguntur, vid. *Markland.* ad *Eurip.* Suppl. 292. *Fischer.* ad *Weller.* T. III. P. I. p. 263. 355. *Heindorf.* ad *Gorg.* p. 271.

ἡ ξυνησθησεται, e Bas. 2. et *Stob.* reposuimus, quod et *Ficinus* expressit: vel laetabitur una vel dolebit. Vulgo ἡ desideratur.

CAPUT XI.

ἔστι — ἄρχοντές τε καὶ δῆμος. De hac verbi singularis cum nominibus pluralibus constructione vid. ad lib. II. c. 6.

αὐτῇ (Bas. 2. αὐταῖς) *Stob.* ταύτῃ; sed αὐτῇ, ni fallor, praestat propter praegressum αὐτῇ. Mox τοὺς ἄρχοντας abest a *Stobaeo*, et αὐτὸ τοῦτο τοῦνομα scribitur.

οἱ δ' — ἄρχοντες. Sic e Stobaeo et Bas. 2. reposuimus pro καὶ ἐν τ. ἄλλοις οἱ ἄρχοντες. Etiam *Ficinus* ita videtur legisse; vertit enim; Qui vero in aliis praesunt, populum?

Οὕτω; Stob. οὕτω γε.

παρὰ σοί. Sic bene Ald. Bas. 1. et 2., Stephan et Bipont. vitiose παρὰ σοι.

προσειπεῖν ὡς ἀλλότριον. In Stob. deest ὡς, haud scio an recte.

ἐντυγχάνη. Cod. Reg. ἐντυγχάνοι; sed ἄν pertinet ad relativum ᾧ, ut recte *Ficinus* vertit: cuicunque enim quis occurret.

περί γε τοὺς πατέρας, Stob. περί τε τ. πατέρας.

ἄμεινον ἔσεσθαι; de hoc comparativi usu v. quae infra monebimus.

αὐταί e Stobaeo reposuimus pro αὐταί; sic et *Ficinus* vertit: aliine in hac tua civitate sermones, quam hi cet.

ὑμνήσουσιν. Notandus est hic locus propter singularem verbi ὑμναῖν usum; verbum enim activum more Atticorum (vid. *Viger.* idiotism. p. 179. *Abresch.* ad Aeschyl. T. I. p. 86. et *Herm.* ad *Viger.* p. 728.) pro passivo positum est, ita ut verbo neutro exprimi possit (*werden erschallen*; ut *Ficinus* vertit: ad aures puerorum circumsonabunt), ut in Critia p. 118. B: τὰ δὲ περὶ αὐτὸν ὄρη τότε ὕμνετο τὸ πλῆθος — παρὰ πάντα τὰ νῦν ὄντα γεγονέναι, ubi *Stephanus* et *Ruhnkenius* ad Tim. p. 263. activum verbum in passivum mutari volebant, quo non opus est; et miror, *Ruhnkenium* diligentissimum hunc Politiae locum neglexisse. Ceterum ὑμνεῖν notionem perpetuae fere repetitionis adiunctam sibi habet, ut ᾄδαν (vid. *Boissonad.* ad *Philostrat.* Heroic. p. 338.) Latinor. cantilena (*Terent.* Phorm. III, 2. 10. Cf. *Ernesti* Clav. Cicer. v. cantilena) cantare (*Plaut.* Trinum. II, 2. 10. 69. al.). Περί est prope, circa.

οὗς ἂν αὐτοῖς τις. Stob. omittit τις et τὰς ἀντολύπας.

ὀνομάσουσι. Sic Cod. Reg., libri editi et Stob. ὀνομάζουσι. Etiam *Ficinus*: quod meum dicent.

κοινωνία τοῖς φύλαξι. Dativus pro genitivo positus est, quia κοινωνεῖν cum dativo construitur, vid. ad *Sympos.* p. 262. Sic et c. 12. et 13: ζυγχοῦσθαι ἄρα — τὴν τῶν γυναικῶν κοινωνίαν τοῖς ἀνδράσιν. Cl. *Matthiae* Gramm. graec. p. 527. not. suppleri jubebat participium οὔσα.

CAPUT XII.

μέγιστοί γε e Stobaeo pro μέγιστόν τε scripsimus, et αὐτοῦ pro αὐτοῦ correximus. Cod. Reg. τε τῇ πόλει exhibet. πέθανται. Stob. πέφνηται; sed illud, sive sensum sive linguam spectes, multis nominibus praestat. Sic πέθανται lib. I. p. 334. A. 350. C. III, 410. A. V, 464. B. 478. D. Sophist. p. 233. C. al.

καὶ μὲν δὴ Stob. καὶ μὴν δὴ. Mox post πρόσθεν delevimus γέ auctoritate Cod. Regii et Stobaei.

ἰδίως Stob. ἰδίως; deinde οὔτε πῆμα, τὸν μὲν — ἔχοντα. Participium praecedenti ὀνομαζόντας explicationis causa adiunctum est, quocirca copula recte abest.

καὶ γυναῖκα — ἑτέρους. E participio ἔχοντα aliud nominibus γυναῖκα et παῖδας conveniens repetendum est, velut ἔχοντα vel aliud simile.

Τί δέ — ἄλλήλους. Sic interpunxi cum Bas. 1. et 2.; a Stobaeo comma abest, Ald. vero colon habet. Mox Stob. κεκτῆσθαι; solemnitas harum vocum permutatio est, a scriptoribus ipsis, ut videtur, commissa.

ἀνάγκην e Stobaeo reposuimus pro ἀνάγκη. (Ald. Bas. 1. et 2. ἀνάγκη). Ἀνάγκην τιθέναι vel προστιθέναι est: ut officium aliquid imponere, ut legem praescribere. Sic Ficinus quoque vertit: tutandis corporibus necessitatem imponentes. Cod. Reg. et Stob. legunt: ἐπιμελείας, quod si explices: τοῦ ἐπιμελεσθαι, bonum praebet sensum.

ἐπὶ τὸ τίς τῶ. Sic Cod. Reg. et Stob. Vulgo τίς γε. Paulo post Stob. ἐν γὰρ (marg. γε) τοιούτῳ — στάσις.

οὐδὲ ἄλλως. Sic Stob. et Stephan. Ald. Bas. 1. et 2. ἄλλος.

ἱκανῶ γάρ. Cod. Reg. ἱκανῶ τε γάρ.

ὥς γονέων, int. αὐτῶν (τῶν πρεσβυτέρων) ὥς γονέων (όντων) μὴ (quominus) ἄπτεσθαι.

δέος δέ, τὸ βοηθεῖν, est i. q. μὴ βοηθῶσι. Sic enim infinitivus saepe numero cum articulo pro modo finito et coniunctione (ὅτι, ὥς, μὴ vel ὥστε μὴ) ponitur. Xenoph. Mem. IV, 7. 5: τὸ μανθάνειν — ἀπέτρεπεν. Thucyd. VI, 14: νημισίας, τὸ μὲν λίσσιν τοὺς νόμους μὴ αἰτίαν σχῆν. Lach. 190. E: ἐγὼ αἰτίος — τὸ σε ἀποκρίνεσθαι. Sophocl. Philoct. 1241: ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν (i. e., ὥστε μὴ, quominus facias). Xenoph. Cyrop. I, 6. 7. Lexic. Xenoph. V. III. p. 235. nr. 28 Sic etiam usum illum infinitivi c. τό, ubi admirationis vel irrisionis significationem habet (v. ad Sympol. p.

208 sq. adde *Valken.* ad Eurip. Phoeniss. p. 190. 572 *Matthiae* Miscell. philol. T. II. P. II. p. 124. Gramm. gr. p. 732 sq.) *Eustathius* ad Odyss. ε. p. 233. v. 52 sq. explicat ita, ut pro ὅτι cum indicativo positum esse dicat. Vulgo, ubi τό c. infinitivo quasi absolute positum est, τό pro accusativo habent, qui genitivi partes agat, vid. *Matth. Gramm.* gr. p. 781.

πανταχοῦ. Cod. Reg. πανταχοῦ. Mox Stob. αὐξοῦσι pro ἐξοῦσι.

ἡ ἅλλη πόλις, urbs universa (*die Stadt überhaupt*), ut V, 467. B. VII, 520. B. 521. A. Vid. de hoc vocis ἅλλος usu ad *Phaedr.* p. 241.

πένητας. Haec vox ex praegressis ὅσας ἴσχουσι videtur huc irrepsisse; accusativi κολακείας ἀλγηδόνας, qui e verbis λέγειν ὁκνῶ pendent, referendi sunt ad ὅσας ἴσχουσι; verba deinde ὅσα τε (i. e. καὶ πάντα, ἅ) trahenda ad λέγειν; denique δαλά τε καὶ ἀγεννῆ καὶ οὐκ ἄξια λέγειν sunt appositionis causa verbis ὅσα τε καὶ οἷα adiuncta. Cod. Reg. exhibet ἀπηλλαγμένον τε ἂν εἶεν. ἐν παιδοτρόφῳ — καὶ ὅσα (ut *Bas.* 2.) πάσχουσι, et voci δαλά superscriptum est δῆλα (ut *Ficinus* videtur legisse vertens: et ipsa — cuique patent; sed ἀγεννῆ facit cum δαλά et sequens δῆλα non est praegressi alicuius δῆλαe repetitio, sed verborum οὐκ ἄξια λέγειν confirmatio.

CAPUT XIII.

Οἱ Ὀλυμπωνῖται. Nobilissima enim certamina erant Olympica (v. ad *Phaedr.* p. 338) et Olympicorum certaminum victoria Graecis maior et gloriosior erat, quam Romani triumphus, vid. *Cicero* pro Flacc. Cf. *Lambin.* ad *Horat.* T. II. p. 205. E.

ὑπάρχει. Bene sic Stob. et Stephan., Ald. *Bas.* 1. et 2. ὑπάρχου.

ἀναδοῦνται. Schol. *Ruhnck.* ἀναπλέκονται; στέφονται. *Ficinus*: coronationis loco accipiunt.

τῆς αὐτῶν πόλεως. Cod. Reg. τῆς αὐτῆς, *Ficino* confirmante, idque respiceret praegressa illa ζυμπάσης τῆς πόλεως; eadem urbs, quam victoria gloriosissima servarunt, pulcherrime ipsis et vivis et mortuis tribuit munera. Attamen τῆς αὐτῶν πόλεως correctione nulla indiget.

ἐν τοῖς πρόσθεν, lib. IV. init.

οἷς ἐξόν. i. e., οἷς ἐξείη, πάντα ἔχον τὰ τῶν πολιτῶν, καὶ οἱ οὐδέν ἔχοιεν, vel οἷς ἐξόν (i. ἐξόντος) αὐτοῖς —, οὐδέν ἔχοιεν. Sic *Sympos.* c. 26: οὐ ἐνδεής ἐστι καὶ (int. ὅ) μὴ ἔχει, τούτου

ἔργον. Vid. *Ruhnken.* ad Hymn. Homer. in Cerer. 151. et *Herm.* ad Viger. p. 707.

σκεψόμεθα. Propter praecedens εἵπομεν accurata linguae ratio postularet σκεψοίμεθα; sed saepissime haec ab optimis negligitur scriptoribus.

ὥς περ τοῦ γε. Cod. Reg. ὥς περ (sic et Bas. 1. et 2.) τῶν γε ὀλυμπιονικῶν. De interrogativo μή πη (doch nicht) v. ad IV, 17.

Ἡσίοδον. ἔργ. 40:

Νήπιοι οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἡμῖν παντός.

Vid. ad lib. II, 17.

ὥς περ κύνας. Cod. Reg. ὥς περ κύνα.

CAPUT XIV.

ὥς περ. Cod. Reg. καί addit.

ο. Ald. Bas. 1. et Cod. Reg. ἦ. De ὑπολαμβάνειν vid. ad lib. I.

ἐν τῷ πολέμῳ. Cod. Reg. omittit articulum, qui haud scio an rectius absit.

διακονεῖν, repetenda ex praegresso ἵνα coniunctio ὥστε; cogitandus est enim Plato eam in mente habuisse.

τὰ περὶ τὰς τέχνας. Cod. Reg. τοὺς περὶ τ. τ., sed *Ficinus* quoque: annon animadvertisti, quod in artibus accidit?

ἀλλὰ μὲν καὶ μαχεῖται γε. A Bas. 2. abest καί.

τὸ μὴ ποτε κινδυνεῦσαι. Bas. 2. τὸ μὴ ποτε κινδυνεύσαι.

βελτίους. Ald. Bas. 1. et 2. βελτίως, quod fortasse rectius in βελτίονος, quam in βελτίους, ut *Stephanus* fecit, mutandum erat. Vide de hoc adverbii usu, quae infra monebimus.

θεωροῦς πολέμοῦ. Respexit hoc *Julian.* Orat. I. p. 12 B. ubi vid. *Spanh.* not. p. 118.

πτεροῦν. Vid. *Julian.* Orat. I. p. 11. D. *Spanh.* not. p. 116. sq. Cf. *Wyttenb.* Animadv. in *Julian.* Bibl. Crit. Vol. III. P. II. p. 5 sq.

διδασθέντας. Sic Bas. 2., confirmante *Ficino*: equitare consuescent primis ab annis pueri, cumque hoc didicerint, equis ad spectaculum belli ducentur. Vulgo διδασκόμενους, quod si locum habere deberet, cum ἀναβιβαστίον coniungendum esset; primum enim pueri in equos tollendi sunt, ut equitare discant, et tunc equitantes ad certaminis

spectaculum ducendi. Deinde in libris editis male post ἐφ' ἵππων interpungitur; nam ἐφ' ἵππων cum ἀκτέον coniungendum esse, et sensus docet et locus libr. VII, 16: ubi noster respicitur: Οὐκ οὖν μνημονεύεις — ὅτι καὶ ἐς τὸν πόλεμον ἐφάμεν τοὺς παῖδας εἶναι ἀκτέον ἐπὶ τῶν ἵππων θεωρούς —:

καλίστα. Bas. 2. μάλιστα.

πῶς ἐκτέον αὐτούς; Illud e Bas. 2. recepimus, hoc de coniectura scripsimus. Πῶς ἐκτέον τοὺς στρατιώτας est: πῶς ἔχεν δὲ τοὺς στρατιώτας (Ficinus: quae servanda militibus et ad se invicem et adversus hostem, i. e. quaenam erit militum disciplina?), ut centies ponitur verbale, vid. Heindorf. ad Phaedr. p. 335. Vulgo ἀκτέον, quod sensu caret.

δωρεὰν διδόναι τοῖς θέλουσι χρῆσθαι, int. ὥστε χρῆσθαι τῇ ἀγρᾷ, ut eo, qui inter adversarios vivus est captus, (ἐς est inter), faciant, quodcunque velint (χρῆσθαι τῷ est aliquem tractare, quod nos dicimus: mit einem machen).

Φιλεῖν — Φιλεῖναι. Schol. ad Dion. Chrysost. Orat. VII. p. 26. ed. Morell. τὸ τῷ στόματι ἐπιτηδεύουσιν ἀσπάζεσθαι, Περσικόν, ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι ἀγροίκων· οἱ γὰρ ἀστικοὶ χεῖρας ἀνέβαλλον ἀλλήλοις τὰς δεξιὰς, ἀφ' οὗ καὶ τὸ δεξιόσθαι εἴρηται· ἀλλὰ καὶ παρὰ Πέρσαις οὐχ ὁ τυχὼν τῷ στόματι (τὸν;) προσέχοντα ἡσπάζετο, ἀλλ' ὁ κατ' ἀξίαν ἴσος, ὁ δὲ ἐλάττων προσκύνει, ὁ δὲ πολὺ ἡττων ὑπεξίστατο τῆς ὁδοῦ. Vid. Morell. not.

ἐπὶ τ. στρατ. cet. Respexerunt h. l. Aristot. Polit. II, 2 (I, 2. §. 15. Schn.) Plutarch. de puer. educat. c. 15. T. I. p. 11. F. Lucian. vit. Auctor. §. 17. T. I. p. 239. Schmied. et Maxim. Tyr. Dissert. XXIV, 4. p. 282. Προστρατείας (Ficinus: expeditione) Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. exhibent στρατιᾶς, solemni permutatione.

CAPUT XV.

Ὅμηρον Iliad. VII, 321.

ταῦτά γε. Sic Ald. Bas. 1. et 2. comprobante Ficino, ut qui verterit: in his ergo Homero parebimus. Stephanus scripsit ταυτά γε.

τῶν δὲ δὴ ἀποθανόντων. Laud. Clemens Alexandr. Strom. IV, 4. p. 481. (T. I. p. 571. (ed. Pott.) Euseb. Praeparat. Evang. XIII, 11. p. 663. A. et Theodoret. Serm. VIII. p. 601. C.

ἐπὶ στρατείας. Theodor. στρατείαις. Mox Euseb. et Theodor. πᾶν μάλιστα.

οἱ μὲν δαίμονες. *Hesiodi* versus sunt ex *Operib.* 120 sq., quos edita *Hesiodi* exempla sic exhibent:

Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τοῦτα γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
Τοὶ μὲν δαίμονες εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς,
Ἑσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, Φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

In *Platonis* vero *Cratylo* (379. E.) sic scripti extant:

Αὐτὰρ ἀπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυψεν,
Οἱ μὲν δαίμονες ἄγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται,
Ἑσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, Φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quam scripturam secuti sunt *Plutarch.* de defectu oracul. p. 431. E. et *Aristid.* ap. Phot. p. 693. ed. Hoefsch. καλέονται pro τελέθουσι et θνητῶν pro μερόπων etiam *Theodoret.* l. 1. exhibet p. 602. A. Cf. de varia horum versuum scriptura *D. Petav.* ad *Synes.* de provident. p. 99. D. not. p. 37. et *Observatt. Miscell.* V. II. p. 317 sq.

Τί δ' οὐ μ. *Theodor.* Τί δέ; οὐ μέλλομεν; Deinde τὸν λοιπὸν χρόνον. Laudat praeterea h. l. *Cyrill.* contra *Julian.* VI. p. 204. B.

ὡς δαίμόνων. *Euseb.* l. 1. et *Cyrill.* δαίμονας γεγονότας. *Cyrillus* praeterea additum habet τεθνεώτας, οὕτω θεραπεύομεν. *Theodor.* θεραπεύαν τε καὶ προσκυνᾶν.

ταυτὰ — ταῦτα. Sic ex *Eusebio*, *Theodor.* et *Cyrillo* reposuimus, qui τὰ αὐτὰ exhibent pro ταῦτα; pro ταυτη, quod ex praegressis videtur hic irrepsisse, *Euseb.* et *Cyrill.* ταῦτα scribunt, *Theodor.* vero praetermittit hanc vocem, et *Cyrillus* δὴ pro δέ habet. Sic et *Ficinus* vertit: eadem quoque servabimus erga illos. Mox ante ὅταν *Theodor.* ponit καί, pro τινὶ ἄλλῳ *Cyrill.* scribit ἑτέρῳ τινὶ et pro τελευτήτῃ *Ald. Bas.* 1. et 2. vitiose τελευτήσαι.

μηδ' ἄλλῳ. *Cod. Reg.* μηδ' ἄλλην, *Bas.* 2. μηδ' ἄλλε. Recte autem *Ficinus*: an potius (justum censes), ut neque ab aliis fieri istud permittant, ac pro viribus obstant.

ὅλα καὶ πάντε, vid. *Schol. Ruhn.*

Μηδὲ Ἑλληνα cet. Laud. *Euseb.* Praep. Evang. XII, 37 p. 611. B. ubi scriptum invenitur κεκτῆσθαι pro ἐκ-τῆσθαι, ex solemni harum vocum permutatione, quae promiscui sunt usus.

πρὸς τὸν μαχόμενον. *Stephanus* scribi jubebat πρὸς τὸ μαχόμενον; sed quid impedit, quominus τὸν μαχόμενον intelligamus hostem s. adversarium? ut *Ficinus* vertit.

ἀνελεύθερον cet. Laud. *Stob.* Serm. CXXIV. p. 620. v. 18. ubi, ut in *Cod. Reg.*, τὸ πολέμιον legitur.

CAPUT XVI.

μέλη. Cod. Reg. μέλα πρὸς ἄλλους; mox φοβησόμεθα; sed recte habet futurum passivi, quod, ut solet, medii partes sustinet, ut ap. Xenoph. Cyrop. III, 3 13: πολὺ δὲ καὶ καὶνοὶ μᾶλλον ἡμᾶς φοβηθήσονται, ὅταν ἀκούωσιν. VI, 2. 14: καὶ φοβημένοι ἄνθρωποι. J. 21: φοβηθέντες. Hier. II. 18: ὅταν ἀποδάνωσιν; οἷς ἐφοβήθη, al. —

γῆς τε τμήσεως. Genitivus est absolutus, significans, quod attinet ad, de, isque frequentissimus apud Platonem, v. ad Sympol p. 294. Matthiae Gramm. graec. p. 777.

ἡδέως ἄν ἀκούσαιμι, locutio Platoni familiaris (v. Phaedon. p. 231. et 294. ed. Fisch. Lyl. 204. A. al.), quam seriores quoque scriptores frequentarunt, in iis Philostrat. Heroic. p. 18 ubi v. Boissonad. p. 330 sq.

φαίνεται αἰμοὶ. Laud. Stob. Serm. XLI. p. 258 v. 46. ὀνομάζεσθαι, i. e. usurpantur. Sic VI, p. 493 C: ὀνομάζει πάντα ταῦτα ἐπὶ ταῖς τοῦ μεγάλου ζωοῦ δόξαις. οἷς μὲν χαίρουσι καὶνο, ἀγαθὰ καλῶν, οἷς δὲ ἄχθοιτο, κακὰ. Alcibiad. I. p. 108. A: ἐπειδὴ βέλτιον μὲν ὠνόμαζες ἐπ' ἀμφοτέροισι — τί καλεῖς τὸ — βέλτιον; Sic et καλῶν ὄνομα dicitur, ut in Cratyl. init., ubi v. Heintdorf.

στάσεις. Respexit h. l. Aristides Orat. T. I p. 398: εἰ δ' αὖ καὶ καὶνον ἀληθῆ χρὴ νομίζειν τὸν λόγον, ὡς ὁ πρὸς ἀλλήλους πόλεμος, τοῖς Ἕλλησι στάσει πρόκειται cet.

φῆσμεν καὶ. Cod. Reg. καὶ φῆσμεν.

Ἕλληνας — φίλους εἶναι. Similes aliorum locos excitavit Wernsdorf ad Himer. Sophist. p. 138.

ὥς ἀλιτηριώδης. Particulam ὥς, ut ὅτι, pro λίαν poni, observarunt veteres Grammatici, in iis Eustath. ad Iliad. α. p. 60 sed rationem huius usus nondum inveni explicatam. Ni fallor, in his ὥς est quam, ut in ὥς μάλιστα: quam maxime, h. e., quantum fieri s. esse potest, quemadmodum ὥς in aliis quoque loquendi rationibus usurpatur, ut in θαυμασίως ὥς (v. ad Phaedr. p. 389). Igitur per se quasi capiendum est: ut sit vernaculum wie nur immer, h. e., prorsus admodum. Sic Phaedon p. 90. D: ὥς οἰκτρόν (traurig, wie nur immer, h. e., so traurig, als möglich). Cratyl. 395. B: ὥς ὠμά (so grausam als möglich). Plura collegit Heindorfius ad Cratyl p. 41. et Phaedon. p. 152. sq., male, si quid video, particulae ὥς usum, qui in locutione cernitur ὥς ἀληθῶς al., ab eo disiungens, qui in ὥς οἰκτρόν al. obtinet.

ἀλλὰ μέτρου εἶναι — καὶ διανοεῖσθαι. Anacolu-

thia est; sequi videlicet debebat modus finitus verbi *διανοεῖσθαι*, unde penderet *μέτριον εἶναι*; vel aliud verbum e *διανοεῖσθαι* eruendum, v. c. *ἡγοῦντο* (censerent), sed eo omisso propter infinitivum praegressum *εἶναι* etiam verbum *διανοεῖσθαι* infinitivo exhibuit Plato. Stephanus deesse censebat *ἡγοῦντο* vel *ἐνόμισον*; si quid mutandum sit, malim *ἦν* pro *εἶναι* scribere. Ceterum ad illa *τὴν τροφὸν τε καὶ μητέρα κέρειν* al. vid. P. Victor. V. Lectt. XIX, 6. p. 496. Mox construe *μέτριον εἶναι* (sufficere) *τοῖς κρατοῦσι, ἀφαιρᾶσθαι τοὺς καρπούς*, ut ap. Demosth. p. 1098. T. II: *οὐδεμίαν οὐσίαν Λεωστράτου ἀφελόμενοι*; pro accusativo personae etiam genitivus ad verbum *ἀφαιρᾶσθαι* interdum adiungitur, vid. Koen. ad Gregor. p. 39. Fisch. ad Weller. T. III. P. I. p. 435.

ὥς διαλλαγησομένων. De *ὥς* c. genitivo participii v. ad I, 1. Ceterum nobilissima haec est sententia, ut fertur, Biantis. Philo de humanit. p. 713. A: *ὅτι καὶ Φιλίας κοινωνητέον, μὴ ἀπογινώσκοντας ἔχθραν, καὶ προσκρουστέον, ὥς Φιλίας ἐσομένης*, ubi v. Mangei. T. II. p. 401. Cf. Aristotel. Rhetor. II, 13. 22. al. Sophocl. Ai. 678. "Ο τ' ἔχθρὸς ἡμῖν ἐς τοσόνδ' ἔχθάρτεος, "Ως καὶ Φιλήσων αὖθις, ubi v. Lobeck. p. 321. sq. Wyttenb. Bibl. Crit. Vol II. P. I. p. 45. et Addend. —

ἀλλ' οὐ φιλέλληνες. Manca mihi videtur oratio esse, ita fortasse explenda: *ἀλλ' οὐ φιλέλληνες* (quod respicit affirmans responsio *καὶ σφόδρα γε*) *οἱ δέ* (int. *μὴ φιλέλληνες ὄντες*) *οὐδέ* — *ἱερῶν*.

ὥς διαλλαγησόμενοι al. Vid. paulo ante laudata.

οἰκίᾱς, Ald. Bas. 1. et 2. *οἰκείας*, vitiose. Mox Bas. 2. *αλγοῦντες* habet pro *ἀλγούντων*, et *τοὺς* pratermittit ante *ἡμετέρους*.

CAPUT XVII.

Τιθῶμεν cet. Laud. Stob. Serm. XLI, p. 258. v. 52. usque ad *ὑμεῖς*.

ἐπεὶ ὅτι γε. Intellige: namque per se patet, s. dictu non opus est, vid. ad I, 23. p. 352. B.

μάχοιτο. Sic Stob. Ald. Bas. 1. et 2; male, si quid video, Stephanus correxit *μάχοιντο*, quum e praecedentibus nihil aliud nisi *πόλεις* ut subiectum, quod dicitur, suppleri possit. Haud dubie vero Stephanus propter sequens *γινώσκοντες τε καὶ ἀνακαλοῦντες* scripsit *μάχοιντο*; at participia illa recte habent, etiam *μάχοιτο* praecedente; sensu videlicet respiciunt *πόλιν*, sicuti cives saepissime pro urbe et urbs pro civibus ponuntur; hinc etiam nominativum sequuntur casum.

ἑαυτοῖς. Dicunt Graeci. ὄνομα καλεῖν τινί τι, vid. *Heindorf.* ad *Phaedr.* p. 222. ad *Cratyl.* init. p. 11. et 163.

στρατευομένῳ. Quid sibi velit hoc verbum, equidem divinare nequeo. Ut paucis dicam, scribendum esse suspicor *στρεφόμενῳ*: mihi effugium quaerenti et difficillimum, quī imminet, sermonem evitare cupienti. Vid. de hoc verbo ad *Phaedr.* p. 252. *Ficinus* e voce *στρατευομένῳ* artificiosa interpretatione hunc sensum extorsit: neque mihi ignoscis militiae laboribus jam defesso.

τρικυμίας. Fluctus maximi s. decumani, v. *Politianū* *Miscell. Syllog.* I, 86. T. I. *Thesaur. Crit.* p. 103. *Barnes.* ad *Eurip. Troad.* 83. et interprett. ad *Ovid. Metamorph.* XI, 530. *Trist.* I, 2. 50. al. Nihil vero frequentius est translato vocis *τρικυμία* usu (v. *Lambin.* ad *Lucret.* III, 299. *Dornill.* ad *Charit.* p. 243. *Drakenb.* ad *Sil. Ital.* IX, 527); inprimis de oratione difficili frequentatur. Sic *Euthydem.* 293. A: αἰῶσαι ἱμέρας — ἐκ τῆς τρικυμίας τοῦ λόγου. Vid. *Dornill.* l. l. Ceterum imitatus est hunc locum *Plutarch.* de *Ser. Num. Vind.* p. 549. E: τί γὰρ δεῖ, τὸ τρίτον ἐπενεγκεῖν κύμα καὶ προσκατακλῦσαι τὸν λόγον.

λέγης. Ald. Bas. 1. et 2. λέγας.

ἀναγκαζόμεθα. Ald. Bas. 1. et 2. ἀναγκαζόμεθα.

τὴν ἐκείνῃς μοῖραν ὁμοιοτάτην ἔξειν. Ald. Bas. 1. 2. et Cod. Reg. τὴν ἐκείνης, quod, *Cornario* praeunte, ut qui verterit: eum qui illius simillimus sit, sortem illius simillimam habiturum esse, correxit *Stephanus*. Mox Bas. 1. et 2. οἰκᾶσαι pro οἰκῆσαι.

Τὸ μὲν τοίνυν cet. *Laud. Stob. Serm.* XLI. p. 259. v. 32 sq. ubi scriptum reperitur εἰ δὲ καὶ — καὶ.

πρὸς τὴν αὐτήν. Sic Cod. Reg. addicente *Ficino*: rursus ad hanc demonstrationem haec ipsa mihi fateare oportet. Vulgo et *Stob.* τὴν τοιαύτην. Mox Ald. Bas. 1. et 2. διωμολογήσαι, *Stob.* διωμολόγησαι, quocirca *Stephanus* recte scripsit *διωμολόγησαι*.

καὶ εἰ — δοκεῖ. Vulgo *δοκῇ*, soloece; καὶ εἰ enim vel c. indicativo vel c. optativo construitur, v. *Phileb.* 58. C. D. *Phaedon.* c. 15. *Alcib.* I. p. 35. D. *Theag.* 130. D. *Xenoph.* *Symp.* II, 20. al.

καὶ τῷ ἔργῳ δὲ. Ald. Bas. 1. 2. et *Stob.* δὲ, solemnī permutatione.

καὶ γὰρ ἐγώ. *Stob.* ἐγώ et in praegressis ante v. ἀγαπήν praetermittit ἄν.

CAPUT XVIII.

δοκοῦμέν μοι εἶχειν δεῖξαι. Sic Cod. Reg. et Stob., Ald. Bas. 1. 2. et Steph. δοκᾷ μὲν μοι. Etiam Ficinus habet: uno quodam mutato ostendere possumus.

παρεκάζομεν. Cod. Reg. προεκάζομαι, et Stob. σχήματι pro κύματι, utrumque vitiose.

ὥς περ κύμα ἐκ γέλων. Haec verba pro insitiis habeo; nimirum κύμα verbi κατακλύζειν explicandi causa simulque respectu ad praecedentia appositum est, et ἐκ γέλων, ex praegresso γέλωτι fictum, imagini uberius adumbrandae infervit. Existimare enim non possum, Platonem vocem κύμα modo praegressam ad novam imaginem exhibendam usurpasse, et in eodem orationis circuitu, in quo γέλωτι praecedit, ἐκ γέλων posuisse. Accedit, quod, rationem grammaticam si respexeris, in orationis nexum verba illa neutiquam quadrant, namque vel κύματι respectu ad γέλωτι, vel γέλος respectu ad κύμα esse deberet. Orationis obiectum, quod dicitur, est subiectum verbi εἰρήσεται, scilicet ἐν αὐτῷ μικρόν γε οὐδὲ ῥαδίον, δυνατὸν δέ (et haec est sententia statim pronuntianda: aut philosophos regere aut reges philosophari debere), et subiectum verborum εἰ καὶ μέλλει κατακλύσειν (int. τοῦτο τὸ ῥῆμα) tertia est persona eaque infinita (nostrum man, v. ad III, p. 400. A.) Sensus igitur est, ut vernacula eum lingua exprimamus: *Wenn man uns auch mit Gelächter und Spott ganz überschütten (überhäufen) sollte.* Ceterum Stobaeus exhibet ἀταξίαν κατακλύσειν.

εἰ ἂν μὴ cet. Nobilissimum hoc effatum dici non potest, quot vel imitati fuerint vel respexerint. En quae nunc ad manum sunt: Platon., quae fertur, Epist. VII. p. 326. A. B. Muson. in Stob. Serm. XLVI. p. 336 sq. Aristid. Oratt. T. II. p. 154. Themist. Oratt. II. p. 40. A. VIII. p. 107. C. Justin. Mart. Apolog. I, 3. p. 45. B. ed. Venet. Gregor. Nazianz. Epist. 140. p. 866. B. Lactant. div. institut. III, 21, §. 6. De Marco Aurelio Julius Capitolin. in Hist. Aug. c. XXVII: sententia Platonis semper in ore illius fuit, florere civitates, si aut philosophi imperarent, aut imperatores philosopharentur. Joann. Sarisber. Polycrat. IV, 6: tum demum respublicas fore beatas asseruit (Socrates), si eas philosophi regerent aut rectores earum studere sapientiae contigisset. Alia laudavit Gataker. ad M. Antonin. Inepte, ut solebat de Platonica philosophia, iudicavit de hac sententia Meiners in Hist. doct. Gr. T. II. p. 786.

τοῦτο ἐς ταυτὸν ζυμπέση, Respexit *Plutarch.* Num. p. 73. D. et *Ciceron.* vit. p. 887. E.

μήποτε — φῶν, v. ad I, 15.

περίθελον. Correctio haec est *Cornarii*, quae haud dubie e *Ficini* versione (nam haud facile persuadetur) fluxit. Ald. Bas. 1. et 2. vitiose habent ἰδεῖν.

ἐμβέβληκας, De coniectura reposuimus (v. ad I, 17: οἶον ἐμβαλὼν λόγον) pro ἐκβέβληκας. Mox ἐπὶ σέ Ald. Bas. 1. et 2. recte scribunt; vulgo ἐπὶ σς. —

νῦν οὕτως, sic ut sunt, h. e. statim (ohne weiteres); vid. *Markland.* ad *Maxim. Tyr.* dissert. XVI, 1. et nostra ad *Phaedr.* p. 247. Sequens οἶον est fere, fortasse.

διατεταμένους, contento s. citato gradu, scripsimus pro eo, quod vulgo legitur, διατεταγμένους, quod sensui adversatur; nam ecqua ἐτάξις esse potest in turba tumultuantium? Et centies haec verba inter se permutata inveniuntur. De quo vid. *Dorvill.* ad *Charit.* p. 643. *Abresch.* ad *Thucyd.* p. 788. sq. et *Heusde* *Specim. crit.* in *Platon.* p. 105. sq.

τῷ θαζόμενος, i. e., λαιδορούμενος; vid. *Schol.* ad *Hippi.* mai. p. 133. et *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 261.

καλῶς — ἐγὼ ποιῶν, int. αἰτίος εἰμι, h. e., καλῶς ἐγὼ ποιῶ αἰτίος ὢν; vid. ad *Phaedr.* p. 253.

CAPUT XIX.

Πάντες οἱ ἐν ᾧρα — δάκνουσι. Vid. *Plutarch.* de leg. poet. c. 13. p. 44. F. *Lucret.* IV, 1154 sq. *Senec.* Epist. 120. §. 8. 9. al.

τοῦ δὲ τὸ γρυπὸν cet. Vid. *Plutarch.* l. l. et in libro, quo modo adulat. ab amic. internosc. p. 56. D. Cf. *Horat.* Serm. I, 3. ubi v. *Lambinus*, qui etiam ad *Lucret.* IV, 1752. conf. *Aristaenet.* Epist. I, 18. ubi διὰ μέσον et ἐμμετρούτητα scribitur. De voce γρυπὸν v. ad *Phaedr.* p. 331. ibique laudatis adde *Liban.* Epist. 114. p. 60. ed. Wolf.: τὴν δὲ γρυπὴν ἐκείνην καὶ βασιλικὴν οὐκ ἤμελησθα.

μελιχροῦς. Sic *Stephanus* coniecit (apponens: vel potius μελιχροῦ, in genitivo sing., male: namque μελιχροῦς casum vocis τοῦνομα sequi debet, v. *Heindorf.* ad *Theaetet.* p. 307.) quod *Plutarch.* l. l. confirmat; accedit *Lucretius* l. l. Et in universum μελίχρους veteribus erat nomen ἐρωτικόν (cf. *Jacobs.* ad *Antholog. gr.* V. II. P. III. p. 54. sq.). Sic *Meleag.* XXXI. 1. *Antholog.* T. I. p. 101. p. 146. *Dioscorid.* V, 3. p. 245. al. Vulgo legitur μέλαγχλω-
ρους, quod *Lambinus* ad *Horat.* Serm. I, 3. 38. (T. II. p.

34.) in μελιχλῶρους (quod exhibet Schol. Ruhnk. p. 168. eadem vox legitur ap. Theocrit. X, 26); mutari iussit, ut et Stephanus in Annot. in Platon. p. 21. T. III. Aristaeus exhibet μελιχρώτους. Tollii coniecturam ad Lucian. ca-
lumn. non temere credend. Vol. VIII. p. 404. sq. Bip. satius est, silentio praeterire. Ceterum vid. Cicer. de nat. deor. I. 29.

πάσας φωνὰς ἀφίετε. Proverbialis fere locutio. Euthydem. 293. A: πᾶσαν ἤδη φωνὴν ἠφίεν. De legib. X, 890. D: πᾶσαν τὸ λεγόμενον φωνὴν ἰέντα τῷ παλαιῷ νόμῳ ἐπικούρον γί-
γνεσθαι λόγῳ, ὡς εἰσι θεοί.

ἐπ' ἐμοῦ, ita, ut me tanquam exemplum respicias. Vide de hac praepositionis ἐπὶ potestate exempla Fischero collecta ad Weller. T. III. P. II. p. 232.

τριτρυαρχοῦσι, Vid. Schol. Ruhnk. p. 167. Cf. Pol-
lux. VIII. 8. 109 sq.

τιμῶνται. Ald. et Bas. 1. τιμᾶσθαι. Bas. 2. τιμῶμαι.

Φαθὶ (vulgo Φάθι) ἢ μὴ: affirma vel nega; sic Gorg. p. 475. E. ἢ Φαθὶ ἢ μὴ, ἀ ἐρωτῶ.

ἀρ' οὐν ἂν τινος cet. Sic Stephanus correxit vulgatum
ἀρ' οὐν ἂν τινος, sensu postulante et Ficino addicente, ut qui
verterit: num eum, quem amare quippiam dicimus, omnem
illam rem ardere dicemus? Idem exhibet Cod. Venet.

περὶ — δυσχεραίνοντα, quod alias a Platone cum
simplice accusativo construitur, vid. Heindorf. ad Gorg.
p. 16. sq.

τὸν δὲ δὴ εὐχερῶς cet. Vid. Plutarch. vit. Ciceron. T.
I. p. 861. E.

οἷ τε γάρ — Sic Cod. Reg. et Venet. Ficinus quoque
vertit: nam qui spectaculorum avidi sunt cet. Vulgo ὥστε γάρ.
τῶν κατὰ κόμας. Dionysia rustica memorat etiam Ae-
schines adv. Timarch. p. 197. A. observante Wyttenbachio
in Biblioth. Critic. Vol. III. P. IV. p. 59.

τούτους οὐν πάντας. Laudant h. l. Clemens Ale-
xandr. Strom. I, 19. 315. D. p. 373. T. I. ed. Pott. Cyrill.
contr. Julian. V. p. 179. E. et Theodoret. Therapeut. I. p.
470. C. Theodoret. exhibet ἅπαντας καὶ τοὺς ἄλλους.

μαθητικούς scripsimus pro μαθηματικούς, de Stephani
coniectura; μαθηματικός enim semper fere is dicitur, qui al-
terioribus disciplinis (v. Aul. Gell. I, 9.) studet, vid. Fabric.
ad Sext. Empir. adv. Mathem. p. 214.); hic vero de artibus
ac rebus quibusdam vilioribus sermo est. Mox a Clem. libro
τούς et a Cyrillo τῶν abest; deinde Clem. et Theodoret. θή-
σομέν exhibent pro φήσομεν.

ὁμοίους μὲν φιλοσόφοις. A Theodoret. libris abest particula μὲν; sed recte habet, etiamsi δέ non sequatur, ut lib. VIII, 4. p. 549. C: πρῶτον μὲν — ἔπειτα. Theaet. 156. C: ὅσον μὲν — Aristoph. Ran. 378. Av. 1214. 1220. al. Cf. Heind. ad Charm. p. 97. Theaet. p. 349. et Cratyl. p. 25.

τοὺς δὲ ἀληθινούς, cet. Laud. Clemens Alexandr. Strom. V, 3. p. 553. A. T. II. p. 654. ed. Potter.

CAPUT XX.

τὴν φύσιν. Cod. Reg. et Bas. 2. τὸν νοῦν.

ὄναρ ἢ ὕπαρ, somnians an vigilans, h. e., vere an Ipecie, vid. ad Phaedr. p. 392.

ὁμοιὸν τῷ μὴ ὁμοίον. Cod. Reg. ὁμοιον μὴ τὸ ὁμοιον.

ἀληθῆ. Bas. 2. ἄλλως χαλεπήνῃ. Cod. Reg. χαλεπαίνῃ.

ἐπικρυπόμενοι: consilium nostrum ipsi persuadendi eumque ad sanam mentem reducendi celantes s. dissimulantes, ut ne correctioni repugnet.

Ἰθι δὴ σκοπεῖ. Cod. Reg. Ἰθι σκοποῦμεν. τί.

κἄν εἰ — σκοποῖμεν. Vitiosa est haec scriptura. Nihil fallor, excidit ἡ, e quo εἰ enatum, et genuina scriptura erat: ἱκανῶς οὖν τοῦτο ἔχομεν, ἡ καὶ πλεοναχῇ σκοποῦμεν, ὅτι — ἄγνωστον. Sensus perspicuus est. ἱκανῶς ἔχει est satis tenere s. scire; eodem sensu Phaedon. p. 298. Cf. Boissonad. ad Philostrat. Heroic. p. 350. Cod. Reg. pro σκοποῖμεν exhibet σκοποῦμεν, quod ut locum habere posset, legi deberet ἔχομεν, εἰ; nam κἄν εἰ, etiamsi, non quadrat in orationem.

μεταξὺ δὲ τούτων. Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. τούτῳ.

δύναμιν ἑκατέρω. Sic legendum esse sensus docet. Vulgo scribitur κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἑκατέρω τὴν αὐτῆς. Cod. Reg. exhibet: ἐπιστήμη, ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἑκατέρω τὴν αὐτῆς. Bas. 2. vero: ἐπιστήμη κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν τὴν αὐτῆς.

ἐπιστήμη. Vulgo: ἐπιστήμης μὲν, ἐπὶ τῷ ὄντι. Ceterum ἐπὶ τῷ ὄντι πέφυκε γινῶσθαι est i. q. ἐπὶ τῷ ὄντι τέτακται καὶ πέφυκε γινῶσθαι, ὡς ἔστι τὸ ὄν. Sic c. 21: ἐπιστήμη μὲν γὰρ ποῦ ἐπὶ τῷ ὄντι (πέφυκε) τὸ ὄν γινῶσθαι, ὡς ἔχει.

CAPUT XXI.

ἡ δυνάμεθα. Verba haec absunt a Cod. Reg.

ὅ — τὸ εἶδος, relativum cum nomine, addito articulo, ut Politic. p. 269. B: ὅ δ' ἐστὶ πᾶσι τοῖς αἰτίον τὸ πάθος οὐδεὶς εἶρηκε. Sophocl. Antigona. 404. Vid. Valckenar. ad Herodot. p. 574. Herm. ad Viger. p. 711.

ἐς τί. Τί pro τί scripsimus. Stephanus volebat addi ἄλλο.

ἐρῶ μενεστέρατην, int. αὐτὴν οὖσαν: ut quae omnium facultatum validissima sit.

μὲν γέ που. Cod. Reg. μὲν γάρ που.

ἐστόν. Dualis verbi c. pronominiibus pluralibus, vid. Fischer. ad Weller, T. III. P. I. p. 305.

τό γε μὴ ὄν. Cod. Reg. τὸ μὴ ὄν.

ἢ οἶόν τε αὖ cet. Sic Cod. Reg. et Ficinus, qui vertit: an possibile est, opinari quidem, opinari autem nihil? Ald. Bas. 1. 2. et Steph. exhibent οἶός τε αὖ.

ἐν γέ τι, ut VI, 2. p. 485. D. Phaedon. p. 85. C. Sic jam Homerus Odyss. XV, 83: τι ἐν γε. Vid. ad Phaedr. p. 270.

σαφηνεία — ἀσαφεία. Sic pro σαφένεια et ἀσαφένεια scripsimus. Etiam Ficinus vertit: num extra haec est supergrediens vel cognitionum perspicuitate vel obscuritate ignorantiam? Eundem secutus est Cornarius. Deinde pro οὐδέτερα ex Ald. Bas. 1. et 2. revocavimus οὐδέτερα, ut Ficinus videtur legisse vertens: neutrum istorum.

εἰ γ' ἀμφοῖν μεταξὺ κέῖται. Vulgo legitur: Καὶ πολὺ γε, ἔφη. Εἰ δ' ἀμφοῖν μεταξὺ κέῖται; Ναί. Μεταξὺ ἄρα cet. Stephanus scribi jubebat ἢ δ' ἀμφοῖν μ. κ. et censor in Act. literar. Jenens. 1808. No. 70. p. 556: ἐν μέσῳ δ' ἀμφοῖν κέῖται, quod a scripturae vulgatae vestigiis nimis recedit. Lenissima particulae δ' in γ' mutatione et facili orationis dispositione locum nobis videmur sanasse. Illud Ναί vel ab iis, qui verba praecedentia pro interrogatione Socratis habuissent, interpositum vel e postrema verbi κέῖται syllaba enatum est.

μεταξὺ αὖ φανέν. Bas. 2. φανέν.

CAPUT XXII.

ἢ οὐχ οὕτως. Ald. Bas. 1. et 2. ἦ.

αὐτὸ μὲν καλόν. Αὐτό, h. l. est per se, ut in αὐτὸ δι-καιοσύνην, quocirca articulus recte abest.

ἐκεῖνος ὁ φιλοδεάμων καί. Verba haec glossematis manifesta sunt, quo indicare voluit librarius, verbum ὁ χρηστός respicere illum φιλοδεάμονα c. 19. Et non solum otiosa sunt haec verba, sed turbant quoque orationis perspicuitatem; verbis τὰλλα οὕτω finitur protasis, et quae sequuntur, τούτων γὰρ δὴ — φήσομεν, redordiuntur orationem; namque φήσομεν repetitio est praegressi φήσω. Probare vero vult Socrates τὰ πολλὰ esse τὰ μεταξὺ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ μὴ ὄντος; varias

enim esse rerum in multitudine spectatarum species, ita ut nunc pulchrae nunc turpes, nunc magnae nunc parvae videantur esse.

ἐπαμφοτερίζουσι. Ambiguas et ancipites intelligit interrogationes, quae in utramque partem accipi possunt. De qua verbi ἐπαμφοτερίζαν significatione vid. Ruhnk. ad Tim. p. 108 et de toto hoc loco Budaei Comment. ling. graec. p. 603.

αἰνίγματι, quod copiosius explicat Schol. Ruhnk. p. 167. Cf. Eustath. ad Iliad. 9. p. 599. v. 26. et Athen. X, 76. T. IV, p. 158. Schweigh. Animadv. T. V. p. 559. Μοκ τῆς βολῆς τῆς νυκτερίδος scripsi pro βολῆς περὶ τ. νυκτ. Genitivus duplex est, alter obiectivus: τῆς νυκτερίδος, alter subiectivus: τοῦ ευνούχου (vid. ad I, 3 et Matthiae Gramm. gr. p. 431 sq.). Βολῆς pro βουλῆς jam Cornarius et Stephanus legendum esse viderunt; sic Ficinus quoque: de euncho et vespertilionis percussione. Περὶ deleri itidem Stephanus iussit. Deinde ex Athenaeo reposui ὧ pro ὡς; intelligendum est enim λίθῳ καὶ οὐ λίθῳ, sc. pumice; et ἐφ' οὗ est ξύλου καὶ οὐ ξύλου, sc. ferulae. In sequentibus scripsi ἐπαμφοτερίζαι pro ἐπαμφοτερίζαν. Ficinus: haec enim ambigua sunt.

Φανερωτέρα. Ald. Bas. 1. et 2. Φανώτερα; idem exhibet Cod. Venet. et ὄντας pro ὄντος.

πλημμελήσωμεν. Sic recte Stephanus scribi iussit pro πλημμελήσωμεν. Libri editi interrogationis signum ante καὶ ἄρα ponunt, quo oratio turbatur; καὶ ἄρα (forte, etiam) cum interrogativo μὴ οὖν τε connectenda sunt. Bas. 2. legit καὶ ἄρα.

Lib er s e x t u s.

CAPUT I.

διεξελθόντος τοῦ λόγου. Cod. Reg. articulum τοῦ omittit; tunc διὰ μακροῦ τινός (quae per se sunt: longo sane post tempore) cum λόγου coniungendum esset; sed rectius, ni fallor, verba ita distinguimus: διὰ μακροῦ τινός, διεξελθόντος τοῦ λόγου (postquam oratio persecuta est s. exposuit), μόγισ πῶς ἀνεφάνησαν. Mox Cod. Reg. βέλτιον ὡς φανῆναι.

πάντως ἴσχουσι. Fortasse παντοίως ἴσχουσι scribendum. Ficinus: semper autem per multa mutabiliaque vagantur.

ὁξὺ ὁρῶντα χρὴ Cod. Reg. ὁξὺ ὁρᾶν χρὴ Φύλακα. Particula εἴτε interrogativa est, v. Zeune ad Viger. de idiotism. p. 515.

Κανειῖς ἀλλ' ἀναφέρουτες. Obiectum desideratur; intellige e sequentibus τὰ ἐνθάδε. Phaeton. 313: εἰ ἀμέλλομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα ἐκείσα ἀνοίσειν. 318: καὶ ἐπὶ ταύτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων πάντα ἀναφέρομεν. Solet vero ἀναφέρειν omisso eo, quod referri dicitur, poni, ut γένος al. Theaet. 175. Α. ἀναφερόντος ἐς Ἡρακλέα τὸν Ἀμφιτρύωνος. Vid. Schäfer. ad L. Bol. Ellips. p. 76 sq. Ceterum expressit h. l. Cicero Orat. c. 2: nec vero ille artifex, quum faceret Jovis formam aut Minervae, contemplabatur aliquem, e quo similitudinem duceret, sed ipsius in mente insidebat species pulchritudinis eximia quaedam, quam intuens in ea-que defixus ad illius similitudinem artem manumque dirigebat. Similiter Basilius: ὥστε οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἀπὸ εἰκόνων εἰκόνα γράφωσι, πυκνὰ πρὸς τὸ παράδειγμα ἀποβλέποντες τὸν ἐκείθεν χαρακτῆρα πρὸς τὸ ἑαυτῶν σπουδάζουσι μεταθεῖναι φιλοτέχνημα.

δεῖ καταμαθεῖν. Ald. Bas. 1. et 2. δᾶν. Ficinus: naturam ipsorum perdiscere inprimis oportet.

CAPUT II.

ὅσα ἂν αὐτοῖς δηλοῖ. Μαθήματος ἀεί est i. q. παντός μαθήματος ἢ πάντων μαθημάτων; hinc sequitur ὅσα. Verbum δηλοῖ partitionem indicat, quocirca genitivus sequitur ἐκείνης τῆς οὐσίας. Sic Herodot. VII, 6: κατέλαβεν τῶν χρησμῶν. Gorg. p. 514. Α: πράζοντες τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Vid. Dawes. Misc. Crit. p. 310 sq. Koen. ad Gregor. p. 50. Pierfon. ad Moer. p. 165. al. Themistius Orat. XXI. p. 250. C. hunc locum ita exhibet: τοῦτο μὲν δὴ ὁμολογείσω τῆς φιλοσόφου φύσεως περὶ, ὅτι (e Petavii emendatione) μαθήματος δεῖοι οὗτοι παντός, ἀλλ' ὃ ἂν ἐκείνην δηλοῖ τὴν οὐσίαν τὴν αἰεὶ οὖσαν καὶ μὴ πλανωμένην ὑπὸ φθορᾶς καὶ γενέσεως. Unde Petavius not. p. 504. etiam in Platone ἐκείνην τὴν οὐσίαν cet. corrigi et οὗτοι παντός, ἀλλ' ὃ ἂν pro ὅσα legi volebat, sine causa.

πάσης αὐτῆς, int. ἐπιστήμης ἢ μαθήσεως, quod eruendum est a praegresso μαθήματος, de quo satis obvio loquendi genere vid. Viger. de idiotism. p. 43. Ernesti ad Xenoph. Mem. I. 4. 18; et Hindenburg. Animadv. p. 25. Mox Cod. Reg. praetermittit καί, ut construendum sit: ὅτι οὔτε σμικροῦ, οὔτε μεγάλου — μέρους πάσης αὐτῆς ἐκόντες ἀφίστανται; sed praestat πάσης αὐτῆς καὶ legere et ex praegressis supplere ἐρῶσιν.

οἷους ἐλέγομεν. Cod. Reg. λέγομεν; sed Ficinus quoque vertit: quales narravimus.

τὴν ἀψευδέειαν cet. Vid. Themist. Orat. XXI, p. 257. C.

ἔρωτικῶς τοῦ (i. e. τινός) ἔχοντα. Ἐρωτικῶς ἔχων (Lysf. 211. E. Xenoph. Cyrop. III, 3. 8. Oeconom. XII, 15. Hier. I, 21.), ut ἐπιθυμητικῶς ἔχων (Phaedon. 108. A.) cum genitivo construitur. Cf. Spanh. ad Julian. Caesar. p. 125. — Cod. Reg. ἔρωτικῶς τῇ φύσει vitiose. Ficinus quoque: qui ex natura ad aliquid amore afficitur.

αἱ ἐπιθυμίαι — ῥέπουσιν. Vid. Themist. Orat. XXII. p. 269. D.

ᾧ δὴ. Δὴ pro δὲ e Basf. 2., sensu flagitante, recepimus. Sic et Ficinus: Quicunque igitur ad disciplinas et cetera talia — flagrant.

σώφρων μὴν ὄγε. Cod. Reg. σώφρων γε μὴν ὁ τοιοῦτος.

Φιλοσόφου pro φιλόσοφον scripsimus, etiam Ficino suadente, ut qui verterit: quoties naturam eius, qui philosophus sit, et eius, qui non sit, discernere cupis.

ἐπορέγασθαι. Cod. Reg. ἐπορέξασθαι.

Ωἷ — διανοίας μεγαλοπρέπεια. Sic reposuimus pro ᾧ — διανοίᾳ, auctoritate M. Antonini VII. 9. 35., qui hunc locum sic expressit: ᾧ οὖν ὑπάρχει διάνοια μεγαλοπρεπής — ἀρεα οἷα — et Ficini, qui vertit: namque cui cogitationis adest magnificentia. — Unde ᾧ enatum sit, facile est perspectu; nimirum σ oblitterato, διανοίᾳ propter sequentem nominativum, in διανοίᾳ et ᾧ in ᾧ mutabatur. Ωἷ διανοίας μεγαλοπρεπέσας non solum sensum praebet concinnio-rem, verum etiam sequenti τούτῳ convenientius est. Pro οἷον τε οἷαι Cod. Reg. legit οἷον τε σῆ. Etiam Ficinus οἷα non expressit vertens: humana vita magnum quid videri non potest. Deinde Ald. Basf. 1. et 2. legunt δοκᾶ.

ὁ κόσμος cet. Laudat Themist. Orat. XXI. p. 259. D.

σώζειν, σώζισθαι et σωτηρία proprie usurpantur de memoria, vid. Heindorf. ad Theaet. p. 318. Erfurdt. ad Sophocl. Trachin. p. 271. Lud. Baumgarten - Crusf. recit. de studiis philologic. in Cl. Beckii Actis Seminar. reg. Vol. I. p. 38. not. 21.

ἀναγκασθήσεται. Cod. Reg. ἀναγκασθήσεσθαι.

CAPUT III.

οὐ μὴ — φῶμεν. De οὐ μὴ (nullo modo), v. ad I, 15.

ᾧν — παρέξει, ἐκάστου. Interpretes haec ita expresserunt, ac si ἐκάστου ad ὄντος trahendum sit; at ἐκάστου τὸ αὐτοφύεσ est propria cuiusque natura.

οἱ μὴ. int. πεττεύειν δεινότη.

ἀποκλείονται, intercluduntur, ad incitas rediguntur. Vid. de verbo ἀποκλείεσθαι *Wesseling.* ad Diodor. Sic. II, 25. p. 140.

ὅσοι ἀνὲς ἐπὶ φιλοσοφίαν ὁρμήσαντες cet. Cf. Gorg. p. 484. C. D.

ἀχρήστους γιγνομένους, pro ὅτι ἀχρηστοὶ γίνονται. Sic saepe participium ponitur participio praegresso pro modo finito cum coniunctione. X, 5: ἀνὴρ — τοιαῦδε τύχης μετασχών, ὅν λείπας. *Apollonid.* XXX, 1. *Antholog. graec.* T. II p. 126: ὅς οὐκ ἔτλη κακὸν ἔσχατον, υἷα κλαύσας;

τό σοι δοκοῦν, tuam sententiam; vid. not. ad Viger. de idiotism. p. 330. ed. Herm. — Γλίσχρως est putide, σμικρολόγως, v. interpp. ad Criton. c. 15. *Heind.* ad Cratyl. p. 104.

τραγελάφοις. *Tragelaphus* animal est commentitum, ex hirco et cervo compositum (v. *Plin.* H. N. VIII, 33.) *Aristoph.* Ran. 468. *Lucian.* Prometh. §. 7. ubi v. *Hemsterh.* T. I. p. 226. Bip. *Salmas.* exercitatt. *Plin.* p. 862. *Wesseling.* ad *Diod.* I, 51. 163.

Τρυγέλαφοι, Chimaerae et similia sunt ἐν μόνῃ τῇ διανοίᾳ κείμενα ὀνόματα, ut *Ammonius* dicit περὶ ἑρμηνείας p. 12.

ἕτερα τοιαῦτα, similiter, eodem modo. *Protagor.* 326. A: οἳ τ' αὖ νικαριστὰ ἕτερα τοιαῦτα σωφροσύνης τε ἐπιμέλονται. Vid. *Heindorf.* ad *Phaed.* p. 9.

ἐπιτρέψῃ. Sic *Bas.* 2. et *Cod. Reg.*; libri reliqui ἐπιτρέψοι.

πλεῖν (navigare, non i. q. πλεόν, ut editores *Bipontini* explicant). *Bas.* 2. πλειόνως pro πλεον, ὡς.

μαδ. αγόρα. Vid. *Schol. Rubnk.* p. 169. et de mandragorae visoporifera cf. *Plin.* H. N. XV. 2. H. *Stephan.* *Schediasm.* VI, 6. et interpp. ad *Lucian.* *Timon.* c. 2.

ὅπως ἄρξουσιν, vulgo ἄρξωσιν, *soloece.*

ὅπως δὲ κυβερνήσει, int. ἐπιμέλειαν ποιῆσθαι: curam habere, ut gubernet s. regat sic, ut scientia et ars gubernandi postulat, non ut multitudo imperita vult. Δε positum est, ac si μὲν praecesserit, ut centies.

καὶ τὴν κυβερνητικὴν; fieri non posse putant, ut ars regendi cum arte gubernandi coniungi queat, h. e. ad navem gubernandam haud necessariam esse imperandi scientiam credunt. Duplex igitur officium gubernatoris describitur: alterum gubernatoris (scientia astronomica, meteorologica, ceteraeque ad navigationem pertinentes), alterum imperatorum: ἐπιμελείαν ποιῆσθαι τοῦ ἐνιαυτοῦ cet. et ὅπως κυβερνήσει εἰάν τε τινες βούλωνται, εἰάν τε μή; haec significantur verbis τὴν κυβερνη-

τιμήν et τέχνην τούτου (τοῦ κυβερνᾶν, i. e., imperandi, ut quae scientia et ars ipsum doceant, a multitudine ipsi subdita fieri curet, eamque cogat omnia ea facere, quae jusserit; sic theoria cum praxi, ut nos dicimus, copulatur, quod imperita multitudo fieri posse negat). — Pro οἰομένους Cod. Reg. et Bas. 2. legunt οἰόμενοι, quod haud spernendum; namque solet oratio obliqua in rectam transire, quod h. l. eo convenientius est, quod τινές — βούλονται praecedit. Vid. *Basf. Epist. crit.* p. 113.

μετρωροσικ. κ. αδολέσχ. Vid. *Phaedr.* p. 374.

ὅτι ταῖς πόλεσιν cet. Construe: ὅτι ἔοικε ταῖς πόλεσιν (κατὰ) τὴν διάθεσιν (αὐτῶν) πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς φιλοσόφους.

λέγει, pro λέγας, sensu jubente scripsimus. Monuit de hoc etiam *Stephanus*. Subiectum est ἐκεῖνος ὁ θαυμάζων. Similiter *Ficinus* vertit: adicias et hoc praeterea, vera loqui eos qui dicunt cet.

ἀρχεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. Cod. Reg. ὑπ' αὐτῶν, vitiose.

ἐπὶ τὰς τ. πλ. θύρας ἰέναι, vid. ad II, 7.

CAPUT V.

πολύ δὲ μεγίστη. Cod. Reg. πολλή.

διέλθωμεν. Ald. Bas. 1. et 2. διέλθομεν.

δίησιμεν. Cod. Reg. διῆμεν (*Scrib. διῆμεν*), contracta forma. Deinde e *Stephani* correctione εἰ ἐν νῶ ἔχεις scripsimus; vulgo ἐν desideratur.

ἢ aut, i. e. alioqui, pervulgari significatione; vid. *interpp.* ad *Viger.* de *idiotism.* p. 408.

ἀπελογησάμεθα, propter sequentes optativos scripsimus ἀπελογησάμεθα pro ἀπολογησόμεθα, quod etiam praegressa praeterita: ὅθεν διῆμεν, ἦν — λεγόμενον et sequentia efflagitant. Cod. Reg. exhibet ἀπολογηθησόμεθα.

ῶ — ψυχῆς est διανοία, quasi oculo animi, vid. *Gataker.* ad *M. Anton.* III. §. 15. Cf. *Sympos.* c. 35. p. 80. ed. nostr.

τούτῳ μέτεστι. Cod. Reg. τούτῳ τι μελέσθαι. Mox δικαιον ἦθος pro μέτριον, ut *Ficinus*: sincerum justumque morem. Sed propter sequens σοφροσύνην rectius est, ni fallor, μέτριον.

ἀναλαμβάνοντα. Cod. Reg. ἐξαρχῆς ἀναγκάζοντα τάττειν.

τῆς ἤδη διαβολῆς. Ἢδη est igitur, ut centies usurpatur. *Stephanus* scribi volebat τῆς δὴ vel τῆςδε τῆς.

CAPUT VI.

πολλαχῇ. Cod. Reg. πολλαχοῦ et πανταχοῦ.

ὀλίγας. Stephanus scribi volebat ἐν ὀλίγῃς, Ficino praesunte, qui vertit: ingenium tale raro paucisque oriri; sine causa; etiam in sequentibus de ψυχῇ, non de homine ea praedito sermo est. Sensus est: raro in hominibus talem animum nasci, ita ut parvus earum numerus sit. Sic c. 9: ὀλίγη καὶ ἄλλως γιγνομένης.

μέλλοι. Cod. Reg. μέλλω; sed rectius habet optativus propter praecedens προσετάζομεν (Cod. Reg. προσετέζαμεν.)

ὁ μὲν — θαυμαστότατον, i. q., τοῦτο μὲν — θαυμαστότατον; vid. Matth. Gramm. gr. p. 660. Μοχ ἐν ἑκάστον ὦν, i. e., ἐν ἑκάστον τῶν τῆς ψυχῆς, ἃ ἐπηνείσαμεν; et ad sequens ἔχουσιν intellige ταύτην τὴν φύσιν.

τὸν τύπον ὧν λέγω, i. e., Τὸν τύπον (genus) τοιῶν, ἃ λέγω.

δόξει. Bas. 2. δοξάσα. Cod. Reg. ἄτοπον pro ἄτοπα.

ἐν ἁλλωτριωτέρα οὔσαν. Heusdius Spec. crit. in Plat. p. 29. corrigi volebat ἁλλωτρίῳ τραφεῖσαν; sed comparativus significantior est positivo. Comparativus enim, ut uberius exponamus, quod saepius jam attigimus, saepenumero ita ponitur, ut relationem exprimat ex orationis nexu intelligendam v. c. Xenoph. Oecon. VII, §. 25: ὅτι πρὸς τὸ φυλάττειν οὐ κακίον ἐστὶ φοβεῖσθαι εἶναι τὴν ψυχὴν: quod ad servandum attinet, non tam malum est, si animus est timidus (int. quam in aliis rebus, in quibus timor pro malo haberi debet). Polit. I, 20. p. 348. E: οὐκέτι ῥᾶν (nicht mehr so leicht.). Polit. V, 463. D: ἢ μήτε πρὸς θεῶν μήτε πρὸς ἀνθρώπων αὐτῷ ἁμεινον εἶσθαι (non tam bene, quam cogitat). VIII, 554. D: ὅτι οὐκ ἁμεινον. Phaedon. 105. A: οὐ χεῖρον. p. 263. Fisch. μᾶλλον (magis, int., quam oporteret). Isocrat. Areopagit. 5. p. 340. Coray. κακίον. al. Sic etiam πρεσβύτερος (non tam juvenis, quam videtur esse, igitur jam gravis annis) νεώτερος al. Plerumque comparativum censent pro positivo positum esse, ut Stephan. de dialect. p. 38. Gataker. Op. Crit. p. 132. sq. Koen. ad Gregor. p. 46. Valcken. ad Herod. p. 126. al. Sed bene jam Reizius monuit (de accent. inclinat. p. 54.), in hoc comparativi usu rem comparatam intelligendam esse. — Pro κακίον Boeckhius in Plat. Min. p. 103. legi jubebat κακίον, de quo dubito; etenim ἀπαλλάτταν proprie est discedere, evadere (nostrum davon kommen, wegkommen), i. q., ἀπέρχεσθαι, ἀποβαίνειν; deinde fieri (vid. Boissonad.

ad Philostrat. Heroic. p. 319.); hinc propter primitivam discedendi s. evadendi significationem cum adverbio coniungitur.

καὶ τὰς ψυχὰς cet. Respexit hunc locum Pausan. VII, 17. T. II. p. 295. ed. Fac. Cf. infra c. 9. p. 495. B.

ἀρετὴν ἀνάγκη. Μέν, quod vulgo ante ἀνάγκη legitur, Cod. Regii auctoritate delevimus.

ὅτι καὶ ἄξιον λόγον, id quod mirabile est, int. quod putant homines, σοφιστὰς ἰδιωτικοὺς, non vero κοινὸν πλῆθος ἐύλογον juventutis mores corrumpere.

τίνα — οἷσι καρδίαν ἔσχειν, quid illi credis tum animi esse (wie glaubst du, dass ihm zu Muthe sei?), ut Terent. Eunuch. V, 6. 14; quid illi credis tum animi fuisse? Sic καρδίαν, ψυχὴν et γνώμην ἔχειν Graeci usurpant. Isocrat. Trapez. p. 360. Coray: τίς οἶσθ' ἐμε γνώμην ἔχει; Vid. P. Victor. Lectt. Var. I, 7.

αὐτῷ ἀνθέξειν. Αὐτῷ dativus commodi est. Ficinus videtur traxisse ad praecedens; vertit enim: quam privatam disciplinam acclamationibus hisce putas obsistere.

καὶ φήσειν. Καὶ praecedente negatione negat, vid. Wytttenbach. Bibl. Crit. Vol. III. P. IV. p. 4. sq.

CAPUT VII.

τούτοις. Ald. Bas. 1. et 2. τούτους.

οὔτε γὰρ γίγνεται cet. Sensus: nemo unquam alius factus est (mutatus est s. mutari potuit: nunquam profuit institutio ad virtutem illorum institutioni repugnans eamque studens confringere) vel fit vel fieri ullo modo potest, ita ut ad virtutem instituatur, non ad vanam gloriae, potentiae al. cupiditatem, quam multitudo aucupatur: nemo facile mutari servarique potest e perniciofa multitudinis institutione, quae optimum quemque ad se rapit malosque cogit induere mores.

πεπαίδευμενον: ita ut instituatur (vi praesentis, vid. Fischer. ad Weller. T. II. p. 259.), cf. ad Phaedr. p. 269. et παρὰ est contra: ad virtutem, non ad vanam, quam docet multitudo, gloriae, potentiae cet. cupiditatem.

ἐξαίρω pro ἐξαίρω scripsimus (vid. Heind. ad Theaet. p. 352.) Cod. Reg. et Venet. ἐξαίρομεν. Ficinus vero, qui vertit: divinum quidem juxta proverbium excipiamus, videtur legisse ἐξαίρωμεν.

χαλεπώτατον ἢ πραότατον. Cod. Reg. χαλεπώτατα
ἢ πραότατα.

ὡς ἐφ' οἷς. Pronomen ὡς, quod salvo sensu abesse ne-
quit, mea sponte adieci. Sic et *Ficinus*: voces item,
quas in singulis quisque solet exprimere. Deinde ἐκά-
στον scripsimus pro ἕκαστος; subiectum est enim τὸ θρόνον
μεγά καὶ ἰσχυρόν, quocirca ἕκαστος locum habere nequit.
Sic et infra: οἷς μὲν χαίροι ἐκείνο. *Stephanus* corrigebat: ὡς
ἕκαστος ἐφ' ἑκάστοις εἴωθε φθίγγεσθαι.

καλέσεις. In optativum transit oratio, quod haud in-
frequens est.

χαίροι. Cod. Reg. χαίρει, et mox καλεῖ.

δοκοίη. Vulgo δοκῇ. Optativum postulant praegressa:
οἷον περ ἂν — καλέσεις cet., ut bene jam vidit *Matthiae*
Gramm. gr. p. 729.

ὁ ἡγούμενος, i. e., ὃς ἡγᾶται τὸ κατανενοηκέναι τὴν τῶν
πολλῶν — ὀργὴν καὶ ἡδονὰς εἶναι σοφίαν. Infinitivus κατανενοη-
κέναι etiam absque articulo substantivi partes agit, qua de
re jam saepius monuimus.

ἢ τινὰ ἄλλην. In Ald. et Bas. 1. deest ἢ. Bas. 2. vero
exhibet ἢ ἄλλην τινά. Mox Bas. 2. πόλεως legit, quod *Ste-
phanus* rescribi volebat; sed significantius est πόλις, pro-
pterea quod διακονεῖν πόλιν est urbem administrare, πόλιν vero
urbi ministrare i. e., multitudini servire ac blandiri. So-
lent vero substantiva casum sibi adsciscere, quem verba co-
mitem habent, unde derivantur, vid. ad *Sympos. p. 262*.

ἡ Διομηδεῖα ἀνάγκη. Vid. *Schol. Ruhrk. p. 170*.
J. Bapt. Pius Annot. post. c. 1. *Gruter. Thesaur. crit. T. I.*
p. 388. sq. Themist. Orat. XXI, p. 251. C. Zenob. Suid.
al. Λεγομένη est: quae dicitur. Sic Herod. VI, 61: ἐν τῇ
Θεράπνῃ καλουμένη. Vid. Hoogen. ad Viger. p. 15. ed. Herm.

CAPUT VIII.

αὐτότι ἕκαστον (unumquidque per se) ex Ald. Bas.
1. et 2. reposuimus pro vitioso αὐτόθι in exemplo *Stephan.*
et *Bipont*.

Φιλόσοφον — πλεῖθος. *Cicero Tuscul. I*: Est enim
philosophia paucis contenta iudiciis, multitudinem con-
sulto ipsa fugiens eoque ipsi et suspecta et invisā.

εὐθύς ἐν παίσιν. Sponte sic scripsimus pro ἐν πάσιν
propter sequens ἐν ἅπασιν et sensus causa; accedit, quod
εὐθύς et sequens πρεσβύτερος manifesto παίσιν postulant. Idem

postea vidi cl. de Geer diatr. in Plat. Polit. p. 58. proposuisse: „h. l. videtur pro ἐν πᾶσιν legi debere ἐν παῖσιν (sic).“

τὸ σῶμα (int. αὐτοῦ) φύη (naturâ est, sensu neutro a φύμι, ut c. 10: ὅταν μεγάλη ψυχὴ φύη. Epist. VII, p. 343. E: κακῶς δὲ ἂν φύη) προσφέρεις. Stephanus: „legitur etiam προσΦερῆς τῇ ψυχῇ, quam lectionem alteri praefero.“ Sine causa.

τὰ τῶν Ἑλλήνων cet. Conferendus est cum his Alcibiades I.

ἐξαίρειν. Stephanus propter futurum praegressum malebatur ἐξαίρειν, quo non opus est; namque praesens futuro crebro jungitur, vid. Abresch. ad Aeschyl. T. I. p. 463. Duker. ad Thucyd. II, 43. Etiam Ficinus praesens expressit vertens: unde et se ipsum extollere. — Sequentia Φρονήματος — ἐμπιπλάμενον Themist. Orat. XXI. p. 251. B. imitatus est.

οὐ κτητόν. Ald. et Bas. 1. οὐ τακτόν.

οὐ πᾶν μὲν ἔργον cet. int. οἰόμεθα; et participia post verbum sentiendi infinitivorum loco posita sunt, quod jam supra illustravimus; quapropter Stephanus sine causa desiderabat infinitivum διατελέσειν vel οὐ παύσεσθαι.

οἷός τ' ἦ; int. πείθειν vel πείσαι.

ἀγῶνα. Cod. Reg. ἀγῶνας. Ficinus: publicis accusationibus insequentes.

CAPUT IX.

οἱ ἂν ταύτῃ τύχῳσι ῥυέντες: si qui forte huc (ad bonum ac virtutem) feruntur. Ald. Bas. 1. et 2. οἱ legunt, unde Stephanus scribi volebat: οἱ ἂν τύχῳσι, ταύτῃ ῥυέντες vel ἡ ἂν τύχῳσι. Ficinus haec non clare expressit, Cornarius autem vertit: prout hac aut illac fluxus ipsis contigerit.

οὐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα, negationes auctae, quas Graeci amant. Cf. Phaedr. 236. E. Phileb. 19. B. Sophist. 251. E. Politic. 293. D. 300. C. Menex. 249. Eurip. Cycl. 120. Vide Boissonad. ad Philostrat. p. 446 et Wyttenbach. ad Phaedon. p. 199. Verbum ὁρᾷ cum duplici accusativo positum, vid. Fischer. ad Weller. T. III. P. I. p. 432.

λείποντες. Bas. 2. λείποντες, sed Aor. II. praestat.

ἡσχυναν. De hoc aoristi usu jam supra exposuimus.

οἱ ζυνόντες pro τῶν ζυνόντων, respectu ad οἱ μὲν, οἱ δέ; vid. Matthiae Gramm. gr. p. 483. §. 358.

εἰργμῶν; Cod. Reg. εἰρκτῶν; et mox περιτυγχάνωσι περὶ αὐτὸ τέχνηον.

οἱ. Ald. Bas. 1. et 2. οἱ, et mox ἰφίσμενοι; utrumque vitiose.

ἀποτεθρυμμένοι. Bas. 2. exhibet ἀποτεθραυμένοι (ἀποτεθραυσμένοι?), quod glossema est verbi ἀποτεθρυμμένοι; θρύπτειν est enim proprie εἰς λεπτὰ τέμνειν, confringere s. frangere, et utrumque verbum eiusdem est originis: θρύω (θρύπω, θρύπτω) et θράω (θραύω). Ἀποτεθραυμένοι igitur confirmat scripturam nostram. Timaeus Sophista videtur ἀποτεθρυμμένοι legisse, cui Hemsterhusius in Ruhnkenii notis (p. 45. sq.) acutius, quam verius patrocinator. Mirari enim debemus, Hemsterhusium offendisse compositum ἀποθρύπτεισθαι; non opus est, viro doctissimo opponere, composita saepius pro simplicibus poni (ut διαθρύπτεισθαι pro θρύπτεισθαι legitur apud Philostrat. Heroic. p. 22. ed. Boisson.); imo potius contendimus, compositum h. l. esse significantius, quam simplex; ἀπό enim in compositione significat rei perfectionem vel confectionem; igitur ἀποτεθρυμμένοι est prorsus s. penitus fracti s. confracti, ut Ficinus Graeco convenientissime vertit. (Sic facere, consficere; clamare, conclamare al.). Accedit, quod ἀποτεθρυμμένοι certam eamque concinnam habet significationem, ἀποτεθρυμμένοι vero ἀπαξ λεγόμενον esset, quod praeterea longe alium sensum haberet, quam quem Hemsterhusius ei subiectum esse voluit. Θρύον enim; *juncus*, non in terram pronum humoque affixum est, sed potius erectum, neque insensibile vel immobile, sed admodum flexibile. Unde vero ἀποτεθρυμμένοι enatum esse dicamus? Puto pro ἀποτεθρυμμένοι scriptum fuisse ἀποτεθρυμένοι, quod librarius in ἀποτεθρυμμένοι (a θρύον derivandum) mutabat, analogiam sequens aliorum verborum, v. c. ἀποθηριοῦσθαι al.

ξύκεκλασμένοι; Κλαῖν, κατακλαῖν al. est frangere, i. e.; enervare, emollire; v. Rupertii ad Juvenal. VI, 298. T. II. p. 304. Hinc κεκλασμένα μέλη Sext. Empir. adv. Music. VI. §. 15. p. 359., et κεκλασμένη μουσική ap. Philon. de agricultura, musica infracta, i. e., mollis, al. Saepissime vero verba κλαῖν, κατακλαῖν al. et θρύπτειν coniunguntur, vid. exempla ab Hemsterhusio laudata in Ruhnken. not. l. l.

ἰδεῖν; i. e., κατὰ τὸ ἰδεῖν (passive; videri; ut in καλὸς ἰδεῖν al.; v. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 24.) s. εἶδος, visu, specie. Critias 115. D: ἕως ἑς ἐκπληξιν μεγέθεσι καλλεσί τε ἔργων ἰδεῖν τὴν οἰκῆσιν ἀπειργάσαντο. Phaedon. 84. C:

ὡς ἰδεῖν φαίνεται. 110. B: τοιαύτη ἢ γῆ αὐτῇ ἰδεῖν. Vid. *Matth. Gramm. gr. p. 765.*

χαλκῆως φαλακροῦ. Cf. *Themist. Orat. V. p. 64. C. XXI. p. 246. D.*

ὅταν αὐτῇ. Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. αὐτοί; sed recte *Stephanus* scripsit αὐτῇ; *Ficino* praeunte, qui vertit: quoties ipsi praeter dignitatem adhaerent.

ὡς ἀληθῶς — ἀκοῦσαι: quae revera merito vocantur *sophismata*.

οὐδὲ ἄξιον. Vulgo οὐδὲ φρονήματος ἄξιον ἀληθινῆς ἐχόμενον. *Stephanus*: „videtur vox ἄξιον mota esse suo loco et legendum οὐδὲ ἄξιον, οὐδὲ φρονήματος, ἀλ. ἐχ.“ Scilicet *Ficinus* sic vertit: nihil dignum, nihil prudentiae verae conveniens.

CAPUT X.

ὑπὸ φύγῃς καταλειφθέν: propter exilium (quia in exilio vivit) derelictum (ab hominum communione destitutum). Vulgo καταληφθέν, quod sensu cassum. Sexcenties inter se permutata reperiuntur participia ληφθεῖς et λαφθεῖς, ut ἀποληφθεῖς et ἀπολαφθεῖς al. (vid. *Boisson. ad Philostrat. p. 496. sq.*) Sic, ni fallor, etiam in *Symposio p. 96. ed. nostr. ἀποληφθέντες* (interclusi; ἀπολαμβάνειν est enim retinere, intercludere, vid. *Valcken. ad Herod. IX, 70. p. 724. Jacobs. in Athen. p. 292. sq.*) pro ἀπολαφθέντες legendum est. Καταλείπεισθαι vero est derelinqui ac deferi, ita ut a quovis auxilio hominumque communione destitutus sis. Sic *Xenoph. Anab. III, 1. 2*: μόνοι δὲ καταλελειμμένοι ἦσαν, οὐδὲ ἰππεῖα οὐδένα ζύμμαχον ἔχοντες. Similiter *Ficinus* vertit: hique sunt, qui bona indole nati ac bene nutriti otium ad philosophiam exilio nanciscuntur.

ἀν' ἐλθοι, vulgo ἀνέλθοι; sed ἀν' abesse nequit, et ἐρχεσθαι ἐπὶ τί rectius habet, quam ἀνέρχεσθαι. *Stephanus* legi ἀνέλθῃ et τὰ ante ἀπ' ἄλλης τέχνης interponi volebat; sed ἀντιμάσαν intelligendum est αὐτὴν (τὴν τέχνην.)

ἑταίρου. Bas. 1. 2. ἑτέρου. Ceterum *Theages*, *Demodori* filius, notus est ex dialogo cognomine, qui *Platonis* vulgo fertur.

ἡ τῷ σώμ, νοσοτροφία. Respexit *Aelian. V. H. IV, 15.* Cf. *Leopard. Emend. XII, 22.*

δαίμον. σημεῖον. Vid. ad *Phaedr. p. 271 sq.*

ἢ γὰρ ποῦ cet Sensus: certe vel nemini vel admodum paucis hoc daemonium contigit; igitur non generale vel commune quid est, quo ad philosophiam ducamur eaque

teneamur, sed singulare, quod idcirco in rebus ad philosophiae studium provocantibus numerare non licet.

περί τὰ τῶν πόλεων, a Cod. Reg. abest τὰ.

ἐθέλων. Propter praecedens τίς (*man*) pluralia οἱ γενόμενοι et ἰδόντες in singularia transierunt.

κονιορτοῦ cet. Respexerunt h. l. *Lucian. Piscat. §. 29. T. 1. p. 263. Bip. Themist. Orat. VIII. p. 104. C. XXIV. p. 308. A. et Suid. T. II. 2.* Pro ζάλης vero haud scio an melius legatur χαλάσης, propter κονιορτοῦ et φερομένου; accedit quod ζάλη idem fere est quod χαμῶν. Sic et in *S. Basilii Epist. III. T. III. p. 75. E. ed. Paris. ἐν χαμῶν καὶ ζάλη πραγμάτων, οἷον ὑπὸ ταῖς τινὶ καρτερῶ* (Cod. Vatic. et Reg. ὑπὸ τῆς τινὶ καρτερόν) ἀποστάς, οὐδενὸς θορύβου τὴν ψυχὴν ἀναπλάσσει. Cod. Vatic. et Reg. exhibent χαλάζην pro ζάλη, καὶ τὰ κοινά. Ald. Bas. 1. et 2. καὶ praetermittunt.

CAPUT XI.

αὐτῇ. Ald. Bas. 1. et 2. αὐτῆς. Paulo post Cod. Reg. τῆς οὖν.

ἀλλὰ τοῦτο cet. *Laud. Stob. Serm. XLI. p. 259. V. 11.*

ὥς περ ξενικὸν σπέρμα. Intellige ante ὥς περ particulam explicationi inservientem; v. c. *scilicet*, quae ante comparationes crebro omittitur, ut ante ὥς *Polit. VI, 510. A. VII, 518. C. IX, 585. A. X, 621. D.* ante ὅτι περ *Polit. VI, 508. C. al. Heindorf. ad Theaet. 385 sq.* supplendum esse censet καί; potius *scilicet*, etenim similisve particula cogitatione supplenda est, ut II, 11: κενὸς ἄπειται, ubi vid. not.

μὲν τῷ ὄντι. Cod. Reg. μὲν τε τῷ ὄντι. *Ficinus* nostram expressit scripturam vertens: divinum quidem se esse. Mox Cod. Reg. τὰ τῶν ἐπιτηδεύματων.

δῆλος δῆ. *Ficinus* videtur δέ legisse, vertit enim: videris autem mihi statim — quaesiturus.

Φόβω ὦν, i. e., τούτων, ἅς τούτου; ὁ — δεδηλώκατε, scil. μακρὰν — τὴν ἀπόδειξιν; int. ἔσσεσθαι.

τὰ καλὰ — χαλεπα, vid. ad IV, 11. et *Wyttenbach. ad Phaedon. p. 157.*

εἴπερ, int. τὶ διακωλύσει, vid. *Heindorf. ad Parm. p. 255.*

πόλιν ἄπτεισθαι. Sic Cod. Reg.; libri editi omnes πάλιν.

δοκούμενοι. Vulgo ποιούμενοι. *Ficinus*: etiam qui sapientiae apprime studiosi fore existimantur.

μεγάλα ἡγοῦνται. Cornarius legi vult ἀγαινόνται live ἀρῶνται, *aversantur*, perperam; est enim hoc ironice dictum: rem magnam se praestare arbitrantur, ut *Stephanus* bene interpretatur.

Τὸ ἥλιου ὀσπλῆστείου ἡλίου. Solem enim deficientem Heraclitus ponebat extingui, v. Schol. ad h. l. *Plutarch.* decret. *Phys.* II, 25 *Diog. Laert.* IX, 10. 11. *Stob. Eclog. Phys.* Vol. II. p. 526. et 588. ed. Heer.

ἐν ᾧ, int. χρόνῳ, *quamdiu, donec*. Mox ἐπιμελεσθῶν pro ἐπιμελεῖσθῶν scripsimus, v. ad *Phaedr.* p. 288.

στρατιῶν. Sic optime *Stephanus* correxit στρατιῶν, quod edita exempla et Cod. Reg. exhibent.

CAPUT XII.

ἀντιτείνειν. *Stephanus* scribi volebat ἀντιτενῶν. *Ficinus* enim habet: promptius quoque *repugnatu*ros. Praesens rem certius significat.

ἐς μικρόν — χρόνον, ironice; v. ad X, 9. p. 608. C. εἶδον. Vulgo ἰδον, forma Homerica, vid. *Matthiae Gramm. graec.* p. 313. v. εἶδω.

οἷων ζητεῖν. Vulgo ἶον, quod sensu caret. Sensus et sequens ἀσπασόμενων postulat οἷων. De pronomine οἷος cum infinitivo vid. ad libr. I. Sensus est: nunquam sermones audierunt pulchros et liberales, tales (οἷων) qui quaerant verum — arguta vero illa valere jubeant. *Ficinus* vertit: sermonibus aures adhibuerunt — quibus obnixè — verum inquiritur. Melius *Cornarius*: neque sermones — audiverunt, nimirum eos, qui verum — quaerunt, versuta autem — longe salutant ac amplectuntur.

μηδ' αὐόσε. Bas. 2 Steph. et Rip. καὶ ante μηδαμόσε interponunt, quod Ald. et Bas. 1. non habent, nec *Ficinus* expressit; recte; nimirum τὰ αὐδαμόσε ἄλλοσε τείνοντα ἢ πρὸς δόξαν καὶ εἶναι sunt ipsa illa καὶ αὐτὰ et ἐριστικά.

παροβαλῆ Cod. Reg. περιβάλῃ, vitiose; παραβάλλειν, sensu neutro; est concurrere vel occurrere s. accedere. Sic *Polit.* VIII, 8. p. 556. C.: ὅταν παραβάλωσιν ἀλλήλοις οἱ τε ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἢ ἐν οἰσὶν πορείαις ἢ ἐν ἄλλαις τισὶ κοινωνίαις. *Lys.* p. 203 E: Δεῦρον δὲ, ἢ δ' ὅτι· ἐν τῷ ἡμῶν οὐ παραβάλλει; ἀξίων μόντοι (sic, ni fallor, locus scribendus est). Igitur h. l. παραβάλλειν est contingere, accidere (nostrum treffen eadem habet significationes; est enim concurrere, occurrere et contingere).

πὸ ῥῶ ποῦ ὄντι cet. Sic *Themist.* Orat. XIII. p. 177. C: λέγεις ἐν χώρῳ ἀποκησμένῳ τῆς ἡμετέρας ἐνόψεως.

ἔτοιμοι. int. ἔσμεν, solemnī ellipsi, vid. ad *Phaedr.* p. 323. ibique laudatis adde *Porson.* ad *Phoeniss.* 983. *Schaefer.* *Melet. critic.* p. 43. sq. 114.

ὅτι οὐκ αὖ δοκεῖ. Ὅτι e *Cod. Reg.* inseruimus, etsi non prorsus necessarium est.

ἄλλοίαν τοι. Fortasse in his emendandis audacior fui, sed facile veniam me spero impetraturum esse ab iis, qui reputaverint, quam molestum, imo intolerabile sit Platonis amico, in divina ipsius oratione aliquid relinquere manifesto vitiosum, si certa in promptu est medela. Vulgo scribitur ἄλλ' ὅταν, quod sensu caret, quocirca ἄλλοίαν scripsimus, quod etiam sequentia, quae priora repetunt: ἄλλοίαν τοι φήσας αὐτοῖς δόξαν λήψεσθαι, postulant. Deinde pro ἐν αὐτοῖς reposuimus εἰ αὐτοῖς; namque ἐν vitiosum est, εἰ vero sensus efflagitat; accedit *Codicis Regii*, qui ἐν αὐτοῖς εἰ exhibet, et *Ficini* auctoritas, qui vertit: verum quid eos opinaturos, existimas, si non contentionis studio — ostendas — et, ut nuper, *distinguas* cet. — Pro ἐνδείκνυε et διορίζου scripsimus ἐνδείκνυς et διορίζε; scilicet εἰ obliterato et in ἐν mutato, indicativus in imperativum transiit. Ἦ, profecto, pro ἥ posuimus, cui alterum ἥ (an) respondet. Τοί affirmans est, sane, utique, certe.

οὐ προσῆκον ἐπεσκευασμένους. Οὐ προσῆκον exhibent *Cod. Venet. Bas. 2.* et *Schol. Ruhnck.*, qui explicat οὐ προσήκοντως εἰσεληλυθότες (imo potius est: qui proterve quasi et lascive se inferunt philosophorum coetui). Libri editi οὐ μὴ προσῆκον et *Cod. Reg.* ὡς μὴ προσῆκον. Προσῆκον (casus absolutus) est i. q. προσήκοντος (αὐτοῖς), de quo vid. supra exposita.

CAPUT XIII.

ἀγάμενος. Ald. et *Bas. 1.* exhibent ἀγόμενος.

θαίω cet. Laud. *Euseb. Praepar. Evang. XII.* 19. p. 593. A. ubi κόσμῳ scribitur.

ὅ γε φιλόσοφος. *Bas. 2.* ὅτε. Mox *Eusebius* κακὸν δὲ.

οὐκ οἶσθ'. Sic *Bas. 2.* et *Ficinus*, qui vertit: an nescis, hoc praecipue cet. Ald. *Bas. 1.* Steph. et *Euseb.* οὐν οἶσθ'. Mox διενέγκειαν scripsimus pro διενεγκέν, ex *Eusebio*, ubi legitur διενέγκαιεν, forma communi, etsi infinitivus post ὅτι nonnunquam occurrat (vid. nostr. ad *Alcib. I.* p. 305. *Valcken.* *Opusc. T. II.* p. 300. et *Schaefer.* ad *Bastii* epist. crit. p. 37.) — Paulo post ἥ ante παραλαβεῖν *Eusebius* omittit.

ἐπατέρωσε, ex *Eusebio* et *Hierocle* (de provident. ap.

Phot. Bibl. Cod. CCLI. p. 1392. v. 13. ed. Hoesch. ed. Hierocl. Londin. 1673. 8. p. 70.) reposuimus pro *ἐκατέρως*. Sic etiam Ficinus vertit: ad utraque frequenter respicient.

αὐτῷ, ὁ. Bas. 2. αὐτό. Mox ap. Hierocl. l. l. deest ἔν.

ἀπ' ἐκείνου τεκμαιρόμενοι, ex eo colligentes ac con-
ficiētes.

θεοείκελον. Homer. Iliad. I, 131: θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ.

ἀνθρώπεια; Euseb. τὰ ἀνθρώπεια. Hierocl. ἐς ὅτι μά-
λιστα τὰ ἀνθρώπινα.

ἡ γραφή. A Cod. Reg. articulus abest.

πείθομένῃ. Stephanus mutari jubebat in *παίθομεν*,
sine causa, quum etiam sequatur *πραΐνονται*.

διατεταμένους. Vulgo *διατεταγμένους*; vid. ad V, 18.

εἰ σωφρονοῦσι. E Cod. Reg. reposuimus pro ἢ σω-
φρονοῦσι.

ἀγαθόν. Sic Ald. Bas. 1. et 2. quod Stephanus sine
causa in *ἀγαθήν* mutavit; solet enim apud Atticos et-
iam masculinum adiectivum subiectivo jungi; vid. Gre-
gor. de dialect. p. 25. ubi cf. Koen. Wernsdorf, ad Himer:
p. 224. Bach. ad Xenophon. Oecon. IV. 8.

πρὶν ἂν. Stephanus praeposuit coniunctionem ὅτι,
qua non opus est; vid. ad Phaedr. p. 394.

μὴ ἤττον, int. ἀγριανῶν αὐτούς. Cod. Reg. omittit μή,
quod salvo sensu nequit abesse.

CAPUT XIV.

τὰς φύσεις φιλόσοφοι. Bas. 2. et Stephan. οἱ ante τὰ
φ. habent, quod recte abest a Cod. Regio; Venet. al.

θαυμαστόν. Bas. 2. θαυμαστά καὶ ἀδύνατα.

σωτῆρες ἔσονται. Cod. Reg. ἐνέσονται.

τὸ σοφόν, i. q., τὸ ἐμὸν σόφισμα; sequente participio
infinitivi loco.

χαλεπή. Ald. et Bas. 1. χαλεπά. Mox cum Stephano
pro ἡ scripsimus ἡ: ea quidem certe, quae omnino vera est.

παρεξίσχυτος καὶ παρακαλυπτομένου, quasi timor
et reverentia quadam percussus. Sic Sophocl. Oedip. Col. 128:

ἄς (Εὐμενίδας) τρέμομεν λέγειν

καὶ παραμειβόμεσθ'

ἀδέριτως, ἀφώνως.

παρακαλύπτειν est enim i. q. ἐγκαλύπτειν: caput sibi velare
et obtegere, quod vel pudicitiae vel religiosae reverentiae si-
gnum erat, vid. ad Phaedr. p. 253. Adde Lakemacheri Ob-

servatt. philolog. P. II. p. 209 sq. — Mox Ald. et Bas. 1. *πεφοβημένον* exhibent.

τατολμήσθω, ut *εἰρήσθω*, imperat. perfecti, rem significat jam perfectam; igitur est praesens actionis perfectae (nos: *es sei ein für allemal gesagt*). Sic VIII, 553. A: *ἀπεργάσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτη — ἡ πολιτεία*. p. 562. A: *τετάχθω ἡμῖν — ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ*. al. Vid. *Matthiae Gramm. gr.* p. 697.

δισσασμένα. Bene correxit Stephanus vulgatum *διεσπασμένα*, Ficino viam monstrante, ut qui verterit: et ut plurimum disiunctae nascuntur. —

Τὰ πολλά est *plerumque*, vid. *Toup. ad Longin. III. §. 5. p. 246.* ed. Weisk. *L. Bos. Ellips. p. 427. sq.* ed. Schäfer.

νεανικοί. *Καί*, quod vulgo huic voci praecedit, ad sequens *οἷοι* rejecimus; sensus est enim: homines dociles, memores, ingeniosi et acuti neutiquam simul sunt fortes, magnanimi et ii, qui moderate, tranquille ac constanter possint vivere; namque ingenii celeritas eos abripit, ut omnem amittant constantiam. Observavit hoc etiam *Heindorf.* ad *Theaet. p. 289.* — De potestate verbi *ἐθέλων* v. ad *Phaedr. p. 235.* et de sententia conferendus est *Theaeteti* locus p. 144. A: *ἀλλ' οἷτε ὁξῆς, ὥσπερ οὔτος, καὶ ἀγχείνοι καὶ μνήμονες ὥς τὰ πολλά καὶ πρὸς τὰς ὁργὰς ὁξύρροποι εἰσι καὶ ἄττοντες φέρονται, ὥσπερ τὰ ἀνεργάτιστα πλοῖα, καὶ μανικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι φύονται.* Pro *βεβαιότητος* Bas. 2. exhibet *ἡμερότητος*; vulgatam scripturam *Ficinus* quoque expressit vertens: *constanter*.

ὅποι. Cod. Reg. *ὅπη*, quod idem valet, vid. ad *Sympos. p. 196. sq.*

CAPUT XV.

τὰ καὶ — ὄντα. *Τὰ* e Cod. Reg. rescripsimus. *Ficinus*: utpote qui in bello intrepidi sunt, ut in his immobiles sunt, ita ad disciplinas tardiores ac hebetes.

ἐπονεν ἀρκωμένα, obtorpescentia, a *νάρκη* (raja, torpedine), attingenti torporem afferente v. *Aristotel. Hist. Animal. IX, 37. Aelian. de nat. Animal. I, 36. IX, 14. Plin. H. N. XXXII, 1. Rittershus. ad Oppian. Halieut. II, 56. sq. Fabric. ad Sext. Empir. p. 26. et interpp. ad Plat. Menon. p. 29. ed. Buttm.*

δυνατή. Quasi *φύσις*, non *ἦθος* praecesserit.

πρέπει γέ τοι δὴ. A Cod. Reg. abest *δὴ*.

ἐμβιβάζομεν. *Ἐμβιβάζειν* *Timaeus Sophista p. 241.* explicat *εἰς συμβίβασιν καὶ ὁμολογίαν ἐλθᾶν παρὶ τινός*, quem

Ruhnkenius secutus iu notis adiecit nostro loco laudato „hic enim *συμβιβάζαν* neutraliter positum est, exemplo non facile alibi reperiundo.“ Male, si quid video. *Συμβιβάζαν* acti-
vum est verbum, significans conferre, colligere et translate
definire, notione constituere (v. *Aristotelis* loca a *Rudolphio*
ad *Ocell. Lucan.* p. 273. laudata); namque notio (*Begriff*)
est, ut *Vitruvius* dicit I, 1., collectio ex sensibus perceptis
(v. *Phaedr.* c. 29. et *Barth.* ad *Claudian.* p. 108.). Sensus
igitur est: tribus animi partibus distinctis, utpote ex quibus
virtutes efflorescant, undeque ratiocinando colligantur, de-
finivimus uniuscuiusque naturam. *Περὶ* c. genitivo pro sim-
plici accusativo positum est. Mox *δίκαιος ἂν εἴην* pro *δίκαιον*
ἂν εἴη, *ἐμὲ μὴ ἀκούσαν τὰ λοιπὰ*, graecismo satis obvio.

ἢ καὶ. Ald. Bas. 1. 2. *προρηθέν*, Cod. Reg. vero *ἢ τὸ προς-
ρηθέν*.

ἀλλὰ μακροτέρα. Cod. Reg. *ἀλλ' εἰ μακροτέρα*.

ἐφαίνεται δέ, Cod. Reg. *ἐφ. μὴν*.

μέτρον. Sensus est: mensura, quam talia deficiunt et
omnino veri quidquam, haud recte mensura dici potest. *Ἀπο-
λῆπεν* (Cod. Reg. *ἀπολίπεν*) c. duplici casu positum est, genitivo:
τῶν τοιούτων (respicitur *ἀκρίβεια*, v. praegressa) et accusativo:
ὅτιοῦν τοῦ ὄντος; atque exempla talis constructionis haud rara
sunt, vid. *Lobeck.* ad *Sophocl. Ai.* p. 331. Aliter *Ficinus*
verba construit; ita enim vertit: sed, o amice, talium men-
sura quamcunque veritatis partem omiserit, immensurate fit.
Cornarius vero ita transtulit haec verba: modus qui a talibus,
et quodcunque ab eo, quod est, deficit, non valde moderate
fit. De adverbio cum verbo *γίγνεται* coniuncto vide quae su-
pra exposuimus.

οὐδένοσ μέτρον. Ald. Bas. 1. et 2. *μέτρον*. *Ficinus* vero:
nil enim deficiens ullius est mensura (versio a *Grynæo* mu-
tata exhibet *mensurae*).

προσδεῖται φύλακῆ. *Φύλακῆ*, nomen abstractum, pro
concreto *φύλαξ* positum est, ut *Phaedr.* c. 17. ubi v. not. p.
265. Similiter *θεραπεία* de servis, vid. *Jacobs.* in *Athen.* p.
41. al. Quocirca, quod Cod. Reg. exhibet, *προσδεῖ φύλακι*
nihil nisi interpretamentum est. Sensem recte *Ficinus* ex-
pressit ita: vitium hoc a custode civitatis et legum esse debet
alienissimum. *Τῷ τοιούτῳ* vero positum est, ac si praecedat
φύλαξ, non *φύλακῆ*.

μανθάνοντι πονητέον. Ald. et Bas. 1. *μανθάνουσι*, Cod.
Reg. *ποιητέον*.

ἔτι τι. Cod. Reg. *ἔστι τι*. *Ficinus*: Estne aliud insuper
excellentius?

ὑπογραφήν. Ὑπογραφή est delineatio, adumbratio, ut ὑπογράφειν prima lineamenta ducere (hinc praescribere: Protag. 326. D. Theaet. 171. E.), cui opponitur τὸ ἀκριβῶς ἀπεργάζεσθαι, ut Polit. VIII, 3. p. 548. D: ὥς λόγῳ σχῆμα πολιτείας, ὑπογράφαντα μὴ ἀκριβῶς ἀπεργάζεσθαι διὰ τὸ ἐξαρκεῖν μὴ ἰδεῖν καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τὸν δὲ δικαιοτάτον καὶ τὸν ἀδικώτατον. De Legg. XI, 934. B: τὸν δέ, καθάπερ ζωγράφον, ὑπογράφει ἔργα ἐπόμενα τῇ γραφῇ.

μεῖζον ἢν. Cod. Reg. μεῖζον τούτων ἢν.

μὴ μεγίστας. Cod. Reg. οὐ μεγίστας.

καὶ μάλα — ἀξίον τὸ διανόημα. Post interrogationem illam ἢ οὐ γελοῖον expectamus καὶ μάλα γελοῖον (vel attice γέλοιον) vel simpliciter καὶ μάλα, int. γελοῖον τοῦτό ἐστιν, ut et Ficinus vertit: ridiculum prorsus. "Αξίον ex oratione praegressa, ubi ἀξίοις et ἀξιοῦν legimus, huc irrepsisse et quidem ex interpretatione ad vocem ἀξιοῦν margini adlita enatum videtur, quae fortasse haec erat: τὸ διανόημα (sensus est): οὐκ ἀξίον ἡγεῖσθαι τὸ μέγιστον τῆς μεγίστης ἀκριβείας; Librorum scriptorum hic expectamus subsidium.

ἄνευ δὲ ταύτης. Δὲ Apodosin facit (nostrum *sed*, vid. ad Phaedr. p. 336.), nisi malis scribere γέ.

πλέον εἶναι. Cod. Reg. εἰδέναι. De πλέον εἶναι, prodesset, v. ad Phaedr. p. 386.

καλὸν δέ — δέ. Explicative inservit δέ, negatione praecedente.

C A P U T XVI.

Φρόνησιν ἀγαθόν. Vulgo ἀγαθοῦ, quod sensum non habet. Αὐτὸ ἀγαθόν est bonum per se.

ἐυμβαίνει δὴ αὐτοῖς, οἶμαι. In Cod. Reg. deest οἶμαι, nec Ficinus expressit vertens: eadem igitur et bona esse et mala fateri coguntur; annon?

καὶ εἴ. Particulam εἴ inseruimus; nam sine εἴ esse deberet ἢ.

τὰ δοκοῦντα κτᾶσθαι. Cod. Reg. χρῆσθαι.

τούτου ἕνεκα, pro οὗ ἕνεκα, demonstrativum pro relativo, ut Theaet. 192. A: ὁ μὲν τις οἶδεν — αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μὴ. Euthydem. 301. E: ὡς ἂν ἀρχῆς καὶ ἐξῆ σοι αὐτοῖς χρῆσθαι, ὅτι ἂν βούλη. Vid. Matthiae Gramm. Gr. p. 643. — Mox Bas. 2. χρῆσθαι pro χρῆσασθαι.

διὰ τοῦτο δέ. Δὲ repetitum post orationem interruptam, vid. ad Phaedr. p. 312. Ald. legit τὸ το δέ, Bas. 1, τὸ τοδε et Bas. 2 τούτο. Bene reposuit Stephanus τοῦτο δέ.

περὶ δὴ τὸ τοιοῦτον. Cod. Reg. περὶ δὲ τὸ τοιοῦτα.

Φύλακι. Bas. 2. Φύακα, ut *Ficinus* videtur legisse ver-
tens: haud multi faciendum sane custodem se ipsum exhibere
posse. *Stephanus* pro ἄξιον legi voluit ἄξιον propter praegressa
δικαιά τε καὶ καλὰ ἀγνοούμενα. Sed saepenumero nomina et
pronomina neutrius generis sequuntur attributa singularia, ut
Polit. X, 6: ἅμα δὲ φαμέν αὐτῷ ἀναγκάσειν εἶναι. *Phaedon.* c.
35: ἢ ταῦτα ἀδύνατον. Vid. *Fischer.* ad *Phaedon.* p. 231.
not. 5.

εἴπερ εἰκός: siquidem credibile est s. fieri potest, ut
quis iusta et pulchra cognoscat, qui bonum non cognove-
rit, s. qui non cognoverit, quomodo bona sint.

τελέως. Cod. Reg. παντελῶς.

CAPUT XVII.

οὗτος — ἀνὴρ καλός! Est ironice admirantis, nomi-
nativo pro vocativo posito (v. *Gregor.* p. 47. ibique *Koen.*
Valckenar. ad *Eurip. Phoeniss.* 1332.) Vulgo legitur οὗτος
— ἀνὴρ καλός ἦθ' αὖ καὶ πάλας cet.

ὁδὸν πορευομένων. Ὅδον πορεύεσθαι, ut *λέγει* *Thu-*
cyd. III, 64), ἔρπην (*Sophocl. Ai.* 287.) al. vid. *Matthiae*
Gramm. gr. p. 577.

ἐφικέσθαι τοῦ γε δοκοῦντος. *Ficinus* vertit: est
enim, ut mihi videtur, praesentem supra contemplationem.
Longe rectius *Cornarius*: maius enim mihi videtur, quam
ut in praesenti aggressione exequi possim id, quod nunc
mihi videtur. Ἐφικέσθαι τινός est aliquid assequi, ad-
aequare, v. *Valckenar.* ad *Chrysostom. Orat.* I. Vol. II. p.
180. sq. ed. Lips.

ὑμῶν φίλον. Sic *Ald.* et *Stephan.* In Bas. 1. et 2. vñ:
τιοσε ἡμῶν. Mox formam Atticam εἰσαῦθις (v. *Schweigh.*
ad *Appian. Praefat.* p. 110. Vol. III.) pro communi εἰσαῦθις
Platoni restitui, saepius in eius scriptis oblitteratam, ut in
Gorg. init. εἰσαῦθις vulgo scribitur, quam *Schol. Cod. Ciz.*
(p. 13.) εἰσαῦθις exhibeat.

τοὺς τόκους. Elegans est lusus; τόκος enim proprie est
i. q. ἐκγονος praecedens, tunc etiam usura (v. *Aristot. Po-*
lit. I, 10. *Pollux* III, 85); hinc ipsius boni expositio pater,
i. e. fors (das Capital), dicitur, eius vero, quod ex ipso
bono provenit, quasi partus boni, expositio usura (die Zin-
sen); hinc et ἀποδοῦναι, ἀποτίσεις al. Similiter hac imagine
usus est *Politic.* p. 267. A: καλῶς καὶ καταπερεὶ χρέως ἀπο-
δέδωκας μοι τὸν λόγον, πρεσβεῖς τὴν ἐκτροπὴν οἷον τόκον καὶ ἀναπλη-
ρῶσας αὐτόν.

τοῦτον δὲ δὴ. Ald. Bas. 1. 2. et Cod. Reg. τοῦτο.

διομολογησάμενος, si convenerimus. Participium orationem continuans pro modo finito crebro sic ponitur, ut supra jam monuimus. A Cod. Reg. δὲ abest. Mox idem omittit καὶ ante ἑκστα, male.

ὥς μὲν οὖν, int. ιδέας αὐτοῦ; de participio praedicationis genus sequente v. ad I, 9.

καὶ τὰ μὲν δὴ δῶσθαι. Ante haec verba Ficinus Ἀληθῆ legit; vertit enim: *Gla.* Vera haec sunt. *Socr.* Et haec quidem videri cet. Quod Platoni restituere haud dubitavimus.

οὐ μικρὰ ἄρα ιδέα. Stephanus corrigebat οὐ μικρὰ ἄρα ἢδε ἢ τοῦ ὄραν cet. Sed nulla indiget emendatione locus. Σμικρὰ — ιδέα est dualis et appositio ad γ. ἢ τοῦ ὄραν αἰσθησις et ἢ τοῦ ὄρασθαι δύναμις: visus et apparendi facultas, utpote vires haud viles, vinculo junctae sibi sunt praestantiore omnibus alijs. ἰδέα est et intelligibile et reale, quatenus animo concipitur; h. l. significat activam et passivam visus potentiam s. vim, cuius vinculum est lumen.

CAPUT XVIII.

οὐ. Cod. Reg. ὅς. Ficinus: cuius lumen efficit, ut cet. Ni fallor, legendum est τοῦ ἡμῖν τὸ φῶς — ποιεῖν, propter praecedens τούτου: eius rei, quod lux visum nostrum reddit videntem, eaque, quae apparent, apparentia. Mox Ἀρ' οὖν e Bas. 2. reposuimus; libri reliqui Ἀρ' οὖν.

ταμεινομένην. Sic bene Stephanus correxit. ταμεινομένην in Ald. Bas. 1. et 2.; Cod. Reg. ταμεινμένην.

Ἀρ' οὖν οὐ. — Laud. Euseb. Praep. Evang. XI, 21. p. 542. C.

φαναι με λέγειν, i. q. φαθί (existima. Hesych. Φημί — ὑπολαμβάνω) infinitivo imperativi partes agente, quam antiquioris sermonis simplicitatem Atticis imprimis placuisse veteres Grammatici, ut Eustathius al. tradunt. Exempli innumera extant, ut cap. sq. καὶ τοῖς γινωσκομένοις τοίνυν μὴ μοῖον τὸ γινώσκεσθαι φαναι ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ παρῆναι, cet. Vid. Koen. ad Gregor. Corinth. p. 189. Hemsterh. ad Aristoph. Plut. 196. Schaef. ad L. Bos. p. 591. Matthiae Gramm. gr. p. 784 sq. Heindorf ad Lys. p. 21. Quocirca minor, Böckhium ad Simonis Socratici dialog. praef. p. X. Graevio (ad Lucian. Soloec. § 4) assentiri, infinitivum pro imperativo positum apud prosae orationis auctores barbarum esse censenti; et ratio, qua infinitivum sic positum in Platone

libris explicat, nec in hunc et sequentis capitis locum, nec in multos alios quadrat; opinatur enim, ex anacoluthia quadam fieri, ut infinitivus imperandi vim videatur habere, praesertim post futurum aut optativum futuri partes agentem, et post εἰν δέ cum coniunctivo; h. l. vero neque anacoluthia apparet, neque futurum, optativus vel εἰν δέ praecedat.

ἀνὰ λόγον. Vulgo ἀνάλογον. Vid. Heindorf. ad Phaedon, p. 232. Ante ὅτι περ omissa est particula explicativa, ut, scilicet, v. ad VI, 11. Stephanus inferi jubebat καί. Deinde Julian. Orat. IV. p. 133. A., qui hunc locum laudat, εἰαυτό pro αὐτό et πρὸς γε νοῦν (Ald. Bas. 1. et 2. νῦν) pro πρὸς τε νοῦν exhibet. Ceterum cf. Plutarch. T II. p. 781. F. Gregor. Nazianz. Orat XXXIV p. 559. B. et XL. p. 639. A. B. loco egregio. Procl. Theolog. Plat p. 378 Macrobian. Somn. Scip. I, 2. Petav. ad Julian. l. l. p. 85.

Φῶς et Φέγγη sibi opponuntur; illud enim de solis, Φέγγος vero de lunae siderumque luce usurpari solet, vid. Coraius ad Heliodorum p. 289. etsi Φῶς etiam de luna ponitur, ut VII, 2. Pro ὧν νυκτερινά Cod. Reg. exhibet ὡς νυκτερινά. Verba ἀμβλυώττουσι sqq. laudat Procl. in Tim. p. 6.

καθαράς. Ald. Bas. 1. et 2. καθαράων.
καταλάμπει, σαφῶς. Ald. καταλάμπεισα Φῶς. Ad verba ὅταν δέ γ' repete ex praegressis; ὁφθαλμοὺς ἐπ' ἐκείνα στρέψῃ, et ad ἐνοῦσα intellige ὅψις.

ὅταν μὲν, οὐ καταλάμπει ἀλήθεια. Vid. Phil. Jud. de congregat. quaer. erud. Gr. p. 430. ed. Francof.

τοῦτο τοίνυν. Laud. Euseb. Praep. Ev. XI, 21. p. 542. C.

Φαθί. Vulgo Φᾶθι.

αἰτία — διὰ νοῦ. Glossematis mihi videntur haec verba manifesta esse; namque, si sensum respicis, nihil nisi praegressa repetunt; τὸ παρέχον τὴν ἀλήθειαν et τὴν δύναμιν τοῦ γινώσκειν ἢ τὴν γνῶσιν per se patet αἰτίαν εἶναι γνῶσεως ἢ ἐπιστήμης et ἀληθείας; quae sequuntur vero: ὡς γινωσκομένης διὰ νοῦ, miris modis languent. Etiam sententiam exhibent admodum vulgarem, ne dicam ineptam; nam quoniam alio quid cognosci potest nisi mente? Accedit mala horum verborum cohaerentia; δέ illud aequè orationem impedit, ut nescias, quid eo facias, ac μὲν post γινωσκομένης. Expulsis vero illis oratio perspicua erit nilque desiderabis: τοῦτο τοίνυν τὸ τὴν ἀλήθειαν παρέχον τοῖς γινωσκομένοις καὶ τῷ γινώσκοντι τὴν δύναμιν (cognoscendi facultatem) ἀποδίδον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ

ιδεάν φασί εἶναι. οὕτω δὲ καλῶν ἀμφοτέρων ὄντων γνώσεώς τε καὶ ἀληθείας, ἄλλο καὶ κάλλιον ἐτι τούτων ἡγούμενος αὐτό ὁρθῶς ἡγήσατο. In verbis οὕτω δέ — ὄντων particula δέ cum participio est *quamvis*. *Stephanus* aut αὖν expungendum esse aut potius aliquid deesse censebat, quem *Guil. de Geer*. (*Diatrib. in Plat. Polit. princip. p. 82.*) secutus est.

ἀγαθοεῖαν. Mutuam sumserunt hanc vocem a *Platone Julian. Orat. IV. p. 133. C. Plotin. Ennead. III, 8. VI, 7.* (v. *Creuzer. in Stud. T. I. p. 101.*) al.

αὐξήν. Cod. Reg. αὐξήσιν, sed αὐξή (*Theaet. 173. A. Liban. Epist. XLII. p. 21. Wolf Cf. Auctar. Emendatt. in Hesych. T. II. ad T. I. p. 618*), ut ἀνθή pro ἀνθησι (v. ad *Sympos. 275.*) βλάστη al. Atticae sunt formae; vid. *Thom. Mag. ibique interpp. p. 127 et Pierson. ad Moer. p. 4.*

ἐτι ἐπεκεῖνα. In *Euseb. l. I.* deest ἐτι et τῆς ante οὐσίας.

CAPUT XIX.

δαίμονίας ὑπερβολῆς! Genitivus, admirationis index, v. *Corinth. p. 58. ubi v. Koen. et Fischer. ad Weller. T. III. P. I. p. 348.*

εἰ μὴ τι, ἀλλὰ, *Stephanus* post μὴ τι inferi ἄλλο, expungi vero ἀλλὰ volebat; legi quoque posse opinabatur παύσῃ ἐμοὶ ἐτι ἄλλην τήν. Ni verba εἰ μὴ τι e sequentibus εἴπη ἀπολείπας enata sunt (εἴπῃ τι ἀπολείπας, vel, ut legi malim, ἀπέλειπας; *Ficinus*: si quid est praetermissum), ita ut ἀλλὰ per se sit certe, saltem, intellecto εἰ μὴ τι ἄλλο v. *Hermann. ad Viger. p. 777 sq.*), ita ea intelligo, ut ἄλλο, quod frequenter omittitur (v. *Lamb. Bos. p. 27. sq. ed. Schaeef.*) suppleatur. *Ficinus* vertit: sed absolve praecipue solis comparisonem, si quid est praetermissum. Plenius *Cornarius*: Et nequaquam inquit, defines, o *Socrates*, si non aliud quid, saltem similitudinem ad solem rursus exequi, si quid forte relinquis.

Μηδ' αὖτις, ut μὴ, μηδέ al. cum indicativo futuri vim fere habet imperandi, ut in exemplis ab *Hermann. ad Viger. p. 776. laudatis. Vid. Valcken. ad Phoeniss. p. 34 sq. Hemsterh. ad Aristoph. Plut. p. 203. Doru. ad Charit. p. 544. Heindorf ad Cratyl. p. 36.*

ἴσα, vulgo ἄνισα, unde vel αὖ ἴσα vel ἀν ἴσα rescribendum esse putaverunt viri docti; verba vero dividendi cum solo accusativo construuntur, vid. *Fischer. ad Weller. T. III. P. I. p. 444. Schaeef. ad L. Bos. p. 683.* "Αν' haud dubie ex interpretatione fluxit, indeque ἄνισα enatum est. *Ficinus*

vertit: proinde ac si acceperis lineam in duas *aequales* sectam portiones.

σαφήνεια. Bas. 2. exhibet σαφήνεια οὐκ ἀσαφεια, vitiose. Ficinus: in duo rursus secundum claritatem et obscuritatem utrumque distingue. Ita cogitatione finge conformationem:

νοητόν
νόησις διάνοια

ὁρατόν
πίστις εἰκασία

ακρόπει δὴ. Bas. 1. et 2. δέ.

ἢ τὸ μὲν cet. cf. Procl. in Polit. p. 432. v. 10. sq.

ἀλλ' αὖθις. Ni fallor, εὐθύς legendum est, quocum αὖθις frequentissime permutatum reperitur: statim s. protinus intelliges. Ficinus vertit: at enim facilius per haec intelliges.

Φανερώ. Ald. Bas. 1. et 2. Φανερόν.

τὰλλα οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα. Anacoluthon pro καὶ τὰλλα οὕτως, αὐτοῖς μὲν τούτοις, ἃ πλάττουσι, — ὡς εἰκόσιν αὐτὸν χρώμενοι, ζητοῦντες δέ cet. Verba αὐτὰ μὲν ταῦτα — εἰσὶ ἐκ-
plicationis causa interposita sunt, ita ut cum reliquis non co-
haerere videantur. Similiter Euthydem. p. 281. D: ἐν κε-
φαλαίῳ δ' εἶπεν — κινδυνεύει ζύμπαντα, ἃ τὸ πρῶτον εἶπαμεν ἀγαθὰ
εἶναι, οὐ περὶ τούτου ὁ λόγος αὐτοῖς εἶναι, ὅπως αὐτὰ γὰρ καὶ αὐτὰ
πέφυκεν ἀγαθὰ εἶναι, ἀλλ', ὡς εἴοικεν, ὧδ' ἔχει. Ubi diligentissi-
mus Heindorffius p. 332. nostrum quoque locum attigit.

CAPUT XX.

νοητοῦ μὲν. Ni fallor, legendum est νοητοῦ ἐν μὲν. In
sequentibus δέ est explicativum, et participium, utpote post
verbum dicendi, loco infinitivi positum. Verba καὶ ἐκείνοις
haud dubie interpolatori debemus, qui post αὐτοῖς τοῖς —
ἀπακασθᾶσι alterum desiderasset illi respondens. Sensum sic
expressit Cornarius: Sed imaginibus ipsis, quae ab inferiori-
bus assimilatae sunt (cogita v. c. trianguli imaginem in rebus
sensibilibus apparentem) utitur atque hic ipsis ad illa (ad in-
feriora, τὰ κάτω) velut evidentibus opinioneque conceptis ac
divisis. Ως cum participio causam indicat: utpote quae cum
illis (rebus sensibilibus) comparatae pro perspicuis habeantur
et ab illis distinguantur. Τέμνειν est distinguere, ut de Legg.
XII. p. 944. B: τέμνειν δὲ χρῶν κατὰ δύναμιν τὸ μείζον καὶ τὸ δυσ-
χερέστατον κακὸν ἀπὸ τοῦ ἐναντίου.

μέχρι τοῦ ἀποθέτου cet. Hanc philosophiae partem
ἐποπτικὴν vocarunt seniores; vid. Plutarch. de Isid. et Osir. p.
382. D. Tom. II.

ὅτι μέντοι βούλει διορίζειν — ἀρχαί, int. τοῦτο
μανδάνω: quod ad id attinet, quod ponere vis, clariorem
esse cognitionem philosopham, quam perceptionem ex arti-
bus sic dictis proficiscentem, hoc equidem assequor. Quae
sequuntur, καὶ διανοία μὲν — verba sunt Glauconis rationem,
qua Socratis sententiam intellexerit, uberius exponentis.
ἀλλ' οὐν est tamen, vero.

ἀνὰ λόγον. Vulgo ἀνάλογον.

ὥσπερ, ἐφ' οἷς ἐστίν, i. e., ὥσπερ ταῦτα, ἐφ' οἷς ἐστίν,
μετέχειν ἀληθείας.

Lib e r S e p t i m u s.

C A P U T I.

εἶπον. Cod. Monac. No. 490. cuius lectiones diligentif-
sime excerptas viro doctissimo mihiq̃ue amicissimo J. G. Kra-
bingero debeo, exhibet εἶπον ἐγώ.

ἰδέ (vulge ἰδε) γὰρ ἀνδρώπους. Laud. Porphyr. de
antro Nymphar. p. 255.

καταγ. οἰκήσει. Lucian. Nigrin. §. 4. T. I. p. 17.
Alcin. c. 27. Procl. in Plat. p. 7. Hierocl. in Aur. Carm.
p. 320. Plotin. Ennead. IV, 8. p. 469. B: καὶ τὸ σπήλαιον
αὐτῷ (Πλάτωνι), ὥσπερ Ἐμπεδοκλεῖ τὸ ἄντρον. Cf. idem p. 471.
A. Sturz. ad Empedocl. p. 455. ἄντρον ὑπόστεγον, v. 9. p.
513. v. Acneas Gazaeus in Theophrast. p. 10. Et notum est
antrum Mithrae apud Persas (v. Eubul. ap. Porphyr. de an-
tro nymphar. c. 6. Clemens Alexandr. Strom. V, 5. p. 662.
quod pro mundi rerumque terrestrium imagine habetur
(hinc c. 3. τὴν δι' ὀψεως Φαινομένην ἔδραν). Cf. Creuzer. Sym-
bol. et Mythol. T. II. p. 208. Ceterum Porphyrius l. l.
legit καταγείω ἄντρον καὶ οἰκήσει (Ald. et Bas. 1. οἰκᾶσα, vitiose).

ἀναπεπταμένην: patentem, apertam, ut ap. Xeno-
phont. Oecon. IX, 4: ubi v. Schneid. Lucian. bis accusat.
T. II. p. 214. Schmied.

μένειν τε. In Bas. 2. deest τέ. Mox cod. Reg. καὶ
εἰς τε.

παρ' ἣν ἰδέ. Cod. Reg. παρ' ἣ ἣν ἰδεῖν τευχίον.

παράφραγματα sunt tabulata sive plutei, qui can-
delabris fabrefactis obiecti erant; ap. Athen. V, p. 10. T.

II. ed. Schweigh. *Φράγματα*. Cod. Monac. *παραδείγματα* exhibet.

δακνύουσιν. Cod. Monac. *δακνύασιν*, quod recentioris est Atticismi (vid. *Moer. Attic.* p. 127. 171) Bas. 2. *δακνύουσιν*, quod ab Attica dialecto abhorret.

σκεύη τε. Tē abest a cod. Monac.

ἄτοπον cet. Laud. *Porphyr.* l. 1.

τί δὲ τῶν παραθερομένων: genitivus absolutus, rationem, respectum significans, v. supra. Ad ταυτὸν ταῦτα repete οἷα αὐτοὺς ἐωρακέναι: nempe non res ipsas, sed solam earum umbram.

ἡγεῖ. Vulgo *ἡγῇ*. Sequens *νομίζειν* est *solere*, ut *Xenoph. Oeconom.* XVII, 9: τῷ μὲν οἶνῳ — νομίζω τῷ ἰσχυρότερον πλεῖον ἐπιχεῖν ὕδωρ. §. 11: νομίζεις τοῖς ἀσθενέστεροις πᾶσι μέλι προστάττειν πράγματα al. Est enim *νομίζειν* non solum moribus instituerē ac sancire, sed etiam more uti, h. e., *solere*; hinc *νομίζομενον* dicitur, quod in more positum, h. e., *solitum* est. Fuerunt, qui ad v. *νομίζειν*, hoc sensu usurpatum, supplendum esse opinarentur δεῖν, ut, ubi pro *uti* adhibeatur, verbum *χρησθαι* (v. *L. Bos Ellips.* p. 662. sq. ed. Schaeff.) Pro *παρόντα* scripsimus *παριόντα*, ut in sequentibus legitur τὴν παριοῦσαν σκιάν, ἕκαστον τῶν παριόντων. c. 2. τὰ παριόντα al. Id enim quod nominare dicuntur homines in carcerem inclusi, nec res aliqua nec praesens quid (*παρόν*) est, sed praetervolans rerum umbra.

παριοῦσαν. Cod. Monac. *παροῦσαν*, vitiose.

τῶν τε δεσμῶν. A cod. Monac. *τέ* abest.

εἰ φύσει. Cod. Reg. εἴη φύσει, τοιαύδε ζυμβαίνει; ut var. lect. appositum est *ζυμβαῖνοι*, quod et in Cod. Reg. reperitur, unde recepimus. Ald. Bas. 1. 2. et Stephan. *ζυμβαίνει*. — *Φύσει* est *revera* (*wirklich*), ut c. 7. p. 523. A: κινδυνεύει τῶν πρὸς τὴν νέησιν ἀγόντων φύσει εἶναι, ὃ ζητοῦμεν. X, 2. *Phileb.* 52. A. Cf. *Fabric.* ad *Sext. Empir. Pyrrh. hypotyp.* I, 12. p. 9. et nostra ad *Phaedr.* p. 314. Igitur *εἰ φύσει*, si *revera*, est: si ponimus, talem (*liberationem*) ipsis contingere.

μᾶλλον τε. A Cod. Reg. *τέ* abest.

ὁρθότερα. Cod. Reg. et Mon. *ὁρθότερον*. Pluralis magis atticus est. Mox post καὶ δὴ Cod. Mon. omittit καὶ et pro αὐτόν Ald. Bas. 1. et 2. αὐτό, vitiose.

πολύ γ, Cod. Monac. *πένυ γ*.

δύναται. Cod. Monac. Ald. Bas. 1. et 2. *δύνανται*, quod, intellecto ὅμματα, locum habere possit; vid. ad I, 24.

CAPUT II.

καὶ μὴ ἀνείη. Ald. et Cod. Monac. ἀνίη; unde, quod linguae leges efflagitabant, optativum ἀνείη reposuimus. Bas. 1. et 2. ἀνείη. Stephan. legit ἀνίη, corrigi vero jubebat ἀνῆ; male, quum optativus desideretur.

ὁδὺν ἄσθαι. In Cod. Monac. deest ἄν.

οὐδ' ἄν ἔν. E Cod. Regio et Monac. reposui pro οὐδ' ἄν; v. *Fischer*o laudata ad *Phaedon*. p. 421. et *Coray*. ad *Isocrat*. p. 10. sq.

Εὐνηθείας δ' ἡ. Sic Cod. Monac. Vulgo δέ. *Ficinus*: Consuetudine igitur primum opus. Mox Cod. Reg. μέλλει. μετὰ τοῦτο. Cod. Reg. et Monac. καὶ praeponunt Pro τοῦτο Cod. Monac. ταῦτα, ut etiam *Ficinus* vertit: umbrasque primum facilius intuebitur: post haec in aquis hominum ceterorumque imagines.

ἐν οὐρανῳ. Articulum otiosum omisimus Cod. Regii et Monac. auctoritate, et ἄν post καὶ αὐτὸν cum cod. Monac expunximus. In sequentibus Cod. Reg. exhibet τῆς θαλήνης quod propter praegressum τῶν ἀστρῶν recepimus.

οὗτος, Cod. Monac. αὐτός.

Ἔστιν a Cod. Regio et Monac. abest.

εὐδαιμονίζειν cum genitivo coniungitur, ut adiectiva εὐδαίμων, μακάριος al., qui relationem, respectum al. significant, ita ut intelligi possit, quod attinet ad, propter vel simile quid; vid. *Matthiae* Gramm. gr. p. 433. sq.

τὰ παρόντα. Cod. Reg. παρόντα, male.

καὶ ἅμα. Καὶ abest a Cod. Monac., sed abesse nequit. *Ficinus* vertit: quae ex illis priora, quae posteriora, quae pariter progredi soleant. — Mox absunt ab eodem Cod. verba καὶ σφόδρα.

ῥητέμεν. Nobilis locus *Homeri* *Odyss.* X, 428. Vid. *Polit.* III, 1.

ἐκεῖνα pro poetico illo, quod vulgo legitur; καὶνα e cod. Monac. reposui, praecipue propter sequens ἐκείνως.

ῥάκον. E cod. Reg. rescripsimus pro ῥῶκον, quod vulgo legitur; illud enim atticum est, ῥῶκος vero poeticum (v. *Thom. Mag.* ibique *Triller*.) Sic et in *Polit.* 288. A. ῥάκος legimus, ap. *Xenophont.* *Sympos.* IV, 31 *Hier.* VII, 7. al.

σχοίη est forma optativi in verbis barytonis usitata, ut *Phaedon*. p. 72. B. *Xenoph.* *Cyrop.* VII, 1. 36. Cf. *Matthiae* Gramm. graec. p. 243.

καταστήναι. Καθιστάναι est saepenumero in ordinem redigere, i. e., restituere, et aor. II, ut constat, vim medii

vel passivi habet, ut *Xenoph. Cyrop. II, 1. 27*: εἰ παραχθῆεν, θάττον καταστήναι.

ἦχοι. Cod. Reg. et Monac. ἦκα.

ἐν ταῖς χερσὶ. Solemnis hic est praepositionis ἐν usus, quo redundat fere, v. *Hemsterh. ad Lucian. T. II. p. 523. Brunk. ad Sophocl. Oed. R. 1112. et Tyrwhitt. ad Aristot. Poet. p. 120.*

ἀποκτινύναι. Cod. Reg. καὶ ἀποκτείνειν; ἀποκτινύναι. Similiter Cod. Monac. ἀποκτενεῖν, ἀποκτινύναι. Libri editi hunc locum sic exhibent: λαβεῖν, καὶ ἀποκτινύναι. Ἀποκτινύναι ἂν σφόδρα γ', εἴη, quod sensum non habet. Offendit καὶ et infinitivus nihil habet, quo referatur. Scribendum esse censemus: ἀποκτινύναι, ἀποκτείνεσαν (vel ἀποκτείναιεν) ἂν. Σφόδρα γ', εἴη. Ἀποκτείνεσαν ἂν cohaeret cum ἄρ' οὐ γέλωτ' ἂν παρὰσχοι καὶ λέγοιτο ἂν περὶ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα — εἴπως — δύναιτο λαβεῖν καὶ ἀποκτινύναι, ἀποκτείνεσαν ἂν; Ex hoc ἀποκτείνεσαν enatum est ἀποκτείνειν illud in Cod. Reg.

CAPUT III.

ταύτην τ. — τ. εἰκόνα cet. — usque ad δυνάμει laud. *Porphyr. de antr. Nymphar. p. 255. ed. Cantabr. ubi ὅχινος et ἀφομοιοῦντας scriptum est.*

λεγομένοις. Cod. Mon. εἰρημένους, appposito λεγο.

ἀφομοιοῦντα. Accusativus participii post verbale πρὸς ἀπτερόν more positus, vid. supra.

μόγισ δρᾶσθαι, int. φαίνεται μοι.

ἐν τε τῷ νοητῷ. Cf. *Procl. in Tim. lib. II. p. 70. v. 12.*

ἔθι δῆ. In Cod. Reg. et Monac. δῆ desideratur.

αὐτὴν τὴν δικαιοσύνην. Articulum τὴν interposui, linguae legibus jubentibus.

ἔχοι. Cod. Reg. ἔχει. Mox Cod. Monac. μεμνῶτ' ἂν. Ald. Bas. 1. et 2. διττά et Ald. Bas. 1. ἐκ γε. Participium μετὰ δισταμένων, etsi ὁμμασιν praecesserit, absolute positum est, ut IX, p. 586. E: ὡς οἶον τς αὐταῖς — ἄτε ἀληθεία ἐπομένων. Vid. *Viger. idiotism. p. 346. ed. Herm. Matthiae Gramm. gr. p. 818.*

νομίσας. Vulgo τίς additum reperitur, quod Cod. Monac. recte omittit.

ἀληθείας. Sic Cod. Monac. et Bas. 2. pro ἀμαθείας, quod locum hic habere nequit. Sic cap. 2: οὗτος δ' ὁ χρόνος μη πάνυ ὀλίγος εἴη τῆς ξυνηθείας, et in cap. nostro: πρὶν ἰκανῶς ξυνηθῆς γενέσθαι τῷ παρόντι σκέτῳ.

CAPUT IV.

ἐπαγγελλόμενοι. Ald. Bas. 1. ἀπαγγελλόμενοι.

τούτου. Sic Cod. Reg., vulgo τούτο. Construe: (ἡ παιδεία) εἴη ἂν τέχνη τῆς περιαγωγῆς, i. q. τοῦ περιάγειν, quod praecedit) τούτου αὐτοῦ (τοῦ ὀργάνου τῆς ψυχῆς, ᾧ καταμανθάνει ἑαυτός) — οὐ τέχνη τοῦ ἐμποιεῖσαι αὐτῷ τὸ ὄραν — ἀλλὰ (τοῦ) μηχανήσασθαι τοῦτο (ὥστε βλέπειν, οἱ εἶδει). Ald. exhibet: Τίνα τρόπον, ὡς cet. Bas. 1. et 2. Τίνα τρόπον; Ως cet. Ficinus vero vertit: ad hoc igitur ipsum eruditio competens erit facultas quaedam animi dirigendi, ut ipsius oculus cet. Pro τούτο διαμηχανήσασθαι e Cod. Monac. reposui τοῦτο δὴ μηχανήσασθαι.

ἐμποιεῖσθαι. Cod. Monac. ἐμπεσῆσθαι. Ad sequens θεοτέρου τινός int. ἀρετῇ.

οὐ πῶ ἐννόηκας. Cod. Monac. μὲν νενόηκας. Mox τρεπεται.

ὡς περ μολυβδίδας. Imitatus hoc est Clemens Alexandr. Strom. IV, 4 p. 480. Sylb. T. I. p. 570. Pott.

τὰ τῆς γενέσεως ζυγγενῇ. Cod. Reg. τὰς τῆς γενέσεως ζυγγενεῖς. Etiam Cod. Monac. exhibet ζυγγανεῖς.

ᾧν εἰ — περιστρέφεται. Repetita est protasis: εἰ τοῦτο τοῦ τῆς τ. φύσεως περιέκτοη τὰ τῆς γενέσεως ζυγγενῇ.

ἐκεῖνα sunt ἀληθῆ, opposita τοῖς, ἐφ' ἃ νῦν τέτραπται.

τὸ αὐτὸ τοῦτο: τὸ ὅξυ τῆς ψυχῆς, eorundem hominum, qui nunc pravi facti sunt, qui vero, si recte instituti essent, vera et iusta aeque dispicerent, ac mala et iniusta nunc perspiciunt.

ἐν μακάρων νήσοις. Vid. de beatorum insulis Gataker. ad M. Antonin. X § 8. p. 295. et Heynii Opuscul. Academ. T. I. p. 395 sq.

ἡμέτερον δὲ ἔργον. Laud. Clem. Alex. Strom. V. p. 911. D. Tom. II. p. 729. sed Potter.

ἀφικέσθαι. Cod. Reg. ἐφικέσθαι. Mox Cod. Monac. πρόσθεν.

χεῖρον. Cod. Monac. χεῖρω.

δύνατον. Cod. Monac. legit δύνατος αὐτοῖς ἀμεινον ὄν. Herman. ad Viger. p. 741 (quem male sequitur Erfurd. ad Sophocl. Antig. v. 44) ὄν inferi volebat; sed ὄν saepissime omittitur (v. ad Phaedr. p. 373. et Polit. I, 4.); quocirca ἐν in Cod. Monac. pro glossmate habeo.

CAPUT V.

πράξει. Ald. Bas. 1. et 2. πράξη, male; bene correxit Stephanus πραξά, quod Cod. Reg. et Mon. confirmant.

ἦν — ὠφελεῖν. ὠφελεῖν duplicem habet accusativum, alterum subiecti: τὸ κοινόν, alterum obiecti: ἦν ὠφέλειαν, ut ap. Xenoph. Cyrop. II, 2. 20: τὸν πλεῖστα καὶ πονοῦντα καὶ ὠφελοῦντα τὸ κοινόν. Vid. Lexic. Xenoph. Vol. IV. p. 626.

βούλεται. Sic Cod. Monac. pro βούληται, quod ἂν efflagitaret, quod quidem, etsi statuant plures, etiam in prosa omitti (vid. quae collegit Matthiae Gramm. gr. p. 752. n. 2), apud scriptores certe primae notae abesse non posse existimo, vid. ad Sympos. p. 259 sq.

γινυομένους φιλοσοφ. Ordine inverso Cod. Reg. et Mon.

ἐροῦμεν δέ. Cod. Monac. et Bas. 2. γάρ pro δέ habent.

ἐκτίνειν τῷ. Τῷ est i. q. τινί (τῷ enim post βαρύτονον accentum inclinare nequit); ut bene Stephanus monuit, ita interpretans hunc locum: aequum est autem, ut, quod per se natum est, quum nulli nutritionem debeat; nulli mercedem nutritionis velit solvere. Προθυμῆσθαι est enim studere, cupere, velle, ut sexcenties occurrit.

ὥς περ ἐν σμήνεσιν ἡγεμόνας. Eadem imagine usus est Xenoph. Cyropaed. V, 1. 23: βασιλεὺς μὲν γὰρ ἔμοιγε δοκεῖς σύ φύσει πεφυκέναι οὐδὲν ἥττον, ἢ ὁ ἐν τῷ σμήνει Φυόμενος τῶν μαλιττῶν ἡγεμών cet. Themist. Orat. II. p. 36. A: Φύεται δὲ αὐτόματος καὶ ἐκτρέφεται, ὥς περ ἐν σμήνει, αὐτοφυῆς ἐκ γενετῆς καὶ αὐτοδίδακτος βασιλεὺς, ὃ συμπεριβομβεῖ καὶ συμπέτεται ἐκούσιον τὸ σμήνος καὶ σὺν χαρμονῇ. — Pro ὑμῖν exhibet Cod. Monac. ἡμῖν.

ἑκάστον. Cod. Reg. et Venet. ἐκάστω; sed recte ἑκάστον. Sic de Legg. VIII, 833. D: ταύτας — καταβατέον. I. 643. A: τὸν λόγον — ἰτέον. Cf. VII, 808. D. Polit. III, 11. Ibiq. citata.

βέλτιον. Particulam τέ, quam libri editi appositam habent, Codd. Regii et Monac. auctoritate expunximus.

περὶ τοῦ ἀρχεῖν. Ald. Bas. 1. 2. et Cod. Reg. περὶ τὸ ἀρχεῖν; sed rectius est, quod Stephanus edidit, περὶ τοῦ ἀρχεῖν; περὶ est enim, genitivo junctum, propter. Sic Xenoph. Cyrop. II, 1. 22: περὶ ὁπόσων ἂν γένωνται ἀνθρώποις Φιλονεικία, cet.

τὸ δέ που cet. Laud. Stob. Serm. XLI. p. 259. v. 21. usque ad v. ἐναντίως.

ἐν τῷ καθαρῷ: in aperto, sub divo, in loco vacuo (sic jam ap. Homer. Iliad. VIII. 491. X, 159. XXIII, 61.) Hinc Phaedr. c. 16: ἐν ἡλίῳ καθαρῷ (nos: in der freien Sonne), ubi v. not. p. 262. Opponitur vero hoc praegressis: καταβατέον ἐς τὴν τῶν ἄλλων ξυνοίκησιν

εἰσι τὸ ἄρχειν. Cod. Reg. ἐνάστω εἰς τὸ ἄρχειν, unde coniiciat fortasse quispiam, scribendum esse εἰσι εἰς τὸ ἄρχειν, ut ipse olim putabam. Sed praepositio ante ἄρχειν ex praegressis repeti debet; solent enim Graeci, ubi comparisonem adhibent, praepositionem voci adiungere, qua comparatio continetur; quapropter semper particulam comparisonis ὡς praepositio excipit, ut Theaet. 170. A: ὡς πρὸς θεοῦς ἔχειν τοὺς ἐν ἐνάστοις ἄρχοντας. Thucyd. I, 84: ὡς πρὸς εὖ βουλευομένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασνευαζόμεθα. al.

πλούσιοι. Ut πλέος, μεστός al. c. Genitivo; sic Euripid. Orest. 388: πλούσιος νακῶν. Jon. 593. πολυκτήμον βίου, al. v. Matthiae Gramm. gr. p. 450.

ζῶῃς ἀγαθῇς. Bas. 2. post ζῶῃς addit ἄτερ, quod, quum verba ζῶῃς — ἐμφορονος rhythmum habeant dactylicum, coniicere possis, ex versu illo fortasse gnomico, cuius fragmentum haec verba sint, huc irrepsisse. Fortasse genuina erat scriptura verius illius: ἀτὰρ ζῶῃς ἀγαθῇς cet.

οὐκ ἔστι, int. δυνατὴ γενέσθαι πόλις εὖ οἰκουμένη.
τὴν ἁλλήν πόλιν, universam urbem.

C A P U T VI.

καταφρονεῖντα. Cod. Reg. καταφρονεῖντος.

ἢ οἱ περὶ τούτων. Sic Cod. Monac. Vulgo διπερ τούτων. Φρόνιμος, peritus, solet cum περὶ et genitivo construi; vide exempla in Lexic. Xenophont. Vol. IV. p. 493. Deinde post τούτων vulgo τε legitur, quod Cod. Regio suadente dele-
vimus.

Τοῦτο δὲ. Laud. Clem. Alexandr. Strom. V. p. 611. T. II. p. 729. Pott, ubi legitur δέ pro δὲ.

ὀστράκου περιστοφῇ. Lusus ostracorum s. testarum intelligitur, ἢ ὀστρακίνδα (int. παιδιά) dictus, in quo testa, cuius interior pars, utpote nocti respondens, pice oblita, exterior vero candida erat, ad lineam in medio ductam mittebatur; tunc prout interior vel exterior testulae pars superne cadebat, haec vel illa pars puerorum fugiebat, altera vero persequabatur fugientes. Hinc ὀστράκοι περιστοφῇ, ὀστράκου περιστραφέντος s. μεταπεσόντος (Phaedr. c. 18. Dio Chrysostom. Orat. IV. de regno p. 77. A. XI. p. 174. A. XV. p. 242. B. Liban. Epist. 423. p. 216. Wolf.) proverbialiter de repentina neo opinata rei conversione. Eustath. ad Iliad. σ. p. 1219. 35: παροιμία ἐπὶ τῶν ὅποι τύχῃ μεταβαλλομένων. Schol. ad Dion. Chrysostom. p. 19. ed. Morell. παροιμία ἐπὶ τῶν ἀθρόως καὶ ἀνελπίστως ὑφισταμένων. Vid. Erasmi Adag. Chil. II. Centur. I. 51. p. 311 sq. et nostra ad Phaedr. p. 266.

ἐκ νυκτερινῆς τινὸς ἡμέρας cet. Respexerunt haec *Clem. Alex. Strom. V. p. 599. D. T. I. p. 712. Pott, ib. p. 911. D. 729. Pott, ubi v. not. Lib. IV, 6. p. 485. A. T. I. p. 575. et Euseb. Praepar. Evang. XIII, 13. p. 690. B. Clemens intelligit τὴν ἐνταυθα ἡμέραν.*

τοῦ ὄντως ἰούσης. *Clemens Alex.* exhibet ὄτως; deinde *Cod. Monac. Clemens et Euseb. οὔσαν, Ald. vero Bas. 1. et 2. ιούσας.* Haud dubie locus corruptus est. Primum enim offendit ἰούσης post ψυχῆς περιαγωγῇ; cap. 4: οὕτω ξὺν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ἐκ τοῦ γιννομένου (h. e., τῆς νυκτερινῆς ἡμέρας) περιαιτέον, ἕως ἄν cet. Deinde ἰούσης ἐς ἀληθινὴν ἐπάνοδον (anima ipse ascendit ad verum; non vero ad ascensum progreditur). Ni omnia me fallunt, genuina erat scriptura: ψυχῆς περιαγωγῇ ἐκ νυκτερινῆς τινὸς ἡμέρας ἐς ἀληθινὴν τὴν (vel καὶ) ὄντως οὔσαν (int. ἡμέραν), ἣν δὲ ἐπάνοδου φιλοσοφίαν ἀληθῆ φήσομεν εἶναι. Ut prior emendationis nostrae pars confirmatur Clementis, Euseb. et *Cod. Monac. lectionibus*, ita posterior *Ficini interpretatione: quem quidem adscensum* veram philosophiam esse dicemus. Sic habet ἡ νυκτερινὴ ἡμέρα (quae spectat ad interiorē testulae partem, pice oblitam, et ad imaginem antri) respondentem sibi ἀληθινὴν ἡμέραν, veram lucem, diem, i. e., cognitionem ac vitam, cuius contemplatio est philosophia. Et linguae rationes et sensus tantopere commendare nobis videntur hanc emendationem, ut fidenter eam recepissemus, nisi metus obstitisset, ne in temeritatis crimen incurreremus.

τί ἂν οὖν εἴη cet. *Laud, Eusebius Praepar. Evang. XIV, 13. p. 746 A.*

ὀλιόν, adiectivum est. *Suid. ὀλιόν ἄνθρωπος ὁ ἐλευστικὸς καὶ ἐπαγωγός.* Sic c. 8: οὐκ ἂν ὀλιόν εἴη ἐπὶ τὴν οὐσίαν. *Porphyr. de abstinent. ab esu animal. II, 48: ὅτι γὰρ ὀλιόν τῆς ψυχῆς ἡ τοῦ συγγενεῖς σώματος φύσις, ἡ πείρα τούτους ἐδίδαξεν διὰ πλείονων.*

ἀλλ' ἀναγκάϊος. Sic *Cod. Monac. quicum Ficinus fecit, vertens: nonne enim eos esse belli athletas diximus, sed necessarium, dum juvenes sunt, tales esse? Vulgo ἄλλ' desideratur.*

μέντοι ἔφρ. *Bas. 2. μέντοι καί.*

γυμναστικῇ μὲν πρὸν. *Euseb. γυμναστικῇ μὲν πρὸν, Cod. Monac. vero γυμν. μὲν. Mox Euseb. καὶ γυμναστικῇ.*

τετεύτακει. Sic *Cod. Monac. et Eusebius; accedunt, quos Ruhnk. ad Tim. p. 254. laudat, Cod. Parisinus, Scholiastes et vetus Grammaticus apud Photium Lex. MS. Suidam et Etymolog. M. Τευτάσειν* est, ut *Timaeus explicat, πραγματεύεσθαι, ἐνδιατρίβειν.* Vulgo legitur τέτευχε, de quo dubitari potest, an scriptor atticus eo usus sit, pro

τετύχηκε (vid. Phrynich. p. 174. Thom. Magist. p. 342. ubi v. interpp. Sturz. de dialect. Macedon. p. 198.). Τέτυχα apud doricos scriptores (v. c. Euryph. ed. Gale p. 665.) et Herodotum (III, 14.) reperitur, sed participio junctum; accedit, quod ea, quam τέτυχε habere hic oportet, significatione participii omissio admodum dura esset, etsi τυγχάνω sine participio haud infrequens est (v. Locella ad Xenoph. Ephes. p. 266. et Heindorf. ad Gorg. p. 190).

ἀντίστροφος: ex altera parte ipsi respondens (ut Cicero interpretatur Orat. c. 32.). Ἀντίστροφον enim dicitur. quod alicui rei generatim simile, speciatim vero dissimile ac contrarium est, v. Findeisen ind. ad Gorg. p. 287. Schneider ad Aristotel. Polit. IV, 5. p. 245. Sic musica et gymnastica ad hominis culturam similiter spectant, illa vero animum, haec corpus fingit.

παράδοῦσα. Sic Cod. Reg. Monac., Ald. Bas. 1. et 2. Stephanus edidit παραδιδούσα. Mox Cod. Reg. καὶ ἐριθμόν pro κατὰ ῥυθμόν, et Euseb. ἐθῆ pro ἐφῆ, quod Stephano admodum placebat; sed ἕτερα ἅττα non ad ἐθῆ in praecedentibus spectat, sed ad εὐαρμοστίαν et εὐρυθμίαν.

ἄγον. Sic ex Euseb. reposuimus pro ἀγαθόν, postulante sensu et praepositione πρὸς, quae e voce μάθημα pendere non potest. Cod. Reg. πρὸς τὸ τοιοῦτόν τι.

αἰ γάρ. Sic Cod. Monac. Vulgo αἰ τε γάρ.

ὥς ἐν νεφελαίῳ. A Cod. Reg. abest ὥς.

παγγέλοιαν οὖν. Sic Cod. Monac. Vulgo γοῦν, sensu adversante.

Παλαμήδης, nobilis ille numerorum inventor et exercitus instructor, v. Sophocl. fragm. T. IV. p. 635. ed. Brunck. Philostrat. Heroic. p. 140. sq., ubi cf. Boissonad. p. 523. sq. Athanas. Orat. c. gent. c. 18. p. 15. A. T. I. ed. Petav. Gregor. Nazianz. Orat. III. p. 99. D. ed. Colon. Cf. Gataker. Advers. Miscell. Posth. c. X. Oper. crit. p. 530. D. Heyne Excurs. ad Virgil. Aen. II. p. 293. sq.

C A P U T VII.

μᾶλλον ἢ. Cod. Monac. θήσομεν ἢ τὸ λογίζεσθαι. Deinde μάλιστα τοῦτο. Fortasse scribendum: ἄλλο τι οὖν (nonne igitur) μάθημα ἀναγκαῖον — θήσομεν τὸ λογίζεσθαι — δύνασθαι; Πάντων γ', ἐφῆ, μάλιστα τοῦτο (int. ἀναγκαῖον θήσομεν). Namque Ficinus quoque vertit: Necessariam ergo numerorum cognitionem militi esse dicemus, ut et numerare et computare valeat.

ὧν ζητοῦμεν. Sic sensu postulante scripsimus pro ὃ ζητοῦμεν; hoc enim dicere vult Socrates, numerandi et computandi scientiam in earum numero esse, quas quaerat, ut quae ad cognitionem perducant. Sic etiam Ficinus vertit: videtur natura ex eorum numero esse, quae ad intelligentiam homines elevant, qualia nos perquirimus. Similiter cap. 8: ὧν ζητοῦμεν ἄρα — μαθημάτων ἂν εἴη.

Δείκνυ pro δάκνυτε. ut ap. Aristoph. Av. 665. Ἰστη pro Ἰσταθε, πίμπρη al. Vid. Brunck. ad Aristoph. Lysistr. 733. Cf. Matthiae Gramm. gr. 269. not. 5.

τὰ μὲν ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν. Stephanus scribi jubebat τὰ μὲν τῶν ἐν τ. αἰσθ. quo non opus; nempe τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν (int. ὄντα) sunt res, quae in perceptionem cadunt, quae percipiuntur; constat enim εἶναι cum praepos. ἐν et dativo saepenumero verbi passivi partes agere, ut ἐν αἰτίαις εἶναι, accusari al. Vid. Viger. de idiotism. p. 603.

ποιούσης. Ni fallor, corrigendum νοούσης, ut Ficinus vertit: quasi sensus in iis nihil sincere diiudicet. Paulo ante Cod. Reg. διασκέψασθαι exhibet.

ὥς — λέγοντος μου διανοοῦ. Vid. ad I, 1. notata.

δάκτυλος — ὁμοίως ἑκαστος. Sic Minos p. 313. B: ὁμοίως γὰρ ἑκαστος αὐτῶν ἐστὶν ὁμοίως, οὐχ ὃ μὲν μᾶλλον, ὃ δ' ἥττον.

ἐπερέσθαι. Cod. Monac. ἐπαίρεσθαι. Ceterum construe: τί ποτε τῶν πολλῶν ἐστὶ δάκτυλος, ut Ficinus vertit: quid e multis fit digitus. Mox Cod. Reg. αὕτη ἐσήμηνέ σε τον.

παρακλητικόν, cum genitivo ut infra, v. ad III, 3.

Τί δέ, τὸ μέγ. Cod. Monac. Τί δὲ δὴ τὸ μέγεθος, et paulo post ἰκανῶς καὶ ὁρᾷ.

παραγγέλλει. Stephanus malebat προεγγέλλει.

αὐτὴν τὴν ψυχὴν. Haud dubie scribendum αὐτὴν τὴν ψυχὴν, et in sequentibus αὕτη ἡ αἰσθησις τοῦ σκληροῦ (Ficinus: quid significat duri hic sensus); sed quum haud necessariae visae essent hae correctiones, eas reponere dubitavimus.

αὐταί γε ἄτοποι. Vulgo αὐταί γε. Ficinus: absurde profecto hae ad animum interpretationes deveniunt.

εἴτε ἐν. Ald. et Bas. 1. εἰ ἐν.

ἀχώριστά γε, int. ὄντα; αὐταί, ἀχώριστά γε ὄντα, est: si non distincta s. separata essent.

διὰ δὲ τὴν τούτου σαφήνειαν. Τούτου, int. τοῦ λογισμοῦ.

CAPUT VIII.

ἀγαγῶν ἄν εἴη. Cod. Reg. ἀγαγωγῶν.

διὰ τὸ — ἀπτέον εἶναι, int. αὐτῶ: quia ipsi attingenda est essentia, ex rerum genitarum nocte quasi et antro emergenti.

προσῆκον — νομοθετῆσαι: necessaria igitur erit scientia atque digna, quae praescribatur. Νομοθετῆσαι pro passivo positum est, ut solet activum post adiectiva vel participia adiectivorum partes agentia passivi munere fungi; sic δυνατὸν κατανοῆσαι (intelligi), Phaedon. 90, B. Polit. IX. init. λοιπὸς συνέψασθαι, Thucyd. I, 138: ἄξιος θανυμᾶσαι al. Vid. Hemsterhus. ad Lucian. T. I. p. 308. Brunch. ad Sophocl. Philoctet. 1167. Morus ad Isocrat. Panegyri. p. 82. et 203. not. 89. Matthiae Gramm. gr. p. 762. not. 2. et 766.

αὐτῆς. Cod. Reg. αὐτῶν. Αὐτῆς ita positum est, ac si μάθησις praecesserit, quod dicendi genus supra jam aliquoties notavimus.

ῥεστώνης μεταστροφῆς. Sic Ald. Bas. 1. et 2. Stephanus καὶ interposito sensum pervertit. Construe: εἰνεκα ῥεστώνης μεταστροφῆς αὐτῆς τῆς ψυχῆς cet. propter facilitatem directionis animi ad verum. Sic etiam Ficinus vertit: sed ut ad bellum instructi sint, facileque animum a generatione ad veritatem essentiamque convertant.

CAPUT IX.

ἄρα τι. Sic Ald. Bas. 1. et 2. cum interpunctione post σκεψώμεθα. Ficinus: post hoc — consideremus, numquid nobis conducatur. Legere etiam possis σκεψώμεθα ἄρα, τι, quod fortasse praestat.

αὐτῇ, int. γεωμετρία. Vulgo αὐτά, Bas. 2. vero αὐτοῦ, quod esset, ut Stephanus jam notavit, ea eius pars, quae ad res bellicas pertinet.

διαθέροι: vel optimus erit, si geometra est, vel rudissimus, si geometriae imperitus. De hac hominem secum ipso comparandi ratione jam supra exposuimus.

ἐν τῇ καλλιπόλει σοι, i. e., σῇ. Sic Cod. Reg. et Venet. Καλλιπόλει exhibent quoque Ald. et Bas. 1. Cod. Venet. καλὴ πόλις (i. e. καλῇ πόλει, quod Stephano in mentem venit), Bas. 2. vero et Stephanus scribunt καλλίστη πόλις (Ficinus: ut qui praeclarissimam hanc habitant civitatem); deinde Ald. Bas. 1. 2. et Stephan. σοῦ. Ut καλλιπόλει retinuerim, non solum adductus sum lepore et ironia,

quam Socratis sermo prodit (haud dubie enim Plato h. l. aequales suos respexit, inter quos diversa saepiusque ridicula de optimo civitatis statu eoque, quem ipse cogitatione finxerat philosophus, percrebuerant iudicia) sed *Themistii* quoque imitatione Orat. XXI, p. 248. A: ἐν τῇ καλλιπόλει sic et Orat. III. p. 41. D. et 44. B. Καλλίπολιν vocat Constantinopolin.

ἀφ' ἑξόνταί. Ald. Bas. 1. et 2. ἀφ' ἑξωνταί.

τὰ πάρεργα αὐτῆς. Vulgo τ. π. αὐτοῦ, quod, quum γεωμετρίας modo praecesserit, locum habere nequit. Haud dubie αὐτοῦ enatum est ex αὐτ' et sequente οὐ.

ὥστε κάλλιον ἀποδέχεσθαι, int. αὐτάς, ad facilius eas perdiscendas. Praecedens πρὸς (respectu ad s. in) πάσ. μαθήσεις spectat ad διόσεις.

τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ (omnium maxime, ganz und gar), vid. Polit. V, 15. ubi v. Schol. p. 165. VI, 486. A. Alcibiad. I. p. 109. B: ὅλον τε καὶ πᾶν. Vid. Coray. ad Heliodor. p. 163.

ὥς ἡδύς εἶ. Sic Cod. Reg. Vulgo ὥς abest. Ficinus quoque: quam mihi gratus (imo: lepidus) es! De voce ἡδύς jam supra exposuimus. — Mox Cod. Reg. ἄχρηστα τὰ μαθήματα et ἐκάστου pro ἐκάστοις, quod Ficinus confirmat vertens: instrumentum quoddam cuiusque animi, et Schol. Ruhnkenii.

ἐκκαθαίρεται cet. Frequenter respexerunt hunc locum seriores scriptores. Clemens Alexandr. Paedag. II, 1: τὸ εἶδον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ὅμμα τῆς ψυχῆς ἐκκαθαίρειν. Synes. Dion. p. 47. D.: ἀλλὰ τοι ταῦτα πάντα κοσμεῖ τὸ ὅμμα ἐκᾶνο, καὶ ἀφαιρεῖ τὴν λήμην. — Ἀναζωπυρεῖν est suscitare, quasi igniculos et semina vitae (ζώπυρα, v. Ruhnken. ad Tim. p. 129. sq.) excitare. Sic Charm. 156. D. Athen. XI, 21. Tom. IV. p. 216. al. Vid. Wetsten. ad II. Timoth. 1, 6.

κρεῖττον ὢν — μυρίων ὀμμάτων. Plutarch. Sympos. VIII. p. 718. E: τὸ μυρίων ἀντάξιον ὀμμάτων ὄργανον ψυχῆς. Jamblich. vit. Pythagor. XVI. p. 58: καὶ ἀνεζώπυρε το θεῖον ἐν αὐτῇ (τῇ ψυχῇ), καὶ ἀπέσωζε, καὶ περιήγεν ἐπὶ τὸ νοητὸν τὸ θεῖον ὄμμα, κρεῖττον ὢν σωθῆναι κατὰ τὸν Πλάτωνα μυρίων σαρκίνων ὀμμάτων. Cf. Theon. Smyrn. Mathem. p. 5. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 94.

ὄνασθαι. Ald. Bas. 1. et 2. ὄνασθαι.

CAPUT X.

ἔναγε, int. τὸν λόγον, tanquam navem: imagine a navigatione sumpta. Sic et Ficinus: retrocede. Ald. Ἄνα γε. Bas. 1. et 2. Ἄρα γε.

πρὸς ἅπαντα cet.: his omnibus contra nitentibus s. his omnibus invitis crescunt per amorem, quo studiosos capiunt. Ficinus vertit: tamen vi gratiae cuiusdam valent. — In sequentibus ταῦτα (sic Cod. Monac. Vulgo αὐτά) φανῆναι, desidero οὕτω, quod Ficinus expressit: neque mirum, si haec ita apparuerint.

ἐτίθεις. Cod. Monac. ἐτίθης. Mox post μετ' αὐτήν (Bas. 2. μετὰ ταύτην. Cod. Monac. μετὰ ταύτων ἀστρονομίαν) int. ἐτίθεις.

γελοῖως ἔχει. Bas. 2. γελοῖος.

μετίη. Ald. μετὰη. Bas. 1. et 2. μετὰη. Cod. Monac. μετίοι.

ἢ σὺ μετέρχει. Sic Cod. Reg. et Monac., nisi quod μετέρχη exhibent. Vulgo συμετέρχη. Sensus est: ea ratione, qua tu eam tractas (ut μετελθῶν τὸν λόγον Phaedon. 375.) s. confideras. — νοήσεν. Stephanus malebat νοῶν.

δοκεῖ δὴλον. Cod. Monac. addit εἶναι.

ποιοῦν. Heindorfius ad Theaet. p. 397. scribi jubebat ποιῶν; sed νομίζεν frequenter cum participio loco infinitivi coniungitur, ut Xenoph. Anabaf. VI, 6. 13: νόμιζε, εἰάν ἐμε ἀποκτείνης — ἀγαθὸν ἀποκτενῶν. De Lacedemonior. republ. I, 9. 6: τοῦτο συμφέρον τῇ εὐγονίᾳ νομίζων.

ἢ κατὰ ζυμμεμυκῶς. Cod. Monac. ἢ εἰάν τε κατὰ μιμυκῶς, εἰ δέ τις αἰσθητῶν περὶ μανθάνειν ἐπιχειρεῖ.

τὸν τοιοῦτον. Sic Cod. Monac. Vulgo τῶν τοιούτων. Ficinus quoque: Scientiam enim adipisci hunc nego.

ἐξ ὑπτίας νέων. Ab urinatorum arte petitum est (ut Phaedr. c. 47. ubi vid. not. p. 357. Cf. Pollux VII, 138. p. 787.) proverbium, quo perversa rei tractatio ac consideratio significatur. Ἐξ ὑπτίας νέων nihil aliud est nisi supinus.

CAPUT XI.

δίκην ἔχω, poenam subeo. Δίκην ἔχειν, i. q., ὑπέχειν, est poenam subire, ut Xenoph. Anabaf. II, 5. 11. 13. al.

παρὰ ἄνῳ μανθάν. Cod. Reg. πρὸς ἄνῳ μανθ. Παρὰ ἄνῳ est aliter quam, alia methodo, v. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. 269. sq. — Pro μέλλοιεν Ficinus videtur μελλοιμεν legisse, quod placet; sic enim vertit: si eius nobis cognitio sit ad ea, quae dicimus, profutura.

ἐν ὁρατῷ. Cod. Reg. ἐν οὐρανῷ; vitiosa praecedentis repetitio. Mox Cod. Monac. τὸν τοιοῦτον pro τῶν τοιούτων et

τὸν δὲ ἀληθινόν. Ceterum ad ἡγήσασθαι int. λέγω δεῖν, et ad τῶν τοιούτων suppl. ἐν ὁρατῷ ὄντων.

ἄς — Φοράς. Admodum offendunt haec, quae, quomodo cum praecedentibus cohaereant, difficile est dictu. Primum enim, si ἄς — Φοράς ad praecedens τῶν ἀληθινῶν traxeris (et nihil aliud est, quo referri possit), ad τ. ἀληθινῶν ex sequentibus ἄς Φοράς supplendum erit Φορῶν, quod durum et paene intolerabile esset; sensus enim τῶν ἀληθινῶν neutrum esse clamat. Altera accedit difficultas: quomodo τὸ τάχος et ἡ βραδυτής (vulgo scribitur βραδύτης; vid. Eustath. Iliad. η. 539. 19. Boissonad. ad Philostrat. p. 335 sq. et Bast. Epist. critic. p. 240.) dici possunt Φοράς τε πρὸς ἀλλήλα φέρεσθαι et τὰ ἐνόντα (quaenam in celeritate et tarditate insunt?) φέρειν. Manifestum est, verba Φοράς τε πρὸς ἀλλήλα φέρεται καὶ τὰ ἐνόντα φέρει non ad celeritatem et tarditatem, sed ad ipsa sidera esse referenda. Ni fallor, hoc vel simili modo scribendum est: ὧν τὸ ὃν τάχος καὶ ἡ οὐσα βραδυτής καὶ ἐν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ — φέρει: quorum (τῶν ἀληθινῶν) vera est celeritas veraque tarditas (talīs, qualis esse debet), et quae in vero numero verisque figuris ad se invicem feruntur eaque, quae complectuntur, ferunt. Καί pro καὶ ἄ, praegresso ὧν, positum est, ut centies alibi, v. Ducker. ad Thucyd. VIII, 73. Wesseling. ad Diod. Sicul. XV, 25. T. II. p. 277. Oblitterato καὶ post βραδυτής et verbis in unam orationem contractis, Φοράς pro voce principali habebatur; quocirca ὧν mutabatur in ἄς. — Mox ἄ est ea quae.

παράδειγματι. Ald. Bas. 1. 2. et Cod. Reg. παραδείγμασι.

πρὸς ἐκεῖνα μαθήσεως. Πρὸς est i. q. de, ratione, genitivi circumlocutio; vid. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 260. 262.

κάλλιστα. Cod. Monac. κάλλιστον.

γέλοιον μέντοι. Cod. Reg. et Monac. μὴν.

τῷ ὄντι δὲ. Cod. Monac. δέ. Ficinus: idem quoque facturum puta verum astronomum.

οὕτω. Ald. Bas. 1. et 2. οὐ τῷ.

οὐκ, ἄτοπον, οἶει, ἡγήσεται. Sic distinxi; ordo verborum est: οὐκ οἶα, ἡγήσεται ἄτοπον (εἶναι) τὸν νομίζοντα ταῦτα εἰς ὡσαύτως γίνεσθαι — καὶ (ἄτοπον ἡγήσεται) ζητεῖν τ. ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν.

ἐάσωμεν. Ald. Bas. 1. et Cod. Reg. ἐάσωμεν. Mox Cod. Mon. μέλλοιμεν, vitiose.

ἐξ ἀχρήστου. Cod. Reg. ἐξαρχῆς.

προστάσσεις. Veteris Atticis formam pro προστάτας
e Cod. Regio reposuimus.

οὐκ ἔχω γε νῦν γ' οὕτωςί. Cod. Reg. γ' tam post ἔχω
quam ante οὕτωςί omittit. Duplex γέ saepius invenitur apud
Tragicos et Platonem, ut Polit. III. p. 389, D: εἰν γε — ἐπὶ
γε λόγῳ ἔργα τελέται. Phaedr. c. 19: καίτοι γε ὥμην γε μεσοῦν αὐ-
τόν. Vid. Valckenar. ad Eurip. Phoeniss. 557. p. 209. Hein-
dorf. ad Euthydem. p. 319. et Lobeck. ad Sophocl. Ai. p.
303. Scilicet prius γέ est affirmativum, quocirca in respon-
sione usurpari solet (v. Boissonad. ad Philostrat. p. 306.), al-
terum vero limitat: *saltem, quidem* (v. Valcken. ad Eurip.
Phoeniss. p. 209.). Hinc γέ cum οὐκ h. l. est fortior negatio:
neutiquam.

εἴδῃ. Cod. Monac. ἤδῃ, solemnis permutatio.

πρὸς τοῦτω, int. ἀστρονομικῶν εἶδει: praeter astronomi-
cum motus (Φορᾶς) genus alterum dicere possum ex altera
parte ipsi respondens. De voce ἀντίστροφος supra exposuimus.

αἱ ἐπιστῆμαι εἶναι. In Cod. Monac. deest αἱ, et in
Cod. Reg. εἶεν pro εἶναι reperitur. Sententia erat nobilissima
Pythagoreorum, musicam esse coelestis harmoniae imitatio-
nem. Cicero in Somn. Scipionis: „illi autem octo cursus,
in quibus eadem vis est duorum, septem efficiunt distinctos
intervallis sonos, qui numerum rerum omnium fere nodus
est: quod docti homines nervis imitati atque cantibus, ape-
ruerunt sibi reditum in hunc locum.“ Cf. Censorin. de die
natal. c. 13. ubi cf. Lindenbrogio p. 58 laudata. Mundum
ipsum ad harmoniam canere (Plat. Cratyl. 405. D. Aristot.
de coel. I, 9. Cicer. de nat. deor. III, 11. Plin. hist. nat. II,
22. Sext. Empir. adv. Music. VI. §. 30. Ptolem. Harmonic.
III, 8. Chalcid. p. 156. sq.) Pythagoreorum erat decretum.
Vid. Gesner. ad Orph. hymn. XXXIV, 17. p. 296. ed. Herm.

C A P U T XII.

Φυλάξομεν. Cod. Monac. Φυλάζωμεν.

μή ποτ' αὐτῶν τι cet. Laud. Euseb. Praep. Evang. XIV,
13. p. 746. D. ubi πάντας et ἀνήκειν scriptum reperitur. Deinde
ἢ pro ἢ scripsimus, sensu postulante et Ficino suadente, ut
qui verterit: *an ignoras.*

ἀνήνυτα — πανοῦσι (Ficinus: *irrito labore*) Stephano
debemus. Sic de Legg. V, 735. B: μάταιος — ὁ πόνος καὶ ἀνή-
νυτος. Ald. Bas. 1. 2. et Euseb. exhibent ποιοῦσι.

πυκνώματα sunt frequentamenta (v. Gellii Noct. Attic.
I, 11. V, 1.) i. e., frequentes chordarum pulsationes soni
experiendi causa.

ἐπὶ τ. κολλόπων στρεβλοῦντας. Eusebius καὶ ante στρεβλοῦντας legit, quod, si adiiciendum esset, certe ante ἐπὶ τῶν κολλόπων poni deberet, ut Ficinus videtur legisse vertens: qui chordas jugiter vexant examinantque et claviculis pulsationes contorquent. Sed στρεβλοῦντας ἐπὶ τ. κολλ. participio βασανίζοντας appositum est explicationis causa; significat enim hoc, quo τὸ βασανίζειν efficitur.

λέγειν est intelligere (meinen): non hos (musicos empiricos) me intelligere dico, sed illos (harmoniae verae peritos). De organicorum et harmonicorum, qui dicebantur, differentia vid. Bulliald. ad Theon. Smyrn. p. 202 sq. Mox ἐρήσεσθαι Codici Monac. debemus pro αἰρήσεσθαι (Euseb. εἰρήσθαι); respiciuntur enim verba illa in praecedentibus: πεισόμεθα, πῶς λέγουσι περὶ αὐτῶν. Nec aliter Ficinus legit, qui vertit: sed illos potius, ut de harmonia dicant, rogandos. — In sequentibus ταυτὸν γὰρ ποιοῦσι subiectum, quod dicitur, est οὔτοι, e praegresso τούτους petendum.

ἐπισκοπεῖν, int. ὥστε; ut perspiciant.

ταῦτα ἦ. De hac pronominis relativi positione v. quae ad Phaedr. p. 368. notavimus. Cod. Monac. pro ἦ habet οἷ. Sequentia sic construe: τὴν πραγματείαν αὐτῶν φέρειν τι (ducere) εἰς αὐτὰ (εἰς ταῦτα, αὐτὰ) βουλόμεθα. — Mox Bas 2. ποιῆσθαι pro ποιεῖσθαι.

οὐ γὰρ πῶ cet. Sic Cod. Monac. quod Ficinus confirmat: „nondum enim dialectici de his rebus differere tibi posse videntur.“ Sensus est: nondum exposuimus tibi persuasimus, in his (ταῦτα respicit philosophiam, tanquam commune omnium scientiarum vinculum: ἡ ἀλλήλων κοινὴ αἰσὶ καὶ ξυγγένεια) intelligentes esse dialecticos. Cod. Monac. legit οἱ ταῦτα δανοὶ διαλεκτικοί; sed articulum ante διαλεκτικοί sequentia: εἰ μὴ μάλιστα γὰρ τινες ὀλίγοι cet., videntur postulare. Cod. Reg. eis ταῦτα δανοὶ exhibet, δανός vero cum simplice accusativo amat construi.

ἀλλὰ δὲ, sed tamen, at vero. Vulgo ἀλλ' ἔδη, quod sensum, si quid video, nullum habet. Socrates probaturus est, eam disciplinam, quae scientiarum nexum et communitatem perspiciat, esse dialecticam; et quum Glaucō respondisset, admodum paucos se reperisse dialecticos in hoc intelligentes, monet, fieri tamen non posse, ut quis illam assequatur intelligentiam, nisi dialecticae sit peritus (λόγον enim δοῦναί τε καὶ ἀποδείξασθαι est διαλέγεσθαι, v. Cratyl. 390. C. Sext. Empir. adv. Grammat. II §. 7. p. 289 al.). — Mox οἱ μὴ δυνατοὶ ὄντες e Cod. Monac. reponendum pro μὴ δυνατοὶ τινες, in quo ὄντες desideramus, quum voci δυνατοὶ junctum esse debeat subiectum, τινες vero haud dubie ex prae-

gressis hic irrepsit. Sententia est generalis: An vero ii, qui rationem neque reddere neque accipere possunt, unquam tibi videntur intellecturi esse aliquid eorum, quae intelligere ipsos debere contendimus? E praecedentibus ad εἴσεσθαι repetendum est δοκοῦσι; hinc respondet Glaucō: οὐδ' αὖ τοῦτό γε, int. δοκᾷ μοι.

ὅν τὸ δὲ λέγεισθαι παραινέει. Sic Cod. Reg. et Monac. Vulgo δὲ τὸ διαλέγεσθαι περαινέων: haec ipsa lex est, quam dialectica jubet s. praescribit, sc. τοὺς μὴ δυνατοὺς ὄντας δοῦναι τε καὶ ἀποδέξασθαι λόγον, μήποτε εἴσεσθαι τι, ὃν δεῖ εἰδέναι. — Mox ὁρμῶν pro ὁρμᾷ scripsimus. Pro αὐτῇ τῇ νοήσῃ, quod e Bas. 2. recepimus, Ald. et Bas. 1. αὐτῇ, Stephanus et Bip. αὐτῇ exhibent.

τοτε δὲ omittunt Cod. Reg. et Monac. Ficinus vero: tunc demum ad finem intelligibilis ipsius ita pervenit ut — ascendit.

CAPUT XIII.

πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα, int. τὸ βλέπειν s. ἢ βλέψαι, quod eruendum ex praecedentibus ἐπ' ἀδυναμίας (τοῦ) βλέπειν. Cornarius ὅψαι post ἐκεῖ μὲν interponit. Ἐκῇ est ἐν τῷ καταγείῳ, in antro, ubi nil nisi umbras imaginum videmus, ἐνταῦθα vero est ἐν τῷ ἡλίῳ s. vita superiore, ubi imagines veri ac divini intuemur. Δι' ἑτέρου τοιούτου φωτός, per similem lucem, h. e. per lucem, quae, cum luce solis comparata, nihil aliud esse possit nisi umbra imaginis; namque sol ipse imago est verae lucis, h. e., boni; igitur lumen, quod esset imago solis, umbra esset imaginis.

πάντα αὐτῇ ἢ πραγματεία τ. τεχνῶν, sc. ἡ λύσις, ἢ μεταστροφή, ἢ ἐπάνοδος καὶ ἡ βλέψαι, eo spectat, ut animum nostrum a rerum terrestrium umbra ad simulacra veri ac divini extollat, et postremo ad ipsam veri bonique contemplationem evehat. Rectius tamen fortasse ante πάντα — πραγματεία haberet καὶ.

Pro ἐπαναγωγὴν Ald. Bas. 1. et 2. ἐπ' ἀναγωγὴν.

τοῦ σαφεστάτου, oculi, qui, ex antro solutus, ipsam solis lucem, cuius umbram in speluncis vidit, intueri discit. — Cod. Monac. exhibet ἐν τῇ ψυχῇ et Cod. Reg. ἐν τῷ σωματι, quod recepimus; vulgo articulus desideratur. Ald. Bas. 1. et 2. φανωτάτου, ut semper, exhibent, et paulo post Bas. 2. particulam τέ ante καὶ omittit.

διέλθωμεν, Cod. Reg. et Monac. ἐλθωμεν.

τὸ γ' ἐμὸν, i. e., ἔγωγε. Vid. Heindorf. ad Theaet. p. 349. — Cod. Monac. ἐλαίποι.

εἰ δ' ὄντως. Cod. Reg. Ald. et Basf. 1. ἰδόντι.

τοιοῦτόν τι. Cod. Monac. ἀλλ' ὅτι δὴ μὲν τοιοῦτό τι ἰδῶν, ἰσχ. Similiter Ficinus: quod tale aliquid est cognoscendum. Ald. Basf. 1. et 2. pro τ' exhibent τίς.

φῆνειεν, int. τὸ ἀληθές. — Mox νῦν δ' cum Cod. Monac. scribendum; vulgo νῦν. Deinde Ald. Basf. 1. et 2. ἀλλή! καὶ τοῦτ' — δι' ἰσχυρίζεσθαι. Verba sunt Glauconis respondentis; vulgo Socratis orationi annexa leguntur.

ὁ δ' ᾧ, certa quadam via et ratione s. methodo, vid. ad Phaedr. p. 536. — A Codd. Reg. et Monac. Ald. Basf. 1. et 2. οὐκ abest.

τετράφαται. De hac perfecti forma v. Gregor. Corinth. p. 229. Maittair. de dialect. p. 128. sq. Fischer. ad Weller. T. II. p. 407. sq. et Matthiae Gramm. gr. p. 254. — Mox Ald. δυνάμενα et ἀρχῇ.

ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ. Vid. Phaedon. p. 290. Galen. Adhort. ad liter. stud. c. XI: ὡς ἐν βορβόρῳ πολλῶ τὴν ψυχὴν ἐαυτῶν ἔχουσι κατεσβεσμένην. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 95.

τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα. Sic et Sophist. 254. A. A Platone mutuati sunt Philo T. II. p. 635. Porphy. de vit. Plotin. p. 111. Anastas. Sinait. Orat. I. de s. Synaxi p. 472. Vol. I. in Canisii Lectt. antiq. ed. Basnag. Naumach. in Stob. Serm. 66. p. 420. v. 11. Vid. Jacobs. ad Anthol. graec. Vol. III. P. II. p. 191. Sic etiam ὅψις τῆς διανοίας, vid. Gatak. ad M. Antonin. III. §. 15.

ἀνάγει. Similia loca laudat Ruhnke. ad Tim. p. 31 sq.

ξυνερίδοις — τέχναις. Συνέριδοι Timaei Lexic. p. 243: συνεργοί, ubi cf. Ruhnken. ibique notatis adde Valckenar. in fragm. Eleg. Callimach. p. 207. sq. Facit huc in primis Porphyrii locus in vit. Pythagor. c. 44: φιλοσοφίαν δ' ἐφιλοσόφησαν, ἧς ὁ σκοπὸς ῥύσασθαι καὶ διελυσθῆναι τῶν τοιούτων εἰργμῶν καὶ συνδέσμων τὸν κατακεχωσμένον ἐν ἡμῖν νοῦν. Cf. Clemens Alexandr. Paedagog. II. p. 186. C. Synes. Epist. 136. p. 273. D. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 95.

ὅσων, i. e., ὅσα ἐστὶν ἐκεῖνα, ὧν σκέψις ἡμῖν πρόκειται. — Verba ἀλλ' ὁ — ἐν ψυχῇ, quae Codd. Reg. Monac. (in quo λέγειν pro λόγου) et Basf. 2. (in quo ἄλλο — σαφηνεία λέγει) exhibent, glossema mihi videntur esse, quod, ni fallor, tale erat: ἀλλ' ὄνομα (vel ἄλλα simpliciter) μόνον δηλοῖ πρὸς τὴν ἐξ ἐν σαφηνείαν λόγου ἐν Ψυχῇ: nomen enim solummodo pro conditione s. habitu (int. eius, qui eo utitur;

esse quoque possit: pro consuetudine) certam in animo notionem indicat, quocirca per se veram (obiectivam) rei naturam neutiquam attingit.

CAPUT XIV.

Ἀρίσκει οὖν. Cod. Monac. γούν.

καὶ ὅτι οὐσίαν πρὸς γένεσιν. Cod. Monac. νόησις πρὸς δόξαν καὶ ὅτι νόησις πρὸς δόξαν, ἐπιστήμη πρὸς πίστιν, καὶ διάνοια πρὸς εἰκασίαν.

ἀναλογίαν τε καί. Tis e Cod. Monac. recepimus.

οἱ παρρηληλυθότες, int. λόγον, de re ipsa, h. e., de quaestionibus positum, ut etiam poetae usurpare solent, vid. Brunck. ad Soph. Oed. Colon. 443.

οὐ φαίην. Oὐ deest in Codd. Reg. et Monac. Ald. Bas. 1. et 2., sed abesse nequit. Ficinus: Certe non aliter est dicendum. — In praegressis Cod. Monac. pro αὐτῶν τε καὶ ἄλλων habet αὐτῶν τε καὶ ἄλλων.

ἔχῃ δωρίσασθαι. Ald. Bas. 1. et 2. ἔχει, falso.

αὐτὸ τὸ ἀγαθόν. Quod in libris editis additum legitur, οὐδέν cod. Regii auctoritate expunximus, utpote sensum turbans et haud dubie e sequentibus hic illatum. Ficinus quoque οὐδέν non expressit: neque bonum ipsum dices cognoscere, neque aliud quidquam bonum.

ὥς περ γραμμαίς, ut literae s. scriptiōnes, quae vitae et rationis expertes interroganti nihil respondent, v. ad Phaedr. p. 386. Cornarius corruptum habens hunc locum jubebat pro ὥς περ γραμμαίς legi: ὥς Φρυγὰς Μίδα, velut Phryges Midae: mirum commentum.

νομοῖ. δῆ. Cod. Monac. δέ, sed Ficinus quoque δῆ expressit: legem itaque feres cet.

ὥς π. θρίγκος, apex, culmen s. corona, στεφάνη. Respexerunt h. l. Themist. Orat. XXI. p. 257. D. Procl. in Euclid. I. p. 12. Vid. P. Victor. Var. Lectt. II, 12.

διανομὴ τοίνυν, Cod. Reg. διανοῇ τοίνυν, in Ald. vero et Bas. 1. deest τοίνυν.

διαστέλλει. Διαστέλλεσθαι, in medio est i. q. διαίρεσθαι, διορίζεσθαι, distribuere, statuere, definire.

ἄρρατον. Sic Cod. Venet. Monac. et Schol. Ruhnken. 181. qui explicat ἰσχυρόν, στερεόν ἢ δυσκίνητον. Cod. Reg. ἄρρητον, exempla vero edita ἄκρατον. Cratyl. 407. D: εἰ δ' αὖ κατὰ τὸ σκληρόν τε καὶ ἀμετάστροφον, ὃ δὲ ἄρρατον καλεῖται. Vid. Ruhnken. ad Tim. Lexic. p. 50. Hanc vocem, ut plura alia, ab Homero sumfisse Platonem, monetur ex Phrynich. Apparatu.

Sophost. in Opusc. Ruhnck. ed. Thom. Kidd. (Londin. 1807. 8.) p. XV.

πάντα φιλόπονον. Bas. 2. πάντη, quod eodem redit.

CAPUT XV.

πρῶτον μὲν. Laud. Stob. Serm. XXIX. p. 206. v. 26: usque ad v. φιλοπονίαν, ubi scribitur ἀψάμενον — φιλόπονον sine ὄντα — uέν ἢ καὶ φιλομόχθης, καὶ — διαπονῇ (pro φιλοπονῇ) — μὴ φιλομαθῆς δὲ μηδὲ φιλήκοος.

ὁ μεταβεβληκὼς φιλοπονίαν, qui laboris amorem s. studium elegit s. suscepit contrarium ac ille. Μεταβαλλαν est mutando sumere, et tunc omnino suscipere, eligere (ut supra jam exposuimus); τὰναντία est adverbialiter, ut solet, positum: contra s. aliter atque ille, h. e. diversum ab eo studio, cui ille deditus est, int. studium disciplinarum, cui quum prorsus se dederit, inhabilis est ad labores corporis sustinendos.

τὸ ἐκούσιον ψεῦδος μισῇ. Cf. Themist. Orat. XXI. p. 257. D. Cod. Monac. ἀνάπερον et μισῇ, vitiose.

τούτων respicit praegressa πάντα τὰ τοιαῦτα.

Ἡμῖν δὴ, ἣν δ' ἐγώ. Sic Codd. Regg. et Monac. In Ald. Bas. 1. et 2. legitur ἡμῖν δ' ἐγώ, quod Stephanus interposito ἐφην supplevit; genuinum vero δὴ, ἣν δ' ἐγώ, esse apparet.

τὰναντία πάντα. Bas. 2. addit καί.

ἐν τῷ παρόντι. Bas. 2. ἐν παρόντι. Mox ἐνταυρόμενος Cod. Monac.

οὐκοῦν, nullo modo; fortior negationis repetitio, de qua vid. supra observata,

ὥς γ' ἐμοὶ ἀκροατῇ, int. κρῖναι, ut Sophist. 234. E: ὥς γοῦν ἐμοὶ τηλικῶδε ὄντι κρῖναι. Xenoph. Vectigal. V, 2: ὥς ἐμῇ δόξῃ. Similiter ὥς ἐμοὶ Sophocl. Antigon. 1161. Ai. 395. al. Cf. Valckenar. ad Eurip. Hippol. 324. Toup. ad Suid. T. I. p. 454. et Brunck. Lex. Sophocl. p. 744.

Σόλωνι. Notus est Solonis versus:

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Eracl. 133. C. Plutarch. Solon. vit. p. 96. E. Senec. Epist. 76. 9. 2: Tamdiu discendum est, quamdiu vivas. Cf. Erasmi Adag. Chil. I. Centur. VIII, 60. p. 234.

τῆς διαλεκτικῆς. Cod. Monac. τοῖς διαλεκτικοῖς, ἔμμενον. Ald. ἔμμενον.

ἦς pro ἦ, quod in Ald. Bas. 1. et Stephan. comparet, scripsimus cum *Ficino*, qui vertit: ut et magis — possis agnoscere. Bas. 2. habet ᾧ.

CAPUT XVI.

παῖδας εἶναι ἀκτέον cet. Vide V, 4. p. 467. E. Mox γευστέον est a γεύω, gustum praebeo, ut bene *Stephanus* monet.

κόποι — πολέμιοι. Respexit *Plutarchus* de educat. puer., observante P. *Victorio* Var. Lectt. XV, 2.

ποῖός τις. Hoc sensus postulat et *Ficini* versio suadet: qualis videlicet quisque in gymnasiis ipsis apparebat. Ald. Bas. 1. et 2. exhibent τρίς vitiose, et Stephan. τίς omisso ποῖος. — Mox Cod. Monac. μετὰ δὴ τοῦτον τὸν χρόνον.

τούτους. Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. τούτοις. Mox προκριναμένων Cod. Monac. *Ficinus* habet: ex electis praeelectos. Paulo post Ald. Bas. 1. et 2. βασανίζοντας et δυνατὸς μεθιέμενος, ut et Codd. Reg. ac Monac. Mox πῶς μάλιστα Cod. Reg.

ὑποβαλλομένους. Ald. Bas. 1. et 2. ὑποβαλλομένους, ποιουμένων οἰκειών. Ποιουμένων, passive est: qui ponuntur, h. e., putantur familiares esse. Sic IX, 2: ἐπιθυμίας — ποιουμένας χρηστὰς.

πρὸς ἀπτομένους. Sic Cod. Monac., qui τοὺς addit; idem *Heusdius* Spec. crit. in *Platon*. p. 132. legendum esse vidit. Vulgo προσάπτομεν, οὗς. *Ficinus*: sed quid haec similitudo ad eos, qui disputationes sectantur?

ἐκτετράμμεθα. Cod. Monac. ἐτετράμμεθα. Mox abest ἡμῶν (Bas. 2. αὐτῶν) et scribitur ἐπειοῦν, ut in Cod. Reg.

ἐλθόν. Cod. Monac. ἐλθών. Mox ἀποκρινόμενον (Cod. Reg. ἀποκριναμένου) et ἤκουσεν; Cod. Reg. οὐκ ἐλέγχῃ, Cod. Monac. ἐξελέγξεν. Deinde verba καὶ πολλαχῇ absunt a cod. Regio. *Ficinus*: crebrisque et variis redargutionibus.

καταβάλη. Cod. Monac. καταλαβῇ, pervulgari mutatione. — Mox περὶ δικαίου καὶ ἀγαθοῦ ὡσαύτως.

πρὸς ὁποῖον βίον. Ald. Bas. 1. et 2. βίον.

νομίμου. Sic Bas. 2. Vulgo νομικοῦ, contra sensum; namque νομικός est juris peritus, νόμιμος vero justus.

CAPUT XVII.

τῶν λόγων ἀπτεόν; sermones tibi attingendi s. tractandi sunt, ita ut omnem adhibeas cautionem circa eos, qui triginta annos nati sunt. More id ipsum ei tribuitur, quod per eum fit s. quod ut fiat auctor est, namque τῶν λόγων ἀπτεσθαι proprie ad juvenes spectat erudiendos.

τῷ ἔλκειν κ. σπαράττει. Respexit *Plutarch.* de pro-
fect. in virtut. sent. T. II. p. 78. F: οἱ δ', ὥσπερ τὰ σκυλάκια,
φησὶν ὁ Πλάτων τῷ ἔλκειν καὶ σπαράττειν χαίροντες, ἐπὶ τὰς ἔρι-
δας καὶ τὰς ἀπορίας καὶ τὰ σοφίσματα χωροῦσιν. Ceterum ἔλ-
κειν verbum est de canibus solemne, *Homer.* Iliad. κ, 335. —
σὲ μὲν κύνες ἢ δ' οἴωνοι ἑλκήσουσ' αἰκῶς. *Eurip.* Herc. fur. 567.
al. Sic et σπαράττειν. v. *Wyttenbach.* ad *Plutarch.* de ser.
num. vind. p. 11.

ἐξελέγξωσιν. Codd. Reg. et Monac. ἐλέγξωσιν, et in
sequentibus ἐλεγχθῶσι. Mox ἡγήσθαι Ald. Bas. 1. 2.

τὸ ὅλον φιλοσοφίας περί: universa philosophiae res
s. fors, i. e., universa philosophia; ponitur enim περί cum
genitivo ita, ut sortem et conditionem significet, ut τὰ πε-
ρί τινός al. vid. *Wetsten.* et *Raphel.* ad Luc. XXIV, 19.
Dorvill. ad Charit. p. 92. Sequens ἐς est apud, coram,
vid. ad Sympos. p. 216.

ἀτιμότερον. Cod. Monac. Ald. Bas. 1. et 2. ἀτιμω-
τέρου.

καὶ μή. Opinor καὶ ex εἴ enatum, et hoc fere modo
legendum esse: εἰ δὲ μή (sin minus, alioquin) ὥς νῦν, ὁ τυ-
χῶν — ἐπ' αὐτό. Pro οὐτό *Stephanus* malebat αὐτούς, quo
non opus est.

ἀντιστρόφως, non est *vicissim*, ut *Ficinus* vertit: sed
e contrario, igitur: qui se exercet aliis, quam corporis, ex-
ercitationibus, scil. exercitationibus mentis. Hinc τότε,
quod corporis exercitationes respicit, v. cap. 16. init.:
ἡνίκα — τῶν ἀναγναίων γυμνασίων μεθίσνται. οὗτος γὰρ ὁ χρόνος, εἴαν
τε δύο εἴαν τε τρία ἔτη γίγνηται, ἀδύνατός τι ἄλλο πράξαι κόποι γὰρ
καὶ ὕπνοι μαθήμασι πολέμιοι cet.

πεντηκοντούτων. Ald. Bas. 1. et 2. πενήκοντα τούτων.

ἀνακλίναντας, quasi aperientes, quo sensu praeci-
pue *Homerus* verbum ἀνακλίνειν usurpavit, v. c. Iliad V, 751.
ubi v. *Eustath.* Pro ἀκτῖνα Cod. Mon. exhibet αὐγὴν, quo
ducit Cod. Regii scriptura: τὴν ψυχὴν αὐτήν. *Ficinus* agno-
scit vulgatam Lectionem. Mox Cod. Monac. κοσμεῖν pro
κατακοσμεῖν.

η κ η. Ald. Bas. 1. et 2. ἥκοι.

ἔαν καὶ ἡ Πυθία ξυναναιρῇ. Laud. *Aristid. Orat. de rhetor. T. II. p. 11. et Thom. Mag. v. ἀνῆλθεν. p. 67.*

ἐγγίγνωνται. Cod. Monac. ἐγγένωνται.

περὶ τῆς πόλεως. Laud. *Stob. Serm. XLI. p. 260. v. 18. ubi scriptum est χαλεπὸν μὲν οὖν πόλεις τε — omisso ἡμᾶς — χαλεπὸν.*

ἢ ὥς εἴρηται. Sic de coniectura scripsimus, sensu postulante. Vulgo καὶ οὐκ ἄλλη, εἴρηται, Bas. 2. καὶ οὐ κακῶς εἴρηται, in quo ὥς latet; Stobaeus autem καὶ οὐκ ἄλλη πη εἴρηται, ubi πῇ ex ἡ enatum esse apparet, quod exhibet Cod. Monac. Similiter *Ficinus* vertit: ea duntaxat ratione, qua diximus, *quando scilicet.* — Ante ὅταν particula explicativa more omissa est. Mox *Stob. οἱ ἀληθῶς — ἀξίους — διασκευώσονται τὴν ἑαυτοῦ πόλιν* (Cod. Monac. *διασκευώσονται*).

δεκετῶν. *Stob.* exhibet δέκα, Cod. Reg. vero δὲ καὶ τῶν, unde coniecere possis scribendum esse δέκα ἐτῶν, quo tamen non opus est. Mox *Stob. et Cod. Monac. ἐκπέμψουσιν, et συνήθων. Stob. pro νῦν ἡθῶν* (Bas. 2. simpliciter ἡθῶν).

οἱ γονεῖς (vel attice γονῆς, ut scribi oportebat). Hoc Codici Monac. et Stobaeo debemus, quod *Ficinus* quoque expressit vertens: quibus hodie parentes utuntur; unde conicias eum legisse: ἐκ τῶν ἡθῶν, ἀ νῦν οἱ γονεῖς ἔχουσι. Vulgo οἰκογενεῖς. In vulgata scriptura καὶ pro explicativa particula habendum esset.

εὐδαιμονήσειν repetendum est εἴρηται ex antecedentibus, et ad ἐγγένηται intellige ἡ πολιτεία.

L i b e r O c t a v u s.

C A P U T I.

Ἔεν ταῦτα cet. Laud. *Stob. Serm. XLI. p. 264. v. 47. sq. usque ad v. πᾶσι, ubi scribitur κοινὰς μὲν γυναῖκας — βασιλέας τε* (Ald. Bas. 1. et 2. δῆ. *Ficinus*: reges autem —) ἰδιον δὲ οὐδέν — Pro οἰκήσεις Ald. et Bas. 1. οἰκίσεις, vitiose, Mox Cod. Reg. οὐδενὶ ἐχούσας οὐδέν.

διωμολογησάμεθα πού. Cod. Reg. πη.

σχεδὸν γάρ. V. *Stob. l. 1. p. 265. v. 3.*

αὐτὸ ὁμοίους. Sic cod. Reg., ut *Ficinus* vertit: et ho-

mines ipsarum similes declarare. Cf. *Morgenstern*. Commentatt. p. 46. not. 69. Vulgo et ap. Stob. ἀνομοίους. Mox Bas. 1. et 2. ἰδόντας, et Bas. 1. c. Cod. Reg. κάλλιστον pro κάκιστον.

τὴν αὐτὴν λαβὴν παρέχει. Vid. ad *Phaedr.* p. 251.

τέσσαρας. Cod. Reg. τέτταρας.

ἡ Κρητικὴ τε καὶ Λακωνικὴ αὕτη. Plato igitur quinque reipublicae formas ponit; unam, quae vera est civitas (ἀριστοκρατία) in qua sapientia sive plurium sive unius regnat, et quatuor alias a vera deficientes, quae sunt 1) timocratia (Cretensium et Laconum respublica, in qua φιλοτιμία praevalet); 2) oligarchia, in qua πλοῦτος regnet; 3) democratia, in qua ἐλευθερία dominatur; et 4) tyrannis, in qua perfecta grassatur iniustitia. Cf. cum his *Aristotel.* Polit. III, 5. IV, 2. 4. 8. Alii tres reipublicae formas statuunt: 1) monarchiam, cuius depravatio tyrannis; 2) aristocratiam s. oligarchiam, et 3) democratiam. Vid. *Isocratis* Panathen. p. 259. sq. *Dio Chrysostom.* Orat. de regno III. p. 43. et 44. B. C. Cf. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. II, 20. et *Coray* ad *Isocrat.* p. 196 sq. De Cretensi et Laconica civitate vide quae collegerunt Platonis iudicia *Morgenstern* p. 306. et *de Geer* diatrib. p. 113 sq.

ταύτη διαφορὸς. Ni fallor, corrigendum est ταύτης.

CAPUT II.

ἀνθρώπων εἶδη. V. *Maxim.* Tyr. Dissert. XXII, 4. 5. p. 266 sq.

ἐκ δρυὸς ποθὲν ἢ ἐκ πέτρας. Proverbialiter haec dicuntur de iis, quae nullam habere originem et quasi ex nihilo orta esse videntur, ἀγενεαλογήτως, ut *Eustathius* recte explicat ad *Iliad.* χ. p. 1360. v. 38. Cf. nostra ad *Phaedr.* p. 385. Vario autem modo Homericam illam οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἔσσι παλαιφάτου, αὐδ' ἀπὸ πέτρης a senioribus usurpata sunt, de quo cf. Additam. ad *Phaedrum*.

οἱ ἄν — ἐφελκύνεσθαι. Locus manifesto depravatus. Bas. 2. pro ρεύσαντα exhibet ῥέψαντα, unde coniicio, hoc fere modo legendum esse: ἃ, οἱ ἄν ὥσπερ ρεύσαντα ῥέψωσι, τὰλλα ἐφελκύνεσθαι (vel ἐφελκύνεσθαι). Similiter *Ficinus* vertit: ex civium moribus, qui, quocunque fluxerint, caetera secum rapiunt. Cod. Reg. exhibet εἰς ὥσπερ.

τὸν φιλόλογόν τε cet. Vid. *Maxim.* Tyr. Dissert. XXII, 4. *Themist.* Orat. II, 35. B.

ἡ ἀκρατος δικαιοσύνη: exacta, summa iustitia; v. *Gataker*. *Advers. Miscell. Posthum.* 5. *Oper. Crit.* p. 450.

πρῶτον μὲν τήν. Sic *Cod. Reg. Ald. Bas.* 1. et 2. in *Stephan.* et *Bipont.* τήν deest.

ἢ τιμοκρατίαν. "H est *alioqui*. *Stephanus* legi volebat εἰ μὴ.

κατὰ λόγον γέ τοι ἄν. *Bas.* 2. ἔφη ἂν γένοιτο εἰ οὕτω γίγνοιτο. *Ficinus* simpliciter vertit: recte in hunc modum inspectio iudiciumque procedet. Mox παρόμεθα in *Ald. Bas.* 1. et 2., vitiose.

ἀπλοῦν, absque ulla exceptione verum; vid. ad *Phaedr.* p. 277. sq.

ἔμπεσε. *Bas.* 2. ἐνέπεσε.

ὥς δὴ σπουδῇ λεγούσας; quasi scilicet (ironice) serio dicant s. simulantes, serio se dicere.

Φορὰ καὶ ἀφορία ψυχῆς. Vid. *Procl.* in *Tim.* p. 50. v. 22.

ἐκάστοις κύκλων περιφορὰς. In his verbis *Ficinus* secutus sum, ut qui verterit: quando revolutiones singulis circulorum coniunxerint ambitus. Vulgo scribitur ἐκάστης κύκλων περιφορὰς. Ad ἐκάστοις int. φύτοις et ζώοις. Mox προξυνάπτωσι *Cod. Reg.* et *Bas.* 1. ξυμπίπτωσι, *Ald.* ξυμπίπτωσι; ξυνάπτωσι confirmat *Ficinus* et sequentes accusativi βραχυπόρους et ἐναντίας (int. περιφορὰς) postulant. Eadem est *Schneideri* sententia de hoc loco, v. ad *Aristot. Polit.* V. 10. p. 358. Scribere quoque possis ἐκάσται: in quovis circuitu, qui orbium ambitus coniungit, h. e., orbis finit ac claudit. Ceterum sententiam, de industria a Platone obscure expositam, respexit *Cicero* de *divinat.* II, 2: id enim ipsum a Platone philosophiaque didiceram, naturales esse quasdam conversiones rerum publicarum, ut eae tum a principibus tenerentur, tum a populis, aliquando a singulis. Cf. *Polyb.* VI, 9. et *Schneider.* ad *Aristotel.* *Polit.* l. l.

ὧν ἐπίτριστος πυθμὴν cet. *Laud.* *Aristot. Polit.* V, 12. (c. 10. §. 1. *Schneid.*) ubi v. not. p. 358. sq. 359 sq. ibique laudata. *Plutarch.* de anim. procreat. 1017. C. sq. *Aristid.* *Quintil.* de music. III. p. 152. τούτου δὲ καὶ Πλάτων Φησὶν ἐπίτριστον πυθμένα πεντάδι (sic codd. *Aristid.* Vid. *Meibom.* not. p. 331.) συζυγέστα. *Jamblich.* vit. *Pythagor.* XXVII. p. 110. *Küst.* Cf. *Boeckh.* in *Stud. T.* III. P. I. p. 44. Προπρέχεται scripsimus παρέχεται. Deinde *Ald.* et *Bas.* 1. ἐκάστον (Sic et *Cod. Reg.*) — ἀριθμὸν (ut et *Bas.* 2.) pro ἐκατὸν ἀριθμῶν. *Cornarius* hunc locum ita corrigi volebat: τὴν δὲ ἰσομήκη μὲν οὐ, προμήκη δὲ, ἐκατὸν μὲν ἀριθμῶν, ἀπὸ διαμέτρων

δητῶν πεμπάδων δεομένου ἐνὸς ἐκάστων ἀρρήτων δέ, δυοῖν ἰσάτων δὲ κύβων, τριάδος, et vertit: alteram vero aequalis quidem longitudinis non, ex altera tamen parte longam, centum quidem numerorum, ita ut a diametris dictarum quinariarum singulis unum desit, ab his autem, quae dici non possunt, duo, a centum vero cubis, ternarius. Nostram scripturam expressit *Ficinus*; unum in ea offendit τῇ προμήκῃ, quod cum *Cornario* facile in προμήκῃ mutari posset (similiter *Stephanus* corrigebat ἰσομήκῃ μὲν αὐτῇ, προμήκῃ δέ), nisi *Ficinus* obstaret, qui vertit: alteram vero aequalis quidem longitudinis, sed oblongiori (versio emendata habet oblongioris), et ipsa huius loci, ne a veteribus quidem, ut videtur, intellecti (vid. *Cicer.* ad *Attic.* VII, 12.), obscuritas.

ἀριθμὸς γεωμετρικός. Respectu ad nuptias; Vid. *Schneid.* ad *Aristot. Polit.* p. 360.

παρ' ἐλαττον ἡγησάμενοι. Sic *Xenoph.* *Anab.* VI, 6. 11: καὶ ἔτι μὲν αὐτῶν παρ' ὀλίγον ἐποιοῦντο τὸν Κλέανδρον.

ὑμῖν οἱ νέοι. Sic *Ald. Bas.* 1. ὑμῖν, ut in sequentibus *Cod. Reg.* παρ' ὑμῖν pro παρ' ἡμῖν. *Musae* vero loquuntur. Sic etiam in praegressis γένους — ὑμετέρου — ἐπαιδεύσασθε — ὑμῖν οἱ φύλακες cet. Praecedens ἡμῶν ad *Musas* ipsas referendum est, quod interpretes non recte intellexerunt. *Ficinus* enim vertit: tamen — in ipsis magistratibus subiectos negligent, *Cornarius* vero ita, ac si ὑμῶν legisset.

ἀνωμαλία ἀνάρμωστος. Respexit *Plutarch.* de fratr. am. p. 484. B.

ταύτης τοι γενεῆς. *Ald.* γενεῇ. *Bas.* 1. γενεῇ. *Cod. Reg.* γενεᾶς. Exordium haec verba videntur esse versus heroici. Mox *Ald. Bas.* 1. et 2. γίγνεται.

CAPUT III.

εἰλπέτην. *Cod. Reg.* ἔλκεται. Mox τῷ γένῃ, ut τῷ σκέλῃ, ap. *Aristoph.* *Pac.* 820. al.

ἀργύρου. *Cod. Reg.* ἀργυρίου. Paulo post *Ald. Bas.* 1. et 2. πενομένῳ, *Ald.* et *Bas.* 1. οὔτε, et *Ald. Bas.* 1. et 2. πλουσίῳ.

αὐτοῦς. Vulgo ἔχοντες, αὐτοὶ — ἐπιμελεῖσθαι; in quo αὐτοὶ locum habere nequit, quum accusativus cum infinitivo, suspensus ille e verbo ὠμολόγησαν, requiratur. Sensus perspicuus est: urbis custodes in civitatis perversione possessiones sibi privatas acquirunt (communitate soluta), quos custodiverant, eos tanquam amicos et nutritores sibi subiiciunt, et custodiae bellicae labores ipsis iniungunt. Participium ἔχοντες explicationis gratia praegresso δουλωσάμενοι adiectum est: tunc sibi subii-

ciunt, ita ut eos pro subditis servisque habeant (ἔχοντες). Περίοικοι dicebantur incolae urbium vicinarum, imperio metropolis subiecti, ut ap. Lacedaemonios, vid. *Duker.* ad *Thucyd.* VIII, 22. et *Valckenar.* ad *Herodot.* IX, 11. — Pro αὐτῶν scribendum videri possit αὐτῶν: ut dicantur illi, quorum curam custodes antea habuerint, nunc se ipsi custodire; sed gravius est αὐτῶν, quo comprehenduntur non solum subditi, sed ipsi quoque, qui nunc regnant, custodes.

μεταβήσεται. Cod. Reg. μεταβληθήσεται.

ἀτενεῖς: viros propositi tenaces, constantes, v. *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 53. In praecedentibus Ald. et Bas. 1. τοῦ — φοβεῖσθαι exhibent, et Cod. Reg. κεντημένην — ἀγεννεῖς (e solemni vocum ἀγεννής et ἀτενής permutatione, vid. *Ruhnken.* ad *Tim.* l. l.)

ἀπλουστέρους locum hic habere nequit, namque ut θυμοειδής, iracundus, qui a cupiditate, ira, aliis facile se abripi patitur, opponitur homini constanti (is est ἀτενής), ita simplici (qui ἀπλοῦς dicitur) opponi debet vitiositas quaedam. Quocirca opinor, pro ἀπλουστέρους scribendum fortasse esse ἀλλοκατέρους (nisi malis αὐστήρους): aliquanto insolentiores et iniquiores, ut lib. VI, 3. p. 487. D: καὶ πάνυ ἀλλοκάτους γιγνομένους, ἵνα μὴ παμπονήρους εἰπώμεν. *Protag.* 346. A: οἷον ἀνδρὶ πολλάκις συμβῆναι μητέρα ἢ πατέρα ἀλλόκοτον. ἢ πατέρα ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. Cf. *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 24.

αὐτὰ πολλά. *Stephanus* corrigi volebat αὐτὰ πολλά; malim καὶ ἄλλα πολλά, ut orationis nexus sit: τὸ δὲ γε — φοβεῖσθαι (i. e., ὅτι — φοβεῖται) ἐπὶ δὲ τ. θ. — ἀποκλίνει, καὶ ἔχειν καὶ — διάγειν (ὅτι — ἔχει καὶ διάγει —), (τοῦτο) καὶ ἄλλα πολλά τῶν τοιούτων αὐτῇ ἑαυτῆς ἰδία ἔξει.

νεοττίας (vulgo νεοττίας, quod esset pullorum exclusiones, domicilia, cubicula ut Latinorum *nidus*. Sic *Horat.* *Epist.* I, 10. 6: Tu nidum servas. *Od.* III, 4. 14 al. Respexisse videtur *Ammonius* v. *Φωλεός* p. 145 locum nostrum, quum dicat: ἐπὶ τῶν ὀρνέων (ρήτῶν) τὸ νεοσεύειν· ὁ γοῦν λέγων νεοσιάν τῇν τέκνων, ἀκυρολογεῖ· τέκνα μὲν γὰρ ἀνθρώπων, νεοσοὶ δ' ὀρνίθων. Sed vid. *Valckenar.* ad *Herodot.* p. 252.

οὐχ ὑπὸ πειθοῦς, ἀλλ' ὑπὸ βίας, quae frequenter sibi opponuntur, vid. *Wyttenbach.* ad *Julian.* *Orat.* I. p. 36. sq. *Jacobs.* ad *Antholog. graec.* T. II. P. I. p. 16 sq.

μουσικῆς pro μουσῆς correximus; sic *Ficinus*: veram *musicam* — neglexerint. Vid. III, 18. et de hac musicae notione cf. nostra ad *Phaedr.* p. 274. Monuit etiam *Heindorfius* ad *Phaedon.* p. 20.

πρὸς βυτέρας, antiquius, h. e., magis; ut πρὸς βεύαν, nihil antiquius habere, i. e., maxime colere, v. Pollux II, 12. interpp. ad Thom. Mag. p. 737. Krebs. ad Plutarch. de aud. poet. c. 12. et F. Gronov. ad Liv. I, 32.

CAPUT IV.

αὐτὸν, cum Stephano correximus pro αὐτοῦ. Heindorfius ad Phaeton. p. 39. legi jubebat αὐτὸν τοῦ Γλαύκωνος.

ἀπὸ τοιούτου οὐδενός. Ἀπό est per, propter, beneficio, ut 551. C: εἰ νεῶν οὕτω τις ποιοῖτο κυβερνήτας ἀπὸ τιμημάτων. Vid. Valckenar. ad Herodot. p. 414. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 107. — Mox Cod. Reg. τῶν τε πολεμικῶν.

καὶ λοιδορουμένον; etiam si conviciis proscindatur; de καὶ cum participio coniunct. v. Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 98. sq. Λοιδορούμενον passive est capiendum propter sequentia: ἀλλὰ ῥαθύμως πάντα τὰ τοιαῦτα φέροντα. Male verterunt Ficinus: neque pro illis pugnantem litigantemque, et Cornarius: pugnantem et conviciantem. — Mox Cod. Reg. πάντη pro πάνυ.

ὑμνεῖν. Vid. ad lib. V, 17. p. 463. D.

ἀκούει. Ald. Bas. 1. et 2. ἀκούη; et mox Bas. 2. τότε δέ.

ἄρδοντος. V. ad Phaedr. p. 320.

ἦλθε καὶ παρέδωκε i. q., ἔλθων (statim) παρέδωκε, vid. Matthiae Gramm. graec. p. 813.

Ἀίσχύλον, in Sept. adv. Thebas.

CAPUT V.

τὴν ἀπὸ τιμημάτων cet. Cf. Wesseling. ad Diodor. Sic. XVIII, 16. T. II. p. 271.

ἄλλος, collective positum; quocirca pluralis sequitur. τὸ πλῆθος τοιούτων αὐτῶν ἀπειργάσαντο: aemulatio omnes fere similes reddit.

τοῦν τεῦθεν τοίνυν cet. Laud. Stob. Serm. XCI. p. 508. v. 39.

ἐς τοῦναντίον. Ald. Bas. 1. Stob. et Cod. Reg. praepositionem ἐς ignorant.

ῥέποντος, ita ut, quo magis altera lanx propendeat, eo magis altera surgat.

τιμωμένον cet. Conf. Aristotel. Polit. II, 9. (II. 8. §. 7. ed. Schneid.) — Mox Cod. Reg. ἀγαθόν, sed Ficinus quoque vertit: probique viri.

ἀσπεῖται δὲ τὸ ἀεὶ τιμώμενον. Respexit *Themist.* Orat. XV, p. 195. D. XVI, p. 204. A. XXXI. p. 353. A. Cf. *Harduin.* ad *Themist.* p. 546.

νόμους. Cod. Reg. νόμον. Bas. 1. νόμου. *Ficinus* vertit: annon et lege statuunt principatus fines cet. Sed verba ita distinguenda sunt, ut ὅρον cum ταξάμενοι coniungatur, sicut *Cornarius* recte cepit locum.

πρὸ τοῦτο φοβήσαντες (terrentes), ita ut armis ac vi non opus sit.

πονηράν (vulgo πονηράν; nominativus atticus est πόνηρος) — ναυτίλλεσθαι. *Stephanus* desiderabat Φαίην ἄν; nī fallor, εἰκός (per se patet) pristina erat scriptura, verbis ἡ δ' ὁς oblitterata.

ἢ τινος, puto ἥστινός corrigendum esse: de quocunque principatu alius cuiuscunque rei (int. ita statuendum est).

ἀνάγκη. scripsimus sensu iubente. Ald. Bas. 1. et 2. ἀνάγκη, *Stephan.* ἀνάγκην. Ceterum vituperat hanc *Platonis* sententiam more suo *Aristotel.* Polit. V, 12. (c. 10. §. 5, p. 238. *Schneid.*)

τὸ πολυπραγμονεῖν, int. nonne etiam vitiosum est? De πολυπραγμοσύνη illa prava Atheniensium vide *Thucyd.* VI, 87. ubi *Duker.* Cf. *Gorg.* p. 526. C.

CAPUT VI.

κηφήν. „Ignavum fuci pecus — nam neque alimenta congerit, et ab aliis invecta consumit.“ *Columell.* IX, 15. Hinc homines otiosi et ignavi fucis comparantur. *Hesiod.* oper. 302. de Legg. X, 901. A. *Aristophan.* Vesp. 1099. 1114. *Isocrat.* Orat. de pac p. 183. ed. *Coray.* *Theodoret.* de provident. Orat. V. p. 366. C. T. IV: διὸ καὶ (αἱ μελιτταὶ) τοὺς κηφήνας ἔξω τῶν πυλῶν ἀπελαύνουσιν, ὥς πονεῖν ἀναχομένους, ἀργῶς δὲ τὸν ἀλλότριον ἀναλίσκοντας πόνον. Cf. *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 158. et *Jacobs* ad *Antholog. graec.* T. I. P. II. p. 401.

δεινὰ κέντρα ἔχοντες. *Aristotel.* Histor. Animal. IX, 2, fucos quosdam esse ait, quos κεντρωτοὺς vocent, οὐκ ἔχοντας κέντρον, ἀλλ' ὅτι βούλονται μὲν, οὐ δύνανται δὲ βάλλειν. Hunc locum et cap. 8. respexit *Plutarch.* praecept. politic. 818. C. T. II: πολύν, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, κηφήνα τῇ πόλει κενεντρωμένον ἀνεποίησαν. *Themist.* Orat. XXIII. p. 285. D: οἷον ἐσμός τινα κηφήνων κενεντρωμένων, ubi v. *Petav.* p. 518. Vid. *Ruhnken.* l. l.

ἴδης. Cod. Reg. ἴδοις, male. Mox Ald. Bas. 1. et 2. οἰώμεθα.

ἔχουσιν. E Cod. Regio reposuimus προέχουσα; namque

participium ad ὀλιγαρχίαν spectat. Sic etiam *Ficinus* vertit: quam paucorum potentiam vocant, a census aestimatione principes eligentem.

ἐκχέαντα. Ἐκχεῖν, diffundere, est perdere, vid. *Jacobs.* ad *Antholog.* graec. T. I. p. 354.

μέγαν βασιλέα, quo nomine augebatur rex Persarum a Graecis, vid. de *Legg.* III, 695. E. *Küster.* ad *Suid.* et *Hutchins.* ad *Xenoph.* *Anabaf.* I, 2. 8. Hinc Persici regis insignia nominantur: τιάρα, tiara, cidaris, ἰ. apex, ὀρθή, in sublime erecta, quam soli regi gestare licebat, (v. *Hesych.* *Suid.* *Gataker.* *Advers.* *Miscell.* posth. c. 24 et *Hutchins.* *Differt.* II, ad *Cyropaed.* p. 76.); ὀρεπτοί, ὀρμοί, torques, περιδέξριος κόσμος (*Suid.* Cf. *Pollux* V, 98.); et ἀκινάκης, gladius Persarum (*Pollux* I, 138: ἀκινάκης, Περσικὸν ξιφίδιον τι, τῷ μηρῷ προσηρημένον).

CAPUT VII.

ἐργαστής. Cod. Reg. ἐραστής et mox παρεχόμενος.

οὔς, i. e., οἷους; cuius generis homines. Sic *Eurip.* *Orest.* 910: αὐτουργός, οἷπερ καὶ μόνοι σώζουσι γῆν. vid. ibi *Porson.* In verbis θησαυροποιὸς ἀνὴρ vox ἀνὴρ vim articuli definiti (ein) habet, v. ad *Phaedr.* p. 366.

τυφλὸν ἡγεμόνονα. Nota est Pluti caecitas vel ex *Aristophane.* Sic de *Legib.* I, 631. C: τέταρτον δὲ δὴ πλοῦτος, οὐ τυφλός, ἀλλ' ὁξὺ βλέπων, ἂν περ' αὐτὸν ἐπηται φρονήσαι. Ad quem locum plura laudavit *Boeckh.* in *Platon.* *Min.* p. 96.

τοῦ βίου. Cod. Reg. et Bas. 1. τοῦ χρόνου.

μάλα εὔ, pro εὔ μάλα. *Theaet.* p. 156. A: μαλ' εὔ ἄμουσοι, ubi v. *Heindorf.* p. 328. Cod. Reg. μάλιστα exhibet. *Ficinus* vero ita videtur legisse: καὶ μάλα εὔ, ἣν δ' ἐγὼ ἔτι δὲ τόδε σκόπει, quod multis nominibus praestaret vulgatae scripturae; vertit enim: optime quidem; hoc autem animadvertite.

μή φάμεν — interrogative scripsimus pro μή φῶμεν. Sic et *Ficinus*: nonne fucorum naturae similes cupiditates ob disciplinae defectum inesse dicimus —? Mox pro ἐπιμελείας Cod. Reg. habet ἐπιθυμίας, superscripto ἐπιμελείας.

οὐδ' ἡμετέρῳ λόγῳ, int. κατέχων.

ἡ δ' ὅς. Ald. Bas. 1. et 2. εἰδώς. Mox Bas. 1. et 2. ὡς πολὺ. Ὡς τὸ πολὺ est plerumque, ut cap. 9. p. 557. A. *Isocrat.* ad *Nicocl.* p. 19. *Panegy.* p. 68. et de *pac.* p. 165. ed. *Coray.* ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. — De διπλοῦς voci εἰς, ut alias ἀπλοῦς, opposito vid. *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 86.

εὐδοξίας. Ald. Bas. 1. et 2. εὐδοξείας, vitiose.

τρόπον τινὰ τοιοῦτον. Cod. Reg. τοιόνδε.

ἄτε δὴ. Cod. Reg. omittit δὴ, male. Sequens ἄρχοντες praedicatum est (utpote quum imperent —), οἱ ἄρχοντες vero subiectum. Mox Ald. εἶγεν, vitiose, Bas. 2. γίγονται et τιμωτέροι. Pro ἐσθλαινίζοντες cum Stephano scripsimus ἐκδανίζοντες.

CAPUT VIII.

οὐκ ἀγεννεῖς. Vulgo ἀγενεῖς, quae verba sexcenties permutata reperiuntur in veterum libris; vid. exempla in Fischeri not. ad Eutyphr. p. 9.

τιτρώσκοντες. Vulgo ante hoc participium καί interpositum legitur, quod Cod. Reg. bene omittit; est enim τιτρώσκοντες ἀργύριον ἐνιέντες; i. q. τιτρώσκοντες τῷ ἀργύριον ἐνιέναι, immittendo argento, tanquam veneno (v. Dorvill. ad Charit. p. 204.)

τ. πατρ. τόκους. De hac locutione supra jam exposuimus.

πολὺν — κηφῆνα. Vid. Plutarch. loco ad cap. 6. laudato.

ἐκείνη, hac ratione s. ita ut coërceant (εἰργοντες, participio, ut solet, pro modo finito cum coniunctione posito).

ἐκκαόμενον, malum exardens.

ὅπη. Cod. Reg. ὅποι, solemni harum vocum permutatione.

τῇδε αὖ κατὰ ἕτερον νόμον. Vulgo τῇδε αὖ ἤ, Cod. Reg. ἤ omittit, quo concinnior sit oratio, nec Ficinus expressit, qui vertit: neque ita rursus et secundum alteram legem talia quaedam prohibentur.

νῦν δὴ. Cod. Reg. δὴ νῦν.

τοὺς μὲν ἀρχομένους. Cod. Reg. τοὺς μὲν δὴ ἀρχομ. — Mox τοὺς νέους, est inde a teneris. Deinde πρὸς τὰς Ald. Bas. 1. et 2.

μαλακοὺς δὲ καρτερεῖν, ignavos s. impares libidini ac dolori sustinendis; καρτερεῖν, sustinere, h. l. est resistere.

πεπονημένους. Perfect. passivi pro perfecto medii vel activi positum est, quod familiare est praecipue atticis scriptoribus, vid. Jensf. ad Lucian. Tom. IV. p. 595 sq. Musgrav. ad Eurip. Med. 1139. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 62.

παραβάλωσιν, occurrant, ut supra. Male Cod. Reg. παραλάβωσιν.

στρατείας. Ald. Bas. 1. στρατίας, vitiose.
 ἡλιωμένος — ἐσκιατραφηκότε, v. ad Phaedr. p.
 262. sq.

ἢ καὶ — θεωμένοι, μηδαμῇ — καταφρονῶνται.
 Anacoluthia in his inest, propter participium θεωμένοι, quod
 positum est pro: ὅταν θεωῖνται ἀλλήλους καὶ μηδαμῇ ταύτη κατα-
 φρονῶνται, ἀλλὰ πολλὰν ἰσχὺς ἀνῆρ — ἴδη — μεστόν (Ald. Bas.
 1. et 2. μεστῶ) — ἄρ' οἶα αὐτόν cet.

ἄνδρες οἱ ἡμέτεροι. A Cod. Regio articulus abest.

στασιάζει. Ald. Bas. 1. et 2. στασιάζαν. Mox Ald. et
 Bas. 1. κακὰ ταῦτά.

CAPUT IX.

ἀπὸ κλήρων scripsimus pro ἀποκλήρων. Sic c. 5. τὴν
 ἐκδοτικῶν — πολίτειαν. Etiam Ficinus vertit; „atque ut plu-
 rimum in ea sorte magistratus obtingunt.“ Verba autem καὶ
 — γίνονται explicationis causa praegressis τοῖς δὲ λοιποῖς ἐξ
 ἴσου μεταδώσι — ἀρχῶν annexa sunt: ut καὶ idem fere sit,
 quod nempe, scilicet, vid. Hemsterh. ad Lucian. somn. c. 7.
 et Reiz. T. II. p. 67. Graev. Lectt. Hesiod. c. VII. 328.

φόβον Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. φόβων. Mox Ald.
 Bas. 1. et Cod. Reg. ἐπεξελεθόντων.

ἐγγίγνονται. Ald. Bas. 1. et 2. ἐγγίγνοντο.
 ὥς περ, int. nempe, quod praesertim ante comparatio-
 nes solet omitti, ut saepius jam monuimus.

ἰμάτιον ποικίλον — πεποικιλμένον. Cf. Jacobs. ad
 Anthol. graec. T. I. P. II. p. 35.

ἀρέσκη pro ἀρέσκει scripsimus, quia ἄν ad ὅς pertinet.
 παντοπώλειον — πολιτειῶν. Plutarch. in Dion. p.
 981. D.

ἀγόντων. Cod. Reg. addit εἰρήνην, quo non opus; αὐ-
 τήν, quod centies omittitur, intelligendum.

ἐν τῷ παρὰυτίκα, in praesenti, illico, h. e., primo
 adspectu.

εἶδες — μενόντων pro αὐτοὺς μένοντας, genitivo pro-
 pter praecedentes genitivos posito, vid. Matthiae Gramm.
 graec. p. 448. Ante ἐνίων desiderabat Stephanus praepositio-
 nem κατὰ, qua non opus est; genitivus est enim obiective
 positus: clementia erga damnatos; res satis obvia; qui ex-
 empla quaerit, is adeat Matthiae Gramm. graec. p. 431.

πολλοὺς γε, int. εἶδον.

ἢ δὲ ζυγγνώμη cet. Sensus requirit interrogationem,
 cuius signum posuimus post verba τὰ τοιαῦτα πάντα, ut le-

quentia sint explicatio praegressorum; ὥς est enim scilicet, vid. Schaeff. ad Long. Pastoral. p. 428. Hinc respondetur: πάνυ γε γενναία. Sensus est: haec clementia erga damnatos (igitur pravos homines) nonne est liberalitas quaedam et magnificentia, ab omni μικρολογίᾳ tantopere aliena, ut ea ipsa contemnat, quae nos ut necessaria et haud contemnenda posuimus, nempe in mores ac studia hominum, qui res ad rem publicam pertinentes tractant, sedulo esse inquirendum? Pro αὐτῆς Stephanus legi malebat αὐτῆς, sed recte habet αὐτῆς (τῆς πόλεως δημοκρατουμένης); nos diceremus: von ihr.

εἰ μὴ, gravius est, sequente εἰ μὴ; illud est enim: non nisi eo excepto, qui excellenti sit ingenio. In sequentibus pro καταπατήσας ἅπαντα scripsi καταπατήσασα πάντα; subiectum est enim ἡ πόλις, quod eruendum ex αὐτῆς praegresso. Ficinus, καταφρόνησις repetens, sic vertit: ea, inquam, negligentia nihil pensi habet; ex quo apparet, ipsum καταπατήσασα legisse. Pro οὐδέ ex Ald. Bas. 1. et 2. οὐδὲν rescripsi.

CAPUT X.

ἀναγκαῖα. Ald. Bas. 1. et 2. ἀναγκᾶς.

ἀποτρέψαι. depellere, propulsare. Sic Bas. 2. Libri reliqui ἀποστρέψαι. Ceterum Epicurus similiter ac Plato cupiditates partiebatur; v. Cicero. de finib. I, 13.

ἐπ' αὐταῖς. Cod. Reg. ἐπ' αὐτῇ.

πρὸς οὐδέν. Vulgo πρὸς οὐδέν, quod sensu cassum est. Ut ποιῆν (Xenoph. Mem. IV, 2. 16. Cyrop. I, 6. 31) et πράττειν (Phaedon. p. 113. E.) sic et δρᾶν cum praepositione πρὸς pro simplice accusativo construitur. Ad καὶ repetendum αἱ, et sequens αἱ δέ est: ὧν καὶ αἱ δέ i. q. ἐνίαι: quarum nonnullae etiam contrarium prorsus erga omnes faciunt (i. e. omnes damno afficiunt). — Cod. Reg. Bas. 1. et 2. πάσας et pro πάντας Cod. Reg. et Bas. 2. exhibent ταύτας. Sequens ἀναγκάσις (Cod. Reg. ἀναγκᾶς) respicit nomen femininum ἐπιθυμία, ut c. 11. saepius occurrit, de quo jam supra diximus, vid. Matthiae Gramm. graec. p. 143.

αἱ εἰσιν, pro interrogativo τίνας εἰσιν. Sic Menon. 80. D: καὶ νῦν περὶ ἀρετῆς, ὃ ἐστίν, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα. Thucyd. I, 137. Xenoph. Cyrop. VI, 1. 46. Vid. Matthiae Gramm. graec. p. 670 sq.

Ἄρ' οὐκ οὐχ cet. Laud. Athen. XII. p. 401. T. IV, ed. Schweighaeuf.

ἡ τοῦ φαγεῖν, int. ἐπιθυμία.

αὐτοῦ — σίτου est cibi *per se*, ut αὐτὸ δικαιοσύνη al., oppositum sequenti: ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων — ἐπιθυμία. De adverbio ἀναγκαίως cum nomine coniuncto jam exposuimus; Stephanus igitur sine causa corrigebat ἀναγκαίως vel ἀναγκαίων.

ἡ τε — ἡ τε. Ex Athenaeo pro ἡ τε — ἡ τε recepit; sic et Ficinus vertit: *et quia* — *et quia*. Idem jam Stephanus coniecerat. — Mox παινῶντα pro ζῶντα, quod sensui adversatur, scripsimus; liber Venet. enim Athenaei παινῶντας exhibet, quod Coraius quoque coniecerat (v. Schweighauseri Animadv. Vol. VI. p. 344) Idem vir doctissimus post σίτου interponi volebat οὐ, quo opus non est, et pro εἴπη vel ἡ πον vel ἡ πη malebat, quo vulgata scriptura praeestat. Mox Athen. Τί δαί pro τί δέ, solemni harum vocum permutatione, et τοιούτων (ut et Cod. Reg.) pro τούτων. ἐδέσματα πέρα τούτων edulia quae ultra necessitatem, igitur immoderate sumuntur; ἀλλοῖα vero ἡ ταῦτα sunt cibi a necessariis diversi, igitur delicatiores.

Ἄρ' οὖν καί. Vulgo ἄρ' οὖν καί. Sequens ita capiendum: ἄρ' οὖν καὶ περὶ τούτου (οὕτως φῶμεν), ὃν δὲ νῦν κηφῆνα ὀνομάζομεν; τούτον ἐλέγομεν (hunc intelligebamus) τὸν — γέμοντα (nos diceremus: *unter diesem verstanden wir den mit dergleichen Lüften und Begierden erfüllten*). — Τὸν ex Ald. Bas. 1. et 2. revocavimus sensu postulante; opposita sibi sunt τὸν τοιούτων ἡδονῶν — γέμοντα καὶ ἀρχόμενον ὑπὸ τῶν μὴ ἀναγκαίων et τὸν ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων (ἀρχόμενον). — Ad Φειδωλὸν τε καὶ ὀλιγαρχικὸν repetendum ἐλέγομεν. Stephanus correxit τῶν, sensu adversante.

CAPUT XI.

αἰθροσι θηραί, audacibus, vid. Lobeck. ad Sophocl. Ai. p. 390 sq.

ἐν αὐτῷ. Vulgo ἐν ἑαυτῷ. Ficinus: quod si quae suppetitae ingenio eius — ferantur.

καὶ ἀντίστασις omittit Cod. Reg.

ἐπιτρεφόμεναι. Ald. et Bas. 1. ἐπιστρεφόμεναι, Bas. 2. ὑποτρεφόμεναι. Ficinus: aliae coalescentes cognatae propter inscitiam paternae educationis multae vehementesque fiunt.

πρὸς τὰς αὐτὰς ὁμιλίας. Ni fallor, corrigendum est αὐταῖς; namque ὁμιλία, ut verbum ὁμιλεῖν, cum dativo construui potest; vid. ad Sympol. p. 262.

Λωτοφάγους. Odyss. IX, 94 sq.

παριᾶσιν, contr. ex παριέασιν, ut ap. Thucyd. VI, 86. Xenoph. Mem. II, 1, 33. Cf. Matthiae Gramm. graec. p. 268. n. 2.

αὐτοί τε. *Ficinus* videtur δέ legisse, quod praeferendum; vertit enim: *sed* ipsae praelio superant.

ὑπερορίζοσι μετὰ — ἐπιθυμίῳ. Mancam esse orationem et sensus docet et *Ficini* versio prodit, quae habet: modestiam quoque — penitus detestantur et fugant, et ipsae una cum multis futilibusque cupiditatibus invalescunt. In praecedentibus Cod. Reg. omittit ὥς; sed ὥς cum participio pro infinitivo positum est, vid. ad I, 1.

τελουμένου. Quod jam praecedentia καθήκοντες et κατεχομένου manifestant, imago sumta est a mysteriorum initiatione; in sacris enim Eleusiniis post lustrationes privataeque sacrificia primum minora mysteria (μικρὰ τέλη) tradebantur mystis et post sex menses maiora (τὰ μεγάλα) contemplanda praebebantur epoptis; vid. *Scaliger*, ad *Euseb. Chron.* p. 197. *Salmas.* ad *Spart. Hadrian.* c. 12. p. 120 sq. et *Bulliald.* ad *Theon. mathemat.* p. 215. 221. sq. Hinc λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χόρου κατὰγουσιν ἐστεφανωμένους cet. Epoptis s. perfectis mystis splendidae ac divinae visiones exhibebantur spectandae. Vid. *St. Croic.* de myster. p. 183. sq. vers. *Lenz.* et nostra ad *Phaedr.* p. 318. ibique laudatis adde *Dion. Chrysostom.* Orat. XII. p. 201. C. 211. A.

δέ γέ που. Cod. Reg. δέ που.

ἐν ἀναγκαίοις ἐπιθυμίαν τρεφόμενου. Praepositionem ἐν e cod. Reg. adiecimus, ubi scriptum est ἐν ἀνάγκαις ἐπιθυμίαις.

ἀναγκάιους. Cod. Reg. ἀναγκαίους.

ἐκ βακχευθῆ, respectu ad magnorum mysteriorum imaginem. Paulo ante Cod. Reg. εὐτυχῆ καί.

τοῦ πολλοῦ θορύβου παρελθόντος. Haec verba a *Ficino* male intellecta, bene vertit *Cornarius* sic: immo etiam ubi senior sit, multo tumultu praeterito et elapsarum voluptatum partes admiserit. — Τί post ἀλλά est forte, interdum.

ἐν δῶ e cod. Reg. reposui pro ἐκ δῶ, ἐνδοῦναι i. q. παραδοῦναι) est *se dedere* [*Phaedr.* c. 18. p. 241. C.): εἰ δέ μή, ἀναγκάιον εἶναι, ἐνδοῦναι ἑαυτὸν ἀπίστῳ cet. Cf. *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 101.

παντοδαπὸν τε. Cod. Reg. γέ. Mox exhibet καὶ τὸν κελόν τε, et οὗτος γὰρ ἐστι.

CAPUT XII.

τοῦτο δ' ἦν. Δέ quasi protasin facit: quod ad bonum illud attinet, quod proponebatur — hoc erat (nos: *so war*

dieses). Deinde ὑπέρπλουτον pro ὑπέρπλουτος posuimus; quod jam *Stephanus* monuerat.

Ἄρ' οὖν καί. Sic *Ald.* *Bas.* 1. et 2., in *Stephan.* et *Bip.* vitiose Ἄρ' οὖν καί.

ὡς ἔχει τε. *Cod. Reg.* τὸ κάλλιστον.

ὅπερ ἦα — ἔρῳν, quod dicturus eram. Sic *Theaet.* 180. B: ὅπερ ἦα ἔρῳν, ubi cf. *Heindorf.* p. 416. Vulgo ἦα, vitiose.

ἀκρατοῦ αὐτῆς μεθύουσῃ. Similiter *Livius* XXXIX, 26: ex diutina siti nimis avide meram haurientes libertatem. Vid. *Plutarch.* *Probl. graec.* Quaeft. 18. *Athen.* X, 43. p. 88. T. IV. ed. *Schweigh.* c. 61. p. 126. ubi cf. *Casaubon.* *Animadv.* T. I. p. 478. et XI. p. 379. T. IV. Vid. *Gataker.* *Advers.* *Miscell.* 5. *Opp. critic.* p. 450. sq.

ἐμφομένην. *Cod. Reg.* *Ald.* et *Bas.* 1. εὖ φομένην.

ὅτι νῦν ἤλθ' ἐπὶ στόμα, quod in buccam venerit, illustravit *P. Victor.* *Var. Lectt.* XI, 16.

ἐλευθερώτερα. Respicit hoc nomen θηρίων, etsi praecedat τὸ τῶν θηρίων. Sic *Phileb.* 45. E: τὸ δὲ τῶν ἀφρόνων — ἡ σφόδρα ἡδονὴ κατέχουσα περιβοήτους ἀπεργάζεται. De *legg.* II. p. 657. D: τὸ δὲ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν, ἐκείνους αὖ θεωροῦντες, διάγειν ἡγούμεθα πρεπόντως. Vid. *Matthiae* *Gramm.* *graec.* p. 395.

γίνονται τε δὴ. Vulgo legitur δέσποινα, γίνονται τε δὴ καὶ cet., quae *Stephanus* corrigere tentabat scribendo: γίνονται τε καὶ δὴ καὶ vel γίνονται, καὶ δὴ καὶ. Lenius esset scribere δὲ δὴ, quod frequentissimum apud *Platonem* aliosque scriptores (vid. *Lexic.* *Xenoph.* T. I. p. 657. et *Boissonad.* ad *Philostat.* *Heroic.* p. 308); sed ne hoc quidem opus est; τέ post γίνονται respondet praecedenti, et locus sanatur interpunctione mutata; γίνονται enim cum adverbiiis coniungendum ἐλευθέρως et σεμνῶς, de quo supra monuimus, ut sequentia uberiori inserviant explicationi. Ad praecedens vero αἴ τε κύνες intelligendum est εἰς.

τὸ ἐμὸν — ὅναρ, meam ipsius sententiam, v. ad *Phaedr.* p. 392.

τὸ δὲ δὴ κεφαλ. *Bas.* 1. et 2. τόδε, vitiose.

ἀγράφων. Νόμος ἀγράφος dicebatur veteribus lex tradita hominibusque innata, h. e., communis hominum sententia consuetaque opinio, vid. ad *Phaedr.* p. 238. ibique laudatis adde *Artemidor* IV, 2: τῶν δὲ νενομισμένων ἃ μὲν συνθέμενοι ἀλλήλοις οἱ ἄνθρωποι αὐτοῖς ἐαυτοῖς πράττουσι, καὶ καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος. ἔστι δὲ, ὡς ἡ Φῆμη λέγει, νόμος ἀγράφος. ubi v. *Reiff.* p. 442 sq. *Dio Chrysostom.* *Orat.* LXXVI, p.

648. A: ἔστι δὲ τὸ ἔθνος γνώμη μὲν τῶν χρωμένων κοινή, νόμος δὲ ἀγραφος ἔθνους ἢ πόλεως, δίκαιον δὲ ἐκούσιον, καὶ ταῦτα πᾶσιν ἀρίστον, εὖρημα δὲ ἀνθρώπων σὺδενός, ἀλλὰ βίου καὶ χρόνου. Cf. *Sophocl. Antig.* 450. *Iq. Xenoph. Memorab. Socrat.* IV, 4. 19. *Diogen. Laert.* III. p. 238. ed. Casaub.

CAPUT XIII.

ἡ γὰρ ἄγαν ἐλευθερία. *Laud. Stob. Serm.* XLI. p. 265. v. 15. usque ad δημοκρατίας.

ἔξ, οἶμαι, τ. ἀκροτ. ἐλευθερίας, tinesis haud infrequens. Sic *Demosth. in Leptin.* 4: ἐν, οἶμαι, πολλοῖς cet.

ἀφομοιοῦμεν. *Ald. Bas.* 1. et 2. ἀφομοιοῦμεν. *Ficinus* vero: quos quidem homines fucis in superioribus comparavimus.

ὦ δῆ. *Ald. et Bas.* 2. ῶ *Bas.* 2. ῶ. Mox *Ald. Bas.* 1. et 2. μελιττουργόν.

ἀν δὲ ἐγγένησθον. *Cod. Reg.* εἰ δ' οὖν.

αὐτοῖς. *Ald. Bas.* 1. et 2. αὐτοῖσι, quae forma ionica, quum saepius in Platonis occurrat libris, haud scio an immerito a Stephano rejecta fuerit. Mox ἐκτετμήσθον; excisa sint, de qua perfecti vi jam monuimus.

οὐκ ἀνέχεται τοῦ ἄλλα λέγοντος. Ἀνέχεσθαι ferre, pati cum genitivo constructum, ut *Aeschin. Axioch.* c. 15: τὰ δὲ παθήματα σοφισμάτων οὐκ ἀνέχεται. Vid. *Matthiae gramm. graec.* p. 460. et *Addend.* p. XXXI — Pro τοῦ reposuimus encliticum, *Ficinus* secuti, qui vertit: si quis alia dixerit.

βλίττεται pro βλύττα cum *Schol.* p. 187. Stephano et *Ruhnkenio* ad *Tim.* p. 63. scripsimus. *Schol.* l. l. ἀφαιρᾶται τὸ μέλι ἀπὸ τῶν κηρίων. Sic et *Ficinus*: huic utique mellis copia et uberius et facilius fucis exprimitur. Vir doctus in *Miscell. Observatt.* Vol. V. T. III. p. 81. βλύττα pro βλύζα accipiebat. — Mox *Bas.* σμικρὰ ἐχόντων. Deinde βλίσει (*Cod. Reg.* βλύσει), Stephano etiam suadente, pro βλίσει scripsimus.

διανέμοντες. Participium instrumentum indicat: in opibus populo distribuendis.

αἰτίαν — ἔσχον. Αἰτίαν ἔχειν, accusari, v. ad *Phaedr.* p. 314. et *Wernsdorf.* ad *Himer.* p. 211 sq.

ἀΰξειν μέγαν. Praegnans verbum; est enim alendo reddere s. alere, ut fiat magnus, ut διδάσκειν, παιδεύειν, τρέφειν al. usurpantur. *Epist.* VII. p. 333. B: θρέψαι βασιλέα τῆς ἀρχῆς ἄξιον. Vid. ad IV, 2. p. 421. E.

τὸ τοῦ Διὸς τ. Λυκαίου. Jupiter *Lycaeus* dictus est a Lycaone, Pelasgi filio, qui ludos Lycaeos traditur instituisse. *Pausan.* VIII, 2. T. II. p. 350. ed. Fac. Λυκαίων δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς βρέφος ἤνεγκεν ἀνθρώπου καὶ ἔθυσσε τὸ βρέφος, καὶ ἔσπεισεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὸ αἷμα· καὶ αὐτὸν αὐτίκα ἐπὶ τῇ θυσίᾳ γενέσθαι λύκον φασὶν ἀντὶ ἀνθρώπου. *Lycaee*, *Arcadiae* urbe, barbarus ille humanas victimas immolandi mos remansit (v. *Böttiger.* in *Curt. Sprengelii Beitr. z. Gesch. der Medicin.* T. I. P. II. n. 1.). Cf. *Boeckh.* in *Min.* p. 55 sq. Attingit etiam *Creuzer.* *Symbol. et Mythol.* T. II. p. 132.

ὥς ἄρα ὁ γευσάμενος — ἀνάγκη τοῦτω. Nominativus participii absolute positus, pro ὅς ἐγεύσατο: si quis gustaverit. Sic de *Legib.* III. p. 686. D: ἀποβλέψας γάρ — ἔδοξα μοι. VI, 769. C: ξυννοεῖς ὅτι, θνητὸς ὢν — σμικρόν τινα χρόνον αὐτῷ πόνος παραμενεῖ πάμπολος. Vid. *Valckenar.* ad *Eurip. Phoeniss.* p. 102 sq. ad *Ammon.* p. 188. *Koen.* ad *Gregor.* p. 33 sq. *Matthiae Gramm. graec.* p. 817 sq. et nos ad *Phaedr.* p. 269.

Ἄρ' οὖν. Vulgo Ἄρ' οὖν. — In sequentibus *Ald. Bas.* 1. et 2. ἄρα τῷ τοιούτῳ recte exhibent, *Stephanus* vero ἄρα scripsit. — Ad γῆς ἀναδασμόν vid. *Themist.* *Orat.* VII. p. 91. C. οὗτος ἄρ' οὖν. *Ficinus* videtur legisse Οὗτος. Ἄρ' οὖν cet. Vertit enim: Hic quidem adversus opulentos homines seditiosus. Certe. Nonne — tyrannus effectus revertitur. Quod vulgatae scripturae multis praestat nominibus. Monuit id etiam *de Geer.* *diatrib.* p. 155. not.

CAPUT XIV.

πολυψηφίδα. V. *Herodot.* I, 55.

καταληφθεῖς. *Ald. Bas.* 1. et 2. καταλαφθεῖς; *Ficinus* vero: quisquis comprehensus fuerit.

θανάτῳ δίδοται, *Latinorum leto datur*, v. ad *Phaedr.* p. 335.

μέγας μεγαλ. οὐ κεῖται, magnitudine sua et magnificentia contentus nihilque praeterea appetens; κεῖσθαι est, ut καθῆσθαι (v. ad IV, 1.) desiderare.

καταβάλλων, deiiciens, deturbans, respectu ad μέγας; proprie enim arces et quae alta ac magnifica sunt, καταβάλλεσθαι, deiici, dicuntur, v. *Lambin.* ad *Horat. Epist.* II, 2. 30.

ἐπὶ τῷ δίφῳ τῆς πόλεως federe dicitur imperans, quoniam δίφρος proprie sedes est aurigae in curru; v. ad lib. I, 2.

ἀποτελεσμένος. Cod. Reg. τετελεσμένος.

Ἄρ' οὐν. Ald. Bas. 1. et 2. Ἄρ' οὐν.

πάντας, ὡς αὖν. Simonides in Platon. Protagor. 345.

D: πάντας — φιλέω — ὅστις ἔρδῃ μηδὲν αἰσχρόν. *Aristophan.* Nub. 348: γίνονται πάνθ' ὅ τι βούλονται. Vid. *Brunk.* ad *Sophocl.* Ai. 760. et *Matthiae* Gramm. graec. p. 656.

πρὸς. Genuinam hanc scripturam, quam et *Ficinus* expressit vertendo: ac denique omnibus mansuetus et mitis esse simulat, suppeditavit Cod. Reg. Vulgo πατρώος.

πρὸς τὸ καθ' ἡμέραν — εἶναι, quotidianis necessitatibus occupatos esse. Τὸ καθ' ἡμέραν ut τὰ καθ' ἡμέραν ap. *Xenophont.* Hier. IV, 9. Εἶναι ἢ γίνεσθαι vero πρὸς τί vel πρὸς τινί (nos: *bei etwas seyn*, h. e., *sich mit etwas beschäftigen*) est aliquare occupatum esse; ut lib. X, 6: γίνεσθαι πρὸς τὸ ἰᾶσθαι. Vid. *Wyttenbach.* ad *Plutarch.* de ser. num. vind. p. 21. *Boissonad.* ad *Philostrat.* p. 310. De sententia ipsa, cf. *Aristotel.* Polit. V, 11. (c. 9. §. 5. ed. Schneid.)

καλόν γα — καθαρμόν cet. Contulit haec cum *Cicero.* Epist. ad Attic. VI, 1. *P. Victorius* Var. Lectt. XXI, 22.

CAPUT XV.

ἐν μακαρία — ἀνάγκη δέδεται. Δεῖν ἢ δῆσαι c. ἐκ vel & coniungitur, vid. *Lexic.* *Xenophont.* Vol. I. p. 636. *Heindorf.* ad *Cratyl.* p. 71. Ceterum haud dubie respexit h. l. *Cicero* Tuscul. Quaest. V, 20. ubi de *Dionysio* dicit: ita propter iniustam dominatus cupiditatem in carcerem quodammodo ipse se incluserat. Vid. *P. Victor.* Var. Lectt. XI, 13.

μετὰ φάυλων. Cod. Reg. μετὰ φίλων, male.

πετόμενοι, volantes, de celeri adventu, illustravit *P. Victor.* Var. Lectt. XXIII, 17.

Ξενικούς τε καὶ παντοδαπούς. Sic *Cicero* l. l. de *Dionysio*: credebatur eorum nemini, sed iis, quos ex familiis locupletum servos delegerat, quibus nomen servitutis ipse detraxerat, et quibusdam convenis et feris barbaris corporis custodiam committebat. Cf. et *Aristotel.* Polit. V, 11. (c. 9. §. 6. ed. Schneid.)

Σοφοὶ τύραννοι. Versum hunc, qui etiam a *Theagis* auctore (p. 125. B.) *Euripidi* adscribitur, alii ex *Sophoclis* *Aiace Locro* sumtum esse asserunt, ut *Aristides* Orat. *Platon.* II. p. 288. T. II: οὐδὲ γὰρ Εὐριπίδου φήσομεν, οἶμαι, τὸ ἱαμβεῖον εἶναι τὸ Σοφοί — συνουσία, οὐδ' εἴ τις οὕτω τῶν σοφῶν εἰρηκεν' ἔστι γὰρ ἐξ Αἰάντος Σοφοκλέους, Αἰάντος τοῦ Δοκεῖ. Cf. *Aul. Gellii* Noct. Attic. XIII, 18. *Gataker.* Advers. Miscell. I, 1.

Sophocl. fragm. T. II. p. 198. ed. Musgrav. et *Eurip.* fragm. T. II. p. 483. ed. Beck. Vid. *Beckhius* de graec. tragoed. principib. p. 247. Ceterum similis est Euripidis versus in *Phoeniss.* 527: εἴπερ γὰρ ἀδικεῖν χρῆ, τυραννίδος πέρι Κάλλιστον ἀδικεῖν, τᾶλλα δ'εὐσεβεῖν χρεών.

μισθωσάμενοι, mercede conducentes cantores ac muficos. *Protagor.* 347. D: ὑπὸ ἀπαιδευσίας τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φωνὴν τὴν τῶν αὐλῶν.

ὑπὸ ἄσθματος. Tragici, multitudini et imperitis blandientes, rerum politicarum acclivitatem (verae civitatis ideam) assequi nequeunt, et si eam appetere audent, anhelantes progredi non possunt, honoremque, quo augebantur, amittunt.

ἐάν τις. Tē respondet sequenti δέ, de qua re jam monuimus.

ὅπου ποτέ, ubicunque, si; ὅποι i. q. ὅπου, ut usurpari solet.

τὰ τῶν ἀποδομένων. Ἀποδίδοσθαι passive pro πωλεῖσθαι, vendi, rarius est (v. *Boisson.* ad *Philostrat.* p. 288 f.) Similiter *Thucydid.* VI, 62. ἀποδιδόναι significatione medii posuit. *Stephanus* scribi volebat: τὰ τῶν ἀποδιδομένων vel τὰ ἐκ τ. ἀποδιδομένων: ea, quae ex venditionibus proveniunt, et ὅπη ποτέ. In sequentibus ἐς φορᾶς vel εἰςφορᾶς, quod libri editi exhibent, vitiosum est.

κατέστησεν. Bas. 2. addit καὶ ἔθρεψεν. *Ficinus* simpliciter vertit: neque se ad hoc eum creasse, ut cet. Post δουλεύων Bas. 2. adiicit ἀναγκάζων et pro αὐτός exhibet αὐτούς cum cod. Regio.

Ξυγηλύδων. *Valcken.* ad *Ammon.* I, 7. p. 32. corrigebat Ξυνηλύδων, sed vid. *Fischer.* ad *Aeschin.* p. 123. et ad *Weller* Gramm. graec. T. II. p. 52.

πῶς — λέγεις. Ald Bas. 1. et 2. λέγοις.

ἐς πῦρ δούλον. Ni fallor, δούλων scribendum est, ut voci ἐλευθέρων respondeat, sicut δεσποτείας voci δουλείας. Nec aliter videtur *Ficinus* legisse vertens: utque fertur, populus servitutis liberorum fugiens fumum, in flammam servorum dominationis incidit. *Libanius* Epist. 554. p. 269: τί ἂν τις αἰτιῶτο Φεύγοντα πῦρ; πυρὸς γὰρ οὐδέν ἢ τῶν ἐνταῦθα διαφέρει φιλονεικία. Opponitur speciosa servitus (καπνὸς δουλείας) verae tyrannidi (hoc est πῦρ δεσποτείας.)

πινηροτάτην δούλων δουλείαν. A Cod. Reg. abest δούλων. Mox γενομένη τε καὶ οἷα ἐστὶ cum Cod. Regio scripsimus; vulgo καὶ desideratur.

L i b e r n o n u s .

CAPUT I.

τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν. Admodum frequens est haec periphrasis pro τὰς ἐπιθυμίας, vid. *Ducker.* ad Thucyd. IV, 54. VIII, 177. *Marcland.* ad Lys. T. V. p. 445. ed. Reisk. *Wernsdorf.* ad Himer. p. 191. *Fischer.* ad Weller. T. I. p. 335 sq. et *Schäfer.* melet. crit. p. 31 sq. — Mox Cod. Reg. δὲ pro δοκοῦμεν.

ἡ ζήτησις οὗ ζητοῦμεν, i. e., ἡ ζήτησις τούτου, ὃ ζητοῦμεν.

ἐν καλῷ est Latinorum *in loco*, i. e. commodum s. opportunum. Vid. *Lamb. Bos. Ellips.* p. 484 sq. ubi cf. *Schäfer.* Sic ἐς καλὸν ἦκειν al. commodē venire, v. *Boissonad.* ad Philostrat. p. 614 sq. Vitiose Bas. 2. ἐγκαλῶ.

τῶν μὴ ἀναγκαίων ἡδονῶν. *Laud. Stob. Serm. V. p. 75 v. 41.* usque ad εὐδηλον, ubi μὲν pro μή — ἐμοί — ἐγγίγνεσθαι μὲν — λέγεις δὲ — λογικόν (ut Bas. 2.) σίτου — ζητεῖ (ut Ald. Bas. 1. et 2.) scribitur.

ἀπὸ πάσης. Bas. 2. ἀπάσης, quod eodem redit. Verba enim solvendi ac liberandi tam cum simplice genitivo quam c. praepositionibus ἐκ et ἀπὸ construuntur (sic *Phaedon. 65. A.* ἀπολύων — ἀπὸ); vid. *Matthiae Gramm. graec. p. 453.*

ἐπιχειρεῖν. Sic Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. *Stobaeus* vero ἐπιθυμεῖ ac si οὐδὲν ὀκνεῖ absint, quae *Ficinus* quoque non expressit vertens: ut aut cum matre corpus miscere videatur, aut cum quovis alio, vel homine vel deo, saepe bellua. De re ipsa cf. *Sophocl. Oedip. Tyr. 981 sq.*

αὐτὸς αὐτοῦ, i. q., περὶ αὐτοῦ, ut VIII. p. 545. A: πῶς ποτὲ ἡ — δικαιοσύνη — ἔχει εὐδαιμονίας τε πέρι. Verbo ἔχειν cum particulis conditionem indicantibus coniuncto saepius simplex genitivus apponitur. Vid. *Matthiae Gramm. graec. p. 432. sq.*

τὸ λογιστικόν. Bas. 2. τὸ λογικόν.

ἐστιάσας, vid. ad *Phaedr. p. 221.* Mox pro αὐτῷ Cod. Reg. et *Stob.* αὐτοῦ exhibent. Ceterum expressit h. l. *Cicero* de divin. I, 29., respexit *Plutarch.* de virtut. et vicio p. 101. A. et vertit *Chalcid.* in Tim. p. 370. T. II. (*Hippolyt.* ed. *Fabric*)

ἐς ὀργάς. *Stob.* ὀργήν. Mox τὰ δύο εἶδη et τῆς ἀληθείας.

Παρανόμοι. Cod. Reg. παρανομεῖ τότε, ὅτε αἱ ὕψας.

ἐνδηλον. Cod. Reg. εὐδηλον.

CAPUT II.

ἦν — γεγονώς, ut c. 8. γεγονώς ἔσταυ. Herodot. VI, 65: ἦν ἐχθρὸς — μάλιστα γεγονώς. Solet enim verbum εἰμί participio alius verbi ita jungi, ut modi finiti illius verbi circumlocutioni inserviat, ut h. l. ἦν γεγονώς pro γέγονε positum est. Qui exempla quaerit, larga ea manu suppeditata reperiet in *Fischeri Anim. in Weller. T. III. P. II. p. 4 sq.* Ceterum respicitur locus ille lib. VIII. c. 10: τοῦ Φαιδῶλου ἐκείνου καὶ ἐλιγαρχικοῦ γένοιτ' αὖν, οἶμαι, υἱος, ὑπὸ τοῦ πατρὶ τεθραμμένος ἐν τοῖς ἐκείνου ἡθέσιν. Ni fallor autem, post γεγονώς inferendum est καὶ vel τε καὶ, ut ad γεγονώς ex sequentibus intelligatur Φαιδῶλου πατρός· natus erat patre parco et inde a teneris ab eo educatus. *Stephanus τεθραμμένου* corrigi volebat. — Mox e *Bas. 2. χρηματιστικάς* reposuimus pro χρηματικάς. Sic VIII, 10, qui locus hic respicitur, χρηματιστικῇ ἡδονῇ memorantur. — Mox *Cod. Reg. Bas. 1. et 2. ἀναγκαίαις*, et *Cod. Reg. ἀτιμάζοντες*.

δημότικος. *Cod. Reg. δημοκρατικός.*

τὸν τῶν τοιούτων. *Cod. Reg. τὸν τοιοῦτον. Ficinus:* numquid aliud amorem talium esse putas? — Mox *Cod. Reg. βομβεῦσαι καὶ ἄλλαι ἐπιθυμίαι, θυμιαμάτων γέμουσαι.*

πόθον, κέντρον. Vulgo πόθου κέντρον, contra sensum, quem *Ficinus* perspicue expressit vertendo: coaugent prorsus aluntque desiderium illud, atque ita fucō aculeum addunt. Scilicet participia αἰξουσαι et τρέφουσαι accusativum postulant, qui etsi repeti possit ex antecedente τὸν ἔρωτα, tamen sensus obscuratur quodammodo eo omisso; accedit, quod πόθου κέντρον non recte cum sequentibus coniungitur; namque πόθος l. ἔρως jam inest in fucō, aliis vero cupiditatibus adstipulantibus atque inflammantibus dicitur κέντρον, aculeum, accipere. Postremo πόθου κέντρον (*Phaedr. c. 35. p. 253. E.*) huc non pertinet, sed κέντρον τοῦ κηΦῆνος; fuci enim partim ἀκέντροι sunt, partim δεινὰ κέντρα ἔχοντες, cf. VIII, 6. ubi v. not. οἷστρά, οἷστρος, κέντρον, δῆγμα al. de flagrantissima prorsusque furiosa cupiditate solemnia sunt vocabula, v. ad *Phaedr. p. 265. Ammon. p. 92: οἷστρος δὲ μαγνώδης ἐπιθυμία.*

ποιουμένας, v. ad VII, 16. Olim conieceram λιπωμένας, sed haud necesse est ποιουμένας corrigere.

πληρώση. *Cod. Reg. πληρώσας.*

ἐπιχειρεῖ. *Ald. Bas. 1. et 2. ἐπιχαρεῖν.* De sententia, vid. *Bacchylid. XI, 9 sq. in Anthol. graec. T. I. p. 84. ed. Jac.*

CAPUT III.

διακυβερον. Sic e Bas. 2. reposuimus pro διακυβερον; sensus enim postulat coniunctivum, non optativum, quum ad ων pertineat. Sic *Ficinus* quoque vertit: hi, quorum tyrannus Amor, intus animi incolens penetralia, regit omnia.

τὰ τῆς ψυχῆς ἅπαντα, omnia, quae in animo insunt, s. universum animum. Sic *Theaet.* p. 154. D: πάντα τὰ τῶν φρενῶν, ubi v. *Heindorf.* p. 324.

ἄρα. Bas. 1, et 2. ἄρα.

ἐννενοοτευμένας. Ald. ἐννενοοτευμένας, Bas. 1, et 2. ἐννενοοτευμένας, Cod. Reg. ἐννεοοτευμένας. Ceterum cf. *Longin.* XLIV. §. 7.

αἱ ἐν αὐτῷ ἡδοναί. Cod. Reg. ὡς ἐν αὐτῷ. Mox Ald. Bas. 1. et 2. ἀρπάζει, vitiose; et deinde Cod. Reg. δράσαστο. — Mox φαρῶν scripsi pro φαρῶν, quod recentioris Atticismi est, v. *Ducker.* ad *Thucyd.* V, 4. interpp. ad *Thom. Mag.* p. 435. et *Valckenar.* ad *Eurip. Phoeniss.* p. 22.

πληγαῖς δοῦναι. Vid. ad *Phaedr.* p. 335.

ἐπιλείπει. E Cod. Reg. reposuimus pro ἐπιλείποι; adscriptum est enim in Cod. Regio voci ἐπιλείποι verbum ἐπιλείπει.

δορυφοροῦσαι τὸν Ἔρωτα. Δορυφορεῖν τινά est i. q. δορυφόρον εἶναι τινος, ut ap. *Thucyd.* I, 130. *Xenoph.* *Hier.* IV, 3. al.

ἀεὶ γιγνόμενος. Ald. Bas. 1. et 2. γενόμενος. *Ficinus:* talis semper erit vigilans. Mox Cod. Reg. φόβου pro φόβου.

τὰ δὲ σμικρά. Cod. Reg. τὰ γὰρ σμικρά.

πονηρίᾳ, respectu ad pravitatem. Mox παραβαλλόμενα a Cod. Regio abest.

οὐδ' ἔκταρ βάλλει, i. e., οὐδ' ἐγγὺς τοῦ σκοποῦ γίνεται, ut *Eustathius* explicat in *Odyss.* B. p. 798. 5. qui adiicit: καὶ τὸ μὲν τοιοῦτον ἔκταρ εὐλόγως τε δασύνεται, καὶ ἐπὶ ῥῆμά ἐστι ὡς τὸ ὑπάρ. p. 799. v. 3: ὃ καὶ εἰκὸς ἐστίν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔκταρ. Vulgo enim scribitur ἔκταρ. Laudant h. l. *Zenob.* V, 55. *Moeis Attic.* p. 190. Vid. et *Schol. Lucian.* ad *Lexiph.* §. 21. T. II. p. 583. ed. *Sohmieder.* interpret. ad *Thom. Mag.* p. 471. et *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 149.

εἰ μὲν ἐκόντες ὑπείκωσιν; Apodosis εἴ ἔχει, vel simile quid, ut post εἰ μὲν, εἰ δὲ al. solet, suppressa est. Sic *Thucyd.* III, 3. 44. *Protagor.* 325. D: καὶ εἰ μὲν ἐκὼν πείθεται· εἰ δὲ μή, ὡς περ ξύλον — εὐθύνουσιν. Cf. *Eustath.* ad *Iliad.* α. p. 50. *Observatt. Misc.* Vol. III. p. 145. sq. *Casaub.* ad *Athen.* V, 43. *Valckenar.* ad *Herodot.* p. 646. *Hermann.* ad *Viger.* 792. sq. et *Heindorf.* ad *Euthydem.* 345.

ἐταίρους. *Ficinus* videtur ἑτέρους legisse vertens: *alios* inducens *juvenes*.

Φίλην μητρίδα. Vid. *Plutarch.* an seni sit gerenda res-
publ. *Stephanus* ante Κρήτες desiderabat particulam ὥς vel ὥς-
περ, qua facile caremus.

CAPUT IV.

τοιιοῦδε. Ald. et Bas. 1. τοιόνδε. Mox Ald. Bas. 1. et 2.
τουτί (Cod. Reg. εἰάν του τί) pro ποῦ τι.

ἀλλότριοι, repete ὥς, ut *Theaet.* p. 167. E: χωρὶς μὲν
ὡς ἀγωνιζόμενος — χωρὶς δὲ διαλεγόμενος.

μοναρχήση. Ald. Bas. 1. et 2. μοναρχήσει.

τοῖς δὲ πολλοῖς. Bas. 2. καὶ adiicit post πολλοῖς.

ὁμοιότητι. Offendit haec vox, quia κατὰ cum accusa-
tivo jam per se similitudinem indicat, v. *Hemsterh.* ad *Ari-*
stophan. *Plut.* p. 331. et *Valckenar.* ad *J. Chrysostom.* *Orat.*
I. *Opuscul.* philolog. T. II. p. 204. sq. *Ficinus* ita vertit ac
si legerit ὁμοιότατος, *Stephano* jam observante: tyrannicus
vir civitati tyrannide oppressae simillimus. Fortasse μάλι-
στα pro ὁμοιότητι vel simile quid in libris suis invenit.

Τί οὖν ἄρα. Sic Ald. Bas. 1. et 2; male scripsit *Ste-*
phanus Τί οὖν; ἄρα Sensus est: Quaenam igitur ratio est
civitatis tyranno subiectae ad civitatem regi subditam? Si-
militer *Ficinus* vertit: quomodo se habet tyranno subiecta
civitas ad eam, quae regi paret, qualem primo descrip-
simus? — Mox ἡ μὲν ἀρίστη, omisso γάρ, Cod. Reg., et
ἔχα pro ἔφη Bas. 2.

ἀλλ' εὐδαιμονίας — ἀθλιότητος. Sic Cod. Reg. Ald.
Bas. 1. et 2. *Stephanus* tacite scripsit ἀθλιότητος περί, quod
primum haud necessarium est, propterea quod genitivi ab-
solute capiendi et explicandi sunt: quod attinet ad felicitate-
tem et miseriam (v. ad *Phaedr.* p. 351. *Sympos.* p. 294.
Matthiae *Gramm. graec.* p. 439.); deinde περί, si ponere-
tur, non ad εὐδαιμονίας et ἀθλιότητος, sed ad urbes referri
deberet: nam de urbibus respectu ad earum felicitatem vel
miseriam iudicium est faciendum.

καὶ μὴ ἐκπληττώμεθα cet. *Laud. Stob. Serm.* XLI.
p. 265. v. 20. usque ad εὐδαιμονέστερα.

ὥς χρῆ, interposita sunt, ut causam sequentium indi-
cent; ὥς est enim namque s. quoniam. Mox *Stob.* ἀποφαι-
νόμεθα et Cod. Reg. ὅς δύναται.

ἔξωθεν ὁρῶν ἐκπλήττηται: qui splendorem, exter-
namque rei speciem intuetur, rem ipsam perspicere nequit.

Similes locos excitavit *Wyttēb.* Bibl. crit. Vol. III. P. IV. p. 39 sq.

μάλιστά τις γυμνός. Cod. Reg. τίς omittit; τίς vero, quod *Ficinus* quoque expressit, est vernaculum *man.* — Mox Ald. Bas. 1. et 2. post τραγικῆς habent τέ, quod *Stephanus* recte exterminavit.

τῶν δυνατῶν, int. ὄντων, vid. ad VII, 4.

CAPUT V.

ὡς πόλιν εἰπεῖν connectenda sunt cum antecedentibus: πρῶτον μὲν: ut primo de urbe dicamus (deinde vero de viro urbi simili). Bas. 2. πόλιν, ὡς ἄπορ εἰπεῖν.

ἐς ταυτὰ ταῦτα ἀποβλέπων e Bas. 2. reposuimus pro εἰς ταῦτα ἀποβλέπων, addicente *Ficino*, ut qui verterit: quoties eadem haec animadvertis.

ὁς — τυραννικὸς ὢν. *Stephanus* desiderabat negationem, ut intelligeretur is, qui, licet non esset tyrannico praeditus ingenio, tyrannidem tamen exercere cogeretur. Falso; sermo est de eo, qui non solum per se et in se ipso tyrannus est, sed tyrannidem etiam exercere cogitur; vid. c. 6. initium.

εὔμαλα. Sic Ald. Bas. 1. et 2. *Stephanus*, *Ficinus*, ut videtur, secutus, ut qui verterit: imo vero diligentissime, μάλιστα scripsit. Deinde *Stephanus* volebat τῷ τοιούτῳ λόγῳ, *Ficinus* vero vertit: *ratione tali*. Ni fallor, τὸ τοιούτον λόγῳ vel τὸν τοιούτον λόγον (λόγος de re ipsa, ut saepenumero) legendum est. — Mox Cod. Reg. δοκῶ γάρ μοι pro δοκᾶ, et εἴ τις τῶν θεῶν. De sententia, cf. *Seneca* de Clement. I, 24. §. 1.

οὐδ' ἐν δεόμενος: quum supersedere eo possit. *Ficinus* vertit: cum sibi nihil opus sit. *Cornarius* vero: non rogantes, ac si δεομένους legerit.

κατοικήσεις. Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. κατοικήσαι, Isolemni variatione. Mox Cod. Reg. οἱ μὴ ἀνέχαιντο.

ἐν παντὶ κακοῦ, ut ἐν παντὶ ἀθυμίας *Thucyd.* VII, 55. εἰς πᾶν κακοῦ ἀφικνεῖσθαι *Herodot.* VII, 118. Etiam simpliciter dicitur ἐν παντί, ut *Euthydem.* 300. E. *Sympos.* 210. A. Cf. *Wyttēbach.* ad *Plutarch.* de ser. num. vind. p. 108. *Boissonad.* ad *Philostrat.* p. 608. Cod. Reg. ἐν παντὶ κακῷ exhibet.

Ἄρ' οὖν οὐκ — *Laud. Stob.* Serm. XLVI. p. 350 sq. ubi ἐν τοσούτῳ δεσμωτηρίῳ legitur. Ceterum cum aliis scriptorum locis haec contulit *P. Victor.* Var. Lectt. XI, 13.

λίχνω cet. vid. *Xenoph. Hier. I, 11. 12.*

ὥς γυνή. *Stob. ὡς περ γυνή. Mox Ald. Bas. 1. ζῆν, deinde Bas. 1. et 2. καὶ τοι pro καὶ τι.*

CAPUT VI.

Οὐκ οὖν τοῖς τοιούτοις κακοῖς. *Stephanus* legi volebat πρὸς ἢ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις: praeter haec mala. *Ficinus* vertit: annon huiuscemodi malis plura insuper incurrit vir ille cet. Ni fallor, dativi in genitivos mutandi sunt: nonne huiuscemodi malorum, quae in hominem tyrannicum cadunt, plura ei contingunt, qui non solum per se, sed etiam in civitate administranda tyrannus est? Verba τὸν τυραννικόν epexegeσι inserviunt ut p. 583. E: ὁ μεταξὺ ἄρα νῦν δὴ ἀμφοτέρων ἐφάμεν εἶναι τὴν ἡσυχίαν. *Protagor. 313. A: ὁ δὲ περὶ πλείονος τοῦ σώματος ἡγεῖ τὴν ψυχὴν. Vid. Heindorf. ad Gorg. p. 121. Sine causa Stephanus* scribi volebat οἷον.

δοῦλος τὰς μεγίστας θωπείας. Ni fallor, legendum est τῆς μεγίστης θωπείας. Similiter *Ficinus* vertit: extremae adulationi servitutique adstrictus. Accusativus solummodo intellecta praepositione κατὰ locum habere posset, quanquam aliter de hac re statuere videtur *Matth. Gramm. graec. p. 572. De sententia, cf. Seneca de Clement. 13. §. 2 sq.*

σφαθασμῶν cet. Expressit h. l. *Tacit. Annal. VI, 6:* „Neque frustra praestantissimus sapientiae firmare solitus est, si recludantur tyrannorum mentes, posse adspici laniatus et ictus, quando, ut corpora verberibus, ita saevitia, libidine, malis consultis animus dilaceretur.“ In *Etymolog. Magn. p. 737. 18. scribitur διὰ παντὸς βίου σφαθᾶ. Verbum σφαθάζειν eruditissime, ut solet, illustravit Ruhnken. ad Tim. p. 242 sq.*

Ἰθὺ δὴ μοι. *Laud. Stob. Serm. XLI. p. 265. v. 28. usque ad τῆς πόλεως, ubi scribitur καὶ τίς δεύτερος.*

κρίναι. *Cod. Reg. κρίνει. Mox κρίσις sine articulo Stobaeus.*

Ἀρίστωνος υἱὸς τὸν ἀρίστον. *Paronomasia* est, satis frequens illa ap. *Platonem; vid. ad Phaedr. p. 276.*

ἀδικώτατον, abest a *Bas. 2.*

προαναγορεύω, ut sequens προαναγόρευε, e *Bas. 2. recepimus, assentiente Stephano, qui recte monet: „τοῦ κήρυκος est ἀναγορεύειν; dicit autem προαναγορεύω, ultra illud videlicet, quod ἀνηγόρευσα.“*

CAPUT VII.

διήρηται κατὰ τρία εἶδη. Maxim. Tyr. Dissert. XXII, 5. p. 267: τριῶν δὲ πολιτῶν τρία τ' αὖ μιμήματα βίων ἴδοις ἂν ἐν ἀνθρώπου ψυχῇ. Vid. Jamblich. ap. Stob. Serm. XLIV. p. 316. n. 3. Themist. Orat. II. p. 35. et Alcinoi doctrin. Platon. 33.

φαίνονται. Cod. Reg. addit εἶναι. Mox ἐν αὐτῷ e cod. Regio recepimus, et τοῦτο pro τούτῳ. Vid. ad Phaedr. p. 257. δεῖν. Ald. Bas. 1. et 2 δεῖ. Mox Ald. et Bas. 1. καλοῦντε. τύχῃ. Cod. Reg. τύχοι, superscripto τύχῃ et mox εἰ δέλας.

εἰ μὴ εἴ τι. Sic Gorg. 480. B: εἰ μὴ εἴ τις ὑπολάβοι. Sympos. c. 31. p. 205. E: εἰ μὴ εἴ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκᾶον καλᾶ al. Vulgo εἰ μὴ, εἴ τις, quod e Cod. Regio correximus. Ficinus: nisi quid forsan ad argentum conferant.

ὅτι μὴ, i. q., nisi, praeterquam; haec explicationis causa interposita sunt, quocirca sequentia οἰόμενος καπνόν cet. trahenda ad praegressum τὴν (ἡδονήν) ἀπὸ τοῦ μανθάνειν. Ὅτι μὴ satis frequens est, sed nondum ita expositum, ut acquiescere possis. Hermannus ὅτι μὴ ex his: οὐδὲν ὅτι μὴ, nihil quod non, ortum esse censet, ad Viger. p. 804. et Heindorfius ad Phaedon. p. 47. distinguit ὅτι μὴ (i. q. καθόσον) et ὅτι μὴ, nisi; utrumque haud satis recte. Ni fallor, ὅτι μὴ est proprie ut non, (gesetzt, im Falle, dass nicht) h. e. nisi, praeterquam, ut Xenoph. Anabaf. VI, 2. §. 6: μὴ ἀναγκάζει πόλιν Ἑλληνίδα καὶ Φιλίαν, ὅτι μὴ (im Falle, dass sie nicht, i. wenn sie nicht —) αὐτοὶ ἐθέλοντες δίδοιεν. Phaedon. 67. A: ὅτι (sic scribendum, non ὅτι) μὴ πᾶσα ἀνάγκη (im Falle, dass es nicht, h. e., wenn es nicht durchaus nothwendig ist, ausser es müsste cet.) Crit. 52. B. ὅτι μὴ (wenn nicht, i. e. ausser) ἀπαξ εἰς Ἰσοθμόν. Aelian. Var. Hist. II, 10: ὅτι μὴ ἐν τούτοις al.

φέρει e Cod. Reg. reposui pro φέροι. Ceterum minus recte Ficinus vertit: quia doctrina honorem non affert; et Stephanus sine causa ὅ, τι μὴ scribi volebat.

εἰ μὴ ἀνάγκη. Vid. Phaedon. 67. A.

CAPUT VIII.

Ὅτε δὴ οὖν. Laud. Galen. de Hippocrat. et Plat. placit. VI. p. 298. v. 49. ubi ὅτι et ἐκάστου εἶδους scribitur.

μὴ ὅτι, nostrum nicht etwa (proprie: es ist nicht zu denken, dass). Post μὴ igitur verbum timendi, cogitandi

al. intelligi debet. Exempla vide a *Fischero* ad *Apolog.* p. 157. laudata.

εἶδεῖμεν. Ald. Bas. 1. et 2. ἤδαιμεν. *Galenus* ἤδη μὲν τις. — Mox *Galen.* λέγει et *Cod. Reg.* ὄντων ἀνδρῶν.

ἐμπεριότερος. *Cod. Reg.* Ald. Bas. 1. et 2. ἐμπαρότατος, sed sensus comparativum efflagitat, quem *Ficinus* quoque expressit. — Mox *Cod. Reg.* ὁ φιλοσοφώτατος — μανθάνοντα pro μανθάνοντι — et ἐμπαροίᾳ μὲν ἀμφοτέρων.

ἐμπεριος. Ald. Bas. 1. et 2. ἄπαρος et *Cod. Reg.* ἀτιμός.

ἀλλὰ τιμή. Bas. 2. τι μὴν.

μὲν ἄρα. Ald. Bas. 1. et 2. ἄρα, vitiose.

τιμή τε καὶ νίκη καὶ ἀνδρεία. Vulgo τιμή, νίκη et ἀνδρεία, quos nominativos in dativos s. ablativos esse mutandos, jam *Stephanus* monuit.

ἀνάγκη ἢ ὁ φιλοσ. — Vulgo legitur ἀνάγκη, ἔφη, quum tamen haec Socratis verba sint, et orationis nexus postulet, ut Ἀνάγκη, ἔφη, ante *Τριῶν ἄρα* ut responsio ponatur; et ex his Ἀνάγκη, ἔφη illud ἔφη post ἀνάγκη in Socratis oratione sine ulla dubitatione fluxit. Etiam *Ficinus* in responsione habet: *Liquet. Socr. Postquam vero cet.*

ἢ δὴλον. "H inferui, quoniam sermo Platonis efflagitat. De sententia, cf. *Philebus*.

CAPUT IX.

τὸ δὲ τρίτον — Διΐ: tertio, et quidem postremo. Τὸ τρίτον s. τὸν τρίτον κρατῆρα τῷ Σωτῆρι (postremus enim calix *Jovi* *Servatori* dicabatur; hinc πλήρωμα vocabatur, vid. *Archestrat.* ap. *Athen.* I, 52. p. 110. XV. p. 459. *Animadv. T.* VIII. p. 77. et XV. p. 529. sq. Cf. *Diodor. Sic.* IV, 3. p. 249. not. *Wesseling*.) proverbialiter dicitur de re jam perficienda et absolvenda (nos: zum dritten und letzten Male, zu guter Letzt). *Schol.* ad *Charm.* p. 92: τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι ἐπὶ τῶν τελείως τι πραττόντων· τὰς γὰρ τρίτας σπονδὰς καὶ τὸν τρίτον κρατῆρα ἐκίρνων τῷ Διὶ τῷ Σωτῆρι τέλος γὰρ ὁ τρίτος ἀριθμός, ἐπειδὴ καὶ ἀρχὴν καὶ μέσσην καὶ τέλος ἔχει. Hinc τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι *Phileb.* 66. D. *Charmid.* 167. B. *Epist.* VII. 340. A. Cf. *Hesych.* v. τρίτος κρατῆρ ibique interpp. *Pierfon.* ad *Moer.* p. 72, et *Heindorf.* ad *Charm.* p. 93.

ἐξευρήσω. Bas. 2. ἐξερευνήσω. *Ficinus*: Ita certe inveniam, te respondente perquirens.

ἢ διστον ὄν. A *cod. Regio* ὄν abest.

ὁ — εἶναι, τὴν ἡσυχίαν, v. ad c. 6.

ἀμφοτέρω. Cod. Reg. ἀμφοτέρων, male.

ὁρθῶς, pro adiectivo positum, de quo jam exposuimus. — Μοx ἀλγᾶν pro ἀλγεινόν Ald. Basf. 1. et 2. — De vocis γνητεία variis significationibus erudite, ut solet, disputavit Sturzius in Nov. Act. Societ. Lat. Jenens. Vol. I. p. 75 sq.

πολλάκις, forte, v. ad Phaedr. p. 260. — Μοx τοῦτῳ Ald. Basf. 1. et 2., vitiose.

ὁσμάς, Sic Cod. Reg. Vulgo ὁδμάς.

CAPUT X.

πρὸς τὸ μέσον. Cod. Reg. πρὸς μέσον. Μοx τὸ ἀληθῶς ἔνω.

πρὸς πληρῶσει τε καὶ ἡδονῇ. Cod. Reg. πρὸς πληρῶσιν τε καὶ ἡδονῇ. Μοx καὶ οὕτω post ὥσπερ est eadem ratione, (eben so).

οὐχι πεῖνα cet. Laud. Stob. Serm. IV. p. 61, v. 26. usque ad ἀρετῆς.

δίψη. Cod. Reg. δίψα.

ψυχὴν ἔξεως. Basf. 2. post ψυχὴν addit αὐ.

κρίναι. Cod. Reg. κρίνε.

καὶ αὐτὸ — γιγνόμενον. Basf. 2. addit μᾶλλον εἶναι.

καὶ βεβαίως. Basf. 2. καὶ οὐ βεβαίως.

οἱ ἄρα φρονήσεως cet. Laud. Longin. XIII. §. 1. usque ad ἀπληστίαν, ubi verba καὶ μέχρι — μετάξυ omissa sunt, φέρονται sine τέ scribitur — βίου (Ald. Basf. 1. et 2. βίον) — ὑπερβάντες δὲ τοῦτο absunt — πρὸς δὲ τὸ ἀληθές — οὐτ' ἀνενέχθησαν — οὐδὲ τοῦ ὄντος — ἐπληρώθησαν absunt — ἀπεκτινύουσι.

στέγον. Ficinus videtur legisse στερεόν, nisi malis statuere, ipsum hoc significatu vocem στέγον accepisse. τὸ στέγον est solidum, firmum, non mutabile, constans. Proprie significatur hac voce id, quod aliquid ita continet, ut effluere nequeat, vid. Cratyl. 412. D. de Legg. IV, 714. A. Gorg. 493. C. Tim. 45. C. 78. A. Euripid. ap. Plutarch. περὶ ἀδολεσχ. p. 502. Straton. Epigr. XXI, 4. (Antholog. graec. T. III. p. 73.) Themist. Orat. XXVI. p. 312. D. Porphy. ap. Euseb. Praepar. Evang. IV, 8. p. 144. B. Lucian. dialog. mortuor. XI, 4. T. I. p. 158. ed. Schmied. Plotin. Ennead. II, 1. 3. p. 98 D.

ὥσπερ τὸ τῆς Ἑλένης εἶδωλον. Helenam enim veram non fuisse in Troja, sed in Pharo, Aegypti insula, plures tradiderunt, vid. Herodot. II, 112 — 119. Philostrat. vit. Apollon. IV, 16. p. 154. Heroic. p. 693. ed. Olear. Sext.

Empir. adv. Logic. VII. §. 181. p. 405. §. 255. p. 421. Eustath. ad Iliad. δ'. p. 173. γ'. p. 301.

CAPUT XI.

Τί δέ; περὶ τὸ θυμοειδές οὐχ cet. Sic *Stephanus* interpungendum esse jam monuit, etsi et altera ratio, qua scribitur τί δέ περὶ τὸ θυμοειδές, habet, quo se defendat. Mox in φθόνῳ διὰ φιλοτιμίαν cet. dativus causam s. impulsus propriorem, διὰ vero cum accusativo remotiorem indicat, ut ap. *Thucyd. IV, 36: οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἀσθενείᾳ σωμάτων διὰ τὴν σιτόδεαν ὑπεχώρουν.* Vid. *Tour. ad Suid. T. II. p. 32. et Matthiae Gramm. graec. p. 544.*

ἐπομένῳ. Sic *Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. Stephanus* correxit ἐπομένῳ, quod esse deberet ἐπομένῳ; sed genitivus, dativo praegresso, ita poni solet, v. ad lib. VII. 3. p. 518. A.

ἁφροσύνη. Futurum est a perfecto formatum, ut *Sympos. 220. D. Eurip. Iphigen. Aul. 675. — Ald. Bas. 1. et 2. vitiose οἰκίας pro οἰκείας exhibent.*

δυοῖν δὲ νόθῳ. *Cod. Reg. νόθῳ*, quo non opus est. Mox ἐς τὸ ἐπέκεινα est ad ulterius, i. e., ad extremum. — Paulo post *Ald. Bas. 1. et 2. pro αὐτῶν exhibent αὐτῷ.* Mox *Cod. Reg. δημοκρατικός pro δημοτικός.*

Τριπλασίον ἄρα — De his, ut de sequentibus, vid. *Schol. Ruhnken. p. 190 sq.*

ἥδιον. *Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2. ἥδιστον.* Mox *παλλαπλασιάσει Cod. Reg.*

CAPUT XII.

Εἶπεν δὲ, εἶπον. *Laud. Stob. Serm. IX. p. 119 sq. usque ad δηλοῖ γάρ, ἥ δ' ὅς cap. 13.*

λόγον. *Ald. Bas. 1. et 2. λόγον.*

νῦν δὲ. *Laud. Euseb. Praepar. Evang. XII, 46. p. 615. C. ubi νῦν δ', εἶπεν — αὐτῷ (sic et Stob. et Euseb.) pro αὐτό.*

οἶα. *Euseb. οἶαν, et Cod. Reg. εἶλεγον.*

παλαιαί. *Cod. Reg. πολλαί.* Mox *Ald. et Bas. 1. Κερβέρος.*

Χιμαίρας. Chimaera, portentosus ille Typhonis et Echidnae foetus, triplici corpore flammisque armatus, vid. *Eustath. ad Iliad. ζ', p. 491. sq. ed. Bas. et nostra ad Phaedr. p. 228.*

Σκύλλα. Scylla et Charybdis, notissimi in freto Siculo loci, nautis periculosi, naves in gyrum tractas absorbentes (*Homer. Odyss. XII, 235. 260. Virgil. Aen. IV, 420 sq. Lucan. IV, 455. al.*), unde poetae monstrum finxerunt in delphinum caudas desinens, canibus ex utero subtus prodeuntibus, v. *Brunch. ad Tibull. III, 4. 91. et Heyn. ad Virgil. Eclog. VI, 75. Excurs. IV. T. I. p. 172 sq.* — *Cerberus*: in aditu regiae Plutonis custos, cui tres sunt linguae tergeminumque caput (v. *Tibull. III, 4. 88*); sed alii aliter eum describunt. *Hesiodo Theog. 310 sq.* dicitur πεντηκοντακάρηνος. Cf. *Apollod. II, 5. 12. Horat. II, 13. 34. III, 11. 17.* ubi v. interpp.

Πλάττει τοίνυν cet. Respexit *Galenus* de Hippocrat. et Plat. plac. VI. p. 298. v. 25. T. I. ed. Bas.: εικάζει δ' οὕτω (τὴν ψυχὴν) τὸ μὲν ἐπιθυμητικὸν θηρίον ποικίλῳ τε καὶ πολυκεφάλῳ, τὸ δὲ θυμοειδὲς λέοντι, τὸ δὲ λογιστικὸν ἀνθρώπῳ. Frequenter vero cupiditates cum θηρίοις comparantur, ἃ κατεσθία τὸν ἀνθρώπον, vid. *Cebet. Tab. 9. 22 sq. Lambin. ad Horat. T. II. p. 207. E. et Casaubon. ad Athen. I, 35. T. I. p. 158. ed. Schweighaeuf.* — Pro ἐξ αὐτοῦ (sic *Euseb. Ald. Bas. 1. et 2.*) cum *Stephano* scripsi ἐξ αὐτοῦ. *Ficinus: ex se.*

ὁμως δέ. Ab *Euseb.* abest δέ. Mox legunt *Cod. Reg. et Euseb. ὁ λόγος*, sed articulus haud necessarius est. Sic et II, 15: ὡς ἀμαχὸν τε καὶ ἀνίκητον θυμός. Ceterum hunc locum respexit *Cicero* de Orator. III: nihil est enim tam tenerum, neque tam flexibile, neque quod tam facile sequatur, quocunque ducas, quam oratio — ea nos, quum jacentia sustulimus e medio, sicut mollissimam ceram, ad nostrum arbitrium formamus et fingimus. Vid. *P. Victor. Var. Lectt. X, 14.*

καὶ δεύτερον (int. τῷ μεγέθει) τὸ δεύτερον. Sic *Cod. Reg. et Stobaeus* exhibent, et *Cornarius* legendum esse monuit. Vulgo: τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον, δεύτερον τὸ δεύτερον.

ὥστε πῃ. Sic *Stob.* Vulg. ὥστε πη, in quo bis peccatum.

τούτῳ. *Stob.* τοῦτο, vitiose. Mox *Euseb. διότι φῆσαι* et τὸν λέοντα sine particula καί.

ὅπη ἄν. Sic *Euseb. Stob.* et libri *Platonis* editi, *Cod. Reg. ὅποι ἄν*, quod sensum eundem habet, v. ad *Sympos. p. 196 sq.* — Mox ἄγῃ pro ἄγοι ex *Euseb. et Stobaeo* recepimus; ἄν enim ad ὅπη pertinet.

ταῦτ' ἄν λέγοι. *Stob.* ταῦτα λέγει.

δεῖν ταῦτα πράττειν. *Cod. Reg.* omittit δεῖν, *Stob.* vero πράτταν. Mox κατὰ πάντα δὴ τρόπον *Stob.* — Pro

ἡγκρατίστατος Stephanus malebat ἡγκρατέστερος. — Mox verba πολυκεφάλου θρέμματος respexit Galenus l. l. VI. p. 298. v. 56. Cf. Tim. 70. E.

ὁ μὲν τὰ δίκαια. Sic Cod. Reg. Stob. ὁ μὲν τὸ δίκαιον. Vulgo ὁ τὰ μὲν δίκαια. — Mox Ald. Bas. 1. 2. et Stob. ψέγοι. οὐ καί. Stob. οὐ καί. Mox τοιαῦτα φᾶμεν.

οὐδὲν ὑγιές, int. λέγεις, quod eliciendum ex praegresso ἀληθεύει i. e. ἀληθές λέγει.

χρυσίου. Sic Stob. et Stephanus; Ald. Bas. 1. et 2. χρυσίου.

καὶ ταῦτ' ἐς ἀγρίων — ἀνδρῶν int. οἴκων, ut servi s. οἰκέται fiant. — Verba τὸ ἑαυτοῦ θειότατον illustrant Morgenstern. Commentatt. p. 104. et de Geer. diatrib. p. 88.

λαμβάνων — καταδουλοῦται, int. scilicet s. ita ut; particula explicativa more omissa est.

Ἐριφύλη, Amphiarai uxor, quae, aureo monili corrupta, maritum latentem prodidit, ut proficisci ad bellum Thebanum cogeretur, vid. Homer. Odyss. λ'. 325. sq. Pindar. Nem. IX, 37 sq. Pausan. X, p. 870. Hygin. fab. 73. et Heyn. ad Apollodor. III, 6. 2. Observatt. T. II. p. 245 sq.

CAPUT XIII.

τοιαῦτα πάλαι. Stob. τὰ τοιαῦτα πάντα.

ζυντείνηται. Stob. συγγίγηται. Paulo ante vulgo legitur ὁφεῶδες.

τρυφὴ δέ καί. Stob. τρυφὴ μὲν οὖν. Mox αὐτοῦ τούτου, omisso τοῦ.

τῶν ἐναύτῳ θρεμμάτων. Vulgo ἐν αὐτῷ. Mox δύναται, etsi referri possit ad ὅταν, tamen orationis nexum interruptit, quum sensus haec postrema ex particula ὥστε suspensa esse jubeat. Quocirca suspicor, δύνηται ab eo interpositum esse, qui non δύνασθαι, sed respectu ad ὅταν coniunctivum δύνηται supplendum esse putasset.

ἔχοντας, genitivus, etiam dativo παντί praecedente (vid. ad VII. p. 518. A.): ita ut vel ipse hoc in se habeat, vel hoc extrinsecus ipsi praepositum s. praefectum sit. Quocirca Stephanum audire non debemus, pro ἐφιστῶτες corrigentem ἐφιστῶτα, sc. ἔχοντας.

ὑπὸ ὁμοίου. Stob. ὑφ' ὁμοίου. Sequentia Οἴουπερ (i. e. ὑφ' οἴουπερ ἀρχεται) ὁ βέλτιστος.

εἶναι δεῖν. Stob. δεῖν εἶναι αὐτῷ (sine praepositione ἐν)
— ἄμεινον, omisso ἔν.

βούλεται, id propositi habet. Sic e Stobaeo reposui
pro βουλευέται. Passim vero inter se permutata reperiuntur
verba βουλευέσθαι et βούλεσθαι, vid. *Wesseling.* ad Herodot.
I, 165. et VI, 85.

τὸ μὴ εἶναι, i. e., τοῦτο, ὅτι μὴ εἶναι. Stob. pro εἶναι ἐλευ-
θέρους legit ἀνελευθέρους.

ἐν αὐτοῖς. Vulgo αὐτοῖς, contra sensum. Mox τὸ
παρ' ὑμῖν Stob., φίλακας Ald. Bas. 1. 2. et Stob. et ἐλευθε-
ρίαν pro ἐλεύθερον Stob.

κοιμίζεται, Sic Ald. et Stephan., Bas. 1. 2. et Bip.
κοιμίζεται, haud dubie operarum culpa. Verbum κοιμίζαν il-
lustravit *Heusde* in Specim. crit. in Plat. p. 89 sq.

τοιαύτην αὐτῷ. Cod. Reg. αὐτοῦ.

οὐχ ὅπως, proprie: non dico s. dicam (ut nos ellip-
tice ponimus: *nicht dass*, sequente: *nicht einmahl*) et se-
quente negatione οὐδέ: non dicam, hoc — sed ne id qui-
dem, h. e. non modo non, sed ne — quidem s. tantum
abest, ut, — ut ne — quidem. Vulgo μόνον intelligendum
esse censent, vid. *Ducker.* ad Thucyd. III, 42. Lexic. Xe-
nophont. Vol. III. p. 312. et *Schaefer.* ad Lamb. Bos El-
lips. p. 775 sq. Sensus igitur est: tantum abest, ut corporis
curam ac nutritionem ferinae illi ac coecae voluptati per-
mittat, ut sanitatem quidem ceteraque corporis curae ha-
beat, nisi ad temperantiam animique harmoniam conducant
(faciant). Sequens ἀλλ' — φαίνεται mendosum esse opinor;
namque cum praecedentibus coniungi nequit, ubi ad ἀλλ'
— βλέπων et πρεσβέων intelligendum est ex praegressis ζῆσαι,
quocirca etiam in his participium, intellecto ζῆσαι, vel fu-
turum φανῆται, verbo ζῆσαι respondens, desideratur. Sensus
mihi videtur postulare ἵνα — φαίνεται, et ἀλλά illud ex re-
petitione prioris enatum esse suspicor. Similiter *Ficinus*
vertit: ita ut corporis harmoniam propter animi consonan-
tiam moderetur.

ἐπιτρέψας ἐνταῦθα τετραμμένος, ita ut huc se
convertat s. animum applicet, hoc appetat; participium
participio, ut solet, explicationis gratia appositum. Cete-
rum φαίνεσθαι cum participio coniunctum est reperiri s. de-
prehendi, manifesto esse, vid. *Zeune* ad Viger. p. 313. *Fis-
cher.* ad Weller. T. III. P. II. p. 49.

μουσικός. Cf. Lach. p. 181. D. 188. C. Tim. 339.
D. *Sext. Empir.* adv. Music. VI. §. 13. p. 359: οἳ τε
μέγα δυνήθεντες ἐν φιλοσοφίᾳ, καθάπερ καὶ Πλάτων, τὸν σοφὸν ὁμοίον

Φασι εἶναι τῷ μουσικῷ, τὴν ψυχὴν ἡρμωμένην ἔχοντα. Cf. *Wernsd.* ad *Himer.* p. 235. et *Wytttenbach.* ad *Phaedon.* p. 127.

ἢ τὸν κύνα. Cod. Reg. ἢ τὸν Δία. De Socratis iurjurando per canem vid. *Schol. Ruhnken.* p. 5. et *Fischer.* ad *Apolog.* p. 86.

ἐν οὐρανῷ cet. Respexerunt hoc *Athen.* XI, p. 508. B. *Clemens Alexandr.* Strom. IV. p. 543. Sylb. T. I p. 642. *Pott.* *Origen.* c. *Celf.* V, 43. T. I p. 611. B. ed. *Parisi.* *Gregor. Nazianz.* in *Julian.* I. *Theodoret.* Therapeut. IX. T. IV. p. 619. B. Vid. *Holsten.* ad *Porphyr.* p. 83. ed. *Cantabr.* et *Gataker.* ad *M. Antonin.* IX. §. 29. p. 278. — Ceterum *Ficinus*, ut bene *Stephanus* observavit, videtur legisse ἐπὶ γῆς δὲ οὐδαμοῦ: vertit enim: in terris vero nusquam.

Lib er d e c i m u s.

CAPUT I.

Καὶ μὲν cet. *Laud.* *Procl.* in *Polit.* p. 404. v. 3. infr. πολλὰ μὲν. A Cod. Reg. μὲν abest. Mox ἀκρίβομεν pro aoristo praeterito positum est, ut *Tim.* p. 35. B: ἦρχετο — ἀφ᾽ ἑλῆ al. Vid. *Matthiae* *Gramm.* graec. p. 705. II.

αὐτῆς ὅση. Genitivus pendet e pronomine relativo; vid. *Matth.* *Gramm.* gr. p. 478. — Mox *Procl.* πάντως et παραδεκτέον (sic et Cod. Monac. Nr. 490. quo libri huius fragmentum continetur). — Ceterum bene observat *Morgenstern.* *Comment.* p. 249. ad h. l.: „nunc demum, quum animi humani partes (lib. IV.) cupiditatum genera (lib. IX.) et sincera voluptas ab adulterinis generibus distinctae essent (ibid.), quae adhuc de poësi dicenda erant, satis clare intelligi poterant. Adeo verum est, quod in praef. dixi, sub confusionis cuiusdam specie in libb. de rep. ordinem exquisitissimum latere.“

ὥς μὲν πρὸς ὑμᾶς εἰρησθαι. *Laud.* *Euseb.* Praep. *Evang.* XII, 49. p. 618. C. ubi εἰρησθαι scribitur. *Proclus* habet ἡμᾶς. Mox Cod. Reg. οὐ γὰρ με, et Monac. κατηγορεῖτε — *Procl.* τραγωδίας sine articulo — πάντας (sic et *Euseb.*) τοὺς μιμητικούς — Cod. Monac. ὥς ἔοικεν — *Euseb.* πῇ δὲ — ἔοικε γάρ. Simili *Ciceronis* loco illustravit haec verba *P. Victorius* *Var. Lectt.* IX, 21.

ἀλλ' οὐ γὰρ cet. *Laud.* *Justin. Martyr.* *Apolog.* II, 3.

p. 94. C. *Procl.* in *Polit.* p. 407. v. 19. et respexit *Ammon.* in vit. *Aristot.* p. 9. et *Nunnes.* not. p. 106. ed. Lugd. Bat. Ap. *Justin.* scribitur οὕτε γε; Ald. Bas. 1. et 2. πρὸς γε pro πρὸ, et pro ἀνὴρ Bas. 2. τοῦτο. In his ἀνὴρ sine articulo (et si proclive scriptu ὁ ἀνὴρ s. ἀνὴρ) recte positum est vi pronominis definiti, idque sensu ironico, ut *Phaedon.* 98. B: ὁρῶ ἄνδρα τῷ μὲν νῦν οὐδὲν χρώμενον, ubi *Wyttenbachius* p. 258 plura in hanc rem exempla excitat, sed male ambigit, utrum ἄνδρα pro ἄνδρα τινά, an pro τὸν ἄνδρα positum sit. Vide, quae de voce ἀνὴρ, pronominis partes agente (vernacule mox est indefinitum *einer*, *jemand*, mox definitum *er*) ad *Phaedr.* p. 365 sq. exposuimus.

γάρ τοι. Ald. Bas. 1. et 2. γάρ τι. Mox *Cod. Reg.* πάνυ τοι.

ἀμβλύτερον. *Cod. Monac.* ἀμβλύτεροι. Participia βλέπιντων et ὁρῶντες sine articulo posita sunt, quod haud infrequens est, praecipue in neutris, ut V, 21: μὴ ὄντι — ὄντι — οὐκ ὄν cet. Vid. *Matthiae* *Gramm. graec.* p. 834. — Deinde *Cod. Reg.* et Bas. 2. πρότεροι, quod idem valet.

κατὰ ταυτά. Sic bene *Stephanus* correxit. Ald. Bas. 1. et 2. κατὰ ταῦτα.

τάχα μᾶλλον. *Cod. Reg.* ταῦτα μᾶλλον.

νῦν δὲ ἐλέγομεν. Sic Bas. 2., ut *Ficinus* vertit: quaecunque nuper commemoravimus.

ἔρχεαι τῷ λόγῳ, i. q., ἐς s. ἐπὶ τὸν λόγον, orationem (i. e. rem, quaestionem propositam) aggredieris, i. e., capis.

ἐς δέον, ita ut expedit.

CAPUT II.

οὐ τὸ εἶδος. *Cod. Monac.* οὐδὲ τὸ εἶδος, vitiose. Mox ἐλέγομεν γάρ et τοιοῦτον, ut *Cod. Reg.*

κλεινουργοῦ. *Cod. Reg.* δημιουργοῦ.

τυγχάνει δὲ. *Cod. Monac.* τυγχάνοι, omisso δὲ.

μιμητὴν τοῦτον. Sic *Cod. Monac.* Bas. 2 et *Ficinus*, qui vertit: qui imitator iste sit. Vulgo τούτου, *Cod. Reg.* τούτων.

τριτταί. *Cod. Mon.* διτταί.

ἡ ἐν τῇ φύσει οὐσα, quae in natura, h. e., per se et revera (φύσει, ut infra: μίαν φύσει αὐτήν) est. Sic infra μίαν ἐν τῇ φύσει, et αὐτὸ ἐν τῇ φύσει ἕκαστον. Sic et in *Parmenide* p. 132. D. vel φύσει vel ἐν τῇ φύσει (posterius nunc amplexandum existimo) legendum est. Vid. ad *Phaedr.* p. 314. Mox *Ficinus* videtur legisse ἢ τινά ἄλλον; vertit enim: num alium quemquam; sed rectius habet ἢ τίνα (quem) ἄλλον;

Ναί ἔφη. Haec absunt a Codd. Reg. et Monac. *Ficinus* expressit vertendo Plane: ω

Ἔστω. Cod. Monac. ἔστω: deinde ζωγράφος δέ et ἀπεργάζεσθαι.

μίαν μόνην. Cod. Reg. μίαν μόνον. Sequens ὅ ἐστι κλίνη est: Scilicet κλίνην per se s. κλίνην ὄντως οὔσαν, ut infra. Sic paulo post καὶ εἴη ἄν, ὅ ἐστι κλίνη, ἐκείνη (ille esset lectus per se et revera existens, ὄντως ἄν). Neutrum in definitionibus significat generale, ut in αὐτὸ δικαιοσύνη al. vid. ad lib. I 9: τοῦτο ἐφάνη ἡ δικαιοσύνη ὄν. — De sequente οὔτε μὴ φυνώσι (neque cogitandum eas nascituras esse, h. e., numquam nascentur) vid. ad I, 15.

προσαγορεύωμεν. Cod. Monac. προσαγορεύομεν.

κλίνης. Genitivus absolutus: quod attinet ad lectum; v. *Matth. Gramm. graec.* p. 435 sq. Τοῦτο vero verbis appellandi sic solet jungi, ut sit *ita* (proprie hoc nomine, κατὰ τοῦτο τὸ ὄνομα; vide nostra ad *Phaedr.* p. 258. et *Matthiae Gramm. graec.* p. 569.) — Mox ad μιμητής int. τούτου, οὗ ἐκεῖνοι δημιουργοί.

Τοῦτ' ἄρα E cod. Monac. recepimus pro ταῦτ' ἄρα. Deinde ex eodem et *Proclo* (in *Polit.* p. 405. p. 15) scripsimus τραγωδοποιός, vid. *Fischer.* ad *Sympos.* p. 203. Paulo post *Proclus* τίς praetermittit et οἱ ἄλλοι πάντες legit.

εἰπέ δέ μοι. Cod. Monac. δὴ μοι. *Ficinus*: sed de pictore mihi dicas velim.

τὰ τῶν δημιουργῶν. Cod. Monac. addit ἔργα et paulo post habet ὁποιοῦν, et πόρρω ἄρα που.

πάντα. Sic Cod. Reg., quod et *Ficinus* expressit vertendo: „propterea omnia potest facere,” et sensus requirit.

περὶ οὐδενός — ἐπαΐων. Expectabas οὐδέν περὶ τούτων ἐπαΐων τῶν τεχνῶν, et fortasse ita legendum est.

γράφας ἄν, si forte pinxerit fabrum.

Ἀλλὰ γάρ. Cod. Monac. Ἀλλὰ μήν.

περὶ τούτου, ὥς. Cod. Reg. περὶ τοῦ, ὥς.

περὶ τούτου est i. q. τοῦτο s. τοιοῦτόν τι.

τὰ ἄλλα πάντα — οὐδέν ὅτι οὐχί pro καὶ τῶν ἄλλων πάντων οὐδέν ὅτι οὐ (nihil non, i. e., omnia, vid. ad *Sympos.* p. 305. *Schneider.* ad *Xenoph. Cyrop.* I, 4 25. *Heindorf.* ad *Phaedon.* p. 233. *Matth. Gramm. gr.* p. 424 et 669.

CAPUT III.

οὔτοι: Ὅμηρος et οἱ τραγικοί, qui ex Homericorum carminum fonte quasi fluxerunt. Quantum veteres Homero imprimis tribuerint, constat e *Strab.* I, p. 3. III. p. 157. *A. Gell.*

VII, 14. al. Vid. *Spalding*. ad *Quintilian*. *Orat. Instit.* II, 17. 8. Post "Ὀμηρον Cod. Monac. addit εἰδέναι, et post μιμηταῖς omittit τοῖς.

δοκοῦσι τοῖς πολλοῖς. Cod. Reg. τοῖς ἄλλοις. Paulo ante Ald. Bas. 1. et 2. ἢ τί exhibent, unde scribendum esse ἢ τι apparet. Ἥ est an, praecedenti πότερον respondens, et τί, ad λέγουσι referendum, notam illam significationem habet: aliquid dicere, i. e. verum et grave quid dicere, quod dignum sit auditu. Sic etiam *Ficinus* vertit: an forte nonnihil dicant. Male *Stephanus* scripsit ἢ τί καὶ λέγουσι. Cod. Monac. exhibet εἰ τι καὶ λέγουσι.

τοῦ ἑαυτοῦ βίου. Ald. Bas. 1. et 2. ἑαυτῷ.

ὥς βέλτιστον ἔχοντα. „Fortasse βέλτιον scribendum est; nam in superl. gradu potius βέλτιστα dicturus fuisse videtur.“ *Stephanus*. Equidem desidero articulum τό ante βέλτιστον, ut τὸ βέλτιστον respiciat praecedens τοῦτο: quasi optimum haberet s. quasi hoc (simulacra facere) optimum esset.

περὶ τῶ. Cod. Reg. et Bas. 2. πρῶτον. Mox Cod. Monac. πολλάκις καλὰ ἔργα — καταλιπεῖν ἑαυτοῦ μνημεῖα, qui verborum ordo sensui convenientior.

Τῶν μὲν τοίνυν cet. *Laud. Euseb. Praepar. Evang.* XII, 49. p. 618. D.

ἄλλον. Bas. 2. ἄλλων ὄντινα οὖν (*Euseb. ὄντινα οὖν*).

ἱατρικὸς ἦν. Sic e cod. Monac. reposuimus pro ἱατρικὸς τις ἦν. In *Euseb. τίς* post ἦν deest et sequentia hoc ordine scribuntur: ἱατρικῶν λόγων μόνον.

αὐτοῦς. *Euseb. αὐτόν*.

περὶ δὲ τῶν cet. *Euseb. περὶ δὲ τῶν μεγίστων τε καὶ καλλίστων*, τῶν ἐπιχαρεῖ cet., quod nihil nisi analysi est vulgatae scripturae; namque τῶν positum est pro τῶν μεγίστων, ἃ ἐπιχαρεῖ λέγειν Ὀμηρος. Mox *Euseb. πολέμων περὶ*.

παιδείας περὶ ἀνθρώπων. Ald. Bas. 1. et 2. περὶ. Pluralem ἀνθρώπων pro ἀνθρώπων ex *Eusebio* et Cod. Monac. recepimus. Sic *Ficinus* quoque: et hominum disciplinis.

Ὡς φησὶ Ὀμηρος. *Laud. Aristid. Orat. III. Platon* p. 327. T. II. usque ad οὐχ ἄπτεσθαι. Cod. Monac. τρίτος εἶ. Sequentia *Ficinus* ita vertit: „fingisne virtutis imaginem,“ ac si legerit ἀρετῆς εἰδώλου δημιουργός sine praepositione περὶ. Sed rectius est ἀρετῆς περὶ: quod ad virtutem attinet, si virtutem consideramus. Mox *Aristid. τῶν* et *Euseb. δὲ καί*.

ἦς δα. Sic *Aristid. Euseb. et Stephan. Ald. Bas. 1. et 2. οἷθα*; imperfectum more Atticorum pervulgato pro praesente positum est.

ποῖα. Aristid. ὁποῖα — ἀνθρώπους ἢ χεῖρους.

ποιεῖ. Ald. Bas. 1. et 2. ποιῶν. Mox διὰ σέ Aristid. Euseb. Ald. Bas. 1. et 2. Vitiose Stephan. et Bip. διὰ σε.

Λακεδαιμόνων. Aristid. Λακεδαιμόνιοι.

πόλλαι μεγάλαι. Cod. Reg. πόλεις μεγάλαι, sed vox πόλεις (civitates, Staaten, v. Wernsdorf ad Himer. p. 261.) eruenda est ex praegressa Λακεδαιμόνων, nisi malis, πολλάς retinens, πόλεις inferere, ut Ficinus videtur legisse vertens: perque alios multos multae et parvae civitates et amplae

αἰτιᾶται, tibi hoc tribuit, de te praedicat, ut jam exposuimus. Sequens σοφῶς sensu, non grammatice vocem πόλεις respicit; intelliguntur enim cives.

Χαρώνδαν. Charondas notus est Thuriorum legislator, ut Zaleucus Locrorum, vid. Schol. p. 27. Rittershus. ad Porphyrr. de vit. Pythag. p. 27. Benth. ad Epist. Phalar. p. 365 sq. Wesseling. ad Diodor. XII, 11. p. 485. et Heyn. Opusc. Acad. Vol. II. p. 162.

τινὰ εἰπεῖν. Ficinus vertit ita, ac si legerit τίνα: te vero quis praedicabit et qualem? Sed τίς indefinitum est: aliquis, i. e., insignis et praestans: te vero quis poterit aliquem, i. e., insignem nominare, h. e., de te vero quis poterit insigne quid praedicare? Hinc respondetur οὐκ οἶμαι (Euseb. οἴομαι, et Aristid. οἶμά γε, ἐφη ὁ Λάκων), int. τινὰ εἶπεν αὐτόν τινὰ εἰπεῖν: neminem puto de ipso aliquid praedicare posse: certe nullo modo (οὐκοῦν) tale quid de ipso dicitur, ne ab ipsis quidem Homeridis.

Ἀλλὰ δὴ τίς. Euseb. δὴ τίς, ut Ficinus vertit: quod praecipue bellum — commemoratur? Sed sensus postulat δὴ τίς; namque non interrogatur, quodnam bellum ab Homero bene gestum fuerit, sed universe quaeritur, num bellum aliquod ab ipso bene actum fuerit.

ὅπ' ἐκείνου. Aristid. ἐπ' ἐκείνου, sed Hyp. et Bar. 7. agnoscunt ὅπ' ἐκείνου.

Ἀλλ' οἶα δέ. Construe: ἀλλὰ πολλαὶ ἐπίνοιαί (αὐτοῦ), οἶα δὲ ἀνδρὸς ἐς τὰ ἔργα (in rebus technicis) σοφοῦ, καὶ εὐμήχανοι — λέγονται.

ἢ τινὰς ἄλλας. Aristid. ἢ τινες ἄλλας.

Θάλεω, forma ionica, ut Τήρεω ap. Thucyd. II, 29. Vid. Matth. Gramm. gr. p. 66. Mox Αναχάρσιδος e Cod. Monac. et Eusebio recepimus pro ionico et dorico, quod vulgo legitur, Ἀναχάρσιος.

αὐτὸς ζῶν. Recte Ficinus: ipse, dum viveret. Euseb. habet ζῆν.

τοῖς ὑστέροις. Euseb. τοῖς ὑστερον, ut mox Cod. Reg. οἱ ὑστερον pro ὑστεροι, sed etsi haec adverbia cum articulo coniungendi ratio, intellecto participio verbi εἶμι vel γίγνομαι, satis frequens sit, tamen etiam optimi scriptores saepenumero adiectiva praeoptaverunt adverbiiis; vid. *Dorvill.* ad *Charit.* p. 206. et *Wesseling.* ad *Diod. Sicul.* T. II. p. 213.

αὐτός τε. Sic e Cod. Monac., Aristide et Eusebio reposuimus pro αὐτός. Pro διαφερόντως Aristid. habet ὑπερβαλόντως; deinde Ald. Bas. 1. et 2. ἐπὶ τούτων Bas. 2. οἱ καὶ ὑστεροι. Aristid. ἔτι νῦν τὸν αὐτὸν τρόπον — διαφανείς πη (ut Cod. Monac. et Euseb.). Πῃ recepimus pro ποῦ; ποῦ enim esset ni fallor, sed πῇ, aliqua ratione (ut οὐκ οἶδ' ὄντινα τρόπον s. ὅπως, nescio quomodo v. ad *Phaedr.* p. 222.) est fortis affirmatio. — Ceterum βίος Πυθαγόρειος proverbialiter de vita sancta maximeque frugali ponitur v. *Cebet.* Tabul. c. 2. *Lucian.* Vit. auct. §. 2 T. I. p. 231. *Schol.* Ruhnken. p. 194. et *Rittershus.* ad *Porphyr.* p. 47. ed. Cantabr.

Κρεώφυλος (vulgo Κρεώφίλος; in *Heraclid.* fragm. πολιτειῶν vocatur Κρεώφυλος) Samius (*Schol.* Ruhnken. p. 195. Χῖος vocatur) Homerum dicitur hospitio excepisse carmenque ab eo accepisse Οἰχαλίας ἄλωσιν (*Schol.* Iliada dicit), vid. *Strab.* XIV, p. 946. A. et *Suid.* Cf. *Holsten.* ad *Porphyr.* vit. *Pythagor.* p. 74. *Viger.* ad *Euseb.* p. 59. *Bentlei.* Opp. crit. p. 503. ubi v. *Phot.* MS. *Fabric.* ad *Sext. Empir.* adv. *Grammat.* I, 2. p. 225 sq. et ad *Bibl. graec.* I, 4. *Heyn.* Excurs. ad *Homer.* Iliad. XXIV. T. VIII. p. 807 sq.

ἴσως, profecto, v. *Muncker.* ad *Antonin.* Liber. p. 38. *Locell.* ad *Xenoph.* Ephes. p. 188. et *Schaefer.* ad *Long.* p. 357. Ab Eusebii libro abest ἴσως.

τοῦ ὀνόματος, utpote a κρέας, caro, derivandi, ut *Κρεωφάγος* al.

ἀληθῆ. Euseb. addit ἐστὶ. Paulo ante Aristides habet παιδικῶν. Mox Euseb. λέγεται γὰρ πού.

ἐπ' αὐτοῦ ἐκείνου. Verbum αὐτόν si ad Creophylum, αὐτοῦ vero ἐκείνου ad Homerum traxeris, sensus erit: Creophylum valde neglectum fuisse (Homerum nullam eius curam habuisse), sub ipsius Homeri, dum viveret, auspiciis. Ἐπ' cum genitivo, ut constat, de imperio, auspiciis, disciplina al. usurpatur. *Heynius* in Excurs. ad Iliad. XXIV. T. VIII. p. 808. corrigit ἀπ' αὐτοῦ ἐκείνου: ab ipso Creophylo; hoc sensu equidem maluerim ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου; nam ἀμελεία ἦν esset: Homerum neglectum, i. e., non honoratum fuisse (hinc sequitur καὶ ἐτιμᾶτο καὶ ἡγαπᾶτο ὑπ' αὐτῶν) ab

ipso illo, sc. amico suo, Creophylo, quum viveret igitur, post mortem demum honore affectum esse): quod quidem, ut in sequentibus exponitur, fieri non potuisset, si Creophylum suo ipsius exemplo ac consuetudine erudiisset.

CAPUT IV.

οὐκ ἄρα. Euseb. ἄρ'. Aristid. ἄρ'.

ὁ Κεῖτος. Sic Bas. 1. et 2. Euseb. Χῆτος, ubi v. Viger. p. 60. vulgo Κῖτος. De crebra vocum Κῖτος, Κῆτος et Χῆτος permutatione vid. Potter. ad Clement. Alexandr. Paedag. II. 10. T. I. p. 236. Fischer. ad Platon. Apolog. p. 78. et de Geer. diatrib. p. 6 sq. not.

τοῖς ἐφ' ἑαυτῶν, aequalibus suis persuadere (παριστάναι). Aristid. ἐπ' αὐτῶν, ubi Hyp. et Bar. 7. ὑφ' αὐτῶν, vitiose. Mox Aristid. οὔτε πόλιν οὔτε οἰκίαν — Euseb. Ald. Bas. 1. et 2. τὴν αὐτῶν — Euseb. οἰκῆν, quod idem est ac διοικῆν, vid. Valcken. ad Euripid. Phoeniss. p. 178. Marcland. ad Eurip. Supplic. 1230. Mor. ad Isocrat. Panegyri. p. 11. Rudolph. ad Ocell. Lucan. p. 307.

σφεῖς. Euseb. σφᾶς, male; namque ἐπιστατεῖν cum genitivo est praeesse, moderari. Deinde pro soloeco ἐπιστατήουσιν reposui e Cod. Reg. Monac. Euseb. et Aristide ἐπιστατήσωσιν. Mox Euseb. et Aristid. τῆς παιδείας (Aristid. οἰκίας) αὐτῶν.

ἐπὶ σοφίᾳ, propter, nomine, ut Theaet. 161. C: ὥσπερ θεὸν ἐθαυμάζομεν ἐπὶ σοφίᾳ.

μονονοῦν, tantum non, i. e. propemodum, v. Viger. idiotism. p. 422. Euseb. Ald. Bas. 1. et 2. divisim exhibent μόνον οὐκ. — Sequens ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειουσιν αὐτούς, expressit Themist. Orat. XXI. p. 254. A: ὃν ἡμεῖς διὰ ταύτην τὴν φαντασίαν μονονοῦν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρομεν. Similiter Dio Chrysostom. Orat. IX. p. 141. A: ὑψηλὸν φερόμενον ὑπὸ τοῦ ὄχλου. Liban. Epist. 547. p. 266: καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἄρχοντα ἀγαθὸν περιφέρει. Erasmi. Adag. Chiliad. IV. Centur. VII. nro 98. p. 794. „Translatum apparet a matribus ac nutricibus, quae infantulos cunis impositos capite portant. Simili figura Cicero dixit oculis ferre pro vehementer amare, et in sinu ferimus, quos singulari affectu prosequimur.“

ὀνινάναι. Sic a verbo ὀνίνημι pro ὀνίναι (sic et Aristid. ubi Bar. 7. habet ὀνήσαι) scribendum esse monuit jam cl. Matthiae Gramm. graec. §. 243. p. 339. Vid. et Buttmann. Gramm. gr. p. 350. ed. IV.

ἢ Ἡσίοδον. Aristid. καὶ Ἡσίοδον; deinde οὐ μᾶλλον et τοῦ χρυσοῦ, omisso ἢ.

ἐπαιδαγωγῶν. Παιδαγωγῶν h. l. est paedagogi more profectui, et in universum sectari. Sic Alcibiad. I. fin. οὐ γὰρ ἔστιν, ὅπως οὐ παιδαγωγήσω σε ἀπὸ τῆςδε τῆς ἡμέρας, σὺ δ' ὑπ' ἐμοῦ παιδαγωγήσῃ.

ὅπη. Cod. Reg. ὅπου, fortasse ὅποι.

ἀρξάμενοι. Sic Euseb. Aristid. et Stephan., vulgo ἀρξάμενους. Est: inde ab Homero, vid. ad Alcibiad. I. p. 299 sq.

περὶ ὧν. Ald. et Bas. 1. πέρι, ὧν. Bas. 2. πέρι ὧν, quod amplectendum esset, si εἰνδὴ expungeretur, ut locus ita constitueretur: ἀρετῆς καὶ τῶν ἄλλων πέρι, ὧν ποιοῦσι, ut cap. 3: ἀρετῆς πέρι εἰδώλου δημιουργός. Mox ἄλλ' Ald. Bas. 1. et 2. Vulgo ἄλλ', ὥσπερ —

αὐτός τε. Euseb. αὐτὸς δέ — περὶ σκυτοτομίας.

ἐκάστων. Euseb. ἐκάστω; quocirca Vigerus p. 60. conicit ἐκάστη, sed ἐκάστων τ. τεχνῶν pendet e nomine χρώματα. Mox Bas. 2. τοῖς ῥήμασιν. Sequens ἄλλ' ἢ negatione praegressa est i. q. οὐδὲν ἄλλο ἢ, praeter, nisi, vid. Valcken. ad Euripid. Hippol. 932. Lexic. Xenoph. T. I. p. 133. n. 13.

θεωροῦσι δοκεῖν. Hoc δοκεῖν, quum sequatur πάννυ εὔδοκεῖν λέγεσθαι, locum habere nequit; ni autem fallor, verba transposita sunt, ita collocanda: θεωροῦσι πάννυ εὔδοκεῖν λέγεσθαι, εἰάν τε — ἁρμονίᾳ, εἰάν τε cet. Sic etiam Ficinus vertit.

τι λέγει. Ald. Bas. 1. et 2. τις.

οὕτα φύσει cet. Cf. Isocrat. Evagor. §. 3. p. 190. Corai. et Aristotel. Rhetor. III, 1.

ἐπεὶ γυμνωθέντα. Ald. Bas. 1. et 2. ἐπὶ et Euseb. ἐπιγυμνωθέντα. Mox Euseb. τὰδε τῶν ποιητῶν — ἐφ' ἑαυτῶν (sic et Cod. Monac.) — τεθέασθαι γὰρ ἢ οὐ.

εἰδεῖν, specie, adspectu, ut jam exposuimus.

ὁ μιμητής, nempe imitator; sic Ald. Bas. 1. et 2. Stephanus ὁ μιμητῆς Φαμέν. Φαμέν, ut solet, interpositum est, indicativo loco infinitivi sequente, v. ad Phaedr. p. 394.

ἡμισέως. Sic Stephano monente scripsimus, ut adverbium sit; vulgo ἡμίσεως, in quo Stephanus desiderari ex observat.

σκυτοτόμος, Bas. 1. et 2. σκυτοτόμους et χαλκούς (sic et Ald.)

ὅσπερ ἐπίσταται cet. De sententia, vid. Cratyl.

ποιήσουσαν. Cod. Reg. ποιούσαν, μιμουμένην.

ἐξαγγέλλει. Stephanus hic et infra malebat ἐξαγγελεῖ, quod placet, quanquam praesens saepe cum futuro in una

oratione ponitur. Etiam *Ficinus* vertit: *ostendit*. — Mox αὐτῶν pro αὐλῶν Cod. Reg. Ald. Bas. 1. et 2.

ὁ δ' ὑπηρετήσει. Hoc, quod unum sensus efflagitat et *Stephanus* quoque coniecerat, suppeditavit Cod. Monac. *Ficinus*: ille autem ministrum se praebet. Vulgo ὁ δ' ὑπηρετῆς οὐ.

ὁ ἐν τῇ ποιήσει μιμητικός. Sic Bas. 2. et *Ficinus*: in effictione imitator. Vulgo ὁ ἐν τῇ μιμήσει μιμητικός.

CAPUT V.

περὶ ὧν μιμεῖται, i. e., περὶ τούτων, ἃ μιμεῖται.

ἐν ἱαμβείοις: tam jambicos, quam epicos poetas tragicos dicit Plato more consueto.

τὸ δέ. Bas. 2. δὲ δὴ. Sed δὲ δὴ sequitur, et δέ h. l. rectius est quam δὲ δὴ, quod concludit. Deinde οὐ ante περὶ cum signo interrogationis expunximus, sensu jubente; idem jam suaserat *Stephanus*. *Ficinus* quoque vertit: „imitatio autem haec tertio gradu distat a veritate. nonne?“

μέν τι. Cod. Reg. μέντοι, quod esset affirmans, *sane*. Sed τί est fere (περὶ in numerando circiter), et μέν, etiam δέ non sequente, saepissime ponitur. Mox a Bas. 2. male abest τῶν. — ἐστὶ — ἔχον est i. q. ἔχει.

καὶ τὰ καμπύλα τε καὶ εὐθέα, int. οὐκ ἴσα ἢ ταυτὰ ἡμῖν φαίνεται, ἐν ὕδατι τε θεωμένοις καὶ ἔξω: non eadem, i. e., alia nobis videntur, si in aqua et si extra aquam ea conspiciamus.

δήλη, int. ἐστίν: et hanc universam quandam perturbationem in animo nostro inesse, patet.

ἐπιθεμένη, adoriens et quasi insidians captansque.

καὶ ἄλλαι. Cod. Monac. καὶ αἱ ἄλλαι, ut *Ficinus*: reliquaue machinatio. Haud scio, an vere.

οὐ τό. Bas. 2. οὕτω, vitiose.

ὥστε. Sic de coniectura scripsimus pro ὥς γε; nec aliter *Ficinus* videtur legisse vertens: ne id in nobis praevaleat cet.

τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ. Bas. 2. τῶν.

Τούτῳ δὴ. Cod. Monac. τοῦτο δέ.

ἅμα περὶ ταυτά. Ald. Bas. 1. et 2. ταῦτα, ut et in sequentibus, ubi Bas. 2. τὰ ἐναντία περὶ ταῦτα. Mox περὶ τὰ μέτρα Bas. 1. et 2., deinde Ald. et Bas. 1. κατὰ μέτρα.

ἀπεργάζεται. Ald. Bas. 1. et *Stephan.* ἀσπάζεται. *Ficinus*: suum opus exerceat. Sequentia ita construe: προσομι-

λα τῷ ἐν ἡμῖν πόρῳ Φρονήσεως ὄντι, i. e., τούτῳ ἐν ἡμῖν, ὃ πόρῳ Φρονήσεως ἐστὶ.

ἢ κατὰ τὴν ὄψιν μόνην. Sic Cod. Monac. et Steph. Reliqui libri ἢ exhibent, et ἢ ante κατὰ τὴν ἀκοήν praetermittunt, ut et Cod. Monac. Ceterum τὴν μιμητικὴν κατὰ τὴν ὄψιν esse picturam, vix est, quod moneamus.

ἢ διὰ τῆς ποιήσεως μιμ. Cod. Reg. ἢ τῆς μιμήσεως ποιητικῆ, et Cod. Monac. ἢ τῆς ποιήσεως μιμητικῆ.

πράττοντας — πράξεις. Frequentissima haec est ratio, verbum cum nomine eiusdem originis ac significationis coniungendi, cuius innumera extant exempla, v. *Fisch.* ad *Well.* T. III. P. I. p. 422. *Matth.* Gramm. gr. p. 572. — εἶ et κακῶς πεπραγένας significant πάθος (v. *Thom. Mag.* v. πράττω) vel conditionem, i. e., secundam vel adversam fortunam, successum al., ut notum est.

ἦν. Ald. Bas. 1. et 2. ἦ, unde *Stephanus* effinxit ἦ soloece; namque μή cum indicativo interrogativum est (ut V, 479. B. 480 B.): num aliud quid est (ut V, 479. B. 480. A.): num aliud quid est (quod poesis imitari possit), nisi haec? ἦν Atticorum more vim praesentis habet.

ἀνὴρ, ἦν δ' ἐγώ. Laudat *Stob.* Serm. CXXIII, p. 618. v. 43.

τοιᾶςδε τύχης. *Ficinus* videtur ψυχῆς legisse, quum vertat: „cum tamen habeat animam,“ et constat voces τύχη et ψυχή crebro inter se permutatas deprehendi (v. *Holsten* ad *Demophil.* sentent. p. 112 sq. *Dorvill.* ad *Charit.* p. 422. et *Schaefer.* melet. crit. p. 117 sq.), sed rectius habet τύχης; namque τοιᾶςδε nihil haberet, quo referri posset, nisi ad ἐπισκῆς traheres, quod aliquanto durius foret. Τοιᾶςδε τύχης μετασχὼν — ἀπολέσας est: cui tale quid accidit, ut filium perdat; de quo participii usu jam supra exposuimus.

καὶ τότε, vid. lib. II. p. 387. D. E. — Mox *Stob.* νῦν δὲ τόδε ἐπισκεψόμεθα; sed *Ficinus* quoque: nunc autem ut id consideremus.

ἀχθέσεται, e Cod. Monac. reposui pro ἀχθῆσθῆσεται. v. *Thom. Mag.* v. ἀχθέσομαι et *Moer. Atticist.* ubi v. *Piers.* p. 21.

Τόδε. Sic *Stobaeus*. Vulgo τὸ δέ. *Ficinus* quoque: hoc mihi de ipso in praesentia dicas. — Mox *Stob.* αὐτὸν μάλλον (sic et Cod. Reg.) et μάχεσθαι. *Stephanus* vero corrigi volebat ἀντιτενεῖν pro ἀντιτέναιν, sed vide, quae viri docti collegerunt de hac diversa tempora coniungendi ratione exempla ad *Viger.* p. 208 et 734. et *Fisch.* ad *Well.* T. III. P. II. p. 58.

τολμήσει. Cod. Reg. *τολμήσας*. — Mox Stob. ἀκούει
et οὕτως ἔχει, ἔφη (sic etiam Codd. Reg. et Monac.).

CAPUT VI.

ἐναντίας δὲ δῆ. Sic Stob. vulgo δῆ abest. Mox ἔφα-
μεν δὲ ἀναγκάϊον, Cod. Reg. ἀναγκαῖα. Ni fallor, ἐν (quod
propter postremam praecedentis vocis syllabam εν facile
excidere potuit) αὐτῷ legendum verbaque sic capienda
sunt: ἅμα δύο ἐν αὐτῷ εἶναι φάμεν ἀναγκάϊον (sc. εἶναι, quod saepe
omittitur ap. verb. ἀναγκάϊον). Mox ad ἔτοιμον de more ἐστὶ
omissum est.

λέγει ποῦ ὁ νόμος. Laud. haec Stob. l. l. et Serm.
CVIII p. 579. V. 22. Constructio a genitivo ad nominati-
vum προβαῖνον — τι — ἄξιον ὄν et γιγνόμενον transit.

ἐν πτώσει κύβων. Κύβοι s. κύβων πτώσις tesserarum lu-
dum significant, de quo vid. *Polit.* ad Eustath. in *Iliad.* II.
p. 432. T. II. ed. Florent. Comparatio vitae humanae cum
tesserarum ludo admodum frequens, v. *Terent.* *Adelph.* IV, 7.
42 sq. *Plutarch.* de animar. tranquill. T. II. p. 467. A. Cf.
Gatak. ad M. Antonin. VII, 38. p. 220. *Opp. crit.* p. 754.
et *Jacobs.* ad *Antholog. graec.* Vol. II. P. III. p. 247.

τίθασθαι eximie de calculis ponendis et computatione
usurpatur, hinc translate est componere, constituere. Vid.
Gataker. ad M. Anton. VI. p. 171. B. *Hemsterh.* ad Lu-
cian. T. I. p. 485. sq. *Valcken.* in *Hippol.* p. 241. *Wesf-*
seling. ad *Diodor.* Sic. XX, 24. T. II. p. 432. Ceterum
excitat h. l. *Plutarchus* consol. ad Apollon. p. 112. E, F;
Διὸ καὶ πάνυ κηλῶς cet.

αἶρεϊ. Sic *Plutarch.* et *Stob.* p. 124. (ὅπου ὁ νοῦς αἶρεϊ);
idem jam *Stephanus* coniecerat. Vulgo ἔρεϊ.

τοῦ πληγέντος. Sic *Plutarch.* *Stob.* *Ald.* *Bas.* 1. et
Steph.; *Bas.* 2. πλήττοντος, ut *Ficinus*: circa id quod laesit.
Τοῦ πληγέντος, int. μέρους, ἔχομένους est: manibus ad laelam
partem oppositis.

ἰατρικῇ. Sic *Plutarchus* et *Stobaeus* p. 108. et 124.,
cuius lectionis vestigia in Cod. Reg. et *Bas.* 2. apparent,
ubi ἰατρικὴν καὶ θρηνηδίαν scribitur; vulgo ἰατρικῇ deest.

γοῦν ἄν τις. *Stob.* p. 108. γ' ἂν οὖν ἄν τις, et p. 124:
γοῦν τις. Mox λογισμῷ pro λογιστικῷ habet, ut Cod. Reg.
et *Ficinus* vertens: rationi huic.

πρὸς τοὺς ὀδυρμούς. *Stob.* p. 108. πρὸς omittit.

πέπηγε — πέφυκεν. Verba haec, quae vulgo sic le-
guntur: πέφυκέ γε — ἀρίσκειν πέπηγεν, transponenda esse, sen-

sus et Ficini versio docet, in qua legimus: haud ad hoc intendit (πέπηγε). Idem jam monuit *Valckenar.* ad Eurip. Phoeniss. p. 339.

τεθάρμεν. E cod. Regio rescripsimus pro τεθάρμεν. Vide de hac Atticis familiari forma contracta *Maittair.* de dialect. p. 58. *Dawes.* Misc. crit. p. 243 sq. *Brunch.* ad Sophocl. Oed. Tyr. v. 1046. ad Aristoph. Ran. 1448. et *Toup.* ad Suid. I. p. 68.

τρέφει. Sic Cod. Reg. Vulgo στρέφει. *Ficinus:* alit.

φθείρη. Sic Bas. 2, vulgo φθείροι; verbum hoc e particula ὅταν pendet; intelligenda est apodosis: nam sicut si quis — eam corrumpit, sic et cet.

διαγιγνώσκοντι. Cod. Reg. διαγιγνώσκοντα, et in sequentibus ἀφιστῶτα.

αὐτό. Cod. Reg. αὐτοῦ ἀκούων.

μακρὰν ῥῆσιν ἀποτείνοντα. Protag. 329. A: δολιχὸν κατατείνουσι τοῦ λόγου. Gorg. 519. E: συχνοῦς τείνω τῶν λόγων. Vid. *Casaub.* ad Theophrast. Charact. c. 15. p. 173. ed. *Fischer.*

κοπτομένους, se plangentes, quod in luctu solitum fuisse constat; verbum illustrat *Heynius* ad Tibull. I, 728. *Observatt.* p. 71.

εἰ κείνη. Ald. et Bas. 1, εἰκείνη, et Bas. 2, ἐν κείνῃ. Scripsimus εἰ κείνη.

C A P U T VII.

αἰσχρὸν ὄν, loco genitivorum propter praecedens ὅτε — θεωροῦν posita sunt. Mox pro πενθῇ scripsi πενθεῖ (Cod. Reg. πενθεῖν).

ἐκεῖνο — τῇν ἡδονήν. Τὴν ἡδονήν epexegesi inservit.

ἀπολαβεῖν de coniectura scripsimus; scilicet Ald. ἀπολάναν, Bas. 1. ἀπολαύαν et Bas. 2. ἀπολαμβάναν, quae omnia ex uno illo ἀπολαβεῖν fluxisse liquet.

ὅτι ἂν αὐτός. Cum Ald. Bas. 1 et 2. ὅτι ἂν scripsi; *Stephanus* ὅτι ἂν. Ὅτι est quia, quandoquidem. Pro αἰσχύνῃ Ald. et Bas. 1. αἰσχύνῃς, Bas. 2. αἰσχύνοιο. Cod. Reg. αἰσχύνοιτο, et mox ὡς πονηρά, ταυτὸν ποιεῖς. Sic et in sequentibus: καὶ περὶ ἀφροδισίων — (int. ὁ αὐτὸς λόγος), ὅτι τοιαῦτα ἡμᾶς ἢ π. μίμησις ἐργάζεται.

νεανικόν, ingens, vehemens, v. *Musgr.* ad Euripid. Hippol. 1204. *Casaubon.* et *Schweigh.* ad Athen. IV, 69. p. 606 sq. Mox ἐξενεχθεὶς est abreptus, v. *Dorvill.* ad Charit. p. 187. — Κωμωδόποιος pro κωμωδιοποιός scripsi, v.

Thom. Mag. p. 563. Pierf. ad Moer. Attic. v. κωμωδοποιοί, et Fisch. ad Apolog. p. 73.

δεόν, absolute, ut ἐξόν al. usurpatur: quum tamen deberent.

ἄξιός e Bas. 2. reposuimus pro ἄξιον, et verba ἀναλαμβάνοντι (Cod. Reg. ἀναλαμβάνοντας) μανθάνειν ita intelligo: Homerum pro digno habendum esse, quem saepius discamus. Scilicet ἄξιός τινός τινι dicitur is, qui ab aliquo dignus censetur aliqua re, ut honore, poena al. Hinc dativus ἀναλαμβάνοντι, in quo subiectum indefinitum (τινί man) omissum est: *er sei werth, dass man wiederhohlt ihn lerne und — lebe.* Ἀναλαβεῖν est enim resumere, retractare, repetere, v. Wyttenbach. ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 72.

βελτίστου, λόγου. Sic distinxi; namque τὸ κοινῇ δοξάν ἀεὶ βέλτιστον εἶναι est ipse λόγος ἢ λογισμός; hinc λόγου epexegetis gratia appositum est, voci νόμου respondens.

CAPUT VIII.

ἥρει. Cornarius scribi jubet ἥτει, sed recte defendit Stephanus vulgatum ἥρει; λόγος enim αἰρεῖν dicitur, qui evincit (v. Gatak. ad M. Anton. IV, 24. X, 32), et αἰρεῖν τινά, siquid alicui persuadet eumque in partes suas trahit, v. Wyttenb. ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 8.

παλαιά — διαφορά φιλοσοφίας τε καὶ ποιητικῆς, id quod ex iis, quae de Xenophane, Heraclito al. memoriae prodita sunt et ex Aristophanis comoediis satis perspicitur. Vid. de legib. XII. p. 967. C. D. Morgenstern. Comment. p. 263 sq. de Geer diatrib. p. 65. Quae sequuntur, ex comoediis sumta esse apparet. Cf. Aristophanis Nubes.

ἥ ἐν μέλει. A Bas. 1 et 2 abest ἥ, et Ald. pro ἐν exhibet εἰ. Mox πῶς ἂν Cod. Reg.

οἱ ποτέ του. Sic Cod. Regius et Stephanus coniecit. Vulgo οἱ ποτέ που. Etiam Ficinus vertit: quemadmodum qui quandoque aliquid amaverunt.

τῶν καλῶν πολιτειῶν, ironice; namque a vera civitate τροφή μιμητική ἢ ποιητική aliena est, ex Platonis sententia.

εὔνοι μὲν ἐσόμεθα, φανῆναι: non invidemus ipsi, si optima et verissima videatur esse.

τὸν τῶν πολλῶν. Cod. Reg. omittit τόν.

αἰσθώμεθα. Cod. Reg. Ald. Bas. 1 et 2. αἰσθόμεθα, Stephanus correxit αἰσθώμεθα et Ficinus vertit: sentiemus. Equidem malim legere ἡσθόμεθα: intellectum ἢ iudicatum

volumus (v. *Herm.* ad Viger. p. 734). Verba autem haec praegressis explicationis causa annexa sunt, quocirca punctum, quod in libris editis comparet, in colon mutavimus.

εὐλαβητέον ὄν, pro εὐλαβητέον εἶναι (participium pro infinitivo propter αἰσθώμεθα positum est), i. q., εὐλαβᾶσθαι δὲ αὐτήν.

CAPUT IX.

Μέγας — ὁ ἀγών. Similiter *Phaedon.* p. 114. C. ubi cf. *Wyttenb.* p. 320.

πᾶς γὰρ οὗτος cet. Sic VI, 10: ἐς μικρόν γ', εἶπεν, χρόνον εἴρηκας. Ἐς οὐδέν μὲν οὖν, εἶπεν, ὥς γε πρὸς τὸν ἅπαντα. *Cicero* ad *Attic.* XII, 18: longum illud tempus, quum non ero, magis me movet, quam hoc exiguum. *Pallad.* *Epigr.* CXLIV:

— πόσον χρόνον ἐνθάδε μίμνεις,

Ὡς πρὸς ἐκεῖνον ὅλον τὸν μετὰ ταῦτα βίον;

Cf. *Plutarch.* ad *Apollon.* p. 111. C. *Senec.* *Epist.* 99. §. 10. *Sophocl.* *Antig.* 74.

εἰ μὴ ἀδικῶ γε, si recte sentio, ni fallor. Vide supra.

μὴ ποτέ τι ἀπολέσει. *Matthiae* *Gramm.* *graec.* p. 728. sq. ἀπολέσει (atticum esset ἀπολεῖ) corrigi jubet, quia μὴ cum aoristo I. activ. coniunct. construi nequeat, sed vid. *Heindorf.* ad *Phaedon.* p. 44.

οὕτως ὁλεσθρός. *Bas.* 2. τοῦτο ὀλλυσθαι.

ὣδε ποίει. Referenda haec esse *Stephanus* monet ad sequens ἔτι δὴ, ut sensus sit: hanc inito rationem ad investigandam huius rei veritatem. Ni fallor, νόα pro ποίει legendum est.

ἃ νῦν δὴ. Sic *Bas.* 2. et *Steph.* In *Ald.* et *Bas.* 1. deest δὴ.

ἢ ἂν ᾗ: quae sua s. propria ipsorum (ciborum) pravitas sit, sive vetustas sive putor sive aliud quidquam. Vulgo ᾗ, unde *Stephanus* scribi volebat ἢ ἢ ἂν ᾗ. Mox δὲ ἐκείνα causam indicat remotiorem s. exteriorem.

ὑπ' ἀλλοτρίου κακοῦ adiunctum est propter oppositum ἄλλο ὃν τὸ σῶμα. Mox τὸ ἐμφυτον κακόν, naturale, insitum malum est morbus corpori proprius, qui externo malo opponitur, ut ciborum pravitati. Deinde ὀρθότατα pro ὀρθότατ' ἂν scripsimus. Monuit jam *Stephanus*, vel ὀρθότατα legendum vel ὀρθότατ' αὖ corrigendum esse.

CAPUT X.

μᾶλλον ποτε. Cod. Reg. ποτέ non habet.

τοῦ δὲ ἰδίου ἐκάστῳ. Sic Cod. Reg. Vulgo ἐκάστου.
Ficinus: nec proprium cuiquam malum adhaeret.

ὁμοσε τῷ λόγῳ — ἰέναι. Ὅμοσε ἰέναι ἢ ἔρχεσθαι, co-
minus congrēdi, tendere ἢ irruere et adoriri. *Eutyphron*.
c. 2: οὐδὲν αὐτῶν χρὴ φροντίζειν, ἀλλ' ὁμοσε ἰέναι. *Euthydem*. p.
294. D: τὼ δὲ ἀνδρείοτατα ὁμοσε ἴτην τοῖς ἐρωτήμασιν. *Aristophan*.
Ecclesiast. 894. 907. ὁμοσε χωρεῖν. *Theaet*. 165. E. *Plutarch*.
de profectu in virt. sent. p. 85. C. ὁμοσε βαδίζειν. *Aristot*.
Metaphys. XII, 2. al. Vid. *Timaei Lex*. p. 191. (ubi τῷ
ἐναντίῳ pro ὑπὸ τῶν ἐναντίων legendum esse, monuerunt *Tou-*
prius et *Bastius* *Epist. crit. Append* p. 23.) vid. ibi *Ruhn-*
kenius, qui bene monet, hanc, ut plures alias loquendi ra-
tiones Platoni frequentatas, ab Homero petitas esse, cf.
Valcken. *Opuscul*. Vol. II. p. 193. et *Boissonad*. ad *Philo-*
strat. p. 610.

πονηρότερος. Cod. Reg. τολμηρότερος.

τῇ αὐτοῦ φύσει. scripsi pro τῇ ἑαυτοῦ φύσει, quod non-
nisi ad ἀποκτινύντος referri posset: ab eo, quod sua ipsum
natura perimat; quum sensus ad ἀποθνήσκουσιν trahi ju-
beat: per ipsum hoc perimens et quidem propria ipsius na-
tura mori eos, qui id suscipiant. Mox ad μάλιστα intellige
λαμβάνοντας.

σχολαιότερον. Cod. Reg. σχολαιότερον., sed vid. *Mait-*
tair. de dialect. p. 43.

ἀποθνήσκουσιν, oratio obliqua in rectam transiit.

οὐκ ἄρα πάνδεινον — ἡ ἀδικία cet. Sententiam hanc
illustrarunt *Morgenstern*. *Commentatt*. p. 127. et *Wyttен-*
bach. ad *Phaedon*. p. 285 sq.

πρὸς γὰρ τῷ ζωτικῷ. Cod. Reg. πρὸς γὰρ τοῖς ζωτικόν,
in quo τοῖ haud dubie e τῷ enatum est, e τοῖ vero fluxit τί,
quod in Ald. Bas. 1. 2. et Steph. comparet.

ἐσκήνωται, castra locavit, habitat, i. e. remota est ἢ
abest.

σχολῇ. Ald. Bas. 1. et 2. σχολή. Mox ἄλλον pro ἄλλου
Ald. Bas. 1. et 2.

πλήν int. τοῦτο, ἐφ' ᾧ τέταται. Deinde ὥς τε pro ὥς γὰρ
Ald. Bas. 1. et 2. et ἀπόληται Bas. 1 et 2.

εἰ δ' ἔχει. Sic Cod. Reg. Vulgo ἔχει.

οἰώμεθα *Stephano* quoque suadente pro οἰόμεθα scri-
psimus.

εὐρήσει sc. ὁ λογισμός, et αὐτό, animum,
διακείμενον αὐτό, Cod. Reg. αὐτόν.

Γαλάττιον (rectius, ni fallor, Γαλάσσιν) Γλαῦκον.
Varia traduntur de *Glaucō* marino, vid. *Athen.* VII, 12.
Schol. ad h. l. p. 196 sq. et *Moser* in *Nonn.* p. 237. Respe-
xit h. l. *Plotin.* *Ennead.* I. lib. I. p. 6 F: τεθράμεθα γὰρ αὐτήν,
ὥς περ οἱ τὸν Γαλάττιον Γλαῦκον ὁρῶντες. Verba ἄλλα δὲ πρὸς πε-
φυκέναι cet. laud. *Athen.* III, 44. p. 362. Cf. *Schweighaeuf.*
Animadvers. Vol. II. p. 125.

ἐστιασέων, tropice, ut ap. *Ciceronem* animi pastus, v.
ad *Phaedr.* p. 221.

ἴδοι. Vulgo ἴδῃ, quod linguae legibus adversatur. Vid.
Matthiae Gramm. Graec. p. 729.

C A P U T XI.

Οὐνοῦν, ἣν δ' ἐγὼ Laud. *Stob.* Serm. IX. p. 122. sq.
ἀπελυσάμεθα e *Stobaeo* reposuimus pro ἀπεδυσάμεθα
ἀπολύεσθαι est id quod ἀπαλλάττεσθαι, se liberare, defungi.
Mox *Stob.* ἀπηνέγκαμεν, contra sensum.

αὐτὸ δὲ δικαιοσύνην. Sic Cod. Reg. et *Stob.* Vulgo αὐ-
τήν, quo retento articulus τὴν inferendus esset. Mox αὐτῇ
τῇ ψυχῇ *Stob.*, vulgo τῇ desideratur.

τὴν Αἰδοῦς κύνῃν. Orci galeam qui impositam haberet,
eum cerni non posse veteres credebant (Ἄδης est enim ὁ αἰδής
l. αἰδής, v. *Cratyl.* 403. A. *Phurnut.* de nat. deor. c. 5. 35.)
Vid. *Homer.* *Iliad.* V, 845. ubi v. interpp.

ἀποδώσετέ μοι. *Politic.* 267. A: καλῶς καὶ καθαρῶς
χρέως ἀποδέδωκάς μοι τὸν λόγον, προσθεῖς τὴν ἐντροπὴν οἷον τόκον, καὶ
ἀναπληρώσας αὐτόν. Cf. *Wyttenbach.* *Animadv.* in *Julian.* *Bibl.*
Crit. Vol. III. P. II. p. 58.

αὐτῇ ἢ δικαιοσύνῃ. *Stob.* ἢ αὐτῇ δικαιοσύνῃ, libri reliqui
αὐτῇ δικαιοσύνῃ.

ἣν δ' ἐγὼ e *Stob.* et *Bal.* 2. interposuimus. Mox *Ald.*
et *Stob.* κενεῖσθαι. Deinde *Bal.* 1. 2. et *Stob.* ἡμᾶς pro ὑμᾶς.

δοκεῖσθαι οὕτω, respicit praecedens: ὥς περ — δόξης
(quod ad δόξαν attinet) ἔχει: ita etiam cenferi,

αἰτεῖ. *Stob.* *Bal.* 1. et 2. αὐτῇ. Vulgo αἰτῇ.

θεοῦς γε. *Stob.* θεοῦς τε. De sententia, cf. *Morgen-*
stern. *Commentatt.* p. 140 sq.

ὁμοιοῦσθαι θεῷ. *Theaet.* p. 176. B: διὸ καὶ πειρᾶσθαι
χρὴ ἐνθάδε ἐκείσε φεύγειν ὅτι τάχιστα. Φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ
δυνατόν. De legg. IV. p. 716. B. C. Cf. *Themist.* *Orat.* II.
p. 32, D. *Jo.* *Damascen.* dialect. c. III. p. 9, B: T. I. ed.

Parif. *Clemens Alexandr.* Strom. II, 19. T. I. p. 403. c. 22. p. 499. *Theodoret.* Therapeut. XII, p. 665. B. *Arnob.* adv. gent. II. p. 30. ed. Hamb. V. *Wyttenbach.* ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 27.

ἀνέξει. Ἀνέχεσθαι cum genitivo et participio, ut Apolog. p. 31. B: ἀνέχεσθαι τῶν οἰκείων ἀμελουμένων. Eurip. Troad. 101. Androm. 341. al.

ἄς ἂν βούλωνται ἀρχάς e Stobaeo recepi pro ἂν βούλωνται τὰς ἀρχάς. Respicitur vero lib. II. c. 5.

καὶ αὖ περὶ τ. Sic Cod. Reg. Vulgo καὶ αὖ καὶ περὶ τ. ἂδ. Mox Cod. Reg. λαμβάνωσιν, τοίνυν vero post ἂ ignorat.

CAPUT XII.

ταῦτα τοίνυν. Laud. *Euseb.* Praep. Evang. XI, 35. p. 562. sq.

ἀπειληφὼς ἦ. Bas. 2. ἀπειληφός (ut et ἐκότερον), *Euseb.* ἀπαλήφῃ. Verbum ἀκούσαι post ὁφειλόμενα *Stephanus* opinabatur ex versu praecedente irrepsisse. Sane ἀποδοῦναι, non vero ἀκούσαι expectasses, et facile illud ex hoc enasci potuit.

Ἀλλ' οὐ μέντοι, cet. Laud. *Theodoret.* Therapeut. XI. p. 635. C. D.

Ἀλκίνοῦ ἀπόλογον. Apologus Alcinoi in proverbium abiit de longis fabulosisque narrationibus. *Suidas*: ἀπόλογος Ἀλκίνοῦ, ἐπὶ τῶν φλυαρούντων καὶ μακρὸν ἀποτεινόντων λόγων. Sumtum esse putant ex Homeri *Odyssaea* (lib. ι', κ', λ', μ'), ubi Ulysses in convivio Alcinoi, Phaeacum regis, fabulas illas de inferis et portentosa commenta de Lothophagis, Laestrygonibus aliis id genus narrat. Vid. Schol. Ruhnck. p. 197. et *Erasm.* Adag. Chil. II. Centur. IV, 32. p. 338. Ceterum notandus est lusus in verbis sibi oppositis Ἀλκίνοῦ et ἀλκίμου. Fabulam, quae sequitur, de Ere Pamphylio, Armenii filio, παλιμβίῳ s. redivivo (vid. de his fabulis *Aeneas Gaz.* in *Theophrast.* p. 76. et J. C. *Wolf.* ad Centur. Liban. p. 292) plurimi respexerunt senioris temporis scriptores, v. *Justin.* cohort. ad gent. p. 101. *Clemens Alexandr.* Strom. V. p. 598. D. T. II. p. 710. ubi vid. not. Potter. *Origen.* contra Cels. II, 16. T. I. p. 402. ed. Parif. ubi vid. Spencer. *Cyrill.* contra Julian. VII. p. 250. C. *Theodoret.* Serm. XI. p. 653. Cf. *Valer. Maxim.* I, 8. 1. extern. Augustin. de civit. Dei XXII, 28. *Macrob.* in Somn. Scip. I, 1. 2. et 5. Cf. P. *Leopard.* Emendat. IX, 2. *Gataker.* ad M. Antonin. IV. §. 48. p. 131. et *Wyttenbach.* ad Plutarch. de ser. num. vind. p. 90. Er (sic plurimi libri v. c. ap. *Macrob.* l. 1. et ipsa Platonis exem-

plaria Ἡρός exhibent, alii *Her* scribunt, ut *Procl.* in *Polit.* p. 396. v. 2. infra Ἡρός. Er nomen esse orientale, monet *Gronov.* ad *Macrob.* I, 1. p. 3.), qui plerumque Armenii filius fertur, dicitur *Plutarcho* *Symposiac.* IX, 5. p. 740. B. Harmonii filius: ἐνταῦθα δὴ τὸν αὐτάγγελον τῶν ἐν ᾧδου Πάμφουλον γένος, Ἀρμονίου πατρός, Ἡρα (sic pro Ἡραν legendum esse patet) δὲ αὐτὸν ὀνομάζειν, αἰνιττόμενον, ὅτι γεννῶνται μὲν αἱ ψυχαὶ κατ' ἁρμονίαν καὶ συναρμόττονται τοῖς σώμασιν, ἀπαλλαγεῖσαι δὲ συμφέρονται πανταχόθεν εἰς τὸν ἑέρα (quasi Ἡρα), καὶ κἄθεν αὖθις ἐπὶ ταῖς δευτέρας γενέσας τρέπονται. Quae arguta est ferioris temporis interpretatio allegorica. *Clemens* vero *Alexandrinus* l. l. Erem Armenii filium fuisse et nomine proprio Zoroastrem vocatum esse scribit.

ὅς ποτε. In *Theodoret.* l. l. ποτέ desideratur, ἐν τῷ πολέμῳ legitur, μοχ δεκαταίων νεκρῶν (*Euseb.* l. l. τῶν νεκρῶν δεκαταίων) πεφθαρμένων, et εἶδεν pro ἴδοι. Mox ἐπειδὴ cum infinitivo in oratione obliqua, ut *Sympos.* p. 174. D: ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τῇ Ἀγάθωνος. *Alcibiad.* II. p. 199. A: ἐπειδὴ εἰρηκέναι ταῦτα. Sic infra οὗς — κελεύειν. Vid. *Zeun.* ad *Viger.* p. 401. ed. *Herm. Matthiae Gramm.* gr. p. 773. — Pro οὗ *Euseb.* et *Theodor.* οἱ. Mox ἤδη addit *Theodor.* post πορεύεσθαι.

δύο χάσματα: duo ostia, alterum, per quod animae descendant in corpora, alterum, per quod e vita redeant. *Plutarch.* *Gen. Socrat.* p. 59r. C. unum χάσμα ponit, per quod animae ascendant ac descendant. V. *Wytttenbach.* ad *Plutarch.* de ser. num. vind. p. 114. et ad *Phaedon.* p. XLII. Vide quae more suo de his exponit *Porphyr.* de antro nymphar. p. 264. 268. 269. ed. *Cantabr.* et *S. Petit.* de Sibylla II. p. 231.

ἐχομένῳ ἀλλήλοιν. *Euseb.* ἀλλήλων. *Theod.* ἐχόμενα. Mox ἐπειδὴν δικάσαιεν.

τὴν εἰς δεξιάν cet. Duas ponebant veteres vias animarum, alteram eamque dextrorsum iustarum, alteram sinistrorsum impiarum, vid. *Hippolyt.* contra *Platon.* p. 220 sq. ed. *Fabric.* T. I. Sic et *Philemon* vel *Diphilus* ap. *Clem. Alex.* *Strom.* V. al. (v. *Rittershus.* ad *Isidor.* *Peluf.* *Epist.* III, 413): Καὶ γὰρ κατ' ἄρην δύο τρίβους νομίζομεν. Μίαν δικαίων, ἑτέραν δ' ἀσεβῶν εἰς ὁδόν. Unde perspicitur, quantopere mythi graeci cum orientalibus concordent, et quot reperiantur in Platonicis potissimum fabulis vestigia pristinae cuiusdam ac primitivae orientalium et graecorum placitorum convenientiae.

σημεῖα περιάψαντας (Theodoret. περιῤῥάψαντας). Sic Gorg. 526. B: καὶ τοῦτο κατιδὼν ἀπέπεμψεν εἰς Τάρταρον, ἐπισημηνάμενος, εἴαν τε ἰάσιμος εἴαν τε ἀνίατος δοκῇ εἶναι, ὃ δὲ ἐκείσε ἀφικόμενος τὰ προσήκοντα πάσχει.

σημεῖα πάντων. Theodoret. σημεῖον ἀπάντων. Mox αὐτοῦ Euseb. et Theodor., Cod. Reg. vero αὐτῶν δὲ προσελθόντα.

διακελεύεσθαι. Sic Euseb. et Theodoret. Vulgo διακελεύοντο, quod, e coniunctione ὅτι pendens, orationem turbat. Bas. 2. διακελεύειν το. Etiam Ficinus διακελεύεσθαι et εἰπεῖν coniunxit: illos aiebat respondisse — iussisseque illum audire et intueri cet. Mox Euseb. et Theod. pro οἱ ἀκούειν exhibet διακούειν.

μὲν καὶ ἑκάτερον. Stephanus lectionem affert καὶ ἕτερον μὲν, sed ἑκάτερον recte habet; distinguuntur enim in sequentibus κατὰ δὲ τὸ ἕτερον (ostium s. porta terrae) et ἐκ τοῦ ἑτέρου (porta coeli).

εἰς τὸν λειμῶνα. De hac voce v. ad Phaedr. p. 305. Mox Cod. Reg. κατεσκηνώσθαι et ἐταίρων ad v. ἑτέρων superscriptum habet.

πορείαν χιλιετη. Respexit Aristid. Orat. Platon. III. T. II. p. 326. Cf. ad Phaedr. p. 307.

οἶον. Vulgo ante οἶον legitur καί, quod Stephano etiam suadente expunximus, propterea quod orationis nexum turbat.

αὐτόχειρος Φόνου. Scripsimus pro αὐτόχειρας Φόνου, quia genitivus requiritur, ut ἀσεβείας — εὐσεβείας — αὐτόχειρας Φόνου μισθούς. Φόνος αὐτόχειρ ((passive)) est caedes manu facta.

ἔφη γάρ. Laudat haec Justin. Mart. l. l., ubi γάρ deest, ἑτέρου pro ἑτέρῳ scribitur et ὅπου εἶη. Pro ὑπὸ ἑτέρου Bas. 2. ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου habet.

Ἀριδαῖος. Sic ap. Justin. Clem. et Plutarch. de ser. num. vind. p. 83, ubi Aridaeus quidam, postea Thespis dictus, memoratur eiusque iter ad inferos describitur; vid. ibi Wyttenb. p. 103. Sic et in Xenophonte Graec. hist. IV, 1. 27. ubi Ariaeus memoratur, qui cum Cyro contra Artaxerxem bellum gesserat et Cyri σατράπης erat (v. Xenoph. Anabaf. I, 8. Diodor. XIV, 24.) libri fluctuant inter Ἀραῖος, Ἀριδαῖος et Ἀρισταῖος. Vid. Wesseling. ad Diodor. l. l. et Schneid. ad Xenoph. Hist. graec. l. l. Cf. ad c. 13.

ἤδη — ἔτος, accusativi χιλιοστόν ἔτος tempus jam elapsum significant, vid. Matthiae Gramm. gr. p. 584.

ἀλλὰ δὴ πολλά τε καὶ ἀνόσια; notus est hic particulae καὶ usus post πολλά. Sic Lys. 253. E: πολλοὶ καὶ καλοί. Protag. καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ σοφοί. Phaedr. 515. B: πολλά δὴ καὶ καλά. Vid. Herm. ad Viger. p. 797. Brunck. ad Aristoph. Thesm. 351. Nub. 1329. et Jacobs. Animadv. in Athen. p. 79. εἰργασμένος. Justin. ἐργασάμενος.

οὐδ' ἂν ἤξοι (Justin. ἤξα. Cod. Reg. ἤξα), modeste et dubitanter (ut nos: *er wird wohl nicht* s. *nicht leicht* *hierher kommen*), pro: minime huc veniet. Exempla vid. in Matthiae Gramm. gr. p. 721.

CAPUT XIII.

αὐτῶν. Justin. αὐτῶ. Construe καὶ ἄλλους, σχεδόν τι τοὺς πλείστους αὐτῶν τυράννους (int. ὄντας.)

ἢ μή. Justin. εἰ μή. Ficinus vertit: quoties aliquis eorum, qui vel insanabiles essent, vel nondum purgati, egredieretur. Mox atticam formam ἐπιχειροῖν servavit Justin. Vulgo ἐπιχειροῖ.

ἐνταῦθα δὴ. Justin. δὴ non habet, etiam ἐφ' abest a Justin. et Clement.

ἄγριοι καὶ διάπυροι. Καὶ abest a Justin. Cohort. ad Graec. p. 102. ed. Oxon. Clement. Strom. V. p. 592. A. T. II. p. 700. ubi v. not. Potter. Euseb. Praepar. Evang. XIII, 13. p. 669. D. et Theodoret Therap. XI. p. 647. C. Vocem διάπυρος quam metaphorice legimus usurpatam in legg. VI, 783. A: διαπυρωτάτους δὲ τοὺς ἀνθρώπους μανίαις ἀπεργάζεται πάντως ὁ περὶ τὴν τοῦ γενοῦς σποράν, ὕβρις πλείστη καίόμενος) a Platone mutuam sumferunt Plutarch. de virtut. moral. p. 450. F. 453 B. de vitand. aer. alien. p. 828. F. de inimic. utilit. p. 308 de poet. lect. 4. p. 72. de profectu in virtut. sentiend., p. 290. Longin. XII. §. 2: πολὺ τὸ διάπυρον ἔχει καὶ θυμικῶς ἐκφλεγόμενον. — ἰδεῖν, specie, ut supra.

τὸ φθέρημα, i. e., φθόγγον vel μύκημα, „mugitum, quem immanis hiatus ediderat.“ Viger. ad Euseb. p. 64.

ἰδίᾳ λαβόντες. Cod. Reg. et Justin. διαλαβόντες; Clem. et Euseb. παραλαβόντες, Theodor. παραλαμβάνοντες. Ficinus vertit: hos seorsum rapiebant.

Ἀριδαῖον. Sic et h. l. Justin. Clemens, Euseb. et Theodoret. (ubi Ἀρίδαιον). Vulgo Ἀρδιαῖον. Mox Clem. et Euseb. τοὺς ἄλλους, quod fortasse recipiendum, si intelligas τυράννους, de quibus supra verba fecit.

ἐπ' ἀσπαλάθων κινάπτοντες. Ἀσπάλαθος, frutex admodum spinosus (v. Dioscorid. V, 19, cf. Brodaeus ad Theo-

phrast. p. 1026), quocirca h. l. eius spinis, tanquam tormento, laniati esse dicuntur improbi. Pro κνάμπτοντες vero scripsimus κνάπτοντες e Clemente. Justinus habet γνάμπτοντες, Euseb. κνάμπτοντες, MS. κνάμπτοντες, ubi vid. *Viger.* p. 64. Verba κνάπτειν, κνάμπτειν et γνάμπτειν ubique variant. v. *Dunker.* ad Thucyd. III, 38. *Observatt. Miscell.* Vol. IX. T. I. p. 118. Ceterum respexisse videtur h. l. Synes. Epist. p. 182. C: δαίμονες εἰσι καθαγέρησι, τέχνην ἔχοντες ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς, ἧν οἱ κναφεῖς ἐπὶ τοῖς ἱματίοις τοῖς πιναροῖς.

ἀεὶ παριοῦσι. Justin. παροῦσιν, omisso ἀεὶ.

μὴ γένοιτο ἐκάστῳ τὸ φόβημα, ὅτε ἀναβαίνοι. Sic Cod. Reg. et Bas. 2., in quo διαβαίνει scribitur. Similiter ap. Justin. legitur ὅτε ἀναβαίνοισιν. Vulgo τὸν φόβον (quod a Justino abest), εἰ μυκήσαιο τὸ στόμιον. Mox Justin. ὡς καὶ ἀσμενέστατον (ut in Cod. Reg.)

τὰς μὲν δὴ. In Justin. deest δὴ; mox αὐτὰς pro αὐ τὰς.

ἐπειδὴ δὲ τοῖς cet. Laudant *Clemens Alexandr. Strom.* V, 560. B. p. 712 sq. T. II. Potter. et *Euseb. Praep. Evang.* XIII, 13. p. 677. A. ubi δᾶν pro δᾶ scribitur.

φῶς. Hanc luminis columnam per totum coelum tensam videtur imitatus esse *Plutarch.* de ser. num. vind. p. 100. ubi v. *Wytttenb.* p. 119.

τοῦτο τὸ φῶς ζύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ. In his quoque Platonem antiquiorum philosophorum in primis Pythagoreorum decreta secutum esse, dubitari nequit. Similiter enim *Parmenides* summum aethera omnia cingentem coronam, *Στεφάνην*, posuit. *Cicero* de nat. Deor. 1, 11: *Stephanen* appellat, continente ardore lucis (sic *Davisius*) orbem, qui cingit coelum, quem appellat deum. Etiam quae sequuntur de verticillorum sibi invicem insertorum convenientia, ad *Parmenidis* στεφάνης περιπεπλεγμέναις ἐπαλληλας (v. *Stob. Eclog. Physic. P. I.* p. 482. ed. Heer. et *Annal. litterar. Heidelberg.* 1808. Fasc. I. p. 116 sq.) efficta videntur esse. Ἀνάγκη ἢ Δίκη quoque et κληδοῦχος (*Vesta*) anima corporis universi, moderans coeli stellantis habenas iuxta legem a providentia sanctam (v. *Chalcid.* p. 269.) in *Parmenidis* fragmentis (v. *Stob.* l. l. p. 484. et fragm. ed. *Fülleborn.* p. 42) reperiuntur.

ὡς περ αὖ εἰ, ἐν —. Ald. Bas. 1. et 2. pro εἰ ἐν exhibent εἶεν.

νῶτον ζυνεχὲς ἐνὸς σφονδύλου. Explicavit hoc *Plutarch.* *Symposiac.* IX. p. 745. F. et respexit *Themist.* Orat. XXXII. p. 356. B. C.

τὸν τοῦ πέμπτου. Bas. 2. δευτέρου; mox Cod. Reg. πα-

ραπλήσιον. Ceterum quod ad res a Platone propositas attinet, admodum difficile est certi quidquam de iis statuere, quum astronomicis nitantur rationibus, quas, quum interioris essent philosophiae partes, ut ne profanae fierent, de industria videntur veteres inde a Pythagoreorum temporibus allegorico involucro obtegisse. Decreta haec erant non scriptionibus, sed traditione propagata, quae serioribus demum temporibus litteris illustrare et communi hominum intelligentiae aperire conati sunt philosophi, idque frustra; nam ut, vita ipsa divina amissa, philosophi frustra eam indagare et quasi reducere student, et ab humana opinione ducti in diversas discedunt sententias: sic etiam, genuina antiquae sapientiae intelligentia opinionibus obscurata, quae illis temporibus sapientes divino animo contemplabantur, ea nobis solummodo opinari et coniecturis artificiosis assequi licet. Adeat v. c., qui haec indagare gestit, *Procli* Commentarios, *Ficini* explicationes et *Foxii* commentar. p. 411 sq., et videbit, quantum distet opinio a scientia, ut cum Platone meo loquar. Hoc unum apparet, octo verticillos (σφονδύλους) significare octo corporum coelestium orbes, quos summum coelum, Zodiacus (Ἀνάγκη, suprema corporum coelestium lex, quae eorum motionem cursumque moderatur, quocirca fuso, ἀτράκτω, comparatur, cui affixi sint octo verticilli ita, ut unum efficiant) complectitur. *Apuleius* de mundo p. 58. ed. Elmenh.: „Septem vero Deorum nominibus illustres, totidem orbibus affixae sunt et gradatim sibimet superlatae, ut superior inferiore sit maior, ac vicissim mutuis adhaesionibus nexae, complexu illius orbis, qui inerrabilis (orbis stellarum fixarum) dicitur, continentur.“ Corpora coelestia ipsa sunt 1) Saturnus, Φαίνων dictus, qui extremus est et latissimum habere dicitur circulum; 2) Jupiter, Φαέδων; 3) Mars, Πυρρῆς; 4) Mercurius, Στρίβων; 5) Venus, Ἑωσφόρος; 6) Sol, Ἥλιος; 7) Luna, Σελήνη, et 8) Terra (vid. *Tim.* 38. C. D. *Epinom.* 987. B. *Apulei.* de mund. l. l. *Achill. Tat.* p. 98. al.) Alii solem pro centro habuerunt, ὡς ἐν τόπῳ καρδίας ἰδρύνμενον (v. *Procl.* in *Tim.* III. p. 171. et *Chalcid.* c. 71. p. 255. Cf. *Macrob.* in *Sonn. Scip.* I. c. 21. p. 112. ed. Bip.) et inter Martem ac Venerem posuerunt; Pythagorei vero, denarium numerum colentes, (ni fallor, etiam in his mythicam et symbolicam traditionem sequentes; namque novem Musae cum Apolline Μουσαγέτῃ haud dubie astronomicam habent significationem; corporum nempe coelestium cursum antiqui choro comparabant saltantium ad lyrae cantus, v. ad *Phaedr.* p. 297. Hinc in-

fra *Sirenes* dicuntur orbibus insidere) addiderunt ignem centralem et antichthona, v. *Aristotel.* Metaphys. 1, 5. de Coel. II, 13. Cf. *Harles.* ad *Fabric.* Vol. I. p. 180 sq.

Σειρήνα. Cf. *Plutarch.* Sympos. IX. p. 745. C. D. sq. *Heraclid.* Pont. Allegor. Homer. c. 12. *Procl.* Theolog. Platon. VI, 23. Schol. ad Homer. II. I, 46. *Macrobius* in somn. Scip. II, 3: „Hinc Plato in republica sua, quum de sphaerarum coelestium volubilitate tractaret, singulas ait Sirenas singulis orbibus insidere, significans, sphaerarum motu cantum numinibus exhiberi; nam Siren Dea canens graeco intellectu valet. Theologi quoque novem Musas octo sphaerarum musicos cantus et unam maximam concinentiam, quae confit ex omnibus, esse voluere.“ Vide de concentu sphaerarum coelestium, quem Pythagorei statuebant, *Aristot.* de coel. II, 9. *Cicero* Somn. Scip. 5. *Plin.* Hist. nat. II, 22. *Nicomach.* Harm. I, 3. *Macrobius* in Somn. Scip. II, 2. *Lindenbrog.* ad *Censorin.* de die natal. c. 13. p. 58.

ἀνάτονον. *Proclus* in *Polit.* p. 367. v. 5. infra: κινεῖ δὲ τὰς Σειρήνας ἄδειν μίαν φωνὴν ἰσίσας ἓνα τόνον. *Heraclid.* vero l. l. exhibet ἑνατον, quod ex Platone emendandum esse, monuit *P. Leopard.* Emendatt. XIX, 15. *Theaur. critic.* T. III. p. 385. Idem *Heracl.* scriptum exhibet ἐπὶ δέ, quod *Leopardus* vulgatae scripturae ἐπὶ δέ praefert; deinde ἀπασῶν pro ἐκ πασῶν. Olim pro ἀνάτονον legendum esse opinabar διάτονον; μέλος enim διάτονον vel διατόνικον est cantus simplicissimis tonorum intervallis constans (v. *Jamblich.* Pythag. c. 15.). *Macrobius* in Somn. Scipion. II, 4. p. 135: quia, quum sint melodiae musicae tria genera, enarmonium (ἐναρμονικόν), diatonum et chromaticum (χρωματικόν), primum quidem propter nimiam sui difficultatem ab usu recessit, tertium est infame mollitie: unde medium, id est, diatonum mundanae musicae doctrina Platonis adscribitur. Sed propter φωνήν nunc acquiesco in vulgata lectione.

Μοίρας. V. *Plutarch.* de fato p. 568. D. E. Sympos. IX. p. 745. B. Tres Parcae, Clotho, Lachesis et Atropos, aliis diversas temporis partes significant (et quidem Atropos praetertum tempus, Clotho praesens, et Lachesis futurum, v. *Aristot.* de mundo c. 7. *Stobaei* Eclog. Physic. P. I. p. 190. ed. Heer. et p. 180. et *Diogenian.* ap. *Euseb.* Praep. Evang. VI, 8. p. 263. C. D. Conferendae sunt Nornae mythologiae scandinavicae, *Urda*, *Verandi* et *Sculda*), aliis Atropos est sphaera ἀπλανής fixarum, Clotho per plexus Planetarum cursus et Lachesis res sub luna fragiles significat, v. *Voss.* de idolatr. II, 44.

et Taffin. de anno saecular. c. 10. Thesaur. Graev. T. VIII. p. 59.

τοῦ ἀτράκτου τὴν ἑξω περιφορὰν, illustrat. Plutarch. Sympof. IX. p. 745. F.

CAPUT XIV.

προφῆτην οὖν cet. Respexit h. l. *Clemens Alexandr.* Strom. I, 15. p. 303. D. T. I. p. 356. Potter.

οὐχ ὑμᾶς cet. Respexit et explicavit h. l. *Porphyr.* ap. Stob. Eclog. Ethic. P. II. p. 366 sq. ed. Heer.

πρῶτος δ' ὁ λαχών. Cf. *Plotin.* Ennead. III, 4. 3. p. 284. *Clemens Alexandr.* Strom. I. p. 271. 311. II, 393. IV, 535. V, 613. B. VII, 705 et 711. ed. Sylb. (T. II. p. 731. Potter. ubi v. not.) et *Theodoret.* Therapeut. VI. p. 572. D. Cf. *Wyttenbach.* ad Plat. Phaedon. p. 289 sq.

ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον. Nobilissima haec est sententia, quam respexerunt *Nemes.* p. 306. *Aristid.* Quintil. de music. III. p. 163. Vol. II. ed. Meibom. *Apollon.* Tyan. Epist. XV. p. 390. ed. Philostrat. Olear. et *Epicteti* Enchir. ap. Stob. Serm. I. p. 6: οὐδεὶς δούλος, τὴν προαίρεσιν ὑπάρχων ἐλεύθερος. *Alcibiad.* I. p. 135. C: ἐλευθεροπρεπὲς δὲ ἡ ἀρετὴ Cf. de legib. X. p. 904. B. C. D. In his *Theodoretus* τίς addit post τιμῶν et ἡ pro καί ante ἑλαττον, omissis αὐτῆς ἥκαστος.

αἰτία ἐλομένην —. Θεὸς ἀναίτιος. Laudant vel respiciunt *Lucian.* de merced. conduct. T. I. p. 323. *Schmied.* *Maxim.* Tyr. dissert. XLI, 5. p. 491. *Justin.* Martyr. Apolog. I. p. 86. Oxon. *Clemens Alexandr.* Paedagog. I. p. 117. A. T. I. p. 139. ubi v. Potter. not. *Origenes* Philosoph. 9. T. I. p. 899. ubi v. Wolf. *Nemes.* p. 306. *Euseb.* Praepar. Evang. V. adv. Hierocl. p. 542. A. 544. D. *Gregor.* Nazianz. Orat. III. p. 68. A. Colon. *Theodoret.* Serm. de provident. VI. p. 95. *Nazianz.* Stelit. I. p. 25. *Clementin.* Homil. XV. c. 8: καὶ γὰρ εἴρηται τινὶ Ἑλλήνων σοφῶν αἰτία ἐλομένων, Θεὸς ἀναίτιος. *Arnobius* contra gentes II. p. 52: Sortem vitae eligendi nulli est, inquit Plato, Deus causa, neque alterius voluntas adscribi potest cuiquam recte, quum voluntatis libertas in ipsius sit posita libertate, qui voluit; vid. ibi *Elmenhorst.* p. 60. Cf. *Porphyr.* ap. Stob. l. l.

τὰ τῶν βίων παραδείγματα, v. *Porphyr.* l. l. p. 372.

ἀλλήλοις τε καί. *Ficinus* videtur legisse: τὰ δ' ἄλλα ἀλλήλοις τὰ μὲν πλούτοις καὶ πενίαις, τὰ δὲ νότοις καὶ ὑγίαις μεμίχθαι; vertit enim: cetera vero invicem partim divitiis

et paupertatibus esse commixta, partim morbis et sanitate. Praegressa vero καὶ εὐδοκίμων κατὰ ταῦτα non expressit.

τῶν ἐπικτητῶν. Bas. 2. κατὰ τ. ἐπικτητῶν.

ἀδαναντίως cet. Laudat Olympiod. in Phaedon. V, Wyttenbach. ad Phaedon. p. 161. 172.

ἐργάσεται. Bas. 1. et 2. ἐργάζεται. Mox τὸν τοιοῦτον Ald. Bas. 1. et 2.

CAPUT XV.

βρώσεις et quae sequuntur, oppositione ad εἰμαρμένην inserviunt. Mox Cod. Reg. σκέπτατο pro σκέψασθαι.

οὐκ ἐμμένοντα, haud servantem, i. e., negligentem.

ἐπεὶ est quanquam, alioqui (sonst) v. Albert. Observ. in N. T. p. 341. et Fischer. ad Eutyphr. — Mox Cod. Reg. ἀφικνᾶται et φιλοσοφᾷ.

χθονίαν καὶ τραχεῖαν. Laudat haec Suidas T. III. p. 673. Küster. Ficta sunt ad nobiles illos Hesiodi versus, de quibus vid. lib. I, 2.

ἰδεῖν μὲν γάρ cet. Laud. Euseb. Praepar. Evang. XIII, 16. p. 589. A. ubi scribitur ἰδεῖν μὲν γάρ, ἔφη.

Ὁρφέως γινόμενην. Respexit Theodoret. Therapeut. XI. p. 653. B. et Adrian. Turnebus Adversar. X, 22. Nota est fabula, Orpheum, quod Thraces puerilem amorem primus docuerit, Bistonides mulieres discerpisse, v. Phaedocl. in Antholog. graec. T. I. p. 204. vers. 7. 10. Pausan. IX, 30. Conon. narrat. p. 41. sq. ed. Teuch. et Ovid. Metamorph. XI. init. — Pro βίου Ald. Bas. 1. et 2 βίον.

Θαμύρου. Thamyras (ut in Parthenii narrat. 29) vel Thamyris, Philammonis filius (v. Apollodor. Biblioth. I, 3. 3. Schol. ad Hom. Odyss. τ', 432.) cum Musis dicitur certamen iniisse (Iliad. II, 595.) victusque excaecatus esse. — τὴν δὲ λαχούσαν, cet. v. Plutarch. Sympos. IX. p. 739. E. F. 740. A. E. Vid. Viger. ad Euseb. Praep. Evang. I, 1. p. 66.

τῆς τῶν ὀπλῶν κρίσεως. Nobile est de armis Achillis certamen inter Aiace[m] Telamonium et Ulyss[em], v. Homeri Odyss. λ', 542 sq. Pindar. Nem. VII, 37. VIII, 39. Ovid. Metam. XIII. init. Quint. Calab. V, 180 sq.

Ἀγαμέμνονος. Euseb. τοῦ Ἀγαμέμνονος. Mox ἐχθρὰν cum genitivo coniunctum v. Fischer. ad Well. T. III. P. I. p. 399.

Ἀταλάντης ψυχὴν. Atalanta, Schoenei filia, velocissimos viros cursu superasse traditur, v. Schol. ad Theocr. III, 40. ad Apollon. I, 769. Serv. ad Virgil. Aen. III, 113 Ovid. Metam. X, 560 sq. et Hygin. fab. 185.

Ἐπειοῦ. Epeus celebris est equi Troiani architectus, v. *Serv.* ad Virgil. Aen. II, 264. *Hygin.* fab. 108.

Θερσίτου, qui satis notus est ex Iliad. II, 212 sq. Vid. *Aeneas Gaza* in Theophrast. p. 15. et *Hemsterh.* ad Lucian. T. II. p. 528. Bip.

καὶ ἀπράγμονος. Particulam καὶ ex Eusebio recepi-
mus, ut et μόγῃς; vulgo enim μόλις scribitur, quod Atticistae
reprobant, vid. *Phot.* in Hellad. Chrestomath. p. 1580. (ed.
Hellad. Meurs.), interpp. ad Thom. Mag. p. 619. *Dorvill.*
ad Charit. p. 409. ed. Lips. *Hemsterh.* ad Lucian. Judic.
voc. 4.

τὰ αὐτὰ ἄν. Euseb. ταῦτ' ἄν; deinde μεταβαλόντα.

ἐπειδὴ δ' οὖν. V. *Clemens Alexandr.* Strom. V. p. 592.
C. T. II. p. 701. ubi cf. *Potter.* not. *Euseb.* Praep. Evang.
XIII, 13. p. 670. B. Ap. Clem. δ' οὖν abest; mox προῖεναι
Clem. Euseb. cod. Joan. προῖέναι; deinde Euseb. εἰς.

δαίμονα — φύλακα, qui Menandro (ap. Stob. Eclog.
Phys. I, 9.) μυσταγωγὸς τοῦ βίου dicitur. Cf. *Wytttenbach.*
ad Phaeton. p. 289 sq. *Censorinus* de die natal. c. 3. Ge-
nius autem ita nobis assiduus observator appositus est, ut ne
puncto quidem temporis longius abscedat, sed ab utero ma-
tris exceptos ad extremum vitae diem comitetur. Vid. ibi
Lindenbrogii not. p. 14 sq. — Verba ὑπὸ τὴν ἐκείνης χεῖρα et
quae sequuntur, respexit *Porphyr.* ap. Stob. l. l. p. 370. Vo-
ce ἀμετάστροφος significatur nominis Ἀτροπος etymon, v.
Stob. Eclog. Phys. P. I. p. 180. et 190.

τὰ ἐπικλωθέντα ποιοῦντα. *Ficinus* videtur ποιοῦσαν
legisse, quem vertat; quae immutabilia stamina reddat.

Λήθης πεδίον, v. *Aeschin.* Axioch. §. 20. *Plutarch.*
Sympol. IX. p. 749. D. Cf. *Wytttenbach.* ad *Plutarch.* de
ser. num. vind. p. 115. *Proclus* ad Tim. V. p. 339. legit πο-
ταμόν, haud dubie locum infra sequentem respiciens. Πεδίον
est Empedocleum καμών, v. *Sturz.* ad Empedocl. fragm. p.
456 sq. et nostra ad Phaedr. p. 305. sq.

ἀγγεῖον. Sic Cod. Reg. Vulgo ἀγγεῖον. Ceterum cf. *Jam-
blich.* de myster. III. 20. p. 86.

σκηναῶσθαι. Cod. Reg. σκηνώσθαι.

μῦθος ἐσώθη. Vid. ad Sympol. p. 255.

ἐν τῇ χιλιεστῇ πορείᾳ, v. ad Phaedr. p. 309.

εὔπράττωμεν. Cod. Reg. εὔπράττοντες, quo haud
opus est, quum, ut solet, ante ὥσπερ particula vel coniu-
ctio explicativa omissa sit: ut scilicet vel ita ut. Verba οἱ νι-
κηφόροι περιγαγερόμενοι laudat *Suidas* T. III. p. 80.

ADDITAMENTA

AD

COMMENTARIOS IN PLATONIS PHAEDRUM.

P. 219. v. 7. leg. *eamque* dramaticam — *quam* nos dicimus:

— v. 11. infr. Sic et Menexen. init. legitur ἡ δῆλος δὴ, ὅτι — ubi Stephanus et Gottleberus falso ἡ scripsere; pariter c. 3: ἡ δῆλον, ὅτι. Libri veteres pluribus in locis genuinum ἡ servarunt, ut in Apolog. c. 26. Eutyphr. c. 4. Longin. III, 4. ubi v. Variant. p. 554. ed. Weisk. Quocirca Bastium, virum eruditissimum, cuius mortem omnes litterarum bonarum cultores deplorant, miror ad Longin. l. l. p. 637. cum aliis viris doctis ἡ probare potuisse. Addere juvat, meo quidem iudicio, semper scribendum esse δῆλον ὅτι, non vero coniunctim δηλονότι, quod senioris aetatis scriptoribus, in iis potissimum librariis relinquendum est. Veteres enim δῆλον ὅτι quali per se positum usurparunt, cuius generis plura alia habuerunt, ut οἷδ' ὅτι, οἷςθ' ὅτι al. Δῆλον ὅτι igitur est: ut apparet, οἷδ' ὅτι; ut scio cet. Quo fit, ut δῆλον ὅτι etiam in structura ponatur, ubi accusativus cum infinitivo coniunctus est, ut in Alcibiad. II. 149. B: τὸν γὰρ θεὸν οὐκ ἔα, δῆλον ὅτι. Buttmannus contra, vir doctissimus et de graecis litteris meritissimus, scripturam continuam ad mentem etiam antiquorum legitimam esse statuit, vid. ips. Ind. ad Platon. Men. Crit. et Alcibiad. p. 218., quod equidem procul vero esse censeo.

P. 220. v. 1. Post ed. Venet. adde: p. 706. ed. Putsch. Deinde: Hermias legit: ἀκοπωτέρεως εἶναι τῶν ἐν ταῖς δρόμοις.

— v. 4. Sic et scriptor de legib. I. 625. B: προϊόντι et Plutarch. Apoph. Lacon. p. 241. F. al.

— v. 19. Citat haec verba Grammatic. ap. Hermann. de emend. rat. grammat. p. 340.

— v. 34. Adde: Gregor. Nazianz. Orat. III. p. 98. D. Lamb. Bos. Ellips. graec. p. 623 ed. Schäf. et Ruhnken. ad Tim. p. 282.

— v. 5. infr. Adde: Wernsdorf. ad Himer. p. 446.

P. 221. Post v. 6. adde: ὥς ἔοικε non est, ut videtur, sed ut colligere licet ex verbis tuis, i. e., itaque, also. Sic Euthydem. 271. B: καινοί τινες αὖ οὕτοι, ὥς ἔοικε (also), σο-

Φιστοί, ubi, ut in transitu id moneam, verba καινοί ad σοφιστάς in exempl. Aldino recte Critoni assignantur.

P. 221. v. 15. Platonis comici versus vid. ap. Scholiaft. ad Aristoph. Nub. 110.

— v. 18. Adde *Casaubon.* ad Theophrast. Charact. p. 107.

— v. 12. infr. Adde vers. 1213. Attigit hunc articuli usum cl. *Matthiae* in Grammat. graec. p. 373 sq. pluresque Platonis locos itidem cepit.

P. 222. v. 22. Adde: Cf. *Stob.* Serm. V. p. 63. v. 51. *Maxim. Tyr.* Dissert. XXV, 2. p. 303: ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ ψυχῆς ἀνθρώπου ἐν σώματι διαφαινόμενον — ψυχῆς ἀνθρώπου ἐμπεφυτευμένον σώματι καλῶ, ἐκλαμπρύνεται ὑπὸ αὐτοῦ καὶ ἐκλάμπει καὶ διαφαίνεται. Καὶ ἔστι σωμάτων ὥρα οὐδὲν ἄλλο, ἢ μελλούσης ἀρετῆς ἀνθρώπου, καὶ οἶονεὶ προοίμιον κάλλους ὥραιότερου. Ib. §. 3: ὁ δὲ ἐραστὴς ὁ φιλόανθρωπος θεραπεύει τὰ παιδικὰ ἐπὶ κοινωνίᾳ τῆς ἀρετῆς. Ubi vid. *Davision* laudata p. 594 sq. Cf. *Lucian.* vit. auct. §. 15. p. 239. T. I. ed. *Schmied.* *Clemens Alex.* Strom. IV, 18. p. 520. T. I. p. 616. ed. *Potter.* *Wolf.* ad *Liban.* Epist. p. 539. et *Wernsdorf.* ad *Himer.* Sophist. p. 181 sq.

— v. 23. adde post audiendum est: fama vel traditio (vid. *Valckenar.* ad *Eurip.* Phoeniss. p. 308). Mox v. 28. pro id-que lege eaque.

— v. 35. Etiam vituperationi inservit, ut *Polit.* IV. p. 430. E.

— v. 9. infr. corrige possint.

P. 223. v. 17. *Libanius* Epist. 546: καίτοι τοῦτο οὐκ ὀρθῶς κεκόμψενται. Vid. *Gataker.* ad *M. Antonin.* IV, 51.

— v. 19. Post *Gorg.* 448. B. adde: ubi cf. *Findeisen.* p. 25. et *Heindorf.* p. 8. — Deinde v. 20. post copulavit adde: vid. *Hippocrat.* Epidem. VI. ap. *Galen.* in Comment. ad h. l. p. 488. T. V. ed. *Basil.*

P. 224. v. 24. Locus ita scribendus est: ἀλλὰ γὰρ οὐδέ-τετρα ἔστι τούτων, εὖ οἶδα cet. Vide quae citavit huius graecae constructionis exempla *Schaeferus* in meletem. critic. p. 76 sq.

P. 225. v. 8. Adde: *Philostrat.* Heroic. p. 22: μὴ καὶ δια-δρύπτεσθαι με φῆς, ubi cf. *Boissonad.* p. 338. 361.

— v. 13. Post p. 355. adde: idem in melet. critic. p. 34.

— v. 24. *Longin.* fragm. VIII. §. 8. p. 202. ed. *Weisk.* καὶ τὸ ὡς διαβαίνομεν πρὸς τὸ τῆς Ἀγρίας διαβαινόμενον, ubi v. *Weisk.* p. 589.

— v. 7. infr. Ante Hoc quoque insere: et *Spanhem.* ad *Juliani Caesar.* p. 324.

— v. 4. post p. 390. adde: *Euseb.* contra Hierocl. init. p. 511. Demonstrat. Evang. ed. Colon. *Theodoret.* Orat. III. de provident. p. 348. C. T. IV. Orat. VI. p. 382. A. Therapeut. Serm. I. p. 473. B. T. IV. Serm. II. p. 489. B. *Isidor.* *Pelusiote.* Epist. I, 107. p. 27. ed. Commel. Ep. 278. p. 62. Ep. 384. p. 83. *Himer.* Sophist. Orat. VI, 8. p. 508. ed. Wernsd.

— v. 4. Rectius fortasse scribitur Ἰλισόν, vid. *Böckh.* Praef. ad dialog. quat. p. XXXV. — Mox post *Pausan.* I, 19. adde: *Strab.* IX. p. 614. et post dicatum: vid. *Wernsdorf.* ad *Himer.* p. 192.

P. 226. v. 7. post divitum adde: v. *Casaubon.* ad *Theophrast.* Charact. p. 134.

— v. 12. post interpp. Vid. Epist. Socrat. VI p. 13. ubi cf. *Leo Allatius.*

— v. 20. infr. Pro *Orithyam.* scrib. *Orithyiam.* Mox post *Herodot.* VII, 189. adde: *Pausan.* I, 19. p. 70. ed. Fac.: ὁ δὲ Εἰλισσός ἐστιν οὗτος, ἔνθα παίζουσιν Ὀρειθυίαν ὑπὸ ἀνέμου βορέου φασὶν ἄρπασθῆναι καὶ συνοικεῖν Ὀρειθυία Βορέαν, καὶ σφίσι διὰ τὸ κῆδος ἀμύναντα τῶν τριηρῶν τῶν βαρβαρικῶν ἀπολέσαι τὰς πολλὰς. Respexit hanc fabulam etiam *Cicero* de legib. I, 1. p. 4. ed. *Görenz.*

— v. 15. Post p. 853. sq. adde: *Heinrich.* ad *Mus.* p. 166.

— v. 10. Post *Aitic.* scrib. I, 19. p. 70. éd. Fac.

— v. 6. Post 223 sq. adde: *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. p. 129 sq. Ceterum ad τὸ τῆς Ἀγραιίας intellig. ἱερὸν, vid. *Valcken.* Opusc. Vol. II. p. 295.

P. 227. v. 12. Adde: *Galenus* de Hippocrat. et Plat. placit. III. p. 274. v. 38. T. I. ed. Bas. nostrum locum citans habet: ἐπιβρέϊ — πλήθῃ τε καὶ ἀτοπώτερα λόγων τινῶν.

— v. 27. Post fuisse adde: vid. *Ruhkopf.* ad *Senec.* T. IV. p. 150.

P. 228. v. 29. Post ad *Longin.* adde: XXIX. §. 1. p. 375. ed. *Weisk.*

— v. 19. infr. Post *eximium* adde: vid. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. I, 1. Addend. p. 977. *Wolf.* ad *Liban.* Epist. 1037. p. 485.

— v. 8. infr. post ad *Longin.* inferre: fragm. VI. §. 1. p. 527. ed. *Weisk.*

P. 229. v. 22. Post δυνάμενα adde: Vid. *Dio Chrysostom.* Orat. XXXII. p. 369. D. et *Minuc. Felic.* Octav. p. 156 sq. ed. *Ouzel.*

P. 229. v. 23. Pro *primus lege post alios* (vid. Heyn. Excurf. ad Iliad. XXIII. T. VIII. p. 571 sq.).

— v. 33. Post *ed. nov.* adde: et Excurf. l. l. p. 576 sq.

— v. 5. infr. Adde: Locus hic obversatus est *Clementi Alexandr.* Cohort. ad gent. c. 6. p. 58. T. I. ed. Potter. καὶ πολὺς μοι ἐπιρρεῖ τοιοῦτος ὄχλος, οἷονεὶ μορμώ τινα δαιμονίων παραισάγων ξένων. Similiter *Philostat.* Heroic. p. 60; πολὺς ἐπιρρεῖ τῶν τοιούτων ὄχλος, ubi vid. *Boissonad.* p. 414. Et jam *Theocrit.* Adoniaz. 59: ὅσος ὄχλος ἄμμιν ἐπιρρεῖ. *Procl.* in Polit. p. 405. v. 4. infr. ἐπιρρεῖ πλῆθος. Cf. *Wytttenbach.* Epist. crit. p. 14. et *Jacobs* Animadv. in Athen. p. 208. Οχλος est multitudo, ut ap. *Aeschyl.* Rom. 327. *Isocrat.* de permut. p. 345. ed. Corai. *Aelian.* fragm. p. 339. ed. Kuehn. al. Vid. *Wernsdorf.* ad Himer. p. 292 Totius huius loci sententiam expressit *S. Chrysostom.* Homil. T. VII. p. 61. C. ubi inter alia legimus: τῆς δὲ ψυχῆς ἡμῶν οὐκ ἀμόρφου μόνον, ἀλλὰ καὶ θηριομόρφου καὶ Σκύλλης τινὸς ἢ Χιμαίρας κατὰ τὸν ἔξω μῦθον γεγεννημένης, οὐδὲ μικρὸν αἰσθανόμεθα. Respexit eundem *Eustath.* in Odyss. λ'. p. 463. 4.

P. 230. v. 11. Post: *Diogen.* Laert. I, 40. p. 22. adde: *Cicer.* de legib. I, 22. *Tusc.* Quaeft. I, 22. §. 52. ad *Quint.* frat. III, 6. Cf. *Harduin.* ad *Plin.* H. N. VII, 32. et *Elmenhorst.* ad *Minuc.* Felic. Octav. p. 35. ed. Ouzel.

— v. 12. Τυφῶνος πολυπλοκώτερον. Respexerunt hunc locum *Plutarch.* adv. Colot. T. II. p. 1119. B. *Sext.* Empiric. adv. Logic. VII. §. 264. p. 423. §. 433. p. 456. *Fabric.* *Origenes* Commentar. in *Matthaeum* Opp. T. III. p. 677. D. ed. Paris. *Apostolius*, *Gregorius Cyprianus*, *Suidas* alii.

— v. 21. Post verba *Bibliothec.* I. 6. 3. adde: *Tzet.* Schol. ad *Lycophr.* v. 177. Vol. I. p. 451 sq. ed. Müller. — Mox v. 25. post τύφω adde: vid. *Eustath.* ad *Iliad.* A. p. 119. ed. Bas.; v. 22. post αἵματος inferre: *Nemes.* de nat. hom. p. 234.; v. 25. post *Agam.* 653. adde *Plin.* H. N. II. 48.; v. 27. post *Jablonsk.* inferre: *Panth.* Aegypt. T. III. p. 39 sq. *Moser.* in *Nonn.* p. 181 sq.

P. 231. v. 12. Hinc τυφωμένος, ὑποτυφόμενος al. *Aelian.* V. H. III, 29. IX, 41. ubi v. *Perizon.* *Dio Chrysostom.* Orat. VI. de regno p. 90. D. VII. p. 132. D. *Damasc.* ap. *Phot.* Biblioth. Cod. CCXLII. p. 1059. v. 14. Vid. *Gatak.* ad *M. Antonin.* II, 15. *Menag.* ad *Diog.* Laert. VI, 83. et *Wetsten.* ad *N. T.* Vol. II. p. 329. et 600. — Ceterum *Platonis* verba τὸ δὲ αἷτιον cet. (p. 5. v. 8. infr. ed. nostr.) expressit *Philostat.* Heroic. p. 26: τὸ δὲ αἷτιον οὐδενί πω cet., ubi vid. *Boissonad.* p. 346 sq.

P. 232. v. 18. infr. Post *delectatos esse* adde: *Eustath.* ad *Iliad.* II. p. 171: τοιοῦτον γὰρ τὸ φυτὸν — καλὸν τοῖς σκια-
τραφουμένοις.

— v. 21. infra. Post *fuerit* inferre: notus est Xerxes
platani Lydiae insanus amator, v. *Herodot.* VII, 31. *Ae-*
lian. V. H. II, 14. *Eustath.* ad II. II. p. 171.

— v. 10. infr. post πηγή ut parenthesis interpone:
Eustath. l. l. χαίρει δὲ ὕδασι τὸ φυτόν. *Plin.* H. N. XII, 1:
gelidi fontis locia amoenitate.

P. 233. v. 1. *Method.* de castit. ap. Phot. Biblioth.
Cod. CCXXXVII. p. 963: ἡ δὲ ῥάμνος τὴν ἀγνείαν συνίστη· τὸ
γὰρ αὐτὸ δένδρον ῥάμνος καὶ ἀγνός ἐστι — ἀγνός δὲ παρὰ τὸ διὰ παν-
τός ἀγνεύειν (πρόσηγορεύθῃ). *Eustath.* in *Odyss.* κ'. p. 367. 48:
λόγος — φυτὸν εὐστροφον, εὐλύγιστον, ὃ δὴ καὶ ἀγνός λέγεται παρ'
Ἀττικοῖς. Id. p. 369. 6: ὁ ἀγνός φυτὸν ψυχρὸν καὶ ἐκ τῆς ἀγρονίας
ἀγνός λεγόμενον κατὰ συγχοπὴν. διὸ καὶ οἱ ἀγνεύειν ἐν θερμοφορίοις
ἐθέλοντες ὑπεστρώνουν ἑαυτοῖς τῶν τοῦ ἀγνου κλάδων, ἵνα μένοιεν
ἄφυσοι. Cf. *Dioscorid.* I, 36. *Plin.* H. N. XXIV, 9.

— v. 5. Adde: *Dio Chrysostom.* Orat. II. de regno
p. 27. A: τοῦτο δὲ σύσκιον δένδροις εὐθαλέσι. In iis, quae se-
quuntur, pro ὡς fortasse scribendum est οὕτως. Legitima
est enim constructio οὕτως — ὡς ἄν, ut *Xenoph.* Oeconom.
XX, 7. *Gorg.* 453. C. *Eryx.* p. 392 C. — Verba τῷ πο-
δὶ τεκμήρασθαι (p. 6. v. 9) *Cicero* respexit in libro, qui est
de legib. II, 3: nec enim ullum hoc frigidius flumen attigi,
quum ad mulra accesserim, ut vix pede tentare id possim:
quod in *Phaedro* *Platonis* facit *Socrates*. Similiter *Aelia-*
nus V. H. XIII, 1. p. 203: ὕδατά τε — ψυχρά, ὅσον γε ἀψα-
μένῳ τεκμήρασθαι. — Paulo post (p. 6. v. 12.) sensus idem
est, siue legas *θερινόν τε*, siue *τέ*, siue *θερινόν τέ τι*. Sic enim
Theocrit. Idyll. I. init. Ἀδύ τι τὸ ψιθύρισμα. *Philostat.*
Heroic. p. 66: Φρικῶδες τι καὶ ὄρθιον. *Gregor. Nazianz.* Epist.
I. p. 768: ἡδύ τι καὶ ἐναρμόνιον. Contra siue *τί* *Plat.* Polit. I,
11: ἀνεκάγχασε — μάλα σαρδόνιον. *Philostat.* *Heroic.* p. 12:
ἡδύ γὰρ πον — ἀναπνεῖ. *Aristaenet.* I, 3: ἔτι δὲ τὸ ἔμπνου τῆς
αὔρας λιγυρὸν ὑπηχεῖ τῷ μουσικῷ τῶν τεττίγων χορῷ. Sic et *Ju-*
venal. Satyr. XIV, 295: aestivum sonat. Adiectum vero *τί*
confirmatur *Ficini* versione: aestivum insuper quiddam et
canorum cicadarum subresonat choro, et *Himerii* *Sophi-*
stae loco Orat. XIV, 11. p. 626: ὅτε δὴ θέρους ἐκλαίμ-
ποντες καὶ ἐπιδημοῦντος Ἀπόλλωνος θερυνόν τι καὶ ἡ λύρα
περὶ τὸν θεὸν ἀβρύνεται. Praecedens ὡς fortis confirmationis
habet significationem, ut *Latinorum* quam, i. e., perquam
(*Terent.* Andr. I, 1. 9: quam familiariter. *Brut.* in *Cicer.*

Epist. ad Divers. XI, 13: suos habet quam paucos. *Cicer.* ad Attic. X. 10: consilium quam verum est. al.). Pariter *Eustathius* ad *Iliad.* A. p. 60. explicat vocabulo *λίαν*; cf. *Thom. Mag.* p. 933. ubi vid. interpp. Loca citarunt *Weiskius* in libro, qui est de pleonasm. p. 207. et *Heindorf.* ad *Cratyl.* p. 41. *Phaedon.* p. 152 sq. Proprie est *tam* — *quam* esse s. fieri potest, h. e., perquam, prorsus, omnino. Sic infra c. 61: *ὡς ἑτέρως*.

P. 233. v. 3. infr. Post *προσάντης* adde: Sic *Aelian.* V. H. IX, 24. T. II. p. 36: *πόας ἐν προσάντει πεφυκυίας*.

P. 234. v. 7. infr. Post *Cratyl.* p. 97. adde: et *Böckh.* Praefat. ad dialog. quat. p. XIV.

P. 235. v. 4. post p. 56. adde: *Wyttenbach.* ad *Phaedon.* p. 272 sq.

— v. 15. Adde *Euripid.* *Med.* 51:

Πῶς σοῦ μόνη Μήδεια λείπεται θέλει;

— v. 20. *Isocrat.* de permut. p. 341: *ποία γὰρ πόλις ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐθελήσει μετασχεῖν τῆς Φιλίας — τῆς ἡμετέρας*. Ubi *Coraius* p. 244. verbum *θέλει* cum infinitivo praesentis vel aoristi coniunctum pro futuri periphrasi habet, ut *ἐθέλει γινῶσθαι* pro *γνώσεσθαι* ap. *Aelian.*, *ἐθέλει κρατῆσαι* ap. *Aristophan.* al.

— v. 20. infr. Post *constitui* adde: Simile est *Homericum* *οἶω*, *Iliad.* I, 170. 296. Mox v. 14. ante *Parasit.* *Luciani* nomen excidit.

Cap. 6. p. 7. v. 13. ed. nostr. pro *ἡγήσονται* corrigendum est *ἡγήσονται*; ἄν enim ad *καλῶς ἔχειν* pertinet. Monuit de hoc etiam *Matthiae* *Grammat.* graec. p. 729.

P. 237. v. 1. Verbis *appetitionem naturalem* adde: vid. *Polit.* V. p. 458 D.

P. 238. v. 13. Post *ἄγραφος* adde: *Artemidor.* *Oneirocrit.* IV, 2: *τῶν δὲ νενομισμένων αὐτῶν μὲν συνθέμενοι ἀλλήλοις οἱ ἄνθρωποι αὐτοῖς πράττουσι, καὶ καλεῖται τὸ τοιοῦτον ἔθος ἔστι δὲ, ὡς ἡ Φήμη λέγει, νόμος ἄγραφος*. Ubi cf. *Reiff.* p. 442 sq. *Dio Chrysostom.* *Orat.* LXXVI. p. 648. A: *ἔστι δὲ τὸ ἔθος γνώμη μὲν τῶν χρωμένων κοινή, νόμος δὲ ἄγραφος ἔθνους ἢ πόλεως, δίκαιον δὲ ἐκούσιον, καὶ ταῦτα πᾶσιν ἀρέσκειον, εὖρημα δὲ ἀνθρώπων οὐδενός, ἀλλὰ βίου καὶ χρόνου*. Cf. de legib. VIII. p. 841. B. et *Diogen. Laert.* III. p. 238. ed. *Casaub.* Cf. ad *Polit.* VIII, 12.

— v. 10. infr. Verba *ἐπαρθῆναι τῷ λέγειν* firma librorum MSS. auctoritate indigent. Namque τῷ illud vel ex articulo τό, quem codd. *Vindob.* et *Monac.* exhibent,

vid. *Matthiae* Grammat. graec. p. 782.) enasci vel ab iis ap-
poni potuit, quos λέγειν nude positum offendisset, quanquam
satis obvium, ut ap. *Isocrat.* Busir. p. 230. ed. Coray : εἰ
τις τῶν σοι συνόντων ἐπαρθεῖν ποιῇν, ἢ σὺ τυγχάνεις εὐλογῶν. *Lys.*
p. 585. Vol. V. ed. Reisk. : τίς οὐκ ἂν ἐπαρθεῖν πράτταν καὶ λέγειν
ὑπὲρ τῆς πόλεως; *Demosth.* p. 1403. Vol. II. : διὸ δὴ καὶ μᾶλλον
ἐπήρθη τοῦτον γράψαι τὸν λόγον. *Heindorfius* corrigi volebat
τούτῳ, Censor vero in *Ephemerid. litterar. Jenens.* 1808.
Nr. 176. τοῦτο. Equidem, τῷ vel τό expuncto, quod addi-
tamenti simillimum est, loco nitorem restitui pristinum exi-
stimo.

P. 239. v. 8. infr. Post τὸ ἀγαθόν adde: *Eryx.* 392. C.

P. 240. v. 15. infr. Adde *Priscian.* Grammat. XVIII. p.
176: illi ἀπέχομαι τούτου καὶ τοῦτο. Nos quoque: abstineo
illius et illum et illo. “Quanquam haud scio, an *Priscianus*,
aeque ac *Phavorinus* l. l., eum solummodo usum respexerit,
quo ἀπέχεσθαι cum accusativo articuli τό, infinitivo sequente,
ponitur, de quo vid. ad *Polit.* I, 24: οὐκ ἀπεσχόμεν τὸ μὴ οὐκ
ἐπὶ τοῦτο ἔλθῃν ἀπ’ ἐκείνου. Certe *Schleiermacheri* coniectura
ἀπέχεσθαι σε τούτοις haud exiguum veri speciem habet

P. 241. v. 16. De ἄλλος i. q. λοιπός vid. *Boissonad.* ad *Phi-
lostrat.* p. 541 sq. et de hoc vocabuli ἄλλος usu cf. *Heindorf.*
ad *Phaedon.* p. 234. et nostra ad *Polit.* V, 465. B. 467. B.
al.

P. 243. v. 22. infr. Egregiam *Heindorfi* coniecturam
εἰ δ’ ἔτι τε σὺ ποθεῖς commendavimus jam in *Ephemerid.* art.
et scient. Landish. P. I. Fasc. III. p. 47., ubi rectius fortasse
scribi εἰ δέ τε σὺ ἐπιποθεῖς monuimus. Ex ἐπι enatum est ὑπο
(v. *Schäfer.* melet. crit. p. 105 sq.), et, ὑπο pro ἐπι scripto,
alterum πο in ποθεῖς excidit. Similiter *Cicero* de legib. III,
20: nisi forte quid desideratis.

— v. 1. infr. Adde *Schäfer.* ad *Long.* p. 357.

P. 244. v. 11. Post *Homerum* scrib. *Iliad.* I, 454. IX, 482.
XIX, 160. et ante *Callimach.* insere: *Sophocl.* Antig. 202:
αἵματος πάσασθαι. Mox post *juventutis flos* adde: *Pindar.*
Pyth. IV, 281: ἄνθος ἥβας. *Juvenal.* IX, 127: flosculus —
vitae. et post ἐρωμένου: *Himer.* Sophist. p. 68: ἵνα τὴν ὥραν
τῶν χρωμένων καρπώσηται. Similiter *Ovid.* *Metam.* X, 85:

Ille autem Thracum populis fuit auctor, amorem
In teneros transferre mares, citraque juventam
Aetatis breve ver et primos carpere flores.

— v. 8. infr. Quae de particulae εἴ cum coniunctivo
verborum αὐτοπατάκτων constructione exposuimus, accuratius

642 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

explicatum leges in *Bastii*, viri eruditissimi, epistola critica p. 126 sq.

P. 245. v. 30. Adde *Philostat.* Icon. I, 8 p. 775. ἐνταῦθα δὲ Φαιδρὸς γέγραπται καὶ ἰλαρὸν βλέπων. Heroic. p. 112. ed. Brifson. Φαιδρὸς — καὶ ἐν ὁρμῇ μεδιάματος. Vid. *Miscell. Observatt.* Vol. III. T. I. p. 56.

— v. 4. infr. *Philostat.* Icon. II, 17. p. 838: ζυνεξαίρουσι βοὴν κύνας ἀνδράσιν, ὡς καὶ τὴν ἡχὴν Φάναι ζυμβαλχεύειν τῇ θήρᾳ. Heroic. p. 24: καὶ τὸ χρησμῶδες αὐταῖς προσβαλχεύει.

P. 246. v. 3. Adde *Synes.* Epist. 56. p. 191. A: ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλὴ. Epist. 105. p. 249. C: καὶ νῆ τὴν ἱερὰν σου κεφαλὴν. *Himer.* Orat. XIII. p. 600: ὦ θείας κεφαλῆς παῖ! Mox ante *Bergler.* inferre: *Eustath.* ad *Iliad.* σ'. p. 1182. 32. *Gataker.* Advers. c. 38.

P. 247. v. 6. *Isocrat.* Busir. p. 230. ed. Coray. πολλῶν δ' ἐνόοντων εἰπᾶν. Orat. contr. Sophist. p. 293: ὥστε μηδὲν τῶν ἐνόοντων ἐν τοῖς πράγμασι παραλιπᾶν. Orat. Plat. p. 309: πολλῶν δ' ἐνόοντων εἰπᾶν. *Περὶ τ. ζεύγ.* p. 355: διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόοντων εἰπᾶν. — In praegressis p. 10. v. 11. infra δοκῶ γὰρ σοι παίζειν καὶ οὐχὶ ἐσπουδακέναι. antithesis observanda est, de qua vid. *Boissonad.* ad *Philostat.* p. 525.

— v. 14. infr. adde *Aelian.* V. H. XII, 19.

— v. 10. Καλός in universum atticae est elegantiae, v. *Boissonad.* ad *Philostat.* p. 306. Mox σοφός (Latinorum doctus, ut ap. *Propert.* docta puella, vid. *Heyn.* *Observatt.* ad *Tibull.* IV, 6. 2.), ad artis poeticae studium referendum.

P. 248. v. 71. *Longin.* XIII. §. 3: ἀπὸ τοῦ Ὀμηρικοῦ ἐκείνου νάματος — ἀποχετευσάμενος. Deinde v. 14. post vix excidit opus.

— v. 7. infr. Sic stare apud Latinos, ut *Horat.* Satyr. II, 3. 183: aeneus ut stes.

P. 249. v. 10. inferre: *Casaub.* et *Menag.* ad *Diogen. Laert.* IV, 2.

— v. 13. Similiter *Liban.* Epist. XLVIII. p. 25. ed. Wolf.: Ἡρόδοτος δὲ ὁ χειροῦς. —

— v. 19. Adde *Marcland.* ad *Lys.* Orat. XIX.

P. 250. v. 27. Haud dubie μέντοι ad alterum τινὰ θεῶν trahendum est, ut sic legatur: Ὁανναι γὰρ σοι — Σακρ. Τίνα; Φαιδ. Τινὰ μέντοι θεῶν cet. Propriam enim suam sedem habet μέντοι in responsione et affirmatione, vid. *Heusd.* *Spec. critic.* p. 16. et *Lexic. Xenophont.* T. III p. 115.

— v. 7. infr. Vid. *Aristotel.* Polit. V, 11. (9. §. 4. ed. Schneid.).

P. 251. v. 15. Vitiosum illud esset pro sit jam in *Phaedr.* edit. corrigendum esse indicavimus. Incuria nescio qua fa-

ctum est, ut ad nonnullorum latine scribentium modum hunc Germanismum aliquoties admiserim.

— v. 23. infr. *Leg. elabi atque effugere.* Mox corrig. *Polit. VIII, 1. p. 544. B.* et locis in hac nota laudatis adde *Aristid. Orat. Plat. I. p. 111. T. II: οὐκ εἰς τὰς ἴσας λαβὰς ἤκομεν.*

P. 252. v. 21. Adde *Theophil. ad Autolyc. III, 2. p. 272. ed. Wolf. Himer. p. 880. Eustath. ad Iliad. ε. p. 69.* De Socratis jurandi formulis cf. *Menag. ad Diog. Laert. p. 92 sq. 277. et Spanhem. ad Aristoph. Nub. 627.* — v. 33. Post *cave expunge ne.*

P. 253. v. 9. Hipparch. 231. C: οὐκ ἀδίκως γε σὺ ἀπορῶν. De justo p. 375. A: καλῶς γε σὺ δοκοῦν.

— v. 19. infr. Adde *Lakemacher. Observatt. philolog. P. II. p. 209. sq. Γυμνῇ τῇ κεφαλῇ Gregor. Nazianz. Orat. I. p. 10. C.*

— v. 4. infr. Scriptura vulgata ἄλλοις retinenda est, vid. quae ad Alcibiad. I. p. 316. monuimus, ibique laudatis adde *Polit. V, 468. A. VI. p. 510. C. Min. 316. D.* Scilicet *ἑαυτοῖς* per se jam est *ἀλλήλοις*, ut *Parmen. 133. E.* Vid. *Alberti Observatt. philol. p. 389 Perizon. ad Aelian. V. H. I, 21. Reitz. ad Lucian. T. II. p. 98. Coray ad Heliodor. T. II. p. 7.*

P. 254. v. 16. Haud ab re est notare, unam e Sirenibus (de quarum cantu *λεγερῶ* vid. *Homer. Odyss. XII, 44*) dictam esse *Ligeam*, vid. *Aristotel. mirab. auscult. c. CX.* ubi vid. *Beckmann. p. 223 sq.* De Sirenibus vid. infra cap. 40. — Ceterum respexit verba *Ἦν οὕτω δὴ παῖς* cet. *Synes. Dion. p. 58. C.* et illa *περὶ παντός, ὧ παῖ* cet. *Albin. introduct. in Platon. p. 127. ed. Fisch.* — De verbis *ξύμε μοι λαβέσθε τοῦ μύθου*, in quibus haud dubie poeticae dictionis imitatio, quam parodiam vocant, inest, quanquam times exempla apud prosaicos scriptores haud pauca extant (*Gorg. 520. E. ἀντ' εὐ πείσεται. Thucyd. III, B: μὴ ξὺν κακῶς ποιεῖν αὐτοὺς μετ' Ἀθηναίων, ἀλλὰ εὐνελευθεροῦν.* Vid. *Valckenar. ad Herodot. p. 576. Reiz. de accent. inclinat. p. 38.*) vide quos *Schaefer. melet. critic. p. 63* excitavit. Similiter *Clemens Alexandr. Cohort. ad Gent. c. 6. T. I. p. 59. Potter. ξύμε μοι λαβοῦ τῆς ζητήσεως τάγαθοῦ πέρι.*

P. 256. v. 7. Vid. quae ad *Polit. I, 16. p. 344. B.* notavimus.

— v. 8. infr. Adde *Valcken. ad Eurip. Hippol. 336. Koen. ad Gregor. p. 304. et Duker. ad Thucyd. v. 79.*

P. 257. v. 13. infr. Adde *Polit. IX. p. p. 530. E.*

644 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

P. 258. v. 7. Cf. *Wyttenbach.* ad *Phaedon.* p. 271 sq.

— v. 17. Post ὄνομα adde: quae aliis in locis appo-
sita reperitur, ut *Sophist.* 224. B: ταυτὸν προσερεῖς ὄνομα.
Cratyl. init. *Xenoph.* *Mem.* *Socrat.* II, 2. 1. *Oecon.*
VII, 3.

— v. 28. Adde *Matthiae* *Gramm.* *graec.* p. 569.

— v. 34. *Isidorus Pelus.* *Epist.* 384. libr. I. p. 83.
ed. *Commel.* γαστριμαργία δὲ ἐστὶν ἡ περὶ γαστέρα μανία,
ἐπεὶ μαργὸς ὁ μεμηνώς.

P. 259. v. 32. Adde *Eustath.* ad *Iliad.* α. p. 110. *Val-*
cken. ad *Eurip.* *Phoeniss.* p. 28 v. 79.

P. 260. v. 16. Adde *Ruperti* ad *Sil. Italic.* I, 459.
Passow ad *Mus.* p. 21. not. 4.

P. 261. v. 9. ἰσούμενον ad παιδικά referendum, quae qui-
dem ratio frequentissima est. Sic *Alcibiad.* II. p. 141. D:
ὅτε Ἀρχέλαον — τὰ παιδικὰ — ἀπέκτεινε — ὡς τυραννός τε
καὶ εὐδαιμόνων ἀνὴρ ἐσόμενος. Vid. *Coraius* ad *Heliodor.* p.
205. *Matthiae* *Gramm.* *graec.* p. 600. Ceterum similiter
Sophoc. *Oedip.* *Tyr.* 31: θεοῖσι μὲν νυν οὐκ ἰσούμενον σ' ἐγώ
οὐδ' οἶδε παῖδες — Κρίνοντες. Ubi v. *Ersurdt.*

— v. 5. Adde *Polit.* VIII. 560. B.

P. 262. v. 4. lege εἰμί pro εἶμι.

— v. 12. Adde *Cicer.* de *legib.* I, 22. §. 58: ita fit,
ut mater omnium bonarum rerum sapientia sit: a cuius
amore Graeco verbo philosophia nomen invenit, qua nihil
a diis immortalibus uberius, nihil florentius, nihil prae-
stabilius hominum vitae datum est. Id. de *universit.* c. 14.
Tusc. *Quaest.* I, 26. ad *Divers.* XV, 4. §. 42. *Aristoteles*
vel *Theophrastus* de *mund.* *Prooem.* πολλάκις μὲν ἐμοί γὰρ
θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον ὄντως χρῆμα ἢ φιλοσοφία εἶδοέν ἐναι. *Liban.*
Progymnasm. p. 10. A. ed. *Morell.*

— v. 21. *Eranius Philo* de *different. signific.* p. 156.
ed. *Ammon.* ἀνὴρ μὲν γὰρ ἐστὶ κυρίως ὁ ἐπ' ἀρετῇ διαπρέπων, ἀν-
δρῶπιος δὲ ὁ ἐπὶ μηδενὶ διαπρέπων. Ubi cf. *Valcken.* Mox in
verbis τῷ μὲν ἡδιστος — εἶη inferendum esse censeo ἄν, vid.
nostra ad *Sympos.* p. 259 sq.

— v. 19. infr. Adde *Polit.* X, 610. C: τῷ δ' ἔχοντι.
E: τὸν δ' ἔχοντα. p. 612. D: τοῖς ἔχουσιν αὐτήν. Ceterum ἔχεν
et passive (affectum esse) et active (afflicere. Sic βέλος τινὰ
ἔχεν dicitur *Iliad.* XI, 269) usurpatur.

— v. 6. infr. Ἐν ἡλίῳ καθαρῷ nostro respondet: in *der*
freien Sonne. Sic ἐν καθαρῷ *Homer.* *Iliad.* VIII, 491. X,
199. XXIII, 61. De insolatione s. apricatione, quae cor-
pori siccitatis et coloris acquirendi causa fiebat, ut *Arno-*

bius dicit adverb. gent. I., vid. *Turneb.* Adverb. XV, 21. et *Elmenhorst.* ad *Arnob.* p. 7.

P. 263. v. 8. *Polit.* VIII p. 556. D.

— v. 11. Doctor umbraticus *Petron.* c. 2. umbra al. Vid. *Ruperti* ad *Juvenal.* VII, 8. T. II. p. 398.

— v. 26. Adde *Schneider.* ad *Xenoph.* *Oeconom.* XI, 18. Deinde *χῆτα* jam ap. *Homer.* *Odyss.* π'. 35. sic usurpatum legimus. Mox *θαῖρόνσι* (rectius *θαρσοῦσι*, vid. *Valcken.* ad *Phoeniss.* p. 22.) cum accusativo coniunctum est (vid. *Jacobs.* *Animadv.* in *Athen.* p. 224.), ut Latinorum *audere*, vid. *Gronov.* ad *Stat. Silv.* I, 1. 85. Cf. *Boissonad.* ad *Philostrat.* p. 364 sq.

P. 264. v. 10. Adde *Theodoret.* *Therapeut.* *Serm.* III. p. 526. B. Similiter *Dio Chrysostom.* *Orat.* III. de regno p. 39. A: *πασῶν γάρ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν κακιῶν αἰσχίστην αὖ, αὐτοὶ τις τὴν κολακσίαν.*

— v. 19. Sic et *Philostrat.* *Heroic.* p. 14: *τὸ δὲ θηρίον τοῦτο (ὁ συνοφάντης) δανῶς ἀναδέσ.* Ubi vid. *Boissonad.* p. 321.

— v. 22. *Gregor. Nazianz.* *Epist.* I. p. 767. ed. *Colon.* *μῦθον οὐκ ἄμουντον.* Ceterum in hoc capite pro *ἀεὶ διδούς* p. 16. v. 9. infr. ed. nostr. *Schneiderus* ad *Xenoph.* *Sympos.* VIII, 21. coniiciebat *αἰδίους*. Sed constructione rite instituta: *ὅς ἐκᾶνον μὲν ἄγχι, αὐτῷ ἡδοναῖς ἀεὶ διδούς*, locum correctione nulla indigere, facile intelligitur. Vid. *Ephemer.* art. et litter. *Landish.* T. I. Fasc. III. p. 51.

— v. 8. infr. De v. custodia cf. *Senec.* *Epist.* V. 6. Similiter *θεραπεία* pro *servis* usurpatur, vid. *Jacobs.* *Animadv.* in *Athen.* p. 41.

P. 266. v. 17. *Leg. Zeno Stoicus* ap. *Clement. Alexandr.* *Paedag.* III, 11. T. I. p. 296. *Potter.* 253. *Sylb.*

— v. 7. infr. *ὀστράκου μεταπεσόντος* I. *περιστραφέντος*. Cf. *Dio Chrysostom.* *Orat.* IV. de regno p. 77. A. *Orat.* XI. p. 174. A. XV. p. 242. B. *Liban.* *Epist.* 423. p. 216. ed. *Wolf.* *Eustathius* ad *Il.* σ'. p. 1219. 35: *παροιμία ἐπὶ τῶν ὅποι τύχη μεταβαλλομένων.* *Schol.* ad *Dion. Chrysost.* p. 19. ed. *Mor.* *παροιμία ἐπὶ τῶν ἀθρόως καὶ ἀναλπίστως ὑφισταμένων.*

P. 267. v. 20. *Legend.* In *Schol.* ad *Homer.* *Il.* X, 263. (vid. *Valcken.* ad *Eurip. Phoeniss.* 841. p. 315. *Proverbialiter* *λυκοφιλία*, vid. *Gatak.* ad *M. Antonin.* XI. 9. 15. p. 328.

— v. 16. infr. *Corrig. fecerit.* Deinde de particulis *ὡς* — *ὡς* (i. e. *οὕτως*) vid. *Valcken.* ad *Eurip. Phoeniss.* p. 315.

646 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

P. 268. v. 1. Adde *Valcken.* ad Eurip. *Phoeniss.* 557. p. 209.

— v. 26. Eurip. *Med.* Τόδ' ἐκείνο. *Latinorum hoc erat,* vid. *Barth.* *Advers.* XLV, 8. *Burm.* ad Petron. XCIII. Mox post *Dorvill.* — 180. adde *Beck.* ad Aristoph. *Av.* 352.

P. 269. v. 18. *Philostrat.* *Heroic.* p. 16: φέρων — βρύα μοι, ubi vid. *Boissonad.* p. 324.

P. 270. v. 16. Adde *Wagner.* ad Alciphr. III, 12.

— v. 32. leg. *alterutrum.* Ceterum μεσημβρία σταθερά etiam *Synes.* p. 202. B. *Liban.* *Epist.* T. I. p. 173. C. *Thom.* *Mag.* p. 302. Similiter *Philostrat.* *Heroic.* p. 54: καὶ γὰρ ἀκμάζουσα μεσημβρία περὶ τὴν πυγμὴν εἰστήκει. Ubi *Schol.* p. 403. ed. *Boissonad.* σταθερά μεσημβρία καὶ ἀκμάζουσα μεσημβρία τὸ μεσαίτατον τῆς ἡμέρας.

— v. 20. infr. Adde *Aeschyl.* *Choeph.* 303. *Sophocl.* *Oed. Tyr.* 84: τάχ' εἰσόμεσθα. *Aristoph.* *Nub.* 1142. et loca *Platonis* in *Ephemerid.* art. et litter. *Landishut.* T. I. Fasc. II. p. 96. a nobis excitata.

— v. 6. infr. *Etymolog. Magn.* v. ἀμωσγέπως· *Πλάτων* τὸ ἐκ παντὸς τρόπου ἐνὶ γένει. *Polit.* V. p. 478. B: ἐν γένει δοξάζει ὁ δοξάζων — VI. p. 485. D. *Phaedon.* p. 85. C. al. Sic jam *Homer.* *Odyss.* XV, 83: τι ἐν γέ.

P. 271. v. 13. De οὔτι vid. ad *Polit.* I, 2. — V. 16. corrig. *meriturus* pro *meritus.*

— v. 26. Adde *Apulei.* p. 52. ed. *Elmenh.*

— v. 19. infr. Adde *Apulei.* l. l. et interpp. ad *Minuc.* *Felic.* Octav. p. 243. ed. *Ouzel.*

P. 272. v. 28. Vid. ad *Polit.* I, 11.

P. 273. v. 4. *Synesius* *Epist.* 105. p. 247. A: μή τι περὶ θεῶν ἀμπλεῶν, τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἐφεύρω.

— v. 8. De *diplasia*mo vide quae ad *Politiam* exposuimus. Inprimis huc pertinet *Joan. Chrysostom.* locus in *Orat.* LVII. in *Joan. Evang.* δεινὸν γάρ, δεινὸν ἢ τῶν πονηρῶν συνήθεια. Praeterea citat hunc locum *Proclus* in *Polit.* p. 399. 4. ubi οὐ τί — δεινότερον scribitur. Idem p. 398. v. 8. laudat verba, quae infra sequuntur: ἔστι δὲ τοῖς ἀμαρτάνουσι cet., et κατηγορίαν — ἔτοιμος λόγος exhibet.

— v. 4. infr. Adde p. 218. ed. *Coray.* Mox lege ἐπιδείξατο δὲ —. Ἐπειδὴ δὲ γνοῦς cet.

P. 274. v. 2. Adde *Conon.* narrat. p. 16. ed. *Teuch.* et *Wernsdorf.* ad *Himer.* *Sophist.* p. 757.

— v. 8. Leg. servavit *Tzetz.* ad *Lycophr.* 113. Vol. I. p. 392. ed. *Müller:*

Τρῶες οἱ τότε ἦσαν, Ἑλένης εἰδωλὸν ἔχοντας.

— v. 5. infr. Corr. reliquae poësis formae.

P. 275. v. 2. ante formula inferre haec, et v. 4. expungo ut ante quod.

— v. 19. Γυμνή τῇ κεφαλῇ proverbii instar usurparunt Euseb. contra Hierocl. p. 544. D. ed. Colon. Demonstrat. evang. et Gregor. Nazianz. Orat. I. p. 10. C.

— v. 28. Dio Chrysostom. Orat. XXXII, p. 389. A: ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις ἀκόλαστος ὄχλος ναυτική τε ἀταξία.

— v. 35. Sic Eurip. Med. 547: αἰ — ὠνείδισας. Cf. Heindorf. ad Gorg. p. 227. et nostra ad Sympol. p. 294.

— v. 4. infr. Gregor. Nazianz. Epist. 43. p. 804: τὰς μὲν ἱερὰς καὶ ποτίμους βίβλους ἀπερρίψας. Minuc. Felix Octav. p. 119: ut conviciorum amarissimam labem verborum veracium flumine diluamus. Similiter Cicero de nat. deor. II, 7: orationis flumine reprehensoris convicia (sic egregie emendavit Davifius; vulgo legitur vitia) diluuntur.

P. 276. v. 8. Etiam οἶος recte haberet. Sic enim Sophocl. Ai. 1106: ἐς τ' αὖ ἦς, οἶός περ εἰ. Pariter Homer. Iliad. XIII, 275: οἶδ' ἀρετὴν οἶός ἐσσι.

— v. 27. Post discumbat adde: vel sertis myrteis coronatus sit. Ceterum nomen Μυρρηνόσιος Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 453. similiter ἀπὸ τῶν μυρρῖνων derivat.

— v. 14. infr. Vid. Cluver. Sicil. I, 9. p. 117. II, 3. p. 290.

— v. 11. infr. Post ludendi adde: et nominibus fatorum omnia capiendi, vid. Lobeck. ad Sophocl. Ai. p. 288.

— v. 12. Adde P. Victor. Var. Lectt. XXXVI, 24. et Barth. Advers. LVII, 11.

P. 277. v. 29. αἰ δὲ, quod omnes libri praestant et Aristides quoque exhibet, qui hunc locum a verb. εἰ μὲν γάρ — ad καλὰ ἔργα citat T. II. p. 13 sq., correctione fortasse nulla indiget. Sic enim Sophocl. Ai. 1032:

Καὶ τάχ' αὖ κακοῖς

γελῶν αἰ δὲ κακοῦργος ἐξίκοιτ' ἀνὴρ.

ubi v. Lobeck. p. 386.

— v. 12. infr. Sic Euripid. Phoeniss. 941: παλαιῶν Ἀρεῶς ἐκ μηνιμάτων. Mox de εὐράμην vid. Matthiae Gramm. gr. p. 231. et Lobeck. ad Sophocl. Ai. p. 262.

— v. 2. infr. De sententia, μανίαν esse κακόν, vid. Jamblich. de myster. III, 7. 8. 9. Theophrastus enthusiasmum in morborum reponebat numero, vid. Thyrae. Daemoniac. P. III, c. 48. et Gal. ad Jamblich. III, 25. p. 246.

P. 278. v. 20. Post nuntiantes adde: quasi θινεύλας, vid.

Lactant. de fals. relig. I, 6. §. 7. Cf. vero *Salmas.* ad *Solin.* p. 56. 80. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. XII, 35. p. 153 sq. *Lennepe.* Etym. p. 654.

— v. 21. post 62 sq. inferre: et *Lactant.* l. l. de ira dei c. 22. §. 5 sq. et post *Cumana*: s. *Cumaea* (vid. *Salmas.* in *Solin.* 53. *Suid.* T. III p. 310. *Bünemann.* ad *Lactant.* de fals. relig. I, 6. §. 10. T. I p. 40).

— v. 27. Adde *Lactant.* de fals. relig. I, 6. *Clemens Alexandr.* Strom. I, 21 T. I p. 399. ubi v. *Potter.*

— v. 31. Adde *Tibull.* II, 5. 68. ubi v. *Heyn.* *Observatt.* p. 136. Ceterum *Herophile* (de qua vid. *Pausan.* Phoc. X, 12) vel *Demophile Lactantio* est *Sibylla Cumana*, l. l. §. 10. *Amaltheam* et *Herophilen Tibullus* l. l. diversas ponit. De *Erythraea Lactantius* l. l. §. 14: *Erythraea*, quae celebrior inter ceteras ac nobilior habetur. Cf. idem de ira dei c. 22. §. 5. *Platonem Sibyllam Cumanam* in mente habuisse, autumat *Justinus Mart.* Cohortat. ad Graec. c. 37. p. 34. A. ed. Venet.

P. 279 v. 17. Tria μαντικῆς genera vulgo ponebant οἰωνοσκοπίαν, ἱεροσκοπίαν et τὴν διὰ τῶν ὀνειράτων μάντιαν, vid. *Eustath.* ad *Iliad.* I, 62. *Heyn.* *Observatt.* T. IV. p. 32 sq. et *Creuzer.* Symbol. et Mythol. T. I. p. 192 sq.

— v. 26. διάνοια infaniae passim opponitur, vid. *Jamblich.* de myster. III, 8. p. 68. ed. Gal. *Proclus Theolog. Platon.* I: οἱ μὲν κατὰ διάνοιαν, οἱ δὲ κατὰ ἐπίπνοιν (λέγοντες).

— v. 30. Sic οἴησις cūm στοχασμῷ coniungitur ap. *Jamblich.* de myster. III, 15 p. 78. ubi de artibus manticis agitur.

— v. 15. infr. Vid. *Perizon.* ad *Aelian.* V. H. IV, 19. p. 286. et *Wyttenbach.* ad *Phaedon.* p. 253 sq. Ceterum hic locus ita haud dubie legendus est: ἐπεὶ καὶ τὴν γε τῶν ἐμψυχόντων ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διὰ τε ὀρνίθων ποιουμένην καὶ τῶν ἄλλων σημείων, αὐτὴ ἐκ διανοίας πορίζομένην ἀνθρωπίνῃ οἰήσει, νοῦν τε καὶ ἱστορίαν οἰονοϊστικὴν ἐκωνόμασαν.

P. 280. v. 21. *Euripidis* locum jam laudavimus. Sic et *Jamblich.* de myster. III, 10. p. 71: λύσεις παλαιῶν μνημάτων.

— v. 34. Familiae, e quibus sacrorum praefecti cooptabantur Athenis, erant *Eumolpidae*, *Eupatridae*, *Eteobutadae* al. Vid. *Wesseling.* ad *Diodor.* Sic I, 73. p. 84.

P. 281. 6. De forma illa κατοκωχή, ab ἔχω, ἐκέχω, ὀκωχα derivanda, unde ἀνοκωχή, διοκωχή, κατοχωκή, μετοκωχή, vid. *Valcken.* ad *Ammon.* I, 5. p. 23 sq. Eandem habet *Proclus Polit.* p. 368 v. 19. p. 400. 14. 23. et p. 401. 18.; restituenda illa est *Proclo* p. 365. 5 et 398. 26, pariter ac *Jamblich.* de myster. III, 5. 11. ubi καταπωχή legitur. Κατοχή usurpa-

vit Plutarch. Erot. p. 758. E: ἐν θουσιασμοῦ δὲ μαντικὸν ἐξ Ἀπόλλωνος ἐπιπνοίας καὶ κατοχῆς. Vit. Alexandr. T. I. p. 665. D: ἡ δὲ Ὀλυμπιάς μᾶλλον ἐτέρων ζηλώσασα τὰς κατοχὰς καὶ τοὺς ἐν θουσιασμοὺς ἐξάγουσα βαρβαρικώτερον. Jamblich. de myster. III, 9. p. 70. al.

— v. 20. Isocrat. Helen. encom. p. 217. Coray: ὅσοι δ' αὖ τὴν αὐτῶν ὥραν διαφυλάξωσιν, ἄβατον τοῖς πονηροῖς ὥστερ' ἱερὸν ποιήσαντες, τούτους — τιμῶμεν.

— v. 33. De verbo ἐκβαλχεύειν vid. Wernsdorf. ad Himer. p. 181. Procl. in Polit. p. 365. 26: ὅταν λέγῃ, τὴν ποιητικὴν ἐν τῷ τρίποδι καθῆσθαι τῆς Μούσης καὶ ὅταν τὴν ἀπὸ Μουσῶν κατοχὴν λαβοῦσα ἀπαλὴν καὶ ἄβατον ψυχὴν ἀνεγείρειν καὶ ἐκβαλχεύειν κατὰ τὴν ὁδὸν καὶ τὴν ἄλλην ποίησιν.

P. 282. v. 1. Post ἱστῖν adde: Cf. eiusdem iudicium de Homero ap. Dion. Chrysostom. Orat. LIII. p. 553. A. Similiter Dio Chrysost. Orat. I. de regno p. 12. B: οἱ γὰρ ἀνθρώπων λόγοι καὶ τὰ πάντα σοφίσματα οὐδενὸς ὀξία πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν ἐπίπνοϊαν καὶ φήμην. ὅσοι γὰρ ποτὲ σοφοὶ καὶ ἀληθεῖς κατ' ἀνθρώπους λόγοι περὶ θεῶν τε καὶ τοῦ ξύμπαντος, οὐκ ἄνευ θείας ποτὲ βουλήσεως καὶ τύχης ἐν ψυχῇ ποτὲ ἀνθρώπων ἐγένοντο, ὥς ἔστι μαθεῖν διὰ τῶν πρώτων μαντικῶν τε καὶ θεῶν ἀνδρῶν. Id. Orat. LIII. p. 554. D. Juvenal. VII 60:

neque enim cantare sub antro
Pierio thyrsūve potest contingere sana
Paupertas.

Ceterum Procl. in Polit. p. 365 v. 16. infr. ὅς γὰρ αὖν, φησὶν, ἄνευ μουσῶν λαλίας ἐπὶ ποιητικῆς θύρας ἀφίηται, καὶ αὐτὸς ἀτελής ἐστὶ ποιητικῆς καὶ ποίησις αὐτοῖς ὑπὸ τῆς τῶν μαινομένων ἢ τοῦ σωφρονοῦντος ἡφάνισθη. Unde coniiciat fortasse quispiam. apud Platonem pro ποιητικῆς legendum esse ποιητικῆς, quod significantius esse apparet; genitivus enim eum denotat, cuius opem imploraturus est, qui mendicans accedere dicitur; sic ἐπὶ πλουσίων θύρας ἵεναι Polit. VI. p. 489. B. ubi vid. not. Vox Μουσῶν enim ad θύρας referri nequit, quia, ut sensus docet, e μανίας pendet (insania a Musis profecta), quemadmodum supra: ἀπὸ Μουσῶν κατοχὴ τε καὶ μανία.

— v. 12. infr. Δεδίττεσθαι, ἀπὸ τοῦ δῖω (vid. Eustath. ad Il. σ'. p. 1184. 46., f. δεδίσκεισθαι (i. q. ἐκφοβεῖν, vid. Thom. Mag. p. 201. Graev. ad Lucian. Soloecc. 9. 20.) frequentissime ap. Homerum legitur, ut Iliad. IV, 184. XIII, 810. XV, 196. XVIII, 164. XX, 201. 432. Odyss. III, 41.

— v. 7. Adde Aelian. fragm. p. 358. v. ὁμοῦ. Aristid. Oratt. Platon. I. p. 16. T. II: μηδὲ τις ἡμᾶς λόγος θορυβεῖτω δε-

διττόμενος cet. *Synes.* de regno p. 17. A. *Theodoret.* Orat. V. de provident. p. 376. C. T. IV.

P. 283 v. 2. Sic et *Chalcidius* in *Timaeum* (*Hippolyt.* ed. *Fabric.* T. II. p. 300.) vertit: *pausam quoque vitae patiatum necesse est.*

— v. 6. Haud levis mihi videtur momenti esse ad scripturam Platonis genuinam indagandam locus *Timaei* *Locrensis* ap. *Clement. Alexandr.* Strom. V. p. 604. T. II. p. 718. *Potter.* et *Theodoret.* Therap. Serm. II. p. 504. A: μία ἀρχὴ πάντων ἐστὶν ἀγέννητος· εἰ γὰρ ἐγένετο, οὐκ ἂν ἦν ἔτι ἀρχή, ἀλλ' ἐκείνη, ἐξ ἧς αὐτὴ ἀρχὴ ἐγένετο. Ex quo facile conicitur, apud Platonem scribendum esse: οὐκ ἂν ἦν ἔτι ἀρχή, pro οὐκ ἂν ἐξ ἀρχῆς γίγνοιτο. Scilicet ἦν propter simile vocabulum ἂν quum excidisset, verbum supplebant librarii γίγνοιτο; sed sententia hoc modo hiantē (namque principium, si ex alia re nascatur, neutiquam inde sequitur, non amplius nasci), ἐτι ἀρχή in ἐξ ἀρχῆς mutabant, ut responderet verbis praegressis: ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι. Sententiarum vero nexus hoc respuit; probandum est enim, principium ex alia nulla re nasci posse (αὐτὴν δὲ μηδ' ἐξ ἐνός, int. γίγνεσθαι); quocirca argumentatio haec requiritur: principium nasci ex alia nulla re potest; namque si ex alia ulla re nasceretur, non esset principium. Similiter *Ciceronem* legisse, ex ipsius versione perspicitur: nec enim esset id principium, quod gigneretur aliunde; itidem vertit *Chalcidius* in *Tim.* p. 300: nam si ex aliquo initium, non erit initium. His adductis rationibus, οὐκ ἂν ἦν ἔτι ἀρχή pro genuino habeo; ἦν cum ἂν coniunctum, ne quis εἴη censeat legendum esse, recte habet; vide quae in *Adnotatt.* in *Alcibiad* I. p. 314 sq. monuimus.

— v. 4. infr. Cf. *Clem. Alexandr.* Strom. VI. p. 629. T. II. p. 752. Pott.

P. 284. v. 28. *Athanas.* Orat. c. gent. c. 33. T. I. p. 26. A: ἡ γὰρ κίνησις τῆς ψυχῆς οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἢ ἡ ζοὴ αὐτῆς.

— v. 21. infr. Post cogitare adde: vid. *Macrobius* in *Somn. Scip.* II, 16. p. 185. Bip. Et v. 18. cf. eund. II, 15. p. 178 sq. II, 16. p. 184 sq.

P. 285. v. 16. leg. voluerit pro voluisset.

— v. 23. Adde *Lactant.* div. instit. VII, 8. §. 4.

— v. 7. infr. Adde *Athanas.* Orat. c. gent. c. 33. T. I. p. 25 sq. *Origenes* de Orat. §. 6. T. I. p. 206. ed. *Paris.* De princip. III, I. p. 108.

P. 286. v. 19. infr. Vide quae ad p. 285. v. 6. exposuimus.

P. 287. v. 27. infr. Cf. *Macrob. in Somn. Scip. I, 14. p. 73.*

— v. 19. infr. adde: *Anstand nehmen.*

— v. 18. Adde *Phaedon. p. 85. D. Isocrat. π. v. ζεύγ. p. 354: αἰσχύνομαι λέγειν.*

P. 288. v. 11. Sic *Jamblich. de myster. I, 3. p. 5: τοῖς μέτω δὴ οὖν τοῖς αἰδίοις τῶν θεῶν συνοπαδοῖς καὶ ἡ σύμφυτος αὐτῶν κατανόησις.*

— v. 9. infr. Adde *Alberti Observatt. ad Matth. XXVIII. p. 163. Addend. p. 505. Interpp. ad Hesych. et Thom. Mag. p. 465. Wesseling. ad Diodor. Sic III. 71.*

P. 289. v. 14. Vid. *Wyttenbach. ad Phaedon. p. 270.*

— v. 25. infr. Expungendum τῇ.

P. 290. v. 18. Adde *Nemes. de nat. hom. p. 213.*

— v. 20. Polit. IV. p. 436. 439. IX. p. 580 sq. *Clem. Alex. Strom. V. p. 572. Theodoret. Therap. Serm. V. p. 545. D. T. IV. Cf. Wernsdorf. ad Himer. p. 884.*

— v. 16. infr. Corpus currui et animus aurigae, currum regenti, confertur etiam in sacris Indorum libris, vid. *Oupnek' hat. III. T. I. p. 303 sq. XXXVII. T. II. p. 314. ed. Anquet. du Perr. Alae sublimitatis sunt atque inflammationis signa jam in Homericis illis: τῷ δ' αὖτε πτερὰ γίγνεται et αἰεὶς δὲ ποιμένα λαῶν. Dio Chrysostom. Orat. XXXV. p. 431. B: μηδὲ ἐπαίρεσθαι τοῖς πολλῶν λόγοις ὥσπερ πτεροῖς. Cf. Gataker. Opp. crit p. 555. G.*

P. 291. v. 6. infr. Cf. *Galen. de Hippocrat. et Platon. decret. III. p. 267 sq. T. I. ed. Basil.*

P. 292. v. 1. εἰς ὀχλαίαν ἢ πρὸς ὀχλαίαν est equus admissarius, *Geoponic. XVI, 1. p. 1100.*

— v. 2. *Theodoret. Therapeut. Serm. III. p. 520. D: καὶ τὸν Πάνα δὲ καὶ τοὺς Σατύρους ἱπποῖς καὶ ὄνοις παραπλησίως ὀχλαῖας ὀριγνυμένους καὶ θορυμμένους δημιουργοῦσιν.. Cf. Aelian. H. Anim. IV, 11. Schol. ad Aristoph. Eccles. 1021. et Alberti ad Hesych. v. ἱππον.*

— v. 6. συζυγίας, jumentis, vid. *Wesseling. ad Diodor. Sic. II, 11. Ceterum huc facit Gregor. Nyssen. de anima p. 201. A. T. III. ed. Paris.: παρέντες τὸ Πλατωνικὸν ἄρμα καὶ τὴν ὑπερευγμένην αὐτῷ ζυγωρίδα τῶν πάλων, οὐχ ὁμοίως ταῖς ὁρμαῖς πρὸς ἀλλήλους ἐχόντων, καὶ τὸν ὑπὲρ τούτων ἡνίοχον, δι' ὧν ἀπάντων τὰ τοιαῦτα περὶ ψυχῆς φιλοσοφεῖ δι' αἰνίγματος. Et, nō fallor, Plato immortalem illam Achillis bigam, ut solet, parodice ad imaginem suam accommodavit; vide de ea *Homer. II. π'. 148. ψ'. 276. ρ'. 443. Cf. Barnes. ad Eurip. Rhel. 185.**

— v. 25. Sic Aur. carmin. v. 69: ἡνίοχον γνώμην. Ubi v. Hierocl. Comment. p. 293. Aristotel. de mundo c. 1: ἡ γοῦν Φυχὴ διὰ φιλοσοφίας λαβοῦσα ἡγεμόνα τὸν νοῦν καὶ θείῳ ψυχῆς ὁρμεῖται τὰ θεῖα καταλαβοῦσα. Theodoret. de provid. Orat. I. p. 321. D. T. 1V: καὶ τὸν αὐτοκράτορα νοῦν τῶν παθῶν ἡνίοχον. Orat. V. de provid. p. 371. A: καὶ τὸν ἑμψυτον ἡνίοχον κατασύρει. Orat. VI. p. 379. C: φέρεται δὲ εὐτάκτως ἐπὶ τῶν ἵππων ὁ ἡνίοχος νοῦς. p. 380. B: καὶ κατασύρεσθαι τὸν ἡνίοχον παρὰ τῶν ἵππων παρασκευάζων. Therapeut. Serm. V. p. 558. D: τοῦ λογισμοῦ τὰς ἡνίας ἐπιστημόνως κατέχοντος. Porphy. de abstinent. I. 43. p. 36. I, 44. p. 37. Anonym. in vit. Pythag. p. 216. ed. Porphy. Cantabr. In universum ἡνίοχος est rector, vid. Wernsdorf. ad Himer. p. 313.

— v. 11. a fin. Sic Homer. Iliad. XIV, 472: κακὸς — κακῶν ἐξ. Cf. Theocrit. XXV, 37. Exempla alia poetarum collegit Lobeck. ad Sophocl. Ai. p. 409.

P. 293. v. 4. Galen. de Hippocr. et Platon. placit. V. p. 291. v. 12. T. 1. ed. Basl.: ἡνίκα ἤδη κρατᾷν τε καὶ ἄρχειν αὐτὸ (αὐτῷ?) προσήκει, καθάπερ ἡνίοχῳ τινὶ τοῦ ζεύγους τῶν συμφύτων ἵππων, ἐπιθυμίας τε καὶ θυμοῦ. Cf. eund. VI. p. 297. 34. et p. 298. v. 26: αὕτη γὰρ ἡ εἰκὼν οἰκειότερα τῆς κατὰ τὸν Φαίδρον, ἐν ᾗ τῶν εἰδῶν ἱππομόρφῳ μὲν τινὶ δύο φησὶν ὑπάρχειν, ἡνίοχον δὲ τρίτον.

— v. 6. infr. Cf. Macrobi. in Somn. Scip. I, 11. p. 58. I, 12.

— v. 2. infr. Sic Aristophan. Av. 1445:

Ὁ δὲ τις τὸν αὐτοῦ φησὶν ἐπὶ τραγωδίᾳ
Ἀναπτέρωσθαι καὶ πεποτῆσθαι τὰς φρένας.

Cf. Dio Chrysostom. Orat. XXXVI. p. 444. D: αὐτὸς ἀνεπτέρωμαι δαιμονίως. Joh. Chrysostom. Homil. ad Antioch. XXII. T. I. p. 249. D: καὶ οἱ στενωποὶ πτεροῦσιν ἡμᾶς εὐθέως ἐφθίνετε. Anastas. Sinait. Orat. I. p. 472. (in Canis. Lectt. antiq. Vol. I. ed. Basnag.): πτερῶσωμεν τὸν νοῦν. — Πτεροβρύχ-
σι Hierocl. in aur. carm. p. 257., contra πτεροφύλα p. 297.

P. 294. v. 21. Laudat hunc locum Origen. c. Cels. IV, 40. T. I. p. 535. A., ubi λάβηται et πτεροφουούσης legitur. Libr. VI, 43. p. 666. B. vero πτεροβρύχσάντων et πτεροβρύχσαντι invenitur.

— v. 3. infr. Procl. in Tim. lib. II. p. 82. 13: αὐτὸς γοῦν φησὶ τὸν θεὸν εἶναι ζῶον αἰδίου. Hinc θεὸς — ζῶον αἰδίατον, Origen. Anecd. p. 78. ed. Hexapl. Montefalc. Cf. Jambl. de myst. I, 17. p. 30. ubi v. Gale. Lactant. de opif. dei c. 2. §. 9: hominem vero, quem aeternum animal

atque immortale fingeat, non forissecus, ut cetera, sed interius armavit.

P. 295. v. 24. *Arnobius* advers. gent. III. p. 65: si veram vultis audire sententiam, aut nullam habet Deus formam, aut, si informatus est aliqua, ea quae sit, profecto nescimus; neque enim quod vidimus nunquam, nescire esse ducimus turpe cet.

— v. 23. infr. *Aristides* Orat. in Aesculap. T. I. p. 37: ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὡς Φησι Πλάτων, ὅπως αὐτοῖς τοῖς θεοῖς φίλον, εὖ-
τως ἐχέτω καὶ λαγέσθω.

P. 297. v. 3. ὕπατος, *Iliad*. VIII, 22. ὕπατος μῆστωρ, *Iliad*. XVII, 339. 477. Cf. *Plutarch*. de Il. et Osir. p. 371. E.

— v. 13. Adde *Orphic*. fragm. p. 458. ed. Herm. *Democritus* ap. *Clement*. Alexandr. Cohort. ad Gent. c. 6. p. 59. et *Strom*. V. 598. Sylb. (T. II. p. 709. Potter.) de Jove: καὶ βασιλεὺς οὗτος τῶν πάντων. Similiter νοῦς ἡγεμῶν de legib. I, 18. *Aristot*. Polit. I, 3. (I, 2. §. 12. Schn.) ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ τοῦ σώματος ἀρχὴ δεσποτικὴν ἀρχήν, ὁ δὲ νοῦς τῆς — ὁρά-
ξεως πολιτικὴν καὶ βασιλικήν. *Synesius* de regno p. 10. B: ἐν δὲ τις ἡ μέση διὰ δὴ πάντων φύσις, ἣν νοῦν καλοῦμεν, ὃν ἀξιῶ βασι-
λεύειν ἐν τῇ τοῦ βασιλέως ψυχῇ, τὴν ὀχλοκρατίαν τε καὶ δημοκρατίαν τῶν παθῶν καταλύσαντα. Hinc νόμος κοινός (*Diogen*. Laert. VII, 80), λόγος ὁρθός, recta s. absoluta ratio (*Cicer*. Tusc. Quaest. V, 13.), summa ac princeps lex (v. *Cicer*. de legib. I, 6. ubi v. Goerenz. p. 23.) Stoicis Ζεὺς dicebatur. *Cicer*. de legib. II, 4. §. 10: quamobrem lex vera atque princeps, apta ad jubendum et ad vetandum, ratio est recta summi Jovis.

— v. 17. Adde *Theodoret*. Therapeut. Serm. V. p. 542. C. 548. B.

— v. 24. Adde *Justin*. Mart. Cohortat. ad Graec. c. 31. p. 30. D. *Athenagor*. legat. pro Christian. c. 23. p. 321. C. *Tertullian*. Apologet. c. 24. p. 24. A. ed. Lutet. Paris: ut Plato Jovem magnum in coelo comitatum exercitum describit deorum pariter et daemonum.

— v. 21. infr. Vid. *Procl*. in Polit. p. 375. v. 14. p. 396. v. 5. ἡγεμῶν est ὁ τάξεως στρατιωτικῆς ἡγούμενος, *Ammon*. p. 28. *Thom*. Mag. p. 147.

— v. 19. infra. Ad κορυφαῖον adde *Dion*. *Chrysostom*. Orat. XXXVI. p. 443. B. C.

— v. 9. Vesta, quasi focus mundi, philosophis erat rerum custos intimarum. *Cicer*. de nat. Deor. II, 67.

— 2. ἐπὶ τὰ κέντρα τάξιν ἐπέχον, cf. *Tim*. Locr. p. 97. D. P. 298. v. 9. *Cicer*. in Somn. Scip. c. 3: globum, quem in hoc templo medium vides, quae terra dicitur. *Ibid*.

nam ea, quae est media et nona, tellus, neque movetur et infima est, et in eam feruntur omnia suo nutu pondera. Paulo post: terra, nona, immobilis manens; inna sede semper haeret, complexa medium mundi locum. Vid. *Macrob. in Somn. Scip. I, 19. p. 93. I, 22. p. 114. Apulei. p. 7.* Quocirca mundi cardo dicitur terra *Plinio H. N. II, 64.* et centrum coeli *II, 5. 15. Cf. Wyttenbach. ad Phaedon. p. 298. et Boeckh. Comment. de Platonico systemate coelest. globor. (Heidelb. 1810. 4.) p. VI sq.*

— v. 10. Cf. *Tim. Locr. p. 97. D. Dionys. Halicarn. Antiq. Rom. II. p. 126. Isidor. Origin. VIII, 11. Augustin. civit. dei IV, 10. Arnob. adv. gent. III. p. 70. Cf. Column. ad Ennii fragm. p. 209.* Aliis Vesta h. l. est anima mundi, ut *Chalcidius in Tim. p. 314. ubi v. Fabric. not. Cf. Procl. Theol. Plat. VI, 21. p. 400.*

— v. 29 ad habes adde: cf. *Homer. vers. 495.*

— v. 33. Cf. *Eustath. ad Il. v. p. 96. Bas. Gatterer de theogon. Aegypt. in Soc. Scient. Goetting. Comment. 1785. Vol. VII. Heyn. observatt. ad Hom. Iliad. Vol. IV. p. 117. et Creuzer in Symbol. et Mythol. T. I p. 115 sq.*

— v. 18. infr. Adde *Procl. in Polit. p. 396. v. 10 sq. et Macrob. in Somn. Scip. II, 10. p. 158.*

— v. 17. *Scrib. Saturnal. I, 23. p. 319.* Sic et *Cicer. in Somn. Scip. c. 4: Sol dux et princeps et moderator luminum reliquorum, mens mundi et temperator. Plin. H. N. II, 6: nec temporum modo terrarumque, sed siderum etiam ipsorum coelique rector (Sol); hunc mundi esse totius animum ac planius mentem, hunc principale naturae regimen ab numen credere debet, opera eius aestimantes. Eustath. in Odyss. μ'. p. 476. 2: ἄλλοι δὲ Δία μὲν νοοῦσι τὸν ἥλιον ἀκολούθως Πλάτωνα, ὃς ἐν Φαίδρῳ φησὶν· ὁ μὲν δὲ μέγας κτλ. Cf. Macrob. in Somn. Scip. I, 20. Saturnal. I, 17 sq. Himer. Sophist. p. 884: ἐν οὐρανῷ τοῦδε τοῦ παντὸς ἡνίοχος, ὃν εἴτε Ἀπόλλωνα εἴτε ἥλιον (cetera desunt). Cf. Column. ad Enn. p. 209.* Et sane Jovi, deorum duodecim chorum ducenti, convenit Sol, cuius caput duodecim radiis (propter menses vel zodiaci signa) cinctum exhibent poetae, ut *Virgil. Aen. XII, 162 sq. Cf. Reiff. ad Artemidor. IV, 49 p. 472 sq.* At tamen ut tres universi regiones Plato ponit, supremam s. ὑπερουρανίαν, mediam s. οὐρανίαν et infimam, quae infra coelum est, easque tribus animi partibus s. viribus respondentes: rationi (τῷ λογιστικῷ, ut quod ἡγεμονικὸν sit animae), animo (τῷ θυμικῷ, quae generosa naturae nostrae vis est, ab aliis φρονέσι dieta, i. e., anima) et cupiditati (τῷ

ἐν θυμητικῷ, quod mere sensibile ac terrestre est): ita in universum tria vitae totius principia statuit: *divinum*, *daemonicum* et *corporeum* s. sensibile; deus itaque in mundo est suprema coeli plaga extra mundum adspectabilem ideoque invisibilis, id est, *Jupiter vovs* et βασιλεύς (mundus mere idealis); daemon in mundo est Vesta, h. e., anima mundi, coeli stellarumque centrum ac focus (eam potius solem dicere possemus, propterea quod eius vis nobis in Sole praecipue apparet), et sensibile s. corporeum principium est regio sub luna. Sic etiam in homine deus est ratio, daemon anima (quae media est inter divinam et terrestrem s. sensibilem naturam) et corporeum principium eervatur in cupiditate. — Notabilis praecipue est locus *Dion. Chrysostom. Orat. XXXVI. p. 448. C*: ἑτερος δὲ μῦθος ἐν ἀπορρήτοις τελεταῖς ὑπὸ Μάγων ἀνδρῶν ἀδεται θαυμαζόμενος, οἱ τὸν θεὸν τοῦτον ὕμνοισιν ὡς τέλειόν τε καὶ πρῶτον ἢ νῖοχον τοῦ τέλειότατου ἄρματος· τὸ γὰρ Ἡλίου ἄρμα νεώτερόν φασι εἶναι πρὸς ἐκείνο κρινόμενον, φανερόν δὲ τοῖς πολλοῖς, ἅτε προδήλου γιγνόμενης τῆς φορᾶς — τὸ δὲ ἰσχυρόν καὶ τέλειον ἄρμα τοῦ Διὸς οὐδεὶς ἄρα ὕμνησεν ἀξίως τῶν τῆδε, οὔτε Ὀμηρος οὔτε Ἡσίοδος, ἀλλὰ Ζωροάστρης καὶ Μάγων παῖδες ἀδουσι, παρ' ἐκείνου μαθόντες. Et p. 449. B: καὶ δὴ τῷ Διὶ τρέφουσιν ἄρμα Νησαίων ἵππων· οἷδε εἰσὶ κάλλιστοι καὶ μέγαλοι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν· τῷ δὲ γε Ἡλίῳ ἓνα ἵππον. De equis alatis Zoroastris vid. idem p. 449. D.

P. 299. v. 30. Adde *Dio Chrysostom. Orat. XVII. p. 249. D*.

— v. 14. infr. *Lactantius* de fals. relig. I, 1: universos ad coeleste pabulum convocamus; nullus enim suavior animo cibus est, quam cognitio veritatis. *Clemens Alexandr. Paedag. II, 1. T. I. p. 166*: ἐν οὐρανοῖς ἐστὶν αὕτη ἡ ἐπουράνιος εὐωχία.

— v. 3. infr. Adde lib. VIII, 3. Ceterum attice ἀψῖδα scribendum est. Lexic. περὶ πνευμάτων p. 213 ed. Ammon. Valcken. τὸ α̅ πρὸ τοῦ ψ̅ φιλεῖται — πλὴν τῶν παρὰ τὸ ἄπτω καὶ ἄπτομα — ἀψῖς ἀψίδος cet.

P. 300. v. 12. *Eusebius* ad *Iliad. V. p. 436. Bas. T. III. p. 1226* sq. ed. Florent. ubi v. Polit. not. Ceterum ἀψῖς est vertex sublimis coeli, πόλος (v. *Cicero*, de natur. deor. II, 41. *Plin. H. N. II, 15*, ubi v. *Harduin*), supera convexa (*Virgil. Aen. IV, 451. VI, 241. VII, 543. X, 251.* al.) s. fornix coeli. Superest, ut moneamus, scripturam librorum omnium ἐπὶ τῇ ἐυράνιῳ ἀψῖδᾳ unice veram nobis videri, nosque cum *Heindorfio* et *Boeckhio* (v. *Ephemerid. Heidelb. 1808. Fase. I. p. 113.*) a *Proclo* in errorem induci

passos esse. Ineptus est enim, ut solet, *Proclus Theolog.* IV, 16. p. 215. has tres distinguens plagas; τὸν ὑπερουράνιον τόπον, τὴν οὐρανίαν περιφορὰν et τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα, quasi coeli fornix sub coelo esse possit, quum potius orbis coeli supremus sit. Similiter nugatur *Proclus* IV, 7. ita differens: μετὰ δὲ τὸν ὑπουράνιον τόπον καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἢ ὑπουράνιος ἐστὶν ἀψὶς, ἣν ὅτι μὲν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δεῖ τάττειν, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ οὐρανῷ, παντὶ καταφανές. Οὐ γὰρ οὐράνιος ἀψὶς, ἀλλ' ὑπουράνιος παρὰ τοῦ Πλάτωνος προσείρηται. Unde illud ὑπουράνιον, quod *Proclo* tenebras offudit, enatum sit, ex *Codd.* *Vindob.* et *Monac.* scripturis apparet: ὑπὸ τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα; scilicet propter praepositionem ἐπί, quae apposita inveniebatur, ὑπό ad οὐράνιον trahebatur, unde scriptura extitit: ἐπὶ τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα. Illud vero ἐπί nihil nisi glossa mihi videtur esse praepositionis ὑπό: ut locus meo quidem iudicio sic legendus sit, ut *Hermias* (v. *Schol.* p. 138.) eum exhibet: ὑπὸ τὴν οὐράνιον ἀψίδα. Primum enim ὑπό (ad: nach der himmlischen Wölbung zu) multo aptius est quam ἐπί; deinde ὑπό lectum fuisse, probant *Codd.* *Vind.* *Monac.* et *Procli* scriptura illa ὑπουράνιον, quam praepositioni illi originem suam debere jam monuimus. Atque non solum sensus et res ipsa postulant οὐράνιον ἀψίδα, verum etiam scriptorum, qui hunc locum respexerunt, omnium testimonia id confirmant. Locis p. 300. excitatis adde *Origen.* adv. *Cels.* I, 20. *T.* I. p. 338. ed. *Parisi.* περὶ τῆς πίπτουσης ἀπὸ τῶν ἀψίδων τοῦ οὐρανοῦ ψυχῆς καὶ ἕως τῶν ἀλόγων ζώων. *Id.* III, 80. *T.* I. p. 500. A: ὅσον ἐπὶ σοί, ὦ οὗτος, κοίφαις ὑπάγονται ἐλπίσι καὶ οἱ τὸν Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος παραδεξάμενοι περὶ ψυχῆς λόγον, πεφυκίας ἀναβαίνειν ἐπὶ τὴν ἀψίδα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐν τῷ ὑπερουράνιῳ τόπῳ θεωρεῖν τὰ τῶν εὐδαιμόνων θεατῶν θεάματα. IV, 83. p. 565. F, ὅπερ κατὰ γοντὸς ἐστὶ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν ἀψίδων τοῦ οὐρανοῦ. VII, 44. p. 726. E: καὶ οὐδ' ἐπὶ τὴν ἀψίδα ἵσταται τοῦ οὐρανοῦ. Sic ἀψὶς οὐρανία etiam *Heraclid. Pontic.* de allegor. *Homer.* p. 476. *Opusc. mytholog.* ed. *Gale.* Cf. *Jamblich.* de myster. I, 9. p. 15. ed. *Gale.* *Chrysostom.* Orat. in *Valcken.* *Opusc.* Vol. II. p. 204. *Euseb.* Hist. eccles. X, 4. p. 425. D: τῶν ἐπέκεινα οὐρανίων ἀψίδων. Cf. et *Justin.* Mart. p. 187. *Hieronym.* Epist. 43. ad *Ctesiphont* al. Vid. *Suiceri* Thesaur. Eccles.

P. 300. v. 8. *Εὐήνιος* de *Junonis* equo *Dio Chrysostom.* p. 450. B. Cf. *Porphyr.* de abstinent. p. 83. Hinc translate vocem *εὐήνιος* usurparunt *Sophistae*, vid. *Boissonad.* ad *Philostrat.* p. 560 sq. Ceterum laudavit h. l. *Nicephor.*

Schol. in Synes. p. 377. B. ubi ὦ pro ὅταν et ἔσχατος τη ψυχῇ scribitur.

P. 301. v. 6. Adde Jamblich. de myster. II, 7. p. 49. V, 11, p. 127.

— v. 17. Ad νῶτα θαλάσσης adde: *Iliad.* II, 159. Cf. *Boissonad.* ad *Philostrat.* p. 655. Mox v. 18. adde *Kiloz.* ad *Tyrt.* p. 56. Sic et *Clemens Alexandr.* Cohort. ad gent. c. VI. T. I. p. 59: τοῦτον ἄνω που περὶ τὰ νῶτα τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ καὶ οἰκείᾳ περιωπῇ ὄντως ὄντα αἶε. *Synes.* de provident. p. 89. C: ἡ δὲ (πηγὴ) τῶν οὐρανοῦ νῶτων ἐξῆπται.

— v. 33. Linguae leges, ni fallor, postulant αὐτὴν τὴν δικαιοσύνην; articulus enim nonnisi tunc omitti potest, si pronomen generis est neutrius, ut αὐτὸ (int. οὗσα, per se) δικαιοσύνη, de quo vid. ad *Politiam* p. 399. 498.

— v. 10. infr. *Clemens Alexandr.* Strom. IV, 25. p. 538. T. I. p. 636. Pott. εἴτε καὶ ἡ ἀπλανὴς χώρα, ἡ πλησιάζουσα τῷ νοητῷ κόσμῳ (quae regio est stellarum fixarum, octava et suprema sphaera coeli, Platoni οὐράνιος ἀψὶς). *Galen.* T. IV. p. 408. v. 50. ed. Bas. de anima: καὶ τὸν ὑπερουράνιον πολλαῖς βλέπει τόπον (καὶ) συμπαραστέραί τῷ τῶν ὅλων δεσπότῃ, (εἰ) περίοδος τῶν ἄνω γίνεται. *Euseb.* Histor. ecclesiast. X, 4. p. 426. A. τὸν ὑπερουράνιον χώρον καὶ τὰ ἐκείσε τῶν τῆδε παραδείγματα ad coelestem illam Hierusalem, tanquam primitivum ecclesiae in terris constitutae exemplar, accommodavit. Cf. *Dio Chrysostom.* Orat. XXXVI. p. 448. D. *Origen.* adv Cels. T. VI, 19. T. I. p. 644. E. *Aristid.* Orat. Platon. T. II. p. 398.

P. 302. v. 28. Οὐρανός, ut Latinorum coelum, saepe numero est ὁ ὑπὸ τὰ νέφη τόπος, vid. *Eustath.* ad *Iliad.* III. p. 281. Bas. Cf. *Clemens Alexandr.* Strom. V. p. 593. T. II. p. 702. 711. Pott. *Euseb.* Praep. Evang. II, 23. 24. *Augustin.* Retract. I, 3. et de tribus, quas οὐρανός habuit apud Pythagoreos, significationibus vid. *Anonym.* vit. Pythagor. p. 217. ed. *Porphyr.* Cantabrig.

— v. 4. infr. Cf. *Differt.* in *Irenaei* libros p. XXV sq. ed. *Massuet.*

P. 303. v. 6. infr. *Theodoret.* de provident. Orat. I. p. 325. A. T. IV: καὶ ταῦτα ἄψυχα ὄντα καὶ νοῦν κυβερνήτην οὐκ ἔχοντα. Ceterum *Origenes* l. l. exhibet κυβερνήτης νῶ μόνῳ θεᾷ τῇ, περὶ ᾧ cet. Sic codd. Reg. et Basl. Hoeschel. κυβερνήτη. *Spencer.* *Platonis* libros secutus est. *Clemens Alexandr.* Strom. V, 3. T. II. p. 654. Pott.: ἡ γὰρ — κυβερνήτη μόνῳ θεῷ θεᾷ.

P. 304. v. 22. Adde *Iliad.* XIII, 35. *Odys.* V, 368 sq. 777 De ambrosia, Deorum cibo, vid. *Heyn.* Excurs. IX. ad *Iliad.* I. Vol. IV. p. 190 sq.

658 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

P. 305. v. 11. infr. Respexit Hierocl. in aur. carm. p. 301.

P. 306. v. 4. Cf. Hierocl. in aur. carm. p. 254. Hinc Themist. Orat. IV. p. 54. B: ἐκ τῶν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους λαμῶνων. Cf. XV. p. 185. A. Himer. p. 188. 202. et 628.

— v. 20. Imitatus est h. l. Synes. de provid. p. 89. C. et laudat Nicephor. Schol. in Synes. p. 389. D.

— v. 29. Adde Nemes. de natur. homin. p. 303.

— v. 9. infr. Hinc κύκλος ἀνάγκης, Diogen. Laert. VIII, 14.

P. 307. v. 5. Cf. Elmenhorst. ad Arnob. adv. gent. II. p. 44. ed. Hamb. et ad Minuc. Felic. Octav. p. 324. ed. Ouzel.

— v. 8. Adde Clement. Alexandr. Strom. VI. T. II. p. 757. Pott. Voss. de sectis philosoph. c. VI.

— v. 3. infr. Adde Euseb. de laud. Constantini c. 6. p. 666. D. E. Porphy. vit. Pythag. p. 204. Hierocl. in aur. carm. p. 225 sq.

— v. 1. Sextus Empir. adv. Logic. VII. § 95 p. 389: ἐστὶ δὲ οὗτος ἀριθμὸς πρώτη τετρακτύς, πηγὴ δὲ ἀενάου φύσεως λέγεται, παρόσον κατ' αὐτοὺς ὁ σύμπας κόσμος κατὰ ἀρμονίαν διοικεῖται.

P. 309. v. 21. Sic et Himerius Orat. XIV. §. 12. p. 630: ἀλλ' ἐπειδὴν ἴδῃ τι τῶν τῆδε καλῶν, ἐγείρεται τε καὶ πρὸς ἐκεῖνα τῇ μνήμῃ φέρεται, ἃ ποτ' εἶδεν, ὅτε μετὰ τῶν θεῶν περὶ τὸν οὐρανὸν αὐτὸν ἐστρέφετο· κινηθεῖσα δὲ μετεωροπολεῖ τε καὶ ἐκεῖ τόπον ζητεῖ καὶ τὰ ἄντα περιεργάζεται.

P. 310. v. 16. infr. Id quod Theaet. p. 147. B. ἄθροισμα dicitur. Similiter Arrian. Epictet. Dissert. I, 20. rationem vocat σύστημα φαντασιῶν, et Vitruvius I, 1. collectionem ex sensibus perceptis. Vid. Barth. ad Claudian. p. 108.

P. 311. v. 21. Justin. Mart. dialog. c. Tryph. c. 2. p. 108. A: καὶ γὰρ ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν ἀνεπτέρου μοι τὴν φρόνησιν. Clemens Alexandr. Cohort. ad gent. X. T. I. p. 83. Pott. ἀκλότητος — πτερόν· πτεροῦσα γὰρ προήρηται γηγενεῖς (ὁ Κύριος). Paedag. I, 13. T. I. p. 160: ἀναπτεροῖ. Strom. V, 13. T. II. p. 696. Pott. πτεροῦται τε καὶ ἀνίσταται καὶ ἄνω τῶν ὑπερκειμένων αἵρεται ἡ ψυχὴ, πᾶν τὸ βρίθον ἀποτιθεμένη καὶ ἀποδιδούσα τῷ συγγενεῖ. Cf. Theodoret. Therapeut. Serm. VIII. p. 601. B.

— v. 21. a fin. Corrig. sit pro esset. Mox v. 17. adde: ὑποκινητικῶς Polit. IX. p. 573. C.

P. 313. v. 8. Adde Lucian. Timon. T. I. p. 158. Schmied.

P. 314. v. 13. Adde Polit. VIII. 565. B. 566. C. et Wernsdorf. ad Himer. p. 211 sq.

— v. 20. Φύσις: similiter jam a Fabricio ad Sext. Empiric. Pyrrh. hypotyp. I, 12. p. 9. explicatum postea cognovi. Mox v. 25. adde: Polit. VII. p. 515. C. 523. A. X, 59 B. C. D. 598. A. Phaedon. 103. B.

— v. 20. a fin. ἀναμνησέσθαι δ' ἐκ τῶνδε ἐπεῖνα. Quem-
admodum ἐπεῖνα sunt τὰ ἐπεῖ, sic τῶνδε pro τῶν τῆδε positum est
(ὅδε enim saepenumero locum indicat, ut sit hic, vid. Schäfer,
melet. crit. p. 77). Quocirca inanis est viri docti in Ephe-
merid. litter. Jenensib. 1808. Nr. 176. p. 186. correctio
τῶν τῆδε.

— v. 17. a fin. Cf. Himer. Orat. XIV. § 12. p. 628.

— v. 13. Vid. Matthiae Gramm. graec. p. 625.

— v. 4. a fin. Adde Polit. IV. p. 433. B. IX. p. 578. C.

P. 316. v. 1. Adde Apulei. p. 25.

— v. 16. Cf. Wernsdorf. ad Himer. p. 177.

— v. 10. a fin. Virtutes purgatoriae, vid. Wyttenbach.
ad Phaedon. p. 172.

P. 317. v. 3. Cf. Dio Chrysostom. Orat. XII. p. 201. C.
211. A, et Himer. p. 186. ubi v. Wernsdorf.

— v. 17. Vid. Macrob. in Somn. Scip. I, 10. p. 53.

— v. 21. Adde Dio Chrysostom. Orat. XII. p. 211. C.
Lactant. div. instit. II, 12. §. 11: est enim (corpus) quasi
vasculum, quo tanquam domicilio temporali spiritus coele-
stis utatur. De opific. dei c. I, §. 11: vas est enim quodam-
modo, quo animus, id est, homo ipse verus continetur.

— v. 24. Adde Aeschin. Axioch. §. 5. Tim. Locr. p.
588. Aelian. H. A. V, 3. Longin. XXXII. §. 5.

— v. 27. Hinc τὸ γεῶδες ὅστρον Porphy. Sentent.
XXXII. p. 233. ed. Cantabr. et ὅστρον γεῶδες περίβλημα Synes.
de infomn. p. 139. A.

— v. 8. a fin. Vid. Gernhardt. in Beckii Commentar.
Societ. philol. Lips. Vol. III. P. II. p. 232 sq.

P. 318. v. 29. est visio, φάντασμα, Polit. IX. p. 572. B.

— v. 11. a fin. Adde Senec. de benefic. IV, 22. Si-
militer Galen. de constit. medicin. p. 34 v. 29. T. I. Bas.: ἐμ-
πλησθήσῃ μαίζονος ὀρέξεως, εἰ θεάσαιο τὸ τῆς ἀληθείας φῶς καταλαμ-
πόμενον.

P. 319. v. 3. Cf. Himer. p. 262. 628. 762 ubi v. Werns-
dorf. Sic et Phot. Biblioth. p. 1168. ed. Hoesch. ψυχὰι νεο-
τελεῖς καὶ ἀνήρωτοι. Ceterum de Geer. diatr. in Platon. po-
lit. p. 91 sq. not. corrigere tentabat: ὁ μὲν οὖν ἀρτιτελής ἢ
διεφθαρμένος — ὁ δὲ μὴ νεοτελής cet. Perperam. Vid not.
nostr. et eruditam Wernsdorfii ad Himer. p. 180 vocis νεοτε-
λής explicationem. Mox pro δαιμάτων cum Heusdio legi vo-
lebat δαγμάτων, quo insignis loci pulchritudo tolleretur; vid
nostra ad h. l.

P. 320. v. 26. Nonn. Dionys V, 588:

Ὁφθαλμὸς προκέλευδος ἐρίγνετο πομπὸς ἐρώτων.

660 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

Cf. *Boissonad.* ad *Philostrat. Heroic.* p. 640.

P. 322. v. 22. *Julian. Orat. VII.* p. 206. D: ἵνα αὐτῶν τὸν παργαλισμὸν καὶ τὴν ὀδύνην παραμυθήσωνται.

— v. 25. a fin. Adde *Spanhem.* ad *Aristoph. Plut.* 974. *Observatt. Miscell. T. V.* p. 57. *T. VI.* p. 302.

— v. 24. Sic δῆγμα ἔρωτος *Sophocl.* ap. *Plutarch. Symp.* I. p. 619. A. de profectu virtut. p. 77. B.

— v. 10. Adde *Aristophan. Nub.* 1393. ubi v. *Küster.*

P. 323. v. 11. *Longin. XIII.* § 3. de Platone: ἀπὸ τοῦ Ὀμηρικοῦ ἀκείνου νάματος εἰς αὐτὸν μυρίας ὅσας παρατροπὰς ἀποχετεύ-
σάμενος.

— v. 27. Adde *Porson.* ad *Eurip. Phoeniss.* 983. *Schäfer. melet. critic.* p. 43 sq. 114.

— v. 13. a fin. Cf. *Eustath.* ad *Il. α.* p. 93 sq. v. p. 1262, 41. 1269, 47: ἐπιλεζάμενος τὸ εὐφωνότερον τοῖς θεοῖς. Vid. interpp. ad *Iliad. I.* 403. *Lakemacher. Observatt. philolog.* P. II. p. 250 sq. Luferunt in eo comici, vid. *Koen.* ad *Gregor. Corinth.* p. 38.

P. 324. v. 15. Adde *Dion. Chrysostom. Orat. II.* de regno p. 18 B. de canibus: ἐνίοτε μὲν οὖν ταραττοῦσιν ἐν τῷ ἔργῳ διὰ τὴν νεότητά καὶ τὴν ἐπιθυμίαν φθεγγόμενοι.

— v. 18. Scribendum esse censeo γελάσεις cum *Stobaeo*; namque ubi optativus reperitur absolute positus, imperativi fere partes agit, v. exempla a *Matthiae Gramm. graec.* p. 270. collecta.

— v. 26. a fin. ἀπόθετα sunt recondita et minus nota (ut etiam *Heynius* interpretatur ad *Homer. T. VIII.* p. 793. Cf. *Heinrich. prolus. prima de dialceuaft. Homer.* p. 15). Sic *Athen. XV.* p. 669. B: ἵνα μὴ ὁ Οὐλπιανὸς βρενθύηται ὡς ἐκ τῶν ἀποθέτων τοῖς Ὀμηρίδαις μόνος ἀνασπάσας τὰ κοττάβια. *Plutarch. Sympot. VIII.* 8. p. 723. F: ὁ μὲν ἀληθὴς ἕως λόγος καὶ νῦν ἀπόθετος καὶ ἀπόρρητος εἶη.

P. 325. v. 13. a fin. De victoria alata vid. *Wernsdorf.* ad *Himer. Orat. XIX.* 3. p. 716.

P. 326. v. 19. a fin. ἡεροφοῖτις Ἐριννύς *Iliad XIX.* 87. Hinc φοῖτος, φοιταλῆος i. q. λυσσώδης, v. *Valcken.* *Animadv. in Ammon.* p. 149.

P. 327. v. 17. a fin. *Philostrat. Heroic.* p. 22. θεοὺς τε γὰρ, ἃν ὁπ. αἰετοὶ εἰσιν (αἱ ψυχαί), ubi v. *Boissonad.* p. 339. Cf. *Himer.* p. 628. et *Heusd. Spec. critic.* p. 109.

P. 328. v. 23. *Plutarch. Coriolan.* p. 220. D: δ' ἐμβριθεῖ καὶ τὸ πρᾶον, οὐ τὸ πλεῖστον ἀρετῇ πολιτικῇ μέτιστιν. *Longin. IX.* § 3: ἐμβριθεῖς (gehaltvolle) ἐννοιαί.

— v. 5. a fin. Imitatus est Hierocli. in aur. carm. p. 25:

P. 329. v. 5. Vid. Boissonad. ad Philostrat. p. 377. et nostra ad Polit. II, 5.

— v. 24. a fin. Pro Διός de Geer. diatr. in Plat. polit. p. 92. legi volebat Διονύσου, quod locum habere nequit. Primum enim de ὀπαδοῖς Διός adhuc sermo est, quos excipiunt ὅσοι δ' αὖ μεθ' Ἡρας εἶποντο; hoc significatur particula copulativa καί in καὶν. Deinde ὥσπερ αἱ Βάκχαι positum est propter αἰρύντῳσιν (ut in Jon. p. 534. A: ὥσπερ αἱ Βάκχαι αἰρύντονται ἐκ τῶν ποταμῶν μέλι καὶ γάλα), non ad Διός spectat, quocirca Διός, licet αἱ Βάκχαι sequantur, recte habet.

— v. 3. Iliad. XV, 46: τῇ ἔμεν, ἢ κεν δὴ σὺ — ἡγεμονεύεις. Cf. v. 149. Latinorum est in sententiam ire.

P. 330. v. 5. Dio Chrysostom. Orat. IV. de regno p. 79. D: παιδοῖ καὶ λόγῳ μετ' εὐνοίας καὶ δικαιοσύνης περῶνται ῥυθμίζεσθαι τε καὶ ἄγειν ἐπὶ τὰ βελτίω.

P. 331. v. 19. Adde Abresch. diluc. Thuoyd. p. 612. Auster. p. 366. Schäfer. ad Lamb. Bos. Ellips. p. 683.

— v. 30. Liban. Epist. 114. p. 60. ed. Wolf.: τὴν δὲ γρυπὴν ἐκείνην καὶ βασιλικὴν οὐκ ἡμελήσθαι. De voc. ὑψαύχην, Gregor. Nyss. Homil. VII. p. 462. A. T. I. ed. Par. ἵπποι γὰρ εἰσὶ τινες ἀτεχνῶς ὑψαυχενιτταὶ καὶ ὑψηλοκάρηνοι. Philostrat. Icon. IX. p. 874: ὑψαύχενες (ἵπποι); contra Clem. Alexandr. Cohort. ad gent. T. I. p. 73: οἷον ἵπποι σκληραύχενες ἀφηνιάζοντες, τοὺς χαλινοὺς ἐνδάκοντες. De voc. λάσιος et κωφός, Synes. calvit. encom. p. 67. D: εἰ δὲ καὶ Πλάτων ὁ σοφὸς τῆς ξυνωρίδος, ἣν ἐλαύνει ψυχὴ, τὸν ἄδικον ἵππον περὶ ὧτα λασιόκωφον (λάσιον καὶ κωφόν;) λέγει. Philostrat. Heroic. p. 122. ed. Boisson. τὸν μὲν Σθένελλον εὐμήκη ὁ Πρωτεσίλεως οἶδε καὶ ἀνεστηκότο, γλαυκὸν τε καὶ γρυπὸν, καὶ οἷον κομῶντα, ὑπερυθρόν τε καὶ ἔτοιμον τὸ κῆρυξ· τὸν Διομήδην δὲ βεβηκότα τε ἀναγράφει καὶ χαροπὸν καὶ οὐπω μέλανα καὶ ὀρθὸν τὴν ῥίνα.

P. 332. v. 2. a fin. Leg. idcirco pro quocirca.

P. 333. v. 8. a fin. vid. Stanlei. ad Aeschyl. Pers. 428. et Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 152. et ad Ammon. p. 76.

P. 334. v. 18. Homer. Iliad. VI, 295. de peplo: ἀστὴρ δ' ὥς ἀπέλαμπεν. Similiter de Astyanacte vers. 401. Cf. Oppian. Cyneget. I, 360.

P. 335. v. 9. Aeschyl. Prometh. 1009. sq. Theodoret. Therapeut. Serm. V. p. 558. D: οἱ μὲν ἀτάκτως, καθάπερ ἵπποι θέουσιν ἐνδάκοντες τὸν χαλινόν.

— v. 10. leg. praeteriti pro imperfecti. Et v. 17. adde Heindorf. ad Phaedon. p. 123 sq. et Schäfer. melet. critic. p. 116.

662 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

— v. 20. Ἀφειτηρία, βαλβίς f. πύλαι (v. Schol. ad Aristoph. Equit. 1156. Wernsdorf. ad Himer. p. 289). Vocem ὑσπληξ f. ὑσπληγξ Thom. Mag. p. 131. poeticam vocat. Vid. Hoefschel. ad Phrynich. p. 24. Salmas. in Solin. p. 915 sq.

— v. 27. a fin. Polit. VIII, 566. C: θανάτῳ δίδοται. Cicero de legib. II, 9: Sos leto datos. Hinc solemnis formula funeris indicendi erat *ollus Quiris leto datus*, vid. Fest. v. Quirit. Varro l. 1, VI. p. 52. Sic et *exitio dare*, Ovid. Amor. I, 15 23. al.

P. 336. v. 22. Aristot. Polit. III, 6. (II, 5. §. 12. ed. Schneid.): εἰ γὰρ τις καὶ συνάγοι τοὺς τόπους εἰς ἓν. Long. Pastor. II. p. 39. Schäfer. εἰς ἓν συνάγω (Δάφνιν et Χλόην).

— v. 28. Vid. Davis. ad Maxim. Tyr. dissert. XIV, 1.

— v. 5. a fin. Cf. Hoogeveen. ad Viger. p. 231. not. VI.

P. 337. v. 25. Xenophon videtur Homeri Iliad. φ'. 325. et ω'. 242. coniunxisse et memoriter confudisse; vid. Heyn. Observatt. T. VIII. p. 654.

— v. 23. a fin. Adde Heyn. ad Iliad. XX, 234. T. VIII. p. 57. et Moser. in Nonn. p. 175 sq. — Vers. 11. a fin. corrig. acceperit.

— v. 5. Cf. Himer. p. 188., ubi v. Wernsdorf., et p. 628.

P. 338. v. 23. Adde Salmas. ad Solin. p. 206.

P. 340. v. 23. Adde Olear. ad Philostrat. vit. Sophistar. p. 490.

— v. 5. a fin. Grammaticus in II. Vusii Adversar. MSS. a Valckenario (Animadv. ad Ammon. p. 14) citatus: Ἀττικοὶ γὰρ τὸν ἐμὲ φασίν, ὡς Καλλίμαχος — καὶ Μένανδρος ἐν ὕδατι (Valcken. coniec. Ὑμνίδι) τὸν ἐμὲ τουτονί. Cf. Matthiae Grammat. graec. p. 372. Ceterum pro αὐτῶν (cum Heindorfio scripsimus αὐτῶ) de Geer diatr. in Plat. Polit. p. 145. coniecit αὐτόν, quod eodem redit.

P. 341. v. 25. Adde Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 267. 268. v. 712. Aliter explicat participii cum verbo ἔχω coniuncti usum Matth. Gramm. graec. p. 815.

— v. 27. a fin. λογοποιός, ὁ τοὺς δικανικοὺς λόγους γράφων, Ammon. p. 90. Cf. Thom. Mag. p. 580 sq.

— v. 20. a fin. Adde Mauillac. ad Harp. in λογοποιός, ubi v. Vales. not.

P. 342. v. 19. Γλυκὺς ἀγκῶν, labor f. malum grave quidem, sed commune vel necessarium. Liban. Epist. 611. p. 294: Οὐκ οὖν τὸν ἀγκῶνα τοῦτον τὸν γλυκύν, ὃ παραβάλλειν ἀξιοῖς τὴν Κικλίας ἀρχήν, οὐκ ὀλίγοι τῶν πλεόντων ὑπομένουσιν; Epist. 64. p. 23:

δ. γὰρ τοῖς ἄλλοις εἰς τέρψιν ἔρχεται, τοῦτ' ἐμοὶ γλυκὺς ἀγκῶν διὰ τὴν ἀσθένειαν.

P. 343. v. 25. Encliticum ποῦ verbo suo anteponi non posse, olim cum Heindorfio statueramus, nunc vero aliter iudicamus. Locus sanissimus est: ποῦ, verbo suo praepositum, hyperbaton facit vel potius, ad verb. φησὶν pertinens, cum oratione praegressa coniunctum est, ut de legib. V. 744. D: δεῖ γὰρ ἐν πόλει ποῦ, φασί, τῇ cet. Polit. p. 194. ed. Fisch. πρῶτόν ποῦ φασί. Ib. ἡσυχαιᾶ ποῦ φασί. al. Similiter ἄν, quod ad verbum sequens spectat, orationi praegressae apponitur. Phaedon. p. 101. E: σὺ δ' εἶπερ εἴ τῶν φιλοσόφων, οἷμαί ἄν, ὡς ἐγὼ λέγω, ποιόησ. Vid. Heindorf. ad Phaedon. p. 135.

P. 345. v. 25. a fin. post Athenienſium adde: (τεττιγοφόρων, vid. Thucyd. I, 6. Eustath. ad Il. III. p. 299). Iliad. III, 151. oratores Troiani cicadis comparantur, ubi Eustath. p. 300: πρὸς μόνην συνέχειαν λαλιᾶς καὶ ῥοῖζον — καὶ εὐροίαν ἤχου καὶ φωνῆς το- ρότητα εἴληπται ἢ ποιητικὴ παραβολή. Cicadae Musis sacrae ha- bebantur et symbolum erant tam poetarum quam oratorum (Sophistae enim τέττιγες, ἀηδῶνες, Σειρῆνες al. dicebantur, vid. Cresoll. Theatr. Sophist. I, 9. Wolf. Centur. epp. p. 34. Wernsdorf. ad Himer. Sophist. p. 199.) Hinc Artemidorus III, 49: Ἀθηναῖοι ἐφόρουν τέττιγας διὰ τὸ μουσικόν (vid. Schol. ad Thucyd. I, 6. ad Aristoph. Nub. 980. Aristotel. Hist. Anim. V, 25.) vel εἰς σύμβολον τοῦ γηγενῆς εἶναι (Eustath. l. l.

— v. 17. Vid. Polit. ad Eustath. Il. III. T. II. p. 857. ed. Florent. et Beckmann. ad Aristot. auscult. mirab. p. 137.

— v. 15. Dio Chrysostom. XLVII. p. 527. A: καὶ γὰρ ἐκᾶνοι (οἱ τέττιγες) πρὸς τὸν ἥλιον διψῶντες ἄδουσιν ὑπὸ ἀνοίας οὐδὲν ὀφελούμενοι. — Mox v. 11. et 4. a fin. corrig. Sirenes et p. 346. v. 1. Sirenibus.

— v. 1. Vid. Heyn. ad Virgil. Aen. V, 864 sq. Rupertū ad Sil. Italic. XII, 33 sq. XIV, 473 sq.

P. 346. v. 21. a fin. Vid. Aristotel. Hist. Anim. IV, 7. 9. V, 30. Plin. H. N. II, 26. Virgil. Eclog. V, 77. Georg. III, 328. Artemidor. III, 49: οὐδὲν γὰρ εἰσι τέττιγες πλὴν φωνὴν ἔχουσι — τροφῆς γὰρ οὐ μέτεστιν αὐτοῖς. Fabulam Platoniam respexit Liban. T. II. p. 640: ὁ γὰρ ἐπὶ τεττίγων μεμυθολόγη- ται, λιμῶν τελευτῆσά τινας ἀνθρώπους ἔρωτι ᾤδης, ἑπτα γενέσθαι τέττιγας τιμῇ Μουσῶν. Cf. eiusd. Epist. 414. p. 212. ed. Wolf.

P. 347. v. 2. Scrib. Himer. Eclog. X. p. 179. [et XXIII. p. 281. Vid. Wernsdorf. p. 179.

— v. 9. Calliope, παρὰ τὸ καλὸν τῆς ὀπός (Iliad. α. 604: ἐπὶ καλῇ) dicta.

664 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

— v. 13. Cf. *Virgil. Aen. IX*, 525. *Macrob. in Somn. Scipion. II*, 3 p. 129. *Ruperti ad Sil. Italic. III*, 222. *XII*, 390.

P. 348. v. 29. a fin. *Leg. Sext. Empir. adv. Rhet. II. §. 12. p. 291. et II. §. 50. p. 299.*

— v. 26. adde *Ammian. Marcell. XXX*, 4. ubi v. H. Vales.

— v. 25. *Leg. Iliad. II.*, 361. (cf. *III*, 65.), quem cet

P. 349 v. 11. Cf. *Beroald. ad Apulei. Metam. IX. fin. p. 864. ed. Lugd. (1614).*

— v. 16. Post *usurpatur* adde: *Polit. III*, 569. B. IX. 581. D.

— v. 21. a fin. Fortasse nihil mutandum, sed ad *εἰς τὴν ἐμὴν συμβουλὴν* supplendum est *τοῦτο ποιεῖν*, i. e., *μανθάνειν λέγειν* (vid. de verbi *ποιεῖν* ellipsi *Lamb. Bos. Ellips. p. 647 sq. ed. Schäfer.*); tunc *κτησάμενος* retento *λαμβάνειν* scribendum erit.

P. 350 v. 15. a fin. Respexerunt hunc et Gorgiae (p. 464. E.) locum *Aristides Orat. Plat. I. T. II. p. 173. Apuleius de doct. Plat. II. p. 16*: rhetoricae duae sunt — usus nulla ratione collectus (sic enim *ἄλογον τριβήν* elocuti sumus, quae persuasum velit, quod docere non valeat). Sic etiam ap. *Plutarch. de virt. docend. p. 440 A. ἄλογος τριβή* invenitur; quapropter *Wytttenbachius Biblioth. Crit. Vol. III. P. IV. p. 7.* coniciebat, duplicem antiquitus in Platonis dicto lectionem versatam esse. Sed, ni fallor, *τριβή* e *Phaedro*, *ἄλογος* vero e *Gorgia* petitum est.

P. 351 v. 25 a fin. *Liban. Epist. 929. p. 434*: *ἔχει δὲ τὴν διξίαν ἐν γράμμασι, καὶ παῖδας ποίει πολλοὺς, μέλλων ποιῆσαι καλοὺς*. *Id. Epist. 1037. p. 485*: *πρὸς γὰρ αὐτῷ τοῖς ἄλλοις τὸ μῆκος τῆς ἐπιστολῆς, ἥτε διὰ πάσης χάρις ἐδείκνυν, ὡς ἀγαθοῦ παιδὸς εἶης πατήρ.*

P. 352. v. 22. a fin. Adde: *XII*, 10. 64. P. *Victor. Var. Lectt. XV*, 17. *Commentar. in Aphthon. in Bibl. Coislin. p. 591. 596.*

— v. 15. Simul respicitur fama, quae *Palamedem* tradit fallendi temporis causa cuborum calculorumque ludum invenisse. *Sophocles. Palamed.*

— χρόνου τε διατριβὰς σοφωτάτας

Ἐφεῦρε —

Πεσσοὺς κύβους τε, τερπνὸν ἀργίας ἄκος.

Vid. *Eustath. ad Iliad. II. p. 172. Bas. 1. p. 433. ed. Flor.*, ubi cf. *Polit.*

P. 353. v. 13. *Aristoteles* in *Sophista* Zenonem *διαλεκτικῆς ἀρχηγόν* dixit, vid. *Diogen. Laert.* I, 18. VIII, 57. IX, 25.

P. 353. v. 17. a fin. Cf. *Polit.* II, 381. D. IV. p. 432. D: *κινδυνεύομεν τι ἔχειν δοκᾶν ἵχνος*.

— v. 9. Vid. *Hemsterh.* ad *Luc.* T. I. p. 98. *Wernsdorf.* ad *Him.* p. 96.

P. 355. v. 15. Vid. *Toup.* ad *Longin.* XVIII. §. 2. p. 342. ed. *Weisk.*

P. 357. v. 27. *Aristid.* *Oratt.* T. II. p. 154: *τί μαθών, ὦ φίλη κεφαλὴ, αὐτὸς ἡμῖν τοὺς διακόνους μιμή;* *Liban.* *Epist.* 232. p. 112: *Εὐ γε, ὦ φίλη κεφαλὴ, βάλλ' οὕτως.* *Himer.* *Orat.* IV. p. 472. Cf. *Gatak.* *Advers.* c. 38.

P. 358. v. 18. *Aristotel.* *Poet.* 7. §. 8: *τὸ γὰρ καλὸν ἐν μεγέθει καὶ τάξει ἐστί.* Cf. *Nicomach.* IV, 6. 7. *Chrysippus* ap. *Galen.* de *Hippocrat.* et *Platon.* placit. V. p. 287. v. 6. T. I. ed. *Baf.* ἡ δ' ἐν τοῖς μέλεσι *συμμετρία* ἢ *ἀσυμμετρία* κάλλος ἢ αἴσχος. Vid. *Galen.* p. 288. *Nemes.* de *nat. homin.* II. p. 90: ἡ δὲ *συμμετρία* τῶν μελῶν μετὰ τῆς *εὐχρείας* τὸ κάλλος ποιεῖ τοῦ σώματος.

— v. 12. a fin. Post v. *Plato* adde: quem *Dio Chrysostom.* *Orat.* XXXVII. p. 465 A. secutus est.

— v. 6. In his lusisse epigrammatum poetas, docet *Eustath.* in *Iliad.* III. p. 301. ad vers. 156. 58: *εἰ γὰρ τις τρίγωνον καταγράψει, πλευρὰς ποιήσας τοὺς τρεῖς τούτους στίχους, ἐξ οἷου ἂν ἀδιαφόρως ἄρξηται τις στίχου, δυνατόν ἐστιν ἀκωλύτως καὶ τοὺς ἐξῆς δύο συνείρεσθαι καὶ τὴν αὐτὴν διάνοιαν σώζεσθαι. Καὶ ἀρχέτυπον τοῦτο γενέσθαι λέγουσι τοῦ τοιοῦτου ἔργου τοῖς ὕστερον ἐπιγραμματοποιοῖς.*

— v. 4. "Οφρ' ἂν — νάη. Sic et *Liban.* in *Julian.* nec. p. 259. *Sext. Empir.* *Pyrrh.* hypotyp. II, 5. §. 37. et *Liban.* *Orat.* IX. p. 259. T. II. exhibent *ἐστ' ἂν — νάη*, *Dio Chrysostom.* vero *Orat.* XXXVII. p. 465. A. *Sext. Empir.* adv. *Logic.* VIII. §. 184. p. 492. et *Longin.* XXXVI. §. 2. scribunt *ἐστ' ἂν — ῥέη*. Μοκ πολυκλαύστου exquisitius est, vid. *Heinrich.* ad *Mus.* 236. p. 132. *Eustath.* in *Odyss.* λ. p. 418. 50: τὸ δὲ ἄκλαυτον οἱ μεθ' Ὀμηρον καὶ ἄκλαυστον γράφουσι.

P. 360. v. 29. a fin. Cf. *Oppian.* *Halieut.* IV, 10.

— v. 23. a fin. *Προσπαίζειν*, in quo explicando *Grammaticos* proprius atque elegans fugit sensus, est *alludere* (vid. *Westerhov.* ad *Terent.* *Eunuch.* III, 1. 35. *Gebhard.* *Crepund.* III, 2), i. e., blandiri, h. l., reconciliandi causa.

666 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

P. 361. v. 18. Haec est ap. Graecos θεωρία ἢ μέθοδος συνθετική, altera vero θεωρία διαλεκτική, vid. Galen. de Hipp. et Plat. decret. IX. p. 334. v. 40 sq.

— v. 26. Adde Apulei. de habit. doctrin. Plat. p. 2 sq. Elmenhorst. not. p. 8 sq.

— v. 24. a fin. Stob. ed. Schow. p. 15. legit εὐθυμύσασθαι, quod Schäferus in melet. crit. p. 129. in εὐθυμύσαι mutari vult.

— v. 18. Post comprehendere adde: considerare, perspicere.

— v. 13. Metrodor. ap. Sext. Empir. adv. Grammat. I, 3. 229. et Sext. Empir. adv. Logic. VII. §. 328. p. 435: ὁ συνειρηκώς τὰληθές.

P. 362. v. 8. Sext. Empir. adv. Ethic. XI. §. 15. p. 693: πᾶσα γάρ, φασίν, ὑγιὲς διαίσεις γένους ἐστὶ τομὴ εἰς τὰ προσεχῆ εἶδη.

P. 363. v. 24. Vid. Elmenhorst. ad Apulei. p. 10.

P. 364. v. 12. Corr. sit pro esset et v. 14. sequatur.

P. 366. v. 17. Polit. VI. p. 506. B: ἀνὴρ καλὸς ἦσθα.

— v. 28. Polit. V. p. 457. A: ὁ δὲ γελῶν ἀνὴρ. Sic et ἄνδρα στρατηγόν Thucyd. I, 74. Vid. Heindorf. ad Gorg. p. 247.

— v. 15. a fin. Adde Jacobs. Animadv. in Athen. p. 185.

— v. 4. a fin. Ad quem locum plura attulit Wyttenbachius p. 257 sq. exempla, quae ἀνὴρ per se pronominis definiti partes agere demonstrant; male vero Wyttenbachius in Phaedonis loco laud. ἄνδρα pro τινά esse positum censet. Sic ἀνὴρ τραγικός cum leni irrisione Phaedon. 115. A. ἀνὴρ ἀντιλογικός, ῥητορικός al.

P. 367. v. 7. Cf. Cicer. de Orat. I, 20. Brut. 12. De Coracis τέχνη Aristotel. Rhetor. III, I. ad Alexandr. c. I. Wernsdorf. ad Himer. p. 823 sq.

P. 368. v. 25. Adde Theodoret. Therapeut. Prolog. p. 461. T. IV: τὸ γλαφυρὸν τῆς εὐπειίας. Serm. I. p. 465. D. 470. A. Serm. II. p. 500. D. Serm. V. p. 543. C. 557. D. XII. p. 679. B.

— v. 7. a fin. Vid. Cicer. Orat. III, 12. 16. 32. Quintil. III, 1, 10. 3, 4. Suid. al.

P. 369. v. 15. ὑπ' αὐγᾶς ὄρεον, Eurip. Hecub. 1144.

— v. 25. Post cohaerens adde: vel hians (quemadmodum διεστηκός de navi usurpavit Dio Chrysostom. Orat. XXXIV. p. 420. C.).

— v. 28. Adde Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 577.

P. 370. v. 28. Adde Polit. ad Eustath. in Iliad. IV, 438. T. III. p. 1072. ed. Florent. Cf. nostra ad Polit. II. c. 6. p. 363. A.

P. 371. v. 4. Adde Grammat. graec. p. 421 sq. ubi citantur Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 61 et Heindorf. ad Theaet. p. 411. Priscian. XVlll. p. 1178: εἰπέ μοι dicunt Attici etiam ad multos. Huic simile Terentius in Eunuchis: *aperite aliquis actutum*. Idem in eodem: *nescio quid absente nobis domi turbatum est*. Cf. Brunck. ad Aristoph. Ran. 1479. Matth. ad Hymn. Hom. p. 41. et in Grammat. graec. p. 716. Ruperti ad Sil. Italic. III, 222: *Contra vos, Calliope*, in var. lectt.

C. 373. v. 2. Cf. quae de participio ὄν frequenter omisso exposuimus ad Politiam.

— v. 18. Isocrates contr. Sophist. p. 295. ed. Coraius: καὶ δεῖ τὸν μὲν μαθητὴν πρὸς τῷ τὴν φύσιν ἔχον, οἷαν χρῆ, τὰ μὲν εἶδη τῶν λόγων μαθεῖν, περὶ δὲ τὰς χρήσεις αὐτῶν γυμνασθῆναι. Cf. Aristotel. Polit. VII, 13. p. 205. c. 12 §. 6. p. 297. ed. Schneid. Longin. II §. 3. XXXVI §. 4.

— v. 6. a fin. Scribe: non mihi videtur ea esse, quam Lysias et Thrasymachus ingrediuntur. Δοκᾶ φαίνεται est: videtur esse, vid. p. 353.

P. 374. v. 12. Cf. Demosthen. λόγ. ἐρωτ. p. 1414. Vol. II. ed. Reisk. et Wernsdorf. ad Himer. p. 773.

P. 375. v. 24. Galen. lib. I. p. 2. v. 48. De element. secund. Hippocrat. I p. 46. v. 38. T. I. De Hippocrat. et Plat. decret. IX. p. 338. v. 2.

P. 376. v. 13. a fin. Isocrat. contr. Sophist. p. 294: ἀγωνιστὰς μὲν ἀγαθοὺς ἢ λόγων ποιητὰς. De permutat. p. 318: τοῖς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιζομένοις. Id. p. 320 al. Hinc ἀγωνίζεσθαι est perorare (cf. Cresoll. Theatr. Sophistar. p. 256.) et ἀγῶνες quaevis causarum genera, vid. Spanh. ad Julian. Oratt. p. 11. Olear. ad Philostrat. vit. Sophist. I, 22. §. I.

P. 377. v. 19. a fin. Adde Rittershus. ad Oppian. p. 344.

— v. 10. Leg. ἢ μηδὲν εἶναι πῶ πλέον αὐτῶν.

P. 378. v. 28. Adde Thom. Mag. p. 91.

— v. 13. a fin. Vid. Heindorf. ad Phaedon. p. 173.

— v. I. Adde Böckh. in Simon dialog. p. XVlll sq.

P. 379. v. 21. Hinc pronomen quoque demonstrativum cum participio ponitur, vid. Mor. ad Isocrat. p. 9 sq.

— v. 7. a fin. Aristot. Polit. Vlll, 7: τῶν περὶ τὴν μουσικὴν τινες. Dio Chrysostom. Orat. IX. p. 124. D: τῶν ἐκ Λιβύης τινές. Dial. de virt. 376. A: παρὰ τῶν ἀγαθῶν τινὰ ἔκτρω. Vid. Matthiae Gramm. graec. p. 386.

668 ADDITAMENTA AD COMMENTARIOS

P. 380. v. 20. Vide quae ad Politiam monuimus.

P. 381. v. 6. Sic et Latini *ipse pro is ipse*, ut *Cicer. de finib* 1, 5. 13. Vid. *Matthiae Miscell. philolog.* 11, 1. p. 96. et *Grammat. graec.* p. 651.

— v. 4. a fin. Vid. *Wyttenbach. ad Phaedon* p. 266.

P. 382. v. 22. Scrib. οὐ γὰρ δὴ — μή — δεῖν. Οὐ γὰρ interrogatio est animi fere commoti, v. *Lexic. Xenophont.* Vol. III p. 350. nr. 2., et μή, oppositum particulae ἀλλά, referendum ad ἐμοδοῦλοις.

P. 383. v. 4. Verba: *de oratione* — cap. 64. delenda.

— v. 7. a fin. Scrib. *Thoth.* Cf. *Lactant. de falsa re.* lig. 1, 6. §. 3. *Lindenbrog. ad Censorin. de die natal. c.* 18. p. 97. *Voss. idolatr. Gent.* 1, 37. *Bochart. Geogr. sanct.* P. poster. 1, 42.

P. 384. v. 12. Adde *Ouzel. ad Minuc. Felic. Octav.* p. 195 sq.

P. 385. v. 4. Adde *Eustath. in Iliad. l.* p. 637. 21. et *Odyss. d.* p. 165 13 sq.

— v. 22. Cf. *Mémoir. de l'Acad. d. Inscript. T. XXXV. Heyn. Excurs. 11. ad Iliad XVI. T. VII. p. 283 sq.*

— v. 28. Proverbialiter haec locutio usurpatur vel de iis, qui originem humanam non habent, utpote ex arboribus vel petris progressi (ἀγενεαλόγητοι, *Eustath. ad Iliad. x.* p. 1360. 38. Huc pertinet *Odyss. XIX, 163. Virgil. Aen. VIII, 315.* ubi v. interpp. *Juvenal. Satyr. VI, 11.*), vel de iis, qui priscae aetatis simplicitatem referunt, qui simpliciter loquuntur al. (ut *Iliad. XXII, 126.* ubi *Eustath. p. 1360. 19: οὐκ ἔστιν ἀπλοῦς τὸ ἦθος ἐστὶ καὶ ἀρχαῖος καὶ εὐήθης, ὅποῦνι πάλα ποτ' ἦσαν ἐκείνοι, οὗς λόγος ἔχει ἀπὸ δρυὸς καὶ ἀπὸ πέτρας γενέσθαι* cet.). Nam prisco aevo antra specus erant pro domibus, ut dicit *Plin. Hist. Nat. VII, 56.* Cf. idem lib. XVI. pr. *Virgil. Georg. 1, 8. Serv. et Cerda ad Aen. VIII, 315. Barth. ad Stat. Theb. IX, 587.*

P. 386. v. 8. Adde *Dio Chrysostom. Orat. X. p. 190. C. Eurip. Phoeniss. 556. Valcken. diatrib. in Eurip. fragm. c.* 14. p. 151.

— v. 22. a fin. Adde *Barth. ad Claudian. bell. Get.* 612. et *Burmann. ad Valer. Flacc. 11, 465.*

— v. 11. *Isocrates Epist. 1. p. 409. Coray: ἀπόντος γὰρ τοῦ γράψαντος, ἔρημα (τὰ ἐπιστελλόμενα) τοῦ βοηθήσοντός ἐστι.* Sic βοηθεῖν, causam s. patrocinium suscipere, defendere ap. *Liban. Epist. 151. p. 75.*

— v. 6. *Liban. Epist. 262. p. 130: καὶ δέξεται λόγους τοῖς ἑμπεροσθεὶν ἀδελφοῖς.* Cf. *Perizon. ad Aelian. V. H. II, 18.*

P. 387. v. 20. *Matthiae* Grammat. graec. defendit repetitum $\alpha\upsilon$, citans *Alcibiad.* II. p. 85., ubi vero pro $\kappa\alpha\upsilon$ legendum esse censeo $\kappa\alpha\upsilon$.

P. 388. v. 19. a fin. Similiter *Juvenal.* VII, 49:
tenuique in pulvere sulcos

Ducimus et litus sterili versamus aratro.

Hinc litus arare, v. *Erasm.* Adag. Chiliad. I. Centur. IV. p. 126. Interpp. ad *Ovid.* Heroid. V, 115 sq.

P. 390. v. 24. Cf. *Toup.* Emendatt. in *Suid.* T. II. p. 130.

P. 393. v. 5. a fin. Erant fontes sacri, ut *Hippocrene* et *Aganippe* in *Boeotia*, e quibus qui bibissent, numine afflari divino credebantur. Vid. *Casaubon.* ad *Perf.* prolog. v. 1.

P. 394. v. 17. a fin. Plura h. l. notata corrigenda sunt ex *Ephemeridd.* quas edidimus, doctrin. et art. Vol. III. Fasc. II. p. 46.

P. 395. v. 25. Leg. videntur pro videtur.

— v. 34. post relationem adde: rationem, naturam al.

— v. 16. a fin. Adde *Matthiae* Grammat. graec. p. 625. sq.

— v. 5. a fin. Adde *Valckenar.* ad *Theocrit.* XX, 21. et *Toup.* ad *Theocrit.* XV, 36.

P. 396. v. 6. Etsi plerumque $\kappa\epsilon\kappa\rho\alpha\sigma\theta\alpha\iota$, $\sigma\upsilon\gamma\kappa\epsilon\kappa\rho\alpha\sigma\theta\alpha\iota$ al. invenitur (sic ap. *Nemes.* II. p. 88. *Longini* fragm. VIII. 9. 14. ed. *Weisk.* p. 106. In *Galen*i exemplo *Basileensi* ubivis, al.), tamen $\kappa\epsilon\kappa\rho\alpha\sigma\theta\alpha\iota$, ut ap. *Plutarch.* T. II. p. 1012 E. *Nemes.* III, p. 127. al. legitur, rectius habeo; similiter $\tau\epsilon\tau\lambda\alpha\upsilon\alpha\iota$ (pro $\tau\epsilon\tau\lambda\alpha\epsilon\upsilon\alpha\iota$) al. scribendum est, propterea quod vocalis ϵ eliditur, non cum α contrahitur. Ceterum facere non possum, quin moneam, in *Isocrate* ad *Daemonic.* p. 4. ed. *Coray.* scribendum forsitan esse: $\tau\acute{o}\upsilon\tau\circ\iota\varsigma\ \gamma\acute{\alpha}\rho\ \acute{\alpha}\pi\alpha\varsigma\ \delta\omicron\upsilon\kappa\epsilon\iota\ \kappa\epsilon\kappa\rho\alpha\sigma\theta\alpha\iota$ (pro $\kappa\rho\alpha\tau\alpha\sigma\theta\alpha\iota$) $\tau\acute{o}\ \tau\acute{\omega}\nu\ \nu\epsilon\omega\tau\acute{\epsilon}\rho\omega\upsilon\ \eta\theta\omicron\varsigma$. Similiter in *Plat.* *Epist.* VII. p. 326. C. $\kappa\rho\alpha\theta\acute{\eta}\sigma\epsilon\tau\alpha\iota$ et $\kappa\rho\alpha\tau\eta\theta\acute{\eta}\sigma\epsilon\tau\alpha\iota$ (sic enim exhibet *Clemens Alexandr.* *Paedag.* II, 150. A. 176. T. I. ed. *Potter.*) confusa reperiuntur.

— v. 23. Cf. *Wyttenbach.* ad *Phaedon.* p. 181 sq. Mox pariter ac *Ficinus* verba $\pi\lambda\acute{\epsilon}\omicron\nu\ \eta\ \pi\alpha\iota\delta\omega\nu$ cepit *Matthiae* Grammat. graec. p. 630. Sensus vero est: si — ita differat, ut illi etiam minus quam pueri ad ipsum sint, h. e., prorsus nihil.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

P. 3. v. 4. Scr. ΠΟΛΕΜΑΡΧΟΣ.

- 4. v. 22. ἐωράκη.
- 5. v. 11. a fin. ὦ Σώκρατες.
- — v. 9. ἐπεπόνθη.
- 8. v. 9. a fin. τί Φης, et sic in sequent.
- 11. v. 11 a f. κούηρους, ut in seqq. In nota scribendum ἐ
πάντας pro ἀπντας.

P. 12. v. 15. ἡμᾶς.

- — v. 17. κακῶς — νῦν.
- — v. 18. ὅτι ἔστι.
- 14. v. 6. τί Φης.
- — v. 13. ἐωράκη.
- — v. 23. ὑπείκειν.
- 15. v. 2. a f. δὴ Φης, ut in seqq.
- 16. v. 13. μέ Φης — ψεύδη.
- 17. v. 21. οἰοί τι.
- 18. - 5. ξυμβαίνειν, αὐτὸ οὕτως δίκαιον.
- - - 6. λέγεις.
- - - 8. a fin. λέγειν τὸ δίκαιον.
- 19. - 13. a fin. οὔτε με.
- 20. - 10. ξυμφέρων.
- 22. - 12. δίκαιον ἀλλότριον.
- 24. - 1. σύ Φης.
- - - 18. ὁρᾷς.
- - - 2. a fin. Μὰ Δῖ', οὐκ.
- 28. - 8. ὑφ' ἑαυτοῖς.
- 29. - 16. ὁ δέ, μὴ ἐοικέναι;
- 32. - 15. θαρσῶν.
- 33. - 20. ἔστι τι ἔργον.
- 34. - 5. οὐ ψυχῆς.
- 37. - 15. a f. ἐπ' αὐτοφώρῳ.
- 40. - 6. ἀνδριάντα.
- 43. - 3. βλάψαι.
- 47. - 4. δοκεῖτε δέ μοι.
- 49. - 8. Οὐδέν.
- - - 7. a f. χαλκῆς.
- 51. - 11. a f. μάξαντες, καὶ μάζας.
- 53. - 14. Rectius scribitur ἢ πῶς λέγομεν; Fictus: aut quo-
modo dicemus? Vid. ad Polit. p. 428. et ad Legg. I, 5.
- P. 54. v. 11. ἱκανός.**
- 55. - 2. ἄρα.
- - - 18. τούτων γε.
- 56. - 15. θαρσοῦντες.
- 58. - 18. ὡς ἀδικῶν.
- 59. - 1. υἱέος.
- 60. - 4. a f. διαμαχητέον.
- 63. - 13. Haud dubie et hic et v. 23. ἀγνοίαν pro ἀνοίαν scri-
bi oportet. Vid. ad Legg. III, 9.
- 65. - 14. ἀδεᾶ.
- 68. - 6. τούτων, καὶ ἐπιπλ.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 68. v. 14. a f. Ἀλλὰ μὴν.
- 73. - 17. μιμεῖσθαι ἐστίν.
- 75. - 2. Scribendum est, ni fallor, ἢ οὐ; ἢ καὶ ταῦτα ἐλλόγιμος;
- - - 20. σμικρότερα.
- - - 22. μιμήματα ἐστίν.
- - - 27. ἐς.
- 79. - 27. ἐσθ' ὅτι χρήσαι;
- 82. - 27. λανθάνη. expungenda est nota: *) V. λανθάνη.
- 83. - 5. μισοίη.
- 85. - 11. a f. θαλάσση.
- 87. - 9. υἱῆς.
- 90. - 19. Constantiae causa scribendum erat πονήραις pro πονηραῖς, ut in seqq. πονήροις.
- P. 91. v. 21. κατὰ τὸ σῶμα.
- - - 22. κακοφρεῖς τε.
- 92. - 2. θαρπεύονται.
- - - 28. ἐλέγομεν, τὰς cet.
- 97. - 7. a f. υἱῆς.
- 98. - 28. Pro αὐτοῖς scribi debet αὐτοῖς, i. e., ἀλλήλοις. Vid. p. 450.
- 101. - 20. ζύστιδας.
- 102. - 4. καὶ ante εὐδαίμονας expunctum malim.
- - - 1. a f. Πλοῦτος, deletο τέ.
- 103. - 2. κακουργίαν.
- - - 11. Ναί, τοῦτό γε.
- - - 1. a f. Haud dubie reponendum est κατασκευάζομεν pro κατασκευάζομεν.
- 106. - 4. a f. Τί γὰρ οὐ;
- 107. - 2. εἰ δὲ βούλει καὶ χεῖρ. περὶ συμβολαίων.
- - - 11. a f. ἀργῶν.
- 109. - 16. ζητήσιν, ὡς cet.
- 111. - 4. ἐς ἄλλο τι.
- - - 13. βαφῆς.
- - - 10. a f. τοῦ λευκοῦ.
- 112. - 2. ἐν μουσικῇ.
- - - 10. τὴν δὲ τοιαύτην.
- - - 15. περὶ τῶν αὐτῶν.
- 114. - 7. ταύτη πη ἐστίν.
- 116. - 17. δικαιοσύνην πό γε τούτοις.
- 118. - 20. ἀλλὰ γάρ.
- 119. - 4. ἢ.
- 120. - 2. ὡς ποτέ τι.
- - - 13. ἐφίεσθαι τινος.
- 121. - 15. πόματες εἴτε ἄλλου.
- 122. - 19. ὅπερ ἐστίν.
- - - 22. Δίψος δ' αὖ.
- 125. - 20. ἀνδρείαν καὶ οὕτω καὶ cet.
- - - 25. οὐπω.
- 127. - 12. Μοιχεῖται γε μὴν.
- - - 15. ὅτι αὐτῷ.
- - - 17. Τοῦτο μὲν δὲ οὐν.
- - - 12. a f. Τόδε γε.
- 128. - 16. πάνυ τι, οἶμαι, δόξαιμεν.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 130. v. 6. πάντες δὲ καὶ ψυχῆς.
 - 131. - 8. a f. τὰ τῶν φίλων.
 - 132. - 23. ἡμῖν.
 - 133. - 4. θαρσάλαον, ut infra θαρσήσας.
 - 134. - 10. ἐδόθῃ. Ναί.
 - 135. - 11. φιλοπαίγμων.
 - - 8. a f. De v. νυνὶ vid. Commentar. p. 510.
 - 136. - 3. Οὐ, μὲ τὸν Δία, ἔφη, οὐ γὰρ cet.
 - 139. - 23. Argumentationis cohaerentia poscit δὲ pro δὴ, ut Ficinus quoque verit: Hoc autem musica et gymnastica — perficere possunt."
 - 141. - 6. παρίη.
 - 142. - 7. Ἀποπον μέντ' αὖ — εἶη.
 - 144. - 2. Ἀληθῆ.
 - - 13. Φιτύοντος.
 - - 10. ἰερῆς.
 - - 17. γίγνεσθαι.
 - 145. - 2. γένηται.
 - - 11. συμπίπτῃ.
 - - 12. a f. Rectius scribitur ὁ αὐτὴν — ποιεῖ. — ὁ ξυν-
 δεῖ — ποιεῖ. Vid. Commentar. p. 517.
 - 146. - 1. οὐν. Ἐν ᾗ τινι οὐν — λέγουσι — διοικεῖται.
 - - 11. ὁ αὐτὸς λόγος.
 - - 5. a f. πολίτας τί.
 - 148. - 5. μέγιστον γε — αὐτοῦ.
 - 149. - 4. Vide ne corrigi debeat ὁ γε νεώτερος.
 - - 5. a f. τούτοις. Mox post σωτηρίαν commate distin-
 guendum est.
 P. 150. v. 27. Sensus videtur postulare καὶ παιδοποιίας pro
 καὶ παίδων, Ficinus: „quoad disciplinam, liberorum
 susceptionem, custodiam aliorum civium.“ Nisi
 liatuere malis, παίδων, concretum, pro abstracto
 παιδοποιίας vel παιδογονίας positum esse. Vid. nostra
 ad Sympol. p. 274.
 P. 152. v. 4. δέη.
 - - 22. μετράντων τε καὶ.
 - 155. - 15. a. f. οὐδέ — οὐδέ.
 - 157. - 6. a f. Rectius scribitur πρὸς τὴν αὐτὴν ἀπόδειξιν.
 Vid. Comment. p. 527.
 - 158. v. 15. a f. οἱ βασιλεῖς.
 - 159. - 1. a f. Scribendum μελιχρόους. Vid. Commentar.
 p. 529.
 P. 160. v. 1. τε καὶ.
 - 162. - 17. ἡ καὶ πλεοναχῆ.
 - 163. - 14. τινά φης.
 - 164. - 4. a f. οὕτω τούτων.
 - 165. - 11. Scribendum haud dubie τῆς βολῆς τῆς νυκτε-
 ρίδος, ὦ.
 P. 167. v. 5. a f. γραφῆς, ut p. 171. v. 22.
 - 169. - 11. Coniciat fortasse quispiam legendum esse φιλο-
 σόφου τε καὶ μή; sic enim c. 5. fin. τὴν τῶν ἀληθῶς
 φιλοσόφων φύσιν. C. 6. p. 492. A: "Ἦν — τοῦ
 φιλοσόφου φύσιν. Sed φιλόσοφον rectius esse censeo.
 Infra quoque legimus ψυχὴν — φιλόσοφον καὶ
 μή. VI, 8. p. 494. A: φιλοσόφῳ φύσει. c. 9. init.
 τὰ τῆς φιλοσόφου φύσεως μέρη. al.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 169. v. 7. a f. ἀνύτων. Vid. ad Legg. IX, 17.
 - - - 4. Haud dubie scribendum est ἀνήνυτα pro ἀνόνητα.
 Vid. ad Legg. IV, 6.
 - 172. - 8. ἀρξουσιν.
 - 173. - 8. a f. ἀπελογησάμεθα; quo reposito particula ἀν
 post τεφικώς non opus est.
 - 174. - 14. ἀν non opus est, quum Φαίη praeteritum recte ex-
 cipiat, etli ἀναγκασθήσεται praecedat. Vid. p. 479.
 - - - 4. a f. ὀλίγας.
 - 175. - 9. a f. μέν expungendum est.
 - 176. - 4. a f. εἰς.
 - 177. - 11. καλέσεις καί, ὡς.
 - - - 21. δοκοίη.
 - - - 7. a f. καὶ ἀγαθὰ.
 - 179. - 11. a f. οἱ δέ.
 - 182. - 14. Post εἰπερ commate distingue.
 - 183. - 16. εἶδον pro ἴδον scribendum
 - - - 11. a f. Delendum καὶ post ἐριστικά.
 - 184. - 9. νῦν ἐστίν.
 - - - 16. ὅτι οὐκ cet.
 - - - 19. εἰ αὐτοῖς.
 - - - 21. ἐνδείκνυς — καὶ διορίζει.
 - - - 2. a f. οὐ προσήκον.
 - 186. - 11. διατεταμένους.
 - 187. - 4. Vel ἀν post ἀμφισβητήσεις interponendum vel ἀμ-
 Φισβητήσῃ scribendum esse censeo.
 - 189. - 20. Scr. προσδεῖται Φυλακή.
 - - - 7. a f. θεάσασθαι, ἀλλὰ cet.
 - - - 5. a f. σμικροῦ.
 - 190. - 3. Separanda sunt πα — ρέχειν.
 - 191. - 3. a f. θεάσασθαι, τυφλά.
 - 192. - 10. a f. Ἀληθῆ. Καὶ τὰ cet.
 - 193. - 5. ἀνὰ λόγον.
 - - - 1. ὅταν.
 - 195. - 4. παύσει, εἰ μή τι, ἀλλὰ τὴν cet.
 - - - 4. a f. Pro τὸ ante v. ἐπ' ἀρχὴν Hermannus Praefat. ad
 Dracon. Straton. p. XXVIII. legi iussit λόγω, lau-
 dans p. 511. B: οὐ αὐτὸς ὁ λόγος cet. Sed malim τὸ
 deleri, ut intelligatur ad τὸ δ' αὐτὸ ἕτερον e praegressis
 ζητεῖν ἀναγκάζεται f. ζητεῖ, sc. ψυχῇ. ἐπ' ἀρχὴν —
 ἰοῦσα, quod antecedenti us οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη
 oppositam est, sicut illis: τοῖς τότε τμηθεῖσιν ὡς εἰ-
 κῶσι χρωμένη respondēt haec: ἀνευ τῶν — εἰκόνων
 αὐτοῖς εἶδῃ (ideis f. notionibus, quae dicuntur, ab-
 stractis) τὴν μέθοδον ποιουμένη. Alienum ab hoc loco
 mihi videtur esse λόγω.
 P. 199. v. 4. a f. οὐδ' ἀν ἐν pro οὐδὲν ἀν,
 - - - 2. a f. Εὐνηθείας δῆ.
 - 200. - 3. ἐν οὐρανῷ καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανόν.
 - - - 9. a f. ἡ ἐκεῖν' ἀ τε.
 - - - 5. a f. θάκον.
 - 202. - 1. αὐτὴν τὴν δικαιοσύνην.
 - - - 2. ἔχοιτις.
 - - - 3. μεμνητ' ἀν.
 - - - 6. νομίσας γίγνεσθαι.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 202. v. 3. a f. τοῦτο δὲ μηχανήσασθαι.
 - 204. - 11. a f. ἑκάστων.
 - - - 9. a f. βέλτιον ὀψέσθαι.
 - 205. - 11. a f. οἱ παρὶ τούτων Φρονιμώτατοι.
 - 206. - 4. ἀλλ' ἀναγκαῖον.
 - - - 17. παράδοῦσα. Μοx ἀδελφά, ἔφη, ἄττα.
 - - - 10. a f. αἱ γάρ.
 - 207. - 5. Παγγάλοισιν οὖν.
 - 208. - 21. ἐσχάτων, καὶ cet.
 - - - 22. ἔφη, καὶ cet.
 - 211. - 20. Ni fallor, scribendum est αὐτῇ, quod in Commentar. secuti sumus.
 - 212. - 21. ἴσμεν που.
 - - - 5. ἐκάστου.
 - 213. - 19. ὄντα, ἐπιστάτου.
 - - - 8. a f. ταῦτα.
 - 214. - 19. Post ἑωρεῖν plena interpunctio est ponenda.
 - - - 12. a f. τὸν τοιοῦτον. Μοx θαλάσση scrib.
 - 215. - 8. a f. προστάσεις,
 - 216. - 8. a f. ἐρήσεσθαι.
 - 217. - 6. Vido ne scribi oporteat ἀνήνυτα πόνεσθαι, εἰ δὲ μή, ἀνήνυτα. Vid. ad p. 169. 4.
 - - - 10. γάρ πω.
 - - - 12. Ἀλλὰ δὲ.
 - - - 16. παραινέει.
 - - - 2. a f. Explicatione, quam in Comment. p. 572. proposuimus, admitta non opus est εἰς mutato.
 - 218. - 13. a f. Φήναιεν — ὣν νῦν δὲ.
 - 219. - 14. a f. ἀναλογίαν τε καὶ διαίρεσιν.
 - 220. - 2. Delendum est οὐδέν.
 - 221. - 9. Ἡμῖν δὲ, ἣν δ' ἐγώ.
 - 224. - 4. a f. νομίμου.
 - 226. - 9. a f. καὶ οὐκ ἄλλη, ἢ ὡς εἴρηται, ὅταν.]
 - 227. - 3. οἱ γονῆς.
 - 228. - 11. οἱ ἄρχοντες, ἄγοντες τοὺς στρατιώτας κατοικοῦσιν cet.
 - 229. not. 1. a f. ἐφελκύσσεται vel ἐφελκύεται.
 - 231. v. 14. ἐπαίδευσασθαι.
 - - - 11. a f. Cornarii secuti sumus coniecturam. Sed vid. Comment. p. 580 sq.
 - - - 2. a f. ἡμῶν retineri oportet; vid. Comment. p. 581.
 - 232. - 2. a f. αὐτοῦς.
 - 233. - 1. Si locum ita accipis, ut in Commentar. p. 582. exposuimus, Τὸ δὲ nulla indiget correctione.
 - - - 14. νεαρτιάς.
 - - - 21. μουσικῆς.
 - 234. - 7. Desidero particulam ἀν.
 - - - 15. λέγεις. Καὶ ἔστι.
 - 236. - 19. ἀτιμαζόμενον.
 - - - 12. a f. οὐ μὲν μᾶλλον ὀλιγαρχία, πλέον (τοῦτον τὸν ὄρον ταξάμενοι).
 - 237. - 1. Probabilior est coniectura in Comment. p. 584. prolata.
 - 238. - 9. a f. ἔχουσιν.
 - 240. - 6. μή φάμεν.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 241. v. 21. ἀγαν — ναις.
 - - - - 2. a f. Rectius scribitur τῆδε αὖ; vid. *Commentar.* p. 586.
 - 243. - 6. Rectius habet ἀρχῶν καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπὸ κλήρων — γίνονται.
 - - - - 5. a f. Corrig. ἀρεσκή.
 - 244. - 18. a f. Post πάντα interrogationis signum ponendum, post v. πλήθει vero delendum est.
 - 245. - 14. Si verba ita explicas, ut in *Comment.* p. 589. indicavimus, τοῦ interposito non opus est.
 - - - - 7. Ordine inverso, ni fallor, scribendum est νῦν δὲ. Simili modo corrigenda sunt, ut equidem iudico, III, 10. p. 80. v. 11., ubi vulgo legitur ἀς δὲ νῦν ἔλθου. VIII, 11. fin., ubi scribitur ὃν δὲ νῦν κηΦῆνα. ἀνρμάζομεν. Adde III, 18. init. C. 20. p. 96. v. 17. et si quae alia sunt, quae me fugerunt. De νῦν δὲ et δὲ νῦν (sic enim scribendae sunt hae particulae) vid. ad *Legg.* I. 5.
 P. 245. v. 6 a f. τὸν τοιοῦτον.
 - 246. - 11. Comma post v. ἐκείνῳ delendum.
 - - - - 14. ἡ ποθεν.
 - 247. - 19. ἐν ἀναγκαίοις.
 - - - - 10. a f. ἐνδῶ.
 - 248. - 4. ὑπερπλουτον.
 - 249. - 7. a f. γίγνεται διδάσκαλος.
 - 250. - 13. Vid. *Comment.* p. 591., ubi τέ retineri posse, si recte interpungatur, monuimus.
 - - - - 17. ὄναρ αὐτὸς cet.
 - - - - 15. a f. ἀνέχεσθαι τελευτῶντες.
 - 251. - 12. Expung. καὶ ante τοὺς δέ.
 - - - - 18. Post ὅπως ut interponatur αὖ, coniunctivus ἐκτεμῆσθαι postulat.
 - - - - 5. a f. Ficinus legit ἀνέχεται του (enclit.). Vid. *Comment.* p. 592.
 - 252. - 4. ἐχόντων τις βλίσσει.
 - - - - 12. a f. θαρσήσαντες. Mox comma post ἔχων delendum.
 - 258. - 7. Rectius, ni fallor, scribitur διαρῆσθαι, quam διαρῆσθαι. Vid. nostra ad *Legg.* VII, 14.
 - 261. - 8. Corrig. διακυβεσθαι.
 - - - - 3. a f. θαρσῶ.
 - 263. - 6. ἰκταρ.
 - 264. - 15. λέγεις, δῆλον.
 - - - - 16. Praepositione περί non opus est. Vid. *Commentar.* p. 599.
 - - - - 3. a f. Pro ἐν αὐτοῖς δημοσίοις κινδύνοις Ficinus, ut Heindorfius ad *Sophist.* p. 432. bene monuit, haud dubie legit ἐν αὖ τοῖς δημ. κινδ.; vertit enim: rursusque popularibus in periculis; et haec pro genuina habenda est scriptura. Etenim αὐτοῖς sine articulo τοῖς nomini jungi non posset, contra αὖ, quod haec verba praegressis, ταῖς κατ' οἰκίαν πράξεσιν, opposita esse indicat, non solum recte habet, verum etiam, si rem e Platonicis sermonis indole aestimes, tantum non necessarium est,

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 265. v. 5. a f. ἐν τινὶ ἄλλῃ.
- 266. - 12. τακμαίρομαί σε. Paulo post τῷ τοιούτῳ λόγῳ.
- - - 3. a f. *Stephanus* scriptum malebat αὐτῶν δούλων, quod placet, et si vulgata quoque scriptura sensum commodum praebet.
- 267. - 6. Magis e Platonicis sermonis consuetudine esset ἐν παντί vid. *Commentar.* p. 600. Quod quidem nos adduxit, ut κακοῦ uncinis includeremus. Κακοῦ enim ex interpretatione videtur profectum esse, et simplex μᾶλλον ἐν παντί praegresso Ἐν παντί, ἢ δ' ὅς, ἔγωγε melius respondet.
- 268. - 12. Ἀναιρήσω σοι.
- - - 5. a f. Post τριχῇ commate distinguendum.
- 269. - 4. Rectius est τοῦτο. Vid. *Comment.* p. 602.
- 271. - 6. a f. Ὀλυμπικῶς scribendum est; spectant enim haec verba ad victoriam Olympicam.
- 272. - 11. a f. ἡσυχία.
- 274. - 20. Indicare obliti sumus, libros editos exhibere αὐτῶν pro αὐτῶν.
- 275. - 10. Ἄρ' οὐν οὐκ οὐκ cet.
- - - 12. Verbum ἀποχραινομέναις in notis ad Legg. VI, 14. explicuimus.
- - - 12. a f. θαρσοῦντες.
- 278. - 16. ὁ μὲν τὰ δίκαια.
- 279. - 4. λαμβάνοι, quod libri omnes habent, correctione non indiget; cohaeret enim cum praeteritis ἐδουλοῦτο et ἐλυσιτέλει.
- 280. - 3. βούλεται.
- 282. - 5. Comma post αὐτῆς deleri oportet.
- - - 13. a f. Φιλία.
- 284. - 8. τοιοῦτον.
- - - 15. τοῦτον.
- 285. - 7. τοῦτ'.
- - - 8. τραγωδοποιός.
- 286. - 3. a f. ἱατρικὸς ἦν.
- 287. - 17. Τιν' α' encliticum recte habet, vid. *Comment.* p. 613.
- - - 8. a f. αὐτός τε.
- - - 6. a f. Rectius scribitur διαφανεῖς πη. Vid. *Comment.* p. 614.
- 289. - 7. a f. ὑπερετήσσει.
- 290. - 18. Rectius δ' ἡ abest. Vid. *Comm.* p. 617.
- - - 3. a f. ὥστε.
- 291. - 8. a f. ἦν pro ἡ scrib.
- 292. - 8. ἀχθέσεται.
- - - 10. Τόδε.
- - - 16. a f. Ἐναντίας δέ δ' ἡ.
- - - 13. a f. Comma post ἔτερον expung.
- 293. - 3. ἱατρικῇ θρηνηδίαν,
- - - 15. a f. τιθεῖμεν.
- - - 6. a f. φθέρη.
- - - 2. a f. σμικρά, εἰδωλα.
- 294. - 6. τραγωδοποιῶν.
- - - 8. a f. Comma post θρωοῦν delendum.
- - - 7. a f. εἰ — πενθεῖ.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 295. v. 9. κομωδοποιὸς γενέσθαι.
 - - - - 15. a f. Malim ἀναλαμβάνει retineri et ita explicari,
 ut in Commentario p. 621. indicavimus. Mox αὐ-
 τοῦ et τραγωδοποιῶν scribi debet.
 - - - - 6. a f. βαλτίστου, λέγου.
 - 296. - 5. a f. Scr. ἡσθόμεθα, quod si interpreteris intel-
 leximus i. perspeximus, pro δ' οὖν vide ne γοῦν scri-
 bendum sit, ut verba ita se excipiant: ἔρωτα ἡσθόμε-
 θα γοῦν; sin explices: *judicatum volumus* i. *fit*,
 plena interpunctio post ἔρωτα recte habet; tunc
 enim his verbis conclusio continetur totius oratio-
 nis praegressae.
 - 299. - 13. ἀκαστω.
 - - - - 13. a f. αὐτοῦ.
 - - - - 4. a f. Rectius τοῖ expungitur.
 - 300. - 14. μήτε γα.
 - - - - 5. a f. ἐκκεκλάσθαι. Vid. Additam. ad Comm. in
 Plat. Phaedr. p. 669.
 - - - - 3. a f. Libri vett. Φυκία, quod aequè recte habet.
 - 301. - 11. ἴδοι.
 - - - - 16. ἀπελυσάμεθα.
 - 302. - 9. a f. δρομής.
 - 305. - 7. In Commentario αὐτόχειρες secuti sumus; sed pro-
 babilius est, quod reposuimus, αὐτοχειρίας.
 - - - - 9. Haud dubie scribendum est Ἀριδαῖος. Vid. Com-
 ment. p. 627.
 - - - - 16. Scr. 13.
 - 306. 10. a f. ἀλληλάσθαι.
 - 308. - 4. εἰ δὲ cet.
 - 309. - 4. Post δικαιοτέραν commate distingui oportet.
 - - - - 18. ξὺν τῷ.
 - 310. - 17. Rectius ita interpungitur: γένους διὰ — θανάτον,
 οὐκ ἐθέλουσαν cet.
 - - - - 4. a f. Comma post ὑστάτην expungi oportet.
 - - - - 1. a f. καὶ ἀπράγμονος, καὶ μόγης.
 - 311. - 1. a f. Post μιανθυσόμεθα comma ponendum est.

ADDENDA ET CORRIGENDA

IN

COMMENTARIO.

- P. 313. v. 7. Scr. patet. (III).
 - - - - 10. Ἀγαθήν.
 - - - - 14. Timae. p. 17. τῶν.
 - 316. - 10. ἀναπέμψαντος
 Πλουτῶνι cet.
 - 317. - 10. a f. *quempiam* pro *quendam*.
 - - - - 8. a f. κήρυξ et v. 6. a f. καλεῦσθαι

ADDENDA ET CORRIGENDA IN COMMENTARIO.

P. 319. v. 17. Scribendum:

cui, si concedere nolis,

Multa poetarum veniat manus, auxilio quae
Sit mihi (nam multo plures sumus).

- - - 2. a f. *primum, falso.*
- 320. - 22. et 23. οἷς δ'.
- - - 27. εἶχεν. *Athenaeus cet.*
- 321. - 19. εἶτι.
- - - 20. Post καίτοιτο comma ponendum.
- 322. - 17. *nostros.*
- - - 5. a f. *Panaetii.*
- - - 2. a f. ἡ pro ἣ.
- 323. - 2. a f. *Memor.*
- 324. - 6. οὐδ'.
- - - 23. πάρος pro πάρος.
- 329. - 19. a f. *Juncus.*
- 330. - 14. a f. αἱ.
- 332. - 5. οὗτοι.
- 340. - 4. a f. *doctus ac sapiens.*
- 343. - 4. Οὐκοῦν.
- - - 15. a f. *Jam si justus cet.*
- - - 3. a f. *posse eum.*
- 346. - 4. a f. *una pro continua.*
- 348. - 4. αἱ pro αἱ.
- 352. - 12. *se pro si.*
- 355. - 14. a f. *h. l. pro h. o.*
- 356. - 1. *potest Dio.*
- 360. - 14. a f. Post οἷός τέ εἰμι inser. et οἷός εἰμι.
- 362. - 7. a f. *p. 16. sed.*
- 366. - 12. Addendum: Ald. Bas. 1 et 2. Ἀδδην; attico. scriben-
dum ἄδην.
- 370. - 25. κέντηνται.
- 372. - 9. a f. *immensam.*
- 374. - 12. Inscr. ἡτοι est nimirum. Vid. Hoogew. ad Viger.
p. 410.
- - - 12. a f. Corrig. *est pro esse.*
- 376. - 9. τούτω.
- - - 7. a f. *Praepar. evang.*
- 377. - 17. a f. περιμένειν.
- 380. - 2. βαλαντιοτομεῖν.
- 383. - 23. Φαίνεται.
- 384. - 1. μεθ' αὐτοῦ.
- - - 7. Scr 82. D.
- - - 24. *correctione.*
- 385. - 4. αἱ δ' pro εἰ δ'.
- 388. - 48. a f. ἡδεταί.
- 389. - 4. a f. *diffiliunt.*
- 398. - 18. a f. *delectu.*
- 405. - 25. *Dehenda sunt verba in universum.*
- 409. - 12. Etiam col. Böckhius, ut nunc video in Beckii Act.
Sanctuar. Reg. Vol. II. P. II. p. 413 διὰ καὶ ἐκκο-
λουμένη ποῖ cum cod. Reg. scribi et καί ante ἐμαυ-
πὶν expungi jubet, ὃ ψιόν vero comparativum esse
monet.
- - - 49. *promittuntur.*

ADDENDA ET CORRIGENDA IN COMMENTARIO.

- P. 409. - 25. τὴν ἀλήθειαν.
- 414. - 11. a f. *hos versus.*
- 416. - 11. *omissus.*
- 420. - 14. *delendum est vel.*
- 427. - 13. a f. οὐσίας πέρι.
- 429. - 11. a f. Adde: *Toupius* Emendatt. in *Suid.* P. III. p. 570. pro ἀπορον legi jubebat ἀπυρον, quod ab hoc loco alienum est.
- 431. - 12. a f. Corr. ὁ ἴσος et post h. v. adde: *tunc.*
- - - 10. a f. *et hanc scripturam.*
- - - 3. a f. Scr. ὁ ἴσος, ut in seqq.
- 435. - 1. Scr. *tradat*) tamen oet.
- - - 20. εἰλήσεων.
- 438. - 23. ἐνδασίσθαι pro ἐναντισθαι.
- 441. - 10. Adde *Demosthen.* Olynth. III. p. 31: καὶ τοὺς τὰ ἔδοντα ποιεῖν βουλομένους ἀδυμοτέρους ποιοῦσι.
- 443. - 11. a f. Adde post illo sensu: *quem indicavimus.*
- 461. - 28. Adde: cf. *Marsil. Cagnat.* Var. *Observatt.* III. 19. in *Gruter. Thesaur. crit.* T. III. p. 599 sq.
- 462. - 12. Adde: Ceterum cf. *Marsil. Cagnat.* Var. *Observatt.* I, 21. *Grut. Thes. crit.* T. III. p. 498 sq.
- 463. - 18. *res exprimendi ratio* pro *rei expressio.*
- - - 13. a f. Scr. ὁ ἴσος.
- 464. - 7. Num pro Nam.
- 465. - 19. eo ordine.
- 466. - 5. Βίος pro Βιός.
- 468. - 29. de more.
- - - 7. a f. συληρόν.
- 473. - 17. *expositio* pro *expressio.*
- - - 6. a f. εἶναι pro καί.
- 477. - 14. οἱ ἄλλοι.
- - - 19. Φυλάκων.
- 478. - 3. ποιοῦντες.
- 479. - 22. εὐδομονοίη.
- - - 11. a f. ἐπὶ δεξιά.
- 481. - 26. Adde: *Erasmi.* Adag. Chil. III. Cent. II. 28. p. 549. ed. Colon. *Meurs.* de ludis Graecor. in Gronov. *Thesaur. art. graec.* T. VII. p. 983. et interpp. ad *Polluc.* IX, 7.
- 483. - 13. Adde ad v. κατὰ σμικρὸν ἐσοικισαμένη: „pedetentim immigrans, sese insinuans et velut in domum subrepens,” *T. Hemsterhus.* in *Misc. Observ.* Vol. VI. T. II. p. 349.
- 484. - 8. a f. *femininis.*
- 488. - 20. ἀλουργόν.
- - - 13. a f. *velut ἄωτον.*
- 490. - 11. ἢ μὴ ἀδικῶ.
- 492. - 19. Pro *omissus* scribendum est: *omittendum esse ducimus.*
- 493. - 4. Malim τὰ ἀλλήλων.
- 494. - 8. Hinc οἷαις νῦν δὲ scribendum esse censeo.
- - - 10. a f. *illud.*
- 495. - 14. locus. *Quas.*
- - - 19. *efflorescit.*
- 496. - 15. Post turbo adde: Ceterum στρόβιλος, στρόμβος, τροχός s. βέμβηξ, turbo, lusus puerilis instrumentum

ADDENDA ET CORRIGENDA IN COMMENTARIO.

dicebatur, quod flagello s. scutica percutientes agitabant. Aliud vero h. l. trochi genus intelligendum esse monet *Meursius* de ludis Graecorum in Gronov. Thesaur. ant. graec. T. VII. p. 992., „trochum videlicet cuspidem inferius habentem, loco circumvoluto eiectum et in terra sic defixum; certamen erat, cuius trochus, sic eiectus, diutius verteretur.“

- P. 406. v. 20. λεγόμενον
 - 498. - 18. ἐκαστου.
 - 504. - 21. Delenda sunt verba: *leg. ὑπερβαλέων.*
 - 507. - 15. a f. ἀπιστήσεται.
 - 508. - 17. Scribendum: εἰκὸς δέ. Sic Cod. Reg. Vulgo εἰκὸς δέ γε.
 - 509. - 2. Adde: cf. *Thucyd.* l. I. P. *Fabri* Agonist. II. 4. Gronov. Thes. ant. graec. T. VIII. p. 1943. et *Heindorf.* ad *Theaet.* p. 350.
 - - - 26. qui pro quid.
 - 513. - 1. exuendi pro exeundi.
 - - - 8. Post ἄλλη adde: *vel ἄλλως.*
 - - - 16. Verba τοῦ γλωσίου de glossa mihi suspecta sunt.
 - - - 15. a f. Rectius explicatur: dictum esto s. sit. Vid. *Buttmann.* Gramm. gr. p. 471.
 - 517. - 2. εἰκοσέτιδος.
 - - - 15. a f. liberorum pro librorum.
 - 518. - 15. Aoristi.
 - 520. - 8. Pro *delevimus* scr. *delendum esse censemus.*
 - - - 16. Adde: Pro ὁμοπαθεῖς scripsimus ὁμοιοπαθεῖς, ut III, 16: ὅτε οὐκ ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς παραδείγματα ὁμοιοπαθεῖν τοῖς πονήροις. *Tim.* 45. C: ὁμοιοπαθεῖς ἐῖς δι' ὁμοιότητα πᾶν γενόμενον.
 - 521. - 16. ὅσα τε.
 - 522. - 4. σκεψοίμεθα scripsimus propter sequens ποιοῖμεν, quod, ut particulae μέν - δέ ostendunt, arte cohaeret cum σκεψοίμεθα.
 - - - 16. Post I. adde: p. 340.
 - - - 19. ἵνα.
 - - - 14. a f. βελτιόνως.
 - 524. - 5. ἐπιχθόνιοι — θνητῶν.
 - - - 6. a f. Adde: de sententia, vid. quae exposuit *de Geer* diatr. in *Plat. Polit.* princip. p. 132 sq.
 - 525. - 16. a f. ὡς ἀλιτησιώδης.
 - - - 13. a f. ὡς μάλιστα.
 - - - 8. a f. prorsus, admodum — ὡς οἰκτρόν — ὡς ὠμά,
 - 526. - 14. ὡς διαλλαγησομένων.
 - - - 20. Adde: *Demosthen.* in *Aristocrat.* p. 660. (p. 446. A. ed. H. Wolf.)
 - - - 23. Locus ita tunc scribendus est: Ἄλλ' οὐ φιλέλληνες (sc. ἔσονται); οἱ δὲ (μὴ φιλέλληνες ὄντες) οὐδὲ οἰκίαν τὴν Ἑλλάδα ἡγήσονται οὐδὲ κοινωνήσουσιν — ἱερῶν; *Ficinus*, qui vertit: „Quare Graecorum amici. Nempe omnem Graeciam sibi coniunctam existimabunt et sacra habebunt, ut alii. inter se communia,“ videtur legisse: Ἄλλ' οὐ φιλέλληνες ὄντες οἰκίαν τὴν Ἑλλάδα ἡγήσονται καὶ κοινωνήσουσιν, ὥν περ ἄλλοι, ἱερῶν;

ADDENDA ET CORRIGENDA IN COMMENTARIO.

- P. 527. v. 1. *Graeci ὄνομα* cet.
- - - 8. a f. Rectius habeo, quod recepi, καὶ μὴ — δοκῇ.
- 528. - 2. Scribendum, ni fallor, δοκῶ μὲν μοι, quod reposuimus. Δοκῶ μοι et δοκῶ μοι saepius inter se permutata reperiuntur. Vid. *Boissonad.* ad *Philostat.* p. 330.
- 529. - 15. *ecquae τὰ ξίς.*
- 531. - 10. *specie an vere.*
- - - 14. *ἐπικυπτόμενοι.*
- 533. - 3. a f. Haud dubie recte habet, quod reposuimus, διεξελθόντες: *postquam longa oratione persecuti sumus, h. e., exposuimus.* Participium nominativo casu absolute positum est. Vid. ad *Legg. III, 7.*
- 536. - 3. Adde ad v. ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς ἔχειν: *Steinbrüchel.* ad *Eurip.* in *Mus. Turic. I, 2. p. 292:* „non enim id dicitur, a neutra parte veritatem esse existimari ab iis, qui conclusionum contortarum in se continuationi jam non habeant, quod reponant, sed persuadere nihilo secius eos sibi, quanquam obmutescentes, a parte philosophi verum neutiquam esse.“
- - - 9. ὅν ἀπελέσας.
- - - 12. Ante *Γλίσχως* ponendum: *Cap. IV.*
- 537. - 1. a f. Malim ταύτης δὴ vel δὲ διαβολῆς; δέ enim jungit et redintegrat orationem interruptam. Vid. ad *Legg. III, 14.*
- 538. - 9. *προετάξαμεν* (Cod. Reg. *προετάξαμεν*).
- - - 12. τῶν τῆς φύσεως.
- 539. - 9. ὅ τι.
- - - 21. Ad καὶ repetendum οὐ e praegressis, et φῆσιν ita positum est, ac si non παιδείαν (ἣν οἰχήσεσθαι φερόμεν), sed ipse, de quo differitur, in antecedentibus memoratus sit. Nisi malis ὥστε pro καὶ legendum esse statuere; quum sexcenties καὶ et ὥστε inter se permutata reperiuntur.
- 542. - 1. εἰς γμῶν.
- 543. - 1. ἰδεῖν.
- - - 10. Haec verba ita cepimus, ac si legatur οὐδὲ ἀξιόν, οὐδὲ φρονήσεως ἀληθινῆς ἐχόμενον, quod olim scripsimus. Sed nunc verius habemus: οὐδὲ φρονήσεως ἀληθινῆς (int. τι) ἐχόμενον.
- - - 6. a f. ἢ δὲ τοῦ.
- 546. - 16. εἰ αὐτοῖς.
- 547. - 18. Pro *subiectivo* scribendum: *substantivo feminino.* Ceteram nunc ipse ἀγαθὴν praeferam.
- - - 22. Part. ὅτι in hoc orationis nexu aegre careamus.
- - - 16. a f. Expung. *Cap. XIV,* quod ante v. σωτήρες ἔσονται ponendum est.
- - - 8. a f. *timore.*
- 548. - 8. *δισπασμένα.*
- - - 25. *βεβαιότερος.*
- - - 14. a a f. Expung. *Cap. XV.* et ante *δυνατὴ* ponendum est.
- 550. - 4. ἀπεργάζεσθαι et v. 5. ἀπεργάσασθαι.
- - - 22. Distinguendum est: pro-deesse.

ADDENDA ET CORRIGENDA IN COMMENTARIO.

- P. 550. v. 23. Scrib. καλὸν δέ. Particula δέ explicative posita est: ita ut (quis) nihil pulcri et boni sentiat.
- 551. - 9. Scrib. Consentaneum est, ut nonnisi is iusta et pul-
era cognoscat, qui bonum cognoverit s. qui cognoverit, quomodo illa sint bona.
- - - 25. ἐΦικέσθαι.
- 555. - 3. a f. ἀνυποθέτου.
- 556. - 7. ἀλλ' οὐν.
- 561. - 9. a f. Φιλονεικίαι.
- - - 6. a f. Adde: ἐν πόλει ἤ, praepositione, ut solet
omissa, vid. Schaefer. ad Sophocl. Oed. Colon.
749. T. II. p. 317. et nostra ad Legg. II, 5.
- 562. - 2. ἀρχεῖν.
- 563. - 9. περιαγωγή.
- - - 10. νυκταρινῆς.
- - - 6. a f. τετεύχαι.
- 564. - 10. Ἀντίστροφον.
- 565. - 8. δεῖν νύθι, ut cet.
- - - 17. a f. τῶν πολλῶν glossematis mihi videtur sus-
pectum esse.
- 566. - 14. a f. τί.
- - - 7. a f. Cur σοῦ reiiciamus, causa nulla est, quum
pronomen personale tam crebro pro possessivo ponat-
ur. Vid. ad Legg. I, 6.
- 567. - 10. Αὐτοῦ defendi potest: saepenumero enim fit, ut
substantiva, praesertim feminina, pronomen exci-
piat neutrum; vid. ad Legg. I, 14. Igitur αὐτοῦ
est i. q. τούτου τοῦ πράγματος.
- - - 19. Adde: Citavit hunc locum usque ad v. ὁρᾶται Ni-
comachus Arithmet. I. p. 7: εἰκοὶ δεδίαται, μὴ ἄρα
ἄχρηστον ταῦτα τὰ μαθήματα προστάττοιμι· τὸ δ' ἐστὶν
παγχάλεπον, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον· ὅμμα γὰρ τῆς ψυ-
χῆς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπιτηδεύματων ἀποτυφλούμενον καὶ
κατορυττόμενον διὰ τούτων μόνων ἀναζωπυρεῖται καὶ ἀνα-
γείρεται — μυρίων σωματικῶν ὀμμάτων· μόνῳ γὰρ αὐ-
τῷ ἢ περὶ τοῦ παντός ἀλήθεια cet.
- 569. - 13. Φέρειν?
- 570. - 23. numerus-modus.
- - - 6. a f. κονοῦσι.
- 571. - 1. a f. subiectum; τινές.
- 572. - 1. huc irrepfit.
- - - 22. imāgines.
- 573. - 14. a f. συνεργοί.
- - - 3. a f. Φανοτάτου.
- 573. - 14. a f. συνεργοί.
- - - 6. a f. Verba, quae opponere oblitus sum, haec sunt:
ἀλλ' ὃ ἂν μόνον δηλοῖ πρὸς τὴν ἑξὶν σαφῆναιαν λόγου ἐν
ψυχῇ.
- - - 2. a f. σαφῆναιαν.
- 574. - 20. huc illatum.
- 575. - 1. Sophist.
- 577. - 17. a f. alioquin) ὥς νῦν. Mox αὐτὸ scrib.
- 578. - 14. de more.
- - - 8. a f. Ἐῖεν· ταῦτα.
- 579. - 12. regnat.
- - - 14. iniustitia.

ADDENDA ET CORRIGENDA IN COMMENTARIO.

P. 579. v. 22. Adde: De civitatum origine variisque earum formis vid. Polyb. VI, 6 sq.

- 582. - 21. Αὐστηρέους in hunc locum non convenit; esset enim idem fere quod ἀτρενῆς. Pro ἀπλουστέρους etiam conlicere possis αὐθαδέστερος. Librorum MSS. erit, quid verum sit, indicare.

- 584. - 8. τοῦτου.

- - - 14. ἡστίνος.

- - - 13. a f. οὐκ ἀναχομένους.

- - - 1. a f. Ante ἔχουσιν ponend. [Cap. VII.

- 585. - 12. στρεπτοί.

- - - 16. Scrib. Caput VIII.

- - - 20. indefiniti.

- 586. - 2. Adde: Caput IX.

- - - 7. Delendum: Caput VIII.

- - - 18. Post v. supra adde: p. 551.

- - - 6. a f. πεποιημένους.

- 587. - 12. Caput X.

- 588. - 18. Caput XI.

- 589. - 13. quod.

- - - 15. ἐδέσματα.

- - - 16. a f. Caput XII.

- - - 13. a f. ἐν αὐτῷ.

- 592. - 6. Caput XIV.

- - - 20. Adde: Caput XV.

- 593. - 16. a f. Caput XVI.

- - - 8. a f. Non recte cepi verba μέγας μεγαλωστί οὐ καίται, quae ex Homero Il. XVI, 776. sumta sunt, ubi de Cebrione, Hectoris auriga, quem Patroclus prostraverat, ita poeta:

ὃ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης

Κεῖτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσρυνάων.

Lenis quaedam irritio in verbis μέγας μεγαλωστί καίται inest; dicitur enim μέγας μεγαλωστί καίσθαι, qui in longum (nos Graeco convenienter dicimus *die Länge lang*) ita porrectus jacet, ut nullum corporis membrum moveat. Sic etiam Odyss. XXIV, 39. 40. Aptè vero haec Homericæ Plato ad tyrannum accommodavit, qui, postquam alios prostravit, sicuti Patroclus Cebrionem prostraverat (v. 742: ὃ δ' ἄρ' - κάππεσ' ἀπ' εὐσεργέος δίφρου), ipse ἐστήκει ἐν τῷ δίφρῳ τῆς πόλεως. (Civitatis princeps aurigae comparatur; hinc τὰς ἡνίας ἔχων (v. Dornvill. ad Charit. p. 556.) al. dicitur.

- 594. - 20. Caput XVII.

- 595. - 6. Adde: Pro παραδεξόμεθα Stephanus propter ξυγγινώσκουσι scribi jubebat παραδεχόμεθα.

- - - 16. ὅποι. Malim vero, id quod resoluimus, ὅπη ποτέ: quomocunque, h. e., prout s. si qua ratione.

- - - 18. Rectius est, quod recepimus, ἀποδιδεμένων.

- - - 13. a f. Adde Basl. ad Gregor. Corinth. p. 918.

- - - 1. a f. Καί, quod cod. Reg. habet, rectius abest. Sic IX, 1. init. πῶς τε μεθίσταται — γανόμενός τε ποῖός τις ἴστι.

- 597. - 5. a f. λιπομένους, relictas.

ADDENDA ET CORRIGENDA IN COMMENTARIO.

- P. 598. v. 22. εἶναι τινος.
 - 599. - 4. Adde post republ. p. 792. E:
 - - - 7. τοιοῖδε.
 - 601. - 22. σφασματων.
 - - - 2. a f. προσαναγορεύω.
 - 607. - 7. λέγει.
 - - - 10. a f. suspicor.
 - - - 4. a f. ἐφαστωτος.
 - 608. - 25. ut ne sanitatem quidem.
 - 609. - 2. a f. Vocem ἡγεμων Gregorius, qui in Hermo-
 gen. περὶ μεθ. δεινот. p. 959. T. VIII. Oratt. graec.
 Reisk. hunc locum laudat, interpretatur v. πατήρ.
 - 610. - 11. modo — modo.
 - 613. - 8. a f. λέγονται;
 - 615. - 1. quum viveret; igitur post cet.
 - 618. - 18. Delenda sunt verba: num aliud quid est (ut V. 479.
 B. 480. A.)
 - 620. - 21. Tibull. I. 7. 28.
 - - - 24. εἰ κείνη. Apostropho tamen non opus est. Sic enim
 Legg. I, 4. κείνως. XII, 2. p. 944. D: κείνη al.
 - - - 1. a f. κομωδοποιός.
 - 622. - 24. Adde: et nostra ad Legg. X, 11.
 - 624. - 22. "Αἶδος.
 - 629. - 11. a f. Legendum: („Vesta, anima-sanctam," v.
 Chalcid. p. 269.).
 - 630. - 14. a f. Φάεθων.
 - 631. - 8. a f. praeteritum.
 - - - 2. a f. a f. perplexus.
 - 633. - 8. appositioni.
 - 635. - 14. non coniunctim.
 - 637. - 19. Βορέου.
 - 641. - 7. ἐπήρθην. Adde Andocid. T. VII. p. 627: ὁ τε Φό-
 βος — θαρμότερον ἐπιχαιρεῖν ἐπήρθεν. P. 693: ἡ τε ἀπει-
 ρία τῆς μέθης ἐπαίρει τῷ θυμῷ χαρίζεσθαι.
 - 647. - 18. a f. omina pro omnia.
 - 654. - 29. ac numen credere decet.

INDEX

RERUM AC VERBORUM.

- ἄδῃ p. 647. — ἄ et ἄπερ I, 21. p. 29.
 ἄβατος 649.
 ἄγαθοειδής 554.
 Agamemnon X, 15. p. 633.
 ἄγαννής et ἄγανής permutantur 586.
 ἄγνος 639.
 ἄγροικοτέρως 396.
 ἄγύεται 404.
 ἄγών, μέγας X, 9. p. 622.
 ἄγωνίζεσθαι, causam perorare 667.
 ἄδαμάντινος 394.
 ἄδεᾶ 439.
 ἄδελφὸς ἀνδρὶ παρείη 398.
 Ἄδης, eius κυνὴ, 624.
 Adiectiva, neutr. singulare post plural. 551. — neutr. cum nomine alius generis 413. — mascul. c. nomine subst. neutr. vel femin. 484. 547. 588. — genitivum regunt 443. — cum genitivo nominis substant. 327 sq. — respiciunt ad substantivum, non ad pronomen 591. — adverbiorum partes agunt 491. — adverbis praeferunt scriptores 614.
 ἀδικεῖν. εἰ μὴ ἀδικῶ 490. 622. — τὸ ἀδικεῖν κένιον ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι 391.
 ἀδολέσχος VI, 4.
 Ἀδράστεια. προσκυνῶ Ἀδράστεια. 507.
 Adverbia pro adiectivis ponuntur 371. 589. 591. 604.
 Aegyptii, Φιλοχρήματοι IV, 11.
 αἰ cum participio 386. — cum substant. 534.
 Aeschylus II, 4. 395. II, 19. 434. c. 21. p. 433. VIII, 4. 13.
 Aesculapius X, 3. Ἀσκληπιᾶδαι III, 14. p. 463. c. 16. p. 467.
 Athenienses, τεττιγοφόροι 663.
 ἀθλητής, ἀγῶνες III, 13. p. 460. Eorum vita ib.
 ἄθυμος 441. Cf. V, 5. c. fin.
 Ajax X, 15. 633.
 αἰθῶν 589.
 αἰετὶ λόγος 500. 621.
 αἰτία, αἰτίαν ἔχειν 494 sq. 592.
 αἰτιᾶσθαι 613.
 ἀκείσθαι 405.
 ἀκινάκης 585.
 Accusativus c. infinitivo post v. περιμένειν 424. — post dativum 468. — post nomen verbale 473. 510. — tempus elapsum indicat 627.
 ἀκοῦσαι 543. — ἀκούεις, scis 465.
 ἄκρατος, summus perfectus 580. ἐλευθερία VIII, 13. p. 591.
 ἀκρόπολις ψυχῆς VIII, 12.
 alae 651.
 ἄλῃναι, verbum Homericum 551.

INDEX

ἀλίβας 440.

Alsinous. Ἀλκίνοῦ ἀπέλογος X, 12. 625.

ἀλλά cum imperat. et futuro 318. — ἀλλά γε 339. 363. — ἀλλὰ δὲ 571. — ἀλλ' ἢ 616. — ἀλλ' ἢ 501. — ἀλλ' οὐν 556.

ἄλλος universi quid indicat 415. 521. 641. — ἄλλο οὐδέν — δὲ 393.

ἄλωπηξ 410.

Ameles fluvius X, 15.

ἄμοιβαῖα 448.

ἄν cum coniunctivo et optativo 341. — cum participio 478. 611. — omitti nequit, si coniunctivus ponitur 561. — c. indicativo coniunctum ad particulam refertur 374. — dubitanter usurpatur 628.

ἀνάγειν 567.

Ἀνάγκη, ἀτράκτος Ἀνάγκης X, 13. 629. — ἀνάγκη μακάρια VIII, 17. — ἀνάγκαι γεωμετρικαὶ et ἐρωτικά V, 7. c. fin. 515. — ἀνάγκην τιθέναι 520.

ἀναδεῖν V, 13. 521.

ἀναζωπυρεῖν 567.

ἀνακλίνειν 577.

Anacoluthia 555.

ἀναλαβεῖν 621.

ἀναπαπταμένος 556.

ἀναπέφανται 344. Cf. πέφανται 520.

ἀνάστασις 484.

ἀνασχινδύλευσθαι 398.

ἀνατίθασθαι 375.

ἀνάτονος φωνή X, 13. 681.

ἀνατρεπτικός cum genitivo 443.

ἀναφέρειν 534.

Anacharsis X, 3.

ἀνδρείκελος VI, 13.

ἀνδρίας, sensu translato, 396.

ἀνέχεσθαι c. genit. et participio 592. 625. Cf. II, 9.

ἀνήνυτα πονεῖν VI, 2. Cf. ad Legg. IV, 6.

ἀνῆρ, articuli vim habet 585. 610. 666.

ἄνθος, color purpureus, 488.

ἀνομολογεῖσθαι 379.

ἀντικατατείνειν λόγον 578.

ἀντιλαμβάνεσθαι 350.

ἀντιλογία et ἀντιλογικὴ τέχνη V, 4.

ἀντίστροφος 564. — ἀντιστρόφος 577.

ἄξιος παθεῖν 356.

Aoristus ponitur nonnunquam, ubi futurum expectabas 481. — celeritatis notionem habet 518. 541.

ἀπαγγελία 448.

ἀπαλλάττειν 538.

ἀπαμβλύνεσθαι 503.

ἄπλοῦς 580. — ἄπλως 339.

ἀπό c. genitivo pro simpl, genitivo 400. — propter 583. — ἀπο τρόπου V, 16.

ἀποδιδόναι, tropice usurpatum, 624. — ἀποδίδοσθαι vendi, 595.

Apodosis intelligenda est 598.

RERUM AC VERBORUM.

ἄπο 9 ετος 660.

ἄποθρύπτειν 542.

ἄποκκριμένον νόσημα 466.

ἄποκλείειν 536.

ἄποκναίειν 465.

ἄπολαμβάνειν 510.

ἄπολαύειν c. accusativo et praepos. ἐν 450.

ἄπολείπειν c. dupl. casu 549.

Apollo veridicus 433.

ἄπολύειν 624.

ἄποναρκεῖν 548.

ἄποταίνειν 402. μακρὰν ῥῆσιν 620.

ἄποτρέψαι 588.

ἄποφύγειν 331.

ἄποχετεύειν VI, 2.

ἄρ' οὖν affirmat 499.

ἄρδεν X, 7.

ἄρετῇ ἀδίσποτον X, 14. 632.

ἄριστοκρατία IV, 18.

ἄρρατος 574.

Articulus praepositivus partes agit postpositivi 398. — *nomini* praefixus post pronomen relativum 531. — *noti quid significat* 333 sq. — *τό enuntiationi praepositur* 319 sq. — *post v. ἕκαστος nomini opponitur* 359.

ἄρχῃ πάντος ἔργου μέγιστον 426.

Archilochus. Fabula de vulpe 410.

ἄσμεναίτατα 330.

ἄσπάζειν πόρῳ 9 εν VI, 12.

ἄσπαστος 628.

ἄστεῖος 380.

ἄστυ, Athenae 317.

Atalanta X, 15. 633.

ἄτενης 582.

ἄτιτάλλειν 338.

ἄτεπον, i. e., παράδοξον; 417.

ἄττειν X, 15. Vid. *Valcken.* ad Eurip. *Phoeniss.* p. 467. et

Boissonad. ad *Philostrot.* p. 600.

Attici verbo addunt nomen inde ductum 316.

αὐλή 325.

αὐξεῖν μέγαν 592. Cf. διδάσκειν p. 480.

αὐξή 554.

αὐτίκα 562.

αὐτός, plane (*gerade*) 346. — *repetitur cum indignatione quadam* 439. — *pro pronomine relativo ponitur* IX, 5. Vid. ad *Legg.* IX, 8. — αὐτὸ δικαιοσύνη al. 399. 498. — αὐτοῦς, i. e., ἀλλήλους, 450. 643.

αὐτοφύεις, τό, VI, 3.

αὐτοφώρῳ, ἐπὶ, 592.

αὐτόχθονες 475.

ἄφαιρειν c. genit. personae et accusat. rei 526.

ἄφεικτος νέμεσθαι VI, 11. Cf. *interpp.* ad *Max. Tyr.* XXIX, 2. et *Heindorf.* ad *Protagor.* 501.

ἄφρονη 605.

ἄχθεται 618.

ἄψις 655.

INDEX

B.

- βαβαί 396.
 βαλάντιον τέμνειν 380.
 βάπτειν ἔρια, tropice usurp., 488.
 βασιλεία IV, 18.
 βασιλεύς μέγας 585.
 βάσις 457.
 Βανδίδεια et Βένδις dea 515 sq.
 βία et πειθώ opposita 582.
 βιάζεσθαι et λανθάνειν oppos. 364.
 Bias 347.
 βιόδωρος 436.
 βίος, victus, 466.
 βλίττειν 592.
 bonum, quid? VI, 17. — Eius idea suprema est omniumque,
 quae recta et pulcra sunt, causa VII, 3. — bonorum commu-
 nio 518.
 βόρβορος βαρβαρικός 573. Cf. interpp. ad Lucian, T. I. p. 203.
 Bip.
 βούλεσθαι, malle, 338. — c. βουλεύεσθαι confunditur 608.
 βουλομένω μοί ἐστι al. 391.
 βραδυτής 569.

Γ.

- γανοῦσθαι 470.
 γέ, bis positum, 570. — certe, 369. — γέ δὲ confirmat 336.
 γέλοιον, τό, 513.
 Genitivus admirationis index 554. — cum adiectivo absolute po-
 situs 328. — absolute positus: quod attinet ad — 515. 525. 557.
 599. 611. — absolute posit. cum v. λέγειν 499. — duplex, obie-
 ctiv. et subiectivus 329. 533. — indicat, quo aliquid pertineat
 355. — post verba laudandi, admirandi al. 414. — cum ver-
 bis sentiendi, intelligendi al. 449. — post οἶσθα 424. — cum
 εἶναι et γίγνεσθαι 518. — post δηλοῖ, intell. τί, 534. — cum
 verbo ἔχειν, si conditionem hoc indicat 596. — est erga 587.
 Cf. interpp. ad Lys. p. 239 sq. T. V. ed. Reisk, — e pronom.
 ὅσος pendet 609. — genitivus participii ponitur, dativo prae-
 gresso, 559. 605. 607.
 γευστέον 576.
 γιγαντομαχία II, 17. p. 431.
 γίγνεσθαι, participium cum εἶναι coni. IX, 2. p. 597.
 Glaucō 314.
 Glaucus X, 10. p. 624. Cf. Hermann, de Aeschyli Glaucis dissert.
 in Beck. Actis Semin. Reg. Vol. II. P. II. p. 385.
 γλίσχωρως 536.
 γλυκὺς ἀγνών 662.
 γνώμη omittitur 451. — δόξα opponitur, V, 20.
 γοητεία 604.
 Graeci barbaris opponuntur V, 16.
 Gyges II, 3. 392. τοῦ Γύγου δακτύλιον 393. X, 11.
 γυμναστική III, 13. p. 460 sq.
 γυναικεία et σμικρὰ διάνοια V, 15. c. fin.

RERUM AC VERBORUM.

- Daedalus* VII, 11.
δαίμωνιον, τὸ σημεῖον, VI, 10.
δαίμων X, 15. p. 639.
Damon musicus 458.
Dativus causam indicat 392. — substantivo jungitur 451. 519. 540. —
 sequente διὰ 605.
δέ apodosis facit (σο) 490. — μέν non praegresso ponitur 536. —
 repetitur post orationem interruptam 550. — c. participio coni.
 est quamvis 554. — explicationi servit 555.
δεδίττεσθαι 649.
δείκνυ pro δείκνυσθαι 565.
δεῖν vel δῆσαι cum praepos. ἐν et ἐν 594.
δεινός 354.
Delphi in media terra siti 486.
δάομαι volo 413.
Deus bonorum auctor II, 18. p. 432. — immutabilis II, 19.
 20. — deorum iram donis placari, vulgi opinio est III, 4. p.
 444.
δευσσοποιός 488 sq.
δή, οὕτω δὴ — νῦν δὴ I, 17.
δῆλον ὅτι 635.
δημηγορεῖν 382.
δημοκρατία VIII, 10 sq.
διὰ cum genitivo, ut δι' ἀπορρήτων 429. — διὰ χρόνου 322.
διαθρυλλεῖσθαι 390.
dialectica VII, 12 sq.
διαμαρτάνειν 345 sq.
διαμαχητέον 434.
διανεῖν, de oratione, 501. Cf. *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 79.
διανοεῖσθαι cum ὡς et genit. participii 320.
διάνοια, insaniae oppositum, 648.
διαπράττεσθαι 593.
διάπυρος 628.
διασκευασθεῖσθαι VII, 17.
διαστέλλεσθαι 574.
διατεταμένος et διατεταγμένος inter se confunduntur 529.
διάφορος VIII, 1. 579.
διδάσκειν cum accusativo 480. 592.
διδόναι, tradere i. e., docere 406.
διελκύειν 500.
διέξοδος; διεξόδους πάσας διεξελεῖν III, 14. 462.
dithyrambus 449.
δίκη: δίκην εἶναι 568.
Διομήδεια ἀναγκη 540.
Dionysia rustica 530.
διπλοῦς, oppos. v. εἰς 585.
δίφορος 325. — τ. πόλεως 593.
διωκᾶσθαι 423.
δόγμα (*Grundsatz*) 472.
δοκεῖν et εἶναι sibi opponuntur 395. — δοκεῖν φαίνεσθαι 437. —
 δοκῶ μοι vid. Addend. ad p. 528. — τὸ δοκοῦν, sententia, 536.
δόξα, oppos. vocī γνώμη V, 20. opponitur v. ἐπιστήμη c. 21. 22.
δορυφορεῖν 598. *δορυφορεῖσθαι* IX, 2.
δράν c. dupl. accusativo 541. — cum πρός et accusat. 558.
δράπων: κερπὸν 513.

INDEX

δρῦς: ἐν δρυὶ 579.668.

Dualis participii cum plurali coniungitur 374. — dualis verbi c. nom. plurali 532.

δύναμις, quid? V, 21.

δυσάκνικτος 432.

δυσχαράινειν o. περί 530.

δωμάτιον, cubiculum, 444.

E.

ἐγερτικός cum genitivo VII, 7. 8.

ἐθέλειν: singularis eius vis 423. 548.

εἰ: εἰ γὰρ ὠφέλιον 491. — εἰ δὲ βούλει, porro, 484. — εἰ μὴ εἰ τις 602.

εἶαν 355.

εἰκάζειν 428.

εἰκοσέτις 517.

εἰμί cum participio alius verbi 597. — εἶναι verbis appellandi jungitur 487. — εἶναι ἐν τινί 565. — particip. ὦν omittitur 336. 560. 600. — εἶναι omittitur post adiect. ἐροῖμος al. 546. — εἶμαν, forma optativi attica, 475. — τῷ ὄντι et ἀληθινός coniuncta 378.

εἰπερ, elliptice ponitur, 544.

εἰρωναία Socratis 354.

εἶτα, interrogative positum, 534.

ἐκ: ἐκ τῶν εἰκότων 408.

ἐκαστος plurali apponitur et verbum regit 376.

ἐκβαίνειν, migrare, cum genit. a et accusativo 360.

ἐκβαλχεύειν 649.

ἐκκαθαίρειν 396. 567.

ἐκκαόμενον κακόν 586.

ἐκκλέπτειν 506.

ἐκκόπτειν τ. ὀφθαλμούς 397.

ἐκφέρεσθαι 620.

ἐκχεῖν perdere, 585.

ἐλάα 420.

ἐλαύνειν, de remigibus, 450.

ἐλκεῖν 577.

ἐλυτρὸν IX, 12.

ἐμβάλλειν λόγον 373.

ἐμβριθής 660.

ἐμέν, τό, V, 10. 518.

ἐν abundat 559. — propter l. ratione habita 511. — ἐν τῷ τοιοῦτῳ, tunc, 447. — ἐν ᾧ, quamdiu, 545.

ἐν ἀνδ' ἀνός 339. — ἐν τι 532. 646. — ἐνὶ λόγῳ 498. Cf. IX, 1. et *Wyttenbach. ad Phaedon. p. 256.*

ἐνδατεῖσθαι 438.

ἐνδείξατο, reciproco sensu, 509.

ἐνδιδόναι ἑαυτόν 590.

ἐνεῖναι 642.

ἐνεκα: ἐνεκά γε 357.

ἐνεργοί 440.

ἐνίσταται 586.

ἐννεοπτεύειν IX, 3. Cf. Legg. XII, 4. p. 949. C. et Alcibiad. I. p. 135. E. Male vulgo simplice τ scribitur.

RERUM AC VERBORUM.

- anuntiatio* omiſſa poſt ὅτι p. 384. poſt ἀπεὶ 526.
 ἀΐρειν ὑψηλόν VI, 8.
 ἀΐρειν et ἀΐρειν inter ſe confunduntur 448.
 ἀΐον, absolute poſitum, 394. ut προΐκον VI, 12. p. 546.
 ἀορτή 405.
 ἀπαγωγαί 406.
 ἀπαΐειν 611. X, 4. 601. A.
 ἀπαΐσθαι c. infinit. 641.
 ἀπαμφοτερίζειν 533.
 ἀπανορθοῦν 376 ſq.
 ἀπεὶ, alioqui, 633.
 ἀπειδὴ cum infinitivo 626.
 ἀπέκτεινα, ἐς τὸ ἀπάνεινα IX, 11.
Epercegeſis 466. 601.
Epeus X, 15. 634.
 ἐπί cum genitivo 614. — cum dativo cauſam indicat. 330. 615.
 ἐπὶ τοῦτο. hunc in finem, 385. 481. — ἐπ' ἐμοί 388. — ſe-
 cundum 530.
 ἐπιδέξια et ἐπὶ δέξια 479.
 ἐπιθυμητικόν, τό, IV. 14.
 ἐπιλαμβάνεσθαι 506.
 ἐπιπίπτειν 408.
 ἐπιπίπτειν 465.
 ἐπιſτατεῖν, c. genitivo, praeſeſſe 615.
 ἐπιſτήμη V, 21.
 ἐπιτρέψειν absolute ponitur 377 ſq.
 ἐπιτυγχάνειν c. accuſativo 490.
 ἐπωδαί 405.
Equorum periculum 473.
Er Pamphylius. X, 12. 625 ſq.
 ἐργάζεσθαι c. dupl. accuſat. VI, 9.
 ἐργολάβοι 422.
 ἐρέφειν, verbum Homericum, 447 ſq.
 ἐριον, vittae ſupplicum, 452.
Eriphyle 607.
 ἔρμαιον 415.
 ἐρέσθῃ et ἐρέῃθῃ 507.
 ἐρχεσθαι τῷ λόγῳ 610.
 ἔρωτικῶς ἔχειν c. genitivo 535.
 εἰ inter 523.
 εἰσαῦθις 551.
 εἰσέναι et εἰσερχεσθαι cum dativo et accuſativo perſonae 337.
 ἐσμός: ἐσμὸν λόγων ἐπιγείρειν 507.
 ἐστιάειν λόγων IX, 1. 596.
 ἐστὶν ὅστις al. 385. — ἐστὶν ὅτι 499 VIII, 12. 561. D.
 ἐταιρεία, factio, 410.
 ἐταῖρος et ἑτερος permutantur 478. 543.
 ἑτερα τοιαῦτα, eodem modo, 536.
 εὐδαιμονίζειν c. genitivo 558.
 εὐέπεια 666.
 εὐηθίζεσθαι, εὐήθης
 εὐήνιος 656.
Eumolpus II, 6. p. 401.
 εὐνοῦχος: εὐνούχον βολὴ τῆς νυκτερίδος V, 22. p. 585.
 εὐπαθεῖν 377.

INDEX

- εὐπείθεια, i. q. εὐμάρεια, 406.
Euripides VIII, 17. p. 594.
 εὐχή, votum 507.
 εὐωχεῖσθαι 384.
 εὐφραίνεισθαι τινός 551.
 εἶχειν activ. et passively usurpatur 644. — εἶχειν ἱκανῶς 531. —
 εἶχεσθαι τοῦ πληγέντος X, 6. — εἶχε δὲ, exhortandi formula,
 386.
 εἶχερός cum genitive 633.

Z.

- Ζεὺς Δυκαῖος VIII, 15. 593. — Ὀλύμπιος IX, 9. — summa
 ratio et lex 653.

H.

- ἦ, μᾶλλον non praegresso, 346. — alioqui, 580. — ἦ κατὰ, quam
 pro, 393. — in interrogatione 458. 635.
 ἦ, i. q. εἴη, 318.
 ἦα 505. 591.
 ἦγεῖσθαι παρ' ἑλαττον 581.
 ἦγεμῶν τυφλός, Plutus, 585.]
 ἦδεσθαι 414.
 ἦδέως ἂν ἀκούσαιμι 525.
 ἦδη 537.
 ἦδύς 356.
 ἦλθε καὶ παρέδωκε 583.
 ἦμέρα νυκτερινή et ἀληθινή VII, 6. 563.
 ἦμισυ πλέον παντός V, 13. 522.
 ἦν praesentis significatione 398. 502. 618.
 ἦνίοχος 652.
 ἦττων αὐτοῦ IV, 8. 490.

O. Th.

- ὀάνος 558.
 ὀάλασσα 342.
Thales X, 3.
 ὀαμίζειν 324.
Thamyris X, 15. p. 633.
 ὀαρσεῖν 384. 598. cum accusativo 645.
Theages VI, 10. 543.
Themistocles. Eius dictum I, 4. 334.
 ὀσοῖκελος VI, 13. 547.
 ὀσομυχίαι II, 17. 432.
Theristes X, 15. 634.
Theseus III, 5. 445.
Thetis 436.
 ὀηρευταί 421.
Thraces bellicosi IV, 11.
Thrasymachus 322.
 ὀριγνός 574.
 ὀρυλλεῖν 390.
 ὀύραι: ἐπὶ ὀύρας ἵεναι 404.

H.

- Harmoniae* variae III, 10. 433 sq. — mundi harmonia s. concen-
 tus 570. 631.

RERUM AC VERBORUM.

- Helena vera in Pharo insula* 604.
Hellaspontus 461.
Heraclitus: ἥλιος Ἡρακλείτειος VI, 11. 545.
Herodicus medicus 465.
Hesiodus vituperatur II, 17. — ῥαψωδός X, 4. — Citantur eius versus I, 2. 326. II, 6. 400 sq. II, 7. 406. II, 17. V, 13. 522. c. 15. VIII, 2. X, 11.
hirundo domo non recipienda 452.
Homerus vituperatur II, 1. c. 17. — Tragicorum poetarum princeps ac dux X, 1. 3. p. 611. c. 7. c. 11. — Eius versus citantur vel respiciuntur I, 8. 344. II, 6. 401. c. 7. 406. c. 18. 433. c. 20. 436. III, 1. 440. c. 2. 441. c. 3. 442 sq. c. 4. 444 sq. c. 6. c. 13. 461. c. 14. 463. c. 15. 467. IV, 3. 482. c. 15. V, 15. VI, 13. VI, 2. VIII, 2.

I.

- ἰαμβεῖα 434.
 ἰδὲ 493.
 ἰδεῖν, specie, 542. 616. 628.
 ἰέναι et ἄρχεσθαι cum participio alius verbi 506. 591.
 ἰερεῖα 370.
 ἰκταρ: οὐδ' ἰκταρ βάλλειν IX, 3. 598.
 ἰμάτιον πεποικιλμένον 587.
Imperativus perfecti 584. — imperativi forma contracta 437.
Indicativus et optativus in uno orationis circuitu coniunguntur 479.
Infinitivus omisso articulo 416. — pro substantivo sine articulo 540. — pro imperativo 552. — post p. ὅτι 546.
Interrogatio orationis animandae causa interponitur 395.
Iniustorum poenae II, 6. 403.
Iris X, 15.
Ismenias Thebanus I, 9. 348.
Iteratio 510. 646.
Judices III, 14.
Juno vincita II, 17. 431. — stipem colligens II, 20. 436.
 ἰχθυή φέρεται 410.

K. C.

- καθαρμός, ironice positum, VIII, 16. 594.
 καθαρός 561. 644.
 καθῆσθαι 477.
 καθιστάναι efficere 505, restituere 553 sq.
 καί, nempe, scilicet 505. 587. — cum participio *quamvis* 484. 583. — negat praecedente negatione 511. — post πολλοί interponitur 332. 628. — omittitur 493. — καί — δέ sibi respondent 368. — καὶ μὲν — γὰρ 326. — καὶ ταῦτα 366.
 καίνος 457.
 κακόςιτος V, 19.
 κακουργεῖν 364.
 καλός 642. ἐν καλῷ 596.
 καὶν εἰ 527.
 καπηλοί et καπηλεύειν 419.
 καρδία: καρδίαν ἔχειν 539.
 καρτερεῖν, resistere 586.

INDEX

- πατὰ similitudinem indicat 599.
 παταβάλλειν 593.
 πατάσμοι 400.
 πατάκλις 484.
 παταλείπειν 543.
 παταντλεῖν 372 sq. γέλωτα VII, 15.
 πατάρροος f. παταρρύους III, 14.
 παταταίνειν, contente dicere, 378.
 καταυλεῖν 470.
 καταχεῖν 372 sq.
 κατοκωχή et κατοχή 648 sq.
 κείνη. Vid. Addend. ad p. 620. v. 24.
 Κεῖος, Κῆος et Χεῖος 615.
 κεκάσθαι 344 sq.
 κελεύειν 317. — remiges moderari 450.
 κενὸς ἀπιέναι al. 419.
 Cerberus 606.
 κεφαλή: ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν 615. 642. — Φίλη κεφαλὴ
 al. 665. — γυμνῇ τῇ κεφαλῇ 647.
 κηλεῖν 389 sq.
 κηφὴν 584.
 cicadae, eloquentiae et poësis symbola, 663.
 κινδύνευμα κινδυνεύειν 508.
 κινεῖν, excitare, 333.
 cithara praestat tibiae 457.
 civitas: formae eius quatuor VIII, 1 sq. — civitatis Platonicae
 exemplar in coelo est IX, 13. p. 609.
 κλάν 542.
 κλέπτειν 344.
 Clitophon 322.
 κνάπτειν 629.
 Coelus II, 17. 428 sq.
 κρινὰ τὰ τῶν Φίλων 482.
 κοιμίζειν 608.
 Cocytus, Styx, alia nomina terribilia reprobantur III, 2.
 Comparativus pro positivo ponitur 418. 538. — comparativus
 comparativum sequitur 469. — ο. αὐτὸς αὐτοῦ 471.
 κομμώτρια 422.
 κομψός 424.
 κομωδοποιός 620.
 κονία 489.
 κονιορτός VI, 10.
 Coniunctio ὅτι vel ὥς omīssa 494.
 Constructio ex duabus conflata 451. 478. 515.
 κόπτεσθαι 620. X, 15.
 Corinthia amica 462.
 corpus curruī comparatur et animus aurigae 651. — vasculum
 dicitur 659.
 κορυζάν 367.
 κρεῖττων αὐτοῦ IV, 3. 490.
 Creophylus 614.
 Cretonses, gymnasiarum auctores V, 3. — [patriam vocant Φίλη
 μητρίδα IX, 3. 599.
 Croesus: oraculum ip̄i datum VIII, 16. p. 593.
 κύβει: κύβων πτώσις 619.

RERUM AC VERBORUM.

κιννών, cinnus, 463.
 cupiditates θηρίοις comparantur 606.
 κυρίττειν IX, 10.
 κύων: νῆ τὸν κύνα 609.

Λ.

λαβή: λαβὴν παρέχειν VIII, 1. 579.
 Lacedaemon X, 3.
 Lacedaemonii gymnasticam artem tractant V, 3.
 λαμβάνεσθαι cum dupl. genitivo 318.
 λαμπάς, certaminis genus, 321.
 λέγειν τι 612.
 λεγόμενον, τό, ut in proverbio est 398. — λεγόμενον quod dicitur, 540.
 Leontius IV, 14.
 Λήθη: Λήθης πεδίον X, 15. 634.
 λήξεις δίκης 484. Cf. ad Legg. VIII, 11.
 λογιστικός 362. — τὸ λογιστικόν IV, 14.
 λόγος λέγων 394. — de re ipsa adhibetur 574.
 λοιδορεῖσθαι passiv. 583.
 λυγίζεσθαι 462.
 λύειν, ἀπό, 596.
 Lycurgus X, 3.
 lupus vocem adimit 352 sq.
 λύσεις, expiationes, 407.
 Λωτοφάγοι VIII, 12. 539.

Μ.

μαθηματικός et μαθητικός confunduntur 530.
 μακάριος I, 9. 347. Rectius vero explicatur *divinus*, quem Latini vocant, h. e., excellens sapientia vel virtute. Sic Menexen. p. 249. D: μακάριον γὰρ λέγεις τὴν Ἀσπασίαν. Meno 71. A: κινδυνεύω σοι δοκεῖν μακάριός τις εἶναι. Charmid. 158. B: μακάριον σε ἡ μήτηρ ἔτικτεν. al. Hinc ironice VIII, 17. 507. C. E. IX, 3. 574. IC.
 μακάρων νῆσοι VII, 4. 560. VII, 17.
 μέλας 585.
 μαλθακός 470.
 μάλλον omittitur 346.
 μαυδραγόρας 536.
 μαυτική: tria eius genera 648.
 Marsyas 457.
 μαστιγοῦσθαι 397.
 μέγα (laut) λέγειν 506. — μεγάλα ἡγεῖσθαι 545.
 μεγαλωστί κτεῖσθαι VIII, 16.
 medici III, 14.
 μέση αἰώνιος II, 6. 402.
 μέλιχρος V, 19. 529.
 μέν, non sequente δέ, 341. 531.
 mendacium a diis alienissimum II, 20. — salubre, ὡς φάρμακον, permittitur II, 21. III, 3.
 mensae luxuriosae Siculorum al. III, 13. 461.
 μέση 504.
 μεταβάλλειν 482. 575.
 μεταξύ cum participio 349.
 μετατίθεσθαι 375.

INDEX

- μετρωροσκόπος VI, 4.
 μή, an cum coniunctivo aoristi I. act. construatur, 622. Cf. ad Legg.
 X, 11. — cum futuro 507. — interrogans cum indicativo 618. —
 in altera orationis parte absolute ponitur 446. — μή ἄλλως περ
 εἴτα 322. — μή ὅτι 602. — μή πῆ (doch nicht?) 503. 522.
 Midas dives 467.
 μίμησις, quid? X, 1 sq. μιμηταί 421.
 μινυρίζειν 470.
 μόγῃς 634.
 μόλυβδός VII, 4.
 μόλυνεσθαι ἐν ἀμαθίᾳ VII, 15.
 μόνον cum αὐτό coniungitur 498.
 μονονούκ 615.
 μουσικός, sensu philosopho, IX, 15. 608.
 μῦθος ἐσώθη X, 15. 634.
 Musaeus II, 6. 401. c. 7. 407.
 Musica poësin sibi subiecit 457. — ex animo proficiscitur maxi-
 mamque ad eum vim habet 458. — musicis legibus mutatis
 civitatum status mutantur 482 sq. — musica astronomiae re-
 spondet VII, 11. 570.
 Μῶμος VI, 3.
 μῶν μή τι VI, 16.
- N.
- νάρκη 548.
 νεανικός 548.
 νεάτη 504.
 Negationes auctae 541.
 νεῖν ἐξ ὑπτίας 568.
 νεοττία 582.
 Neutrum generale quid indicat 611. — neutra pluralia verbo plu-
 rali junguntur 586.
 Niceratus 319.
 νικηφόροι περιγυρόμενοι X, 15. 624.
 Nomen aliud e praegresso petendum 534. — abstractum pro con-
 creto 549.
 νομίζειν, solere, 557.
 Nominativus pro genitivo 541. — pro vocativo 551.
 νόμος ἀγραφος 591. 640.
 νοσοτροφία τ. σώματος VI, 10. 543.
 nova placent 482.
 νῦν δὴ vid. Addend. ad p. 245. v. 7. — νῦν οὕτως 529.
 νῶτον 657.
- Ξ.
- Ξυγκλᾶν 542.
 Ξύγκλυδες 595. Vid. Addend. ad p. 595. v. 13.
 Ξυμβιβάζειν, definire, 549.
 Ξυνέριθος 573.
 Ξύνεργος 516.
 Ξυντεταμένως et Ξυντεταγμένως confunduntur 455. ut
 διατεταμένος et διατεταγμένως 529.
 Ξυσσίτια 476.
 Ξύστασις, multitudo, 514.
 Ξύστις 479.
 Ξυστρέφειν, se colligere 350.
- O.
- ὁ δὲ, non praegresso ὁ μὲν, 381. 512.

RERUM AC VERBORUM.

- ὁ μὲν pro τοῦτο μὲν 538.
ὁδός: , καὶ ὁδὸν λέγεις IV, 11. 435. A. — ὁδῶ 573. — ὁδὸν πο-
ρεύσθαι 551.
οἶσι οἰηθῆναι IV, 17. 442. E.
οἰκεῖν, i. q. διοικεῖν, 615.
οἶός εἰμι et οἶός τέ εἰμι 360. — οἶος cum infinitivo 383.
οἰστράν IX, 2. 597.
oculus, in amore dux, 659 sq.
ὀλιγαρχία VIII, 5 sq.
ὀλκός adiect. 563.
Ὀλυμπιονῆται, felicissimi V, 13. 521.
ὀλω, τῶ, καὶ πάντι 567.
ὀμιλία cum dativo 589.
ὀμμα ψυχῆς 573.
ὀμοιοπαθῆς. Vid. Addend. ad p. 520. V, 12.
ὀμόσε εἶναι 623.
ὀμοιοῦσθαι 2εῶ 624.
ὀμφαλός de Delphis 486.
ὄναρ et ὕπαρ 531. VII, 5. IX, 3. 4. — τὸ ἑμὸν ὄναρ VIII, 13. 591.
ὄνειρώττειν, quid? V, 20.
ὄνινάναι 615.
ὄνομα καλεῖν i. ἀνακαλεῖν τινί 527.
ὄνομάζειν, nomen usurpare: 525.
Optativus pro infinitivo 478. — post praeteritum 479. — optat.
et indicativus in uno orationis circuitu coniunguntur 479.
ὅπως cum coniunctivo aor. activ. nequit constitui 460.
oratio: eius formae III, 6. 446 sq. — orationis poëticae genera
tria 448. — oratio obliqua in rectam transit 537. — oratio
cerae instar flexibilis 606. — navi comparatur 449. 513. Cf.
Wytttenbach. ad Phaëdon. p. 227. — orationes et dicta telis
comparantur 633.
Orpheus II, 7. 407. X, 15.
ὅς pronomen tertiae personae 318. — pro οἶος 585. — pro τ
interrogat. 588. — ὅς et οἷος 647.
ὅσα, quatenus, quoad, V, 14.
ὅσια 370.
osculari, quemcunque vult, licet ei, qui in pugna excelluit V, 14.
ὅστις et ὅτι ἄν coniunctivum poscunt 374. — ὅστις et ὅς, prae-
gresso οὕτως al., pro ὥστε cum infinitivo ponuntur 394.
ὀστράκου περιστροφῇ 562. 645.
ὅταν cum verbo, quod repetitur, 422. 499.
ὅτι elliptice ponitur 384. — ὅτι μή 602. — ὅτι τί μάλιστα V, I.
506.
οὐ μή cum coniunctivo 364 sq.
οὐδὲν εἶναι 366. — οὐδὲν πλῆρον εἶναι 363. — οὐδὲν ὅτι ου
611.
οὐδός: ἐπὶ γήραος οὐδῶ 326 sq.
οὐρανός 657.
οὐτι 324.
οὕτως et οὕτως ad remotius refertur 417. — ironiae et admira-
tioni servit 551.
οὕτως ἔχοντος 435.
οὕχ ὅπως 608.
ὀχεύειν, βοσκημάτων δίκην, IX, 10.
ὀχλός 638. — ὀχλον παρέχειν 507.

INDEX

II.

- παγκράτιον 359.
 παιδαγωγεῖν 616.
 παιδιαὶ ἡδονῶν 407.
 παῖς: παῖδες pro παιδοποιῖα? Vid. Addend. ad p. 150.
 Παιῶν 438.
 Palamedes VII, 6. 564.
 παναρμόνιον 455. 462.
 παντοπώλιον πολιτῶν 587.
 παρὰ, aliter quam, 568.
 παραβάλλειν 545.
 παράγειν
 παρακινεῖν, permoveri (*verrückt werden* s. *sich verrücken*). Vid. V. ὑποκινεῖν.
 παρακλητικὸς cum genitivo VII, 7. 8.
 παραλαμβάνειν 512.
 παρατεταμένως 455.
 παραυτίκα: ἐν τῷ παραυτίκα 587.
 παραφράγματα 556.
 παρέχειν, sensu reciproco 470.
 παρίᾳσι 589.
 παρίεσθαι, deprecari, 564.
 παρίσταται, persuadere, 615.
 Parcae 631 sq.
 Paronomasia 601. 625.
 Participium genus sequitur praedicati, non subiecti 348. 552. 622. — pro modo finito ponitur 434 sq. idque in responsione 383. 457. 529. (orationem continuat in responsione 552.) pro modo finito ponitur, οὕτω, ὥδε al. praegressis, 592. 618. omisso verbo εἶναι pro modo finito usurpatur 511. — participio praegresso modi finiti partes agit 536. — nominativus participii absolute ponitur 434 sq. 593. et accusativus 434 sq. — pro infinitivo ponitur 500. 547. 622. — sine articulo VII, 9. 527. C. p. 610. — participia coniunguntur 411.
 Particula explicationi serviens omittitur 409. 492. 544. 553. 587. 654.
 παῖς: πάντα τ. τῆς ψυχῆς IX. 3. 598. — ἐν παντί 600. — πάντες ὅς 594.
 Passivum pro medio 525. 586.
 πασχειν 414 sq.
 πατρώος et πατριος confunduntur 485 sq.
 πείθεσθαι cum genitivo 445.
 Πειραιῶς attic. 499.
 πέμπειν 317.
 πέπηγε X, 6.
 Perdiccas 348.
 περί prope, circa 519. — propter 561. — cum genitivo conditionem indicat 577.
 Periander I. 9. 347 sq.
 περιῖσταςθαι κύκλῳ 491.
 περιμένειν et ἐπιμένειν 596.
 περίοικοι 582.
 περιπίπτειν 463.
 Perfectum indicat statim quid fieri 371. — perfectum passivi activam habet significationem 475. — de tempore praesente ponitur 539.

RERUM AC VERBORUM.

- πεῖσσαι, advolare, 594.
 πετταία ἐν λόγοις VI, 3.
 πεττοί 342.
 πέφανται 520.
 πῆ, i. e. ποῖ, 408. πῆ et πού 614.
 πηκτίς 456.
 πημῆναι 405 sq.
 πιλίδεια 465.
Pindarus: eius versus laudantur I, 5. 333. II, 8. 408. III, 16. V, 6. 513.
Piraeus 314.
Pirithous 445.
Pittacus 347.
Plato: eius familia 315. Explicatur vel emendatur:
 Alcibiad. I. 109. C. p. 446.
 Cratyl. 411. D. p. 399.
 Euthydem. 271. B. p. 635 sq. — 290. D. p. 374.
 Euthyphr. §. 1. p. 372. §. 2. p. 384.
 Legg. XII, 947. C. p. 374.
 Lyl. 203. E. p. 545. — 207. A. p. 349.
 Parmenid. 132. D. p. 610.
 Phaedon. 61. C. p. 374. — 63. D. p. 430. — 67. A. p. 602. —
 82. D. p. 384. — 114. B. 372 et 512.
 Phileb. 16. C. p. 321. — 23. B. p. 430.
 Sophist. 223. D. p. 419.
 Sympoſ. p. 330. 371. 468. 543.
 Theag. 128. E. p. 349.
 Theaetet. 175. A. p. 327.
 πλεῖω, adverbialiter positum. 476.
 πληγή: πληγαῖς δοῦναι IX, 3. 598.
 πλούσιος cum genitivo 562.
 ποδοδάκη 397.
Poëtae falsa de diis fingunt II, 17 sq. 427 sq.
 πόθεν negat 335.
 ποιεῖν omittitur 478. — ποιεῖσθαι passiv. 576. 597.
 ποῖος negat 335.
Polemarchus 317.
 πόλεμος, quid? V, 16.
 πόλις: πόλεις παίζειν 481. Vid. Addenda.
 πολλά, τά, plerumque, 548.
 πολλάκις, forte, 482. 604.
Polydamas 359.
 πολυπραγμοσύνη Atheniensium 584.
 πόμπη 316.
 πότερος, alteruter, 499.
Praepositio omittitur, vid. Addend. ad p. 561. v. 6. — in com-
 paratione vocis adiungitur, qua comparatio continetur 562.
Praesens cum futuro 617. 618.
Praeterita indicant statim quid fieri 370 sq. 470 sq.
Pramneum vinum 464.
 πράττειν μετὰ τινός et τινί 384.
 πρᾶς βυτέρως 583.
Prodicus X, 4.
 πρόθυρον 409.
Pronomen indefinitum (*man*) in tertia verbi persona latet 430.

INDEX

528. — pron. demonstrativum pro relativo ponitur, relative antecedente, 550. — pron. relativum supprimitur 358. 521. post καί 569. 588. nomini subiicitur 484. — pron. possessivum pro personali 573.
 προπολαμεῖν 342.
 πρὸς c. genitivo pro 501. — cum accusat. quod attinet ad 512. genitivi circumlocutionem facit 569. — absolute praeterea V, 14. Vid. ad Legg. V, 14. — πρὸς τὶ εἶναι l. γίνεσθαι 594. — πρὸς τοῦτο, propterea, 338.
 πρέστασις τυραννικῶν IX, 4.
 προςβάλλειν, accedere, 459.
 προςδεῖσθαι c. genitivo nominis et accus. pronominis 366.
 προςπαίζειν 665 sq.
 προστιθεῖναι absolute positum 346.
 Protagoras X, 4.
 Proteus 436.
 Proverbia: ἡλιξ ἡλικα τέρπει 329. — θεῖον ἐξαίρω VI, 7. — (οὐδ) ἵνταρ βάλλειν 598. — καλὰ (τὰ) χαλεπά 494. 544. — καπνὸν Φεύγειν καὶ εἰς πῦρ ἐμπίπτειν VIII, 17. 595. — καρδίαν ἔχειν 539. — κύνας (αἱ) οἰαίπερ αἱ δέσποιναί VIII, 13. — λέοντα ξυρεῖν ἐπιχειρεῖν 365. — ὕδραν τέμνειν 485.
 πρωαίτερον 390.
 πτεροῦν 522. 652. 658.
 Pythagoras: vita Pythagorea X, 3. 614.
 πυθμὴν ἀπίτριτος 580.
 πυκνώματα 570.
 πυρεῖα 493.
 πῶς cum genitivo 512.

P.

- ῥαψωδοί 422.
 ῥεῦμα: ῥευμάτων τε καὶ πνευμάτων III, 14. — ὥσπερ ῥεύσαντα VIII, 2.
 reverentia quomodo senioribus praestari soleret a junioribus 483 sq.
 rex cum pastore comparatur 375.
 rhetores, πειθοῦς διδάσκαλοι, 410.
 ῥῆμα: τῷ ῥήματι 362.
 ῥύμμα 489.
 rhythmus III, 11. 457 sq.

Σ.

- σαρδόνιον ἀνακαγχάζειν 354.
 Seriphus insula 334.
 Serpentes carminibus sopiuntur 389.
 Sybillae 648.
 σίδηρος: ὥσπερ σίδηρον μαλάττειν 470.
 Simonides laudatur I, 6 sq. 340. 409.
 σιηνοῦσθαι X, 10. 623.
 σκιαγραφεῖα 410.
 σκιατρυφεῖν VIII, 9. Vid. ad Phaedr. p. 262.
 Scylla 606.
 Scythae bellicosi VI, 11.
 σμῆνος ἡδονῶν IX, 3. — βασιλεὺς et ἡμεῶν ἐν σμνήνεσιν VII, 5.
 σμίλαξ, 420.
 σμινύη 418.

RERUM AC VERBORUM.

Sol 654.

Solon VII, 15. X, 3.

soni aequalitas irrisioni servit 463. 466.

Sophocles: eius dictum I, 3. 331.

σοφός, atticae elegantiae proprium, 642. — τὸ σοφόν, i. q. σοφισμα, 547.

σπαράττειν 577.

σπαργᾶν 516.

σπήλαιον et ἀντρον, rerum terrestrium imagines VII, 1. 556.

σταθερὰ μασημβρία 646.

στάσις, quid? V, 16.

στέγειν 604.

στερεά 380.

Stesichorus IX, 10.

στόμα: ἐπὶ στόμα ὃ τι ἤλθῃ VIII, 13. 591.

στρατεία et στρατιά inter se permutantur 461.

στρεβλοῦσθαι 397.

στρεπτοί 585.

στρέφασθαι 527.

στρόβιλος 496.

συκοφάντης 361 sq.

σφαδάζειν et σφαδασμός 601.

σφενδόνη 593.

σχῆμα, locus vel ordo, 479.

σχοίη 558.

σχολή: σχολὴν ἄγειν cum genitivo 417.

σώζειν et σωτηρία de memoria usurpantur 535.

T.

τάξασθαι, signif. passiv. et med. (sich anweisen lassen) 476. Vid. ad Legg. VIII, 9.

ταῦτα μὲν δὴ οὕτω 395. ταῦτα μὲν οὖν ταύτη IV, 17. c. fin.

τέ respondet particulae μήτε V, 15. p. 154.

τέγγεσθαι 396.

τελευταί 407. τελεῖσθαι 590.

τέμνειν, distinguere, 555.

templa erectiore fastigio exstruebantur 448.

tempus coniugii ineundi V, 9. 516.

terra immobilis et media 654. — duo habet ostia X, 12. 626.

τετράφαται 573.

τετυφωμένος 638.

τευτάζειν 563.

τεχνύδριον V, 19.

τιάρα 585.

tibia reiiicitur III, 10. 456.

τιθέναι ἐν ἀρετῇς μέρει et ἐν ἀρετῇ I, 20. ἐν ποίῳ II, 1. V, 19. 475.

Τ. — cum genitivo 426. 496. — τιθεῖμεν 620. — τίθεσθαι de calculis ponendis adhibetur, deinde est constituere 619. τίθεσθαι τὰ ὅπλα 501. Cf. ad Legg. VI, 2.

τιθῆ 367.

τίμημα: πολιτεία ἀπὸ τιμημάτων 583.

τιμώμενον, τὸ αἰεὶ, ἀσχεῖται 584.

τίς (man) plurali iungitur 370. — leniter intendit 389. 491. — eximii quid indicat 487. — cum εἰς coniungitur 532. — subiicitur articulo τῶν 667. — τί, fere, 617.

INDEX

epistis 592. 643.

τό cum infinitivo pro particula coniunct. et modo finito 520 sq. —
τὸ δέ 363. — τό cum genitivo nominis subst. pro hoc ipso
ponitur 596. — τὸ καὶ ἡμέραν 594. — τὸ μὴ οὐ 387. — τὸ
τῶν παιζόντων 481. IX, 3. init.

τόδ' ἐκείνο 646.

τοιοῦτος: ἐν τῷ τοιούτῳ IX, 1.

τόκος, sensu translato, 551.

τραγέλαφος 536.

τραγῆματα 420.

τραγικῶς λέγειν 472. VIII, 2.

τραγωδία, σοφόν, VIII, 17.

τραγωδοποιός 611.

τριακοντούτης; al. 517.

τρίγωνον 456.

τριχυμία 527.

τρίτον, τό, Σωτῆρι 603.

τριπτυαρχεῖν 530.

τροχίλιον 451.

τυγχάνειν sine participio 564.

τύπος 473.

τυράννης describitur VIII, 13. sq. τυραννικός VIII, 13 sq. IX, 1 sq.

τωθάζειν 529.

Υ.

ὕδραν τέμνειν 485.

ὕψλος 352.

Ulysses X, 15.

ὕμνειν, sensu passivo, 519.

ὕος 352.

ὕπατη 504.

ὕπερουράνιος 657.

ὕπνωδης 461.

ὕπό cum dativo pro genit., ut τετραμμένος ὑπὸ τινί 445. Sic et-
iam VIII, 11. init. IX, 2. init.

ὕποάμουσος VIII, 4.

ὕπογραφή 550.

ὕπόζωμα X, 13.

ὕποκατακλίνεσθαι 351.

ὕποκινεῖν, mente nonnihil (ὕπό) permoveri, IX, 2. κινεῖν est i. q.
παρakinεῖν, ut Phaedr. c. 29. p. 311.; ibi citatis adde *Synesf.*
Conc. ipanegyri. p. 130. B. et *Schäfer*. ad *Sophocl. Ai*, T. I. p.
227.

ὕπολαβεῖν, interpellare, 340.

ὕπομένειν cum infinitivo 500.

ὕπόνοια 432.

V.

Verbale cum accusativo personae V, 14. 523. — pro infinitivo
cum δεῖ ponitur 458.

Verbum singulare plurali antecedente 377. — verb. singul. cum
nominibus pluralibus 400. 518. 667. — verb. plurale nomen
singulare sequitur, collective positum, 434. — verba cum no-
minibus eiusdem originis et significationis connectuntur 316.

RERUM AC VERBORUM.

618. — verbum cum duplici casu 549. — verba reciproca 509. — verba activa ex adiectivis pendent 566. — verba dicendi, laudandi, vituperandi c. dupl. accusativo 402. — verba intelligendi et sciendi c. genitivo participii et pronominis 417. — verba dividendi c. accusativo 554. — verba induendi et exuendi tropice usurpantur 513.
Vesta 653. 654.
vita humana tesserarum ludo comparatur 619. — *vitae* tempus exituum ad universam tempus X, 9. 622.
voluptas cum domino comparatur 332.

Φ. F.

Φασι ἢ μή 530.
 Φαιδρός 642.
 Φαίνεσθαι c. participio 383.
 Φάρμακα, radices vel herbae, 467.
 Φαρμακεύειν, verbum Hippocrateum, 515.
 Φαύλως, simpliciter, leviter, 506.
feminae eodem modo exerceri et educari debent, quo viri V, 3 sq. — Earum natura eorundem laborum capax est, quorum sexus virilis V, 4. viris communes esse debent c. 7. 514.
 Φήμη, oraculum, 475.
 Φής 352.
 Φθέγμα 628.
 Φίλη, ἑταῖρα, 461.
Philosophi regere aut reges philosophari debent V, 18. 528. *philosophus*, quis? VI, 2. 19.
philosophia est praestantissima doctrina 644. — *philosophiae* antiqua intercedit cum poësi inimicitia X, 8.
 Φιτεύειν V, 9. 461. A.
 Φλεγμαίνειν 420.
 Φλεγματώδης 465.
 Φλυαρία 351.
Phoenices Φιλοχρήματοι IV, 11. 495. Φοινικιδὸν ψεῦδος III, 20. 473.
Phocylides III, 15. 465.
 Φορτικῶς 413.
 Φρόνιμος c. περί 562.
 Φῦμι, unde Φυῖν 541.
 Φύσει 557. 658. ἐν τῇ φύσει 610.
 Φύσσαι III, 14.
Futurum post μηδαμῶς, μή al. 554. — *futurum* et praesens 541. — *futurum* imperativi vim habet 491. — *futurum* medii pro passivo 368. passivi pro medio 525. — *futur.* III. 446. 513. V, 12. 465. A.
 Φωνή: πασαν Φωνήν ἀφίσταί 530.
 Φῶς et Φέγγος 553. — εἰς Φῶς ἐκφέρειν 517.

X. CH.

Χαλάζη 544.
 χαλαστραῖον, sapo, 489.
Charondas 613.
Chimaera 605.
Chiron 445.
 χορός: χορὸν δίδónαι 439.

INDEX RERUM AC VERBORUM.

χρησθαι τινι 523. — de exercitatione gymnastica ponitur 509.
 χρυσοχοεῖν 507.

Ψ.

ψεῦδος post ἀληθές 358. i. q. ψευδές 426.

ψυχάριον VII, 4.

ψυχή et τύχη permutantur 618. immortalis est X, 9. sq. — ani-
 marum viae duplices X, 12. 626.

Ω.

ὠδὶς, de amore, VI, 5.

ὥς, utpote, 319. 388. — c. partic. καὶ permutatur 442. — e. ad-
 iectivo est *perquam* 525. 639 sq. — causam indicat 336. — c.
 genitivo 408. — c. genitivo participii pro infinitivo 320. 496. —
 c. particip. et accusativo pro accusat. et infinitivo 590. — c. par-
 ticipio pro modo finito post verba sentiendi ac dicendi 320. —
 c. infinitivo pro indicativo 503. — ὥς — ὡς (i. e. οὕτως) 645. —
 ὥς δὲ, scilicet, 355. — ὥς ἐμοί 575. — ὥς εἰς 635. — ὥς ἐπὶ
 τὸ πλήθος 403. — ὥς πλήθει 443. — ὥς τὸ πολὺ 585.

Bayerische
 Staatsbibliothek
 MÜNCHEN

1847

Fuchs

Plato,

Platonis Politia sive de Republica libri

Lipsia 1814

A.gr.b. 2639

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10237516-1